Anul LXXXVIII — Sibiu, 1 Ianuarie 1940 — Nr. 1

1940 F52 CIV R154
BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

In pragul anului 1940

Incheiem un an sbuciumat și începem altul care, deși plin de taină în detaliile lui, în linii mari tot sbuciumat va fi. In astfel de condiții nu speranța ne va fi sentimentul dominant în actuala trecere într'un nou an, precum nici temerea, deși acestea niciodată nu pot fi eliminate total din sufletul omenesc. N'avem drept să fim prea plini de speranță, căci aceasta ar fi grea nesocotire a realității și ne-ar tempera sârguința de-a sta treji și de-a ne pregăti, dar n'avem nici dreptul de-a ne teme, mai ales în calitatea noastră de creștini, căci ce poate venì atât de greu ca să nu putem suporta, când știm că viața aceasta este și așa trecătoare?

Starea de suflet cu care avem să întâmpinăm noul an este *voința* neclintită și chiar senină de-a înfrunta orice ne-ar aduce noul an, de-a purta cu bărbăție orice greutăți, de-a corăspunde îndatoririlor active sau pasive din orice clipă.

Speranța creștină are ca obiect fericirile celeilalte vieți, nu ale celei pământești. Dar speranța aceasta n'are drept de existență decât în funcție de voința noastră de-a ne comporta în viața pământească după regula voită de Dumnezeu. Deci asupra vieții pământești până la limita ei privim și ne aplecăm cu voință și nu atât cu speranță. Ea e obiectul voinții, nu motiv al speranții. Căci chiar dacă împrejurările istorice nu depind în prea mare măsură de noi, comportarea proprie depinde de voia noastră, nu de alți factori. De voia noastră și de harul lui Dumnezeu, se înțelege. Dar harul lui Dumnezeu fără voia noastră nu ne poate ajuta.

Precum n'avem dreptul să sperăm dela împrejurările vieții pământești prea mult, așa n'avem dreptul să ne temem decât doar de noi înșine, să ne temem că nu vom voì, că nu ne vom încorda în împlinirea datoriilor noastre. De noi depinde fericirea noastră viitoare și de noi nefericirea noastră. Prin voia noastră vine viața și moartea noastră. «Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, dar sufletul nu-l pot ucide, ci temeți-vă mai vârtos de cel care poate să vă piardă și sufletul și trupul vostru în gheenă».

Deci putem spune că principal e nu ce va aduce anul cel nou, ci *ce vom face*, cum ne vom comporta în împrejurările ce ni le va aduce anul care începe.

In această judecată se cuprinde deodată o nesocotire a ceeace constitue viața mea în timp, dar și o grozav de înaltă prețuire. O nesocotesc în pretenția ei de a fi în sine totul. Sub acest ipostas privită, viața noastră în timp și viața lumii ne e o adevărată piedecă spre mântuire. Când așteptăm totul dela ea, sau când în afară de ea nu mai așteptăm nimic, ea este nenorocirea noastră. Dar valoarea ei crește uriaș când o raportez la viața viitoare în legătură cu Dumnezeu. Fiecare clipă pe care o trăesc raportând-o la Dumnezeu își amplifică importanța ei enorm. Căci prin fiecare asemenea clipă se determină caracterul veșniciei mele viitoare. Și cum clipa mea e împletită cu evenimentele largi istorice, e perspectivă și bază de privire și de acțiune pornită din eul meu asupra întâmplărilor exterioare, totul capătă importanță covârșitoare. Dacă le las să treacă fără a le raporta în chip activ la planul ceresc, nici clipele vieții mele, nici evenimentele istorice nu au pentru mine nici o însemnătate, ba dimpotrivă toate îmi vor fi spre pagubă veșnică, toate vor venì să mă judece la marea socoteală dela sfârșit.

Și cum prin faptele mele, prin voința mea fac raportarea fiecărei clipe proprii și a fiecărei întâmplări exterioare la viața viitoare, se înțelege pentru ce important este nu ce se întâmplă în jurul meu, ci cum mă comport, care este atitudinea voinții mele față de ansamblul vieții. Voinței mele i-a dat Dumnezeu privilegiul — care e în același timp o cutremurătoare răspundere — să valorifice pentru mine cadrul istoric al vieții mele, să-i lărgească puterea și semnificația departe peste limitele timpului meu. Veșnicia mea mi-o fac din timpul meu. Nu retrăgându-mă din activarea în timp ajung în veșnicie, precum nu ocolind pe Iisus Hristos în trup omenesc, mă apropiu de Dumnezeu. Prin orice clipă și prin orice timp poți întra, ca printr'o pâlnie care își lărgește tubul, în veșnicie.

Nici o concepție nu dă timpului atâta valoare ca concepția creștină. Concepțiile mistic-extatice — de pildă religiile hinduse — cu fuga lor de timp nu dau nici un preț și nici o consistență lumii istorice. Concepțiile hedoniste și pragmatiste, oricât s'ar părea altfel, nu văd nici ele în timpul vieții unui om, mai mult decât atât, ceeace e dezolant de puțin.

Creștinismul vede timpul în toată realitatea lui, dar îl prețuește cu mult mai mult decât e, văzându-l cum își amplifică fiecare clipă în viața veșnică.

Cum se face că are viața noastră în timp, valoare veșnică? Ce afinități posibile are ea cu veșnicia, pentru a le păstra în veșnicie, sau pentru a determina prin ele veșnicia?

Evanghelia ne spune că motivele cari vor aduce unora viața veșnică vor fi faptele lor de iubire către semeni, săvârșite în conștiința raportării lor la Iisus Hristos.

In baza acestei învățături a Evangheliei putem spune că viața veșnică întemeindu-se pe fericirea comuniunii iubitoare cu Dumnezeu și semenii, pentru starea aceasta de comuniune omul trebue să se pregătească încă de aici. Viața în timp e cadrul în care facem sufletul să se manifeste, să comunice cu alții, să-i ajute, să-i iubească, să-i miluiască, e cadrul în care eul se deschide spre exterior, înflorește din virtualitățile sale, *își câștigă calitatea de a fi deschis, de-a fi în comuniune*, cadrul în care s'a exteriorizat într'o bogăție de culori, de splendori morale, de fapte, cari sunt ca tot atâtea crengi înverzite ale unui trunchiu. Un astfel de suflet se duce în viața viitoare cu această habitualitate de-a fi deschis în comuniune și cu nenumăratele raze morale ale manifestărilor ființii sale, cari sunt tot atâtea brațe prin care se îmbrățișează în comuniune cu celelalte.

Acela însă care în cursul vieții pământești s'a zăvorât în sine, n'a trăit așadar în realitatea timpului, nu s'a exteriorizat în fiecare clipă într'o manifestare generoasă, n'a isbucnit în timp și timpul în el, acela nu se va putea bucura de fericirea comuniunii în viața viitoare, căci duce cu sine habitualitatea închiderii în sine care se învârtoșează tot mai mult pe măsură ce trece, deci ia un caracter definitiv și învârtoșat în viața cea de veci. Acela nu-și va vedea sufletul desfășurat în splendorile faptelor de pe pământ, nu va avea ce contempla nici la sine, nici la alții, căci toate ale lui au avut o direcție introversă.

A trăi în timp înseamnă a fi cu privirea spre îndatoririle sociale ale fiecărei clipe, a privì spre semenii tăi și a te manifesta către ei în fapte de iubire. Numai trăirea în timp îți deschide deci porțile veșnice.

Și cu cât sunt greutățile unui timp mai mari, cu atât faptele noastre de iubire sunt mai bine venite, iar producerea lor vădește o mai puternică deschidere a sufletului nostru, potrivit cu care și fericirea ce vom fi în stare s'o gustăm în viața de veci va fi mai mare.

Nu știm ce ne va aduce anul care vine, dar sigur e că putem face din el treaptă spre Dumnezeu.

D. STĂNILOAE

ANUL 1939

(=) Anul expirat, frământat de mari griji și agitații, a fost un an de *pregătire* și de *progres*.

Ni-a ursit, firește, multe dureri; dar, în același timp, a sămănat și rare bucurii pentru neamul și pământul românesc.

Desprindem, sumar, câteva fapte și întâmplări din cronica acestui an, întru cât ele ating, mai mult sau mai puțin, problemele bisericii și ale credincioșilor săi.

La împlinirea unui an

Implinindu-se, în 27 Februar, primul an dela sancționarea *Constituției* celei noi, poporul român din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș s'a întrunit la aniversare în *Alba-Iulia*, sub conducerea celor doi mitropoliți ai Ardealului: I. P. S. mitropolit *Nicolae* dela Sibiu și I. P. S. mitropolit *Alexandru Nículescu* dela Blaj.

Ca și la 1 Decemvrie 1918, adunarea a fost una din cele mai impunătoare manifestări ardelenești și o afirmare hotărâtă a voinții poporului de a rămânea între hotarele actuale ale pământului românesc.

Când la *radio* au răsunat cuvintele *Suveranului*, întreaga asistență, dela adunarea din cetatea lui Mihai Vodă Viteazul, s'a descoperit cucernică și a întins brațele în semn de salut: glasul Monarhului era glasul poporului.

Tot astfel, cuvântările strălucite ale înalților prelați, dela Sibiu și Blaj, au fost acoperite de ovații și lungi urale. —

Cu acel prilej, în capitala țării, în *sala Tronului* și în prezența Suveranului, a Moștenitorului de tron, a consilierilor regali, a membrilor guvernului și a alror distinse persoane, a ținut regretatul *Armand Călinescu* o luminoasă cuvântare, urmată de înălțătorul răspuns al M. Sale Regelui. *Toți românii*, a zis Suveranul, *trebue să creadă fără șovăire în viitorul Țării și toți trebue, deci, să fie alături de conducătorii statului pentru înfăptuirile ce le cer zilele de mâne. Credința e singura salvatoare, și această credință trebue să fie în sufletul tuturora.* —

Adunarea națională din ziua aceea, la Alba-Iulia, a mai ascultat, cu vii aprobări, cuvântarea, în afară de program, rostită de dl profesor universitar, *O. Ghibu*, care s'a făcut interpretul cuvintelor de pe tablele purtate în adunare de poporul venit din toate unghiurile Ardealului, — table ce purtau inscripția: „Avem *un* Dumnezeu, Sântem *un* neam, Dorim *o* Biserică".

Eu socotesc, — a zis vorbitorul — drept trebuință de neînlăturat, ca în timpul cel mai scurt poporul român să ajungă și la unitatea de credință religioasă; să ne adresăm dar Suveranului, rugându-L să cheme din nou poporul român la Alba-Iulia, ca să pecetluească pe veci unitatea noastra religioasă.

Fostul Patriarh Noul Patriarh

Fericitul Patriarh **Miron**, întâiul Patriarh al României, a trecut, în 6 Martie 1939, către cele veșnice, văduvind scaunul de Arhiepiscop al Bucureșilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al României.

Fiu de țăran fruntaș din Toplița ardeleană, și-a slujit neamul și țara, începându-și activitatea ca smerit învățător de școală primară și sfârșind-o ca Patriarh al țării întregite și prim-ministru al guvernului M. Sale Regelui Carol II.

Celce s'a ridicat la această treaptă, cea mai înaltă a bisericii și a țării, nu putea fi om de rând, ci omul înzestrat de Domnul cu cele mai alese calități sufletești, care i-au dat putința unor înfăptuiri pilduitoare pentru toți conducătorii, mari și mici, devotați Țării și Tronului.

Și nu numai în lăuntrul țării și-a manifestat grija neîntreruptă, timp de o jumătate de secol, pentru binele bisericii și al

260.
Biblioteca Judeteana ASTRA
260P

credincioşilor ei, — întemeindu-le biserici, mănăstiri şi alte multe aşezăminte de seamă, — ci şi dincolo de graniţele ţării a căutat şi a ştiut să smulgă respect şi simpatii pentru întreg neamul şi poporul românesc.

Biserica noastră ortodoxă s'a afirmat astfel, prin Fericitul său slujitor, ca un factor de cel mai nepreţuit folos, în zile bune şi în zile rele, şi ca un reazăm de căpetenie al Patriei şi al Tronului, în toate încercările grele ale sorţii. Milostivul Dumnezeu să dăruiască sufletului celui dus dintre noi odihnă în şirurile dreptilor!

— Marele colegiu naţional, format din membrii Sfântului Sinod şi din reprezentanţi ai clerului şi poporului dreptcredincios, întrunindu-se în 30 Iunie 1939, au chemat, prin alegere, la scaunul vacant de patriarh al României pe I. P. S. Sa **Nicodim Munteanu** dela Sfânta mitropolie a Moldovei şi Sucevei la înalta vrednicie de Arhiediscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al bisericii ortodoxe române; ear Suveranul, în ziua de 5 Iulie 1939, a întărit alegerea canonică, şi a dat investitura regală, încredinţându-i, „după pravilă şi rânduială", toiagul de Arhipăstor şi Patriarh al ţării româneşti.

In scrisoarea irenică, trimisă, după alegere şi învestire, tuturor Bisericilor ortodoxe surori, I. P. Sf. Patriarh Nicodim declară că în deosebi doreşte să slujească: pentru păstrarea sfintei credinţe ortodoxe; pentru desvoltarea necurmată a legăturilor frăţeşti între sfintele biserici pravoslavnice; pentru lămurirea stăruitoare a chestiunilor de credinţă şi practică, de interes obştesc pentru biserici, şi pentru înălţarna de rugăciuni şi luarea de măsuri în vederea întăririi păcii între popoare. „Pentru toate acestea — spune I. P. S. Sa — credem că avem nu datorie, ci însăşi poruncă dela Mântuitorul nostru Iisus Hristos, ca să ne iubim unii pe alţii, ca într'un gând să mărturisim şi să ne ajutăm în tot ceasul spre ducerea la limanul cel mântuitor al Sfintei noastre Biserici".

Cum vedem din răspunsurile date, Epistola irenică a fost pretutindeni (în 18 localităţi) primită cu multă bucurie şi cu urări de bine pentru noul patriarh şi pentru întreg poporul credincios din România.

In postul de mare şi grea răspundere, — având tot concursul celorlalţi înalţi chiriarhi, precum şi sprijinul neşovăelnic al conducătorilor din fruntea ţării, — I. P. S. Patriarh Nicodim va putea răspunde din plin misiunii ce i s'a încredinţat.

Oastea Domnului

se dovedeşte, şi în anul acesta, ca o mişcare adânc religioasă în viaţa bisericească a poporului şi în preocupările păstorilor săi sufleteşti.

Oastea Domnului continuă să statorească o vie legătură între păstor şi păstoriţi.

Ear, ca mijloc de misionarism, în combaterea sectelor şi a altor primejdii şi neajunsuri din viaţa satelor, se poate afirmă că acest organism, tinăr şi viguros, săvârşeşte adevărate minuni.

Forul cel mai înalt al bisericii, Sf. Sinod, a recunoscut societatea misionară „Oastea Domnului". Dacă mai adăogăm, că în fruntea mişcării religioase vedem pe însuşi Ierarhul mitropoliei Ardealului, susţinut de o seamă din cele mai distinse personalităţi preoţeşti şi mireneşti, deşteptarea duhovnicească, la o vieţuire întru Hristos, se întrupează tot mai întins şi tot mai profund în inimile creştinilor.

Statul şi sectele

Ministerul cultelor şi artelor, răspunzător de supravegherea vieţii religioase în stat, a luat hotărâri şi în 1939 privitoare la asociaţiile religioase din ţară.

Hotărârile luate nu au în vedere asuprirea cuiva, — cum afirmă unii sectari, — şi nici restrângerea libertăţii de conştiinţă religioasă a cetăţenilor, — cum spun alţii, — ci, pur şi simplu, urmăresc *păstrarea şi întărirea ordinei şi liniştei în stat.*

Decisiunea ministerială din 1939 (Nr. 31.999) precisează *două* categorii de asociaţii sau secte: în categoria întâi se înşiră următoarele secte: penticostaliştii, tremurătorii, biserica lui Dumnezeu apostolică, pocăiţii, nazarinenii, adventiştii reformişti, secerătorii, hlăştii, inochentiştii, ştiliştii şi asociaţiile mileniste; — toate acestea se declară de *nerecunoscute* în stat.

A doua categorie cuprinde pe cele *recunoscute*, care sânt: baptiştii, adventiştii de ziua a şaptea, şi creştinii după Evanghelie.

Ceice au prilej să cunoască de aproape activitatea sectară, periculoasă fără deosebire, cred că era cu mult mai nimerit dacă şi sectele arătate în categoria a doua ar fi fost trecute la — *categoria cea dintâi.*

Şi unii, şi alţii, dintre sectari, se socotesc între sine fraţi şi se ocrotesc împrumutat, într'o formă sau alta. La ce să-i despărţim?

Pe uscat, în aer, şi pe mări...

Războiul între Anglia-Franţa şi Germania s'a declarat în ziua de 3 Septemvrie.

Activitatea războinică pe uscat n'a înregistrat, până acum, din fericire, lupte formidabile pe întinsul front dela *vest.*

Soldaţii, prinşi în dansul macabru, desvoaltă totuşi, ziua şi noaptea, acte de eroism, pe vreme de frig şi ploaie, vânt şi ninsoare.

Invierşunat şi sângeros curge războiul *pe mări.* Minele şi submarinele sporesc zilnic marele număr al vaselor scufundate. Ear în văzduh sboară bombele cu foc cumplit, în care cad, prea adese, şi jertfe nevinovate de acest joc al distrugerii îndârjite...

Pe frontul dela *nord* s'a deslănţuit războiul între filandezi şi ruşi; cei dintâi opun o rezistenţă învierşunată.

Soldaţi ai ţării noastre româneşti, la chemarea Suveranului străjuesc, cu lăpădare de sine, de-a lungul frontierelor patriei. Jertfele lor, când stau departe de cei de acasă şi de rosturile gospodăreşti, nu pot fi trecută sub tăcere; — ele, dimpotrivă, ne impun îndatorirea de a sprijini, în deosebi cu fapta, familiile lor ca să nu sufere frig şi lipsuri. Din înalta grijă a M. Sale Regelui s'a orânduit o largă acţiune de ajutorare.

In urmare, mitropolia noastră a dat preoţilor, — pe lângă îndrumările cerute de împrejurările excepţionale, — şi unele povăţuiri în chestiunea organizării de ajutoare pe seama tuturor familiilor strâmtorate ale concentraţilor, revărsând neîntârziat asupra lor faptele grăitoare ale îndurării creştineşti...

Dacă totuşi gândurile noastre se întorc spre hora morţilor, care s'ar putea întinde în proporţii neînchipuite, sfânta biserică ne sfătueşte să ne apropiem mereu smeriţi de altarul ei, rugându-ne cu toată căldura inimii, ca Dumnezeu cel mare şi bun să lumineze, aşa cum trebue, mintea tuturor aleşilor chemaţi să lucreze pentru pacea şi fericirea popoarelor ce stăpânesc.

† Armand Călinescu
(1893—1939)

Biserica noastră şi întreaga suflare românească, iubitoare de neam şi ţară, au luat cunoştinţă, cu toată durerea şi indignarea de omorârea fostului prim-ministru *Armand Călinescu*, răpus, în 21 Septemvrie, de o ceată de ucigaşi cu mintea rătăcită.

Cu acest prea jalnic prilej înalţii noştri păstori sufleteşti s'au adresat întregului cler ortodox român, cerând preoţimii să lumineze pe credincioşi despre datoriile de împlinit faţă de legile ţării, trezind în sufletele lor „sentimentele de pace, de limpezire morală şi de iubire unii faţă de alţii".

Activitatea aceasta a clerului, şi nu mai puţin colaborarea factorilor din fruntea ţării, să ne ferească pe viitor de asemenea fărădelegi!

Târnosiri

Sărbători mângăetoare de suflete, prin sfinţiri de biserici, s'au desfăşurat în numeroase părţi ale mitropoliei neastre.

Increstăm, la acest loc, misiunea arhierească, în *Zarandul* de odinioară, îndeplinită de I. P. S. *Nicolae* al Ardealului, în zilele de 13—16 Octomvrie, când a sfinţit bisericile din Brad, Ruda şi Bucureşti (satul zărăndean vestit, odată, pentru fructele sale mult căutate).

Ţinutul din Munţii Apuseni ardeleneşti, „care a ştiut să scrie cele mai multe şi mai dureroase pagini de istorie naţională", a salutat pe Inaltul chiriarh cu toată însufleţirea şi recunoştinţa pentru părinteasca îndrumare şi binecuvântare de care s'a împărtăşit.

Păr. consilier arhiepiscopesc, *Tr. Scorobeţ*, de faţă fiind la această misiune arhierească, şi-a exprimat (Tel. Rom. Nr. 44) în cuvinte avântate, şi foarte adevărate, impresiile din „regiunea destinelor istorice". Poporul acestei regiuni, ameninţat de calamităţi sociale, economice, morale, este vrednic — spune P. C. Sa — de o soarte mai bună pentru suferinţele ce le-a îndurat cu eroism şi pentru viitorul ţării şi al neamului.

Problema românilor de acolo este de cea mai urgentă actualitate. Statul naţional, Biserica şi toţi oamenii de bine, răspunzători pentru soartea poporului băştinaş, sânt chemaţi să o rezolve, călcând pe urmele înaintaşilor noştri iubitori de lege şi neam.

Semnalul dat, la această ocazie, de celce a căutat să pătrundă mai adânc în sufletele zărăndenilor, merită negreşit toată luarea aminte şi bunăvoinţa factorilor cărora li s'a adresat.

Publicaţiile dela Sibiu

In „Seria teologică", — dar şi în afară de aceasta, — se urmează, insistent şi fără sgomot, activitatea, care onorează pe iniţiatorul ei şi pe harnicii purtători de condei. Intre cele de curând apărute, critica ziarelor scoate la iveală în deosebi lucrarea purtând titlul de *Mirenii în Biserică*, publicaţie datorită păr. Dr. Liviu Stan, prof. la Academia teologică „Andreiană". Cartea conţine expuneri obiective şi documentate, care merită deplin să fie citite de clerici şi mireni doritori să se lămurească asupra canonicităţii şi utilităţii organizaţiei de astăzi a bisericii ort. române.

Aceleaşi bune păreri s'au rostit şi la apariţia cărţii (din Seria amintită): «*Hristos şi mântuirea sufletească a orăşenilor*» de păr. Dr. Spiridon Cândea, consilier arhiepiscopesc. O carte neapărat de trebuinţă, în deosebi pentru preoţi în muncile lor de pastoraţie. Recomandăm cu căldură şi cartea «*Ortodoxie şi Românism*», cartea de doctrină ortodoxă şi românească a Păr. Rector Dr. D. Stăniloae.

Serviciul Social
Straja Ţării

Două instituţii care, conduse cu râvnă şi înţelepciune, vor da puternic concurs bisericii şi şcoalei româneşti.

Deocamdată legea Serviciului Social (publicată în Oct. 1938) este suspendată, ear activitatea Serviciului va fi reluată sub altă formă.

Biserica, de alt fel, a săvârşit totdeauna „serviciu social", prin îndrumările sale morale, prin ocrotirea bolnavilor, prin purtatea de grijă a orfanilor, prin sprijinirea săracilor, şi altă activitate pastorală. —

Straja Ţării se bucură de un program, în care creşterea religioasă este o îndatorire pentru toată tinerimea şcolară. Preotul, ca profesor de religie în şcoalele primare şi secundare, primeşte un larg cerc de lucrare catehetică.

Programul străjeresc cere: rugăciuni cântate în comun, învăţături evanghelice tălmăcite pe scurt, vizitări de sf. locaşuri şi locuri istorice din trecutul nostru religios, spovedirea şi cuminecarea străjerimii la Crăciun şi Paşti... Eată drumul ce duce la întărirea vieţii creştine în tineret.

Preotul catihet, mai ales dacă a urmat cursul de pregătire specială pentru conducători străjeri, va avea negreşit destoinicia trebuitoare de a sădi cu succes toate aceste seminţe în sufletele primitoare străjereşti.

Episcopia Timişoarei

Noua episcopie bănăţeană a luat fiinţă prin Decretul-lege din 2 Noemvrie 1939. Formată din 9 protopopiate, care aparţinuseră episcopiilor dela Arad şi Caransebeş, episcopia Timişoarei are peste 200 de mii suflete.

P. S. episcop *Andrei* al Aradului, conform mandatului primit dela I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardeaului, a luat primele măsuri în vederea organizării noului aşezământ bisericesc. Consiliul eparhial, numit în mod provizoriu, a împărţit eparhia în 10 circumscripţii electorale, stabilind data alegerilor pentru adunarea eparhială pe iniele luni ale anului 1940. Aşa, că alegea de episcop se va putea face în Mart acelaş an.

Se bucură bănăţenii din toată inima, şi cei împreună se bucură toţi bunii ortodocşi din întreaga noastră ţară mărită.

Să mulţumim cucernici bunului Dumnezeu şi prea înţeleptului nostru Rege, pentrucă ni s'a dat să vedem reînviată o ceate bănăţeană a ortodoxiei.

Şedinţă solemnă

a inut, în 25 Noemvrie 1939, Senatul, când pntru întâia oară Măria Sa Mareie Voevd *Mihai* de Alba-Iulia, moştenitorul tronului, a luat parte, ca senator de drept, la şedinţele maturului Corp.

In istorica şedinţă, — la care sânt prezenţi: consilierii regali, membrii guvernului, înalţii chiriarhi, membrii camerei deputaţilor ş. a., — Marele Voevod după depunerea jurământului, a rostit prima Sa cuvântare în Senat, zicând: *Azi îmi dau mai bine seamă ca ori când de îndatoririle ce le am de împlinit ca Principe moştenitor de tron şi ca român. Vă asigur că voi urmări cu tot interesul şi cu toată atenţiunea lucrările Maturului Corp. Doresc ca prin aceasta să dau încă o dovadă despre hotărârea mea de a face tot ce-Mi stă în putinţă pentru a răspunde aşteptărilor ţării şi a răsplăti străduinţele de fiecare clipă pe care iubitul Meu Părinte le face pentru a mă apropia cât mai mult de vrednicia iluştrilor Mei strămoşi.*

Senatul întâmpină cu lungi ovaţii cuvintele Marelui Voevod.

Pomenire

In toate eparhiile Mitropoliei noastre se continuă, cu recunoscătoare evlavie, an de an, comemorarea strălucitei figuri a neuitatului mare ierarh *Andrei Şaguna*, ctitorul acestei Mitropolii.

In ziua de pomenire a Sf. Andrei, apostolul Domnului, 30 Noemvrie 1939, s'au săvârşit pioase manifestări în centrele mitropoliei, învederându-se, la aceste ocazii, părţi din uriaşa lucrare, izvor de lumină, a nemuritorului arhiereu.

Pomenirea binecuvântată s'a desfăşurat în parastasele din parohii, precum şi în cadrul festivităţilor, organizate la Academiile noastre teologice, licee şi şcoale normale confesionale, în prezenţa unui mare număr de intelectuali înţelegători ai vredniciei neîntrecutului îndrumător şi creator.

In ziua de frăţie şi libertate

Sărbătorirea aniversării celui de al 21-lea an dela proclamarea unităţii naţionale la Alba-Iulia, — în al doilea an de nou regim, — s'a prezentat ca o deplină solidaritate şi înţelegere între fiii aceluiaş neam, începând — cum grăeşte poporul — „dela vlădică până la opincă".

Grija iubitului nostru Suveran a chemat la colaborare, sănătoasă şi rodnică, toate energiile neamului, spre a desăvârşi astfel munca de înoire şi întărire a ţării, pe care vrem să o păstrăm liberă şi neatârnătoare faţă de orce încălcare duşmană.

La 1 Decemvrie, în cetatea lui Mihai Viteazul, poporul român, conştient de libertatea sa scump plătită, s'a înfăţişat aşa cum cere simbolul de *unitate* al istoricei cetăţi: cu toţii sub acelaş steag.

Tot după un an

A trecut, în Decemvrie, anul dela întemeerea *Frontului Renaşterii Naţionale*, care a luat fiinţă în scop de reorganizare a statului în cadrul constituţiei din Februar 1938.

Ţara a răspuns cu generală însufleţire la chemarea ce i s'a făcut; ear rezultatele dobândite îndreptăţesc deplin încrederea în acest organism de muncă patriotică în consolidarea internă a statului.

Preocuparea Frontului, în actualele împrejurări, este întărirea *solidarităţii* naţionale în jurul Suveranului.

Acţiunea de premenire *spirituală* se continuă, — alături de pregătirile înarmate ale lumii.

Membrii din F. R. N. au dreptul şi datoria să grăiască şi să arate la forurile

chemate orce abuzuri ale celor ce, nici în organizarea de astăzi, nu sânt destoinici să-şi schimbe năravul de altă dată.

Dacă domnii membri vor tăcea, această tăcere nu va fi de aur.

Rol precumpănitor în mişcarea de înoire, pornită prin F. R. N., revine, de sine înţeles, preoţimii, slujitoare la altarul Domnului şi la altarul naţiei.

Bisericile ortodoxe adelene, înzestrate cu elemente tot mai destoinice, ca străjuitoare a credinţei străbune, vor desfăşura şi pe terenul naţional şi social activitatea arătată de mai marii ţării. —

Înţelegători, şi la înălţimea vremilor, *minoritarii* noştri au intrat dela început în rândurile Frontului. Prezenţa şi colaborarea lor, pentru desvoltarea armonică şi asigurarea viitorului acestei ţări, sânt întâmpinate pretutindeni cu sentimente de mare simpatie.

Imprumut naţional

In scop de-a întregi înzestrarea bravei noastre oştiri, şi, în acelaş timp, pentur a da putinţa plasării capitalurilor în valori mobiliare pe termen scurt, s'au emis în Decemvrie «*Bonuri pentru înzestrarea armatei*», — bonuri purtătoare de dobândă şi rambursabile „al pari".

Contribuirile, prin subserierea acestor valori, însemnează, în mijlocul evenimentelor actuale, apărarea căminelor noastre, a vieţii, a tradiţiei, a libertăţii, a religiei şi a tuturor bunurilor moştenite din strămoşi.

Cler şi popor, fără exceptie, din prinosul lor, îşi ofere cu drag obolul, zicând: *Armata înainte de toate!*

Biserica în cuvântările Suveranului

In Mitropolia Moldovei şi în noua mitropolie a Olteniei au fost aleşi, învestiţi şi instalaţi doi dintre ierarhii de mare prestigiu ai clerului ortodox român: II. PP. SS. LL. *Irineu Mihălcescu* şi *Nifon Criveanu*, recunoscuţi în largi cercuri prin calităţile lor culturale, morale şi misionare, care fac podoaba adevăratului preot.

La ceremonia învestirii noilor mitropoliţi, în ziua de 12 Decemvrie 1939, M. Sa Regele a ţinut, ca şi la învestirile precedente ale arhiereilor ortodocşi, o cuvântare dintre cele mai luminoase, menită să slujească, drept meditare şi învăţătură bogată tuturor acelora, cari au oarecare rol în făurirea şi refacerea bunului mers în treburile ţării.

Biserica ortodoxă română este astăzi cea mai mare a Răsăritului. Situaţia aceasta îi impune îndatorirea de a se înălţa la o spiritualitate corespunzătoare vremilor schimbate. De aceea Suveranul caută stăruitor să sprijinească această biserică, să o consulte, făcând să fie slujită de cele mai valoroase puteri româneşti. Suveranul aminteşte apoi misiunea internă a Bisericii de a readuce, la căminul încălzitor de suflete al ei, „până şi ultima oaie rătăcită... şi ultimul fiu risipitor". M. Sa Regele a spus, pe bună dreptate, că poporul, când pierde credinţa, a intrat pe drumul pieirii.

Subliniate trebue şi cuvintele regale, care ne spun limpede:

«*Toate interesele României şi ale neamului românesc sânt şi interesele bisericii. Biserica, apărând România şi românismul, se apără pe ea însaşi. Deci, pe lângă ostaşii cu armele cari ne apără cu trupul lor graniţa şi la cari ne gândim totdeauna cu nesfârsită dragoste şi recunoştinţă, trebue în orce clipă să fim apăraţi de ostaşii sufletului*».

Cetiţi şi recetiţi cuvântul Regelui dela 12 Decemvrie.

Premiu de virtute. Academia Română a decernat premiul de virtute „Al. Mavrogheni", de o sută mii lei, societăţii „Leagănul Sf. Ecaterina" pentru valoroasa operă de asistenţă socială înfăptuită de această vrednică instituţie. Societatea, patronată de M. Sa Regele, e înfiinţată de dnele Catarina Cantacuzino şi Irina Ghica în anul 1897 cu scop de a combate mortalitatea infantilă. Astăzi are un mare pavilion în Bucureşti, cu 400 de paturi, şi mai are la ţară alte aşezăminte de caritate.

Suveranul a serbat Naşterea Mântuitorului între ostaşii şi poporul dela graniţa de vest a ţării

Majestatea Sa **Regele Carol II,** *însoţit de Măria Sa* **Mihai,** *Mare Voevod de Alba-Iulia, şi de o seamă de înalţi demnitari a ţinut să prăznuească întâia zi de Crăciun în mijlocul trupelor de pe graniţa apuseană.*

Regele şi Principele Moştenitor, fără a da de veste, au sosit, pe linia de vest, ca să se închine împreună cu ofiţerii şi soldaţii, în faţa misterului Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Bucuria creştinească şi naţională, a voinicilor de sub steaguri şi a întreg poporului devotat Stăpânului şi Apărătorului pământului românesc, nu dovedea altceva, decât faptul că sânt gata cu toţii la suprema jertfă dacă va fi nevoie.

Autorităţile bisericeşti, civile şi militare, atât la **Oradea** *cât şi la* **Cluj,** *au întâmpinat cu ovatiuni şi urale sosirea Suveranului şi a Fiului Său.*

La Oradea, P. S. Sa episcopul Dr. Nicolae Popoviciu a rostit următoarele:

SIRE, — Conştiinţa românească dela graniţa de Vest a ţării trăeşte clipe de adâncă bucurie religioasă şi naţională. Căci astăzi, deodată şi împreună cu Domnul cerului — Cel născut în peştera Vitleemului pentru a noastră mântuire, — a venit la hotarele ţării Majestatea Voastră, Stăpânul şi Apărătorul pământului românesc.

Nici o instituţie fundamentală a ţării n'a scăpat grijei atotcuprinzătoare şi îndrumării efective a Majestăţii Voastre.

Biserica *Vă slăveşte, Sire, ca pe ctitorul de episcopii şi mitropolii, ca pe binevestitorul unor vremuri, pe care le doriţi dominate de o înaltă şi activă spiritualitate creştină în toate manifestările vieţii publice şi particulare.*

Şcoala *Vă laudă ca pe încercatul îndrumător al unui învăţământ adaptat nevoilor speciale ale sufletului românesc şi ca pe înţeleptul pedagog al unei educaţii, temeluită pe netrecătoarele norme religioase-morale.*

Armata *cu bucurie Vă măreşte ca pe Acela care cu neadormită grije şi nenumărate jertfe o înzestraţi şi organizaţi pentru ceasurile marilor şi supremelor încercări.*

Ţara *Vă binecuvintează ca pe făcătorul de pace.*

Institutele de lumină *ca pe un nou şi strălucit Brâncoveanu al Culturii vă vestesc, privind către Tronul Majestăţii Voastre, Tron, pe care cu atâta strălucire şi glorie îl împodobeşte Majestatea Voastră, prin înţelepciunea profundă şi prin iubirea fără seamăn către poporul nostru românesc.*

Din adâncul sufletului rog pe bunul Dumnezeu, să dăruiască mulţi ani Majestăţii Voastre, călăuzitor înţelept şi luminat al destinelor neamului românesc.

—Au urmat vorbirile celorlalţi reprezentanţi ai autorităţilor locale.

Răspunzând tuturor, Suveranul a ţinut următoarea cuvântare:

DOMNILOR,

Din adâncul sufletului mulţumesc pentru frumoasele cuvinte şi caldele urări — şi pot adăoga: pentru sentimentele atât de înalte, cu care M'aţi întâmpinat în această creştinească sărbătoare aci în acest oraş de strajă a graniţei noastre.

Este o împreunare care poate unora să le pară curioasă. Azi este proslăvirea Acelui care a predicat pe întinsul omenirei pacea şi buna înţelegere între oameni, şi în aceeaş zi Eu să viu în mijlocul celor care poartă arme ucigătoare...

Insă scopul oştirii mele nu este de a râvni la ceeace nu este al nostru, ci este ca într'un gând de pace să păzească hotărâtă ceeace este românesc. De aceea am ales această zi de creştinească sărbătoare, ca să viu şi să aduc, iubiţilor Mei ostaşi, urările cele mai calde şi o rază de încredere din sufletul Meu, sufletului lor.

Cu aceste gânduri, tuturor celor din acest frumos ţinut al Bihorului le spun, mulţumindu-le încă odată pentru cuvintele lor, să le dea Dumnezeu pace şi „La mulţi ani"!...

M. Sa Regele luând prânzul la masa soldaţilor a rostit următoarele cuvinte:

„Ostaşi, — ridic păharul Meu în sănătatea acelora care stau din tot sufletul de veghe la hotarul ţării, şi le spun tuturora: La mulţi ani!"

In vremea mesei ostaşii au cântat colinde, iar Moş Crăciun li-a împărţit daruri.

In aceeaş zi, după amiazi, Suveranul a venit la Cluj, unde a fost salutat cu omagială însufleţire de clujeni şi de săteni sosiţi din comunele învecinate.

Omagiul bisericii noastre l-a adus P. S. Sa episcopul Nicolae Colan, zicând următoarele:

Obştească bucurie, care ne încălzeşte şi ne luminează sufletele astăzi, îşi are obârşia într'o îndoită sărbătoare: A Naşterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi a prezenţei Majestăţii Voastre printre noi; a arătării Domnului din Cer, şi a arătării Domnului nostru de pe pământ.

Din mijlocul luminatului praznic care ne covârşeşte inimile, îngăduiţi-mi, Sire, să vă înfăţişez omagiile sentimentelor de adâncă admiraţie şi de neclintită credinţă ale clerului şi poporului drept credincios din eparhia Vadului, Feleacului şi Clujului, rugând pe bunul Părinte ceresc să Vă aibă pururea în Sfânta Sa pază şi să Vă rânduiască îndelungată, paşnică şi glorioasă Domnie. —

— Cuvântări au mai ţinut dnii: Dr. Coriolan Tătaru, rezident regal; reprezentanţii diferitelor culte; generalul Gh. Florescu, în numele armatei; Dr. I. Pap, aducând omagiul magistraturii; I. Agârbiceanu, în numele parlamentarilor; rectorul universităţii Tr. Ştefănescu-Goangă; primarul municipal S. Bornemisa, prof. G. Sofronie; Ana Sofia Meteş, în numele femeilor române din Ardeal, Dr. I. Moldovan reprezentând «Astra» ş. a.

Răspunsul Suveranului:

„DOMNILOR,

Adânc mişcat de foarte caldele cuvinte ce mi-au fost rostite cu prilejul acestei scurte vizite în inima Ardealului, ţin — înainte de toate — să mulţumesc tuturor vorbitorilor din adâncul sufletului Meu, pentru cele ce Mi s'au rostit.

Am avut deosebita bucuria de a vedea, din toate aceste cuvinte, desprinzându-se un înălţător gând: un gând care, sunt convins, că nu se leagă numai de ziua de astăzi, care e ziua Naşterii Făuritorului păcii, ci este un gând ce izvorăşte din adâncul sufletului dv.

Mi s'a vorbit de ideea de pace, şi când s'a spus vorba de „pace", am dorit să văd în ea o idee de bună înţelegere, de bună convieţuire a tuturor locuitorilor acestui pământ. In ideia de pace am dorit şi doresc să văd ideia formării din ce în ce mai puternice în acest popor a unui singur mănunchiu, în care să fie o singură gândire, o singură credinţă.

Dacă astăzi ostaşii cu armele în mână păzesc graniţele noastre, să aibe ei totdeauna această credinţă şi să poată vedea că în spatele lor este un singur popor, o singură credinţă, o singură dorinţă.

Şi că aceste cuvinte, în această sală istorică, să răsune şi mai profund pentru inimile tuturor, facă-se ca această sărbătoare creştinească să reverse şi mai puternic asupra poporului Meu, acest gând salvator. Numai prin unire şi dragoste între fraţi se poate năzui la mai bine, la mai mult şi la veşnicie. Aşa să fie! La mulţi ani tuturor!".

Masa a fost luată, seara, la Regimentul 3 de Transmisiuni. In sală se aflau detaşamente din toate regimentele garnizoanei. La fiecare masă un ofiţer şi un subofiţer, mâncau cot la cot, cu trupa. Alături de Suveran şi de Marele Voevod, dnii Al. Vaida-Voevod consilier regal, generalul Ilcuş, ministrul Radianu, rezidentul regal C. Tătaru, mâncau din gamelele trupei, închinând din ceştile smălţuite.

Regele s'a adresat soldaţilor zicând:

Ostaşi, — Fericit de a avea acest prilej al sfintelor sărbători ale Crăciunului ca să viu în mijlocul vostru, ridic paharul acesta pentru sănătatea soldaţilor din garnizoana Cluj: La mulţi ani!

Pe celelalte fronturi, soldaţii au fost vizitaţi, din încredinţarea Suveranului, de către dl prim-ministru Gh. Tătărescu şi alţi membri ai guvernului.

Darul Suveranului. *Voevodul Culturii româneşti, M. Sa Regele Carol al II-lea, a trimis soldaţilor de toate armele 60 mii de volume, ca dar de sfintele sărbători ale Crăciunului. Sânt, aceste volume, cele mai alese lucrări ale scriitorilor români. Cinstirea făcută ostăşimii este, în acelaş timp, şi cinstirea adusă purtătorilor români de condei. Darul regal a produs soldaţilor cea mai curată bucurie.*

Instalarea I. P. S. Nifon. — *Inscaunarea Inalt Prea Sf. Nifon Criveanul la Craiova s'a săvârşit Joi în 21 Decemvrie 1939, într'un cadru solemn. Au participat la acest act memorabil reprezentanţii Inaltului Guvern, ai Bisericii, autorităţile locale, civile şi militare, clerul şi mulţime de credincioşi. Rezidenţa Regală a ţinutului Olt în frunte cu Escelenţa Sa, Domnul Dinu Simion a pregătit programul serbării de înscăunare.*

Inalt Prea Sfinţitul Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae al Ardealului, a fost reprezintat la această serbare prin delegatul său, P. C. Ir. Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc, care a făcut noului Mitropolit urări de lungă, rodnică şi binecuvântată păstorire. Bucuria credincioşilor noii Mitropolii e bucuria întregii Biserici ortodoxe naţionale, care prin noua instituţie reînoieşte conservarea Arhipăstorului, a Clerului şi a poporului în slujba lui Dumnezeu şi a fericirii neamului.

*I. P. Sf. Nifon ia în primire o glorioasă moştenire bisericească şi naţională. Dumnezeu să-i ajute ca s'o îmbogăţească prin biruinţe nouă. — **Coresp.***

Abonaţi organul naţional-bisericesc

„Telegraful Român"

Invităm iubiţii noştri cetitori şi abonaţi ca, în cercul cunoscuţilor şi prietenilor, să stăruiască spre răspândirea ziarului care intră, cu numărul de faţă, în al 88-lea an de existenţă.

Telegraful Român, *sprijinit de condee încercate şi viguroase, va contribui şi mai departe: cu articole, informaţii note, de interes general, la desăvârşirea muncii necurmate ce o poartă pentru neam şi biserică.*

Abonamentele se fac prin mandat postal adresat către:

Administraţia Telegraful Român, Sibiu.

Rugăm a se scrie legibil: numele abonatului şi locuinţa sa.

Redacţia şi Administraţia Telegrafului Român

† Emil Oltean

In ajun de praznic împărătesc, în preajma Crăciunului din anul Domnului 1939 s'a stins fulgerător de repede viaţa pământească a valorosului epitrop al bisericii ortodoxe române din Blaj, Emil Oltean.

A fost un om modest în slujbe şi străluciri deşarte, dar mare în credinţă şi nebiruit în lupte. A iubit cu toată puterea sufletului său adevărul, şi pentru biruinţa deplină a dreptăţii a luptat până în ultimile clipe ale vieţii sale. S'a ridicat năprasnic totdeauna contra tuturor nedreptăţilor şi nu s'a plecat nici odată în faţa celor ce au ajuns prin minciună şi fraudă mari şi puternici. Prin viaţa şi faptele sale a scris pagini glorioase în Istoria luptelor naţionale şi în Istoria Bisericii ortodoxe române din Blaj. Amintirea câtorva din atitudinile pe care le-a avut E. Oltean în faţa greutăţilor vieţii, vădesc structura sufletească a unui om, care s'a ridicat totdeauna deasupra nivelului comun.

Erau vremurile stăpânirii ungureşti. Sub jugul tot mai apăsător, Românii erau stingheriţi până în cele mai mici posibilităţi de manifestare naţionată. Blăjenilor li se puneau piedeci uriaşe ca să nu poată înfiripa un nucleu de viaţă românească în jurul unei casine. Chiar dreptul de proprietate asupra localului, în care se proectase viitoarea casină, le-a fost contestat. In faţa ameninţărilor de tot felul, în faţa pericolelor care pândeau pe oricine ar fi îndrăsnit să nu se resemneze în faţa forţei, toţi românii s'au retras, căutând să-şi salveze viaţa şi averea. E. Olteau a fost singurul om care a rămas dârz pe frontul de luptă. Şi-a pus în joc toată averea şi întreg viitorul său şi al familiei sale, ducând un proces până la curtea de casaţie din Budapesta. In ultima instanţă a câştigat procesul, a câştigat dreptul pentru casina românilor din Blaj şi toată răsplata primejdiilor cărora s'a expus, a ostenelelor şi cheltuelilor pe care le-a suportat E. Oltean, s'a cuprins în mulţumirea sufletească pe care a avut-o prin faptul că adevărul a triumfat.

In aceleaşi vremuri de grele asupriri pentru Români, piatra de pe Câmpia libertăţii, acest semn văzut al idealurilor româneşti, a fost trântită la pământ de duşmanii neamului nostru. E. Oltean, în care pulsa toată demnitatea mândriei naţionale, nu putea să suporte o asemenea jignire. De aceea, el şi-a pus în joc viaţa, a nesocotit puterea baionetelor maghiare, a pornit şi a înălţat iarăşi la locul ei de cinste piatra visurilor româneşti. Emil Oltean a fost un neînfricat luptător naţionalist, un ostaş care s'a bătut vitejeşte şi a câştigat respectarea drepturilor româneşti în Blaj.

In timpul asupririlor ungureşti a purtat războiu cumplit contra duşmanilor neamului; în timpul României-Mari Emil Oltean a luptat cu toată indignarea sufletului său curat, contra tuturor acelora care călcau în picioare dreptatea, care asupreau pe cei fără de putere şi exploatau pe cei lipsiţi de apărare. Emil Oltean a fost până în cea din urmă clipă a vieţii sale apărătorul dreptăţii în Blaj, advocatul drepturilor celor umiliţi, nădejdea şi mângăetorul tuturor celor săraci.

Dar mai presus de toate Emil Oltean a fost purtătorul steagului credinţei adevărate. Intr'o anumită vreme, în întreg Blajul, Emil Oltean era singurul creştin ortodox, care îndrăznea să-şi manifesteze deschis convingerile sale religioase. El a fost omul de granit, în sufletul căruia, cu toate meşteşugitele uneltiri papistaşe şi cu toate loviturile crâncene pe cari le-a primit, nu s'a mâcinat nici un bob din tăria credinţei strămoşeşti. El a fost omul care a luptat o viaţă întreagă singur contra unui oraş întreg şi a rămas până la moarte „credincios adevărului" şi nebiruit în dreapta credinţă creştină.

Cea mai arzătoare dorinţă a sufletului său a fost să vadă înălţându-se în cetatea Blajului unit mândră şi strălucitoare biserica moşilor şi strămoşilor săi. Şi Dumnezeu, prin înţelepciunea, puterea şi bunătatea marelui Mitropolit al Ardealului Dr. Nicolae Bălan, i-a hărăzit să vadă aevea această dorinţă a sufletului său. In inima Blajului s'a ridicat, adevărată operă de artă, lăcaş de închinare dreptei credinţe creştine, măreaţă biserică ortodoxă.

Când Emil Oltean a aflat pentru prima dată de hotărârea marelui său Ierarh, de a începe lucrările pentru ridicarea unei biserici ortodoxe în Blaj, copleşit de bucurie, l-a podidit lacrimile, a căzut în genunchi, a înălţat mâinile spre cer şi a mulţumit lui Dumnezeu că l-a învrednicit să ajungă să trăiască asemenea clipe şi a mulţumit apoi Ierarhului său fiindcă a luat asemenea hotărâri. Emil Oltean s'a străduit ca nime altul, a muncit fără preget, a jertfit toate puterile sale şi a stat zi de zi şi clipă de clipă lângă lucrările de înălţare a bisericii ortodoxe din faţa casei sale. A fost epitropul înţelept care a adunat ban lângă ban, a chivernisit bine averea şi a turnat în operă nemuritoare rodul epitropiei sale.

Dar ostenelile i-au fost răsplătite. Cel dintâi cântec funebru pe care l-au întonat cele trei clopote noi ale bisericii ortodoxe din Blaj, a fost închinat vredniciei lui Emil Oltean. Epitropul acesta vrednic a fost cel dintâi călător pe drumul veşniciei, care a pornit din Blaj însoţit de glasul clopotelor pe care le-a dorit ca nime altul...

Şi sufletul lui curat, mulţumit de cât a putut realiza pe pământ, urcă acum spre Dumnezeu pe scara de aur, pe care Fiul Omului a coborât să mântuească întreg neamul omenesc.

Pr. Sp. Cândea

Probleme-Recensii-Comentarii

Am sărbătorit praznicul Naşterii Domnului, care, an de an, aduce bucurie sfântă în sufletele celor ce cu credinţă şi cu dragoste îl aşteaptă.

Sărbătoarea a Crăciunului coborât, în sufletele noastre, liniştea divină ce ne duce cu gândul la luminata noapte de acum aproape două mii de ani, când în staulul din Vifleem s'a împlinit prorocia de demult a lui Isaia prorocul.

Fiul lui Dumnezeu se smereşte pe sine, chip de om luând, născându-se nu în palat, ci într'un staul dela marginea Betleemului, pentruca să împace pe om cu Dumnezeu, şi să-l ridice din robia păcatului.

Naşterea Domnului este praznicul păcii: Fiul lui Dumnezeu a venit să aducă împăcare pe pământ. Această solie a fost adusă omenirii şi astăzi prin Naşterea Domnului. Hristos se naşte din nou în sufletele tuturor, *cari îşi deschid cu dragoste inimile ca să-L primească.*

„Pe pământ pace între oameni bunăvoire", ar trebui să aibă răsunet în sufletul tuturor popoarelor.

Hristos ne îmbie pacea, o pace evanghelică, peste care să domnească Dumnezeu, Impăratul păcii.

Dacă această pace ar încolţi în sulfetele tuturor popoarelor şi ale conducătorilor, ar înceta zângănitul armelor şi ar domni în lume bunăvoirea, pe care îngerii o vestesc lumii prin Naşterea lui Hristos.

In zilele grele, prin care trece omenirea, ţara şi neamul românesc, atât de adânc legate de marele praznic, mai mult ca oricând îşi îndreaptă gândurile şi îşi deschid larg porţile sufletului, primind pe Hristos şi rugându-L să sălăşluească pacea între toate neamurile lumii. Dee Dumnezeu ca Pruncul, din ieslea umilă, să reverse asupra celor învrăjbiţi duhul bunei înţelegeri, împlinindu-se astfel cântarea îngerească:

Pe pământ pace între oameni bunăvoire. — Pr. *Remus Mircea.*

*

Dansuri — în timpul postului. — In câteva rânduri, atât în anul trecut, cât şi mai nainte, ni s'a dat prilejul nedorit de a ne ridica glasul împotriva aşa ziselor ceaiuri dansante în vreme de post.

Nu sântem singurii, cari am cerut să se respecte cultul nostru, aducând aminte celor ce organizau astfel de petreceri, că rânduelile bisericii noastre opresc dansurile cât timp durează postul.

Acum, eată ce ni s'a dat să cetim în ziarul *Neamul Românesc* (din 21 Dec. a. tr.): „Ceaiurile dansante se anunţă zilnic, cu destulă lipsă de ruşine, până în ajunul Crăciunului... Se caută pretexte, şi ele se găsesc, de sigur, repede pentru aceste petreceri cu tămbălău şi lăutari în timpul postului care le interzice. Nu se gândeşte nimeni cât se sapă la temelia vieţii noastre naţionale, întreţinută veacuri dearândul numai prin păstrarea datinilor strămoşeşti şi prin respectarea cultului nostru care ne-a salvat şi ne-a făcut să putem străbate toate vremurile de vitregie. Nu se gândeşte nimeni că prin nimic nu se sapă mai uşor la temelia acestei vieţi, de cât prin abaterile dela porunca moralei religioase.

Şi noi am dorì să intervină aceia cari au datoria să se gândească."

INFORMAŢIUNI

Facă Domnul ca anul nou **1940** *să ne aducă tuturora: pace, sănătate şi hotărârea de a lucrà şi a trăì cât mai creştineşte!*

Moartea unui profesor universitar. Facultatea de litere a universităţii clujene a îndurat o grea pierdere prin moartea lui *Dr. Nicolae Drăgan*, titularul catedrei de istoria literaturii vechi. Ca om de ştiinţă, profesor, decan, rector, prorector şi primar al Clujului, a întâmpinat pretutindeni respect şi simpatie. Academia Română îl chemase nu de mult între nemuritorii săi, ca membru activ. Lase după sine numeroase lucrări, studii, comunicări, o voluminoasă publicaţie: Românii în veacurile IX—XIV pe baza toponimiei ş. a. A trăit abea 55 de ani, ca unul dintre cei mai distinşi şi talentaţi fii ai ţinutului grăniţeresc năsăudean.

Sărbătorire. *Eminentul nostru istoric, prof. I. Lupaş, neînfricatul luptător naţional, împlinind vârsta de 60 de ani va fi sărbătorit după cuviinţă în calitatea sa de profesor universitar, academician, scriitor şi bărbat al bisericii ortodoxe naţionale. Comitetul organizator al sărbării, constituit în Cluj, pregăteşte un volum omagial închinat jubilantului.*

In slujba ortodoxiei şi a românismului *se va înfiinţa, în Sighetul Maramurăşului, o* ***şcoală normală de băeţi ortodoxă****, având să funcţioneze sub conducerea episcopiei noastre de acolo. Adunarea deputaţilor a votat proectul de lege prezentat de ministerul educaţiei naţionale în vederea întemeerii acestei şcoale.*

Sărbătorile Crăciunului la Sibiu

Zilele Naşterii Domnului au fost sărbătorite la Sibiu cu obişnuita cucernicie şi reculegere sufletească, toată lumea credincioşilor din oraş concentrându-se la sfintele slujbe din catedrala mitropolitană. Timpurile serioase prin care trecem, cu îndemnurile lor grave, au făcut ca această concentrare în preajma altarului să aibă un caracter de mai multă interioritate. S'a înţeles mai bine ca totdeauna semnificaţia mântuitoare a coborârii Fiului lui Dumnezeu pe pământ, înalta valoare a păcii cântată de îngeri în noaptea sfântă şi neputinţa omenirii de-a rezolva problemele ei de viaţă fără Iisus Hristos. Ca în tot cuprinsul românesc, s'a arătat mai multă înţelegere colindelor, milosteniei şi scumpelor noastre datini religioase.

In prima zi de Crăciun a slujit un sobor de 11 preoţi şi 4 diaconi, în frunte cu P. C. Păr. consilier Tr. Scorobeţ.

Din cauza unei răceli credincioşii n'au putut avea ca în toţi anii trecuţi satisfacţia sufletească să-L vadă slujind şi să-L audă cuvântând pe I. P. Sf. nostru Arhipăstor Nicolae. Pastorala de Crăciun a citit-o P. C. Păr. Protopop Gh. Maior.

Cu aceeaş amploare şi reculegere sufletească a fost sărbătorită şi ziua II-a şi a III-a de Crăciun.

Act de mulţămire. Credincioşii sfintei noastre biserici din comuna *Amnaş*-Sibiu aduc cele mai calde mulţămiri dlui *Ioan I. Predovici*, procuror la înalta curte de casaţie, Bucureşti, precum şi On. Sale familii, pentru frumosul dar cu care ne-a înzestrat sfânta biserică de sfintele sărbători, — anume: un rând de odăjdii de mare valoare. — Pr. *J. Giurgiu.*

Societatea „Sf. Gheorghe" a elevilor ort. dela liceul din Sibiu „Gh. Lazăr", de sub conducerea părintelui profesor *I. Beju*, a ţinut Duminecă, 17 Decemvrie 1939, şedinţă festivă, închinată Naşterii Mântuitorului. Un program ales, compus din lucrări originale, declamări şi coruri, a creat o atmosferă sărbătorească, pe care au trăit-o din plin elevii şi profesorii, în frunte cu directorul şcoalei. Disertaţiunea elevului Ştefan I. cl. VIII-a, despre „Naşterea Domnului, solie a unei noui lumi", a produs o impresie puternică în sufletul auditorului, — nu mai puţin celelalte producţiuni ale tineretului.

Episcopul román-catolic de Orade şi Satu-mare, *Ştefan Fiedler*, a demisionat. Vaticanul, primind demisia, a delegat în locul său pe episcopul Márton Aron dela Cluj. — Demisionatul episcop a desfăşurat, oactivitate politică ce nu servea interesele statului, de a cărui penzie se va împărtăşi acum.

Episcopie reformată (calvină) s'a înfiinţat în Oradea pentru credincioşii din judeţele: Arad, Bihor, Caraş, Maramureş, Satu-mare, Severin, Timiş-Torontal şi plăşile Valea lui Mihai şi Careii-mari.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 31 Decemvrie 1939, va predica părintele consilier *Tr. Scorobeţ;* ear Luni 1940 (Anul nou) va predica părintele protopop *M. Neagu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Anuarul Institutului de istorie naţională, publicat de *Alex. Lapedatu* şi *Ioan Lupaş*, profesori universitari. Tomul VII (1936—1938). Impr. naţională, Bucureşti, 1939. — Un mare volum, de XI+935 p., care, ca şi tomurile precedente, face deosebită cinste atât autorilor, cât şi universităţii Regele Ferdinand I, Cluj.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 7 Ianuarie 1940 — Nr. 2

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Urarea M. S. Regelui adresată țării prin radio, în noaptea Anului Nou

M. S. Regele a adresat Țării, prin radio, în noaptea Anului Nou, următoarea urare:

In acest prag de An Nou gândul Meu se îndreaptă cu tot dragul către poporul Meu.

Trecem, o știu toți, prin vremuri de îngrijorare, — deci vremuri în care simțământul de solidaritate națională și de unire împrejurul unui singur gând și unei singure credințe, trebue să fie mai puternic decât oricând.

Eu, care stau neclintit de veghe ca România să pășească hotărât pe calea desvoltării ei pașnice, simt mai mult decât orișicine această nevoe, ca toate puterile conștiente ale țării să se pună umăr la umăr și ca aceste nevoi să se împlinească.

Mă gândesc deci în această clipă în deosebi la acei cari au început acest imperativ și cari s'au strâns fără șovăire într'un singur mănunchiu, doritori de liniște, împăciuire și de mai bine.

Urarea Mea cea mai fierbinte pentru anul ce vine este: ca țara Mea să fie ferită de urgie și să prospereze cât mai mult în desvoltarea ei pașnică; dar în același timp, această unire sfântă a conștiințelor românești, să ne dea puterea trebuincioasă de a apăra ce este sfântul nostru drept strămoșesc.

Să ne rugăm deci Celui Atotputernic, să ne dăruiască nouă și lumii întregi pacea și buna înțelegere între popoare.

La mulți ani!

Sănătate!

„Să ne rugăm celui Atotputernic"

Fără îndoială că Regele Carol II al României este o personalitate care dă regalității un stil nou, adecvat realităților sociale și psihologice de astăzi. In istoria instituției monarhice, prin Majestatea Sa Regele Carol II începe o nouă epocă. Nouile forme de activitate și manifestare regală, inițiate de Suveranul nostru și cari trezesc atâta mulțumire sinceră și se generalizează îndată, vădesc, într'o împreunare fericită, mult curaj, multă inimă și o înțelepciune fără pereche.

E mult curaj și multă voință în orice ieșire din cadrul atitudinilor obișnuite, mai ales când acestea par a avea o mistică consacrare, cum e cazul cu atitudinile și manifestările regale. Dar dacă ieșirea aceasta din formele obișnuite ar vădi numai curaj, — ar fi lipsită de seriozitate, ar inspira neîncredere, ar descoperi un simplu gust de aventură, de înoire periculoasă pentru continuitatea spirituală a unui neam. Când astfel de manifestări de curaj au la temelia lor și o caldă mișcare de inimă, valoarea lor crește enorm trezind o mare iubire în sufletele supușilor. Dar calitate desăvârșită și putere creatoare de stil câștigă aceste acte, abia când ele sunt și fructul unei judecăți chibzuite, care merge la sâmburele lucrurilor, când înoirea e în spiritul tradiției și se împacă perfect cu demnitatea reală a regalității, manifestarea ei, nouă în formă, nefiind decât o consacrare a unor virtuți de cea mai înaltă noblețe.

Aceste însușiri le are fapta M. Sale de-a se coborî în ziua de Crăciun și de Anul nou în mijlocul ostașilor, de-a se înfrăți cu cei mai umili, dar în fapt cei mai vrednici copii ai neamului și ai lui Dumnezeu. E nouă această faptă, dar noutatea ei stă tocmai în descoperirea și reactualizarea tradiției noastre creștinești și în înviorarea semnificației acestei sărbători, care nu aniversează vre-un act de izolare în comoditățile și în ghiftuiala egoistă — cum a devenit pentru cei mai mulți această sărbătoare, — ci actul celei mai uimitoare coborâri din strălucirea cerească în mijlocul necazurilor omenești.

Regele nostru a dat în acest an o nouă pecete sărbătorilor Crăciunului, dar această nouă pecete nu e de cât o restaurare a lor în duhul genuin. Regalitatea ni s'a făcut astfel factorul de restaurare a creștinătății faptice a sărbătorilor. M. Sa Regele, a arătat păturii conducătoare felul cum trebue să serbeze de acì înainte sărbătorile și cum să practice datinile creștinești. I-a arătat că ceeace a rămas pentru ea doar nume și formă simplă, trebue umplut de conținutul viu originar. M. Sa Regele e propovăduitorul cu fapta al creștinismului în mijlocul poporului Său.

Viața noastră, mai ales a păturii intelectuale în multe privințe înstrăinată, va avea să se resimtă de pilda M. Sale care străbate prin spuma neserioasă a stratului intelectual la fundamentul permanent, serios și adânc al sufletului poporal.

M. Sa este în această direcție deplin lucid și înoitor până la capăt. Ducându-se între ostași și mâncând din blidul lor, n'a făcut-o cu gândul — atât de obișnuit — că folosește un simplu prilej formal de odihnă și de hrănire mai bună în mijlocul mai multora. M. Sa între soldați a stăruit în gândul că zilele acestea sunt zile religioase, zile în cari trebue să ne ridicăm cu sufletul în rugăciune spre Dumnezeu.

E un lucru ciudat și semnificativ, pe care cred că l-au observat mulți: pe câtă vreme în cuvântările miniștrilor trimiși la aceste sărbători în mijlocul soldaților nu se face pomenire de Iisus Hristos sau de Dumnezeu, M. Sa adresează în toate cuvântările rugi către Atotputernicul.

La Constanța, în ziua de Anul nou, de pildă, M. Sa spune, cu un aer de poruncă par'că: «*Cu toții să ne rugăm Celui de sus, ca să strălucească cât mai repede asupra omenirii razele binecuvântate ale păcii și ale bunei înțelegeri între oameni și popoare*». Iar în urarea adresată poporului în noaptea de Anul nou la fel: «*Să ne rugăm deci celui Atotputernic, să ne dăruiască nouă și lumii întregi pacea și buna înțelegere între popoare*».

Cu profunditatea unui suflet serios, M. Sa își dă seama că pacea nu se poate restabili și menține fără ajutorul lui Dumnezeu. Unde sunt numai oameni, sunt numai patimi cari se ciocnesc inevitabil, oricât se învăluesc pentru un timp în mănușile formelor juridice și diplomatice.

Dacă putem îndrăsni să sperăm pacea pentru anul care începe, aceasta o putem face numai punându-ne nădejdea în Dumnezeu și rugându-L să ne-o acorde.

In acest gând M. Sa a atins iarăși sufletul poporului nostru, care se roagă la unison cu Suveranul său prea iubit: Dă-ne Doamne pace!

D. STĂNILOAE

Anul nou la Sibiu

Ziua de început a noului an a fost sărbătorită la Sibiu cu deosebită solemnitate.

După sfânta Liturghie slujită de un sobor de preoți în frunte cu P. C. Păr. consilier Tr. Scorobeț, s'a oficiat în catedrală o slujbă de invocare a Duhului Sfânt de către *I. P. S. Mitropolit Nicolae* înconjurat de mai mulți preoți, la care au participat reprezentanții tuturor autorităților civile și militare.

La sfârșitul slujbei, în fața catedralei, dl general de divizie G. Leventi comandantul corpului VII armată, a adresat trupei un cuvânt potrivit cu sărbătoarea, pomenind de dorința de pace a României, dar și de datoria ostașilor de a-i apăra granițele în caz că s'ar atinge cineva de ele.

După aceea a avut loc o recepție la I. P. S. Mitropolit Nicolae, la care au participat reprezentanții tuturor autorităților și instituțiilor civile și militare din oraș, precum și o mare mulțime de intelectuali.

Mai mulți vorbitori au exprimat Inalt Prea Sfințitului Mitropolit omagii și urări în numele diferitelor corpuri și categorii sociale.

Cel dintâi a vorbit dl *general G. Leventi* în numele ofițerilor și soldaților corpului VII Armată cari stau de strajă la hotare, neclintiți în credința că Dumnezeu îi va ocroti și ajuta ca pe unii ce sunt decișì să apere o cauză sfântă și dreaptă. Dl general a rugat pe I. P. S. Sa să binecuvinteze oastea Corpului VII Armată și I a urat sănătate deplină pentru binele și fericirea neamului românesc.

P. D. Păr. protopop *Em. Cioran* a dat expresie sentimentelor de iubire și urărilor de sănătate din partea preoțimii. Trecând într'o scurtă revistă faptele de seamă ale I. P. S. Sale din anul 1939, accentuiază în mod deosebit momentul dela 27 Febr. când I. P. S. Sa a chemat întreg poporul Ardealului la Alba-Iulia ca mânat de o presimțire a evenimentelor serioase ce aveau să vină. Efectul acestei chemări și al cuvântului înălțător rostit în acea zi de I. P. S. Mitropolit s'a arătat peste 2 săptămâni în acea însuflețire generală cu care întreg Ardelul s'a ridicat la 14 Martie și-a pornit spre hotarele de vest ale Țării să le apere.

Dl *Dr. Sever Pop*, primarul municipiului Sibiu, a adus I. P. S. Sale urările cetățenilor orașului. Ca de obiceiu Dsa a făcut, mărturisiri curajoase despre necesitatea credinții ca temelie primordială a vieții noastre naționale. Este de datoria noastră, a spus Dsa, să întărim credința, ca să ne întărim ființa națională. Credința și naționalitatea au fost la noi totdeauna strâns împletite. Pe amândouă trebue să le apărăm cu tot atâta convingere. Dacă înainte vreme am luptat mai mult pentru limba și ființa noastră națională, azi vremurile cer să luptăm mai mult pentru credința noastră, cer să ne străduim să devenim adevărați creștini.

Dl *Dr. George Preda*, secretarul Frontului Renașterii Naționale din județul Sibiu, a adus omagiul și urarea acestei organizații care, a spus Dsa, este incarnațiunea comandamentelor istorice și slujește imperativul solidarității noastre etnice în spiritul creștin. Regalitate, etnicitate și spiritualism creștin, acestea sunt atributele majore ale F. R. N. In doctrina acestei organizații politice unice, ideea de stat se identifică cu ideea de neam, iar din ideea de neam românesc face parte integrantă ideea de creștinătate.

Tuturor le-a răspuns I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, spunând în rezumat următoarele:

«*Domnule General Comandant,*

Prea Cinstiți și iubiți Domni,

Vă mulțumesc din toată inima pentru urările ce mi le faceți ca ocazia schimbării anului și pentru caldele sentimente

ce mi le arătaţi. Toate le refer la sfântul aşezământ al Bisericii noastre, care a fost scutul de apărare al neamului în vremuri grele şi care şi-a dat contribuţia sa la marele act al unirii noastre politice-naţionale.

Biserica noastră a stat în toată bună vremea alături de neam şi de sufletul lui. Azi se simte obligată să rămână în acelaş rol, împlinind aceeaş misiune de întărire, de încurajare, de însufleţire a poporului în împrejurările serioase prin cari trecem.

Despărţindu-ne de anul încheiat cu ziua de ieri, îl însoţim cu sentimente bune. El n'a fost un an rău pentru neamul şi ţara noastră. Nu l vom uita niciodată, în speciat pentru faptul că, în cursul lui poporul nostru a dat, la chemarea ce i-s'a făcut, o strălucită dovadă că e gata oricând să-şi apere patrimoniul primit dela înaintaşi. Anul încheiat a fost martorul unei puternice ridicări de conştiinţă a întregului nostru popor. Din el am rămas astfel cu un motiv în plus care să ne întărească încrederea în forţele de viaţă şi de biruinţă ale neamului nostru.

E drept însă că acest an ne-a lăsat şi moştenirea aspră a războiului crâncen între cele mai mari şi înaintate popoare ale lumii. Din îngăduinţa lui Dumnezeu noi am rămas până acum feriţi de grozăviile lui. Dar îngrijorările legate de el apasă şi asupra noastră. Sunt atâtea forţe incalculabile angajate în el, încât nimenea nu poate prevedea evoluările lui ulterioare. Încă nu s'au deslănţuit toate forţele ce stau faţă în faţă, ca să putem şti ce canalizare şi ce întindere îşi va lua acţiunea de distrugere şi de pustiire. Poate că o superioară intervenţie a lui Dumnezeu va menţine conflictul în stadiul actual. După prevederile noastre omeneşti însă, războiul îşi va urma cursul cu o intensitate crescândă, cu o tot mai teribilă deslănţuire de forţe şi **la sfârşitul lui se vor produce de sigur deciziuni şi transformări adânc tăietoare în viaţa statelor şi a naţiunilor.**

Ce trebue să facem noi în asemenea împrejurări şi perspective? Iată întrebarea capitală şi chiar unică ce trebue să ne-o punem fiecare. La ea nu se poate da decât un singur răspuns: **să ne pregătim!** Din toate puterile noastre să ne pregătim. Să nu pierdem nici o clipă pentru alte lucruri, cari pot fi importante în alte vremuri, dar cari nu sunt constrângătoare azi. Să ne concentrăm toate gândurile şi ultima noastră energie pentru pregătirea în vederea eventualităţilor celor mai grave. Să ne pregătim ca forţă armată. Ştim că opera de pregătire a armatei se află în mâni destoinice şi puternice. Dar toţi suntem datori să ajutăm cu sârg şi cu nobilă înfrigurare această pregătire. Căci ea e chezăşia zilei de mâne.

Ne trebue apoi o desăvârşită pregătire a sufletelor; **o mobilizare generală a sufletului românesc,** cu toate forţele, cu toate luminile, cu toate entuziasmele de cari e capabil. Să căutăm în în acest suflet ultima energie latentă şi să o facem activă. Ne trebue minte limpede, suplă, înţeleaptă şi clar-văzătoare, inimă caldă, o neînfrântă voinţă în avânt şi disciplină, ne trebue putere de rezistenţă şi de răbdare. Numai cu ajutorul acestei armaturi sufleteşti putem sta cu fruntea ridicată spre ziua de mâne.

La această acţiune de mobilizare sufletească Biserica se simte angajată cu toate darurile şi puterile divine ale ei. Biserica noastră e una cu neamul. Se roagă pentru el şi pentru biruinţa lui. Se roagă pentru cei ce stau de pază la hotare. Ea e temelia din care creşte puterea poporului. Căci unui popor îi trebue arme, dar şi credinţă. Prin credinţă am trăit, prin ea ne-am păstrat nădejdile, prin ea am biruit în trecutul nostru. Tot numai prin ea vom fi în stare să păstrăm această biruinţă. Credinţa în Dumnezeu e arsenalul în care găsim toate armele ce ne trebuesc pentru lupta ce ne-ar putea fi impusă. Având credinţă în Dumnezeu privim cu curaj înainte spre destinul nostru naţional, cu încredere în forţele noastre etnice binecuvântate de Părintele cel ceresc.

Să ne simţim **cu toţii una** în aceste zile grele. Dela o margine la alta a Ţării, toate inimile româneşti să simtă la fel. Să înceteze orice ar putea să ne despartă, să ne slăbească blocul unităţii noastre de gândire şi de simţire. Tranşeele să cuprindă un neam, o voinţă, un avânt. Un astfel de popor, înfrăţit într'o unitate indestructibilă şi însufleţit de credinţa în Dumnezeu, **rămâne nebiruit.** Sufletul nu poate fi biruit. Dovada o avem şi în zilele noastre când un popor mic îşi apără cu îndârjire, în admiraţia lumii întregi, existenţa în faţa unui puhoi de proporţii înzecite. E o pildă înfricoşătoare de ce poate un popor prin credinţă, prin unitate şi prin iubirea de neam.

Dar noi avem asemenea pilde şi acasă la noi, la moşii şi strămoşii noştri. Aceştia sunt cu noi, dacă vom avea aceeaş credinţă ca ei. Noi nu suntem singuri. E tot trecutul cu noi. Şi prin noi se prepară întregul viitor al neamului.

Increderea noastră e cu atât mai neclintită cu cât ştim că avem în fruntea Ţării un **Domnitor energic, înţelept, clar-văzător, identificat cu soartea Ţării şi a neamului.** Să dăm mulţumire lui Dumnezeu că avem în aceste împrejurări un rege mare, ca **Regele Carol II.** Să-l urăm ca Dumnezeu să-l ajute să ne conducă mulţi ani în vremuri cu pace, spre lumină şi progres, iar de-o fi cu vrerea lui Dumnezeu să ne conducă şi în vremuri grele cu vitejie, cu demnitate, spre biruinţă.

Dumnezeu să ocrotească pe bunul nostru Rege, Ţara şi poporul românesc».

La sfârşit I. P. S. Sa a făcut tuturora urări de Anul Nou.

*

La ora 13 a avut loc o altă recepţie la dl general George Leventi, comandantul corpului VII Armată. La această recepţie a luat parte, în frunte cu I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, reprezentanţii tuturor autorităţilor din localitate, făcând urări Dlui General G. Leventi şi scumpei noastre armate.

Suveranul în mijlocul ostaşilor şi cetăţenilor la Constanţa

Reînvie bătrânele datini, dela Curţile domneşti de odinioară, când Domnul ţării coboară, în zile de sărbătoare, ca şi în clipe de grea cumpănă, în mijlocul supuşilor săi credincioşi.

După ziua de Crăciun, petrecută la graniţa apuseană, M. S. Regele **Carol II,** *însoţit de Măria Sa Marele Voevod* **Mihai** *de Alba Iulia, de sfetnicii Tronului şi de căpeteniile oştirii, a venit de anul nou 1940 în mijlocul oştirii şi poporului din provincia dobrogeană.*

Tomisul de pe vremuri este astăzi Constanţa, falnicul oraş de pe malul mării. Vechea cetate a trăit o zi de mare bucurie şi de multă nădejde că în anul în care intrăm, o pace dreaptă şi trainică ne va fi redată, cu ajutorul de Sus, într'un timp cât mai apropiat.

După solemnitatea ostăşească desfăşurată pe platoul regimentului Călăraşi, unde suveranul a trecut în revistă trupele garnizoanei, a urmat recepţia în sala primăriei. Cel dintâi a luat cuvântul dl consilier regal Gh. Tătărăscu, preşedintele consiliului de miniştri, zicând: Conştienţi de tăria dreptului nostru, putem privi în linişte desfăşurarea evenimentelor, doritori de a contribui prin spirit de dreptate şi înţelegeri prieteneşti la aşezarea păcii rodnice şi durabile. Dl prim-ministru, interpret al simţămintelor obşteşti, aduce M. Sale urările omagiale adânc respectuoase ale poporului nostru. — A vorbit apoi decanul corpului diplomatic, nunţiul papal, Monseniorul Andrea Cassulo, în numele membrilor acestui corp acreditaţi pe lângă M. Sa.

In discursul Său înălţător, Suveranul a răspuns:

Domnule Preşedinte al Consiliului,

Domnilor,

Ţin înainte de toate a vă mulţumi din adâncul sufletului pentru caldele cuvinte de urare ce Mi-le-aţi adresat în numele Guvernului şi al Ţării.

Urmând ideea că în aceste vremuri este datoria Mea de a petrece aceste mari sărbători în mijlocul acelora, cari de atâta vreme au fost chemaţi departe de căminurile lor, să-şi facă o sfântă datorie, întărind prin prezenţa lor pietrele de hotar ale Românismului, astăzi am venit aci la graniţa Maritimă a Ţării să prăznuesc începutul anului înconjurat de ostaşii Armatei a II-a.

Ziua de Crăciun ce am petrecut-o printre păzitorii graniţei apusene, Mi-a lăsat în inimă un sentiment luminos de bucurie şi o încredere desăvârşită reînoită în puterea morală a soldatului român.

Evenimente independente de voinţa noastră şi hotărât nedorite de noi au făcut ca în anul ce a trecut şi în acela care vine, efortul de căpetenie ce va trebui realizat, este perfectarea şi desăvârşirea Apărării Naţionale.

Niciodată această expresie, care adesea s'a considarat ca o formulă administrativă, nu are un înţeles mai viu şi mai puternic decât astăzi: Apărarea Naţională. Ea conţine scurt şi lămurit politica noastră paşnică, dar şi hotărâtă.

Nu ne întărim, nu desăvârşim înzestrarea oştirei noastre într'un spirit agresiv, ci într'un spirit decis de apărare a ceeace este al nostru şi al dreptului consfinţit prin libera hotărâre a adunărilor din Chişinău, Cernăuţi şi Alba-Iulia.

In acest cadru hotărât românesc suntem gata a întinde mâna prietenească oricui vrea să ni-o strângă cu lealitate.

Fiecare din noi ne dăm foarte bine seama că timpurile sunt grele,

* FOIŞOARA *

Un preot harnic

Unul dintre cei mai vrednici preoţi anonimi din veacul trecut a fost preotul Nicolae Lazar din Sebeş-Alba. S'a născut în Sebeş în 29 Iunie 1813, din părinţii ţărani Aron Popi Lazar (1784—1836) şi mama Maria (1787—1837). Un alt frate al său, Ion, mai mare cu cinci ani, a fost paraclisier, „clisier", la biserica veche din Sebeş şi a murit în 5 Febr. 1884, (Insemnări pe mormântul lor din cimitirul Sebeşului).

Care le-a fost numele de familie cel adevărat, nu se ştie. După obiceiul locului şi peste tot în multe sate din Ardeal preoţii circulau în gura poporului după numele de botez, popa Ion, popa Nicolae etc. Un antecesor al lui Nicolae Lazar însemnat în conscripţia din 1733 a avut numele de botez Lazăr, iar copiii porecliţi după acest nume. Astfel a moştenit şi tatăl preotului numele Aron Popi Lazar, iar fiul său Nicolae Popi Lazar. Se şi iscăleşte în 1835 Nicolae Pop Lazar, iar în gimnaziu „Popi Lazar Niculaus, stud. saecundae scholae Normalis", (Insemnare pe o carte: Hir liber est meus, est librum et Deus, hic Nicolaus natus Popi Lazar vocatus). Mai târziu ca preot în Sebeş şi-a menţinut numai numele Nicolae Lazar. Şcoala primară a făcut-o în Sebeş. Fiind un elev eminent părinţii se decid să-l dea la şcoală mai înaltă cu gând să-l facă preot, (Toate actele lui menţionate în acest articol sunt depuse în muzeul eparhial din Cluj). In vârstă de 17 ani se înscrie în 1831 în gimnaziul rom. cat. din Alba-Iulia sub numele Nicolaus Pap fiu de „agricola", în clasa „Media gramatica" pe care o termină în 8 Aug. 1832 ca al doilea eminent din toate studiile. In anul şcolar următor urmează clasa „Suprema gramatica" pe care o termină în 31 Iulie 1833, iar în anul următor clasa „prima humanitatis" ca bursier „alumnus". In aceşti doi ani învaţă Geografia Boemiei şi Moraviei, din religie „doctrina religionis et de euharistia novae legis sacrificio, de poenitentia, de extrema unctione, de sacramento ordinis et de sacramento matrimonii, de oficiis justitiae Christianae, de stimulo felicitatis et honestatis in nativa humana, lex rationis practicae, fundamentum religionis etc. Din istoria Ungariei „de clade mohacsiana ad nostra usque tempora", apoi arheologia romană şi geografia matematică. Toate studiile se predau în limba latină.

In 12 Aprilie 1834 încheie semestrul al doilea al anului şcolar şi Lazar vine acasă.

Ca toţi băeţii mai deştepţi şi sensibili la impresiile frumosului şi îndemnat şi de exerciţiile poetice, pe cari le făcea în şcoală, Lazar încă îşi pune la încercare aptitudinile poetice în timpul petrecut la şcoală în Alba-Iulia.

La sfârşitul anului şcolar 1831—32 îşi încheie caetul de religie cu versurile:

Mai mult de 40 de întrebări
Le învăţăm cu mari sudori,
Dar dacă le vom învăţa
Pe Domnul noi vom lăuda,
Cu toţii apoi vom striga
Slavă acum ţie
Al nostru bun Messie.

Caetul de aritmetică îl încheie astfel:

Asta aritmetică
Incă nu-i sfârşită,
Numai începută
Şi negătită,
Pentrucă învăţăm pe tablă
Ca să nu ne pară neagră.
Aşa dar noi amândoi
Putem să învăţăm şi noi,
Şi fără învăţătură
Să nu o luăm în gură,
Ci mai bine în cap
Să ne cadă mai cu drag.

Mai norocos este însă în versificaţia latină însemnată într'un caet din 1834:

Quod vetuit vitae ratio sine fara superstes
Natorum possim quator esse pater
Haec si displicui misera solatia fient
Fient si placui praemia haecque mihi.

Tot în vremea aceasta probabil desiluzia unui amor zadarnic îi inspiră aceste versuri: *Desnădejdea:*

Mi s'a stins nădejdea toată
Şi mă vântur rătăcit,
Căutând cumplita 'mi soartă
Care m'a nenorocit.
Să o 'ntreb pe ea de poate
Nădejdea a 'mi străluci
Şi de poate întru toate
Iară a mă fericî.
Dar puterea îmi slăbeşte
Şi 'nzadar mă nevoiesc
Nu 'mi ajută, ci grăbeşte
Cu pământ să mă 'nvălesc.
Iată dar că şi norocul
Şi nădejdea mi-a perit,
Iată c'a sosit sorocul
Să mor desnădăjduit.

Mai sugestive sunt apoi sentinţele despre fericire pe cari le înseamnă în caet: Vitam quae faciunt beatiorem haec sunt:

Res umparta labore, sed relicta
Non ingratus ager; focus perennis,
Lis nunquam, toga rara, mens quieta,
Vires ingenuae, salubre corpus,
Prudens simplicitas, sine arte mensa,
Nox umebria, soluta curis,
Non tristis thorus, attamen pudicus,
Summus qui faciat breves tenebras,
Quod sis esse velis, nihilque malis,
Supremum nec metuas diem nec optes.

In anul şcolar 1834—1835 face cursul teologic în Sibiu, iar în toamna anului 1835 este învăţător în Boiţa Sibiului. Aci alcătueşte la Crăciun o poezie mai lungă: „versuri sau cazanie la Die Nativitatis Domin

dar ori cât de grele ar fi ele, naţiunea trăeşte înainte şi datoria conducătorilor este de a face din acest trai un lucru cât mai bun şi cât mai folositor obştei naţionale.

In timpuri grele ale trecutului, Poporul Nostru a arătat atât de luminos înaltul său simţ patriotic, a arătat că oricare ar fi urgiile vremurilor, România a progresat şi şi-a afirmat rolul destinat ei în cartea cea mare a civilizaţiei mondiale.

Acest crez, care ne este îdicat de trecutul nostru, trebue să ne dea încrederea desăvârşită în viitor şi trebue să ne dea imboldul trebuincios de a muncì fără preget pentru consolidarea şi progresul nostru.

Oricare ar fi nourii întunecaţi cari în momentul de faţă se întind asupra lumei civilizate, noi să privim viitorul cu încredere; să muncim cu credinţă şi patriotism la întărirea noastră naţională.

Cu toţii să ne rugăm Celui de Sus, ca să strălucească cât mai repede asupra omenirei razele binecuvântate ale păcii şi ale bunei înţelegeri între oameni şi popoare, ca drumul ascendent al civilizaţiei noastre să nu mai fie oprit şi ca toată umanitatea să se bucure de binefacerile ei.

(Mulţămind pentru felicitările exprimate în numele Corpului diplomatic, M. Sa spune:)

Şi acuma, la începutul acestui an, care să-l dorim cât mai bun şi paşnic, adresez Ţării Mele cu o inimă caldă strămoşasca urare de:

La mulţi ani!

Sănătate!

Dumnezeu este iubire...

Aceasta ni s'a descoperit în Iisus Hristos, că Dumnezeu este iubire: iubire în sânurile negrăite ale veşniciei iubire peste chemările de isbăvire ale făpturii. S'a descoperit în cuvânt şi faptă: viaţa lui Iisus Hristos e împletită pe zarişlea de lumină ce o aprinde în lume iubirea Tatălui faţă de Fiul, — a Fiului faţă de Tatăl, — ca harul iubirii divine să se reverse peste toate, — mir al binecuvântării cereşti turnat peste ranele omenirii. Fiinţa lui Iisus este iubire, inima lui e milă vastă cât suferinţele cosmosului, fapta Lui — mântuire: în El îş găsesc sălaşul alinării toate doririle şi durerile umane.

Iar dacă Dumnezeu este iubire, — e natural că şi aceice vor să fie „fii ai lui Dumnezeu" — să fie raze frânte din lacrima iubirii divine. A fi asemenea lui Dumnezeu este a-ţi topi fiinţa în iubire: iubire faţă de Dumnezeu, reflectată cu putere peste sbuciumările vieţii omeneşti. Căci iubirii divine nu-i poţi răspunde decât prin iubire; însăşi făptura nu o poţi iubi cu adevărat, dacă n'o iubeşti în Dumnezeu. De ce? Pentrucă a cunoaşte pe Dumnezeu sau creatura — este încă un act de oarecare indiferenţă: cunoaşterea nu implică o participare totală. Ea înseamnă asimilarea obiectului la posibilităţile umane de pricepere. De aceea lasă în suflet şi bucuria cuceririi, dar şi amărâciunea marginirilor necuprinzătoare. Şi acestă amărâciune a mărginirilor noastre este cu atât mai accentuată, cu cât ne apropiem prin ierarhiile creaturale spre Dumnezeu. Viaţa făpturii îşi învălue adesea sensul în faldurile neguroase ale misterului: cu atât mai mult taina de peste veac a vieţii divine. Dumnezeu — în Fiinţa sa — nu poate fi cuprins sub strâşina îngustă a înţelegerii omeneşti. Cunoaşterea deschide zările vaste ale universului, dar nu cuprinde, ci doar boldeşte sufletul spre zările divine care o depăşesc. E adevărat că teologia poate înălţa mintea — pe aripile de vultur ale adevărului revelat — până la ameţitoarea perspectivă a Necuprinsului divin, dar dacă aceasta rămâne numai cunoaştere, e sământă fără rod bogat: o cunoştinţă asimilată, o noţiune fără putere. Ea suscită în suflet dogoarea dorului de-a trăi, de-a simţi aceste perspective, nu numai a le gândi. Dar paşii dorului cresc şi progresează din flăcările iubirii. **Numai în cunoaştere, fără iubire, nu poate exista viaţă în Dumnezeu.** *Căci prin iubire — spre deosebire de cunoaştere — sufletul nu asimilează, ci se asimilează, nu acumulează, ci se dărueşte, nu limitează, ci e eliberat, e dilatat după proporţiile obiectului dorit. Iubirea are această putere de a ciopli fiinţa întreagă după modelul dat: e un proces de nivelare, de egalizare, în care nu obiectul e înghesuit în „magazia de cunoştinţe", ci subiectul e modelat după liniile obiectului său. De aceea cunoaşterea fructificată în iubire e adevărata cunoaştere: ea zideşte tăriile sufletului. Fără iubire însă, ea transformă intelectul într'un hambar de erudiţie şi nu-l leagă temeinic de rădăcinile vieţii, sau într'un pustiu în care toate tendinţele sunt valabile, mai ales tendinţele existenţei terestre. Iubirea este puterea prin care circulă sevă vivificatoare în trunchiul vieţii, scorojit de vicisitudinile cunoaşterii gratuite.*

Se'nţelege din aceste consideraţii, de ce pe Dumnezeu nu trebue să-L avem numai ca obiect de cunoaştere (în sens obişnuit), ci, mai ales, ca pisc al doririlor noastre: iubirea ne asimilează lui Dumnezeu, ne face asemenea Lui. Precum prin iubire s'a coborât El ca pe noi să ne îndumnezeiască, tot aşa prin iubire trebue să ne urcăm vrerile spre luminile făgăduinţei, ca darul iubirii divine să-l simţim lucrător în suflet. Căci iubirea nu caută decât pe Dumnezeu: nici lumea, nici pe sine. Unicul ei dor, unica ei obsesie este Dumnezeu. El e totul şi toate. Celelalte — în afara lui — au gustul nimicniciei şi amarul deşertăciunii. Numai El poate umplea cu adevărat vasta capacitate a însetărilor umane. De aceea iubirea nu cunoaşte decât voile Lui, şi singura ei bucurie e să simtă în sine vie slava lui Dumnezeu — ca s'o reflecteze în lume, peste lume. Sufletul e astfel răpit de frumuseţea Creatorului său: se luminează, se înalţă, se transfigurează. Se ridică — în tainică unire — pe acele culmi unde simte adierile miresmei divine. Iubirea este ca focul care înroşeşte fierul şi-l face luminos; ea aprinde fiinţa umană sub efluviile harului şi o face să trăiască numai pentru Dumnezeu, să gândească, să voiască numai ce vrea Dumnezeu, să strălucească în reflexele energiei divine. Prin ea cresc acei „nebuni pentru Hristos", pe cari nici necazurile, nici strâmtorarea, nici primejdiile, nici lanţurile, nici moartea — nimic din cer sau de pe pământ — nu-i poate despărţi de dragostea lui Hristos. Cel ce nu se mărgineşte să cunoască viaţa lui Iisus, ci-şi îndrumează năzuinţele pe cărările transfiguratoare ale iubirii, va cunoaşte cu adevărat că din inima lui isvorăsc isvoare de apă vie, după care aleargă dorurile veacului pe căile pământului. Căci isvorul vieţii este Hristos, iar a iubi pe Hristos e a fi asimilat iubirii Lui, a deveni însuşi generator de viaţă, întrucât nu mai trăieşti tu, ci Hristos trăeşte în tine. Acesta e miracolul iubirii: ne face cu adevărat „fii ai lui Dumnezeu" după chipul şi slava lui Iisus Hristos. Dacă cunoaşterea îşi are limitele ei, iubirea ne mână peste valurile cari bat în ritmul veşniciei: spre desăvârşirea divină. Ea nu e limitată. Din contră, creşte ca flacăra alimentată în permanenţă, consumând „omenescul" din noi, ca să-l puie la picioarele Domnului. Pe Dumnezeu nu-L poţi iubi altfel — când într'adevăr Îl iubeşti — decât numai din **tot** *sufletul, din* **toată** *inima şi din* **tot** *cugetul. Nu în începuturile şovăelnice, ci pe crestele apropiate de desăvârşire ale iubirii, fiinţa omului devine lumină ce tremură sub zări divine, aşa cum raza soarelui tremură sub zarişlea cerului. Dealtfel Dumnezeu — Cel ce este iubire — nu ne cere decât iubire: prin ea ne „vrăjeşte", ne „robeşte"; prin ea devine cu adevărat stăpânul vieţii noastre, iar noi devenim iesle sălăşluitoare a dumnezeirii.*

Din aceleaşi consideraţii se 'nţelege de ce nu putem iubi făptura cu adevărat decât în Dumnezeu. Înţelegem, desigur, pe semenii noştri. A iubi făptura în sine, — sau în afara lui Dumnezeu — este a ne asimila şi imperfecţiunilor ei, şi adesea a renunţa la Dumnezeu. Iubirea aceasta nu transfigurează ci nivelează în jos, nu luminează ci întunecă, nu înalţă ci coboară, nu înnobilează ci apleacă adesea spre păcat. E o iubire spre pierzare: în ea este isvorul tuturor patimilor ce frământă cu zădărnicia lor viaţa omenească. E destul să priveşti atent împrejur, ca să identifici variatele chipuri ale rătăcirilor morale şi spirituale la care duce iubirea făpturii în afară de Dumnezeu. Ea se purifică — devenind mântuitoare — numai în cadrul iubirii lui Dumnezeu. Cel ce nu iubeşte pe Dumnezeu, nu-şi poate iubi — în sens înalt — nici pe semenii săi. Căci rădăcina iubirii de oameni este în iubirea lui Dumnezeu. O astfel de iubire este o aplecare ce înalţă, o coborâre ce ridică din stricăciune la viaţă, asemenea iubirii lui Hristos, care n'a însemnat asimilarea cu păcatul, ci coborârea la starea condiţiei pământeşti spre a o lumina în slavă dumnezeiască. Tot aşa iubirea făpturii în Dumnezeu nu este egalizarea în imperfecţiune — în păcat, — ci simţirea durerilor ei, spre a le sălta în slavă isbăvitoare. Dealtfel cel ce se ştie unit — în iubire — cu Dumnezeu, nu se poate opri la atitudinea de singulară slăvire a divinităţii: iluminările pe care le plouă cerul peste el, se vor revărsa. Comunicabilitatea este una din însuşirile sufletului plin de dragostea lui Dumnezeu: cum fierul înroşit comunică împrejur căldură şi lumină, aşa sufletul aprins în văl vătăile iubirii, îmbrăţişează în căldura şi lumina lui spirituală pe semenii săi. Dumnezeu — Cel ce s'a sălăşluit în ieslea sufletului — este iubire, de aceea sufletul se împarte, ca hrană a iubirii, peste durerile şi nădăjduirile celor din jur. Isvorul iubirii de oameni este în iubirea de Dumnezeu, căci ea este o rază din iubirea lui Dumnezeu către oameni.

Dumnezeu este iubire, şi spre a trăi în Dumnezeu trebue să aderi la iubirea Lui. Cunoaşterea nu-i suficientă. Dovada

---

Nostri Iesu Cristi, culeasă şi în versuri alcătuită de Nicolae Pop Lazar, poeta absolus, dascăl în Boiţa 1835 Dechemvrie".

Cu aceasta îşi încheie încercările poetice şi se dedică exclusiv problemelor şcolare. In Boiţa stă doi ani. Iar în toamna anului 1837 trece la şcoala din Răşinari, chemat de poporul de aci „ad petitum comunitatis disunitae Reşinar" este numit „ad officium ludimagistratus" din partea directorului şcoalelor ortodoxe Moise Fulea, (Decretul din 26 Aprile 1838).

In lipsa unei programe analitice oficiale, îşi alcătueşte el însuşi o programă: „Insemnarea tuturor învăţăturilor carea în şcoala naţionalicească a satului Răşinari sub curgerea semestrului întâielea a an. 1837—8 pentru pruncii şi pruncele cele mai mici în trei clasuri împărţiţi vor învăţa".

In scopul acesta pregăteşte şi manualele necesare instrucţiei. Pentru Geografie traduce manualul lui Benigni „Scurtă învăţătură despre geografia Transilvaniei după Iosif Benigni de Mildenberg", complectată cu date speciale despre Ardeal după un manual latin „spre folosul şcoalei primare de aici". Pentru religie întocmeşte pe seama clasei primare rugăciunile, clasa a doua o împarte în două grupe. „Respunzătorii mai mari învaţă catehismul, moralul mic, detoriile supuşilor, plecăciune către Monarh, în timp de pace şi de războiu", iar cei mai mici rugăciunile şi cântările bisericeşti şi despre patrie, învierea, Înălţarea şi Pogorârea Duhului Sfânt şi „explicarea celor zece demandaciuni dumnezeeşti". Pentru limba română gramatica, etimologia, „declinaţiunile cu comparaciuni" şi scrisoarea cu slove şi litere. Pentru aritmetică „desfacerea, reducerea şi după specii cu numeri numiţi şi numerì mai mari nenumiţi".

In anul 1846—7 este învăţătorul clasei a treia în care se ocupă mai insistent de religie. In semestrul prim „Sinopsis Scripturae" dela facerea lumii până la Isus Navi, iar în semestrul al doilea „Istoria biblică a legii vechi" până la Solomon. Se iscăleşte „docent".

Cursurile şi le încheie totdeauna cu examene publice în prezenţa poporului din sat, punând câte un elev să rostească o cuvântare, pe care i-o alcătueşte Lazar, la care apoi răspunde dânsul îndemnând copiii să înveţe, iar poporul să-şi dea copiii la şcoală.

Ca învăţător şi-a făcut datoria, „cu părintească osârdie în toate ceasurile de şcoală, ba sporia şi mai mult a-şi împărţi talantul a face pe elevi adevăraţi ucenici luişi". El însuşi mărturiseşte că „nu plata, simbriuţa, l-a făcut dascăl, ci cugetul de a ne mai procopsi şi noi rumânii de noi, a ne deschide şi noi ochii spre a vedea cum în lumea aceasta trecătoare a ne feri de înghimpoşii ei spini". Lazar este de principiul că „lucrul laudă pe meşter", şi de aceea se dedică şcolii cu trup şi suflet, convins că şcoala este „podoaba neamului, folosul tuturor, voia ceriului".

Zece ani a fost învăţător în Răşinari. In 20 Iulie 1848 încheie „cursul de veară" cu examen public. Tot atunci se întoarce dela Innsbruck deputaţia română, în care era şi preotul din Răşinari, Sava Popovici Barcianu. Poporul îi iese întru întâmpinare în capul satului, iar Lazar îi ţine o înflăcărată cuvântare, încheind cu cuvintele „Trăiască fiitorul oraş român Răşinari".

(Sfârşitul urmează) **Dr. Seb. Stanca**

Meditaţie

Mici şi sărmani...

...Amin zic vouă: întrucât aţi făcut unuia dintr'aceşti fraţi ai mei prea mici, mie aţi făcut. (Mt. 25, 40).

Vânt de iarnă geroasă bate în geamul ferestruţii şubrede şi mătură ninsoarea de pe coperişuri.

Copilaşii, trei fraţiori, sgriburesc lângă vatră, cu ochii înlăcrimaţi, căci vatra dă mai mult fum decât flacără.

Măiculiţa lor e dusă, din zori, la munca dela fabrică, şi e departe şi nu se întoarce decât pe înserate. Un urcior de apă, o bucăţică uscată de pâne de-aseară, formează provizia lor întreagă, prea multă pentru unul care e sătul, şi mult prea puţină pentru cei trei sărmani cărora li-e foame.

Uşa se sguduie din când în când. Pare că sună şi glas, şi paşi de oameni.. Nu e nimeni. Vântul nebun se joacă în jurul casei şi deasupra ei, şi trimite fumul ca să încălzească trupurile fragede de lângă vatră...

In slava cerului răsună imn de slavă... Vântul se cumineşte. Micii îngeraşi, solii Domnului, sboară şi cutreeră pământul, ca să-i aducă svon de bucurie şi pace.

Iată se opresc la bordeiul stingher, bogat de jale şi nevoe, unde nimeni nu se apropie cu mână de ajutor.

Şi îngeraşii grăesc:

— Doamne, *aici* revarsă-ţi darul Tău şi fii milostiv, Stăpâne!

Noaptea lină s'a coborât. O rază de foc străbate văzduhul şi stăruie deasupra căsuţei de lângă drum şi deasupra icoanei Sfintei Fecioare, Stăpâna şi Maica noastră a tuturora.

Mila Domnului trimite, pe rază de lumină, sfinte şi preţioase daruri: sănătate, dragoste, răbdare, — tot atâtea comori pentru suflete încercate aici pe pământul de patimi şi deşertăciuni...

Maica îndurărilor miluieşte pe cei îndureraţi şi-i mângâie în zile de restriştе.

Iată, copilaşii au adormit şi, cu surâs pe buze, visează de o ţară cu soare mult, cu pâne caldă, cu flori şi verdeaţă...

Tatăl lor, trecut de mult la cele veşnice, păşeşte înfiorat calea vămilor şi pluteşte acum cu duhul în împărăţia nopţii.

concretă o avem în cele două feluri de vieţi atât de distanţate: viaţa obişnuită răsărită din cunoaşterea abstractă a lui Dumnezeu şi iubirea reală a făpturii în afară de Dumnezeu, — şi viaţa sfinţilor înflorită din cunoaşterea nimicniciei omeneşti şi iubirea înflăcărată, vie a lui Dumnezeu. Preotul adevărat este lumină nu numai prin harul ce i s'a dat, dar şi prin inima lui, în care harul devine dătător de viaţă şi pentru el, şi pentru credincioşi. Căci el păşeşte pe cărările iubirii. Ale iubirii de Dumnezeu şi de oameni...

N. Mladin

„O singură gândire, o singură credinţă"

Cu prilejul marilor praznice, ducându-Se în mijlocul soldaţilor Săi, Suveranul a voit să demonstreze că, prin El, ţara întreagă se află alături de inimile viteze ale apărătorilor ţării; că ei, ostaşii, reprezintă, în aceste vremuri, cea mai de seamă chezăşie a securităţii ţării, — nu o chezăşie agresivă. Altul e rostul puternicei noastre armate.

Şi nimeni nu putea să înfăţişeze mai bine adevăratul rost al acestui brâu de platoşă şi de suflete tari, decât însuşi Domnul ţării.

...»Gânduri de pace« şi »raze de încredere«, — iată ce minunat dar aduce un Rege armatei Sale, ţării Sale şi omenirii, în aceste clipe, când par'că pe frunţile tuturor naţiunilor nu se mai găseşte loc decât pentru norii îngrijorărilor.

Pentrucé ne-am mira, atunci, că vorbele rostite de Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea au fost primite ca o bună vestire nu numai de sufletele ostaşilor, ci de toţi cetăţenii, fără deosebire.

»In ideea de pace — a spus Maiestatea Sa, — am dorit şi doresc să văd ideea formării din ce în ce mai puternice, în acest popor, a unui singur mănunchi, în care să fie **o singură gândire, o singură credinţă"**.

Iată cuvinte Regale şi o bună vestire adusă de Suveran armatei Sale, poporului Său.

Răspunde ţara întreagă...

La marele împrumut naţional, pentru înzestrarea oştirii, cetăţenii români răspund pretutindeni cu însufleţire şi dragoste.

Cei mici şi cei mari, bătrâni şi tineri, săraci şi bogaţi, vin cu toţii să-şi aducă banul agonisit, ca astfel să se pregătească şi să se întărească puterea armată a ţării.

Sume respectabile se subscriu zilnic la ghişeele băncilor din toate oraşele.

Slujbaşi, de toate categoriile, dau cu încredere şi voie bună leafa lor pe o lună de zile, sau şi mai mult, în scopul măreţ de apărare cât mai temeinică a patriei.

Cei cu venituri modeste jertfesc pilduitor din mult-puţinul lor.

Cei cu dare de mână, precum şi întreprinderile de felurite soiuri, la rândul lor, nu vor sta mai pe jos de cei dintâi.

Preocuparea întregii naţiuni trebue să fie astăzi: a da prisosul său, în grabă şi cu mână largă, pentru ostaşii noştri, ştiind că liniştea de azi, a căminului fiecăruia, se asigură schimbând economiile în Bonuri pentru înzestrarea armatei.

Doarme întreaga fire: vânt, codri şi ape şi izvoare stau încremenite...

Numai inima de mamă e deşteaptă. Şi, suspinând o rugăciune, se apleacă deasupra micuţilor ei scumpi...

— Stau şi priveghez, şi sufletul meu nu mai e întristat... Maica Domnului este cu mine şi cu voi!

Pr. Miron Maier

Roadele mântuitoare ale Intrupării

Să ne fie bineplăcută răscumpărarea Domnului

Ingerul Domnului la Naşterea Mântuitorului nostru ne zice: „Vestesc vouă bucurie mare". — Intru adevăr această bucurie este atât de mare încât mintea omenească n'o poate cuprinde.

Mare ne-a fost răul, când eram ţinuţi robi ai mâniei lui Dumnezeu şi ai puterii diavoleşti, dar şi mai mare era nenorocirea oamenilor, când nu voiau să ştie de aceste rele şi le neglijau, până ce nu ni s'a vestit aceea bucurie mare, că a venit în lume Acela care ne-a scăpat de aceste rele.

A venit doftorul la cei bolnavi, răscumpărătorul la robi, drumul la cei rătăciţi, viaţa la cei morţi, mântuirea la cei osândiţi.

Precum Moisi (Eş. 3, 10) a fost trimis de Domnul spre liberarea poporului israilltean din robia eghiptenilor, astfel Iisus Hristos a fost trimis dela Tatăl cel ceresc spre liberarea neamului omenesc din robia diavolului.

Precum porumbelul, după ce s'a uscat pământul, s'a reîntors la corabia lui Noe, având în gură un stâlpar de maslin cu frunză (Fac. 8, 11), astfel şi Iisus Hristos a venit pe lumea aceasta spre propoveduirea păcii şi spre împăcarea neamului omenesc cu Dumnezeu Tatăl.

Deci cu drept cuvânt să ne bucurăm şi să ne veselim în ziua aceasta, în care ni s'au arătat milele nepreţuite ale lui Dumnezeu. De vreme ce fiind noi vrăjmaşi (Rom. 5, 10), Dumnezeu ne-a iubit, încât nu s'a ruşinat de a lua asupra sa firea noastră cea slabă, dreptaceea nici nu şi-a urât trupul său (Ef. 5, 29) ci făcându-ne părtaşi de firea sa, nu ne va lepăda dela sine.

Măreţia acestei taine mintea noastră n'o poate cuprinde. In ea, pe lângă josimea noastră cea de pe urmă, străluceşte cea mai mare înălţime, iar pe lângă puterea cea mai înaltă domneşte cea mai adâncă slăbiciune. Inţelepciunea lui Dumnezeu le-a ştiut împăca.

Preţul nemărginit al dreptăţii se cerea pentru jignirea omului, deoarece omul s'a îndepărtat de Dumnezeu, binele cel nesfârşit. Dar care lucru ar fi putut sluji ca preţ de răscumpărare? Asta nici mintea omenească, dar nici cea îngerească n'a putut-o găsi. Dreptaceea a trebuit ca însăşi dreptatea, cea nemărginită, să dea preţul potrivit sieşi, prin aceea ca Dumnezeu cel Ziditor să pătimească în trup, pentruca trupul făpturii să nu sufere pe veci (II Cor. 5, 19).

Astfel însuşi Dumnezeu a reîmpăcat sieşi lumea, însuşi Dumnezeu s'a făcut mijlocitorul nostru întru sine prin câştigarea neamului omenesc cu sângele Său (Fapt. 20, 28).

Făptura a jignit pe Ziditorul ei, dar nu s'a îngrijit de împăcare, ci cel jignit, luându-şi trupul făpturii, se face împăciuitorul făpturii.

Omul a părăsit pe Dumnezeu şi s'a asociat diavolului, duşman lui Dumnezeu, dar cel părăsit caută cu tot deadinsul pe fugarul şi îl pofteşte cu toată duioşia la sine.

Iată cum întrec milele nesfârşite ale lui Dumnezeu minţile şi cugetările noastre!

Firea noastră prin păcatul lui Adam s'a necinstit, iar prin Hristos s'a făcut mai slăvită. Mai mult am primit prin Hristos, decât am pierdut prin Adam. Păcatul s'a înmulţit, dar harul lui Dumnezeu a prisosit. In Adam am pierdut nevinovăţia noastră, iar în Hristos am primit deplină îndreptarea noastră (Rom. 5, 18).

Deşi la Dumnezeu toate însuşirile sunt la fel egale, totuşi, afară de proslăvirea atotputerniciei lui Dumnezeu, trebue să proslăvim mai mult binefacerile lui Dumnezeu.

Unii admiră creaţiunea, iar alţii răscumpărarea, deşi amândouă sunt faptele atotputerniciei lui Dumnezeu. Dumnezeu a făcut lucru minunat, când trupul nostru şi oasele noastre le-a format, dar a operat faptă şi mai minunată, când însuşi Dumnezeu a binevoit să se facă trup din trupul nostru, şi os din oasele noastre (Ef. 5. 30).

O, suflete al meu, să fii nespus de recunoscător Dumnezeului tău, care te-a creat, pe când nu erai, te-a răscumpărat, pe când prin păcat erai osândit, ca apoi alipindu-te prin credinţa ta vie de Hristos, răscumpărătorul şi Mântuitorul tău, să te facă părtaş în ceriu de bunătăţile şi bucuriile sale veşnice.

Ivo

Conferinţă preoţească. Preoţimea tractului Sf. Gheorghe şi-a ţinut conferinţa de toamnă la 30 Noemrie, comemorând cu acest prilej pe marele arhiereu Andrei Şaguna.

După slujba religioasă şi invocarea Duhului Sfânt, P. C. păr. protopop Aurel Nistor, deschide şedinţa şi prezintă pe noii preoţi din tract: Pr. Sorin Nistor, profesor la gimnaziul din localitate, şi Pr. Gheorghe Grovu, paroh în Sf. Gheorghe.

Se citesc lucrările preoţilor Iacob Gheorghe, Pavel Viţelar şi Ioan Şoşu, referitoare la „Şcoala de Duminecă".

Pr. *Iacob Gheorghe*, în lucrarea sa plecând dela realităţile constatate în parohiile secuizate, prezintă câteva directive de urmat în alcătuirea unui program de Şcoală de Duminecă în aceste parohii.

Pr. *Pavel Viţelar* şi *Ioan Şoşu* aduc o seamă de îndrumări în vederea alcătuirii programelor pentru parohiile româneşti.

După citirea lucrărilor, prin discuţiile urmate, s'a alcătuit în linii generale programul pentru întreg tractul.

Recenzia cărţii dlui Gh. Tulbure, „Mitropolitul Şaguna", făcută de Pr. *Sorin Nistor*, a fost bine apreciată de cei prezenţi ca o fericită evocare a personalităţii providenţialului mitropolit.

Conferinţa se închee cu un parastas pentru odihna sufletului Mitropoliului Andrei, slujit de P. C. păr. protopop cu un sobor de preoţi.

La slujbă au participat toate autorităţile în frunte cu dnii: prefectul judeţului, primarul oraşului, Comandantul Legiunii de jandarmi şi numeroşi funcţionari.

Conferinţa s'a sfârşit prin comunicări făcute de P. C. păr. protopop. — Pr. *Gheorghe Iacob*.

*

Sfinţire şi cerc pastoral. Duminecă, 10 Decemvrie 1939, s'a făcut sfinţirea capelei ortodoxe române, cu hramul Sf. Ioan Botezătorul, din filia Hodoşa, aparţinătoare parohiei Ditrău, protopopiatul Oituz, fiind convocat pentru această dată şi cercul pastoral al Ciucului.

Au fost de faţă la pioasa solemnitate: preoţii Cercului cu mai mulţi intelectuali şi alţi credincioşi.

După utrenie s'a făcut sfinţirea capelei, apoi s'a oficiat sfânta Liturghie în sobor. La sfârşit, în prea frumoase cuvite, părintele profesor Nicolae Petrescu a arătat importanţa evenimentului în legătură cu evanghelia Duminecii, şi mulţumind dnei Olimpia Heim şi dlui Heim pentru sârguinţa depusă întru amenajarea şi împodobirea capelei.

La conferinţa intimă s'a cetit despre lucrarea păr. profesor Dr. Gr. T. Marcu, „Saul din Tars", recenzie de părintele Ioan Dumitru din Tulgheş, ascultată cu mult interes de toţi cucernicii fraţi. — *Coresp.*

Institutul de credit fonciar din Sibiu

aduce la cunoştinţă generală, că Consiliul său de Administraţie în şedinţa din 11 Decemvrie 1939 a hotărât să plătească creditorilor cuprinşi în aranjamentul conf. art. 52 din Legea Conversiunii a zecea rată de 4% cu începere dela 15 Ianuarie a. c. (1) 1—1

INFORMAŢIUNI

Ştiri din Eparhia Hotinului. — *Din Bălţi primim ştirea îmbucurătoare că la 3 Ianuarie a. c. s'a inaugurat tipografia Eparhială, rodul cultural al păstoririi P. S. Tit Simedrea, care a creat acolo un far de lumină ortodoxă şi naţională.*

Comitetul de redacţie al revistei: **Insemnări creştine, organ de îndrumări pastorale şi misionare,** *a organizat împreună cu oameni de bine din acea eparhie o frumoasă serbare, pentru inaugurarea tipografiei şi sărbătorirea Arhipăstorului Tit al Hotinului, ale cărui realizări de patru ani de zile sunt mărturii grăitoare ale apostolatului său luminat. La manifestaţia dela Bălţi a participat şi Rezidentul regal. Felicităm din tot sufletul pe P. S. Tit al Hotinului pentru rodnica sa păstorire şi dorim Eparhiei Hotinului continuă înflorire şi progres.*

Cămin Cultural premiat. La concursul datinelor de Crăciun, organizat în ziua de 23 Dec. 1939, la Ateneul Român de către Fundaţia Culturală Regală „Principele Carol", s'au prezentat peste 100 echipe de colindători, fiecare reprezentând altă şi altă datină românească şi creştinească de Sfintele Sărbători ale Naşterii Domnului. A fost o adevărată desfătare sufletească pentru ceice au participat la acest minunat concurs. Cu plăcere anunţăm, că premiul I pentru Căminele culturale a fost câştigat de echipa Căminului Cultural „Ion Oncescu" din fruntaşa comună *Răhău*—Alba, condusă de preotul *Romul Grecu*, ajutat de învăţătorul *Ioan Moga* şi de primarul comunei *N. Floca*, când s'a înfăţişat obiceiul local numit „Butea feciorilor". Aceeaşi echipă a mai câştigat cupa ziarului „Curentul", o minunată cupă de metal, cea mai frumoasă dintre cele oferite ca distincţie deosebită pentru felul în care s'a prezentat echipa. Conducerea Căminului din Răhău merită multă laudă pentru succesul obţinut de echipa sa.

Ajutor pentru nenorociţi. O mare catastrofă s'a produs în Anatolia, unde cutremurul de pământ a distrus complet numeroase oraşe şi sate. Câteva zeci de mii de morţi şi răniţi sânt jertfele cumplitului cutremur. Spre a veni în ajutorul poporului turc, prieten şi aliat al ţării noastre, guvernul român a aprobat un credit extraordinar de zece milioane de Lei, destinat cumpărării de materiale ce vor fi imediat trimise locuitorilor fără hrană şi fără adăpost din Anatolia. Acelaş guvern a mai trimis guvernului Turciei telegramă de simpatie şi condoleanţe în marele dezastru ce loveşte un nobil popor.

ŞTIRI LOCALE

Răscumpărare. Dl Ioan Stanciu, măestru zugrav, îşi rescumpără felicitările de ziua numelui cu 100 Lei în favorul Fondului Victor şi Eugenia Tordăşianu, pentru înzestrarea fetelor sărace. Pentru prinos mulţămeşte *Comitetul.*

Răcumpărare. Dl Ioan Marcu, conducătorul Librăriei Arhidiecezane, îşi răscumpără felicitările de ziua numelui cu 200 Lei în favorul Legatului Iosif şi Paraschiva Marcu dela Societatea română de înmormânture din Sibiu. Pentru dăruire mulţămeşte *T. Popovici*, preşedinte

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 14 Ianuarie 1940 — Nr. 3

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

INCINERARE

Am subliniat în numărul trecut al ziarului valoarea manifestărilor creștine ale M. Sale Regelui cu ocazia sărbătorilor, pe cari a ținut să le petreacă în mijlocul ostașilor, identificat cu ei și cu întregul popor în cinstirea datinelor și a credințelor creștinești. Este sigur că o asemenea faptă venită dela cel mai înalt loc are o influință binefăcătoare extraordinară asupra credinței poporului a cărei întărire e mai necesară azi ca oricând, după pilda definitivă și minunată ce ne-o dă un popor minuscul care, ajutat de această credință, e în stare să înfrângă un imperiu colos lipsit de credință.

Scriind acel articol ne arătam credința că pilda M. Sale de cinstire a creștinismului poporului nostru va fi urmată de aci înainte, la început măcar de rușine iar mai târziu din convingere, de toți reprezentanții păturii noastre conducătoare, cari la lumina gestului regal vor sesiza în sfârșit avertismentele serioase ale timpurilor.

Dar iată n'au trecut bine sărbătorile și M. Sa n'a apucat să încheie de tot pilduitorul Său pelerinaj de sărbători, că înalte cercuri intelectuale și conducătoare din Capitală, nesocotind pilda regală și credința poporului, dă Țării un spectacol pe cât de neserios și de penibil, pe atât de primejdios mai ales în zilele de azi.

Un fost ministru și profesor universitar, Trancu-Iași, murind a lăsat să fie incinerat, fiind întovărășit la crematorul de numeroși foști și actuali miniștri, de profesori universitari și de o mare mulțime de intelectuali și de studenți. S'au ținut cu ocazia aceasta cuvântări scoțându-se în relief personalitatea celui ce avea să fie peste câteva minute mistuit de flacări, o companie de feciori români, îmbrăcați în haina militară pentru o altă misiune cu mult mai sfântă, a dat onorul.

Câte suflete mai naive, impresionate de asemenea vorbe și de asemenea cinstiri, nu vor fi rămas cu hotărârea să urmeze și ele la moarte pilda unei asemenea »personalități«? Și mai ales ce vor fi zis în sufletul lor atâția oameni din popor despre credința domnilor noștri și ce concluzii vor fi tras pentru necesitatea lor de-a mai crede?

Să te lași incinerat când Biserica osândește acest lucru și când nu-ți acordă, prin preoții ei legiuiți, asistența și rugăciunile ei, echivalează cu o nesocotire a Bisericii și deci și a creștinismului.

Nici în Testamentul Vechi, nici în cel Nou, nici în istoria creștinismului nu se practică și deci nu se aprobă **incinerarea**. Ea nu se conciliază cu considerația ce-o dă **creștinismul** trupului omenesc. Trupul este, în credința **creștină**, chipul sufletului și e creat de Dumnezeu printr'un act de **atențiune** deosebită. El nu e o închisoare regretabilă a sufletului, ci organul prin care acesta se manifestă, imprimând asupra lui pecetea caracterului său. Trupul face atât de mult parte din ființa omului, încât viața veșnică, cea deplină, va fi tot în trupul pe care l-am avut. Trupul acesta omenesc se bucură de atâta cinstire în ochii lui Dumnezeu, încât Fiul Său și l-a făcut trup propriu și stă cu el în vecii vecilor pe tronul dumnezeesc.

Cum spune Berdiaiev undeva, fața omenească îndeosebi este asemenea unei taine, o minunată fuziune de materie și spiritualitate. Când privești în ochii omului, vezi înțelesuri și sentimente, nu materie. Trupul e materie transfigurată și spiritualizată. Spiritul omenesc n'are altă posibilitate de a-și arăta splendorile sale, puterile creatoare, decât prin trup. Numai prin trup ne îmbogățim sufletul, chiar cu adevărul și cu harul dumnezeesc, și numai prin trup comunicăm altora ideile și sentimentele noastre.

Creștinismul nu **disprețuește** trupul, nu-l schimonosește și nu caută să-l omoare, ci se silește să-i descopere adevărata frumusețe, făcându-l organ al nobleții spirituale, al harului și îndumnezeirii.

Cu câtă venerație și duioșie înconjoară cei apropiați ai mortului, trupul lui? Ce înălțime de suflet transpiră din această intimitate și curățenie de simțiri, în care se manifestă și mai departe legăturile între cel plecat și cei rămași?

S'ar putea obiecta: Bine, înțelegem toată valoarea trupului și toate cinstirile ce i se dau atâta timp cât e sufletul în el. Dar după ce e părăsit de suflet, de ce să-i mai dăm vre-o considerație?

Pentru multe din motivele de ordin mai înalt religios pe care le-am amintit, dar și pentru următoarele:

Pe fața celui dispărut rămân imprimate caracterele sufletului și după ce a murit. Când privești la ea nu poți să nu ai impresia că cel mort trăește, că fața lui continuă să aibă un sens, să exprime un caracter, un ansamblu de sentimente, aceleași pe cari le-a exprimat cât era viu. Cum s'arunc în foc aceste sensuri, cum să ard o față care continuă să-mi exprime ceeace mi-a exprimat o viață întreagă? Cum să dau focului o imagine scumpă, un vas în care a palpitat un suflet ce mi-a fost drag și respectat? Prețuești o haină veche, un obiect de care te-ai servit odată tu sau cei apropiați; cum să nu prețuești trupul care a cuprins tot sufletul și toată viața celui scump?

Nu e mai bine apoi pentru sufletul meu să rămână cu impresia că cel mort a plecat numai, decât să-mi produc pe cale silită senzația distrugerii lui? Nu corăspunde mai bine credinții creștine această impresie de plecare a celui răposat, decât senzația dură de distrugere?

Când e ars în fața mea și mi se dă la urmă un pumn de cenușe, mi-am produs tocmai această senzație de definitivă distrugere, pe când dacă i-am acoperit fața cu giolgiul pământului, rămân în adâncurile sufletului cu un sentiment că cel mort numai a plecat într'o altă lume, în care continuă să trăiască, că el numai doarme; doarme în relație cu noi, căci cu o față interioară e întors spre o altă viață mai frumoasă.

Porunca dumnezeească de-a nu ucide are apoi referință și față de trup. Nimic din ce este omul n'avem voie să ucidem, ci să lăsăm să sfârșească prin aceeaș voie dumnezeească — pe cale naturală — prin care s'a și creat. Precum n'avem voie să ucidem sufletul, așa n'avem voie să distrugem trupul, ci să lăsăm legea naturală să-și urmeze cursul ei după plecarea sufletului.

Arderea e actul în care se manifestă cel mai mare dispreț al omului pentru ceva. Tocmai de aceea el nu arde nimic, decât doar mărăcinii. Mai arde lemne ca să se încălzească, potrivit tot unei legi a firii. Deci o ardere cu un folos pozitiv. Dar pentru ce să arzi trupul omenesc? Trebue să-l disprețuim atât de grozav? Sau aduce aceasta un folos întreținerii noastre? Sau este aceasta potrivit cu legea firească a vieții?

In arderea trupului se manifestă pur și simplu instinctul păcătos și absurd de-a destrăma credința creștină. Ea arată o totală necredință în Dumnezeu și în demnitatea omului, făcut după chipul lui Dumnezeu. Ea descopere un suflet pustiu de orice credință, găsind în cenușe și în praf simbolul cel mai nimerit al pustiului din el. Căci actele noastre au și funcțiunea de-a simboliza credințele noastre. Cine respectă trupul chiar mort, își simbolizează prin aceasta credința în veșnicia lui, iar cine lasă să i se ardă trupul, arată că nu crede în nimic.

FOIȘOARA

Un preot harnic

(Urmare și sfârșit)

In acelaș an trece ca notar în Sadu, unde în 1849 pe lângă ocupațiile oficiale face un extras din „Invățătura teologicească" a lui Vasile Moga, pentru trebuințele candidaților de preoție.

In toamna anului 1849 vine la Sebeș, chemat de protopopul Avram Moga III și preotul Avram Moga II, amândoi bătrâni, și se hirotonește preot. In 26 Martie și 6 April 1850 e hirotonit preot și duhovnic pentru parohia a treia din Sebeș, conform obiceiului localnic, ca preotul cel mai tinăr să ocupe totdeauna parohia a treia „care este cea mai risipită, mai greu de umblat și în mare parte cea mai săracă".

Dela început își face un ziar de zi despre toate venitele și cheltuelile casei. Din aceasta se vede că venitele dela altar variază între 40 cr. până la 5 fl. In Dumineci mai puțin, în sărbători mai mult. Inmormântarea de om mare se plătia cu 4 fl. 15 cr, de copil 1 fl. 15 cr, maslu 50 cr, paraclisul 1 fl, botezul 40 cr, sfeștanie 54 cr, sărindarul 20 fl, cununie 1 fl, mărturisirea bolnavilor 50 cr, iar la Bobotează încasa 1800 fl.

Ca preot se ocupă cu deosebit interes și de problemele intelectuale. Studiază dogmatica și alcătuește un „Extract de învățătură dogmatică" pentru trebuințele preoților. Intr'o broșură de 19 coale, scrise mărunt, cuprinde 20 epistole despre purtarea preotului între credincioși. Un alt manuscris de zece coale cuprinde un tratat pe larg despre cele patru datorințe ale preotului: *a)* de a propoveduì cuvântul lui Dumnezeu, *b)* a petrece viața asemenea învățăturilor evanghelice, *c)* întocmirea tainelor, *d)* rugăciunea către Dumnezeu. Ne-a mai rămas dela dânsul un caet cu zece predici în stil curat bisericesc cu învățături potrivite mentalității poporului. Cetindu-le ai impresia că sunt scrise pentru zilele noastre și ar face cinste chiar și preoților mai emancipați ai zilelor noastre.

Lazar se interesează deaproape și de școală. Episcopul Șaguna îl numește director. In scurt timp adună materialul didactic pentru școală. Induplecă pe un credincios să cinstească 300 fl. pentru „fondul profesoral fiitor" și să-și testeze jumătate din averea sa pe seama școlii. Exercită un control sever asupra celorlalți învățători. In 1857 face raport „inspecțiunii școlare" și cere disciplinarea învățătorului Stefan Moga, care nesocotește „slujba dăscăliei".

Tot Lazar ia în mână catehizația dela școlile săsești din Sebeș. Se plânge în 1852 episcopului că elevii veniți din satele Petrifalău, Răchita, Pian, Lancrăm, Vingard și Berghiu nu sunt pregătiți de acasă pentru catehizație și nu vin la cursuri. Episcopul dojenește pe preoții acestor parohii făcându-i răspunzători pentru elevii din satele lor.

Fiind preot mai distins îl chiamă episcopul Șaguna în 1853—4 la Sibiu ca profesor suplinitor la seminarul teologic și îl numește și asesor în Consistor. N'a mers bucuros ci „numai ca să nu mă arăt neascultător", pentrucă plata era foarte mică, iar la sfârșitul anului constată că a cheltuit și din banii proprii 150 fl. De altă parte amândoi preoții Moga din Sebeș muriseră și Lazar este nevoit să se întoarcă la parohie. Postul de protopop îl ocupase Ion Tipei. Mai era însă un post liber. Venind în primăvara anului 1854 Șaguna în vizitație canonică la Sebeș poporul cere să hirotonească pentru acest post pe cantorul Ion Stanca, ceea ce Șaguna promite. Aflând despre aceasta cantorul Avram David din Lancrăm se prezintă cu recomandație dela protopopul la episcopul Șaguna pentru hirotonire. Acesta în buna credință că este cel cerut de popor îl hirotonește pentru parohia a doua

Necredința de sigur că este o chestiune care interesează Biserica. E datoria acesteia să se silească să aducă, cum a spus recent M. Sa, toate oile rătăcite la sânul ei. Dar când această necredință se dedă la manifestări publice ca cea de care vorbim, credem că are de spus un cuvânt și statul prin guvernul lui legiuit, dacă ține ca să nu se întindă necredința în sânul poporului.

A fost și la căpătâiul lui Tranc-Iași ca la alți inc nerați n »preot« ca e a citit rugăciuni. Noi știm că acel preot este depus de Sf Sinod. Iar în baza legilor în vigoare Statul trebue să oprească un preot depus de-a parodia slujbele bisericești. E o ocrotire și un ajutor minim care trebue acordat Bisericii. Statul recunoaște manifestarea numai a anumitor culte. Cărui cult aparține acel »preot«?

Incheind, ne exprimăm credința fermă că de acì înainte nu se vor mai întâmpla cazuri ca acestea. Viața publică a întregei pături intelectuale e pe cale să fie încadrată tot mai perfect în cadrele și în spiritul Frontului Renașterii Naționale. Iar această organizație știm că propovăduește cu ardoare înviorarea credinței creștine și întoarcerea la datinile și la spiritualitatea poporului nostru. Domnul ministru al Frontului. Const. Giurescu este un om de convingeri românești hotărâte și e înzestrat cu o cugetare coh rentă. Iar mai presus de tot știm că M. Sa îndrumă energic viața statului spre o tot mai deplină conto p re a spiritului lui cu spiritul autohton.

In asemenea condiții suntem siguri că într'o bună zi nu prea de părtată vom ceti în Monitorul Oficial, decretul de de-fi ințare a crem torului, cuptor de trupuri omenești si loc de sf dare a credinți românești. Cine vrea să se ardă, s'o facă acasă la el, cu ușile zăvorâte. Sufletul poporului nostru n'are lipsă de asemenea spectacole.

D. STĂNILOAE

Serbarea Bobotezei în Sibiu s'a săvârșit pe o vreme frumoasă, cu cer senin și rece; după sfânta liturgie, din catedrala mitropolitană, a urmat tradiționala procesiune în Piața Regele Ferdinand I. I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, înconjurat de un sobor de preoți, a făcut, pe tribuna din fața crucilor de ghiață, sfințirea apei și botezarea reprezentanților autorităților, a ostașilor și a publicului asistent. La sfârșit, s'au dat trei salve de tun, și procesiunea s'a înapoiat, în deplină ordine, la catedrală.

Dar arhieresc

I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului a trimis ostașilor concentrați, ca dar de Crăciun, un număr de 15 mii Cărți de Rugăciuni.

15 mii de soldați vor avea în mâini câte o carte de rugăciuni, care-i va mângâia și-i va ajuta să-și petreacă cu Iisus în rugăciune, uitând necazurile și cunoscându și păcatele întru sfântă pocăință.

In cuvântul cu care I. P. Sf. Mitropolit însoțește cartea de Rugăciuni se spune:

Gândurile și simțemintele pline de iubire și recunoștință ale tuturor bunilor Români sunt îndreptate în aceste zile de primejdie către iubiții noștri ostași cari stau de pază la hotarele țării.

Poporul românesc, iubitor de pace nu râvnește să se întindă pe brazda de pământ a nimănui. Dar el va ști să-și apere — când va trebui — cu orice jertfă pământul scump al țării sale și libertatea pe care Dumnezeu a lăsat-o ca un dar binecuvântat pe seama neamurilor.

Datoria aceasta e a națiunii întregi — și fiecare fiu al ei trebue să-și iee partea, după cum îl iartă puterile, la împlinirea ei. Totuși apărarea hotarelor Țării cade cu deasebire în sarcina glorioasă a armatei noastre. Oștirea română nu este altceva decât însăși națiunea română, organizată prin cei mai voinici și mai viteji fii ai ei pentru apărarea moștenirii naționale. Ea este puterea noastră, curajul nostru, mândria și vitejia noastră ieșită întru apărarea drepturilor noastre, ca neam, la viață și la libertate. Iată de ce **tot Românul trebue să iubească oastea țării „ca pe sine însuși".**

Apărarea patriei și a gliei strămoșești, apărarea libertății și a bisericii este o luptă dreaptă și sfântă, care trebue dusă cu vitejia și avântul credinței, ascultând de cuvântul sfântului Apostol Pavel: «Luptă-te lupta cea bună a credinței», (I Timotei 6, 12)

Credința către Regele nostru iubit și către mândrul steag al Țării, de care fiecare ostaș este legat prin jurecătea unui jurământ sfânt, dă însuflețirea și curajul, duhul de jertfă, de supunere nesovăitoare și de răbdare, cari fac tăria unei oștiri și o duc la biruință sigură. Inarmați cu aceste virtuți, dragi ostași, primiți în sufletele voastre îndemnul sfântului Apostol și Evanghelist Ioan: „Fii credincios până la moarte și voi da ție cununa vieții« (Apocalips 1, 10).

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

La Botezul Domnului în Basarabia

Cuvântul Regal a răsunat din nou, cu o firească măreție, în ziua de Bobotează la Chișinăul basarabean.

Inconjurat de înalți demnitari ai țării, M. S. Regele însoțit de Maria Sa Mărele Voevod Mihai, a prăznuit Botezul Domnului în mijlocul soldaților dela granița răsăriteană.

Cuvintele înțelepte ale Monarhului găsesc un nou și puternic ecou în simțămintele întregii națiuni.

După sfârșirea slujbei religioase, din catedrala mitropolitană, a fost o mare recepție la comandamentul corpului de armată din reședința provinciei.

Cuvântări omagiale au rostit aici: dl rezident regal al ținutului Nistru, reprezentanții Bisericii, armatei, municipiului și ai minorităților: germană, ucraineană și rusă.

In numele sfintei biserici a vorbit I. P. Sf. Sa Efrem Tighineanu, arhiepiscop locot. al Chișinăului și al mitropoliei Basarabiei, zicând:

»Majestate, — In această slăvită zi, când sărbătorim coborârea Dumnezeescului Mântuitor în apele Iordanului, ca să înoiască firea omenească cea stricată de păcat, Majestatea Voastră a binevoit să coboare cu dragoste și cu bunătate la poporul nostru și să cerceteze aceste laturi ale Țării, nu demult renăscută la viața națională. Un asemenea nobil gest regesc ne face pe noi, cei dela Nistru, să privim împrejur și în trecut și, cu inimile pline de o nespusă bucurie, să strigăm cu psalmistul: »Ce vom răsplăti Domnului pentru toate câte ne-a dat nouă?«

»Călăuziți de credința »căci cu noi este Dumnezeu«, Moldovenii dela Nistru sunt fericiți și mândri că pe Tronul Marilor Regi: Carol I, învingătorul dela Plevna împotriva păgânătății, și Ferdinand I, întregitorul de Țară și mântuitorul altarelor noastre sfinte, în aceste laturi moldovenești, stă azi Majestatea Voastră Rege dreptslăvitor, și cea mai sigură garanție pentru pacea noastră înlăuntru și la granițele Țării; și, prin smerenia mea, Vă exprimă, laolaltă, cler și popor, omagii de profundă recunoștință, de neclintită ascultare și de nețărmurită iubire...«

Răspunsul M. Sale Regelui e următorul:

Domnilor,

Cu adâncă bucurie în suflet am găsit nimerit că această serbare a Botezului Domnului să o petrec în mijlocul ostașilor păzitori ai granițelor noastre răsăritene, și în același timp să-Mi prilejuesc putința de a veni astăzi în această cetate basarabeană.

Sentimentul pe care îl am totdeauna, când pășesc pe această bucată de pământ dintre Prut și Nistru, este că nu vin într'o țară realipită României, ci vin într'o țară care a fost, este și va fi totdeauna pământ românesc.

Urmele marilor Voevozi, — la Cetatea Albă, Hotin, Soroca și câte altele, — sunt pilde vii ale acestui trecut și sunt chezășii sigure ale viitorului.

Cetățile care au fost, acum veacuri, străjuitoare efective ale unei granițe, în sufletul nostru al tuturor, și al celor de aici și al celor din alte părți ale pământului românesc, trebue să însemne astăzi străjuitoare morale a ceeace este și va fi veșnic românesc.

Sentimentele cu care am fost primit și în trecut, — dar mai ales astăzi, în aceste clipe de grea cumpănă pentru lumea întreagă, — sunt pentru Mine o încurajare; sunt pentru Mine, pentru toți conducătorii acestui Neam și pentru oștirea Mea, un imbold cât se poate de puternic, ca fiecare să-și facă pe deplin datoria sa.

Cuvintele pe care Mi le-au adus și minoritățile din această parte a Țării, M'au mișcat. Sunt extrem de mișcat de a putea auzi, prin glasul lor, că sunt mulțumiți și că au gândul atât de frumos și de deștept, de a a face parte, trup și suflet, din entitatea românească, păstrându-și graiul și credința lor.

Acest gând, de a forma cu toții un Neam, supus unui singur crez, unei singure dorințe, unei singure hotărâri, este acela care va putea, contra oricărui dușman și contra oricărei vitregii, să ne întărească mai mult, să ne facă mai uniți, să ne facă mai puternici.

Acest gând al Unirii tuturor puterilor românești, — oricare ar fi obârșia lor, — este un gând care Mă muncește an de an și care, pe zi ce trece, am bucuria de a vedea că se împlinește.

Cântecele vechi ale poeților noștri, în care atât de frumos se spune cum dușmanul nu poate răzbate acolo

---

din Sebeș. Ion Stanca de supărare se îmbolnăvește. Aflând ulterior de această turpidune Șaguna dojenește pe protopopul și noul preot David, iar pe Ion Stanca îl hirotonește pentru parohia Pianul de sus.

Se supără însă și Nicolae Lazar care era conform uzului el îndreptățit la parohia a doua. Cere deci episcopului ori să-l numească în această parohie, ori să se facă o nouă împărțire a parohiilor în părți egale „ca așa toți să avem și osteneală și venit asemenea". Episcopul dă ordin protopopului Tipei să facă un proiect de împărțire, pe care episcopul îl trimite în 5 April 1855 lui Lazar „spre darea reflecțiilor". Lazar nu este mulțumit arătând că protopopul și-a rezervat partea cea mai bogată cu 222 case, iar celorlalte două parohii le-a lăsat părțile mai sărace cu câte 165. Face deci alt proiect cu împărțire egală pentru toate trei, iar Consistorul aprobă pe acesta și cu ordinul Nr. 582 din 28 Iunie 1856 îl pune în aplicare. In bază acestuia revine parohia primă protopopului Ion Tipei, a doua lui Avrem David și a treia lui Nicolae Lazar.

Dupăce a fost numit și asesor în Consistor, Lazar se preocupă de chestiunile matrimoniale. Ca să fie deplin inițiat, studiază pravila și își face un extras din legiuirile bisericești în această materie pentru trebuințele sale.

In 1855 fiind vacant postul de preot în Deva, Lazar este trimis administrator, din Martie până în August.

In 1857 David trece preot la Lancrăm. Din condescendență față de Lazar episcopul Șaguna îl întreabă dacă este aplicat să administreze și parohia a doua. Lazar primește și episcopul îi face numirea în 28 Nov. 1857, trecând apoi definitiv în această parohie până la sfârșitul vieții.

S'a bucurat Lazar și de o considerație deosebită în comunele din jur. Astfel în 30 Ian. 1862 comunele din scaunul Sebeșului îi dau plenipotență, iscălită de reprezentanții lor „cu pecețile lor" împuternicindu-l ca „în numele populațiunii din scaunul Sebeșului" să exopereze executatarea ordinului guvernial din 14 Aug. 1861 prin care se anulează restaurarea magistratului din Sebeș și „se rânduește o nouă restaurațiune", conform dorinței și a populației românești.

In viața familiară Nicolae Lazar n'a avut noroc de fericire. Ca învățător în Rășinari se căsătorește 1843 cu Ecaterina Ștefan din Lancrăm. Cu aceasta a trăit în continuă pricină, căci fiind femee impulsivă nu se împacă cu preocupările intelectuale ale soțului ei. In 1844 i-se naște singurul copil Dionisie, care moare la vârsta de 15 ani ca elev în clasa a 5-a a gimnaziului din Sebeș. Nici copilul acesta n'a putut înlătura discordia dintre cei doi soți. In Iunie 1853 Ecaterina își părăsește bărbatul, iar în 8 April 1854 cere prin advocatul Karl Guist din Sibiu ca judecătoria să-i acorde spese de întreținere și o despăgubire de 85 fl. 20 cr. Lazar se apără cu advocatul Poleschensky. Judecătoria din Sibiu respinge acțiunea Ecaterinei și o obligă la suportarea speselor, pe motiv că și-a părăsit bărbatul și nu sunt divorțați legal. Pentruca să poată fi reprimită în casa soțului, să se adreseze forurilor bisericești cari sunt chemate să-i împace.

Impăcarea nu s'a putut realiza, ci soții s'au divorțat și în calea legală. Ecaterina a trecut în România și a intrat călugăriță în mănăstirea Pasărea. Nicolae Lazar rămâne cu copilul până îl pierde și pe acesta, ducând apoi o viață de adevărat sihastru, până când închide ochii în 5 Februar 1888. **Dr. Seb. Stanca**

Cea mai scumpă carte în toată lumea este Biblia-Gutenberg de 42 șire, care aparținuse unei mănăstiri din Carintia. Inainte cu câțiva ani Biblia aceasta fusese cumpărată de un bibliofil din New-York cu 330 mii de dolari; mai târziu a trecut în proprietatea Statelor Unite pentru suma de *1·5 milion* dolari. Azi se păstrează la Washington.

Despre muzica Bizantină grecească

(anul 325, d. Hristos)

de Diacon OCT. LIPOVAN
profesor de cant și tipic Arad

Despre muzica antică, în raport cu cea medievală, se poate spune puțin. Pentru o explicație cât mai reușită referitor la arta sunetului medieval, în lipsă de material de muzică cultă sau sacră, sântem nevoiți a ne orienta înspre muzica populară profană. Cauza că ne lipsesc date, o vedem în curentul creștin care a biruit în lupta ce s'a dat între era păgână și creștină, luând directivă un curent muzical bisericesc, ivindu-se melodii noi, din timpurile apuse ale mediului antic sau medieval.

Din cele mai îndepărtate timpuri știința a sprijinit arta muzicei ca o sinceră expresie a sufletului, pentru aceea biserica a cultivat-o în domeniul său specific.

Muzica bisericească ortodoxă de azi trăiește toate formele melodice și recitative ale muzicii bizantine, cu toate că a suferit o influință teoretică din școala antică grecească, aceasta o vedem în **Oxyrkychos papirus** *ca document. Tot de aici vedem cum proza a avut su-*

unde este unire, trebue să fie veşnic în sufletul tuturor Românilor.

Acestea nu sânt cuvinte, ci trebue să fie fapte; fapte hotărâte ale tuturor celor cari îşi iubesc Patria şi cari vor în sufletul lor, ca graniţele veşnice ale României să nu fie niciodată cotropite. Căci numai prin unire, — unire în gânduri şi simţiri, cum spune poetul, — numai aşa Ţara va fi veşnică şi hotărât apărată.

Vorbele pe care le-am auzit astăzi aci, Imi dau încredere. Sunt sigur că toţi cei cari trăesc în această parte a Ţării, — şi alături de ei Românii din întreaga Ţară, — păstrează în sufletele lor aceeaşi hotărâre a Unirii, această unire în gânduri şi simţiri, care este fapt împlinit, — fapt care nu va putea fi niciodată ştirbit de pe faţa pământului românesc şi din sufletele tuturor Românilor.

Cu acest gând să ne oţelim deci sufletele noastre. Oştirea Mea să se simtă şi ea oţelită, că niciodată un duşman nu va putea pune piciorul pe ceeace este sfânt şi veşnic românesc. (Urale prelungite, ovaţiuni).

Preotul şi sănătatea poporului

Asigurarea socială parohială

Desigur că dacă Samarineanul milostiv s'ar fi mulţumit să spele şi să lege ranele celui căzut între tâlhari, milostivirea lui n'ar fi fost deplină şi, în cazul de faţă, aproape zadarnică. Pentrucă rănitul era atât de slăbit, încât nu se putea mişca deloc. Afară de asta n'avea hrană şi n'avea nici bani.

Deci dacă samarineanul l-ar fi lăsat acolo, chiar cu ranele legate, el totuşi ar fi murit după câteva zile. Dar Samarineanul, cu adevărat milostiv, şi-a dat seama de acest lucru, şi inima lui plină de milă şi dragoste n'a putut sta la îndoială despre ce are de făcut. A înţeles că nu-l poate lăsa aci în mijlocol câmpului. Indată a făcut planul să-l pună pe asinul săn şi să-l ducă undeva la o casă de oaspeţi spre a fi îngrijit. Aşa îi spunea dragostea şi mila inimii lui.

Ar fi putut totuşi să-şi zică: bine, îl voi duce eu de aici, dar nu pot să plătesc pentru el la casa de oaspeţi, iar el n'are niciun ban. Nu sunt eu dator să-i plătesc spesele de lecuire. Destul că-l duc de aici şi nu-l las să moară cu zile. Dar cine-l primeşte spre îngrijire dacă nu voi plăti eu pentru el? Atunci ce e de făcut? Să-l las aici?

Iată situaţia în care se vor găsi mulţi samarineni milostivi prin satele noastre. Samarineanul din pilda Mântuitorului a avut de plătit numai pentru un singur bolnav. Dar lucrarea samarineană de azi dela sate ar trebui să plătească pentru mulţi săraci pe cari nu-i poate lăsa să moară cu zile fără a-i duce la doctor sau la spital. Ba sunt mai mulţi la sate cari chiar dacă au ce mânca şi cu ce se îmbrăca, totuş n'au 500 lei când dă o boală peste ei să plătească un medic şi medicamente. Şi pentrucă bolnavul n'are bani şi n'are nici de unde a se împrumuta imediat, îl va lăsa preotul să moară acì, în câmpul pustiu, al sărăciei şi neştiinţei? Ce va face inima părintească a preotului în asemenea cazuri? El va împrumuta şi va ajuta pe unul, pe doi, dar de multe ori nu va avea de unde să ajute pe toţi nevoiaşii. Şi atunci ce este de făcut?

Iată, la lucrul acesta m'am gândit mult şi m'am frământat să găsesc o soluţie potrivită şi uşor de realizat. Şi n'am găsit nimic altceva de făcut, decât că preotul trebue să-şi organizeze enoriaşii într'o *asociaţie de ajutor mutual în caz de boală*, după modelul *asigurărilor sociale muncitoreşti*. Apoi m'am gândit mai departe cam cum s'ar putea înfăptuì acest lucru la sate. Căci aici trebue avut în vedere anumite situaţii speciale. Anume sătenii nu primesc leafă lunară ca să li se poată face reţineri pentru asigurarea socială. Şi nici nu-i poţi obliga pe toţi să se asigure pentru cazurile de boală. Ci trebue mai întâi să-i convingi despre utilitatea asigurării şi să-i determini să îmbrăţişeze ideia asigurării cu toată inima, ceeace nu e tocmai uşor, cum s'ar părea. O lege a asigurărilor ţărăneşti pentru cazurile de boală ar rezolva în mare parte marea problemă a apărării şi înăririi sănătăţii poporului nostru.

Dar până va venì legea asigurărilor ţărăneşti, preotul nu trebue să stea pe loc, ci trebue să lupte pentru realizarea asigurării sociale parohiale în parohia sa. Anume pentru a isbuì în această frumoasă întreprindere samarineană îţi trebue un anumit număr minim de asiguraţi, cu ale căror cotizaţii să poţi face faţă scopului urmărit, altfel ideia poate fi uşor compromisă şi sătenii te părăsesc îndată.

Deci trebue lucrat cu chibzuială, cu tact şi cu răgaz, căci sătul de minciunile demagogiei democratice din trecut, săteanul e foarte bănuitor şi neîncrezător faţă de orice nouă iniţiativă. De altfel, o spun dela început, această neîncredere, amestecată cu oarecare neînţelegere a lucrului, — e singura piedică mai serioasă în calea realizării asigurărilor sociale la sate.

Preotul trebue să ştie acest lucru, atunci când ia această minunată iniţiativă de a organiza ajutorul mutual în caz de boală. De aceea grija lui trebue să fie mai întâi la această neîncredere pe care el trebue s'o doboare din inimile sătenilor.

La început e bine să anunţe ideia ajutorului mutual, într'o predică bine documentată, pornind, de pildă, dela pericopa Evangheliei cu învierea tânărului din Naìn, care a murit cu zile poate pentrucă nu a fost lecuit la vreme, din lipsă de bani. Apoi trebue stăruit asupra marelui preţ al sănătăţii din punct de vedere creştin şi social. Iar în concluzie să propună enoriaşilor organizarea unei tovărăşii parohiale cu o cotizaţie lunară de 2—3 lei de persoană. Din banii strânşi dela 1000 persoane se pot ajuta lunar 5—6 bolnavi plătindu-li-se medicul şi medicamentele necesare, dela caz la caz.

După ce le-a anunţat propunerea în felul acesta, în linii mari, să lase poporul s'o frământe, s'o judece. Preotul doar să se informeze despre obiecţiile ce se aduc. Apoi cu prima ocazie să vorbească iar poporului despre propunerea sa, aducând lămuriri noui şi combătând criticile ce s'au adus. Acum trebue stăruit asupra neînsemnatei sume de 2 sau 3 lei, cotizaţia lunară de persoana care se asigură de ajutor în caz de boală, adică 10—15 lei de familie, faţă de marele folos, putând fiecare să consulte un medic şi să aibă medicamente în mod gratuit în caz de boală. Ajutorul se va stabilì în regulamentul asociaţiei de asigurare, după categorii şi cazuri.

După ce vede că ideia a început să câştige aderenţi, preotul poate să înceapă înscrierea de membri, spre a vedea la cât se ridică numărul lor. Odată începută înscrierea de membri, preotul să anunţe în fiecare Duminecă numărul şi numele celor înscrişi, în scop de propagandă şi îndemn pentru ceilalţi. In sfârşit, după ce crede că numărul înscrişilor e suficient pentru a începe opera samarineană, preotul va convoca o adunare generală a membrilor, care să voteze statutul şi regulamentul asociaţiei şi să aleagă comitetul de conducere, fixând şi normele de lucru imediat. Casierul va începe imediat încasarea cotizaţiilor, pornind din casă în casă. Şi astfel minunata lucrare de ajutor va putea începe cu mult folos pentru cei nevoiaşi, ca şi pentru cei mai cu stare.

Eu aici nu pot să dau decât ideile generale în această chestiune, rămânând ca pe scheletul lor să se întocmească statutul şi regulamentul, care ar fi bine să fie acelaşi pentru toată ţara, alcătuit de autorităţile în drept.

Voi mai adăoga doar câteva propuneri. Mai întâi socotesc că statutul trebue să ferească pe preot de a se putea amesteca în administraţia banilor asociaţiei, spre a fi scutit de orice bănuială şi suspiciune din partea sătenilor, Asta atât pentru prestigiul preotului, cât şi pentru prestigiul şi bunul mers al lucrării samarinene. Preotul să nu poată fi decât doar membru în comitetul de conducere, preşedinte alegându-se săteanul cel mai de vază şi nume bun, iar casier să fie epitropul sau alt sătean demn de toată încrederea şi care să ştie să poarte socotelile în bună rânduială.

Pentru îndeplinirea scopurilor ei, asociaţia aceasta samarineană parohială trebue să-şi întemeieze de îndată o mică farmacie proprie, dela care asiguraţii să primească oricând şi gratuit mici cantităţi de antiseptice, purgative, vată, aspirină, etc., pentru nevoile zilnice. Desigur că farmacia aceasta, cu care s'ar putea contopi şi farmacia parohială, trebue administrată de preot. De asemenea cred că ar fi bine să se prevadă în statut ca pe lângă cotizaţia lunară fixată pentru fiecare membru, să se mai prevadă câte 1 leu de persoana asigurată, pentru cazul că un asigurat are nevoe de o operaţie costisitoare şi deci trebue să i-se dea un ajutor mai mare ca de obiceiu.

In sfârşit spre a feri comitetul de orice bănuială şi părtinire, e bine ea să se stabilească în regulament sumele fixe pe cari au dreptul să le primească membrii în caz de boală grea, care necesită îngrijirea unui medic şi cumpărarea de medicamente, şi o altă sumă mai mare pentru cazurile cari cer internarea în spital. Deci ar trebui să se stabilească două sau trei categorii de bolnavi, cari după gravitatea boalei să primească ajutorul. Iar pentru stabilirea categoriei în care poate să intre un caz oarecare, trebue să se strângă comitetul asociaţiei şi să hotărască fără părtinire.

In felul acesta preotul ar putea soluţiona şi marea problemă a ajutorării sătenilor săraci, în caz de boală. A ajuta pe săteni să-şi caute boala, şi să şi-o trateze din vreme, este cea mai înaltă, dar şi cea mai necesară operă pentru apărarea şi păstrarea sănătăţi

---

prema importanţă, fiindcă melodia a fost considerată ca o augmentare; iar scheletul, cu intervalele ei, caracteriza un expresivism cu melodii ale tradiţiei creştine.

Tot din acest document deducem ce muzică s'a cântat în Alexandria, observându-se din artele ei influinţa helenistică. Reprezentanţii literaturii bizantine din secolui X, XIII şi XIV au remarcat forma poetică prozaică a imnelor creştine din era antică, obişnuite şi în diferite oraşe mari, ca: Alexandria, Antiohia etc. care erau identice cu ale bizantinismului din Constantinopol. Iar, în cât priveşte influinţa muzicii evreeşti, în evoluţia melodiilor creştine, nu avem nicio dovadă de înrudire, fiindcă muzica evree este cu totul opusă melodiilor simple bogate în idei, ce sună în concordanţă cu blândeţea creştină; iar ruladele, cu cromatizmele lor, nu precizează melodii compacte; din influinţa muzicii egiptene, care a fost la un nivel superior, s'au influinţat superficial, creindu-şi o muzică sgomotoasă, în raport opus cu inspiraţiile şi progresele muzicale creştine.

Sfântul Apostol Pavel (către Efeseni 5, 19) face deosebire între psalmi, laude şi cântări duhovniceşti; iar psalmii Testamentului vechi cari au trecut la creştini, sânt şi azi interpretaţi în stil recitativ monodic; aceştia nu sânt creaţia cultului evreesc, fiindcă au formă şi mai veche ca dialect muzical la arabi, perşi, babiloni; evreii cei vechi, ca şi cei de azi, îşi schimbau dialectul muzical în cel francez, spaniol, italian, folosind numai reminiscenţe cu unele intervale orientale.

Laudele şi cântările duhovniceşti sânt cântările noastre care s'au născut din mediul creştin străvechi, cucerind muzica răsăriteană într'un dialect ortodox, cultivându-se totodată şi partea teoretică cu principiile ei, pentruca mai târziu să se acomodeze la mediul popoarelor cu care conveţueşte.

Bizantinismul muzical, cu influinţa melodiilor siriene orientale, a creiat muzica teoretică helenistică; se aminteşte de coruri bărbăteşti, mixte, de copii, care erau unisonice, iar compoziţiile de artă profană aveau caracterul motivelor bisericeşti, unele cu acompaniamentul instrumentelor, — această muzică a fost reprezentată la curtea imperială, la ocaziuni ceremoniale şi artistice.

Un început de artă bisericească se observă prin modulaţiile ce s'au creat din cele 8 glasuri bisericeşti, luând un început estetic şi serios în evoluţia cântărilor. Acest început se evidenţiază la serviciul divin, când după cetirea psalmilor, sau a altor rugăciuni din strane, a urmat corul unison, cântând imne şi tropare, iar înţelesul melodic s'a contopit cu înţelesul textului.

Religia grecească a preluat această influinţă răsăriteană, născându-se cultura bizantină, care este al doilea aşezământ oriental.

Mai târziu, influinţa răsăriteană a îndepărtat tot mai mult melodiile helenistice dela curtea imperială, cât şi din biserică, până la apariţia sfinţilor: Vasile cel Mare din Capadochia şi Ioan Gură de Aur din Constantinopol în secolul al IV-lea, cari au compus sfintele liturghii pentru toate timpurile şi au imortalizat cultul divin liturgic, fixându-se cântările nu numai pentru greci, ci pentru toată ortodoxia din Azia, Africa şi Europa de răsărit.

Muzica antică şi medievală a fost mai mult vocală. Grecii antici s'au folosit şi de instrumente, cum a fost: chitara şi fluerul. Un instrument bizantin de mare viitor, orga, care are însuşirea de a imita întru câtva vocea omenească, a avut rol important în viaţa muzicală la curtea imperială. In biserică însă, instrumentele erau considerate ca profane, care micşorează arta muzicală bisericească ortodoxă a cultului divin.

Un început de semne muzicale la bizantini se evidenţiază prin accentul vocalelor, denotă deci importanţa limbii, nu cum se obişnuia în antichitate, când pe 2 vocale se cânta continuativ şi fără finaluri, care sânt »gargarismele« orientale populare obişnuite până azi.

La cetirea Evangheliei încă s'au folosit semne diferite de cele obişnuite la melodiile glasurilor, iar la curtea imperială, pe lângă imnuri artistice, se mai cântau aclamaţii împăraţilor (polihronismos), întocmai cum se făcea patriarhului în biserică (euphemesis), începând cu împăratul Ioan Paleologos în secolul al XIV-lea şi patriarhul Iosif, a rămas în tradiţia cultului ortodox până în ziua de azi.

Ca întregire referitor la dexteritatea maestrilor de instrumente muzicale sub èra bizantină amintim: erau lei de bronz, ca decor în sala imperială, în dreapta şi stânga tronului şi spre surpriza solilor barbari, se mirau de vocea leilor ce era redată aproape în mod natural.

Biserica ortodoxă păstrează aproape neschimbat amintirea cântărilor în cărţile bisericeşti, începând cu evangheliarionul, psalterionul, octocehos, hiermologhionul, care conţine modelul ritmic al troparelor şi a pesnelor, împreună cu semnele melodiilor.

poporului şi nimeni ca preotul nu are chemarea şi posibilitatea să săvârşască acest mare bine.

Incepând cu descoperirea bolnavului, şi sfârşind cu înlesnirea sau chiar gratuitatea tratamentului medical, preotul devine un adevărat Samarinean milostiv, aşa cum l-a descris Mântuitorul, Marele Samarinean al lumii, — şi un adevărat *părinte* al enoriaşilor săi. Doar puţină osteneală a dragostei, voinţă caldă de a face binele, şi atâtea lucruri de înaltă faptă creştină şi naţională, poate săvârşi preotul în saul său.

Instituţia asigurărilor în caz de boală se poate realiza cu uşurinţă chiar în satele mai mici. Căci cum spuneam mai înainte, cu o cotizaţie de numai 2 lei lunar de persoană, adică 10 lei de familia cu 5 persoane, 120 lei pe an, e destul dacă se înscriu la asigurări 1000 persoane, adică 200 familii. Intreprinderea va reuşi mai bine dacă numărul asiguraţilor e cât mai mare.

Preotul va întâmpina, desigur, şi greutăţi, dar conştient şi entuziasmat de sfânta lui misiune, preotul nu va da nici un pas înapoi.

Preot Nicolae Vonica

Fiedler

Sub acest titlu, dl Nicolae Iorga semnează în „Neamul Românesc" din 24 Dec. a. tr. următorul articol:

„După treizeci de ani de activitate politică sub bunul regim românesc, care i-a îngăduit ce nu s'ar fi tolerat supt nici o altă stăpânire, şi episcopul s'a folosit larg de această îngăduire, Fiedler, păstorul turmei sale catolice dela graniţa de vest a unei ţări pe care o doria mutilată, e lăsat să plece fără nici o jignire, în ciuda învinuirilor pe care le-a provocat, şi se va bucura de pensia cuvenită meritelor sale.

Lucrând, aşa cum a făcut, fără a căuta să simuleze, ca alţii, sentimentele pe care nu le-a avut, acest prelat şi-a călcat o îndoită imperioasă datorie.

Catolicismul e internaţional. Cum o spuneam cândva unui alt episcop, părintele Majlath, neam de voevod ardelean, care însă avea altă creştere şi alte mijloace de dibăcie, cineva poate, şi trebue, să aibă pentru neamul său sentimente cari sânt fireşti, dar nu poate da dovadă de dânsele de pe scaunul episcopal. Cu atât mai puţin să joace un rol de protivnic cârmuirii dela Dumnezeu şi de conspirator. Roma e singura care-l poate orienta, şi am văzut episcopi români uniţi, cari, după recomandarea Sfântului Scaun, s'au abţinut dela încoronarea regelui Ferdinand. Dar *Roma n'a putut da episcopului Fiedler anume învăţături.*

Iar, dacă e vorba de naţia căreia-i aparţine, vorbitorul de ungureşte Fiedler e şvab curat. Aparţine acelui grup german de pe la Satu-Mare, a cărui recunoştinţă faţă de statul român, care l-a restituit rasei sale, trebue să fie veşnică.

Acesta e omul care se duce, şi de sigur cu mult prea târziu."

Mult timp a trecut până s'au explicat **semnele vechi bizantine**, *care nu aveau de scop să precizeze înălţimea sunetului, ci mai mult a arăta mersul melodiei; — aceste semne, fiind legate şi de numărul cuvintelor şi al vocalelor, au redat accentul corect şi făceau textul cât mai înţelegibil.*

Acest început de semne a cântărilor a pus baza la progresul care a dat o bogată literatură muzicală civilizaţiei de azi. In ceeace priveşte aplicarea textului pe glasurile bisericeşti, educaţia instructivă se făcea prin memorizare, ca şi azi. Glasurile bisericeşti sau tipurile tonale au păstrat atunci ca şi azi două sau trei fraze melodice, având finaluri corect conduse pentru redarea textului cât mai la înţeles.

Averile bisericeşti din Bucovina, Cernăuţi, Editura Mitropoliei Bucovinei, 1939; pg. 112+18 planşe.

Acest studiu monografic apare într'un timp cum nu se poate mai potrivit. Multe priviri s'au îndreptat în ultima vreme — cu oarecare invidie — spre acel Fond bucovinean, alcătuit din daniile neprecupeţite ale voevozilor români, şi mulţi l-au socotit ca drept o ilegalitate tocmai pentrucă se află sub chivernisirea bisericii.

Studiul pe care-l prezentăm — vestitor al monografiei Fondului ce se întocmeşte, — ne arată succint dar bogat în informaţii, toate fazele prin care a trecut Fondul dela înfiinţarea lui prin decizia curţii aulice, din 29 Aprilie 1786, atât sub stăpânirea austriacă, precum şi sub cea naţională.

Astăzi Fondul bisericesc al Bucovinei este aşezat sub o temeinică organizare şi întreaga lui avere patrimonială a fost în anul 1939 în valoare de 2.010.572.955 lei.

N. T.

INFORMAŢIUNI

Ajutoarele *de sărbătorile de Crăciun, distribuite, cu largă mână şi dragă inimă, familiilor lipsite ale ostaşilor străjuitori dela graniţe, au arătat mai mult ca altă dată grija caldă şi părintească a bunilor noştri creştini din întreagă ţara. Ajutoarele oferite sânt cu atât mai semnificative, cu cât în acelaş timp însuşi Suveranul a împărtăşit ostăşimea de pe zonă cu numeroase daruri de sfintele sărbători.*

S'au trimis ordine tuturor autorităţilor chemate, prin care sânt oprite sechestrările *lucrurilor casnice*, dela familiile concentraţilor, pentru orce fel de datorii către stat şi către comună. — O măsură umană, ce s'ar putea întinde şi asupra altor cetăţeni cari n'au altă avere decât lucrurile din casa omului sărac.

Moartea unui luptător ardelean. Organizatorul corpului de voluntari în marele războiu trecut şi preşedinte al Uniunii foştilor voluntari români, *Dr. Victor Deleu*, fost deputat şi primar al municipiului Cluj, a trecut la cele veşnice, în vârstă de 63 ani, în oraşul Cluj, unde a fost înmormântat în 3 l. c. cu onorurile cuvenite luptătorului naţionalist. Eternă să-i fie pomenirea!

Cantine. Ni se comunică din Făgăraş, că Societatea femeilor ortodoxe de acolo a înfiinţat trei cantine pentru 150 copii săraci ai şcoalelor primare din localitate. Faptul grăeşte pilduitor.

Protest. Cele două biserici reformate din Statele unite au publicat un protest contra trimiterii unui reprezentant al dlui Roosevelt pe lângă Vatican, fapt care este calificat „contrar spiritului american".

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 14 Ianuar 1940, va predica părintele consilier *Sp. Cândea.*

In Sibiu s'au înregistrat, pentru anul trecut 1939, următoarele cifre, cum arată Oficiul stării civile: naşteri 1369, căsătorii 464, cazuri de moarte 748. Numărul nou născuţilor întrece pe al morţilor cu 621.

CARŢI ŞI REVISTE

Număr jubilar. A apărut *Invăţătorul Bănăţean* ca număr închinat memoriei Episcopului Ion Popasu, protopopului Ion Tomici, arhiereului Filaret Musta şi întemeetorilor celei mai vechi organizaţii învăţătoreşti din ţară: „Reuniunea învăţătorilor din Eparhia Caransebeşului". Tip. Naţională, Lugoj, 1939. Pag. 260. — Invăţătorimea de pe plaiurile Severinului a avut bunul şi folositorul gând să scormonească, din vremile trecute, pagini de fapte şi vrednicii uitate şi să le prezinte publicului într'un mănunchi din cele mai interesante. Ele se vor citi negreşit cu multă plăcere de toţi doritorii de a cunoaşte amănunte din viaţa şi opera bărbaţilor cari au trăit pentru luminarea neamului din acele părţi binecuvântate ale pământului românesc. Volumul învăţătorilor bănăţeni aduce, în acest scop, contribuţii preţioase, semnate de dnii: Dr. C. Corneanu, Dr. G. Dobrin, E. Hodoş, A. Moacă, G. Bălteanu (versuri), C. Rudneanu, N. Tomici, Şt. Drăgulescu, P. Jumanca ş. a.

Apel

Dupăce din mijloacele municipiului Sibiu nu se pot acoperi îndeajuns *ajutoarele* neapărat de lipsă pentru familiile celor concentraţi în zonele de pregătire pentru apărarea patriei, în urma iniţiativei luate de primăria Sibiu, se face *apel* la simţul de jertfă şi la patriotismul cetăţenilor sibieni, să contribue cu *obolul* lor, fiecare după putere, în mod benevol.

In vederea acesteia se invită toţi membrii *Asociaţiei pensionarilor publici din Sibiu*, să se prezinte cu începere dela 12 Ianuarie până la 20 Ianuarie a. c. fiecare la primăria municipiului Sibiu, camera Nr. 3, etajul I, între orele 10—13, iar Marţi şi Vineri şi după masă între orele 4 7, unde să se declare fiecare pensionar şi să semneze în registrul pensionarilor: ce sumă doreşte să contribue lunar în acel scop nobil şi salutar.

Sibiu, 9 Ianuarie 1940.

Dr. V. Bologa m. p. preşedinte — **Eugen Koch** m. p. secretar II

Nr. 781/1939 Prot. (4) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Dâlja-mare,** protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Adăul şi stola, obişnuite în protopopiat.
3. Locuinţă cu grădină.
4. Incălzitul în forma uzitată în regiune.
5. Arenda păşunii parohiale şi a cimitirului confesional.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, cu sediul în Petroşani, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau de sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Petroşani, 20 Decemvrie 1939.

Ion Duma
protopop

Nr. 1105/1939 (3) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc, strana II-a, dela parohia de clasa I-a **Miercurea-Ciuc,** protopopiatul Oituz, în conformitate cu ordinul P. V. C. Nr. 7833 şi 13.158/939 Bis. se publică concurc cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat în sumă de 1673 lei lunar, cu începere dela 1 Ianuar 1940, după detragerea reţinerilor legale.
2. Venitele stolare cuvenite dela strana II-a.

Vor fi preferiţi cântăreţii cu aptitudini muzicale, în stare să conducă corul sfintei biserici.

Cererile de candidare, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta în termin oficiului protopopesc Oituz, la Poiana Sărată, judeţul Treiscaune, iar concurenţii cu preavizul acestui oficiu se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu membrii consiliului parohial şi credincioşii.

Dat în şedinţa consiliului parohial ortodox român din Miercurea-Ciuc, ţinută în ziua de 1 Noemvrie 1939.

Pr. **Ioan Borcan**
preş. cons. parohial.

Ioan Rafiroiu
protopop

(2) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Hălchiu,** din protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia puclicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială, în suprafaţă de 24 jug. arabil şi fânaţ.
3. Locuinţă în natură cu dependinţe.
4. Stola uzitată în parohie, precum şi dela fiecare familie plată anuală lei 50, iar dela văduve 25 lei.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Braşov, în terminul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a sluji, cânta şi predica în biserică, pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Braşov, la 18 Decemvrie 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Oficiul protopopesc ort. român Deva
Nr. 490/1939. (5) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Bampotoc, cu filia Chimindia, din protopopiatul Devei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Chirie dela parohie şi filie pentru locuinţă.
3. Lemne pentru încălzit, din pădurea bisericii.
4. Una măsură a 30 litri porumb dela cca 130 familii din materă şi dela cca 50 familii din filie.
5. Stola obişnuită în tract.

Cererile de concurs, cu toate actele inclusiv încuviinţarea specială din partea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta apoi, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'una din Dumineci sau Sărbători, la biserică, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 22 Decemvrie 1939.

Teofil Chiffa
protopop

Nr. 435/1939 (101) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei vacante **Haşdău,** cu filiile **Dobâca şi Goleş,** din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiei:

1. Locuinţă parohială corăspunzătoare.
2. Câte 2 măsuri porumb nesfărâmat (măsura à 30 litri), sau preţul de piaţă al unei măsuri de porumb sfărâmat, dela fiecare familie din materă şi filii.
3. Stola obişnuită în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 21 Noemvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 21 Ianuarie 1940 — Nr. 4

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Idealul național permanent

In timpul sărbătorilor Crăciunului am primit vizita unui intelectual român care se silește printr'o revistă proprie și prin cărți voluminoase publicate la dese intervale să lămurească un ideal permanent și de toți acceptat pentru strădaniile neamului nostru, convins că fără un asemenea ideal care să ne unifice și să ne țină întinse sforțările nu vom putea realiza nimic remarcabil în istoria noastră viitoare. Spunea că în strădania sa are lipsă de concursul cât mai multora și mă invita și pe mine să-mi dau modesta contribuție pentru a face ecou silințelor sale.

I-am spus că o fac bucuros, numai să ne punem de acord asupra a ceeace ar putea să formeze acel ideal permanent, de care avem într'adevăr lipsă după ce idealul, legat de împrejurări precise, al întregirii naționale s'a înfăptuit. L'am rugat deci să-mi precizeze care este acel ideal după Dsa, deoarece din revista și din cărțile ce le-a publicat nu m'am prea putut lămuri. Din ceeace mi-a spus am înțeles în sfârșit că Dsa gândește că acest ideal ar trebui să fie lupta pentru *romanitatea* noastră, atât în politica internă cât și în cea externă.

I-am arătat atunci mai multe din nedumeririle mele cari găseau insuficient acest ideal.

Voi încerca acum să le dau o articulație mai sistematică și să schițez ceeace, după părerea mea, trebue să constitue într'adevăr idealul nostru național permanent.

Știința a redus multiplicitatea entităților din natură la câteva clase, între cari există o anumită legătură. Jos de tot este lumea atomară a celor nouăzeci și ceva de elemente. In interiorul atomului există o mișcare circulară a electronilor în jurul protonului, care se efectuiază — cum a constatat fizica mai nouă, în special prin teoria quantelor — după legi cu totul deosebite de cele din lumea mare, formulate de Newton. Și în atomul fiecărui element e un alt fel de mișcare celulară.

Atomi din diferite elemente constituesc prin unire între ei moleculele, adică unitățile ultime ale diferitelor materii: apă, aer, carbon, sare etc. Ce s'a petrecut aci? Mișcările caracteristice din interiorul atomilor componenți s'au modificat? Nu, căci atunci înșiși atomii respectivi și-ar fi pierdut existența. Fără să se modifice deci în interiorul lor, în legea ființii lor, au fost adunați și ridicați într'o unitate superioară, a cărei lege de viață este totuși alta decât cea a atomilor componenți. In molecula unei materii există deci deodată felurile de mișcări particulare ale părților componente și felul de mișcare superior al întregului. A apărut aci un nou *principiu de unitate* și o nouă *lege de viață*. Principiul cel nou de unitate dictează *legea cea mai înaltă de viață* din noua formă de entitate. Această entitate nu e nici numai o colecțiune de părți componente, căci atunci n'ar exista pe deasupra lor ca o individualitate unitară cu o lege superioară de viață, dar nu e nici un întreg nediferențiat, ci are caracterul unui organism, adică e și multiplicitate dar și unitate.

O clasă mai înaltă de entități, cu o mai mare bogăție de părți componente, este organismul vegetal. In el sunt adunate și înălțate într'o unitate superioară o mulțime variată de celule cari constau din moleculele mai multor materii, acestea fiind la rândul lor unități ce cuprind mai multe feluri de atomi. Deci avem aci o clădire cu patru etaje. Variatele mișcări din mulțimea felurită a atomilor rămân netulburate, deasemenea originalitatea de viață a diferitelor categorii de molecule, netulburate funcționează și-și păstrează originalitatea lor și diferitele feluri de celule. Dar legea de viață a întregului e alta decât a tuturor felurilor de părți componente. E o lege superioară tuturor, e legea cea mai înaltă din noul organism, care e expresia nu a unei sau a altei părți componente, ci a întregului, a individualității organismului, care nu e o simplă adunare de părți.

Ce-a făcut ca o înlănțuire de molecule să dea o celulă, deci o unitate nouă și o nouă lege de viață? Numai moleculele componente n'o pot explica? A intervenit aci un factor nou de creație, care a sintetizat părțile creind condiții transformate de viață, altele decât cele proprii ale părților.

Același lucru se petrece cu regnul animalelor unde complexitatea e și mai mare. Iar pe o treaptă mai înaltă stă omul, în care în complexitatea constituției animalice tronează ca un principiu superior de unitate, spiritul. Legea de viață cea mai înaltă a omului nu e mișcarea intraatomară — în acest caz n'ar fi nicio unitate în viața lui, — nici diferitele mișcări moleculare sau celulare, nici variatele funcțiuni fisiologice și instincte animalice, ci este o lege care se bolțește deasupra tuturor, se folosește de toate, dar le și transcende: este mișcarea spre un ideal unitar potrivit spiritului. (Am folosit pentru această schemă impunătoarea carte a teologului anglican Lionel Spencer Thornton: The Incarnate Lord — Domnul întrupat, — Londra 1928, unde viziunea aceasta a universului e prezentată pe larg).

Cred că această lege generală ce stăpânește toate făpturile domină și lumea entităților și a sintezelor biologic spirituale cari sunt națiunile.

Neamul românesc este o sinteză biologic-spirituală a mai multor părți cari au intrat în compoziția lui. Cele mai principale sunt: elementul dac, elementul latin și creștinismul ortodox. (Las'că elementul latin n'a fost chiar latin după sânge, știut fiind că o mare parte din coloniști au fost aduși din provinciile Asiei mici).

Dar este o sinteză nouă, o individualitate proprie, cu un principiu de unitate deosebit de toate părțile componente. Legea cea mai înaltă de viață a neamului nostru, legea care îl exprimă ca ceeace este el în chip propriu, este aceea pe care o trăește ca întreg, nu care e proprie vreuneia din părțile lui. Caracteristicele elementelor componente sunt străbătute de un timbru nou, unitar, de timbrul individualității noui care este *românitatea*. Deci putem spune că legea cea mai înaltă de viață a neamului nestru este *românitatea*.

O individualitate care nu trăește după legea care o exprimă ca întreg, ca individualitate respectvă, ci lasă să fie copleșită această lege de legea de viață a vre-unui element component, a vre-unei unități subsumate, merge, firește, spre disoluție. Precum omul care nu mai trăește după legea spiritului care este legea supremă a omului ca întreg, a omului ca om, ci dă preponderanță pornirilor vre-unei părți componente subalterne, promovează o hipertrofie unilaterală a pornirilor acelei părți și cade în complexe psihologice cari duc spre desintegrarea individualității sale adevărate (op. cit. 63), la fel neamul care permite desvoltarea exagerată a caracteristicei vre-unui element component al său, e periclitat să-și piardă individualitatea, nu numai prin faptul că nu o mai activează ca atare, ci și prin faptul că permițând acelui element o desvoltare exagerată produce reacțiunea tot exagerată a altor elemente și peste tot se produce un desechilibru, o tulburare a sintezei și a fizionomiei sale precizate.

* FOIȘOARA *

Educația religioasă a copilului *

Cât de binefăcătoare sunt amintirile copilăriei pentru viața de mai târziu. Amintirile bune ajută omului să suporte momentele grele din viață cu liniște, cu împăcare și-i dau îndemnuri puternice spre realizări de valoare. Dar amintire în senz mai larg este toată creșterea ce o dăm copiilor în vârsta fragedă. De aceea a vorbi despre amintirile ce trebuesc depozitate în sufletul copilului, însemnează a vorbi despre educația ce trebue să i-o dăm.

„In fiii neamului, neamul însuși trăește", a zis Regina Maria; prin copii se menține națiunile, prin ei se reînoește lumea biologic. Dacă ne întrebăm însă care este factorul care poate regenera neamul din punct de vedere spiritual, vom afla ușor răspunsul: tot copiii!

„Copiii sunt tinerile vlăstare, ale unei noui vieți, ce cresc înaintea privirilor noastre și aduc în apăsătoarea atmosferă, aer curat și speranțe noui; sunt mlădițe tinere în pădure, în locul căreia vreodată în îndepărtarea istoriei, se va înălța o nouă pădure cu arbori noui", (Pr. Ștefan D. Dobra: „Dostoiewski și tineretul", București, 1938, pag. 72).

Deoarece copiii sunt speranța și viitorul neamului nostru, datori suntem, părinți, școală, societate, să ne îngrijim de o educație cât mai armonioasă a lor.

Educația care poate da armonia cea mai perfectă ființei omenești și care în acelaș timp este mai cuprinzătoare decât toate celelalte laturi ale educației, este educația religioasă.

Căutăm să desvoltăm în copiii noștri sentimentul religios, prin întărirea credinței într'un principiu creator și conducător al vieții; și să subordonăm viața fiecăruia acestui principiu, pentru ca ei să devină creștini luminați și membri folositori ai bisericii.

De ce trebue să facem aceasta?

Din mai multe motive:

1. Pentrucă credința satisface tendința spiritului nostru, de a ști totul. Ea singură ne dă posibilitatea de a explica minuni și taine. Căci cine cunoaște pe Dumnezeu, are în El un izvor nesecat de înțelegere și de interpretare a tuturor.

Cu drept cuvânt a zis fericitul Augustin: „Nefericit e omul care cunoaște toate, dar nu te cunoaște pe tine Dumnezeule!"

2. Dacă privim în trecut, observăm că întotdeauna credința a sporit moralitatea.

3. Credința integrează individul mai intim în societatea semenilor.

4. Credința răspunde nevoilor sufletului, arătându-i calea mântuirii.

5. Credința este elementul care a menținut neamul românesc, cu tot trecutul lui sbuciumat. „Pe cei ce-s duși, cu fală noi îi păstrăm în sânge, credința lor e farul ce 'n veci nu se va stânge", zice poetul (Zah. Bârsean: „Noi n'avem morți").

Cum vom realiza o bună educație religioasă? Care sunt mijloacele cele mai adecvate? Dacă avem *răbdare*, *stăruință*, *încredere* și *dragoste*, mijloace ne stau la îndemână destule.

Vom cerceta câteva:

Primul factor de educație religioasă este *familia* și mai ales *mama*. Ei îi revine obligația, ca folosind ascultarea, stima, iubirea și speranța firească a copilului, precum și aplecarea lui religioasă naturală, să desvoalte în inima curată a lui sentimente înalte, prin carl să se ajute la formarea personalității spirituale a omului de mai târziu.

„Sentimentul religios, formează unul din atributele naturii omenești. Copilul aduce cu sine, germenul acestui sentiment. Familia este aceea care are cea dintâi chemarea să cultive acest sentiment, formând o temelie socială pentru școală, care să construiască pe această temelie, opera

* Conferință rostită la serbarea de Crăciun a „Școlii de aplicație" de pe lângă Școala normală de fete „A. Șaguna".

Socotim, de aceea. naive toate lozincile cari cer. unele să trăim după legea elementului dacic din noi, alte e după a celui romanic, să promovăm fie substratul dacic fie suprastructura română. Judecata logică şi bunul simţ comun, ca şi poruncile realităţii, cer să trăim după legea individualităţii noastre naţionale, adică româneşte. Nu romanitatea, nu dacismul, ci românitatea cu tot ce cuprinde ea, aceasta este legea cea mai înaltă prin care ne menţinem şi ne împlinim misiunea noastră. Idealul nostru, exprimat în linii mari, este ca al oricărei entităţi: să ne menţinem şi să ne desfăşurăm în toată plenitudinea însuşirile *românităţii*, nu ale romanităţii noastre. Se cade însă să precizăm şi mai bine acest ideal, ceeace vom face în alt număr.

D. STĂNILOAE

Contribuţia

Arhiehiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu la bonurile pentru înzestrarea armatei

La 31 Decemvrie 1939, Inalt Prea Sfinţitul Mitopolit Nicolae al Ardealului a comunicat dlui Mitiţă Constantinescu, Ministrul Finanţelor, prin telegramă, contribuţia preoţimii din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu la bonurile pentru înzestrarea armatei.

Textul telegramei:

Excelenţei Sale Domnului
MITIŢĂ CONSTANTINESCU
Ministrul Finanţelor
Bucureşti

In numele Nostru şi al preoţimei ortodoxe române din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu dimpreună cu personalul dela Centrul Eparhiei şi personalul didactic al Academiei teologice şi al Şcoalei de cântăreţi, avem onoarea a Vă aduce la cunoştinţă că însufleţiţi de simţământul dragostei de Neam şi Ţară am decis să subscriem salarul pe o lună la Bonurile pentru înzestrarea Armatei. Pe lângă aceasta am subscris din Fondurile centrale ale Arhiepiscopiei suma de încă un milion Lei în acelaşi scop.

Odată cu arhiereşti binecuvântări primiţi Vă rugăm cele mai călduroase ale Noastre urări de Anul Nou pentru persoana Excelenţei Voastre şi pentru marea operă ce îndepliniţi în viaţa Neamului.

NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

Preotul şi sănătatea poporului

Preotul, medicul şi aşezămintele sociale ale Bisericii

Până aici am încercat să arăt cum poate lucra preotul pentru păstrarea şi întărirea sănătăţii poporului nostru. L-am considerat pe preot aparte, legat de misiunea lui duhovicească, îmbinând lucrarea de asistenţă sanitară cu marea lucrare duhovnicească de mântuire sufletească a turmei sale cuvântătoare. Ba am văzut că pentru preot lucrarea sanitară nu este un *scop*, ci doar un mare comandament al dragostei părinteşti şi un minunat *mijloc* de lucru pentru mântuirea sufletească a enoriaşilor săi.

Totuşi preotul nu poate să rămână izolat în lucrarea lui sanitară. El singur nu poate totul. Problema ridicării sanitare a satelor e atât de întinsă şi anevoioasă, încât aci trebue să-şi dea mână de ajutor toţi factorii culturali ai satelor. Căci problema sanitară a satelor, după cum am arătat, nu e numai o problemă de igienă, ci şi o mare problemă de cultură şi una de civilizaţie. Doar ignoranţa şi urmările ei nenorocite, sunt acelea cari concurează la sdruncinarea sănătăţii poporului nostru. Şi în ofensiva sanitară trebue avut în vedere mai întâi înlăturarea acestor cauze, împrăştierea întunerecului neştiinţei sanitare şi igienice.

De aceea activitatea sanitară a preotului nu poate rămânea izolată. Ea trebue bine încadrată într'un mare plan de lucru sanitar la sate, în care să se întâlnească preotul, medicul şi învăţătorul, agentul sanitar şi moaşa. Această încadrare a tuturor factorilor intelectuali dela sate într'o adevărată armată pentru marea ofensivă sanitară şi culturală la sate s'ar fi realizat în mod fericit prin legea *„Serviciului Social"*.

Dar cum legea Serviciului Social e suspendată preotul se poate ajuta în lucrul său sanitară cu *Casa Culturală parohială* şi cu *Reuniun a de femei* şi chiar cu societatea *Sfântul Gheorghe* a tineretului cari se află în cele mai multe parohii din Arhiepiscopia noastră de Alba-Iulia şi Sibiu.

Dar înainte de a vedea cum se poate face această împreunălucrare, să vedem legătura de colaborare sanitară firească ce trebue să se stabilească între preot şi medicul de circumscripţie în lupta de apărare şi întărire a sănătăţii poporului.

Preotul şi medicul, iată două persoane, două instituţii, cari ar trebui să se întâlnească cât mai des. Doi luptători cari ar trebui să lupte cot la cot, ajutându-se reciproc, pentru apărarea şi mântuirea neamului. Până acum ei se întâlneau rar, la căpătâiul unui muribund. Această întâlnire e prea târzie şi nefolositoare. Preotul şi medicul trebue să se întâlnească în casa ţăranului nostru îndată ce el s'a îmbolnăvit. Preotul trebue să cheme pe medic la căpătâiul săteanului bolnav, căci el e *părintele* lui şi îi ştie necazul din prima zi. Preotul trebue să fie de faţă la consultaţiile medicului spre a se interesa de felul boalei şi felul tratamentului. Medicul pleacă în comuna lui de reşedinţă, iar preotul rămâne să supravegheze evoluţia boalei şi aplicarea tratamentului medical deodată cu aplicarea tratamentului duhovnicesc necesar.

Iată doi doctori, unul al trupului şi altul al sufletului, cari trebue să se ajute în lupta cu boala şi cu păcatul. Doi doctori şi două tratamente, pentrucă din două părţi e alcătuit omul: din trup şi suflet. Dar acestea stau într'o legătură atât de strânsă, încât ajutând pe unul ajuţi şi pe celălalt.

Preotul şi medicul se pot ajuta şi altfel. Un cuvânt de mângâiere şi încurajare din partea preotului face foarte mult pentru bolnav. Nădejdea şi încrederea deplină în ajutorul lui Dumnezeu şi al medicului trezesc în bolnav noui puteri de viaţă cari intrând în luptă cu boala reuşesc s'o învingă. O rugăciune fierbinte lângă patul unui bolnav coboară harul lui Dumnezeu şi adună puterile sufleteşti ale bolnavului, îmbinându-le într'o nădejde nouă, la o luptă nouă. Repetăm acest adevăr, pentrucă rugăciunea preotului făcută din proprie iniţiativă şi din dragoste curată, face cât toate medicamentele. Preotul trebue să fie conştient de tot binele pe care-l poate face şi să nu precupeţească nicio osteneală pentru a-l putea săvârşi.

Pe de altă parte medicul poate ajuta pe preot în lucrul său sanitar, cu sfaturile şi îndemnările sale. Preotul are întotdeauna de învăţat dela medic în lucrul său sanitar. Şi va trebui să se sfătuiască unul cu altul în multe chestiuni şi împrejurări. El trebue să fie înfrăţiţi în dragostea lor pentru poporul nostru şi în dorinţa de a face binele, de a mângâia şi de a lecui pe atâţia necăjiţi şi greu loviţi din lumea satelor, ştiind că tot ce fac acestora, Domnului Hristos şi neamului nostru fac.

Preotul şi medicul nu trebue să fie, pentru săteni, nişte persoane funebre, al căror nume să le inspire numai teamă şi îngrijorare de moarte, ci dimpotrivă trebue ca ei, prin dragostea şi râvna lor de a-i ajuta, de a-i lecui şi îndruma spre bine, să le inspire numai nădejde şi mângâiere. Ei, preotul şi medicul, trebue să fie nişte adevăraţi părinţi ai poporului.

Acum să ne întoarcem la Casa Culturală. După cum spuneam mai sus legea *Serviciului Social* şi a *Căminelor Culturale* e suspendată. Totuş în Arhiepiscopia noastră de Alba-Iulia şi Sibiu aveam în multe parohii *Case Culturale* şi *Reuniunea ale femeilor ortodoxe*. Aceste *aşezăminte sociale ale Bisericii* înfiinţate de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, au în programul lor de lucru şi ajutorarea celor sărmani şi bolnavi. Lucrul acesta se spune clar chiar în statutele lor. Astfel în Statutul *Casei Culturale* se propune la capitolul mijloacelor de lucru: *„Combaterea alcoolismului* şi a plăgilor morale (art. 26) precum şi *înfiinţarea unui cămin pentru neputincioşi, infirmerie şi bae poporală* (art. 31).

Iar în Statutul *„Reuniunii ortodoxe a femeilor române"* citim tot la capitolul mijloacelor de lucru: „Cercetarea şi ajutorarea orfanilor, văduvelor, săracilor, *leuzelor* şi *bolnavilor"* (art. 20).

Aceste aşezăminte sociale ale Bisericii noastre stau la îndemâna preotului. El n'are decât să-le învioreze şi să-le pună la lucru. Ele pot înlocui foarte bine lucrarea începută de Serviciul Social. In scopul acesta I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* a trimis chiar o circulară (Nr. 12089 din 2 XI 1939) prin care îndeamnă preoţimea să intensifice acţiunea socială a Bisericii prin Case Culturale şi prin Reuniunile de femei, lucrul acesta fiind cerut atât de suspendarea Serviciului Social ca şi grelele împrejurări prin cari trecem.

Azi avem în Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu peste 190 de Case Culturale şi peste 250 Reuniuni de femei. Iar prin circulara mai sus citată I. P. Sf. Mitropolit Nicolae cere preoţilor ca să înfiinţeze Case Culturale şi acolo unde încă nu sunt.

Iată o acţiune binevenită. Iată aşezămintele sociale ale Bisericii de cari preotul se poate folosi în mod minunat în lucrul lui sanitar la sate. Prin Casa Culturală poate înfiinţa o infirmerie şi o mică farmacie parohială, şi eventual chiar o bae poporală. Iar prin Reuniunea de femei el poate cerceta şi ajuta pe bolnavi şi mai ales pe femeile leuze.

De asemenea opera de asigurare a sătenilor în caz de boală se poate mai uşor realiza cu ajutorul Casei Culturale, întrucât va avea tot sprijinul poporenilor. Aci, la Casa Culturală parohială se întâlneşte preotul cu învăţătorul şi cu medicul etc. Munca lor nu rămâne izolată. Străduinţele lor se unesc, se întregesc şi se întăresc într'o luptă nouă, spre binele şi fericirea neamului. E nevoe de această concentrare pentru marea ofensivă culturală şi sanitară la sate.

Dar preotul trebue să aibă de grijă că el şi aci rămâne reprezentantul Domnului Hristos. El trebue să impună acţiunii ce se desfăşoară la Casa Culturală duhul Evangheliei, luptând din puteri cu duhul

---

trainică a educaţiei religioase", (Fl. Cristescu, I. G. Bratu, „Metodica învăţământului primar", Bucureşti, 1925, pg. 24).

Dacă părinţii nu vor cultiva credinţa religioasă în copii, niciodată ei nu vor ierta părinţilor desinteresul lor. Copiii să aibă în părinţi o icoană vie de religiozitate, după care să se formeze ei.

„Religia copilului, depinde de felul de a fi al mamei şi nu de felul în care ea sau tatăl vorbesc", (Fl. Cristescu, I. G. Bratu, op. cit. pg. 25).

„Părinţii însoţind totdeauna copiii la biserică, lămurindu-le practicile religioase din viaţa de toate zilele, explicându-le misterul naturii — fructul unui act divin — lămurindu-le frumuseţea cărţilor sfinte, înfăţişându-le tablouri religioase frumoase şi atrăgătoare, învăţându-i rugăciuni necesare pentru hrana spirituală zilnică, iată atâtea practici ce pot forma sufletul religios al unui copil, iată atâta material ce le poate modela sufletul plăpând şi mlădios, iată atâtea momente sortite de a le forma un fond spiritual religios, pe care să se fundamenteze în timp, o armonioasă personalitate, lipsită de scăperile spirituale ale celor ce nu le-au cunoscut în fragedă vârstă a copilăriei", (Pr. Ştefan Dobra; „Dostoiewski şi tineretul", pg. 91).

Alt factor este *biserica*, care se serveşte de cultul divin, de predici şi de sfintele taine, ca de cele mai bune mijloace.

Dar noi vom stărui mai mult asupra mijloacelor de educaţie religioasă ale *şcoalei*.

Şcoala are două feluri de mijloace şi anume: 1. Cele scolastice-teoretice ca: religia şi întregul învăţământ. Ele ţintesc clarificarea minţii cu o concepţie religioasă precisă şi formarea convingerilor. Şi 2: cele practice, cari prin deprinderi întregesc şi înviorează convingerile.

Mijloacele practice sunt:

1. Amintirile bune
2. Rugăciunea
3. Contemplarea naturii
4. Munca şi faptele bune
5. Citirea Sfintei Scripturi şi a cărţilor religioase
6. Excursiile şi arta religioasă
7. Serbările religioase.

Să le luăm pe rând:

1. Scriitorul rus Dostoiewsky a pus cu multă stăruinţă şi duioşie problema *amintirilor religioase* din familie şi şcoală.

„Amintirile religioase câştigate din copilărie, constituesc în viaţa spirituală a individului, fondul religios moral, care va determina oricând acte, ce adesea nu pot fi explicate.

Copilăria trăită în duhul credinţei creştine este baza cea mai solidă şi garanţia sigură a unei personalităţi fructuoase", (Pr. Ştefan D. Dobra, op. cit., pag. 85.

Amintirea momentelor de religiozitate din copilărie constituesc îndemnuri sau reţineri în actele vieţii. Amintirea clipelor când mergeam la biserică cu părinţii, sau când ne rugam lui Dumnezeu în şcoală, cerându-I ceva sau mulţumindu-I, sunt momente înduioşătoare, care ne măresc nevoia după Dumnezeu. Amintirile copilăriei sunt puncte luminoase, pe care toată umbra vieţii nu le poate stinge.

Aceste amintiri păstrate în subconştient, vor apărea în clipele grele ale vieţii, fiind atunci prilej de recreaţie sufletească, de renaştere spirituală şi poate chiar un mijloc de mântuire.

„Să procurăm deci cât mai multe amintiri bune copiilor, este imperativul categoric de azi".

2. Un alt mijloc important este *rugăciunea*. Prin ea omul stă de vorbă sincer cu Dumnezeu. Ea îţi dă mulţumirea unei realizări şi încrederea într'o nouă izbândă.

Dar se pune întrebarea, cum trebue să ne rugăm?

Pedagogul Pestalozzi în lucrarea sa: „Leonard şi Gertruda" zice: „Ceasul de rugăciune de seară şi dimineaţă, pentru aceasta e rânduit ca să nu pierdeţi din minte lucrul acesta niciodată. Căci omul care s'a deprins a mulţumi ori a se ruga lui Dumnezeu, acela nu e niciodată fără frâu în bucurii şi fără mângâere în necazuri. Tocmai de aceea copii, omul trebue să caute a fi liniştit şi senin, mai ales în ceasul de rugăciune. Aţi văzut când mulţumiţi tatii pentru ceva, nu strigaţi şi nu săriţi în sus, ci liniştiţi şi cu vorbă puţină îl cuprindeţi de gât. Iar când sunteţi mişcaţi până în adâncul sufletului, atunci vă vin lacrimi în ochi.

Vedeţi copii, tot aşa se cuvine să se poarte omul şi către Dumnezeu. Când vă bucuraţi din suflet pentru binele ce revarsă peste voi şi când vă împinge inima să-i mulţămiţi, se înţelege că nu faceţi vorbă multă şi gălăgie, ci ochii vi se umplu de lacrimi, că tatăl vostru din cer este aşa de milostiv. Vedeţi, dragii mamei, aşa dar rostul rugăciunii este ca omul să rămână mereu în sufletul lui mulţumitor către Dumnezeu şi către semenii săi. Şi cine se roagă cu tot dinadinsul, acela are şi purtări drepte şi e iubit de Dumnezeu şi de oameni, toată viaţa sa" (I. H. Pestalozzi: „Leonard şi Gertruda", p. 124—125). Rugăciunea are însă valoare şi mai mare

lumii acesteia. De pildă el va trebui să fie împotriva organizării de petreceri cu dansuri aţâţătoare şi beuturi ameţitoare de către Casa Culturală. Dacă punctul de vedere al Evangheliei nu e respectat, preotul trebuie să se reţină dela manifestaţiile Casei Culturale la cari nici Stăpânul său Iisus n'ar putea lua parte.

Totuşi în ofensiva sanitară la sate şi în ofensiva culturală în genere, la sate, preotului îi revine un loc de frunte. Preotul trebue să fie conştient de chemarea lui în aceste vremuri şi în aceste împrejurări. Locul lui nu-l poate ocupa nimeni. Dacă el nu va fi acolo unde-l cere misiunea lui, locul acela va rămânea gol în viaţa poporului. Va fi o spărtură în frontul luminii. O spărtură primejdioasă, prin care întunerecul şi moartea va continua să năvălească în viaţa satelor noastre.

Oare se va putea face vinovat preotul de o asemenea dezertare? Deci să ne trezim şi să ne înarmăm cu dragoste. Băci dragostea ne dă toată puterea şi toate armele de cari avem lipsă in lupta sfântă ce ne aşteaptă.

Să ne întrebăm totdeauna şi foarte serios: *Ce ar face Domnul Hristos dacă ar fi în locul nostru? Ce ar face sfinţii Apostoli în slujba noastră, printre sătenii noştri?* Intrebarea aceasta ne va fi de mare folos în toate împrejurările vieţii, căci ea ne va lămuri toate nedumeririle şi ne va da puteri şi curaj în toate greutăţile misiunii noastre.

Şi să avem mereu în minte pilda Samarineanului milostiv. Căci par'că a fost spusă mai ales pentru noi preoţii.

Preot **Nicolae Vonica**

Episcopia Timişoarei

Publicăm mai jos actul prin care, potrivit articolului 3 din Decret-lege dela 7 Noemvrie 1939, I. P. Sf. mitropolit *Nicolae* a desemnat pe P. Sf. episcop *Andrei* al Aradului ca locţiitor de episcop al eparhiei celei noui, până la alegerea şi instalarea titularului.

Nr. 220|1939 M.

P. S. Sale

Dr. ANDREI MAGIERU
Episcop

Arad

In temeiul art. III din Decretul Lege Nr. 3998 din 7 Noemvrie 1939, pentru înfiinţarea Episcopiei Timişoarei publicat în Mon. Of. Nr. 259 din 8 Noemvrie 1939, desemnăm pe P. S. Voastră ca locţiitor de episcop al Eparhiei Timişoara până la alegerea şi instalarea titularului ei.

Prea Sfinţia Voastră va organiza şi conduce noua eparhie, numind în mod provizoriu trei consilieri referenţi ai consiliului eparhial, care prin derogare dela art. 144 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, vor exercita şi atribuţiunile secţiilor consiliului eparhial până la constituirea adunării eparhiale şi vor delimita deasemenea circumscripţiile electorale pentru alegerea a 60 membri, 20 clerici şi 40 mireni ai adunării eparhiale.

Lucrările consilierilor referenţi vor fi ratificate de adunarea eparhială.

Vă rugăm ca îndată ce vor fi delimitate circumscripţiile electorale, să binevoiţi a publica alegerile de membri ai adunării eparhiale în conformitate cu Statutul de organizare şi cu regulamentele în vigoare şi a convoca adunarea eparhială spre a verifica mandatele şi spre a se constitui.

Constituirea se va aduce la cunoştinţa Consistorului Mitropolitan precum şi Consiliului Central Bisericesc, spre a se convoca Colegiui electoral în vederea alegerii Episcopului.

Suntem convinşi că această lucrare pregătitoare pentru organizarea Episcopiei Timişoarei, Prea Sfinţia Voastră veţi îndeplini-o cu aceiaşi înţelepciune şi dragoste cu care aţi contribuit la înfiinţarea ei.

Poporul nostru dreptcredincios din Banat va primi-o cu bucurie şi mulţumire, fiindcă prin înfiinţarea ei îşi vede înfăptuită o vie dorinţă, pentru care a luptat şi pe care şi-a susţinut-o prin glasul stăruitor al fruntaşilor săi clerici şi mireni vreme îndelungată.

Noi rugăm pe bunul Dumnezeu să sporească harul cel mântuitor de suflete în mijlocul poporului nostru şi prin nou înfiiţata episcopie din inima Banatului.

Primiţi, Vă rugăm Prea Sfinţia Voastră ale Noastre întru Hristos frăţeşti îmbrăţişări.

Sibiu, 16 Noemvrie 1939.

NICOLAE
arhiepiscop şi mitropolit

Nr. 408/1940.

Aviz

In ziua de 3 Februarie a. c. se împlinesc 70 de ani dela încetarea din viaţă a mecenatelui Emanuil Gojdu, mare filantrop şi iubitor de Neam.

Indrumăm On. Cler să slujască în acea zi parastas şi să explice credincioşilor, dragostea de Biserică şi de Neam a acestui fiu vrednic al Bisericii noastre. La parastas să fie conduşi elevii de şcoală, tineretul Societăţii Sf. Gheorghe şi membrii societăţilor religioase locale şi consiliul parohial.

Sibiu, 15 Ianuarie 1940,

Consiliul arhiepiscopesc

Bunii patrioţi la datorie

Ţara face apel la toţi supuşii ca să contribue la opera de înzestrare a armatei.

Statul, deşi avea dreptul, n'a vrut să sporească nici impozitele, nici să recurgă la expedientul intlaţiei, ci s'a oprit la ideea »Bonurilor pentru înzestrarea armatei«, ce s'a dovedit bună şi în alte ţări.

Ţara cere sprijin nepreţuit pentru cheltuielile mari ale pregătirii armatei, atât din prisosul bogatului, cât şi din economia săracului.

Bonurile de înzestrare a oştirii nu reprezintă însă o jerifă, pentru nici o categorie de subscriitori, ci, dimpotrivă, ele ofer plasament sigur şi sânt scutite de orice impozit sau taxe.

Dat fiind scopul urmărit, aceste bonuri trebue să înfăţişeze fapta hotărâtă a tuturor acelora cari iubesc patria română, gestul care să dovedească, din timp de pace, că România se poate bizui pe dragostea acelora ce o doresc mereu mare şi puternică.

INFORMAŢIUNI

Exemplu *cu adevărat grăitor a dat Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia prin faptul că dărueşte diurna de senator de drept, pe lunile Decemvrie 1939 şi Ianuarie 1940, pe seama înzestrării oştirii, în mijlocul căreia a prăznuit, împreună cu augustul Său Părinte, marile sărbători creştineşti din iarna aceasta.*

Numărătoarea locuitorilor ţării. Ultima numărătoare generală s'a făcut în 31 Decemvrie 1930. Trecând de atunci zece ani, ar urma ca în cursul anului 1940 să se facă noul recensământ al locuitorilor României, — o lucrare împreunată cu mari cheltuieli. Datele provizorii, ale institutului central de statistică al ministerului de interne, arată că ţara noastră are astăzi cam 20 milioane de locuitori.

O conferinţă de protopopi ai eparhiei Clujului s'a întrunit, ca şi în anii precedenţi, la reşedinţa episcopală din Cluj, în ziua de 4 Ianuar 1940. Conferinţa, sub preşedinţia P. S. episcop *Nicolae* Colan, a desbătut o serie de probleme de interes general bisericesc, asupra cărora nu vom întâzia să revenim.

In episcopatul ortodox din străinătate s'au produs următoarele schimbări: Arhiepiscop şi Mitropolit al Atenei a fost numit, în locul decedatului Crisostom Papadopol, fostul episcop de Trapezunt *Crysanthos*, în timpul din urmă delegat al Bisericii greceşti pe lângă patriarhia din Constantinopol. — Fostul mitropolit de Leontopolis, *Crystofor II*, este desemnat patriarh ortodox al Alexandriei.

Aviz. Adunarea generală a Colegiului Medicilor, filiala Sibiu, convocată pe ziua de 28 Ianuarie 1940, se amână din ordinul Ministerului Sănătăţii, până la noui dispoziţii. — Preşedinte *Dr. Stoichiţia*.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 21 Ianuarie 1940, va predica părintele diacon *N. Mladin*.

CARŢI ŞI REVISTE

Iubirea Ortodoxiei, Arad, 1939. Tip. Diec. Broşură de 64 pag. Preţul Lei 20. Cuprinsul: Cuvânt înainte, semnat de *Il. V. F.*, şi cinci lucrări despre subiectul: De ce iubim ortodoxia?

Păr. Il. V. Felea, în Cuvântul înainte, arată că procurorul dela Tribunalul Arad, dl Ioan Blănaru, a pus la dispoziţia rectoratului Academiei teologice din Arad, suma de două mii de Lei şi zece acvarele, pentru a se distribui ca premii celor mai buni predicatori dintre studenţii teologi. Cinci din lucrările prezentate la concurs, şi rostite în capela Academiei, se dau publicităţii în această broşură, în urma hotărârii consiliului profesoral dela Academia teologică. Publicarea face deosebită cinste atât tinerilor studenţi, cât şi şcoalei în care se pregătesc pentru a-şi închina munca de harnici preoţi în folosul Bisericii şi al Neamului.

Sub stindardul Astrei, două decenii de activitate în Despărţământul Reghinului (1919—1939), de *Vasile Netea*, cu o prefaţă de prof. Dr. Iuliu Haţieganu, tribunul „Şoimilor Carpaţilor". Cluj, Tip. „Studio", 1939. Pag. 78. Preţul?

Cartea dlui V. Netea prezintă activitatea culturală, medicală şi economică a unui despărţământ dintre cele mai strădalnice ale Asociaţiunii „Astra", scoţând la iveală meritele deosebite ale localnicilor, în deosebi ale actualului preşedinte al desp. Reghin, dl Dr. Eugen Nicoară, cari toţi împreună au realizat un bogat program de muncă folositoare obştei.

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu*. — Numerii 1—2 pe Ianuarie – Februarie cuprinde: DiaconDr. Grigorie T. Marcu: Treizeci de ani de luptă ortodoxă. Preot Dr. Ilarion V. Felea: Biserica ortodoxă în cultura românească. Dia-

---

când se face desinteresat şi pentru alţii, chiar şi pentru aceia, pe care-i considerăm păcătoşi, căci rugăciunea se bazează pe dragoste, şi dragostea nu poate supăra pe Dumnezeu.

3. *Contemplarea naturii*, contribue deasemenea la desvoltarea sentimentului religios.

Cerul înstelat, un răsărit de soare, purpuriul unui amurg de toamnă, fulgerile ce brăzdează norii cei negri şi încărcaţi de ploaie, tunetul care răsună în nemărginitul depărtărilor, trăznetul ce par'că face să troznească pământul din temeliile sale, munţii cei înalţi ale căror vârfuri se pierd în nouri, râuşorul ce murmură la poalele codrului, ne procură atâtea ocazii pentru a simţi, a pricepe şi a ne închina în faţa puterii, înţelepciunii şi a bunătăţii divine" (Fl. Cristescu, I. G. Bratu, op. cit. pag. 25).

Natura ne confirmă existenţa lui Dumnezeu, cu însuşirile unui mare şi neîntrecut artist; ne obligă să admirăm până la extaz, sublimul puterii divine; şi fără să vrem, admiraţia ochilor fizici, are răsunet şi asupra ochilor sufleteşti.

4. *Munca şi faptele bune.* Omul e făcut să muncească, căci viaţa însemnează muncă, activitate continuă. Prin muncă eul poate deveni personalitate.

Munca împiedică răul, ea poate transforma chiar mediul viciat.

„Prin muncă şi luptă vor fi cucerite independenţa şi sentimentul demnităţii personale" (Pr. Ştefan D. Dobra, op. cit. p. 143).

Este verificat adevărul: „cum munceşti, aşa gândeşti şi tot aşa vorbeşti" (S. Mehedinţi, „Altă creştere". Bucureşti 1923, pag. 21).

Alături de muncă, stau faptele bune. Ele dovedesc sentimentele de dragoste şi frăţie, faţă de semeni. Inima copilului vibrează la nenorocirea altuia şi este gata de jertfă, pentru a o alina.

Realizarea unei fapte bune, lasă impresii adânci în viaţa ulterioară a copilului.

„E frumoasă viaţa, când săvârşeşti fapte bune şi drepte".

5. *Sfânta Scriptură şi cărţile religioase* sunt un mijloc desăvârşit de educaţie religioasă.

O lectură, din Sfânta Scriptură este totdeauna răspunsul la o îndoială. Ea uşurează sufletul de grijile zilnice.

„O mică sămânţă aruncată în sufletul pios al copilului, nu va pieri niciodată, ci va rămâne până la sfârşit ca un fruct luminos şi ca o sublimă amintire" (Pr. Ştefan D. Dobra, op. cit. pag. 100).

Citirea Sfintei Scripturi şi a cărţilor religioase (viaţa sfinţilor şi martirilor), ne face să trăim în mod mistic viaţa reală a acestora, ceea ce ne oţeleşte şi ne încurajează în viaţa noastră. Iată ce spune Sfântul Ioan Damaschinul: „Să ne apropiem de această prea frumoasă grădină a Sfintei Scripturi, de această grădină binemirositoare, aşa de dulce şi de frumoasă, ce ne delectează urechile prin cântece variate de păsări spirituale şi divine ce ating inimile noastre, le mângâe în tristeţea lor, le îndulceşte mânia şi le umple de o eternă bucurie" (Pr. M. Bulacu, „Pedagogia creştină ortodoxă", Bucureşti 1935, p. 454).

Importanţa şi frumseţea cărţilor sfinte au arătat-o şi pedagogii laici ca: Pestalozzi, Comenius, Foerster.

6. *Excursiile şi arta religioasă* ne întăresc în mod concret sentimentul religios. Vizitarea monumentelor religioase, a bisericilor, muzeelor, expoziţiilor, constitue bune mijloace intuitive pentru desvoltarea sentimentului religios. Materialul bogat al acestor instituţii, dovedeşte copilului, forţele creatoare ale credinţii.

Cântările religioase impresionează mult, încât copilul simte o adevărată stare de evlavie.

7. *Serbările şcolare*, formează unul din cele mai bune mijloace.

Sentimentele religioase ale copilului se pot cu aceste ocazii exterioriza. In pregătirea lor pentru serbare, ei pun toată energia, dragostea şi pasiunea.

Coruri, poezii, piese religioase, sunt o formă maestoasă, de exprimare a naturii bune a copilului. Dintre praznicile pe care copiii le sărbătoresc, cel mai iubit este naşterea Mântuitorului. Şi aceasta e firesc, deoarece Iisus a fost pruncul bun, mântuitor, pe care toată lumea l-a iubit şi-l iubeşte şi de care copiii se simt deosebit de apropiaţi.

Serbările religioase sunt popasuri în viaţa cu prea multe preocupări de ordin material; popasuri ce lasă dâre adânci în fiinţa copilului, dâre care ard continuu, mai încet sau mai tare şi care odată vor putea îmboldi, sau opri dela o acţiune.

Prinosul pe care-l aduc copii azi sub forma unui joc serios, va reaminti omului de mâine clipe de duioşie, par'că mai bune şi mai curate.

Atunci, în goana şi în puzderia preocupărilor zilnice, se va reîntoarce cu gândul, o clipă măcar, îndărăt şi-şi va aduce aminte că: „nimic nu se face fără credinţă şi fără o pasiune" (Al. Vlahuţă).

Fie ca amintirile pe care le lăsăm şi prilejuim copiilor sau elevilor noştri, să-i ducă spre mântuire.

Prof. **Septimia P. Gherman**

con Nicolae Mladin: Pe urme voevodale. Preot D. Veştemean: Situaţia monahilor români din Sf. Munte Athos. Mircea Munteanu: Biserica veche ortodoxă din Orăştie (contribuţii la istoricul bisericii). Dr. Grigorie T. Marcu, Diacon Iosif E. Naghiu şi Nicolae Iorga: Atitudini: Monarhul în concepţia ortodoxă. Alţii despre Ortodoxia răsăriteană. Religiositatea poporului român. Educaţia religioasă a studenţimii în cadrele F. R. N. Fiedler. Dr. Grigorie T. Marcu, Preot Dr. Spiridon Cândea, Diacon Dr. Nicolae Balca, Nichifor Todor, Diacon Prof. P. Gherman şi Mircea Munteanu: Mişcarea literară: Pocăinţa, Spovedania şi Duhovnicia. Pedagogia inimei. Demonologia Vechiului Testament: Satan în profeţia lui Zaharia. Tradiţia dogmatică ortodoxă. Indrumătorul liturgic. Manual de tipic şi antologihon. Monografia familiei Mocioni. Anuarul Academiei teologice ort.-rom. din Caransebeş (1919—1939). Anuar festiv (1927—1937) al Şcoalei ortodoxe române de cântăreţi bisericeşti „Dimitrie Cuntan" din Sibiu. Sfânta Liturghie pe înţelesul tuturor. Gr. T. M. şi Sp. C.: Note şi informaţii: Praznicul sf. Ierarh Nicolae la Sibiu. Darul făcut de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae ostaşilor români. Suveranul a petrecut sf. Sărbători ale Crăciunului, Anului Nou şi Bobotezii între ostaşii Săi. Biblioteca populară „Veniţi la Hristos". „Gândirea". Din nou „Raze de Lumină". „Misionarul". „Sfarmă-Piatră". Prof. I. Lupaş sexagenar. Sărbătorirea P. Sf. Episcop Tit al Hotinului. Dl Z. Păclişanu şi vlădicul năpăstuit la 1638. Logica lui Dr. Ilie Dăianu. Mărunte.

Nr. 597/940. Ep.

Comunicat

către întreg personalul bisericesc al Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba Iulia şi Sibiu.

Se aduce la cunoştinţă că, Casa Autonomă de Finanţare şi Amortizare, voind să dea posibilitatea tuturor categoriilor de salariaţi de a contribui cu cel puţin salarul pe o lună la opera patriotică de înzestrare a Armatei, cu ord. Nr. 2697/1939 a aprobat ca plata sumelor subscrise de funcţionarii publici la Bonurile pentru înzestrarea Armatei să se poată efectua pe cale de reţinere din salar în 12 rate lunare, cu începere din luna Ianuarie 1940.

In consecinţă consiliul nostru arhiepiscopesc a luat măsurile cuvenite, ca tuturor slujbaşilor bisericeşti ai arhiepiscopiei noastre—personalul dela Centrul Eparhial, profesori, protopopi şi preoţi — cari primesc salarul dela Stat prin Consiliul arhiepiscopesc să li-se reţină salarul pe o lună, repartizându-se reţinerea în 12 rate lunare, cu începerea din luna Ianuarie 1940.

La stabilirea salarului de subscriere se va proceda după următoarele norme la calculare: din suma brută a salarului se vor scădea impozitele şi cotizaţia la Casa pensiilor, şi dacă suma fracţionară peste mii — după aceste scăzăminte — este sub cinci sute Lei se neglijază, iar dacă este peste cinci sute Lei se întregeşte la una miie Lei.

Ceice au subscris până acum în altă parte salarul pe cel puţin o lună la Bonurile pentru înzestrarea Armatei, vor avea a raporta aceasta la Consiliul nostru arhiepiscopesc cel mai târziu până la *26 Ianuarie 1940*, anexând la raport dovada eliberată de Banca sau instituţia unde au făcut subscrierea, despre suma subscrisă.

Se menţionează însă, că astfel de rapoarte cari vor intra aici după data de 26 Ianuarie 1940, nu se vor mai putea lua în considerare la ştergerea din tabloul celor cărora li-se vor face reţineri din salar pentru Bonurile de înzestrare ale Armatei.

Sibiu, 20 Ianuarie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 14067/939 Bis.

Aviz oficial

Următoarele parohii vacante în care parohienii au renunţat la dreptul de alegere, se vor întregi prin numire făcută de Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, şi anume:

1. Măgura, din protopopiatul Băiţa.
2. Săliştioara, din „ „
3. Sulighete „ „ Deva.
4. Almaş-Săliste, din protopopiatul Dobra.
5. Poeniţa Tomii, din protopopiatul Dobra.
6. Ardeu, din protopop. Geoagiu.
7. Cheile Cibului, din protopopiatul Geoagiu.
8. Gânţaga, din prot. Haţeg.
9. Haşdău, din protopopiatul Hunedoara.
10. Nădăştia Superioară, din protopopiatul Hunedoara.
11. Godghileşti, din prot. Ilia.
12. Godineşti, din prot. Ilia.
13. Certejul de jos, din prot. Ilia.
14. Recea Telechiană, din prot. Olt.
15. Boz, din prot. Mercurea.
16. Blăjeni-Criş, din prot. Zarand.
17. Blăjeni-Grosuri, din protopopiatul Zarand.
18. Grohot, din prot. Zarand.

Cererile de numire se vor trimite pe adresa Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu.

Preoţii în serviciu vor anexa la cerere „Curriculum vitae" vizat de protopopul lucului, iar ceilalţi candidaţi actele de studii.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 9 Ian. 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 13.251/1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după C. preot Nicolae Cerbiceanu dela parohia Vinerea, Prot. Orăştie, decedat la 28 Noemvrie 1939, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de 40.000 (patruzeci mii) Lei.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc, ţinută la 13 Ianuarie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 1105/1939 (3) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc, strana II-a, dela parohia de clasa I-a **Miercurea-Ciuc,** protopopiatul Oituz, în conformitate cu ordinul P. V. C. Nr. 7833 şi 13.158/939 Bis. se publică concurc cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat în sumă de 1673 lei lunar, cu începere dela 1 Ianuar 1940, după detragerea reţinerilor legale.

2. Venitele stolare cuvenite dela strana II-a.

Vor fi preferiţi cântăreţii cu aptitudini muzicale, în stare să conducă corul sfintei biserici.

Cererile de candidare, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta în termin oficiului protopopesc Oituz, la Poiana Sărată, judeţul Treiscaune, iar concurenţii cu preavizul acestui oficiu se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu membrii consiliului parohial şi credincioşii.

Dat în şedinţa consiliului parohial ortodox român din Miercurea-Ciuc, ţinută în ziua de 1 Noemvrie 1939.

Pr. **Ioan Borcan**
preş. cons. parohial.

Ioan Rafiroiu
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 589/940. (2) 2—3

Aviz

Mercuri în 24 Ianuarie a. c. este aniversarea Unirii Principatelor Române. Cu acest prilej se va sluji Doxologie la toate sfintele altare, cu predică ocazională şi serbare şcolară.

La 24 Ianuarie 1859, fruntaşii din Moldova şi Muntenia şi-au afirmat libertatea şi răspunderea în faţa lui Dumnezeu şi a istoriei că vor şti să preţuiască obligaţiunile libertăţii naţionale.

Din tot sufletul nostru să dorim ca unirea realizată, atunci şi desăvârşită prin războiul desrobirii noastre, să fie consolidată şi apărată de toată suflarea românească, pe veci unită în graniţele ei naturale ale Patriei noastre.

Sibiu, 18 Ianuarie 1940

Consiliul Arhiepiscopesc

Oficiul protopopesc ortodox Sighişoara
Nr. 9/1940. (6) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Movile** cu filiala **Noiştat** din protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat,
2. Casa parohială.
3. Sesiunea parohială în mărime de circa 16 jugăre din care 4 jugăre veche şi 12 nouă.
4. Stola obişnuită în parohie.
5. Câte o ferdelă de porumb sfărmit dela fiecare familie.

Concurenţii îşi vor trimite petiţiile lor însoţite de certificat de botez, de bacalaureat, de absolvirea Academiei Teologice, de calificaţie şi eventual de serviciu, precum şi de permisiunea de a concura la această parohie, exoperată dela Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc, oficiului protopopesc ortodox român din Sighişoara şi cu încuviinţarea subsemnatului ei se vor prezenta şi în parohie în vr'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, a cuvânta şi a fi cunoscuţi de popor.

Sighişoara, la 14 Ianuarie 1940.

Oficiul Protopopesc ortodox român din Sighişoara în înţelegere cu consiliile parohiale din Movile şi Noiştat

Emilian Stoica
protopop

Nr. 1990/939. (7) 1—1

Publicaţie de licitaţie

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu, prin aceasta, publică că în baza deciziunii Nr. 500/939 şi Nr. G. II 13546/939 a judecătoriei mixte Sibiu, în favorul reclamantului Dr. Gh. Măcelar din Sibiu, reprez. prin adv. — contra — pentru încasarea creanţei de 7000 Lei şi accesorii se fixează termen de licitaţie pe 29 Ianuarie 1940, ora 3 p. m., la faţa locului în Vurpăr, Nr. 184, unde se vor vinde prin licitaţie publică judiciară: 1 car, 2 porci, 500 kg. grâu, 1 hambar, mobilier de casă etc. în valoare de 7800 Lei. In caz de nevoe şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat, face 5850 Lei capital, dobânzile cu 5.50 %, socotind din 1 Ianuarie 1940, iar spesele până acum stabilite de — Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost sechestrate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în sensul art. XLI: 1908, § 20.

Sibiu, la 8 Ianuarie 1940.

Dr. Bacu
portărel

---

(2) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Hălchiu,** din protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia puclicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială, în suprafaţă de 24 jug. arabil şi fânaţ.
3. Locuinţă în natură cu dependinţe.
4. Stola uzitată în parohie, precum şi dela fiecare familie plată anuală lei 50, iar dela văduve 25 lei.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Braşov, în terminul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a sluji, cânta şi predica în biserică, pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Braşov, la 18 Decemvrie 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Oficiul protopopesc ort. român Deva
Nr. 490/1939. (5) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Bampotoc,** cu filia Chimindia, din protopopiatul Devei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Chirie dela parohie şi filie pentru locuinţă.
3. Lemne pentru încălzit, din pădurea bisericii.
4. Una măsură a 30 litri porumb dela cca 130 familii din materă şi dela cca 50 familii din filie.
5. Stola obişnuită în tract.

Cererile de concurs, cu toate actele inclusiv încuviinţarea specială din partea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta apoi, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'una din Dumineci sau Sărbători, la biserică, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 22 Decemvrie 1939.

Teofil Chiffa
protopop

Nr. 781/1939 Prot. (4) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Dâlja-mare,** protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Adăul şi stola, obişnuite în protopopiat.
3. Locuinţă cu grădină.
4. Incălzitul în forma uzitată în regiune.
5. Arenda păşunii parohiale şi a cimitirului confesional.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, cu sediul în Petroşani, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau de sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Petroşani, 20 Decemvrie 1939.

Ion Duma
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 28 Ianuarie 1940 — Nr. 5

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Idealul național permanent

II

Am sfârșit articolul din numărul trecut, purtând același titlu ca și acesta, cu concluzia generală că idealul nostru ca neam nu poate fi altul decât apărarea și promovarea a ceeace constitue individualitatea noastră etnică: a românității.

Dacă procesul de naștere a unor individualități personale și etnice noui prin sintetizarea unor elemente anterioare și prin apariția unor noui principii de unitate, e opera lui Dumnezeu — cum desigur că este — atunci noi n'avem voie să destrămăm aceste entități și să dăm înapoi un proces realizat cu voia lui Dumnezeu. A **destrăma** individualitatea etnică a neamului meu, e cam același lucru cu a-mi destrăma individualitatea personală, e aproape un act de ucidere.

Și aceasta se poate întâmpla fie prin promovarea tendințelor biologice din organismul național pe primul plan, fie prin promovarea unei note parțiale din întregul unitar care formează spiritualitatea etnică.

Dar se cade să precizăm cum putem promova individualitatea etnică a românismului?

Privind clasele de entități naturale, vedem că fiecare există pentru o clasă superioară, pentru a se înălța pe temelia ei etajul uneia mai înalte. Toate clasele inferioare — atom, moleculă, celulă, vegetal, animal — au un sens raportat la o direcție ascendentă și în același timp transcendentă, pentrucă fiecare e făcută pentru o clasă de entități superioare, dar acestea nu pot fi produse de cele inferioare. Toate servesc ca bază de viață pentru spiritul omenesc.

Este acum spiritul omenesc o entitate în care nu se mai manifestă nici o relație cu un plan superior? Este o entitate care trăește din sine și pentru sine, cu ferestrile închise spre o ordine superioară? Experiența — care este cea mai dirrctă pe care o putem face ca oameni — ne spune tocmai contrarul. Spiritul omenesc — mintea, voința, năzuința — e tot ceace poate fi mai pornit spre o comunicare cu o ordine superioară. Spiritul omenesc nu poate renunța, decât cu prețul vieții sale, la cunoașterea adevărului, la autodepășirea continuă spre o stare morală superioară. Și omul nu se mulțumește cu un adevăr relativ și cu valori morale trecătoare. El tinde după adevărul absolut, care e pentru toate timpurile și pentru toți oamenii adevăr, după o desăvârșire morală care să fie recunoscută ca atare în toate timpurile și de toți oamenii. El nizuește cu alte cuvinte după o ordine spirituală eternă. Și nizuința aceasta nu e în funcție de voința lui, de arbitrarul lui. E un impuls mai puternic decât voința. Ființa lui e așa făcută. Și cine a făcut-o așa, roabă a ordinei eterne, dacă nu însași acea ordine? Ordinea aceea exercită o forță de atracție asupra ființei omenești, și-a înfipt cârligele în ființa noastră, prin impulsul nostru după adevăr, prin conștiința morală care ne domină. Dacă mergem în direcția în care ne atrage ne simțim bine și progresăm, dacă nu, sângerăm și ne destrămăm.

Faptul că și omul — cea mai înaltă entitate pământească — este făcut pentru a fi în relație cu ceva superior lui, nu însemnează că ființa lui stă, după asemănarea claselor inferioare, la temelia unor noui individualități superioare lui. Scopul ordinei eterne, care a creat și a orânduit lumea, a fost ca s'o întocmească astfel încât să poată apare în ea un vârf, o față personală și spirituală cu care să comunice ca cu reprezentanța întregei lumi create. Această față a lumii, cu care poate comunica ordinea eternă, este omul. Ținta întocmirii lumii, a fost persoana creată vizibilă, omul.

Omul e destinat însă să se desvolte ca om, prin comuniunea cu ordinea eternă, până la asemănarea cât mai deplină cu această ordine; înaintea lui stă perspectiva unui progres spiritual ale cărui limite nici nu ni le putem închipui.

Ordinea aceasta a apărut ca sistem de valori de sine stătătoare numai raționii filosofice din timpurile anterioare. Creștinismului ca și oricărei religii, ele i-au apărut ca atribute și ca manifestări ale unei persoane absolute. Astăzi se apropie de acest punct de vedere și filosofia. Dacă ținta universului creat este apariția omului ca persoană, singură această calitate dând putința comunicării cu ordinea eternă, — se înțelege că acea ordine trebue să aibă și ea un caracter personal. Realizările culminante ale unui autor, nu cele inferioare sunt acelea cari exprimă mai adevărat ființa lui. Iar realizarea culminantă în ordinea creațiunii este persoana.

Se mai poate observa încă un lucru: cu cât ne ridicăm pe scara entităților create, cu cât ne apropiem de treapta pe care stă persoana omenească, vedem validitându-se tot mai mult principiul individualității, al deosebirii dintre diferiții indivizi. Atomii unui element, moleculele unei materii sunt strict identice; indivizii unei specii vegetale nu mai prezintă aceeași uniformitate, dar totuși legea de viață a speciei e atotputernică; cam același lucru se petrece în lumea animalică. In clasa persoanelor omenești însă individul nu mai e dominat exclusiv de instinctele speciei, ci urmează un drum în bună parte ales de sine în chip liber. Drumul acesta e o rezultantă a individualității sale libere, dar de o anumită originalitate și a ordinei eterne; este rezultanta felului său propriu de relație și de colaborare cu acea ordine. Relația cu ordinea eternă constă în a descifra pretențiile ei — aceasta e cunoașterea — și a răspunde acestor pretenții prin realizările de ordin social, moral, politic, artistic etc. Prin relația aceasta se încorporează continuu câte ceva din ordinea eternă în persoana omenească și în ordinea lumii create, prin mijlocirea acestui instrument, a acestui canal care este persoana omenească.

Și întrucât nu există persoană omenească, sau grup înrudit de persoane omenești — neamul — prin care să se poată încorpora această ordine în multiplicitatea nesfârșită a aspectelor ei, e dată mulțimea de individualități personale și etnice pentruca fiecare să încorporeze în sine, după structura și după posibilitățile proprii, într'un anumit fel acea ordine, corăspunzător cu unul din nenumăratele posibilități și aspecte cuprinse în ea.

Precum fiecare ins **crește** în spirit, în însemnătate, prin relație pozitivă, prin înaintare spre plenitudine spirituală pe acea rază a ordinei eterne care-i este adecvată ființei lui, tot așa și neamurile cresc în puteri prin acel fel de comunicare activă cu ordinea eternă care le este proprie lor, care le este indicată de ființa lor originală ca întreg, care formează legea cea mai înaltă a individualității lor etnice.

Din acestea rezultă că idealul permanent al neamului nostru este creșterea sa spirituală — aceasta presupune desigur și o bază corespunzătoare de existență fizică — printr'un fel de relație cu ordinea valorilor eterne, determinat de individualitatea sa etnică, de românism; *printr'o comuniune românească cu Dumnezeu.*

Care este însă modul românesc de comuniune cu ordinea spirituală transcendentă? Aceasta ne-o spune istoria și ne-o spune viața actuală a poporului nostru: este ortodoxia.

De sigur că și aici sunt necesare câteva precizări. Ortodoxia e ochiul prin care privește românul spre cer și plin de lumina de acolo și-l întoarce spre lume, conducându-se după el în atitudinele și pașii săi. Și noi știm că ea este singurul ochiu corect, sănătos. Dar ochiul e al unei individualități etnice determinate, al unei unități sintetizate din mai multe elemente costitutive. Sau ochiul însuși este, pe lângă aparatul constituit după legile universale ale opticei, și o materie și o simbioză sufletească individuală. Românul întreține comuniunea cu ordinea eternă prin ortodoxie, dar românește. Ortodoxia se află aici într'o sinteză anumită, care nu strâmbă ortodoxia din punct de vedere formal, așa cum materialul și simbioza sufletească în care e îmbrăcat aparatul optic al ochiului nu strâmbă legile optice generale după cari funcționează.

Desigur că în teorie este greu să înțelegem cum e cu putință această interpenetrare a ortodoxiei cu românismul, fără ca vre-una să sufere. Dar viața bimilenară a neamului ne arată că în practică lucrul e întru totul cu putință.

Deși în practică mijlocul prin care întreține neamul nostru comuniunea cu ordinea spirituală eternă este intregul contopit: ortodoxie-românism, teoretic se poate spune că o întreține prin ortodoxie, căci românismul este înplicat în calitatea subiectului ortodoxiei și românismul însuși este străbătut de ortodoxie.

Ortodoxia are o funcție esențială și chiar capitală în viața românismului. Idealul național permanent al neamului nostru nu poate fi conceput decât în legătură cu ea.

Mulți din ceice gândesc eronat că idealul nostru de viață trebue să fie latinitatea, nici nu bagă de seamă când anumite ființe pururea la pândă le strecoară sub căldura ocrotitoare a convingerii lor naive și neprevăzătoare oul de cuc al planurilor de catolicizare a neamului nostru.

Așa s'a întâmplat de curând cu arhicunoscutul pândar la drumul drept și firesc al neamului nostru, cu Păr. Dr. Ilie Dăianu, care și-a plasat o astfel de chemare potrivnică firii neamului românesc, într'o revistă căreia numai rău îi poate face prin asemenea acte. Articolașul, petecit dintr'o serie de răstălmăciri ale unor cuvinte clare rostite de ortodocși și din câteva judecăți întortochiate, a fost scos de autor și în broșurică aparte și se intitulează: »Unificarea Română a Bisericilor românești«.

Mă mir cum nu-și dau seama acești oameni că este o adevărată perdere de vreme să se ocupe cu asemenea lucruri. Și se mai așează, pe deasupra, și într'o ipostază comică.

D. STĂNILOAE

Decretul-Lege pentru organizarea *F. R. N.* a fost semnat de Suveran și publicat în M. O. din 20 l. c. — Noua organizare a Frontului Renașterii Naționale se întemeiază pe două principii: 1. Principiul unirii *tuturor* forțelor politice într'un singur mănunchi, având ca unic scop înălțarea patriei; 2. Principiul reprezentării categoriilor profesionale prevăzute în constituție.

F. R. N., cu deviza *Regele, Națiunea, Munca* și *Credința*, este singura organizație politică în România. Sediul central al F. R. N. se află în Capitala țarii.

Decretul-lege arată: cine poate cere înscrierea de membru în F. R. N., cum se face organizarea: comunală, de plasă, județeană, de Ținut și centrală. Se înființează: cercurile de studii pentru problema de economie, sociale, administrative și culturale; se formează garda națională cu anumite atribuții. Regulamentul se va întocmi conform prevederilor legii. Se abrogă toate dispozițiile contrare prezentei legi.

Incompatibilităţi

P. S. episcopul Dr. Andrei Magier al Aradului, numit de I. P. S. mitropolit Nicolae şi episcop administrator al nou înfiinţatei eparhii a Timişoarei, a purces împreună cu Consiliul eparhial provizor al acestei eparhii la pregătirea alegerilor pentru Adunarea eparhială, care va avea să aleagă împreună cu Congresul naţional-bisericesc pe episcopul acelei eparhii, iar singură pe consilierii eparhiali definitivi. In vederea alegerilor deputaţilor pentru Adunarea eparhială, Consiliul eparhial provizor al eparhiei Timişoarei a publicat o circulară făcând cunoscute normele după cari au să se facă alegerile. Iar întrucât eparhia Aradului a rămas cu un teritoriu modificat după înfiinţarea episcopiei de Timişoara şi deci trebue să se constitue şi pentru ea o nouă Adunare eparhială, o circulară asemănătoare a dat şi Consiliul eparhial al Aradului.

Cu ocazia aceasta s'a lansat dreapta şi incontestabila judecată că *francmasonii şi membrii altor asociaţii oculte afiliate francmasoneriei, ca şi cei necununaţi în biserica ortodoxă şi cari au soţie sau copii neortodocşi, nu pot fi membri ai Adunării eparhiale.* Este la mintea omului că forurile bisericeşti de a căror activitate depinde însuşi progresul Bisericii, trebue să întrunească pe acei fii ai ei cari se disting prin râvna credinţii şi a devotamentului lor faţă de biserică, fiind pildă vie tuturor credincioşilor, sau cel puţin nu dau prilej de scandelă altora prin faptul că se complac în asociaţii şi situaţii în cari lumea credincioşilor vede dacă nu o atitudine ostilă, cu siguranţă una de indiferenţă faţă de Biserică. Fără a intra mai adânc în scrutarea stărilor lor sufleteşti, oprindu-ne pentru moment de a rosti o judecată asupra interiorului lor, nu încape îndoială totuşi că situaţiile în cari se găsesc cu voia proprie astfel de oameni nu sunt de natură să edifice sufletul obştii credincioşilor, de a căror mântuire şi bună propăşire duhovnicească Biserica este răspunzătoare.

Acest scop de nescandalizare a obştii credincioşilor l-a avut în vedere legiuitorul când a stabilit, în art. 55 al *Regulamentului pentru alegerea şi constituirea organelor bisericeşti,* ca cei ce candidează la alegerile pentru adunările eparhiale să fie »*cu o viaţă nepătată*«, iar peste această condiţie minimă cerând: „să aibă la activul lor merite reale pentru Biserică, pe teren cultural-social, de binefacere sau prin donaţiuni făcute Bisericii".

Să nu spună cineva că deşi e francmason sau cu familie neortodoxă, are asemenea merite. Dacă nu se împlineşte condiţia minimă de nescandalizare, „meritele" cu cari se mândreşte sunt paie în clădirea Bisericii, nu aur şi piatră trainică. Paie cari mai mult îi strică.

P. S. episcop Andrei şi Consiliile eparhiale dela Arad şi Timişoara merită toată lauda că au evidenţiat aceste grave incompatibilităţi. In fond aceasta e judecata întregei Biserici şi a tuturor oamenilor oneşti, cu consecvenţă dela gând la faptă. E doar chestie de formă ca această judecată, cu valoare de axiomă, să fie aplicată pretutindeni în Biserică.

Preotul şi sănătatea poporului

Incheere

Preotul şi sănătatea poprului, iată o problemă de cea mai mare însemnătate atât pentru preot, cât şi pentru poporul nostru, dar care până acuma a fost cu totul nebăgată în seamă. Activitatea preotului se mărgineşte la chestiunile strict duhovniceşti ale slujbei sale. El e mai mult *preot* decât *părinte.* Ori lucrul acesta e cu totul dăunător atât pentru preot şi misiunea lui în lume, cât şi pentru starea poporului. Căci preotul, pentru a-şi putea îndeplini misiunea lui de preot adică de mijlocitor la Dumnezeu pentru iertarea şi mântuirea turmei lui, trebue mai întâi să se apropie de sufletul oamenilor şi să pătrundă în el aducând acolo lumina şi căldura dragostei lui Hristos şi a Evangheliei Sale. Ori, până nu vei arăta omului o dragoste şi o grijă părintească, până ce el nu te va simţi ca pe *părintele* său sufletesc, el nu-ţi va deschide inima şi nu-ţi va primi cuvântul propoveduirii.

Dar nici într'un fel nu-şi va putea preotul să-şi arate dragostea şi grija părintească faţă de enoriaşii săi, decât mângâindu-i în necazuri, îndrumându-i pe căile primejdioase ale vieţii, legându-le rănile şi lecuindu-le durerile. Fapta dragostei samarinene e cheia care deschide inimile pentru Hristos. Ea impresionează şi înduioşează, moaie şi câştigă orice suflet cât de împietrit.

Fapta samarineană a lucrului sanitar are putere de convertire la Hristos. E dinamita minunată care sparge piatra inimilor, e căldura care topeşte gheţurile sufleteşti. E cea mai puternică armă de luptă duhovnicească pentru Hristos. E arma dragostei celei mai sfinte, care nu dă greş niciodată. Şi totuş noi preoţii n'am prea ştiut s'o întrebuinţăm.

In cele de până acum am încercat să arătăm cum s'ar putea folosi preotul de această armă minunată a lucrului sanitar la sate. Căci o luptă trebue dată după un plan bine stabilit de mai înainte. Şi ca să poţi face un plan de luptă, trebue mai întâi să-ţi cunoşti vrăjmaşii şi terenul locului de luptă. Apoi îţi vei alege armele cele mai potrivite şi vei lovi pe vrăjmaşi din toate părţile.

In lucrul sanitar, ca şi la stingerea unui incendiu, trebue mai întâi să localizăm focul, să-l să-l împrejmuim, ca să nu se întindă mai departe. Apoi trebuesc concentrate toate forţele pentru a stinge focul. Metoda aceasta e bună atât în lucrarea de asistenţă preventivă, cât şi în cea de asistenţă curativă.

Repetăm însă că problema apărării sănătăţii poporului întrece cu mult puterile singure ale preotului. Frontul e mult mai întins şi mai adânc. Totuş preotului, alături de medic, de învăţător, de moaşă şi de agentul sanitar, îi rămâne un anumit sector în frontul ofensivei sanitare la sate. Acest sector, de lucru sanitar al preotului, am căutat să-l arătăm, să-l limităm şi să-l descriem în cele de până acum. Şi ceeace am spus despre lumea satelor, se potriveşte şi despre lumea întunecată a unor mahalale dela oraşe.

Am prenzetat vrăjmaşii cu cari preotul are să se lupte întru apărarea sănătăţii poporului. Am încercat să pipăim adâncurile de întuneric şi dureri ale ignoranţei şi superstiţiei, cum şi căile pe cari ele pot fi luminate şi alungate din viaţa poporului. Ne-am oprit apoi asupra pregătirii preotului pentru această luptă sfântă. Şi repetăm că biruinţa atârnă de pregătirea tehnică şi de dragostea de luptă a preotului.

Idealul ar fi să se realizeze cât mai curând *formula preotului-sanitar.* Preotul cu o suficientă pregătire sanitară teoretică şi practică, printr'un anumit stagiu de lucru într'un spital. Această pregătire sanitară trebue impusă tuturor viitorilor preoţi. Iar actualii preoţi trebuesc concentraţi în serii pentru cel puţin o lună de *iniţiere* practică şi teoretică în anumite centre sanitare şi medicale. Lucrul acesta s'ar putea începe imediat prin o înţelegere între Ministerul Cultelor şi al sănătăţii.

Căci fără cunoştinţele şi practica sanitară necesară, preotul nu poate lucra cum trebue pentru apărarea sănătăţii poporului, chiar dacă ar avea toată dragostea pentru lucrul acesta. Azi preotul n'are această pregătire necesară lucrului sanitar la sate. N'o are, pentrucă nu i-a dat-o nimeni. (Afirmaţia este nedreaptă şi neadevărată, ştiut fiind că d. ex. la Academia teologică „Andreiană" se predă un curs de igien. N. Red.).Nenorocita stare sanitară a satelor însă i-o cere urgent şi imperios. Preotul e bucuros s'o primească, şi să se apuce de lucru. Şi nădăjdnim că cei în drept îi vor da-o în curând.

Până atunci, însă, preotul nu poate să stea în loc. Căci focul boalelor se întinde mereu în bezna satelor. Trebue să sară în ajutorul celor primejduiţi. Să facă ce poate şi ce se pricepe. Să alarmeze pe medic, să lumineze minţile asupra elementarelor reguli de igienă. Şi însuşi de îndată să-şi procure cărţile de medicină populară despre cari am amintit şi la cari mai adăogăm şi „Dicţionarul Medical" de doctorul Bianu.

Focul răului care macină sănătatea poporului nostru trebue localizat grabnic. E lucrul cel mai urgent asupra căruia trebuie să se străduiască preotul. Asistenţa preventivă e de cea mai mare însemnătate în privinţa aceasta. Apoi pe măsură ce preotul îşi capătă cunoştinţele şi experienţa necesară, el trebue să înceapă şi lucrul de asistenţă curativă.

Iată în felul acesta credem că ar putea lucra preotul cu mult folos pentru apărarea sănătăţii poporului nostru. Problema e de o importanţă atât de covârşitoare, atât din punct de vedere creştin-social, cât şi din punct de vedere naţional, încât nici n'o putem noi cuprinde în toată măreţiaş şi gravitatea ei. Suntem abia la început. Problema abia acum se pune în mod serios.

Aici abia dacă am reuşit să prindem iniile mari ale lucrului sanitar, pe care l-ar putea şi ar trebui să-l îndeplinească preotul pentru poporul nostru. Şi am descoperit cu surprindere şi ruşinare, că problema aceasta a faptei samarinene o pune Domnul Iisus de mult în pilda Samarineanul milostiv. Iar noi abia acum ne apropiem de marele ei înţeles, de puternica ei realitate şi actualitate.

Trebue să ne pătrundem de înţelesul acestei pilde barem noi preoţii şi barem acum. Ea are nu numai un înţeles doctrinar, ci mai ales unul de viaţă socială-creştină.

Preot Nicolae Vonica.

Pe drumul drept

Intre multele semne şi manifestări cari ne arată că lumea noastră intelectuală şi conducătoare începe să-şi dea tot mai mult seama despre marea valoare şi forţă cuprinsă în religie, şi anume în religia noastră strămoşească, putem înregistra azi şi o manifestare a profesorului de filosofie, dl C. Rădulescu-Motru. Domnia Sa a ţinut de curând o conferinţă în cadrul Soc. Ortodoxe a Femeilor Române, vorbind despre: „Vocaţie şi religiozitate". Până ce vom putea ceti conferinţa ca să scriem despre ea, semnalăm un articol al Dsale: „Potenţialul religiei", publicat în ziarul „Timpul" din 22 Ian. 1940. Ceea ce scrie Dsa în acest articol, aprobăm din toată inima. Sunt însăşi ideile scumpe ale Bisericii, pentru cari am militat noi şi alţii ani de-a rândul.

Dl C. Rădulescu-Motru demască pericolul culturii de imitaţie şi greşala ce au săvârşit oamenii noştri de carte când au rupt legătura cu tradiţia creştină a neamului românesc. »*Cultura noastră naţională s'a trezit după mai puţin de o jumătate de secol desrădăcinată din tradiţia sa proprie şi constrânsă la imitaţie... Prin imitaţie însă capeţi lustruială, dar nu devii alt om... Imitaţia neputând ajunge la ceeace formează adâncul sufletesc, este natural, că în educaţia dată tinerilor noştri în cursul secolului trecut, potenţialul pe care îl reprezintă morala creştină, să fie puţin utilizat*«.

Dl C. Rădulescu-Motru proclamă: »*Este timpul să reintrăm în normal, fără critici pasionate, fără acuzări. Nu este o vină gravă că s'a înţeles până acum de oamenii noştri de şcoală în mod greşit (cultura), vina începe să devină gravă, dacă aceştia vor perzista în greşala de până acum*«.

FOIŞOARA

Meditaţie

Ascultând glasul Domnului

„Iisuse, fiul lui David, miluieşte-mă!" (Luca 18, 38).

Era toamnă târzie în „Ţara Sfântă", când Mântuitorul se îndrepta spre Ierusalim. Sicomorii îşi lepădau frunzele şi natura binecuvântată îşi dădea roadele. Odată cu ea se apropia şi culesul roadelor duhovniceşti. Mulţimile entuziaste îl urmau în această călătorie dela Ierihon la Ierusalim.

Toţi voiau să-L vadă de aproape, să-L audă, şi să se pocăiască, pentrucă toţi doreau slobozirea din temniţa Satanei. Bucuria era mare pentru cei mai apropiaţi cari sorbeau cuvintele Domnului, şi nici unul nu voia să-L părăsească cu toate insistenţele cărturarilor şi fariseilor.

Cât de dureros suna strigătul orbului din marginea drumului: „Iisuse, fiul lui David, miluieşte-mă", în această bucurie a tuturor.

Osândit pentru „păcatele tinereţelor", el a ispăşit cu resemnare ani de osândă. Ce pedeapsă mai grea poate să fie decât *orbirea.* El care văzuse covorul verdelui de primăvară presărat de Făcătorul cu mulţimea florilor, văzuse albastrul nemărginit al cerului, a ajuns rob în temniţa întunerecului, judecat de însuşi Atotţiitorul. Pentru el nu mai era zi cu soare, flori şi viaţă, nici cer cu stele, ci o noapte istovitoare şi lungă. Şi totuşi: Mai ardea în el abia pâlpăindă flacăra unei palide nădejdi de mântuire din întunerec.

Această flacără creştea în el de când văzuse cu ochii cei netrupeşti marea minune pe care cu „dor au dorit să o vadă proorocii", venirea lui Dumnezeu la noi. Intreaga lui fiinţă ardea de focul credinţii şi al nădejdii că „Mielul" va lua păcatele lui asupra Sa. Acum se deşteptă ca dintr'un somn greu şi auzind vuetul mulţimii întrebă: „Ce este? Ce înseamnă acest sgomot neobişnuit"? Când a aflat că Iisus din Nazaret trece, s'a umplut de bucurie. Ce dulce răsună în inima lui cuvântul Iisus din Nazaret. Doctorul sufletelor şi al trupurilor a venit la el, bolnavul trăind din mila altora. Ce pildă de smerenie şi de dragoste ca însuşi Păstorul să se plece la oaia cea rătăcită şi să-i cerceteze rănile.

„Iisuse, fiul lui David, miluieşte-mă", a fost strigătul lui plin de credinţă. Refă-mi aripile frânte, să pot sbura spre înălţimile cereşti.

Zadarnice au fost mustrările mulţimii de a nu mai striga. Zadarnice ispitele Satanei de a se îndoi în puterea Domnului. El se ruga şi implora mila cu credinţă tare. „Nu cer Doamne aur, sau argint, nici bunuri trecătoare, ci lumină care luminează inimile şi trupurile noastre".

Şi i-a ascultat Domnul cererea. I-a deschis ochii să poată vedea acest templu, nefăcut de mână, care e lumea.

Bucuria lui cine ar putea-o spune? Pustiul sufletului său a rodit dintr'odată crinii nevinovăţiei, umplând cu mireasmă întreaga mulţime, din inima lui s'a ridicat jertfă bine primită spre cer, ca şi din piepturile celor ce au văzut această minune...

Şi azi Domnul Iisus Hristos trece pe drumul Ierusalimului, ca să se jert-

Dl C. Rădulescu-Motru cere să nu li se reproşeze nimic celor cari au îndrumat cultura noastră tânără şi cu aceasta însaşi viaţa neamului pe cărări greşite, celor cari cereau ca românismul să se despartă de credinţa ortodoxă a sa. De sigur că creştinismul este iertător. Se bucură oricând de întoarcerea celor rătăciţi, fără a le mai aminti vina.

Este însă o pustie de ştiinţă care nu uită şi nu iartă: este istoria. Ea fixează implacabil orice faptă şi orice vină de repercursiune naţională, în cartea ei, supunându-le judecăţii veacurilor viitoare.

Fără îndoială însă că o adevărată căinţă poate repara mult din răul făcut neamului prin fapte nepotrivite anterioare. Iar în faţa lui Dumnezeu şi a Bisericii cei mai iubiţi fii sunt aceia cari se întorc.

Ziua de 24 Ianuarie

Gândul, de a se strânge fraţii români într'un singur mănunchi, îşi face drum larg în spiritul generaţiei dela 1848 care, pentru prima dată, întrebuinţează cuvântul »România«.

Incepuse să se întrezărească ideea, că dacă românii au suferit atâtea neajunsuri şi dacă nu au jucat rolul important ce li se cuvenea în sud-estul european, aceasta se datora, în primul rând, luptelor dintre fraţi.

Cu ocazia congresului dela Paris, se pune şi problema unirii Principatelor româneşti, cerându-se consultarea lor.

Divanurile ad-hoc se pronunţară pentru unire, iar în ziua de 24 Ianuarie 1859, Domnitorul Ion Cuza, alesul Moldovei, fu desemnat şi în Muntenia, îndepărtându-se astfel, prin inteligenţa fruntaşilor români, piedecile neprietenilor noştri şi deschizând celor două Principate perspectivele României moderne de astăzi.

Ziua de 24 Ianuarie reprezintă simbolul conştiinţei româneşti. In el trebue să găsim sentimentul politic ce-a înfăptuit mai târziu unirea cea mare a românilor, în acest simbol norocos trebue să lămurim şi ultimul act al politicei noastre, petrecut sub Domnia M. S. Regelui Carol al II-lea.

Suveranul şi-a dat seamă că momentele cele mai importante ale neamului le-am înfăptuit numai prin unitate.

Din ultimele cuvântări, ţinute în diferite părţi ale ţării, cu ocazia Sărbătorilor, se vădeşte grija de căpetenie, ca tot poporul să alcătuiască un singur mănunchi, să fie o singură gândire şi o singură credinţă.

Prin cuvântul Regal grăesc adevărurile istorice, că numai prin unitate şi dragoste între fraţi poate să fie România puternică şi respectată.

* * *

Ziua de 24 Ianuarie *a fost sărbătorită pretutindeni în ţară, păstrând prietenia şi solidaritatea atât de necesară în orice vreme unei naţii care vrea să trăiască şi să-şi asigure viitorul pentru toate necazurile.*

In **Sibiul** *sărbătoresc s'a ţinut, la ora 11, în catedrala mitropolitană, o doxologie, slujită de un sobor de preoţi.*

Răspunsurile le-a dat corul catedralei sub conducerea păr. prof. Gh. Şoima. La acest prilej păr. A. Nanu a rostit o cuvântare adânc simţită, arătând în frumoase caracterizări vrednicia fruntaşilor moldoveni şi munteni dela anul 1859. Au fost prezenţi la serviciul religios toţi şefii autorităţilor civile şi militare din localitate, profesori şi tinerime, şi alţi numeroşi sredincioşi, cari au ţinut să se închine cu evlavie în faţa măreţiei zilei aniversare a unirii Munteniei şi Moldovei.

Un reuşit festival s'a desfăşurat după amiazi, sub egida Străjii Ţării, în sala Teatrului municipal.

S'au remarcat în special corurile Şcoalei normale conduse de Păr. prof. Gh. Şoima. Dl Ioan Popa, dir. liceului Gh. Lazăr, a ţinut o interesantă conferinţă.

Ce este ortodoxia?

— Conferinţa dlui prof. N. Iorga —

Societatea naţională ortodoxă a femeilor române, centrala Bucureşti, organizează un ciclu de conferinţe, care şi-a luat începutul Sâmbăta trecută, când în prezenţa I. P. Sf. Sale patriarhului **Nicodim** *şi a unui numeros public a vorbit dl prof.* **N. Iorga** *despre »Concepţia românească a ortodoxiei«.*

Ziarele din capitală înregistrează în dări de seamă, mai lungi sau mai scurte, conferinţa — interesantă şi instructivă ca totdeauna — a ilustrului domn profesor N. Iorga.

Ortodoxia este — zice conferenţiarul — legea de bază şi tradiţională a neamului nostru.

Ce este legea românească? Această lege este un întreg misterios de elemente alcătuite din gândurile bune şi imboldurile sufletului românesc. Românii nu sânt raţionalişti ca apusenii. Legea Răsăritului nu priveşte cu duşmănie Apusul Pe noi ne-au făcut creştini misionarii plini de credinţă, veniţi între noi să propoveduiască lumina adevăratei credinţe. La început n'am avut decât episcopi sătenşti, stareţi de schituri, fără organizaţie între ei. Preotul de sat a fost totdeauna sfătuitorul şi mângâitorul românului.

Odată cu formarea statelor româneşti, a primit şi biserica organizare oficială. Un stat nu putea fi socotit neatârnător, dacă nu-şi avea mitropolia proprie.

Influenţele străine, asupra bisericii noastre, au fost trecătoare. Ea a ştiut să le respingă prin lupte dârze în şir lung de ani.

Dl Iorga sfârşind a zis:

In România de azi trebue să privim veşnic către această biserică naţională şi falnică, fiind convinşi că numai prin ea se poate ridica poporul. Naţiunea nu se înalţă, în primul rând, prin învăţători, notari sau jandarmi, ci prin credinţa şi dragostea de ţară **a preoţilor.**

Şcoală ortodoxă română la Sighet

Am vestit cu bucurie, că la Sighet, prin îngrijirea şi osârdia părintească a P. S. Sale episcopului *Vasile* al Maramureşului, se înfiinţează o şcoală normală de băeţi, pusă sub conducerea episcopiei ortodoxe române de acolo.

Publicăm acum, din M. O. Nr. 298 din 23 Dec. 1939, şi legea privitoare la noua şcoală:

LEGE

pentru înfiinţarea Şcoalei Normale confesionale ortodoxe de băeţi din Sighet

Art. 1. **Se înfiinţează pe data prezentei legi o Şcoală Normală confesională ortodoxă în oraşul Sighet (Maramureş).**

Art. 2. **Această şcoală normală va funcţiona în condiţiunile legii asupra raporturilor dintre şcoalele secundare confesionale române şi Ministerul Instrucţiunii, din 27 August 1929 începând din acest an cu clasele I şi II.**

Această lege s'a votat de Adunarea deputaţilor, în şedinţa dela 15 Decemvrie, anul 1939, şi s'a adoptat cu majoritate de *una sută douăzeci şi şapte* voturi, contra optsprezece.

Preşedinte, *Al. Vaida-Voevod*
[L. S. A. D.] Secretar, Ovid Ciordaş.

Această lege s'a votat de Senat în şedinţa dela 20 Decemvrie, anul 1939, şi s'a adoptat cu majoritate de *una sută şase* voturi, contra şase.

Vice-preşedinte, *I. Gr. Perieţeanu.*
[L. S. S.] Secretar, A. Romalo

Promulgăm această lege şi ordonăm ca ea să fie învestită cu sigiliul Statului şi publicată în Monitorul Oficial.

Dat în Bucureşti la 22 Decemvrie 1939.

CAROL.

[L. S. St.]

Ministrul Justiţiei, *Istrate N. Micescu.*

Asociaţia Clerului „Andreiu Şaguna"
Nr. 1/1940

Comunicat

Potrivit §-ului 6 din „Regulamentul pentru organizarea Despărţămintelor", în postul sfintelor Paşti se vor ţinea adunările ordinare ale despărţămintelor.

Programul adunării:

Ziua I a. m.

1. Invocarea Duhului sfânt(Doxologie).
2. Deschiderea adunării prin preşedinte.
3. Raport asupra activităţii pastorale a preoţimii şi a cercurilor religioase în 1939.
4. Alegerea alor doi delegaţi pe lângă preşedinte pentru Secţie şi Congres.
5. Iniţiative de organizare pentru promovarea vieţii religioase şi culturale în cuprinsul despărţământului şi pentru propăşirea Asociaţiei.
6. Propuneri.

După masă şi a II-a zi:

Se întocmesc misiuni interne cu mărturisirea şi împărtăşirea preoţilor, a profesorilor preoţi, a absolvenţilor de teologie şi a funcţionarilor bisericeşti.

1. Pentru meditaţia de pregătire *înainte de mărturisire* recomandăm următoarele texte: Ispitele şi învingerea lor: „Atunci dus a fost Iisus în pustie de Duhul, ca să se ispitească de diavolul" (Mat. 4, 1). (Diavolul a ispitit pe Iisus cu trei ispite, la fel şi pe noi ne ispiteşte prin pofta trupului, pofta ochilor şi trufia vieţii). Mărturisirea păcatelor: „Mergeţi şi vă arătaţi preoţilor" (Luca 17, 14).

2. Inainte de împărtăşanie. Necesitatea împărtăşaniei: „Iarăşi a mai trimis pe alte slugi, zicând: ziceţi celor chemaţi: iată că am gătit prânzul meu, juncii mei şi cele hrănite ale mele s'au junghiat şi toate sunt gata: veniţi la nuntă (Mat. 22, 4); Luca 14, 23; Mat. 22, 10—11; III Imp. 19, 7; Ps. 101, 5; Pilde 91, 2, 5; Ioan 6, 54. *Măreţia împărtăşaniei*. „Că cu hrană îngerească ai hrănit pe poporul tău şi pâne gata ai trimis lor din ceriu fără de osteneală, care avea toată dulceaţa după toată plăcerea gustului" (Intel. 16, 20); Ps. 80, 15; Ps. 110, 4; Ps. 77, 28—29.

Prea Cucernicii părinţi prezidenţi ai despărţămintelor, vor desemna din bună vreme referenţi la rapoartele despre activitatea pastorală a preoţimii şi a cercurilor religioase, — asemenea pentru meditaţii.

Biroul Secţiei

Nr. 871/1940.

Concurs

Pentru ocuparea unui post de **preot la centrul eparhial** al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Vor fi preferiţi preoţii văduvi şi cu aptitudini în chestiuni administrative.

Retribuţiunile sunt cele stabilite în Bugetul On. Minister al Cultelor, pentru preoţii din Sibiu, conform cu calificaţiunea şi timpul de serviciu.

Sibiu, 26 Ianuarie 1940

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. Inalt Prea Sfinţitul nostru mitropolit *Nicolae* a plecat Marţi 23 Ianuarie a. c. la Bucureşti, pentru a participa la recepţia membrilor ordinului Ferdinand I, la Palatul Regal şi pentru a resolvi câteva chestiuni bisericeşti. Joi 25 Ian. a.c. Inalt Prea Sfinţia Sa s'a întors la reşedinţă.

Profesorii liceului nostru ortodox „Andrei Şaguna" din Braşov, au semnat bonuri în valoare de 102.000 Lei, pentru înzestrarea armatei.

Caz de moarte. In 23 l. c. după amiazi a fost dus la locul de veci, în cimitirul Bellu din capitală, corpul neînsufleţit al venerabilei dne *Olga Gigurtu*, fostă tovarăşă de viaţă a răpausatului general Gigurtu şi mama dlui inginer I. Gigurtu, ministrul comunicaţiilor. Defuncta s'a distins prin multe opere de binefacere creştinească săvârşite în deosebi la Craiova, unde şi-a petrecut o mare parte din viaţă. A înfiinţat numeroase orfelinate, adăpostitoare de peste două mii de orfani. Serviciul religios, la înmormântarea regretatei dispărute, a fost celebrat de I. P. S. mitropolit Visarion al Bucovinei, înconjurat de un sobor de preoţi. In veci pomenirea ei!

Duminecă, 21 Ian. a. c., a avut loc în Teatrul orăşenesc din Sibiu, un festival al Frontului Renaşterii Naţionale. Dl Dr. Gh. Preda a ţinut o frumoasă şi interesantă conferinţă despre *Programul F. R. N.*, iar corul studenţilor Academiei teologice sub conducerea Păr. Profesor Petru Gherman a executat cu măiestrie câteva piese corale. Primarul municipiului Dl Dr. Sever Pop, a rostit deasemenea o scurtă cuvântare.

Episcop-locţiitor. I. P, Sf. mitropolit *Irineu* al Moldovei a delegat ca episcop-locţiitor al eparhiei Huşilor pe arhiereul *Vasile Moglan*, — eparhie rămasă fără titular în urma trecerii I. P. Sf. Nifon la mitropolia Olteniei.

Academia teologică din Caransebeş dă la iveală un bogat şi bine îngrijit *Anuar*, pe anii 1919—1939, ca omagiu adus, de actualul corp profesoral, P. Sf. Sale episcopului Vasile al Caransebeşului. Pe lângă cronica celor 20 de ani, cu informaţiuni de interes cultural şi bisericese, prezentate de rectorul Academiei, protopresbiterul Dr. Zeno Munteanu. Anuarul aduce o serie de studii, în duh ortodox, privitoare la ştiinţa teologică şi lucrate de profesorii actuali ai şcoalei teologice bănăţene. Sânt lucrări vrednice de luat în seamă şi în cercurile celorlalte eparhii ale ţării.

Conferinţe generale pastorale în arhiepiscopia Chişinăului. Secţia culturală a arhiepiscopiei Chişinăului, în şedinţa sa din 12 Ianuarie, a fixat un plan

fească pentru noi. La margine de drum omenirea zace oarbă. Cerşeşte milă dela oameni, cari n'au cunoscut mila.

Orbecăieşte omenirea prin întunerecul vrăjmăşiilor, al răsbunării, al patimilor, pentrucă şi-a astupat urechile să nu audă glasul lui Dumnezeu. El ne strigă cu durere de părinte, şi noi fugim de leacul care singur e tămăduitor.

Câte lacrimi n'ar seca dacă această „mulţime", care e omenirea întreagă, ar striga ca şi orbii: „Iisuse, fiul lui David, miluieşte-mă".

Pacea divină ar alunga din suflete tulburarea, frica şi răutatea punând în locul lor faptele dragostei.

Alungă, Doamne, întunerecul din suflete şi ne scoate la lumina cea întru Tine, ca să umblăm în pace şi dragoste până la sfârşitul veacului...

Pr. V. D. Ogradă

Cuvânt către credincioşi. I. P. Sf. Lt. de Arhiepiscop al Chişinăului, *Efrem*, adresează, intrând în anul 1940, cuvânt încurajator credincioşilor din cuprinsul Eparhiei, îndemnându-i la credinţă neclintită în biruinţa finală a binelui asupra răului, a luminii asupra întunerecului. Dar, — zice înaltul chiriarh, — pentru a ajunge la acest rezultat fericit, trebue ca nădejdile noastre să nu fie legate de un viitor mai bun numai din punct de vedere material sau pământesc, ci să aşteptăm şi să dorim mai ales, din tot sufletul, îndreptarea lumii din punct de vedere moral, spiritual, *lăuntric*, căci de starea lăuntrică a omenirii depinde şi starea ei materială şi propăşirea vieţii sub toate aspectele. *»Căutaţi, mai întâi, împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui — zice Domnul — şi toate celelalte se vor adăuga vouă"* (Matei 6, 33).

al ofensivei culturale în eparhie, pe întregul an 1940: S'a hotărât ca şi în acest an, conferintele generale pastorale să se ţină în cursul lunei Mai, când clerul este mai liber. Preoţii vor trata subiecte teoretice şi practice. Subiectul teoretic este: „Valoarea educativă şi misionară a cultului nostru bisericesc"; iar subiectele practice sunt 2: 1. Preotul în mijlocul societăţii moderne şi 2. Succesele şi insuccesele în parohie. Preoţii vor fi împărţiţi în câte 2 grupe, pe cercuri. Se arată în mai multe puncte, şi planurile după care au să lucreze subiectele date.

Act de mulţămire. Credincioşii bisericii ortodoxe române din Araci, Treiscaune, aduce sincere mulţămiri Prea Sfinţitului Episcop *Nicolae* al Clujului, pentru ajutoarele date, şi anume: Pentru înfrumseţarea cimitirului 10.000 Lei, pentru ridicarea unei troiţe în cimitir 4000 Lei, pentru pictarea sf. biserici a mai dat 50.000 Lei. Deasemenea biserica este recunoscătoare Prea Cucernicului Consiiler arhiepiscopesc *Virgil Nistor* pentru donarea pe sema sf. biserici a unui potir de argint. Tot aşa parohului din loc, Pr. Silviu Josan, care a dăruit o cruce pentru sf. Altar în valoare de 6000 Lei şi a dispus instalarea luminilor electrice în unul din policandrele bisericii. *Coresp.*

Biserică ortodoxă la Haga vom avea în curând, chiar lângă tribunalul internaţional, prin râvna stăruitoare a domnei Ecaterina Grondjs, (rusă, căsătorită cu bizantinologul cunoscut L. Il. Grondjs) şi a teromonahului Dionisie, preot ortodox la Haga. Numita doamnă a obţinut, pentru noua biserică, doua clopote dela dl prof. N. Iorga şi cărţi rituale dela P. S. episcop Nicolae al Clujului. Pentru muncitorii români din Olanda, vrednica doamnă adună cărţi rituale româneşti.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 28 Ianuarie 1940, va predica părintele consilier prot. *Emilian Cioran*.

Primăria municipiului Sibiu, comunică că, echipe, formate din 1—3 persoane, vor vizita pe cetăţenii sibieni, la domiciliu, în scopul de a colecta bani pentru ajutorarea familiilor nevoiaşe ale celor concentraţi. Cetăţenii, cari *nu au semnat contribuţii lunare şi benevole pe listele lansate de primărie*, sânt rugaţi să-şi dea obolul semnând lunar o sumă potrivită, sau plătind o sumă anuală, pentru acest scop. Pentru orice sumă încasată se va elibera *chitanţă din registru cu matcă* şi provăzută cu ştampila primăriei.

S'au început şi în iarna aceasta cursurile Universităţii Populare, organizate de desp. judeţului Sibiu al „Asociaţiunii" şi Federaţia corpului didactic din Sibiu. Cursurile se ţin în fiecare *Miercuri*, ora 8—9 seara, în sala Reuniunii culturale-naţionale a meseriaşilor români. Vor lua cuvântul, în aceste conferinţe, care se vor ţinea până în 20 Martie 1940, dnii profesori: I. Isac, A. Nanu şi I. Popa, directorul liceului „Gh. Lazăr". Intrarea liberă.

Conferinţă publică. Dl *I. D. Ştefănescu*, profesor universitar şi distins conferenţiar, va vorbi Sâmbătă, 27 Ian. 1940, în sala mare a prefecturii judeţului Sibiu, la ora 6 d. m. despre: *Ziduri cari vorbesc*: Mărturii despre viaţa Neamului în Ardeal, iar Duminecă, 28 Ianuarie 1940, în aceaşi sală, la ora 11½ (după Serviciul divin), despre: Coroana bisericii creştine. Publicul sibian este invitat a participa la această conferinţă.

CARŢI ŞI REVISTE

Dinu Roco: „Doi prieteni buni", povestiri. Ed. „Munca Literară", Tip. Capitalei, Bucureşti, 83 pag., Lei 40. Ultima carte apărută cu povestiri pentru copii este „Doi prieteni buni" a dlui Dinu Roco. Volumul cuprinde întâmplări din viaţa copiilor, cu micile lor griji şi tot farmecul copilăriei. Este o lucrare din cele mai bune din câte s'au scris în această ramură săracă în autori buni la noi. O recomandăm părinţilor cari vor să facă un dar folositor şi plăcut copiilor lor. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Pr. I. Petreuţă: Viaţa viitoare în colindele româneşti. Oradea, Tipografia Diecezană 1939; p. 28, Lei 10.

Înţelepciunea poporului, de multe ori, îşi găseşte reflexul potrivit în creaţiile de natură folclorică. Evenimentele mari din an ca de ex. sărbătorile: Crăciun, Paşti etc., sunt prilejuri minunate pentru creaţia poporului.

Sărbătorile Crăciunului fiind rânduite tocmai în vremaa răgazului de iarnă al poporului, sunt şi cele mai mult prinse în colindul aşa de felurit după conţinut. Viaţa viitoare, totdeauna a preocupat mult pe credinciosul nostru popor şi concecepţia lui despre „viaţa cea fără de sfârşit" e aşa de nevinovată.

Păr. prof. dela Academia teologică din Oradea, I. Petreuţa, comentează în această broşură, câteva din colindele româneşti mai bogate în conţinut de natură teologică eshatologică. *N. T.*

Cultul nostru văzut de cunoscători străini, de Pr. Dr. *Ioan Zugrav*, prof. la fac. de teologie din Cernăuţi. 1935. Tip. Glasul Bucovinei. 45 pp. Preţul?

Este un extras din revista „Candela", anul XLIX, 1938. Lucrarea începe cu o cuvântare rostită de către decanul Facultăţii teologice din Cernăuţi, Dr. V. Loichiţia, la inaugurarea cursurilor noului prof. agregat Pr. Dr. Ioan Zugrav, şi cu lecţiunea de inaugurare a cursurilor de teologie practică, cuvânt festiv rostit în aula universităţii de nou numitul profesor, care la sfârşitul lecţiei de inaugurare a expus o parte din lucrarea sa cu subiectul: Cultul nostru ortodox văzut de cunoscători străini. Urmează după aceasta (la pag. 15—45) lucrarea în întregime.

Pe temeiul unei bogate bibliografii teologice, străine şi române, autorul învederează calităţile cultului în general, stăruind asupra cultului nostru ortodox; a cărui frumseţă şi demnitate este recunoscută de mulţi învăţaţi ai bisericii romano-apusene. Unul din aceştia deşi se plânge de prea marea lungime a serviciilor noastre divine şi de alte câteva însuşiri considerate ca defecte, totuşi, în concluzie declară că „liturghiile orientale sânt cel mai mare şi cel mai preţios tezaur (pag. 23).

Altul, tot apusean, scrie că „riturile orientale au păstrat asupra celor ale Occidentului o superioritate reală" (pag. 24).

Se arată după aceasta, cu exemple, ce înţelegere au protestanţii şi anglicanii pentru cultul nostru.

Astfel, chiar şi îndoelnicii, dacă vor frunzări studiul nepărtinitor al profesorului nostru dela Cernăuţi, se vor putea întări în convingerea, că în adevăr cultul răsăritean este o mare şi preţioasă comoară, un izvor nesecat de viaţă şi putere sufletească.

O dinastie de preoţi şi protopopi **Radu Tempea. Şase generaţii de preoţi şi protopopi din aceeaşi familie, de** *Candid C. Muşlea*. **Inst. de arte grafice „Astra" Braşov, 1939. Pag. 117. Lei 75.**

Păr. presb. Candid Muşlea dela Braşov, sârguincios cercetător al arhivei istorice din municipiul braşovean, prezintă în noua sa publicaţie viaţa şi activitatea celor *şase* Radu Tempea.

Cei mai reprezentativi sunt trei: unul (1691—1742) a fost Cronicarul, altul (1768—1824) Gramaticul, iar ultimul (răp. în 1850) rector al seminarului episcopesc din Râmnic.

Familia Tempea, constată autorul, a dat neamului, bisericii şi şcoalei atâţia bărbaţi de seamă, cu cari ne putem mândri şi a căror amintire trebue să o păstrăm cu cinste.

Nădăjduim că în publicul nostru cetitor se vor găsi tot mai mulţi intelectuali doritori de a cunoaşte mai de aproape faptele şi scrisul, fie şi cu oarecari scăderi, ale unor harnici înaintaşi dintre anii 1690 şi 1870, apreciind în acelaşi timp munca încordată depusă întru descoperirea şi întebuinţarea unui vast material documentar, adunat şi expus ca. cetindu-l să fie bun îndemn şi pentru alţii.

Nr. 1105/1939 (3) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc, strana II-a, dela parohia de clasa I-a **Miercurea-Ciuc,** protopopiatul Oituz, în conformitate cu ordinul P. V. C. Nr. 7833 şi 13.158/939 Bis. se publică concurc cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat în sumă de 1673 lei lunar, cu începere dela 1 Ianuar 1940, după detragerea reţinerilor legale.

2. Venitele stolare cuvenite dela strana II-a.

Vor fi preferiţi cântăreţii cu aptitudini muzicale, în stare să conducă corul sfintei biserici.

Cererile de candidare, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta în termin oficiului protopopesc Oituz, la Poiana Sărată, judeţul Treiscaune, iar concurenţii cu preavizul acestui oficiu se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu membrii consiliului parohial şi credincioşii.

Dat în şedinţa consiliului parohial ortodox român din Miercurea-Ciuc, ţinută în ziua de 1 Noemvrie 1939.

Pr. **Ioan Borcan**
preş. cons. parohial.

Ioan Rafiroiu
protopop

Oficiul protopopesc ortodox Sighişoara
Nr. 9/1940. [6] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Movile** cu filiala **Noiştat** din protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat,
2. Casa parohială.
3. Sesiunea parohială în mărime de circa 16 jugăre din care 4 jugăre veche şi 12 nouă.
4. Stola obişnuită în parohie.
5. Câte o ferdelă de porumb sfărmit dela fiecare familie.

Concurenţii îşi vor trimite petiţiile lor însoţite de certificat de botez, de bacalaureat, de absdlvirea Academiei Teologice, de calificaţie şi eventual de serviciu, precum şi de permisiunea de a concura la această parohie, exoperată dela Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc, oficiului protopopesc ortodox român din Sighişoara şi cu încuviinţarea subsemnatului ei se vor prezenta şi în parohie în vr'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, a cuvânta şi a fi cunoscuţi de popor.

Sighişoara, la 14 Ianuarie 1940.

Oficiul Protopopesc ortodox român din Sighişoara în înţelegere cu consiliile parohiale din Movile şi Noiştat

Emilian Stoica
protopop

AVIZ

Conform ordinului P. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 11.998—1939 Ep., s'au tipărit şi pus în vânzare pentru Oficiile protopopeşti şi parohiale CHITANŢIERE de 100 file cu Lei 65, de 200 file cu Lei 100 şi ORDINE DE PLATA de 100 file cu Lei 65, de 200 file Lei 100.

La comande de un Chitanţier şi un Ordin de plată de câte 100 file spesele sunt de Lei 30, iar la cele de 200 file spesele sunt de Lei 35.

Se pot comanda la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţându-se preţul împreună cu spesele prin mandat postal.

Contra ramburs nu se trimit.

(2) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Hălchiu,** din protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia puclicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială, în suprafaţă de 24 jug. arabil şi fânaţ.
3. Locuinţă în natură cu dependinţe.
4. Stola uzitată în parohie, precum şi dela fiecare familie plată anuală lei 50, iar dela văduve 25 lei.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Braşov, în terminul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a sluji, cânta şi predica în biserică, pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Braşov, la 18 Decemvrie 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Oficiul protopopesc ort. român Deva
Nr. 490/1939. [5] 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Bampotoc, cu filia Chimindia, din protopopiatul Devei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.

2. Chirie dela parohie şi filie pentru locuinţă.

3. Lemne pentru încălzit, din pădurea bisericii.

4. Una măsură a 30 litri porumb dela cca 130 familii din materă şi dela cca 50 familii din filie.

5. Stola obişnuită în tract.

Cererile de concurs, cu toate actele inclusiv încuviinţarea specială din partea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat,

Candidaţii se vor prezenta apoi, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'una din Dumineci sau Sărbători, la biserică, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 22 Decemvrie 1939.

Teofil Chiffa
protopop

Nr. 781/1939 Prot. (4) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Dâlja-mare,** protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Adăul şi stola, obişnuite în protopopiat.
3. Locuinţă cu grădină.
4. Incălzitul în forma uzitată în regiune.
5. Arenda păşunii parohiale şi a cimitirului confesional.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, cu sediul în Petroşani, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau de sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Petroşani, 20 Decemvrie 1939.

Ion Duma
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 4 Februarie 1940 — Nr. 6

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Prin ce se promovează conștiința națională?

I. P. S. Mitropolit Nicolae a făcut în adunarea dela Alba-Iulia, din 27 Februarie 1939, o distincție justă între popor și națiune. De popor a spus că este »*un neam de oameni, cu origine, cu limbă, cu însușiri speciale comune*«, »o unitate naturală«. Națiune devine un popor deabia când s'a format în el și »*o unitate de conștiință*«, când fiecare membru al lui »trăește prin conștiința desăvârșită a naționalității sale«. »*Un popor a ajuns o națiune când fiecare membru al ei se simte în conștiința sa trăind prin ea și pentru ea, ca o mlădiță care datorează totul tulpinei care-i dă seva, viața și însușirile*«.

Rezumând adevărul cuprins în această dreaptă judecată a I. P. S. Sale, vom spune: Un popor ajunge la treapta de națiune în măsura în care se adâncește în membrii lui conștiința națională; cu cât e mai precizată și mai adânc înrădăcinată în membrii săi conștiința națională, cu atât are mai mult din caracterul de națiune.

De unde urmează că factorii de cari depinde adâncirea conștiinței naționale, sunt în acelaș timp factorii cari condiționează reliefarea caracterului de națiune al unui popor.

Nu e locul să arătăm aci de când au început să apară manifestările unei conștiințe naționale românești, deci ale caracterului de națiune al poporului nostru. Ajunge să amintim că pe timpul cronicarilor ele erau foarte frecvente. Ceeace e mai important, în această legătură de idei, este că procesul acesta nu se termină, după părerea noastră, niciodată. Conștiința națională în membrii unui neam nu ajunge niciodată la o limită dela care să nu mai poată progresa. Atașamentul la neamul propriu — ceea ce dă o națiune — poate atinge continuu alte și alte profunzimi. Manifestările de azi ale conștiinței naționale la unele neamuri din Europa — cu toate unele devieri nesănătoase — ne-au arătat că există zone pe cari încă nu le-a atins conștiința națională. Atașamentul la națiune are înaintea sa un ideal pierdut în zările depărtate, confundându-se cu idealul desăvârșirii morale.

E de remarcat totuși că timpul de după întregirea noastră națională a fost și este de o deosebită fecunditate în adâncirea conștiinței naționale, în parcurgerea distanței dela starea de popor la acea de națiune în istoria neamului nostru. A fost chiar și este un timp decisiv în această privință. I. P. S. Nicolae a intuit apmirabil de just și în acest punct.

Totuși procesul nu se va termina deplin niciodată.

Atât pentru a ilustra această afirmație cât și pentru a înainta mai departe spre scopurile acestui articol, e necesar să facem o scurtă analiză a fenomenului zis conștiința națională.

Conștiință națională are trei elemente componente:

1. Conștiința de sine, conștiința că exiști și acționezi ca insul cutare.

2. Conștiința că aparții unui neam și că ai anumite determinante naționale.

3. Sentimentul de răspundere față de cei de-un neam cu tine, sentimentul datoriei de a-i ajuta în chip deosebit, de-a te jertfi pentru ei, de-a le servi lor.

Conștiința națională nu e numai o știință teoretică în forul interior că aparțin unei națiuni, că sunt colorat de-o anumită etnicitate. O astfel de conștiință nu e adevărată conștiință, precum conștiința pur și simplu dacă nu e străbătută de elementul răspunderii către cineva e doar o ruină, a conștiinței. Conștiința e frică și cutremur, e sentimentul că ești pentru o misiune, că ai o răspundere.

Dacă conștiința națională e răspundere morală, față de cei de-un neam cu tine, cred că oricine e de acord că acest sentiment niciodată nu poate atinge limita din urmă, precum nici eficiența lui în ce privește comportarea membrilor națiunii.

Dar din faptul că conștiința națională este străbătută de sentimentul răspunderii, scoatem și lumina care să ne arate prin ce anume factor poate fi întărită ea.

Filosofia contimporană a descoperit un important sector al realității în persoana a doua, în relația persoanei întâi cu a doua.

A descoperit că numai faptului că eu mă aflu în fața ta, îi datorez conștiința de mine. *Eu* n'aș rosti acest cuvânt, dacă nu m'aș afla în relație cu *tine*. »Eu devin *eu* numai în contact cu *tine*« (Ich werde am Du), spune Martin Buber în cartea: Ich und Du.

Aceasta cu siguranță nu atât întrucât conștiința de mine este o știință teoretică a mea despre mine, ci întrucât această conștiință este în aceeași clipă răspundere față de tine. Când cineva preface toate persoanele în lucruri asupra cărora dispune cu suveranitate, socotind că el este pe poziția cea mai înaltă și toate sunt pentru el, iar pe el nu-l judecă și nu-l trage nimeni la răspundere, conștiința ce mai rămâne în el e o mortăciune, care nici nu-i descopere adâncurile sale de taină, nici nu-l îmboldește să se autodepășească în ordinea morală.

Conștiința e frică în fața conștiinței, sentiment că ești supus ei, dar poate fi asemenea frică numai când ai frică și de alții din afară de tine: că nu ți-ai îndeplinit datoriile față de ei.

Prin urmare conștiința ta crește, se adâncește, când iai în serios celelalte persoane, răspunderea față de ele.

Dar acum facem un pas mai departe: cine mai ia în serios celelalte persoane dacă nu crede că datoriile față de ele îi sunt impuse de Dumnezeu? Celelalte persoane, patima mea egoistă de dominație ușor le transformă în obiecte la dispoziția mea, în obiecte cu cari am de luptat poate și de cari voi fi eventual biruit, dar tot ca de niște elemente ale naturii, față de cari nu poate fi vorba de răspundere, deci de conștiință.

Celelalte persoane le iai în serios numai când conștiința ta, deci răspunderea ta crește înaintea unei alte persoane cu mult superioare: înaintea lui Dumnezeu. Numai în relație cu Dumnezeu ți se adâncește cu adevărat conștiința de tine, cu responsabilitatea ei, conștiință care se manifestă apoi ca atare și față de semenii noștri. Misticii ortodocși spun că sufletul se vede pe sine, se cunoaște pe sine numai când se umple de lumina dumnezeiască. De fapt numai în fața lui Dumnezeu îți dai seama de ceea ce ești și de misiunea ce-o ai. Cităm în acest sens și următoarele cuvinte dintr'un teolog german, comentator al lui Sören Kierkegard: „*Cu cât omul va fi mai conștient de raportul său cu Dumnezeu, cu atât mai mult va fi o persoană. Conștiința raportului cu Dumnezeu și conștiința eului cresc simultan și proporțional*«. (Mehrpohl, Verzweiflung als metaphysisches Phänomen und die Philosophie Sören Kierkegaards, Würzburg 1934, p. 53—58, după Grigorie Popa: *Existență și adevăr la Sören Kierkegaard*, sub tipar la Tip. Arhid. Sibiu, p. 96).

Are însă vre-o importanță trezirea, prin relația cu Dumnezeu, a conștiinței de sine și a sentimentului de răspundere față de semeni, pe plan național? Evident că are. Semenii noști, în concepția iubitoare de natural a ortodoxiei, sunt în chip firesc mai cu seamă conaționalii noști. Ei formează familia, rudele, legăturile noastre cotidiane. Neamurile sunt comunitățile lăsate de Dumnezeu, în care trăește în chip natural orice om. E un ciclu de existență mai apropiat de orice om, fără ca să se excludă legăturile cu ciclul mai larg al umanității.

Numai credința în Dumnezeu întărește spiritul de slujbă, de muncă și de jertfă în favorul comunității naturale în care tăește omul, în favorul neamului. Lipsa de credință în Dumnezeu, disolvând în general sentimentul de răspundere față de semeni, disolvă în primul rând sentimentul de răspundere față de neam, conștiința națională rămânând cel mult o știință interioară teoretică despre apartenența la cutare grup. Chiagul de iubire și de sacrificiu între membrii națiunii nu-l poate întreține decât credința în Dumnezeu. Orice grupare etnică s'a ridicat dela starea de popor la starea de națiune prin credința în Dumnezeu. Dovadă că mai înainte de-a avea un stat — expresie a națiunii — neamurile au avut religie. Dar iarăși orice națiune poate decădea, când pierde credința în Dumnezeu, nu numai în starea de popor, ci într'o disoluție care o pune în primejdie de dispariție. Religia înalță un popor și-l conduce până la nivelul în care își poate crea un stat. Statul național e un fiu al religiei. Dar să nu creadă Statul că odată apărut în existența unui neam, se poate lipsi de religie. El singur nu e în stare să susțină un neam la nivelul la care l-a ridicat religia. Rămas singur, toată opera realizată prin lucrarea religiei se prăbușește. Religia trebue menținută mai departe în același rol de cinste. Numai astfel neamul poate continua să se închege tot mai deplin ca națiune, ca forță sufletească conștientă, mereu în creștere.

Cele scrise în acest articol se încadrează în ideea desvoltată în articolele anterioare, ca un aspect al ei. Precum în general destinul individual și etnic nu se poate împlini decât în comuniune cu ordinea eternă, la fel conștiința națională nu se poate lămuri și adânci decât tot numai prin relație cu acea ordine.

D. STĂNILOAE

Sărbătorirea profesorului Nichifor Crainic

Duminecă, în 11 Febr., va avea loc în sala Dalles din București sărbătorirea dlui Nichifor Crainic, din prilejul împlinirii a 50 de ani de viață. Spre acest scop s'a format un comitet de inițiativă din cele mai distinse personalități culturale în frunte cu I. P. Sf. Patriarh Nicodim, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae și dl prof. I. Petrovici. Conștiința românească și Biserica neamului vor aduce omagiul și vor exprima recunoștința lor marelui gânditor și luptător naționalist, vajnicului apologet al spiritualității ortodoxe, neîntrecutului poet și neînfricatului gazetar, a cărui activitate neostenită și multilaterală a dat o contribuție capitală la crearea unei noui epoci în istoria vieții românești. Ziarul nostru, prețuind la dreapta măsură aportul uriaș al personalității dlui Nichifor Crainic la opera de lămurire și de înstăpânire a ideilor în a căror slujbă stau și coloanele sale, îi va închina sărbătoritului Nrul său viitor.

Preotul şi Oastea Domnului

Un proverb cu tâlc

Un proverb foarte cunoscut spune că „omul sfinţeşte locul". Este un proverb pe care generaţiile l-au verificat veacuri dearândul, consacrându-l ca pe un diamant neperitor în cununa de idei permanente a înţelepciunii populare. Intr'un mod simplu şi limpede se afirmă că valoarea unui lucru — alături de potenţialul său intrinsec — depinde de calitatea celui ce îl posedă şi îl justifică. A valorifica, adesea însemnează chiar mai mult decât o simplă actualizare de potenţe, un efort demiurgic, creator. Adeseori nu poţi să storci forţe suficiente dintr'o realitate dată. Atunci trebue să-i dăruşti tu, forţă şi vitalitate, din elanul tău creator, silind-o să se supună scopului tău. De aceea, nu rareori, realitatea nu-i decât un pretext, pentru activitatea dinamică, ineluctabilă a spiritului creator.

Aceste gânduri îmi vin în minte, când aud pe ici pe colea, cârtiri împotriva Oştii Domnului, — care vrând nevrând — este o realitate vie, o problemă deschisă a clipei de faţă. Mulţi o acuză în felurite chipuri: „că oamenii cari fac parte din ea încep a se crede învăţători, cârmaci ai Bisericii, mai-mai deopotrivă cu preotul şi gata de a se lipsi de el la unele slujbe. Ar fi ispitiţi să creadă că ar putea face pe preoţii ei înşişi" (Arhim. Scriban „Aşazisul protestantism al Oştii Domnului". Rev. Teologică Nr. 8—9, 1931). Mai acuză alţii apoi, că Oastea Domnului merge alături cu drumul Bisericii, că pregăteşte terenul pentru ivirea sectelor, că strică „datinele" străvechi şi cultivă ipocrizia şi fariseismul. Cu un cuvânt: că Oastea e o lucrare inutilă şi chiar vătămătoare pentru Biserica noastră ortodoxă. Acestea şi multe alte prejudecăţi, izvorâte din neînţelegeri sau din judecăţi pripite, roiesc în jurul Oştii Domnului, gata în fiecare clipă să o atace. Unii o bănuesc, alţii o tratează cu o dureroasă indiferenţă, iar alţii — dacă nu faţiş, pe ascuns — luptă împotriva ei. Din fericire, astfel de împotrivitori nu sunt mulţi la număr. Preoţimea noastră conştientă şi plină de râvnă apostolică a îmbrăţişat-o ca pe o lucrare foarte folositoare în ogorul său duhovnicesc.

Dealtfel — mă gândesc — ce rost au încă rezerve şi impotriviri, faţă de o mişcare pe care I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a numit-o „răsad al Duhului Sfânt"? Cine este acela care are îndrăzneala să înfrunte hotărârea sf. Sinod din ziua de 31 Martie 1937, prin care „In cadrele Bisericii ortodoxe române se înfiinţează Societatea misionară ortodoxă „Oastea Domnului"? (Art. 1 din Statut). Ce rost au toate criticile cari se aduc Oştii Domnului, când ea nu este un sistem de idei, sau un câmp de experienţe ci — cum am spus — o realitate vie, o lucrare efectivă de înviorare duhovnicească. Este un organism activ, care zadarnic e bănuit, neluat în seamă sau combătut prin argumente. A isvorât din sânul poporului, din nevoile lui duhovniceşti, idiferent dacă unii sunt pentru, iar alţii împotriva ei. Oastea Domnului trăeşte şi e un dar al lui Dumnezeu, prin care Biserica îşi câştigă puteri noi. Să ne bucurăm că există Oaste. în cadrul Ortodoxiei noastre, să ne bucurăm de setea duhovnicească a poporului şi în loc de a pune piedici acestei mişcări să o ajutăm. Căci biruinţa ei e însăşi biruinţa Bisericii.

Chiar dacă ar avea unele greşeli de amănunt, Oastea nu trebueşte judecată aspru ci stăpânită şi dirijată cu dragoste şi răbdare spre ţinta urmărită. Ca orice revărsare de elan popular, ea este un torent clocotitor, indefinit, pe care este chemat să-l pună în rânduială — cu un tact cât se poate de fin — preotul. Oastea Domnului este o energie de suflet răscolit din adâncimi. Preotul e dator să vegheze şi să-l înalţe spre Iisus, din pridvorul Bisericii strămoşeşti. Ea nu este un rău în sine — dimpotrivă urmăreşte o reabilitare spirituală, o refacere de energii deficitare. Poate aduce această refacere, poate contribui cu mari forţe la restabilirea definitivă a vieţii creştineşti, dacă preoţimea îşi face datoria. Dacă preotul se sesizează de existenţa Oastei Domnului, se apropie de ea, îi scoate la iveală calităţile şi puterile de acţiune spirituală, dacă îi vindecă cu dragoste şi blândeţe toate insuficienţele şi îi corectează toate devierile şi — eventual observând undeva un duh nu destul ge închegat — îi sădeşte duh din duhul lui, atunci el face cu adevărat o lucrare de progres duhovnicesc.

Iată deci că Oastea Domnului, dacă este preţuită la adevărata ei valoare şi dacă este înţelept folosită, aduce un mare folos pe terenul mântuirii sufleteşti. De aceea preoţimea şi-a dat seama că nu poate nesocoti acest mijloc minunat de lucru duhovnicesc. Şi a mai înţeles că în loc de bănueli, de indiferenţă şi cârtire trebue să se pună umărul, acceptând-o cu entuziasm şi dându-i ajutor efectiv. Fiindcă dacă „omul sfinţeşte locul", apoi preotul poate sfinţi Oastea — o poate ţinea slugă vrednică în ogorul mântuirii — prin entuziasmul său apostolic, prin dragostea şi vegherea lui neîncetată şi răbdătoare. Căci dealtfel, un preot adevărat, din toate lucrurile cari i se ivesc în cale, ştie să tragă folos, recunoscând dela prima ochire valoarea fiecărui lucru pentru mântuirea sufletească a credincioşilor săi.

Oastea Domnului, desigur, are şi calităţi şi defecte. Ori toate greşelile ei sunt de amănunt. In fondul ei, Oastea râvneşte spre Hristos şi spre mântuirea sufletească. Şi ei râvnesc această mântuire în cadrul ortodoxiei noastre străbune. Ce ar rezolva, în mod practic, un preot care ar lupta împotriva ei, bazat pe cine ştie ce amănunt? De rupt de Biserica strămoşească nu i-ar putea rupe cu totul — căci conştiinţa ei este prea adânc înfiptă în suflet. Ori cu siguranţă ar produce o mâhnire şi o rezervă, care ar putea ceda la un moment dat asalturilor celor ce sunt răuvoitori Bisericii. Din contră, preotul înţelept, fără să treacă cu vederea greşelile de amănunt, preţuieşte întâi de toate calităţile şi le exaltează, iar cele greşite pe nesimţite le desrădăcinează.

Deci celor câţiva care nu văd cu ochi buni Oastea Domnului, li se deschide înainte următoarea dilemă: Sau să accepte Oastea aşa cum este şi atunci să o susţină efectiv, sau dacă ea este orientată pe drumuri greşite — să se încadreze în ea, pentru ca să o readucă la matcă. Poziţia de critică destructivă este prea comodă şi ineficace în domeniul plin de răspunderi morale al muntuirii sufletelor. Ea este inexistentă şi inadmisibilă în concepţia de viaţă a ortodoxie. Deci mi se pare bizar faptul că aceia care se cramponează într'un ortodoxism foarte „intransigent" — dar mai ades susceptibil şi intolerant — n'au cuprins această caracteristică foarte evidentă a ortodoxiei. Ortodoxia nu e critică ci sinteză, nu e destructivism ci acţiune creatoare, nu e ură şi indiferenţă ci iubire entuziastă, nici doctrină cu controverse scolastice ci o realitate vie, limpede, senină, care a îmbrăţişat ecumenic toată suflarea omenească, însetată după mântuire.

Pentru aceasta conştiinţa ortodoxă — într'adevăr intransigentă prin lărgimea ei de orizont — ca şi pentru majoritatea harnicei preoţimi ardelene şi româneşti, Oastea Domnului este o lucrare nu numai folositoare, ci deadreptul necesară, pentru reîmprospătarea atmosferei spirituale a Pământului strămoşesc. Ele sunt convinse de ataşamentul ostaşilor faţă de sf. Biserică ortodoxă şi de adevărul că productivitatea Oştii Domnului depinde de calitatea efortului ce se depune — mai ales din partea preoţimii — pentru realizarea ei. Căci vorba proverbului: „omul sfinţeşte locul".

Preot **Ioan Opriş**

Din datoriile pastorale ale preotului *

de: **Nichifor Todor**

Preoţia, — teren de muncă fructuoasă şi smerită înălţare, — nu-i dela oameni, ci dela Dumnezeu, prin oameni şi cu Dumnezeu. In ea se împleteşte plinătatea divinităţii cu slăbiciunea omenescului. Şi cum Hristos Domnul este preotul cel mare şi veşnic, preoţia planează asupra lumii ca o icoană ce nicicând nu poate fi întunecată, — chiar de se întâmplă uneori să fie încredinţată celor nevrednici, — şi aceasta tot numai din voia lui Dumnezeu, ca şi mai mult să se vadă adevărata ei lumină.

Mântuitorul a spus că „dacă aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar, pentrucă nu sânteţi din lume, ci eu v'am ales din lume, de aceea lumea vă urăşte" (Io. 15, 19).

Preoţia fiind mai presus de lume, — de aici se vede şi greutatea misiunii preoţeşti.

Faţă de această lume şi faţă de Dumnezeu preotul are un şir nesfârşit de îndatoriri; această situare a sa îl obligă să fie înzestrat cu bune însuşiri şi să fie cel mai aproape, dintre muritori de Dumnezeu.

Providenţa divină a îngrijit ca slăbiciunea omului să nu ducă pe oameni în mai rău, ci în mai bine, lucru pentru care Dumnezeu în continuu este cu Biserica Sa, al cărui cap este (Cf. Ef. 1, 22).

* Am utilizat colecţia: *Enchiridionu,* adecă Carte manuale de canóne ale unei, sfintei, sobornicesci şi apostolesci biserici cu Comentar de *Andrei Baronu de Şaguna.* Sibiu, 1871.

Biserica dreptmăritoare, sub oblăduirea neîntreruptă a Duhului Sfânt, şi-a statornicit în decursul timpului, prin sinoadele ecumenice şi particulare şi prin sfinţii săi Părinţi, seria de legiuiri, *canoanele* care formează dreptarul său şi multe din ele, linia de conduită a preotului în domeniul activităţii sale pastorale.

Prin faptul că preotul e un ales, nu un chemat al Domnului la slujba sfinţitoare a credincioşilor Bisericii Sale, va trebui „să fie fără prihană, bărbat al unei femei, treaz, întreg la minte, cuviincios, primitor de străini, îndemânatic să înveţe pe alţii, nebeţiv, nedeprins să bată, ci blând, nesfadnic, neiubitor de argint, bun chivernisitor în casa lui, având copii ascultători, întru desavârşită bună cuviinţă. Căci dacă cineva a sa casă nu ştie să şi-o rânduiască, cum va purta grijă de biserica lui Dumnezeu?" (I Tim. 3, 2—6).

1. Viaţa *fără prihană* a unui preot este condiţia primă pentru a putea lucra în mijlocul turmei credincioase.

Chiar dacă un preot duce o viaţă cât se poate de curată, nu trebue să dea ocazie anumitor suspicionări, şi de aceea „marele sinod (I ecumenic) a oprit desăvârşit episcopului, presbiterului şi diaconului şi tuturor cari sunt în cler, să aibă femei împreună locuitoare, afară numai de maica, sau sora, sau mătuşa (sau soţia, pentru preot şi diacon) şi toate acele feţe cu care ar putea scăpa de orice prepus" (can. 3).

Tot pentru a evita bănuielile, e bine ca în vizitele sale pastorale, preotul

FOIŞOARA

Către elevii mei *

— Sfaturi pastorale —

De protopopul Gh. Maior

Cuvânt lămuritor

Pentru duminecile şi sărbătorile anului acesta, v'am promis sfaturi pastorale.

Mă ţin de cuvânt. Vi le dau cu cel mai mare drag.

Inainte de a începe însă, cred că e bine să ne lămurim puţin. Poate vă interează şi doriţi să ştiţi ce vreau şi cum vreau să fac lucrul promis.

Am ales să vă dau numai nişte *sfaturi* şi nu un „studiu", o „ştiinţă" sau o „teologie pastorală". Şi iată dece.

„Studiu", „ştiinţă", „teologie pastorală" sunt numiri pretenţioase şi m'ar obliga să umblu prin cărţi, prin literatura noastră românească, care în laturea ce ne priveşte e prea de tot modestă, şi prin cea streină, ce e drept, cu opere de valoare şi în acest domeniu. Scopul meu nu e să iau vreun doctorat, vreo catedră universitară, vreun loc la Academia Română sau cine ştie ce loc şi rang distins pe treptele ierarhice ale instituţiunei, pe care cu toată inima mea vreau s'o servesc şi prin aceste modeste străduinţi, — la care nimeni nu m'a obligat, nimeni nu m'a îndemnat în afară de dorinţa de mai bine. — Nu găsesc deci deloc în mine îndemnul să tai părticele, să înşir nume răsunătoare de opere şi de autori, pentruca modestul meu lucru de acum să se îmbrace în impunătoarea haină a unui „studiu" pastoral, sau ce ştiu cum i se mai poate zice. Studiul şi ştiinţa mai reclamă apoi şi ceeace de regulă au acest fel de lucrări: multă „teorie"; ori eu voesc să vă împărtăşesc tocmai practică pastorală, ca să pot fi cât mai folositor celor ce vor să lucreze, nu într'o bibliotecă sau într'un laborator, ci în viaţa de toate zilele şi în mijlocul unei populaţii aproape unanim ţărăneşti. Iată unul din motivele, cari mă determină să mă opresc numai la sfaturi pastorale.

Dar nu e singurul.

S'ar părea din cele ce le-am spus până aici, că poate aş urmări să vă abat dela studii, dela operele de mare valoare, că aş încuraja cu un cuvânt ignoranţa. Voi mă cunoaşteţi din alte lecţii, ştiţi că de s'ar încumeta cineva să spună un asemenea lucru, ar risca prea mult. Dacă azi vorbesc de teorii, cu o anume nuanţă, o fac cred întemeiat. Este teorie şi teorie!

Este teorie, care nu e decât o reprivire atentă a unei îndelungate practici rezumată în anumite reguli scurte; şi este o teorie, care tot aşa de potrivit s'ar putea numi poezie — după modelul teoriilor cosmogonice ale vechilor Elini, împărtăşite lumii în versuri, — deci o teorie produs al fanteziei nestrunite sau al unei gimnastici de creer. Dacă cea dintâi ne cruţă de multe dibueli şi ne dă de-a gata experienţa atent urmărită şi corect rezumată, şi prin aceasta ne pune în posesiunea unor cunoştinţi verificate şi ne dă posibilitatea să o continuăm cu încredere şi să o desvoltăm mai departe, — cea din urmă te va îmbăta de azur, te va încălzi pentru soare, dar te va lăsa flămând şi însetoşat pe piscuri de munte fără posibilitate de coborît, dupăce nu te poate duce nici în soarele cântat. In poezie pe cine nu l-ar încânta astfel de înălţare? Dar dela noi şi dela voi nu se aşteaptă declamaţii pentru lună depe piscul Everest, ci să coborâm pe pământ cer nou (Apoc. 21, 1; II Petru 3, 13; Is. 66, 22) şi pământ nou să ridicăm la cer. Şi în cazul acesta trebue să facem cunoştinţa unei teorii, care ştie şi cerul şi pământul şi scara ce le leagă.

Un adevărat studiu pastoral acest rol l-ar avea: să ne dea teoria, care ar cumula în sine experienţa veacurilor de preoţie ortodoxă românească, — căci pastorala trebue să corespundă firii neamului nostru, — şi experienţa multor-multor preoţi de astăzi. Ori aceasta nu-mi stă la dispoziţie, şi neavând-o ar urma să fac poezie pastorală. De aşa ceva mă feresc.

Şi atunci ce vă pot eu prezenta? Numai „experienţa" mea, dacă o pot numi astfel. Incercările mele verificate în viaţa

* Exortaţii către elevii Seminarului Teologic Ortodox Român din Sibiu, rostite în anul şcolar 1930/1, ca director al şcoalei.

dacă se poate, să nu proceadă singur, ci să aibe un însoţitor.

Viaţa fără prihană a preotului trebuie să se observe în *toate* actele vieţii sale.

La nunta, la cea dintâi, se cuvine preotului să ia parte pentru binecuvântarea mesei, dar să fie cu mare rezervă, căci „nu se cade celor sfinţiţi, ori clericilor, ca la nunţi şi la ospeţe să privească nişte spectacole".

2. Creştinismul, cea mai superioară concepţie despre lume şi viaţă, a stabilit dintru început, ca omul să aibe *o singură* tovarăşe de viaţă, soţie; şi aceasta, pentru buna armonie dintre soţi, unicitate, buna creştere a copiilor, respectul cuvenit şi grija reciprocă a soţilor.

Biserica atunci când a dat Sfintele Canoane, a ţinut bună socoteală de învăţăturile sfintei Scripturi şi a legiuit cum trebue să purceadă, mai ales, un viitor preot la căsătorie.

Dacă fiecare credincios e dator, pentru sine în primul rând, să fie cu mare grijă pentru alegerea consoartei sale, viitorul preot are o îndoită obligaţie la acest lucru, pentru sine şi pentru biserică. Activitatea pastorală a unui preot e în funcţie şi de sprijinul moral pe care i-l dă soţia sa şi exemplul vieţii ei.

Preotul n'are drept la a doua căsătorie; şi nici mireanul, care a fost căsătorit de două ori, nu poate fi preot.

Soţia preotului cu familia sa întreagă, este icoana parohiei sale.

3. Altă însuşire necesară preotului este continua lui stare de *trezvie;* pururea să fie veghetor asupra turmei sale, pentruca lupii răpitori să n'o sfâşie. Preotul care nu se ştie afla în mijlocul păstoriţilor săi, are de înregistrat mereu insuccese pe tărâm pastoral. El fiind pus pentru slujba altarului, se cuvine să poarte grija Bisericii, dându-se astfel pildă bună credincioşilor.

Viaţa, petrecută în trezvie, nu lasă pe un preot să zăbovească întru deşertăciune, ci-l îndeamnă la faptă numai în ogorul Bisericii.

4. Preotului i se pretinde, mai mult decât altui creştin, buna cuviinţă *în înfăţişarea* sa şi în toate manifestările lui.

Tot luxul şi ornatul trupesc este străin de treapta sacerdotală şi de statul ei. Deci episcopii şi clericii, cari se îmbracă în vestminte splendide şi strălucite, trebue a se corege şi vor rămânea a se constrânge prin pedespe; aşişderea şi pe cei ce se ung cu miresme ... (can. 16 sin. VII ecum.).

Infăţişarea din afară a unui preot, adeseori e desvelirea mult grăitoare a celor *dinlăuntru,*

5. Preotul ca primul păstor al credincioşilor săi, este şi *părintele* lor sufletesc. In calitate de părinte are îndatorirea să aducă în staulul mântuirii pe toţi ceice din pricini diferite s'au înstrăinat de sfânta Biserică. Acest lucru îl poate face îndemânatic fiind la învăţătură. Zice sf. apostol Pavel: „cum vor crede în acela de care n'au auzit? şi cum vor auzi fără de propoveduitor?" (Rom. 10, 14). „Episcopul ori presbiterul nepurtând grijă de cler sau de popor şi neînvăţându-i pe ei buna cinstire (pietate), să se excomunice: iar rămânând în neîngrijire şi în lenevire, să se depună" [can. 58 apost.].

Biserica are o ierarhie cu drepturile şi totodată obligaţiile ei chiar şi în ce priveşte puterea învăţătorească. [Preotul poate îngădui unui mirean să predice în Biserică sau în adunări bisericeşti, cum este de exemplu Oastea Domnului, însă acela să aibă pregătirea necesară şi, numai după ce a luat, mai întâi, cunoştinţă de conţinutul predicii şi dacă persoana respectivă se bucură de demnitate morală în biserică].

Canonul 10 al sin. VII ecum., e un aspru avertisment ale proţilor cari, pentru treburi lumeşti, îşi neglijează slujba lor preoţească.

6. Toate păcatele sunt dovadă de mare slăbiciune din partea celui care le săvârşeşte, dar parecă nimic nu e mai degradator pentru un preot decât patima beuturii.

Biserica şi cârciuma n'are nici o notă comună.

Desigur că un preot băutor nu se află numai sub povara acestui păcat, ci cade în alte rele, Beţia, de cele mai multe ori, duce la certuri şi la bătăi.

7. In activitatea sa pastorală, un preot nu se poate folosi sub nici un motiv, de mijloace nepermise de constrângere, ci *dragostea deplină* să fie mijlocul de care să se servească întru conducerea turmei credincioase spre păşunea cea duhovnicească.

8. Cum cei mai mulţi preoţi au de păstorit credincioşi mai puţin înstăriţi, nu-i deloc recomandabil să fie prea lacom de cele materiale, cu toată lipsa în care trăeşte. Când credincioşii află intenţia de îmbogăţire a preotului, el devine cel mai înduşmănit şi urgisit din tot satul.

In legătură cu pofta de *îmbogăţire* se pune şi problema cametei.

Preotul să se ferească oricând de exploatarea credincioşilor săi fii duhovniceşti, mai cu seamă că orice părinte dă pe cât poate el fiilor săi, în loc să le ceară.

9. Nu putem aproba însă atitudinea acelor preoţi cari interesele lor familiare le pun înaintea tuturor îndatoririlor lor şi acelor interese subordinează şi îndatoririle slujbei lor preoţeşti. Orice preot are obligaţii faţă *de sine şi faţă de familia şi casa sa,* pe care trebuie să şi-o chiverniseasca bine, ca s'o dea pildă bună celor pe care-i păstoreşte. In sens mai larg, însăşi parohia este casa preotului în care el stăpâneşte ca un tată, condus de principiul dragostei desăvârşite.

Fiii unui preot trebue să fie model de viaţă şi de tinerească vârtute. Exemplul rău ce-l dai copiilor, e în dauna lor, făcându-i îmbătrâniţi în rele, deşi tineri de zile.

Preotul să se ferească de-a face *lux* în alegerea hranei sale, nu cu risipă, ci să caute, mai vârtos „a dedica lui Dumnezeu toate, şi a nu servi voluptăţilor proprii, este mare lucru; că ori de mâncaţi ori de beţi — zice divinul apostol — toate faceţi-le spre mărirea lui Dumnezeu [I Cor. 10, 31]. Deci Hristos Domnul nostru în Evangheliile Sale a cerut, să se taie începuturile păcatelor..." [can. 22 sin. VII ecum.].

Preotul chivernisindu-şi bine casa, are datorie şi pentru Biserica Domnului şi parohia pentru care şi-a primit singhilia din mâinile ierarhului său.

Biserica trebue cercetată de cler regulat şi cât se poate mai des din partea mireanului, ambele părţi petrecând întru toată bună cuviinţa.

Canoanele Bisericii Ortodoxe date de sfiinţii Părinţi ai Bisericii, au slujit veacuri de-arândul ca linie de conduită sănătoasă a clerului şi, atâta timp cât se vor păzi canoanele Bisericii, viaţa creştinilor se va apropia de desăvârşenia la care ne îndeamnă fiecare şir al Sfintei Scripturi.

Astăzi, când ne aflăm la o depărtare de timp de câteva veacuri dela decretarea acestor canoane, multe din ele ni se par poate extrem de aspre sau chiar imposibil de respectat. De sigur, o lege adusa, în timpul pentru care s'a dat, nu poate ţinea pas cu evoluţia vremii, ci trebue „îndreptată".

Biserica a făcut unele concesiuni pe seama fiilor săi, — în ceeace priveşte disciplina, — pentrucă anumite vremi vitrege o cereau. Dar, nu-i mai putin adevărat, că în veacurile prime, când omenirea era mai aproape şi cu timpul şi sufletul de Hristos, când conştiinţa de creştin era mai vie, atunci toate canoanele îşi aveau raţiunea de existenţă, — lucru ştiut de altfel, — că Biserica n'a legiferat niciodată imposibilităţi, aşa ca să frângă sub puterea legii slăbiciunea oamenilor.

Afându-ne în faţa sfintelor Canoane, e bine să nu le neglijăm pe viitor c'ar fi inactuale, ci să ne trezim la o viaţă nouă şi o mai vie dorinţă de trăire, cât mai aproape de duhul Evangheliei.

Teze de licenţe, cu subiecte relative la predica din *Ardeal,* propune P. C. Sa arhimandritul Scriban, şi anume următoarele subiecte: Z. Boiu ca predicator; Predica ardeleană în sec. al 18-lea; Predica unealtă de propagandă protestantă în Ardeal; Predica la uniţi.

Patriotice manifestări

— *Intrunirile F. R. N.* —

Organizaţia F. R. N. este reglementată prin Decretul-Lege publicat în 20 Ianuarie 1940 în Monitorul Oficial.

In scop de a lua contact cu spiritul masselor şi cu necesităţile lor şi în acelaş timp spre a lămuri membrii Frontului asupra noilor dispoziţi din decretul-lege menţionat, se organizează o serie de întruniri publice în părţile ţării dincoace de munţi.

Astfel s'a ţinut la 21 Ian. c. în oraşul de frunte al Bihorului, în Oradea, o bine cercetată adunare, sub preşedinţia dlui secretar general Victor Moldovanu, de faţă fiind, pe lângă delegaţiile satelor Bihorului, toţi fruntaşii localnici ai Frotului.

După cuvântarea de salutare a dlui preşedinte al adunării, a luat cuvântul P. S. episcop **Nicolae** *al Orăzii şi într'o măeastră cuvântare, ţinută în numele bisericii străbune a neamului din acest colţ de ţară urează cea mai desăvârşită izbândă în misiunea patriotică pornită de conducătorii Frontului.*

P. S. episcop al Orăzii a spus:

«Frontul Renaşterii Naţionale, această nouă formă de organizare politică a naţiunii, este una din formele pe care le ia şi în care se întruchipează reculegerea şi grija noastră de acum.

In aceste clipe de importanţă unică ale istoriei universale, Domnul Ţării ne chiamă pe toţi în cadrele Frontului Renaşterii Naţionale, ca acolo pe temelia largă şi atotcuprinzătoare a iubirii de Lege şi Rege, de Neam şi de Ţară să zidim, fără nici o şovăire şi întârziere, casa indestructibilă a solidarităţii româneşti.

Frontul Renaşterii Naţionale va fi şi va însemna de fapt o reîntoarcere a noastră »acasă«, o revenire la matca străveche.

Iubirea noastră a tuturor faţă de Hristos şi Rege, faţă de Neam şi faţă Ţară trebue să fie o iubire activă, o iubire izvorâtă din conştiinţa înaltă, că fiecare din noi, oricine am fi şi orice misiune am împlini, nu suntem decât nişte unelte trecătoare, prin care mai presus de noi se realizează, într'o anume clipă a istoriei, interesele mari şi poruncile necruţătoare ale neamului.«

După alte însufleţite şi emoţionante cuvinte, s'au expediat telegrame omagiale: Suveranului, dlui Gh. Tătărăscu primministru, dlui Al. Vaida-Voevod preşedinte al Frontului şi dlui C. C. Giurescu ministru al F. R. N.

---

pastorală dintr'un sat ardelenesc. Aţi văzut că toate lecţiile le leg strâns de viaţa reală, aşa cum e ea şi cum i s'ar putea ajuta după zilele noastre. M'am încumetat s'o fac pe bază de „studiu la faţa locului". Eu n'am crescut în tradiţie preoţească, fiindcă nu sunt fiu de preot. M'a impresionat adânc viaţa dela ţară, tocmai fiindcă sunt orăşean şi n'am crescut în ea. Mi-a plăcut să urmăresc atent manifestările religioase ale ţăranului nostru, — în domeniul vieţii religioase orăşeneşti lucrez numai cu amintiri din vremea, când nici prin cap nu-mi trecea că voi fi odată preot, — şi mi-a plăcut chiar să provoc anumite efecte religioase pentru a mă convinge, dacă prevederile mele se razimă pe ceva real sau nu. Şi atunci, socotiţi înşivă dacă eu vreau să vă împărtăşesc din această experienţă, pe care, vă pot mărturisi, că am câtigat-o călăuzindu-mă cu strtcteţă de cel mai ortodox spirit al Bisericii noastre, o pot eu da sub numele de „studiu", de „ştiinţă", sau „teologie pastorală"? Cred că m'am exprimat în chipul cel mai norocos, când am promis să vă dau numai sfaturi pastorale.

Şi m'am gândit şi la altceva. Impărtăşindu-vă aceste cunoştinţe sub numele pompos de ştiinţă s'au studiu, le-aş fi îmbrăcat în prea multă aroganţă. Aveam parcă ceva din mutra acră şi respingătoare a unui general neamţ. Şi eu tocmai această notă de silă, de impunere forţată, nu vreau să o aibă comunicările mele. Sfatul, ştiţi, nu obligă. Şi dacă nu sunt bune, responsabilitatea îmi rămâne mie, nu bietei ştiinţe care prea ades are să ducă în spate neputinţi pretenţioase. Dacă nu voi fi în stare să vă dau sfaturi bune, am o mângâere măcar, că nu veţi nedreptăţi nici Biserica, nici ştiinţa, ci veţi judeca un biet om, care intenţiona un bine, dar nu i-a reuşit să-l facă.

Este bun numele de „sfaturi pastorale" şi de altceva. Poate, că nici nu-mi voi aduee aminte de toate împrejurările de viaţă pastorală ca să le tratez pe toate, — ar fi şi imposibil! — şi nici nu le voi prezenta într'o formă şi cuprins impecabil.

Şi m'am gândit să vă dau aceste sfaturi iarăşi din mai multe motive.

Seminarul s'a desfiinţat. E vorba să treceţi toţi în academiile teologice, dacă vă reuşeşte examenul de absolvire — şi eu doresc să vă reuşească tuturor. Poate că chiar trecând şi prin aceste şcoale înalte, sfaturile unui preot cu activitate pastorală atentă la ţară să nu fie tocmai de disprefuit. Dar se poate întâmpla ca unii să nu continue la alte şcoli teologice, ci cerul să le fi hotărât să înceapă mai devreme lucrul în via Domnului. Acestora cred că străduinţele mele din acest an să le fie de un netăgăduit folos mai târziu. Căci pentru un conducător duhovnicesc e ionmis necesar să ştie să se orienteze în slujba de păstor bun al turmei cuvântătoare, care sufletul său şi-l pune pentru oi şi al cărui glas are să fie cunoscut de turmă şi urmat. Să-l înveţe a păstori voesc aceste sfaturi ale mele, de va vrea cineva să le urmeze.

Şi mai vreau ceva. Să fie verificate de cât mai mulţi dintre voi. Aş dori, şi nu găsesc cuvinte destul de convingătoare să vă determin, să purtaţi fiecare jurnal de fapte şi rezultate pastorale. Aceasta ar fi experienţa, care ne lipseşte azi, la care să mai adăugăm ce mai putem aduna din trecut, şi pe temeiul lor să întocmească apoi cineva *Pastorala,* pe care o dorim şi care nu poate fi decât a noastră. Sfaturile mele deci sunt abia o slabă şi inperfectă introducere la „Pastorala noastră", pe care o aşteptăm.

Eu mă voi nizui să prezint câteva aspecte ale religiei ca fenomen al vieţii practice, pentru a ne convinge dacă poate fi influenţată, voiu cerceta apoi cine o poate influenţa şi cum, şi vom căuta să-l vedem lucrând între diverse împrejurări religioase ale vieţii româneşti dela ţară. Concluziile vor fi sfaturile, pe cari vi le-am promis.

Iată dar ce vreau şi cum vreau să fac lucrul promis.

Dumnezeu să ne ajute; vouă a avea răbdarea şi puterea să le urmăriţi, înţelegeţi şi însuşiţi aceste sfaturi, de le veţi găsi bune; mie, să le adun şi să le pot expune cu inima cu care încep, ca să ajute şi ele a rodi binele, pe care-l aşteaptă cerul şi pământul deopotrivă.

(Urmează)

Studenţii Academiei teologice „Andreiane“

depun jurământul în F. N. S.

In ziua de 24 Ianuarie 1940, studenţţii Academiei teologice ort. rom. „Andreiane“ din Sibiu, au depus în Aula Academiei, cu mare solemnitate, jurământul de intrare în Frontul Naţional Studenţesc, în prezenţa P. C. Păr.: Trandafir Scorobeţ consilier arhiepiscopesc, a P. C. Păr. Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei, Alexandru Popa, secr. Mitropolitan, prof.Dr. Nicolae Terchilă, comandantul Cohortei, Dr. Iosif Hradil, Dr. Spiridon Cândea, Dr. Grigorie T. Marcu, Petre Gherman, Prof. Mihail Neagu, duhovnicul şcoalei ş. a.

Solemnitatea a început la ora 11 a. m. cu sfinţirea apei mici, oficiată de Păr. Prof. Mihail Neagu, Păr. Prof. Dr. Nicolae Terchilă şi Păr. Prof. Dr. Spiridon Cândea.

Răspunsurile au fost date de corul secţiei muzicale a Cohortei Academiei, condus de Păr. Prof. P. Gherman.

După terminarea slujbei, Păr. Prof. Dr. N. Terchilă a ţinut o frumoasă cuvântare, vorbind despre însemnătatea actului solemn de azi prin care studenţii Academiei se încadrează în organizaţia Frontului Naţional Studenţesc.

A urmat apoi depunerea jurământului La sfârşit, corul secţiei muzicale a Cohortei Academiei condus de Păr. Prof. P. Gherman a executat cântările: „Pe Tine Te lăudăm“ de Chiriac şi „Ernani“ de G. Verdi.

Solemnitatea s'a încheiat cu intonarea Imnului Regal.

După solemnitate a fost o masă comună la internatul Academiei în spirit adevărat familiar, care se cultivă de zeci de ani între profesorii şi studenţii Academiei noastre.

Luceferi de rouă

Aşa se intitulează volumul de versuri publicat de dl Petre Paulescu în editura „Cugetarea“ din Bucureşti.

Autorul ne este cunoscut de mult. Talentul său publicistic s'a legitimat cu laudă în numeroase reviste literare. „Psalmii“ înmănunchiaţi în volumul de care vorbim, ne ajută să cunoaştem şi simţirea *creştină* a sufletului său.

In orice parte îşi îndrumă gândul, poetul vede pe Dumnezeu şi urmele binecuvântatei Sale intervenţii în lume. Moş Marin, jitar pe hotarul cine ştie cărui sat,

„Bătut de vânturi şi pârlit de soare
„El stă de veghe peste şesul tot;
„In asfinţit se roagă lui Domnul Savaot
„Să ploaună des, să crească grâul mare.
(Moş Marin)

In zugrăvirea chipului de mamă care vorbeşte de copiii ei şi de Iisus, poetul are accente de inspirat:

„Eşti toată rugăciune şi smerenii
„Şi sfat rodit în ochii de mister;
„Te'nchini când bate toaca în vecernii
„Şi-aprinzi Fecioarei, candelă'n ungher.
(Mama)

Despre sine, poetul vorbeşte ca despre un convertit care-şi odihneşte gândurile ostenite de alergături zadarnice, la picioarele Mântuitorului Hristos:

„In liuiştea credinţii şi plângerii senine
„Mărturisesc Iisuse că'n van Te-am prigonit;
„Şi dacă'n silnicie pe culmi Te-am răstignit,
„Am vrut să înviezi a treia zi în mine.
(Mărturisire)

El bătătoreşte căile Domnului şi scrie

...aceşti psalmi cu ochii la icoană
„Şi la măicuţa ce m'a 'nvăţat să cred;
„Sunt, ciucur, de credinţă diafană
„Şi *numai în Iisus mă luminez.*
(Luceferi de rouă)

Sunt pagini cari îţi încântă sufletul şi ţi-l înalţă la Dumnezeu curat ca jertfa lui Avel. *M.*

Organizaţi Reuniuni de femei

Ingrijirea sfintelor mănăstiri

I. P. S. *Nicodim*, patriarhul României, a convocat zilele trecute, în palatul Patriarhiei pe toţi starеţii şi starеţele mănăstirilor din eparhia Ungro-Vlahiei.

Inaltul Ierarh, recunoscând cu laudă munca obositoare a monahismului românesc, a dat celor adunaţi preţioase îndemnuri şi îndrumări pentru viaţa creştinească, şi anume:

1. Mănăstirile noastre au să fie pretutindenea exemple de curăţenie şi de bună îngrijire;

2. In viaţa monahală să se desvolte gustul cetitului;

3. Să se primească în mănăstiri numai elemente cări pot înţelege rostul monahismului;

4. Şcoli de surori de caritate, cu elemente din afară, să se înfiinţeze cel puţin la unele din mănăstiri.

5. Să fie oprite, cu desăvârşire, *petrecerile* laicilor în curţile mănăstirilor, păstrând rostul sfânt al acestor sf. locaşuri.

Toate aceste cerinţe, neapărat trebuitoare, nu pot decât să contribue la însănătoşirea şi înflorirea aşezămintelor spirituale ale ortodoxiei.

Infăptuirea îndemnurilor înţelepte ale I. P. S. patriarh vor pricinui satisfacţie şi bucurie tuturor cucernicilor credincioşi.

Conferinţele dlui prof. I. D. Ştefănescu

Zilele acestea publicul sibian a avut rara şi fericita ocazie de a asculta pe unul din cei mai distinşi conferenţiari ai Ţării, *Dl I. D. Ştefănescu*, profesor de artă bizantină şi limba franceză la Facultatea de litere şi filosofie din Cernăuţi.

D-sa nu foarte bun cunoscător al artei bisericeşti, a ţinut Sâmbătă, 27 Ianuarie ora 6 p. m. în sala Prefecturii, o interesantă conferinţă cu titlul: »*Ziduri cari grăesc*« în care a dovedit — contrar unor păreri streine — vechimea bisericilor şi mănăstirilor ortodoxe dela noi, cari sunt cea mai mare dovadă despre existenţa străveche a neamului românesc pe aceste plaiuri.

A insistat mai mult asupra Ardealului şi în special a Ţării Haţegului, unde există biserici deosebit de importante, atât prin vechimea lor, cât şi prin felul caracteristic al construcţiei şi ornamentaţiei, cum sunt de ex. cea din Strei Sf. Gheorghe, Densuş, Sfântă-Marie-Orlea, Hunedoara.

Duminecă, 28 Ianuarie a. c. ora $11^1/_2$ a ţinut o a doua conferinţă tot atât de interesantă, al cărei subiect a fost: »*Coroana bisericii*« în care a arătat superioritatea arhitecturii şi picturii bisericeşti din Orient faţă de cele din apus. A zăbovit mai mult asupra bisericii Sfânta Sofia din C-pol, neîntrecută încă, atât în ceeace priveşte mărimea cupolei şi frumuseţea construcţiei cât şi a ornamentaţiei din care, o parte însemnată a fost furată de cruciaţi şi dusă să împodobească bisericile apusului.

Conferinţa a fost însoţită de proecţiuni cari au contribuit în mare măsură la înţelegerea celor spuse.

A fost de faţă la ambele conferinţe I. P. Sf. Sa Mitropolitul Nicolae, precum şi un numeros şi distins public.

Rugăciuni şi mulţămiri. In ziua sfinţilor Trei Ierarhi şi mari Dascăli ecumenici ai bisericii, Vasile cel Mare, Grigorie Teologul şi Ioan Gură de aur, s'a ţinut, în prezenţa unui numeros public, în capela facultăţii teologice dela Cernăuţi, după sf. Liturghie, o doxologie la care s'au înălţat către cel Atotputernic evlavioase rugăciuni şi calde mulţămiri pentru propăşirea şi înflorirea tuturor înaltelor şcoli de teologie ortodoxă din lume şi pentru înflorirea şi sporirea unităţii lor frăţeşti în Hristos. Se ştie, că în ziua celor Trei Sfinţi Ierarhi este hramul facultăţii şi internatului teologic dela Cernăuţi.

Convocare

In conformitate cu Art. 17 şi 21 din statute, se convoacă Adunarea generală extraordinară a Reuniunii rom. de muzică „Gh. Dima“ din Sibiu, pe data de *Duminecă, 11 Februarie 1940, ora $11^1/_2$ a. m.* în sala mare de şedinţe a primăriei municipiului Sibiu.

ORDINEA DE ZI:

1. Cetirea şi verificarea procesului verbal,
2. Dare de seamă despre realizările comitetului,
3. Raportul cassierului,
4. Aprobarea proiectului de buget pe 1939/40,
5. Reluarea repetiţiilor corale.

Onoraţii membri ai Reuniunii sunt rugaţi a lua parte la şedinţă.

Sibiu, 3 II 1940.

Dr. Sever Pop Preşedinte — **A. Popa** Secretar

INFORMAŢIUNI

Conducători ai F. R. N. Prin decret regal sânt numiţi: Dl consilier regal *Al. Vaida-Voevod* preşedinte al Frontului Renaşterii Naţionale; dl consilier regal *Gh. Tătărăscu* vecepreşedinte; dl *C. C. Giurescu* secretar general; dl *N. Cornăţeanu* secretar pentru agricultură şi muncă manuală; dl *Ion Bujoiu* secretar pentru industrie şi comerţ; dl *V. Moldovanu* secretar pentru ocupaţiuni intelectuale; dl general *P. Georgescu* comandant al Gărzilor Naţionale. Decretul Regal este dat în Bucureşti la 23 Ianuarie 1940.

Atitudine jignitoare. S'a sărbătorit la 24 Ianuarie 1940, în plină armonie, ziua unirii Principatelor, pretutindeni în ţară. O singură notă stridentă — a festivităţilor ne vine acum — dela Arad. Se vesteşte adecă din oraşul dela vest, că acolo un domn profesor a rostit o conferinţă, în care a desfăşurat mai mult unirea Blajului cu Roma catolică, decât unirea ţărişoarelor româneşti. Aceasta, în cele din urmă, nu ne-ar jigni prea mult; dar ceea ce e foarte jignitor şi cu totul neadmisibil în cazul dela Arad, este faptul, că dl profesor, în cuvântul său festiv, a socotit să aducă în acelaş timp ocară „la adresa bieţilor călugări din Principate, unde totul a fost *grecotism* şi vedenii *apocaliptice*“, iar „Ştefan cel Mare a fost apărătorul catolicismului...,“ şi alte deşteptăciuni la fel (vezi: informaţiile publicate în revista Episcopiei Aradului, din 28 Ian. a. c.). Dacă lucrul s'a petrecut în adevăr aşa, este învederat că respectivul domn profesor ultramontan, chemat să lumineze tinerimea, are *el însuşi* trebuinţă de a primi *lumină*. Dl ministru al educaţiei publice i-o va admtnistra?

Liturghii ortodoxe în limba engleză se slujesc, de câtva timp, în Londra pentru ruşii cari nu înţeleg limba slavonă. Răspunsurile la aceste liturghii sânt date de un cor compus din femei ruse venit din Iugoslavia. Lume multă, chiar şi din alte culte, participă la serviciile ortodoxe.

„Gazeta Cărţilor“. A aprut a. IX, Nr. 7–17, pe Ianuarie 1940, cu colaborarea dlor Nr. Iorga, I. A. Bassarabescu, D. Munteanu-Râmnic ş. a. precum şi cu recenzii, scrisori vechi şi noi etc. — Director: D. Munteanu-Râmnic. Red. şi adm. Ploieşti, str. Zagoriţ Nr. 1. Abonamentul anual 200 Lei.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 4 Februarie 1940, va predica părintele *Ioan Opriş*.

Conferinţă publică. Duminecă, în 4 Februarie 1940, ora 18 (6 seara) în sala prefecturii judeţului Sibiu, va vorbi dl *Dr. Vintilă Gaftoescu*, profesor la şcoala de război, despre: Dreptul internaţional al păcii şi războiul. Publicul sibian este invitat a participa la această conferinţă.

CARŢI ŞI REVISTE

Tradiţia dogmatică ortodoxă, de *Dr. Petru Rezuş*, prof. la Acad. teologică, Caransebeş, 1939, Tip. diecezană. Pp. 307. Lei 150.

Noua lucrare a profesorului Dr. P. Rezuş dela Caransebeş, alcătuită pe temeiul unui bogat material de reviste, colecţii, dicţionare, studii şi tratate, se ocupă de tradiţiile dogmatice: la romano-catolici, la protestanţi şi în sfârşit la ortodocşi.

Autorul se străduieşte a prezenta cât mai lămurit înoirile catolicismului, reformele protestantismului şi acomodarea anglicanismului în atitudinile lor mărturisitoare atât de diferite asupra tradiţiei dogmatice, pentru a înfăţişa apoi tot atât de luminos tradiţia dogmatică ortodoxă. Puritatea tradiţiei s'a păstrat numai în ortodoxie. Această tradiţie „este tezaur nesecat de muncă, izvor pururea curgător de acţiune“.

Cartea profesorului nostru din Banat poate sluji ori cărui cetitor doritor să înţeleagă şi să pătrundă mai temeinic ce va să zică Tradiţie sacră, din toate punctele de vedere, şi cu toate înţelesurile şi subînţelesurile sale.

941/940. Ep.

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în întreprindere fasonarea în stânjeni de lemne de foc şi transportarea la Sibiu a materialului lemnos destinat spre exploatare în pădurea „Ciuha“ din hotarul comunei Vurpăr, care material se găseşte în parchetul de exploatare pe exerciţiul silvic 1939/40.

Cei-ce doresc a lua în întreprindere această lucrare, vor înainta oferta în scris până la 19 Februarie 1940 la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, unde se pot lua zilnic informaţiuni.

Reflectanţii vor depune la Casieria Consiliului arhiepiscopesc, odată cu depunerea ofertelor şi o garanţie de 10.000 (zecemii) în numerar.

Oferte fără această garanţie nu se primesc.

Sibiu, 29 Ianuarie 1940.

Din încredinţarea I. P. S. S.

Tr. Scorobeţ *asesor consistorial* — **A. Popa** *secretar*

Oficiul protopopesc ortodox Sighişoara
Nr. 9/1940. (6) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Movile cu filiala Noiştat din protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Casa parohială.
3. Sesiunea parohială în mărime de circa 16 jugăre din care 4 jugăre veche şi 12 nouă.
4. Stola obişnuită în parohie.
5. Câte o ferdelă de porumb sfărmit dela fiecare familie.

Concurenţii îşi vor trimite petiţiile lor însoţite de certificat de botez, de bacalaureat, de absolvirea Academiei Teologice, de calificaţie şi eventual de serviciu, precum şi de permisiunea de a concura la această parohie, exoperată dela Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc, oficiului protopopesc ortodox român din Sighişoara şi cu încuviinţarea subsemnatului ei se vor prezenta şi în parohie în vr'o Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, a cuvânta şi a fi cunoscuţi de popor.

Sighişoara, la 14 Ianuarie 1940.

Oficiul Protopopesc ortodox român din Sighişoara în înţelegere cu consiliile parohiale din Movile şi Noiştat

Emilian Stoica
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 11 Februarie 1940 — Nr. 7

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitro

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Naţionalismul lui Nichifor Crainic

Există o împărăţie ideală în care nu pătrund decât cei miruiri cu podoabele faptelor mari: e împărăţia recunoştinţei obşteşti.

Dl Prof. Nichifor Crainic, e cetăţean vechiu şi de frunte al acestei împărăţii. Omul acesta cu fruntea cât o cupolă de templu şi cu mintea fulgerată de suflarea geniului, este intrat de mult în conştiinţa tuturor celor ce ftiu să preţuiască excepţionalul, indiferent de domeniul în care se manifestă el. Nu cade în sarcina acestui articol înşiruirea exactă şi complectă a meritelor cari aştern cununăde lauri pe creştetul Dsale. Articolul e prea mic ca să le încapă. Dar...

Nu încape îndoială că una din cele mai fermecătoare feţe ale sclipitoarelor sale nevoinţe este *naţionalismul* său.

Dl Nichifor Crainic nu are o activitate naţionalistă. Adică n'a luptat în cutare sau cutare partid, n'a cules dobânzile obişnuitelor înregimentări în cine ştie ce club politic, n'are palate cu etaje şi nici parale nemuncite. Disciplina de partid, indiferent care ar fi fost culoarea acestuia, era incompatibilă cu calitatea însuşirilor sale. Ea presupune adeseori acceptarea fără drept de apel a unor propoziţiuni programatice în faţa cărora svârcolirile spiritului obicinuit să cugete independent, trebue să amuţească. Cei mai mulţi oameni pot să se acomodeze unor idei încorsetate în disciplina de fier a clubului care şi le-a bătut în cuie pe frontispiciu. Oamenii excepţionali însă, nu se pot lăsa subjugaţi şi îngenunchiaţi nici odată de orânduiri omeneşti. Vederea ochilor lor sufleteşti e mai ascuţită decât cea a oamenilor de rând şi vrerile lor direct proporţionale cu ea, mai năvalnice, mai nestăpânite. Ei sunt predestinaţi izolării prooroculuí care nu-i bine primit în patria sa, fiindcă nu este cine să-l înţeleagă. Răsplata lor zace în tainiţele viitorului, care confirmă totdeauna prevederile acestor vizionari.

Dl Nichifor Crainic ţine de ceata nobilă a firilor pururea certate cu insuficienţele prezentului. De aceea spuneam că dsa nu are o activitate naţionalistă în înţelesul curent al expresiei.

Are în schimb o *gândire* naţionalistă, clară, rotundă, armonică, definitivă. Aşchiile ei, n'au sărit departe de butucul revistei »Gândirea«. Chiar când ele au îmbrăcat haina slovei altor publicaţii, spiritul gândirist şi l-a păstrat intact. Catehismul gândirii sale politice, dl Nichifor Crainic l-a dăruit naţionaliştilor români înainte cu trei ani, în broşura: »Programul statului etnocratic« (Bucureşti, Tip. »Universul«, 1937; p. 57, reprodus apoi în cartea: »Ortodoxie şi etnocraţie«; Bucureşti, Edit. »Cugetarea«, 1938, p. 281—311). Această gândire e pe dea'ntregul naţionalistă — şi anume *naţioalistă românească.*

Căci există şi altfel — sau feluri — de naţionalism, chiar în istoria doctrinelor politice dela noi. Scopul urmărit de toate curentele naţionaliste cari ne cerşiau adeziunea într'un timp nu prea îndepărtat, era fără doar şi poate bun: ele urmăreau propăşirea şi înălţarea naţiunii române. Mijloacele prin cari urmăreau împlinirea acestei dorinţi obşteşti, principiile dela cari porneau, nesocoteau tocmai ceea ce era esenţial pentru reuşita acţiunilor lor: realităţile noastre autohtone, firea cumpănită a poporului român. Prin lepădarea Vechiului Testament, prin violenţă şi ameninţare nu poţi ajunge niciodată la fericirea naţiei tale, fiindcă poporul român nu cunoaşte altă cale care să-l ducă la propăşire decât acea a credinţei care l-a însufleţit şi apărat de veacuri contra tuturor intemperiilor, care l-a învăţat să fie blând, cinstit, milos şi drept.

Dl Nichifor Crainic a sesizat acest adevăr şi l-a aşezat la temelia gândirii sale politice, dându-ne cea mai autentică formulă a naţionalismului românesc: *etnocraţia* — a cărei realizare practică avea să fie *statul etnocratic.*

In doctrina statului etnocratic, naţiunea română este stăpâna României, pentrucă ea e mai veche decât oricare alt neam aflător pe pământul românesc, ea a dat suficiente dovezi de vitalitate şi capabilitate de-a se conduce singură, fără tutelajul altor seminţii.

Stăpân la tine acasă, însemnează a avea libertatea şi capabilitatea de-aţi impune concepţia *ta* de viaţă în toate amănuntele traiului ce ţi l-ai organizat. Care-i această concepţie în ce ne priveşte pe noi Românii, răspunde o istorie de două ori milenară: cea *spiritualistă*, concepţia de viaţă creştină ortodoxă şi românească. Statul etnocratic nu nesocoteşte creştinismul nostru. Dimpotrivă: face din el baza aşezării sale, fiindcă el nu e statul unei naţiuni atee sau altfel. Hristos prezidează toate acţiunele sale, — Hristos prin Biserica Sa. Prin aceasta, statul etnocratic nu-i crează Bisericii o situaţie privilegiată, ci doar *îi restitue* rolul pe care l-a avut ea în îndrumarea naţiunii române dealungul veacurilor, şi-i dă posibilitatea de-a consolida poziţiile acesteia.

Lucrarea pe care urmează s'o desfăşoare Biserica în statul etnocratic — nu peste capul lui, nici aservită acestuia, ci în colaborare cu el — e multiplă.

Nu-i locul să ne întindem la amănunte. Esenţialul este că în gândirea naţionalistă a lui Nichifor Crainic, *legea lui Hristos devine legea statului etnocratic.* Ea comandă toate acţiunile lui şi îndrumă energiile cari gâlgâie în mădularele naţiunii spre înfăptuiri lui Dumnezeu bine plăcute şi neamului de nepreţuit folos.

Naţionalismul dlui Nichifor Crainic tinde aşadar spre crearea unui stat românesc creştin, tradiţionalist, corespunzător firii noastre, respectuos faţă de moştenirea trecutului şi nu în conflict cu acesta — adică, cu propria sa fiinţă.

A trebuit o opintire voinică pentruca omătul tuturor confuziilor politice cari ne-au amărât sufletele atâta amar de vreme să se topească precum se topeşte ceara de faţa focului şi ghiocelul renaşterii româneşti în duh şi adevăr a răsbit deasupra, cu petalele îmbujorate de vlaga tradiţiilor noastre scumpe. Regele nostru iubit ne-a dăruit această satisfacţie,

---

* FOIŞOARA *

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(2) De protopopul Gh. Maior

(Urmare)

Religia sub aspect practic

1, Fiinţa religiei. Religia naturală şi revelată. Religia obiectivă şi subiectivă.

Ceva de meditat.

A conduce pe altul înseamnă, că mai întâinte ştii bine conduce pe tine. Aceasta nu se poate fără să fii deplin orientat în domeniul în care vrei să conduci.

Voi vreţi să fiţi păstori. Ce admirabil rol, ce ideală chemare, ce înălţătoare misiune! Păstori sufleteşti! Cari să duceţi turma cuvântătoare la păşune duhovnicească bogată, la isvorul vieţii, la odihna cea în veci neturburată! Dar ca să puteţi îndeplini această „chemare grea şi cu multă răspundere", trebue să cunoaşteţi fiinţa religiunii, puterea ei de a influenţa, şi însuşirea ei de a fi influenţată, organul prin care lucrează ca şi raportul acestui organ cu altele de acelaş fel şi cu viaţa specifică a poporului nostru, — şi tuturor acestora să vă acomodaţi puterea şi năzuinţele.

Cu cât veţi înţelege mai bine aceste probleme practice ale religiei, cu cât le veţi vedea mai luminos şi mai permanent înaintea ochilor voştri, cu cât le veţi intui, ba aşi zice chiar le veţi trăi, simţindu-le deci ca o realitate vie în sufletul vostru, cu atât mai roditoare vor fi rezultatele ostenelilor voastre pentru Biserică şi mai fericitoare pentru conştiinţa şi viaţavoastră.

Să mi se îngăduie deci a face puţină teorie asupra acestor chestiuni. Insă o teorie tot cu rost practic!

Ce e religia? M'am străduit să vă arăt la exortaţiile din anul trecut, când v'am făcut acel curs popular de Apologetică. Cred, că pot să repet acum numai concluzia, la care am ajuns. Religia e ceva real, e un raport, o legătură vie între om şi Dumnezeu, între om şi cer, între om şi pământ în aceiaş vreme. Religia, tocmai fiindcă este un raport viu, natural, se găseşte cum s'a şi găsit totdeauna în sufletul fiecărui om, ajuns odată să fie scăldat şi învăluit în poleiul luminii acestei planete. Ea face parte integrantă din sufletul nostru, indisolubilă, inseparabilă de el. Nu este om să nu o aibă. Iar dacă vre-unul îşi forţează raţiunea şi conştiinţa pentru a se convinge că el este fără religie, chiar de i-ar reuşi, nu-i poate servi spre cinste. Cum ologul, ciungul sau chiorul se simte jenat că nu este ca alţii şi din cât poate se străduieşte să-şi ascundă defectul, aşa trebue să se simtă şi el, lipsindu-i şi lui o parte însemnată: busola de orientare sigură a sufletului lui. Deci religie are, trebuie să aibă fiecare suflet omenesc normal.

Numai nebunul poate zice în inima sa: „Nu este Dumnezeu".

Este altă întrebare acum în ce stadiu de conştiinţă se găseşte această realitate la diverşi oameni.

Sunt, cred, oameni, cari toată viaţa lor nu şi-au pus o întrebare de ispitire a fiinţei religiunii, şi cu toate acestea ea lucrează viu, puternic în ei. Omul din cavernă care din vârsta de copil mic, ar trăi izolat de orce alte fiinţe vii şi la majorenat ar fi scos afară la răsăritul soarelui, spune Plato, că n'ar putea face altceva mai întâiu decât să cadă cu faţa la pământ ca în o formă sau alta să dea expresie admiraţiei, uimirii ce-l cuprinde.

Admiraţia nu e decât o expresie a religiei. Nu admiri decât când te simţi într'un anumit raport bun faţă de obiectul admirat. Indianul brahman crede că-şi împacă mai bine conştiinţa cu marea oirvană dacă la moarte poate ţinea în mână coada unei vaci. Dar cu cât acest raport, pe care conştiinţa îl simte ca o realitate vie şi lucrătoare, sparge plafonul subconştientului, şi când apoi raţiunea îl examinează şi rezultatul examenului îl cuprinde în braţele silogismelor, inima îl învăluie în căldură şi lumina ei mistică, iar voinţa le coboară treaz şi energic în mijlocul vieţii de toate zilele, cu atât religia devine legătură vie şi conştientă şi putere mult creatoare şi armonizatoare în toate domeniile în care se manifestează

la o cumpănă de vremi ca cea pe care o străbatem. Şi neamul întreg, care se recunoaşte în ea cu firea lui de totdeauna, a întărit-o cu bucurie şi cu apăs.

Bucuria lui e şi bucuria dlui Nichifor Crainic.

»In magnis et voluisse sat«. Dar aici este mai mult decât atât. El îşi vede gândurile împlinite, mult mai de vreme decât am fi putut bănui atunci când şi-a încoronat ideile naţionaliste prin închegarea doctrinei politice a statului etnocratic. El are dreptul la mulţumirea omului care şi-a făcut datoria.

Peste satisfacţia gânditorului naţionalist care-şi vede patria urnită pe drumul măririrlor ce va să vie, se înalţă ca fumul de tămâie bine primită ruga poetului:

Miluie-l Doamne pe rege,
Mantie împărătească,
Gloria Ta ocrotească
Statul acesta creştin.

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Idealul Păcii

Intr'o lume biciuită de teroarea războiului, îngrozită de ororile sfâşierii ce pare că se apropie cu implacabilă certitudine, într'o lume în care cezarii par'că îşi dispută întâietatea cu Dumnezeu, pacea este idealul suprem spre care tind toate doririle sufletului greu încercat al umanităţii prezente. Pacea este cuvântul plin de miraj şi de lumină care alintă atâtea nădejdi înşelate ale omului. Pacea este adierea care flutură pe buzele încremenite ale celor ce se sfârşesc în încleştarea morţii pe diferitele fronturi ale furtunii războiului început. Pacea este luminătorul ceresc după care întreaga fiinţă omenească şi toată făptura lui Dumnezeu nostalgiază profund.

Toată lumea protestează hotărît împotriva nonsenzului şi nebuniei războiului, convinsă că acesta nu rezolvă nimic, nu poate rezolva nici una din marile nevoi ale omenirii. Războiul este urât organic de întreaga suflare omenească, privindu-l ca pe un adevărat blestem pe capul ei. Războiul este un rău: mai mic sau mai mare; el nu este niciodată Binele. Acestea sunt adevăruri pe cari nici o minte omenească nu le poate pune la îndoială. Şi totuşi, războiul, calamitatea aceasta a omenirii, ameninţă permanent lumea, pacea rămânând continuu ancorată în zările îndepărtate ale nădejdii. Metodele pacifiste utilizate de diferitele forme de guvernământ ale lumii, s'au vădit neputincioase, dealungul întregului trecut al omenirii, întru stabilirea unei păci durabile. Şi aceasta, pentrucă toate metodele se reduceau în ultima analiză la o singură metodă: tratatul de pace, drept concluzie a unui război. Tratatele acestea de pace însă, după cum mărturiseşte întreaga istorie, n'au fost nici când capabile să asigure pacea. Ele desenează numai o hartă a păcii, nu creează pacea însăşi, în suflete.

Spectacolul sfâşietor de dureros al războiului actual, dovedeşte încă odată şi cu deplină tărie, că acest sistem de pace este infructuos, tragic de infructuos. La încheerea tuturor «păcilor» s'a pierdut din vedere un lucru neînsemnat în aparenţă, de capitală importanţă în fond. Acela că pacea nu poate fi fruct al războiului, nici al unei politici oarecare şi nici chiar al diplomaţiei celei mai abile; pacea este o stare religioasă, izvorâtă din conştiinţa morală a omenirii, în care idealul păcii este Hristos, «Prinţul Păcii». Opera mare de pacificare a lumii, instaurarea păcii netulburate, nu este deci operă politică, ci una pur religioasă. Biserica dar are să-şi spună cuvântul hotărît în această privinţă. Ei îi incumbă datoria sfântă de a aprinde în sângele subteran al omenirii, idealul păcii eterne, care să ardă veşnic, ca focul sacru al dumnezeirii. Toate forţele vii şi creatoare ale Bisericii, toate energiile ei divine trebuesc îndreptate spre atingerea acestui singur scop, trezirea idealului păcii în conştiinţa morală a umanităţii. Biserica trebue să pună mâna pe inima omenirii şi să-i dicteze pulsul de viaţă dorit de Cel ce este Viaţa, «Hristos Dumnezeu Cel mai 'nainte de veci». Pacea trebue să curgă din Hristos prin Biserică în omenire.

Biserica trebue să devină campioana invincibila a păcii. Ea are datoria sfântă, în vremurile de confuzie ale lumii, să-şi afirme cu tărie credinţa ei nestrămutată în puterea şi binefacerea păcii, să intoneze imnul triumfător de salvare a omenirii. Biserica, trupul lui Hristos, trebue să însemneze pentru lume ceea ce a însemnat Hristos însuşi în timpul vieţii Lui pământeşti. In jurul Lui, ca a unui «Prinţ al Păcii», urletele lunaticilor, răcnetele blasfematorilor demonizaţi, adevărată mobilizare a puterilor întunerecului, erau reduse la tăcere printr'un singur cuvânt. Biserica trebue să dispună de puterea divină de a face la fel. Duhurile necurate cari incendiază lumea, trebuesc alungate de autoritatea dumnezeească a Bisericii. Prestigiul necontestat de a putea interveni hotărîtor în destinele omenirii, la toate răscrucile mari ale istoriei ei, nu poate lipsi Bisericii lui Hristos. S'ar cuveni să iese din situaţia de a fi tratată, când este vorba despre viaţa colectivă a naţiunilor şi despre soarta umanităţii, ca o cantitate neglijabilă, ale cărei opinii pot fi desconsiderate. Să ne amintim că la isbucnirea Războiului Mondial, când focul fatal al morţii aprindea lumea, creştinătatea în ansamblul ei s'a arătat incapabilă de a adresa lumii un apel ascultat al păcii. Este fapt, că înainte de fatidicul an 1914, statele se temeau, în caz de război, numai de manifestaţiunile plănuite ale socialismului organizat, nu se temeau însă de opinia Bisericii creştine. Creştinătatea pentru ele nu era o realitate concretă de care trebuia ţinut cont, ci o puzderie de individualităţi neputincioase, un haos de confesiuni şi secte rivale. In scurt, în problema războiului, statele se simţeau libere de a acţiona, fără de a se teme de o eventuală opoziţie a Bisericii lui Hristos.

Şi într'adevăr, Biserica n'a găsit atunci puterea necesară nici măcar pentru împlinirea actului simbolic al unui gest protestar. Astăzi, când un nou război, mai crud decât oricare, devastează iarăşi omenirea, apelurile sfioase la pace ale creştinătăţii pornite dela Roma sau Constantinopol, Canterbury sau Wittenberg, sunt ascultate cu un zâmbet iertător de către atotputernicii statelor. Neputinţa creştinătăţiide a-şi impune lumii principiile ei dătătoare de viaţă şi de pace, este evidentă. Şi neputinţa aceasta va dura atâta vreme cât creştinătatea va oferi lumii spectacolul trist al pulverizării ei în sute şi sute de confesiuni şi secte. Ce departe e creştinătatea de dorinţele Mântuitorului, exprimate în cuvintele Lui: «Incă Mă rog ca toţi să fie una, precum Tu Tată eşti în Mine şi eu în Tine... pentru ca lumea să creadă că Tu M'ai trimis» (Ioan XVII, 21). Iată dar de unde purcede lipsa de autoritate a creştinătăţii, neputinţa ei de a se afirma efectiv şi mântuitor în lume. De aceea astăzi mai mult decât oricând, problema păşirii în comun a bisericilor, trebue pusă cu gravă seriozitate pentru a realiza cu un ceas mai de vreme acea forţă uriaşă care să fie capabilă să vorbească lumii cu intonaţiuni de cer, cu fermitate de arhanghel al dreptăţii, cu autoritatea lui Hristos.

Trăim într'o lume care şi-a pierdut drumul. Creştinismul lui Hristos este singur în stare să-i arate calea mântuirii. Dar pentru aceasta el trebue să ofere omenirii priveliştea glorioasă a unei solidarităţi impunătoare

Pacea care va izvorî din conştiinţa religioasă a umanităţii, trezită de chemarea de foc a creştinismului solidar, singura pace care curge din pacea cea de dincolo de veac, va asigura omenirii liniştea necesară păşirii spre culmile unei culturi şi civilizaţii străfulgerate de luminile credinţii în Hristos Dumnezeul nostru al tuturor.

Pr. D. Veştemean

Ortodoxia din Ardeal

marea cetate a românismului

Numărul mai nou, din Febr. a. c., al revistei „Gândirea", aduce din condeiul sobru al directorului său, dl prof. Nichifor Crainic, câteva aprecieri, scurte şi lămurite, asupra situatiei interioare a colţului de ţară **bihorean,** care, scăpat de stăpânitorii vitregi, a ajuns în scurtă vreme „un vast şantier de reconstrucţie spirituală şi materială a românismului dela margine".

Lucrurile s'au schimbat spre bine deodată cu reînfiinţarea episcopiei orădene, cârmuite întâi de regretatul episcop Roman, ear astăzi de cel mai tinăr vlădică din România, P. S. Sa episcopul *Nicolae Popoviciu,* „care crescut în şcoala marelui mitropolit Bălan dela Sibiu, a dus la marginea ţării... duhul dinamic al refacerii în toate sensurile".

Opera vizibilă a tinărului arhiereu se îndreaptă spre sporirea avutului eparhial şi spre zidirea de biserici în sate şi oraşe. Dl prof. Crainic relevă stilul bizantin, nu ca simplă reproducere, ci o creaţie înfloritoare, întrebuinţat în zidirea bisericilor ţinutului bihorean.

De altfel, termină autorul, Ardealul ortodox întreg e, dela unire încoace, un formidabil şantier de refacere. Acelaş spirit de înoire a constatat şi în alte centre, cum e Aradul, Clujul şi Timişoara. „E spiritul care porneşte dela biserica mamă a Sibiului, leagănul prestigios al românismului ortodox de peste munte..." Ortodoxia din Ardeal „se dovedeşte încă odată marea cetate a românismului."

Cuvintele gânditorului român le primim ca o nouă încurajare în munca noastră bisericească naţională.

Doi ani dela promulgarea Constituţiei. Dl Prefect al judeţului Sibiu, col, *D. Petrescu-Tocineanu* şi *Dr. Sever Pop* primarul municipiului adresează un apel pentru organizarea unui mare concert simfonic în vederea sărbătoririi celor doi ani dela promulgarea Constituţiei Regele Carol al II-lea. In acest apel publicul român sibian este rugat să facă parte din corul proectat în acest scop de către dl prof. *I. Delu,* dela licenl Gh. Lazăr, unde se ţin repetiţiile. Pentru reuşita deplină a concertului, îşi vor da concursul artişti solişti ai operei regale din Bucureşti şi alte puteri artistice. Concertul se va da în folosul înzestrării armatei.

spiritul omenesc. Aşa dar religia există în sufletul omului şi lucrează, direcţionează viaţa, chiar şi când nu e în stare să-şi dea seama că o are, şi când am putea-o defini nu mai ca o legătură vie, nu şi conştiinţa a omului, cu marea existenţă, care-l înconjură. Dar omul, fiinţă cu simţ filosofic natural, caută să-şi precizeze şi analizeze acest fenomen. Şi atâta vreme, cât omul încearcă să şi-l limpezească singur, — deci nu ţine seamă că un raport nu poate fi decât între două existenţe,— tocmai din cauza acestui defect, în descrierea, analiza şi aplicarea ce o va face va ajunge unilateral şi-i va deforma cuprinsul şi cu el deodată şi viaţa, până va ajunge, poate, chiar la deraiere totală.

Iată explicată pe cale raţională necesitatea revelaţiunii dumnezeeşti. Omul se cunoaşte pe sine şi simte existenţa unui raport între el şi o putere mai presus de el, dar pe această putere nu e în stare să o vadă limpede, să o înţeleagă, să şi-o imagineze corect, şi atunci însuşi raportul în care se pune nu este un raport real, ci unul inventat, falş. Dumnezeu trebuia deci să se desvăluie pe sine pentru a pune pe om în situaţia de a-şi preciza cât mai bine legătura dintre el şi Ziditorul lui şi aşa să-şi îndrume corect paşii vieţii.

Şi descoperirea s'a făcut! Cuvântul divin trup s'a făcut! Şi de ea nu e locul să mă ocup acum. Câteva cuvinte doar.

Această descoperire a fost apoi adunată, comentată, stilizată, propoveduită prin predici, în călătorii misionare, în soboară, în biserici, în şcoli, cu graiu viu, în scris, multiplicate toate prin teasc pentruca toţi „una să fie". Dar această precizare şi mai mare a legăturii vii şi conştiente a omului cu Dumnezeu şi omului cu semenii săi, — este în afară de om, este ca un soare deasupra sufletului nostru. Soarele fizic trimite lumină albă, uniform strălucitoare, peste toţi şi peste toate. Şi totuş fiecare lucru îi reflectează razele în alt fel. Aşa şi descoperirea dumnezeaiscă adunată şi sistematizată cu grije, această religie obiectivă, care cum v'am spus stă deasupra şi înafara noastră pentru a ne solidariza şi a ne unifica, şi a ne ridica privirea dela pământ, se răsfrânge şi ne luminează diferit pe fiecare din noi. Religia din noi, cea subiectivă sub poleiul celei obiective şi reflectează sau radiază în atâtea feluri, câţi oameni suntem. Căci tot omul are o individualitate a sa. Spre marele nostru noroc e bine, că nu suntem individualităţi absolute! Şi dacă ne învoim şi lăsăm să intre cât mai multă lumină dinafară, copleşim pe cea individuală a noastră şi facem ca şi interiorul nostru să radieze apoi în actele din afară ale vieţii aproape aceiaş lumină ca şi lumina religiei obiective. Religia obiectivă trebuie preschimbată în religie subiectivă, în religiositate, dacă vrem să fie fericitoare.

Tocmai acesta este rolul vostru ca preoţi: să deschideţi obloanele dela ferestrele sufletelor credincioşilor voştri şi să ajutaţi întrarea luminii pe care Hristos o împrăştie asupra lumii prin biserica noastră ca raze ale religiei ortodoxe obiective. Şi atunci e nevoie să posedaţi „cheia" sufletelor şi să cunoaşteţi „mecanismul" lor. Mă opresc aici pentru ziua de azi Cred, că v'am îmbiat material suficent pentru meditat.

Atât vă pot sfătui acum: „Cercetaţi şi veţi vedea înşi-vă că este cu adevăr." —

2. Religia şi sufletul omenesc. Religia în viaţa practică.

Pe azi v'am fost dat nişte probleme de meditat. Cei mai mulţi dintre voi cred că vor fi frământat ce e religia, cum însăşi raţiunea cere să poarte în ea şi ceva revelat, cum aducerea în conştiinţă trează şi viaţa acelui raport, pe care existenţa l-a fixat în însaş fiinţa noastră, reclamă o religie obiectivă capabilă a face această minune. Azi vreau să continuăm a clarifica şi mai mult noţiunile fundamentale de ordin psihologic, pe temelia cărora are să crească cugetarea şi opera voastră pastorală.

Tot sumar voiu trece şi peste raportul dintre religie şi sufletul omenesc şi între religie şi viaţa practică, cari vor forma subiectul consfătuirii de azi.

Sufletul omenesc simte instinctiv, că starea în care se găseşte nu e cea firească. El simte, că este dintr'o „materie" mai superioară, care nu se împacă cu existenţa zgronţuroasă pe care se vede nevoit să o ducă pe această lume. Un vecinic neastâmpăr, o vecinică nelinişte, o vecinică dorinţă după ceva mai superior

Preotul și Oastea Domnului

Ortodoxie și sectarism

In articolul trecut căutam să înplântăm pilonii discuției pe care am început-o în jurul problemei Oștii Domnului. Iar acum pentrucă toți cei care atacă mișcarea aceasta se socotesc mai mult sau mai puțin declarat, apărători ai ortodoxiei împotriva unei imaginări incursiuni protestante-sectare credem că ar fi destul de oportum să vedem întrucât Oastea Domnului se încadrează, sau nu în duhul Bisericii ortodoxe. Dar în același timp trebuește lămurită și problema sectară. Așadar să vedem, în linii cât se poate de generale, ce sunt ortodoxia și sectarismul și în ce raporturi se află Oastea Domnului în fiecare din ele.

După Glubocovski „Ortodoxia se socotește a fi creștinismul în plenitudinea sa primordială, în integritatea lui neprihănită" (Revista Teologică Nr. 4—1924 pg. 113) este „o revelație complectă a creștinismului, care numai în ea poate să se răsfrângă în totalitatea sa și deci cu exactitate" (R. T. pg. 112). După Păr. D. Stăniloae „Chemarea ortodoxismului este să țină în vecii vecilor învățăturile lui Hristos în forma lor nealterată" (Ortodoxie și românism pg. 58).

Dar rolul ortodoxiei nu e limitat la această simplă funcție pasivă, de păstrare nealterată a harului. Căci Păr. Stăniloae continuă „Desigur ortodoxia ține învățăturile lui Hristos în vecii vecilor în forma lor nealterată, dar chemarea ei nu se rezumă la atâta, nu aceasta este propriu zis chemarea ei ci aceia de a face ca învățăturile lui Hristos să modeleze fără încetare sufletele și popoarele, tocmai în direcția virtualităților lor spirituale" (Ort. și rom. pg. 59).

Iată câteva considerații cari totuși nu ne-ar putea da o definiție în adevăratul înțeles al cuvântului lui, în ceiace privește ortodoxia. Acest lucru este dificil și din pricină că „Ortodoxia n'are lipsă de trăsături distinctive, caracterul său propriu fiind de a cuprinde în sine tot ce este împrăștiat aiurea și de a-l integra într'o unitate armonică a tuturor organelor Bisericii ea unifică totul prin esența ei, ea face să predomineze o forță de asimilare centripetală, ea suprimă orice deviere și orice scădere" (R. T. pg. 113).

Acest caracter unitar și sintetic se datorește faptului că creștinismul în concepția ortodoxă „se prezintă ca o realitate vie... Pentru ortodoxie, creștinismul nu este o doctrină ci o viață de comunitate mistică cu Dumnezeu, în Hristos, o viață de înoire prin grația Duhului Sfânt, în deplină frățietate a celor credincioși, o viață unde toți uniți prin credință în Fiul lui Dumnezeu sunt afiliați în El, Tatălui ceresc, și prin urmare devin unii pentru alții frați în grație" (R. T. pg. 115). In consecință „ortodoxia nu admite decât un caz de caracter general al cărui conținut se dovedește a fi într'adevăr apostolic, fără să se preteze vre-o dată la desmembrarea sa în elemente distincte. Pentrucă niciodată și nicăieri, întregul nu poate fi înlocuit prin părțile sale" (R. T. pg. 113).

Cei 7 stâlpi întengibili și eterni ai ortodoxiei sunt Sf. Taine. „Ele nu sunt un simbol extern, nici un accesoriu ritual introdus, lărgit sau restrâns după voință, ci un element indispensabil al puterii active a creștinismului" (R. T. pg. 115).

Ortodoxie este o măiastră împletire de acțiune harică și dinamism apostolic. Ea „este o viață creștină prin grație, nimeni nu se poate împărtăși de această viață și de privilegiile ei, în virtutea unui simplu omagiu teoretic și printr'o simplă înțelegere abstractă. Trebue să i te dai prin uniune reală și vitală, înainte de a te împărtăși de comorile ei spirituale" (R. T. pg. 116).

Iată în câteva tăsături ce este ortodoxia, așa cum au înțeles-o două personalități, de a căror competință, nimenea nu se îndoește și din care intenționat am citat. Ortodoxia nu e numai o păstrătoare ci și o răspânditoare zeloasă a învățăturii Domnului. Ea însemnează activitate misionară, chemare nepregetată la Hristos, lupta pe viață și pe moarte cu păcatul și cu lumea stăpânită de el. Ea înourajază tot ce este bine riitual în sufletele credincioșilor ei. Ea nu cunoaște împărțiri scolastice, șabloane incomode și constrângătoare, ci are un caracter larg, superior. Ortodoxia impune ca normă numai ceiace este absolut necesar pentru păstrarea unității duhului ei. Căci „față de abstracționismul catolic ostil întregei naturi concrete... ortodoxia apare ca o mamă care-și întinde dragostea mântuitoare, peste întreg omul, cu toate determinantele lui moștenite și dobândite, peste toată viața lui înrădăcinată, într'un mediu viu și concret" (Ort. și rom. pg. 34).

Mă întreb: Oare în cadrul acesta larg și plin de zel misionar al ortodoxiei, Oastea Domnului n'ar avea măcăr un loc cât de mic? Ar contrazice normele antichități creștine pe care se bazează tradiționalismul ortodox? Cred că nu, întrucât prin moralitatea aspră pe care Oastea o cere membrilor ei benevoli, s'ar părea că se face mai curând o revenire, decât o depărtare dela aceste norme.

Dar chestiunile acestea le voi pune la punct în articolui viitor. Deocamdată să trecem la ceealaltă problemă, la sectarism ca să vedem prin ce se caracterizează el și întrucat Oastea este sau poate fi sectară.

Sectele sunt o plagă grozavă, care s'a abătut asupra neamului, odată cu toate relele aduse de zăsboiul mondial, nizuind să sfarme unitatea românismului pe tărâm bisericesc. „Fără tradiție, fără ierarhie, fără cultură, fără patrie, ostili apărării armatei, ostili statului pe care îl acceptă doar din oportunitate practică, ostili actualei orânduiri sociale, streine ideii naționale, cu o etică discutabilă, de cele mai multe ori libertină, adeseori imundă și satanică, cu o eshatologie obscură, bizară, zănatică și adesea incendiară, ele, conduse în cea mai mare parte, cele mai multe dintre ele, de streini suspecți sau de autohtoni interesați, creduli sau ignoranți, alimentate și ocrotite de peste granițe, de organizații puternice; toate aceste secte sunt adunate din răspântia celor patru unghiuri ale pământului" (I. Sh. Savin: Iconoclasti și apostați contimp. pg. 35).

Iată într'o privire foarte succintă câteva lucrurii mportante despre secte. Nu mai puțin interesantă este în amănuntele ei, problema psihologiei sectare. Iată câteva caracterizări, făcute de dl Th. Bodogae „Cred că fenomenul cel mai caracteristic, trăsătura care definește în chipul cel mai fericit structura sufletească a sectarului este exaltarea propriei lui vrednicii, credința că numai el are dreptate, oricât balanța argumentelor ar părea că se pleacă în ceialaltă parte" (Rev. Teol. Nr 10 an XXVIII pg. 434). Dar „în afară de însușirile sufletului sectar, viclenie, bigotism, incoherență etc., și pedeasupra lor, autocxaetarea virtuților proprii, este prima și cea mai tipică slăbiciune sectară. Mândria aceasta este principalul desbinării însăși, și ea produce răutatea" (Rev. Teol. pg. 436).

Teologia acestor secte este foarte diferită, dar mai ales confuză și pur decorativă. Fundamentul sectarismului e mai mult temperamental, esențialul pentru un sectar este aventura despărțirii de Biserică. Armătura dogmatică e accesorie și tinde să fixeze un cadru obiectiv, stării lui sufletești, anarhismului său înăscut. Aici își are explicație, noua credință, a sectarului: El nu-și apără un punct de vedere logic, ci psihologic. In convingerea aparent legi că a teologiei sectare gâlgâe porunca sângelui de revoltat. Ideile sunt un pretext care fixează o stare sufletească.

Anarhismul sectar distruge totul în calea lui, ca un torent prăvălit depe culmi. Distruge ideia de Biserică, tradiția Sf. Taine, armonia și unitatea credinței. Se izolează, profesând cel mai riguros exclusivism iudaic. In locul unui Hristos, real și prezent în Sf. Euharistie, ei au introdus ideia unui Dumnezeu difuz în inima fiecăruia, în locul lui Hristos ei se închină Bibliei și mai ales Vechiului Testament. Au o concepție ciudată despre grație, închipuindu-și că darul lui Dumnezeu se împarte tuturor acelora care cred și mărturisesc numele Lui. După părerea lor orice păgân, poate deveni creștin prin simpla aderență la creștinism fiindcă pentrn ei botezul este și nu poate fi altfel decât o simplă formalitate, neavând preoție.

Stau acum și mă gândesc: Poate fi încadrată oare Oastea Domnului în această grozavă concepție sectară? Sunt ostașii, asemenea temperamente distructive, incendiare? Sunt oare acești oameni blânzi care cer „mai multă lumină" dela păstorii lor sufletești, niște sectari?

Se fac confuzii regretabile în numele unei ortodoxii pe care adesea o cunoaștem foarte puțin și o trăim și mai puțin. Cei mai mulți dintre aderenți Oștii Domnului se mulțumesc cu rolul de păstrători ai ortodoxiei. Unde-i însă elanul apostolic expansiv, transformator de popoare, pe care îl reclamă un ortodoxism integral? Câți țin seamă de virtualitățile spirituale care mijesc în atâtea conștiințe omenești însetate după o „altă viață", mai ortodoxă, mai după normele unei antichități creștine, pe care au ilustrat-o cu viața și scrierile lor, atâția sfinți și părinți ai Bisericii? Oastea Domnului prin puterile pe care le desfășoară, prin generalizarea ei în toată țara, prin rezistența ei triumfătoare la toate atacurile ce-i stau împotrivă, dovedește că are adânci și interne legături cu acest fond de „virtualitate" de care am vorbit, fond în permanentă și viguroasă tendință de actualizare. Față de acest curent de energie și conversiune duhovnicească, reprezentantul unui ortodoxism autentic, ar trebui să aibă altceva decât un ochiu rece și bănuitor: o acceptare caldă și un ajutor efectiv.

Preot **Ioan Opriș**

După 20 de ani

dela moartea lui V. Tordășianu

Se împlinesc, în luna aceasta a anului 1940, douăzeci de ani dela moartea bărbatului, care alături de protopopul Nic. Cristea, a fost unul din ctitorii Reuniunii meseriașilor români din Sibiu.

Această Reuniune nu poate să dea uitării pe conducătorul său de pe vremuri, pe nobilul și neobositul Victor Tordășianu, căruia avem să-i mulțămim, în mare măsură, progresul și înflorirea așezământului nostru meserieșesc de cultură și binefacere.

Nu vom uita niciodată, că fostul nostru președinte a lăsat iubiților săi meseriași, drept moștenire, ideea de a fi și a rămânea buni *români* și buni *creștini*.

Reuniunea noastră nu poate lăsa să treacă acest an fără pomenire de merituosul ei povățuitor și ctitor, aducând cucernică cinstire memoriei sale.

Imprejurările de astăzi nu sânt prielnice pentru a da expresiune mai largă sentimentelor noastre de cinstire și de recunoștință. O parte considerabilă a meseriașilor Reuniunii este plecată, pentru a-și face datoria sfântă față de țară.

Astfel sărbătorirea în cadre mai mari, a celui ce era sufletul și mândria așezământului de meseriași sibieni, sântem siliți să o amânăm pentru timpuri mai potrivite.

Comitetul Reuniunii

Sărbătorirea *dlui prof. Nichifor Crainic, ce trebuia să aibă loc azi 11 Febr. la București, a fost amânată. Numărul festiv ce promisesem să I-l închinăm cu această ocazie se amână și el pentru data la care va avea loc sărbătorirea.*

îl frământă și pe cel din urmă muritor, — dacă cumva nu și-a îngropat talentul, mulțumindu-se să ducă numai o viață curat animalică. Se dorește ca cerbul din vale la isvoarele munților.

Rolul religiei obiective este să ne arate calea sigură care duce la ținta dorită, la liniștea care este pe culmea culmilor, — la Dumnezeu. Sufletul din om poartă în sine un fel de putere „magnetică" puternic atrasă de o putere similară dar mult mai mare, nemărginit de mare. Și întocmai cum magnetul atunci este mai tare când polii, cari s'au atras, s'au apropiat, s'au lipsit unul de altul așa omul atunci e mai tare când s'a putut apropia mai mult de Dumnezeu.

Dar religia astfel înțeleasă nu este produs cerebral numai, nu e numai o gimnastică a creerului, acrobație a logicei. Nu este numai simțire vagă, reverie metafizică, sau chestie a inimei.

Și mai puțin poate fi vorba de un act orb sau semiorb al voinții. Și dacă religia obiectivă s'ar întâmpla să țintească numai la una dintre aceste facultăți, sufletul omului s'ar diforma și religa nu

(Urmează)

Muzicalitatea glasurilor bisericești

de Diacon **Octavian Lipovan**
profesor de cant și tipic, Arad

Totalitatea cântărilor noastre bisericești este rezumată în cele opt glasuri, care păstrează muzicalitatea ortodoxă din toate timpurile, având însușirea de a creia și variante melodice noi cu acelaș caracter, fără să atragă fragmente profane în subiectul sau ideea muzicalității lor. Această originalitate specifică este icoana fidelă a tradiționalismului ortodox.

Primii creștini nu s'au preocupat atât de compoziția cântărilor, ci de rugăciunea exprimată fierbinte cu ajutorul diferitelor melodii fie recitativ sau cantabil în stil monodic, luând și o formă originală creștină în diferite genuri sau culori muzicale, perfecționate în școala bizantină.

Sfântul Ioan Damaschin a sistematizat în patru tipuri originale (kyrios), și patru variante (plagios) cântările bisericești, care în realitate nu sânt game bisericești după părerea unor muzicieni, ci diferite cântări modele sau intonări tematice cu mersul ritmic al vorbirii (prozodie), care urmărește accentul ce face să consune textul cu melodia în raport armonic.

In muzica cultă europeană de azi sunt două tonalități principale, una majoră iar cealaltă minoră, ce sânt înșirate în opt trepte cari se deosebesc prin diferența intervalelor de terță ce le alcătuesc. Mersul lor gradat nu ne dă o compoziție care să exprime o idee, ci mai mult o directivă tonală în baza căreia putem combina o compoziție muzicală.

Lă poporul chinez, din extremul orient, cântările sânt orientate după cântecul paserilor „Tung și Hong", ale căror tonalități caracterizează cântările lor, iar acei cari îndrăznesc să-și atribue vre-un merit de autor prin aceea că se abat dela cântările ce sânt recunoscute de tradiționale, sânt considerați de antimuziceni, și în consecință îndepărtați dela festivitățiile religioase sau naționale.

Cântările bisericești își au expresiile tonale din atmosfera socială creștină, și aceasta se observă în primele patru glasuri ce exprimă tonalități diferite, care pe lângă ideea muzicală păstrează în combinația lor fraze melodice ce alcătuesc cântările, a căror muzicalitate se reflectă și în celelalte patru variante, care împreună redau muzicalitatea creștină.

In cântările glasurilor mai sânt unele cu nuanțe melodice mai împodobite, care pe lângă numărul glasului fixat, mari erau și unele formule ce arătau o complectare a melodiei (epichema), exemplu: la glasurile I—IV (kyrios) = ananes, neanes, nana, hgia; la glasurile IV—VIII (plagios) aanes, neeanes, naana, negia; toate aceste cuvinte necunoscute, după E. Wellest, sânt vechi semne de intonare la glasurile bisericești pentru a fi aplicate la unele imne speciale.

In cel mai vechi imn melodic cunoscut de „Oxyrchichos" descoperit în anul 1922 ce datează din s. III-lea, în al cărei cuprins reoglindește influințe din cântările populare siriene și babiloniene, se observă cum s'au asimilat

Botezare în legea ortodoxă

In biserica parohială dela stânga Ţibinului a oraşului Sibiu au fost botezate la sărbătoarea Intâmpinării Domnului două eleve ale şcoalei primare de stat Nr. 2, surorile Elena şi Maria Jeleriu, fiicele nebotezate până acum ale unor părinţi sectari, cari, la sfatul unor oameni de bine, s'au învoit la botezarea în legea ortodoxă a tinerelor fetiţe ajunse la vârstă de şcoală. La sf. Liturghie au asistat afară de străjerimea stolului şcoalei primare, poporul ortodox al parohiei şi mai mulţi intelectuali, domni şi doamne. După slujbă, s'a ţinut, în sala festivă a şcoalei, o producţie şcolară cu frumoase coruri religioase şi recitări.

Tot în ziua pomenită, în comuna Şura mare de lângă Sibiu, păr. Tr. Scorobeţ a botezat două eleve ale şcoalei primare. Şi aceste fetiţe erau din părinţi sectari.

Religia şi viaţa

— O conferinţă —

Acesta este subiectul expunerilor dlu prof. *Petre Andrei*, ministrul educaţiei naţionale, în conferinţa din urmă ţinută la Fundaţia Carol I din capitală, în cadrul conferinţelor organizate de Societatea ortodoxă a femeilor române.

Filosofia raţionalistă, constată oratorul cuprinde în sine o contradicţie. Această filosofie vrea să determine şi să delimiteze ceeace nu e determinat şi finit. Ea formulează, prin raţionament, ideea de mister. Religia însă este altceva decât recunoaşterea acestui mister, ea e afirmarea unei atitudini faţă de mister, o afirmare de raporturi dinamice între om şi dumnezeire în vederea conservării şi desvoltării vieţii. Temeiul pe care se clădeşte credinţa religioasă, este *suferinţa şi nevoia de salvare a vieţii.*

Pe lângă conservarea vieţii individuale, religia urmăreşte desvoltarea vieţii sociale.

Filosoful german Nietzsche, deşi fiul unui preot, susţinea că religia creştină este negarea vieţii, ear morala ei nu este alt ceva decât o morală de sclavi care consideră drept virtute slăbiciuneaşi umilinţa. Tălmăcirea lui Nictzsche este cu desăvârşire falsă. Ideile de bază ale creştinismului ne arată tocmai contrarul celor afirmate de filosoful pomenit.

Ideea de viaţă, creştinismul nu o reduce la funcţiuni fiziologice vremelnice; ci eternă. Suferinţa preface viaţa pământească. ea însemnează o viaţă spirituală, pură, Umilinţa creştină nu este, cum crede Nietzsche, o înjosire a vieţii, ci este, cum spune Berdiaev, o renunţare la ambiţia personală şi o putere creatoare de valori universale.

Creştinismul se întemeiază pe viaţă în înţelesul ei mai înalt. Moartea este negarea vieţii. Când afirmăm valoarea *învierii*, susţinem biruinţa asupra morţii.

Pomenirea lui Emanoil Gojdu. *In memoria neuitatului mare binefăcător al neamului nostru din Ardeal, Banat şi Ungaria,* **Emanoil Gojdu,** *distins colaborator al providenţialului mitropolit Saguna, s'au slujit parastase în toate sfintele biserici ale Mitropoliei noastre, în ziua de 3 Februar c. când s'au împlinit 70 de ani dela moartea mecenatului, care era macedoromân după tată, ear după mamă bihorean.*

In catedrala mitropolitană din Sibiu sfântul parastas a fost slujit de I. P. S. mitropolit **Nicolae** *şi de un sobor de preoţi şi diaconi. Corul studenţilor Academiei teologice «Andreiane», condus de păr. prof. P. Gherman, a dat răspunsurile pline de cucernice armonii.*

La serbarea amintirii celui ce a săvârşit o monumentală operă filantropică, au asistat părinţii consilieri arhiepiscopeşti, profesorii şi studenţii Academiei teologice şi alţi credincioşi.

INFORMAŢIUNI

M. S. Regele a semnat decretul prin care se acordă dreptul ca Medalia „Crucea comemorativă a războiului din 1916—1919", să fie purtată de Măria Sa Marele Voevod Mihai, ca descendent al Regelui Ferdinand.

Fiecare *cetăţean al statului român înţelegând clipele prin care trecem şi însemnătatea împrumutului naţional, îşi va da întreg concursul pentru reuşita cât mai strălucită a acestui împrumut, menit să consolideze, la adăpostul unei oştiri puternice, progresul ţării, liniştea căminelor şi siguranţa graniţelor statorite cu preţ de jertfe nesfârşite.*

† **Dr. Ioan Sâmpăleanu,** canonic lector în Blaj, doctor în filosofie şi teologie, fost senator, distins cu mai multe ordine, şi-a dat sufletul în mânile Creatorului, în craşul Turda, la 1 Februarie 1940, în anul al 74-lea al etăţii, al 50-lea al preoţiei şi al 16-lea al canoniciei, după o boală lungă, suportată cu răbdare creştinească, împărtăşit fiind cu sfintele Taine. Rămăşiţele pământeşti ale decedatului s'au aşezat sre veşnică odihnă în cimitirul parohial din Turda, în 3 Februarie c. In veci pomenirea lui!

Act de mulţămire. Dl locotenent *Miron Băcilă*, fost student în anul I al Academiei teologice Sibiu, târnăvean de origine, a trimis depe zonă, pe seama bisericilor din parohiile *Lepindea* şi *Abuş*, prot. Târnavei, suma de Lei 6000 (şase mii), cu aceste cuvinte: *„Ca să ne ajute Dumnezeu în timp de pace şi în timp de războiu"*. Aducem dlui M. Băcilă cele mai calde mulţumiri pentru darul trimis. Pr. *Asachie Marcoviciu* şi Pr. *Stângaciu Ieronim.*

Conferinţă preoţească. — La praznicul „Intrării în biserică a Maicii Domnului", preoţimea din protopopiatul Geoagiu s'a întrunit în conferinţă de toamnă la centrul protopopesc Geoagiu. Au participat aproape toţi preoţii din protopopiat. După săvârşirea sfintei liturghii în sobor, a ţinut o impresionantă predică părintele *I. Vonica*-Băcaia [mânecând dela cuvintele din: Efes. 5, 15—16]. Mulţimea credincioşilor prezenţi o fost mult impresionată prin predica aceasta.

In cuvântarea de deschidere, păr. protopop *T. Glodeanu* accentuiază greutatea vremii şi datoria noastră, a preoţilor, de a-i face faţă.

Rolul preotului, în vremea de azi, se desprinde şi din conferinţa părintelui *I. Săbău:* „Preotul trebue să fie pânea ce se frânge pentru fiecare, şi râu de apă limpede, care să îmbie pe toţi să bea".

Tot atât de activ cere să fie preotul şi în calitate de *catihet* la şcoala primară, spune în lucrarea sa pedagogică păr. *I. Tiruţa*, vorbind despre activitatea preotului în şcoală.

O caldă mulţămire se trimite I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, pentru grija deosebită de-a îmbogăţi bibliotecile parohiale cu cărţi folositoare pentru preot şi pentru credincioşi. — Lucrarea părintelui *A. Marcu*-Rapoltel, despre „Bibliotecile parohiale şi utilitatea lor", este urmărită cu toată luarea aminte. — *Increstător.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 11 Februarie 1940, va predica părintele consilier prot. *Emilian Cioran.*

Conferinţă publică. Duminecă în 11 Februarie 1940, ora 18 (6 seara) în sala Teatrului municipal Sibiu, va vorbi dl general *Gh. T. Negrescu*, comandantul forţelor aeriene, despre *Pericolul aerian.* Publicul este invitat să asiste la această instructivă conferinţă. Bilete la cassă.

Arhiepiscopia ort.-rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 857/940 (8) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Se aduce la cunoştinţă, că în ziua de 12 Martie 1940, la ora 11, în cancelaria consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32, se va vinde spre exploatare, prin licitaţie publică cu oferte închise materialul lemnos depe suprafaţa de 13.85 hectare, conţinând 1176 arbori esenţă stejari, cu un volum de circa 1234 mc. 716 dmc. lemn de lucru, 333 mst. lemn de foc şi 182 grămezi crăci, din pădurea „Tufari", situată în hotarul comunei Cisnădie din judeţul Sibiu, cedată de către Stat în folosinţa Arhiepiscopiei ortodoxe a Sibiului.

Vânzarea se va face conform normelor prevăzute de art. 27 din deciziunea Ministerului Agriculturii şi Domeniilor, Direcţia Regimului Silvic Nr. 168.500/1937, cu respectarea condiţiunilor generale de exploatarea pădurilor Statului, complectate cu condiţiunile speciale, de cari amatorii pot lua cunoştinţă în cancelaria Arhiepiscopiei ortodoxe în Sibiu şi la Ocolul silvic Valea Sadului în Sibiu.

Garanţia provizorie este de Lei 62.440.

Oferte telegrafice, telefonice, netimbrate, nesigilate sau supraoferte nu se primesc.

Sibiu, 29 Ianuarie 1940.

Din încredinţarea I. P. S. S.

Tr. Scorobeţ *asesor consistorial* — **A. Popa** *secretar*

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

în cântările primilor creştini, luând astfel un început de artă bisericească.

Unele imne, al căror autor este Sfântul Romanimnologul sau melodul, se află colecţionate în Contakion [slavoneşte Condac], care se traduce „sul de lemn", în jurul căruia era înfăşurată hârtia cu imne ce cuprinde cuvinte din Sfânta Scriptură, descrise într'un ritm poetic creştin, cu caracter liric, având părţi epice şi dramatice; strofele erau cântate de o singură voce, iar refrenul intonat de toţi credincioşii unison în cor, observându-se topica. Autorul acestor imne, a compus şi melodia din rezumatul celor opt glasuri numită melodia, [idiomelon] cu unele strofe model [heirmos], observându-se măsura metrică a silabelor, împreună cu accentul lor.

Această formă melodică este şi azi reprezentată în cântările acatistos. ce au fost copiate ca model în biserica slavonă.

Cântarea vechilor creştini, cu cele 3 centre mari: Siria, Egiptul şi Asiamică, s'au răspândit înspre America, Persia, Georgia, pentruca sub forţa conducătoare a Bizanţului să se acomodeze ritului din Capadochia şi Constantinopol, de unde s'au propagat înspre Europa apuseană având centre: Ravena—Milano, unde Sfântul Ambrosie a fixat cântările ortodoxe în colecţia corală întitulată „Antifonar", devenită mai târziu coralul Gregorean, care cântări au evoluat pe drumuri greşite de caracterul canonic bisericesc.

Importanţa canonică şi dogmatică a melodiilor bisericeşti s'a evidenţiat în deosebi în timpul luptelor date cu ereticii arieni, cari încercau să cucerească aderenţi la învăţătura lor falsă, întrebuinţând cântări religioase cu melodii frumoase, dar împrumutate din muzica profană cultă păgână.

Rezultatul acestor cântări profane, propagate în mediul creştin, a avut repercursiuni în liturghia spaniolă aşa numită Mozarab, încă înainte de invazia arabilor, care tip liturgic s'a deosebit mult de cel latin. Elemente melodice populare s'au întrebuinţat şi în biserica armeiană şi coptică, având ca izvor de inspiraţie muzicalitatea glasurilor bisericeşti.

Cântările creştine începând cu primele veacuri şi-au însuşit originalitatea în rezumatul celor opt glasuri pe baza principiilor teoretice create de curentul oriental, şi perfecţionate în şcoala bizantină, cărora nu le putem atribui formatele gamelor majore şi minore de azi, pentrucă această construcţie diatonică majoră şi minoră nu posedă toate intervalele, dintre care cele mărite micşorate, obişnuite de vechi creştini, conţin idei bogate în motive, a căror expresii muzicale va da material pentru toate timpurile. In ceea ce priveşte caracterul major-minor de azi, îl aflăm numai ca variante printre intervalele tonale ale glasurilor ortodoxe.

Cântările creştine, cu stilul homofon, se deosebesc de gamele greceşti numite bisericeşti, care sânt următoarele: doric, lidic, frigic, mixolodic, hipodoric, hipolidic, higofrigic, hipomixolidic, toate aceste game sânt extrase din cântările diferitelor ţinuturi greceşti, care păstrează legătură cu muzicalitatea antică cu mult înainte de èra creştină. Muzica antică a grecilor a suferit mari schimbări odată cu apariţia cântărilor creştine, ce prezentau o superioritate în frumseţea şi blândeţea lor, dar această înrâurire nu denotă o uniformizare a muzicei populare greceşti cu cea creştină bisericească.

Popoarele ortodoxe au păstrat caracterul glasurilor în biserică, prin scheletul melodiilor ce le alcătuesc; totaşa şi azi trebue să păstrăm această muzicalitate, care nu este rezultatul diferiţilor compozitori, ci creaţia întregimii creştine exercitată de veacuri, contribuindu-se astfel şi la reforma instructivă asupra melodiilor ce izvorăsc din popor.

Din mersul melodiilor şi din intervalele ce alcătuesc ideile glasurilor, se simt şi azi sentimentele primilor creştini, a căror muzicalitate diferă de cea profană orientală şi de muzica religioasă ale autorilor din Europa apuseană, cari au îndepărtat ideile glasurilor ortodoxe bisericeşti cu instrumentele muzicale introduse în biserică, a căror opere religioase nu se deosebesc cu nimic de muzica profană clasică şi modernă de azi.

Cântarea bisericească, cu intervalele ei impresioniste, se poate fixa bine cu notele liniare de azi, cari au un început din semnele întrebuinţate de Sfântul I. Damaschin şi Roman melodul, cari semne mai târziu au fost perfecţionate de călugărul muzician Gujdo D'arezzo. Pentru aceea, e necesar să fim cu multă atenţiune la intervalele ce alcătuesc glasurile, păzindu-le de atracţia gamelor majore-minore care sânt întrebuinţate azi în muzica cultă profană, pentru a nu orienta cântările bisericeşti cu astfel de directive, care ar deranja construcţia lor, păstrate cu atâta fidelitate de biserica ortodoxă.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 18 Februarie 1940 — Nr. 8

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mi

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 1167/1940.

Circulară

Pentru alegerea de membri în Adunarea Eparhială, la locurile devenite vacante prin moarte

In urma încetării din viaţă a unor membri ai Adunării eparhiale au devenit vacante mandatele în unele cercuri electorale. Dispunem, ca şi până la reorganizarea generală a corporaţiunilor bisericeşti, aceste locuri vacante să se completeze prin alegeri noi, pentru timpul cât va dura valabilitatea actualelor mandate. Normele de procedură pentru aceste alegeri sunt cuprinse în:

a) Legea dc organizare a bisericilor ortodoxe-române (art. 8—11),

b) Statutul legii de organizare (art. 38—80).

c) Regulamentul pentru alegerea şi constituirea organelor reprezentative şi executive în parohiile, protopopiatele şi eparhiile din Biserica ortodoxă română, sancţionat prin Inalt decret regal Nr. 2994 din 27 August 1937 şi publicat în Monitorul Oficial p. I, Nr. 213 din 15 Sept. 1937.

Cercurile electorale în care se vor face alegeri din **Cler**, sunt:

Cercul IV **Sebeş**. Sediul Sebeş.

Parohiile: Berghiu, Cacova, Câlnic, Căpâlna, Cioara, Ciugud, Colibi, Deal, Daia, Drâmbari, Hăpria, Lancrăm, Laz, Limba, Loman, Oarda de jos, Oarda de sus, Ohaba, Petreşti, Pianul de jos, Pianul de sus, Răchita, Răchita-Purcăreşti, Răhău, Săsciori, Sebeş, Sebeşel, Sibişani, Şugag, Totoiu, Vingard, Vinţul de jos, Tărtăria.

Cercul XII **Geoagiu** Sediul Geoagiu.

Parohiile: Almaşul-mare, Brădet, Almaşul mare-Joseni, Almaşul-mare-Suseni, Almaşul de mijloc, Almaşul-mic de munte, Ardeu, Băcâia, Băcăinţi, Balşa, Bobâlna, Boiu, Bozeş, Bulbuc, Cerul Băcăinţi, Cheile Cibului, Cibu, Cigmău, Folt, Geoagiu Băi, Geoagiu-Joseni, Geoagiu-Suseni, Glod, Homorod-Joseni, Homorod-Suseni, Mada. Mermezeu Văleni, Nădăştie, Poiana, Porcurea, Rapolt, Rapoltel, Renghet, Stăuni, Techereu, Uroi, Valea Epii, Valea-mare, Voia.

Cercul XVI **Braşov**. Sediul Braşov.

Parohiile Augustin, Apaţa, Baciu, Bod, Braşov-Blumăna, Braşov-Cetate, Braşov-Dârste, Braşov-Scheiu, Braşov-Stupini, Braşov-Tocile, Braşov-Vechiu, Budila, Cărpiniş, Cernatu, Crisbav, Feldioara, Hălchiu, Herman, Măgheruş, Ormeniş, Preşmer, Purcăreni, Rotbav, Sânpetru, Satu-nou, Satulung bis. Sf. Adormire, Satulung bis. Sf. Arhangheli, Târlungeni, Ţinţar, Turcheş, Zizin.

Cercul XVIII **Făgăraş**. Sediul Făgăraş.

Parohiile: Beclean, Berivoii-mari, Berivoii-mici, Breaza, Cincşor, Comăna-de-sus, Cuciulata, Dridif, Făgăraş, Galaţi, Grid, Hălmeag, Herseni, Hurez, Lisa, Ludişor, Lupşa, Luţa, Mândra, Mărgineni, Părău, Perşani, Recea-Telechiană, Râuşor, Rucăr, Sâmbăta-de-jos, Sâmbăta-de-sus-răsăriteană, Sâmbăta-de-jos-apuseană, Şercaia, Şona, Şercăiţa, Şinca-nouă, Toderiţa, Veneţia-de-jos, Veneţia-de-sus, Vlădeni, Voila, Voivodenii-mari, Voivodenii-mici.

Cercul XIX **Avrig**. Sediul Avrig.

Parohiile: Arpaşul-de-jos, Arpaşul-de-sus, Avrig, Colun, Corbi, Drăguş, Feldioara, Glâmboaca, Oprea-Cârţişoara, Porceşti, Porumbacul-de-jos, Porumbacul-de-sus, Porumbacul-de-sus-răsăritean, Porumbacul-de-jos-apusean, Săcădate, Sărata, Scorei, Sebeşul-de-jos, Sebeşul-de-sus, Streja, Cârţişoara, Ucea de-jos, Ucea-de-sus, Viştea-de-jos, Viştea-de-sus.

Pentru alegerea membrilor din **Cler**, se fixează termen pe ziua de *Vineri 15 Martie 1940*, la care dată toţi preoţii şi diaconii în funcţiune, din circumscripţia electorală respectivă, inclusiv preoţii şi diaconii monahi, care suplinesc parohii şi exercită în mod provizoriu funcţii de parohi, se vor întruni la parohia centrală la ora 11 a. m. şi vor proceda la alegere conform regulamentului.

Atragem atenţia asupra art. 42, în care se spune, că preoţii care doresc să candideze, trebue să-şi anunţe candidaturile în scris la »Biroul electoral eparhial«, care va lucra la Consiliul arhiepiscopesc, cel mai târziu cu 20 zile înainte de data fixată pentru alegere.

Conducerea alegerii membrilor din **cler**, Consiliul arhiepiscopesc o încredinţează următorilor delegaţi:

1. In cercul electoral *Sebeş:*
Prot. Dr. Vasile Oana, protopresbiter, Sebeş.
2. In cercul electoral *Geoagiu*:
Prot. Teodor Glodeanu, protopresbiter, Geoagiu.
3. In cercul electoral *Braşov:*
Pr. Dr. Nicolae Stinghe, adm. prot. Braşov.
4. In cercul electoral *Făgăraş:*
Prot. Pavel Borzea, protopresbiter, Făgăraş.
5. In cercul electoral *Avrig:*
Prot. Emilian Cioran, consilier mitropolitan, Sibiu.

* * *

Cercurile electorale în care se vor face alegeri de **mireni**, sunt:

Cercul I *Sibiu*. Sediul Sibiu.
Se va alege *un* membru.

Parohiile: Boiţa, Bungard, Cornăţel, Nucet, Cisnădie, Guşteriţa, Mohu, Loamneş, Ocna (par. de jos), Ocna (par. de sus), Poplaca, Răşinari, Râu-Sadului, Roşia, Ruşcior, Ruşi, Sadu, Sibiu (cetate), Sibiu (sub. Iosefin), Sibiu (sub. inferior I), Sibiu (sub. inf. II), Slimnic, Şelimbăr, Şuramare, Tălmăcel, Turnişor, Vurpăr.

Cercul IX *Hunedoara*. Sediul Hunedoara.
Se vor alege *doi* membri.

Parohiile: Alun, Baia-Craiului, Batiz, Boş, Boroşod, Chitid, Cerbăl, Cerişor, Cinciş, Găunoasa, Ghelar, Găvăjdia, Hăşdău, Hunedoara, Iosani, Lelese, Mânierău, Nădăştia-de-jos, Nădăştia-de-sus, Răcăştia, Ruda, Sâncrai, Socet, Teliuc, Zlaşti. Băţălari, Valea-Nandrului, Peştişul-mare, Ocolişul-mic, Ocolişul-mare, Sfânta-Maria-de-piatră, Silvaşul-de-jos, Silvaşul-de-sus, Streiu Plopi, Streiu-Săcel, Streiu-Sângeorgiu, Valea-Sângeorgiu.

Cercul VIII *Haţeg*. Sediul Haţeg.
Se va alege *un* membru.

Parohiile: Aninoasa, Băiţa, Băeşti, Băreşti, Covragiu, Dâlja-mare, Dealul-babii, Federi, Fizeşti, Gânţaga, Grid, Haţeg, Jieşti-Popi, Livezeni, Luncani, Lupeni, Măceu, Măleia, Nucşoara, Ohaba-de-sub peatră, Petrila-Brad, Petrila-Lunca de-sus, Petrila-Poeni, Petrila Reg.-Ferdinand, Petroşeni, Pui-Galaţi, Râuşor, Rea, Ruşi, Sălaşul-de-sus, Sânpetru, Vâlcelelebune, Vâlcelele-rele, Vulcan.

Cercul XV *Oituz*. Sediul Sf. Gheorghe.
Se va alege *un* membru.

Parohiile: Aita-mare, Aita-medie, Arini, Araci, Ariujd, Băcel, Bara-Olt, Baţanii-mari, Barcan, Bicazul-Ardelean, Bicsad, Belini, Boroşneul-mare, Breţcu, Căpeni, Cernatu-de-jos, Mărtănuş, Chichiş, Comolău, Covasna, Ditrău, Dobârlău, Dobolii-de-jos, Frumoasa, Hăghig, Iarăşi, Intorsura Buzăului, Teliu, Vama-Buzău, Vâlcele, Zăbala, Zagon, Gheorgheni, Ghimeş-Făget, Petru-Rareş, Mercurea-Ciuc, Târgu-Săcuesc, Tuşnad-Băi, Mărtineni, Ojdula, Valea-mare, Lisneu, Lunca-Câlnicului, Mărcuş, Micfalău, Ozun, Poiana-Sărată, Sf. Gheorghe, Sita-Buzău.

Cercul V *Făgăraş*. Sediul Făgăraş.
Se va alege *un* membru.
Parohiile din acest cerc, sunt publicate mai sus.

* * *

Pentru alegerea membrilor **mireni** se fixează termen de alegere pe ziua de *Dumineca a doua din păresimi, 24 Martie 1940*.

Convocarea adunărilor parohiale electorale se face cu 8 zile înainte, adică în Dumineca primă din păresimi, din *17 Martie 1940*

In parohiile vacante, adunările parohiale pentru alegerea membrilor în Adunarea eparhială, vor fi convocate Duminecă 24 Martie 1940, iar alegerile în aceste parohii se vor face în *Dumineca a treia din păresimi*, din *31 Martie 1940*.

La aceste adunări parohiale nu se vor putea discuta alte chestiuni, singurul obiect fiind efectuarea alegerii.

Se menţionează că mirenii, cari doresc să candideze, pentru a putea fi aleşi membri în adunarea eparhială, trebue să-şi anunţe candidaturile prin petiţie scrisă, timbrată în regulă, însoţită de o taxă de 500 Lei şi adresată »Biroului electoral eparhial« dela Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu. Se va specifica adresa exactă şi circumscripţiile unde candidatul vrea să candideze.

La cererea de candidare se vor anexa următoarele acte:

1. Certificat dela parohia în care locueşte candidatul, din care să se constate, că este înscris în lista membrilor unei adunări parohiale de pe teritorul Arhiepiscopiei Sibiu.

2. Un certificat de bună reputaţie, de practicarea vieţii bisericeşti şi de manifestare ca bun ortodox, eliberat tot de oficiul parohial.

3. Extras de botez.

4. Un memoriu prin care candidatul să arete meritele sale reale pe teren cultural, social, de binefacere etc.

5. Declaraţie că nu este francmason şi nici membru al vre-unei alte asociaţii oculte asimilată francmasoneriei.

Petiţiile vor fi înaintate cel mai târziu *cu 20 zile înainte de ziua fixată pentru alegeri.*

După efectuarea alegerii, procesul verbal încheiat în regulă şi care va cuprinde data convocării, ziua întrunirii, locul unde s'a făcut alegerea şi celelalte amănunte prevăzute în regulament, se va subscrie de preşedinte şi de membrii biroului, se pune în plic sigilat, cu sigilul parohiei, peste ceară roşie, încredinţându-se unei persoane de încredere ca să-l prezinte delegatului eparhial, în ziua de Sâmbătă, 6 Aprilie a. c., ora şi locul desenat de mai 'nainte de către Consiliul eparhial pentru depunerea scrutinului mirenesc.

Bărbatul de încredere care a primit plicul cu rezultatul alegerei dela parohie, este obligat a păstra acest plic intact şi a-l preda astfel delegatului eparhial în ziua depunerii scrutinului, aceasta spre a se evita contestaţii şi reclamaţiuni cari ar putea să zădărnicească alegerile.

In scopul acesta Adunarea electorală va desemna şi un supleant pe lângă bărbatul de încredere, astfel ca — atunci când cel din urmă ar fi împiedecat de forţă majoră să ducă plicul sigilat la delegatul eparhial — misiunea aceasta să o îndeplinească supleantul.

In ziua de *Sâmbătă, 6 Aprilie 1940,* se face despuierea scrutinului cu voturile membrilor *mireni,* votaţi pentru Adunarea eparhială. Această despuiere va avea loc sub preşedinţia unui delegat din cler, trimis anume în acest scop de către consiliul eparhial (art. 33 şi 66 Reg.).

Conducerea scrutinului care se va face în ziua de *Sâmbătă 6 Apri-*

lie 1940, Consiliul eparhial o încredinţează următorilor delegaţi:

1. In cercul electoral *Sibiu:*
Prot. Emilian Cioran, consilier mitrop. Sibiu.

2. In cercul electoral *Hunedoara:*
Prot. Nicolae Suciu, protopresbiter, Hunedoara.

3. In cercul electoral *Haţeg:*
Prot. Ieronim Ciocan. protopresbiter Haţeg.

4. In cercul electoral *Oltuz:*
Prot. Aurel Nistor, protopresbiter Sf. Gheorghe.

5. In cercul electoral *Făgăraş:*
Prot. Pavel Borza, protopresbiter Făgăraş.

P. C. protopopi şi bărbaţii de încredere cari au fost însărcinaţi cu lucrări în legătură cu ducerea la îndeplinire a dispoziţiilor regulamentare, referitoare la aceste alegeri eparhiale parţiale, vor avea a purcede cu toată conştienţiozitatea, fiind personal responsabili de executarea lucrărilor la termenele fixate.

Sibiu, din şedinţa plenară a Consiliului Arhiepiscopesc ţinută la 8 Februarie 1940.

Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Al. Popa
Secretar

Sfânta Treime şi viaţa socială

Sfânta Treime este dogma de temelie a creştinismului, este realitatea fundamentală a existenţii. Creştinismul a valorificat însă prea puţin această piatră unghiulară a concepţiei sale în viaţa concretă.

Şi totuşi fără Sf. Treime nimic nu se poate explica din creştinism. Nici venirea lui Iisus Hristos pe pământ, nici opera îndeplinită de El, nici viaţa creştină mai înaltă care se reduce în mare parte la lucrarea Duhului Sfânt. Iisus Hristos stă în fiecare clipă a vieţii Sale pământeşti, cu faţa către oameni, dar şi către Tatăl, a cărui voie a venit s'o facă.

Ceea ce am vrea să arătăm în acest articol este nu că Tatăl sau Fiul, sau Duhul Sfânt luaţi câte unul au o mare însemnătate în viaţa omenească, ci în solidaritate, ca Sf. Treime nedespărţită.

Suntem îndreptăţiţi să afirmăm cu tărie că Sf. Treime ca solidaritate nedespărţită a persoanelor divine, nu este o realitate în cer fără eficienţă asupra vieţii omeneşti, ci că în ea se cuprinde modelul şi puterea pentru singura organizare dreaptă şi firească a vieţii sociale.

Afirmarea aceasta, pe care o puteam face şi numai la sfârşitul articolului, o vom sprijini prin cele ce urmează.

Cum am mai avut ocazia să spunem şi altădată, astăzi e bun câştigat şi pentru filosofie — nu pentru filosofii înapoiaţi, ci pentru cei cu ochii deschişi la profunzimile vieţii spirituale — că Dumnezeu nu poate fi decât persoană. Numai persoana e liberă, e conştientă, e subiect Stăpân pe actele Sale şi un obiect stăpânit de legea necesară a unei desvoltări şi manifestări uniforme. Dumnezeu nu e substanţă nu e principiu, şi nu e lege, căci acestea sunt forţe şi realităţi cu desfăşurare automată, neliberă. Dumnezeu e persoană, alegând cu suveranitate ce vrea să facă, desigur o persoană atotputernică, absolută.

La definitiva stabilire a acestui adevăr a contribuit şi faptul că Dumnezeu nu poate fi conceput lipsit de iubire. O fiinţă fără iubire nu are o situaţie morală demnă de admirat. Iar iubirea implică libertate. Principiul, legea care se desfăşoară automat şi necesar nu poate cunoaşte iubirea, căci de ar cunoaşte-o şi n'ar putea lucra potrivit cu ea, ar simţi în mod tragic neputinţa proprie.

Unde este iubire trebue să fie persoană însă şi din alt motiv. Iubirea nu poate exista decât între cel puţin două persoane. Iubirea de sine nu e iubire propriu zis. Nici iubirea faţă de un lucru. Prin iubire faci pe cineva egal cu tine însuţi. Iată aşa dar că însuşirea iubirii în Dumnezeu ne face să admitem nu numai că Dumnezeu este persoană ci chiar că sunt mai multe persoane divine. Dacă această însuşire este eternă în Dumnezeu, eternă trebue să fie şi pluripersonalitatea. Şi iubirea în Dumnezeu trebue să fie din veci, căci dacă am admite că e numai dela crearea lumii — de când şi-a făcut un obiect al iubirii Sale — ar trebui să admitem că cea mai însemnată însuşire a Sa a câştigat o ulterior, că în Dumnezeu există o creştere, sau n'am găsi o explicaţie a creaţiunii, căci pentru care motiv ar fi creat Dumnezeu lumea dacă n'ar fi avut iubire?

Fără Sf. Treime, nu putem înţelege creaţiunea lumii, sau creaţiunea lumii ne duce în mod necesar la dogma Sf. Treimi.

Dar nu numai faptul că Dumnezeu este iubire curată ne arată că sunt mai multe persoane divine, ci însuşi faptul că este peste tot persoană, adică libertate conştientă. Căci a fi persoană, adică libertate, înseamnă a fi deschis către altă persoană faţă de care să întrebuinţezi libertatea; însemnează a te oglindi în altă persoană, în a te bucura cu ea şi de ea. Cu cât eşti mai singur, cu cât eşti mai închis în tine, cu atât îţi scade viaţa, avântul, mulţumirea, cu atât devii mai uscat, mai sec, mai nefericit, căzut ca într'o »boală de moarte«. Dacă suntem creaţi de Dumnezeu, trebue să se arete şi aci, în trebuinţa noastră de-a sta în comuniune cu alte persoane, o parte din chipul lui Dumnezeu. Necesitatea noastră după comuniune trebue să reflecte o rânduială de temelie a existenţii, comuniunea din Dumnezeu; faptul că putem fi persoane numai în această comuniune, trebue să arete că şi la Dumnezeu este comuniune interpersonală.

Prin urmare persoană, iubire, intercomunicare personală sunt trei elemente ale aceleiaşi realităţi. Una fără alta nu poate exista. Persoana creşte în măsura în care creşte în ea iubirea, adică comuniunea cu altele. Persoana desăvârşită este acolo unde e iubire şi comuniune desăvârşită. Cu cât e mai mare unitatea între persoane, cu atât sunt mai desăvârşite persoanele. Şi aceasta are loc la Dumnezeu. De aceea dogma subliniază la Dumnezeu tot atât de puternic unitatea — o unitate cum nu se poate realiza între oameni — şi personalitatea, o treime de personalităţi săvârşite, depline cum nu se află pe pământ.

Un Dumnezeu în care nu sunt mai multe persoane, e un Dumnezeu fără iubire, dar şi fără caracter personal. E un principiu, o lege. Iar fiindcă mai există şi o lume, iar această lume nu a putut o crea liber — nefiind persoană — ea a emanat din el. Un Dumnezeu care nu e în mai multe persoane, e un Dumnezeu panteist.

O anumită concepţie croită de filosofi după chipul îndeletnicirii lor voia să vadă în timpurile trecute fericirea de care se bucură Dumnezeu în sine şi înainte de crearea lumii, într'un fel de contemplaţie filosofică a Sa însuşi. Dumnezeu era un filosof singuratic preocupat de propria Sa cunoaştere. Şi îndeletnicirea aceasta forma idealul suprem şi pentru om. Maxima »Odi profanum vulgum et arceo«, era considerată ca indicând o stare de supremă înălţime spirituală, închiderea în lumea interioară a unor speculaţii dispreţuitoare de realitate, a unor speculaţii cari ele cuprind adevărata realitate, era socotită drept capătul din urmă al desăvârşirii, al personalităţii.

Dar iată că azi concepţia aceasta este aruncată peste bord. Dogma Sf. Treimi, care apărea drept un non-sens minţii filosofice, e recunoscută ca cuprinzând un adevăr de temelie, atât de firesc, atât de simplu, atât de evident, pe care însă mintea omenească, orbită de păcatul egoismului, nu numai că nu l-a descoperit ea singură, ci nici nu l-a putut înţelege multă vreme.

Fericirea lui Dumnezeu nu stă într'o contemplaţie a propriului eu, ci în ceea ce constă peste tot fericirea, în comuniunea interpersonală, în bucuria de altul, în mulţumirea de a fi cu altul. Dumnezeu nu se plictisea înainte de-a fi lumea; nici n'a avut lipsă de ea pentru a câştiga fericirea comuniunii; ci ea s'a produs tocmai din voinţa lui Dumnezeu de-a face şi o altă categorie de existenţe să experieze fericirea de care se bucura El din veci, de-a crea şi alte subiecte ale fericirii prin comuniune; prin comuniune cu Sine şi între ele.

Căci în dragoste şi comuniune e totul: credinţă, fericire, mântuire, moralitate, personalitate. Fără comuniune toate astea sunt teorii şi fiinţa e bolnavă de moarte, ceea ce vom desvolta în alt număl al ziarului.

Terminăm această primă parte a articolului citând câteva rânduri din marele teolog anglican Ch. Gore:

»Nu este o bucurie să credem că ultima realitate este nu o unitate monotonă, ci o unitate care conţine în sine o comunitate de persoane, — o unitate care nu poate fi niciodată realizată atât de deplin între persoanele omeneşti, dar care în acelaşi timp ne asigură că personalitatea şi viaţa personală implică esenţial comunitatea? In om personalitatea creşte din comunitate şi implică totdeauna comunitate. Ideea personalităţii ca fiind prin sine individ şi eu (the idea of personality as primarily individual and fundamentally selfisch), am învăţat că e falsă. Numai în comunitate începem să ne realizăm pe noi înşine, şi cu cât ne dărnim mai larg în comunitate cu atât ne realizăm mai mult pe noi înşine. Şi este o bucurie să vedem temeiul acestei legi în Fiinţa Supremă. Pentrucă acolo existenţa eternă este comunitate. In Dumnezeu nu este unitatea mai întâi şi apoi multiplicitatea, sau mai întâi multiplicitatea şi apoi unitatea.« (Belief in Christ, London 1924, p. 253).

D. STĂNILOAE

FOIŞOARA

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(3) **De protopopul Gh. Maior**

(Urmare)

Religia este elementul care înviorează şi activează întregul suflet. Şi când e pusă să lucreze dinafară, ea trebue să îmbrăţişeze întregul suflet al celuice stă în faţă. Trebue să grăiască la fel de puternic şi de cald şi de convingător şi pentru creer şi pentru inimă şi voinţă. Toate trei trebuesc hrănite şi înfiorate în aceeaşi vreme, toate trei trebue spiritualizate deodată.

E evident deci, că păstorului îi trebue pe lângă o filosofie a religiunii şi a vieţii, şi o psihologie, o psihologie religioasă, bazată pe studii temeinice, pe observare şi meditare stăruitoare. Psihologia va lumina în primul rând cum să vorbeşti, ca mile de inimi la un fel să bată. Să preamărească cu o gură şi cu o inimă pe Cel Tare şi Mare!

Cum vedeţi, îi recunosc religiei marea putere de a ne duce prin nelinişte, deseori prin grele tulburări, la liniştea etern împăcată cu sine însaşi, îi atribui puterea de a ne spiritualiza însuşi sufletul, ceeace nu e altceva decât expresia supremă a înobilării, a trecerii vieţii din o stare inferioară într'una cât mai superioară cu putinţă a transforma energiile inferioare, animalice poate, din om în forţe superioare, până la asemănarea cu Dumnezeu. Ceea ce înseamnă că religia subiectivă a cuiva poate fi influinţată, că e posibilă o „încreştinare", dacă se lucrează conştiu şi priceput asupra sufletului omenesc întreg.

Increştinare! Inobilare! Ce uşor de spus, ce greu de făcut! Increştinare va fi o haină lungă până la pământ iar înlăuntru plină de toată nedreptatea? Oare înobilare va fi un blazon, câteva piei de câne scrise cafigrafic şi nişte brandemburguri de aur sau din nu ştiu ce altă materie şi culoare? Oare eşti nobil cu adevărat, ori creştin veritabil, când vei lua înfăţişare de mironosiţă şi obiceiuri de aristocrat, iar înlăuntrul tău clocote iadul, chiar de ai făcut milostenii cu răsunet şi predici patetice de bariton la zile mari? Nu eşti oare cumva pisică cu blana ispititor de asemănătoare cu împrejurimea, ca mâţa, care se face moartă pentru a înşela porumbeii să se apropie de ea? A increştina, a înobila religios, e ceva mai adânc. Inseamnă să fii Ioan Botezătorul pentru zilele tale: glas care strigă cu răgnetul celui din pustie, de să se cutremure şi cele mai împietrite inimi, şi cele mai întinse pustiuri sufleteşti, dacă aşa numai poate fi deşteptată lumea, şi ca el să fii gata a ţi se pune capul pe tipsie, dacă Irodiada şi-a trimis progenitura să joace la banchetele celor cu brandemburguri. Şi Ioan n'a strigat numai odată, şi Ioan n'a fost numai într'o zi ascet, şi Ioan n'a învăţat, că numai când şi când să faci roduri vrednice de credinţă.

Religia trebue să lucreze în *permanenţă* la perfecţionarea omului. De o laşi să fie voalată de elementele lumii, şi adormită pentru a o deştepta la zile mari, şi nu te însoţeşte pururea şi nu o ajuţi să fie trează în fiecare clipă, — nu aştepta nici un bine dela ea. Cum trece curentu electric prin sârmă şi mână fabrici şi luminează nopţile fără lună şi camerile fără zare, aşa religia trebue să străbată ca pe un neîntrerupt circuit, toţi nervii omului, încât orice vei face să se simtă că e produsul aceste forţe motrice de lumină şi de căldură. Religia e realitate permanentă a sufletului omenesc, dar nu una statică, ci una dinamică. Ioan era uzina care permanentiza religia în alţii prin permanenţa religiei din sufletul lui.

Niciodată să nu-i pierdeţi din vedere acest caracter. Şi'n somn ea să aprindă omului măcar o candelă de veghe! Aşa să o faceţi să lucrete în toţi. Căci a fi creştin înseamnă *a trăi* un fel propriu de viaţă: a trăi creştineşte eroic, iar omul trăeşte chiar şi când ochii trupeşti i-a închis pentru câteva ceasuri. Religia te sprijineşte şi ocroteşte şi când i-ai închis pe vecie.

Aceasta însemnează a face din religia obiectivă un soare care să aprindă şi lumineze pe cea subiectivă aşa fel încât să poată oricine exclama cu Pavel: „Nu mai trăesc eu, ci trăeşte întru mine Hri-

Deviza F. R. N. este deviza neamului

de **Dr. G. Preda**

In decretul lege asupra organizării Frontului Renaşterii Naţionale exista la articolul 2 deviza acestei organizaţii cuprinsă în cuvintele: *Regele, Naţiunea, Munca* şi *Credinţa*.

F. R. N. ca organism politic integral, unic în statul român, urmăreşte precum ştim: înălţarea Patriei prin întărirea idei naţionale, a cultului monarhic, a solidarităţii fiilor ţării, a familiei; desvoltarea credinţei creştine şi a culturei autohtone; o propăşire materială cu obligativitatea şi cinstirea muncii; o preţuire a dreptăţii sociale precum şi o organizare profesională în concordanţă cu prevederile constituţiei.

Pentru consolidarea şi apărarea statului şi neamului, F. R. N. priveşte Coroana, Biserica, Statul şi Neamul strâns unite într'un tot viu, organic, unanim şi indestructibil.

După Constituţia „Regele Carol II" ideea de stat se identifică cu cea de neam, căci statul român capătă expresie dela neamul românesc în concepţia sângelui, graiului, credinţei, obiceiurilor, tradiţiilor şi datinelor româneşti.

In acest nou stat român — întocmit după constituţie, — ideea de neam este tot una cu aceea de creştin.

Poporul român este poporul care nu a avut nevoia socială de a primi actul politic al botezului de recunoaştere spirituală creştină. Poporul român — pot zice că — s'a născut creştin şi fenomenul creştinismului nu l-a surprins într'o fază ulterioară a începuturilor sale.

Noul stat român, una deci cu Biserica şi cu neamul, constitue o sinteză organică a încorporării unitare a celor două forţe: Coroana şi Naţiunea.

F. R. N. ca o spiritualizare în aspect profund etnic a legăturilor politice şi sociale dintre Coroană şi Naţiune nu poate avea o deviză mai potrivită cu aceea ce i s'a dat.

Cercetând mai de aproape miezul etnicului nostru şi acel al expresiei real creştine, cercetând instinctul de conservare a neamului şi a creştinătăţii noastre, putem constata şi mai bine întru cât deviza F. R. N. poate fi deviza neamului.

Pentru susţinerea acestei idei, îmi propun ca în cele ce urmează să lămuresc înţelesul fiecărei noţiuni din couţinutul devizei.

A. Regele.

Poporul român este prin excelenţă un popor monarhic, regalist şi dinastic.

Statul nostru fiind totdeauna considerat ca un apostolat domnesc una cu Biserica şi neamul, Regele, a fost şi este privit ca un îndreptar al tuturor, în toate acţiunile ce angajează binele social, viaţa şi soarta ţării şi neamului. In Rege porul vede stimulentul moral în îndeplinirea neşovăelnică a datoriei sale.

Regele a fost şi este considerat ca cel mai însemnat far ce luminează drumul spre realizarea idealurilor naţicnale şi cel mai puternic şi sigur sprijin în momentele grele ale ţării.

Resortul dragostei şi al recunoştinţei faţă de Rege şi Dinastie reiese din faptele mari, din sacrificiul făcut pentru neamul românesc de monarhii pe care i-a avut poporul.

Cu privire la aceste fapte îmi iau permisiunea ca din multele şi importantele acte (de care va vorbi la timpul său istoria) săvârşite de iubitul nostru Suveran: M. S. Regele Carol II, să enunţ pe acelea ce cimentează pentru veşnicie legătura dintre popor şi persoana Sa.

M. S. Regele Carol II dovedeşte în toate ocaziile că este unul din cei mai buni cunoscători ai istoriei şi trecutului neamului românesc.

Nu a existat şi nu există în ţară, în special în provinciile alipite patriei mamă, vreo sărbătoare însemnată pe care să nu o onoreze cu prezenţa Sa, cu cuvântul Său măestrit care dovedeşte cu prisosinţă bogatele sale cunoştinţi, în special acele ce ne leagă de pământul ţării noastre,

Imi amintesc cum în primăvara anului 1919 încă pe când era Principe de Coroană vizitând oraşul nostru a ţinut în răspunsul dat urării de bună venire ce i-o adresase preşedintele „Astrei" din acele vremuri (Prof. A. Bârseanu) să-şi exprime dragostea faţă de Ardeal prin cuvintele: „Cunosc veacurile de suferinţă ale poporului român din părţile ardelene, maramureşene, bănăţene, şi crişene, cunosc jertfele grele făcute de acest popor pentru menţinerea sa".

„Ştiu că istoria acestui popor este una cu cultura Sa, este una cu sufletul său, Iar din comoara sufletească a unui Şaguna, Lazăr, Bariţiu, etc. au eşit destule raze care au luminat şi încălzit corpul întreg al neamului românesc de dincolo şi dincoace de Carpaţi".

„Cel ce cunoaşte această istorie, nu poate să nu-l iubească, să nu lucreze cu râvnă la propăşirea lui şi cu el la progresul vieţi şi culturii româneşti".

Ca un vrednic urmaş al Tatălui Său, al neuitatului Rege Ferdinand I, M. S. Regele Carol II, a ţinut chiar din primele zile ale urcărei Sale pe Tron să-şi exprime Inalta Sa dragoste pentru cultură şi aşezămintele culturale creind numeroase instituţii culturale primind preşedinţia de onoare a „Astrei" afirmându-şi astfel voinţa Sa de a deveni un Voevod al Culturei în sensul lui Neagoe Basarab, Brâncoveanu, Matei Basarab şi Vasile Lupu.

Negreşit această afirmare a M. S. Regelui Carol II îşi are logica ei.

România rotunjita în graniţele etnice, urmează ca odată cu politica de conservare a figurei sale geografice şi cu aceea de cristalizare a vieţei sociale şi politice lăuntrice să-şi desvolte şi condiţiile prielnice unui spirit creator românesc, care să afirme personalitatea specifică a poporului nostru. Afirmând voinţa Sa ca Voevod al culturei româneşti, M. S. Regele Carol II a deschis principial deci, calea drepturilor noastre prin meritele noastre, prin creaţiile propii geniului nostru etnic. M. S. Regele Carol II nu s'a mulţămit numai să-şi aşeze domnia pe temelia acestei culturi, El ne-a acordat o Constituţie şi acest aşezământ Constituţional trebuie privit ca cel mai important şi mai înalt act de cultură pentru binele şi interesul obştesc.

In dorinţa unei renaşteri şi reconstrucţii naţionale, în dorinţa ca generaţiile viitoare să-şi subordoneze interesele lor, intereselor etnice de consolidare şi întărire a neamului, participând la acţiuni desinteresate ce servesc acest neam, M. S. Regele a iniţiat pe lângă alte multe legi bune şi pe acea de educare a tineretului prin străjerie şi premilitărie. Această lege trebuie privită ca un mijloc de înstrunare a energiilor tinere, utile unei zidiri naţionale din care va eşi imaginea României de mâine.

Tot M. S. Regele Carol II a iniţiat şi legea F. R. N. şi a gărzilor naţionale, prin care lichidându se regimurile politicianiste din trecut, se înlesneşte unirea tuturor românilor sub un singur steag şi la o muncă comună pentru propăşirea neamului.

Trebule să menţionăm în mod special dragostea şi interesul deosebit ce-l poartă M. S. Regele satului şi ţăranului nostru.

Pentru sat şi săteni El îşi sacrifică cea mai mare parte din timpul său. Pentru sat şi săteni iniţiază cele mai multe legiuri cu scop de a uşura greutăţile lor şi cu drept cuvânt poate fi intitulat „Regele Ţărănimei".

Toate aceste fapte ale M. S. Regelui Carol II impun o dragoste deosebită faţă de El. Toţi acei ce văd foloasele acestor creaţiuni, trebule să se arate vrednici de noua aranjare a lucrurilor şi de încrederea ce ni se acordă.

Regele Carol II este Regele neamului românesc şi strâns uniţi în jurul Său, în cultul unanim al prodigioasei Sale activităţi neamul românesc trebuie să acţioneze răspunzând pe de o parte îndemnului etnic sufletesc, iar pe de alta exemplului dat de Puternicul Păzitor al hotarelor întregite.

Ca şi marii Regi şi Voivozi din trecut să fim convinşi că M. S. Regele Carol II va şti să scoată din comoara minţei şi sufletului tot ce se poate aplica mai bine pentru ca în vremurile actuale ţara noastră să poată trece greutăţile, să lasă din nevoi şi să se desvolte ocupând locul ce-l merită în concertul marilor şi civilizatelor ţări din lume. Iată pe scurt înţelesul primei noţiuni din deviza F. R. N.

In numerile viitoare voiu continua să lămuresc şi celelalte noţiuni ale devizei F. R. N.

Preocupările „Unirii"

Inima românească trăeşte de câteva luni pentru o singură grije mare: cum să se pregătească mai bine pentru a fi în stare să înfrunte primejdiile cari ar putea să vină asupra Ţării în legătură cu focul uriaş care mocneşte sau arde în unele părţi ale continentului.

Fiecare Român se pregăteşte de jertfe, creează în jurul lui atmosferă de încredere în viitor, de înfrăţire, de hotărâre. Şi se sileşte să răscumpere prin munca şi seriozitatea sa întrelăsările anilor anteriori. O adiere de nobilă încordare şi elevată seriozitate vibrează peste meleagurile României şi peste sufletele româneşti.

Numai Blajul e în afară de mediul general românesc, de preocupările momentului naţional. Redacţia monitorului blăjan, îşi cântă, cu toate uşile şi ferestile închise spre realitatea românească, mai departe cu furie imprecaţiile împotriva credinţei neamului nostru şi dorinţele prozelitiste ale catolicismului. Acolo trăesc fericiţii pe cari licoarea catolică a reuşit să-i narcotitizeze în aşa fel încât nu mai văd focul ce arde în zare şi nu mai aud huruitul înspăimântător al cutremurului care face pe toţi cei din jurul lor să trăiască în încordare şi să se pregătească. Nu le mai pasă de viaţa unui neam, care e şi al lor, nu mai simt ceeace simte acest neam; durerile şi bucuriile lui nu mai sunt şi ale lor. Imbătaţi de obsesia lor plutesc fericiţi în mijlocul îngrijorărilor şi a seriozităţii generale, de parcă ar fi mereu în zilele frumoase de linişte şi de petrecere.

Ce milă cuprinde pe omul lucid în faţa acestui spectacol!

Intre alte multe teme de „fericită" şi gălăgioasă diversiune din realitate, monitorul blăjan — monitorul din lună — a găsit una şi în conferinţa dlui prof. N. Iorga despre „*Concepţia românească a ortodoxiei*". L'a luat aşa zicând în antrepriză pe dl N. Iorga. Citează din cuvintele Dsale şi îl ia sub protecţie faţă de unele nedumeriri, strigând cu cabotinească indignare: „Dascălul Neamului, dăscălit"!

Dacă ar fi mai sinceri veselii şi nepăsătorii redactori ai „Unirii", ar mărturisi că dl N. Iorga n'a prea lăudat catolicismul şi n'a prea aprobat dogmele aceluia la care ţin atât de morţiş uniaţii. Conferinţa dlui N. Iorga nu are în general prea multă legătură cu esenţa religioasă a creştinismului. Domnia Sa vede problema religioasă sub unghiu exclusiv naţional. Dsa zice:

„Toţi trebue să contribuim ca să ne înfăţişăm ca o singură naţiune. *Pentrucă cu voia lui Dumnezeu acesta este lucrul* stos", — şi prin mine — Hristos în mijlocul vieţii practice, înobilând-o.

3. Biserica — organ de permanentizare a religiei. Atitudinea Bisericii noastre în viaţa aceasta.*

In rândul trecut spuneam, că religia trebue să lucreze treaz şi permanent în noi, dacă vrem ca viaţa oamenilor să corespundă programului, pe care l-au dat omenirii întregi, îngerii, la Naşterea Domnului: *mărire* lui Dumnezeu, pe pământ *pace* şi între oameni *bunăvoire*. Nu poate lucra ceva permanent fără un organ care să poarte în sine semnele vizibine ale permanenţii, care să-şi aibă fiinţa dela dela veşnicie şi până în veşnicie şi cu scop de a ne lega de ea, de eternitate.

Creştinismul are aces organ. Este Biserica.

Cel ce vrea să-i fie membru de folos, îndrumător al unei părticele din ea, viitor slujitor, se cade deci să-şi precizeze noţiunile despre acest organ, să-i cunoască fiinţa, pentruca să se poată identifica cu ea şi aşa, ştiind ce vrea ea, să poată descifra ce atitudine de viaţă trebue să aibă el.

Biserica suntem toţi creştinii câţi ne-am botezat cu botezul mântuirii, din ziua Cincizecimii anului 33 şi până astăzi mărtnrisind dreapta credinţă. Ba mai mult. Ei îi aparţin şi ceice cu nădejdea acestei mântuiri au adormit dela zidirea lumii până la însemnatul an al marilor minuni pentru suflet. Nu avem să discutăm acum unde se găseşte această Biserică. Pentru veşnicie, pentru permanenţă, — cer, pământ, viaţă pământească, viaţă de după moarte, nu sunt fragmente de existenţă, ci una şi aceeaşi fiinţare.

(Urmează)

* Exortaţie ţinută în 14 Oct. 1930.

Meditaţie

Te roagă, cu osârdie, te roagă şi munceşte

Cuvântul înţeleptului ne spune: „Omul, care se roagă, e mare".

In rugăciune îşi găseşte cucernicul creştin corabia mântuirii în orice vreme de durere şi stricăciune.

Prin rugăciune curată inima noastră îşi varsă focul jalei şi al bucuriei, şi astfel rugăciunea ne înlesneşte munca de toate zilele.

Marele Stăpân al vieţii şi al morţii, Celce conduce cu înţelepciune şi iubire întreaga lume, coboară prin rugăciune pacea sfântă în sufletele credincioşilor muritori.

De aceea s'a zis, şi trebue să se zică: „te roagă şi munceşte în toată vremea".

Când stai nedumerit şi nehotărât, mâna călăuzitoare este sfânta rugaciune, cea făcătoare de minuni, — rugăciunea plină de foc şi de lacrimi.

Armă puternică împotriva ispitelor satanice găsim tot în rugăciune, — ea este apa vie a Mântuitorului, apa din izvorul ţâşnitor spre viaţă veşnică.

Te roagă, iubite frate, cu credinţă, cu dragoste şi nădejde, cu frica de Dumnezeu; căci Dumnezeu este pretutindeni, e mereu cu tine, ori unde te-ai afla. El vede faptele, dorinţele şi toate gândurile tale.

Blândul Iisus înalţă pe cei smeriţi şi umileşte pe cei ce se mândresc.

Lăpădând grija cea lumească, ridică-ţi glasul spre cer, căci Tatăl Ceresc ascultă rugăciunea osârdiosului muncitor.

Rugăciunea fierbinte potoleşte pornirile rele şi înfrânând mintea dela gândiri întunecate o îndreaptă spre Părintele luminilor. Invaţă deci *legea Domnului* şi o urmează!

Condus de asemenea ţinte, citeşte mai des Cartea cărţilor, care te îndrumă în calea vieţii, îţi arată chemarea creştinului şi felul cum să îndeplineşti cât mai bine această chemare.

Cel Atotputernic răsplăteşte fiecăruia după măsura faptelor sale.

Cel Atotbun vrea mântuirea turmei Sale şi împărtăşirea ei cu negrăitele bunătăţi, făgăduite şi gătite pe lumea eternităţii...

De aceea, în vremuri grele şi hotărâtoare, cum sânt şi cele de astăzi, nici o povaţă şi nici un îndemn nu poate grăi mai luminos şi mai adevărat decât acela care ne strigă tuturora:

Te roagă şi munceşte, şi iar te roagă, bunule creştin!

Pr. **Miron Maier-Brătei**

esențial. Națiunea există și dacă există trebue menținută și apărată."

Dominat de ideea aceasta cardinală pentru dl N. Iorga creștinismul românesc e exclusiv românesc, provenit din firea românească, din substratul tracic și el nu poate fi schimbată nici cu catolicismul, nici cu nimic. „Legea răsăriteană, așa cum este la noi, noi am făcut-o în cei o mie de ani. Avem o moștenire tracă și tracii au lăsat ceva în sufletul nostru".

Convin aceste lucruri „Unirii"? Căci dacă stă strajă înfocată ca dl. N. Iorga să nu fie „dăscălit", apoi trebue să primească tot ce-a spus. E sigur că nouă ca ortodocși ne convin mai bine aceste lucrui decât uniaților.

Recunoaște „Unirea" infailibilitatea dlui N. Iorga și când spune: «*Pe urmă s'a ajuns la un anume »canonicism« dela Blaj, de unde s'a putut desface, pentru a fi Român deplin,* numai *inteligența și energia neuitatului Augustin Bunea*"...?

Am putea cita destule cazuri când dl N. Iorga a fost „dăscălit" de uniți foarte aspru.

Iar conferința în chestiune, întemeiată pe un punct de vedere care nu poate conveni în genere creștinismului, e cu mult mai complexă și mai nuanțată în înțelesurile ei ca s'o poată pricepe mințile simpliste și posedate de o singură iedee ale ruralilor cetățeni ai micei rome. Dar ferice de omul care nu pricepe multe: se poate bucura mai ușor, Zică ce-or zice alții de bucuria lui.

Noul statut baptist — în folosul prozelitismului

„Monitorul Oficial" de Sâmbătă a publicat un nou statut al baptiștilor din România.

Conform acestui statut, baptiștii sânt organizați în comunități bisericești, păstrând cu organizațiile din străinătate numai legături de ordin doctrinar și frățesc.

Statutul arată care sânt principiile credinței baptiste. Ei cred în Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh; iar ca taine au numai botezul și Cina Domnului.

Comunitățile baptiste sânt persoane juridice de drept public. Membru al cultului baptist devine persoana care a îndeplinit formalitățile cerute de art. 44, 45, 46 și 47 din legea cultelor și din convingerea și libera sa voie.

Comunitatea baptistă are dreptul să aleagă și să autorizeze slujitorii ei: predicatori, pastori, presbiteri (bătrâni), misionari, evangheliști, învățători, diaconi, diaconese și alți slujitori.

Deasemenea comunitatea are dreptul să se îngrijească de *catihizarea copiilor* în școli de educație sufletească a membrilor aflați sub drapel, precum și să *formeze organizații* pentru educația religioasă a tineretului și copiilor (școli duminicale).

Comunitățile pot forma „Uniunea Comunităților creștine baptiste din România".

Statul acesta a fost votat în congresul general baptist, ce s'a ținut la Cluj, la 14 Aprilie 1936. —

— Prin aceste dispoziții ale statutului se deschide pentru baptiști drumul dorit de a face prin școli un adevărat prozelitism făcând baptiști și dintre *copiii* de școală, deși se spune în statut că devin baptiști numai persoanele din liberă convingere și nesilite de nimeni, va să zică persoane ajunse la *deplină maturitate.*

In fața acestei acțiuni baptiste, îndreptate mai ales împotriva unității și a solidarității bisericii noastre, reprezentanții acestei biserici nu pot decât să-și întețească lucrarea, apărându-se, cu tact și vigoare, de răul sectelor religioase, din care fac parte și baptiștii, sectarii cei mai neodihniți.

Organizați Reuniuni de femei

Linia Regele Carol al II-lea

Fortificațiile dela granița de vest

Conduși de un delegat al Marelui Stat Major, câțiva ziariști bucureșteni au vizitat fortificațiile care se întind dealungul frontierei românești dinspre Tisa.

Granița de vest a țării este apărată printr'o centură de fortificații ce nu pot fi depășite de nici o armată care le-ar ataca. Intocmai ca și fortificațiile liniilor Maginot și Siegfrid, fortificațiile **„Regele Carol al II-lea"** sunt inexpugnabile.

De mai bine de trei ani, sub imboldul M. S. Regelui Carol al II-lea și sub controlul dlui Gh. Tătărescu și al regretatului Armand Călinescu, pământul dela granița de vest a fost răscolit, pentruca să se construiască zid de fier și beton, pe care o armată, dacă ar vrea să treacă, n'ar face decât să se sinucidă.

Cazematele și subteranele construite din fier și beton, formează adăpostul unei armate echipate cu cele mai moderne arme automate.

Nu mai puțin impresionați au fost ziariștii de moralul excelent al soldaților cari trăesc sub pământ, în adâncul cazematelor și al subteranelor.

Ziariștii s'au înapoiat depe granița de vest încrezători în ziua de mâne, conștienți că frontierele sânt apărate.

Toată lumea trebue să afle marea operă de apărare dela graniță, pentruca să contribue cu atât mai vârtos la acțiunea de înzestrare a armatei. Astfel, restul fortificațiilor vor fi tot atât de inexpugnabile, ca și cele dela granița de vest.

INFORMAȚIUNI

Știri personale. P. Sf. Episcop *Nicolae* al Orăzii a fost oaspele I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae* în zilele de 12—14 Februarie c.

P. Sf. Episcop *Nicolae* al Vadului, Feleacului și Clujului, venind la Sibiu, va săvârși sfânta Liturghie și va predica în catedrala noastră mitropolitană Duminecă în 18 Februarie a. c. In aceeași zi, după masă la ora 6, P. Sf. Sa va ține în sala mare a Prefecturii județului o conferință cu titlul: »*Eroismul religios al neamului românesc*«. P. Sf. Sa va fi oaspele I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae.*

Mare succes a obținut împrumutul de înzestrare a oștirii române. La cererea mai multor cetățeni patrioți, doritori de a sprijini opera începută, subscrierea de bonuri rămâne deschisă.

Comemorare. S'au împlinit în 15 l. curentă o sută de ani dela nașterea lui *Titu Maiorecu.* Ziua aceasta s'a comemorat la Academia română, la universități și la alte instituții culturale din țară, accentuându-se binefăcătoarea activitate a lui Titu Maiorescu pentru cultura și literatura română din veacul trecut. Curentul împotriva școalei latinizatorilor, pornit de celce era nepot de soră al binemeritatului episcop Popasu, a străbătut cu încetul în tonte părțile locuite de români. Principiile *fuziunii* dela Iași în ceea ce privește limba, au găsit, chiar dela început, hotărâți aderenți în colaboratorii ziarului „Telegraful Român", de sub redacția lui Nic. Cristea.

Camera ungară *a ratificat, în ședința din 14 Febr. a. c., acordul intervenit între guvernul ungar și cel român privitor la cedarea bunurilor Fundației Gojdu în administrația Reprezentanței ei legitime. Votul s'a dat după unele explicații ale contelui Csaky ministrul de externe al Ungariei. Proectul de lege a fost adoptat de Cameră cu unanimitate.*

Fapte pilduitoare. Secretariatul general al F. R. N. comunică: I. P. S. patriarh *Nicodim* a donat 100 000 Lei pentru biserica din satul său natal, Pipirig, județul Neamț. — Dl *V. Tilea*, ministrul României la Londra, a dăruit 70.000 Lei pentru construirea unui adăpost din beton în comuna Sebeșul de Sus. — Dl col. *Mihai Georgescu*, primarul comunei Aiud, crește doi copii, orfani de mamă, ai unui concentrat.

In cinstea celor trecuți la pensie. In ziua de 25 Ianuarie c. au fost sărbătoriți în capitală I. P. S. mitropolit *Irineu* și P. C. S. păr. *Popescu-Mălăești*, foști profesori ai facultății de teologie și trecuți de curând la pensie. S'au adus meritate elogii celor sărbătoriți prin cuvintele rostite, cu acest prilej, de către P. C. S. păr. Vintilescu, decanul facultății teologice, I. P. S. mitropolit Visarion al Bucovinei, dl rector C. Stoicescu, P. C. S. prof. Dr. V. Gheorghiu din Cernăuți și de către P. C. S. păr. P. Partenie director al seminarului central din București.

„Pericolul aerian", cu aplicații la războaiele de acum, a fost subiectul conferinței ținute Duminecă, în Sibiu, de dl general *Gh. Negrescu.* Conferința a fost onorată de un numeros și ales public, în frunte cu I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului. Dl vicepreședinte al „Astrei", *Dr. Gh. Preda*, prezentând pe conferențiar, îi elogiază activitatea desfășurată în interesul apărării țării noastre. Dl general Negrescu, mulțămind pentru această întâmpinare, omagiază întâi amintirea tânărului nostru aviator, Aurel Vlaicu, răpus în floarea vârstei, trece apoi la desvoltarea subiectului: pericolul aerian, privit din diferite puncte de vedere, insistând la urmă asupra mijloacelor de apărare, și ilustrându-le cu exemple aduse din timpul mai nou al războaielor. La sfârșit conferențiarul apelează la solidaritatea cetățenilor de-a urma tntru toate dispozițiile cuprinsd în legea de apărare pasivă, legea înțeleaptă ce ne-a dat-o Suveranul nostru.

Număr festiv. „*Revista Economică*" din Sibiu, astăzi unica publicație periodică economieă din Ardeal, închină un un număr festiv, din Februarie a. c. dlui *Constantin Popp*, fostului director al băncii „Albina" și conducătorului mulți ani de-a rândul, al acestei vechi reviste. Sărbătorirea merituosului financiar, astăzi ieșit la pensie, s'a făcut cu prilejul când sărbătoritul a a împlinit vârsta de 70 de ani. In afară de articolul prim al Revistei festive, semnat de redacțiunea actuală, au mai scris în acest număr despre jubilant: dnii I. I. Lapedatu, I. Lupaș, V. Vlaicu, I. Olteanu ș. a., aducând prețioase și interesante contribuții pentru toți ceice voiesc să cunoască viața economică ardeleană și munca stăruitoare șt desinteresată a unui venerabil septuagenar.

Reuniunea de muzică „Gh. Dima" din Sibiu, a ținut Duminecă în 11 l. c., adunare generală extraordinară în sala municipiului sibian, de față fiind elita societății românești din localitate. Au luat cuvântul, la acest prilej, dnii: *Dr. Sever Pop*, primar, care a deschis ședința, prefectul *Tocineanu*, secretarul reuniunii diacon *Al. Popa*, *I. N. Ciolan* fost deputat, și păr. prof. *P. Gherman* dirijorul corului, rugând membrii reuniunii să fie cât mai punctuali la muncă. Dorim cu toții, ca întrunirea de Duminecă a societății renăscute să fie într'un ceas bun!

Conferință preoțească. Preoțimea noastră din Valea Jiului a ținut de curând prima conferință din acest an, sub președinția păr. prot. Ion Duma. Dl *Const. I. Sârbu*, profesor de religie, a tratat prima parte din lucrarea sa „Natură și har". Pr. *T. Ioanoviciu*-Livezeni împărtășește preoților lămuririle necesare în legătură cu introducerea pe anul 1940 a chitanțierului și a ordinului de plată în gestiunile protopopești și parohiale din arhiepiscopie. La sfârșit se expediază o telegramă de felicitare dlui prof. *Nichifor Crainic*, care va fi sărbătorit înecurând cu ocazia aniversării celor 50 ani de viață.

Act de mulțămire. Oficiul parohial ort. rom. din Brașov-Dârste, aduce vii mulțămiri membrilor consiliului parohial, cari din îndemnul propriu au binevoit a dărui un rând de odăjdii preoțești, în valoare de peste 16.000 Lei, pentru sf. noastră biserică, în semn de mulțămire profundă pentru bucuria ce li s'a cauzat prin hirotoniree fiului acestei comune bisericești Nicolae N. Bârsan, preot-ajutor și catihet la marea fabrică „Astra", instalată în împrejurimea acestei parohii. — Pr. Prot. on. *Ioan Broșu.*

Muntele Măslinilor, în singurătatea căruia Domnul nostru Iisus Hristos s'a rugat deseori, e amenințat să fie acoperit cu clădiri. Administrația orașului Ierusalim nu poate împiedeca aceste construcții, fiindcă nu are legi pentru așa ceva. Se vorbește însă de înființarea unei fundațiuni creștine care să cumpere locul sfânt pentru a-l feri de orice atingere.

Înțeleaptă revenire în școalele americane. Camera de comerț din New-York, pe lângă toate afacerile sale privind specialitatea sa, negoțul, a găsit timp să se preocupe și de chestiunile spirituale cu raport la tineret. Mai de curând a declarat că „știința științelor", *religia*, este neapărat să se reîntroducă în școale, căci fără religie nici cultură, nici viața civilă nu poate ființă. In acelaș fel, comitetul pentru educație publică, în orașul Pittsburg, a hotărât ca toți copiii școalelor publice să primească instrucție religioasă, în cursul întregului învățământ. Elevi și eleve au să frecventeze *zilnic* lecțiile de religie, luând notă ca la orice altă materii de studii.

ȘTIRI LOCALE

Dela Societatea română de înmormântare din Sibiu. Domnul *Petru Marian* măestru cismar, a dăruit întru pomenirea mult regretatei sale soții *Elisaveta* decedată în 28 Ianuarie 1940, suma de Lei 1000 cu care s'a întemeiat *Legatul Elisaveta Marian*, aparținător fondului căminului pentru bătrânii săraci „Victor Tordășianu" al societății române de înmormântare din Sibiu. Pentru acest dar creștinesc mulțămește prședintele societății *Timotei Popovici.* Notă: In anul 1939 s'au plătit ajutoare de înmormântare în suma de Lei 118 500, iar în luna Ianuarie din anul 1940 s'au plătit ajutoare de înmormântare în suma de Lei 21.000.

Au apărut urmatoarele compoziții muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediție nouă primenită și îmbogățită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediția V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 24 Februarie 1940 — Nr. 9

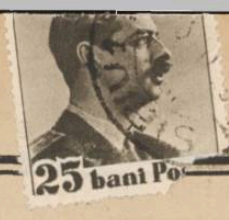

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful R[omân]

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mi[tropolitul] Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Sfânta Treime și viața socială

II

Dacă realitatea ultimă ce stă la temelia întregei existențe este o comuniune cum nu se poate mai intimă între mai multe persoane, dacă ea ne arată astfel că personalitatea și comunitatea nu se exclud, ci dimpotrivă se promovează reciproc, atunci desigur că și omul, creat după chipul lui Dumnezeu, numai străduindu-se în direcția unei astfel de organizări a relațiilor sociale, va găsì mulțumire și va vedea împuținându-se tulburările și crizele grave cari întreținu o febră atât de cumplită în societate.

Mintea omenească cu judecata ei unilaterală și pătimașe n'a fost până acum în stare să găsească adevărata direcție a organizării vieții sociale. Dimpotrivă cu cât a primit un rol mai important în diriguirea vieții sociale, cu atât a produs mai mult rău. In epoca patriarhală, când viața socială se desfășura după legi mai firești, neiscodite de minți de doctrinari, nu era atâta nefericire și dezechilibru în relațiile sociale dintre oameni. Există o solidaritate în sânul poporului, care însă nu mergea până la înăbușirea vieții personale.

Au venit însă doctrinarii cari au dus omenirea întâi pe panta liberalismului individualist și egoist. Afirmând drepturile nelimitate ale insului, lipsa lui de obligații față de semeni, s'a deslănțuit o luptă sălbatică între indivizi, care a făcut din unii beneficiari victorioși ai tuturor huzururilor, iar din cei mai mulți, mai slab înzestrați sau mai defavorizați de împrejurări, victime nenorocite. O filosofie individualistă, care vedea în *eu* realitatea ultimă, care credea că *eul* e la origine și produce totul, că *eul* poate exista de sine și n'are lipsă ca să existe și ca să se desvolte de alte euri egale cu sine, a încurajat această desvoltare socială.

Nedreptățile s'au îngrămădit însă peste măsură în mijlocul unei societăți conduse de astfel de principii. Oropsiții nu mai puteau suporta situația aceasta. Ura lor și o cugetare vehiculată de ură și de aceeaș unilateralitate omenească a imaginat o organizare socială care greșea prin căderea în cealaltă extremitate: individul nu trebue să fie liber, ci înlănțuit, dominat în chip absolut de massă! Nu ne trebue personalități, căci acestea sunt egoiste, nu se solidarizează cu suferințele mulțimii, cu aspirațiile ei, ci o disprețuesc și își făuresc prin destoinicia lor situații cari înfățișează nedreptăți sociale. Acesta e comunismul și acesta e un anumit totalitarism pus în slujba aspirațiilor pur pământești.

Se vor menține aceste forme sociale mai mult decât cele liberaliste? Cu siguranță nu, căci aspirația după libertate a omului e o forță care întrece orice putere de pe lume. Libertatea e calitatea fundamentală, e atributul esențial al omului, fără de care nu poate trăi. Omenirea își va căuta o altă formă de viață socială. Ar fi însă o nenorocire ca acea formă să fie o reluare a individualismului. Precum ar fi o nenorocire ca istoria de azi înainte să nu fie decât o trecere dela o extremă la alta și o frământare fără sfârșit în ele.

Societatea de mâne își va putea găsì o anumită liniște numai organizându-se după modelul vieții Celui care ne este în toate privințele modelul adevăratei noastre ființe omenești. Mintea omenească va trebuì să admită că viața socială ca viață între oameni e cu mult mai misterioasă decât să-i poată indica ea forma de existență, reducând-o simplist fie la indivizi izolați, fie la o massă care ea e totul.

Forma sănătoasă a vieții sociale va fi o împăcare între drepturile libertății personale și între drepturile colectivității. Dar acest lucru nu se va putea face pe baza unor rețete fixate de rațiune, cu o drămăluire a ceeace trebue să aibă individul și a ceeace trebue să se recunoască colectivității. O astfel de stare socială va duce sigur când la liberalism, când la comunism.

Ceea ce poate armoniza real personalitatea cu colectivitatea este iubirea și preocuparea de idealurile spirituale înțelese în sensul moral-creștinesc. Căci numai insul în care este iubire dacă este liber nu va folosì libertatea spre scopuri egoiste, spre ruperea din solidaritatea colectivității, ci în slujba ei. Singură iubirea leagă pe un ins de semenii săi, rămânând în acelaș timp liber. Și insul își dă seama că libertatea singură nu-i suficientă pentru a-i promova personalitatea, ci pentru acest scop îi mai este necesară și iubirea față de semenii săi.

Ceea ce a lipsit din formele de viață socială preconizate de doctrinarii liberalismului și ai comunismului și aplicate în diferitele țări, a fost tocmai iubirea. Căci altfel n'au spus lucruri rele nici unii, nici aiții. Liberalismul ar fi fost sistemul perfect dacă se menționa necesitatea iubirii în sânul unei astfel de societăți. Și comunismul la fel dacă își întemeia existența sa tot pe iubire. Iubirea le-ar fi făcut să fie unul ca altul.

Dar iubirea e ceva misterios, dincolo de sfătoșeniile minții omenești și a omului politic care pretinde că n'are lipsă de nici o putere mai înaltă pentru a fericì societatea, ci numai de mintea sa și de o anumită tehnică de organizare.

Ce va trebuì deci făcut în viitor? Să lăsăm societatea în voia sorții și să ne mulțumim cu toții să propovăduim iubirea între oameni? Am cere prea mult, desigur. Ceea ce trebue să facă conducătorii popoarelor de pretutindeni, intelectuali, omeni politici etc., este să stabilească un regim social și politic care să concilieze, printr'o mai mult sau mai puțin perfectă repartizare, drepturile insului și drepturile colectivității. Iar mai departe să recunoască cu toții necesitatea iubirii pentru spiritualizarea acestei concilieri și consolidarea ei și să o promoveze prin viața, prin cuvântul și prin scrisul lor. Lucrul acesta a început să se facă în Țara noastră ca nicăiri altundeva. Și așa și trebue, căci fără o convertire serioasă și radicală a păturilor superioare ale societății la creștinism și la valorile lui, între cari se află la loc de frunte iubirea, societatea omenească nu-și poate găsì echilibrul și sănătatea. Sf. Treime este modelul după care trebue să se organizeze viața între oameni, dar Sf Treime este viață în iubire. Nu poți lua ca model relațiile dintre Persoanele Sf. Treimi, dacă nu iai ca model ceeace la însuflețește: iubirea întreolaltă. Nu poți adâncì în tine și în relațiile tale sociale chipul dumnezeesc printr'o cunoaștere teoretică a lui și printr'un plan de lucru stabilit pe baza minții numai. Ca să ți apropii făptura de Dumnezeu, trebue mai ales să-L rogi să-ți dea și ție puterea iubirii care este în El. Creștinismul nu e simplă colecție de doctrine pentru diferitele ramuri ale vieții pământești, pe cari să le poți împrumuta și aplica la trebuință fără nici o greutate.

Aplicarea doctrinelor creștinismului e în funcție de iubire, de credință. Mintea laică nu poate face nimic cu doctrinele creștine. Ele nu dau roade decât celui ce le samănă cu credință în inimi pregătite de credință. Credința și iubirea e cheia, e acel «Sesam deschide-te», care face ca creștinismul să-și desfacă comorile, pe cari laicul nici nu le bănuește.

Va ști omenirea de mâne să valorifice creștinismul pentru a ieșì din sbuciumul social?

De asta depinde soartea ei.

D. STĂNILOAE

Biserica și tineretul

In zilele de grea cumpănă, de azi, se înmulțesc obligațiunile, pe care Biserica și slujitorii săi au să le îndeplinească. O seamă de învățători sunt concentrați și mulți preoți au fost chemați să i înlocuiască la catedră. Părinții elevilor de școală sunt plecați la serviciul militar. Familia nu-și poate îndeplini obligațiunile față de creșterea și disciplina sufletească a tineretului. Nici școala nu-și poate în astfel de împrejurări îndeplini misiunea ei.

Biserica și slujitorii săi trebue să fie totdeauna gata la datorie. Cucernicii Preoți vor primì în scurt timp instrucțiuni, cum au să se îngrijească de tineret, ca să nu străbată prin aceste zile de grea cumpănă fără îndrumările necesare fortificării sufletești prin rugăciune, instrucție și supraveghere.

Călăuzit de dragoste pentru soartea tineretului I. P. S. Nicodim, Patriarhul Țării a adresat tuturor Ierarhilor sfintei noastre Biserici scrisoarea patriarhală pe care o publicăm în cele următoare, invitând cucernica preoțime să pună la inimă îndemnurile cuprinse într'însa și să îmbrățișeze cu toată ardoarea scopurile străjeriei.

Inalt Prea Sfințite,

Intre problemele cari preocupă gândurile noastre acum la început de an, este și aceea a unei bune pregătiri de viitor a tineretului străjeresc.

Este un adevăr necontestat că viitorul unei țări stă în mâna tinerilor de azi, viitorii cetățeni dintre cari vor fi selecționați conducătorii ei de mâine.

Stă în mâna noastră deci a asigura un viitor bun țării prin educația acestui tineret în așa măsură, în cât primind din mâinile noastre conducerea ei, să o ducă mai departe spre strălucire și prosperitate. Iată adevăruri cari au îndemnat pe M. S. Regele să strângă și să pregătească tineretul din cea mai fragedă vârstă prin organizarea străjerească, punându-o sub conducerea distinsului fiu al Bisericii și al Neamului, Dl Teofil Sidorovici.

Chemarea și răspunderea Bisericii, în educația și pregătirea acestui tineret din zisa organizație, prin ierarhi și preoți este foarte mare. Nu este destul, ca un tânăr să capete prin instrucțiunea școlară o mulțime de cunoștințe științifice-teoretice, fără să i se dea și acel razim religios-moral atât de necesar în viață. Nu este destul ca un tânăr să capete toate cunoștințele științifice, fără să se îmbogățească și din comorile spirituale evanghelice cari au format tăria sufletească a neamului românesc.

Mai ales în vremurile de azi, asemenea comori sufletești trebue împărtășite tineretului cu timp și fără timp.

Iată de ce gândul nostru se îndreaptă către Inalt Prea Sfinția Voastră, rugându-vă să îndrumați preoțimea din cuprinsul acelei de Dumnezeu păzite eparhii a activa cu timp și fără timp în organizațiile străjerești din cuprinsul parohiilor lor, într'o armonică colaborare cu ceilalți factori de conducere străjerească.

Preoțimea trebue să știe că între primele ei datorii pastorale este și grija de tineret, iar străjeria prezintă avantajul cel mai mare că îi pune la îndemână acest tineret mai cu ușurință și în mod organizat, iar preotul n'are de cât să semene sămânță cea bună.

Știm că marea majoritate a preoțimei noastre, cu toate multiplele ei chemări și îndatoriri, activează cu multă bucurie în cadrele acestei organizații de tineret. Și numai o mică parte prea împovărată de alte laturi ale chemării pastorale în parohie și în școală, deci din lipsă de timp, nu activează.

Este bine însă ca şi această mică parte să fie îndrumată a intra în ritmul actual de silinţă pentru binele neamului, activând în străjerie, căci nu este îngăduit nici unui cleric a lipsi dela datoria sa de conducător şi îndrumător sufletesc al credincioşilor, bătrâni sau tineri, ce i s'au încredinţat spre păstorire din momentul împărtăşirii harului divin al preoţiei.

Totdeodată ţinem să vă rugăm a reaminti preoţimii noastre că în tot timpul activării în străjerie este obligată a-şi păstra în întregime costumul preoţesc, purtând numai insigna străjerească pe piept,

Numai la cursurile de comandanţi străjeri, pe care vor fi chemaţi preoţii să le urmeze la centrele de îndrumare străjerească, întrucât vor avea de îndeplinit activităţi la cari haina preoţească i-ar stânjeni, cum ar fi de pildă lucrări practice de munci agricole, îngrijiri de animale, etc. numai cu acele ocazii vor putea îmbrăca un costum potrivit rolului pe care-l îndeplinesc.

Încredinţaţi că aceste gânduri ale noastre, transmise preoţimei din acea eparhie de către Inalt Prea Sfinţia Voastră, vor avea răsunetul dorit, Vă rugăm să primiţi, Inalt Prea Sfinţite, ale Noastre întru Hristos frăţeşti îmbrăţişări.

Preşedinte-Patriarh
† **Nicodim**

Director,
Pr. Gh. Vintilescu

Vizita P. Sf. Nicolae Colan la Sibiu

Duminecă, 18 Februarie a. c., P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* al Vadului, Feleacului şi Clujului a fost oaspele I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae*. Şi al tuturor sibienilor. Căci P. Sf. Sa ne-a căutat de astă dată cu răgaz. Şi bine a făcut. Simpatiile distinse şi arhinumeroase de cari P. Sf. Episcop Nicolae al Clujului se bucură în oraşul de reşedinţă al Mitropoliei noastre, fac necesară din când în când întâlnirea dintre eminentul Ierarh şi obştea din care a plecat acum trei ani la scaunul vlădicesc al Clujului ortodox. Legăturile sufleteşti dintre P. Sf. Sa şi noi sunt doar atât de trainice.

Invitat de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, P. Sf. Sa a slujit sf. Liturghie în Catedrala noastră mitropolitană, înconjurat de-un mare sobor de preoţi şi diaconi, iar la sfârşitul sfintei slujbe, a predicat credincioşilor cari au umplut biserica până la refuz, despre curăţia inimii, care ne agoniseşte darurile Cerului — adică mântuirea.

După masă, la ora 6, răspunzând unei invitaţii a bătrânei noastre Asociaţiuni culturale „Astra" şi secţiei Sibiu a Federaţiei profesorilor secundari, P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae Colan* a conferenţiat în sala cea mare a Prefecturii judeţului despre: «*Eroismul religios al poporului român*».

După câteva consideraţiuni introductive asupra eroismului în genere — care purcede *totdeauna* dintr'o copleşitoare credinţă religioasă, — P. Sf. Sa ne-a arătat că toate păturile poporului român şi-au adus tributul lor de jertfe la altarul dreptei credinţe. Numărul acestor mucenici ai legii strămoşeşti este impresionant. P. Sf. Sa a ales din ceata acestor neînfricaţi mărturisitori ai adevărului care face viu un voevod (Constantin Brâncoveanu), un vlădică (Mitropolitul Sava II Brancovici), un preot (Popa Ioaneş din Galeş) şi un grup de ţărănci (femeile martire din Colun). Luptele lor şi mucenicescul sfârşit de care s'au învrednicit, ne-au fost zugrăvite în acelaşi graiu domol şi fermecător cu care P. Sf. Sa ne-a cucerit interesul şi admiraţia oridecâteori l-am auzit vorbind.

Concluzia care se desprinde din calda expunere a P. Sf. Sale, e clară şi întăritoare ca o certitudine: Un popor care şi-a apărat cu atâta curaj şi statornicie credinţa strămoşească, în vremuri de bejenie, nu va putea fi rupt de nimeni şi niciodată dela sânul maicii Bisericii ortodoxe.

Asistenţa — mai numeroasă decât la oricare alta din conferinţele cari s'au rostit în anul acesta la Sibiu — în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, — a răsplătit cu aplauze îmbelşugate cuceritoarea conferinţă a P. Sf. Sale.

Luni 19 l. c., P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* s'a înapoiat la reşedinţa Sa.

(gr. t. m.)

Fundaţiunea Gojdu

— Ratificarea acordului. — Scurt istoric. —

Guvernul ungar încă în anul 1926 a dispus în chip cu totul arbitrar, ca venitele averii fundaţionale aflate în Ungaria, să nu mai fie lăsate la dispoziţia Reprezentanţei, organul legal de administraţie a Fundaţiunii, ci toate acele venite să fie depuse la o bancă în Budapesta, pe numele şi în favorul Fundaţiunii, până la alte dispoziţii.

In 28 Aprilie 1930 a intervenit la Paris un acord între guvernul român şi cel ungar, în sensul căruia chestiunea Fundaţiunii Gojdu urma a se aranja pe cale amiabilă între ambele guverne.

In 7 Mai 1931 s'a întrunit prima dată în Sibiu o comisiune mixtă româno-ungară, care avea să stabilească acel acord.

Dl Ion Lapedatu, preşedintele delegaţiunii române, şi un delegat al guvernului ungar au parafat punctele esenţiale în baza cărora să se poată regula în mod satisfăcător chestiunea Fundaţiunii Gojdu.

Punctele parafate cuprindeau pentru guvernul ungar obligaţiunea de a da în posesiunea şi a pune la dispoziţia Reprezentanţei toată averea mobiliară şi imobiliară a Fundaţiunii ce se găseşte pe teritoriul Ungariei şi a recunoaşte Reprezentanţei dreptul de a dispune asupra averii fundaţionale. Punctele parafate prevedeau apoi, ca acordul dintre cele două guverne va stabili, ca din averea fundaţională să se pună la dispoziţia guvernului ungar o cotă parte corăspunzătoare, statorită de comun acord, în scopul de a se constitui pe seama cetăţenilor ungari îndreptăţiţi, cu limbă maternă românească şi ortodocşi, trăind în Ungaria, un fond care să se administreze şi folosească în spiritul actului fundaţional.

Reprezentanţa, în şedinţa sa dela 27 Martie 1937, a acceptat punctele parafate. Acordul definitiv privitor la averea Fundaţiunii, încheiat la 27 Oct. 1937 între România şi Ungaria, trebuia să fie ratificat şi de parlamentul ungar.

Onor. Minister al afacerilor străine cu adresa Nr. 8892 din 16 Febr. c. a informat Reprezentanţa Fundaţiuuii că Acordul Gojdu a fost ratificat de camera ungară în ziua de 14 Febr. c. Proectul de lege, după unele explicaţii ale Cont. Csáky, ministru de externe ungar, a fost votat cu unanimitate.

*

Mulţi oameni de bine în legitima lor dorinţă de a vedea Fundaţiunea Gojdu redată iarăşi nobilei sale destinaţiuni, căreia a servit încă dela anul 1870, aveau convingerea, că nu se depune poate destul interes pentru reactivarea Fundaţiunii, fără să se ţină seamă de împrejurările arătate mai sus şi în special de raporturile specifice de ordin extern ce există între Ungaria şi România. Incă din anul 1926, de când guvernul ungar a blocat toate veniturile averii Fundaţiunii Gojdu aflătoare în Budapesta, — Representanţa Fundaţiunii, Episcopatul Mitropoliei noastre ardelene şi membrii fruntaşi ai vieţii noastre bisericeşti şi românesti, au încercat şi făcut toate demersurile posibile ca acest litigiu să se rezolve cât mai în grabă.

Dacă totuşi s'a ajuns până la această ratificare de mult aşteptată şi dorită — ca un act de dreptate — se cuvine să nu uităm deosebitul interes şi nenumăratele intervenţii verbale şi în scris făcute de preşedintele Reprezentanţei, de I. P. S. Sa Mitropolitul **Nicolae** *al Ardealului, care de 20 de ani de zile n'a pierdut nici un moment şi nici o ocazie binevenită, ca să nu stăruie la factorii în drept pentru ratificarea acordului şi rezolvarea cât mai în grabă a chestiunii Gojdu.*

Beneficiarii de mâne, pe lângă pioasa recunoştinţă ce se cuvine marelui fondator, dela a cărui trecere din viaţă s'au împlinit la 3 Februarie c. 70 ani, vor purta aceeaşi gratitudine şi I. P. S. Sale Mitropolitului **Nicolae,** *preşedintelui Reprezentanţei. Asemenea On. guvern şi Excelenţei Sale dlui* **Grigorie Gafencu,** *minstrului afacerilor străine, care cu o largă înţelegere şi solicitudine a acordat tot sprijinul său pentru rezolvarea de astăzi. Şi, în aceaşi măsură, aceeaşi recunoştinţă dlui* **Ion I. Lapedatu,** *fost ministru, care dela început a stat în fruntea delegaţiunii române, neîntrerupt şi neobosit s'a interesat şi se interesează de executarea şi rezolvarea tuturor chesiunilor cari privesc acest acord, de multe ori dificile în vremuri ca cele în cari trăim.*

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a luat dispoziţiuni ca în 3 Februarie c. în toate bisericile Mitropoliei noastre să se înalţe rugăciuni către Celatotputernic întru pomenirea sufletului marelui binefăcător Gojdu. Sufletul său, poate neliniştit pe un moment pe plaiurile eternei fericiri, astăzi din nou e învăluit de aureola de care se împărtăşesc şi se bucură numai drepţii şi marii binefăcători ai unui popor, cari iubind pe deaproapele în înţelesul cel mai sfânt al cuvântului, iubesc pe însuşi Dumnezeu!

Deviza F. R. N. este deviză a neamului

de **Dr. Gh. PREDA**

Intr'un număr anterior (8) al „Telegrafului Român" am lămurit înţelesul primei noţiuni din deviza F. R. N. Urmărind ideia din subiectul sus indicat caut în cele ce urmează să dau câteva explicaţiuni asupra celei de a II-a noţiune, adecă asupra Naţiunii.

Ştim că prin naţiune se înţelege poporul sau gruparea de oameni ce-şi au o legătură comună prin trecut, prezent şi viitor. Cum acest popor poate locui un pământ propriu lui, la noţiunea de naţiune, se mai adaogă şi acea de patrie.

Este cunoscut faptul că poporul român care formează naţiunea română, rezultă din contopirea a două mari popoare: Dacii şi Romanii. Aceste popoare s'au ilustrat în epoca lor prin numeroase calităţi.

Trebue să recunoaştem că aceste popoare au avut şi defecte. Mai mult încă năvălirile (dintre anii 270 şi 1000) precum şi numeroasele dominaţii duşmane (turci, fanarioţi, ruşi, unguri, austriaci) ce le-a suferit naţiunea română, au putut şterge sau adaoga unele culori la formele şi liniile potretului Daco-Roman care era şi este potretul naţiunii române. Fondul însă a rămas, şi punând în cumpănă calităţile şi defectele moştenite putem constata cu mândrie că balanţa înclină mult spre platanul calităţilor.

Cercetând mai în detaliu deci legatele sau moştenirile acestor înaintaşi ai noştri, constatăm că păstrăm nu numai caracterele fizice, corporale ale popoarelor din care ne tragem (bine înţeles cu adaptaţiunile la condiţiile geografice, de climă şi la evenimentele istorice şi sociale prin care a trecut naţiunea noastră dela creaţia ei şi până astăzi), dar şi pe cele sufleteşti. Dacă ar fi să menţionez numai calităţile sau virtuţile, aşi putea spune că la vitejia ce ne-au lăsat-o Daco-Romanii, pose dăm în mod deosebit: prudenţa, spiritul de organizare şi de elocvenţă ce ni l-au transmis Romanii, precum şi dragostea de pământ, voinţa puternică şi dispreţul de moarte ce ni l-au transmis Dacii.

Slavii cu care am fost în strâns contact, ne-au lăsat încă printre altele: religiozitatea, blândeţea, ospitalitatea şi exuberanţa idilică.

In afară de aceste legate ce ţin direct de corpul nostru organic şi sufletesc, avem şi altele tot aşa de importante. Citez în primul loc pământul care ne dă hrană, în care s'au născut, au crescut, trăiesc sau au murit părinţii şi strămoşii noştri; în al II-lea loc vin limba, religia, portul, cântecul, dansul, etc. şi apoi o serie întreagă de obiceiuri, datini, credinţe şi tradiţii.

Toate aceste moşteniri care constituesc etnicul nostru, fiinţa noastră proprie, sădesc în noi o admiraţie şi recunoştinţă faţă de generaţiile trecute, faţă de biruinţa greutăţilor ce le-au stat în cale, faţă mai ales de sacrificiile duse în lupta pentru apărarea lor; precum şi un sentiment al mândriei, ambiţiei şi onoarei de a le conserva, de a le complecta şi de a le transmite urmaşilor cu demnitatea cu care ne-au fost transmise şi nouă.

In afară însă de acest trecut, în compunerea naţiunii române intră şi un prezent, un consimţământ plăcut de a convieţui împreună şi de a împărtăşi, ca adevăraţi fraţi, bucuriile şi durerile.

Comunitatea de interese şi sentimente ale prezentului este întărită prin speranţa că, adaptând acestui prezent lecţiile trecutului, vom prevala legatele şi vom face viaţa naţiunii noastre mai bună, mai rodnică, mai folositoare.

Zilele de 24 Ianuar 1859, 27 Martie 1918, 15 Noemvrie 1918 şi 1 Dec. 1918, care indică unirea ţărilor surori şi întruparea provinciilor la patria mamă, dovedesc tocmai unitatea de simţire şi de voinţă pentru o cimentare veşnică a legăturilor de neam şi de sânge dintre fraţii români.

In cât priveşte viitorul nostru, el ne indică realizarea unui ideal care-şi poate avea rădăcini în trecut, dar care se încorporează din ce în ce mai puternic la etapele prezentului.

Dintre componentele acestui ideal menţionăm: faptul că noi mai avem fraţi ce trăesc în afara frontierelor noastre şi pe care nu trebue să-i uităm; dorinţa fierbinte de a ajunge cât mai iute la o stare de progres care să pună naţiunea noastră la locul pe care-l merită în concertul naţiunilor civilizate din lume.

Negreşit că aceste realizări de idealuri impun o superiorizare a naţionalismului nostru prin întreţinerea şi întărirea mediurilor favorabile desvoltării lui, adecă a desvoltării conştiinţei noastre naţionale.

Este drept că interesele ce leagă fraţii dintr'o naţiune, în special interesele economice, pot uneori primă în viaţa de stat, în viaţa unei naţiuni. Ele nu trebue să înăbuşe ideile de spiritualizare a materialismului, a sacrificiului altruistic. De altfel aceste interese oricât de puternice ar fi, nu vor putea goli nici odată complect sufletul celor ce compun naţiunea, de naţionalismul care are o valoare cu mult mai mare ca o viaţă omenească.

Istoria ne arată, şi noi ne putem convinge lesne cum sforţările şi realizările ce se fac în folosul părţii materiale a unui om sau grup de oameni dispar după oare care timp. Ceeace rămâne veşnic, este sforţarea şi realizarea pentru ceva ce este mai mare ca noi înşine, pentru ceva de care depinde demnitatea şi valoarea noastră ca naţiune, pentru ceva ce rămâne după moartea noastră, pentru neam, pentru patrie.

Intreg complexul de împrejurări care a contribuit să formeze şi să înobileze cadrul naţionalismului din sufletul nostru, lasă o intuiţie, o tendinţă, un instinct etnic care iese la lumină atunci când naţiunea este ameninţată. In împrejurări grele se poate vedea cum vocea conştiintei naţionale întunecând sgomotul materialismului şi mercantilismului luptei de trai, dă forţe supraomeneşti naţiei respective. Sub acest raport naţiunea filandeză constitue un frumos exemplu.

F. R. N. ca organizaţie integrală şi absolută, creiată în sens etnic pe cale plebiscitară, cu scopul de a realiza acordul între viaţa însăşi a naţiunii şi formele ei de manifestare şi desvoltare, cu scopul de a stabili armonia dintre libertate şi datorie, dintre istorie şi conştiinţa naţională etnică, rămâne permanent în miezul realităţilor româneşti în directă şi sufletească atingere cu nevoile generale a maselor şi cu interesele superioare româneşti.

In conformitate cu cea de a II-a noţiune a devizei sale, F. R. N. propagă: ideia naţională de desvoltare şi întărire a naţiunii pe principiul solidarităţii generale şi de rezistentă apărare şi adaptare la orice incursiuni din afară şi dinăuntru; propagă subordonarea intereselor personale, intereselor etnice de existenţă a naţiunii şi aduce îndemnul ca naţiunea română conştientă de virtuţile de care am vorbit mai sus şi de menirea ei, să se arate vrednică de aceste virtuţi, vrednică de sacrificiul făcut pentru naţiune de acei ce zac în sutele de mii de morminte de pe cuprinsul ţării şi cărora le datorăm ceea ce avem. Dela umbra mormintelor acestor înaintaşi să culegem energii care adaogate virtuţilor moştenite să ne întărească în lupta pentru menţinerea şi desvoltarea naţiunii [conservarea şi desvoltarea deci a patrimoniului strămoşesc], pentru sfărâmarea tututor tendinţelor rele ce ar căuta să distrugă avântul generos al naţiunii sau care ar căuta să paralizeze ceea ce fac puterea şi bucuria acestei naţiuni: speranţa şi credinţa în mai bine.

Nr. 1698/1940

Comunicat

Implinindu-se un an dela moartea primului Patriarh Miron, Sfântul Sinod a dispus să se oficieze, în toate bisericile, slujba de pomenire de un an pentru adormitul întru fericire Patriarhul Miron, Sâmbătă în 2 Martie a. c. la ora 11 dimineaţa. La această slujbă vor participa membrii Consiliului parohial împreună cu Asociaţiile religioase ale credincioşilor şi elevii şcoalelor.

Sibiu, 19 Februarie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Dela Soc. română de înmormântare din Sibiu

Chemare

Onoraţii membri ai societăţii sânt pe această cale rugaţi să se întrunească în adunarea generală ordinară în ziua de *Duminecă 3 Martie 1940*, la ora 11, în sala cea mare a Reuniunii meseriaşilor români din strada Brukenthal 17. Ordinea de zi a adunării este: Raportul general despre mersul societăţii în anul 1939; prezentarea spre aprobare a bilanţului şi a inventarului despre averea societăţii la 31 Decemvrie 1939 şi descărcarea direcţiunii, comitetului şi comisiei cenzorilor de gestiunea anului 1939 pe temeiul propunerilor comisiei censorilor; prezentarea proectului de buget pe anul 1940 şi primirea lui de către adunare; hotărâre asupra propunerilor cuprinse în raportul general şi alegerea pe un an a comisiei censorilor.

Sibiu, 20 Februarie 1940.

Prof. **Timotei Popovici**
preşedinte

O altă măsură în favorul sectelor

După noul statut în favorul baptismului, care recunoaşte acestei secte caracterul de cult istoric, deschizându-i astfel larg porţile prozelitismului, o nouă dispoziţie ministerială dărueşte sectelor noui favoruri şi extraordinare înlesniri.

Ministerul educaţiei naţionale prin decizia Nr. 26.960/940, dată în conformitate cu art. 33 din legea învăţământului primar-normal, a hotărât ca elevii şcoalelor primare, cari aparţin cultelor noastre, să fie promovaţi fără notă la obiectul religie, în baza unei dovezi că au primit educaţia religioasă în famiiie.

Dacă până acum preotul-catihet avea posibilitatea să câştige pe copiii de şcoală ai celor rătăciţi şi poate prin ei şi pe părinţi, acum această posibilitate îi este luată.

Şi totuşi timpurile actuale ar trebui să avertizeze forurile conducătoare că cel mai mare rău ce se poate face neamului nostru, este desmembrarea lui, sfărâmarea unităţii religioase.

INFORMAŢIUNI

La împrumutul de înzestrare. *M. Sa Regele* **Carol al II-lea** *a donat zece milioane lei pentru înzestrarea armatei, ear Măria Sa Marele Voevod* **Mihai** *două milioane. Personalul Casei Regale a subscris pentru împrumutul de înzestrare două milioane 17 mii lei nominal. Aceste fapte servesc ca pilde pentru a fi urmate de cât mai mulţi patrioţi.*

Preşedinţi de ţinuturi sânt numiţi dnii: M. Ghelmegean (Bucegi), I. Gîgurtu (Olt), M. Ralea (Marea), R. Portocală (Dunărea de jos), Dr. Cazacu (Nistru), Petre Andrei (Prut), Gh. Vântu (Suceava), *Mihai Şerban* (Mureş), I. Moldovanu (Someş), S. Dragomir (Timiş). — Preşedinţi de *judeţe* în ţinutul Mureş sânt numiţi dnii: în judeţul Alba, B. Gruia; jud. Turda, V. Candrea; Mureş, A. Baciu; Ciuc, I. Hamzea; Odorhei, E. Pop; Făgăraş, Tr. Pop; Târnava-Mare, Ilie Popa; Sibiu, Dr. N. Comşa; municipiul Alba-Iulia, S. Vulcu; municipiul Sibiu, Dr. Gh. Preda.

Omagii. *I. P. S. mitropolit* **Nicolae** *al Ardealului, a primit în audienţă specială, pe dl Lt.-Col. Ionescu Fălciu, comandantul regimentului 3 grănicerèsc de gardă, şi pe P. C. preot Maior, Iconom Stavrofor Buracu Coriolan, confesorul acestui regiment. Domnia-lor au prèzentat I. P. S. Sale omagii in numele corpului ofiţeresc şi al trupei, compusă în majoritate — după cum se ştie — din descendenţii vechilor grăniceri ai fostului regiment grăniceresc, româno-transilvănean Nr. 1 din Orlat, proprietarul şi comandantul acestei unităţi fiind A. Sa Regală Principele Regent Paul al Iugoslaviei. I. P. S. Sa a binevoit să se intereseze de starea sufletească şi morală a ostaşilor din această unitate de casă a arhiepiscopiei. Cu acest prilej Inaltul Chiriarh a dăruit, pentru capela de campanie, un rând nou şi complet de odăjdii preoţeşti, precum şi 1000 cărţi de rugăciuni, care se vor sfinţi, în cadrul unui serviciu religios de campanie. Darul preţios, şi atât de semnificativ al I. P. S. S., a produs, în mod firesc, o vie şi plăcută impresie în sânul ofiţerilor, subofiţerilor şi trupei. Comandamentul a adresat Inaltului Chiriarh călduroasă adresă de mulţumită, solicitând înalta binecuvântare arhierească asupra tuturor din acest corp de trupă.*

Ne întărim pentru a ne apăra. De curând s'a făcut botezul celor trei torpiloare româneşti: *Viforul, Viscolul* şi *Vijelia*. Sub directivele Suveranului flota noastră de războiu şi cea comercială se îmbogăţeşte an de an cu noui unităţi, menite să apere: libertatea şi civilizaţia.

Impozit pe celibatari. La ministerul de finanţe s'a luat în examinare proectul pentru înfiinţarea impozitului pe celibatari, în felul cum există în alte ţări. Se vesteşte că proectul va deveni în curând lege.

Concertul simfonic *organizat în Sibiu, în vederea sărbătoririi celor doi ani dela promulgarea Constituţiei Regele Carol al II-lea, se va ţinea în sala Teatrului municipal, Marţi, la 27 Februarie 1940, sub patronatul dlui consilier regal Gh. Mironescu şi sub conducerea muzicală a dlui profesor I. Delu. Bilete se vând în Librăria «Foaia Poporului». — Inceputul la ora 21.*

Act de mulţămire. Consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din *Bod*, prot. Braşov, aduce călduroase mulţămiri dlui *Dr. Vasile Glăjariu*, advocat în Braşov, pentru frumosul dar făcut bisericii din această comună, stătător dintr'un rând de odăjdii, în valoare de 15.000 lei. Acest dar, precum şi altele de felul acesta, formează dovadă despre profundele legături sufleteşti pe care dsa le păstrează cu biserica din comuna sa de naştere. — Pr. *Severean Stelea*, paroh.

Poporul viteaz al Finlandei se bucură de o cultură şi educaţie întemeiată pe *Sf. Scriptură*. Aşa se explică tăria sufletească şi taina curajului şi a vitejiei de care finlandezii dau zilnic dovadă, resistând voiniceşte colosului celor fără Dumnezeu. — Peste 30 mii de *biblii* s'au vândut, în Finlanda, în anul 1936; alte 101 mii exemplare în 1937; şi earăş 104 mii exemplare în anul 1938. După toată probabilitatea, s'au vândut şi mai multe în anul următor.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 25 Februarie 1940, va predica părintele *Iosif Serafin*.

CARŢI ŞI REVISTE

Biblioteca poporală a Asociaţiunii „Astra". In publicaţia periodică a Asociaţiunii au mai apărut: *Cultura pomilor* de Ieronim Mardan, 10 Lei; *Alex. Chioreanu* (eroul ardelean dela 1848) de Ştefan Pascu, 5 Lei; *Poezii poporale* din Banatul iugoslav, culese de R. Cristea şi Tr. Mărghiticeanu, 5 Lei; *Din pildele Domnului* de I. Agârbiceanu, 5 Lei; *Calendarul pentru popor*, pe anul 1940, întocmit de Horia Petra-Petrescu, 10 Lei; *Despre minuni* de I. Agârbiceanu, 5 Lei; *Alte anecdote*, culese de Gh. I. Chitu, 5 Lei. — De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(4) De protopopul **Gh. Maior**

Numai pentru neputinţa şi mărginirea noastră, şi numai din cauza lipsei noastre de stăruinţă întru perfecţionare vorbim de moarte şi viaţă, de viaţă de dincoace şi de dincolo de mormânt. Pentru creştin nu este decât: viaţă întru Hristos, care e veşnică, începând dela ceasul botezului nostru, când acelaş Duh Sfânt, care a descoperit Evei, că vom redobândi fericirea, care mai apoi a luminat pe prooroci şi după aceea cu chip de limbi de foc a însemnat pe cei doisprezece stâlpi ai Bisericii, ne-a pecetluit pentru nemurire pe fiecare dintre noi. Un fiu al Bisericii noastre nu poate gândi şi simţi, vorbi şi acţiona niciodată într'alt chip şi sub alt unghiu de vedere. Cu atât mai conştient, cel ce a primit însemnare să-i fie conducător temporal.

Deci Biserica trăeşte în fiecare din noi, trebue să fie real prezentă în fiecare din noi sub înfăţişarea ei dogmatică, morală, istorică, liturgică şi canonică. Sub înfăţişarea ei dogmatică, pentru a cunoaşte cerul şi drumul şi mijloacele, cari duc la el. Sub înfăţişarea ei morală pentru a cunoaşte pământul şi puterile, cari îl pot înfrumseţa, înobila şi ridicd la cer. Sub înfăţişarea liturgică pentru a concretiza eternul în mijlocul schimbării, al temporalului şi a face pe oamenii pământului părtaşi de cer şi prin mijlocirea simţurilor psihofiziologice ale lor. Sub înfăţişarea istorică pentru a ne cunoaşte puterile şi slăbiciunile, pentru a ne învăţa la ce rezultate au dus diversele străduinţe bine şi rău înţelese şi aşa a ne feri de greşelile, de cari nu s'au putut feri alţii, şi a păstra cu tărie ceea ce veacurile n'au putut roade, fiind acea parte mai durarabilă decât ele. Sub înfăţişarea ei canonică pentru a înţelege, că ea, Biserica, e mai presus de veleicităţile noastre personale, că suntem datori a ne supune noi ei şi nu a o subordona pe ea meschinelor noastre interese de o zi. Când un tânăr s'a cercetat şi a aflat că e în stare să ia pe umerii săi răspunderea odăjdiilor, trebue să aibă deja trăind vie în conştiinţă Biserica sub aspect dogmatic, moral, istoric, liturgic şi canonic. Altcum nu poate avea şi nu poate impune atitudinea de viaţă a instituţiunii ortodoxe pe care s'a legat să o servească.

Indreptări. In *Foişoara* din Nr. 7, pag. 3, ultimele şire, a se ceti: *„şi religia nu şi-ar ajunge scopul"*. — In Nr. 8, pag. 4, la Informaţiuni, în loc de: „Principiile *fuziunii* dela Iaşi", să se cetească: Principiile *Junimii* dela Iaşi.

„Banca Poporul"

societate anonimă Sălişte-Sibiu

Inregistrată sub Nr. 13—17/V 1935

Convocare

Domnii acţionari ai Băncii Poporul, societate anonimă Sălişte, sunt invitaţi la

a XXXII-a adunare generală ordinară

pe ziua de *10 Martie 1940*, ora 3 p. m., în sala şcoalei primare, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării;
2. Stabilirea Bilanţului şi Contului de Profit şi Pierdere pe anul 1939 şi descărcarea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de cenzori, pentru gestiunea anului 1939;
3. Fixarea jetoanelor Consiliului de administraţie şi Consiliului de cenzori pe anii 1939 şi 1940;
4. Alegerea a 2 membri în Consiliul de administraţie, cu mandat pe 5 ani;
5. Alegerea unui membru în Consiliul de cenzori, cu mandat pe 2 ani.

(12) 1—1 **Consiliul de administraţie**

Nr. 38/1940 prot.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Râusadului,** din protopopiatul Sibiu, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială în mărime de 2 jug. 800 st. □ fânaţ.
3. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii îşi vor trimite cererile cu actele necesare, însoţite de permisiunea de a concura la această parohie, — esoperată dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, — oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu şi cu încuviinţarea subsemnatului se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, cuvânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, la 15 Februarie 1940.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 25—1940 (9) 1—2

Publicare de licitare

Consiliul parohial ortodox Boş, protopopiatul Hunedoarei, publică o a doua licitaţie cu oferte închise, în localul oficiului parohial, pentru edificarea bisericii conform planului şi devizului aprobat de Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 10.745/1939. Intrucât nici la această licitaţie, care e fixată pe ziua de *9 Martie 1940*, ora 11, nu se vor înainta oferte, a treia licitaţie prin aceasta se declară publicată pe ziua de 15 Martie 1940, când se va aranja prin bună învoială cu consiliul parohial darea în întreprindere a zidirii bisericii.

Participanţii vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 10% din valoarea devizului în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori, cari pot dovedi cu certificate în regulă, că au mai executat astfel de lucrări, în condiţiuni bune.

Planul, devizul şi caietul de sarcini pot fi văzute în fiecare zi la oficiul parohial Boş.

Parohia nu plăteşte nimănui spesele de deplasare.

Boş, la 19 Februarie 1940.

N. Andrăşesc epitrop — **Simion Suciu** paroh

„ALBINA", institut de credit şi de economii, Sibiu

CONVOCARE.

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii „ALBINA" Sibiu, sunt invitaţi în virtutea art. 19 şi 25 din Statute pentru ziua de *Vineri 15 Martie 1940, ora 9 a. m.*, la

a LXVII-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în localul de şedinţe al institutului „ALBINA" din Sibiu, strada Visarion Roman 1.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenţi cel puţin 20 acţionari, cari conform Codului Comercial Carol al II-lea să reprezinte 1/2-a parte din capital.

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale.*
2. *Darea de seamă a consiliului de administraţie asupra gestiunii anului 1939.*
3. *Raportul cenzorilor.*
4. *Discutarea, aprobarea ori modificarea bilanţului per 31 Decemvrie 1939.*
5. *Descărcarea consiliului de administraţie.*
6. *Distribuirea beneficiului net.*
7. *Stabilirea remuneraţiei pentru consiliul de censori pe anii 1939 şi 1940.*
8. *Fixarea preţului marcelor de prezenţă şi a remuneraţiei administratorilor pe anul 1940.*
9. *Alegerea a 2 membri în consiliul de administraţie cu mandat pe 6 ani şi a 2 membri cu mandat pe 1 an.*
10. *Intregirea consiliului de censori.*

Domnii acţionari, cari voiesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţă, în conformitate cu art. 22, 23 şi 25 din statutele societăţii, trebue să depună acţiunile şi procurile cel mult până *Sâmbătă, în 9 Martie a. c.*, ora 12 la *cassa Centralei în Sibiu.*

Depunerea acţiunilor resp. a procurilor în scopul indicat se poate face şi la filialele institutului din Braşov, Bucureşti, Cluj, Diciosânmărtin, Lugoj, Mediaş, Târgu-Mureş şi Timişoara, precum şi la băncile „Ardeleana" din Orăştie, „Furnica" din Făgăraş, „Patria" din Blaj şi Banca Românească din Bucureşti, tot până la termenul de 9 Martie a. c. ora 12. — Membrii Consiliului de administraţie şi funcţionarii institutului nu pot fi mandatari. — Procurile trebue să fie timbrate.

In cazul când la adunarea generală din 15 Martie 1940 nu se vor prezenta acţionari în număr suficient. în virtutea art. 214 Codul Comercial Carol, al II-lea convocăm fără altă înştiinţare a doua adunare generală cu aceeaşi ordine de zi pe ziua de Sâmbătă 23 Martie 1940 ora 9 a. m. în acelaşi local.

Pentru această a doua adunare generală sunt valabil depuse acţiunile depuse până la 9 Martie a. c. şi se mai pot depune altele până la data de Luni 18 Martie a. c., ora 12, la aceleaşi locuri. Adunarea generală a doua poate aduce hotărâri valabile fără considerare la numărul acţionarilor prezenţi şi la capitatul reprezentat.

SIBIU, la 17 Februarie 1940.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1939

ACTIV — **PASIV**

					Lei
Cassa					
a) numerar efectiv				40.828.261'—	
b) Disponibil la B. N. R. şi C. E. C.				44.017.730'—	84.845.991'—
Disponibil la bănci:					
a) In ţară				465.520—	
b) In străinătate				1.641.268'—	2.106.788'—
Portofoliul de Titluri:					
I. *Titluri româneşti:*	*In Portof.*	*In gaj*			
1. Cu venit fix:	v. r.	v. r.			
a) Efecte publice v. n. 47.533.620—	26.562.711'—		26.562.711'—		
b) Scris. şi oblig. 3.049.170'—	1.603.436'—		1.603.436'—	28.166.147'—	
2. Cu venit variabil:					
c) Acţiuni cotate la bursă: v. n. 18.070.050'—	21.394.075'—	—	21.394.075'—		
d) Acţiuni necotate la bursă: 30.379.190'—	21.382.560'—	—	21.382.560'—	42.776.635'—	
II. *Titluri streine:*					
a) Efecte			1.132'—		
b) Acţiuni			900'—	2.032'—	70.944.814'—
Plasamentul fondului de rezervă.					
Efecte publice garantate de stat v. n. 6.833.140'—	4.130.087'—				4.130.087'—
Portofoliul de scont.					
I. *Plătibil în ţară.*	In Portof.	Reescont.			
a) Cambii fără garanţii	23.674.749'—	13.097.843'—	36.772.592'—		
b) Cam. gar. cu mărf. titl. etc.	21.303.481'—	2.596.000'—	23.899.481'—		
c) Cambii gar. cu ipoteci	72.382.247'—	84.800.300.—	157.182.547'—	217.854.620'—	217.854.620'—
	117.360.477'—	100.494.143'—			
II. *Plătibil în străinătate:*					
Din care în suferinţă Lei 16.864.664'—					
Debitori.	Cambii de circ. primite din care:				
I. *Din ţară.*	In Portof.	Reescont.			
a) Debitori fără garanţii	5.158.472'—	8.648.711'—	13.807.183'—		
b) Deb. gar. cu ef. com.	918.710'—	—	918.710'—		
c) Deb. gar. cu titluri	5.472.579'—	24.900.000'—	30.372.579'—		
d) Deb. gar. cu mărfuri	17.090.949'—	—	17.090.949'—		
e) Deb. gar. cu ipoteci	78.636.629'—	21.711.000'—	100.347.629'—		
f) Deb. gar. cu gar. div.	53.811.584'—	30.676.989'—	84.488.573'—	247.025,623'—	
	161.088.923'—	85.936'700'—			
II. *Din străinătate*				834.363'—	247.859.986'—
Creanţe în conv. conform legii din 7—IV 1934 (cota redusă)					
a) In portofoliu			178.255.176'—		178.255.176'—
Participaţiuni:					
I. *In ţară:*					
a) La alte întreprinderi					5.800.000'—
Imprumuturi pe termen lung					16.897.100'—
Imobile					
a) Pentru uzul propriu şi inmag. de mărfuri				19.151.073'—	
b) Pentru locuinţele funcţionarilor				11.780.000'—	
c) alte imobile				57.137.528'—	88.068'601'—
Mobilier.					—'—
Conturi diverse debitoare:					35.608.405'—
					952.371.568'—

					Lei
Capital social					100.000.000'—
Fonduri de rezervă:					
a) Rezervă legală					18.086.123'—
Fonduri de ajutoare:					
a) Fondul cultural				3.418.395'—	
b) Fondul P. Cosma				1.039.458'—	4.457.853'—
Fonduri de amortisment					
a) Pentru creanţe dubioase				30.752.337'—	
b) Pentru imobile				5.000,000'—	35'752.337'—
Dobânzi nerealizate la creanţe dubioase					4.564.819'—
Diferenţe de curs nerealizate la portofoliul de titluri					9.387.452'—
Fond de pensii şi ajutor al funcţionarilor					26.514.521'—
Depuneri spre fructificare					
I. *Din ţară.*	la vedere	pe termen			
1. La purt. sau nom. dar plătibile la purtător					
a) Cu liv. de econ. la purt.	34.132.579'—	4.610.727'—	38.743.306'—		
b) Cu liv. de econ. nomin. dar plătibile la purtător	45.229.916'—	183.369'—	45.413.285''—	84.156.591'—	
2. Nominative					
a) Pe livret de econ. nom.	249.355.769'—	34.224.856'—		283.580.625'—	367.737.216'—
Creditori.					
I. *Din ţară.*					
a) Creditori nereduşi	87.954.990'—	30.067.209'—	118.022.199'—		
II. *Din străinătate*					
	62.624.'—	—	62.624'—		118.084.823'—
Angajamente de reescont					
		Provenite din			
I, *In ţară.*	Ef. scont.	Cambii de circ.			
1. Curente (scăzute şi nescăzute)					
a) La B. N. R.	98.112.143'—	85.936.700'—	184.048.843'—		
b) Gir. la B. N. R.	2.382.000'—	—	2.382.000'—	186.430.843'—	186.430.843'—
	100.494.143'—	85.936.700'—			
Cecuri şi ordine de plată emise					
I. Ordine de plată simple					
a) Cu plata în ţară					9.277.241'—
Dividende neridicate					509.019'—
Conturi diverse creditoare					56.287.768'—
Conturi transitorii					1.403.312'—
Beneficiul net					
a) Reportat din anul trecut				1.156.074'—	
b) Beneficiul anului curent				12.722.167'—	13.878.241'—
					952.371.568'—

Conturi de ordine

DEBIT — **CREDIT**

	Lei		Lei
Cauţiuni statutare	6.674.500'—	*Deponenţi de cauţiuni statutare*	6.674.500'—
Debitori pentru avaluri şi scrisori de gar. date de bancă:		*Creditori pentru avaluri şi garanţii date de bancă:*	
a) In ţară	78.314.471'—	*a)* In ţară	78.314.471'—
Efecte comerciale în gaj:		*Deponenţi de efecte comerciale în gaj*	1.071.087'—
a) In portofoliu	1.071.087'—	*Deponenţi de cambii de circulaţiune*	241.774.697'—
Cambii de circulaţiune:		*Remitenţi de efecte spre incasare*	7.631.113'—
a) In portofoliu	155.837.997'—	*Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse*	937.693.969'—
b) Reescontate	85.936.700'—	*Deponenţi de titluri în gaj*	25.685.573'—
Efecte spre incasare:		*Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare*	147.947.973'—
a) In portofoliu	5.151.016'—	*Creditori pentru titluri împrumutate*	30.457.000.—
b) La corespondenţi	2,480.097'—		
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse:			
a) In portofoliu	937.693.969'—		
Titluri în gaj:			
a) In portofoliu	25.685.573'—		
Depozite de titluri şi alte valori în păstrare	147.947.973'—		
Debitori de titluri împrumutate	30.457.000'—		
	1.477.250.383'—		1.477.250.383'—

Contul Profit şi Pierdere

DEBIT — **CREDIT**

		Lei		Lei
Cheltueli de administraţie:			*Report din beneficiul anului precedent*	1.156.074'—
a) Salare şi indemnizaţii	20.915.363'—		*Dobânzi incasate.*	
b) Diverse	10.133.540'—	31.048.903'—	*a)* Dela portofoliul de scont	22,926.333'—
Impozite şi taxe		2.657.263'—	*b)* Dela debitori	18.513.135.— 41.439.468'—
Dobânzi plătite: *a)* La depuneri	10.808.470'—		*Comisioane incasate*	18.147.305'—
b) La reescont	4.381.574'—		*Venitul portofoliului de titluri:*	
c) La alţi creditori	8.648.559—	23.838.603'—	*a)* Din cupoane exigibile	4.329.811'—
Amortismente:			*Venitul imobilelor*	7.596.696'—
a) La creanţe dubioase		2.000.000'—	*Beneficii diverse*	753.656'—
Beneficiul net:				
a) Reportat din anul trecut	1.156.074'—			
b) Beneficiul anului curent	12.722.167'—	13.878.241'—		
		73.423.010'—		73.423.010'—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1939.

Dr. I. Beu,
Preşedintele Consiliului de Administraţie.

L. Cioran,
Directorul General.

Şeful contabilităţii, N. Petruţiu,
Expert contabil.

Sibiu, la 17 Februarie 1940.

Verificat şi găsit în contormitate cu codul de comerţ şi legea bancară.

CONSILIUL DE CENSORI:

Constantin Popp, preşedinte. **Emilian Cioran** **Dr. George Proca** **Matei Jiga,** expert-contabil.

(10) 1—1

Reproducerea nu se onorează.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 3 Martie 194 — Nr. 10

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Ortodoxia și viața socială

Dacă creștinismul în deobște ne indică direcția și ne dă puterea spre singura organizare sănătoasă a vieții sociale, cu atât mai mult o face aceasta ortodoxia, forma nealterată a creștinismului.

Protestantismul a tras cele mai puține învățăminte din dogma Sfintei Treimi pentru viața omului în societate. Individualismul protestant afirmând că omul își câștigă mântuirea stând izolat în fața lui Dumnezeu, e în directă contradicție cu porunca iubirii și a comuniunii indicată de Sf. Treime.

La catolicism devierea dela calea dreaptă a duhului creștin în această privință apare mai puțin vizibilă. De aceea trebue să stăruim puțin mai mult întru reliefarea superiorității ortodoxiei față de el în acest punct.

Ortodoxia vădește rămânerea ei pe linia indicată de Sf. Treime în forma de conducere a Bisericii. Biserica ortodoxă are în fruntea ei comunitatea episcopilor, adunați în sinod, sau stăruind în solidaritate, în frățească și duhovnicească legătură. Cu cât e mai strânsă legătura între episcopi, fără a se micșora importanța unora din ei de către alții, sau a tuturor prin totalitate, cu atât e mai multă viață duhovnicească în Biserică. Ortodoxia arată astfel că în Biserică funcția de conducător nu există în formă pură, ci în împletire cu frăția, condiționată de comunitate, transfigurată de datoria dragostei și limitată de faptul că singur nu ești nimic, ci numai în comuniune cu alții. Biserica n'are pe nimenea în sânul ei, care să fie mai mare pur și simplu. Ci calitatea aceasta de «mai mare» este oarecum neutralizată de faptul că unul e mai mare numai în egalitate și frăție cu alții.

Funcția de mai mare și dorința după ea ascund în ele cel mai mare pericol de păcat pentru om. A fi mai mare pur și simplu, e însuși păcatul realizat. Aceasta însemnează a fi redus pe toți ceilalți la un nivel inferior și prin aceasta a te fi scos din mediul iubirii, căci iubire când n'ai pe nimenea egal cu tine, nu poți avea. Nici Dumnezeu nu s'a scos pe sine din mediul iubirii, căci nu e o persoană singură la nivelul dumnezeesc, ci trei la același nivel. A avea și a admite pe alții la nivel egal cu tine este condiția elementară a iubirii. Și numai constituit astfel esențial în iubire, ești apoi capabil de iubire și față de alții mai mici. Cine fonciarmente e plasat în afară de mediul iubirii, nu poate avea iubire prin simplul fapt că se apleacă spre cei mai mici, fără a-și părăsi nivelul său de singurătate superioară. La cei mai mici te poți coborî ca să ți-i faci egali, numai dacă ești obișnuit să ai egali cu tine, numai când și locul de unde te cobori e tot e comuniune. Atunci poți vedea în cel de mai jos unul după chipul celui de mai sus cu care ești în comunicare. Cel de mai jos este ridicat în circuitul de comunicare al celor de sus. Așa a făcut Dumnezeu cu oamenii: i-a ridicat în circuitul de iubire și de comunicare al Sf. Treimi.

Este învățătură creștină că Duhul Sfânt este aceea dintre persoanele dumnezeești care se coboară mai intim în noi. Atât de intim încât devine ca un fel de subiect în locul nostru, lăsându-ne totuși conștiința că noi suntem subiect. Când iubim pe Tatăl cu iubire fiască, Duhul Sfânt este cel ce strigă din inimile noastre «Ava, Părinte!»

Prin Duhul Sfânt suntem în stare să credem că Iisus este Dumnezeu și să-L iubim. Duhul Sfânt iubește din noi pe Fiul lui Dumnezeu, adică noi îl iubim, iar Fiul ne iubește pe noi iubind în noi pe Duhul Sfânt. Iar Fiul e om ca noi, e un Tu al nostru, ca orice om. Prin aceasta ne-a arătat în general valoarea omului, semnificația oricărui tu omenesc. Prin fiecare om, când îl privim cu credință în Hristos, privim pe Iisus. Și oamenii credincioși, cuceriți de comuniunea iubirii, se rapoartă cu iubire la Tatăl cel nevăzut, dar puterea cu care iubesc pe Tatăl este dela Duhul Sfânt și dela Fiul. Iată cum în relațiile de iubire dintre oameni, se exercită însași iubirea dintre persoanele Sfintei Treimi.

Iar ierarhia sinodală este și ea, în relațiile ei, chip al Sfintei Treimi.

Deasemenea ea se face model al felului de relații între ceilalți membri ai Bisericii și peste tot acest fel de conducere a Bisericii e o pildă pentru stat și pentru oameni, un ideal ca și o mustrare.

Și statul și societatea omenească își spun în fața modelului de conducere și de comuniune bisericească: iată cum ar trebui să fim și cum nu suntem. In felul acesta Biserica cu felul ei de organizare și de viață în iubire, exercită o influință necontenit transfigurătoare asupra organizației de stat și asupra societății omenești.

Ce ne oferă în schimb catolicismul? O conducere absolutistă unipersonală. Ea s'a depărtat de pilda ce-o dă Sf. Treime, face imposibilă legătura de iubire între conducerea Bisericii și credincioși și nu poate servi ca model pentru relațiile credincioșilor între ei, ca și pentru stat și societate în deobște. Dacă a fi superior, înseamnă a fi singur și mai presus de toți, care credincios nu-și va face o ispită din aceasta? Numai cei inferiori au egali cu ei înșiși și trebue să trăiască în comuniune, își va zice credinciosul.

De sigur pentru o disciplină exterioară, pentru o ordine întemeiată pe frică și pe lege, absolutismul unipersonal poate avea avantagii. Ferește de suprizele unei libertăți inspirate de rău. De aceea statul trebue să fie organizat astfel ca în vârful scării să fie unul singur conducător. Dar Biserica nu e stat. Biserica nu poate renunța la înfățișarea iubirii în forma ei de organizare, preferând iubirii disciplina forțată. Cine va mai exercita atunci asupra statului puterea spirituală care să-l facă să-și transfigureze în fiecare clipă forța prin iubire, fără a renunța total la forță? Și cine va mai arăta societății omenești că drumul spre forma ideală a relațiilor din sânul ei nu e individualismul, nici comunismul, ci comuniunea în iubire, dacă Biserica dându-și o conducere unipersonală arată sus un individualism dus la extrem, iar jos o massă supusă și neliberă de credincioși?

Biserica nu se poate face ca lumea, chiar dacă lumea ar ispiti-o cu avantagii aparente. Ea trebue să rămână învățătoarea lumii și propovăduitoarea Revelației chiar prin ființa ei.

Biserica trebue să fie și în ierarhia și în colectivitatea credincioșilor corp mistic în care e încorporată însași Sf. Treime. E o grozavă erezie să secularizezi corpul mistic al Domnului și al Duhului Sfânt, prin teza că numai o persoană, în singularitatea ei, stă în legătură cu Domnul și numai ea primește comunicarea adevărului.

Ortodoxia e singura înfățișetoare autentică a cerului pe pământ.

D. STĂNILOAE

Cuvinte regale

(Din cuvântarea ținută de M. Sa Regele Carol al II-lea cu prilejul promulgării nouei Constituții).

«Noua Constituțiune ce am promulgat-o astăzi, în acest cadru solemn, și care a fost primită cu atâta pătrundere a nevoilor reale ale Națiunii de cetățenii României conștienți de datoria lor către generațiile viitoare, nu este decât o puternică temelie, pe care sânt hotărât, cu ajutorul adevăraților iubitori de Patrie, să clădesc o Românie înviorată, bogată și întărită».

FOIȘOARA

Propagandă religioasă între românii ardeleni

(1) Preot-prof. **Dr. I. Stanciu**

In nrii 3—4/1940 ai Unirii din Blaj, iubitul meu coleg și omonim, preotul unit, Dr. Ioan Stanciu din Craiova, iarăși se enervează pe o chestiune cunoscută și admisă chiar de elevii liceeni în ansamblul ei, nu însă și în amănunte și nici în felul cum este expusă, precum nici în țelul ce-l urmărește.

Anume, ilustrul meu confrate, tratează chestiunea propagandei protestante între Românii ardeleni. In două foiletoane înșiră pe toți episcopii, pe toți mitropoliții ortodoxi, cărora li s'a *impus* promovarea protestantismului, apoi pe toți superintendenții calvini și pe toți protopopii calvini, sau calvinizați, cu scopul vădit să ne dovedească: iată că biserica ortodoxă a fost total calvinizată și norocul l-a avut cu unația, care a salvat-o din cleștele acestea sugrumătoare.

Confratele, acest „isteț" istoriograf român, ne-a mai indicat odată tot o asemenea salvare afirmând că noi Românii am fost salvați din ghiarele slavilor, sau ale Bulgarilor, numai de marea bunăvoință a papilor, cari au intervenit stăruitor pe lângă regii unguri ca să ne sară în ajutor.

Halal de ea intervenție și halal de el ajutor!

„Ingrijirea părintească a papilor față de Români" s'a manifestat prin stoarcerea jurămintelor dela regii unguri, cu promisiunea solemnă că vor forța pe Români cu toate mijloacele de cari dispun să treacă la catolicism. Papa Inocențiu al II-lea, Grigorie al IX-lea etc., prin regii Bela al IV-lea, Ladislau cumanul, Ludovic cel mare etc. s'au îngrijit cu părintească dragoste de Valahi, ca preoții lor să fie expulzați, casele de rugăciune să fie dărâmate, ori arse, iar suferințele credincioșilor să dureze sute de ani în șir.

Pentru noi ortodocșii și pentru alți Români cu bun simț e de-a dreptul o enigmă și nu pricepem care ar fi cauza de unii tinerei uniți susțin cu atâta tărie dragostea inexistentă a papilor față de Români sub domnia casei Arpadiene și chiar și după aceea, până la dezastrul dela Mohács. Poate, presupunem așa vag, că modernii iezuiți uniți cu această afirmație vor să dovedească, că noi Românii în trecut am fost papistași, apoi protestanți și abia în 1700 ne-am reîntors cu *toții* la legea strămoșească părăsită.

Dacă aceasta le este mentalitatea, care nu numai că nu corespunde realităților istorice, ci este de-a dreptul împotriva lor, să le fie de bine. Toaca de-geaba o bați la urechile surduui.

Noi Românii-durere-am avut parte de multe zile grele și amare în trecutul nostru. Am suferit dela papistași, apoi blând dela luterani, mai aspru dela calvini, dar vânturile aceste nu ne-au durut așa tare ca furtuna deslănțuită asupra noastră în veacul al XVIII-lea de către clerul fraților uniți. Câți preoți ortodocși n'au fost alungați, sau întemnițați și maltratați, câți credincioși bătuți și târâți până în Kufstein, câte averi prădate, biserici răpite, incendiate, sau distruse! Nici preotesele cu copii sugaci n'au fost cruțate.

Să trecem peste aceste sinistre vremuri, despre cari cucernicul dela Craiova e de părerea că nu e bine să le evocăm, pentrucă.., nu le poate nega.

Eu sunt convins din alte motive că nu e bine să le mai evocăm. Ce e mai mult, n'a fost bine că acest confrate unit a scris tocmai acum foiletoanele din Unirea, pentrucă azi și ortodocșii și uniții avem alte probleme de rezolvat, mult mai grave și mai vitale decât propaganda religioasă a papistașilor, a luteranilor, a calvinilor, sau a uniților. Dar dacă omul are boala tiparului, ce să-i faci.

Vizita dlui ministru C. Giurescu la Sibiu

Populaţia oraşului Sibiu a avut bucuria şi cinstea să cunoască şi să asculte în ziua de 24 Februarie pe învăţatul prof. şi cercetător al istoriei româneşti şi pe chibzuitul ministru al Frontului Renaşterii Naţionale, dl *Const. Giurescu.* Atât în conferinţa ce-o rostit-o seara în Teatrul orăşenesc despre „Mândria şi demnitatea românească", cât şi în cuvântarea dela recepţia organizată în cinstea Dsale, a cucerit prin accentul sincer, sobru, de căldură reţinută crescând din convingere temeinică de om căruia îi repugnă ceeace-i fals, neîntemeiat, umflat şi interesat. Scoţând în relieful cuvenit virtuţile de totdeauna ale neamului nostru: omenie, seriozitate de moravuri adânc creştină, eroism, Dsa a arătat că sursa doctrinei F. R. N. este în tradiţia noastră dela care nu ne putem depărta fără riscurile cele mai grave pentru viitorul Ţării. La conferinţă a asistat un public numeros în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care l-a avut pe dl Const. Giurescu şi oaspe de masă.

Regretabil este însă că recepţia dela Prefectură n'a fost organizată cum se cuvenea, potrivit înţeleptei tradiţii de-a da cuvânt marilor instituţii să exprime, la astfel de ocazii festive, sentimentele lor faţă de conducerea de stat şi gândul lor de colaborare. Prin aceasta se realizează un dublu rezultat: se subliniază public în ochii poporului importanţa ce se dă acestor instituţii şi se câştigă o cât mai largă şi adâncă alipire a populaţiei faţă de conducerea ţării, când aude cuvântul pe care îl rostesc aceste însemnate instituţii în care poporul are o deosebită încredere.

Nu e bine ca astfel de recepţii să fie monopolizate de câteva persoane cari vorbesc toate în numele uneia şi aceleiaşi organizaţii, lăsând impresia că vorbesc mai mult în numele şi în interesul lor.

Nr. 1964—1940

Comunicat

Venind la cunoştinţa autorităţilor bisericeşti că sectarii şi în special tudoriştii fac o întinsă propagandă răspândind broşuri printre elevii şcoalelor şi chiar printre militari, atragem atenţiunea Onor. preoţimi să stea de veghe combătându-i la timp şi denunţând asemenea cazuri, unde se produc, autorităţilor încredinţate cu ordinea publică, precum şi Consiliului arhiepiscopesc.

Sibiu, 28 Februarie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Darul „Revistei Teologice"

Revista Teologică a intrat în al treizecilea an de urzire neîntreruptă de ştiinţă şi viaţă religioasă. Mai bine de un pătrar de veac, ea a croit o albie tot mai adâncă şi mai bogată de întărire duhovnicească, pornită din luminata minte şi ocrotită cu o grije neobosită de însuşi Arhipăstorul Mitropoliei ardelene, I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan.

Fără îndoială, această revistă a fost crainicul unei noui epoci în viaţa religioasă de dincoace de munţi.

Cronicarul vieţii religioase din Ardeal, din acest pătrar de veac, va înscrie „Revista Teologică", ca pe vestitoarea şi înainte-stătătoarea unei epoci de renaştere spirituală.

Ei i-au urmat îndată, din aceeaşi iniţiativă, o serie întreagă de cărţi teologice.

Tipografia Mitropolitului, vrednic de pomenire Andrei, care primea odinioară cărţile stareţului Neonil, dela mânăstirea Neamţ, este astăzi, fără exagerare, cea mai harnică şi mai fecundă editură de cărţi teologice. Ardealul întoarce dărnicia fraţilor săi, şi ca probă amintim numai răspândirea unei singure dar minunate cărţi: „Cartea de rugăciuni" care, încă înainte de-a fi dăruită de I. P. Sf. nostru mitropolit, într'un număr atât de frumos ostaşilor dela graniţă, ajunsese până în cel mai îndepărtat colţ al Basarabiei — la Orhei — şi străjueşte acolo ca şi în alte părţi la căpătâi de prunci sau în ram de icoană în atâtea case.

An de an Revista Teologică a făcut cetitorilor ei câte un dar. Din grija întemeietorului ei a apărut publicaţia: „Biblioteca Bunului Păstor", ca o anexă a ei, ajunsă acum la al 19-lea număr, iar din iniţiativa P. S. Sale Nicolae Colan, fostul ei redactor vreme de 14 ani, a apărut publicaţia: „Problemele vremii". — Darul din urmă al Revistei Teologice este de două ori însemnat. Întâi pentru forma aleasă, căldura inimii şi convingerea pe care cei trei slujitori ai altarului — A. Marcovici, I. Sabău şi diacon I. E. Naghiu — le-au pus în cele 12 predici antisectare.

Cele mai însemnate adevăruri de credinţă, tăgăduite de sectari, — despre Biserică, Sfânta Tradiţie, Sfânta Scriptură, Botezul pruncilor, Sfânta Cuminecătură, despre preoţie, cinstirea Maicii Domnului, Cinstirea sfinţilor, a sfintei cruci, a icoanelor şi prăznuirea Duminecii în locul Sâmbetei, sunt tratate în aceste predici.

Trebue să remarcăm îndeosebi predicile păr. I. Sabău, care excelează printr'o limbă admirabilă, prin exemple patristice, imagini frumoase şi o simţire atât de puternică încât cuceresc pe oricine.

Detractarii acestor adevăruri sunt descoperiţi, dar nu ocărâţi, combătuţi dar nu batjocoriţi, ci mai vârtos chemaţi de sub ascultarea duhului celui rău la „lumina adevărului".

Preţul acestui dar stă însă mai mult în importanţa problemei pe care o pune: apărarea credinţei dreptmăritoare împotriva propagandei sectare. Această propagandă a devenit la noi — cu toate retuşerile şi îmbunătăţirile ce s'au adus legii cultelor — atât de desmăţată, încât formează, cum bine a spus Păr. Dr. Grigore T. Marcu, în cuvântul introductiv, cea mai acută problemă a Bisericii. Dacă între cauzele răspândirii lor pe pământul românesc, este, pe ici pe colo, şi viaţa şi lipsa de interes pentru cele sfinte, a unor slujitori, apoi pentru combaterea lor nu există nici un mijloc mai bun, decât predica adevărurilor sfinte „cu vreme şi fără vreme", după cuvântul Apostolului şi pilda unei vieţi ireproşabile din partea preoţimii.

Ne-am înşela amarnic dacă am aştepta întoarcerea rătăciţilor în staulul Bisericii în urma unor legiuiri din afară, legiuiri de stat. Până când nu vom lua pilda Bunului Păstor să mergem şi să căutăm prin mărăcinii rătăcirilor, cu hrana cea adevărată în suflet şi pe buze, până atunci nu-i vom putea apropia de Biserică. Adevărat, e greu. Ei s'au învăţat atâta cu rătăcirile lor şi s'au legat atât de ele, încât îţi trebue o adevărată artă, multă iubire şi răbdare, ca să-l faci să preţuiască învăţătura cea adevărată.

Şi totuşi aceasta, ajutată de o viaţă virtuoasă, rămâne singura cale pentru convertirea lor.

Primul volum al predicilor antisectare, dăruit de Revista Teologică, e semn că preoţimea a început pe acest drum. Al doilea volum, anunţat tot sub patronajul ei, va aduce un arsenal şi mai bogat de argumente pentru apărarea tuturor adevărurilor de credinţă, nesocotite de sectari.

Pr. Vasile Coman

Nr. 1437/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după preoteasa văduvă Laura Tiu din Bârsău, decedat la 8 Ianuarie 1940, în baza § 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Cincisprezecemii).

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc, ţinută la 21 Februarie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Dela Asociaţia clerului „Andrei Şaguna"

Publicăm cele de mai jos, primite din partea conducerii Asociaţiei Clerului nostru din Mitropolie:

In interesul îmbunătăţirii condiţiilor de trai şi afirmare ale clerului nostru în general, s'au făcut, în timpul din urmă, repetite şi stăruitoare demersuri. Ele au fost iniţiate prin memoriile dela 1938 încoace ale conducerii Asociaţiei A. Şaguna, căror demersuri s'au ataşat senatorii aleşi ai clerului: PP. CC. Lor preoţii Petre Partenie şi Nicolae Popescu din Bucureşti, precum şi senatorul dela Cluj, părintele canonic Ion Agârbiceanu, care în numele preoţilor uniţi a semnat alături de noi dezideratele Congresului preoţesc dela Timişoara, pe cari le comunicasem dlui ministru al cultelor încă în Ianuarie a. c., în Cluj, cu prilejul întrunirii acolo a guvernului ţării.

In 8 luna c., cei doi senatori ai clerului şi cu senatorul preşedinte al Asociaţiei A. Şaguna, au prezentat Corporaţiei Asociaţiilor Profesionişti Intelectuali din România (CAPIR), dezideratul colectiv al Clerului, pentru ca şi CAPIR-ul să solicite din a sa parte, ca în viitoarea lege de normalizarea salariilor Clerul să fie pus în aceeaşi categorie de salarizare cu Corpul didactic, potrivit calificaţiei şi serviciului.

Ziua următoare, senatorii Clerului ortodox, dimpreună cu preşedintele Asociaţiei A. Şaguna şi cu senatorul vicepreşedinte al senatului părintele canonic Ion Agârbiceanu, au depus memorii şi informaţii la mânile ministrilor în cauză: dl Iancu Nistor dela culte şi dl Radu Portocală, ministru, delegatul dlui preşedinte de consiliu, autorizat a primi materialul informativ în chestia normalizării şi armonizării salariilor, precum şi în vederea stabilirii proximului buget de stat.

Cu acest prilej, de acord cu ceilalţi senatori numiţi mai sus, Preşedintele Asociaţiei A. Şaguna a depus la mâna dlui ministru delegat, còpii de pe memorille din urmă ale Clerului ardelean, privind interesele preoţimei, ale protopopilor şi ale centrelor noastre bisericeşti.

In aceeaşi zi, delegaţii clerului dimpreună cu senatorul I. Agârbiceanu ne-am prezentat la I. P. S. Sa Patriarhul Nicodim, lăsând şi acolo necesarele informaţiuni scrise.

In toate locurile, reprezentanţii clerului au întâmpinat înţelegere şi bunăvoinţă.

In sfârşit s'a semnat în numele clerului celor două Biserici româneşti un memoriu comun, care va fi prezentat Palatului din partea senatorilor profesionali ai clerului, domiciliaţi în capitală.

Arad, la 13 Februarie 1940.

Dr. Gh. Cluhandu

Provocat fiind, cu tot regretul trebue să-mi spun şi eu părerea asupra problemei sulevate.

Ca cititorii noştri să fie în curat cu materia din discuţie, reproduc din nrul 3 al Unirii partea întroductivă a foiletonului:

„Preotul-Profesor Dr. Ioan Stanciu, neunitul, în a sa „Lege strămoşească" (Sibiu 1938) la pg. 78 zice: „Ni se aduce acuza din partea fraţilor uniţi, că eram pe cale să ne calvinizăm şi singuri ei cu uniaţia au fost cari ne-au salvat de acest dezastru naţional şi religios. Câtă greşală şi câtă intenţie păcătoasă în aceste afirmaţii".

Textul e bine reprodus, decât doar greşeşte pagina, care nu e 78, ci 72. Dar, errare humanum est.

Iată cum continuă confratele:

„Aşa glăsueşte omonimul neunit. Dar să cercetăm niţel istoria critică, dela anul 1544—1697 şi vom distinge o perioadă de propagandă luterană 1544 - 1565 şi alta de propagandă calvină, 1566—1697".

Numai de aceea să cercetăm istoria critică ca să distingem cele două perioade de propagandă? N'ar fi nici o nevoie să mai cercetăm istoria şi nici cele două perioade de propagandă religioasă, deoarece şi perioadele şi propaganda sunt pe deplin cunoscute şi recunoscute de toată intelectualitatea română. Cred însă că distinsul meu coleg dela Craiova şi-a suprimat cea mai importantă parte a propoziţiei, care ar fi fost cam următoarea:

„... şi să dovedim neunitului dela Sibiu că ei, ortodocşii, n'au avut nici arhierei, nici preoţi, nici credincioşi ortodocşi, ci totul a fost calvin în acele vremuri".

Nu spune propoziţia completă? Aşteptaţi puţin şi veţi vedea că o pune în gura altuia, asemenea un istoric necumoscut de dubioasă valoare.

Foiletoanele din Unirea se bazează excluziv pe „Istoria Bisericei româneşti, scrisă cu multă competenţă de dl N. Iorga. Il acceptăm şi noi cu toată căldura, cu deosebire însă că noi vom aminti şi înjurări şi fapte de cari confratele unit să fereşte ca pisica de laptele fierbinte.

Iată acum ce reproduce confratele din valorosul nostru istoriograf:

Preoţii Toma şi Dobre din Braşov au fost siliţi să răspândească catehismul luteran, biserica românească Sf. Nicolae din Scheiu devine luterană, vlădica românesc avea bucurie pentru introducerea erezului luteran între Români. Coresi în toată activitatea lui n'a făcut altceva decât a răspândit luteranismul.

Deci în această perioadă nu se indică nimic bine. Să vedem mai departe, perioada calvină.

In epoca calvinismului s'a decis exterminarea credinţei Valahilor, deci se pune un superintendent calvin, care va alege popii poporului român.

Acest superintendent se numia şi episcop românesc, uneori chiar episcop ortodox. Aşa a fost Gheorghe din Sângiorz, care în 1567 a ţinut şi un sobor în Teiuş. Urmează acestuia Pavel din Turdaş, care şi el ţine sobor în Aiud, unde se modifică liturgia, să şterg rugăciunile către sfinţi, să înlăture preoţii cari nu ştiu lămuri credinţa creştinească, precum şi cei cari nu pot sluji româneşte. După Pavel vine superintendent un anumit Mihail, episcop român-calvin. Judeţul Hunedoara, oraşele Lugoj şi Caransebeş au trecut la calvinism. In anul 1571 vine, sub domnia familiei catolice Bathory, o acalmie, o pauză în propaganda calvină, care s'a reluat în 1613 sub Gavriil Bethlen şi s'a continuat sub Rákoczy I şi II, apoi sub Apaffi, până în 1697.

In 1614 e numit episcop calvin al Românilor Teofil, apoi în 1623 Eftimie, iar după acesta Dosofteiu, sprijinitor făţiş al calvinismului. Lui Dosofteiu îi urmează Ghenadie Brad, care a recunoscut aşezământul calvinesc al protopopilor. Sub acest vlădică, în 1640, superintendentul maghiar a tipărit catehismul calvinesc.

(Urmează)

Călugări şi războiu

Măcelul din nordul Europei — care, orice s'ar zice, a fost prefăcut de eroismul trupelor finlandeze într'o cruciadă cu dimensiuni de epopee — a pricinuit o adevărată invazie a reporterilor de ziare din toate părţile lumii, în împărăţia zăpezilor veşnice, cufundate acum în bezna nopţii polare. O regiune care în vreme de pace era ignorată cu totul, a fost săltată deodată în centru atenţiunii mondiale. Oameni şi aşezări, de mult date uitării, au devenit astfel obiectul interesului general, alături de senzaţionalul pe care-l serveşte zilnic, celorce **încă** *se mai bucură de pace, cumplitul războiu fino-sovietic.*

Găsim în renumitul cotidian elveţian **Neue Zürcher Zeitung** *amănunte impresionante — primite dela trimişii săi speciali pe frontul de nord — asupra unor vechi vetre mânăstireşti ortodoxe, cari au împărţit — şi mai împart încă — urgia războiului cu oamenii. Spicuim câteva detalii cari ar putea să intereseze şi pe cititorii noştri.*

Ruşii novgorodezi, pentru a-şi apăra teritoriile cucerite în nordul Europei împotriva năvălitorilor suedezi şi norvegieni şi pentru a încreştina cu mai multă uşurinţă sălbatica populaţie băştinaşe alcă-

Inconștiență

Un preot cu numele V. Popa-Nicoară din Slobozia-Botoșani a scris în ziarul „Curentul" din 15 Februarie 1940 un articolaș care trădează o grozavă eclipsă de conștiință preoțească.

Călcând în picioare orice considerație pentru adevărul de credință revelat, numitul preot găsește că e necesar să ne unim cu catolicii oricum, pentru a reface unitatea creștinismului. „Da, frații mei slujitori la altarele Domnului! Va trebui să ne unim cu catolicii. Va trebui să fim una cu frații dela Roma. Cum se va face aceasta? In ce fel? Nu știm. *Dar va trebui să ne unim*».

Ce rezultă din aceste cuvinte? Sau că numitul preot n'ar trebui să se ocupe de o asemenea chestiune dacă nu știe cum se poate rezolva. Sau că nu-l importă cum se va rezolva, și aceasta nu e în general de nici o importanță. Principal e să fim una cu Roma.

Citind articolașul în continuare vedem că de fapt numitul preot nu are nici un scrupul pentru adevărul de credință. Căci afirmând că singura obiecție ce se aduce de către ortodocși unei uniri cu Roma, este orgoliul catolic, el declară: „frații mei, eu n'am găsit această mândrie la catolici". Și chiar dacă ar fi, noi trebue să fim mai smeriți decât ei și să fim gata „a ne jertfi pe altarul unirii și al înfrățirii".

Prin urmare problema adevărului revelat nu se pune de loc pentru numitul preot.

Ce puțină conștiință și răspundere pentru descoperirea dumnezeească este la acest preot care e gata să se unească cu orcine, părăsind orce atitudine, orce doctrină chiar dacă îi este încredințată de Dumnezeu ca s'o păzească și s'o propovăduiască unei lumi care e atât de dispusă la tot felul de rătăciri!

„Să ne jertfim pe altarul unirii"! Par'că ar fi vorba de noi înșine, de o învățătură omenească de-a noastră și nu de o datorie care ne este pusă pe umeri de Dumnezeu! Foarte trist pentru un preot că a ajuns până acolo încât să privească problema aceasta drept o chestie de ambiție omenească.

Pe noi ca persoane ne putem jertfi cât de mult și avem chiar datoria să o facem, dar Evanghelia Domnului n'o putem jertfi, n'o putem părăsi, pe Domnul însuși n'avem drept să-L uităm. Și mi se pare că tocmai aceasta este adevărata jertfă a noastră. Să nu căutăm ale noastre, părerile noastre, ușurătățile noastre, plăcerile lumii, ci să fim robii deplini ai învățăturii Domnului. Cine n'are ceva în ce să creadă nesdruncinat, acela n'are nici credință. Act de credință fără obiect de credință nu există. Acolo există numai planuri de aranjamente utilitariste, acolo există numai ambiții și interese, mai personale sau mai generale.

Iubite frate, preoții cari au o convingere cu temelii până dincolo de lume, sunt atât de gata să se jertfească pe ei ca persoane pentru unirea întregei creștinătăți în adevărul nealterat, încât ar suferi cu fericire moartea de martiri dacă ar ști că aceasta e prețul pentru înfăptuirea unității creștine. A face însă tranzacții cu adevărul dumnezeesc, sau a nu te ține legat de nici o convingere, este o purtare care nu poate fi numită decât în ironie „jertfă".

O murdărie

Numai așa se poate califica articolul scris în ziarul „Tribuna" din 23 Februarie a. c. de cunoscutul profanator al lucrurilor sfinte și al valorilor noastre etnice, Victor Eftimiu, albanezul pripășit în țara și în literatura românească. Insul acesta și-a creiat o faimă detestabilă din transformarea Meșterului Manole și a celor 9 zidari în francmasoni, în piesa teatrală „Meșterul Manole" și din prezentarea necuviincioasă pe scenă a figurilor de preoți și de călugări. Furtuna de indignare pe care a trezit-o mai după fiecare asemenea cinică manifestare literară, nu a putut trezi în insensibilitatea lui de alvițar superficial nici o rușine.

Cu o grosolănie care se ia la întrecere cu reaua credință de francmason se atinge acum de numele și de viața sfinților aruncând în ei cu tot ce e mai murdar în propriul lui suflet. Iar împreună cu sfinții întreaga Biserică este făcută ținta celor mai urâte batjocuri, cari ilustrează înspăimântător până la ce treaptă de decadență sufletească poate ajunge un om.

Păr. Ion Agârbiceanu, directorul ziarului, a cerut încă a doua zi iertare cetitorilor pentru faptul că, nefiind în Cluj, s'a strecurat acest articol intitulat „Sfinți catolici", în ziarul de sub direcția P. C. Sale, anunțând că Victor Eftimiu nu va mai putea fi în viitor colaborator al ziarului.

Bani risipiți. Tot revista amintită, *Glasnik*, află că bolșevicii ruși vor ține un congres antireligios în anul 1942, cu participarea delegaților din străinătate. Președintele „de onoare" al congresului, *Stalin*, țarul roșu, a dat 20 milioane de ruble pentru organizarea congresului.

A păpat-o și pe asta...

Asemenea acelor vietăți cari stau la pândă să prindă în gură, cu o clempăneală simpatică, orice muscă le trece pe dinainte, monitorul blăjan înghite cu grabă toate inepțiile și toate aiurelile pe cari anumiți oameni alăturea de realitate prin structura sau prin dispoziția lor momentană le debitează din când în când.

„Unirea" îndeplinește astfel rolul unui curios colecționar de gânduri scrintite și a unui bizar apologet de capete zăpăcite.

Cunoscându-i această ciudată apucătură, noi știm cu anticipație îndată ce-a răsunat într'un colțișor al României sau s'a însemnat într'o dosită coloană de ziar o opinie anapoda despre problema ortodoxie-catolicism, pornind dela un ins cât de modest, — că „ideea" va fi înregistrată cu sunet de trâmbițe în „Unirea", ca să știe cerul și pământul despre ce-a zis cutare.

Așa trebuia să se facă și cu articolașul preotului V. Popa-Nicoară din Botoșani despre unirea bisericilor. Amplificatorul este de astădată un ins cu nume de legumă domestică, cu miros ce face lumea să fugă. E un ins care până acum decâteori apuca plaivasul să scrie, o făcea pentru a spune că neamul românesc, fiindcă-i ortodox, e cel mai plin de defecte și de păcate, e cel mai nevoiaș și mai ticălos. De astă dată voind să dea scrisului un miros mai plăcut — de dragul preotului V. Popa-Nicoară — declară că neamul nostru e cel mai împodobit cu virtuți și mai ales e smerit, nu e ambițios, deci ușor poate să facă actul de autojertfire, recomandat de păr. V. Popa-Nicoară, și să intre în turbinca papii dela Roma.

Dar noi ne întrebăm: dacă neamul românesc și-a câștigat trăind în ortodoxie atât de minunate virtuți, de ce să părăsească ortodoxia, riscând să-și piardă aceste virtuți prin întrarea în catolicism care n'a reușit să ciseleze atât de frumos sufletul neamurilor pe cari le are în ascultare?

Biserica Ortodoxă Română, revista Sf. Sinod, cu începerea anului 1940, apare, în ce privește cuprinsul ei reorganizată, pentru a fi în mâna preotimii un mijloc de îndrumare cât mai folositor în activitatea ei zilnică Comitetul de redacție s'a întregit cu puteri nouă, între care vedem și numele P. C. Sale *Dr. Gh. Ciuhandu* dela Arad. — Nr. 1—2 pentru Ian.—Febr. 1940 cuprinde articole tratând chestiuni dela ordinea zilei semnate de I. P. S. Patriarh Nicedim, Arhim. Scriban, Pr. Gh. Vintilescu, Protos. V. Vasilache ș. a. Abonamentul pe an 160 lei. Adresa: Consiliul Central Bis., București VI, str. Antim 29.

Subscriind bonuri de înzestrare a armatei, subscriem pentru țară și pentru fiecare dintre noi. Fără liniște la hotare nu putem avea liniștea avutului și a muncii noastre. Să dăm cât mai mult oștirii, căci Pentru noi dăm.

Insuflețire și pregătire. — Gazetele ni-au adus știrea, că în armata franceză servesc, până în prezent, 17.000 de persoane din cler: preoți, călugări, maice.

Acest fapt mi-a părut surprinzător: într'o țară, unde religia este separată de stat, unde ideile comuniste par a fi avut mare trecere, s'a găsit totuș o preoțime atât de numeroasă care să intre în armata pornită în război...

In acelaș timp ni se anunță hotărârea camerei franceze de a exclude pe toți deputații comuniști din parlament, ca „periculoși pentru națiune".

Pe când comuniștii fac ce fac, ca să nu ajungă la front, clerul dovedește, prin atitudinea sa, că e gata să se jertfească pentru nație.

Mântuitorul ni-a spus că „In lume necazuri veți avea, îndrăzniți, eu am biruit lumea".

Acest „Indrăzniți" are să creeze forța preotului în fața oricărei primejdii.

Un popor trăește prin eroismul însuflețirii sale. Dacă reprivim la trecutul nostru de lupte, găsim atâți preoți și călugări, tribuni ai poporului, încât e nesecat isvorul istoriei noastre de făptuiri pilduitoare.

In toate aceste lupte ale trecutului izvorul biruinții era însuflețirea, — acea însuflețire care nu poate să ne lipsească nici astăzi.

Ori câte necazuri am avea, ele nu-s alt ceva decât tot atâtea motive de-a ne oțeli și mai mult în lupta de apărare a limbii și legii străbune și a libertății naționale.

Se cere astăzi în deosebi ca preoțimea să fie cât de bine pregătită, — înțeleg și în ale cărții, și în ale vieții.

Timpurile de azi ne impun trebuința de a fi pregătiți pentru eroism în vederea evenimentelor.

In anul 1919, când am plecat, mulți teologi, voluntari, în luptele dela Tisa, am fost de asemenea pregătiți, pentru misiunea noastră, timp de mai multe zile, ear după aceea am fost împărțiți la unități.

Vremurile grele n'au să ne afle slab pregătiți, și nici lipsiți de însuflețire, ci gata pentru eroismul tradițional.

Să priveghiăm, ca să nu ne sape dușmanii casa în credința că apărătorii ei ar putea fi surprinși nepregătiți de rezistență dârză și de neînfrânt. — Pr. *Octavian Medrea.*

---

tuită din triburi fineze, au construit în peninsula Cola o mulțime de sate și maicuseamă **mânăstiri** *fortificate.*

Așa s'a înființat, în veacul XII, și celebra mânăstire **Solowetzki** *de pe insula Solowki, situată acolo unde «vulpea scandinavă» își înmoaie coada în apele Mării Albe. In veacul XVI, mânăstirea a fost restaurată complet. Atacurile suedezilor, îndreptate împotriva ei, deveneau tot mai dese și mai înverșunate. Căile comerciale rusești din nord erau serios amenințate să fie tăiate.*

Spre marele noroc al Moscovei, s'a ridicat atunci un om genial care a trântit în calea invaziei suedeze un obstacol de neînvins. Acesta a fost călugărul ortodox **Trifon,** *pe care Biserica rusească l-a proclamat sfânt. Trifon nu era numai un om de-o evlavie recunoscută, cu o viață neprihănită, ci și un* **„strateg iscusit și un mare inginer".** *Sub comanda acestui călugăr fenomenal, mii de pelerini evlavioși, cuceriți de faima lui, alergau într'acolo din toate laturile Rusiei, au lucrat fără întrerupere opt ani de zile la fortificarea mânăstirii Solowetzki. Fără să aibă nici cel mai neînsemnat concurs din partea Moscovei, sf. călugăr Trifon și cetele lui au făcut de neînvins această mânăstire. Zidurile ei erau atât de rezistente, încât călugării au putut respinge, în anul 1582, un atac combinat al armatei și flotei suedeze. Mai mult! Englezii cari au asediat și bombardat mânăstirea-fortăreață cu vase de război, în 1854, au avut aceeași soartă.*

Tot sf. Trifon a clădit și fortificat alte mânăstiri mai mici, cari există până astăzi și despre cari se face adeseori amintire în comunicatele armatelor încăierate pe frontul Petsamo.

După bolșevizarea Rusiei, mânăstirea Solowetzki a fost prefăcută în prinsoare sigură pentru deportații ostili regimului roșu.

Pe o insulă din lacul Ladoga, călugării novgorodezi Serghie și Gherman au clădit în veacul XII mânăstirea **Walamo** *Un alt călugăr, Arsenie, a ridicat și el, în apropiere, o mânăstire fortificată, pe insula* **Konewetz,** *care comandă intrarea din lacul Ladoga în apele fluviului petrogradez Neva. Către 1715, Petru cel Mare le-a refăcut și întărit pe amândouă. Mânăstirea Konevetz a fost distrusă de bandele bolșevice încă din 1918.* **Walamo** *a rămas în picioare, fiind trecută după război sub suveranitatea finlandeză. Astăzi, ea servește de țintă aviatorilor sovietici.*

Un corespondent de război al ziarului numit, se afla tocmai la mânăstirea Walamo, în Septemvrie 1939, când a isbucnit războiul. Toți străinii — scrie dânsul — au părăsit de mult insula mânăstirii. Clopotele bisericii sunau prelung, ziua și noaptea, chemând credincioșii la rugăciune. Era praznicul de pomenire al sfinților Serghie și Gherman, călugării cari au întemeiat mânăstirea. Mulțimea mare de pelerini ruși — în majoritate emigranți sălășluiți în Finlanda — a fost primită cu dragoste de călugării gazde. Era o atmosferă sărbătorească până și'n aer, iar chipurile monahilor arătau mai severe ca deobicei. Vorbeau foarte puțin de război, cu toatecă urmăreau evenimentele cu atențiune.

Intrucât eu eram preocupat de obținerea vizei pe pașaport și de permisul de ședere — scrie corespondentul străin — unul din frații mai tineri îmi spuse:

— **Numai o singură viză este cu adevărat importantă: aceea care conduce la cer.**

Nu era nici o umbră de evlavie falsă sau ieftenă în modulația glasului său, — scrie, vădit impresionat, gazetarul străin.

Monahii presimțeau că războiul nu i va cruța. Ani de-arândul au trăit în pace, netulburați de nimeni, pe insula lor, care pentru emigranții ruși reprezenta o fărâmă din vechea lor patrie. Bunăvoința finlandezilor față de ei, era deplină. Ce se va întâmpla cu călugării, dacă vor cădea în mânile «roșilor», e greu de prezis — zice corespondentul amintit.

Inainte cu câțiva ani, s'a abătut asupra lacului Ladoga o furtună atât de năpraznică, încât un vas rus de război a trebuit să ancoreze la țărmul insulei Walamo. Echipagiul «roșu» a fost îngrijit cu multă dragoste de călugării albi.

La plecare starețul mânăstirii îi puse următoarea întrebare căpitanului vasului:

— E cu putință oare ca dta să fi uitat cu totul învățăturile creștinești pe cari le-ai deprins în copilărie?... ca să nu mai existe Dumnezeu în țara ta?

— **Nu!** *— răspunse comandantul sovietic.* **Eu mă rog chiar lui Dumnezeu, dar nu-i voie să mărturisesc acest lucru.**

«Cu toate că nu-s de aceeași confesiune cu ei — închee gazetarul pomenit — bunii călugări nu voiau să mă lase să plec. «Rămâi la noi — mi-au zis ei — căci ceeace avem, împărțim bucuros cu dta. Știm că vor veni vremuri grele. Dar toate acestea sunt semn lămurit că Dumnezeu se interesează de oameni și îi iubește. **Important este ce atitudine îei față de strâmtorările ce au să vină".**

Doi ani dela promulgarea Constituţiei Regele Carol II. A doua aniversare a promulgării Constituţiei a fost sărbătorită, în capitală şi în toată ţara, cu servicii religioase în sfintele biserici şi cu festivaluri şi cuvântări tălmăcind rostul aniversării.

La SIBIU, în catedrala mitropolitană, a slujit doxologia un sobor de preoţi, în prezenţa I. P. S. mitropolit NICOLAE şi a reprezentanţilor autorităţilor civile şi militare.

Seara, la ora 9, s'a ţinut, în sala Teatrului municipal, un strălucit concert simfonic, dirijat de dl I. Delu, profesor şi ascultat de o numeroasă asistenţă. Dl consilier regal Gh. Mironescu, împedecat de a veni la Sibiu, îş exprimă în scrisoare adânci regrete de a nu putea fi de faţă. Dl deputat, Dr. N. Comşa, a rostit un însufleţit cuvânt despre Constituţia din Febr. 1938, aducând Suveranului omagiul devotamentului nostru pentru aşezarea ţării pe temelie nouă.

INFORMAŢIUNI

Corpurile legiuitoare sânt convocate pentru ziua de Joi, 7 Martie 1940. Intre cele dintâi legi ce se vor votà, va fi legea organizării presei.

Capitala Bucureşti se va împodobi cu alte două biserici monumentale, a căror construire începe în anul acesta, prin jertfele unor prea cucernici credincioşi: protoiereul Georgescu Gheorghe Silvestru şi doamna, precum şi prin donaţiunea testamentară de 5 milioane a doamnei Valentina Popescu. (B. O. R.)

Intărirea armatei — întărirea neamului. Din fondurile arhiepiscopiei Bucureştilor s'au subscris la bonurile de înzestrare 1.000.000 lei. Mănăstirile, la fel au adăogat bogat sprijin, subscriind, cele din nordul Moldovei, suma de 1.000.000 lei: suma aceasta înfăţişează primul venit scos din exploatarea terenurilor în care au fost înzestrate numitele mănăstiri.

Slujbe pentru pace. Revista bisericească dela Beograd, *Glasnik*, anunţă că I. P. S. patriarh *Cristofor* din Egipt a dispus să se facă în toate bisericile patriarhiei slujbe pentru pace, „ca Dumnezeu să miluească lumea şi să nu îngădue nimicirea ei". Aceeaş măsură s'a luat şi din partea I. P. S. Sale patriarhului *Gavrilo* al Iugoslaviei şi de I. P. S. Mitropolit primat al Greciei.

După 70 de ani de „schismă", Statele Unite ale Americii au reluat legăturile cu Vaticanul. Papa Pius XII s'a grăbit să primească pe dl Myron Taylor, trimisul Preşedintelui Roosevelt, în audienţă solemnă de prezentare, mult mai de vreme decât dictau uzanţele protocolare ale statului pontifical. Lucru pe care presa îl subliniază cu surprindere. Pe noi, graba Papii nu ne surprinde deloc. Dupăce episcopii Romei se socoteau până nu de mult nişte „regi ai regilor" — în alt înţeles decât Negusul rătăcitor — astăzi sunt buni bucuroşi să accepte egalitatea cu conducătorii de state. Aceasta numai şi numai ca să nu piardă ilarianta putere pământească ce le este atât de dragă, fiindcă — de! — putërea aceasta *se vede*. Pe când cea duhovnicească, e mai puţin arătoasă.

In capitală se desbate un proces care interesează îndeaproape înzestrarea scumpei noastre armate. Inculpatul, Max Auşnit, fost director şi administrator general al uzinelor Reşiţa, e *ovreu romano-catolic*. Fraudele, comise de dânsul, sunt în spiritul rasei căreia-i aparţine. Chiar de i le va ierta confesiunea care l-a adoptat — acordându-i vre-o „indulgenţă" copios onorată, — justiţia românească îşi fa face datoria cu conştiinciositatea pe care i-o cunoaştem.

In legătură cu acest proces e momentul să punem foarte serios întrebarea: Cum a fost posibil ca un jidov ca Auşnit să fie lăsat să ajungă la o astfel de trecere şi influinţă încât să poată periclita până şi înzestrarea armatei?! Cine e vinovat de aceasta?! Căci e dureros să se poată petrece cazuri ca a lui Auşnit.

Post. In anumite zile din săptămână este oprită vânzarea cărnii, — aceasta e măsura luată de guvernul francez pentru toţi cetăţenii din Franţa, cu scopul ca să nu sufere aprovizionarea armatei.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 3 Martie 1940, va predica părintele protopop *Em. Cioran*.

CARŢI ŞI REVISTE

Studii teologice, publicaţie a facultăţii de teologie din Bucureşti. Anul VII, 1938—1939. Volum omagial închinat profesorilor: Arhiereu *Irineu Mihălcescu* şi Preot *Ioan Popescu-Mălăeşti*, cu ocazia trecerii la pensie. 1939. „Bucovina", Torouţ, Bucureşti. Pag. 422. Preţul?

Omagialul volum conţine preţioase studii şi articole, scrise de profesorii: Nichifor Crainic, Pr. H. Rovenţa, Pr. P. Vintilescu, T. M. Popescu, Lazăr Iacob ş. a. Recenzii elogioase se aduc publicaţiilor dela Sibiu, apărute în 1939: *Ortodoxie şi Românism* de *D. Stăniloae* (cu „minunatele fragmente de gândire creştină ortodoxă", spune Asistentul universitar Emilian Vasilescu), — şi *Saul din Tars* de *Diacon Dr. Grigorie T. Marcu* („o lucrare foarte conştiincioasă, bine documentată, scrisă într'un stil atrăgător cu multă sobrietate ştiinţifică. Studenţii în teologie, preoţii şi chiar intelectualii mireni o pot citi cu mult folos şi interes", — scrie Pr. H. Rovenţa),

Nr. 155/1940 par. (13) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Vinerea,** protopopiatul Orăştie, se publică prin aceasta concurs, cu termin de 30 de zile dela întâia apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă.
3. Eclejie: 14 jugăre arător, — primit prin reforma agrară, — în hotarul comunei vecine Pişchinţi.
4. Stolele uzitate azi în parohie. (Parohia are peste 600 de familii, cu cca 2700 suflete).

Concurenţii îşi vor înainta petiţiile de concurs, alăturând actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, însoţite şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc, la oficiul protopopesc ortodox român din Orăştie, în termenul dat.

Candidaţii e de dorit să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie, servind şi predicând în sfânta biserică, pentru a fi cât mai de aproape cunoscuţi de credincioşi. Vor anunţa însă dorinţa lor oficiului protopopesc, pentru triarea cererilor.

Orăştie, la 18 Februarie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român al Orăştiei, în înţelegere cu consiliul parohial:

Prot. **Ioan Moţa**
adm. tractului.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 38/1940 prot. (11) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Râusadului,** din protopopiatul Sibiu, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială în mărime de 2 jug. 800 st. □ fânaţ.
3. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii îşi vor trimite cererile cu actele necesare, însoţite de permisiunea de a concura la această parohie, — esoperată dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, — oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu şi cu încuviinţarea subsemnatului se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, cuvânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, la 15 Februarie 1940.

Emilian Cioran
protopop.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 25 - 1940 (9) 2—2

Publicare de licitare

Consiliul parohial ortodox Boş, protopopiatul Hunedoarei, publică o a doua licitaţie cu oferte închise, în localul oficiului parohial, pentru edificarea bisericii conform planului şi devizului aprobat de Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 10.745/1939. Intrucât nici la această licitaţie, care e fixată pe ziua de *9 Martie 1940*, ora 11, nu se vor înainta oferte, a treia licitaţie prin aceasta se declară publicată pe ziua de 15 Martie 1940, când se va aranja prin bună învoială cu consiliul parohial darea în întreprindere a zidirii bisericii.

Participanţii vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 10% din valoarea devizului în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori, cari pot dovedi cu certificate în regulă, că au mai executat astfel de lucrări, în condiţiuni bune.

Planul, devizul şi caietul de sarcini pot fi văzute în fiecare zi la oficiul paroial Boş.

Parohia nu plăteşte nimănui spesele de deplasare.

Boş, la 19 Februarie 1940.

N. Andrăşesc epitrop — **Simion Suciu** paroh

Din mânăstirea Walamo, în ceasul în care scriem, poatecă n'a mai rămas nici piatră peste piatră. «Urâciunea pustiirii» nu ştie cruţa locurile sfinte.

Şi'n vreme ce o mână de oameni cu curaj leonin şi cu credinţă 'n Dumnezeu înfruntă «tăvălugul» nimicitor de supreme valori, Europa — ah! Europa aceasta civilizată şi desmăţată care se înduioşa ordecâteor criminalii ideologiilor de stânga erau trimişi la puşcărie, — nu răsbeşte să se pieptene... **(gr. t. m.).**

Meditaţii la Evangheliile din Duminecile şi sărbătorile de peste an, de prot. *Ion Goron*, Cluj, Tip. Eparh. 1940. Pag. 167, Lei 45.

In colecţia „Cărţile Vieţii", îngrijită de P. S. episcop *Nicolae* al Clujului, volumul mai nou — al şaselea — poartă titlul de *Meditaţii*, scrise de păr. protopop *Ion Goron*, consilier referent eparhial şi predicator al catedralei ortodoxe din Cluj.

Scurte şi reuşite tălmăciri, la evangheliile din Duminecile şi sărbătorile *întregului* an, cu aplicări la viaţa morală a vremii de astăzi, se desfăşoară în această valoroasă carte a părintelui Ion Goron, recunoscut ca bun predicator al amvonului ortodox. O recomandăm călduros atât preoţilor, cât şi mirenilor spre citire cu adevărat edificatoare. — De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(5) De protopopul **Gh. Maior**

Biserica ortodoxă una, sfântă, sobornicească şi apostolească ca organ văzut, prin care Vecinicia cea nevăzută, dar adânc simţită lucrează mântuirea oamenilor prin vrednicia câtorva aleşi şi puşi la postul de veghe, şi a fixat o atitudine de viaţă. Şi în mare măcar, trebue să ne-o facem cunoscută.

Biserica noastră are o precisă concepţie despre lume. Ea susţine şi pledează pentru supremaţia sufletului. Are concepţie curat spiritualistă. „Duhul" lui Dumnezeu era înainte de crearea lumii; El a creat-o. „Duhul este celce face viu". Duhul dă valoarea aurului, care altcum nu este decât un bulgăr de materie, de tină chiar, de vreţi. Valorile economice sunt valori, fiindcă astfel le apreciază sufletul nostru, căci sufletul creează valori, pe când valorile economice nu creează suflet; cel mult îl pot robi.

Biserica ortodoxă nu şi-a păstrat fiinţa şi nu şi-a exercitat puterea graţie politicii. Niciodată nu şi-a afişat un program politic şi n'a militat pentru el. Chiar dacă câţiva fruntaşi ai ei au găsit mai lesnicioasă urcarea la locul de frunte pe cale politică, Biserica nu i-a aprobat, nici chiar când a fost forţată să tacă. Ortodoxia s'a socotit mai presus de o efemeră împărăţie pământească. „Impărăţia mea nu este din lumea aceasta", şi a repetat-o cu stăruinţă. De aceea n'a dat coroane prinţilor, n'a făcut regi apostolici, n'a sprijinit pe celace aveau latifundii şi n'a justificat robia în forma ei de după Hristos, nici n'a anarhizat masele împotriva conducătorilor sau a celor ce aveau ceva, şi când stăpânirea politică a îngenunchiat-o, n'a înceiat a se ruga: „Mântueşte, Doamne, poporul tău". A fost pururea ocrotitoarea orfaniior, a văduvelor, a săracilor, a celor cinstiţi şi buni, — dar politică n'a făcut, un program politic pe veacuri nu şi-a croit. In această atitudine, e în conformitate cu învăţătura Domnului şi cu principiile ei cari nu se schimbă decât după pieirea cerului şi a pământului.

Biserica noastră însă a avut o precisă atitudine sub aspect social. Pondul cel mai mare l-a pus pe dreptate. De fapt adevărul şi dreptatea le-a căutat ca flămândul pânea şi ca însetatul apa. Şi n'a uitat niciodată, că după dreptate îndată are să urmeze mila, mila din iubire faţă de Dumnezeu, mila făcută de dreapta fără a şti stânga, dar nu mila care să astupe glasul de durere al dreptăţii călcate, al legii falsificate care să întindă muşamaua peste nedreptate. Individul i-a fost scump, era fiul ei dobândit pentru împărăţia lui Dumnezeu de multeori între multe chinuri şi năcazuri. Niciodată n'a voit să-i suspendeze şi să-i smulgă individualitatea, niciodată n'a umblat să-l silnicească. Dar nici n'a pierdut vreodată din vedere, că fericirea e un raport, şi încă cel mai bun, între individ şi societate. Individul nu era lăsat de capul lui să creadă, că societatea are să i se închine, *fiindcă el i-ar da ei fiinţă*, dar nici societatea n'a fost împuternicită ori încurajată să socotească pe individ, ca perfect înghiţit, asimilat şi care nu mai are nici un drept, nici o existenţă de îndată ce a intrat în ea. Individul are să sprijinească societatea cu toate puterile lui pentru a putea ea realiza împărăţia lui Dumnezeu pe pământ, iar societatea are datoria să ajute pe fiecare să devie un cetăţean conştiu şi fericit al acestei împărăţii. Deci între individ şi societate. Biserica noastră a cerut să existe pururea un raport de reciprocitate nesilită, de armonie firească.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

O „ASOCIAȚIUNIP" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 10 Martie 1940 — Nr. 11

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mit

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Ortodoxia, lumina lumii și inima neamului nostru

Toți gânditorii noștri cari s'au îndeletnicit, în timpurile recente, cu scrutarea sufletului românesc, au descoperit două lucruri de mare importanță: întâi că acest suflet, acolo unde nu e tulburat de influințe străine, este o comoară unică de virtuți, de însușiri, de armonii, și al doilea că există o coincidență uimitoare între aceste calități și ortodoxie, că sufletul românesc este o plasticizare, o întrupare minunată a duhului ortodoxiei, o coborâre în concret a adevărului ortodox.

De aceea iubim noi atât de mult ortodoxia: pentrucă iubim sufletul neamului nostru, pentrucă ne recunoaștem în ea tot ce e mai adânc și mai bun în noi, pentrucă aspirațiile și idealurile ei au devenit aspirațiile și idealurile noastre. Dacă orice om și orice popor când trăește pentru o misiune, și nu numai pentru ca să consume bunuri materiale, este purtătorul unei idei, apoi neamul nostru este purtătorul prin excelență al ortodoxiei.

Dar iubim ortodoxia și pentru un alt motiv mai obiectiv. Atât din pătrunderea ortodoxiei în sine, cât și din experiența ei ca spiritualitate românească, a crescut în sufletul nostru de români înaltă până peste noi și adâncă până dincolo de noi și masivă cum nu e tot betonul și tot ferul de pe lume la un loc, convingerea că ortodoxia este descoperirea desăvârșită a adevărului și a dragostei dumnezeești; că ea e drumul drept pentru viața sufletului nostru atât spre împodobirea cu toată virtutea, cât și spre mântuirea cea de peste veac; că ea e comuniunea cea mai caldă, cea mai familiară cu Părintele ceresc; că în ea se află ca într'o comoară fără margine tot binele, toată frumusețea, tot adevărul, toată fericirea câtă poate să existe, deci în ea trebue să ne adâncim, în ea trebue să căutăm toată lumina, calea și viața și nicăiri altundeva.

Ortodoxia, cum o arată și numele, e credință dreaptă, e vedere dreaptă, prin ea slava și voia dumnezeească ni se arată așa cum sunt. Deaceea ortodoxia e și suflet drept, deschis, cinstit, preocupat mai presus de toate de adevăr, de lumea cerească și de intentia dumnezeească așa cum sunt. Ortodoxia nu ocolește și nu mistifică adevărul și sufletul ortodox — deci și cel românesc — nu umblă cu planuri și cu combinații piezișe, cu rezerve mintale, cu dispreț pentru adevăr, de dragul altor bunuri mai lumești. Ortodoxia nu sacrifică adevărul pentru avantagii pământești, pentru stăpânire lumească, pentru forță seculară. Ea nu urmărește extensiunea în spațiu prin sacrificarea adevărului; ea e întâi de toate «dreaptă credință» și adevăr și abia prin adevăr e universală, nu viceversa.

Ortodoxia a păstrat cu ardoare descoperirea dumnezeească și stă cu neclintire pe lângă voia lui Dumnezeu. Ea nu a părăsit această voie luându-se după toate pretențiile minții și ale ambiției omenești. Ea n'a schimbat mărirea lui Dumnezeu cu mărirea oamenilor, care nu poate mântuì. Ortodoxia învață pe om să fie smerit, să nu creadă lucruri grozave despre sine, să aștepte dela dragostea lui Dumnezeu și nu dela indulgențe omenești ajutorul și mântuirea.

Ortodoxia e smerită ca Domnul Iisus Hristos, e dreaptă și sinceră, e interiorizată în rugăciune, căci prin ea întâlnim pe Tatăl ceresc în orice loc, și nu prin călătorii în cutare punct precis al spațiului. Ea e iubire liberă de oameni prin fapte sincere și nu disciplină forțată sub lege, nici amabilitate diplomatică.

Ortodoxia e har dumnezeesc, adecă prezență familiară a lui Iisus printre noi, transfigurându-ne viața, adâncindu-i înțelesul, dându-ne răbdare și curaj în mijlocul neajunsurilor într'o măsură în care nu ne-ar putea da, dacă ar lipsì Hristos, nici un om, oricât ar pretinde că îl înlocuește exact. In ortodoxie nu se întrepune nimeni și nimic între Iisus și oameni, între cer și pământ.

Ortodoxia ne-a păstrat nu numai adevărul lui Hristos printre noi, ci și pe Hristos însuși. Ortodoxia singură întreține în centrul devoțiunii omenești pe Iisus Hristos, dar nu în izolare individualistă, ci în comuniune, în Biserică, în considerarea oricărui credincios ca un frate mai mic al lui Hristos.

Datorită ortodoxiei neamul nostru n'a fost singur în lunga sa istorie în care n'a avut nici un ajutor dela oameni. Ci a fost cu Iisus Hristos. Și ajutat de El toate le-a biruit. Au fost în schimb alte neamuri puternic încrezute în oameni ce se dădeau asemenea lui Hristos, cari nu și-au putut menține existența lor ca stat.

Ortodoxia fiind vedere dreaptă a voiei dumnezeești și a posibilităților și țintelor omenești și comuniune neintermediată cu Iisus Hristos, e și viață dreaptă, e și blândețe, e și sfințenie. Iar când trebue să fie eroism, este eroismul cel mai desinteresat, mai curat, mai lipsit de cruzime și de poftă de stăpânire. Oportunismul și cinismul politic e străin din sufletul crescut în ortodoxie.

Ortodoxia fiind însuși Dumnezeu cu noi și tot darul Său cel desăvârșit, e singura mântuitoare. Noi simțim aceasta, intuim aceasta în arvuna mântuirii ce-a dat-o în inimile noastre. Siguri pe mântuirea ce-o vom avea prin ortodoxie, nouă ca români nu ne pasă de nimic din ce ni se poate întâmpla în lumea aceasta, ca greutăți, ca lupte, ca lovituri. Toate le suportăm cu seninătate, cu fruntea luminată de vederea cu duhul a fericirii de dincolo de zare.

Și în conștiința acestor supreme daruri ce le avem prin ortodoxie, suntem cuprinși ca neam de o nesfârșită recunoștință față de ea că ne-a păstrat adevărul lui Hristos nealterat, ca și comuniunea cu El, că n'a făcut deșartă întruparea Lui. Și avem o mare mângâiere simțind că fiind în ortodoxie stăm pe piedestalul cel mai înalt al creștinătății, neînecat de patimi și sfătoșenii omenești. Pe un piedestal de pe care nu încetăm să înălțăm lumina cea adevărată pentru toate neamurile căzute din ortodoxie, din calea cea dreaptă a strădaniilor omenești, cu convingerea că odată și odată adevărul tot va birui.

D. STĂNILOAE

Chemare la pocăință[1]

El propoveduia în pustia Iudeii și zicea: **Pocăiți-vă,** *că s'a apropiat împărăția cerurilor. (Matei 3, 1—2).*

Frați creștini, — Incerc să văd cu ochii gândului, vâlvătaia pocăinței ce s'a aprins odinioară pe malurile Iordanului și mă cutremur. Pe străzile orașelor lumea alerga, și atunci ca și acum, spre potecile grijilor și plăcerilor zilnice; prin întinderile satelor oamenii își duceau resemnat greutățile vieții. Și deodată, pretutindeni, un svon s'a'nfiripat, o șoaptă mergea din om în om: — nădejdile mântuirii prindeau aripi, așa cum înfrunzesc copacii primăvara la adierea vântului. Ceva, ca o stavilă, ca un trăznet, a întors gândurile oamenilor și le-a îndreptat spre Iordan. Căci — zice Scriptura — «locuitorii din Ierusalim, din toată Iudeia, și din împrejurimile Iordanului au început să iasă la el» (Mt. 3, 5). La cine? De ce? Un om răsărise din tăcerile pustiei; un om îmbrăcat în haine de păr de cămilă, cu fața suptă de asprimile pustniciei; un om coborât par'că din altă lume. Și glasul lui — glas de tunet — despica întunerecul sufletelor: «pocăiți-vă!». Glasul lui oprea în loc valurile vieții, ca o sabie de arhanghel: «pocăiți-vă!» Și veneau la el muncitori, negustori, ostași, cărturari,... veneau să-l întrebe: ce să facem? Veneau ca la un liman, ca la o zare de lumină, ca la o vatră de căldură. De ce? Cum poate un om atât de simplu, atât de neînsemnat între mai marii pământului și lipsit de orce bogăție, de orce mărire lumească, cum poate acest glas al pustiei să atragă valuri-valuri de oameni pe malurile Iordanului? Doar noi suntem obișnuiți să ne închinăm în fața bogăției, să preamărim știința cărturarilor, să îngenunchiem în fața măririi și puterii lumești. Prin ce ciudată răsturnare a lucrurilor, și bogăția, și cărturăria, și puterea, vin să se supuie unui om care nu are nici unele ca acestea? Cei știutori în ale Scripturii vor zice: «Fiindcă așteptau pe Mesia». Dar: de ce așteptau pe Mesia? Desigur pentrucă există în sufletul omenesc doruri și puteri mai mari, mai tari, mai de preț decât toate cele ale pământului. Să coborâm puțin în taina dorurilor noastre, — și vom înțelege de ce se'ngrămădea lumea pe malurile Iordanului...

Frați creștini, — Suntem învățați să ne lăsăm duși de valurile vieții, ca o luntre fără cârmă, ce saltă din val în val după legănările mării. Lumea ne pune la îndemână un fel de-a trăì, anumite forme de viață, și noi le primim —, și le primim de cele mai multe ori fără să cugetăm asupra lor, asupra rostului lor. Vreți o pildă? Iată: moda. Femeia de azi își pierde cea mai mare parte din vreme ca să se gândească la atâtea și atâtea nimicuri, de par'că n'ar mai fi nimic mai înalt în lumea aceasta decât frumusețea trupului: — rochii, pălării, coafură, fard, baluri etc. Toate ciudățeniile sunt salutate cu entuziasm, dacă vin în numele modei. Moda e o stăpână nemilostivă; femeia —, o sclavă supusă. Așa sunt și celelalte obiceiuri ce ne umplu viața. Ne lăsăm duși de valuri, ne lăsăm momiți de anumite forme, fără să cugetăm asupra lor. Bețivul nu începe prin a se lăsa dus de gusturile «prietenilor» lui, ca să devină, cu vremea, rob al beției? Și, din deșertăciune în deșertăciune, pe nebăgate în seamă, viața se scurge fără nici un rost. Când te uiți peste o astfel de viață, nu strângi în pumnul amintirilor decât pleavă, nu guști decât cenușa zădărniciei. Ai trăit o viață necugetată, ai fost jucăria lumii, păpușa gusturilor omenești. Ați văzut cândva un șuvoi de munte, ce se prăvale năvalnic pe povârnișuri după o ploaie năpraznică? Curge repede, învolburat, rupe pietrii, smulge rădăcini, și-și tulbură apele cu mâlul ce-l târâște după el, de par'că ar fi stăpânit de cine știe ce duhuri ale urgiei. Dar viața lui e de o clipă — și apele lui fără rod. Așa e și viața noastră: — superficială, grăbită și tulbure. Alergăm, mânați de cine știe ce duh, pe căile întunecate ale păcatului, prin apele tulburi ale patimilor.

Dar, peste zădărnicia vieții noastre, se înalță din suflet chemarea mântuirii, protestarea cerului, strigătul nemulțumirii cu tot ceeace ne dă pământul. Nu: omul nu e făcut ca să-și mărginească viața la zădărnicia plăcerilor ce-l robesc; el nu e pârâiașul ce se naște din capriciul unei clipe, ca după ce răvășește pământul să se piardă iarăși. Viața noastră e în căutarea cerului, a pornit să găsească mântuirea. Iar celce a găsit-o este ca râul liniștit și larg, în apele căruia se oglindesc lumini de sus, pe malurile căruia cresc holdele iubirii, și care-și varsă gurile în marea cea mare a fericirii de dincolo de moarte. Dar sgomotul lumii întunecă și înăbușe chemarea mântuirii din suflet. Când sufletul este înviforat de furtuna patimilor, suspinul lui după împărăția cerurilor trece nebăgat în seamă,

[1] *Publicăm această predică ținută în catedrala din Sibiu la Sf. Ioan. Ideile din ea se potrivesc însă și la începutul Postului.*

așa cum, când marea înfuriată urlă în miile de tonuri ale vijeliei, șoapta tremurată a cântecului nu se mai aude: — e acoperită. Dar el există, el ne cheamă, el ne strigă. Ne îndeamnă pe căile Domnului...

Ce este glasul celui ce strigă în pustie? Este glasul lui Dumnezeu care ne cheamă; este glasul sufletului care ne strigă. Și strigătul acesta e ca o stavilă care limpezește volbura vieții, ca o lovitură neașteptată care rupe firul alergărilor deșarte, Lumea se trezește, se oprește din răscolitoarele momeli ale păcatului și în pacea ce s'așează, în suflet, vede clar zădărnicia felului ei de viață și lumina zărilor spre care trebue să se'ndrepte. Ioan mărturisea despre lumină; el propoveduia împărăția lui Dumnezeu, acea împărăție după care însetăm fără s'o știm. Iată de ce alerga la el tot Ierusalimul și toată Iudeia. Pentru că glasul lui deștepta în suflet acel dor după împărăția ceriului, care zace în inima tuturor, dar pe care-l uităm în alergarea vieții.

Frați creștini,

«La râul Vavilonului am șezut și am plâns», zice Profetul. In viața fiecărui om este un popas unde se așează și plânge. Mai ales în nenorociri: când bogățiile au pierit, mărirea lumească s'a topit, copiii ți-au murit și s'au năruit toate cele ce-ți erau scumpe și dragi. In viața fiecărui om e un popas unde se așează și plânge, un popas în care strigarea lui Ioan Botezătorul se aude puternic: «pocăiți-vă!» Căci ce este pocăința decât trezirea omului la adevărata viață, la viața luminată de voia lui Dumnezeu? Te așezi pe movila amintirilor tale, îți treci sub ochi toată viața, și o pui în fața lui Dumnezeu: — cât de deșartă a fost, cât de ușuratecă, cât de robită păcatului! Ți se'ntoarce osia inimii până'n rădăcini, și sufletul, întunecat de nourii patimilor, picură lacrimi: sunt lacrimile căinții, ploaia care rodește glia sufletului. Doamne, sunt un păcătos! Nu mă pot asemăna nici cu pulberea drumurilor pe care-o răscolesc picioarele mele. Dar, iartă-mă și mă miluește! Și această umilință a căinții deschide par'că larg porțile de lumină ale cerului, în pragul cărora Dumnezeu —, Tatăl iertător și bun —, coboară ca să-și primească fiul pocăit. Da! Da! Deși alergăm ca nebunii după plăcerile veacului, după patimile trupului, zace în noi dorul unei alte vieți, dorul după mângâierea lui Dumnezeu, pe care nici o mângâiere omenească nu o poate înlocui. Și când glasul profetului răscolește chemările acestui dor, nici averea, nici puterea, nici știința nu mai plătesc nimic: Dumnezeu singur devine și bogăția, și mărirea, și cărturăria noastră. Vreți o pildă? Fiecare o poate citi în viața lui, în sufletul lui. Cine n'a avut vreodată simțământul deșertăciunii celor lumești și n'a simțit în el chemarea pocăinții și îndreptării pe cărările virtuții? In acest sens, Maria Egipteanca este o icoană în care se oglindesc îndreptații tuturor vremurilor. Ca și femeia de azi, ea și-a risipit tinerețea sub tirania modei, socotind viața ca un prilej de a gusta cât mai multe plăceri. Dar a fost destul să i se tulbure sufletul la graiul Maicii Domnului, ca să-și schimbe cu totul viața — și să se retragă în pustia Iordanului pe urmele pustniciei marelui profet.

Frați creștini, — N'ați auzit niciodată în voi strigând glasul celui ce strigă în pustie: «pocăiți-vă!»? N'ați simțit niciodată cum căința rupe zăgazurile lacrimilor, liberează sufletul de lanțurile păcatului, și apropie de Dumnezeu? Nu v'ați oprit niciodată din mijmeala plăcerilor vieții, ca să ascultați grăind în voi dorurile unei alte vieți? Dacă n'ați știut niciodată ce este pocăința, opriți vă o clipă, faceți liniște în vâltorile patimilor și, în pacea aceasta a sufletului, ascultați: — se aude și azi de peste veacuri glas de tunet, glas de profet: «pocăiți-vă!» Glasul care ne face să poposim pe malul Iordanului, să oprim alergarea deșartă a vieții și s'o îndreptăm spre făgașurile împărăției lui Dumnezeu. Căci iată întreg Ierusalimul și toată Iudeea au ieșit la el. Nu vreți să fiți și voi între ceice-și gătesc inima pentru primirea Domnului? Mie mi se pare că vremile noastre chiamă, cu glas de durere: «vino, Doamne Iisuse!» Amin.

Diacon **Nicolae Mladin**

† *Emilia Dr. O. Rusu născută Rațiu*

Văduva de curând decedatului Dr. Oct. Rusu, fiica lui Dr. Ioan Rațiu și mama dlui ministru dela Londra V. V. Tilea, **Emilia Rusu,** *a încetat din viață, la etate de 76 ani, în 5 Martie a. c. în clinica universitară din Cluj.*

Venerabila doamnă a trăit o viață demnă, caracterizată prin simțiri și fapte românești; a sprijinit, în aspirațiile lor naționale, fruntașii neamului și ai instituțiilor noastre publice, fără a râvni vreodată la măriri trecătoare.

Corpul neînsuflețit al Emiliei Rusu a fost transportat la Sibiu, unde, din catedrala mitropolitană, va fi înmormântat astăzi, Sâmbătă, la ora 2, în cimitirul central.

Veșnică să-i fie amintirea!

Deviza F. R. N. este deviză a neamului

de **Dr. Gh. PREDA**

A treia noțiune din deviza F. R. N. este *munca.**

Prin muncă înțelegem orce mișcare sau acțiune întreprinsă de o ființă spirituală cu scopul sau tendința de ai asigura viața. Ființa omenească în un înțeles mai larg muncește nu numai pentru existența ei, dar creiază bunuri și pentru alții.

Natura furnizează în de ajuns produse necesare vieții noastre, dar aceste produse omul trebue să și le apropie sau să le transforme.

Poate numai aerul ne vine gratuit, celelalte bunuri din natură nu le putem obține decât prin muncă.

După rolul ce-l are natura și după munca depusă, această muncă variază cantitativ și calitativ.

Nu trebue însă să înțelegem prin muncă numai munca musculară (manuală sau corporală), nici să socotim această muncă ca cea mai superioară.

In ființa omenească distingem pe lângă partea fizică o facultate intelectuală și una sentimentală, iar legătura dintre ele face ca în orce muncă să găsim ceva din fiecare aceste părți.

Dacă am lua munca agricultorului socotită mai mult ca o muncă manuală, observăm că acest agricultor, înainte de a lucra cu brațele pământul său, cercetează terenul, calculează producția, se gândește la procurarea îngrășămintelor, instrumentelor, semințelor, etc. După recoltare se mai îngrijește de buna păstrare, desfacere, etc. Iată deci atâtea munci intelectuale până ce se hotărește să lucreze manual. Atâtea altele care survin după culegerea produselor.

Tot așa se petrece faptul cu o muncă ce am crede că este pur intelectuală, cum ar fi o invenție, sau compunerea unei poezii și care s'ar arăta fără folos dacă nu ar fi exteriorizată prin o muncă manuală sau corporală.

Așa că fără a deprecia munca manuală, recunoscându-i chiar necesitatea și noblețea, trebue totuși să o așezăm la locul său în seria de acțiuni a căror totalitate compun munca unei bune producțiuni.

Dar nici o muncă nu se va face cum trebue dacă nu se pune dragoste sau suflet, și dacă nu se execută cinstit.

Iată și rolul jucat de sentiment în muncă. Este drept că prin felul de muncă unii indivizi se apropie mai mult de munca corporală considerată mai aspră, iar alții de cea intelectuală privită ca mai delicată.

Este de asemenea drept că se poate naște vrăjmășii între oameni pe chestia felului de muncă căci unii nu se cred la locul potrivit calităților lor fizice sau infelectuale.

Cred că ambele munci (fizică și intelectuală) se completează reciproc, și dela dragostea pusă în ele rezultă bunătatea producției.

Imprejurările din viață ne pot aduce — este adevărat — pe calea fie a unei munci aspre, fie a uneia mai delicate; toți însă trebue să păstrăm convingerea că nu este o rușine de a depune ori unde o muncă cinstită și folositoare, și că o astfel de muncă fie că este prestată cu mâna sau cu creerul, rămâne o muncă nobilă și înțeleaptă față de munca acelui ce lucrează inutil sau care strică ceeace lucrează alții cu folos.

Se mai crede de unii că numai cei săraci lucrează, iar cei cu stare (bogați) veghează. Trebue să recunoaștem că avem și printre săraci ca și printre bogați oameni muncitori și trândavi. Iar răul provine de acolo că muncitorii înțelepți dintr'o categorie privesc numai defectele muncitorilor din cealaltă categorie. Omul cu stare se supără când vede săracul leneș sau vicios, iar muncitorul sărac se umple de mânie față de un obiect de lux al bogatului.

Știm că varietățile pământului, ale producției, ale diferenței de structură dintre popoare și dintre oamenii diferitelor regiuni ale unei țări chiar, conduc spre o împărțire și specializare a muncii.

Impărțirea muncii și a profesiunilor duce la o interdependență dintre oameni și chiar la o ciocnire a intereselor lor.

Fiecare categorie profesională se vede legată de alta, dar fiecare caută în acelaș timp să arate că munca sa este mai grea, mai obositoare, mai importantă; merită deci mai multă considerare și retribuție, etc.

Biserica creștină a ridicat munca la o treaptă pot zice de sfințenie și românul e prin excelență creștin, Considerând munca ca venită dela Dumnezeu

* Celelalte două noțiuni au fost expuse în numerele 8 și 9 ale Tel. Român.

FOIȘOARA

Propagandă religioasă între românii ardeleni

(2) Preot-prof. **Dr. I. Stanciu**

In 1640 a fost numit mitropolit Ilie Iorest, care neîmplinind condițiile superintendentului Geley, a fost depus, bătut și închis, iar în locul lui, în 1643, a fost adus Simeon Ștefan. In acest an erau considerate 3 protopopiate din districtul Făgărașului și mai multe sate din părțile Hațegului total calvinizate. Simeon Ștefan a fost obligat să introducă catehismul din 1640 și să observe multe alte condiții. Intre altele nu are voe să se amestece în afacerile Inidoarei, ale Hațegului, Lugojului, Caransebeșului, Orăștiei, Alămorului, Iliei și în ale ținutului Crișurilor — toate aceste fiind considerate câștigate calvinismului.

In acelaș timp pentru Românii din Nordul Ardealului e numit Simion Petrașcu, având misiunea, pe lângă cele impuse lui Simion Ștefan, să șteargă boscoanele cele de botez și dela cununie ale Românilor.

Simeon Ștefan nu s'a dus nici la Târgoviște să fie sfințit, ci îndeplinea sarcinile arhierești numai în baza diplomei Craiului.

Urmașul lui Simeon Ștefan, Daniil, a fost în grabă înlăturat și a urmat Sava Brancovici (1656—1680), având aceleași condiții dela superintendentul Csulay. Sava ținu cel dintâi sobor al său pentru îndreptarea clerului în sens calvin la 1675.

După Sava, înlăturat, a urmat Iosif Budai, care a jurat pe condițiile calvine, apoi la 1682 Ioasaf, alungat pentru neacceptarea condițiilor, luând conducerea mitropoliei neocupate Ioan din Vinț, în cel mai respicat sens calvin și în cel mai josnic servilism guvernamental. Pe scaunul mitropolitan urmează Varlaam, care știe să împace ortodoxismul din inima lui cu calvinismul. El lucra cu Ioan din Vinț și cu Gheorghe din Daia indiscutabili calvini.

Șirul tuturor acestor calvini și calvinizați îl închee Teofil, care și el depune jurământul pe condițiile calvine, dar se schimbă regimul politic, venind casa catolică de Habsburg la stăpânirea Ardealului.

Acesta este rezultatul esențial al celor două foiletoane din Unirea. In ele nu se vede decât o tendință de-a ne prezenta pe noi ortodocșii și pe conducătorii bisericei noastre ca niște elemente netrebnice, cari am primit calvinismul fără nici o rezistență. Deci calvini ací, calvini colo, în cler, în erarhi, în popor și în toată biserica.

Autorul foiletoanelor nu vede nimic bun în epoca calvină, deși pornind pe urmele dlui Iorga ar trebui să observe, că marele istoriograf indică multe și însemnate evenimente. Ar trebui să vadă că Ghenadie, Ilie Iorest, Simeon Ștefan, Sava Brancovici și alte figuri ale bisericei noastre din acea epocă sunt înfățișate în culori mult mai luminate, ba adeseori li se aduc adevărate laude.

Dar dacă istoriograful unit modern amintea și lucrurile aceste de mare însemnătate istorică, nu putea face concluzia foiletoanelor așa după cum dorea. A căutat deci mult prin istoria critică și a aflat o propoziție potrivită tocmai în Enciclopedia Română a lui Dr. C. Diaconovici. Nu știm de când Enciclopediile fac parte din istoria critică, dar o acceptăm fără discuție, ca pe urmă să ne putem folosi și noi de această istorie critică.

Acum iată concluzia foiletoanelor:

„In aceasta stare găsi pe Români mișcarea unirii și nu este decât un adevăr istoric (?!!) a susținea că umilirea înfiorătoare a bisericii române a fost impulsul de căpetenie (nu cumva credința dogmatică, precum susțineai odată?) spre a scăpa în alipirea către Roma, fără de care ea ar fi azi o ramură a *bisericei reformate* (v. III, pag. 739).

Noi nu numai tragem la îndoeală, ci deadreptul respingem aceasta concluzie, care n'a putut izvorâ decât în capul unui unit preocupat.

Să cercetăm și noi aceeaș istorie critică și să vedem ce a omis intenționat prietenul dela Craiova și să vedem pentru care motive noi nu putem ajunge la aceeaș concluzie, ci la alta.

*

„Perioada de propagandă luterană 1544—1565 a fost întreprinsă de particulari, de aceea nici nu a fost prea efectivă" — constată fratele unit dela Craiova. De sigur — așa crede dânsul — o propagandă religioasă ca să fie efectivă reclamă numai decât intervenția oficialității cu tunuri, cu panduri, cu militărie, cu foc și sabie. Noi știm că astfel de mijloace nici calvinii n'au întrebuințat împotriva ortodocșilor. Ei, deși mai agresivi decât luteranii, totuși nu au exhauriat toate mijloacele de tortură și de persecuție. Mijloacele aceste ultra-barbare le-au întrebuințat papistașii sub dominațiunea regilor unguri, din îngrijirea părintească a papilor și în decursul veacului al 18-lea îndesat frații uniți, — dar despre aceasta epocă să nu vorbim, că nu ne place nici nouă, nici fratelui din Craiova.

In istorie însă aflăm și cazuri de propagandă religioasă cu izbândă strălucită, fără întrebuințarea celei mai mici presiuni. Sașii din Ardeal, la insistențele lui Honterus, un prieten a lui Luther și Melanchton, au trecut cu toții la luteranism, neforțați de nimeni și nesupuși nici unei torturi. Poate ei din acest motiv n'au înțeles ca legea lor să fie impusă cu forța Româ-

o îndeplineşte bucuros nu numai pentru nevoile lui, dar şi pentru cele ale altuia sau ale statului.

Vrednicia neamului nostru sub acest raport este cunoscută, şi ea înlesneşte mult acţiunea F. R. N.

In convingerea că munca cinstită şi folositoare înobilează pe om şi constitue o condiţie a sănătăţii sale fizice, sufleteşti şi morale, F. R. N. cere ca, pe teren agricol fiecare palmă de pământ să fie pusă în valoare; pe teren industrial şi pe cel comercial cere o muncă care să îngădue ieftinirea producţiei de consum; iar pe teren intelectual una care să dea condiţii prielnice culturei şi creaţiei.

Funcţionarea statului nostru făcându-se conform Constituţiei în sens corporativ prin cele 3 îndeletniciri (agricultură şi muncă manuală, industrie şi comerţ şi ocupaţiuni intelectuale) pentru a nu da loc la antagonisme şi ciocniri, urmează ca interesele grupărilor profesionale să fie de acord cu interesele generale ale statului. Trebue deci să se strângă aceste interese în o contribuţie unică şi în ritmul activităţii ţării prin educarea, disciplinarea şi stimularea energiilor de muncă după îndeletnicirile lor reale.

F. R. N. preconizează o promovare în sens etic şi etnic a valorilor reale profesionale, şi o selecţionare a elitelor muncitoare în acdrul grupărilor profesionale.

Iată explicaţia noţiunei muncii din Deviza F. R. N., şi programul său de activitate care impune celor ce-l aplică, o încordare de forţe organizate şi disciplinate.

Religia şi Morala în concepţia Şcoalei sociologice franceze, de preot *P. T. Alexandru*, dela sf. Episcopie Huşi. Tip. Cerchez-Huşi, 1940. Pag. 112, Lei 45.

Broşura părintelui Alexandru se ocupă, în mod obiectiv şi cu destulă competenţă, de teoria sociologică a religiei în şcoala durkheimiană, şi de „morală? sau ştiinţa moravurilor", însoţindu-le cu criticele necesare. Deşi studiul este scurt şi incomplet în comparaţie cu problema vastă sociologică, autorul totuşi izbuteşte a da la iveală numeroase greşeli, săvârşite de şcoala lui E. Durkheim, când face sociologie religioasă. Ceice cunosc mai de aproape opera lui E. Durkheim, şeful şcoalei sociologice franceze, vor putea citi nu fără interes şi punctele de vedere ale autorului român, chiar dacă nu se prezintă cu numele pompos al savantului din fruntea unei şcoli de sociologie modernă.

Probleme-Recensii-Comentarii

Cercul preoţesc Buzău, prot. Oituz, s'a întrunit în parohia Teliu-Braşov în Dumineca Fiului risipitor. Intr'o atmosferă de adâncă evlavie s'a săvârşit utrenia şi sf. liturghie de cucernicii preoţi: Greceanu, I. Modroiu, Aurel Radu, Ol. Rusu şi Nicanor Filip. A predicat păr. I. Modroiu interpretând parabola Fiului risipitor. După sf. liturghie s'a slujit parastas pentru odihna sufletului preoţilor şi ajutătorilor sfintei biserici din parohie. La ora 3 d. m. s'a slujit vecernia, maslu pentru un bolnav şi s'a înălţat rugăciune către Atotputernicul pentru pacea lumii. Păr. *Nicanor Filip* a predicat despre adăpostul credinţii şi nădejdii nestrămutate în care să ne strângem şi să ne întărim pentru a face faţă la orce încercare. A vorbit apoi strădalnicul păstor, Păr. *Aurel Radu*, despre pacea pe care a adus-o lumii Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos. C. Sa Păr. Aurel Radu este unul din preoţii osebit de activ. Sf. Sa foloseşte orce prilej care i-ar putea sporì roadele păstoriei. A desfăcut 100 foi „Lumina Satelor" şi „Oastea Domnului". — *Mircea Modroiu.*

*

Cerc pastoral. Duminecă, în 18 Febr. 1940, s'a ţinut în parohia *Ungra* adunarea cercului preoţesc Crihalma, prot. Cohalm, sub conducerea preotului preşedinte Dionisie Bucur. La sfânta liturghie după priceasnă, a predicat preotul *Dionisie Bucur* explicând evanghelia zilei din Dumineca Vameşului şi fariseului şi arătând foloasele rugăciunii şi necesitatea ei. După masă, la ora 1¹/₄, s'a adunat poporul în sala şcoalei unde preşedintele păr. D. Bucur deschide adunarea şi prezintă credincioşilor pe conferenţiarul Pr. I. Neacşu, care într'o expunere îngrijită vorbeşte despre viaţa şi faptele mitropolitului Andrei Şaguna. După aceea a vorbit Pr. Bucur despre „Astra" şi menirea ei. Conferinţele au fost ascultate cu deosebit interes de toţi cei prezenţi. S'au pus în acelaş timp bazele unui cerc cultural „Astra", întemeindu-se şi o bibliotecă cu 57 volume, cărţi potrivite pentru ţărani. Cea mai apropiată adunare a cercului pastoral se va ţinea în Fântâna la 24 Martie 1940. — Pr. *D. Bucur.*

*

Expresiunea „Slujbă cuvântătoare" din Liturghierul român, de Pr. *P. Vintilescu*, profesor universitar. 1939. „Bucovina" I. E. Torouţ, Bucureşti. 18 pp. Preţul? — Extras din „Studii Teologice", a. VII (1938—1939). Autorul studiului susţine că expresia „slujbă cuvântătoare" din ediţiile liturghierului român nu redă exact şi întreg sensul termenului grec respectiv. Ar fi de preferat, scrie păr. profesor universitar, dacă s'ar adopta cel puţin forma «*slujbă duhovnicească*», dacă nu forma „cult spiritual", „adoraţiune" sau „slujbă spirituală". La forma „slujbă duhovnicească", cum arată autorul, s'a oprit şi ediţia liturghierului de Bucureşti, 1937.

Urmează o examinare mai de aproape a întrebuinţării expresiunii din originalul grec; ear motivele expuse întăresc teza autorului.

*

LEGEA MUNŢILOR, *de* **Corneliu Axente.** *(Editura Miron Neagu-Sighişoara, 1939).* —

«Legea Munţilor» este cartea înălţimilor acoperite de zăpadă, de înepi, de brădet.

Cine nu cunoaşte ameţeala culmilor, înfloritele poene, brădetul cu freamătul ce se înalţă ca o rugăciune, şoaptele pâraielor resfirate sub ferigi, nu ştie că există o lege puternică de veacuri, legea munţilor, pe care o respectă întreg poporul lor.

Pe fiecare filă a cărţii se oglindesc descrieri cu decorul minunat al Caraimanului, Omului, cheilor Zănoagei, Orzei, văii Horoabei, Ialomiţei, a Naparului de demult şi ţinutului dimprejur. Descrierile sânt trecute prin prisma trecutului, cu vietăţile lor azi în bună parte dispărute, descrieri din vremea când se aciuiau pe meleagurile acestea străbunii noştri, Dacii.

Minunat sânt redate figurile de animale, ca Dalu-cel-negru —, ursul cu părul mitos şi ţeapăn, Lu puiul de urs răsfăţat şi sprinten, Gralu cel mai mare peste urşi, cel mai bătrân şi cel mai înţelept, Şao şarpele cel rău, Hito-Zimbrul, Orţi-Capra, Tira-Cerbul, Şita-Pisica, Aro-Vulurul!

Autorul se transpune în lumea animalelor ale căror activităţi le descrie aşa, încât le dă un aspect uman.

Peste toate acestea planează ca un suflu de alinare fermecătoare Leti, Crăiasa Munţilor, fetiţa lui Drabal, cu păr bălai, cu ochii verzi ca focul de comoară şi cu o inimă largă plină de binefacere.

Drabal e viteazul tarabost din Sirigidava care, pentru a-şi scăpa unicul odor ce era destinat să fie sol trimis lui Zamolxe, ia drumul pribegiei în munţi. Drabal este tatăl ideal care pune înainte de toate iubirea fără de margini pentru copila sa drăgălaşă. Dupăce îşi vede fetiţa scoasă din pericol, frământat de gândul că s'a opus «Zeităţii», se hotăreşte să-şi plătească cu sângele său această călcare a legii. Leti printr'o tactică iscusită îl scapă.

Autorul scoate în evidenţă atotputernicia munţilor faţă de neputinţa omenească.

Fraza cărţii e limpede, curgătoare, cu imagini plastice pe care nu le întâlnim decât la puţini scriitori. — **Ştefan Taşcian.**

*

Societatea „Sf. Gheorghe", biserica Sf. Adormiri din comuna *Satulung*-Braşov, societate înfiinţată în 1936, activează intens, dând şi răspunsurile la sf. liturghie, sub conducerea cantorului A. Maxim. Anul acesta a făcut o excursie la Sibiu, organizată de Pr. Gh. Şerbu. La serbarea dela Crăciun, cu program de colinde şi o piesă de teatru, a realizat un câştig de 9100 lei, dăruit în întregime ajutorării familiilor concentraţilor din Satulung. Impreună cu Reuniunea de femei a întocmit o serbare, al cărei venit de 3823 lei l-a trimis Ministerului înzestrării armatei. Din capitalul modest al societăţii s'a ajutat cantina şcolară cu 200 lei. Membrilor cari au primit sfânta taină a cununiei, li s'au dat daruri (icoane şi candele) în valoare de 450 lei în acest an. Pentru anul acesta s'a luat iniţiativa, din partea preş. preot Gh. Şerbu, ca societatea „Sf. Gheorghe", împreună cu Reuniunea femeilor ortodoxe, să adune cât mai multe icoane *vechi*, precum şi toate lucrurile care grăesc despre credinţa mocanilor din trecut. — *Coresp.*

*

Reuniunea femeilor ortodoxe române biserica „Sf. Adormiri", din comuna *Satulung*-Braşov, împlinind un an de existenţă şi-a ţinut adunarea generală Duminecă, 18 l. tr. Cu această ocazie s'a executat un frumos program, cu ajutorul dlui dir N. Zamfir dela şcoala primară Nr. 2. Raportul, prezentat de dna preşedintă şi dşoara secretară, a dat spre ştire fapte de hărnicie samariteană îndeplinite de comitet. Reuniunea, organizată din iniţiativa preoţilor localnici în Noemvrie 1938, a adunat suma de 14.861 lei. Din această sumă s'au împărţit ajutoare la familiile sărace, la bolnavi şi la cantinele şcolare din parohie, în sumă de 5661 lei. Pentru înzestrarea soldaţilor concentraţi, membrele reuniunii au lucrat peste 110 perechi ciorapi, trimişi prin „Astra"-Braşov. Vrednicie pilduitoare. — *Coresp.*

Biblia, sau *Sf. Scriptură*, ediţia Regele Carol II, legată, preţul *140 lei*. Pe lângă preţ se trimit 20 lei spese poştale.

Psaltirea, ediţia aprobată de Sf. Sinod cu catismele, legată, preţul *100 lei*, spesele poştale 20 lei.

Acaftistul bogat, preţul *80 lei*, spesele poştale 20 lei.

Noul Testament cu psalmii, aprobat de Sf. Sinod, preţul *30 lei*, pentru poştă 15 lei.

De vânzare la *Librăria Arhidiecezană*, Sibiu.

---

nilor, după cari râvneau, chiar cu mijloace drastice, atât calvinii, cât mai ales papistaşii. Nici ungurii calvini nu s'au calvinizat cu forţa, ci chiar împotriva forţei papistaşilor.

Saşii, respective luteranii, au voit să atragă pe Români prin tipărituri în limba poporului, ceeace până acì lipsea total. In acest scop tipăresc în Sibiu în 1544 un catehism luteran în *limba română*. Dar „când asupra Românilor de peste munţi se abătu avântul cotropitor al calvinismului unguresc, Catehismul luteran a putut fi nimicit în voie de Români chiar, cari, în marea lor majoritate, ţineau tot la legea lor cea veche şi se cutremurau de frică pentru sufletul lor înaintea cărţii celei răspânditoare de eresie..." (N. Iorga: Ist. Bis. rom. ed. II, pg. 170).

Cam în anul 1560 intră diaconul Coresi şi tovarăşul său Tudor în serviciul jupânului Hanăş Beagner, iar pe urmă în a lui Lucas Hirscher din Braşov şi cu ajutorul unuia, sau altuia dă la lumină mai multe tipărituri în limba română. Aşa apare Evanghelia, în *limba română*, în 1563, apare tot în *limba română* Apostolul, apoi cu învoirea mitropolitului Ardealului Ghenadie, în 1577 tipăreşte Psaltirea în *limba română*, iar în 1581 Cazania, sau evanghelia cu tâlc, pe urmă Molitvelnicul, toate în *româneşte*, ca „să înţeleagă şi popa ce zice însuşi, şi oamenii ce ascultă". Mai vin apoi şi alte tipărituri tot în *limba română*.

Activitatea lui Coresi a dovedit un lucru foarte important: că şi în limba română se pot tipări cărţi. Acest modest diacon are marele merit de-a fi adunat laolaltă pe toţi Românii la o viaţă culturală comună. Prin cărţile tipărite de Coresi „mai mult decât prin vechile manuscrise, care circulau greu şi se copiau puţin, nedesăvârşit — s'a întemeiat o viaţă literară comună a tuturor Românilor. Prin aceste cărţulii urâte, păstrate astăzi în puţine exemplare ferfeniţoase, prin găurile cărora se plimbă cariul, s'a întemeiat ceva nepreţuit pentru orice popor, căci cuprinde în sine ceeace va da forma gândului şi simţirei generaţiilor care se vor urma, limba literară" (N. Iorga: Ist. lit. rel. 1904).

„Gândirea" de sub direcţia dlui prof. Nichifor Crainic, revista care aduce, număr de număr, preţios material creştin, a apărut pe Martie 1940 cu bogat cuprins filosofic şi literar, în frunte cu conferinţa rostită de curând la Societatea ortodoxă a femeilor române de dl prof. *I. Petrovici.* Mai semnează articole: Th. Capidan (Limba noastră naţională), M. Coandă (Cultul familiei în fascism), Petru P. Ionescu (Chevalier, cavaler al spiritului) ş. a. La *Cronici* semnează dnii: S. Bucur, Gh. Vrabie, Em. Vasilescu, I. Diacon şi Nichifor Crainic. — Abonamentul revistei: un an 200 Lei. Administraţia: Bucureşti I, str. Domniţa Anastasia 16.

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(5) De protopopul **Gh. Maior**

N'a fost împotriva averii în folosul individului sau al societăţii. Osândeşte însă averea transformată în idol, averea care necinsteşte sau uită cerul şi nedreptăţeşte pământul. Nu mai puţin aspru judecă risipitorii bunului societăţii sau al indivizilor. Averea trebue să slujească spiritului să se înalţe, împărăţiei lui Dumnezeu să-şi lărgească hotarele în inima oamenilor şi pe scoarţa pământului. N'a crezut niciodată că averea creiază suflet; a propoveduit totdeauna că sufletul creiază valorile materiale. Dar a fericit totdeauna pe ceice n'au agonisit decât averea duhovnicească şi numai cu ajutorul ei au luptat pentru scopurile Bisericii. Pe aceştia i-a ridicat până la vrednicta de sfinţi.

Dacă Duhul sfânt şi maica noastră Biserică ne-au renăscut pentru viaţa cea nouă, evident că împreună alcătuim o familie. Familia aceasta mare, care a adunat în sânul ei pe toţi credincioşii iubitori de dreptate dela întemeerea lumii şi până azi, n'a fost niciodată şi nu va fi împotriva familiei celei mici. Greşeşte Tolstoi şi greşesc toţi, când pledează, că evanghelia şi Biserica adevărată ar fi împotriva familiei. Grija de sănătoase familii mici i-a fost cea mai de căpetenie. Din căsătorie a făcut taină, pe când din celibat şi monahism, nu, deşi în nucleu existau şi acestea totdeauna! Iată argumentul argumentelor. Şi dacă nu aceasta îi era grija cea mai mare, sunt sigur, că imperiul roman, care nu mai avea familie de fapt, ci doar de drept, n'ar fi fost salvat, cultura greco-romană ar fi trebuit desgropată şi refăcută cu întregiri ale fanteziei, cum se face azi cu alte culturi antice vestite. Familia creştină a salvat imperiul roman şi cultura lui, detronând doar nişte zei morţi, în cari nu mai credea nimeni. Creştinii sunt fiii Bisericii şi ai lui Dumnezeu, ca să facă voia Lui, cea rânduită pentru oameni din ziua a şasea a creaţiei, când a sădit în ei instinctul conservării individului, dându-i putere să stăpânească ceva, şi instinctul conservării speciei, poruncindu-le să crească şi să se înmulţească. Numai în familie îşi găseşte Biserica razimul şi permanenţa existenţii sale. Numai în ea, în sânul ei, se găseşte în mic, chipul, simbolul a ceea ce Biserica cere în mare: *iubirea* care toate le rabdă, se milostiveşte şi nu se trufeşte, iubirea care dă, fără a cere, fără a lua, iubirea jertfitoare pentru alţii, iubirea care din mulţi indivizi face o celulă tare şi indestructibilă. Când Biserica nu

Zece miliarde. — *S'au subscris, într'un avânt de patriotism, la bonurile pentru înzestrarea armatei, peste zece miliarde lei. Subscripţia rămâne deschisă, după cererea cetăţenilor. — Inainte, deci, pentru izbăvirea patriei!*

Nr. 2207.

Dumineca Ortodoxiei

Prăznuirea Duminecii Ortodoxiei în 17 Martie a. c. este un prilej solemn de a ne reaminti că bunurile spirituale ale religiei noastre sunt vrednice şi apărarea lor în orice împrejurări şi cu preţul oricăror jertfe constitue marea misiune a generaţiei de azi.

Un mare număr de credincioşi se găsesc în zonele de pază ale hotarelor scumpei noastre patrii.

Pe acest pământ strămoşesc am cunoscut suferinţele Crucii şi b ruinţa ei în contra năpăstuirii întunerecului.

Pe aceeaşi linie cu generaţiile de înaintaşi, înarmăm braţele şi sufletul pentru Evanghelie şi pentru bunurile spirituale moştenite şi avem încrederea că Domnul cu noi este.

Cucernicii slujitori ai sfintelor noastre altare să explice credincioşilor însemnătatea acestei aniversări şi semnificaţia ei în frământările lumii de azi.

Sibiu, 4 Martie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I P. S. nostru mitropolit *Nicolae* a plecat Miercuri, 6 Martie a. c. la Bucureşti pentru a participa la deschiderea Corpurilor legiuitoare şi pentru a rezolva câteva chestiuni bisericeşti.

Parastas. Sâmbăta trecută, la împlinirea unui an dela moartea fostului patriarh *Miron*, s'a slujit în catedrala mitropolitană din Sibiu, de un sobor de preoţi, parastasul pentru odihna sufletească a regretatului dispărut. La cucernica pomenire a luat parte I. P. S. mitropolit *Nicolae* şi mulţi alţi credincioşi din localitate.

Amintire. Ni se trimite din capitală ziarul „Ordinea" cu următoarea notiţă: S'au împlinit, în 3 Ianuar 1940, optzeci şi şapte de ani de când, mulţumită străduinţelor fără seamăn, depuse de vlădica Andrei Şaguna, a apărut, scris cu litere kirilice, ziarul «*Telegraful Român*», — candelă a naţionalismului în mijlocul scumpilor noştri fraţi din Ardeal, văduviţi pe atunci de publicaţiunile întocmite într'o „limbă poporală", care să le expună toate nevoile. Se cuvine, în această zi, să aruncăm o privire peste vremuri, aşa cum le cunoaştem din istorie şi, revenind în miezul actualităţii, să mulţumim lui Dumnezeu că sântem dela Nistru până la Tisa, din Carpaţi şi până la Mare, o naţie cu un singur stăpânitor.

Subscrieri. *Academia Română* a subscris bonuri pentru împrumutul înzestrării armatei în sumă de 3 milioane lei, ear funcţionurii Academiei 294 mii lei. — «*Cercul militar*» din Bucureşti subscrie, în acelaş scop, 6 milioane lei. — Ciobanul *Petrache Lupu*, ca preşedinte al comitetului însărcinat cu construirea mănăstirii dela Maglavit, a dat 10 mii lei pentru înzestrarea oştirii.

Daţi fierul vechi pentru înzestrarea armatei! La noi, ca şi aiurea, tineretul a început să strângă, din curţi, de pe străzi, fierul vechi, fonta şi oţelul, pentru a servi la betonarea graniţelor, la formarea de stăvilare pentru ţinerea în loc a unei eventuale năvăliri. Este necesar să subliniem frumuseţea şi necesitatea acestei acţiuni care întăreşte o anumită încredere, astăzi mai trebuitoare ca oricând. Punând cu toţii umărul pentrr ridicarea ţării şi conlucrând la consolidarea noastră a tuturor, vom putea face faţă orcărei situaţii viitoare.

Dovadă grăitoare a iubirii de ţară este fapta Cucernicului preot *Ioan Trestianu* din Sprâncenata judeţului Olt. Pe lângă toată retribuţia smerită, de care se împărtăşeşte astăzi preoţimea noastră, părintele Trestianu a subscris, la împrumutul de înzestrare a oştirii, salarul său pe *cinci* ani.

Mistificare. Un articol semnat de „preot *V. Nicoară*-Slobozia Botoşani" apărut în „Curentul" din 15. II. 1940, cere să se facă neîntârziat unirea cu romano-catolicii. Revista „Slova Ortodoxă", din 1 Martie a. c., declară că este o mistificare la mijloc, întru cât la Botoşani-Slobozia preot paroh e părintele *Antonie Frunzeti*.

Ortodocşii din Germania. Se vesteşte că Germania intenţionează să constitue o biserică unică pentru toţi creştinii ortodocşi din provinciile locuite de germani. Ar intră, în compunerea acestei biserici, ortodocşii din: Polonia, Austria, fosta Cehoslovacie şi din teritorul vechi german.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 10 Martie 1940, va predica părintele consilier *Sp. Cândea*.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

va mai lupta pentru existenţa familiei şi pentru întărirea şi sfinţenia ei, — s'a apropiat sfârşitul ei şi al lumii. Până va exista familia, curentele sociale distructive nu se pot distruge decât pe ele însile.

Biserica a admis şi excepţii. A făcut-o însă pentruca să întărească regula.

Bisesica este mare, Biserica e tare. Incepe în ziua a şasea a creaţiei şi de atunci adună în sânul ei, la ospăţul ei, dela toate răspântiile lumii pe toţi cei buni, chiar dacă n'au haină de ospăţ. Biserica e a lui Dumnezeu; ci pentru oameni, ca să coboare cer nou pe pământ şi să ridice pământ nou la cer, cu puterea ei dogmatică, morală. liturgică, istorică şi canonică. Biserica, depozitara comorilor spirituale nesecate, permarentizarea religiei obiective între oameni, ne-a arătat care este atitudinea fericitoare faţă de viaţa care curge neîncetat prin noi şi pe lângă noi. Prin ea şi cu ajutorul ei se întră întru împărăţia lui Dumnezeu.

Iată ce trebue să cugete şi simţească despre Biserică, pentruca să poată acţiona corect unul care vrea să ajute lucrarea mântuirii între oameni. I se impune o perfectă cunoaştere a fiinţii bisericii, ca organ de lămurire şi permanentizare în sufletele oamenilor a religiei obiective şi ca organ de sfinţire cu putere de sus a credincioşilor ei, o cunoaştere care să-l ducă la atâta identificare cu ea, încât fiinţa ei să fie fiinţa lui, atitudinea ei, atitudinea lui, aşa ca să nu mai fie el, ci întru el să fie pururea prezent reală ea sub întregul ei aspect. Altcum va fi năimit şi nu va putea aduna pe fiii pământului întru una.

4. Ortodoxia în sine. Ortodoxia şi individualitatea naţiilor. Ortodoxia şi sufletul românesc

Tot ce am îndrăznit să afirm atât de categoric despre Biserică în înţelesul de organ concret pentru permanentizarea religiei obiective între oamenii depe pământ şi de transformarea ei în vie şi activă religie subiectivă în sufletul indivizilor, — s'a referit la Biserica noastră ortodoxă, nu la orice Biserică. Pentrucă, pentru mine, — şi n'o fac fiindcă sunt ortodox, ci dintr'un simţământ de nefăţărită dreptate, — singură ea e isvorâtă firesc, desvoltată firesc şi acţionează firesc, şi pe bază de adâncă şi corectă cunoaştere a naturii omeneşti.

Se cade poate să ne întrebăm şi să răspundem, ce fel de noţiune trebue să avem despre ortodoxie în sine şi în raport cu credincioşii cari o mărturisesc.

Ortodoxia?

Dreaptă credinţă, dreaptă mărturisire! Conformă cu doctrina dăruită oamenilor de Mântuitorul, propoveduită neschimbat de apostoli, pecetluită de sângele mucenicilor şi verificată cu chinurile mărturisitorilor, lămurită şi trăită întocmai de Sfinţii Părinţi! Ideal, ce luminează şi regulează pururea inima tuturor oamenilor buni ca într'un fel să bată şi să simtă! Unica doctrină sfântă şi nefalsificată!

Această ortodoxie, menită şi dăruită pământului, nu este pe pământ: Cerul a coborât-o pe pământ şi ne-a blagoslovit-o, cei de sus o laudă şi o cântă, pământul a primit-o şi a privit-o cu simţurile lui omeneşti, a întuit-o, şi văzându-i sfinţenia a ridicat-o mai presus de vreme, mai presus de loc, mai presus de oameni, mai presus de ţări, pentruca prin ea să vedem cerul şi cerul prin ea să ne vadă şi să ne sfinţească. Şi cerul şi pământul vor trece, dar ea nu va trece, până ce se vor plini toate cele rânduite de Domnul, oricât de nevrednici vor fi oamenii şi oricât de fără de orizont cei chemaţi să o facă văzută, grăită şi grăitoare în mijlocul vremii.

Nu va trece, pentrucă ortodoxia nu e rodul unei teorii ticluite de savanţi, pe cari lumea nu-i mai interesează, deşi pe ea vreau s'o fericească cu ele, nu e rodul unor teoreticieni, cari şi-au pus teoria în practică, nu e rodul unor legislatori, cari au făcut o lege fără să studieze realitatea vie pe care vreau s'o îndrume mai bine. Nimic din acest fel greşit de a lucra. Ortodoxia, în înţelesul ei de doctrină sistemizată şi de viaţă organizată, este un rezultat al Bisericii şi nu Biserica un rezultat al doctrinei, deşi dela o vreme ca şi azi există între ele acest raport de reciprocitate, în baza căreia, ca şi viaţa omului — trup şi suflet, se susţin şi întăresc una pe alta: Biserica-doctrina, doctrina-Biserica. Ori să mă explic şi mai bine. In Biserica ortodoxă mai întâiu s'a practicat adevărurile ortodoxiei şi numai apoi au fost teoretizate, sistemizate, catalogate, legiferate. Şi aceasta — fără a căuta la faţa oamenilor. Multe feţe simandicoase ar fi dorit uneori, să se hotărască altfel şi au umblat chiar să tulbure apele, dar Biserica n'a făcut pe placul acestora, pentrucă judecau aşa: „S'a părut nouă şi Duhului sfânt", că mai bine ar fi să decidem aşa şi nu altfel. Aceasta a dat trăinicie hotărârilor ei până la marginile vremii.

(Urmează)

Dr. Georgia Lucian

specialist în boli şi operaţiuni de

Nas, Gât, Urechi

Sibiu, strada Regina Maria 16, Etaj I Consult 3—6½

(14) 1—3

Nr. 97/1940 (16) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Blăjeni-Criş,** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola din parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului, la Brad, în termin.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc. într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Brad, la 27 Februar 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 155/1940 par. (13) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Vinerea,** protopopiatul Orăştie, se publică prin aceasta concurs, cu termin de 30 de zile dela întâia apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă.
3. Eclejie: 14 jugăre arător, — primit prin reforma agrară, — în hotarul comunei vecine Pişchinţi.
4. Stolele uzitate azi în parohie. (Parohia are peste 600 de familii, cu cca 2700 suflete).

Concurenţii îşi vor înainta petiţiile de concurs, alăturând actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, însoţite şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc, la oficiul protopopesc ortodox român din Orăştie, în termenul dat.

Candidaţii e de dorit să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie, servind şi predicând în sfânta biserică, pentru a fi cât mai de aproape cunoscuţi de credincioşi. Vor anunţa însă dorinţa lor oficiului protopopesc, pentru triarea cererilor.

Orăştie, la 18 Februarie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român al Orăştiei, în înţelegere cu consiliul parohial:

Prot. **Ioan Moţa**
adm. tractului.

Subscriind bonuri de înzestrare a armatei, subscriem pentru ţară şi pentru fiecare dintre noi. Fără linişte la hotare nu putem avea liniştea avutului şi a muncii noastre. Să dăm cât mai mult oştirii, căci Pentru noi dăm.

Parohia ortodoxă română Budila, judeţul Braşov

Nr. 46/1940 (15) 1—3

Publicare de licitare

Pentru darea în întreprindere a zidirii sfintei biserici ortodoxe române din comuna Budila, judeţul Braşov, se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de *7 April 1940*, ora 15.

Licitaţia se va ţinea la oficiul parohial din Budila. Planul, devizul, caietul de sarcini şi condiţii de licitaţie se pot vedea la epitropia parohială.

Concurenţii vor înainta deodată cu ofertele închise şi vadiul de 5% dela suma oferită, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori autorizaţi de a construi astfel de edificii.

Concurenţii nu pot pretinde nici un fel de spese de deplasare.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul la acceptarea ofertei şi ofertantului.

Actele licitaţiei se vor aproba de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, când se va putea încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial ţinută la 3 Martie 1940.

Pentru consiliul parohial:

Iordan Curcubătă
paroh, preş. consiliului parohial

Nr. 38/1940 prot. (11) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Râusadului,** din protopopiatul Sibiu, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială în mărime de 2 jug. 800 st. □ fânaţ.
3. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii îşi vor trimite cererile cu actele necesare, însoţite de permisiunea de a concura la această parohie, — esoperată dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, — oficiului protopopesc ortodox român din Sibiu şi cu încuviinţarea subsemnatului se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a sluji, cuvânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, la 15 Februarie 1940.

Emilian Cioran
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 17 Martie 1940 — Nr. 12

25 bani Posta

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
2 ex. (Of.)
Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

In Postul Mare

Postul este unul din așezămintele de sminteală pentru omul modern, care toate vrea să le măsoare cu biata sa rațiune atât de puțin cuprinzătoare și înțelegătoare. «De ce să postesc, zice omul de azi. Judecând rațional nu văd nici un motiv puternic care să mă îndemne la post și nici Dumnezeu nu poate să găsească vreo plăcere în postul meu! A, da, dacă-mi spune medicul că m'am prea îngrășat sau mi s'au prea obosit organele cu mâncări grele și-mi recomandă un răstimp de regim mai ușor, o fac, dar aci văd un motiv plauzibil: sănătatea trupului! Dar cum poate să ajute spiritului meu postul, sau cum poate să placă lui Dumnezeu, aceasta n'o înțeleg și nici nu poate constitui pentru mine un motiv de post!»

Și iată cum omul modern, pentru care medicul este o mare autoritate, își mai impune uneori restricții alimentare, dar din motive strict pământești, nu religioase, deci restricții cari n'au câtuși de puțin caracterul de post. Crezând că a scăpat de sub puterea lui Dumnezeu, că e absolut liber în ceeace face, se vede silit să împlinească chiar ceeace îi cere Dumnezeu, însă fără roadele binecuvântate ce le-ar avea când ar recunoaște deschis puterea dumnezeească. Crezând că s'a emancipat de Dumnezeu, și-a făcut din trupul său autoritate dumnezeească, fără să-și dea bietul seama că prin rânduiala aceasta pusă în trup de-a nu se putea ghiftui neîncetat, însuși Dumnezeu îl stăpânește, dar îl stăpânește fără voia lui și fără folos pentru el. Cine nu se închină lui Dumnezeu, se închină în mod necesar unui idol. Omul are iluzia că e liber, dar nu e liber. Și în ultima analiză tot sub puterea lui Dumnezeu se află. Insă acum Dumnezeu nu i se mai arată ca față personală, iubitoare, ci ca lege oarbă, fatală, pedepsitoare. Cine nu vrea să știe de fața lui Dumnezeu, acela e lăsat pe mâna legilor de aramă ale vieții de cari izbindu-se se sparge în mii de bucăți, sau dacă le îndeplinește numai de dragul lor, nu va avea nici o plată.

Adevăratul post e act religios, deci faptă săvârșită pentru Dumnezeu cel personal, faptă de smerită ascultare a voinții Tatălui din cer, nu economie dirijată a vieții trupești după legile biologice. Adevăratul post e act de relație personală între om și Dumnezeu, e act de cult, act de mărire și de iubire a lui Dumnezeu. In actul postului nu sunt eu cu mine însumi, cu rațiunea mea și cu legile biologice sub cari stă trupul meu. Actul postului nu stă în rând cu gimnastica de dimineața, cu plimbarea de după amiazi, cu recrearea de peste vară, cu aerisirea camerii și cu celelalte acte de igienă. El nu e un tribut plătit trupului, un act de închinare cărnii, o metodă de prelungire a vieții trupești.

Necredinciosul care postește este un sareolatru, în locul lui Dumnezeu a urcat pe soclul cultului său trupul propriu. Ceeace de altfel este o absurditate căci trupul nu durează etern, chiar dacă îi poți prelungi prin astfel de metode existența cu câțiva ani. Și apoi ce zeu este acesta care are lipsă de îngrijire atât de atentă ca să nu se uzeze prea repede?

Orice zeu își face omul, evitând pe adevăratul Dumnezeu, este un zeu al iluziilor, un zeu al minciunii și omul respectiv trăește într'o grosolană minciună și autoînșelăciune.

Dar de ce să vrea Dumnezeu postul nostru? De ce este postul un act de preamărire a lui Dumnezeu? Pentrucă este un act de desumflare a propriului egoism crescut prin pofte spirituale și trupești în așa măsură încât nu mai încape nimenea de noi, nici chiar Dumnezeu, dându-ne iluzia și trăind astfel de par'că numai persoana noastră ar exista și de ea ar depinde totul. Omul sufere de o buhăială monstruoasă a eului, căci nu e o adevărată creștere, ci o umflare bolnă vicioasă, care vrea să se întindă peste toți și peste toate. Ea e produsă prin convergența tuturor păcatelor, e manifestarea lucrării tuturor microbilor spirituali sălășluiți în eul nostru. Postul e antidotul împotriva acestei patologice extensiuni a poftelor, care dă microbilor cel mai admirabil teren de întărire și de înmulțire, punând definitiv stăpânire pe voința noastră și ducând-o la moarte. Postul e secarea mediului care favorizează microbii păcatelor. El e adunarea smerită a eului în marginile importanței sale firești. Se spune de câte un om că nu mai vede nimic de nas, fie că e prea mare sau fie că l ține prea sus. Omul mândru și sclav al poftelor nu mai vede în realitate nici cerul, nici pământul, de faptul că în fața ochilor spiritului a crescut carnea bolnavă a hipertropiei sale. Se vede peste tot numai pe sine. Trebue deci tăiată orice creștătură bolnavă, ca ochii sufletești liberați să poată privi iarăși pe Dumnezeu, iar pe sine să se vadă în proporțiile reale atât de modeste ale unei făpturi ce există din îngăduința Făcătorului cerului și al pământului. Omul care postește face posibilă restabilirea justei sale relații cu Dumnezeu, în locul căruia prea ușor se pune pe sine însuși.

Se spune uneori, mai ales de oameni cari vreau să petreacă și în post, pretextând că adună bani pentru săraci, că principal e caritatea și nu postul. Să fi bun și darnic cu alții, aceasta o cere Dumnezeu, nu să te oprești dela petreceri.

Dar postul și caritatea stau de regulă în cea mai organică legătură. Omul petrecerilor, al împlinirii tuturor poftelor, cu cât le satisface pe acestea mai mult, cu atât ele cresc mai tare. Oricât ar gonì omul să le satisfacă, ele totdeauna i-apucă înainte. Și așa se continuă până la sfârșitul vieții. Iar satisfacerea poftelor mereu crescânde, pofte de avere, de lux, de mâncare, de onoruri, cere tot mai mult; omul e tot mai lacom, îi este tot mai teamă că nu-i va ajunge ceeace are pentru trebuințele sale și se face tot mai lacom și mai sgârcit față de alții. E știut că de obicei nu bogații săvârșesc faptele de milostenie, ci cei cu mijloace mai modeste.

Cine nu-i în stare să se înfrâneze, nu-i în stare nici de caritate. Și apoi caritatea săvârșită fără credință în Dumnezeu și fără sobrietatea vieții, chiar dacă ajută pentru moment trupul unui sărac, nu-i ajută și sufletul. Dimpotrivă stricăciunea ce-o produce în societate, e înmiit mai mare decât acel neînsemnat ajutor dat doar ca un tribut pentru a i se da posibilitatea să petreacă.

Postul trebue să fie, se înțelege, total: sufletesc și trupesc, ca un reflux voluntar al apelor egoismului nostru.

Dar prea mult se spune în timpul nostru, ca un fel de dispreț pentru postul trupesc, sau ca o sustragere de sub datoria lui: postul sufletesc este principalul, nu cel trupesc! N'are nici un rost postul trupesc dacă nu împlinești cutari și cutari condiții! Și aceste pretenționse lecții se dau ca un fel de intimidare și chiar ca o sminteală pentru umilul om care vrea să împlinească porunca bisericească a postului. «De geaba postești, par'că i-ar spune, cu zâmbet de compătimire, convorbitorul, dacă nu ești în stare să te reții dela gânduri rele și dela cuvinte de bârfeală! Mai mult fac eu care, deși nu postesc, uite am puterea să nu vorbesc de rău pe nimeni și sunt mai reținut în toate gândurile».

Faptul că e necesar să postim și cu sufletul, nu trebue să ne facă a amâna postul cu trupul până la cine știe ce desăvârșire sufletească.

Postul cu trupul este el însuși un act de caracter spiritual. Este o încordare a voinții și o realizare a domniei spiritului asupra trupului. Și fiind închinat lui Dumnezeu, ține sufletul omului în mod special cu gândul la Dumnezeu. Fără a-ți da seama, postul cu trupul exercită o puternică influință asupra sufletului asupra căruia are multe efecte binefăcătoare.

In concepția creștină, în special ortodoxă, sufletul și trupul nu-și trăesc viața izolat, ci în influințare reciprocă. Precum prin suflet poți înrâuri asupra trupului, așa și viceversa. O anumită poziție a trupului produce o anumită stare în suflet. Sufletul și trupul se află ca într'un cerc, înrâurirea trecând dela unul la altul.

Cine nu simte că cel care vorbește atât de frumos despre postul spiritual, nu-i în stare de obicei să facă sforțarea serioasă a postului trupesc? Ce știu eu ce ai în suflet? Poate înfrânarea ta în gânduri și cuvinte e mai mult dintr'o precauție egoistă, decât dintr'o iubire a lui Dumnezeu! Arată-mi puterea credinței tale în fapte palpabile. Postește cu trupul, dar postește cu sinceritate și din duh de ascultare de Dumnezeu. Silește-te alături de acest post și pentru smerenia interiorului tău. Iar Dumnezeu care vede sinceritatea silințelor tale, dar și neputința ta, va întregì multul care lipsește până la împlinirea ideală a datoriei.

D. STĂNILOAE

Mesaj Regal

Deschiderea celei de a doua sesiuni a Corpurilor legiuitoare, în luna lui Martie 1940, s'a făcut, ca totdeauna, în mod sărbătoresc.

După doxologia slujită la Sfânta Patriarhie, M. Sa Regele, în prezența Măriei Sale Marelui Voevod Mihai și a întregului guvern, a cetit **Mesajul** *Tronului, formulând, preciz și limpede, politica internă și externă a României.*

In cele **interne,** *regimul actual va reorganizà chestiunea agricolă și economică a țării; salariile funcționarilor publici se vor armonizà, iar bugetul general va fi echilibrat. — Se știe că din partea clerului s'a intervenit adese ca să i se recunoască dreptul la acelaș tratament ca și celorlalți funcționari, în ce privește salariile. —*

Se vor alcătuì legi mai puține, dar vor fì și aplicate cum se cade.

Mesajul subliniază politica **externă a statului român,** *ca un element valoros și constant de pace și pacificare, românii urmărind o politică a realităților, —* **„hotărâți în acelaș timp a ne apără hotarele trase de dreptatea istorică și conștienți de puterea noastră, pusă nu numai în slujba intereselor naționale, dar și în slujba marilor interese ale civilizației europene".**

Mesajul Regal, de astădată mai important ca de obicei, rămâne o dovadă de înalta înțelepciune a Suveranului nostru și de puterea de viață a neamului românesc în vremea sbuciumărilor vremii.

Să mulțumim Bunului Dumnezeu, că ni-a dăruit în fruntea țării un Suveran care, prin marea Sa personalitate, înalță și nobilează sufletele cetățenilor în înțelesul legii creștine și a iubirii de frate.

Aviz oficial

Oficiul Casei arhidiecezane va trimite preoților și cântăreților bisericești câte 6 chitanțe de salar pe lunile: Aprilie, Mai și Iunie 1940.

Chitanțele trimise vor fi întregite și iscălite, apoi se vor restitui Oficiului Casei arhidiecezane, până la cel mai târziu 25 Martie 1940.

Cei cari nu le vor retrimite până la data de mai sus, riscă să rămână fără salarul ordonanțat.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 2208/1940

Dumineca Bolnavilor

Prăznuirea Duminecii Bolnavilor în 24 Martie a. c. se va săvârşi în parohiile Arhiepiscopiei şi în spitale, în conformitate cu instrucţiile date prin Circulara noastră cu Nr. 964/926, prin pregătirea celor bolnavi pentru sfânta împărtăşanie, ecteniile pentru bolnavi la sfânta liturghie, prin predică, strângerea de danii şi distribuirea lor prin Consiliul parohial şi Reuniunea de femei, iar în spitale se va adăoga la acestea slujirea sfântului Maslu.

Predicele rostite, tabloul bolnavilor şi al ofrandelor se vor trimite direct Consiliului nostru în termen de 8 zile, cu avizarea oficiilor protopopeşti asupra prăznuirii Duminecii Bolnavilor în parohii.

Sibiu, 12 Martie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 1167—1940

AVIZ

In legătură cu Circulara noastră Nr. 1167 din 8 Februar a. c. publicată în Tel. Român Nr. 8 din 18 Februar a. c. prin care s'a ordonat săvârşirea alegerilor de membri în Adunarea eparhială în cercurile electorale în care s'au produs vacanţe, aducem la cunoştinţă că au candidat următorii mireni:

Pentru cercul I, Sibiu, dl Dr. Sever Pop, primarul municipiului Sibiu.

Pentru cercul V, Făgăraş, dl Dr. Ştefan Damian, dir. lic. „Radu Negru" din Făgăraş.

Pentru cercul IX, Hunedoara, unde se vor alege doi membri în Adunarea eparhială au candidat: dl Const. Bursan fost deputat de Hunedoara şi dl Dr. Ioan Popovici advocat în Hunedoara.

Pentru cercul VIII, Haţeg, dl Dr. Leo Parasca, medic în Haţeg.

Pentru cercul XV, Oituz, dl Dumitru M. Bogdan, inginer, industriaş din Bicsadul Oltului.

Onor. Oficii parohiale, din cercurile electorale amintite, sunt îndrumate să comunice alegătorilor numele, pronumele şi ocupaţiunea acestor candidaţi, spre a şti pe cine au să voteze.

Sibiu, la 13 Martie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Deviza F. R. N. este deviză a neamului

de **Dr. Gh. PREDA**

In numerile 8, 9 şi 11 ale Telegrafului Român am dat oarecari lămuriri asupra celor dintâi trei noţiuni ale devizei F. R. N. adecă: Regele, Naţiunea şi Munca. In cele ce urmează dau câteva însemnări asupra celei de a 4 noţiuni, adică asupra *Credinţei.*

Credinţa este un sentiment intim al sufletului omenesc, întemeiat pe o convingere ce ne-o facem sau ne-o aduc alţii asupra unor idei, fapte, sau fenomene supranaturale.

Cel mai puternic şi mai absolut dintre sentimentele omului este, negreşit, cel religios.

Sentimentul religios poate fi considerat şi ca o interpretare a misterelor ce învăluieşte viaţa noastră şi care nu sunt şi nu vor putea fi vreodată complet lămurite prin mijloace sau investigaţiuni ştiinţifice.

Astăzi, ca şi în vremurile dela începutul omenirei, fiinţa omenească îşi pune mereu întrebarea cine a creiat lumea pământească cu bogăţiile şi frumuseţile ei?

Cine a creiat milioanele de lumi din spaţiu cari se învârtesc liniştit unele în jurul altora fără să se ciocnească sau să se îndepărteze de limita ce le-a fost indicată? Cine a creiat fiinţa omenească cu gândirea şi conştiinţa ei, etc.?

Observând pe de o parte aceste puteri din natură bine pregătite, coordonate şi conduse, iar pe de alta fiind neîndestulat cu explicaţiile ştiinţifice prin aşa zisele legi fizico-chimice, omul îşi îndreaptă mintea spre autorul acestor opere, spre forţa forţelor, spre cauza cauzelor, spre Dumnezeire.

Sentimentul religios nu se mulţumeşte numai cu un Dumnezeu al imaginaţiei, ci crede în existenţa lui reală.

Aşa că dacă, faţă de puterea suverană Dumnezeiască, credinţa religioasă ia forma adoraţiei sau a umilinţei, această adoraţie şi umilire ca şi întreg cultul religios nu comportă vreo iluzie sau sugestie, ci o formă specifică de experienţă mai adâncă a adevărului.

Imperfecţiunea omului care implică slăbiciunea şi umilirea lui, îl face să nu poată definî şi nici înţelege complet divinitatea.

Dumnezeul etern este şi va fi deci pentru celula creerului nostru tot aşa de greu de înţeles ca şi universul etern, iar Dumnezeu ca motor al întregului univers rămâne tot aşa de neînţeles ca şi mişcarea universului fără început şi sfârşit, sau chiar şi mai mult.

Ca oameni noi nu putem prinde din univers de cât puţine fapte pe care formele de cunoaştere şi de experienţă le desocultează. Ştiinţa ne deschide numai anumite ferestre, iar perspectivele experienţei ne indică indefinitul relaţiei şi faptul că dincolo de aceste perspective pot exista stări posibile pentru unele experienţe viitoare.

Dincolo de limitele relaţiunei vom găsî deci domeniul întins unde intelectualismul nu se poate pronunţa, unde tronează credinţa religioasă.

Credinţa e trezită în noi şi prin educaţie. Ne naştem, creştem, trăim este drept cu anumite tendinţe născute dar şi cu anumite principii, dogme, lozinci, etc. ce ne-au fost infiltrate în minte prin vorbe şi fapte dela părinţi, educatori, conducători, etc.

Credem în aceste principii, la început fiindcă credem în stima şi reputaţia acelora ce ni le-au afirmat în dese rânduri şi a căror dragoste unită cu autoritatea rangului familiar sau social ni le impuneau, dar după aceea ne câştigăm prin proprie experienţă şi judecată convingerea.

Avem idei, sfaturi etc. date de oamenii care şi-au valorificat cunoştinţele şi şi-au cercetat conştiinţele şi care prezintă un interes vădit individual şi colectiv, alături de alte idei răspândite în mod tendenţios de cei interesaţi sau de cei certaţi cu conştiinţa şi care nu folosesc nici individului, nici societăţii.

Credinţa creştină ocupă în F. R. N. locul prepoderent. Poporul român, prin creştinismul său şi prin devoţiune faţă de biserica creştină, este destul de pregătit pentru opera ce ar întreprinde-o F. R. N. sub acest raport.

F. R. N. aduce contribuţia sa la aplicarea doctrinei creştine prin credinţa şi dragostea din inimile acelora ce sunt destinaţi a activa.

Căci după cum spune dl profesor Dr. Stăniloae într'un articol din Telegraful Român: „Credinţa şi iubirea sunt cheile care fac ca creştinismul să-şi desfacă comorile pe care un laic poate nici nu le bănueşte."

Regimul nou întronat în cadrul F. R. N. a dat de altfel roade frumoase. La 2 ani dela apariţia nouei Constituţii se poate constata de toţi o stare social-politică mai bună, cu realizări ce nu s'ar fi putut înfăptui în zeci de ani sub trecutele regimuri politice. Aceste realizări întăresc încrederea în organizaţia politică a F. R. N. care şi-a luat credinţa creştină drept sprijin şi putere de însufleţire.

Cetitul publicaţiilor religioase

Zările vieţii se luminează sub ploaia binefăcătoare a duhului creştin, şi sufletul omenesc se înavuţeşte cu nenumărate mângâieri. Gândul nostru călătoreşte în chip fericit spre limanurile albastrului ceresc, împrumutând din acest câmp o cuminţenie ce se arată prin trăirea noastră în ograda ascultării de Biserica Domnului nostru Iisus Hristos.

Din preajma prispei Bisericii se desprinde o mireasmă de dragoste, care frânge orce goană după slava lumii şi ne dă pentru suflete o reculegere de cereşti mulţumiri.

Truda noastră să fie pentru sfinţirea cugetului şi pentru desăvârşirea duhului.

Preocupaţi de viaţa duhului, ne străduim să putem ajuta orcărui suflet să se urce pe creasta înaltă a luminii care nu apune şi ne dă o vedere largă şi cuprinzătoare a tuturor cărărilor pe urma cărora să ne îndreptăm paşii faptelor noastre. Facem slujbă de călăuze pentru suflete spre măgura unde fericirea veşnică rămâne neschimbată şi se dă drept răsplată tuturor oamenilor cari trăiesc în duh.

Desrobim suflete de povara unor gânduri netrebnice, şi dăm în schimb podoaba învăţăturilor sfinte, lumină strălucitoare care ne dă nouă, trecătorilor, orientare sănătoasă.

In această muncă, cărţile religioase şi foile religioase «Lumina Satelor» şi «Oastea Domnului» ne dau un preţios ajutor.

Drept aceea, ne facem plăcută datorie să îndemnăm pe toţi credincioşii noştri să-şi facă prieteni nedespărţiţi din aceste foi care apar sub îngrijirea Inalt

---

FOIŞOARA

Propagandă religioasă între românii ardeleni

(3) **Preot-prof. Dr. I. Stanciu**

După dezastrul dela Mohács, în 1526, Ardealul se deslipeşte de Ungaria şi formează un principat sub suveranitate turcească. In acest mic principat au străbătut ideile reformei în scurt timp şi în şi mai scurt timp au cucerit pe Saşi la luteranism, iar pe Unguri la calvinism. Catolicii papistaşi au început să slăbească. Rivalitatea după acapararea tronului era mai mare între papistaşi şi calvini, până ce s'a terminat cu învingerea acestor din urmă.

Ajunşi calvinii la conducerea principatului, e natural că au voit să se întărească şi numeric, ceeace nu puteau face decât numai în detrimentul poporului român, de veacuri apăsat, dar formând totuşi marea majoritate şi ca neam, şi ca religie, faţă de toate celelalte neamuri şi religii conlocuitoare.

Calvinii — înainte de-a trece la ofensiva împotriva Românilor — au nimicit cu o lovitură pe papistaşi:

„Când Transilvania îşi căpătă principii săi proprii sub suzeranitatea Porţii, se începu o prigoană mai întâi a bisericii catolice. Episcopia şi mânăstirile se desfiinţară, averile lor se confiscară în folosul statului şi a magnaţilor, iar bisericile se îngloabă în biserica reformată prin toate mijloacele de care dispune un stat. După ce astfel catolicismul mai că se exterminase în Transilvania, trebuia să vină rândul Bisericii române", (Dr. C. Diaconovici: Enciclopedia, pg. 739, III).

Cu Românii însă lucrurile au mers mai greu. In decurs de 150 ani de opresiune rezultatul propagandei calvine a fost aproape nul, oricât s'ar strădui iezuiticul nostru frate dela Craiova să dovedească contrariul.

Perioada de propagandă calvină durează între anii 1566—1697. In acest interval s'au perindat mulţi episcopi, sau vlădici ortodocşi români, cari unii de voie, alţii de nevoie au colaborat la introducerea calvinismului între români. Dar aceasta colaborare, nefiind sinceră şi din inimă, n'a avut asupra massei credincioşilor nici un efect. Superintendenţii calvini, fie Români, fie Unguri, încredinţaţi cu supravegherea propagandei, ca să se mascheze îşi luau numele de episcop românesc, sau se intitulau şi episcop şi superintendent ortodox al bisericilor româneşti.

Un astfel de superintendent a fost în 1566 Gheorghe din Sângiorzul Bistriţei, care „s'a plâns Craiului, că mulţi preoţi nu-i dau ascultare, nevenind la soboarele anuale... şi nu-i dau dajdia anuală..." (N. Iorga, o. c., pg. 179). Abia după ameninţări grave şi pedepse aspre reuşi acest „episcop" să adune la Teiuş un sobor, unde „se strânse destul de mulţi preoţi îngroziţi, cari primiră a sluji româneşte şi iscăliră o hotărâre redactată în limba poporului", (N. Iorga, o. c. pg. 180).

Pe terenul limbei române vedem şi aci un pas înainte.

Superintendentul următor, popa Pavel din Turdaş, „episcopul românesc", ţine şi el un sobor în Aiud, apoi altul în Cluj. Preoţii erau obligaţi să vină la sinoade sub pedeapsa confiscării vitelor, a izgonirii şi a închisoarei. Totodată au fost obligaţi să cumpere două cărţi tipărite în *limba română:* Liturghia şi Psaltirea.

Principele Stefan Báthory a mai încetat propaganda între Români, pentrucă înţelegea că Ardealul trebue să aibe alte griji decât aceea a reformării legii Valahilor. El aduce — după Pavel din Turdaş — în 1571 episcop pentru Români pe călugărul Eftimie din Mânăstirea Neamţu. Acest călugăr e hirotonit de patriarhul Macarie.

In 1574 Eftimie se duce în Moldova, iar în locul lui e numit popa Cristofor, un om învăţat, care, ca episcop, va avea în seamă pe preoţii rămaşi în credinţa cea veche, pe preoţii din Ardeal, cari mărturisesc legea română sau grecească, (N. Iorga, o. c. pg. 184).

După scurt timp vine mitropolit al ortodocşilor chiar Ghenadie, căruia i se mai zice şi „luminatul mitropolit, marele Ghenadie, din tot ţinutul Ardealului şi al Orăziei" şi care a stat până în 1585, când îi ocupă locul Ioan de Prislop.

Sub acest Ghenadie se retipăreşte Cazania lui Coresi din 1581, care prima dată a fost tipărită în 1564 (Evanghelia cu tâlc). Prin această retipărire s'a dat „Bisericii ortodoxe a Românilor şi limbei româneşti unul din cele mai însemnate monumente ale lor", (N. Iorga, o. c., pg. 187).

In anul următor, în 1582, apare în Orăştie, *tot în româneşte,* Palia.

Sub Ioan de Prislop, încă înainte de venirea lui Mihai Viteazul, în anul 1595, cu învoirea principelui catolic Sigismund Báthory, mitropolia ortodoxă a Ardealului vine dependintă de mitropolia Târgovişte. Părţile de Nord ale Ardealului erau stăpânite de vlădica Spiridon,

Acum încep să dispară urmele calvinismului şi legea ortodoxă din nou străluceşte prin ocrotirea chiar a principilor înaintaşi lui Mihai Viteazul şi cu atât mai vârtos sub domnia acestuia.

Chiar şi după domnia lui Mihai, sub următorii principi calvini, mitropoliţii Dosofteiu şi Ghenadie Brad reuşesc să exopereze dela stăpânire favoruri pentru preoţime şi să fie stăpâni pe conducerea religioasă a întreg Ardealului românesc, (N. Iorga o. c. pg. 234). Cel dintâi, Dosofteiu, era ortodox get beget, venit din mânăstirile Moldovei şi îşi zicea „arhiepiscopul chir Dosofteiu al Bălgradului şi a toată ţara Ardealului şi Ungurească şi celelalte." La urmă ajunsese să sprijiească calvinismul.

Pe la anul 1618 lui Dosofteiu îi urmează Ghenadie Brad, „mitropolit în sca-

Prea Sfinţitului Mitropolit al Ardealului, precum şi din toate cărţile în care se cuprind frânturi din învăţătura Domnului.

Prin cărţile bune, ca prin nişte ferestre, pătrunde în căminuri lumina păcii divine, care înalţă şi sfinţeşte cugetele, depărtându-ne viaţa de păcate.

De câte ori intră într'o casă o carte nouă, de câte ori un abonament nou se face la «Lumina Satelor», noi ne bucurăm, pentrucă o nouă putere face lucrul Evanghelistului.

Din citirea lor înfloreşte viaţa cea adevărată, închinată Stăpânului care ne vrea ridicaţi din pulberea pământului.

Prospeţime în cugete şi încordarea voinţei spre bine, sânt darurile ce ni se aduc.

Să nu ne irosim viaţa în pofta trupului, nici să ne amăgim de străluciri trecătoare, ci să dăm duhului nostru lumina pururea vie a Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Vrem oameni tari în duh, curaţi la inimă şi la cuget.

De aceea încercăm să clătinăm nepăsarea unora, dorim să-i facem a cunoaşte preţul sufletului şi adâncul înţelepciunii din Cartea Sfântă:

«Cugetaţi cele de sus, nu cele de pe pământ», (Coloseni 3, 2).

Intru plinirea acestui sfat, deprinderea cititului cărţilor şi foilor religioase aduce cea mai folositoare contribuţie.

Preot **Gheorghe Şerbu**
Satulung-Braşov

Pace între Finlanda şi Rusia

In ziua de Miercuri, 13 Martie 1940, s'a anunţat sfârşitul războiului, care a durat 102 zile între Rusia Sovietică şi Finlanda şi s'a încheiat pacea dela Moscova prin tratatul din 12 Martie 1940.

Micul şi eroicul popor finlandez, după lupte înverşunate de zi şi noapte cu un vrăjmaş copleşitor ca număr şi armament, a primit, deşi încă neînvins, să facă mari jertfe şi să renunţe la câteva părţi din teritoriul său care, cu toate acestea, îşi păstrează libertatea şi neatârnarea.

Fie ca pacea dela nord, scum plătită şi de-o parte, şi de alta, să fie urmată, cât mai în grabă, şi de pacea dela vest aducând lumii linişte şi obştească înţelegere.

Îndrumări în legătură cu săvârşirea liturgiei înainte sfinţite

In Biserica ortodoxă de regulă se săvârşeşte liturghia sf. Ioan Chrisostom. Iar cea a Marelui Vasile se săvârşeşte numai de 10 ori pe an şi anume: în ziua sf. Vasile (1 Ian.), în ajunul Naşterii şi al Botezului Domnului (dacă ajunările acestea cad în ziua de Duminecă, se săvârşeşte liturgia sf. Ioan Chrisostom, iar a doua zi, adecă la Crăciun sau la Botezul Domnului, se săvârşeşte liturgia Marelui Vasile), şi în cele dintâi cinci Dumineci ale postului, afară de Dumineca Floriilor, când se săvârşeşte liturgia sf. Ioan Chrisostom; în fine în Joia şi în Sâmbăta cea mare.

In trei zile ale anului, şi anume: Miercurea şi Vinerea din săptămâna brânzei şi Vinerea cea mare nu se săvârşeşte nici o sf. liturghie, afară de cazul când ar cădea în Vinerea cea mare Bunavestire. Atunci se săvârşeşte liturgia sf. Ioan Chrisostom.

In zilele postului mare, dela început chiar, nu se săvârşiau cele două liturgii susmenţionate, pentru două motive: 1. Deoarece creştinii primari posteau ziua toată până seara, iar sf. liturgie săvârşindu-se înainte de amiazăzi, se credea necuviincios de a întrerupe postul chiar şi prin sf. împărtăşanie; 2. Aducerea jertfei celei fără de sânge se socotea ca o serbare de bucurie sufletească şi nu era potrivită cu postul care era un timp de jelire. De aceea se introduse liturgia fără aducerea sf. jertfe, adecă a cărei euharistie a fost sfinţită în Sâmbăta sau Dumineca precedentă, şi în modul acesta nu se mai întrerupea ajunarea prin sf. cuminecătură, căci sf. împărtăşire se împărţea tocmai seara.

Această sf. liturgie este aşadară o rânduială a împărtăşaniei solemne făcute spre seară, şi pentru aceea se începe ea la ora a treia după amiază şi se termină pe la apunerea soarelui, adecă atunci când după aşezământul bisericesc se permite a mânca. Liturgia celor mai înainte sfinţite se săvârşeşte: Miercurea şi Vinerea în patruzecime, precum şi Lunia, Marţia şi Miercuria în săptămâna cea mare. Totuşi nici în celelalte zile ale patruzecimii, când nu este prescrisă liturgia sf. Ioan Chrisostom sau a sf. Vasile cel Mare, nu este oprită săvârşirea sf. liturgii a celor mai înainte sfinţite, şi dacă cere trebuinţa, se şi săvârşeşte aceasta. NB. La Bunavestire se face, în orce zi ar cădea, liturgia sf. Ioan Chrisostom, afară de zilele: Dumineca 1, 2, 3, 4 şi 5 a patruzecimii, apoi Joia şi Sâmbăta cea mare, când se face liturgia sf. Vasile cel Mare.

Dr. Iosif Hradil

INFORMAŢIUNI

Un miliard de lei *se va da, prin lege, pentru ajutorarea familiilor sărace ale celor ce stau de pază la hotare. Opera, de a da ajutor concentraţilor, izvoreşte din neîntrecutul duh de jertfă al neamului nostru.*

In postul Paştilor, în fiecare Sâmbătă, ora 6 d. a., se vor ţinea conferinţe religioase în sala festivă a liceului „Andrei Şaguna" din Braşov, organizate de FOR-ul braşovean şi de Societatea „Sf. Gheorghe" a elevilor. Astăzi, în 16 Martie, vorbeşte dl prof. *N. Crainic;* subiectul conferinţei sale este: Concepţia ortodoxă despre cultură. Conferinţele următoare vor fi ţinute de: prof. univ. V. Iordăchescu, Arhim. Scriban, T. Popescu, Dr. N. Terchilă dela Sibiu, şi Al. Lascarov-Moldovanu. — Conferinţele, ziditoare de suflet, sânt aşteptate cu deosebit interes de publicul din bătrâna cetate a ortodoxiei.

In amintirea lui A. Bârseanu. Cu ocazia adunării generale din 10 l. c., a cooperativei sibiene „Andrei Bârseanu", s'a slujit în catedrala mitropolitană de un sobor de preoţi parastasul pentru odihna sufletească a neuitatului bărbat al şcoalei şi bisericii noastre, *Andrei Bârseanu,* decedat înainte cu 18 ani. De faţă au fost, la pioasa pomenire, I. P. S. mitropolit *Nicolae* şi numeroşi foşti amici şi cunoscuţi ai dispărutului. In şedinţa festivă, ce s'a ţinut apoi în sala prefecturii judeţene, preşedintele cooperativei, dl *I. N. Ciolan,* a evocat memoria lui A. Bârseanu, care s'a deosebit atât în calitate de cărturar, cât şi de cooperator, ear cooperativa care-i poartă numele, se bucură azi de o situaţie înfloritoare. Au mai luat cuvântul, tot atunci, dnii Tocineanu-Petrescu, prefectul judeţului, Dr. S. Pop, primarul municipiului ş. a., exprimând satisfacţie pentru progresul aşezământului comercial.

In adunarea preoţească din 29 l. tr., ţinută în Sf. Gheorghe, P. C. Sa păr. protopop *Aurel Nistor* a prezentat raportul general despre activitatea desfăşurată de biserica noastră în tractul Sf. Gheorghe în cursul anului precedent.

Raportul care expune situaţia tractului, stăruind asupra problemelor ce au format centrul de preocupare în activitatea desfăşurată, a fost ascultat cu interes de întreaga asistenţă.

După discuţiile urmate s'a făcut propunerea ca raportul cetit să fie dat publicităţii. Şedinţa se sfârşeşte cu unele comunicări şi expuneri a proectelor de interes obştesc ce urmează a fi realizate în viitor. — Pr. *G. Iacob.*

Cifre! Un luptător împotriva alcoolismului spune într'o revistă românească din zilele acestea, că ţara noastră are 54 mii de cârciume şi 32 mii de şcoli. Pentru băutură cheltuim anual 16 miliarde lei... Fără comentar.

Mulţămită. Parohia filie Streiu şi epitropia aduce pe această cale mulţumirile sale credincioasului Constantin Balcu, zis Costan, pentru donaţia de 500 lei în favorul bisericii noui. — Pr. *Şt. Păcurar.*

Altă mulţămire. Oficiul parohial ortodox-român *Idiciu,* protopopiatul Târnava-Mare, exprimă sincere mulţămiri «*Reuniunii femeilor ortodoxe*» din loc, cari deşi întrunite în asociaţie abia din 19 Noemvrie 1939, într'o vreme de mari sacrificii materiale, a adunat din contribuţii benevole suma de 4600 lei. Cu aceşti bani s'a cumpărat un rând de odăjdii necesare serviciilor bisericii noastre. Sfinţirea lor s'a făcut Duminecă, în 3 Martie a. c. Dumnezeu să răsplătească pe cele ce iubesc podoaba casei Sale. — Pr. *V. Doroga.*

Statusul catolic, vechea organizaţie catolică ungurească, ce avea în administrare spre folosul catolicismului mari averi din partea statului ungar, a fost transformată prin Acordul din 1932 între guvernul român şi scaunul papal într'un organ al Diecezei catolice de Alba-Iulia, devenit proprietar al acelor averi. De curând printr'un Decret-lege, acel acord a fost pus în aplicare.

Printr'un alt Decret-lege congregaţiilor catolice li s'au recunoscut caracterul de personalitate juridică.

Apel la revizuirea aşezării sociale. Din ziare bisericeşti aflăm că I. P. S. mitropolit *Visarion* al Bucovinei a trimis lui Stalin la Moscova o scrisoare, în care apelează să revizuiască atitudinea Rusiei faţă de biserica ortodoxă, arătând că ierarhi ai bisericii ortodoxe din Rusia ceruseră, înainte de revoluţie, revizuirea aşezării sociale şi politice a statului ţarist. Inaltul ierarh al Bucovinei aminteşte în unul Bălgradului, al Vadului, a Orădiei-Mari şi Sătmarului şi a toată ţara Ardealului şi celelalte". Cu acest mitropolit hirotonit în Târgovişte se realizează unitatea religioasă a tuturor Românilor din Ardeal şi Ţara-Ungurească, ceeace e unul din cele mai însemnate fapte pentru desvoltarea şi culturală şi politică a neamului nostru, (N. Iorga o. c. pg. 237).

Ghenadie având relatii cu Târgovistea, a primit de aci şi exemplare din Pravilă, ba şi-a adus de aci şi un meşter tipograf în persoana lui popa Dobre, care era chemat să retipărească Cazania din Braşov şi alte cărţi pe înţelesul poporului.

Principele Ardealului, Gheorghe Rákoczy, împreună cu superintendentul calvin, Geley, au dispus să se predice în limba română, Miercurea, Vinerea şi Duminecа. Ei au compus în *româneşte* şi Catehismul calvinesc în anul morţii lui Ghenadie, în 1640.

Catehismul acesta a avut darul să provoace o fierbere şi la noi, dar şi la ortodocşii din ţările vecine. Mitropolitul Moldovei, Varlaam, face un răspus acestui catehism, iar Petru Movilă cu Mărturisirea ortodoxă respinge toate învăţăturile calvineşti, fie pornite din Bălgrad, fie din Constantinopol. Coroana conştiinţei ortodoxe o pune sinodul din Iaşi în anul 1642.

După moartea lui Ghenadie scaunul mitropolitan e ocupat de ieromonahul din mânăstirea Putna, Ilie Iorest, care, dupăce e hirotonit în Târgovişte, e instalat în scaunul vlădicesc.

Acest arhiereu nu păstorì mult peste Românii din Ardeal. Fie că nu voi, sau nu putu satisface promisiunilor date lui Geley de-a răspândi calvinismul, fie că Rákoczy era supărat pentru sinodul din Iaşi, mitropolitul Iorest fu dus în faţa unui sobor de protopopi şi păstori calvini, sau unii calvinizaţi, unde cu acuze netemeinice a fost despuiat de demnitate, izgonit, maltratat şi aruncat în temniţă, (N. Iorga o. c. p. 327).

Marele nostru cronicar, Şincai, e de părere că Ilie Iorest nu pentru vinovăţii reale a fost destituit, ci pentrucă n'a voit a adopta catehismul calvinesc, căci toţi protopopii şi păstorii ce se pomenesc în diplomă, că au judecat şi condamnat pe mitropolitul ortodox Ilie, erau calvini, (Cron. Rom. III pg. 41). Iar viclenia calvinilor — observă cu drept cuvânt episcopul Melhisedec — era tocmai aceasta ca să prezinte soborul compus din ortodocşi, aşa după cum îşi luaseră şi ei titlu, ca să se mascheze.

Pătania cu mitropolitul Iorest determină principii din familia Rákoczy să tindă la ruperea relaţiilor Bălgradului şi a Târgoviştei, ambele capitale ale ortodoxismului, (Enciclopedia Minerva, pg. 255). Până acum din oarecari cauze politice acest plan nu şi l-au putut pune în aplicare. Acum însă — după delăturarea lui Iorest — îl aplică faţă de noul mitropolit al Bălgradului, faţă de Simeon Ştefan, care e înscăunat în 1643, fără ca să i se permită hirotonirea în Târgovişte.

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(6) De protopopul **Gh. Maior**

Pentru lămurire să aduc şi un exemplu de azi. In lumea celor ce se ocupă cu legile, se spune, că cele mai bune legi le are Anglia. Şi eu cred, că va fi aşa. Anglia în aducerea legilor civile urmează exact metoda bisericii ortodoxe: Nu legiferează decât atunci, când legea este practicată de mult şi de foarte mulţi cetăţeni ai ei. Pe când în celelalte ţări ale Europei, întâi se face legea de nişte oameni închişi în camere cu obloanele şi uşile zăvorîte şi înecaţi în vrafurile de cărţi, se votează cu ochii închişi şi apoi se forţează ducerea ei la îndeplinire, chiar când e absurdă. De aici fierberea care nu e cunoscută în Anglia.

Aşadar ortodoxia e rodul unei îndelungate experienţe de viaţă oxtodoxă şi numai dupăce a fost îndelung verificată, s'a cuprins în sistem şi s'a legiferat.

Să nu uitaţi deci, că Biserica ortodoxă n'a forţat nimic niciodată. Totdeauna a procedat firesc, practic. Deaceea ei nu i-au trebuit armate, regi şi împăraţi cu sabia scoasă pentru a-şi aduna credincioşi.

Ci adunare mare de popoare s'au adunat de bunăvoe să laude pe Domnul în mijlocul ei! Şi fiecare popor în limba lui şi cu firea lui! Avem o ortodoxie, dar n'a cerut, nici n'a încercat să facă şi un singur popor. Universalitatea credinţei, a învăţăturii, a cultului şi disciplinii, n'a însemnat pentru ea şi suprimarea naţionalităţii şi a limbei. Deaceea există o ortodoxie şi multe popoare ortodoxe, cari mai apoi şi-au putut face biserici ortodoxe naţionale. Ortodoxia stă deasupra ca un soare care cu razele lui la Ecvator ajută rodirea unor feluri de plante şi traiul unor soiuri de fiinţe, la noi a altora, spre Pol iarăş a altora deosebite şi de primele şi de cele din urmă, fără trecere violentă şi fără zguduire.

Mi s'ar putea reflecta: „Totuşi nu eşti drept, doar istoria ne arată că chiar noi am fost apăsaţi când de Slavi, când de Greci; atunci cum poate sta afirmaţia de mai sus?" Această întrebare e întemeiată şi totuş nu. Aici e vorba de un abuz din partea unui popor şi de slăbiciune din partea celuilalt; asuprirea n'a venit dela Biserica ortodoxă — marea comunitate, — ci dela politica unor naţiuni, întâmplător ortodoxe.

Tocmai aceste cazuri confirmă ce spuneam, că ortodoxia n'a voit să nimicească sau altereze individualitatea naţiilor, ci doar a tins să o spiritualizeze, să o înobileze, să o umanizeze, lăsându-le *popoare* ortodoxe.

Şi poate e locul să arăt pe scurt cum şi-a manifestat şi se manifestează ortodoxia câtorva popoare cunoscute nouă.

Grecii au socotit-o ca un produs naţional, care i-a salvat din ghiarele desnaţionalizării de către Romani şi le-a dat

scrisoarea sa, că religiositatea făcând parte întregitoare din sufletul omenesc, atunci când nu se mai admite manifestarea acestei naturale predispoziţii, se împiedecă funcţionarea normală a însuşi sufletului omenesc.

Propaganda baptistă începe a luà, cum era de prevăzut, un avânt tot mai îndrăzneţ. Conducerea eparhiei Ismailului, precum şi eparhia Chişinăului, sânt informate, că propagandiştii baptismului mişună prin sate, folosindu-se de ocazia că unii locuitori sânt concentraţi; ear ei, sectarii baptişti, ar vrea, vezi Doamne, să vină în ajutorul familiilor strâmtorate. Aceşti sectari nu se sfiesc a se prezenta pe la şcoli, — cum constată foi din Basarabia, — şi a cere să fie lăsaţi a preda religia conform învăţăturilor baptiste. — Locurile chemate au intervenit la Sf. Sinod şi la ministerul cultelor, cerând stavilirea propagandei sectare.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 17 Martie 1940, va predica părintele diacon *N. Mladin.*

„Dumineca Ortodoxiei". In sala festivă, a prefecturii judeţului Sibiu, se va desfăşură în 17 l. c. ora 11 a. m. o serbare religioasă pentru „Dumineca Ortodoxiei". Programul serbării, organizate de filiala Sibiu a Societăţii ortodoxe a femeilor, conţine o conferinţă a păr. prof. Dr. N. Terchilă, şi coruri religioase executate de corul şcoalei normale „Andrei Şaguna", condus de dna prof. P. Popa. Vor fi premiate, ca şi în anii precedenţi, cele mai izbutite lucrări la religie ale elevelor din şcoalele Sibiului.

Nr. 97/1940 (16) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Blăjeni-Criş,** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola din parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului, la Brad, în termin.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Brad, la 27 Februar 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Dr. Georgia Lucian
specialist în boli şi operaţiuni de
Nas, Gât, Urechi
Sibiu, strada Regina Maria 16,
Etaj I Consult 3—6½
(14) 2—3

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Convocare
la
a 67-a adunare generală ordinară
a
Institutului de credit fonciar din Sibiu

care se va ţinea în ziua de *6 April 1940,* ora 16, în casa de schimb a institutului (Piaţa Regele Ferdinand Nr. 3—5).

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale;
2. Darea de seamă a Consiliului de administraţie asupra gestiunii anului 1939;
3. Raportul şi propunerea cenzorilor;
4. Hotărâre asupra bilanţului din 31 Decemvrie 1939;
5. Descărcarea Consiliului de administraţie;
6. Hotărâre asupra întrebuinţării beneficiului net;
7. Stabilirea onorariului pentru Consiliul cenzorilor pe anul 1939;
8. Fixarea preţului jetoanelor de şedinţă pentru membrii Consiliului de administraţie pe anul 1939;
9. Alegeri în Consiliul de administraţie;
10. Alegerea Consiliului de cenzori;
11. Propunerea de fuziune prin absorbire cu Banca de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu.

Dreptul de vot în această adunare generală se va exercita de acei acţionari cari sunt înscrişi în registrul de acţiuni al institutului şi vor fi depus acţiunile lor la institut cel mai târziu cu 5 zile înainte de adunare. Biletul de legitimaţie obţinut la depozitare se va prezenta la adunarea generală.

Membri consiliului de administraţie şi funcţionarii institutului nu pot fi mandatari.

Procurile se vor prezenta.

In caz că această adunare generală nu s'ar putea ţine valabil din cauza insuficienţei numărului sau capitalului reprezentat, această convocare se face şi pentru a doua adunare generală, care se va ţinea cu aceeaşi ordine de zi în acelaş local în ziua de 12 April 1940, ora 16, şi care poate aduce hotărâri valabile fără considerare la numărul acţionarilor prezenţi şi la capitalul reprezentat.

Sibiu, la 8 Martie 1940.

Consiliul de Administraţie
al
Institutului de credit fonciar din Sibiu

(20) 1—1

(18) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din filia Streiu, jud. Hunedoara, protopopiatul Haţeg, dă în întreprindere prin licitaţie publică cu oferte pentru terminarea bisericii, şi anume:

1. Padimentarea cu mozaic, şi altarul cu parchet,
2. Două sobe de teracotă,
3. Burlane,
4. Imprejmuirea cu grilaj de fier şi stâlpi de ciment şi asfaltarea în jurul bisericii.

Ofertele, însoţite de o garanţie de 10% în numerar sau acte de valoare, se pot depune până la începerea licitaţiei, care va avea loc în ziua de *24 Martie 1940,* ora 3 p. m., în biserica din Streiu. Intrucât la sus numita dată nu se vor înainta oferte, se va ţinea a doua licitaţie tot publică în ziua de 31 Martie 1940, când se va aranja prin bună învoială cu consiliul parohial darea în întreprindere a sus numitelor lucrări.

Parohia nu plăteşte spese de deplasare.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Streiu, la 6 Martie 1940.

Oficiul parohial ortodox român:
Pr. **Şt. Păcurar**

Nr. 16/1940 par. (17) 1—1

Anunţ de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din Apold, tractul Sighişoara, în şedinţa ord. din 29 Decemvrie 1939, a hotărât că, neprezentându-se la prima publicare nici un optant, să se publice din nou o a doua licitaţie pentru repararea şi adaptarea casei parohiale, pe baza planului şi devizului, aprobat de P. V. Consiliu Ahiepiscopesc cu Nr. 9772/1939.

Licitaţia se va ţinea în *25 Martie 1940,* în localul Casa culurală la ora 15.

Ofertanţii vor depune odată cu oferta ca garanţie 5% dela suma devizului de 301.814 lei, în numerar sau efecte de stat, care garanţie, după aprobare, se va majora la 10%.

Planul, devizul şi caietul de sarcini se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Parohia nu dă nici un fel de material.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea unuia dintrei cei trei ofertanţi din urmă.

Comuna bisericească pentru deplasări nu dă nici o rebonificare.

Apold, la 8 Martie 1940.

Chirion Muntean
paroh

Epitropi:
Zaharie Petrează
Emanoil Morar
Zaharie Ticuşan

Oficiul parohial ort. Belini, jud. Treiscaune

(19) 1—1

Publicaţie de licitaţie

Parohia ortodoxă română, din comuna Belini, judeţul Treiscaune, dă în întreprindere prin licitaţie publică, continuarea lucrărilor de construcţie a bisericii noui din Belini, adică tencuirea, cu toate lucrările aparţinătoare ei, lucrările de dulgherie, tinichigerie şi tâmplărie, conform planului şi devizului estimativ.

Licitaţia se va ţinea în ziua de *15 April 1940,* ora 11 a. m. în localul primăriei comunale, iar în caz de nereuşită, licitaţia se va ţinea în ziua de 23 April 1940, la aceeaş oră şi în acelaş local.

Licitaţia se va face pe bază de oferte închise, însoţite de o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau în efecte de stat garantate.

Parohia îşi rezervă dreptul, ca după deschiderea ofertelor, licitaţia să se continue şi verbal în aceeaş şedinţă.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât măeştrii sau antreprenorii, cari pot dovedi cu certificate în regulă că au mai executat astfel de lucrări în condiţiuni bune.

Planul şi devizul pot fi văzute în fiecare zi la Oficiul parohial din Belini.

Parohia nu plăteşte nimănui spesele de deplasare.

Belini, la 9 Martie 1940.

Pop David epitrop — **Iacob Gheorghe** paroh

Nr. 155/1940 par. (13) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Vinerea,** protopopiatul Orăştie, se publică prin aceasta concurs, cu termin de 30 de zile dela întâia apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă.
3. Eclejie: 14 jugăre arător, — primit prin reforma agrară, — în hotarul comunei vecine Pişchinţi.
4. Stolele uzitate azi în parohie. (Parohia are peste 600 de familii, cu cca 2700 suflete).

Concurenţii îşi vor înainta petiţiile de concurs, alăturând actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, însoţite şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc, la oficiul protopopesc ortodox român din Orăştie, în termenul dat.

Candidaţii e de dorit să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie, servind şi predicând în sfânta biserică, pentru a fi cât mai de aproape cunoscuţi de credincioşi. Vor anunţa însă dorinţa lor oficiului protopopesc, pentru triarea cererilor.

Orăştie, la 18 Februarie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român al Orăştiei, în înţelegere cu consiliul parohial:
Prot. **Ioan Moţa**
adm. tractului.

Parohia ortodoxă română Budila, judeţul Braşov

Nr. 46/1940 (15) 1—3

Publicare de licitare

Pentru darea în întreprindere a zidirii sfintei biserici ortodoxe române din comuna Budila, judeţul Braşov, se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de *7 April 1940,* ora 15.

Licitaţia se va ţinea la oficiul parohial din Budila. Planul, devizul, caietul de sarcini şi condiţii de licitaţie se pot vedea la epitropia parohială.

Concurenţii vor înainta deodată cu ofertele închise şi vadiul de 5% dela suma oferită, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori autorizaţi de a construì astfel de edificii.

Concurenţii nu pot pretinde nici un fel de spese de deplasare.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul la acceptarea ofertei şi ofertantului.

Actele licitaţiei se vor aproba de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, când se va putea încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial ţinută la 3 Martie 1940.

Pentru consiliul parohial:
Iordan Curcubătă
paroh, preş. consiliului parohial

---

din nou glorie şi stălucire; care i-a ţinut treji şi tari sub Mohamed şi le-a dat întâietate religios-spirituală în Orient; se păstrase spiritualiceşte şi se readuse, cu un cuvânt, imperiul lui Alexandru cel Mare. Şi cum acela cu Iliada în mână şi cu sabia în alta făcuse lumea să grăiască numai grecește, la fel prin Noul Testament, scris în limba lor şi comentat de sfinţii Părinţi în acelaş graiu, în stânga şi cu crucea în dreapta visau să desnaţionalizeze şi grecizeze popoarele pentru a le stoarce apoi politiceşte. Şi e foarte vrednic de reţinut, că de atâtea ori întocmai Biserica le-a stânjenit avântul şi le-a vestejit făţărnicia mascată cu ortodoxie. Altcum ortodoxia lor pururea a fost luminată, creatoare, conştie, trează şi la postul de veghe. Nu i-a lipsit nici fanatismul.

Tocmai la celalalt pol stă ortodoxia slavă, a Ruşilor. Suflet haotic, dorind mult şi multe, dar fără a şti precis ce anume, cu multe capabilităţi şi cu multe surprize, Rusul primea şi privea ortodoxia prin această prismă cetoasă. Iubitori de roluri mari prin puterea brută a forţei numărului şi a întinderii forţei nepoleite, ascunsă de multeori sub cojocul vicleniei, ortodoxia greacă le serveşte de candelă, prin lumina căreia încearcă să descifreze viitorul şi soartea şi să-şi înţeleagă firea proprie. In general caută impresia şi de dragul ei rămâne la forme, de cele mai multe ori goale. Are însă şi reprezentanţi — singuratici — de o uimitoare profunditate de simţire şi cugetare ortodoxă, care dau strălucire de rachetă în nopţile de întuneric siberian. Sub presiuni externe se transformă în paravan, de după care se conduc manevrele politice în Polonia, România, Balcani şi în toată Asia-Mică. Cu rubla dăruită şi cu ameninţarea ticluită şi spusă la vreme potrivită în favorul celor „oropsiţi" ai ortodoxiei, câştigă biruinţa politică pe două fronturi: simpatia de protector şi influenţa la ortodocşi şi rol de putere temută în toată lumea. Mistică şi milostivă, ortodoxia lor reuşeşte să tempereze zelul politic de desnaţionalizare şi expansiune al Grecilor. A dat minunate exemplare de întruchipare ascetică şi de exagerare religioasă.

Intre aceste două extreme, care se întâlnesc pe aceeaş linie politică, se desvoltă ortodoxia noastră. In sufletul nostru fanatismul grecesc şi misticismul slav sunt silite să se împace, să se armonizeze, să-şi părăsească adausurile vremelnice şi să se înţelepţească, şi să se domolească, şi să se ridice iarăş la înălţime cerească. Ortodoxia noastră tocmai prin aceasta s'a distins, că a fost privită ca lucru ceresc care nu trebue amestecat în mocirla celor lumeşti. Ea n'are să se servească de scopuri politice, nici nu se poate pune în slujba lor, cum trecător s'a petrecut şi la Greci şi la Ruşi, şi la vecinii noştri Bulgari, cari din religie au făcut o piele de vulpe, pe care o vând când în Bizanţ, când în Roma. Inţelege să se apere de atacurile cari vin din Apus, dela Nord-Ost şi dela Sud, cu înţelepciune; de aceea nici fanatică şi nici exagerat de mistică nu poate fi, ci armonizând dulce şi mângăitor postulatele minţii înţelepte cu ale inimii iubitoare şi darnice şi cu voinţa care nu poate lovi decât în legitimă apărare. Suntem singurii, cari în ortodoxie am văzut dreapta credinţă şi dreapta mărturisire a adevărului şi a dreptăţii, după care ne-a flămânzit şi ne-a însetat sufletul pururea.

(Urmează)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 24 Martie 1940 — Nr. 13

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitro

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Nostalgia Paradisului"

Acesta este titlul celei mai noui cărți a marelui poet și gânditor Nichifor Crainic. In ea e desbătută și luminată din toate laturile problema culturii și a artei în concepția creștină. Și cum cultura și arta reprezintă creațiunile cele mai înalte ale geniului uman, ba constituesc după opinia celor mai mulți gânditori, însuși rostul, însași misiunea omenirii pe pământ, — cartea dlui prof. Nichifor Crainic aducând ceeace constitue titlul celei mai mari mândrii omenești înaintea scaunului de judecată al doctrinei creștine, face în acelaș timp o operă de filosofie, de încadrare și lămurire a rosturilor omenești în lumina unei viziuni de ansamblu, dar și una de apologetică a religiei, în special a religiei creștine ortodoxe. In această carte ni se arată ce crede creștinismul despre cultură, dar la lumina poziției ce o ia creștinismul față de cultură, putem afla mai lămurit ce trebue să gândim despre creștinism.

E o carte de îndrumare a tinerei noastre culturi, dar și una de aducere a creștinismului în relație cu problemele cele mai importante ale timpului, acele cari răsar din rolul capital care se atribue culturii în destinul omenesc. In fața primejdioasei înstrăinări dintre aceste două principale funcțiuni ale spiritului omenesc, înstrăinare care va fi fatală atât amânduora, cât și omenirii în ansamblul ei, dl Nichifor Crainic vrea să le apropie. Și o face aceasta în singurul mod firesc și sănătos: prin explicarea culturii și a artei din religie și la lumina religiei, nu invers, prin derivarea religiei din cultură.

In noianul de idei, de argumente, de explicări, dealungul cărora se desfășoară firul roșu al cărții, tendința autorului de-a prezenta sensul culturii în funcție de religie, crescând din aceleași izvoare transcendente și necesități sufletești, cu ajutorul acelorași puteri spirituale și spre aceleași ținte finale, cari sunt prezente și în religie, putem desprinde ca idei de temelie, ca focare de lumină deosebit de bogată, în special trei: *modul teandric*, *sensul teologic al frumosului* și *nostalgia paradisului*. Sunt cele trei coloane principale pe cari se sprijină majestoasa arhitectură a ideologiei cărții, cu bogăția ei impresionantă de forme, de părți, de armonii prin care trece un singur sens.

Ideea despre *modul teandric*, este o desvoltare autentic creștină și cu deosebire ortodoxă a învățăturii despre unirea strânsă a firilor și a lucrărilor dumnezeești și omenești în persoana lui Iisus Hristos în așa fel că tot ce făcea El, făcea cu amândouă felurile de lucrări. Dogma Providenții ne învață iarăși că există o strânsă colaborare între principiul divin și cel creat în tot ce se întâmplă și în tot ce face omul,

In baza acestora dl prof. Nichifor Crainic formulează ideea unui mod teandric în sensul larg al unei colaborări divino-umane în toate străduințele bune ale omului, și deci cu deosebire în eforturile geniilor creatoare de cultură, cele mai înalte culmi ale umanității naturale. Dl Nichifor Crainic știe însă să facă o distincție între modul teandric așa cum se validitează pe terenul creștin, în special în viața și faptele sfinților și așa cum se efectuiază în afara creștinismului, în lucrarea spiritului marilor reprezentanți ai omenirii. Există un mod teandric în cadrul natural și unul în cel supranatural. Dar nu e mai puțin adevărat că între ele este o legătură și că prin urmare cultura e produsă de aceleași puteri: ale omului creat de Dumnezeu și ale lui Dumnezeu care-Și dă ajutorul. «*Astfel, ideea teandrică, în accepțiunea ei generală, ne pune în față geniul ca vestitor sau ca profet natural al unei ordini de perfecțiune superioară lumii noastre, simbolizată în plăsmuirile lui; precum în accepțiunea ei specific creștină, aceeaș idee teandrică ne pune în față pe sfânt, în a cărui perfecțiune morală contemplăm un semn al perfecțiunii veșnice*».

Privind deci modul teandric sub un anume aspect, acel al funcției sale de revelare a măririi și perfecțiunii dumnezeești, în geniu el își află încorporarea cea mai înaltă în slujba revelației naturale, iar în sfânt aceeași culminantă încorporare în slujba revelației supranaturale. Cultura și arta face parte astfel, ca o treaptă subalternă, din procesul de revelare a lui Dumnezeu prin oameni, având deci o funcție religioasă.

In câteva eseuri cari formează cuprinsul părții întâi a cărții, dl Nichifor Crainic, ilustrează acest raport al culturii față de religie, arătând apropierea ce-a existat între ele în timpurile vechi, apropiere care azi din nefericire și împotriva firii lucrurilor începe să dispară.

Cum se împacă însă rostul revelațional al artei cu ființa ei, care constă în descoperirea și în realizarea frumosului?

La această întrebare ne răspunde dl Nichifor Crainic prin ideea despre *sensul teologic al frumosului*, care formează temelia părții a doua a cărții. Frumosul nu e un călător rătăcitor prin lume, fără origine și fără țintă, deslegat de orice relații. El își are originea în Dumnezeu. Și cine realizează frumosul cu adevărat, descopere un reflex al slavei Dumnezeești. Dl Nichifor Crainic e cel dintâi dintre teologii români și poate printre puținii din lume care reliefează însușirea de frumos al lui Dumnezeu, actualizând și desvoltând și dând o aplicare originală prin aceasta unei idei a lui Dionisie Areopagitul. Frumusețea lui Dumnezeu se oglindește și în creațiunea lui, în formele sublime și fermecătoare ale Universului și frumusețea aceasta e Sofia creată, care reflectează Sofia necreată, slava eternă a lui Dumnezeu.

Arta întreagă, când e adevărată artă, redând frumosul natural și imaginativ, de origine dumnezeească, revelează ceva din Dumnezeu și apropie sufletul de el.

Sunt minunate paginile dlui Nichifor Crainic în cari arată legăturile ce există între însușirea frumuseții lui Dumnezeu, a luminii și a iubirii. Frumusețea e lumină și Dumnezeu e frumos și e luminat pentrucă e plin de iubire. Frumusețea atrage pentrucă răspândește iubire și trezește iubire. Iar harul nu e decât iubirea și lumina lui Dumnezeu, căci ca lumină îl văd sfinții. In Dumnezeu frumusețea, lumina, harul și iubirea sunt una și de aceea o teologie estetică nu e străină de o teologie a mântuirii. Eseul «*Sensul teologic al frumosului*», expune scânteietor, la măsura lucrurilor de cari se ocupă, aceste minunate idei.

In sfârșit a treia idee de temelie pe care se înalță concepția dlui Nichifor Crainic despre raportul culturei cu religia, este aceea a *nostalgiei paradisului*. Ea se referă la trebuința adânc omenească din care crește cultura și la finalitatea ei. Dacă primele două idei de temelie, explică arta din perspectivă transcendentă, din intenția dumnezeească ce-și face din geniu și artist un instrument și un colaborator al revelării Sale, a treia idee întregește această interpretare a culturii și a artei, din perspectiva imanentă, ca o tendință a omului spre transcendent.

Omul căzut din legătura cu Dumnezeu, a căzut din comuniunea cu frumusețea și cu fericirea absolută. Comuniunea aceasta din care a căzut este paradisul primordial. Universul însuși tras de om după sine și-a pierdut mult din frumusețea originală, reflex al slavei dumnezeești, ca să nu mai vorbim de sufletul omenesc și de relațiile dintre oameni.

Arta este un efort neostenit al omului de-a reface într'o lume a visului măcar acea comuniune, acea frumusețe, acel paradis. Pentrucă este zugrăvit doar cu imaginația, paradisul artei este numai un paradis posibil, nu cel real. Doar strădania aceasta demonstrează nu mai puțin o necesitate reală a omului, o tendință structuală a lui, fiind astfel o confirmare a adevărului religios. In religie omul se străduește cu fapta, în concretul real, pentru apropierea de paradis. In artă se străduește cu imaginația. De sigur că prin religie omul se apropie în mod real, deși foarte încet, de paradis și de Dumnezeu. In artă în mod imaginar. Dar arta încălzește și ea eforturile credincioșului prin plasticizarea în forme ceritoare a frumuseților spre care se silește.

Am redat extrem de schematic conținutul acestei mari cărți în care se boltește atotcuprinzător cea mai dreaptă și cea mai complectă viziune românească despre lume și om în duhul creștin ortodox. Cartea aceasta ar trebui să fie, dacă cultura românească a păstrat încă puteri de sănătate în ea, evanghelia îndrumătoare a ei. Ortodoxia are în ea un catehism în fața vremurilor de azi, cari stau sub semnul și sub domnia de mare prestigiu a culturii. Ortodoxia are o carte care demonstrează lumii contemporane valențele ei de concepție totalitară, azi ca și ieri.

Dl Nichifor Crainic a urcat o nouă treaptă pe piedestalul care-l înalță sus de tot ca pe cel mai de seamă reprezentant ideologic al ortodoxiei în relație cu viața spirituală a lumii contimporane.

D. STĂNILOAE

Subscriind bonuri de înzestrare a armatei, subscriem pentru țară și pentru fiecare dintre noi. Fără liniște la hotare nu putem avea liniștea avutului și a muncii noastre. Să dăm cât mai mult oștirii, căci Pentru noi dăm.

Dumineca Ortodoxiei la Sibiu

Duminecă 17 c. după oficierea Sf. Liturghii în catedrala ortodoxă mitropolitană, un public numeros și select, onorat prin prezența I. P. Sf. mitropolit Dr. Nicolae Bălan, au ținut să audieze în sala cea mare a Prefecturii, prețioasa conferință a dlui prof. Dr. Nic. Terchilă despre: „Filosofia cultului nostru divin".

Domnia sa, adâncește problema în termenii cei mai adecvați, reliefând în cultul divin influența lui asupra sufletului omenesc, ca o formă de exteriorizare metafizică în lume prin momente de sublimă comunicare cu divinul.

In general, interpretează filosofic: forma, graiul și melodiile cultului divin ortodox, singure capabile să înalțe cugetarea omenească spre sferele cerești.

Conferința a fost încadrată într'un frumos program muzical al corului șc. norm. „A. Șaguna", fete și băeți, sub conducerea dnei prof. Paula Popa. Remarcăm deasemenea partea muzicală, în care dl prof. P. Gherman execută rolul. Solo de bas.

Tot cu această ocazie dna Elvira Cioran, în calitate de președintă a reuniunii F. O. R., mulțumește I. P. S. Sale și celor cari onorează, prin prezență, clipele de față.

S'a făcut deasemenea premierea celor mai bune lucrări de religie, ale elevelor dela șc. secundare și primare din Sibiu.

Dna președintă E. Cioran, împreună cu dna institutoare Maria Eșan, au făcut distribuirea premiilor.

Programul și-a ajuns scopul, iar publicul rămâne deplin satisfăcut.

Praznicul mărturisirii [1]

Natanael i-a zis: „Poate ieşi ceva bun din Nazaret?" — „Vino şi vezi!" i-a răspuns Filip, (Ioan 1, 46).

Fraţi creştini, — Dumineca Ortodoxiei! Să ne'nălţăm inimile, să ne'mbrăcăm sufletele în haină de lumină. E praznicul biruinţei, e praznicul Ortodoxiei. O! de-aş putea să fac din fiecare cuvânt un toiag înflorit, din fiecare literă o lacrimă din lacrima bucuriei noastre! Dar nu: cuvintele sunt slabe, graiurile — neputincioase. Nu în cuvânt vom putea mărturisi toată luminata măreţie a ortodoxiei. Mărturisirea cea adevărată, mărturisire vie şi negrăită, aţi înscris o cu litere de foc, ca o pecete a Duhului, în inimile voastre, în dragostea ce vă leagă de sfintele altare ale Ortodoxiei, în neprihănirea cugetelor voastre. Căci inima omului e ca o carte deschisă în faţa lui Dumnezeu: o carte în care scrie Dumnezeu cuvintele Duhului, o carte care mărturiseşte, cu luminile ei, despre minunile Domnului, despre mărirea prealuminată a dreptei credinţe, a Ortodoxiei.

Dumineca Ortodoxiei! Praznicul mărturisirii; ziua în care ne mărturisim unii altora, şi mărturisim tuturor, fericirea de a fi ortodocşi, bucuria de a ne împărtăşi din ploaia harurilor lui Hristos, prin Ortodoxie; ziua în care mărturisim fericirea de-a plânge la picioarele Domnului, în faţa sfintelor Lui altare, bucuria de a fi părtaşi şi fii ai Impărăţiei lui Hristos, — Biserica Sa.

Fraţi creştini, — Un mare filosof, muncit de gândul vieţii veşnice, a scos din adâncul cugetului său acest strigăt de durere şi de chemare: Dacă am fi siguri, absolut siguri de viaţa veşnică... O! dacă ar ajunge la ochii sufletului nostru o cât de slabă licărire a vieţii de dincolo!... El nu era creştin; el nu cunoştea strălucirea Bisericii lui Hristos. Noi însă, ceice trăim în Ortodoxie, ştim sigur că nu vom muri, ştim sigur că porţile de lumină ale vieţii veşnice ne sunt deschise: — nouă ni s'a dat arvuna vieţii. Şi nu numai ştim, nu numai cunoaştem, ci chiar simţim, trăim puterea şi lumina vieţii veşnice. N'avem numai o licărire de dincolo. Nu. Ci însuşi Dumnezeu, Lumina cea negrăită, s'a coborât pe pământ, s'a îmbrăcat în haină trupească, s'a făcut om. El este cu noi până la sfârşitul veacurilor; El a sălăşluit cerul pe pământ, între oameni. Unde? In sfintele Lui Biserici, pe sfintele altare ale Ortodoxiei: aici e vatra pe care arde focul cel neapropiat al Dumnezeirii, flacăra cea negrăită a Duhului. De aici se revarsă peste lume, nu numai licăriri, ci torente de har, vâlvătăi ale Duhului. Căci Trupul şi Sângele Domnului, ce se aduce Jertfă pe sfântul altar, foc este care curăţeşte şi sfinţeşte toată făptura.

Cu adevărat Dumnezeu pe pământ a venit şi omul la cer s'a suit; Dumnezeu om s'a tăcut şi cele pământeşti la cer le-a ridicat. Aceasta e marea vestire, marea bucurie, marea taină pe care o trăim, în Ortodoxie: taina suirii omului la cer, prin coborârea cerului la el. De aceea ne rugăm şi cântăm cu bucurie, cu luminată glăsuire: «In Biserica măririi Tale, Doamne... în cer a sta ni se pare».

Fraţi creştini, — Avem noi vreo dovadă, vreo mărturie despre aceasta? Ce întrebare şi aceasta! Cum să nu avem. Dacă Dumnezeu ar deschide ochii tuturor celor ce stau în sfintele Biserici, ca să vadă luminile cari umplu cuprinsul inimilor; dacă am citi, unul altuia, în inimile noastre, aşa cum citeşte Dumnezeu, aşa cum citesc sfinţii şi îngerii, am avea cea mai minunată mărturie, cea mai nesmintită dovadă a prealuminatei puteri a Ortodoxiei. Căci toţi ceice stau cu credinţă şi cu dragoste, cu cutremur şi cu frica lui Dumnezeu în sfintele Biserici, ceice îngenunchiază în faţa sfintelor altare cu gând smerit, cu cuget curat, cu inimă înfrântă, simt pe Hristos aproape de inima lor, vorbesc cu El în tăcerea sufletelor lor, preamăresc cu sfinţii şi cu îngerii, cari liturgisesc în ceriuri. De câteori n'am văzut faţa credincioşilor luminându-se ca de-o tainică bucurie! Ei se simţeau lângă Domnul, ei făceau parte din gloatele cari urmau pe Iisus, ei auziau cuvintele Domnului. Şi ce fericire să fii cu Iisus, să fii lângă El, să simţi dulceaţa prieteniei Lui! De câte ori n'am văzut cum se prelungeau lacrimi pe obrajii înseninaţi ai credinţii: lacrimi de căinţă, lacrimi de fericire! Ce fericit eşti tu, omule, că tu te simţi nevrednic, eşti o nimica toată faţă de Dumnezeu, şi iată El, Impăratul cerurilor, vine să locuiască în casa inimii tale. Şi par'că te-aud cum şopteşti în taina smereniei tale: «Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperemântul casei sufletului meu, pentrucă este pustie şi s'a surpat toată şi nu ai loc vrednic întru mine... Iar de vreme ce Tu, ca un iubitor de oameni, vrei să vieţuieşti în mine..., deschide-voiu uşile care Tu le-ai zidit şi intră cu iubirea de oameni, cum ai zis. Intră şi vei lumina cugetul meu cel întunecat». Celce stă astfel la Sfânta Liturghie, cu adevărat în cer a sta i se pare: el trăeşte o clipă din viaţa veşnică, din fericirea cea de dincolo de moarte. Şi câţi de aceştia, umili şi neştiuţi robi ai lui Hristos, nu îngenunchiază Duminecă de Duminecă, zi de zi, în faţa sfintelor altare! Numărul lor îl ştie Dumnezeu. Nouă nu ni-e dat să-i cunoaştem pe toţi. Deschideţi-vă deci inimile şi veţi găsi în ele comoară cerească, — vie şi nedesminţită mărturie a măririi şi puterii Ortodoxiei.

Şi dacă noi, cei slabi, cei lesne căzători, simţim şi trăim aceasta, ce vom zice de sfinţi? Ei dintru această viaţă văd cum îi cuprinde tocul Duhului, căci ochii lor s'au închis pentru cele lumeşti, ca să se deschidă în cer. «Bucuria în Dumnezeu — zice un sfânt părinte — e mai tare decât viaţa aceasta, şi cine a aflat-o nu-i mai pasă de necazuri, nici chiar de viaţa sa. Căci dragostea de Dumnezeu e un foc nestins şi cine e plin de ea sufletul lui întreg e aprins. Moartea cea mai cruntă îl bucură şi duhul lui caută neîncetat la cer». Aici e puterea mucenicilor şi lauda sfinţilor: ei sunt flacări vii cari mărturisesc despre lumina vieţii veşnice, despre mărirea Ortodoxiei.

Fraţi creştini,

*«Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte, sfânta jertfă cu pace a o aduce». Căci iată, pe altarul Ortodoxiei liturgisesc sfinţii cu faţa de lumină. Despre sfântul Simeon noul Cuvântător de Dumnezeu, se ştie că faţa lui lua o înfăţişare îngerească oridecâteori slujia sfânta Liturghie. «Celce se afla lângă el..., nu putea să privească drept strălucirea feţii sale... Precum când îţi ridici brusc ochii la soare şi se'ntunecă vederea, aşa era impresia ce-o încercai (la vederea lui Simeon). Harul Duhului, răspândit întreg în tot trupul lui, îl schimba în foc, şi-l făcea aproape de nevăzut ochilor omeneşti în timpul liturghiei... Noi am văzut adesea — mărturisesc ucenicii — un nor luminos învăluindu-l pe când el sta în picioare la altar...» Şi asemenea e slujirea tuturor sfinţilor. Aceasta e mărturia **văzută** a puterilor Ortodoxiei: sfinţii o vădesc ca să ştim, să vedem şi să credem cu adevărat că Ortodoxia e sălăşluire a vieţii veşnice pe pământ. Şi fiecare credincios, în bucuria şi fericirea ce-o simte stând în Biserica lui Dumnezeu, are în inima sa arvuna fericirii veşnice.*

Ortodoxia e taina suirii omului la cer, prin coborârea cerului la el. Aceasta o ştim, şi o simţim: o trăim. Iar pentru celce se'ntreabă ca Natanael: «Poate ieşi ceva bun din Nazaret?» Poate fi ceva bun în Orient? Poate fi ceva bun în Biserică?, n'avem decât un singur răspuns, răspunsul Ap. Filip, mărturisire a fericirii de-a fi ortodocşi: «Vino şi vezi!» Amin.

Diacon **Nicolae Mladin**

[1] *Predică ţinută la „Dumineca Ortodoxiei".*

In cuvântul rostit, la posturile române de radio, dl prim-ministru *Gh. Tătărescu*, dând lămuriri asupra problemelor ce privesc România de astăzi, a subliniat *sporirea productivităţii* muncii naţionale; în acest scop apelează stăruitor la toţi plugarii rămaşi la casele lor, să suplinească prin muncă încordată absenţa celor chemaţi să vegheze la graniţe; apelează în acelaş timp la muncitorii din celelalte ramuri ale economiei naţionale, cerând şi aici intensificarea producţiei.

Dl preşedinte al consiliului a zis: Se poate ca zilele ce vor veni să aducă pentru întreagă lume o înseninare şi pentru noi o uşurare, — dar se poate că ele să aducă o înăsprire, şi pentru noi o sporire a tuturor nevoilor. Orce ar aduce viitorul, nu ne vom clinti din drumul hotărârilor noastre. Şi apoi o zi va veni în care vom putea relua firul unei vieţi tihnite şi liniştite. Să pregătim ziua aceasta, făcându-ne datoria în tot locul şi în tot ceasul. Să pregătim ziua aceasta, rămânând uniţi pentru a fi tari, şi tari pentru a fi noi înşine.

Asociaţia Clerului ortodox român, „A. Şaguna"
SECŢIA SIBIU

Anunţ

Pentru Căminul preoţesc dela **Bazna** *se caută:*

1. Un **administrator** *(bărbat sau femee) pe timpul dela 15 Maiu până la 15 Septemvrie 1940, cu remuneraţie de 2000 lei lunar, locuinţă şi întreţinere sau echivalentul ei — 1500 lei lunar. Acesta va avea să supravegheze bunul mers al căminului, curăţenia, serviciul etc. şi să poarte socoteala de camere şi oaspeţi.*

2. O **bucătăreasă** *pe timpul dela 1 Iulie până la 31 August 1940, cu plată lunară de 2000 lei, locuinţă şi întreţinere.*

Ceice doresc să ocupe aceste posturi îşi vor înainta cererile, însoţite de acte şi certificate până la 1 Maiu a. c. pe adresa P. C. Sale protopop Em. Cioran, consilier mitropolitan, Sibiu.

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui anunţ şi a ne recomanda persoane potrivite pentru aceste posturi, la cari vor fi preferate preotesele văduve.

Sibiu 19 Martie 1940.

Comitetul Asociaţiei Clerului
Secţia Sibiu

C. preoţi să stea
în fruntea mişcării
Oastea Domnului

* FOIŞOARA *

Propagandă religioasă între românii ardeleni

(4) Preot-prof. **Dr. I. Stanciu**

[Sfârşit]

Mitropolitului Ştefan i se pun condiţii grele pentru reuşita răspândirii calvinismului. Oricât se va strădui el, sau protopopii puşi în acelaş serviciu, de legea calvină «*nu voia să ştie nimeni*», (N. Iorga o. c. pg. 332).

„In deobşte ţărănimea păstra şi mai departe cultul icoanelor, cari fac minuni şi varsă lacrimi... ea vedea şi mai departe în călcarea posturilor cel mai mare păcat; cerea să i-se facă maslu la boală şi să ţie toată rânduiala veche a tainelor... şi doar se bucura până adânc în sufletul ei de graiul românesc, fie şi mai puţin sfânt, care pătrunsese în biserică", (N. Iorga o. c. pg. 334).

Mitropolitul Simeon Ştefan, deşi din opreliştea stăpânirei nu s'a hirotonit în Târgovişte, rămâne totuşi un mitropolit iubitor de neam, de lege şi de limba românească. Aceste preţioase însuşiri şi le-a arătat la traducerea şi tipărirea Noului Testament din Bălgrad în anul 1648. El e primul care precizează, sau preconizează o limbă literară înţeleasă de toţi Românii de pretutindeni"... iară să nu vor înţeleage toţi, nu-i de vina noastră, ce-i de vina celuia ce-au răsfirat Românii printr'alte ţări, de s'au mestecat cuvintele cu alte limbi, de nu grăesc toţi într'un chip", (Predoslovia N. Test. din 1648).

Acestui luminat mitropolit al Ardealului" — cum îl numeşte dl Iorga — îi urmează în 1652 Daniil, care în 1656 e delăturat de atotputernicul Csulay, urmaşul superintendentului calvin Gerey. Acum vine în scaunul mitropolitan Sava Brancovici, căruia principele Rákoczy „se învoi a da o largă putere şi a-l scuti de îndatoririle scrise, la care fuseseră supuşi unii din înaintaşii săi", (N. Iorga o. c. pg. 354).

Provăzut cu gramata de întărire a lui Ştefan, mitropolitul Munteniei, Sava îşi începe activitatea arhierească. După căderea lui Rákoczy şi sub stăpânirea Românului Barcsay (Borcea) exoperează pe seama preoţimei multe şi însemnate drepturi. Aşa îi scuti de dijme, de cvarte, cvinte, none, cum se numiau pe vremuri obligaţiunile de prestare a preoţimei.

Rákoczy provoacă o răscoală împotriva lui Barcsay, care fuge şi îşi lasă locul lui Mihail Apaffy. Legăturile cu Muntenia se rup. Bălgradul ars şi ruinat de către turci, nu mai poate da lăcaş nici mitropolitului Sava, care în 1668 e nevoit să plece în Rusia după milă şi daruri, provăzut fiind chiar cu recomandaţia lui Apaffy, care pe de altă parte era unealta oarbă a Turcilor, duşmanii neîmpăcaţi ai Moscovei.

Reîntors mitropolitul Sava din această călătorie încărcat cu daruri, cu odăjdii, cu bani, a aflat situaţia cu totul schimbată. Bunăvoinţa lui Apaffy pierise, i-se impun condiţiile grele ca şi înaintaşilor săi, îl obligă să facă şcoli şi tipografie în Bălgrad, să înlocuească preoţii cari nu ştiu scrisul românesc şi îl supune superintendentului şi soborului unguresc, calvinesc. Dar toate aceste dispoziţii rămân literă moartă, deoarece Apaffy e avizat la serviciile lui Gheorghe, fratele mitropolitului Sava, care tot din acelaş motiv mai obţinu în 1673 pe seama preoţimei alte privilegii.

Mitropolitul Sava din anul 1675 începe să introducă în biserică unele inovaţii, cari tindeau să elimine anumite obiceiuri cu prea puţină, sau fără nici o legătură cu dreapta credinţă. Toate dispoziţiile mitropolitului în aceasta direcţie fac dovada că el a primit condiţiile numai de formă şi că a lucrat în aşa fel ca să pară că ajută răspândirea calvinismului între Români, de fapt însă el era un bun ortodox şi un mare arhiereu. Chiar într'un sobor ţinut în 1675 dispune să se introducă limba română în biserică, limba „în care ne-am născut" şi ameninţă pe toţi preoţii cu delăturare, dacă vor mai folosi limba slavă.

Despre acest erudit şi mare arhiereu ortodox vorbesc marii noştri istoriografi ca Şincai, Maior, cât şi unii istoriografi străini ca Dr. Thim, Engel, Cserey şi alţii în cuvintele cele mai elogioase. Excepţie fac numai unii pigmei din Roma-mică, cari au trecut prin Roma-mare.

Mitropolitul Sava Brancovici în anul 1679 a fost tras la răspundere pentru învinuiri fără temei. Motivul adevărat era că nu a depus destulă râvnă la răspândirea calvinismului şi că fratele său Gheorghe a uneltit cu Brancoveneştii împotriva lui Apaffy. In anul 1680 Sava e osândit, scos din scaun şi demnitate, aruncat în închisoare, unde e bătut şi maltratat în chipul cel mai barbar, după cum ne relatează Cserey, istoriograful ungur contimporan.

Urmaşul lui Sava, încă trăind acesta, Iosif, a fost hirotonit în Târgovişte şi aci este admis numai condiţionat ca locţiitorul lui Sava, „numai ca să nu rămâe acel scaun văduv şi creştinii de acolo fără păstoriu" — deoarece era credinţa generală

Din înfăptuirile episcopului Dr. Nicolae Popoviciu

Intr'unul din numerile recente ale «Gândirii», dl Nichifor Crainic dădea glas uimirii şi admiraţiei ce i-au trezit-o bogatele înfăptuiri ale P. S. Sale episcopului Orăzii Dr. Nicolae Popovici, care nu are nici patru ani de când e aşezat de Dumnezeu la conducerea acelei eparhii de graniţă. Invitat să ţin o conferinţă în Oradea în Dumineca Ortodoxiei, am putut vedea în timpul scurt cât am rămas acolo câteva din aceste înfăptuiri în oraşul de reşedinţă şi am rămas puternic impresionat de ceeace mi-a fost dat să constat.

In centrul oraşului un mare quartal de case, care uşor poate fi azi preţuit la circa 30 milioane lei, a întrat graţie dibăciei şi bărbăţiei acestui tânăr şi energic ierarh în stăpânirea episcopiei, jumătate din el venind deadreptul din mâna unei congregaţii de surori catolice, cărora nu le-a fost uşor să-şi vadă o parte din bunuri trecând, fără să le silească nimeni, ci în târg liber, în posesiunea românilor ortodocşi. Inapoia acestui quartal, un mare parc aşteaptă înălţarea unei măreţe catedrale ortodoxe a Orăzii.

O altă casă într'o stradă principală cu un front de peste 70 metri, un loc uriaş pe care P. S. Sa plănueşte ridicarea unui internat de băeţi, alte vre-o 15 locuri de case, trei biserici şi alte case şi alte locuri de case, până când nu le mai poţi ţinea minte, sunt tot atâtea bunuri dobândite pe seama episcopiei, în abia trei ani şi ceva de păstorire, ca o bază materială sigură pentru activitatea spirituală a Bisericii în acea parte de ţară. Realizările acestea se înscriu ca o mare sforţare spre românizarea unui oraş care era prea mult în stăpânirea minorităţilor.

Din cele trei biserici nouă, zidite în Oradea, una se ridică în curtea frumoasă cu un parc în amfiteatru, a spitalului public. E o biserică frumoasă, în svelt stil bizantin, aşezată astfel încât aproape toţi bolnavii pot urmări, dacă nu pot ieşi în curte, din camere, dela geam, procesiunile în jurul ei.

O altă biserică dintre acestea este aşezată în cimitir. Aceasta e zidită, împodobită şi înzestrată în întregime — totul se ridică la 1.800.000 lei — de inspectorul şef veterinar, Dr. Haşaş, a cărui inimă P. S. episcop a ştiut să o câştige.

O a treia, ridicată până la cupolă, este aşezată în cartierul ceferist, pe seama lumii muncitoreşti.

N'am putut să văd înfăptuirile din afara Orăzii, din largul eparhiei. Intre ele ştiu că ţine un loc de frunte internatul de fete din însemnatul centru şcolar al Beiuşului, unde activează într'o direcţie ce nu ne poate lăsa indiferenţi o congregaţie de surori catolice, pe lângă liceul unit de fete din localitate.

Cu aceeaş bărbăţie şi însufleţire tinerească lucrează acest ierarh, plecat din Academia noastră, teologică pe teren pastoral şi cultural. Inconjurându-se cu un corp tânăr şi entusiast de profesori şi de consilieri, împestriţat şi cu câteva elemente de bun sfat de vârstă mai înaintată, P. S. Sa răspândeşte zi de zi cu vântul de îndemn şi adierea primăvăratecă de înoire sufletească şi pastorală peste întinderea eparhiei. Se ştie că a reuşit să ducă la biruinţă deplină lupta cu marea plagă a concubinajului, atât de extinsă în acele părţi. Pururea neadormit, P. S. Sa pregăteşte acum o mare acţiune pe teren social în acele locuri unde sunt multe lipsuri de ordin material, precum şi o acţiune cât se poate mai vie pentru reîntoarcerea sufletelor rătăcite de propaganda sectară. Şi înfăptuirile de până acum ne dau dreptul să aşteptăm cu cele mai mari nădejdi roadele activităţii viitoare a vrednicului şi talentatului ierarh.

D. S.

Insemnări Creştine, revista de orientări pastorale şi misionare, apare în Tipografia eparhială din Bălţi cu binecuvântarea P. S. episcop *Tit* al Hotinului. — Nr. 1—2 din 1940 aduce un bogat cuprins, cu articole de P. S. episcop Tit (Despre întemeetorul Noului Neamţ) şi Pr. C. Iordăchescu (Biserica română şi legăturile intercreştine); note, cronici, recenzii, bibliografie, unde se dă o deosebită atenţiune şi publicaţiilor apărute în Tipografia noastră Arhidiecezană, Sibiu, şi anume: Arhimandritul B. Ghiuş analizează remarcabila lucrare *Epicleza Euharistică*, din 1933, publicaţie de teologie pozitivă, al cărei autor era diaconul *Nicolae Popoviciu*, astăzi episcopul Orăzii. Recensiunea elogioasă e însoţită şi de câteva consideraţii ale recensentului. Dar toate aceste observaţii critice, «*n'au rostul* — sfârşeşte P. C. Sa arhimandritul Ghiuş — *să micşoreze valoarea unei lucrări care nu trebue subpreţuită. Căci, evident, ar fi nedrept, să nu aducem omagii întinsei informaţiuni, pătrunderii, talentului chiar, de care dă dovadă această carte. Asemenea opere fac onoare ştiinţii teologice ortodoxe.*

Bună părere se rosteşte, în aceeaş revistă dela Bălţi, şi asupra studiului de teologie pastorală: *Hristos şi mântuirea sufletească a orăşenilor*, de *Pr. Dr. Spiridon Cândea*, Sibiu, 1939, — constatându-se că această carte poate fi folosită cu mult efect şi de preoţii satelor.

Legea rechiziţiilor

Redăm mai jos, după M. O., câteva părţi din decretul-lege asupra *rechiziţiilor:*

Sânt supuşi obligaţiunilor legii de faţă toţi locuitorii ţării, români sau străini, stabiliţi fie definitiv, fie provizoriu în România, precum şi toate persoanele juridice de pe teritoriul ţării.

Rechiziţiile se fac în timp de pace sub formă de închiriere sau sub formă definitivă.

Rechiziţiile temporale, în timp de pace se vor face cu plată imediată sau contra unui bon de folosinţă.

Rechiziţiile sub formă definitivă se fac contra unui bon de rechiziţie.

Imobilele nu se pot rechiziţiona decât în folosinţă.

Nicio rechiziţie nu se poate face decât în schimbul unui bon de rechiziţie, când bonul a fost predat direct autorităţilor militare, — sau a unei chitanţe provizorii cu sigilul respectiv şi număr de înregistrare, când bonul a fost predat autorităţii comunale sau poliţieneşti.

Nimeni nu poate cere rechiziţii, dacă nu are delegaţiune scrisă din partea autorităţii în drept a le ordona şi dacă nu are carnet cu bonuri de rechiziţie.

In timp de războiu, orce ofiţer comandant de trupă sau şef de detaşament operând izolat, poate, chiar când nu ar avea autorizaţie specială şi nici carnet de bonuri, să facă rechiziţiile necesare, însă numai prin autorităţile administrative, dând adeverinţă de primire semnată de el şi contrasemnată de înlocuitorul său la comandă.

In cazurile prevăzute de prezenta lege, orce bun de orce categorie şi sub orce formă, aflat în mâna oricărui deţinător, se va putea rechiziţiona, după cum se vor putea cere orce prestaţiuni de servicii, atât pentru interesele armatei, cât şi ale altor departamente, când interesele generale ale ţării ar cere aceasta. (Urmează)

Consiliul eparhial al Timişoarei a ţinut şedinţă în secţiuni mixte, în Arad, în 12 l. c., sub preşedinţia P. S. Sale episcopului *Andrei*, ca locţiitor al episcopiei Timişoarei. Conform hotărârii luate, Consiliul eparhial al Timişoarei începe să funcţioneze dela 1 April 1940 cu întreg personalul în edificiul parohiei din Timişoara-Iosefin. S'a mai decis amânarea Adunării eparhiale convocate pe Dumineca trecută la Timişoara, până la efectuarea anchetei preconizate de P. Ven. Consistor mitropolitan din Sibiu.

INFORMAŢIUNI

Moartea unei renumite scriitoare. In Stockholm a răposat cunoscuta scriitoare *Selma Lagerlöf* în vârstă de 81 de ani. Decedata obţinuse în 1909 premiul Nobel pentru literatură. Era şi membră a Academiei suedeze de ştiinţe.

Bonuri de 100 şi de 500 lei, pentru înzestrarea armatei, se pun spre subscriere la dispoziţia publicului, spre a oferi şi celor cu mijloace mai reduse putinţa de a-şi faca datoria de buni patrioţi, contribuind la opera de întărire a oştirii noastre şi de siguranţă a tuturora. Condiţiile sânt foarte favorabile pentru subscriitori. Săteni şi şcolari, schimbaţi economiile voastre în bonuri de înzestrare!

Puşi în libertate. Prin hotărârile ministerului de interne, din a. c., s'a dispus eliberarea de sub domiciliu obligator a unui număr de 114 persoane.

Doliul Teatrului românesc. Duminecă s'a stâns din viaţă la Bucureşti artistul dramatic *Iancu Brezeanu*, ale cărui creaţii, de mare actor pe scena românească, erau mult admirate şi în oraşele ardeleneşti. După o strălucită carieră, în care a interpretat, cu rar succes, numeroase roluri din drame şi tragedii celebre, maestrul Iancu Brezeanu moare la vârsta de 71 de ani. Eternă să-i fie pomenire.

Măsură bună şi sănătoasă a luat dl ministru al agriculturii şi domeniilor, Gh. Ionesc-Siseşti, şi adecă: Zilele de *Miercuri* şi *Vineri* vor fi socotite zile fără carne în întreaga ţară. Astfel nu numai că se cruţă vitele de muncă, ci în acelaş timp, — cum arată dl ministru al agriculturii, — societatea românească revine la tradiţiile creştineşti.

† **Arhiepiscopul** Contele **Majlath,** fost episcop romano-catolic în Ardeal, a răposat, în etate de 76 de ani, în capitala Ungariei.

In consecinţă. Un comunicat din 9 Martie 1940 al Episcopiei noastre de Timişoara, semnat de episcopul locţiitor, arată că unul dintre *candidaţii clerici*, la Adunarea eparhială, n'a putut răspunde afirmativ, faţă de contestaţia ce i s'a făcut (a dovedi dacă a corespuns cerinţelor din deciziunea Nr. 10/1921 a Sinodului episcopesc din Mitropolia Ardealului, prescrise pentru clericii din învăţământ cari vor să figureze în lista preoţilor). In consecinţă, pe baza art. 38 din Regulamentul pentru alegeri, acel candidat cleric este şters din rândul preoţilor şi diaconilor cu preoţie lucrătoare din Eparhia Timişoarei.

Viaţă activă în mânăstiri. Biserica olteană, în frunte cu Inalt Prea Sfinţitul mitropolit Nifon Criveanul, desfăşoară în mânăstirile din jurul Craiovei o activitate tot mai înteţită. S'au deschis,

---

că nevinovatul mitropolit al Ardealului sufere martiragiu pentru credinţă.

Iosif abia trăeşte doi ani şi îi urmează Ioasaf, fost episcop de Lacedemonia. Acesta fu ales în Sighişoara de un sobor din Muntenia, care la porunca lui Şerban-Vodă avea să „aleagă şi să hotărască pe celce se va găsi mai vrednic spre îngrijirea cea păstorească a mitropoliei aceia", (N. Iorga o. c. pg. 375).

Oricâte cârteli se vor spune despre acest ierarh, prin faptul că a condamnat tipăriturile în sens calvinesc, a recunoscut introducerea limbei române în biserică, a delăturat protopopii calvinizaţi, a izgonit preoţii căsătoriţi a doua oară, a apărat ortodoxismul cu toate puterile lui, a dovedit şi consecvenţă şi curaj şi tăria convingerii religioase, iar când a refuzat să se înfăţişeze şi să recunoască în sinodul calvinesc, forul său judecătoresc, tăria sufletească îl face de admirat. Alungat din scaunul mitropolitan, acest loc îl ocupă Ioan din Vinţ, un preot calvinizat, servil până la josnicie. După moartea lui Ioasaf, cam în anul 1684, e numit mitropolit un anume Sava, care probabil nici nu şi-a ocupat scaunul vlădicesc. Un sinod din Muntenia în 1685 alege de mitropolit al Bălgradului pe Varlaam, care a primit şi unele condiţii ale calvinilor. Era „un om moale care ştia să împace ortodoxia din inima lui cu calvinismul scos la iveală în toate chipurile", (N. Iorga o. c. pg. 391).

Sub acest vlădică indiscutabilii calvini, Ioan din Vinţ şi Gheorghe din Daia, tipăresc *în româneşte* un Ceasloveţ în 1687, o Rânduială a diaconstvelor în 1687, un Molitvelnic în 1689 şi Povestea la 40 mucenici.

Nu mult după aceasta se schimbă radical şi împrejurările politice. In 1688 Ardealul trece de sub dominaţiunea calvină în cea a casei catolice de Habsburg. Domnitorii aceştia nu şi-au bătut capul la început cu propaganda catolică. Au avut ei alte griji, cu Turcii. Din acest motiv au dat Sârbilor ortodocşi o largă autonomie şi ne-ar fi dat-o şi nouă dacă aveam puţină ambiţie şi tărie de suflet, lipsite ambele de veleităţile materiale şi de servilismul inoculat în noi de cei 150 ani de asuprire calvinească.

In 1692 vine pe scaunul mitropolitan al Bălgradului Teofil, care scăpat de tutela calvină cade în mrejele iezuiţilor şi este începătorul „sfăşierii unităţii româneşti în forma bisericească, prin care se statornicea, ca urmare firească, unitatea culturii, strânsă încă în jurul Bisericii naţionale", (N. Iorga o. c. pg. 426).

Acesta este pe scurt istoricul perioadei de propagandă protestantă în Biserica ortodoxă. Dacă stăm să judecăm calm rezultatele acestei propagande, vom constata că conducătorii acestei biserici, până incluziv preoţii, mai ales sub calvini, au fost oprimaţi, pedepsiţi şi hărţuiţi. Asemenea şi credincioşii. In decursul acestor apăsări unii — puţini — dintre conducători şi-au lăpădat credinţa ortodoxă, dar cei mai mulţi au dejucat dispoziţiile drastice. Poporul a rămas intact în credinţă.

In acest interval s'a creiat limba română de serviciu divin. Tipăriturile în româneşte, serviciul divin într'odus cu începutul în limba română, predicile româneşti au contribuit enorm la piatra fundamentală a limbei noastre literare şi la dragostea masselor faţă de limba vorbită. Nu mai puţin a contribuit la formarea unei solidarităţi naţionale, până aci aproape inexistentă.

Mitropoliţii şi episcopii ardeleni erau conştienţi de originea lor. De aceea au şi păstrat unitatea religioasă cu fraţii lor din Muntenia şi Moldova şi au transmis nădejdea unui ideal naţional comun.

Totuşi epoca calvină a lăsat şi urme adânci şi dureroase în corpul neamului. Calvinismul ne-a dat cărţi româneşti, ne-a dat oratori români, precum şi predicatori, dar epoca aceasta, care „nu constă într'o seamă de înoiri dogmatice ori alte achiziţii compromiţătoare pentru ortodoxie, ci în demoralizarea detestabilă pe care a pricinuit-o cu politica sa în şirul preoţimei româneşti. Sub apăsarea regimului protestant dispăru din inima clerului dragostea veche, tradiţională şi cinstită faţă de legea noastră şi se întronă, în bisericuţele din Ardeal, politica de oportunitate şi detestabila goană după privilegii", (S. Dragomir: Ist. desr. rel. pg. 1—4).

Incheem şi noi cu un citat din Enciclopedia Minerva pg. 255:

„Importanţa propagandei calvine este mare prin faptul că n'a dat roadele dorite de promotorii ei, ci izbind în influenţa slavonă a grăbit introducerea limbii române în biserică şi prin aceasta a contribuit indirect la formarea limbii româneşti literare şi a servit la păstrarea unităţii sufleteşti a tuturor Românilor... iar conducătorii Bisericei au veghiat, pe cât au putut, ca învăţătura calvinească să nu se strecoare în aceste traduceri care aveau avantajul de-a face înţeles cuvântul lui Dumnezeu în graiul poporului".

Allo, Craiova! Cum stăm dar cu Biserica ortodoxă, care era să devină o ramură a celei calvine? Cum ne-a salvat unaţia din această situaţie?

Sibiu, în Februar 1940.

mai de curând, în aceste mânăstiri ateliere de tâmplărie sau de ţesut în care lucrează „fraţii“ şi „surorile“, — ceea ce formează nu numai un izvor de asistenţă, ci şi puternic îndemn la muncă pentru ţărănimea din partea locului.

Patriarhi ortodocşi în pelerinaj. Duminecă, în 17 l. c., patriarhii bisericii ortodoxe din Ierusalim, Alexandria şi Antiohia au mers în fruntea unei mari procesiuni la Sfântul Mormânt din Ierusalim. Au asistat, la pioasa ceremonie, delegatul Comisarului britanic, episcopul bisericii anglicane şi reprezentanţii consulatelor României, Greciei şi ai Statelor Unite.

Inoire în viaţa fiecăruia cere apelul recent al reginei Wilhelmina a Olandei. Chemată să-şi dea părere în situaţia lumii de azi, ctăpânite de mari dezastre, regina Olandei îşi exprimă adânca sa convingere că astăzi prima necesitate este: o radicală înoire în viaţa fiecărui individ. „O astfel de înoire, — spune mai departe regina, — nu poate fi obţinută decât *dacă revenim la izvorul creştinătăţii. Noul Testament*; doresc din suflet ca omenirea să înveţe a privi prin ochii lui Iisus Hristos, şi prin aceasta să fie depăşite toate ideile, sentimentele şi condiţiile ce ţin oamenii astăzi atât de departe unii de alţii.“

Patronând bisericile. Comuna *Praga* patronează 27 de biserici atât în oraş, cât şi în comunele din vecinătatea ei, unde are imobile şi unde deodată cu cumpărarea vreunei moşii şi-a luat însărcinarea de a se îngriji de starea bisericii. Ca patron, oraşul susţine şi un număr considerabil de preoţi şi personal bisericesc ajutător.

Cerc pastoral. — In mijlocul unei atmosfere de adâncă religiozitate s'a ţinut în ziua de Sfinţii 40 de mucenici, morţi în iezerul Sevastiei, şedinţa cercului II pastoral în *Cacova*, prot. Sălişte, sub conducerea neobositului preot I. Hanzu. Au luat parte preoţii: Al. Vlad, I. Răceu, Tr. Popovici, I. Bologa, O. Flucuş şi N. Renţea.

Ziua aceasta a fost totdeauna zi de sărbătoare pentru cucernicii şi harnicii gospodari ai Cacovei, binecuvântaţi de Dumnezeu cu bogate daruri sufleteşti.

Aceşti credincioşi, ştiu, că la „Sfinţii“ când crapă ghiaţa, se face slujbă mare în biserică, şi fiecare îş pleacă genunchii în faţa sfântului altar pentru rugăciunea de binecuvântare şi deslegare de păcate, şi numai după aceste rugăciuni se urcă la munte pentru lucru.

La slujba aceasta, „cea mare“ biserica a fost neîncăpătoare, mulţi au rămas pe afară, mai ales din cei veniţi din satele apropiate.

La slujbele Vecerniei, sfinţirii apei şi sfântului maslu a cuvântat păstorul sufletesc al satului, păr. *Hanzu* despre „Credinţa cea mântuitoare“, apoi octogenarul păr. *A. Vlad*, despre „Minuni“. — *ii.*

Conferinţă preoţească. — In 6 l. c. s'a ţinut în *Sălişte* conferinţa administrativă a preoţilor din prot. Săliştei.

Conferinţele administrative îşi au rolul deplin justificat în cadrul preocupărilor de ordin pastoral.

S'au dat lămuriri, de către păr. prot. *Dr. D. Borcea*, despre întocmirea, pe baze reale, a rapoartelor generale ale parohiilor, despre întocmirea tablourilor cu împrumuturile care se replătesc în conformitate cu legea conversiunii, despre încheerea contractelor pentru închirierea localurilor şcolare şi despre activitatea societăţilor religioase. S'a stăruit şi asupra rolului ce-l are preotul ca şef al echipei sanitare pentru apărarea vieţii parohienilor şi ca organizator al unui adăpost pentru scutirea odoarelor şi matricolelor bisericii.

Cu această ocaziune s'a statorit programul conferinţei pastorale, care se ţine Vineri, în săptămâna a patra din sfântul Post, cu predică despre mărturisire, meditaţii despre sf. Taină a Mărturisirii şi Euharistiei şi mărturisirea preoţilor.

STIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 24 Martie 1940, va predica părintele diacon *N. Macarie*; ear Luni 25 Martie (Bunavestire), va predica părintele *Aurel Nanu*.

Conferinţă publică. In sala mare a prefecturii judeţului Sibiu se va ţinea o conferinţă publică *Luni* în 25 l. c. (Bunavestire), ora 18 (6 seara). Vorbeşte dl general *P. Georgescu*, comandantul gărzilor naţionale, despre: Comandamentul politic şi comandamentul militar. Publicul este invitat a participa la conferinţă.

CARŢI ŞI REVISTE

Biserica Sfântului Mormânt, de *Dr. Vasile Gheorghiu*, Cernăuţi, Institutul „Glasul Bucovinei“, 1939. Pg. 34. Preţul?

Unul care a avut fericirea să vadă, cu proprii săi ochi, locurile sfinte în peregrinajul bucovinenilor dela Paştile anului 1930, părintele profesor Dr. V. Gheorghiu, descrie pe larg Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim.

După un scurt istoric al acestei Biserici, urmează descrierea în amănunte a complexului de mai multe biserici şi capele, unite sub acelaş acoperemânt şi alcătuind împreună Biserica Sfântului Mormânt. Numeroase ilustraţii lămuresc şi mai mult interesanta descriere.

In sfârşit, cucernicul pelerin dela Cernăuţi ne trece prin faţa ochilor splendoarea marelui praznic a Invierii Domnului la biserica Sf. Mormânt, plină de credincioşi veniţi, din toate părţile lumii, să vadă şi să se închine în aceste sfinte locuri.

Clipele acestea, de bucurie şi fericire, nu se uită niciodată în viaţa celuice le-a trăit.

Anuarul Academiei teologice ortodoxe române din Arad, pe anii 1935/6. 1936/7, 1937/8, 1938/9. Diecezana, Arad. 205 pg.

Este prefaţat de P. S. Sa episcopul *Andrei Magieru* al Aradului, conducătorul suprem al institutului.

Anuarul, pe lângă datele şcolare, întocmite de rectorul, păr. Dr. N. Popovici, câteva biografii, cronica celor patru ani şcolari din urmă etc., — conţine două studii: „Războiul, o problemă de morală şi sociologie creştină“, de prof. păr. *Dr. P. Deheleanu*, şi „Teologie şi Preoţie“ de prof. păr. *Ilarion V. Felea*.

Autorul primului studiu încearcă o adâncire ştiinţifică în duh creştin şi superior a problemei războiului din punct de vedere moral şi sociologic creştin, — o problemă care, după însuşi mărturisirea autorului, rămâne şi pentru viitor „o problemă deschisă“. Cu toate acestea putem constata, că lucrarea părintelui profesor aduce lămuriri vrednice de luat în seamă în chestiunea atât de actuală despre război şi pace.

Al doilea studiu, datorit părintelui profesor Ilarion V. Felea, lămureşte, cu mare îndemânare, raportul dintre preoţie şi teologie. Viaţa şi lucrarea sfinţilor se înfăţişează ca exemple pilduitoare pentru preoţimea, care are să facă faţă cerinţelor sufleteşti ale veacului.

Citirea studiului va fi de folos real ori cărui slujitor al altarului.

Nr. 97/1940 (16) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Blăjeni-Criş,** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola din parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului, la Brad, în termin.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Brad, la 27 Februar 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Douăsprezece miliarde. *S'au subscris, într'un avânt de patriotism, la bonurile pentru înzestrarea armatei, peste zece miliarde lei. Subscripţia rămâne deschisă, după cererea cetăţenilor. — Inainte, deci, pentru izbăvirea patriei!*

Nr. 260/1940 (22) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Gheorgheni,** protopopiatul Oituz, judeţul Ciuc, în baza ord. P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 1305 Bis. 1940, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială primită prin reforma agrară în extensiune de 14 jugăre 1423 st. p. fânaţ de munte şi 10 jug. 1153 st. p. arabil.
3. Stola uzitată în parohie.
4. Intrucât parohia nu dispune de locuinţă parohială, consiliul parohial îşi ia obligaţia de a se îngriji de locuinţă pentru noul paroh până la construirea unei case parohiale proprii.

Concurenţii, preferiţi cei ce cunosc limba maghiară, îşi vor înainta cererile de concurs în termenul fixat la oficiul protopopesc Oituz, Poiana Sărată, judeţul Treiscaune. La cerere se va anexa şi prealabila încuviinţare de candidare dela P. V. C. pe lângă actele cerute de concurs.

Candidaţii cu aprobarea oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie într'o Duminecă sau sărbătoare pentru a se face cunoscuţi enoriaşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Ioan Rafiroiu
protopop

Banca de Industrie şi Comerţ S. A. din Sibiu

Convocare

Se aduce la cunoştinţă dlor acţionari, că sunt convocaţi la

a 76-a adunare generală ordinară

care va avea loc în ziua de *8 April 1940*, ora 5 d. m., la sediul societăţii Sibiu, în sala şcolii Brukenthal, şi în cazul dacă adunarea generală n'ar putea lua deciziuni valabile a doua adunare generală va avea loc la 10 April 1940, ora 5 d. m. tot acolo, cu aceeaş ordine de zi, care va putea lua deciziuni valabile fără considerare la numărul celor prezenţi.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Darea de seamă a Consiliului de administraţie asupra gestiunii anului 1939.
3. Raportul şi propunerea cenzorilor.
4. Aprobarea Bilanţului din 31 Dec. 1939.
5. Descărcarea Consiliului de administraţie.
6. Distribuirea beneficiului net.
7. Propunerea la proiectul de fuziune cu Institutul de credit fonciar în Sibiu prin predare.

Sibiu, la 15 Martie 1940.

(23) 1—1 **Consiliul de administraţie**

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dr. Georgia Lucian
specialist în boli şi operaţiuni de
Nas, Gât, Urechi
Sibiu, strada Regina Maria 16, Etaj I Consult 3—6½ (14) 3—3

Nr. 167/1940 (21) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Râuşor,** din protopopiatul Oltul-Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesia parohială 2 jugăre arător.
3. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oltul în Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 8 Martie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial

Pr. Gheorghe Ivaşcu
adm. protopopesc

Parohia ortodoxă română Budila, judeţul Braşov

Nr. 46/1940 (15) 3—3

Publicare de licitare

Pentru darea în întreprindere a zidirii sfintei biserici ortodoxe române din comuna Budila, judeţul Braşov, se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de *7 April 1940*, ora 15.

Licitaţia se va ţinea la oficiul parohial din Budila. Planul, devizul, caietul de sarcini şi condiţii de licitaţie se pot vedea la epitropia parohială.

Concurenţii vor înainta deodată cu ofertele închise şi vadiul de 5% dela suma oferită, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori autorizaţi de a construi astfel de edificii.

Concurenţii nu pot pretinde nici un fel de spese de deplasare.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul la acceptarea ofertei şi ofertantului.

Actele licitaţiei se vor aproba de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, când se va putea încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial ţinută la 3 Martie 1940.

Pentru consiliul parohial:
Iordan Curcubătă
paroh, preş. consiliului parohial

AVIZ

Conform ordinului P. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 11.998—1939 Ep., s'au tipărit şi pus în vânzare pentru Oficiile protopopeşti şi parohiale CHITANŢIERE de 100 file cu Lei 65, de 200 file cu Lei 100 şi ORDINE DE PLATA de 100 file cu Lei 65, de 200 file Lei 100.

La comande de un Chitanţier şi un Ordin de plată de câte 100 file spesele sunt de Lei 30, iar la cele de 200 file spesele sunt de Lei 35.

Se pot comanda la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţându-se preţul împreună cu spesele prin mandat postal.

Contra ramburs nu se trimit.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 31 Martie 1940 — Nr. 14

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIU

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
2 ex. (Of.)
Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Căința creștină

Postul Paștilor e timpul dedicat înfrânării și căinții, e timpul în care lupta noastră cu tendințele pofticioase spre noui păcate trebue să fie deosebit de viguroasă, iar amintirea păcatelor săvârșite și regretul pentru ele deosebit de intensive.

Regretul pentru păcatele trecute, ca și pentru acelea pe cari cu toate silințele noastre de-a nu mai păcătui, continuăm să le săvârșim, nu e un act mintal, teoretic, ci o profundă și continuă durere, sguduire, nemulțumire, o rană ce ne chinue cu înțepăturile ei întreaga ființă. El nu e o liniștită privire în noi înșine, o rece înșirare a erorilor și a defectelor noastre la rubrica pasivului, pentruca în urma acestui minuțios și sistematic inventar a ce e bun și ce e rău în noi, să luăm hotărâri cuminți și chibzuite de îndreptare. Aceasta e o lucrare a unui om înțelept, dar nu a unui om religios, e lucrarea unui om care nu simte trebuința să ceară ajutorul lui Dumnezeu în dirijarea vieții sale și cu siguranță că practic nu crede în Dumnezeu, nu simte existența Lui. Căința nu e tot una cu așa numita concentrare, sau analizare a sufletului propriu, cu «cunoașterea de sine însuși», cu coborârea în adâncurile ființii proprii. Actul acesta e ceva prea liniștit, prea metodic și în el omul se încue prea mult și cu prea mare satisfacție în sine însuși. Căința, sau pocăința creștină e împreunată cu durere, e plâns, e străpungere a inimii, e o întristare nemărginită. Ea nu e numărătoare sistematică a erorilor, ci o învolburare generală de durere care te cuprinde întreg. Sființii Părinți o descriu în cuvinte în cari se vădesc cele mai cutremurătoare emoții de durere ale sufletului. Căința adevărată dă lacrimi abundente, cari formează o adevărată baie. Și în ea simți într'o măsură extraordinară insuficiența ta și lipsa ajutorului dela o ființă care să fie în stare, ca nici unul din oameni, să te sprijinească și să te întărească. Ești cu totul departe în adevărata căință de închipuirea că te poți îndrepta prin tine singur, că poți ieși din această stare de nemulțumire și de neputință prin puterile tale.

Adevărata pocăință nu o poate avea decât un suflet care simte că răul ce l-a săvârșit a lovit în inima unei persoane scumpe pe care o iubește. Căința e frângerea sufletului în fața acelei persoane, sau cu gândul la ea. Căința e explicabilă numai din relația între persoană și persoană, căci numai răul prin care știi că ai lovit în altul îți poate da acele împunsături și tulburări de suflet, cari fac căința ta foc și lacrimi, cari nu-ți dau liniște până ce n'ai obținut iertarea dela el.

Să ne dăm silința să gândim că prin orice rău am săvârșit cu voia noastră am îndurerat nu numai o anumită persoană cu care suntem în relație, ci și pe Dumnezeu, într'un chip cu totul asemănător cu acela cu care am îndurerat acea persoană. Căința noastră față de Dumnezeu trebue să fie asemănătoare cu căința pe care un suflet fraged o simte față de cei pe cari i-a rănit prin faptele sale.

Mișcarea de căință a sufletului nostru trebue să fie purtată de conștiința vie că lui Dumnezeu i-am păcătuit, că Lui i se adresează căința noastră. Căința creștină nu e minuțioasă scrutare a interiorului, ci arzătoare privire a sufletului spre Dumnezeu, chinuiți de nemulțumirea că L-am lovit. Sigur că aceasta nu însemnează că sufletul care se căește astfel vede mai puțin păcatele sale, decât filosoful ce își autoanalizează «erorile» sau «defectele» sale. Când te doare inima pentru relele ce le-ai făcut altora, acestea îți sunt prezente în conștiință mai vii și chiar mai amplificate de cum le-ai săvârșit poate.

Numai pentrucă pocăința este căutare vie a restabilirii relației personale cu Dumnezeu, dorință arzătoare după iertarea Lui, după un zâmbet de bunăvoință din partea Lui, — aducea ea înoirea sufletului, ștergerea petelor păcatului de pe el, înfrăgezirea și întinerirea ființei noastre de par'că am începe dela început viața.

Este o întrebare necontenită ce și-o pun teologii și filosofii: cum se poate șterge ceva ce s'a întâmplat din cartea istoriei și cum se poate scoate o faptă săvârșită din complexul factorilor ce determină mersul viitor al vieții unui om?

Cine a experiat vreodată o adevărată iertare dela o persoană căreia i-a greșit, cine a simțit binefacerea mângâierilor și liniștirilor ce i le dărueste acea persoană, cu întinerirea ce i-o procură, cu noua poftă de viață ce i-o dă, de par'că nimic nu s'ar fi întâmplat, de par'că toată descurajarea și depresiunea lui ar fi fost topite ca o rouă de raza soarelui, acela își dă puțin seama de întinerirea și de înoirea cu mult mai radicală ce ne-o dă iertarea lui Dumnezeu.

De sigur că numai cine a fost sguduit de o căință totală, poate simți deplinătatea acelei înoiri, acelei ștergeri desăvârșite de păcate din partea lui Dumnezeu. Cu cât căința e mai vie, mai puternică, cu atât simți mai mult bucuria și iertarea de pe urma ei. Din scrisul sfinților simțim că atât pocăința cât și harul iertării erau pentru ei experiențe cu mult mai adânci, mai puternice decât sunt pentru noi cei de azi. Numirile acestea descriu realități copleșitoare, cu mult mai profunde, de cum suntem noi în starea să ne dăm seama. Creștinismul nostru e prea de suprafață, prea redus doar la numirile realităților însăși. De acî vin neajunsurile societății omenești cari par a nu-și mai găsi leacul. Până nu vom deveni din nou creștini prin trăirea adâncă și sinceră a realităților pe cari le tot numim doar, nu vom găsi leac omenității și omenirii bolnave.

D. STĂNILOAE

Duhovnicul și tineretul

— Elementul eroic în taina mărturisirii —

Nu este chemare mai înaltă ca duhovnicia. In cadrul ei își arată preotul întreagă destoinicia lui de mijlocitor între om și Dumnezeu. De va seca duhovnicia, adecă prezența Duhului, din inima slujitorilor altarului, pastorația nu mai înseamnă lățirea împărăției lui Dumnezeu pe pământ, ci secularizarea cerului și preschimbarea viziunii cerești în viziune lumească. Suntem unelte ale Duhului și spre înduhovnicirea lumii suntem chemați. Bune și folositoare sunt toate misiunile, pe cari vremile ni-le pun pe umeri și cer să le împlinim, căci slujitori ai oamenilor suntem rânduiți, dar misiunea de care vom răspunde mai întâi în ziua judecății, este duhovnicia, căci prin har ne-am logodit cu Duhul.

Destinul nostru, voit de Dumnezeu și acceptat de noi cu voie liberă, este de-a împăca pe om cu Dumnezeu, de-a-l căuta și de-a-l arăta așa cum se cuvine sufletelor însetate după El.

Fără îndoială «Duhul suflă unde vrea», iar slujitorii Lui trebue să fie în locul mărturia Lui. Duhovnicia nu are granițe. Incepe odată cu hirotonirea, dar trece, prin pilda ei, dincolo de mormânt. Un duhovnic adevărat, rămâne ca un părinte bun pentru credincioșii lui și din «țara de peste veac».

Insă formele văzute prin care lucrează Duhul sfânt în lume cu putere, sânt sfintele taine. Prin ele sufletul nostru trăește în atmosfera harului divin. Prin ele cerul îmbrățișează mereu pământul și îi împrumută sfințenia și ajutorul Lui.

In fiecare taină administrăm puterea Duhului Sfânt. Prin fiecare taină împărtășim credincioșilor o tărâmă din harul divin.

In cele ce urmează ne vom oprì asupra acestei minunate lucrări a duhovnicului de-a apropia sufletul tineretului de raza harului divin, care lucrează tainic în mărturisire.

Această lucrare personală a duhovnicului în lume are o importanță covârșitoare. Ea întrece pe a inventatorului, lasă în urmă binefacerile geniilor, căci numai prin ea se poate ajunge la un cer nou și un pământ nou.

Dacă fiecare clipă din activitatea duhovnicului are valoare și simbol al veșniciei, în câmpul acestei activități sunt puncte de unde misiunea lui e mai strălucitoare și într'un timp relativ scurt mai eficace. Un asemenea punct culminant în pastorația duhovnicului e mărturisirea. Ea e cheia de boltă a pastorației, a acelei pastorații individuale, fără de care nu se mai pot face cuceriri pentru împărăția lui Dumnezeu. Scaunul mărturisirii e locul cel mai intim de întâlnire a duhovnicului cu credinciosul și a tuturor cu Dumnezeu.

In ea putem descifra cauza insuccesului nostru pastoral, din ea putem prinde senzul pastorației în viitor.

Desigur nevrednicia preotului nu șterge efectul tainei în sine, căci harul rămâne curat și dacă se împarte din mâni nevrednice, precum raza rămâne curată și dacă inelul prin care trece e murdar. Totuși atitudinea, graba sau stângăcia de-a pătrunde în sufletul penitentului și de-a-l face să simtă harul divin, este o mare piedecă în calea unei adevărate mărturisiri.

In această taină duhovnicul are o îndoită misiune. «Administrator și chivernisitor al tainelor» (1 Cor. 4, 1), este asemenea îngerului dela scăldătoarea Vetezda, mandatarul unui dar ceresc. Nu este însă în această taină, numai paznicul unui har al cărui curs îl desleagă din când în când, ci trebue să fie ajutătorul și sprijinul bolnavilor din multele și înteitele «foișoare« ale lumii și arătătorul acestui har.

El are în această taină rolul binefăcătorilor dela Vetezda. Nicăiri ca aici nu trebue să fie duhovnicul un atât de adânc cunoscător al sufletului omenesc și un mai dibaci cârmuitor al lui spre împărăția lui Dumnezeu. In ea se află mai aproape de tainițele sufletului omenesc, unde trebue să caute ca un scafandrier «mărgăritarul de preț», care se află în fiecare om, să-l curețe, să-l poarte spre lumina și căldura harului divin.

«In nici o altă taină exercitarea unei acțiuni de înrâurire personală« nu este atât de necesară, ca în scaunul mărturisirii și mai ales când cei ce îngenunche sunt tineri. Aici prin contribuția lui personală nu numai împărtășește harul iertător, ci lucrează la «întemeierea edificiului lui Dumnezeu, (1 Cor. 3, 9), în inima unui tânăr.

In această vârstă critică, când credințele par a se spulbera, duhovnicul trebue să fie mai atent. E mai ușor să oprești pârâul lângă izvor, decât când e fluviu aproape de mare, mai lesne să-l îndrumi atunci decât mai târziu.

Pentru aceasta însă e necesară o atitudine deosebită a duhovnicului în fața tânărului și de-o prezentare a tainei în așa fel, încât să nu pară că ea retează aspirațiile acestei vârste, ci dimpotrivă e o întărire puternică în drumul lui de afirmare.

In sufletul tânărului sunt anumite porniri, cari nu se lasă distruse și condamnate dintr'odată. Spre exemplu dorul lui de libertate, chiar în gândire, tace ca o metodă pur dogmatică, să nu încălzească inima lui, sau poate îl îndepărtează crezând că între el și adevărurile religioase nu e nici o aderență.

Un alt impuls, care anima viața tânărului și îi determină acțiunile lui, este dorul de afirmare.

Tânărul vrea să păsească repede în maturitate și uneori din această dorință păsește greșit.

Această psihologie specifică cere o îndrumare deosebită. Îndreptarea unui astfel de suflet, în care credințele copilăriei începe a se clătina, cere o terapeutică specială. Tineretul îl vrea pe duhovnic mai deosebit. Altfel tânărul rămâne rece în scaunul mărturisirii, nu-i simte necesitatea sau, ceeace e mai rău, o simte ca pe un act săvârșit împotriva firii sale. Ca o dovadă că tineretul trăiește prea puțin bucuria acestei taine, este și faptul că îndată ce părăsește băncile școalei secundare și intră în lumea universitară, se desparte de această taină.

«Este, desigur, lucrul cel mai penibil pentru orgoliul omenesc să-și deschidă tainițele cele mai ascunse ale inimii și să le exprime în ceeace au mai defect, să se acuze singur vinovat». Această operație de autoacuzare e cu atât mai grea pentru tânăr, cu cât ea îi apare, dacă nu o înțelege, ca o scădere a personalității lui, (P. Vintilescu: «Spovedania și duhovnicia», pg. 100).

Mărturisirea nu trebue prezentată, mai ales tineretului, ca un act de înjosire a personalității, ci ca o înălțare a ei, ca pe un act din care să nu lipsească elementul eroic. Desvăluirea sufletului în fața duhovnicului e ca un act de eroism, pentrucă eroic e tot ceea ce e împotriva egoismului din noi. Prezentându o astfel tânărul se va lăsa mai ușor târât spre o mărturisire deplină.

Dorind să aflu, care este obstacolul cel mai mare împotriva unei mărturisiri adevărate pentru tineret, am făcut o anchetă psihologică între o sută de adolescenți, din învățământul secundar.

Dintre cei o sută de subiecți adolescenți, abia patruzeci au răspuns că simt lipsa și binefacerile mărturisirii, chiar îndreptarea care urmează e pentru toți de scurtă durată. Se naște întrebarea pentruce ceilalți șasezeci de tineri nu-i simt rostul pentru sufletul lor? Trei dintre ei au scris că nu au păcate ca să trebue să se mărturisească. Cincizeci și șapte au întâmpinat piedeci în calea unei mărturisiri depline.

Dintre aceste piedeci nu lipsesc nici «graba», nici «stângăcia», nici «indiferența», nici «curiozitatea», nici «întrebările superficiale», nici «asprimea», nici acel apăsător «destul», pe care-l rostește duhovnicul, la mijlocul sau către sfârșitul mărturisirii.

(Sfârșitul urmează)

Pr. **Vasile Coman**

Preotul și misiunea sa

In trecutul vieții noastre naționale preoțimea a jucat rol hotărâtor. Nimeni nu poate tăgădui preotului importanța sa, ca factor de mare răspundere și de păstrare a ființei noastre naționale, în vitregia seculară a neamului nostru. Cu cât mai mult căutăm să descifrăm trecutul, cu cât mai mult căutăm să pătrundem tainele adânci prin care acest neam a biruit greutățile și a ieșit la lumină și la libertate, cu atât rolul bisericii și al preotului apare mai strălucitor. Strălucește ca un luceafăr în noaptea întunecoasă.

In jurul lui, ca a unui profet trimis de Dumnezeu, se strângeau unchiașii la sfat.

In jurul lui veniau cei împricinați să se împace și să li se dea dreptate. Cuvântul lui blând și domol împăca, sfătuia, liniștea și înălța sufletele.

Prin vremuri seculare văd și acum acest chip înmiresmat cu sfințenie, nu cu multă carte, ci cu multă înțelepciune, deslegând cărările întortochiate ale neamului. Il văd și acum — unchiaș bătrân cu plete albe — luând crucea și evanghelia, în sunet tânguitor de clopot, cu satul întreg după el, apucând, prin văi și coline, drumul pribegiei din calea viforniților amenințătoare.

Câtă dumnezeească liniște pe chipul lui, în toată frământata bejenie în care apuca! Câtă putere de dăruire!

In jurul preotului, a evangheliei și a crucii tămăduitoare, un neam întreg s'a adunat și s'a păstrat. Un neam întreg s'a adăpat la apa vie a bisericii noastre strămoșești și și-a sporit puterile vitale.

In drumul nostru golgotic Dumnezeu cu puterea Lui, prin biserica Sa și slujitorii Săi, a fost alături de noi.

Dar drumul Golgotei este și drumul învierii și al înălțării. Cu cât mai dramatică a fost suferința noastră, cu atât mai luminată învierea.

Și din întunerecul apăsării ni-a răsărit nouă lumina, pentrucă am avut cea mai nebiruită armă: credința în Dumnezeu, credința și legea noastră ortodoxă.

Aceeași sfântă datorie cade pe umerii noștri. Rolul preotului nu s'a terminat și n'a scăzut, ci cum trec timpurile, tot mai mult începe să i se arate menirea și importanța sa.

Neamul acesta trăește prin puterea bisericiii ortodoxe. Puterea bisericii este puterea neamului.

Sunt așa de împletite aceste două realități: biserică ortodoxă și neam românesc, încât nu te poți atinge de una fără să nu lovești și în cealaltă. De aceea problema sectară nu este numai o problemă bisericească, ci una de neam.

Cine este dușman al bisericii, este dușman și al neamului.

Numai oamenii fără minte socot, că poți „uri" sau „nesocoti" biserica și, în acelaș timp, să iubești neamul.

Toți fiii buni ai neamului, au fost fii buni și ai bisericii.

Siguri de acesta adevăruri, tari ca stânca de granit, noi preoții purtăm pe umerii noștri întreaga măsură a acestor adevăruri.

Noi păstorim sufletele. Mai mult decât atât: suntem apostoli ai lui Iisus și, implicit, ai neamului; datori de a ne mântui pe noi și a mântui sufletele nouă încredințate spre păstorire. Datori de a ține mereu aprinsă candela credinții lui Hristos și a iubirii față de neam.

Ce misiune înaltă îndeplinim!

Dar tocmai aici este greutatea. Cu cât misiunea este mai înaltă, cu atât greutatea ei este mai mare.

Să păstorim sufletele! Să hrănim aceste suflete, să le încălzim, să le stâmpărăm setea lor arzătoare după Dumnezeu. Să ne coborâm în ele, să le mișcăm pe unele, să le potolim pe altele. Să le bucurăm, bucurându-ne cu ele. Să plângem în durerea lor, să le mângâiem și întărim. Să le înălțăm pe aripi sburătoare ale seninului sideral...

Iată misiunea înaltă și grea a preotului!

Cum va putea sta oare preotul tare, neclintit și fără teamă în fața marilor sale greutăți?

Ce arme are el?

Arma cuvântului, a faptei și a blândeții.

Va sfătui, va îndemna, va îndruma și va dojeni, unde e cazul, cu blândețea Domnului.

Dar va trăi cu fiecare și în fiecare suflet.

Cum va putea face aceasta?

Cunoscându-și fiecare oaie lui încredințată spre mântuire.

A cunoaște parohia, a cunoaște câmpul de luptă, este cea dintâi cerință.

Preotul care-și face un plan de activitate înainte de a-și cunoaște câmpul de luptă, este asemenea comandantului, care vrea să atace cu succes, fără a cunoaște topografia locului de bătaie.

Pentru un preot lucrul cel mai principal este să cunoască parohia, să cunoască pe fiecare parohian în parte, cu toate necazurile, greutățile și bucuriile lui familiare.

Cum va putea ajunge la cunoștința parohienilor săi? Iată ce ne propunem să tratăm într'un articol viitor.

Pr. **Ioan Chioaru**

Pământ și cer

— Meditație —

Trup și suflet, moarte și viață: *om!* O, câtă misterioasă îmbinare în acestă existență creaturală! O unitate vie — coroană a creaturilor — plămadă a cerului cu pământul; două elemente antipodice topite într'acelaș creuzot din care se înalță o ființă de sbucium în frământare de gând — *omul.*

Cerul se coboară pe pământ și pământul se încleaștă de cer, se încrețesc frunțile munților, se izbesc stâncile cu pumnii durerii și plânge universul în geamătul mărilor.

„Căci nu fac binele pe care-l voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc, pe acela îl săvârșesc..." — Trup și suflet! Dorința de bine și răutatea 'ngemânată în carne. Mulțime de gânduri, ca o turmă de oi, dau năvală sub frunți și se luptă pentru întâietate, ca să se adape din izvorul de lacrimi al ochilor... Plânge lutul cel viu și adânc oftează suflarea de viață. E sbucium, e tulburare; se frământă cele două lumi și se războiesc puterile cerului cu umbrele întunerecului. „Diavolul umblă răcnind ca un leu..." și îngerii Domnului cântă slavă Celui de sus.

Cerul mă chiamă, pământul vrea să mă afunde. Cerul îmi cântă, pământul mă robește. Cerul îmi făgăduește, pământul mă amăgește...!

Văd luptă!... Cerul vrea să îmblânzească pământul, și lutul își asvârle noroiul în albastrul de sus. Un suflet geme închis în cătușele morții; viața vrea să se stingă și-o moarte hidoasă rânjește a biruință...

Doi ochi scânteind de durere nu mai pot plânge, e secetă 'n ei; gândurile s'au adăpat până 'n adânc, cu toată apa izvoarelor lor.

Trup și suflet!... Furtună și soare, geamăt și înduioșare. Moartea vrea să înghită viața, și viața turnând picur de viu pe gâtul morții, însângerează s'o facă vie.

Se clatină temeliile munților și tremură de durere piciorul sâncilor; cerul asudă și pământul trosnește ca vreascurile în văpaia cuptoarelor, Nu mai e picur, nu mai e plâns, ci numai scâncet și numai fior. In cap se îngână melodii de durere cu slova bucuriei ce vrea să crească, să se smulgă ca din cenușe, spre soare...

Doamne! Doamne...

M'acopere cerul și mi s'așterne în față pământul pustiu sub picioare; nisip din deșert care frige, căldură uscată ce mă face ca scoarța de salcie turtită 'n căruța uitată a vremii.

E viscol în mine, Doamne; furtună zburlie ce-mi zdrănțue trupul și-mi frânge oasele în amiază cu soare. Gardinile cerului Tău, scapătă și pământul grăbește

FOIȘOARA

Meditație

Inoire...

„Fericiți sunt cei cari ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe el", (Luca 11, 28).

Ne aflăm, din nou, la poarta unei primăveri a sufletului, în clipa covârșitoare, când conștiința noastră, așteptând mântuitoarea Inviere a Domnului, caută să se renască în curățenie morală. E un moment acesta al regenerării ființei omenești. Și coincide cu alt moment al vieții lumii, cu cel al trezirii la viață nouă a firii.

Pentru ca înoirea morală a vieții să fie efectivă, conștiința noastră trebue să-și îndeplinească oficiul său de judecător drept al faptelor noastre și să le sancționeze după meritul săvârșirii lor.

Viața omului cuprinde anumite îndatoriri care îl călăuzesc și-l îndrumă spre scopul final al vieții.

Pe cât sânt de categorice aceste îndatoriri, ele nu au însușirea de constrângere absolută. Omul, având libertatea de a le urma, sau a le abandona, în consecință poate dobândi fericirea veșnică, sau osândirea veșnică, așa după cum, în viață, a respectat sau nu, voia lui Dumnezeu.

Invingător în luptă, este celce se hotărește a păzi neatinse preceptele acestea în toată curățenia lor.

Preotul, „sarea pământului", propoveduitor al adevărului, trebue să-l și urmeze cu mai multă stăruință. Căpitanului de oaste nu i se iartă greșelile și nici împuținarea entuziasmului de luptă.

A trăi însemnează a cultiva în tine, și bine'nțeles, în cei cari ne înconjoară, adevărul, binele și frumosul.

Acest fel de viață însemnează a te desăvârși, năzuind spre Ziditorul nostru, izvorul vieții și al luminii, al dragostei și al dreptății, — deci a te apropia din ce în ce către idealul perfecțiunii.

Este un drum veșnic în urcuș, spre culmile idealismului creștin, — la capătul acestui drum se deschide perspectiva orizontului fericirii adevărate.

Prin virtute, la biruință: nu va să zică altceva, decât viața ta să fie, întru toate, conformă cu legile Evangheliei Mântuitorului.

Dovedește dar prin faptele tale, ascultare față de poruncile dumnezeești, supunere nesilită, cum te-a învățat pilduitor Mântuitorul „că n'am venit să fac voia mea, ci voia Celui ce m'a trimis pe mine". „Nu lumii să-i placeți, ci lui Dumnezeu", — atunci, cu adevărat putem rosti ruga zilnică: „Vie împărăția ta".

De vrei să-ți fie lupta vieții încununată cu izbândă, și fericirea veșnică să-ți fie dăruită de cel Atotputernic ca răsplata ostenelii tale, îndeplinește poruncile Lui, căci fericiți cu adevărat vor fi numai „Cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe el". — Preot *Ion T. Munteanu.*

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(7) De protopopul **Gh. Maior**

Ortodoxia noastră a Românilor, în frământările de reunire bisericească de astăzi, a fost găsită de streinii trimiși pentru cercetări pe teren ortodox de cea mai firească, de cea mai creștinească și mai acceptabilă.

Ortodoxia aceasta e viața sufletului românesc, Sufletul românesc moare, ca peștele pe uscat, îndată ce va fi lipsit de ortodoxie. Sufletul nostru e suflet de oriental, care se cufundă în el, — cumulând amintirea multor culturi cari au fost, — și acolo găsește apoi scara, pe care se poate înălța la cer, suflet care stă de vorbă și cu sine și cu cerul, suflet căruia îi place mirosul de tămâie, aurul soarelui, albastrul cerului, și întinsul vieții sfințite, iubind siguratatea însoțită și vivificată de Dumnezeu și răzimată de pământ. Totul să-i vorbească de aceasta, tăcând să-i vorbească! Nu se împacă cu apusul, aspru, sec, lumesc și agresiv. Simte cum această stârpiciune îi usucă viața și îl ucide. Român și creștin ortodox, este unul și acelaș lucru. Il confirmă însăși biserica unită, care în afară de privirea îndreptată spre Roma, căci singuri spun, *că au deschis numai fereastra* spre ea, — sufletul poporului n'are nimic comun cu ea, e eminamente ortodox în toate manifestările lui. Sfântul Scaun pentru el e o nedumerire; un sfânt cu patru picioare!

Să nu vă încânte importul din apus. E moartea sufletului specific românesc. Păstrați-i și întăriți-l ortodoxia lui; e elementul lui de viață.

Așa trebue să-și privească un viitor preot, cu adevărat român, legea lui și a națiunii lui. Va trebui să o vadă limpede drept o existență creată de Dumnezeu și de Biserică dar care e mai presus de oameni, de nații, de hotare și de vremi, care nu caută să nimicească individualitatea popoarelor, ci vrea să o purifice, înalțe și fortifice, și care tocmai de aceea s'a lăsat înțeleasă, cuprinsă și introdusă

să'nghită tot ce mişcă pe aria pieptului său — şi trup şi suflet!...

«*Om nenorocit ce sunt!*» Plămadă de lut tivită cu cer, un mototol cu ochi, care mişcă; un sbucium al durerilor din veac. Trup care uită de suflet; pământ care se sfarmă 'n secetă şi alungă chiar ploaia ce vine din suflet. Un biet luptător lăsat în poala vremelniciei cu râvna de-a prinde în braţele sale veşnicia.

Doamne!... Picioarele mi s'au lipit — topite — de lutul de jos şi-mi ard tălpile de durerea păcatului. Mânile mele, cu sufletul adunat în pumni, pâlpâind ca o candelă ce vrea să se stingă, s'au ridicat spre Tine, spre ceru-Ţi înstelat ca o tiară regească, spre cerul aprins de dragostea dumnezeiască, de dragostea Ta, Părinte.

Sufleteşte sunt lungit ca o scară între cer şi pământ, nu însă ridicat şi cu picioarele din praful care arde. Pe treptele ei alunecă glas de cerească chemare şi încearcă frângere, vârtej de păcate. Picioarele mă târăsc să mă afunde în prăpăstuirea pământului, iar râvna sufletului spre Tine mă face să clatin tâtânile ochilor mei ca să se frângă zăvoarele uşilor ce nu vor să mai lase vărsare de lacrimi.

Doamne, zdrobeşte încuietorile cari mi-au furat plânsul şi descleaştă-mi picioarele din tina de ios, ca să mă pot ridica, întreg, la Tine; curat ca o turmă ieşită din scăldătoare şi fă ca pe scara sufletului meu — întinsă spre cerul Tău — să nu mai văd vârtej de păcate, ci s'aud numai glas de cerească chemare.

Atunci, trup, suflet, moarte: *viaţa*, — oglindă a cerului în care s'a desăvârşit pământul.

Nichifor Todor

Forma de conducere în biserica creştină în primele trei veacuri, de *diacon Gh. I. Soare*, doctor în teologie. Bucureşti, Tip. „Carpaţii", 1938. Pag. 194. Lei 150.

In seria publicaţiilor de ştiinţă teologică, lucrarea părintelui diacon Gh. I. Soare este o preţioasă contribuire la progresul cercetărilor asupra dreptului bisericesc. Cartea ar putea aduce bune servicii şi acelor fruntaşi mireni, cari voesc să cunoască temeinic drepturile bisericii *apărându-le şi respectându-le* după cuviinţă. In acest scop, socotim că autorul va trebui să stăruiască mai mult asupra însemnatului rol atribuit mirenilor în activitatea lor pentru biserică.

Colaborarea elementului laic în organismul bisericesc nu poate fi considerată ca un fel de modernism, mai mult sau mai puţin viabil; — ea este un element care a existat din timpuri străvechi chiar în bisericile noastre ortodoxe, lucruri pe care păr. diacon Soare le ştie mai bine decât noi. Fiind vorba despre un *drept* al laicilor, faptul se impune ori cărui iubitor al dreptului şi al obiectivităţii.

Legea rechiziţiilor

[Sfârşit]

In cazurile prevăzute de prezenta lege, orce bun de orce categorie şi sub orce formă, aflat în mâna orcărui deţinător, se va putea rechiziţiona.

In acelaş scop, se pot cere orice prestaţiuni de servicii şi se poate chema şi întrebuinţa, atât în folosul armatei, cât şi al altor servicii ale ţării, orce persoană civilă, bărbat sau femeie, care nu a împlinit vârsta de 70 ani, fie simpli lucrători sau meseriaşi, fie profesionişti sau specialişti, fie pensionari ai statului, sau ai oricărei instituţiuni sau intreprinderi publice ori particulare.

Remunerarea persoanelor rechiziţionate se va face conform prevederitor tarifului anual al rechiziţiilor, ori potrivit dispoziţiunilor în vigoare la epoca respectivă.

Sunt scutite de rechiziţii pentru cartiruirea trupelor în timp de pace:

Toate proprietăţile Familiei Regale, edificiile destinate locuinţei M. Sale Regelui sau a unui membru din Familia Regală, precum şi cele ale Domeniilor Coroanei;

Bisericile sau casele de rugăciuni al oricărui cult recunoscut de stat;

Edificiile de instrucţiune publică, numai părţile strict necesare funcţionării;

Mănăstirile de călugăriţe;

Mănăstirile de călugări numai locaşul necesar pentru exercitarea cultului şi locuinţa monahilor;

Edificiile intreprinderilor industriale necesare funcţionării acestora.

Sunt scutite de prestaţii de serviciu:

Persoanele civile cari au vârsta mai mare de 70 de ani;

Invalizii de războiu şi cei neapţi din cauza unei infirmităţi sau unei boale;

Membrii clerului, oricărui cult recunoscut de stat, sunt scutiţi de prestaţiuni de serviciu, în afară de serviciul religios;

Consilierii regali, membrii guvernului, foştii prim-miniştri, membrii Corpurilor legiuitoare, în timpul funcţionării acestora.

In caz de manevre, concentrări şi călătorii de instrucţie, în baza consiliului de miniştri, se pot face rechiziţii de animale, vehicule cu tracţiune animală, harnaşament, biciclete, autovehicule, motociclete şi materiale de tot felul.

Toate reclamaţiunile proprietarilor de bunuri rechiziţionate, relativ la preţuri, eliberări de chitanţe provizorii sau bonuri definitive, precum şi la înscrierea valorii în bonuri şi la achitarea bonurilor, se vor adresa comisiunii mixte de rechiziţii, prin cercul de recrutare respectiv.

Hotărârile comisiunilor mixte vor putea fi atacate cu recurs înaintea comisiei centrale de rechiziţii, în termen de 30 zile dela comunicarea lor, pentru violare de lege, incompetenţă, omisiune esenţială şi vădită eroare de fapt.

Dacă dăunatul este nemulţumit de decizia dată de comisia centrală de rechiziţii, litigiul urmează a fi rezolvat pe calea dreptului comun.

Orce persoană militară sau civilă, care fără să aibă calitatea sau să fie autorizată, va ordona să se facă rechiziţii, sau va efectua rechiziţii, precum şi acei care deşi autorizaţi, vor comite abuzuri în executarea rechiziţiilor, cu sau fără vreun interes, sau care vor refuza să dea bon, chitanţă sau adeverinţă, pentru bunurile rechiziţionate, vor fi pedepsiţi cu închisoare corecţională dela 6 luni la 2 ani şi amendă dela 10.000 la 50.000 lei. In timp de războiu pedeapsa şi amenda vor fi îndoite.

Un regulament de administraţie publică va desvolta prescripţiunile legii de faţă.

Asociaţia Clerului ortodox rom. „A. Şaguna", Secţia Sibiu

Anunţ

Aducem la cunoştinţa Cuc. preoţi că la 1 Iunie 1940 se deschide *Căminul preoţesc* dela **Bazna** şi va rămânea deschis până la 15 Septemvrie 1940.

Preţul camerelor va fi:

	Iunie Septemvrie	Iulie August
Cameră cu 1 pat	30 Lei	40 Lei
„ „ 2 paturi	45 „	60 „
„ „ 3 „	60 „	80 „

Pentru **alţi oaspeţi,** cari nu sunt membri ai Asociaţiei Clerului, preţul camerelor va fi:

	Iunie Septemvrie	Iulie August
Cameră cu 1 pat	50 Lei	80 Lei
„ „ 2 paturi	70 „	100 „
„ „ 3 „	90 „	130 „

Cei ce doresc să li se reţină camere, vor anunţa aceasta cel mai târziu *până la 15 Maiu 1940*, părintelui consilier mitropolitan Emilian Cioran, preşedintele Secţiei Sibiu, care va acorda camerele în ordinea întrării cererilor. Celce nu achită în 48 ore dela data primirei avizului jumătate din preţul camerei acordate, perde dreptul la ea şi se va acorda altuia.

După data de 15 Maiu 1940, cererile pentru reţinerea camerelor se vor adresa Administratorului Căminului preoţesc dela Bazna, judeţul Târnava-mică.

Comitetul Secţiei Sibiu

Subscriind bonuri de înzestrare a armatei, subscriem pentru ţară şi pentru fiecare dintre noi. Fără linişte la hotare nu putem avea liniştea avutului şi a muncii noastre. Să dăm cât mai mult oştirii, căci Pentru noi dăm.

Dumineca Ortodoxiei la Blaj

Dumineca Ortodoxiei, în acest an, a fost prilej de praznic înălţător în Blaj, oraşelul dela unghiul Târnavelor.

După Sf. Liturghie, dela biserica ortodoxă, toată suflarea dreptcredincioasă, implicit elevii ortodocşi dela şcolile sec. locale, s'a încolonat în procesiune către sala „Apollo", în frunte cu distinşii oaspeţi dela Sibiu, P. C. Păr. *Dr. Liviu Stan*, profesor la Academia teologică „Andreiană" şi P. C. Păr. *Dumitru Veştemean*, precum şi preoţii locali.

In sala amintită, Pr. Prof. Dr. Liviu Stan, invitat de Societatea naţ. a fem. rom. — filiala Blaj, a ţinut o instructivă conferinţă despre: „Problema unirii".

Conferenţiarul lămureşte naşterea şi fiinţa bisericii unite cu Roma; analizează metodele cu care se lucrează astăzi, şi încheie conferinţa, — cu viu interes ascultată de numeros public, — prin a arăta că singura cale pentru unirea bisericilor româneşti este — întoarcerea „fiilor risipitori" la casa părintească.

Conferinţa a fost încadrată într'un ales program artistic al Soc. „Sf. Gheorghe", a elevelor şi elevilor ortodocşi din Blaj. De remarcat câteva puncte muzicale, executate de elevele şc. norm. de fete, sub conducerea elevei Carolina Radu, cl. 8 norm. fete, şi poezia originală a elevei Aurica Ţicu cl. 7 lic. fete. Imn de slavă — Ortodoxiei.

S'au distribuit premii pentru cele mai bune lucrări de religie ale elevelor dela şcolile secundare din localitate.

La urmă dna Maria Alexandrescu, preşedinta Soc. ort. naţ. a fem. rom. — filiala Blaj, mulţumeşte Păr. prof. Dr. Liviu Stan pentru conferinţa ţinută. — *Asistent.*

Mitropolia *în Dreptul canonic ortodox*, de acelaş autor, Bucureşti, 1939, Tip. „Carpaţii". Pg. 60. Preţul?

O broşură, conţinând observări scurte asupra formării instituţiei mitropolitane, asupra unor prerogative ale mitropolitului, cu dispoziţii canonice generale privitoare la funcţionarea sinodului mitropolitan. Scrisă clar şi documentat, arată rolul îndeplinit de sistemul mitropolitan în organizaţia bisericească.

---

ca forţă diriguitoare şi creatoare în viaţa naţiunilor după firea fiecăreia. Şi meditând şi mai temeinic decât am putut face noi acum — amăsurat puterii vârstei voastre şi a scurtimii vremii, nu se poate să nu vă convingeţi, că ortodoxia, expresia sufletului de oriental meridional, s'a contopit cu sufletul românesc, provenind şi el mai ales din orient, în aşa măsură că răpindu-i-o, aceasta ar pieri.

Priveghiaţi şi vă rugaţi să nu se întâmple aşa ceva prin a noastră nevrednicie.

5. Un mic popas. Scopul urmărit.

De şase dumineci şi sărbători mă ocup de nişte chestiuni, în cari, sigur, până acuma aţi văzut puţină pastorală. In cea dintâiu convorbire aminteam în treacăt de ce fac această introducere. Totuşi unii dintre voi vor fi rămas nedumeriţi, neînţelegându-i rostul.

Unii vor fi zis: „Tot anul trecut din Octomvrie până în Maiu nu ne-ai spus ce e religia?" Alţii: „Nu ne-ai mai vorbit de atâtea ori de ortodoxie?" — Ba v'am vorbit, dar prin cele spuse altădată, am urmărit să vă lămuresc noţiunile legate de problema mare a fiinţii religiunii şi a ortodoxiei în special. Acum am privit religia numai sub aspectul ei pământean, fiind partea axiomatică a Pastoralei.

Credeam necesar să adun într'un mănunchiu tot ce mi se părea că poate lămuri problema propusă pentru anul în curs.

Era necesar să vă reîmprospătez, că religia o realitate vie, care face parte întregitoare din sufletul omenesc, că fără ea sufletul este ca trupul fără o mână, fără un ochiu, dacă nu e chiar mai nenorocit; că religia obiectivă e înafară de om, şi se cere să fie coborîtă în interiorul lui pentru a-l înălţa şi a-i lărgi orizontul; că ea grăieşte întregului suflet şi are să influenţeze întreagă viaţă omenească ca factor permanent activ; că organul care înalţă pe fiecare şi leagă suflet de suflet, existent dela creaţie până la ziua cea mare, e Biserica ortodoxă, că ea are o precisă doctrină şi unica în adevăr fericitoare şi şi-a fixat cea mai firească atitudine de viaţă, fiind ortodoxia un fel precis şi anume: cel mai superior fel de a trăi; — era necesar să fac toate acestea nu pentrucă nu le-aţi fi ştiut, nu fiindcă nu vi le-aşi mai fi spus până acum, ci pentrucă am voit să vă conving din ce rezervor are să ţâşnească aproape dela sine normele şi conduita pastorală de mai târziu.

Am voit să vă fac să înţelegeţi, că celce vrea să samene şi secere în ogor sufletesc, ca şi un plugar bun, trebue să fie în clar cu firea pământului în general şi cu rânduelile firii lăsate de Dumnezeu, cu soiul şi puterile semінţei, cu felul pământului propriu în care are să lucreze, că toată truda lui are să se acomodeze acestor cunoştinţe, pe cari trebue să le aibă prezente în suflet oridecâteori vrea să facă ceva din ceeace alcătueşte plugăria.

Tot omul, care încrează în lume, are o anumită credinţă şi ştiinţă, o anumită dragoste şi speranţă în munca, de care s'a apucat sau se ocupă şi pe cari nu stă să şi le formuleze ori repeteze de fiecare dată. Ele trăiesc şi cresc deodată cu el. Scopul convorbirilor de până acum deci acesta a fost: să vă arate, cari noţiuni practice din domeniul ortodoxiei trebue să aibă realitate vie şi permanentă în sufletul vostru, atât de vie şi de trează, de conştie şi de permanentă, încât fiecare firicel de nerv al vostru, şi în somn, să nu poată acţiona decât în perfectă consonanţă cu ele. Aşa de mult trebue să le frământaţi în cugetul vostru, şi aşa trebue să vă pătrundeţi de ele, încât pentru voi să fie tot atât de naturale, cum este pentru matematic axioma că întregul este perfect egal cu sine însuşi. Altcum comorile de nedescris ale Bisericii noastre nu pot fi transformate în bucăţelele de pâine ale vieţii sufleteşti de toate zilele.

A medita asupra aspectului terestru şi practic al religiei ortodoxe până la perfecta identificare a voastră cu ea şi cu Biserica care o mărturiseşte, este ceeace am urmărit până acum.

Nu e tot ce ar trebui spus. O ştiu. Socot însă că pentru ceeace am urmărit eu, va fi deajuns.

Aceste idei sunt firele de urzeală între care aveţi să bateţi beteala vieţii creştineşti; ele constituesc scheletul filosofiei practice sociale, al ortodoxiei voastre. Permanentizându-le în voi, vor fi în stare cred, să vă spună în fiecare clipă ce aveţi să faceţi şi cum aveţi să lucraţi, ca să fiţi dintre ceice adunaţi cu Domnul.

V'am pus deci în mână — busola cu forţele ei magnetice. Urmează să facem cunoştinţă cu regulele cârmuirii.

Dar mai întâi ceva despre cârmaciu.

(Urmează)

Apariţie cam rară pentru ţara noastră, *aurora boreală*, bine cunoscută locuitorilor din ţările nordice, s'a petrecut, în ziua de Luni, şi în câteva localităţi româneşti. Luminosul meteor în care, timp de câteva minute, orizontul spre nord pare cuprins de flacări, a produs unele turburări în comunicatele radiofonice şi telefonice. Aurora boreală a fost semnalată în tot centrul Europei.

Probleme-Recensii-Comentarii

„Dumineca Ortodoxiei" la Braşov s'a sărbătorit într'un cadru festiv şi deosebit de impunător în acest an. Serbările din această zi au fost onorate cu prezenţa a două personalităţi laice alese pentru biserica noastră: dl Nichifor Crainic şi Victor Papilian.

Sâmbătă seara s'a ţinut în sala festivă a liceului „A. Şaguna" conferinţa dlui Nichifor Crainic: „Concepţia ortodoxă despre cultură". In faţa unui public numeros dsa a arătat raportul genetic dintre cultură şi religie. Cultura e fiica religiei şi sub ocrotirea ei s'au desvoltat toate ramurile cari alcătuiesc ceeace numim cultură. In partea a doua a vorbit despre ortodoxie şi cultură, subliniind viziunea largă pe care o deschide culturii ortodoxia. Conferinţa a fost atât de înălţătoare încât orce rezumat înseamnă o nedreptate.

Invitat de Societatea femeilor ortodoxe române, filiala Braşov, a vorbit tot dl N. Crainic, Duminecă la ora 11½, despre triumful artei în răsărit, reliefând valoarea şi superioritatea artei ortodoxe.

Iar în după amiaza zilei s'a ţinut în sala „Astra" o frumoasă serbare religioasă, aranjată de soc. „Sf. Gheorghe" a elevilor lic. „A. Şaguna".

In cadrul unui concert religios s'a jucat misterul creştin ortodox al dlui V. Papilian: „Cerurile spun", în 8 tablouri reprezentând învierea neamului şi a credinţei strămoşeşti din Ardeal. Sala „Astra" a fost plină până la refuz, iar elevii au răsplătit aceasta printr'o reuşită interpretare a rolurilor. Trei ore încheiate s'a arătat istoria şi biruinţa credinţei strămoşeşti în Ardeal, simbolizată printr'o biserică pe care nici uneltirea catolică, nici cea protestantă, nici toate stihiile vremii vrăjmaşe n'au putut-o dărâma, ci s'a înălţat ca prin minune.

Autorul însuşi a coborât în mijlocul elevilor interpreţi şi i-a felicitat pentru modul reuşit în care au interpretat-o.

A fost o serbare înălţătoare şi o dovadă că în vechea cetate a rezistenţei ortodoxe Frăţia Ort. Rom. de sub conducerea dlui director I. Moşoiu, secondată de soc. „Sf. Gheorghe" a elevilor lic. „A. Şaguna", lucrează intens. E un exemplu care poate fi urmat.

*

Conferinţă preoţească. — Fruntaşele comune săcelene au avut nou prilej de afirmare pe teren bisericesc şi cultural. Incă din toamna trecută s'a hotărât ca prima conferinţă de primăvară a preoţilor din tractul Braşov să fie ţinută la *Cernatu*, parohia centrală a celor şapte comune săcelene, condusă de păr. S. Garcea.

La serviciul divin oficiat de un sobor de preoţi, în frunte cu păr. protopop Dr. N. Stinghe, a participat o mulţime de credincioşi din Săcele. După invocarea Duhului sfânt, s'au rostit rugăciuni pentru pacea lumii. A predicat păr. *Stelea* din Bod despre împărăţia lui Dumnezeu, după care a vorbit păr. protopop, îndemnând poporul să păstreze credinţa ce a caracterizat dealungul vremii pe vrednicii săceleni de odinioară.

A urmat şedinţa intimă a preoţilor în sala festivă a căminului cultural. Au conferenţiat Pr. *V. Marin* despre momentele mai însemnate ale sfintei liturghii, şi prof. *Vasile Coman* dela liceul „A. Şaguna", despre o anchetă cu mai mulţi tineri în legătură cu Sf. Taină a spovedaniei. La discuţii au luat parte mai mulţi preoţi. La conferinţă a mai fost de faţă P. C. Sa păr. *Stamatiadis*, şeful comunităţii greceşti din Braşov. P. C. Sa a depus o adresă prin care face apel călduros către preoţimea din România să strângă rândurile împreună cu poporul elen pentru întărirea ortodoxiei. Arhim. Stamatiadis este un mare prieten al românilor. — *Coresp.*

*

Tot despre sectari. — In multe rânduri s'a dat în vileag pericolul sectelor care ni-a clătinat multe suflete din credinţa cea adevărată. Problema sectară depăşeşte cadrul religios, fiind şi problemă naţională.

— Eram într'un sat pe zonă, unde frumuseţile naturale încadra într'un belşug cu daruri divine ţărâna păstrătoare de strălucire străbună. O gură de rai în care gâlgâie multă simţire românească. In gara pe unde trecea trenul de două ori în zi, oprindu-se să bea apă de fiecare dată, mai mulţi ostaşi având faţa luminata de bucuria desconcentrării se pregăteau de plecare spre casă, ducând cu ei mulţumirea că şi-au făcut datoria de a străjui pământul ţării contra poftitorilor lacomi.

Ofiţerul adjutant al unui batalion, cu sufletul plin de indignare, mi-a arătat pe un singur ostaş, spunându-mi:

„Acesta-i „pocăit". Este singurul om care a refuzat să lucreze la tranşee în zi de Sâmbătă, pe motiv că credinţa lui îl opreşte"...

Sărmanul frate ostaş, prins în mrejile unei rătăciri de credinţă, a fost în stare să se desprindă şi din blocul solidar al naţiei. Cazul este prea grăitor pentru a mai necesita un comentar referitor la atitudinea refractară a sectarilor faţă de ordinea din stat.

Ţăranul nostru are un cult sfânt pentru îndatoririle sale faţă de ţară, şi pe care le arată mai ales atunci când îmbracă haina ostăşească.

Din acest cult strămoşesc, rătăcirea sectară a fost în stare să abată pe acel ostaş. In zi de Sâmbătă el a refuzat să afunde cazmaua în pământ pentru a-şi face adăpost împotriva unui eventual atac străin.

Este în gestul acesta un dispreţ pentru credinţa noastră şi o nesocotinţă criminală faţă de obligaţia unui român pentru pământul românesc, nesocotinţă adusă de pe meleaguri străine de noi şi de credinţa noastră.

Rătăcirea sectară este o abatere gravă dela adevărurile credinţei ortodoxe. Răstălmăcirile lor sânt de colorit internaţional.

Ei zic că se bazează pe Sf. Scriptură, — şi-i calcă poruncile.

Pentru aceşti rătăciţi însemn aici cuvintele Sf. Pavel:

„Tot sufletul să se supună stăpânirilor mai înalte, căci nu este stăpânire decât *dela Dumnezeu*, şi stăpânirile care sânt, dela Dumnezeu sânt rânduite. Aşa că cel ce se împotriveşte stăpânirii, se împotriveşte *rânduielii lui Dumnezeu*, ear cei care se împotrivesc, îşi vor lua osânda". (Romani 13, 1—2).

Ostaşul, din secta „pocăiţilor", negreşit şi-o va luă, cum merită. — Pr. *Gh. Şerbu.*

Nr. 203/1940 (24) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Luncoiul de sus,** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola din parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a concura, se vor adresa oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului, la Brad, în termin.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Brad, la 18 Martie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

INFORMAŢIUNI

Trecere la ortodocşi. După botezul celor două eleve, ai căror părinţi sunt sectari, în parohia Sibiu-inferior I, se mai încrestează un fapt îmbucurător. Şi anume: trecerea la ortodocşi a unui unitarian, în etate de 39 ani. Dupăce i s'a făcut catehizaţia obişnuită, el a fost botezat, într'un cadru restrâns, de păr. Ioan Chioaru, Sâmbătă 9 Martie. După botez a urmat cununia lui religioasă, în biserica din strada Lungă, cu o creştină ortodoxă.

Medalia «*Centenarul Regelui Carol I*» o vor primi toate persoanele care fac donaţii pentru înzestrarea armatei.

Parastas la mormintele preoţilor *C. Popescu* şi *C. Leucuţa* din Şimand-Arad, ucişi mişeleşte înainte cu 20 de ani, s'a slujit săptămâna trecută, de un sobor de preoţi, în frunte cu P. S. episcop *Andrei* al Aradului, care a rostit, la acest prilej, o cuvântare accentuând semnificaţia celor două morminte în apropierea frontierei de vest a ţării.

Parastas. Marioara Munteanu (Debu), mamă, Minerva Debu soră, protopopul Ioachim Munteanu bunic, nemângâiaţi şi zdrobiţi de durerea pentru pierderea scumpului şi în veci neuitatului lor fiu, frate şi nepot Dr. Viorel Vasile Debu, fostul primprocuror al parchetului Treiscaune, care a fost răpus de mână criminală din Sfântul Gheorghe, învită rudele, prietenii şi cunoscuţi a lua parte la slujba parastasului de 1 an, Duminecă în ziua de 7 April a. c., la ora 11 a. m., în catedrala ortodoxă din Sibiu.

Măsură îndreptăţită. P. S. Efrem, locotenent de arhiepiscop al Chişinăului, a dispus ca toţi parohii să cerceteze de urgenţă numărul celorce trăesc în concubinaj şi să-i îndemne să facă formele necesare la ofiţerii stării civile, ca astfel după sfintele Paşti să se poată îndeplini îndată taina cununiei.

O şcoală veche de cântăreţi. Gazeta de luptă creştinească „Raza" din Chişinău arată că Şcoala de cântăreţi din Basarabia, în activitatea sa de peste o jumătate de veac, a dat în slujba bisericii o respectabilă serie de elemente pregătite, al căror număr trece peste o mie. Dela anul 1919, adecă dela *naţionalizarea* şcoalei, până în anul 1938 numărul absolvenţilor este de 359. Unii dintre aceştia fac parte din numărul celor hirotoniţi diaconi şi chiar preoţi; marea majoritate însă continuă munca frumoasă de a duce la inima credincioşilor învăţătura sfintei biserici prin graiul şi armonia cântărilor.

Act de mulţămire. In numele bisericii ortodoxe din parohia *Noul-săsesc*, Târnava-mare, aduc calde mulţămiri bunului creştin *Ioan Hălângrăvean* şi familiei sale, care au donat lucruri, pentru sfânta noastră biserică, în valoare de 3000 lei. Dumnezeu să răsplătească pe ceice iubesc podoaba casei Sale. — Pr. *Nicolae Petri.*

Călugări români, pe muntele Athos, erau, înainte de marele războiu, peste o mie; acum nu sânt decât 262.

Liturghii ortodoxe, în limba engleză, au început să se slujească într'o biserică anglicană din Londra.

Pensie pentru femei bătrâne. Suveranul Marei Britanii a semnat legea prin care se acordă pensii femeilor bătrâne şi văduvelor, dela 60 de ani în sus. Se crede că peste 300.000 de femei vor intra în cadrul prevederilor acestei legi, care intră în vigoare la 1 Iulie 1940.

La Clinica balneologica din Cluj (strada Mico 4), de sub direcţia dlui profesor *Dr. M. Sturza*, se începe în ziua de 1 April 1940 un curs pentru instruire şi perfecţionare de maseuri şi băieşi. Durata cursului este de 3 luni (băieşi) şi de 6 luni (maseuri). Doritorii de a urma aceste cursuri se vor anunţa la Clinică, plătind o taxă de 1000 lei (băieşi) sau 1500 (maseuri). In timpul lunilor de şcolaritate vor trebui să lucreze 6—8 ore la zi. Se primesc bărbaţi şi femei între 20—35 ani, care trebue să ştie bine ceti şi scrie.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 31 Martie 1940, va predica părintele *I. Opriş.*

Conferinţă publică. Duminecă în 31 Martie 1940, ora 18 (6 seara), în sala prefecturii judeţului Sibiu, va vorbi dl prof. universitar *C. Kiriţescu* despre: Regele Carol I, o mare personalitate morală. Publicul este învitat să asiste la această conferinţă.

Douăsprezece miliarde. *S'au subscris, într'un avânt de patriotism, la bonurile pentru înzestrarea armatei, peste douăsprezece miliarde lei. Subscripţia rămâne deschisă, după cererea cetăţenilor. — Inainte, deci, pentru izbăvirea patriei!*

Nr. 167/1940 (21) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Râuşor,** din protopopiatul Oltul-Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesia parohială 2 jugăre arător.
3. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oltul în Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 8 Martie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial

Pr. Gheorghe Ivaşcu
adm. protopopesc,

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 260/1940 (22) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Gheorgheni,** protopopiatul Oituz, judeţul Ciuc, în baza ord. P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 1305 Bis. 1940, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială primită prin reforma agrară în extensiune de 14 jugăre 1423 st. p. fânaţ de munte şi 10 jug. 1153 st. p. arabil.
3. Stola uzitată în parohie.
4. Intrucât parohia nu dispune de locuinţă parohială, consiliul parohial îşi ia obligaţia de a se îngriji de locuinţă pentru noul paroh până la construirea unei case parohiale proprii.

Concurenţii, preferiţi cei ce cunosc limba maghiară, îşi vor înainta cererile de concurs în termenul fixat la oficiul protopopesc Oituz, Poiana Sărată, judeţul Treiscaune. La cerere se va anexa şi prealabila încuviinţare de candidare dela P. V. C. pe lângă actele cerute de concurs.

Candidaţii cu aprobarea oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie într'o Duminecă sau sărbătoare pentru a se face cunoscuţi enoriaşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Ioan Rafiroiu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBL. A „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 7 Aprilie 1940 — Nr. 15

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

SIBIU 2 IV. 1940

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de I ... Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

In legătură cu armonizarea salariilor

Guvernul actual urmărind așezarea Statului pe temeiuri mai drepte, mai sănătoase și mai raționale, a luat în acest sens o serie de măsuri cari sunt de mult așteptate.

In cadrul acestui plan a numit o comisiune care va studia și rezolva problema ierarhizării funcțiunilor publice și a armonizării salariilor. O lege statornică va fixa și va asigura un loc precis și un salariu corăspunzător fiecărei categorii în tabela generală a salariaților, încât nu vor mai putea fi augmentate sau micșorate după bunul plac salariile unei sau altei categorii de slujbași, prin scoaterea ei din locul precis în care se află în ierarhia generală.

Preoțimea are motive speciale să se bucure de anunțarea acestei legi, căci ea a fost supusă în tot timpul de după războiu tratamentului celui mai discreționar în ce privește salarizarea. Cât timp salariile au tot crescut, între 1921 și 1929, preoților li s'au acordat întotdeauna sporurile de scumpete cele mai modeste, iar dela 1930, când începe marea criză financiară, salarul lor a fost supus la patru curbe, pe când al celorlalți slujbași numai la două. E adevărat că guvernul trecut al dlui Tătărescu a înlăturat cele două curbe în plus de pe salarul preoțimii, dar el a rămas cu toate acestea nu numai expus la buna dispoziție și la aprecierile diferiților miniștri de finanțe și de culte ce se perindă, ci și la un nivel extrem de scăzut față de salariile celorlalți funcționari și față de munca ce o prestează preoții și de greutățile cărora trebue să le facă față.

Dacă o lege de armonizare a salariilor este așteptată cu nerăbdare de preoțime, ea n'ar putea fi întâmpinată cu bucurie de cât în cazul că ar pune capăt situației nedrepte și grele în care a fost ținută această categorie esențială în existența neamului, care este preoțimea. Căci în caz că legea care se anunță ar consfinți și ar definitiva inegalitatea de acum, ea ar crea o situație cu mult mai grea de cât cea de până acum, luând, pentru multă vreme, orice nădejde de zile mai bune din sufletul preoțimii.

Este necesar să se asigure preoțimii posibilitățile unei existențe demne și nestânjenite la tot pasul de neajunul grijilor. Numai așa se poate dedica cu trup și suflet misiunii sale care nu este numai a sa, ci este misiunea principală a statului nostru: ridicarea satului, ridicarea poporului sub toate raporturile.

Experiențele de până acum ar trebui să învețe factorii noștri de stat că numai sub egida preotului se poate susținea realist, stăruitor, cu autoritate morală, acțiunea de ridicare a satului. Unde e preotul prezent, poporul vede — și vede drept — garanție de seriozitate; preotul cunoaște ca nimeni altul realitatea multiplă și nuanțată a satului, cu pedicile ce stau în calea progresului lui, cu posibilitățile ce le ascunde, cu metodele pe cari imponderabilele sufletești ale satului le admite. Preotul îmbracă ori care acțiune din sat în vraja unei seriozități și importanțe care angajează răspunderea adâncă și tot ce e mai bun în oameni.

Să i se creeze preotului condițiile unei existențe demne și pentru a se susținea prestigiul lui în fața poporului, căci dacă scade prestigiul preotului, scade însași puterea credinții și a moralității. De ce să nu fie salarizat preotul la același nivel ca agronomul, sau medicul sau oricare alt slujbaș cu studii universitare așezat în mediul rural? Munca lui nu e mai puțină și nici mai de disprețuit. Veniturile dela epitrahil sunt în cele mai multe părți ale țării inexistente, ba în timpurile actuale amenință cu dispariția aproape pretutindeni. Iar situația morală a preotului este de așa natură că el trebue să ajute în mod special pe nenorociți, să fie mai darnic cu orfanii și cu cei săraci. Apoi dacă un alt slujbaș își pretinde diurna sa, lucrul pare cât se poate de firesc, dar preotul când aduce aminte de ceeace-i compete, e taxat de lacom, face figură rea, căci dela preot poporul așteaptă o desăvârșită desinteresare de cele materiale. Și faptul acesta face pe atâția preoți să se jeneze de-a mai aminti de răsplata muncii lor, deși lipsurile materiale ale familiei fac să le sângereze dureros sufletul. Decâteori nu trebue preotul să dea dela el, în cazuri de mizerie, sau spre procurarea celor necesare în biserică, la slujbe? Câte renunțări, câte sacrificii dureroase nu se consumă în sufletul lor, zi de zi, de cari nici măcar nu pot vorbi, căci nu e frumos pentru un preot să se laude cu ceea ce face el?

Vor fi fiind și preoți cari au venituri parohiale bune, dar sunt extrem de puțini. Atât de puțini, încât pot fi considerați excepții. Și pentru câteva excepții nu pot fi judecați și bănuiți și lăsați în suferință marea majoritate, căci fiecare categorie de slujbași își are excepțiile ei.

Neamul nostru dela preoți numai a câștigat. La noi nu se poate vorbi de o preoțime care s'ar fi îmbogățit pe seama poporului. Preoțimea română a fost totdeauna săracă; o categorie de mucenici și de apostoli, care a dat tot neamului ei, neavând în schimb decât suferință și lipsuri. Nici azi ea nu râvnește după bogății și după situații privilegiate dela înălțimea cărora să sfideze sărăcia poporului. Ea cere numai strictul necesar pentru susținerea familiilor lor, ea cere numai să nu fie disprețuită printr'o așezare într'o situație mult inferioară celorlalți slujbași ai neamului. Ea cere să fie tratată ca toți; nu mai bine, dar nici mai rău.

D. STĂNILOAE

P. S. Episcop Andrei *al Aradului a renunțat, din motive de sănătate, la administrarea Episcopiei Timișoarei. I. P. S. Mitropolit* **Nicolae,** *apreciind aceste motive, a desărcinat pe P. S. Episcop Andrei de încredințarea de locțiitor al Episcopiei Timișoarei, exprimându-i vii mulțumiri pentru activitatea și interesul depuse până acum întru organizarea acestei Eparhii. Actele, în legătură cu viitoarea Episcopie, au fost predate P. S. Sale episcopului* **Nicolae** *al Orăzii, designat ca locțiitor de Episcop al Eparhiei Timișoarei.*

Părinteşti îndemnuri și povețe. — P. S. Sa episcopul *Nicolae* al Clujului adresează clerului și poporului eparhiei o scrisoare pastorală cu prilejul Sfîtului Post al Paștilor.

P. S. Sa cere cucernicilor preoți să se convingă personal, — în scopul îngrijirii celor concentrați, — *unde* este lipsa de ajutor, pentru a-l putea duce mai curând acolo unde este așteptat.

Alături de această îngrijire, fiecare bun eparhiot are să dea dovadă, prin exemplul propriu, de *ascultare* a hotărârilor luate de ceice sânt la conducerea trebilor obștești. In deosebi se va căuta să nu slăbească nici o clipă grija pentru liniștea sufletească a obștei, în fața eventualelor svonuri, menite să răspândească neîncredere în cei ce conduc statul nostru, svonuri care ar putea despărți sufletește pe oameni. (Atențiune deosebită la mișcările sectare).

Incepându-se lucrările agricole de primăvară, va trebui, — spune Arhiereul dela Cluj, — să lucrăm îndoit de mult, pentru a răspunde vitregiei timpului.

Sântem în sf. Post al Paștilor, — încheie scrisoarea pastorală, — adăpați-vă sufletul cu rugăciune, hrăniți-l cu ascultare de Dumnezeu, care ne va ajută să trecem peste grelele încercări ale vremii.

FOIȘOARA

Pasiunea sfântului evanghelist Ioan

Iohann Sebastian Bach, (1685—1750)

„Bach este cuvântul lui Iisus făcut muzică". D. Cuclin: Estetica muzicală, pag. 452.

Plăsmuirea sonoră de înaltă spiritualitate a celui mai auster dintre creatorii de geniu în domeniul muzical, este expresiunea profundă și puternică a sentimentului religios sădit în om. Audierea unor astfel de opere nu este numai un prilej de cunoașterea muzicii ca artă, ci și un mijloc duhovnicesc de pregătire a sufletului spre meditație, spre trăirea intensă a anumitor stări psihologice religioase. Pentruca să ajungem la bucuria Invierii Domnului, trebue să fim pregătiți a trece cu El prin Patimile Lui. Aceasta este problema teologică a *„passiunii"*. Ea înseamnă o narațiune evangelică asupra suferințelor Mântuitorului, expuse de un evanghelist, până la supliciu, martiriu. Cel care a interpretat prin o nouă cale — a muzicii — acest lucru, a fost I. S. Bach. El a compus „passiuni" după sfântul evanghelist Matei, Marcu (mai puțin cunoscută la noi nefiind executată niciodată) și Ioan. Din punct de vedere muzical „passiunea" se încadrează în forma muzicală numită *oratoriu* în care se sintetizează două concepții: vocală și instrumentală (opera și simfonia de mai târziu) subliniate de un text cu conținut religios. El a devenit terenul ideal de desvoltare a formelor lirice, corale și simfonice. In „passiunea" sf. Ioan, Bach expune cap. 18 și 19 din evanghelia celui mai tânăr și mai iubit ucenic al Mântuitorului, prin vocea de tenor — evanghelistul — care recită vers cu vers. Expunerea aceasta a evanghelistului, susținută de orchestră sau orgă, este întreruptă de glasul blând și senin de bariton al Mântuitorului, sau de vocea plină de falsitate a lui Iuda, de neîncredere a lui Petru, de mult rafinament a lui Pilat, sau de tumultul plin de sublinieri al poporului — corul — ca determinant față de șovăielile și frica de răspundere a lui Pilat. Narațiunea momentelor și faptelor prin care trece Mântuitorul spre supliciu, este *recitativă* și este cântată de evanghelistul — tenor, care are rol proponderant în această „passiune". Ce impresionant moment muzical când Iisus cântă aria în care expune lui Pilat că: „împărăția mea nu este din lumea aceasta..." (Ioan Cap. 18 v. 36) sau când îl întreabă Pilat: „Ce este adevărul?..." (Ioan C. 18 v. 37—38). Vocea Mântuitorului calmă, încrezătoare, senină, face să cadă peste sufletele tuturor și-acum, ca odinioară în predica de pe munte, liniște, aceeaș încredere în puterea Lui dumnezeiască, în împărăția nouă pe care-o aducea pe pământ. Dacă vocea lui Petru, Iuda sau Pilat se aude mai rar, în ansamblul acestor personagii și fapte, apoi corul, care reprezinta poporul evreu, are dese intervenții sub forma *replicilor*, repezi și imperioase, sau a *coralelor*, pentru momentele mai liniștite unde lirismul accentuat dă prilej de aprofundare a gândurilor. Sunetele cu durate mari clădite pe baze armonice își găsesc aici des întrebuințare.

In schimb momentele de ură, nemulțumire asupra persoanei Mântuitorului din partea poporului, sunt expuse fugat sau în *Fugă* propriu zisă. Sunt două elemente — armonie, contrapunct — pe cari Bach își clădește aproape toate compozițiunile de proporții mari — alături de soliști — personagii — cor — poporul — mai găsim în compoziția acestor „passiuni" și *orchestra*, ca mijloc prin care se pot comenta anumite stări sufletești și se leagă organic întreaga concepție muzicală, a unei astfel de lucrări, prin mijloace tehnice ca: teme, idei, melodii, ritmuri. *Orga* este instrumentul nelipsit care scandează recitativele sau amplifică temele prin puterea nebănuită a registrelor și a intensității sunetelor.

Duhovnicul și tineretul

— Elementul eroic în taina mărturisirii —

(Sfârșit)

Dar piedeca de căpetenie pentru tânăr, și cred că pentru orce om, este rușinea de-a mărturisì păcatul, ca nu cumva prin aceasta să se deprecieze.

«Cea mai mare piedecă împotriva mărturisirii adevărate este amorul propriu al fiecăruia», răspunde unul din subiecți.

Concluzia acestor o sută de răspunsuri este că sufletul tineretului caută în această taină un element pozitiv, nu numai negativ, simte lipsa unui element eroic, deși trei din momentele principale ale mărturisirii implică un element eroic: Mărturisirea proprie a păcatelor, tără să întrebe duhovnicul, căința și hotărârea de îndreptare.

Cea mai grea piedecă împotriva unei mărturisiri depline din partea unui tânăr e rușinea de-a mărturisì păcatul.

Cum va reușì duhovnicul să treacă acest obstacol, adesea tăinuit?

Mai întâi va trebuì să arătăm tânărului «că este într'adevăr rușine care aduce păcat, și este rușine care aduce mărire și har» precum zice Iisus, fiul lui Sirah, (4, 23).

Metodul cel mai bun împotriva acestei rușini nu este mustrarea, ci apelul la un alt simțământ puternic în sufletul lui, simțământul de-a spune adevărul. Adevărul nu trebue spus numai despre lucrurile din afară ci și despre noi înșine.

Mărturisirea păcatelor nu e decât recunoașterea adevărului despre noi înșine în fața lui Dumnezeu.

Iată cum îndemna sfântul Ioan Gură de Aur pe creștinii din timpul său să treacă peste acest impas: «Sânt două lucruri: păcatul și pocăința; păcatul e rana, pocăința e leacul. Dar păcatul e împreunat cu rușinea, iar pocăința aduce încredere și curaj. Este rană și leac, păcat și pocăință; în rană e puroi, în leac e curățarea de puroi; în păcat ocară, în păcat râs, în pocăință încredere, în pocăință libertate, în pocăință curățire de păcat. Ia seama cu luare aminte. După păcat urmează rușinea, după pocăință încrederea»... „Satana a schimbat rânduiala asta și a dat păcatului încrederea, iar pocăinței rușinea», (Omilia 8, 2, trad. rom. de St. Bezdechi pg. 88).

Tânărul trebue adus până în stadiu de a-și mărturisì el singur păcatul. Am impresia că o mărturisire prin întrebări numai, la care să urmeze un «da» sau «nu», aproape constrâns, e o mărturisire nedeplină. Iată cum au cerut subiecții anchetați să se mărturisească. Cinci zeci și opt de inși au cerut să fie lăsați să-și mărturisească ei păcatele, căci atunci cred că are mai multă valoare. «Doresc să spun eu totul, pentrucă numai eu îmi știu păcatele», spune un subiect. Cei mai mulți doresc deci să-și mărturisească singuri păcatul, și așa este mai bine. Autoacuzarea e cel dintâi act eroic în mărturisere. Ea echivalează cu smulgerea păcatului din suflet, pe când interogația e numai retezarea lui. Va trebuì să lămurim pe tânăr înainte de mărturisire că Iisus a fost martorul invizibil al tuturor faptelor noastre, și că noi trebue să-i citim din cartea vieții păcatele noastre. In timpul mărturisirii trebue să căutăm să creiem o predispoziție sufletească potrivită conlucrării cu harul.

Hotărât nu putem fixa o singură metodă la mărturisire. Sufletul omenesc când se apropie de această taină, nu poate fi cuprins ca litera în tipar. Unul vine cald, hotărât să spună totul, sincer căit, altul îndoit în suflet, iar al treilea indiferent. Măestria duhovnicului stă aici să prindă fiecare stare specială de suflet. Cald și avântat cu cel asemenea, sigur și tare ca diamantul în credința lui cu cel sceptic, bun, blând și iertător cu toți.

E interesant răspunsul unui adolescent la întrebarea: Cum ai dorì să te mărturisești, prin întrebări sau să spui singur?

«Câteodată aș dorì să-mi spun eu sigur păcatul, și am impresia că oricâte întrebări mi s'ar pune, nu l-ar putea alunga din suflet, ca mărturia mea. Altădată mă simt tare încurcat și nu pot mărturisì nimic; nu-mi dau seama de trecutul meu; atunci aș vrea să mă întrebe duhovnicul».

Al doilea moment însemnat prin care trece sufletul în taina mărturisirii, e căința sau părerea de rău pentru păcatul săvârșit. Cum vede tânărul această stare sufletească? La întrebarea din anchetă: „Ți-a părut rău de păcatele făcute?", toți au răspuns «da», «însă aceasta a durat până am rostit cuvântul», scrie unul. «Par'că aș fi aruncat o piatră din buzunar, atât am simțit din căință», e răspunsul altuia.

Rezultă de aici că din punct de vedere psihologic nu e deajuns întrebarea: «Iți pare rău de păcatele făcute?, la care penitentul răspunde constrâns «da». Acest «da» nu angajează deloc voința. Cu acest soi de căință «rupem numai vârfurile și tulpinele păcatelor însă nu smulgem rădăcina», zice un mare duhovnic, (Pr. Il. V. Felea: «Pocăința», pag. 392).

Căința este ca o „demonstrație concretă a reîntronării lui Dumnezeu în locul uzurpat de om în propria lui inimă", (Pr. P. Vintilescu o. c. pg. 102). Această stare sufletească trebue cât mai adâncită. Ea e răvașul care rămâne în inimă pe urma păcatului. Și acest răvaș trebue săpat adânc, altfel se șterge îndată. Ea trebue să fie cât mai profundă. Dacă se poate până la lacrimi. In acest moment din mărturisire se întâlnește taina cu ceea ce numim convertire. Prefața convertirii sânt cuvintele: „Doamne greșit-am la cer și înaintea Ta". Această căință nu e o slăbiciune, cum greșit cred mulți tineri. Ea e ca și smerenia isvor de afirmare al omului. Căința e temelia hotărârii de îndreptare. Cu cât temelia e mai adâncă, cu atât hotărârea îndreptării e mai neînvinsă de vântul ispitelor. Precum pomul cu rădăcini mai adânci e mai rezistent, tot astfel sufletul care se ridică din temelia căinții.

„Diavolul", zice Sf. Ioan Gură de Aur „face două rele deodată asupra omului: îl împinge spre păcat, și nu-l lasă să se pocăiască cu adevărat", (Omilia 8, trad. Bezdechi, pg. 89).

Pentru a trezì o adevărată căință se pot întrebuința două metode: Metoda negativă, adecă arătarea relelor ce decurg din practicarea păcatului, pe cari tânărul le simte îndată și provocarea scârbei față de el. Tânărul trebue convins că păcatul aduce un bun aparent și iluzoriu.

Dar fiecare mărturisire va fi nu numai o părere de rău după un cer urât ci, odată cu despărțirea de el, și prezentarea unui cer nou și pământ nou.

Și cu aceasta ajungem la al treilea moment psihologic în taina mărturisirii în care elementul eroic e de-o covârșitoare însemnătate. E vorba de hotărârea de îndreptare.

Până acum voința în mărturisire avea un senz negativ, despărțirea curajoasă de păcat și pârârea lui, în actul ultim ea are un semn pozitiv: îndrumarea spre drumul virtuții.

Prin această hotărâre mărturisirea nu este numai sfârșitul unei anarhii interioare, ci și începutul unui drum nou, o renaștere de entuziasm, (Il. V. Felea, o. c. pg. 303).

In acest moment duhovnicul trebue să apară ca un transfigurat, să strângă toate impulsiunile bune ale tânărului și să le îndrume pe calea de lumină a virtuții.

Din această hotărâre să plece tânărul pe drumul afirmării și al demnității lui, iar duhovnicul se va silì să deștepte entuziasm în inima lui și să-i trezească dorința pentru înfăptuirea binelui, (P. Vintilescu, o. c. pg. 178).

Sub patrafir și în fața icoanei sfaturile preotului capătă putere de poruncă sfântă pentru sufletul tânărului. Principial el trebue să arate că harul nu distruge, nu răpește libertatea, ci o înalță. Ceea ce e ozonul pentru plămânul bolnav, aceea e harul pentru suflet.

Actul mărturisirii trebue să angajeze toate facultățile sufletului, să împace mintea cu inima, și din acest echilibru să pornească întărirea și îndrumarea voinții: «Voința are de zece ori valoare mai multă decât știința», zicea Foerster. De aceea acțiunea dâhovnicului trebue îndreptată în deosebi spre ea, în mijlocul tineretului.

Iar toată lucrarea lui duhovnicească în mărturisire trebue să fie cât mai atentă.

Două valori mari stau în mâna duhovnicului, sufletul omenesc, mai de preț decât întreagă lumea, și harul divin. Legitimația duhovnicului este una singură: De-a umplea candela sufletului omenesc de puterea harului.

Pr. Vasile Coman

Nr. 3819/1940

AVIZ

Prefectura județului Sibiu ne avizează că s'a înființat o cooperativă Agricolă în județ cu numele „Sibiul" pentru aprovizionarea agricultorilor cu obiectele necesare gospodăriei și valorificarea produselor agricole.

Sprijinirea și încurajarea acestei cooperative servește spre binele țărănimii noastre. Onor. preoțime e îndemnată să explice poporenilor scopul și utilitatea acestei acțiuni.

Sibiu, la 4 Aprilie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Cine ascultă o astfel de creație muzicală cu un text atât de profund și netrecător, își poate da seama de puterea nebănuită ce poseda acest geniu al sunetelor care a făcut din muzică un *sistem constructiv*: armonic-contrapunctic care să demonstreze realitatea și adevărul noului aspect: omul-artă și artă-Dumnezeu. Muzica, agent divin care acționează conștient asupra omenirii; unda sonoră unde Dumnezeu a aruncat flacăra sfântă a Duhului Său!... Geometrice acordări cari ne transpun în față pe Mântuitorul, ne ridică pe plan de ordin supranatural sugerându-ne fericirea paradisului pierdut!

Bach este creatorul unei muzici logice, gândite, dar cu mult duh psihologic. Această psihologie dă muzicii lui multă mișcare — în creșteri și descreșteri vitale — multă variațiune contradictorie, de expansiuni și de presiuni: creațiune, moarte, întuneric, lumină; cer, pământ; întristare, bucurie. Iată atâtea elemente în antagonism și alternanță, proporționate și gradate, apoi totalizate creind un farmec și o neînvinsă putere cuceritoare asupra sufletului omenesc.

Cunoscător și sintetizator muzical al timpului, a creiat cel mai sublim moment muzical al credinții. A păstrat în muzică sensul religios al vieții. El nu este altceva decât „vârful piramidei" multor generații de muzicanți cu același nume (de peste 100 persoane) cari s'au animat de același ideal: *arta în serviciul credinții*. El este nervul contrapunctului în polifonia vocală și instrumentală unde-și arată prodigios meșteșugul exploatând toate virtualitățile unei teme, înfățișând-o în multiple aspecte și înțelesuri muzicale. In această muzică și în belșugul mijloacelor lui tehnice inegalabile, sunt toții germenii viitorului. „El e întors cu fața spre viitor, cu alta spre trecut absorbând cu geniul lui tot prezentul", (Em. Ciomac: Poeții armoniei, p. 18).

Muzica lui Bach privită prin prisma morfologiei cultural-artistice, reprezintă un tot organic care cuprinde elemente stilistice germane, italiene, franceze și engleze. *El constitue deci o sinteză artistică pentru trecut și un punct crucial pentru muzica viitorului.*

Iipsită de orice sensualitate și erotism, muzica lui Bach dă prilej sufletului de-a se desprinde de contigențele materiale trezind în el dorul către pacea eternă și ordinea divină. „Muzica lui Bach poartă în ea înaltele simboluri ale împăcării vieții cu moartea, moarte urmată iminent de viață nouă", (op. cit. pg. 23).

Deaceea, cadrul cel mai potrivit de-a asculta muzica lui este biserica, catedrala. Obiceiul apusean de-a pregăti audierea acestor „concerte spirituale" (passiuni) în postul mare, este cel mai potrivit. Arta pusă în slujba Bisericii! Arta mijloc de cunoaștere și respectare a principiilor de morală și credință! Arta, sinteză care transformă sufletul omenirii! Căci muzica începe *acolo* unde cuvântul sfârșește. Ceea ce dă însă un avânt și un sens profund „cuvântului" în concepția muzicii bachiene, fără de care nu poate fi concepută, este *Fuga*.

Fuga este o compoziție pe o ideie muzicală — luată ca personalitate — care cuprinde în sine posibilitatea de desvoltare melodică și ritmică pe un fond armonic — contrapunctic păstrându-și până la epuizare caracterul ei psihologic în cel mai concentrat spirit. Regulile după cari se compune și conduce o „fugă", sunt un adevărat poem de înțelepciune și logică. Raportându-o la celelalte forme muzicale, ea reprezintă maximul grad de dinamism vital. Ea este element central în passiune (alături de „coral"), cu ajutorul căreia Bach își amplifică ideia muzicală și al cărei creator este. Atât omul de artă, cât și intelectualul ca auditor, își dă seama că ea constitue piatra de încercare a unui compozitor autentic și este maximul grad de concentrare și sintetizare a desvoltării muzicale și a textului.

Din această scurtă analiză a elementelor teologice și muzicale ale passiunii, se poate vedea că astfel de audițiuni muzicale constituesc adevărate perle de meditație teologică sub această formă sonoră, prilejuri de lepădare a „grijei lumești" și un îndemn de transformare sufletească spre o viață nouă... Ele nu sunt totuși o muzică de cult propriu zis, cum este cântarea bisericească în cadrul slujbelor ortodoxe. Ci sunt numai compoziții muzicale de inspirație religioasă, arătând ce influențe binefăcătoare a exercitat creștinismul asupra creațiunilor omenești pe tărâmul muzical.

Prof. P. Gherman

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(9) De protopopul Gh. Maior

II. Personalitatea preotului

A) Preoția și cel chemat pentru ea

1. Preoția e misiune. Misiunea o dă Dumnezeu. Rolul voinții celui ce dorește a fi preot.

V'am arătat ce comoară de convingeri vii și permanent active trebue să poarte în suflet despre religie în general și despre ortodoxie în special, celce voește să între în slujba Bisericii noastre. M'am străduit să vă evidențiez din ce substraturi sufletești are să țâșnească aproape dela sine întreaga atitudine de viață și pastorală a preotului nostru. Azi pot adăoga, că tot ce am spus nu ajunge să aibă valoare reală practică, decât dacă din ideile împărtășite până acum, prin îndelungă cugetare și meditare proprie veți face, ca ele să nu mai fie ale mele, ci ale voastre, produsul muncii voastre, rezultatul și rodul frământării sufletului vostru Până când le socotiți ale mele, — pentru pastorație, nu au valoarea pe care le-o atribui. Rămân păreri și nu convingeri, și părerile nu pot da tenacitate și perseverență; cel mult un oarecare polei. Hotărât, nu e muncă ușoară, dar nici de nebiruit. Mai ales, că ție, viitor preot, îți stă într'ajutor și Cel de sus!

Adunare eparhială. Duminecă la amiazi s'a deschis, în catedrala ortodoxă a *Caransebeşului*, sesiunea anului 1940 a Adunării eparhiale, sub preşedinţia P. S. Sale episcopului *Vasile* al Caransebeşului.

După Sf. Liturghie arhierească şi chemarea Duhului Sfânt, s'a săvârşit parastas pentru mecenaţii şi binefăcătorii eparhiei.

P. S. Sa episcopul Vasile declară deschisă sesiunea actuală prin o cuvântare, în care, arătând situaţia generală a eparhiei, constată că sufletul poporului nostru dreptcredincios se cucereşte învăţăturii creştine a Mântuitorului Iisus Hristos astăzi mai mult ca ori când, credincioşii se dovedesc tot mai în adins pătrunşi de sentimentul solidarităţii naţionale şi al iubirii deaproapelui. P. S. Sa aduce omagii Suveranului şi expune tot odată importanţa ce o prezintă noua episcopie bănăţeană a Timişoarei.

In şedinţele următoare: s'au verificat alegerile membrilor adunării, s'a făcut alegerea noului Consiliu eparhial, a delegaţilor în congresul naţional bisericesc ş. a.

Asociaţia Clerului ortodox român, „A. Şaguna"
SECŢIA SIBIU

Anunţ

Pentru Căminul preoţesc dela **Bazna** *se caută:*

1. Un **administrator** *(bărbat sau femee) pe timpul dela 15 Maiu până la 15 Septemvrie 1940, cu remuneraţie de 2000 lei lunar, locuinţă şi întreţinere sau echivalentul ei — 1500 lei lunar. Acesta va avea să supravegheze bunul mers al căminului, curăţenia, serviciul etc. şi să poarte socoteala de camere şi oaspeţi.*

2. O **bucătăreasă** *pe timpul dela 1 Iulie până la 31 August 1940, cu plată lunară de 2000 lei, locuinţă şi întreţinere.*

Ceice doresc să ocupe aceste posturi îşi vor înainta cererile, însoţite de acte şi certificate până la 1 Maiu a. c. pe adresa P. C. Sale protopop Em. Cioran, consilier mitropolitan, Sibiu.

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui anunţ şi a ne recomanda persoane potrivite pentru aceste posturi, la cari vor fi preferate preotesele văduve.

Sibiu 19 Martie 1940.

Comitetul Asociaţiei Clerului
Secţia Sibiu

De-ale sectelor

Precum focul acoperit de cenuşă nu-i stins, tot aşişderea şi cu sectele.

In călătorii, în şezători, la lucru, pretutindeni sectarii spun mereu că: „Aşa zice Domnul", „Aşa era Domnul"... ca şi când *ei* ar fi aleşii Lui.

Predilecţia lor e ponegrirea preoţimii, Pe cel nemulţumit cu preotul său, — îl îndeamnă să-şi caute mântuirea în cărţile lor.

Ministrul educaţiei naţionale a dat dispoziţii tuturor şcolilor primare că elevii aparţinând sectelor recunoscute de stat, să nu mai fie notaţi la religie de către preot, pe baza unei adeverinţe că au fost catehizaţi „în familie".

Mă întreb: ce teologie va fi învăţat acel sectar? Ce pedagogie şi ce catehză? Ce garanţie avem că stimabilul sectar propagă o morală conformă cu interesele statului?

Sub motiv de catehizarea cópiilor „în familie", ei vor propovedui neîmpedecaţi rătăcirea lor.

Ce mijloace avem acum în apărarea noastră?

Un mijloc bun, poate chiar cel mai bun, e activitatea tot mai întinsă a *„Oştii Domnului"*.

Se impune apoi cu necesitate tălmăcirea Evangheliei Domnului. La sfârşitul liturgiei, la vecernie, să se citească un capitol sau două din Sf. Scriptură şi să se explice învăţăturile bisericii pe înţelesul ascultătorilor.

Intr'un program variat, ţinut în şcoală sau în casa culturală, să se lămurească mereu credinţa noastră; un citat din Sf. Scriptură, o întâmplare cu tâlc biblic, pot înfrunta cu succes explicările sectarului.

Faima de păstor cu frica lui Dumnezeu face ca vorba şi fapta preotului să răsune în conştiinţa oamenilor.

La săvârşirea sfintelor taine ca şi a ierurgiilor, la botez, ca şi la înmormântare să se aibe în vedere aprofundarea credinţii, spre a ajunge fiecare un apologet luminat şi ştiind cum să combată erezia fanaticilor şi împlinind, cu timp şi fără timp, porunca Domnului care ne cere să propoveduim Evanghelia la toată zidirea.

Pr. **V. D. Ogradă**

C. preoţi să stea
în fruntea mişcării
Oastea Domnului

Subscriind bonuri de înzestrare a armatei, subscriem pentru ţară şi pentru fiecare dintre noi. Fără linişte la hotare nu putem avea liniştea avutului şi a muncii noastre. Să dăm cât mai mult oştirii, căci pentru noi dăm.

Bibliografie

Arhim. Antim Nica: *Rugăciunea lui Iisus. Incercare critică asupra misticei isihaste.* Revista: Biserica Ortodoxă Română, an LVII, Nr. 9—10, pag. 551—568.

Articolul de faţă, publicat în revista Biserica Ortodoxă Română, este închinat unui element de bază al misticei ortodoxe: rugăciunea.

Cuprinsul e următorul:

Dupăce în partea introductivă autorul semnalează actualitatea rugăciunii, originea ei, precum şi lipsa unei cuprinzătoare expuneri, în cap. I străruieşte a lămuri noţiunea acestei rugăciuni scurte, care constă în cuvintele: *„Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul"*. In plus, distinge trei faze în acţiunea rugăciunii: orală, mintală şi cordială, pe cari le şi analizează.

In faza orală, cel ce se roagă, rosteşte prin repetare continuă cuvintele de mai sus, căutând să le pătrundă semnificaţia. Acum graţia divină asistă doar puterile proprii ale omului cari se încearcă în lupta cu patimile. E starea purgativă.

In faza mintală, cuvintele se rostesc mintal. Totul este concentrat într'o conştiincioasă atenţie spre divinitate. Atmosfera de linişte începe să se sălăşluiască în suflet căci acum, în luptă, omul este sprijinit de darul Sf. Duh. E faza în care ne mai fiind stăpânit de simţuri se dăruieşte lui Dumnezeu. E starea iluminată.

In sfârşit faza cordială, când mintea se supune cu totul inimii, iar Sf. Duh e singurul care lucrează. Misticul trăeşte acum în un raport de uniune cu Hristos; un moment de contopire a transcendentului cu imanentul. Rugăciunea-i pură şi-i scăldată în contemplaţie. E starea unitivă.

In continuare se vorbeşte despre efectele harice ale Rugăciunii lui Iisus.

Nici nu mai rămâne îndoială că ea transformă. Roadele ei sunt roadele Duhului Sfânt (dragostea, pacea etc.). Misticul se înzestrează cu o inteligenţă luminată şi c'o îndrăzneală faţă de Dumnezeu, căci trăeşte deacum asemenea divinităţii. Mai mult, „trăeşte un sentiment de înfrăţire cu întreaga natură şi e cuprins de dragoste pentru tot ce-l înconjoară". Simte în el încântarea; gustă dulceaţa spirituală; e plin de căldură; e vrednic de vedenii şi-i luminează faţa.

Dar oricât de uşoare s'ar părea fazele prin cari trece rugăciunea, în expunerea lor teoretică, fără o metodă de practicare, e neputincioasă reuşita lor. Deaceea se cere ca ele să fie iniţiate, cel puţin, de un maestru duhovnic. Corpul să aibă o anumită atitudine, iar mintea şi atenţia să fie îndreptate, pe cale organelor respiratorii, spre inimă. Autorul prezintă metodele propuse de: Sf. Simeon, Noul Teolog, Nichifor Postnicul şi Grigorie Sinaitul. Trecând dincolo de aceste condiţii externe, prielnice în prima fază, reuşita rugăciunii depinde în mare parte de dispoziţia sufletului.

Din cele anterioare se vede că lucrul principal este îndreptarea minţii spre inimă.

Autorul defineşte mai întâi termenii: *mintea*, ca organ încredinţat de Creator, spre cunoaşterea lucrurilor, şi *inima*, ca centru de întâlnire a simţurilor şi centru întregei acţivităţi spirituale. Ca apoi, să spună că unirea lor nu este altceva decât „unirea cugetelor spirituale ale minţii cu simţămintele spirituale ale inimii". Şi că ea nu este rodul străduinţelor omeneşti ci darul graţiei divine.

Numele lui *Iisus* nu este fără semnificaţie în această rugăciune. Ceeace produce el asupra celor cari se roagă, nu poate produce o altă formulă, cum credeau unii. Numele de Iisus a dat însă naştere la două opinii: una realistă şi alta nominalistă. Prima, susţine prezenţa reală a lui Iisus în numele Său; a doua, o prezenţă simbolică numai.

Ca încheiere, autorul face câteva consideraţii asupra spiritului ortodox şi romanocatolic, fundamental deosebite. Căci Ortodoxia se scaldă în revărsările harului sfinţitor, pe când catolicismul încearcă să se urce spre cele divine.

Articolul e bine documentat şi clar expus. Lectura lui prilejueşte un preţios imbold de tărie mai vie în Hristos. El nu este rezultatul numai al unor compilări, ci-i izvorât din un suflet cu un zăcământ de aleasă înclinare duhovnicească.

Aurel Marian

Fundaţia Gojdu. Din Budapesta se anunţă: Comisiunea de politică externă a Casei Magnaţilor a adoptat proectul de lege privitoare la convenţia ungaro-română pentru reglementarea definitivă a Fundaţiei Gojdu.

Şi tu tinere, oricare ai fi, trebue să faci această muncă, fiindcă tu vrei să conduci şi esti dator să conduci. Tu trebue să te cunoşti ce eşti, să te fi pus la anumite probe, să cunoşti terenul pe care ai să te învârţi şi să operezi, şi puterile ce-ţi stau la îndemână şi să ştii ce ai să faci şi dece să faci aşa şi nu altfel. Conducătorul totdeauna trebue să fie o personalitate. In cazul nostru: o personalitate creştină de primul rang.

Iată dece cred, că e bine să ne ocupăm şi de personalitatea preotului şi de câteva probleme legate de ea. Suntem datori să ne câştigăm o justă concepţie despre preoţie, ca să ştim ce se aşteaptă şi ce trebue să fim, să ispitim, cum trebue să răspundă la câteva întrebări impuse de viaţa de aici şi cum ar trebui să-şi pregătească intrarea în largul sbuciumat al mării vieţii publice, bisericeşti şi laice. E vorba deci de un examen al conştiinţii în raport cu postulatele Bisericii şi ale vieţii şi de o pregătire sufletească premergătoare „crucladei" pentru cucerirea sufletelor pe seama împărăţiei lui Dumnezeu.

Şi cuvintele mele de azi şi din câteva dumineci şi sărbători viitoare aceasta o ţântesc: să vă stea într'ajutor la lucrul, de care am amintit.

Cum trebue să privim preoţia, de vrem „cer nou şi pământ nou", cum zice sfântăl apostol Petru?

Vai ce neputincios e cuvântul! Ce slabe puterile mele! Ce mic sufletul meu pentru aşa problemă mare! Nu mă judecaţi, fiii mei, de nu voiu putea să vă descriu măreţia preoţiei în toate splendorile ei, în toată măreţia ei, cu toate obligamentele şi cu toată răspunderea ei! Nefiind meşter a zugrăvi lucrurile cereşti, priviţi cu ochii strămoşilor noştri, icoana slabă, ce v'o pot prezenta, cu ochii cari căutau cu evlavie la schimonositele icoane ale lui Iisus făcute de mână nedibace însă cu inimă caldă de creştin. Icoanele slabe de atunci aveau darul să plece genunchii şi să facă inima norodului să se închine. Aşa şi voi, nu judecaţi neputinţa mea de a vă prezenta în culori vii şi atrăgătoare, aranjate după toate regulele artei, ci să vă plecaţi şi să vedeţi ceeace inima a simţit, creerul a voit, dar mâna n'a putut executa. Duhul sfânt să desăvârşească lucrul meu de acuma!

Orice există pe lumea aceasta se poate privi în diferite chipuri. Aşa şi preoţia. O poţi privi cu un ochiu comun şi nepăsător, sau de mercenar, de „năimit", şi în toată amploarea ei. Dela ce distanţă o priveşti, dela unghiul sub care o priveşti şi dela prisma prin care laşi să-i treacă icoana în sufletul tău, atârnă în cea mai mare măsură atenţia, râvna, preţuirea ce i-o acorzi, cât suflet îi poţi închina, câtă bucurie poţi agonisi sufletului tău şi cât folos real vei aduce mântuirii oamenilor şi instituţiei pe care urmeezâ să o serveşti. Căci nu e tot una să o iei drept o carieră oarecare, un mijloc de traiu, sau să o consideri drept lucrul pe care ţi l-a rânduit ţie Dumnezeu şi pe care te simţi dator fără putinţă de împotrivire să-l împlineşti chiar cu preţul scump al vieţii tale de aici.

Eu nu pot privi preoţia decât drept o misiune, o chemare a vieţii noastre şi încă cea mai aleasă şi mai înaltă între toate chemările de pe lume, creştetul triunghiului înţelepciunii omeneşti şi vârful piramidei ştiinţii noastre. Ea e talantul, ce ni s'a dat unora să-l mânuim cu pricepere, cu toată grija şi cu toată râvna, şi cu ajutorul lui să facem să sporească comorile împărăţiei lui Dumnezeu, gândindu-ne pururea la ziua cea mare a socotelii. Nu pentru noi avem să ne folosim de el, ci pentru Domnul! Nu în cer, ci pe pământ! Nu să strici, ci să zidim şi să înoim lutul! Ai să înduri năduful zilei şi blăstămul pământului, ca să faci via Domnului capabilă să aducă rod! Ţi se va părea adeseori, că singur te-a lăsat pe lume să slujeşti, pentruca îndată să vezi, că îngerii slujesc cu tine şi cu ei împreună ridici doxologie, şi împreună cu ei şi cu Iisus Hristos, tăria noastră cea deapururea, lucrezi mântuirea şi împărtăşeşti pământului sfinţirea. ca să faci vrednic de ceruri pe cel căzut. Şi nu va trece mult şi vei simţi, că în tine, preotule, cerul şi pământul s'au atins, că pământul prin braţele crucii de pe Golgota a cerşit îndurare şi a cercat să îmbrăţişeze cerul şi cerul s'a lăsat îmbrăţişat, şi că tu, biet muritor, adeseori lovit şi nedreptăţit, cu inima ta faci această minune să dăinuiască şi să fie văzută de cei buni şi curaţi la nimă! Poate fi rol mai mare pe lume? Poate fi chemarea mai aleasă? Preoţia e chemarea chemărilor.

Iată dar de ce a exclamat şi Şaguna zicând: „De m'aşi naşte de o sută de ori, tot preot m'aşi face!"

Dar dacă preoţia este o misiune, o chemare a vieţii unora dintre oameni, nu uitaţi, că chemările sunt dela Dumnezeu! Oricât ar vrea năimitul să se facă păstor, nu poate, tot năimit rămâne; vrea el să chiverniseasca talantul, care nu i s'a dat dupăce l-a îngropat pe al său, dar nu poate. Dumnezeu dă misiunea!! Domnul duce prin suferinţe la glorie în Egipet pe Iosif firavul copilanuru, vândut de fraţii săi. Moise era păstor amărât la turmele lui Iotor din Madiam; alungat în streini de spectrul morţii din Egiget, departe de ai săi, — de unde să ştie şi să dorească rolul, ce avea să-l joace? Rugul verde, care ardea şi nu se mistuia, şi minunile de cari şi el se sperîa, l-au făcut să audă glasul chemării Domnului şi să-l urmeze. Domnul alege pe Ghedeon să scrie pagini de glorie, pe Ghedeon cel mai mic între ai săi şi fiul căpeteniei „miei" celei mai neînsemnate. Samuil e un copilandru, când grăeşte Domnul cu el şi-l alege pentru rolul mare de profet, arhiereu şi judecător în zile grele. Ţăranul Saul la glasul

Douăsprezece miliarde. *S'au subscris, într'un avânt de patriotism, la bonurile pentru înzestrarea armatei, peste douăsprezece miliarde lei. Subscripţia rămâne deschisă, după cererea cetăţenilor. — Inainte, deci, pentru izbăvirea patriei!*

INFORMAŢIUNI

Inspector general de religie pentru toate şcoalele secundare din ţară: licee teoretice, licee comerciale, seminarii, şcoale normale etc., a fost numit Prea Cuc. Preot *Dr. Gh. I. Ghia*, profesor la colegiul naţional Carol I din Craiova.

Sat model. Suveranul nostru a hotărât să se clădească un sat model într'una din localităţile din Turcia, unde cutremurul de pământ a pricinuit mari dezastre. Presa din Turcia arată adânca bucurie ce a cuprins sufletele locuitorilor de acolo prin fapta regală, care aduce alinare celor bătuţi de soarte şi constitue tot odată un simbol al prieteniei între cele două popoare.

La Brad Dumineca Crucii (a treia din post), a fost sărbătorită în mod deosebit prin prezenţa şi slujba sfintei liturghii a P. C. S. Andrei Gâlea, consilier arhiepiscopesc şi a P. C. S. P. Gherman, profesor la Academia teologică din Sibiu. La sfârşitul liturghiei părintele consilier Gâlea a ţinut o frumoasă şi instructivă conferinţă despre: „*Ortodoxia şi renaşterea naţională*", arătând că renaşterea — de orice ordin ar fi — nu se poate face decât prin Biserică şi — pentru poporul românesc — prin Ortodoxie. Părintele P. Gherman, după slujirea sfintei liturghii, a mai cântat două bucăţi religioase. Trebue să menţionăm vocea frumoasă de bas a prof. Gherman care a impresionat — lăsând urme neşterse în sufletele credincioşilor din Brad — atât în slujirea cultului divin, cât şi pentru muzica religioasă, propriu zisă. Pentru ambele invitaţii se pot felicita atât vrednicul protopop Ioan Indrei, cât şi conducerea societăţii „Mica" sprijinitoarea de totdeauna a iniţiativelor culturale şi bisericeşti. — *Asistent.*

Conferinţă. In 28 Martie 1940 s'a ţinut conferinţa de primăvară a preoţilor din tractul Cohalm la reşedinţa protopopiatului, în *Rupea*. Au fost prezenţi 18 preoţi, absenţi motivat 4. După invocarea Duhului sfânt preoţii au trecut în cancelaria protopopească unde Păr. preşedinte protopop *Alex. Brotea* vorbeşte despre rolul preotului în zilele ce le trăim. Urmează: meditaţia Pr. *Şolca*-Felmer despre textul ev. „Mergeţi şi vă arătaţi preoţilor" (Luca 17, 4), şi conferinţa Pr. *Florea*-Lovnic, desvoltând textul Mat. 22, 4.

Preşedinţii cercurilor pastorale Pr.: Pintea-Caţa, D. Bucur-Crihalma, I. Buzea-Dacia fac amănunţite rapoarte despre şedinţele cercurilor pastorale în 1939 constatând că deşi vremurile au fost protivnice, preoţii au evanghelizat cu însufleţire ca şi în anul precedent, 1939. — *Coresp.*

† **Pr. Nicolae Georgescu,** paroh ortodox român în Strei-Săcel, protopopiatul Haţeg, după 35 de ani de serviciu, în etate de 60 ani, împărtăşit cu sfintele taine, după scurte şi grele suferinţe şi-a dat sufletul în mânile Creatorului în 28 Martie 1940. Inmormântarea i s'a făcut în 30 Martie în cimitirul ortodox român din Strei-Săcel. Odihnească cu drepţii!

† **Maria Bogdan născ. Şuiaga,** soţia preotului Andron Bogdan, din Brad, prot. Zarand, a trecut la cele eterne în 29 Martie 1940, în etate de 65 ani, după o căsnicie fericită de 44 ani. Inmormântarea i s'a făcut în 31 Martie, în cimitirul ortodox român din Brad. Veşnică să-i fie amintirea!

Ştire ziaristică. Primim din *Tirana* (Albania) revista lunară „*Jeta Kristiane*", organul oficial al Bisericii ortodoxe albaneze. Numărul mai nou aduce ştiri privitoare la Biserica noastră ortodoxă română.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 7 Aprilie 1940, va predica părintele protopop *M. Neagu*.

Expoziţie de tablouri. Dna *Maria Cabadaef-Drăganu*, artistă sibiană de recunoscut talent, a deschis în Sibiu, strada Tribunei Nr. 3, o expoziţie de pictură, cuprinzând lucrări care merită să figureze la loc de cinste în colecţiile amatorilor de arta picturii. Expoziţia se bucură zilnic de numeroşi vizitatori.

Festival literar. Invitat de secţia Astrei sibiene şi de Asociaţia scriitorilor români ardeleni, revista „Universul Literar" va da un festival, Duminecă, în 7 April 1940, ora 4 şi jum., în sala Teatrului municipal. Vor cîti, din operele lor, tinerii scriitori grupaţi în jurul revistei, precum şi câţiva scriitori ardeleni, între cari sânt dnii: V. Papilian, P. Constant, S. Popa, Licu Pop, Ionel Neamtzu, ş. a. — Publicul sibian este invitat a da acestei manifestări întreg concursul, participând în număr cât mai mare la festivalul organizat din iniţiativa luată de conducătorul şi colaboratorii valoroasei reviste din Bucureşti.

Organizaţi Reuniuni de femei

(25) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Poiana-Sibiului,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Ajutor dela parohie în suma de Lei 2000 anual.
3. Venitele stolare obişnuite în parohie.
4. Folosinţa 1/3 parte din cimitirul vechiu şi delniţele preoţeşti.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, de a putea concura la această parohie, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mercurea, 16 Martie 1940.

Pr. **Dumitru Ciuchendea**
adm. protopopesc

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 167/1940 (21) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Râuşor,** din protopopiatul Oltul Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesia parohială 2 jugăre arător.
3. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oltul în Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 8 Martie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial

Pr. **Gheorghe Ivaşcu**
adm. protopopesc

Nr. 260/1940 (22) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Gheorgheni,** protopopiatul Oituz, judeţul Ciuc, în baza ord. P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 1305 Bis. 1940, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială primită prin reforma agrară în extensiune de 14 jugăre 1423 st. p. fânaţ de munte şi 10 jug. 1153 st. p. arabil.
3. Stola uzitată în parohie.
4. Intrucât parohia nu dispune de locuinţă parohială, consiliul parohial îşi ia obligaţia de a se îngriji de locuinţă pentru noul paroh până la construirea unei case parohiale proprii.

Concurenţii, preferiţi cei ce cunosc limba maghiară, îşi vor înainta cererile de concurs în termenul fixat la oficiul protopopesc Oituz, Poiana Sărată, judeţul Treiscaune. La cerere se va anexa şi prealabila încuviinţare de candidare dela P. V. C. pe lângă actele cerute de concurs.

Candidaţii cu aprobarea oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie într'o Duminecă sau sărbătoare pentru a se face cunoscuţi enoriaşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Ioan Rafiroiu
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 203/1940 (24) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Luncoiul de sus,** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola din parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a concura, se vor adresa oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului, la Brad, în termin.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Brad, la 18 Martie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Domnului e ridicat pe scaunul de rege. David copilaşul dela turma de mieluşei, când nu ştia ce-i un rege, e unsul Domnului. Eliseu era la plug pe câmpul Damascului, când Domnul trimite pe Ilie să-l aleagă de trâmbiţă vestitoare a poruncii Lui. Dumnezeu ridică pe Ioan Botezătorul, pe cei 12 pescari trimişi în lume să ducă cuvântul Lui şi să croiască pe teren hotarele împărăţiei Lui; Domnul aprinde lumină în Pavel ca să lumineze lumii. Şi în câţi alţii! Domnul a dat şi dă chemarea preoţiei şi de atunci încoace. Şi voi trebue să fiţi aleşii Lui. Căutaţi şi urmăriţi viaţa voastră cu atenţie şi nepreocupaţi, priviţi-o sub specie aeternitatis, şi nu se poate să nu aflaţi că mâna Domnului v'a călăuzit pe acest drum — şi o, de-ar fi pentru toţi drumul Damascului cel mântuitor şi lămuritor al rostului vieţii voastre şi al fericirii altora! (Urmează)

Meditaţie

Ai milă, Doamne!...

„Aşa vor fi cei de pe urmă întâi".. (Mat 20, 16).

Nourii iernii îşi scutură frigul de pe aripile tremurânde, cu presărări de plăpânzi fluturaşi, pe pământul amorţit. Stelele îngheţate ale apelor de sus, fulgii curaţi ai cerului, coboară liniştiţi, în gând bun şi drept, spre pământul muritorilor.

Suflul iernii hăue prin văile codrilor îngrozind până şi fiarele lihnite de foame. Aruncă, fără cruţare, îngheţul iernii, prin sate, oraşe şi lunci. Micii fluturaşi de zăpadă, prinşi în vraja ritmului orchestrei vântului nebun, descriu jocul lor aerian şi tineresc.

La un colţ de stradă — adăpost al celor oropsiţi — o mână, duşmănită de iarnă, aşteaptă milă, înţelegere... Înţelegere dela cine? — Dela fiii Domnului. — Un cerşetor, purtând greul bătrâneţelor, sărac şi singur pe lume. Zdrenţuit în veşminte, — cum o să-l înţeleagă oamenii, când ochiului nu-i place arătarea lui, când acest sărman nu ştie de unde e, ai cui e? Când el nu ştie să spună decât: „Aveţi milă!"...

Pe el nu-l înţelege decât iarna, prietena lui. Părul lui nins de necazul anilor, se aseamănă cu albul iernii. Trupul lui, sleit, e frig de iarnă. Ochii, scântei de viaţă ai sufletului său, par stele plăpânde ale nopţilor reci. Sufletul său, curat ca apa cristalină, e lacrima cerului.

Un fulg al apelor de sus, aruncat de vânt pe fruntea încreţită a durerilor, presară binecuvântarea cerului. Topirea fulgului e plânsul iernii. E expresia milei şi pecetluirea dreptăţii: El, cerşetorul vremelniciei, e bogatul veşniciei. Fără averi, — dar bogat în fapte bune. El este de toţi urât, deşi n'a făcut nimănui rău. Oropsit de rele, şi totuşi mulţumit.

Mâna, îngheţată de frig, aşteaptă mila celor fără de milă. „Aveţi milă", îngână slăbitul glas, iar în gândul său zice:

„Ai milă, Doamne de noi, toţi!"...

I. Laşiţă

Timpuri de încercare

Acum, când ziua de mâne e un mare semn de întrebare pentru sufletele sbuciumate, e timpul de împăcarea omului cu Creatorul său şi întoarcerea fiului risipitor la casa primitoare a tatălui.

Mântuitorul a venit la ucenicii Săi când erau copleşiţi de spaimă, zicându-le: „*Pace vouă*" şi s'au speriat foarte crezând că e nălucă.

Spaima lor a crescut, până ce s'au convins în realitate că Învăţătorul e în mijlocul lor. Erau turburaţi de gânduri omeneşti, şi iată pacea întremătoare s'a sălăşluit în sufletele lor.

Cine ar putea descrie marea schimbare a sufletelor lor din clipa aceea? Ca o mare liniştită după o viforniţă nemaipomenită a fost fiecare.

Această pace, cu lepădarea de sine şi de orice mândrie deşartă, pentru coborârea împărăţiei cereşti pe pământ, e necesară fiecăruia. Ea înseamnă amuţirea patimilor şi opintirea tuturor pentru călire în mijlocul primejdiilor.

Voinţa de înfruntare a oricăror riscuri, bazată pe încrederea neţărmurită în Dumnezeu, coboară în sufletul omului împăcarea cu sine, punctul de mânecare a împăcării cu semenii şi, ca urmare, adevărata preţuire a vieţii.

Dacă aurul se curăţă în foc, tot asemenea sufletele noastre să se lămurească în aceste vremuri, pentruca după trecerea furtunii să rodească faptele creştineşti mai din belşug şi mai plăcute Domnului.

Pr. **V. D. Ogradă**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 14 Aprilie 1940 — Nr. 16

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853

APARE SĂPTĂMÂNA

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Pre... un șir petit 6 Lei ..., dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Nr. 3677 Prez.

Către iubitul nostru cler și popor din de Dumnezeu păzita Arhiepiscopie ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu

„Pentru noi s'a scris că cel ce ară, cuvine-se să are întru nădejde și cel ce trieră, să triere întru nădejdea de-a gusta rodul". (I Cor. 9, 10).

Iubiții mei fii sufletești,

Vremurile de azi atât de pline de primejdii ne cer să ne strângem unul lângă altul călăuziți de iubire între noi și de grijă pentru neam. Toți fiii neamului, tineri, bătrâni, bărbați, femei, să ne simțim ca o mare familie românească, ajutorându-ne între olaltă, nelăsând pe nici unul în lipsă și în suferință. Căci numai înfrățiți putem fi un neam tare și pregătit să înfrunte cu suflet încrezător încercările cele grele. Să ne socotim ca o armată disciplinată și viteză, hotărîtă să stee împotriva oricărei amenințări. Toți să stăm de veghe, muncind cu vrednicie pentru Țară, la locul ce ne este rânduit. Căci toți suntem soldați ai neamului în aceste timpuri grele, datori să dăm tot ajutorul la întărirea apărării Țării. Nu numai cei concentrați pe zonă, ci și cei de acasă trebue să se socotească în slujba Țării și împlinindu-și datoria lor să sporească puterea și siguranța ei.

Iubiții mei fii sufletești,

Toți cei cari ascultați aceste cuvinte ale mele sunteți muncitori vrednici și abia ați așteptat să-și trimită soarele cu mai multă dărnicie căldura razelor sale, ca să ieșiți cu plugul pe ogoare, la munca cea scumpă prin care a rânduit Dumnezeu să ne câștigăm pânea cea de toate zilele. Așa că cunoscând hărnicia plugarului român, aproape nu mai simt trebuința să vă îndemn eu la lucru.

Am toată siguranța că dacă poporul nostru a lucrat în sudoarea feții sale pământul atunci când nu era al său în măsura în care este astăzi, cu atât mai mult îl va cultiva cu toată tragerea de inimă azi când e stăpân pe el și când e împărțit cu mai multă dreptate între fiii neamului nostru. Astăzi ni se potrivesc, cum nu s'au potrivit poporului nostru în trecutul întunecat, cuvintele sfântului Apostol Pavel amintite la începutul acestui îndemn: azi plugarul român poate lucra pământul în cea mai deplină nădejde că se va bucura de tot rodul lui, nefiindu-i răpit de nimeni.

Voesc însă, dragii mei, să Vă atrag luarea aminte mai cu seamă asupra datoriei de a Vă sprijini unii pe alții într'o măsură mai mare ca oricând. Din atâtea case e dus bărbatul ori feciorul de nădejde la concentrare, ca să ne dea nouă liniștea că nu ne poate ataca nici un dușman pe nebăgate de seamă. Datori sunt și cei rămași acasă să răsplătească prin ajutorul ce-l dau familiilor celor concentrați, ceea ce fac aceștia pentru ei. Dreptatea și iubirea cere ca să nu rămână nearate și nesămănate nici ogoarele lor, căci aceasta ar aduce grele lipsuri și suferințe pentru copiii și familiile lor. Așa toată Țara ar simți urmările grele ale nelucrării atâtor întinderi de pământ, căci îndată s'ar scumpi toate și Țara noastră nemai putând vinde din produsele sale, nici ea n'ar mai putea cumpăra cele trebuincioase pentru înzestrarea armatei și pentru îmbogățirea ei cu toate cele de lipsă. Să descreștim deci frunțile fraților concentrați și să ne slujim Țara, sărind în ajutorul familiilor lor cu munca și cu sprijinul nostru.

Cucernicii noștri preoți se vor strădui să organizeze această creștinească și românească lucrare de ajutorare.

In legătură cu aceasta îndemn cu părintească stăruință Cucernica noastră preoțime să lămurească pe iubiții noștri credincioși cât de folositor lucru este ca cheverniselile lor să le investească în bonuri pentru înzestrarea armatei. Prin această faptă ei își vor asigura în chipul cel mai bun rodul ostenelilor lor, dar vor sta într'ajutor și la înzestrarea scumpei noastre armate, pe care se razimă astăzi siguranța noastră și a urmașilor noștri de a trăi în liniște și în deplină libertate pe pământul nostru strămoșesc.

Dar alăturea de datoria de a ne pregăti pentru ziua de mâne prin munca noastră și prin iubirea deaproapelui și de glia strămoșească, din care nici o brazdă nu vom lăsa să se rupă, mai avem, iubiții mei, și datoria cealaltă mare *de a ne pregăti și sufletul* pentru greutățile ce pot să vină. Suntem în timpul postului celui mare. E vremea în care Dumnezeu ne cheamă prin sfânta Sa Biserică la cercetarea sufletelor noastre, ca aflând ce-i rău și păcătos în ele, să ne curățim prin mărturisirea în fața preoților și prin împărtășirea cu trupul și sângele Domnului nostru Iisus Hristos. Să nu rămână nici un credincios care să nu fi trecut prin această baie de curățire a sufletului și care să nu fi primit înlăuntrul său pe Domnul în taina sfintei cuminecături. Numai un popor cu sufletul curat și cu conștiința împăcată în fața Domnului puterilor poate răsbi prin toate încercările și greutățile.

Să Vă pregătiți deci, dragii mei, împreună cu copiii voștri, pentru a primi cu vrednicie și Paștile Domnului, cu lumina, cu puterea și cu nădejdea ce-o aduce în suflete învierea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Făcându-Vă datoria către Dumnezeu și către neam prin muncă și prin grija de suflet, să fiți, iubiți mei, cu ascultare față de autoritățile Țării cari au pe umerii lor marea îndatorire de a veghea la păzirea scumpei noastre Românii și de a întări puterile ei pentru vremuri grele. Să înconjurăm cu iubirea noastră pe Majestatea Sa Regele nostru Carol II, care conduce în aceste timpuri de furtună cu bărbăție și cu destoinicie naia statului pe căile drepte ale păcii și ale cinstei.

Cu aceste sfaturi și îndemnuri părintești, Vă trimit arhiereasca mea binecuvântare și rog pe bunul Dumnezeu să-și coboare deodată cu ea și binecuvântarea sa cea cerească peste munca ce o începeți pe ogoarele Voastre încunânându-o cu rod, cum și peste casele și familiile Voastre și peste Voi toți pe cari cu părintească iubire Vă îmbrățișez în rugăciunile mele către Părintele cel ceresc, rugându-l să Vă păzească și să Vă ocrotească în toate silințele Voastre bune și plăcutei voiei sale celei sfinte.

Dată în reședința noastră arhiepiscopească din Sibiu, la 10 Aprilie 1940.

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

☞ **Această scrisoare pastorală o vor ceti P. C. Preoți în Dumineca proximă înaintea poporului în biserică.**

Mărturisirea păcatelor

Ne apropiem de Patimile și Invierea Domnului. E timpul cel mai potrivit să ne aducem aminte că toate acestea s'au făcut din pricina păcatelor noastre. Trebue să privim sfășietoarele Patimi ale Domnului nu ca întâmplări ce nu ne privesc, ci să ne simțim adânc vinovați pentru ele. Fiecare scuipat în fața lui Iisus e și din noi pornit, fiecare batjocură e rostită și de gura noastră, fiecare spin înfipt în fruntea Lui și fiecare piron bătut în trupul Său cel neprihănit sunt și fapte ale noastre, ale inconștienții, ale ușurătății, ale ticăloșiei noastre. Căci întrucât dacă am fi fost contimporani cu El, sau dacă El ar trăi azi, am fi lucrat sau am lucra la fel cu cei ce L-au chinuit, cei ce au săvârșit asemenea cruzimi au lucrat și în numele nostru și al tuturor oamenilor. Și ca o dovadă că ne-am comporta ca cei din vremea lui Iisus — dacă am fi puși și noi în fața Lui fără să știm despre El atâtea lucruri dintr'o istorie de douămii de ani — este răul din noi, egoismul, mândria, lăcomia, deși ne-am făcut părtași de atâtea haruri decurgând din Patimile și Invierea Domnului.

Când ni se pun înaintea privirii sufletești Patimile Domnului — ca în acest timp — trebue să ne simțim vinovați atât pentru păcatele săvârșite de contimporanii lui Iisus — cari ne-au reprezentat și pe noi — cât și pentru păcatele noastre actuale, prin cari arătăm ce am fi fost în stare să facem fără harurile ce ni le-a dobândit Iisus Hristos și fără istoria creștinismului cea de două mii de ani.

Spre Domnul cel răstignit nu putem înălța privirea decât gândindu-ne cu durere la vina noastră, la păcatele noastre. Numai așa răstignirea Lui ne va putea fi spre mântuire. Dacă fiecare din noi am participat la răstignirea lui, numai rugându-ne de iertare arătăm că nu vrem să-L răstignim mai departe. Tot cel ce nu se căește de ceeace a făcut continuă să lovească cuie în Domnul. Sigur, chiar dacă ne căim, n'am exclus cu totul viitoarele noastre păcate, viitoarele loviri ale Domnului. Dar prin căință îi dăm câte o mică pauză în durerea ce-o simte pentru și din pricina noastră, îi dăm câte o mângâiere. Cel ce nu se căește însă peste tot, îl ține pe Domnul în continuă suferință.

Biserica noastră învață că Euharistia are și caracter de jertfă, nu numai de taină. Adică Domnul e prezent în ea și pentru a se aduce ca trup ce se frânge și ca sânge ce se varsă lui Dumnezeu Tatăl. Și numai pentrucă e întâi jertfă ce ne obține iertarea dela Tatăl, ne este apoi și taină, adică dar ce ni se dă, ce ni se întoarce dela Tatăl.

Nu cunoaștem sensul mai adânc al acestei jertfe ce se continuă până la sfârșitul veacurilor. Știm însă că este în strânsă legătură cu jertfa de pe Golgota și că e jertfă adevărată. Sensul ei în general trebue să fie o suferință neînțeleasă a Domnului ce continuă să o suporte pentru noi. O suferință pentru păcatele noastre, ce continuăm să le săvârșim (și cari sunt tot atâtea semne că am fi în stare

să-L răstignim mai departe) şi mai ales suferinţa pentru acei pe cari îi vede că nu vreau să primească folosul jertfei Sale de pe Golgota, că o fac zadarnică pentru ei.

Marele Pascal spunea: «Jésus sera en agonie jusqu'à la fin du monde: il ne faut pas dormir pendant ce temp — là».

Să nu săvârşim şi noi acest lucru îngrozitor care constă în a nu da victimei noastre o clipă de mângâiere prin faptul că ne căim de ce facem, de ce-am făcut. Când lovim pe un semen al nostru cu cruzime şi continuu, ceea ce l doare mai mult decât loviturile fizice, este faptul că vede cât îl urâm, cât îl duşmănim. Dacă ne-ar vedea la un moment dat reculegându-ne din această ură, înmuindu-ne la suflet şi prăbuşindu-ne sub puterea regretului şi rugându-l să ne ierte, i-am produce o alinare încât ar uita de orice durere.

Să ne gândim că Domnul îndurerat ne cere acum recunoaşterea păcatelor noastre. Şi această recunoaştere îi face cea mai mare bucurie.

Dar recunoaşterea deplină înseamnă mărturisirea lor. Când recunoaşterea e numai în faţa cugetului propriu, nu e mărturisire. Abia când e în faţa altuia, e mărturisire.

Domnul ne cere mărturisire pentru a ne da seama că El nu e una cu eul nostru, nu e adâncul sau cugetul nostru. In acest caz mărturisirea păcatelor nu ne-ar cere o sacrificare a mândriei, a acestei rădăcini a tuturor păcatelor. O mărturisire ce ne-am face-o nouă înşine (care nu e mărturisire propriu zis) ar fi o afundare şi mai adâncă a noastră în glodul păcatelor, a egocentrismului. Intâlnirea cu Dumnezeu se realizează numai prin ieşirea din noi înşine, din închisoarea eului în care ne încuie mândria.

Mândria omului l-a făcut şi pe Dumnezeu parte a fiinţei sale: «eu însumi sunt Dumnezeu», şi-a zis omul. Prin aceasta şi-a legitimat puternic închiderea în sine, ieşirea din relaţia de iubire cu altul. Drumul spre ieşirea din carapacea egocentrismului, a mândriei, spre altul care e totdeauna afară de eul nostru, drumul spre iubirea altuia duce prin smerenie, prin încetarea de-a mai face din eul nostru centrul existenţei noastre şi al tuturor.

Dumnezeu e în afară de eul nostru, e altceva decât acest eu. Şi noi avem lipsă să simţim că atârnăm de Dumnezeu ca de altceva decât de eul nostru şi că în faţa Lui, ca persoană deosebită de noi, trebue să facem actul de smerenie, de mărturisire, ca o indicaţie că nu ne ferim de-a atârna fericirea noastră de cineva care nu suntem noi înşine.

Deaceea a orânduit Domnul Iisus Hristos să facem mărturisirea în faţa unei persoane omeneşti exterioare nouă: ea realizează toate momentele cari ne fac să ne depăşim pe noi, să ne dăm seama că Dumnezeu nu e una cu noi, ci cineva care ni se opune ca judecător, să călcăm pe mândria noastră şi să ieşim într'un act de smerenie spre El şi spre semenii noştri, împlinind prima condiţie a iubirii, pe care însă nu ne-o dăm noi, ci ne-o dărueşte Dumnezeu atunci când arătăm prin smerenia mărturisirii voinţa de-a ajunge în relaţia de iubire cu cei ce sunt alţii decât noi înşine.

Mărturisirea e cel mai bărbătesc act de ieşire din închisoarea egocentrică în care ne închide mândria; e intervenţia cea mai energică şi de aceea cea mai eficace împotriva acestei boale de moarte; e fierul roşu pus de noi înşine cu curaj pe rana care ne ameninţă cu fatalul desnodământ.

In mărturisire întâlnim pe Domnul Iisus Hristos, deşi ne mărturisim preotului. Dacă în general numai în ieşirea din noi înşine, în relaţia de iubire adevărată faţă de un om sau altul, întâlnim pe Dumnezeu, — care este prin excelenţă acel Tu al fiecărui om, de care atârnă fiecare şi care ni s'a făcut şi om spre a ne arăta cât de mult trebue să-l concepem după asemânarea unei persoane omeneşti care ne întâmpină — cu atât mai mult se întâmplă aceasta printr'o persoană trimisă anume spre a ne primi mărturisirea, de Domnul Iisus Hristos, calificată de El însuşi spre acest scop, prin harul hirotoniei.

Când privim la faţa preotului şi ne mărturisim, faţa lui arată în chip tainic faţa nevăzută a lui Iisus Hristos. Noi în acele momente, ne punem, privind la preot, în contact personal nemijlocit cu Iisus Hristos. Nu fără sens prescrie rânduiala bisericească să se aşeze preotul când primeşte mărturisirea înaintea icoanei lui Iisus Hristos.

Catolicismul a golit taina mărturisirii de adevăratul ei înţeles, când a ascuns faţa preotului după scândurile unei căsulii. Credinciosul nu mai vede pe nimeni; i se redă iluzia că e singur, că nu se umileste în vederea cuiva din afară, i se menajează mândria, adecă quintesenţa păcatelor.

Contactul personal dela faţă la faţă — numai acesta e adevărat contact personal, spiritual, prin care omul e scos cu adevărat din sine; comunicaţia de simţiri, de efluvii, pe alte căi, e un fenomen inferior, de domeniul naturii, animalităţii, care nu scoate pe om din sine — pe care a ţinut Iisus Hristos să-l stabilească drept mediu al mântuirii, a fost înlăturat. Catolicismul l-a înlăturat şi prin faptul că socoteşte posibile iertările la distanţă, prin poştă, şi în massă, prin aşa zisele indulgenţe papale.

Creştinismul, care a restabilit înaltul şi veridicul adevăr că mântuirea e o chestiune de raport intim personal, a fost coborât de catolicism în rândul religiilor mitice precreştine, cari considerau mântuirea un efect al mişcării forţelor naturale, impersonale, destrămând persoana sub lucrarea acestor forţe, socotite ca singurele realităţi adevărate.

Ortodoxia a păstrat creştinismul în învăţăturile şi orânduielile stabilite în timpurile apostolice, cari au trăit cea mai intensivă şi mai veridică viaţă creştină, căci amintirea lui Hristos era proaspătă. Catolicismul a schimbat ceeace ne-au dat acele timpuri de profundă experienţă a vieţii cu Hristos, prin învăţături şi practici construite de mintea teologilor din veacurile evului mediu, când fireşte că experienţa lui Hristos şi amintirea lui şi viaţa creştină deveniseră mult mai spălăcite. Catolicismul a modificat ceeace a experiat viaţa religioasă cea mai autentică, prin ceeace, în lipsa ei, postula ca logic mintea omenească în epoca scolastică. Deaceea azi construcţiile dogmatice scolastice pârâie în toate încheieturile şi însuşi catolicismul să jenează să le mai susţină.

D. STĂNILOAE

Nr. 4088/940

Notificare oficială

Discul dela Florii pentru fondul de pensiune preoţesc şi discul dela sărbătorile Invierii Domnului, pentru Internatul arhidiecezan, se vor purta în toate parohiile din Arhiepiscopia noastră, în conformitate cu ordinile noastre Nrii 2962 şi 2973 din 1931.

Sumele încassate se vor trimite oficiului nostru de cassă, prin oficiile protopopeşti, până la 20 Mai a. c.

Sibiu, la 9 April 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

O lămurire... care nu ne lămureşte încă deplin

Părintele V. Popa-Nicoară din Slobozia-Botoşani a publicat în ziarul „Curentul" din 15 Februarie 1940 un articol în chestiunea unirii Bisericilor în care întrebuinţa expresii atât de echivoce, încât foile unite şi catolice dela noi l-au reprodus cu multă satisfacţie. Păr. V. Popa-Nicoară declara în mod suspect că e necesar „a ne jertfi pe altarul unirii şi al înfrăţirii". Şi cum nu poate fi vorba de altă jertfă într'o asemenea chestiune, rămânea să se înţeleagă că trebue să ne jertfim credinţa şi adevărul.

Intristaţi astfel în sufletul nostru că un preot poate avea o conştiinţă ortodoxă atât de laxă, iată că în 1 Aprilie a. c. redacţia ziarului nostru primeşte dela Păr. V. Popa-Nicoară un articol în formă de scrisoare către un preot ortodox din Maramureş, însoţit de o scurtă adresă către ziar ca să i se publice articolul. In acest articol, P. C. Sa, sesizat de răstălmăcirile ce s'au dat din partea unitilor rândurilor pe cari le-a scris în ziarul „Curentul", îşi arată toată indignarea şi recunoaşte că „dragostea noastră a fost luată drept slăbiciune" şi „de dragostea noastră ei s'au folosit ca de o bună ocazie pentru a deslănţui împotriva fraţilor noştri din nordul Ardealului o formidabilă şi piezişă ofensivă a duşmăniei".

Ne-am zis: în sfârşit s'a convins omul că cine sunt uniţii şi catolicii. Până acum nu voia să ştie de experienţele pe cari le-au făcut cu ei aceia ce au trăit mult în preajma lor. Ii acuza de duşmănie. Trebuia să facă omul singur această experienţă. Deşi fericiţi sunt aceia ce n'au văzut şi au crezut, bine este totuşi că i s'au deschis măcar şi acum ochii.

Dar a doua zi, în 2 Aprilie, citirăm spre stupefacţia noastră în ziarul „Curentul" un al doilea articol al Păr. V. Popa-Nicoară, în care relua ideea din primul, susţinând din nou, e drept puţin mai rezervat, aceleaşi opinii echivoce.

De unde în articolul ce l-a trimis redacţiei noastre şi pe care îl dăm mai jos, caracterizează în termeni grei răutatea şi ipocrizia uniată, în acest al doilea articol din „Curentul", vorbeşte iarăşi într'un mod ciudat despre catolici.

Drept să spunem ne e greu să înţelegem ce vrea păr. V. Popa-Nicoară.

Pentrucă se ţine tare pe poziţia că suntem datori să iubim chiar pe cei ce nu ne iubesc, trebue să-i atragem atenţiunea că altceva este a iubi persoanele şi altceva a iubi păcatele lor. De sigur ca creştini autentici, ortodocşi, iubim pe cei ce sunt în catolicism, dar nu catolicismul lor, nu eroarea, nu abaterea dela cuvântul adevărat al lui Dumnezeu. Şi iubirea noastră adevărată faţă de ei este aceea care se sileşte să-i scoată din eroare, ca să se poată mântui.

Dacă şi-ar limpezi Păr. V. Popa-Nicoară acest lucru elementar, n'ar mai plutì în direcţii nesigure agăţat de vagi şi pretenţioase lozinci.

Publicăm mai jos adresa P. C. Sale către redacţie împreună cu articolul-scrisoare.

Mult Onorată redacţie,

Fiind informat de părintele Cheleş Ioan din Valea Hotarului-Maramureş că greco-catolicii de prin părţile acelea se folosesc în propaganda lor de un articol al meu apărut în Curentul din 15 Febr. 1940, cu onoare vă rog a publica în ziarul Dv. alăturata scrisoare prin care îi răspund şi prin care curm odată pentru totdeauna uneltirile greco-cat.

Cu stimă

(L. S.) *Pr.* **V. Popa-Nicoară**

*

Iubite frate întru Domnul,

M'am întristat de moarte când am auzit înţelesul strâmb şi urât pe care l-au dat greco-catolicii din Maramureş articolului meu din «Curentul» (15 Febr 1940). Greco-catolicii şi de data asta s'au arătat aşa cum sânt: vicleni, fără duhul lui Dumnezeu în cele dinlăuntru ale lor, certăreţi şi mai presus de toate învârtoşaţi cu inima şi împuţinaţi cu mintea şi înţelegerea.

Ce am susţinut eu în articolul meu? Am spus mai întâi de toate că va veni vremea când catolicii şi ortodocşii vor fi una. Aşa am spus şi la credincioşii din Maramureş, când am fost preot acolo. Insemnează oare aceasta că trebue sau că vrem să ne facem catolici?

De unde au scos greco-catolicii lucrul acesta?

Aceasta e dorinţa lor, dar nu şi credinţa mea. Eu mă mir că le vine a crede una ca asta. Frate! Se poate ca Iza să curgă la deal? Sau se poate ca Tisa să se verse în Vişău sau în Iza? Apoi tot aşa nici noi nu ne putem duce la greco-catolici. Noi suntem cum e Tisa. Ba mai mult: cum e Dunărea! Ei sânt ca Iza. Cum are să se verse Dunărea în Iza?

Deci nu aceasta am susţinut eu în articolul meu, ci mai vârtos am lăsat să se înţeleagă (?) că odată şi odată, ei, catolicii, vor fi luminaţi de Dumnezeu şi se vor întoarce acolo de unde au plecat, la sânul cald al bisericii icumenice ortodoxe.

In articolul meu eu mai ceream ca între catolici şi între ortodocşi să fie dragoste. Dragostea şi frăţietatea între ortodocşi şi catolici ar fi un lucru frumos şi bine plăcut lui Dumnezeu.

Dar, de! Dragoste cu sila iar nu se poate. Căci după cum văd, din telul în care s'au folosit de articolul meu, greco-catolicii au în inima lor numai vrăjmăşie şi hulă. Dumnezeu să-i judece şi să le răsplătească. la Arătare, după cugetul inimii lor.

Ei mi-au luat articolul şi fără să-mi ceară voe, l-au tălmăcit, l-au răstălmăcit, l-au schimonosit, l-au trunchiat, într'un cuvânt au făcut ce le-a trăsnil prin cap, pentruca articolul să se potrivească cu ceea ce gândesc şi doresc ei.

Apoi spun drept: **acesta nu-i un lucru frumos!** *Cine face asemenea lucru, însemnează că n'are dragoste de frate, că nu-i un om cu suflet ales, că obrazul nu-i este înzestrat cu sensibilitatea cuvenită, că-i lipseşte — cum se spune la noi — cei şapte ani de acasă.*

„Oamenii aceştia sânt nişte fântâni fără apă, nişte nori alungaţi de vânt. Ei vorbesc cu trufie lucruri de nimic şi momesc pe cei ce abia au scăpat de rătăcire", *(2 Petru, cap. 2, v. 17, 18).*

Deaceea, frate al meu întru Iisus, comunică iubiţilor credincioşi ortodocşi că ceea ce spun greco-catolicii despre articolul meu, sânt minciuni. Ei să rămână tari şi neclintiţi în credinţa străbună ca nu cumva, oarecând, să se spună despre ei: **„Cânele s'a întors la ce vărsase şi scroafa spălată s'a întors iarăşi la mocirlă",** *(2 Petru, cap. 2, v. 22).*

In articolul meu eu am cerut să ne purtăm cu dragoste faţă de catolici gândind că dragostea aduce dragoste, că se vor aprinde şi ei de iubire neprefăcută către noi şi nu vor mai umbla, mai ales prin nordul Ardealului **„ca un leu răcnind care caută pe cine să înghită",** *(1 Petru, cap. 5, v. 8).*

Lucrul însă s'a întâmplat pe dos. Dragostea noastră a fost luată drept slăbiciune. De dragostea noastră ei s'au folosit ca de o bună ocazie pentru a deslănţui împotriva fraţilor noştri din nordul Ardealului o formidabilă şi piezişă ofensivă a duşmăniei.

Eu li-am arătat iubire şi ei **„s'au făcut protivnici, au deschis împotriva mea o gură mincinoasă şi înşelătoare",** *(Ps. 109).*

„Ei îmi întorc rău pentru bine şi ură pentru dragostea mea", *(Ps. 109).*

Deaceea zic: **„Domnul să-i aibă totdeauna înaintea ochilor şi să le şteargă pomenirea lor de pe pământ“,** *(Ps. 109).*

Cu caldă dragoste frăţească
Pr. **V. Popa-Nicoară**
Slobozia-Botoşani

Sinodul episcopesc la Sibiu. In 5 Aprilie a avut loc la Sibiu o şedinţă a sinodului episcopesc din Mitropolia Ardealului. Au participat P. S. Lor episcopii Nicolae Colan al Clujului şi Dr. Nicolae Popoviciu al Orăzii. S'au discutat între altele chestiunea Academiilor teologice, a salarizării preoţimii în legătură cu armonizarea salariilor şi a Fundaţiunii Gojdu, stabilindu-se măsurile ce trebue luate în favorul justei lor rezolvări.

Vizita profesorului Şt. Ţancov la Sibiu

In zilele de 10, 11 şi 12 I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a primit vizita ilustrului profesor dela Facultatea de teologie din Sofia, Păr. Prot. Ştefan Ţancov.

P. C. Păr. Ştefan Ţancov şi-a făcut studiile la Facultatea de teologie din Cernăuţi, fiind coleg cu I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae cu care a legat o strânsă pretenie.

Astăzi Păr. Ţancov este un nume bine cunoscut în cercurile teologice din lumea întreagă, ca unul care a reprezentat Biserica bulgară la toate reuniunile pentru apropierea popoarelor prin creştinism. Este un teolog profund şi erudit. A publicat nenumărate studii în limba bulgară, dar şi în limbile occidentale. Conferinţele asupra ortodoxiei ce le-a rostit în diferite centre europene au lăsat cele mai bune impresii.

P. C. Sa este şi un bun pretin şi temeinic cunoscător al poporului român şi al Bisericii şi teologiei româneşti. Este un factor de mare însemnătate în viaţa poporului bulgar şi lucrează pentru apropierea popoarelor noastre vecine.

In Sibiu P. C. Păr. Ţancov a vizitat toate aşezămintele şi instituţiile bisericeşti, rămânând impresionat de cele văzute.

La Academia teologică pe care a vizitat-o însoţit de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, distinsul oaspe a fost întâmpinat de profesori şi studenţi în Aulă, unde Păr. rector Dr. D. Stăniloae i-a adresat calde cuvinte de bun-venit, iar P. C. Sa şi-a arătat adâncile sentimente de preţinie ce le nutreşte faţă de poporul român şi legăturile strânse ce au existat totdeauna între cele două popoare vecine. P. C. Sa a amintit de sângele românesc ce s'a vărsat la Plevna şi de ospitalitatea ce au găsit totdeauna în ţara noastră refugiaţii bulgari cari au luptat pentru libertatea poporului lor.

P. C. Sa a arătat că activitatea ce o desfăşoară în reuniunile şi forurile creştine mondiale are un caracter misionar, ea urmăreşte să facă cunoscută şi iubită scumpa şi sfânta noastră credinţă lumii neortodoxe. Deasemenea a subliniat rolul ce-l poate avea ortodoxia noastră comună în apropierea între popoarele bulgar şi român.

Corul studenţilor sub conducerea Păr. prof. Gherman a executat mai multe bucăţi muzicale.

P. C. Sa a vizitat şi şcoala normală, admirând magnificul edificiu ridicat din grija I. P. S. Sale.

A fost primit şi aici cu coruri, cu cuvinte călduroase de dl director I. Sandu, Păr. prof. Ţancov adresând cuvinte expresive elevilor.

*Joi, în 11 Aprilie, ora 5 d. m., P. C. Sa a rostit în Aula Academiei o foarte instructivă conferinţă despre «**Biserica bulgară de azi**», în faţa unui numeros şi select public.*

A fost o expunere caldă, plină de sugestii şi de învăţăminte, a istoriei Bisericii bulgare şi a lucrării ei însufleţite de azi în mijlocul poporului, a tineretului şi a intelectualilor.

Vizita P. C. Păr. profesor Ştefan Ţancov a contribuit într'o măsură considerabilă la cunoaşterea poporului bulgar şi la aprecierea lui.

Subscriind bonuri de înzestrare a armatei, subscriem pentru ţară şi pentru fiecare dintre noi. Fără linişte la hotare nu putem avea liniştea avutului şi a muncii noastre. Să dăm cât mai mult oştirii, căci pentru noi dăm.

Nr. 3611/1940

Comunicat oficial

Comitetul central al Societăţii naţionale Crucea Roşie din Bucureşti doreşte să-şi extindă activitatea sa şi în păturile rurale ale ţării. Cunoscând realizările salutare ale acestei instituţii, îndemnăm Onor. preoţime din arhiepiscopie să dea Societăţii Crucea Roşie tot sprijinul moral şi material în scopurile pe care le urmăreşte.

Sibiu, la 4 April 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Inaugurarea Sfintei Episcopii a Timişoarei

Noua episcopie ortodoxă română a **Timişoarei,** *întiinţată virtual la 8 Noemvrie 1939, şi-a inaugurat activitatea, în sediul său, la 1 April 1940, în zilele de binecuvântată domnie a M. Sale Regelui* **Carol II,** *înaltul ctitor al acestei episcopii bănăţene.*

La reşedinţa provizorie a Consiliului eparhial, în casa parohială din Timişoara IV, soseşte dimineaţa P. S. Sa episcopul **Nicolae** *al Orăzii, ca episcop locţiitor al Timişoarei, întâmpinat de P. C. Părinţi consilieri şi întreg personalul Consiliului.*

Urmează, în catedrală, slujba divină, chemarea Duhului Sfânt, după care în clădirea Consiliului eparhial se face sfinţirea apei şi luarea jurământului funcţionarilor Consiliului. Vorbeşte păr. **I. Imbroane,** *consilier la secţia culturală, subliniind tot ce s'a săvârşit pentruca episcopia Timişoarei să devie realitate. Pomeneşte rând pe rând numele tuturor celor ce au binemeritat, ca această episcopie să poată lua fiinţă. Părintele consilier Imbroane spune: «I. P. S. Sa mitropolitul nostru* **Nicolae,** *prin munca, priceperea şi energia sa, ni-a dat Episcopia Timişoarei, ca păstrător fidel al testamentului Marelui Şaguna».*

Luând cuvântul P. S. Sa **Nicolae** *ca episcop locţiitor al Timişoarei face elogiul personalităţilor istorice: ale Mitropolitului Şaguna şi Emanoil Ungurianu, şi ale urmaşilor lor. Aducând omagii Suveranului, P. S. Sa se adresează celor prezenţi, în deosebi tineretului care stă în slujba Domnului, spre a muncì la Sfânta episcopie a Timişoarei, îndemnându-l să lucreze stăruitor în spiritul dragostei creştine şi al disciplinei.*

Viaţa Ilustrată, revistă de familie, apare sub direcţia P. S. episcop *Nicolae Colan* al Clujului. Nr. 4, din April 1940, conţine pe lângă numeroase ilustraţii, lucrări alese, ca fond şi formă, şi semnate, afară de directorul revistei, de mai mulţi apreciaţi scriitori ai vremii actuale. Astfel, publicaţia dela Cluj poate să fie pusă, fără nici o teamă, în mâna familiilor noastre intelectuale de pretutindeni şi ele vor găsì, în paginiile ei, o contribuţie ce deschide mintea şi impresionează sufletele în direcţie sănătoasă. — Abonamentul este 100 de lei pe o jumătate de an. Adresa: Cluj, Piaţa Cuza Vodă 6.

Chestiunea obligativităţii cununiei religioase

Dl prof. Ion Lupaş, fost ministru, a adresat dlui preşedinte al Adunării Deputaţilor în şedinţa din 5 Aprilie a. c. următoarea comunicare:

Domnule Preşedinte,

In sensul art. 73 din Regulamentul interior al Adunării Deputaţilor am onoare a face Dlui Ministru al Justiţiei următoarea întrebare:

Ce măsuri intenţionează a lua pentru neîntârziata aplicare a cununiei religioase prevăzută în principiu în textul art. 20 al Constituţiei din 1938.

In calitate de fost ministru al Cultelor redactasem la începutul lunei Februar 1938 o adresă către Ministerul Justiţiei stăruind să se examineze chestiunea elaborării unui decret-lege, prin care să se modifice şi să se completeze art. 94 din legea privitoare la actele stării civile în sensul de a se declara nule de drept căsătoriile civile, care în termen de 30 de zile dela efectuarea lor în faţa ofiţerului stării civile nu vor fi urmate şi de celebrarea cununiei religioase.

Această modificare urmărind scopul educativ, în sens moral şi patriotic, de a consolida viaţa familiară sporind totodată şi prestigiul credinţei religioase în sufletul cetăţenilor, ar fi de dorit să nu întârzie prea mult.

Prof. I. Lupaş
deputat de Someş

Conferinţă preoţească de primăvară. In 3 April a. c. preoţimea din protopopiatul *Avrig* a ţinut şedinţă sub preşedinţia P. C. protopop Pavel Borzea. După sf. liturghie înainte sfinţită a predicat păr. *S. Ghindea* (text: Matei 22, 4). Pentru zidirea noastră sufletească a conferenţiat preotul *I. Budac:* „Ispitele şi biruinţa asupra lor“, folosind preţioasa carte „Pocăinţa“ a Pr. Il. V. Felea. Un studiu asupra cărţii a prezentat păr. *Gh. Bica.* Preotul N. Ţeţiu a cetit lucrarea: „Iniţiative de organizare şi încheeri pentru propăşirea asociaţiei noastre, cu referire la cercurile religioase“, stăruind asupra reorganizării cercurilor preoţeşti, a slujirii în sobor a sf. liturghii, cu misiuni interne pentru preoţi, şi meditaţii; pentru popor conferinţe, cu manifestări ale Oştii Domnului. Preoţii Tr. Maxim şi Gh. Tatu raportează despre activitatea cercurilor religioase, a caselor culturale, a reuniunii de femei şi a societăţii tinerimii adulte. La despărţire P. C. protopop ne îndeamnă la muncă asiduă în folosul sf. Biserici şi al neamului. — Pr. *N. Ţ.*

FOIŞOARA

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(10) **De protopopul Gh. Maior**

Dacă sunteţi într'adevăr aleşii Domnului, sunteţi aleşi şi din lume, deci părăsiţi duhul lumii. Că de aţi fugi ca Ioana şi aţi cere să vă arunce în mare, va porunci rechinului să vă înghită şi să alerge cu voi la ţărm, şi iarăş v'ar pune nevătămaţi pe drumul Ninivei, care trebue mântuită!

De oricâte necazuri veţi vedea păscută viaţa preoţilor în aceste zile grele, şi oricâte lovituri veţi vedea şi veţi auzi că primesc preoţii, — nu slăbiţi a crede că preoţia e chemare rânduită vouă de Domnul şi cugetaţi ce sunt aceste mizerii şi neajunsuri ale vieţii pe lângă cele îndurate de marele apostol al neamurilor! Şi cine îndură mai multe dela oameni, decât Domnul? Deci dacă pe Domnul vostru l-au gonit şi pe voi vă vor prigoni! Ci îndrăzniţi, căci Eu am biruit lumea! Căci nu în cei răi lovesc oamenii cu neîndurare!

Cât de mare este darul, chemarea ce ni s'a dat, se poate înţelege uşor şi din cuvintele Sfintei Scripturi, cu cari caracterizează pe preot şi preoţia. La prorocul Malachia, cap. 2, v. 7 se zice, că preotul *„Ingerul Domnului Atotţiitorul este“*; Mântuitorul spune învăţăceilor şi prin ei caracterizează pe toţi câţi primesc peste ei suflarea Duhului sfânt, că sunt *„Sarea pământului“* şi *„Lumina lumii“* (Mateiu 5, 13—14), iar lui Petru îi zice *„Păstoreşte oile mele“* (Ioan 21, 16); sf. ap. Ioan în Apocalipsă numeşte pe preoţi: *„Ingerul bisericii“*; iar sf. ap. Pavel zice despre el şi Apolo, ca şi despre toţi cei chemaţi să alerge pentru Domnul, că: *„Impreună lucrători ai lui Dumnezeu suntem“* (I Cor. 3, 9).

Şi regret că nu pot să vă pun în mână scrierea „Despre preoţie“ a sf. Ioan Gură de Aur. N'ar trebui să mai spun nici o vorbă, ci în fiecare duminecă şi sărbătoare să cetim şi recitim ce spune el. Aţi găsi la acest mare sfânt Părinte următoarele cuvinte de diamant: *„Deşi preoţia se slujeşte pe pământ trebue să se numere în rândul lucrurilor cereşti, pentrucă nu omul, nici îngerul, nici arhanghelul, nici altă putere creată, ci singur Mângăitorul Duhul Sfânt a aşezat rânduiala aceasta şi pe oamenii ceice vieţuesc în trup i-a învăţat să facă slujire îngerească“.*

Şi iată cum au privit înaintaşii noştri preoţia. Nu mai amintesc, că pentru ţăranul nostru a fi preot a fost şi este cea mai aleasă demnitate. Cât de reverenţios scriau bătrânii, feţelor bisericeşti! Celui, care i-a renăscut prin baia naşterii de a doua, părintelui, îi sărută mâna, când i-o ştie curată, sfinţită şi sfinţitoare. Ci să citez doar un fragment dintr'un edificator document braşovenesc de pela 1700, ca să constataţi înşivă ce păreri aveau bătrânii noştri despre această chemare *„...Iară să ştiţi şi să căutaţi preoţi oameni învăţaţi şi înţelepţi şi cuvioşi şi vrednici... ca să poată cu învăţături a lumina şi sfânta biserică şi norodul a-l învăţa şi păstorì către folosul şi spăşenia cea sufletească şi trupească cum ieste datoria cea foarte grea şi cu multă grije a preoţiei... (căci) lumina, desfătarea, şi mângăierea şi întoarcerea a tot sufletul creştinesc şi lauda bisericii spre mântuirea a tot norodul sunt preoţii cei vrednici“.* — Nu i se vede şi de aici caracterul de apostolat, de chemare, al preoţiei?

Să fericim ceasul, în care Domnul ne-a ales să-i fim slujitori şi împreună lucrători la zidirea împărăţiei Sale!

Dar mai avem o întrebare de limpezit. Dacă preoţia e chemare de viaţă, şi dacă chemarea aceasta ne-a dat-o Dumnezeu, care este rostul voinţii noastre în săvârşirea lucrului rânduit nouă de sus?

(Urmează)

„Ingrijiţi-vă de sufletul copiilor“

Să ne întoarcem cu gândul în locurile însorite şi să cutreerăm sufleteşte ţinuturile străbătute de Iisus Hristos, în ceata ucenicilor cari Il întovărăşiau zi şi noapte. Să ne pierdem în mulţimea poporului, care înconjoară pe Celce aducea lumină celor săraci, mângăiere celor întristaţi, desrobire celor robiţi.

„Şi toţi îl mărturiseau pe El şi se mirau de cuvintele darului ce ieşeau din gura Lui“, (Luca 4, 22).

Iată, cunoscând pe Mesia, simţi cum te înalţă puterea credinţei, ai dorì să-I atingi sfintele vestminte, să stai la masa pe care i-a gătit-o vameşul Zaheu, doreşti să prinzi o rază din privirea Lui plină de iubire atât de înaltă, cum n'a mai fost pe pământ.

Dar, ceeace ne desvăluie aurul inimii Iisus Hristos, frumuseţea dumnezeiască a Lui, era mulţimea copiilor, cari Il înconjurau cu drag şi voie bună. In jurul lui Iisus, copiii îşi lăsau mamele şi jocul, şi alergau cu grămada. Străbăteau mulţimea poporului, şi căpşoarele bălăioare veneau în număr mare, cu joc şi gălăgie, încât de multeori ucenicii, pentru a nu întrerupe pe Iisus, erau siliţi a-i oprì. Domnul nu-i oprea niciodată. El mustră pe ucenici: „Lăsaţi

INFORMAŢIUNI

Profesori scoşi la pensie. Sânt puşi în retragere din oficiu, pe data de 1 Iulie 1940, pentru limită de vârstă, între alţi profesori, şi următorii: Pr. *I. Beleuţă* dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu; dl *Zaharia Bârsan* dela Academia de muzică şi artă dramatică din Cluj şi dl *Const. Lacea* dela Academia de înalte studii comerciale din Cluj.

Ştire ziaristică. Primim întâiul număr din: «*Buletinul Sf. Episcopii ortodoxe române a Timişoarei*», organul oficial de publicitate, ce apare în Timişoara sub direcţia dlui *Dr. Emil Grădinariu*. Se tipăreşte la început bilunar, ca să treacă la vremea sa în revistă religioasă. Abonamentul anual pentru parohii: 500 lei. Adresa: Timişoara, P. Asaneşti.

Conferinţă. Preoţimea, din protopopiatul şi plasa *Rupea*, şi-a ţinut conferinţa de primăvară, în centrul protopopiatului, la 20 l. tr., sub preşedinţia P. C. păr. protopop *Alexandru Brotea*, care deschizând şedinţa ţine un scurt cuvânt, sfătuind la muncă, ascultare şi dragoste frăţească, pe cei prezenţi. S'a cetit meditaţia păr. *Nicolae Şolca*-Felmer, „Mergeţi şi vă arătaţi preoţilor", (Luca 17, 14), ascultată şi comentată cu aprecierile cuvenite.

In lucrarea părintelui *Ioan Florea*-Lovnic, „Veniţi la nuntă", (Mat. 22, 4), se face tâlmăcirea cuvintelor evanghelice, cu aplicaţii la timpurile de azi. Pr. *Gheorghe Bordeanu*-Jibert prezintă referatul cărţii „Pocăinţa" de I. V. Felea.

Din darea de seamă asupra activităţii cercurilor pastorale în anul 1939 se constată, că s'au ţinut regulat, de către 5—6 preoţi învecinaţi, având ca obiect aprofundarea sentimentului religios în mijlocul poporului, ridicarea culturală şi morală a parohienilor, conlucrând preoţimea, în această latură, cu Straja Ţării, Căminele culturale, Oastea Domnului, şi cu celelalte organizaţii culturale şi bisericeşti. In 20 de parohii, din cele 22 ale protopopiatului, s'au ţinut astfel de cercuri, în anul 1939, la care s'au desfăşurat 22 conferinţe populare şi 44 predici, ascultate de peste 15.000 de credincioşi.

Se ia în discuţiune problema *sectară*, în protopopiat. Această problemă a dat naştere la vii discuţiuni, fiecare preot prezentând conferinţei experienţele şi succesele obţinute în această latură a activităţii pastorale şi fixându-se normele cele mai potrivite pentru combaterea celor rătăciţi. — Pr. *Ion T. Munteanu*.

Cercul preoţesc Rapolt, protopopiatul Geoagiului, s'a întrunit în parohia *Rapoltel*, în 25 Martie (Bunavestire) 1940. S'a servit la ora 3 d. m. în 24 l. tr. slujba vecerniei împreunată cu litia, urmată de predica păr. *V. Florea* despre praznicul Buneivestiri. La ora 5 d. m. păr. V. Florea, preşedintele cercului preoţesc, a asistat la serbarea religioasă dată de păr. *A. Marcu* cu elevii şi elevele şcoalei primare din loc, al cărei program a constat din cântări religioase şi o piesă religioasă: „Biruinţa credinţei" de Pr. P. Chirica. Seara, la 7, s'a rulat, în şcoală, de către ostaşul Domnului, Nicolae Zorza din Tâmpa: „Viaţa şi Patimile Domnului nostru Iisus Hristos". Utrenia şi sf. liturghie, în ziua de 25 Martie, au fost servite în sobor de preoţi. Incadrele sf. liturghii s'a înălţat cucernică rugă pentru pacea lumii. La priceasnă a predicat păr. *V. Florea* despre taina Pocăinţei; iar la sfârşitul sf. liturghii a predicat păr. *I.Tiruţa* despre „Fecioria Maicii Domnului" şi „Intruparea Fiului lui Dumnezeu". A urmat servirea unui parastas pentru odihna sufletului preoţilor cari au servit în sf. biserică din loc. Păr. *D. Moldovan* a cetit recenzia lucrării: „Idei de filosofie religioasă la Vladimir Solovieff" de Pr. Dr. N. Terchilă. După masă, la adunarea anuală a „Oştii Domnului", păr. *P. Filip* a predicat despre post în lumina sf. Scripturi. Conferinţa a avut îndrăurire binefăcătoare asupra mulţimii de credincioşi din loc şi din depărtări. — Pr. *A. M.*

In Mediaş s'a ţinut, la 5 l. c., conferinţa preoţească de primăvară a preoţimii din protopopiat, sub conducerea păr. prot. *Ion Crăciun*. Preoţii şi un număr mare de credincioşi, după serviciul religios, în biserica din localitate, s'au mărturisit şi cuminecat. Meditaţii au ţinut preoţii *A. Fleşariu* şi *Aurel Băcilă*. In conferinţa, deschisă de păr. protopop, a vorbit păr. *Chirion Marcu* despre: „Iniţiativa de organizare pentru promovarea vieţii religioase şi culturale" în protopopiat. O recenzie, a lucrării „Pocăinţa" de Pr. I. V. Felea, a cetit păr. *Miron Maier*. De încheere păr. protopop I. Crăciun cere cucernicilor preoţi să fie mereu în prima linie de luptă spre folosul bisericii şi al neamului.

Manifestaţie literară în Sibiu. Duminecă, în 7 l. c., am asistat la ó izbutită şezătoare literară, a revistei „Universul Literar", ţinută în Teatrul municipal din Sibiu. Public, mult şi distins, în deosebi tineret şcolar dela toate institutele de învăţământ din localitate, a urmărit cu mare luare aminte citirile, una mai impresionantă decât alta, ale tinărilor şi promiţătorilor noştri scriitori. Primarul municipiului, dl *Dr. S. Pop*, salută pe distinşii tineri în numele Sibiului, ear profesorul dl *S. Cosma* în numele „Astrei" culturale şi a corpului didactic sibian. Dl maior *P. Constant* a prezentat pe fiecare scriitor în parte. A conferenţiat domnul *C. Noica* despre „Cultura şi tânărul". Au citit apoi, din lucrările lor, dnii: Al. T. Munteanu, V. Popescu, I. Ţolescu-Văleni, C. Fântâneru, I. Pietrari, M. Alexiu, Gh. Popa, V. Carianopol, M. Andreescu, N. Tomescu, P. Constant, Tr. Lalescu, I. Bârneanu şi Radu Gyr secretarul general al societăţii scriitorilor români.

Piesă teatrală înlăturată. Din Bucureşti se anunţă, că piesa *Marele Duhovnic*, care conţine atacuri jignitoare pentru preoţime, este scoasă din repertoriul Teatrului Naţional.

Şi mai catolică? Foaia „Farul Nou" din 7 l. c., sărbătorind 50 de ani de existenţă a „Unirii" dela Blaj, nu uită să atingă la acest prilej şi pe «*fraţii rătăciţi*», pe ortodocşi, urând confratelui său blăjan: «*desvoltarea cea mai mare şi cea mai catolică*»... Va să zică „Unirea", cu toată truda sa semicentenară, totuş nu e încă destul de catolică?

Noi am spus de atâtea ori că arereori s'a mai pomenit atâta lipsă de bun simţ ca la această venitură ce-şi zice Iosif Frollo. Noi îl găzduim cu omenie, iar el nu se simte jenat să ne batjocurească pe faţă. Un ortodox n'ar fi în stare de aşa ceva. Numai un fiu al Vaticanului.

Biblia. Experţi cehi s'au întrunit pentru a pregăti o nouă traducere în limba cehă a Bibliei, după textul original.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 14 Aprilie 1940, va predica părintele diacon *Constantin Nicolae*.

CARŢI ŞI REVISTE

Supremaţia credinţei pure este titlul unei lucrări de seamă, datorite profesorului *Eugeniu Speranţia*, care ia asupra sa ingrata sarcină de-a analiza ereziile raţionaliste ale cercetătorilor neîmpăcaţi cu principiul de viaţă al credinţei.

O recensiune asupra cărţii dlui Eug. Speranţia a citit, cum ni se comunică, păr. profesor *Simeon Radu* într'o recentă conferinţă pedagogică a corpului profesoral dela liceul din Sighişoara de sub direcţia dlui Horia Teculescu.

Zăbovind mai lung, pe marginea acestei cărţi, recensentul arată temeinicia autorului când, în consecinţă susţine valoarea universală a principiului credinţei pure, care deschide orizonturi nouă şi întinse.

Se descrie apoi rolul credinţei în domeniul vieţii intelectuale, în domeniul moral şi chiar în cel economic şi politic; dar mai profund trăeşte supremaţia credinţei pure în cultură.

Cartea se recomandă tuturor celor ce năzuesc să se înalţe spre lumină şi să găsească un razim puternic în viaţă: pe Hristos Domnul, „Calea, Adevărul şi Viaţa", întru care trăim, ne mişcăm şi sântem în veci.

Poşta redacţiei

Pr. *R. M.* în *Ş.* S'ar putea cită cu prilejul conferinţelor sau meditaţiilor. Coloanele ziarului sânt prea restrânse.

S. R. în *S.* Din articol se publică un extras. Ziarul nu se poate ocupa cu înapoierea articolelor cari nu se publică. Poţi veni singur să-l ridici.

Nr. 203/1940 (24) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Luncoiul de sus,** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola din parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a concura, se vor adresa oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului, la Brad, în termin.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Brad, la 18 Martie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Asociaţia Clerului ortodox rom. „A. Şaguna"„ Secţia Sibiu

Anunţ

Aducem la cunoştinţa Cuc. preoţi că la 1 Iunie 1940 se deschide *Căminul preoţesc* dela **Bazna** şi va rămânea deschis până la 15 Septemvrie 1940.

Preţul camerelor va fi:

	Iunie Septemvrie	Iulie August
Cameră cu 1 pat	30 Lei	40 Lei
„ „ 2 paturi	45 „	60 „
„ „ 3 „	60 „	80 „

Pentru **alţi oaspeţi,** cari nu sunt membri ai Asociaţiei Clerului, preţul camerelor va fi:

	Iunie Septemvrie	Iulie August
Cameră cu 1 pat	50 Lei	80 Lei
„ „ 2 paturi	70 „	100 „
„ „ 3 „	90 „	130 „

Cei ce doresc să li se reţină camere, vor anunţa aceasta cel mai târziu *până la 15 Maiu 1940*, părintelui consilier mitropolitan Emilian Cioran, preşedintele Secţiei Sibiu, care va acorda camerele în ordinea întrării cererilor. Celce nu achită în 48 ore dela data primirei avizului jumătate din preţul camerei acordate, perde dreptul la ea şi se va acorda altuia.

După data de 15 Maiu 1940, cererile pentru reţinerea camerelor se vor adresa Administratorului Căminului preoţesc dela Bazna, judeţul Târnava-mică.

Comitetul Secţiei Sibiu

[26] 1—3

Publicaţiune

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Schei, va ţinea în ziua de *12 Mai 1940*, ora 11 a. m., în localul biroului parohial, Piaţa Unirii 1, licitaţie publică cu oferte închise, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de renovare ale bisericii Sf. Nicolae.

Valoarea lucrărilor după devizul estimativ, se urcă la suma de 1.975.000 lei. Deodată cu oferta va trebui depusă şi ó garanţie de 6% din valoarea ei în numerar sau efecte publice, garantate de stat.

Licitaţia se va ţinea în conformitate cu condiţiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice şi a condiţiunilor speciale de licitaţie, care împreună cu planurile şi devizul estimativ formează dosarul lucrării.

Planurile, devizul şi condiţiunile speciale de licitaţie se pot consulta în biroul parohial în orele de serviciu.

Braşov, la 9 April 1940.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Schei

Dr. N. Stinghe
preşedinte

(25) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Poiana-Sibiului,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Ajutor dela parohie în suma de Lei 2000 anual.
3. Venitele stolare obişnuite în parohie.
4. Folosinţa 1/3 parte din cimitirul vechiu şi delniţele preoţeşti.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, de-a putea concura la această parohie, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mercurea, 16 Martie 1940.

Pr. **Dumitru Ciuchendea**
adm. protopopesc

---

pruncii şi nu-i opriţi pe ei a veni la mine, că a unora ca acestora este împărăţia cerurilor", (Matei 19, 14). Iisus îi învăluia cu iubire, mângâindu-i şi binecuvântându-i. Mamele priveau această dumnezeească iubire cu ochii plini de lacrimile bucuriei, şi veneau mereu să le binecuvinteze micile odoraşe, să-i vindece, să-i întărească.

Dragostea de copii a pornit dela Iisus Hristos, care a găsit în micile sufleţele o bogăţie fără margini.

Intrebându-L ucenicii pe Iisus, cine este mai mare întru împărăţia cerurilor, iată ce răspuns primesc:

„Şi chemând Iisus pe prunc, l-a pus pe el în mijlocul lor, şi a zis: Amin grăiesc vouă: de nu vă veţi întoarce şi să vă faceţi ca pruncii, nu veţi intra întru împărăţia cerurilor. Şi cine va primi pe un prunc ca acesta în numele Meu, pe Mine mă primeşte", (Matei 18, 2, 3, 5).

Prin nevinovăţia şi curăţenia inimii lui copilul e măsura împărăţiei cerurilor.

Grija lui Iisus, pentru cei mat mici, să ne fie pildă sfântă, lumină dusă în tot locul unde sânt copilaşi. In tot pasul vieţii lui, copilul să se poată adăpa cu „lacrima de isvor a învăţăturii Mântuitorului". Să lăsăm copilului pe Iisus, căci pentru ziua cumplită de mâne ne trebue un vlăstar oţelit în dragoste şi credinţă, care să lucreze la întemeierea împărăţiei lui Dumnezeu în lumea pătată de sângele răzvrătirilor.

Din înălţimea tronului dumnezeesc dragostea lui Iisus ne spune şi azi:

„Ingrijiţi-vă de sufletul copiilor". Daţi-le hrană duhovnicească, din care să vă hrăniţi cu toţii. Invăţaţi-i frica lui Dumnezeu. Veniţi cu ei de mână la sfânta biserică „şi gustaţi din păharul cel de viaţă dătător, Trupul şi Sângele Mântuitorului nostru, spre iertarea păcatelor şi spre dobândirea vieţii veşnice".

Iată cea mai mare avere, cu care un părinte poate înzestră pe copiii lui! „Umblând în căile Domnului, păzind legile Lui şi judecăţile Lui, ca să fie fericit în toate câte va lucra, ori şi unde se va afla"; fiindcă fericirea e în funcţie de intensitatea trăirii tale cu Dumnezeu, fericirea e în funcţie de sufletul care îl torni în acţiunea ta, de dragostea pe care o risipeşti întru îndulcirea vieţii celor din preajma ta.

Pr. **Miron Maier**-Bratei

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 21 Aprilie 1940 — Nr. 17

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Romania 25 bani Posta

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Nr. 4680—1940

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

Pe temeiul articolelor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm și declarăm convocată **Adunarea** eparhială a Arhiepiscopiei noastre, în sesiune ordinară, pe ziua de **Dumineca Tomii, 5 Mai a. c.** ora 9 dimineața, în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia sfânta Liturghie și invocarea Duhului Sfânt, după care va avea loc deschiderea Adunării în localul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu la 20 Aprilie 1940.

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

Pelerinajul la Mănăstirea brâncovenească dela Sâmbăta de sus*]

Nr. 3808—1940.

Către iubitul nostru cler și popor

din de Dumnezeu păzita Arhiepiscopie ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, și mai vârtos către clerul și poporul din protopopiatele Avrig, Făgăraș, Olt și Agnita

Pelerinajele ce le-am făcut an de an la sfânta Mănăstire brâncovenească dela Sâmbăta de sus în Vinerea „Izvorului Tămăduirii" din săptămâna luminată, au fost prilejuri înălțătoare de zidire sufletească pentru credincioșii cari au luat parte la ele.

Mulțime de închinători, veniți din ținuturile apropiate și chiar dela depărtări mai mari, au găsit la „Izvorul Tămăduirii" apa cea vie de care Mântuitorul i-a vorbit femeii Samarinence și despre care a spus că celce va bea din ea „nu va însetoșa în veac, ci apa care voi da lui va fi întru el izvor de apă curgătoare în viața de veci" [Ioan 4, 14]. Rugăciunile și sfintele slujbe ce le-am săvârșit acolo cu sobor mare de preoți, învățăturile și povețele ce le-am împărtășit cu iubire, precum și revărsarea harului dumnezeesc prin sfintele taine a le mărturisirii, împărtășaniei și maslului au fost, pentru cei ce s'au învrednicit să le primească, o baie de curățire și înoire a sufletelor, un mijloc de împuternicire și însănătoșire a trupurilor, un izvor de mângâieri, de întărire a inimilor și de înălțare a cugetelor către Dumnezeu.

La altarul ridicat odinioară acolo de cucernicul Voevod „Brâncoveanu Constantin, boier vechiu și Domn creștin" și pe care l-am îmbrăcat acum în nouă podoabă, dupăce vrășmașii Bisericii și ai Neamului nostru în răutatea lor l-au fost dărâmat, am simțit cât de nebiruită este puterea credinții, care, peste veacuri și peste granițe nedrepte înfrățindu-ne pe toți Românii, scăpare s'a făcut nouă din neam în neam.

Prețuind noi foloasele sufletești ale pelerinajului la sfânta Mănăstire dela Sâmbăta de sus, facem părintească chemare către iubitul cler și popor al Arhiepiscopiei noastre, în deosebi către cei din parohiile și protopopiatele mai învecinate, să se sârguiască a veni la sfintele rugăciuni ce le vom face și'n anul acesta acolo la *„Izvorul Tămăduirii", în ziua de Vineri 3 Mai din săptămâna luminată.* Până atunci încălzindu-se vremea de-abinelea, călătoria va fi înlesnită pentru a putea veni tineri, bătrâni, bărbați și femei în număr cât mai mare. Dar și greutățile și amenințările zilelor noastre ne cheamă la rugăciune. In smerite rugăciuni vom mulțămi deci în acea zi din adâncul inimilor bunului Părinte ceresc pentru facerile de bine ce le-a revărsat asupra noastră și a poporului nostru până acum și-l vom ruga cu osârdie să ne păzească și de aici înainte Țara de cumplitele încercări ale războiului și de orice primejdie rea ce ar putea veni dela dușmani asupra noastră. Ne vom ruga cu căldură să întărească credința în toate inimile românești, ca la altarul sfintei noastre Biserici dreptmăritoare să găsim razim și încredere în ajutorul cel de sus și 'n puterile noastre în toată vremea.

Invităm pe Cucernicii preoți și pe Prea Cucernicii protopopi nu numai să aducă la cunoștința iubiților noștri credincioși această chemare a Noastră, dar totodată să le explice foloasele sufletești ale pelerinajului, să-i îndemne să iee parte la el, *să-i organizeze* împreună cu consiliile parohiale, în vederea călătoriei, luându-și cele de lipsă pentru hrană și — îndeosebi *să-i pregătească sufletește.* Bucuria noastră va fi deplină dacă scumpele noastre frățietăți parohiale, cum este Societatea „Sf. Gheorghe" a tineretului, Reuniunile de femei și cre-dincioșii grupați în „Oastea Domnului" ar veni în grupuri cu prapori, icoane și în cântări duhovnicești, sub conducerea păstorilor lor sufletești.

Sfânta slujbă în amintita zi a praznicului se va începe dimineața *la ceasurile nouă;* deci până atunci poporul să fie sosit și preoții îmbrăcați în vestminte de slujbă. Cucernicii preoți vor aduce cu sine listele cu numele închinătorilor sosiți, pentru a fi pomeniți la sfânta liturghie. Pentru cei ce doresc să se mărturisească se vor găsi încă din presara zilei duhovnici la Mănăstire, precum și în dimineața zilei praznicului, iar la sfânta liturghie se vor împărtăși. După sf. liturghie se va face sfințirea apei la „izvor", precum și taina sfântului maslu pentru cei bolnavi.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să reverse cât mai îmbelșugate roduri duhovnicești peste sufletele celor ce vor osteni în acea zi de praznic la sfânta Mănăstire dela Sâmbăta de sus, precum și peste tot poporul nostru cel credincios.

Sibiu, la 16 Aprilie 1940

Impărtășindu-Vă arhierească Noastră binecuvântare am rămas

al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

*]. Această scrisoare pastorală o vor ceti Cuc. preoți înaintea poporului în biserică la slujbele din săptămâna Patimilor și a doua zi de Pași.

Noii monachi din centrul Arhiepiscopiei noastre. Distinșii părinți consilieri Trandafir Scorobeț și Virgil Nistor au fost tunși de curând în monachism la mănăstirea Căldărușani, cel dintâi primind numele de *Teodor* iar al doilea *Veniamin.*

Pentru Sfânta noastră biserică este o mare bucurie și un frumos câștig întrarea acestor vrednici și înzestrați slujitori ai ei în cinul monachal.

Se urăm din suflet ca în noua calitate să aducă bisericii servicii și mai mari decât cele atât de prețioase de până acum.

FOIȘOARA

Dr. LIVIU STAN

Episcopia Timișorii

Din vremuri străvechi a existat în Timișoara o episcopie ortodoxă română. Deși sub dominație străină, Românii stăpâneau real pământul Bănatului cu viața căruia se confunda viața lor însaș. Vlădicia românească a Timișorii era o expresie vie a acestei stăpâniri și afirmări de viață valahă, organizată sub ocârmuirea unui lung șir de arhierei din sângele nostru.

In partea de Nord a Bănatului, vlădicia Timișorii a străjuit sufletul românesc până la așezarea Sârbilor în ținuturile sudice ale Austriei de pe atunci. Aceștia, chemați de împărăție și aduși de nevoi la 1690, și-au înjghebat în noua lor patrie o nouă organizație bisericească sub conducerea patriarhului de Ipek: Arsenie Cernovici, și la adăpostul privilegiilor, ce li s'au acordat în paguba noastră, de către împărăția austriacă.

Fiind de acelaș religie cu noi și bucurându-se de privilegii împărătești, organizarea lor bisericească a însemnat desorganizarea și supunerea noastră stăpânirii lor bisericești.

Diploma leopoldină din 4 Martie 1695, numește pentru scaunul românesc al Timișorii pe episcopul sârb Isaia Diakovici. La această dată însă, Timișoara era sub stăpânire turcească (încă dela 1552) și ea continuă să-și aibă episcopul său român până la 1716, când trecu cetatea sub stăpânirea austriacă, datorită lui Eugeniu de Savoya.

La ocuparea Timișorii de către Austrieci, se găsea de fapt în ea o episcopie românească al cărei titular era vlădica Ioanichie, ultimul episcop român al acestei cetăți. Cu el dispare vechea episcopie românească a Timișorii, și locul ei îl ia una sârbească,[1] al cărei prim titular, Isaia Diakovici, se mută în 1716 dela Arad în Timișoara,[2] unde urmașii săi se vor succeda până la încheiarea statului român de azi.

Românii bănățeni au îndurat întru neputință stăpânirea bisericească sârbă până la 1865, când s'a reînființat pentru ei episcopia română din Caransebeș, dupăce în 1864 se reînființase Mitropolia ortodoxă Română pentru toți Românii din regatul Ungariei.

Ce-i drept Bănățenii ceruseră în adunarea națională dela Lugoj din 17 Iunie 1848, pe lângă despărțirea ierarhică de Sârbi, încă și reînființarea episcopiei românești a Timișorii. Tot atunci, mai declaraseră că nu recunosc pe episcopul sârb din acel oraș, și chiar au numit un vicar episcopesc român pentru conducerea diecezei timișorene;[3] dar acțiunea aceasta marchează abia începutul luptelor pentru despărțirea ierarhică de Sârbi și pentru reînființarea episcopiei române din Timișoara.

Dacă luptele pentru primul desiderat firesc al tuturor Românilor din Transilvania și nu numai al Bănățenilor, pentru despărțirea ierarhică de Sârbi, lupte înce-

[1] Despre toate acestea vezi: A. Șaguna: Istoria Bisericii Ortodoxe, Sibiu, 1860 tom II p. 281—283; N. Tincu-Velea: Istoria bisericească politico-națională a Românilor preste totu, Sibiu, 1865 pg. 111—128; Gh. Cotoșman: Bănățenii și Episcopia Timișorii, Caransebeș. 1938 p. 81, 169, după I. Preyer: Monographie der Freistadt Temeschwar, Timișoara 1853.

[2] N. Tincu-Velea o. c. p. 126.

[3] Arhiva Consistornlui Mitropolitan, Sibiu. Dosarul: Episcopia Timișorii; Memoriul fruntașilor bănățeni din 15 Martie 1934, pentru înființarea episcopiei Timișorii p. 1—2.

Nichifor Crainic şi timpul nostru

De NICOLAE, mitropolitul Ardealului

Fiecare popor trebue să aibă anumite directive de viaţă cari sunt tot atâtea cristalizări ale concepţiei sale despre lume, ale misiunii sale în istorie, tot atâtea precizări ale aspiraţiunilor sale, răsărite din confruntarea acestora cu necesităţile şi împrejurările din fiecare timp. Nici un om nu poate trăi numai pentru nevoile materiale ale momentului, ci urmăreşte pe deasupra lor linia unui rost cu o semnificaţie superioară. Cu atât mai mult are lipsă o naţiune de conştiinţa unei misiuni superioare, care să-i hrănească elanurile de înfăptuire şi de progres.

Dar cristalizările acestea ale lumei de simţiri şi de tendinţe ale unui popor, ale felului de a-şi tălmăci gândurile şi avânturile sale, sunt cu deosebire opera profeţilor lui. Aceştia, prin intuiţia lor, prin trăirea deosebit de intensivă a înclinaţiilor adânci ale neamului, reuşesc să îmbrace în formulări concrete şi potrivite fiecărui timp aspiraţiile generale.

In sufletul adânc al neamului nostru trecutul a definitivat şi rotunjit o concepţie constătătoare din două idei fundamentală: ***ideea de rasă şi ortodoxia.*** Acestea formează, împletite, tradiţia permanentă a vieţii noastre istorice, albia regulativă şi continuă a veacurilor de viaţă românească.

Dar fiecare generaţie trebue să-şi improspăteze pentru sine şi pentru împrejurările în cari trăeşte această tradiţie. Ea trebue făcută vie, trebue simţită, văzută şi înţeleasă ca forţă actuală, în nouă înfăţişare, în noui amplificări. Numai aşa ea nu devine piedică pentru progres, ci impuls spre viaţă nouă, dar în legătură cu trecutul. Fiecare generaţie trebue să actualizeze pentru sine tradiţia de totdeauna a neamului. Dar misiunea aceasta şi-o îndeplinesc generaţiile prin exponenţii lor, prin vizionarii şi profeţii neamului. Eminescu a îndeplinit această misiune pentru generaţia lui.

După războiu, din mijlocul generaţiei noastre s'a ridicat ca purtătorul de cuvânt al tradiţiei neamului pentru vremurile de azi, ***Nichifor Crainic.*** El a înălţat această tradiţie într'o nouă lumină. Sinteza de totdeauna între tradiţionalism şi ortodoxie a fost văzută de puternicul lui spirit de aprofundare, într'o formă atât de desăvârşită cum nu s'a mai văzut până la el.

Era necesar mai ales după războiul de întregire naţională, când lumea la noi intrase, după realizarea idealului de veacuri, întro fază de desorientare, să apară un glas puternic de chemare la matca permanentă a neamului. Era un moment în care se încrucişau tot felul de chemări străine de rostul autentic al naţiei noastre. Intr'o parte îşi flutura coloarea violentă mesianismul roşu, în alta se bătea toba asurzitor pentru adunarea în jurul steagului unei falşe democraţii. Au început să-şi ridice glasul şi alte chemări imitate după modele străine. Se înstăpânise o generală abdicare dela linia unui conştient şi viguros naţionalism. In faţa tuturor Nichifor Crainic, dominat puternic şi stăruitor de un singur gând, de-o lumină de sus, a ridicat sus steagul fermecător al imperativelor noastre etnice, a pus în lumină ceea ce zăcea în adâncul sufletului naţional. Chemarea lui a fost chemare la drumul autentic al naţiei noastre. El a fost purtătorul de cuvânt al adevăratelor aspiraţiuni ce trebuiau să nutrească toată generaţia de după războiu.

Nichifor Crainic prin această operă a sa a însemnat covârşitor de mult şi pentru biserică. El a arătat ce important loc deţine ortodoxia în spiritualitatea românească şi ce cinstire şi atenţiune trebue să-i dea ori cine iubeşte autenticitatea neamului său şi doreşte menţinerea şi desvoltarea ei. Intelectualii români au în Nichifor Crainic un model şi un îndrumător, care le arată la ce isvoare trebue să se adape, eliberându-se de vraja falşă a izvoarelor străine. Iar preoţimea trebue să poarte o nemărginită recunoştinţă apologetului de prestigiu al ortodoxiei în viaţa neamului, gânditorului care i-a dat un corp sistematic de doctrină creştină în toate problemele vieţii naţionale şi sociale. Şi firesţe trebue să-l citească fără încetare.

Nichifor Crainic a fost într'o aşa măsură purtătorul de cuvânt al adevăratelor aspiraţiuni naţionale din timpul nostru, încât când viitorul va întreba ce a gândit epoca noastră, generaţia de azi, la el se va adresa. Prin glasul lui cei buni ai noştri vor da cel mai limpede şi mai demn răspuns.

Pentru opera sa, pentru meritele sale, îl sărbătorim acum cu toată recunoştinţa sufletelor noastre. Şi mulţumim lui Dumnezeu că această sărbătorire îl găseşte în plină desfăşurare a forţelor sale, ceeace ne dă temeiul să aşteptăm încă multe lumini şi multe chemări animatoare dela el. Il rugăm pe bunul Dumnezeu să ni l ţină încă mulţi ani, să-i ajute în nobila strădanie de mai departe, căreia îi acordăm toată binecuvântarea.

(Reproducere din revista „Gândirea", Nr. 4, pe Aprilie 1940).

Subscriind bonuri de înzestrare a armatei, subscriem pentru ţară şi pentru fiecare dintre noi. Fără linişte la hotare nu putem avea liniştea avutului şi a muncii noastre. Să dăm cât mai mult oştirii, căci pentru noi dăm.

Număr festiv

Implinind 50 de ani, dl profesor **Nichifor Crainic** *este sărbătorit în revista* **Gândirea,** *apărută, în April a. c., ca număr festiv redactat sub preşedinţia dlui prof. şi academician* **I. Petrovici.**

Bogatul număr al valoroasei reviste are în frunte raportul academic 1939, al dlui I. Petrovici care, oprindu-se asupra operei scriitorului Nichifor Crainic, îl propune, în numele secţiei literare a Academiei, să fie ales membru activ al înaltei instituţii.

Urmează articolele, scrise în cinstea jubilantului, care este înfăţişat din diferitele puncte de vedere ale laborioasei sale activităţi: în articolul «Nichifor Crainic şi timpul nostru», I. P. S. mitropolit **Nicolae** *al Ardealului constată că opera sărbătoritului, ca purtător de cuvânt al adevăratelor aspiraţii naţionale din timpul nostru, a însemnat covârşitor de mult şi pentru biserică. (Redăm acest articol în fruntea numărului de faţă al ziarului nostru).*

Articolele următoare prezintă pe dl prof. Crainic: ca model de poet creştin, ca apologet creştin, ca eseist, — iar concepţia sa teologică e redată, cu rară limpezime, în lucrarea: «Opera teologică a lui Nichifor Crainic», semnată de păr. **D. Stăniloae.**

La împlinirea celor 50 de ani, profesorul universitar Nichifor Crainic apare astfel cu drept cuvânt, ca una din cele mai strălucite figuri ale culturii şi literaturii române.

Programul

serviciului divin din săptămâna Sf. Patimi, în catedrala mitropolitană

Inainte de amiazi:

Duminecă, ora 8½. Ceasurile şi Liturghia înainte sfinţită.

Luni, ora 8, Ceasurile şi Liturghia înainte sfinţită.

Marţi, ora 9, Ceasurile şi Liturghia înainte sfinţită.

Miercuri ora 9, Ceasurile şi Liturghia înainte sfinţită.

Joi, ora 8, Sf. Maslu, Vecernia cu Liturghia Sf. Vasile şi sfinţirea Paştilor.

Vineri, ora 8, Ceasurile Domneşti.

Sâmbătă, ora 8, Vecernia şi Liturghia Sf. Vasile cel Mare.

Duminecă, ora 4, Sfânta Inviere; ora 9, Sf. Liturghie.

După amiazi:

Duminecă, ora 4, Vecernie; ora 6½ Denie şi Pavecerniţă.

Luni, ora 4, Pavecerniţă; ora 6½ Denie.

Marţi, ora 4, Pavecerniţă; ora 6½ Denie.

Miercuri, ora 4, Pavecerniţă; ora 6½ Denie.

Joi, ora 6½ Denie.

Vineri, ora 4, Vecernia, Luarea Mântuitorului de pe Cruce; ora 6½ Utrenia şi prohodul.

Duminecă, ora 4, Vecernia.

Cinstirea adusă unui mitropolit. Conducerea Arhiepiscopiei Chişinăului a luat iniţiativa de a ridica un bust de bronz primului mitropolit al Basarabiei, Gavril Bănulescu-Bodoi care între multe alte fapte însemnate, a construit palatul şi capela mitropolitană din Chişinău.

„Luna Bucureştilor 1940" *va fi închinată evenimentului dela 8 Iunie, când se împlinesc zece ani dela restauraţie. In pavilioanele construite pentru expoziţia «Muncă şi voie bună» se va deschide o mare expoziţie, unde va fi prezentat tot ce s'a înfăptuit în cei zece ani de rodnică domnie a M. Sale Regelui Carol II.*

Nr. 4026/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că Preotul Andron Bogdan din parohia Ţărăţel, judeţul Hunedoara, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soţia sa Maria, decedată la 29 Martie 1940.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 13 April 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

---

pute la 1848, n'au dat nici un rezultat până 1864, când prin străduinţele şi dibăcia lui Şaguna s'a restaurat Mitropolia ortodoxă a Românilor din Ardeal, independentă de ierarhia sârbească, apoi luptele pentru înfăptuirea celui de al doilea desiderat, pentru reînfiinţarea episcopiei Timişorii, abia în zilele noastre şi-au găsit încoronarea prin Decretul-lege din 8 Noemvrie 1939, care dispune precum urmează asupra re'nvierii episcopiei din Timişoara:

DECRET-LEGE

pentru înfiinţarea Episcopiei Ortodoxe Române a Timişoarei, precum şi pentru modificarea întinderii unor Episcopii Ortodoxe Române

ART. I. Se înfiinţează pe data publicării prezentei legi Episcopia ortodoxă-română a Timişoarei, cu reşedinţa în oraşul Timişoara, ca sufragană a Mitropoliei Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului.

Episcopia Timişoarei va cuprinde toate parohiile de pe teritoriul judeţului Timiş-Torontal, precum şi parohiile din protopopiatele Belinţ, Balinţ şi Birchiş, aflate pe teritoriul judeţului Severin.

ART. II. Statul va atribui spre folosinţă acestei Episcopii, potrivit art. 44 din legea de organizare a bisericii ortodoxe-române, o suprafaţă de 100 hectare teren de cultură, ca sesiune episcopală, şi un teren de pădure în suprafaţă de 300 hectare, care se va administra conform legii.

Ministerul de Finanţe este autorizat a deschide credite extraordinare pentru cheltuielile necesare organizării şi funcţionării acestei Episcopii, până la noul buget, în care se vor înscrie regulat toate aceste cheltueli.

ART. III. Episcopia Timişoarei va avea 60 membri în adunarea eparhială.

Mitropolitul Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului va desemna un locţiitor de episcop al Eparhiei Timişoarei până la alegerea şi instalarea titularului, care va organiza şi conduce noua eparhie, numind în mod provizoriu pe cei trei consilieri referenţi ai consiliului eparhial, care prin derogare dela art. 144 din statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe-române vor exercita şi atribuţiunile secţiilor consiliului eparhial până la constituirea adunării eparhiale şi vor delimita de asemenea circumscripţiile electorale.

Lucrările consilierilor referenţi vor fi ratificate de către adunarea eparhială.

Episcopia Timişoarei îşi va alcătui adunarea eparhială şi consiliul eparhial în conformitate cu dispoziţiunile legale în vigoare.

ART. IV. Episcopia Aradului, Ienopolei şi Hălmagiului va cuprinde parohiile de pe teritoriul judeţului Arad, precum şi acele parohii din judeţul Hunedoara care la această dată fac parte din protopopiatul Hălmagiului.

ART. V. Impărţirea şi reglementarea atribuirii proprietăţii şi folosinţii fondurilor şi fundaţiunitor se va face de comun acord cu eparhiile interesate, (Episcopia Timişoarei, Episcopia Caransebeşului şi Episcopia Aradului, Ienopolei şi Hălmagiului). La caz de neînţelegere va decide Sf. Sinod, hotărârea sa fiind obligatorie pentru toate eparhiile în cauză.

ART. VI. Episcopiile Aradului, Ienopolei şi Hălmagiului, a Timişoarei şi aceea a Caransebeşului, vor proceda potrivit legilor în vigoare, la o nouă delimitare a protopopiatelor ce le aparţin.

Episcopiile: Aradului, Ienopolei şi Hălmagiului şi a Caransebeşului vor face o nouă arondare a circumscripţiilor electorale şi vor proceda prin derogare dela legea din 17 Martie 1938 la alegerea adunării eparhiale.

Dat în Bucureşti la 7 Noemvrie 1939.

CAROL

Preşedintele Consiliului de Miniştri
C. Argetoianu

Ministrul cultelor şi artelor,
N. Zigre

Ministrul finanţelor,
M. Constantinescu

Ministrul justiţiei,
Victor Iamandi[1]

Acţiunea pentru restaurarea vechei episcopii bănăţene la Timişoara, întreprinsă deja dela 1848 şi intensificată apoi pe timpul lui Şaguna, n'a mai încetat de atunci nici un moment; ea a fost susţinută timp de aproape 80 de ani sub stăpânire străină, ca'n cele din urmă abia după alţi 20 ani de stăpânire românească, să ajungă la biruinţă.

Deoarece, mai ales în aceşti ultimi douăzeci de ani, în lupta pentru restaurarea vlădiciei dela Timişoara s'au produs deslănţuiri de patimi cari i-au făcut pe unii să se răsleţească din ceata luptătorilor de luptă dreaptă şi să întreprindă acţiuni izolate, lipsite de tărie şi de statornicie — acţiuni nervoase, nehotărâte şi schimbăcioase până la contraziceri evidente între ele —, şi fiindcă pe de altă parte, unii observatori ai evenimentelor contimporane au înregistrat incomplet şi chiar cu vădită lipsă de obiectivitate, acţiunile întreprinse de unele

[1] Monitorul Oficial Nr. 259 din 8 Nov. 1939 p. 6443—4.

Funcţia duhovniciei

In general Sfintele Taine sunt mijloacele necesare cele mai sigure pentru dobândirea mântuirii. Căci »Cine va crede şi se va boteza, se va mântui, iar cine nu va crede va fi osândit« (Marcu 16, 16). Acelaşi lucru se poate afirma şi despre Sf. Euharistie (Ioan 6, 54) caşi despre toate tainele. Deci prin Sf. Taine omul se împacă cu Dumnezeu şi primeşte graţia lui mântuitoare, spre moştenirea împărăţiei veşnice.

Dar aceasta este numai o latură a lor, perspectiva lor transcendentă, lucrarea lor binefăcătoare în veşnicie. Sfintele Taine au însă şi un sens de imanenţă. Ele sunt condiţia de existenţă a împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ, seva şi chiagul însuşi al Bisericii. Seva Bisericii, întrucât împărtăşirea cu Sf. Taine este o condiţie de vitalitate a omenirii (Ioan 6, 53) şi de comuniune cu Hristos (Ioan 6, 56), pe care nu le poţi realiza decât în sânul Ei, care este Vistiria Tainelor. Iar chiagul Bisericii, întrucât necesitatea graţiei divine ne unifică pe toţi, ne face pe toţi fraţi solidari, cu egale drepturi la mântuire. Sf. Ap. Pavel exprimă acest lucru cu o limpezime extraordinară. »Având în vedere că este o pâne, noi cari suntem mulţi suntem cu trup, căci toţi luăm o parte din aceeaşi pâne« (1 Cor. 10, 17).

Dar un exemplu mai concludent despre rostul activ, regulator, unificator şi creator al Sf. Taine în sânul Bisericii, ni-l dă Taina Spovedaniei, cu instituţia adecvată a duhovniciei.

Taina spovedaniei este acea sfântă lucrare prin care sufletul se purifică şi se leapădă de păcatele săvârşite printr'o mărturisire sinceră, completă şi plină de căinţă, în faţa preotului, care ca legat al lui Dumnezeu, îi dă deslegare de păcate. In aparenţă, această uşurare de povara păcatelor este o chestiune de ordin pur personal. Imi mărturisesc păcatele, pentrucă vreau să-mi mântuesc sufletul, deci spovedania este ceva ce mă priveşte numai pe mine: Este o acţiune particulară între mine şi Dumnezeu. Dar prezenţa duhovnicului este necesară pentru motive pe care le-a înşirat Păr. Stăniloae, în articolul Domniei Sale din numărul trecut al foii, dar şi pentru a se împlini acel al doilea rost al Tainei: rostul activ, imanent în sânul Bisericii. In acest sens putem vorbi despre o adevărată funcţie a duhovniciei.

Este o greşală a considera că păcatul şi mărturisirea lui sunt chestiuni personale. In primul rând el atinge integritatea spirituală a Bisericii. Deci şi Biserica trebue să aibă un cuvânt în această chestiune. Apoi, preotul este dator să intervină în vieaţa sufletească a credincioşilor pe care îi păstoreşte, pentrucă e responsabil de ea. Deaceea, dacă spovedania ca Taină este indispensabilă pentru mântuire, apoi dnhovnicia este inseparabilă de ea, săvârşind o funcţie pastorală de supremă valoare.

Duhovnicia, pe lângă rolul de deslegare a păcatelor, are şi rolul practic de a înlesni păstorului: cunoaşterea, influenţarea şi stăpânirea parohienilor săi. Aceste posibilităţi, implică pentru realizarea lor o energie şi o experienţă indefinită.

Dacă mărturisirea păcatelor, ar fi cu adevărat o destăinuire completă şi sinceră, ea ar fi pentru păstor un document sufletesc de o valoare incontestabilă. Ar putea sesiza părţile slabe ale omului; iar mijloacele cele mai abile ale diavolului ar fi descoperite. Atunci în inima lui, muiată de lacrimile căinţei, preotul ar putea implânta Crucea biruinţii lui Iisus, pentru totdeauna. Când inimile omeneşti ar fi carte deschisă pentru ochii duhovnicului, parohiile ar fi cetăţi tari ale credinţei, iar păstorii, străjeri neadormiţi în turnul de veghe al spovedaniei.

Dar să ne oprim câteva clipe la psihologia mărturisirii, pentruca să ne dăm seama de valoarea ei practică. Spuneam că prin mărturisire sufletul se purifică întocmai precum o rană fizică se curăţă prin operaţie şi se vindecă. Prin sentimentul de repulsiune faţă de păcatele mărturisite, ca şi prin căinţa cu care ne scăldăm inima, această purificare se desăvârşeşte, transformând sufletul într'un element demn de prisosul graţiei dumnezeeşti. Scaunul mărturisirii este locul unde omul, lepădându-se de neputinţele firii lui, deliberează şi hotăreşte aşa cum au făcut Adam şi Eva înainte de căderea în păcat. Umilindu se în faţa lui Dumnezeu el se înalţă la superioritatea idealului său paradisiac. Sublimitatea momentului mărturisirii adevărate este norma perfecţiunii umane.

Dar scaunul mărturisirii mai are încă un rost: El ne arată cu evidenţă în faţa propriilor noştri ochi, inperfecţiunea firii noastre şi adevărata noastră valoare. Nu numai că ne face mai sensibili faţă de motivul moral al acţiunilor noastre, dar distruge ceeace este mai periculos pentru conştiinţa unui credincios, mândria şi suprapreţuirea cari îl opresc sau îl întârzie de a se arunca la picioarele Domnului. La mărturisire, simţindu-şi nimicnicia în faţa atotputerniciei divine, omul devine cu adevărat un credincios.

Insfârşit, ceeace este în directă legătură cu funcţia duhovniciei, constă în sfatul experimentat al duhovnicului şi în sentimentul special care leagă penitentul de duhovnic. Când un penitent se mărturiseşte sincer, el trebueşte sfătuit şi îndreptat cu o grije şi iscusinţă de medic. Duhovnicia este o acţiune de profilaxie morală, cât se poate de realistă şi bine întemeiată. Ea trebueşte să corespundă aşteptărilor acelora cari prin încrederea pe care i-o acordă, mărturisindu-se, se pun într'o situaţie benevolă de inferioritate. Aceasta situaţie benevolă duhovnicul s'o transforme într'una de fapt, prin superioritatea lui sufletească.

Fără prestigiul duhovniciei, nu există mărturisire adevărată, pentrucă oamenii nu se hotărăsc uşor să-şi mărturisească unii altora slăbiciunile. Afară de aceasta mărturisirea e penibilă, îl ruşinează pe cel ce a făcut-o şi îl pune într'o situaţie de inferioritate. Dacă duhovnicul nu se bucură de o încredere neţărmurită, mărturisirea nu se produce, dar dacă ea există, se produce, şi atunci între penitent şi duhovnic se stabileşte o legătură tainică, o influenţă binefăcătoare, care trec dincolo de momentul mărturisirii, în viaţa de fiecare zi.

Prin duhovnicie parohul îşi cunoaşte pe fiecare credincios de ce boală sufere şi ce leacuri sunt de lipsă. Ea înalţă demnitatea tagmei preoţeşti asigurându-i un rol social indispensabil. Prin ea se creiază şi se menţine nivelul superiorităţii morale a omenirii. Lipsa duhovniciei adevărate este egală cu lipsa axei morale a societăţii.

Astăzi trăim clipe de gravă scădere a nivelului moral din lume. Dar în acelaş timp observăm şi o grozavă criză a duhovniciei. Poporul este departe de Dumnezeu, pentrucă de mult nu s'a mai umilit cu adevărat în faţa Lui la scaunul mărturisirii. Şi nu s'a umilit pentrucă adesea nu avea în faţa cui. In faţa acestui sacru scaun, adesea duhovnicul era o persoană absentă. Nu este credinţă în popor, pentrucă nu avem duhovnici şi nu există decât un vag prestigiu preoţesc. Şi nu exista acest prestigiu, pentrucă nu există un duh de independenţă a preoţimii în faţa duhului vremii. Şi nu există această independenţă, pentrucă lipseşte trăirea profundă, jertfelnică a adevăratei credinţe.

Să ne scuturăm de somnul nepăsării şi să ne întoarcem la slujba duhovniciei adevărate, să i ridicăm prestigiul, prentruca să facem să domnească Iisus nu numai în cer, ci şi pe pământ.

Pr. I. Opriş

In Joia Patimilor...

Miresme de flori primăvăratece adiau din munţii Libanului şi de pe câmpiile Palestinei spre Ierusalimul în fierbere.

Toţi şopteau de «stricătorul legii», fiul teslarului din Nazaret, Iisus Hristos, care cu câteva zile mai nainte fu primit cu ramuri de finic, cu flori şi cu osanale ce se cuvin doar regilor.

Cărturarii şi fariseii vedeau în El oglinda ce reflectează goliciunea sufletului lor, iar conducătorii poporului un uzurpator.

Apropiindu-se ceasul chinurilor, Domnul Iisus a ţinut să dee lumii o comoară, care avea să reverse râuri de întărire duhovnicească asupra oamenilor: **Cina cea de taină.**

Când umbrele înserării coborau din munţi, când poporul se pregătea de praznicul Paştilor şi fiecare junghia mielul de isbăvire din robia lui Faraon, — El s'a jertfit pe Sine pentru cei buni ca şi pentru cei răi şi păcătoşi.

Jertfa euharistică e hrana îngerească de care cu frică şi cutremur se ating chiar şi cetelé cereşti. Dumnezeirea ei a prorocit-o însuşi Solomon, când a zis că «pe poporul tău l-ai hrănit cu hrană îngerească», mană căzută din cer.

In trecerea noastră, prin această lume, ea este merindea cu care începem şi sfârşim călătoria.

Popor al Domnului, înţelegi oare măreţia acestei jertfe?

El, mielul lui Dumnezeu, se junghie, an de an, pentru hrănirea noastră...

Ear noi să alergăm la Domnul, la Cina Lui, spre a ne face vrednici de împărăţia Sa... *Pr.* **V. D. Ogradă**

Luăm act

Pr. V. Popa-Nicoară din Slobozia-Botoşani, căruia i-am publicat o scrisoare în Nr. trecut al foii, scrie în „Viitorul" Nr. 5—6, de pe luna Martie a. c., continuând să explice ce-a voit să spună prin articolele publicate de P. C. Sa în ziarul „Curentul", cari au trezit atâtea nedumeriri şi de care ne-am ocupat şi noi: «*Deci pentru a nu fi piatră de poticnire pentru nimenea şi pentru a nu mai da ocazie Telegrafului Român să-şi exercite dexteritatea polemică, ţin să precizez simplu şi fără artificii: După mine şi după doctrina bisericii mele unirea celor două biserici nu se va face prin trecerea la catolicism. De ce? Pentrucă rătăcirea de pe urmă ar fi mai mare ca cea dintâi,* **[Mt. cap. 27, 64]".**

Aşa Te vrem P. C. Părinte! Să vorbim limpede când e vorba de credinţă. Dar aşa să vorbeşti totdeauna în viitor!

---

instituţii şi de conducătorii lor în vederea reînfiinţării episcopiei timişorene,[4] socotesc necesar, a completa şi a rectifica expunerile lor tendenţioase. Aceasta pentru a da fiecăruia ceiace este al său şi pentru ca să afle cei ce-ar vrea să schimbe istoria după dorinţa lor sau după aceia a patronilor lor — cari se tem de verdictul drept al ei — că istoria judecă necruţător şi drept; n'are nicio consideraţie pentru slăbiciunile omeneşti, nu uită şi nu trece sub tăcere virtuţile şi meritele.

Istoria însăşi îi judecă pe istorici. Istoria face istorici pe cei ce-o scriu respectându-o, iar pe cei ce n'o respectă îi stigmatizează cu verdictele ei multiple.

In cele de mai jos, pentru respectarea istoriei şi a celor ce i-au împletit podoabele, vom expune pe scurt, dar cu acte doveditoare, două atitudini în una şi aceiaş acţiune care viza restaurarea episcopiei Timişorii.

Una este, cea trecută în bună parte sub tăcere de înregistratorii neobiectivi ai evenimentelor, atitudinea fermă şi rectilinie: 1. a Congreselor naţionale-bisericeşti ale Mitropoliei ardelene; 2. a Consistorului mitropolitan din Sibiu, şi 3. a I. P. S. Sale Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului.

Alta este atitudinea nehotărâtă, nestatornică şi plină de „sinuozităţi", a celor mai mulţi dintre fraţii noştri bănăţeni, cu excepţia masivă, demnă şi onorabilă a grăniceriloşi a câtorva dintre figurile de elită din alte părţi ale Bănatului.

[4] Foaia Diecezană, Caransebeş, 1937 Nr. 42, 43, 44 şi 1939 Nr. 44. Gh. Cotoşman: Bănăţenii şi Episcopia Timişorii, Caransebeş 1938 — şi mai ales: Gh. Cotoşman: Rezidentul regal Alexandru Marta în slujba Banatului, Caransebeş, 1940.

I

1. Atitudinea Congreselor Naţionale-bisericeşti ale Mitropoliei ardelene

In lucrările pregătitoare, cari au precedat restaurarea Mitropoliei ortodoxe ardelene, marele *Mitropolit Şaguna* ni se prezintă în chip firesc preocupat şi de restaurarea tuturor episcopiilor româneşti de altădată. El cere în 1863 pe seama Bănăţenilor nu numai o episcopie românească la Caransebeş, ci şi *restaurarea celei din Timişoara*, care dela Isaia Diakovici devenise sârbească.[5]

In anul 1864, neputând participa la sinodul bisericii ortodoxe din Austria, la Carloviţ, trimite în scris propunerile ce le avea de făcut, şi dintre ele nu lipseşte aceia de a se *reînfiinţa episcopia românească din Timişoara.*[6] Aceasta-l preocupă şi la Congresul Naţional-bisericesc dela Sibiu din 1868[7] şi mai târziu tot timpul vieţii, iar aproape de moarte, neînfrânt în nădejdea sa, lasă *prin testament* o sumă considerabilă de bani pentru această episcopie a cărei restaurare o impunea astfel *ca pe-o obligaţie morală testamentară, urmaşilor săi.*

La Congresul Naţional-bisericesc dela Sibiu din 1868, Românii bănăţeni prezintă două cereri *„pentru restaurarea anticei episcopii române din Timişoara.*[8] Ambele „se primesc unanim",[9] şi prin această acceptare, *Congresul hotăreşte „în principiu restaurarea episcopiei românesci greco-orient. în Timisióra".*[1] Iată ce se spune textual în protocolul Congresului din 1868 asupra acestor două propuneri:

§. 102. Deputatul **Babeş,** *aşterne o petiţiune din partea mai multor deputaţi ai congresului pentru* **restaurarea** *anticei episcopii române în Timişoara, iar până la deslegarea finală, propune să se recomande presidiului înfiinţarea numai decât a unui consistoriu separat propriu în Timişoara supus Episcopului din Arad.*

Propunerea aceasta se încredinţează înaltului presidiu spre a se pertracta întocmai după cinosura, cu care se va pertracta şi petiţiunea pentru restaurarea Episcopiei Orăzii Mari, iar recomandarea înfiinţării consistorului la Timişoara şi înainte de restaurarea episcopiei, se primeşte.[2]

§. 215. Deputatul Vicentie **Babeş** *subşterne petiţiunea românilor gr.-or. din Banatul Timişan pentru* **reînfiinţarea** *episcopiei române gr.-or. din Timişoara şi pentru îngrijirea în privinţa despărţirii comunelor mestecate, reducerea de parohii şi dreptul de alegere pentru preoţi; fiindcă în privinţa acestor rugări s'a făcut, şi respective au să se facă dispoziţiunile posibile, propune: ca petiţiunea aceasta să se pună acum deodată la actele congresului. Lit. F. şi H. Se primeşte unanim; în acest înţeles s'a decis şi în privinţa petiţiunei pentru Eparhia Orăzii Mari. Lit. H.*[3]

Cele două cereri, pentru importanţa lor şi ca un semn al interesului deosebit pe care l-a avut Congresul şi însuş Şaguna care-l prezida, pentru *reînfiinţarea* episcopiei din Timişoara, au fost trecute între anexele desbaterilor Congresului, anexe menite să rămână documente

[5] I. Puşcariu: Metropolia Românilor ortodocşi din Ungaria şi Transilvania, Sibiu, 1900. Documente p. 213—14.

[6] I. Puşcariu, o. c. p. 247.

[7] Protocolul Congresului Naţional-bisericesc, Sibiu, 1868, pg. 5—6 q.

[8] Protocolul citat p. 66.

[9] Protocolul citat p. 67, 97.

[1] Protocolul citat p. 224, 97.

[2] *Protocol. Congres N.-bis. 1868 p. 66—67.*

[3] *Protocolul citat p. 97.*

Urcând dealul Golgotei...

Noapte târzie. Cetatea Ierusalimului trăeşte clipele de groază din timpul zilei, căci pământul şi cerul s'au înfiorat de nelegiuirea petrecută pe stânca Golgotei.

Maica Domnului, istovită de durere, nu mai plânge: jalea-i cumplită a străbătut la cer, iar îngerii văzându-o s'au învăluit în aripile lor şi au izbucnit în plâns amar...

Sfânta Fecioară se ridică şi grăbeşte pasul către casa Mariei din Magdala...

Inainte de zorii zilei Sfintele Femei pornesc spre dealul Golgotei, să cadă îndurerate la picioarele sfintei Cruci. In calea lor, pe o cărare ferită, pietroasă şi înspinată, la o cotitură un izvoraş cu apă clară îş murmură povestea la umbra unui bătrân maslin. Maica Domnului a zis:

— Intinde-te, masline, să pot trece apa, şi să ajung mai curând la Celce é pe cruce răstignit şi de păgâni batjocorit...

Maslinul şi-a desfăcut încetişor crengile şi a împletit o punte, ca cele două femei să-şi poată urmà drumul jalei.

Fecioara Sfântă a binecuvântat maslinul: «Lemnul tău **sfânt** *să fie, din roadele tale să se stoarcă untdelemnul, care arde în candelă pentru rugăciuni, — eată răsplata ce ţi-o dă o Maică în durerea ei»...*

Femeile grăbiau paşii, căci zorii zilei se iveau spre răsărit. La un deluşor o salcie acopereà cărăruşa cu crengile ei stufoase:

— Ascultă, dragă salcie, ridică-ţi puţin crengile pletoase, — căci, eată, pe aici duce cărarea către Fiul meu de pe Cruce...

Grabnic salcia îş ridică crengile.

— Binecuvântată să fii, bună salcie, ca tu să străjueşti în cimitire şi să plângi pe cei uitaţi,... ear în ziua Floriilor crengile tale să împodobească sfintele biserici ca pomenire a întrării Fiului Meu în Ierusalim.

Şi au pornit înainte cele două Sfinte Femei, care pare că nu mai simţeau acum nici oboseală, nici durere.

Urcând cu sârg dealul Golgotei, în faţa Crucii se aşezau la pământ, stropind cu lacrimi calde picioarele Răstignitului. Şi toate lacrimile, când cădeau pe pământ, se schimbau în floricele, albe şi cu gingaşă mireasmă, în Lăcrămioare.

Dar, deodată văzduhul s'a cutremurat, vijelie năpraznică s'a deslănţuit şi întunerecul s'a sălăşluit peste întreaga întindere pământească. In clipa aceea Răstignitul a zis:

— In mânile Tale, Doamne, îmi dau Duhul! —

. . . . . .

Crucea Domnului a luat în stăpânire lumea păcatelor, ca să le spele prin nevinovatul sfânt sânge al Răstignitului.

Pr. **Miron Maier**-*Bratei*

INFORMAŢIUNI

Spre luare aminte şi conformare. Incepând cu ziua întâi a lunii curente, *petiţiile* către autorităţi se timbrează cu 9 lei fiscal plus 1 leu aviaţie; *certificatele* cu 16 lei fiscal şi 2 aviaţie; *chitanţele* dela 100—10.000 lei 3 lei fiscal plus 2 aviaţie, dela 10 mii—50 mii lei cu 8 lei fiscal plus 5 aviaţie. — O taxă de 2% se incasează, începând *cu 1 April 1940 până la 31 Martie 1941*, asupra sumelor mai mari de 50 de lei, rezultate din vânzările şi consumaţiile de orce natură, având vânzătorii să elibereze cumpărătorilor şi consumatorilor notele corespunzătoare, pe care se aplică timbrele speciale imprimate de ministerul finanţelor. Suma de 2% o plăteşte cumpărătorul. *Scutite* de taxa celor 2% sânt articolele de prima necesitate: pânea, sarea, zahărul, făina, mălaiul, carnea, grăsimile, fructele, petrolul şi produsele ţărăneşti.

Act de mulţămire. Consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din *Agârbiciu*, prot. Mediaş, aduce călduroase mulţămiri dlui *Constantin Bursan*, pentru darul de 10.000 [zece mii] lei făcut bisericii din această comună. — Pr. *Amos Basarab*.

Vacanţă. Şcoalele de toate gradele iau vacanţă de Sfintele Paşti Sâmbătă în 20 April 1940, la amează. Cursurile vor fi reluate Luni, în 6 Mai 1940, la ora 8 dimineaţa.

Parohie vacantă în Eparhia Maramureş. S'a publicat concurs pentru numirea de paroh la *Vişăul de jos*, cu termen până la 15 Mai 1940. Se cer următoarele acte: Extras de naştere şi botez, Certificate şcolare, calificaţiune preoţească, dovedirea situaţiei militare, autobiografia. Concurenţilor din alte Eparhii le trebue şi încuviinţarea P. Sf. Chiriarhi. Cererile de concurs se vor înainta Sf. Episcopii ortodoxe din Sighet.

Conferinţe religioase. Conform autorizaţiei Patriarhiei române, se organişează în Capitală cicluri de conferinţe religioase pentru soldaţii concentraţi. In săptămâna aceasta a vorbit soldaţilor I. P. C. Sa arhim. *Scriban* despre „Paştile concentratului", după care au rulat filme însoţite de coruri religioase.

ŞTIRI LOCALE

Parastas. Membrii corului bisericesc bărbătesc al „Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu" servesc *un parastas* întru pomenirea vrednicilor prezidenţi ai „Reuniunii" şi ai membrilor corului decedaţi, Duminecă în 21 April 1940, la 11 ore, după terminarea sfintei liturghii din biserica catedrală. — Onor. familii ale celor răposaţi şi membrii „Reuniunii" sunt rugaţi a lua parte la acest act de pietate. — *Membrii corului.*

CARŢI ŞI REVISTE

Românii din câmpia Aradului, de de acum două veacuri, cu un excurs istoric până la 1752 şi însemnări istorice-politice ulterioare, de *Dr. Gheorghe Ciuhandu*, senator numit, iconom-stavrofor, — cu 11 ilustraţii şi două hărţi — editura autorului, 1940, Diecezana, Arad, librărie, editură şi institut de arte grafice. — Lucrarea are 265+320=576 pagini, cuprinzând o expunere istorică-statistică, material documentar şi două hărţi. Preţul 350 lei. Pentru tot felul de oficialităţi preţul e de 450 lei. — Lucrarea se poate comanda dela autor [Arad, strada V. Goldiş Nr. 11].

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Bilanţul încheiat la 31 Decemvrie 1939

ACTIV. Cassa: *a)* Numerar efectiv 8.265.028; *b)* Disponibil la B. N. R. şi C. E. C. 1.757.979; *c)* Cupoane scăzute 51.795, total 10.074.802. Disponibil la bănci: *a)* în ţară 3.150.443; *b)* în străinătate 203.304, total 3.353.747. Portofoliu de titluri, titluri româneşti: în portofoliu: *I.* Cu venit fix: Efecte publice v. n. 6.391.200 v. r. 3.785.772. *II.* Cu venit variabil: *A)* Acţiuni cotate la bursă v. n. 1.109.500, v. r. 1.158.370; *B)* Acţiuni necotate la bursă v. n. 11.967.500, v. r. 7.232.127, total 12.176.269. Plasamentul fondului de rezervă: Efecte publice v. n. 2.407.566, în portofoliu v. r. 1.182.794, gajate v. r. 547.000, total v. r. 1.729.794. Portofoliu de scont, plătibil în ţară: *a)* Cambii fără garanţie în portof. 14.810.337, reescont. 5.821.810, total 20.632.147; *b)* Cambii garantate cu mărfuri, titluri etc. în portof. 673.326, reescont. 3.943.190, total 4.616.516; *c)* Cambii garantate cu ipoteci în portof. 7.280.539, reescont 820.000, total 8.100.539, totalul portofoliului 33.349.202, din care în suferinţă, în portof. 248.175, reescont 0. Debitori în ţară: *a)* Debitori fără garanţii 5.629.967; *b)* Debitori garantaţi cu efecte comerciale 17.585.334; *c)* Debitori garantaţi cu titluri 2.408.342; *d)* Debitori garantaţi cu mărfuri 1.207.454; *e)* Debitori garantaţi cu ipoteci 12.544.348; *f)* Debitori garantaţi cu garanţii diverse 4.726.458, total 44.101.903. Creanţe în conversiune: în portof. 20.231.606. Participaţiuni în ţară, în portofoliu la intreprinderi industr. 13.757.801. Imprumuturi pe termen lung 3.504.715. Imobile: *a)* Pentru uzul propriu 16.807.426; *b)* alte imobile 13.100.368, total 29.907.794. Mobilier 1. Conturi transitorii 580.618. Total general 172.768.252.

Conturi de ordine: Cauţiuni statutare 1.862.400. Debitori pentru scrisuri de garanţie date de bancă 4.106.680. Cambii de circulaţiune 91.469.731. Efecte spre incassare: *a)* în portofoliu: 866.408; *b)* la corespondenţi 451.284, total 1.317.692. Ipoteci, cesiuni, mărfuri şi garanţii diverse 87.166.186. Titluri în gaj în portof. 2.207.100. Depozite de titluri şi alte valori în păstr. 14.773.268. Debitori de titluri împrumutate 2.204.100. Total general 205.069.755.

PASIV. Capital social: 40.000.000. Fond de rezervă: Rezervă legală 4.122.610. Fonduri de amortisment: *a)* pentru creanţe dubioase 300.000; *b)* pt. imobile 28.260.485; *c)* pentru pierderi din conversiune 541.813, total 29.102.298. Dobânzi nerealizate la creanţe în conversiune 1.872.684. Diferenţe de curs nerealizate 2.289.771. Rezervă pt. pensii 643.994. Depuneri spre fructificare: noui din ţară 1. *a)* Cu livrete de economie la purtător la vedere 11.747.138, pe termen 10.481.913, total 22.229.051. 2. Cu livrete de economie nominative la vedere 3.886.939, pe permen 9.354.226, total 13.241.165. 3. Reduse prin aranjam. de termen 25.665.389. Totalul depunerilor: 61.135.605. Creditori din ţară: *a)* Creditori reduşi, sold neexigibil pe termen 2.515.230. Rate întârziate (neridicate) la vedere 2.261.322. Total Lei 4.776.552; *b)* Creditori nereduşi noui la vedere 11.396.799. Totalul creditorilor: 16.173.351. Angajamente de reescont în ţară provenite din efecte scontate 1. la B. N. R. 5.585.000; 2. la alte bănci 5.000.000, total 10.585.000. Conturi transitorii 321.604. Beneficiul net 848.805. Total gen. 172.768.252.

Conturi de ordine: Deponenţi de cauţiuni statutare 1.862.400. Creditori pt. garanţii date de bancă în ţară 4.106.680. Deponenţi de cambii de circulaţiune 91.469.731. Remitenţi de efecte spre încasare 1.317.692. Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri şi garanţii diverse 87.166.186. Deponenţi de titluri în gaj 2.207.100. Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare din ţară 14.773.268. Creditori pentru titluri împumutate 2.166.698. Total 205.069.755.

Contul Profit şi Pierdere: Debit: Cheltueli de administraţie: *a)* Salarii şi pensii 5.454.510; *b)* Diverse 865.027, total 6.319.537. Impozite şi taxe 757.477. Dobânzi plătite: *a)* La depuneri 1.374.020; *b)* La Reescont şi Lombard 121.525, total 1.495.545. Comisioane plătite 48.211. Amortismente: *a)* pierderi din conversiune 62.452; *b)* pierderi de curs 117.003. Alocaţii: *a)* la rezerva pt. diferenţe de curs 500.000; *b)* la rezerva pt. pensii 110.000. Beneficul net 848.805. Total 10.259.030.

CREDIT. Dobânzi încasate: *a)* Dela portofoliu de scont 2.114.976; *b)* Dela debitori 4.076.874, total 6.191.850. Comisioane încasate 581.175. Venitul portofoliului de titluri: *a)* Din diferenţe de curs realizate 221.771; *b)* Din cupoane exigibile 621.197, total 842.968. Venitul participaţiunilor 631.015. Venitul imob. 1.529.191. Beneficii diverse 469.943. Incasări din creanţe amortizate 12. 888. Total 10.259.030.

Aprobat de către adunarea generală din 6 April 1940.

In adunarea generală ordinară ţinută la 6 April 1940 s'au reales cu unanimitate Dr. Adolf Eitel, Michael Ambrosi şi Martin Roth, ieşiţi prin tragere la sorţi.

In consiliul de cenzori s'au ales: Rudolf Edwin Fritsch, expert contabil, Ernst Stenzel şi Viktor Wolff. Supleanţi: Wilhelm Gromen, Friedrich Müller, Kurt Wermescher.

Institutul de credit fonciar
(27) 1—1 **din Sibiu**

---

istorice ale unei atitudini. Pentru aceleaşi motive, reproducem şi noi textul complet al primei cereri *A)* precum şi o bună parte din textul celei de a doua. *B)*

A) **Mărite congres naţional!**

Când la restaurarea mitropoliei noastre naţionale dreptcredincioase, şi despărţirea ierarhiei române de către cea sârbească, **vechea eparhie română din Timişoara** *prin potestatea lumească s'a desfiinţat şi desmembrat, alăturându-se o parte a credincioşilor români către dieceza Caransebeşului, alta către a Aradului, şi alta lăsându-se în posesiunea ierarhiei sârbeşti, — reprezentanţii acelei dieceze la Congresul din Carlovit, precum bine este cunoscut, au depus în mâinile comisarului împărătesc dlui General-major baron de Philipovici, în mod solemn un fel de protest pentru această desfiinţare şi desmembrare împreunând prea umilita şi din toate punctele de vedere motivata rugare către Maiestatea Sa Cesaro-regia,* **pentru restaurarea şi susţinerea în drepturile ei a acelei dieceze române străvechi** *şi interesele bisericeşti, şcolare şi naţionale absolut necesare.*

Noi subscrişii reprezentanţi ai acelor şi ai vecinelor părţi la acest mărit congres, atât în urma provocărilor ce ni s'au făcut deadreptul prin alegătorii noştri, cât şi ascultând de vocea comună, ce se manifestă în mod imperios pretutindeni în acele părţi, ne ţinem de o sfântă datorinţă a reînoi cu această ocaziune protestul pentru desfiinţarea şi rugarea pentru **reînfiinţarea eparhiei române ortodoxe în Timişoara,** *care înfiinţare astăzi cu atât mai vârtos ni se vede posibilă, după ce dispoziţiunile preaînaltei rezoluţiuni împărăteşti din 24 Decemvrie 1864, care s'ar părea împiedecătoare, prin art. de lege IX din 1868, s'au dovedit uşor strămutavere, iar condiţiunile necesare de existenţă nu lipsesc.*

Dacă totuş măritul congres ar crede, că împlinirea acestei rugări din oarece cauză nu s'ar putea decreta numai decât, cu alte cuvinte, dacă chestiuaea nu s'ar putea desbate şi decide încă prin acest mărit congres, pentru acest caz, noi subşternem rugarea, ca deocamdată, spre mângăierea şi liniştirea spiritelor, să se decreteze înfiinţarea, şi să se facă dispoziţiunile necesare pentru punerea numai decât în lucrare a unui consistoriu separat şi propriu în Timişoara pe seama părţilor române ale fostei erparhii timişane, cu un preşedinte în frunte şi cu tot personalul necesar, având a sta acela sub episcopul Aradului, în legătură şi coordonare cu consistoriul diecezan din Arad întocmai ca şi cel din Oradea Mare.

Fiind noi convinşi, că această dorinţă a credincioşilor noştri din părţile fostei dieceze timişane şi rugarea noastră întemeiată pe ea este prea dreaptă, şi împlinirea ei precât de necesară, tot pe atât de uşoară, o repetăm şi recomandăm cu toată întetirea, şi rămânem

Ai măritului congres.

Sibiu, în 1/13 Octomvrie 1868.

umiliţi membrii:

Antonu Mocioni, Vic. Babesiu, Petru Cermena, Constantin Radulescu, Ioanu Balonisianu, locotenentu în pensiune, Nicolau Raichiciu, Georgiu Stanu, Ioanu Popoviciu, Dr. Aurel Maniu, Ioan Posta, Thimotheu Miclia, Alexandru Atanassievici, Alexandru Mocioni, Victoru Mocsonyi, Ioan Misics, Iulianu Ianculescu, S. Mangiuca, Dr. Marienescu, Vasiliu Popoviciu, Atanasiu Ioanoviciu, protopresbiterulu Fagieului, Ioan P. Seimanu al tractului Ciacovei protopresbiteriu, S. Dimitrievici, Protopresbiterulu, Panciovei, Ioane Tiereanu, protopopu, Parteniu Gruescu, parochu Capelnasiu, Petru Ancá, Parochu Ghirodii.[18]

B) **Inalt Congres Român Bisericesc greco-oriental!**

Inalt Congres! Un număr mare de români de legea greco-orientală din Banat, anumit partea însemnată a poporului român gr.-or. ce locueşte în Banatul Timişan este adânc mâhnită şi vătămată.

I. Pentru că la timpul său, când s'a reînfiinţat Metropolia română dreptcredincioasă din Ardeal, li s'a denegat o dieceză proprie, un episcop şi scaun episcopesc în mijlocul ei, şi o consumă aceasta durere cu atât mai tare, cu cât aceasta se ţine de un drept, prea scump şi secular al ei. Aproape 600.000 de români gr.-or. au dorit şi cerut de multe ori despărţirea lor de către coreligionarii noştri sârbi, şi motivul cel mai momentos era, ca să scape de sub apăsarea ierarhiei sârbeşti, iară de altă parte, pentru a deveni iarăşi în proprietatea lor religionară, pentru a avea **episcopia românească a lor veche în Timişoara,** *căci poporul român sus numit, a fost dedat, de când se ştie, a-şi afla mângăerea sa bisericească, pacea conştiinţei sale şi mântuirea neamului său într'ânsa.*

[18] *Id. p. 219—221.*

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae **Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane**

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 28 Aprilie 1940 — Nr. 18

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitro

APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 4761/1940 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Iar Dumnezeul păcii, care a sculat din morți pe Domnul Iisus Hristos... să vă întărească în orice lucru bun, ca să faceți voia lui, și să lucreze în voi ceeace este bine plăcut înaintea lui, prin Iisus Hristos, căruia fie mărirea în vecii vecilor, Amin!" Evrei 13, 20—21.

Iubiții mei fii sufletești,

După o iarnă grea și care par'că nu voia să se sfârșească, iată a sosit și dalba primăvară, îmbrăcată în vestmântul ei de verdeață proaspătă și scăldată în lumina strălucitoare a soarelui. Deodată cu această înveselitoare priveliște a primăverii a sosit la noi și ziua cea sfântă a Paștilor, praznicul aducător de nesfârșite bucurii al Invierii Domnului. Mulțumim lui Dumnezeu pentru fiecare zi nouă ce o adaogă la viața noastră, dar îi suntem deosebit de mulțumitori, pentrucă ne-a învrednicit să ajungem și 'n acest an luminata zi în care a înviat din morți unul născut Fiul său.

Nici o povară și nici o grijă a vremii de azi nu vom lăsa să ne răpească bucuria acestei scumpe zile. Căci solia biruinții celei mari ce ni-o vestește ea, bunătățile și comorile cerești ce ni le aduce și ni le îmbie ea, covârșesc și cele mai apăsătoare stâmtorări ce-ar cădea peste inimile noastre. Legați, prin credința 'n înviere, de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, noi știm că-i aparținem Lui, care este Stăpânul vieții, și că dela El, din izvoarele de putere cari țâșnesc din veșnicie, vom primi tot ceeace ne trebuește pentru a birui greutățile traiului nosrtu pe pământ.

Lăsați deci, iubiții mei, să cadă în această zi din mânile Voastre lucrul vostru, alungați gândurile și îngrijorările Voastre, întoarceți-vă fața dela lucrurile lumii și buzele Voastre desfaceți-le dela izvoarele plăcerilor ei, căci sunt trecătoare și supuse stricăciunii și ascultând cântarea bisericească: *„Veniți să bem beutură nouă, nu din peatră stearpă făcătoare de minuni, ci din izvorul nestricăciunii, din Hristos, cel ce a izvorât din mormânt, întru carele ne întărim"*.

Coborâți-Vă cu gândul înlăuntrul sufletelor Voastre și tot ce veți găsi acolo necurat și întinat de păcate și fărădelegi, mărturisindu-Vă Domnului, aruncați afară prin căință și îndreptare: *„Să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind, cu neapropiata lumină a Invierii, și bucurați-vă zicând: luminat să-l auzim, cântându-i cântare de biruință"*.

Mai ales vrajba și dușmănia dintre Voi să se curme, toată pizma și răsbunarea să amuțească, toată greșala să se șteargă și iertătoarea pace și dragoste de frate să sălășuiască pretutindenea, căci astăzi: *„Ziua Invierii, și să ne luminăm cu prăznuirea și unul pe altul să îmbrățișăm. Să zicem: fraților! și celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru Inviere și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le"*.

Pe omul cel vechiu cu patimile și cu păcatele lui să-l răstignim pe cruce și să-l îngropăm, ca în locul lui să se nască omul cel nou, altoit întru Hristos și să zică: *„Ieri m'am îngropat împreună cu tine, Hristoase, astăzi mă scol împreună cu tine, înviind Tu. Răstignitu-m'am ieri împreună cu tine, însuți împreună mă preamărește, Mântuitorule, întru împărăția ta"*.

Curățiți și înălțați în sufletele noastre, astăzi să nu vedem decât lumina care se revarsă din învierea lui Hristos și umple cerul și pământul: *„Acum toate de lumină s'au umplut, și cerul și pământul și cele de desupt. Deci să prăznuiască toată făptura Invierea lui Hristos, întru care s'a întărit"*.

Nici moartea să nu ne înspăimânte, nici iadul să nu ne cutremure, căci Cel ce ca un mire a ieșit din mormânt a sfărâmat puterea lor și noi astăzi: *„Prăznuim omorârea morții, sfărmarea iadului și începătura a altei vieți veșnice, și săltând, lăudăm pe pricinuitorul, pe unul cel binecuvântat Dumnezeul părinților și preamărit"*.

Prin învierea sa din morți Domnul a înlăturat vălul ce acopere viitorul nostru de dincolo de mormânt, ni-a arătat veșnicia și ni-a deschis porțile raiului, de aceea: *„Ziua Invierii, să ne luminăm popoare! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, ceice cântăm cântare de biruință"*.

In mijlocul valurilor vieții ca o anghiră să ne fie făgăduința Domnului, care prin moartea și învierea sa ne-a izbăvit din păcate și din osânda morții, asigurându-ne să rămână de-apururea cu noi, ceice ce cu adâncă evlavie strigăm: *„O dumnezeescul! o iubitul! o prea dulcele tău glas! Că cu noi te-ai făgăduit să fii cu adevărat până la sfârșitul veacului Hristoase; pe care întărire de nădejde credincioșii având-u-l, ne bucurăm"*.

Insuflețiți de bucuria praznicului de astăzi, ca și când o rază de lumină ruptă din veșnicie s'a coborît în inimile noastre și ne-a înălțat cu sufletul ca să înțelegem, să simțim și să trăim taina cea dumnezeească a Invierii, să zicem cu toții: *„Paștile cele sfințite astăzi nouă s'au arătat; Paștile cele nouă și sfinte; Paștile cele de taină; Paștile cele prea cinstite; Paștile Hristos izbăvitorul; Paștile cele fără prihană; Paștile cele mari; Paștile credincioșilor; Paștile cari ne-au deschis nouă ușile raiului! Paștile cele ce sfințesc pe toți credincioșii"*.

Deodată cu praznicul de astăzi sosește la noi Domnul însuși, așa cum s'a ridicat din groapă și s'a arătat ucenicilor săi, sosește cu evanghelia Lui, cu duhul și cu adevărul Lui, cu crucea și cu iubirea Lui, așa cum a făgăduit să rămână cu Biserica Sa, pe care a răscumpărat-o cu scump sângele Său și cu cei ce vor trăi într'ânsa până la sfârșitul veacurilor. El, Domnul și Stăpânul nostru, vede tulburarea zilelor noastre și neliniștea dinlăuntrul oamenilor de astăzi — și cu iubirea Lui jertfitoare le zice: Eu cu voi sunt și acum! Nici o clipă nu mă despart de voi și nu-mi voi lăsa făgăduința mea neîmplinită. In orice vâltoare ați ajunge, să știți că și acolo voi fi cu voi și vă voi ocroti cu iubirea și cu ajutorul meu. Aduceți-vă aminte prin ce patimi grele până la moartea de pe cruce am trecut eu pentru voi — de aceea să aveți încredere în cuvântul meu, că în orice vreme voi fi cu voi!

Cine nu va asculta acest glas dulce care se desprinde din praznicul de astăzi de pe buzele Mântuitorului? El se îndreaptă către iubiții noștri ostași concentrați de pază la hotare și le umple inimile de curaj și vitejie. El se coboară în căminul familiilor celor rămași acasă și le dă tăria de a sta la datorie, de a se ajuta unii pe alții și de-a birui cu hărnicia lor orice greutate. El se întoarce către cei dela cârma Țării și le șoptește așa: prin Biserica mea am turnat atâtea puteri în sufletul dreptcredinciosului popor român, încât, condus de înțelepciunea voastră, va răsbate biruitor prin orice încercare.

Cu Hristos Domnul, dragii mei, a biruit neamul nostru cumplitele vijelii din trecut și tot cu credința în Hristos și cu ajutorul Lui vom trece și noi prin strâmtorările vremii de acum.

De aceea Vă îndemn, iubiții mei, să primiți pe Hristos, cu toate darurile și binecuvântările Lui, în sufletele Voastre, în casele și familiile Voastre, în munca și în străduințile Voastre de fiecare zi. Lângă crucea Lui să ne plecăm genunchii și să-L rugăm cucernic să ne „întărească în orice lucru bun" ca să facem voia Lui, și să se preamărească și prin noi prea sfânt numele Lui.

Cu aceste sfaturi și povețe părintești venind la Voi, iubiții mei, la praznicul Invierii Domnului, Vă urez din toată inima să-l petreceți cu sănătate și bucurie duhovnicească și să Vă învredniciți a-l ajunge *cu pace* întru mulți și fericiți ani.

Hristos a înviat!

Impărtășindu-Vă arhierească noastră binecuvântare am rămas

Sibiu, la sărbătorile Invierii Domnului din anul 1940

al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

A înviat!

Se adunaseră, mai anii trecuți, tovarășii celor fără Dumnezeu, din marea țară dela răsărit, să facă propagandă, în zilele Invierii Domnului, precum că Invierea nu-i altceva decât o poveste bună pentru prostime și pentru copii.

Un tânăr preot de față la adunare, a cerut să i se dea vole să grăească celor întruniți.

— Da, ți se dă voie, — a răspuns unul dintre șefii bolșevici, — dar să grăești scurt și, în două-trei cuvinte, să spui tot ce ai de spus.

Preotul, ridicat pe o tribună, n'a strigat alceva mulțimii, decât:

— „Hristos a 'nviat!"

Când omul coborâ de pe tribună, poporul, electrizat, a răspuns într'un glas sguduitor:

— „Adevărat a 'nviat!"

In aceeaș zi curajosul preot, osândit la moarte, a fost împușcat...

Dar, pe pământul moscovit, totuș vor mai fi clopote vestitoare de biruință, căci credința creștină ortodoxă nu se poate desrădăcina din sufletele celor ce răspund:

„Adevărat a 'nviat!"

Douăsprezece miliarde. *S'au subscris, într'un avânt de patriotism, la bonurile pentru înzestrarea armatei, peste douăsprezece miliarde lei. Subscripția rămâne deschisă, după cererea cetățenilor. — Inainte, deci, pentru izbăvirea patriei!*

Hristos cel înviat şi viaţa noastră pământească

Nu există o credinţă care să dea atâta temeiu de bucurie şi atâta împlinire concepţiei despre lume ca aceea în Invierea lui Iisus Hristos. Credinţa aceasta dă singură atâta rost şi mângâiere vieţii noastre pământeşti, cât n'ar putea să-i dea nici un sistem filosofic. Dacă a înviat Hristos şi noi cei ce credem în El vom învia. Viaţa de acì nu e ultima realitate şi deci nu e înecată în întunecimea lipsei de rost, de sens şi de gust. Fără învierea Domnului lumea aceasta ar fi pentru oricare dintre oameni un gest ratat al unui zeu neputincios, un lucru fad şi înşelător. In zadar ar avea poate un sens pentru creator. Dacă n'are pentru orice spirit înţelegător, dacă toate celelalte fiinţe spirituale create se vor prăbuşì după această tulburată şi fragmentată existenţă în nimic, aceasta n'ar putea însemna altceva decât că zeul a voit el ceva, dar n'a fost în stare să ducă prin realizare lucrul până la capăt, sau şi-a bătut joc de aceste biete fiinţe.

Hristos a înviat! Acest strigăt e lumina care spintecă întunerecul vieţii noastre pământeşti, e raza care face din ea altceva decât o orbecăială învăluită în caraghioase pretenţii şi iluzii.

Invierea lui Hristos dă, oricât s'ar părea de paradoxal, un preţ acestei vieţi. Ştim acum nu numai spre ce direcţie ne mişcăm, ci şi că drumul spre înviere duce numai prin viaţa aceasta, printr'o anume trăire a vieţii acesteia. Un drum îngust şi ostenitor dacă nu duce spre nimic n'are nici o valoare; e vrednic de tot dispreţul. Dar dacă e singurul drum spre cetatea-miracol, spre locul cel mai frumos din câte există, el capătă un preţ nemărginit. Ostenelile la care te expui călcându-l se uşurează prin siguranţa bucuriei ce te-aşteaptă la capătul lui. Hristos cel înviat, prin însuşi faptul că a înviat, ne dă tărie în mijlocul greutăţilor vieţii, dă păşirii noastre printre ele bărbăţie, strecoară din forţa Sa de atracţie o mare energie în sufletele noastre. E ca un punct de mare forţă magnetică atractivă.

Dar Hristos cel înviat ajută vieţii noastre şi în altfel decât prin fluturarea dela distanţă a strălucirii în care fiind aşezat ne aşteaptă şi pe noi.

El este, într'un anumit chip tainic, cu noi. «Iată eu cu voi sunt până la sfârşitul veacurilor», a spus apostolilor după înviere. Este naiv şi eronat să se creadă că Hristos se află într'un plan de realitate cu totul deasupra celui al nostru. Nu este în chip văzut printre noi, ca obiectele lumii. Dar este pentru ochii, pentru simţirea duhovnicească a celui ce crede.

Nu este prezent pentru ochii fizici, pentrucă timpul acestei vieţi ne este lăsat pentru a ne decide fiecare liber pentru sau contra lui Hristos. Dacă s'ar desvălui în măreţia şi strălucirea Sa proprie, ar silì pe oricine să admită că e Dumnezeu şi că a înviat. Dar o admitere de silă nu mai e credinţă, nu mai e hotărâre voită cu tot curajul pe care-l implică un asemenea act. Numai după ce toţi oamenii vor fi venit la existenţă, şi se va fi decis fiecare să creadă sau nu că Hristos e Dumnezeu şi a înviat, va putea venì în strălucirea vizibilă, pentru a face judecată. Atunci cei ce-au crezut în El şi L-au dorit se vor bucura că li s'a împlinit dorinţa, iar cei ce n'au crezut se vor convinge şi ei însă spre marea lor nefericire şi remuşcare. Insăşi arătarea lui Iisus va fi o judecată, va fi o coborâre de bucurie negrăită asupra celor ce-au crezut, şi de durere şi regret asupra celor ce n'au crezut.

Dar prezenţa lui Hristos este un fapt tot atât de cert pentru cei ce cred şi în decursul actualei vieţi. De ce numai pentru cei ce cred? Gânditorul francez Gabriel Marcel spune odată: «A iubì o fiinţă, însemnează a-i spune: tu, tu nu vei murì« (Etre et Avoir, Paris 1935, pg. 137). Sigur că pe Hristos nu-L face cineva prin credinţa şi prin iubirea sa, viu sau mort. Dar fără credinţă şi fără iubire nu-L poţi sesiza ca fiind viu, înviat, în preajma ta. Câte fiinţe personale nu le transformăm noi în obiecte fără suflet prin lipsa de atenţiune şi de iubire cu care trecem pe alături de ele.

Dar cuvintele lui Gabriel Marcel le putem gândì şi ca aplicându-se lui Hristos ca subiect. Lui Hristos care a venit şi are în Sine, sau în Tatăl cu care este de-o fiinţă, puterea de-a învia şi de a fi viu, nu-I dăm noi viaţă prin iubirea noastră — nu-I dăm viaţă ca să aibă în Sine, dar îi dăm viaţa cea pentru noi —, dar unui om experiem de atâtea ori că-i înmulţim viaţa prin iubirea ce i-o acordăm, precum ne-o înmulţeşte şi el nouă prin iubirea lui. Acì e o icoană care ne arată că cu atât mai mult îi dă Iisus Hristos viaţă aceluia pe care îl iubeşte. Apariţia şi menţinerea oricărui om în viaţă e un act al iubirii lui Dumnezeu creatorul. Iar viaţa cea adevărată, cea scăpată de sincopele, de tenebrele şi viermii păcatului, ne-o dă tuturor încă până ce suntem pe pământ, Iisus Hristos. Ne-o dă prin iubirea Sa prin care ne priveşte în parte pe fiecare dintre noi. Dar iubire numai dintr'o parte nu se poate. Numai răspunzând cu credinţa, cu iubirea noastră, iubirea lui Iisus Hristos ne poate învia şi ne poate ţinea vii. «Cine crede în mine, viu va fi, chiar de va şi murì» (Ioan 11, 25).

Iisus Hristos s'a ridicat, de sigur, prin învierea şi înălţarea Sa într'o zonă de existenţă scoasă de sub chinurile şi neajunsurile vieţii pământeşti. Totuşi nu trebue să înţelegem acest punct de credinţă în sensul unei complecte încetări de-a mai participa la viaţa noastră pământească. Inălţarea însemnează sub acest raport numai că pe pământ a terminat tot ce putea face pentru mântuirea noastră şi că ne-a dobândit toate condiţiile ce ne sunt de lipsă pentru a ne mântuì.

Dar pe de altă parte El a rămas printre noi, spre a ne ajuta să ne însuşim mântuirea, să ne-o lucrăm zi de zi. El este conducătorul acţiunii de împropriere a mântuirii, acţiune ce va dura până la sfârşitul lumii în tot locul unde se află un om căruia i se predică despre El.

Şi ca unul ce conduce cu un suprem interes lucrarea mântuirii noastre, Iisus Hristos participă în chip intim la toată viaţa fiecăruia dintre noi. In special nu se poate să rămână indiferent atunci când unul sau altul dintre noi îi refuzăm dragostea care vrea să ne facă vii, să ne mântuiască. Una din caracteristicile esenţiale ale iubirii este că sufere când cel iubit merge spre nenorocire. Chiar că sunt cazuri când iubirea *trebue* să sufere şi suferind salvează pe cel ce altfel s'ar pierde. Şi iubirea lui Iisus pentru oameni, dat fiind că aceştia sunt în regulă aplecaţi spre pierzanie, e în mod necesar una care a suferit în timpul vieţii Sale pământeşti şi — întrucât pericolul de-a se pierde perzistă pentru aproape fiecare om cât trăeşte pe pământ — sufere mai departe. In această capacitate de suferinţă se arată adâncimea fără margini a iubirii. Şi această suferinţă a iubirii face minuni pentru mântuirea oamenilor. Să ne amintim de noi înşine sau de alţii cum acolo unde nimic nu mai putea ajuta la o îndreptare, o mare suferinţă din iubire, a înduioşat atât de puternic încât a adus îmbunătăţirea.

Suferinţa aceasta a iubirii pentru îndreptarea, pentru mântuirea cuiva, dacă nu cuprinde tot ce înţelegem prin jertfă, e în orice act de autosacrificiu.

Cu iubire încurajatoare, cu dăruire de putere, cu bucurie pentru orice pas bun al nostru ne însoţeşte Iisus cel înviat; dar şi cu adumbrire de tristeţe atunci când ne vede căzând şi perzistând în rău. Printr'una ca şi prin alta ne ajută, ne mână înainte pe drumul greu şi suitor al desăvârşirii.

Biserica ne vorbeşte de o rugăciune a lui Iisus pentru noi către Tatăl, de-o liturghie săvârşită de Iisus ca arhiereu, de o liturghie care are ca sâmbure de foc jertfa Sa pentru noi şi care se prelungeşte văzut în liturghia din biserici, care se centrează în jurul aceleiaşi jertfe ce-o aduce Iisus în cer.

In ce-o fi constând propriu zis fiinţa acestei jertfe nu putem pricepe. Vom şti numai după ieşirea din această viaţă. Dar credem că ea ne vorbeşte şi de realitatea unei anumite dureri cereşti pentru noi. O suferinţă care e în cer şi totuşi nu departe de noi, căci cerul şi altarul fac una în actul de aducere a jertfei. Altarul e forma văzută a cerului. E o durere acolo în Iisus, dar ne este dedicată nouă, ne învălue pe noi. Prin ea Iisus trăeşte cu noi şi ne ridică la El după ce El s'a coborât prin această durere la noi. E jertfa care ne-o aduce şi de care împărtăşindu-ne ne unim cu El.

Din jertfa aceasta, din suferinţa aceasta se alimentează puterea noastră. Din ea ne împărtăşim şi ne înduioşăm. Ea e cheagul prin care devenim una cu Hristos care ne iubeşte, aşa cum, analogic, lăsând să pătrundă în noi durerea cuiva pentru noi, aceasta ne înfrăţeşte, ne înmoaie graniţele despărţitoare, încât devenim o unitate în dualitate.

Hristos cel înviat e cu noi; atât de aproape cum nici că se poate închipuì. Din înviere creşte, prin credinţă, viaţa cea de veci în noi. Dar creşte în bătaia vânturilor acestei vieţi, consumându-ne şi sfârticându-ne eul cel văzut în arşiţa şi sub grindina timpului în care trăim. In atitudinea bărbătească faţă de ele, în înfruntarea lor, îşi dă expresie colaboraare noastră cu puterea lui Hristos, credinţa noastră ca răspuns la iubirea Lui.

D. STĂNILOAE

FOIŞOARA

Dr. LIVIU STAN

Episcopia Timişorii

(2) (Urmare)

Considerând acestea toate, noi subscrişii rugăm în profundă umilinţă pe înaltul congres naţional bisericesc român gr.-or., ca înaltul acesta luând în consideraţiune sus atinsele momente mult ponderoase pentru noi românii din Banat.

ad. I. **Să expună în principiu restaurarea episcopiei româneşti greco-orientale în Timişoara,** *constând din protopopiatele Timişoarei, Lipovei, Hasiaşiului, Jebelului, Ciacovei şi a Comloşului Ban. spre care scop să facă paşii necesari la înălţatul regim spre întărirea acestei episcopii, dela care depinde viaţa noastră naţională.*

Timişoara, în 2/14 Octomvrie 1868.

prea umiliţi servi

Urmează subscrierile comunelor bisericeşti din fosta episcopie sârbească a Timişorii, apoi:

Meletiu Dreghiciu, Atanasiu Ratiu de Caransebesiu advocatu, Georgiu Ardeleanu vice fiscalu, Georgie Nedelco advocatu, Stefan Ioanoviciu negutiatoriu şi representante, Pavelu P. Seimanu m. p., Traianu Lungu invetiatoriu, Georgiu M. Liotta, Negutiatoriu, George Teodoroviciu, Alexandru de Trombitasiu, Pavelu Alexandru, Georgie Lazareviciu, Eftimie Murgu, Georgie Paulovitzs, primariulu corporatiunii caltiunariloru, Petru Alexandru, primariulu corporatiunei cojocariloru, Georgiu Staia, ca primariulu corporatiuni straitiariloru, Nicolau Chicescu, ca primariulu corporatiunei tabacariloru.

In numele comunei bisericesci: Georgiu Ungureanu Tutoru primariu, S. Ioanoviciu tutoru.[1]

Incepând cu primul Congres Naţional al bisericii noastre din Ardeal şi până la cel din urmă, dacă vom răscoli actele, desbaterile şi deciziunile lor, le vom găsi preocupate mereu de reînfiinţarea episcopiei din Timişoara.

Pentru a se arăta cât mai bine *statornicia* şi *hotărârea* cu cari aceste congrese au ţinut pe planul întâiu al preocupărilor lor problema episcopiei timişorene, şi cu cari au tratat şi au susţinut cea mai firească şi mai dreaptă soluţie pentru înfăptuirea ei, vom cita textual o parte însemnată din desbaterile şi deciziunile lor.

Congresul Naţional-bisericesc din 1870, decide, (Nr. 105) ca în vederea arondării viitoarelor episcopii de Oradea şi *Timişoara* să „însărcineze respective róge" pe Mitropolitul Şaguna ca să ia măsuri pentru adunarea datelor statistice şi topografice, date pe cari comisiunea însărcinată cu acest lucru nu le putea procura.[2]

Deasemenea Congresul următor din 1874, se ocupă cu deamănuntul de această chestiune[3], ba şi cu aceia a înfiinţării *unui Consistoriu în Timişoara,* ca un prim pas în vederea reînfiinţării episcopiei.[4]

Mult mai amplu desbate chestiunea episcopiei timişorene, Congresul din 1878, la care însuş *Mifropolitul Miron Romanul* în şedinţa din 11/23 Oct. „face raport în scris în cestiunea de a se înfiinţa două episcopii nouă în metropolie"[1], pe urma căruia comisiunea organizatoare a Congresului în şedinţa din 20 Oct. 1 Nov. 1878, face propunerea de a se decreta în principiu reînfiinţarea episcopiilor din Oradea Mare şi *Timişoara*"[2], iar în şedinţa următoare, actele Congresului ne arată în chipul următor, felul în care această propunere a fost redactată definitiv şi primită de Congres:

§ 243. In legătură cu cele premerse în şedinţa de dinainte de amiază, sub Nr, 241 se rezumă chestiunea despre înfiinţarea celor două episcopii nouă; în care obiect deputatul Vicenţiu Babeş raportându-se la majoritate din comisiunea organizatoare propune votul acelei majorităţi în următoarele:

Considerând, că — precum arată concluzele congreselor dela 1870 şi 1874 şi petiţiunile concernintelor poporaţiuni, — înmulţirea diecezelor în provincia noastră metropolitană prin înfiinţarea celor **două episcopii istorice din Timişoara şi Oradea Mare,** *este un obiect de preocupare generală şi serioasă;*

Considerând că după datele şi propunerea, ce ne-a subşternut-o, I. P. S. Sa părintele Mitropolit atât necesitatea cât şi posibilitatea şi utilitatea înfiinţării acelor eparhii noui apare evidentă;

Considerând că cu privire la marile interese sociale, morale şi culturale, ce tocmai în timpul prezent le urmăreşte, respective le apără din răsputeri Biserica noastră, interese, cari direct şi nemijlocit cad în activitatea diecezei şi a episcopului, o activitate mai eficace se condiţionează de un cuprins şi o întindere mai mărginită, respective mai bine orânduită şi concentrată a diecezei, precum şi dela

[1] *Id. p. 222—226.*

[2] Protocolul Congresului an. 1870, p. 70.

[3] Protocolul Congresului an. 1874, p. 10, 13, 28—9, Nrii 15, 28, 55.

[4] Protoc. citat p 10, 13.

[1] Protocolul Congresului din an. 1878, p. 69, Nr. 142.

[2] Protoc. citat p. 123, nr. 241.

Esenţialul pelerinajului:

Pregătirea sufletească

In ultima săptămână a sfântului şi marelui post, preoţimea noastră a împărtăşit — din uşile sfintelor altare — binecredinciosului nostru popor, părinteasca chemare ce i-a adresat o I. P. Sf. Mitropolit ***Nicolae*** *al Ardealului, de a participa în număr cât mai mare la praznicul îndătinat care are loc, în Vinerea din săptămâna luminată, la sfânta mânăstire brâncovenească dela Sâmbăta de sus.*

Am citit circulara în chestiune cu simţământul de bucurie duhovnicească pe care ţi-l trezeşte orice poftire la ospăţ sufletesc, la petrecerea cu cele mai presus de fire. Şi mai mult decât atât: cu mângâierea ce ţi-o lasă în suflet gândul că, în hora destrăbălată ce s'a încins într'o lume care pătimeşte din nou şi atât de cumplit de pe urma neînţelegerilor cari au îmbrâncit-o într'un război nimicitor, mai rămâne totuşi deschisă o uşe binepримitoare pentru toate sufletele îndurerate de nedreptăţile veacului de acum: ***refugiul la Dumnezeu.***

Vremurile de răscruce pe cari le străbatem — şi pe cari cuvintele Arhipăstorului le subliniază cu vădită intenţie — supun conştiinţele tuturor oamenilor treji la un examen crud. Am şi văzut consecinţele lui pe multe feţe abătute de îngrijorare. Oamenii au devenit ***mult mai serioşi****. Primejdiile cari îşi fâlfâie aripile întunecate peste creştetele noastre, ne-au ajutat să găsim mai de grabă decât în vreme de pace şi berechet soluţia totdeauna tămăduitoare a tuturor neputinţelor sufleteşti:* ***bisericile sunt mult mai pline*** *ca'n trecut şi* ***genunchii cari se pleacă pentru rugăciune mai sârguitori ca altă dată.***

Iată dece socotim că chemarea la praznicul ce se va desfăşura în preajma Isvorului Tămăduirii dela Sâmbăta de sus capătă, în împrejurările actuale, o semnificaţie deosebită.

Pretutindeni mânăstirile au sfinţit singurătăţile — şi sufletele pelerinilor cari zorau înspre altarele lor, tot aşa. Ardealul a fost oarecând plin de aceste mărturii elocvente ale legăturilor noastre pozitive cu Cerul. Prin nimicirea lor, dacă nu ni s'a putut răpi credinţa, ne-a fost furat în schimb cel mai eficace instrument de reînviorare statornică a ei. Gândul bun al Arhipăstornlui nostru, ne-a redat curând după unirea cea mare una din aceste vetre care sfinţea în cel mai îndepărtat trecut singurătatea îmbietoare la desprimăvărare în duh a plaiurilor carpatine de deasupra Sâmbetei de sus. Restaurarea ei este o negaţie miraculoasă a suveranităţii devastatoare a anumitor vremuri dominate de anumite cugete strâmbe şi hâne.

Avem iarăşi mânăstirea noastră! *Ridicată din obolul şi pentru trebuinţele obşteşti, ea e mărturie pentru cei de acum şi pentru viitorime că furia prigonitorilor nu izbuteşte decât să înteţească sfânta ardoare a unei credinţe care-i destul de tare ca să rabde asuprirea fără să se lase stârpită.*

Avem iarăşi mânăstirea noastră! *— iată solia întru care ne bucurăm şi ne vom bucura pururea. Dragostea nesfârşită şi care i-o poartă Chiriarhul nostru acestui azil al păcii în Hristos, a înzestrat-o cu multe din aşezămintele cari îi trebuesc pentru indeplinirea misiunii ei, şi mai presus de toate cu acel îndătinat pelerinaj anual care întruneşte la rugăciune tot mai mulţi închinători.*

Ca un părinte bun care le poartă îndeaproape de grije copiilor săi, I. P. Sf. Mitropolit ***Nicolae*** *stabileşte, în circulara pomenită, toate amănuntele împreunate cu participarea la pelerinaj. Pe cel mai important dintre ele, l-a dosit — intenţionat — la sfârşitul »chemării« Sale, arătându-ne tuturor, indirect, că acel amănunt constitue* ***culminaţia*** *apelului arhieresc, şi cheia succesului individual al pelerinajului:* ***cât mai mare folosinţă duhovnicească pentru fiecare închinător.***

E ***pregătirea sufletească.***

I. P. Sf. Mitropolit ***Nicolae*** *subliniază această condiţie, dar nu insistă asupra ei, nu se opreşte la amănunte. Acestea le lasă în grija preotului. Preotul trebue să ştie în ce constă această* ***pregătire sufletească*** *a închinătorilor, trebue să ştie să-i sesiseze importanţa covârşitoare şi să tragă din necunoaşterea ei consecinţele cele fireşti. Şi Inaltul Ierarh nutreşte convingerea că preotul ştie de fapt să brodeze pe marginea menţiunii arhipăstoreşti lecţia pe care închinătorul trebue s'o înveţe pe de rost înainte de-a purcede la drum.*

Drumul la mânăstire nu-i ca oricare altul. El seamănă cu cărăruia pe care suie la biserica din deal, în zile de Dumineci şi sărbători, obştea cuvioasă a satului. Sfânta înfiorare pe care o simţi atunci, e şi mai puternică în clipa în care te aşterni la drum către dumnezeescul lăcaş care te aşteaptă cu belşugul darurilor lui departe de forfota marilor căi de comunitaţie. Nu pleci la târg, ci la o întâlnire cu Dumnezeu. Imbracă deci »haina de nuntă« din Evanghelie, ca să întâmpini cu cuviinţă pe Mirele ceresc. El nu te întreabă ce ai în traistă, ci ce simţăminte porţi în suflet. Dumnezeu nu se uită atâta la straele înălbite pe cari le porţi — şi e bine să le porţi dacă le ai — la un praznic ca acesta, ci la rânduiala pe care ai pus-o în inima ta, la râvna cu care ai lepădat dintr'ânsa orice gând viclean, la căinţa cu care îţi plângi greşelile când te pregătesti să dai faţă cu El.

Ajuns la mânăstire, după un drum ale cărui osteneli le-ai făcut să amuţească în cântări de psalmi şi de convorbiri cu sufletul tău, nu uiţi că te afli ***„în curţile Casei Domnului"*** *— şi te porţi în consecinţă.*

Ştiu că verdeaţa lunei florilor te îmbie să te dai la odihnă pe covorul ei fermecător. Poţi s'o faci, dar abia după ce ai preamărit în rând cu preoţii pe Celce a îmbrăcat firea în vesmânt mai luminat decât podoabele lui Solomon.

Te răsbeşte foamea dela o vreme? Nimic mai firesc. Infometează însă după cuvântul lui Dumnezeu care răsună acolo din guri binevestitoare şi hrăneşte-te cu sfântul Trup al Mântuitorului, iar setea potoleşte-ţi-o cu scump Sângele Lui. Când sfintele slujbe s'au isprăvit, ai deslegarea să-ţi întinzi merindea şi să mănânci. Nu uita însă nici de data aceasta că îmbuibarea cu mâncare şi beutură e mare păcat oriunde — şi la praznic cu atât mai vârtos. ***Imbuibă-te duhovniceşte!*** *— şi vei avea răsplată atât în cer, cât şi pe pământ.*

Dacă din greşală sau neştiinţă ai adus cu tine fluierul sau violina, fereşte-te să dai prilej de sminteală deaproapelui. La mânăstire o singură petrecere e îngăduită: ***aceea în duh şi cântări duhovniceşti.***

Fii **altul** *din clipa în care porneşti la praznic!... şi rămâi aşa îmbunat, cumpătat, curat, sfinţit, înoit... toată viaţa ta.*

Mai presus de toate, preotul trebue să deştepte interes în inimile credincioşilor pentru sfânta mânăstire, ulilizând în acest scop însaşi istoria patimilor, distrugerii şi restaurării ei, care-i destul de elocventă ca să te hotărască la drum; şi mai mult decât atât: să-ţi descompună sufletul în lacrimi şi să-ţi fortifice şi mai vârtos credinţa. [1]

Nu trebuie uitat apoi să se insiste asupra faptului că, încă din preajma praznicului, pelerinii află la sf. mânăstire **duhovnici pricepuţi** *cari sunt gata să asculte mărturisirea păcatelor lor şi să le dea cuvenita deslegare. Bine este să se spovedească încă* **acasă** *cât mai mulţi dintre închinători, rămânând ca la praznic să primească sf. Cuminecătură.*

Iată câteva gânduri pe cari preoţii noştri nu vor pregeta să le pună la inima pelerinilor, firească, şi alte poveţe purcese din încercata lor pricepere pastorală.

Bunul Dumnezeu ne-a rânduit bucuria de-a putea primi soliile Cerului la vatra unei sfinte mânăstiri pe care o numim cu drag **„a noastră".**

Să ne arătăm vrednici de acest dar nepreţuit, învăţând înainte de orice lucru cum trebue să petrecem clipele de răgaz duhovicesc ce ne sunt hărăzite în fiecare an, la praznicul Izvorului Tămăduirii.

Dr. GRIGORIE T. MARCU

[1] Recomandăm preoţimii noastre să recitească în acest scop următoarele lucrări pe cari le au la îndemână în biblioteca parohială: I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, *Monahismul ortodox.* Sensul şi misiunea lui în viitor; Sibiu 1936 (Biblioteca „Popasuri duhovniceşti" nr. 8); *Idem, Circulară* la sf. sărbători ale Naşterii Domnului din 1926 (Telegraful Român" 1926 nr. 88—89. — *Dr. Ştefan Meteş, Mânăstirile româneşti din Transilvania şi Ungaria;* Sibiu 1936 („Seria Didactică" nr. 6). indeosebi pag. introductive (I—CXXVIII), precum şi cele două volume ale epopeii desrobirii noastre religioase, de *Dr. Silviu Dragomir.*

Moartea unei venerate preotese. **S'a stins la vârsta de 71 de ani, după lungă suferinţă, preoteasa** *Eufrosina Popa,* **soţia octogenarului preot pensionar Ioan Popa din Arpaşul de sus (Făgăraş). A fost una dintre femeile care întruchipa cu demnitate figura preotesei. O pildă rară de vrednicie, o femee care şi-a închinat toată viaţa căminului, binecuvântat de Dumnezeu cu zece copii, toţi în viaţă între cari prof. Aurel Popa, fost prefect, Lt. Colonel Isaia Popa, inginer Ioan Popa, etc. Martiră în timpul războiului dela 1914—1918, rămasă strajă la vatra strămoşească, a refuzat să spună unde-i este soţul şi feciorii, urmăriţi pentru „trădare de patrie" şi condamnaţi la moarte. Femee harnică şi bună, cu răsadurile ei din grădină se umpleau grădinile gospodinelor, care nu ştiuseră înainte la ce sânt bune „buruienile" atât de căutate şi bine plătite la oraş. Neîntrecută erà şi la războiul de ţesut pânza, din care scotea nu numai minunate alesături, admirate de toţi oaspeţii fiilor ei, ci chiar stofe cu care şi-a îmbrăcat copiii până'n clasele superioare de liceu. Muncitoare adânc religioasă, a fost o neobosită închinătoare la altarul ortodoxiei străbune, deplânsă alături de copiii ei, toţi ceice au cunoscut-o. Acum doarme somnul de veci lângă clopotniţa vechei bisericii, în care au slujit atâtea generaţii de înaintaşi de ai ei, cu urme ce se pierd în vremea Brâncovenilor.**

Organizaţi Reuniuni de femei

numărul corespunzător de dieceze şi de episcopi, ceeace face înţeleasă nu numai necesitatea ci şi marea urgenţă a înfiinţării diecezelor de sub întrebare:

Comisia organizatoare, consimţind în fond cu actul I. P. S. Sale părintelui Mitropolit, află motivată şi face propunerea: ca congresul păşind de astă dată cu un pas înainte spre deslegarea reală a chestiunii, să se pronunţe astfel:

Necesitatea, posibilitatea şi urgenţa înmulţirii diecezelor prin înfiinţarea celor două istorice episcopii din Timişoara şi Oradea Mare, se recunoaşte şi deodată se decretează în principiu realizarea înfiinţării acelora avizându-se Consistorul metropolitan: *ca pe lângă ascultarea de bărbaţi competenţi din concernintele părţi şi a tuturor factorilor îndreptăţiţi, să elaboreze un plan exact şi detailat asupra modului şi tuturor condiţiunilor de realizare practică şi neamânată a acelor dieceze, şi acela să-l subştearnă celui mai apropiat congres, în caz de oportunitate chiar şi cu consimţământul exoperat dela puterea de stat.*

Congresul primeşte propunerile pentru înfiinţarea noilor episcopii.[1]

De altfel însuş Mitropolitul iată ce zicea în raportul prezidial din 10—11 Oct. 1878, prin care propunea *reînfiinţarea episcopiei timişorene,* raport pe care se bazează şi la care se referă propunerea mai sus citată a comisiunei organizatoare:

„Cu privire la concluzele congresuale din 1870 Nr. 105 şi din 1874 Nr. 55, referitoare la chestiunea de a se înfiinţa două eparhii nouă în provincia noastră metropolitană... îmi iau voie a propune: **ca Măritul Congres să binevoiască de astădată a decreta în principiu înfiinţarea a două eparhii nouă** *în provincia noastră metropolitană, şi spre acest scop, a însărcina pe Consistorul Metropolitan, ca pe baza aceasta să facă o arondare nouă a întregii provincii Metropolitane, aşa:* **ca părţile banatice... să formeze două eparhii cu reşedinţele în Caransebeş şi Timişoara".**

Sibiu, 10 Oct. 1878.

Miron Romanul m. p.
arhiepiscop şi metropolit.[1]

Mitropolitul Miron Romanul pune problema episcopiei celei de a doua a Bănatului, şi la Congresul din 1881 [2] şi ea e discutată în şedinţa din 14/26 Oct.[3] Discuţiuni în jurul episcopiei timişorene se mai poartă şi la Congresul din 1886 [4] şi la cel din 1888, la care Mitropolitul Miron Romanul face raport asupra mersului actelor pregătitoare [5] apoi la Congresele următoare din 1891 [6], 1895, [7] şi 1897, [8] din cari rezultă mai ales stăruinţa aceluiaş Mitropolit pentru reînfiinţarea episcopiei dela Timişoara.

După lucrările pregătitoare ale tuturor Congreselor anterioare, *Congresul din 1900,* în baza unor rapoarte, aduce hotărâri mai concrete, ce se văd în extrasele ce urmează din actele Congresului acestuia:

§. 64. La ordinea de zi urmează raportul comisiunii organizatoare, care prin referentul Parteniu Cosma referează asupra raportului Nr. 380 al Consistorului metropolitan cu data 30 Septemvrie 1900, privitor la înfiinţarea a două eventual trei episcopii noi.

In acelaş raport se arată, cum încă fericitul Andrei Baron de Şaguna la recercarea cancelariei aulice transilvane în reprezentaţiunea din 8 Iulie 1863 pe lângă episcopia ce ar fi a se înfiinţa în Timişoara, propune înfiinţarea unei episcopii, care să se formeze din teritoriul arhidiecezan cu un număr de suflete de 300.000 cu reşedinţa în Cluj mai rămânând pentru arhidieceză un teritoriu de 400.000 suflete.

Arată, că cu înfiinţarea Metropoliei s'a realizat numai una din episcopiile propuse, adecă episcopia Caransebeşului, rămânând înfiinţarea celorlalte episcopii proectate a o rezolva Congresul Naţional-bisericesc.

Imprejurarea, că eparhia Timişoarei nu s'a înfiinţat deodată cu reînfiinţarea Metropoliei a produs nemulţumiri la românii din părţile banatice şi deaceea ei au insistat cu petiţiuni la Congresul naţional pentru înfiinţarea episcopiei în Timişoara sau cel puţin pentru instituirea unui Consistoriu în felul cum e compus cel din Oradea Mare.

Un pas decisiv în privinţa acestor cereri s'a făcut la Congresul din 1878, prin care acceptându-se un proect al reposatului Mitropolit Miron Romanul, s'a decretat în principiu înfiinţarea a două episcopii, în Timişoara şi Oradea, aşa, ca din arhidieceză, să se anexeze părţi considerabile la Caransebeş şi la episcopia nou înfiinţândă la Oradea Mare.

După ce nu s'a putut ajunge la înţeles, Congresul prin conclusul din 1895 Nr. 95 dela 14/26 Mai, a însărcinat pe Consistorul metropolitan a elabora două proecte

[1] *Potrocol. Congres. N.-Bis. an. 1878, pag. 125—128,*

[1] Ibid. p. 224—227.
[2] Protocolul Congresului din a. 1881, pag. 132.
[3] Protoc. citat, p. 74—79, Nrii 134—139.
[4] Protocolul Congresului din an. 1886, p. 61, 94—95. Nrii 127 şi 165.
[5] Protocolul Congresului din an, 1888, p. 108.
[6] Protocol. pe 1891, p. 64. Nr. 142; p. 119.
[7] Protocol. pe 1895, p. 15. Nr. 15 b; p. 65—6 Nr. 95.
[8] Protocol. pe 1897. p. 48—9 Nr. 70; p. 114.

Inviați și voi vestitori ai Învierii!...

Învierea lui Hristos este coroana minunilor lui Dumnezeu, săvârșite pentru mântuirea neamului omenesc, este taina care umple veacurile și depășește istoria lumii întregi. Prin Înviere împărăția morții a fost biruită și recâștigarea, fericirii pierdută prin păcat, a fost asigurată. Învierea cuprinde în sine biruința triumfală a binelui asupra răului, a nemuririi asupra morții, a veșniciei asupra efemerului și a virtuții asupra păcatului. Învierea ne-a deschis ceriul, Învierea a durat punte de legătură între noi și paradisul pierdut și Învierea ne dă siguranța vieții celei veșnice.

Hristos a Inviat! Iar voi frați ai mei și slujitori ai sfintelor altare sunteți cei dintâi chemați să vestiți pretutindeni minunea Învierii. Voi sunteți crainicii celei mai strălucite biruințe din întreagă istoria și din toată lumea. Voi sunteți datori să ridicați obrocul, să aprindeți lumina Învierii și să dați lumină tuturor sufletelor lumii. Căci fără această lumină a Învierii lui Hristos și fără nesfârșitele bucurii care isvorăsc din ea, sufletul omului rămâne un deșert, în care se stinge viața și lumea întreagă este o noapte plină de întunerec.

Lumina însă poate fi aprinsă totdeauna numai din lumină și Învierea lui Hristos o poate trâmbița cu adevărat numai acela care este înviat prin Iisus Hristos!

Sub viforul năpraznic al veacului de acum au amorțit însă mulți crainici ai Învierii și trâmbița celor amorțiți nu mai sună cu foc. Stânjeniți în năde.dile de ideal ale tinereții, copleșiți de grijile și valurile vieții, desmințiți de brutalitatea realității mulți s'au gârbovit și nu mai simt în sufletul lor năvala puterii, care răstoarnă piatra de pe ușa mormântului. Privirile lor sunt plecate spre pământ și nu mai văd cum din adâncuri de groapă țâșnesc limbi de lumină spre înălțimile cerului.

Hristos a înviat! Nimeni să nu plângă, nimeni să nu fie întristat, nimeni să nu se îndoiască, nimeni să nu mai îmbrace veștmântul cernit al durerii.

Hristos a înviat! Lumea întreagă să se veselească, veșmânt de lumină cerească să îmbrace sufletul fiecărui creștin, cântați toți pretutindeni imnul de slavă al biruinții creștine, pentrucă prin Înviere moartea s'a biruit, iadul s'a prădat și cerul s'a deschis!

Hristos a înviat! Inviați și voi slujitori ai sfintelor altare! Îndreptați-vă ființa gârbovită și lăsați-vă copleșiți în întregime de fiorul sfânt din noaptea Învierii! Ridicați ochii sufletului și în lumina eternității veți vedea cum cresc puterile, cum odrăslesc nădejdile, cum înmuguresc elanurile, cum se aprind idealurile! Inviați mai întâi voi vestitori ai Învierii și vestiți apoi cu puteri noi Învierea lui Hristos! Trageți brazdă adâncă în ogorul înțelenit al sufletului și aruncați pretutindeni sămânța primăverii spiriutale, menită să aducă rod însutit!

Hristos a înviat! Inviați și voi apostoli ai Mântuitorului și faceți ca neamul întreg să învieze, să se bucure și să se mântuiască prin vestirile voastre de fiecare clipă...

Pr. **Sp. Cândea**

Bucuria Învierii, bucuria vieții noastre

de Diacon **Haralambie Cojocaru**

Iată-ne din nou ajunși la praznicul învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Este praznicul praznicilor și sărbătoarea sărbătorilor. Este praznicul bucuriei celei negrăite de limba omenească, ce revarsă harul său mântuitor în inimile credincioșilor. Prin învierea Mântuitorului Iisus Hristos din morți pământul a fost schimbat la înfățișare și înobilat, iar omenirea, smulsă din cătușele iadului și din tirania diavolului, a fost repusă în starea de fericire supranaturală pe care o pierduse prin păcatul strămoșesc. Prin înviere cerul și pământul s'au împreunat, moartea s'a omorît iar noi am înviat întru nemurire. Învierea Domnului Hristos este descoperirea atotputernică și afirmațiunea biruitoare a vieții vecinice. Din minunea învierii Mântuitorului se revarsă cu belșug valuri de bucurie și de sărbătorire peste întreaga omenire, peste întreaga fire. Prin ea de pe acum și chiar înainte de descoperirea desăvârșită a Impărăției lui Dumnezeu, a fost aruncată în lume și în firea omenească sămânța nemuririi și a vieții vecinice. Învierea Domnului Hristos este chezășia nemuririi noastre și a vieții vecinice la care am fost chemați. Iată pricinile pentru care credem și mărturisim că minunea Învierii este bucuria Bisericii, bucuria noastră, bucuria tuturor celor ce cu cugete curate cântă: „Hristos a înviat! Ziua învierii popoare să ne veselim, Paștile Domnului, Paștile!"

Dacă Intruparea Cuvântului lui Dumnezeu însemnează începutul mântuirii noastre, iar Patimile sale răscumpărarea noastră din robia păcatului strămoșesc, apoi Învierea Domnului Hristos din morți însemnează suprema biruință a vieții vecinice și înfrângerea definitivă a morții și a diavolului; ea este comuniunea cu Hristos, este înfierea noastră, făcându-ne împreună moștenitori cu Hristos ai binefacerilor lui Dumnezeu Tatăl. Ea este începutul unei noui vieți, este omenirea renăscută și îmbăiată în harul mântuitor. Prin învierea lui Hristos din morți se face înoirea tuturor lucrurilor: biruința este completă și desăvârșită, zapisul morții sdrobit iar cei legați în iad înviați, căci „Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le".

Acesta este sâmburele lăuntric, centrul, principiul vieții care dă viață întregii fapturi. Actul învierii concentrează întregul sens al credinței și pietății noastre, toată încrederea, toată așteptarea, însăși rațiunea de a fi a Bisericii ortodoxe de răsărit. Intreaga viață și întreaga doctrină a ei stau pe temelia Soliei Celui Inviat din morți. Credința aceasta este temelia întregii creștinătăți, începând cu primii creștini, dar ea și-a păstrat exacta ei valoare și frumusețea ei imaculată mai ales în Biserica ortodoxă de Răsărit. Pe această credință în Invierea lui Hristos din morți s'a întemeiat întreaga propoveduire a sfinților Apostoli și tot pe această credință în Invierea Domnului s'a fixat întreaga rezistență a atâtor martiri cari în fața chinurilor celor mai cumplite au mărturisit pe Hristos cel înviat din morți ca Dumnezeu adevărat. Fără această credință, *„vestea cea bună"* nu s'ar fi răspândit în lume. De aceea, atunci când Biserica ortodoxă de Răsărit își concentrează toată nădejdea și toată încrederea în marea minune a Invierii Domnului Hristos, însemnează că ea înțelege să ducă mai departe în chip cu totul sigur experiența intimă a Bisericii primare. Expresiunea sentimentelor trezite în noi de contemplarea întregii lucrări de răscumpărare, ajunge în aceasta la încununarea și la apogeul său. Bucuria învierii lui Hristos din morți străbate întregul an liturgic.

Firește că această bucurie a Invierii nu-și are sens și valoare decât în legătură strânsă cu durerea Patimilor și Morții Mântuitorului. Cu cât durerea Crucii și a Morții Fiului lui Dumnezeu este mai sfâșietoare și mai copleșitoare, cu atât mai înălțătoare, mai senină, mai curățitoare și mai sfințitoare este pentru fiecare din noi bucuria minunii Invierii Domnului Hristos din morți. Pentru aceea și Biserica a așternut în chipul cel mai sublim și chiar îngeresc acestă experiență fundamentală în cântările sale închinate faptului Invierii. Iată de ce Biserica ortodoxă de Răsărit mărturisește că Invierea lui Hristos este chezășia învierii noastre, iar bucuria pascală este bucuria vieții noastre. Ea este însăși învierea noastră, biruința noastră asupra morții: „Tu ai sdrobit stăpânirea morții, o Puternice, cu moartea ta". „Tu ai înviat împreună cu Tine pe morții cei din veac". „Tu ai slobozit pe cel ce era mort și înviind a treia zi, ai dăruit morților viață nemuritoare".

Prin Invierea lui Hristos toată făptura se înoiește și se bucură cu bucurie mare. Sentimentul de încredere totală în faptul învierii face ca bucuria pe care făptura omenească împreună cu Biserica o trăiește, să fie îmbrăcată într'o bogăție de noi expresii, deoarece ea are certitudinea participării sale la Invierea lui Hristos încă de pe acum. Incă de pe acum omenirea face experiența trăirii mistice cu Hristos cel înviat realmente din morți. In persoana Lui, omenirea întreagă, reprezentată prin Adam cel căzut în păcat, este virtual înviată din morți și îndumnezeită: „Adam cade și este sdrobit, el care a fost mai întâiu înșelat, voind să ajungă asemenea lui Dumnezeu, și totuși el este ridicat, îndumnezeit prin împreunare cu Cuvântul, el dobândește prin patima sa nepătimire, pe scaun este proslăvit ca Fiul, stând cu Tatăl și cu Duhul Sfânt". Căci precum prin Adam omenirea întreagă a căzut sub stăpânirea păcatului și a morții, tot așa prin Hristos ea a redobândit viața vecinică, murind păcatului prin moartea lui Adam Cel Nou și înviind cu El întru bucuria vieții.

La bucuria învierii noastre se alătură și bucuria întregului univers schimbat la față, căci mântuirea este pentru întreaga făptură, este înmugurirea domniei vieții. Ochiul cel duhovnicesc al omenirii privește cu ardoare la lumea cealaltă, la slava ce va să fie, către această „împărătească libertate a fiilor lui Dumnezeu", la care întreaga făptură trebue să ia parte. Pentru acea cântă Biserica că Dumnezeu, prin învierea lui Hristos, a înviat cu El lumea, dăruindu-i viață, luminând-o cu lumina sa până la marginile ei, împreunând-o cu cerul. „Cele cerești se bucură, iar cele pământești saltă, căci Stăpânul luând prin puterea brațului său, a biruit moartea prin moartea sa".

---

de arondare și adecă: a) *pentru înființarea a două episcopii noi, contemplate în conclusul congresual Nr. 243 din 1878, și* b) *pentru înființarea a trei eparhii noi, dintre cari una pe teritoriul arhidiecezei.*

Consistoriul metropolitan în executarea acestui conclus cu abatere dela conclusul congresual din 1878, prin care s'a enunțat în principiu înființarea a două episcopii, recomandă să se înființeze trei episcopii noi, și adecă:

a) *o episcopie nouă pe teritorul arhidiecezei precum o cere și sinodul arhidiecezan și precum a fost contemplată de Mitropolitul Andrei în actul citat mai sus;*

b) **o episcopie în Timișoara, precum o a contemplat Mitropolitul Andrei** *cu 6 protopresbiterate după proectul detailat prezentat de eparhia Caransebeșului, care cere ca deocamdată în fruntea acelei eparhii să se pună un Consistor analog Consistorului din Oradea Mare;*

c) *o episcopie în Oradea Mare cu teritorul de azi.*

Incât ar întâmpina greutăți neînvingibile sau încât din considerațiune de oportunitate nu ar fi posibil sau consult a se activa aceste trei eparhii noi cu episcopii lor proprii în frunte, să se înființeze pe lângă Consistoriul din Oradea Mare, Consistoare și la celelalte două eparhii noi, și adecă pe teritorul arhidiecezei sub jurisdicțiunea arhidiecezei, și în **Timișoara** *sub jurisdicțiunea eparhiei Caransebeșului, până atunci, până când împrejurările vor face posibilă ocuparea și acestor trei eparhii noi cu episcopi proprii.*

După o discuțiune mai îndelungată, **Congresul decide înființarea a trei eparhii noi, pe teritorul Metropoliei și anume: una cu reședința în Timișoara,** *alta cu reședința în Oradea și a treia cu reședința în Cluj.*

In acest scop însărcinează pe Consistorul metropolitan, ca să elaboreze un plan exact și detailat asupra modului și tuturor condițiunilor de realizare practică a acelor eparhii, arătându-se mijloacele și garanțiile de înființare și susținere a lor, — și să-l subștearnă proximului Congres.[1]

După **admiterea în principiu a reînființării episcopiei timișorene se ajunse în 1900 la o** ***deciziune concretă*** **în chestiunea aceasta.**

Congresele **următoare nu și-au uitat nici ele de episcopia Timișorii, și în vederea restaurării ei, au întrepris** tot ce le-a fost cu putință. *S'au menținut toate pe punctul de vedere al înființării unei episcopii noi,* **sau mai bine zis,** *al reînființării vechei episcopii din Timișoara,* **precum se va vedea din felul în care au tratat chestiunea toate cele câte s'au mai întrunit până la isbucnirea războiului din 1914. Din actele acestor Congrese citäm mai la vale unele părți cari ni se par mai de interes.**

§. 86. Tot comisiunea organizatoare prin raportorul său deputatul Parteniu Cosma, referează asupra raportului Consistorului metropolitan, Nr. 373, privitor la înființarea episcopiilor celor noi.

P. S. Sa episcopul Ioan Papp, propune următorul amendament:

Totodată se enunță, că legatul fericitului arhiereu Andrei pentru cele două episcopii privește numai episcopiile istorice din Timișoara și Oradea Mare, dar nu și episcopia ce se intenționează a se crea pe teritorul arhidiecezei.

Deputatul Paul Rotariu face următoarea contra-propunere:

Măritul Congres să autorizeze pe Consistorul metropolitan, **să purceadă imediat la inactivarea celor 3 episcopii, din Timișoara,** *Oradea Mare și Cluj, eventual dearândul, dacă nu s'ar putea în acelaș timp.*

Congresul constată, că Consistorul metropolitan n'a executat întru toate conclusul congresual Nr. 64, din 1900. Se îndrumă deci din nou, ca în proxima sa ședință plenară, să ia măsurile necesare pentru procurarea datelor exacte, pe baza cărora să-și poată elabora proectul ce i-se cere; iar însuși proectul să-l înainteze la proximul Congres astfel pregătit, încât congresul să-l poată pertracta în merit.[1]

Insuș *Mitropolitul Ioan Mețianu,* **inzistând asupra chestiunii de atâtea ori desbătută în Congresele bisericii noastre ardelene,**[2] **la** *Congresul* **din** *1906,* **o aduce din nou în desbatere și ia unele măsuri pentru accelerarea lucrărilor, precum urmează:**

§. 127. Urmează la ordinea zilei comisiunea organizatoare. Raportor **Dr. Nicolae Zigre,** *Asupra raportului mitropolitan din 22 August 1906, Nr. 274, relativ la înființarea episcopiilor celor noi, precum și la memorandul înaintat din partea lui Mihail Ungureanu și soții, după cetirea raportului comisiunea face* **o propunere.**

Față cu propunerea comisiunii deputatul **Emanuil Ungureanu** *face următoarea contra propunere: dieceza Timișoarei se va înființa din protopopiatele Timișoarei, Belințului, Lipovei și Comloșului mare dela dieceza Aradului, și din protopopiatele Ciacovei, Panciovei, Vârșețului și Buziașului dela eparhia Caransebeșului.*

Ca cheie de împărțire a fondurilor și fundațiunilor între dieceza Aradului și cea a Timișoarei, precum și între aceasta a Caransebeșului, se ia numărul credincioșilor

[1] *Protocol. Congr. N.-bis. an. 1903, p. 53—54. Vezi și p. 41 Nr. 68.*

[2] Protocolul Congresului din 1906, p. 113.

[1] *Protoc. Congr. N.-bis. din 1900, p. 56—60. Vezi și p. 16 Nr. 14*

Bucuria aceasta atinge cele mai înalte culmi în noaptea învierii lui Hristos din morţi, când desnădejdea Crucii şi a morţii Celui fără de moarte a fost schimbată în bucuria cea cerească. Cuvintele preotului, care din sânul sfântului altar îndreptându-se spre uşile împărăteşti, zice cu glasul plin de bucurie, „Veniţi de luaţi lumină, lumina lui Hristos care luminează tuturor", umple inimile tuturor cu bucuria pascală. Iar cântarea bisericească, în accente şi mai pătrunzătoare exprimă nespusa bucurie care cuprinde întreaga Biserică pentru a ajunge la punctul culminat: „Ziua învierii să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să ne îmbrăţişăm. Să zicem fraţilor şi celor ce ne urăsc pe noi: să iertăm toate pentru înviere. Şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pre moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le". In aceste cuvinte se împreună realismul mistic, conştiinţa biruinţei dobândite, bucuria pricinuită de descoperirea vieţii vecinice cu aşteptarea nestăpânită a unei desăvârşite revelaţiuni viitoare a împărăţiei slavei sale. Este pe deoparte bucuria mistică a prezenţei permanente a Domnului transfigurat, iar pe de altă parte, bucuria aşteptării eshatologice, bucuria realizării totale a împărăţiei lui Dumnezeu isvorâtă din aşteptarea veniri celei de pe urmă a lui Hristos.

Dar toate aceste realităţi pe care le trăieşte fiecare credincios în Biserica lui Hristos se găsesc precis exprimate în dogmatică, în teologia liturgică al cărei răspuns îl găsim în învăţătura Sfinţilor Părinţi. Ei sunt purtătorii de cuvânt ai Bisericii, începând cu Atanasie şi sfârşind cu Damaschin. Către ei îşi întoarce Biserica privirile atunci când vrea să-şi dea socoteală în chip mai amănunţit de tradiţiunea şi de credinţa sa. Credinţa învierii a fost atât de vie şi atât de puternică încă dela începutul creştinismului încât ea a exercitat o profundă influenţă chiar şi asupra lumii păgâne stăpânite de dorinţa eliberării trupului. De aceea credinţa în biruinta învierii asupra morţii şi a răului a constituit punctul de rezistenţă al cugetării creştine. Un sfânt Irineu a văzut clar când a încercat să pună în lumină valoarea teologică a Intrupării şi Invierii Domnului ca o nouă creaţie a lumii. Era restabilirea omenirii în har, era îndumnezeirea omului şi prin el a întregii făpturi. Aceeaşi învăţătură o găsim la sfântul Atanasie care, în scrisoarea pascală pe care o adresează credincioşilor săi, arată temeiurile bucuriei Invierii lui Hristos: în trupul lui Hristos noi avem siguranţa nestricăciunii noastre, deoarece înviind El am înviat şi noi. De aceea întreaga făptură, după cuvântul psalmistului, se bucură lăudând pre Domnul. Bucuria Invierii dăinuieşte în necazuri şi nevoi; ea luminează dar nu se stinge în prigoană, în surghiun şi în întristare, fiindcă moartea este învinsă, înlăturată, lepădată.

Dar bucuria Învierii ca şi binefacerile ei pentru viaţa noastră înviforată este fără asemănare cântată şi descrisă mai ales de sfântul Ioan Gură de Aur. Acesta găseşte temeiuri în cuvintele sfântului apostol Pavel despre învierea morţilor. Trupul, zice el, merită cinstirea şi grija noastră deoarece el a fost pus întru nestricăciune, deşi el rămâne stricăcios. Tresăltarea de bucuria Învierii o aşterne sfântul Ioan Hrisostom în predica pascală care a rămas modelul neîntrecut de simţire şi de învăţătură creştinească. „Intraţi toţi, zice el, întru bucuria Domnului vostru. Şi cei dintâi şi cei de pe urmă primiţi plata. Bogaţii şi săracii împreună dănţuiţi. Ceice v'aţi înfrânat şi cei leneşi cinstiţi ziua aceasta, ceice aţi postit şi ceice n'aţi postit, veseliţi-vă astăzi. Nimeni să nu plângă pentru sărăcie, că s'a arătat împărăţia cea pentru toţi. Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că iertarea din mormânt a răsărit. Nimeni să nu se teamă de moarte, că ne-a liberat pe noi moartea Mântuitorului. Stinsu-o-a pe dânsa celce a fost ţinut de aceea. Prădat-a iadul cel ce s'a pogorît în iad. Amărâtu-l-a pe el, fiindcă a gustat trupul lui... Unde-ţi este moarte boldul? Unde-ţi este iadule biruinţa? Sculatu-s'a Hristos şi tu te-ai surpat. Sculatu-s'a Hristos şi au căzut dracii. Inviat-a Hristos şi să se bucure îngerii. Inviat-a Hristos şi viaţa vieţuieşte. Inviat-a Hristos şi nici un mort nu este în mormânt. Că Hristos sculându-se din morţi începătura celor adormiţi s'a făcut. Aceluia este mărirea şi stăpânirea, în vecii vecilor".

Rugăciunea sfântului Ioan Gură de Aur ne spune tot ce se putea spune în graiu omenesc despre bucuriia Învierii, despre bucuria Paştelor. Ea stă pe temelia credinţei nesdruncinate a primilor creştini, a sfinţilor Apostoli, în Învierea Domnului nostru Iisus Hristos. O vedem în predica lor după pogorîrea Duhului Sfânt: „Dacă Hristos n'a înviat, zadarnică este predica noastră, deşartă este şi credinţa noastră. Dar Hrisos a înviat cel dintâi născut dintre morţi". Certitudinea învierii lui Hristos dă naştere deci unui torent de bucrie care îmbată pe ucenici şi dă tărie să rabde, să sufere şi să moară cu bucurie. Credinţa în învierea lui Hristos i-a făcut pe creştini să biruiască chiar şi moartea pe care o socoteau a le fi un câştig, căci în ea ei aveau *viaţa* vecinică şi tovărăşia lui Dumnezeu care le era Tată. Şi dacă bucuria învierii a fost şi este o vie realitate în Biserică, apoi ea este şi lumina noastră în toate vremurile şi în toate împrejurările vieţii. Durerile şi lipsurile, scârbele şi suferinţele toate nu ne pot lipsi de bucuria învierii, din contra ea ne dă curaj şi îndrăsneală tocmai în aceste necazuri. Căci nimic nu ne poate abate dela credinţa noastră, dacă Hristos a înviat.

Iată de ce astăzi mai mult ca oricând bucuria praznicului Invierii Domnului Hristos ne apare într'o şi mai vorbitoare lumină poftindu-ne să ne apropiem cu încredere de masa Mielului pascal din care să ne împărtăşim cu frică şi cu cutremur, siguri fiind că această împărtăşanie se va preface în noi în isvor nesecat de bucurii neperitoare ce ne vor ajuta atât în bine cât şi în rău. Credinţa pascală este puterea dătătoare de viaţă nehărmurită dând şi bucuria de a suferi şi de a muri, făcând să se ridice noi mucenici pentru credinţa creştină. De ce? Fiindcă toată credinţa lor stă neclintită pe adevărul pe care Biserica ni l-a păstrat că: „Hristos cu adevărat a înviat din morţi, cu moartea pre moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le".

Personalitatea nouilor monahi

In numărul de Florii al ziarului nostru am încrestat la răboj ştirea îmbucurătoare a sporirii cinului monahal dela centrul Mitropoliei noastre cu două personalităţi distinse şi agere, recrutate din sânul trupei de comandă a trebilor noastre bisericeşti: P. C. Lor protoiereii ***Trandafir Scorobeţ*** şi ***Virgil Nistor***, consilieri arhiepiscopeşti.

Momentul acesta este osebit de duios pentru toţi ceice le cunoaştem îndeaproape râvna şi devotamentul de care au dat dovadă în slujbele importante pe cari le cinstesc amândoi, de ani mulţi. Stima neprecupeţită pe care le-o purtăm se mută din clipa în care s'au învrednicit a se împărtăşi de dobândirea chipului celui îngeresc, asupra Prea Cuvioşilor Ieromonahi slujitori ai Mirelui ceresc, Părinţii ***Teodor*** şi ***Veniamin***.

Pentru viaţa noastră bisericească, intrarea P. C. Lor în monahism îmbracă proporţii de eveniment. Şi iată dece:

P. C. Lor Ieromonahii ***Teodor*** şi ***Veniamin*** reprezintă două forţe încercate ale Consiliului nostru eparhial. Grelele îndatoriri cărora trebuia să le facă faţă aparatul nostru administrativ bisericesc în anii de după mărita isbăvire naţională, au fost duse totdeauna la bun sfârşit mulţumită desigur priceperii şi devotamentului cu care membrii Consiliului nostru arhiepiscopesc au ştiut să se identifice totdeauna cu directivele emanate dela luminatul nostru Arhipăstor, I. P. Sf. Mitropolit ***Nicolae*** al Ardealului, şi să vegheze la împlinirea lor rapidă şi eficace.

Din capitalul de muncă ce le revenea sfetnicilor I. P. Sf. nostru Mitropolit ***Nicolae***, P. C. Ieromonahi Teodor şi Veniamin şi-au luat partea leului.

Primul, neîntrecut în purtarea agendelor secţiilor bisericească, şcolară şi culturală, a fost mijlocitorul iscusit al vrerilor de regenerare în duh şi adevăr a vieţii noastre bisericeşti, între Chiriarhul care le-a nutrit şi clerul şi enoriaşii cari au dobândit folosinţa din ele.

Al doilea, pe lângă sarcinile gingaşe şi multiple ale secretariatului consistorial — care reprezintă la noi un oficiu de cnntralizare a tuturor afacerilor bisericeşti — a onorat referade împreunate cu mare răspundere din repertoriul secţiei economice.

Dacă am admirat la Părintele ***Teodor*** limpezimea gândului şi tăria duhului care nu se lasă niciodată tăbărât de uscăciunea slovei care ucide, apoi Părintele ***Veniamin*** ne-a cucerit prin abnegaţia şi uluitoarea sa putere de muncă. Toată lumea ştie că la secretariatul consistorial luminile ard până seara târziu...

Amândoi au avut misiuni importante, pe cari le-au dus la bun sfârşit: Părintele Teodor la românii ortodocşi din America, la conferinţa ecumenică dela Stockholm ş. a., iar Păr. Veniamin alerga la Bucureşti oridecâteori se făcea vre-o nedreptate preoţimii noastre. P. C. Sa este membru în comitetul central al Asociaţiei clerului «A. Şaguna», în sânul căruia îndeplineşte slujba de cassier.

Amândoi au cultivat publicistica, pe cât le îngăduiau ocupaţiunile de birou. Păr. Teodor este la curent cu noutăţile literaturii teologice şi bisericeşti anglo-americane. Limba engleză o stăpâneşte la perfecţie, încă de pe vremea când ostenea ca preot misionar în U. S. A. A publicat articole importante, de îndrumare, în «Telegraful Român» şi «Revista Teologică». Păr. Veniamin este autorul acelor răsunătoare studii documentare asupra situaţiei privilegiate a clerului şi bisericilor minoritare, pe cari le-a publicat sub pseudonimul «Părintele Nichifor», în «Telegraful Român», «Revista Teologică» şi «Revue de Transylvanie». N'a fost nedreptate făcută preoţimii şi Bisericii noastre, cu ajutoarele date de stat, care să nu-l facă să «ardă», s'o divulge şi să ceară diregerea ei.

Ştim că activitatea desfăşurată de P. C. Lor pe teren administrativ bisericesc nu are nevoie de nici o prezentare. Dar la un cuvânt de dreaptă preţuire, pe care li-l adresăm cu sinceritate la această răscruce a vieţii P. C. Lor, au dreptul amândoi din partea tuturor celorce i-au cunoscut îndeaproape şi i-au apreciat după cuviinţă.

---

depe teritorul ce se va alătura la **înfiinţânda episcopie a Timişoarei** *cu ocaziunea inactivării ei.*

După desbatere meritorică urmând a se face votarea, preşedintele mitropolit comunică Congresului, că i s'a prezentat o listă cu 26 de subcrieri, în care se cere votarea secretă. In urma acesteia se dispune votarea secretă cu şedule.

La apelul nominal votează cu şedule 57 de deputaţi, pe lângă aceştia votează şi Preasfinţiile lor episcopii Nicolae Popea şi Ioan I. Papp.

După terminarea votării se numără şedulele şi se constată, că numărul lor este 59, deci egal cu numărul votanţilor.

Făcându-se scrutinul se constată, că pentru propunerea deputatului Emanuil Ungureanu s'au dat 23 de voturi, iar contra ei 36 de voturi.

Conform acestui rezultat, cu delăturarea propunerii făcute de deputatul Emanuil Ungureanu, se declară primită propunerea comisiunii organizatoare şi se enunţă ca conclus:

In conformitate cu conclusul congresual Nr. 64 din anul 1900, şi amăsurat conclusului congresual Nr. 86 din 1903, se îndrumă Consistorul metropolitan fără considerare la actualitate şi oportunitate, a elabora un plan exact şi detailat pe baza datelor procurate, în privinţa arondării teritoriale a episcopiilor decretate; în scopul acesta memorandul înaintat aici relativ la arondarea episcopii înfiinţânde în Timişoara, al comunica sinodului eparhial din Caransebeş, pentru ca să se pronunţe de nou asupra teritorului protopresbiteratelor reclamate din partea credincioşilor noştri **pentru episcopia înfiinţândă în Timişoara,** *şi pe baza hotărîrii aceluia şi cu considerare la toate datele statistice autentice, luând de bază numărul sufletelor, va elabora proectul — planul poftit având al presenta congresului ordinar proxim pentru rezolvare.*[1]

La *Congresul din 1909* se discută *arondarea* viitoarelor episcopii, între cari şi a Timişorii, şi se iau deciziuni concrete în această privinţă. Iată cum se oglindeşte din însăşi actele Congresului stadiul în care se găsea chestiunea.

§. 67. La ordinea zilei urmează raportul comisiunei speciale, care referează asupra actului Consistoriului metropolitan din 3 Septemvrie 1909, Nr. 435 M. referitor la înfiinţândele episcopii.

Raportorul **Emanuil Ungureanu** *după o amănunţită expunere a acestei cestiuni prezentează următoarea propunere:*

Cu provocare la conclusul congresual Nr. 64 din anul 1900 etc.

2. **Dieceza înfiinţândă în Timişoara se va constitui** *etc.*

Nouele episcopii se vor înfiinţa cu numărul sufletelor, cari se vor afla la timpul înfiinţării faptice pe teritorul lor.

De cheie la împărţirea fondurilor şi fundaţiunilor între diecezele cele vechi şi cele nouă se decretează pentru fiecare dieceză numărul credincioşilor care trece la episcopia nouă; în proporţia credincioşilor se împart fondurile şi fundaţiunile.

Cuota din fonduri şi fundaţiuni ce trece la episcopiile nouă se predă prin intervenirea unui comisar al Consistorului metropolitan la timpul care-l va decide Consistorul metropolitan; cazuri de controversă şi divergînţă între episcopiile vechi şi între cele înfiinţânde cu privire la natura şi împărţirea vreunui sau altui fond sau fundaţiuni, precum şi cu privire la mărirea vre-unei cuote le va regula şi decide Congresul din caz în caz la cererea unei sau altei dieceze.

Consistorul metropolitan se îndrumă la timp potrivit a lua dispoziţiunile necesare pentru înfăptuirea acestui conclus.

Se enunţă ca conclus propunerea comisiunei de cuprinsul:

Cu provocare la conclusul congresual Nr. 64 din anul 1900, referitor la înfiinţarea nouelor episcopii gr.-or. române din Cluj, Oradea Mare şi Timişoara — ca un pas înainte în înfăptuirea acestui conclus acum în privinţa teritorului şi a cheiei de împărţire a fondurilor şi fundaţiunilor între episcopiile vechi existânde şi între cele nouă înfiinţânde — Congresul decide în următorul mod:

2. **Episcopia înfiinţândă în Timişoara se va constitui:**

a) *din protopopiatele Timişoarei şi a Comloşului mare dela dieceza Aradului şi din protopopiatele Ciacovei, Panciovei, Verşeţului şi Buziaşului dela dieceza Caransebeşului — toate acestea 6 protopopiate cu întreg teritorul lor de astăzi;*

b) *Din protopopiatele Lipovei şi al Belinţului — cu excepţiunea comunelor bisericeşti mai jos înşirate, care aflându-se pe teritorul comitatului Caraş-Severin — trec la dieceza Caransebeşului;*

c) *Din comunele bisericeşti Biserica Albă şi Naideş, care aflându-se pe teritorul comitatului Timişului — trec dela dieceza Caransebeşului la dieceza Timişoarei.*

Din protopopiatele Lipovei şi al Belinţului trec următoarele comune bisericeşti la dieceza Caransebeşului şi adică

[1] *Protocol. Congres. N.-bis. an. 1906 p. 67—69; Vezi şi p. 14 Nr. 12 b, c.*

La praznicul de lumină şi bucurie

Hristos a înviat, şi prin învierea Sa ne adevereşte că şi noi ne vom ridicà din praful şi cenuşa pământului spre o nouă şi netrecătoare viaţă.

Sfânta şi marea sărbătoare a Invierii aduce dreptilor creştini de o parte bucurie, de altă parte lumină pentru viaţa cea adevărată.

Când zicem că Iisus, coborându-se între ceice zăceau în mormânturi, i-a înălţat la viaţă, nu ne gândim numai la morţii cari zac în cimitire, ci şi la alt fel de „morţi" cari trăesc aproape de noi.

Ştim că fiul cel perdut, al Evangheliei, *mort erà*, deşi se află în viaţă. Va să zică, sânt şi între vieţuitori un fel de „morţi" cari, stăruind în rele şi păcate, trăesc numai cu trupul în lumea pământească.

Invierea Domnului se îndreaptă şi către aceştia, şi-i îndeamnă şi-i cheamă cu dragoste să se deştepte din rătăciri şi din răutăţi.

Dar marele praznic îşi strigă îndemnul, în deosebi astăzi, către *toate popoarele* lumii, zicându-le cu glas înalt:

„Ziua învierii popoarelor să ne luminăm"...

Invăţămintele istoriei dovedesc, că neamuri tari şi înfloritoare s'au destrămat şi au pierit din clipa când au pierdut credinţa şi bunele moravuri. Ele au făcut astfel loc popoarelor smerite şi sănătoase la suflet.

Dacă pôpôrul român, după o lungă Golgotă, s'a putut ridicà la o soarte mai bună şi mai promiţătoare, aceasta se datoreşte, în cea mai mare măsură, faptului, că poporul nostru şi-a păstrat credinţa şi moravurile mai viguroase şi mai curate decât ceice îl nedreptăţeau.

„Popoarelor, să ne luminăm" şi să înţelegem chemarea de Sus, care hotăreşte soartea neamurilor, înălţându-le sau coborându-le.

In vremurile nelămurite şi sbuciumate ale veacului ce ne apasă umerii şi sufletul cu necazuri şi strâmtorări, să ne aducem aminte şi să înţelegem că răstriştea este trimisă pentru îndreptarea şi curăţirea noastră sufletească de patimi şi păcate, înoindu-ne firea prin focul suferinţei.

De vom păstra credinţa şi virtutea părinţilor noştri, Domnul va fi pururea cu noi.

Iisus înviat astăzi, pogorându-se în mijlocul nostru, ne va trece neamul din „moarte" la viaţă, din dureri la mulţumire, din nesiguranţă şi agitaţie la liniştea şi pacea vieţii.

Bunul Dumnezeu să ne învrednicească să ajungem cât mai în grabă această stare.

Hristos a 'nviat!

Ortodoxul

Hristos în înviat!

Iisus e pe pământ!... în mijlocul nostru... sufere împreună cu noi!

E primăvară!...

Sub zodia soarelui încolţesc spumoase apele, cari gonesc cu îndrăsneală să spintece tăriile răcelii. Murmurul valurilor, neliniştește,... înfioară.

Natura încolţeşte,... înverzeşte!... Totu-i năvalnică pornire... ieşită din lene.

...Şi Iisus sufere toate...: pentru toţi şi toate. Pune zăgaz relelor datini... prin lacrimi de dragostĕ, ce limpezesc apele izvoarelor.

Dar cine l-ascultă?!...

...Şi urcă! Urcă pe stânci, sub cruce, îngenunche... se roagă! In durere se scoală şi urcă... pe culmi... pe plai.

Stâncile nu vor să audă suspinul... şi crucea blăstămului urcă pe umeri... de dragóste.

Pădurea în şoapte dè creste,... creşte pe dealuri, pe văi. Ea plânge 'n verdeaţă tristeţea îndurării divine.

Nimic nu poáte oprì urcuşul...

Culmea-i aproape!... Câteva suspinuri... tăcute şi iată Golgota!

...Trei cruci brăzdează firea. Rănile adânci mustesc sânge... Soarelè se'ntunecă... Durerea se domoleşte 'n moarte. Un cutremur mişcă pământul. Morţii învie,... Cu bun chip, Iosif, smulge privirea tristeţii... o înfăşură în giulgiu... şi-o îngroapă! Pe veci, zicea o gloată! De pază o piatră şi-o straje,... în noapte.

. . . . . .

Biserica din mijlocul satului-i Golgota ce-aşteaptă convoiul durerii, în lacrimi...

...dar cine n'a băut din apa cristalină a văilor, limpezită de picurul lacrimilor Domnului şi cine n'a simţit oboseala urcuşului sub povara crucii, alături de Iisus şi'n auzul momelilor Satanei... nu poate să simtă îndrăgirea Bisericii ce astâmpără sărutul culmilor. Şi cine nu moare pe culmi... pe plai, momit de durere pe cruce, nu poate să simtă în el crescând bucuria Invierii.

A treia zi... în noapte, Golgota-i în şoapte... Căci cerul deschizându-se, pornit-au pe aripi de lumină îngerii, solie dumnezeiască... ca să vestească, urnind piatra... vrerea dumnezeiască: Invierea.

Adevărat că a înviat!

A. Marian

Cruce şi Inviere

Nu ştiu dè am zărit undeva, sau în închipuirea mea, gândind la legătura dintre cruce şi înviere, am plăsmuit o icoană la care, în dosul primului plan, care ar reprezenta răstignirea Mântuitorului, să se vadă într'o continuare nedespărţită de cruce, Invierea.

Cruce şi înviere, ce realităţi adânci, ce stâlpi noi dè razim în viaţă aduşi de Mântuitorul.

Pe cât de departe au fost una de alta în vechime, pe atât de aproape, de nelipsite şi de condiţionate una de alta le-a trăit Domnul.

Cruce şi învierè, jertfă şi mântuire, suferinţă adâncă şi inefabilă bucurie a învierii, ce minunată întâlnire a învierii, ce minunată întâlnire şi îmbrăţişare a lor de către Fiul lui Dumnezeu.

Dacă în vechime senzul acestor cuvinte alcătuia un antagonism şi între ele se căsca o prăpastie, în adâncimea căreia se sbătea o lume întreagă, dornică de înviere, care însă nu avea decât simbolic scara care ducè la ea, crucea, şi în care nu sè găsea nimeni vrednic pentru «pârga învierii», Mântuitorul prin patima sa, cea de bună voie, ne-a arătat şi ne-a dat bunul după care ahtia sufletul omenesc, învierea.

Drumul crucii lui Iisus nu e drumul morţii, după carè nu mai e nimic, ci e numai drumul de înmormântare a lumii vechi, a unei lumi plină de păcat.

Crucea e numită adeseori în cântările noastre bisericeşti «pomul cel de viaţă dătător» spre deosebire de «pomul cel de moarte aducător» din paradisul primilor oameni.

Prin cruce a venit ascultarea şi smerenia, «deşertarea» Fiului lui Dumnezeu, ca să răscumpere neascultarea şi mândria lui Adam.

Sunt multe darurile crucii. Din roapele ei permanentizate peste veacuri, şi actuale totdeauna între noi, culegem toţi «har peste har». Dar rodul cel mai de preţ al crucii, ca mărul rumenit de dogoarea soarelui, este învierea.

«Noi propoveduim» cu Ap. neamurilor «pe Hristos cel răstignit» (I Cor. 1, 23) dar dincolo de patima Sa, ne împărtăşim din rodul ei şi ne închinăm lui Hristos, celui care prin înviere a dăruit celor din mormânturi viaţă.

Antichitatea se străduia să umple cadrul trăirii noastre pământene de viaţă. Şi n'a reuşit. N'a reuşit pentrucă viaţa de aici, fără de cea veşnică e un bun pe care când crezi că l-ai dobândit, l-ai şi pierdut.

Suferinţa şi patima cea dè bună voie a Domnului a adus în lume atâta bogăţie de har, încât numai gândind sau vorbind despre ea, ar trebui să îngenunchem şi să mulţumim cu lacrimi lui Dumnezeu, pentru iubirea nesfârşită avută faţă de noi.

Dacă în mare măsură suntem de acord că de învierea lui Iisus e legată şi condiţionată învierea noastră, totuşi când e vorba de suferinţa Mântuitorului, ne eschivăm de-a fi părtaşi ei. Mai mult, chiar, deslipim suferinţa noastră, şi ne-o purtăm în chip propriu, uitând pilda minunată cum şi-a purtat Iisus incomensurabila-i suferinţă.

Alergăm spre înviere, dorim să ne împărtăşim din ea, dar pe alte căi, fugind de cruce, hulind suferinţa, ca pe o piedecă împotriva mântuirii. Ca şi când am voi să luăm rodul cel mai frumos dintr'un măr, însă desconsiderând trunchiul. Admirăm slava învierii Mântuitorului, dar refuzăm să ne ataşem suferinţei Lui.

Inchinătorii raţiunii se răsvrătesc de existenţa suferinţei în lume, tocmai pentrucă ei n'au înţeles senzul dat ei de însuşi Fiul lui Dumnezeu. Ei n'au înţeles că Mântuitorul a acceptat suferinţa din dragoste pentru noi şi că rodul ei e învierea.

Suferinţa e îngăduită şi ne încearcă şi pe noi ca să o purtăm după chipul şi pilda Fiului lui Dumnezeu.

E adevărat că atunci când credem că ne putem duce singuri crucea, într'un mod propriu şi nu după pilda şi prin ajutorul lui Dumnezeu, când încercăm să desprindem crucea suferinţelor noastre de crucea Domnului, ne prăbuşim sub povara ei.

Poate Dumnezeu de aceea dă o cruce mai mare aleşilor şi celor bineplăcuţi Lui, spre a avea încă un prilej de «asemănare» cu Dumnezeu, pentrucă ei legându-o de crucea şi suferinţa Mântuitorului, o duc după pilda Lui nu spre moarte, ci spre înviere.

Dimpotrivă dacă ea ar fi dată în egală măsură celor răi ca şi celor buni, sau dacă ea ar fi numai ca un mijloc de pedeapsă în mâna Creatorului, aceştia, cei răi, ar privi-o cu aceeaşi duşmănie cu care priveau pe Cel răstignit fariseii şi cărturarii. Este şi acesta un răspuns la întrebarea multora: Dece cei buni sufăr în viaţă mai mult decât cei răi?

Pentrucă suferinţa lor e drumul spre înviere. Căci cei dintâi martori ai învierii Domnului, au fost mironosiţele, cele cari au gustat mai mult din paharul

---

din protopopiatul Belinţului comunele: Bălinţ, Bara, Cladova, Cutina, Dobreşti, Fatimac, Lepuşnic, Leucuşeşti, Rakita, Radmaneşti, Tergoviste, Remete-Lungă, Mănăstur, Ohaba-Lungă, Jersnic, Bunea, Dudeşti, Topla, Pădurani, Coşteiul mare, Coşteiul mic, Gruiun cu filia Părul şi Jabar. Din protopopiatul Lipovei: Spata, Bacamezeu, Bata, Birchiş, Bruznic, Bulza, Capolnaş, Căprioara, Cela, Groş, Lalaşinţ, Ostrov, Ohaba-sârbească, Pojaga, Sălciva, Valea mare, Vereşmart şi Zabalţ. Toate aceste comune 40 la număr trec cu întreg teritorul lor de astăzi.[1]

In sfârşit, chestiuni practice cu privirea la *împărţirea bunurilor comune* între episcopiile ce urmau să ia fiinţă, se tratează la *Congresul* din *1912.*[2]

Dacă înainte de războiul mondial, sub stăpânire străină Congresele noastre Naţional-bisericeşti n'au renunţat la gândul sporirii numărului scaunelor vlădiceşti, ba din contră au lucrat statornic şi hotărât în vederea înfiinţării episcopiilor pe cari le reclamau nevoile religioase şi culturale ale neamului românesc din Ardeal, cu atât mai mult şi-au întărit acest gând după refacerea unităţii naţionale. Congresele cari s'au întrunit de atunci încoace, au stăruit mereu *pe vechea lor linie* şi pe lângă *vechile lor desiderate*, între care se număra şi *reînvierea episcopiei Timişorii.*

Maturul sinod mixt al Mitropoliei ardelene, nici nu putea să ia în serios agitaţiile celor cari voiau să-l abată depe linia pe care se situase până aci prin tot ceiace întreprinsese şi ceruse în legătură cu episcopiile pe cari le voia cruci noi înfipte adânc la răscruce de istorie, iar nu cruci vechi mutate cum şi-ar muta cineva cabana primitivă şi cu ea şi altarul.

[1] *Protocol. Congres. N.-bis. an. 1909, p. 41—45.*

[2] Protocolul Congresului 1912, p. 69—70, nr. 113—114.

Primul *Congres* întrunit după războiu în *1920*, legându-şi firul lucrărilor şi hotărârilor sale de lucrările şi hotărârile anterioare, decide în şedinţa dela 12/25 Febr. menţinerea hotărârilor luate în 1900 şi 1909 pentru înfiinţarea a trei noi eparhii, şi în special în ce priveşte *reînfiinţarea episcopiei Timişorii*, se pronunţă pentru amânarea înfăptuirii ei până după încheierea păcii generale. Iată şi textul deciziunii:

§. 58. (6). **Infiinţarea episcopiei din Timişoara** *se va executa după încheerea păcii generale.*

Memoriul primarului Timişoarei privitor la mutarea sediului episcopiei din Caransebeş *la* **Timişoara,** *se transpune Consistorului eparhial din Caransebeş, spre a-şi înainta observările Consistorului mitropolitan, având acesta a înainta raport viitorului Congres Naţional-bisericesc.*

Această afacere însă **nu va împiedeca înfiinţarea episcopiei din Timişoara.**[1]

In *Congresul* ce urmă acestuia după un an, la 1/14 Oct. *1921*, chestiunea reînfiinţării episcopiei din Timişoara, fu adusă din nou în discuţie prin raportorul comisiei organizatoare a Congresului, Dr. Mihail Gropşan. După o desbatere destul de amplă, se rectifică deciziunea Congresului anterior — care se pronunţase pentru amânarea momentană a reînfiinţării episcopiei timişorene, — prin deciziunea următoare luată cu unanimitatea voturilor:

§. 58. Consistorul mitropolitan în sensul punctului ultim al concluzului Nr. 67 din 1909 este îndatorat să întreprindă paşii necesari pentru **inactivarea şi a episcopiei din Timişoara.** *Consistorul mitropolitan este totodată obligat a trimite imediat un delegat al său, care în vederea constituirei Sinodului eparhial să arondeze cercurile electorale, să îndeplinească alegerile şi să convoace Sinodul eparhial, care în conformitate cu dispoziţiile Statutului Organic, va avea să aleagă pe noul episcop şi pe asesorii consistoriali. Paralel cu aceasta Consistorul mitropolitan este invitat a interveni la înaltul guvern* **pentru recunoaşterea şi inarticularea în lege şi a episcopiei din Timişoara.**

In ce priveşte jurisdicţiunea spirituală, până la sfinţirea şi instalarea noului episcop, rămâne să decidă Preasfinţitul Sinod episcopesc al provinciei noastre mitropolitane.

In cele administrative să se susţină starea actuală, iar după alegerea şi constituirea Consistorului eparhial din Timişoara, jurisdicţiunea administrativă asupra teritorului, care formează noua eparhie, trece asupra acestuia.[1]

Nici din preocupările *Congresului* dela 14 Oct. *1924*, n'a lipsit chestiunea reînfiinţării episcopiei din *Timişoara*, în cauza căreia, Congresul, dupăce ia la cunoştinţă raportul special al Consistorului mitropolitan Nr. 124/924 din 28 Sept. învită numitul Consistor să facă „toate demersurile necesare *pentru accelerarea inactivării acestei eipscopii*".[2]

Precum înaintaşii săi, aşa şi noul *Mitropolit Dr. Nicolae Bălan*, a adoptat aceiaş atiitudine tradiţională în privinţa restaurării episcopiei din Timişoara, ceiace se vădeşte din rapoartele generale ale Consistorului mitropolitan plenar din 1921[3] şi 1924.[4]

[1] *Protocol. Congres. N.-bis. an. 1920, p. 51—52. Vezi şi p. 15 Nr. 12, f. k.*

[1] *Protocol. Congres. N.-bis. an. 1921, p. 197—8; vezi şi p. 238 Nr. 93 a, şi p. 267.*

[2] Protocolul Congresului din an. 1924. p. 28.

[3] Protocol. Congres. 1921, p. 267.

[4] Protocol. Congres. 1924, p. 128.

patimilor Sale şi au fost martorii şi prietenii statornici în timpul suferinţei.

Ne par deosebit de grăitoare cuvintele unui poet rus, citat de Svetlov la sfârşitul Apologeticei sale, privitor la valoarea crucii şi a legăturii ei cu învierea. «*Crucea-i dată tuturor... şi toţi datori suntem să înţelegem însemnătatea crucii.* **Cu cât mai sus e crucea, cu atât e mai aproape cerul, cu atât e mai departe deşertăciunea lumii**« *(vol. I pag. 648).*

Căci crucea şi suferinţa sunt puntea pe care trecem spre înviere.

Cât de mult legau acestè senzuri creştinii primelor veacuri, se vede din faptul că ei prăznuiau cel puţin cu aceeaşi sfinţenie paştile răstignirii, ca şi pe cele ale învierii.

Şi acum, privind înapoi spre trecutul acestui neam, observăm cât de impresionant şi-a împlinit destinul între cruce şi înviere. Scriitorul V. Papilian. încheie admirabila sa piesă: «Cerurile spun» astfel:

— Iar noi pravoslavnicii la ce gândim? La care eroul convertit răspunde:

— «La legăturile dintre om şi Dumnezeu... Iată chemarea acestui neam: să nască toată bucuria (învierii), pe care numai durerea o poate zămisli», după care cântă îndată corul «Hristos a înviat».

A fost lungă şi grea pătimirea neamului nostru, dar i-a ajutat Dumnezeu să o poarte nu spre moarte, ci spre înviere.

Pentru păstrarea acestei legături cu Hristos cel răstignit şi înviat suntem datori să închinăm toate străduinţele noastre.

Pr. **Vasile Coman.**

Credinţa în învierea Domnului

Credinţa în mărita Inviere a Mântuitorului Iisus Hristos este în mare măsură influenţată de-o mulţime de prezumţiuni, cari împedică par'că acceptarea ei din partea anumitor bărbaţi de ştiinţă. In veacul trecut minunea, elementul miraculos, a fost în chip inevitabil înlăturat, exclus, de vreme ce părea a fi în contrazicere cu legea naturală. Universul material era socotit sfera unei regularităţi inexorabile în care nici o abatere sau excepţie nu era admisibilă. Ştiinţa se pretindea a fi singură în stare să prevadă ce avea să se întâmple.

In veacul actual această concepţie despre Legile Naturii nu mai prevalează. Bărbaţii de ştiinţă din timpurile noastre nu mai privesc aceste legi ca pe un sistem de rigidă uniformitate mecanică. Legile Naturii sunt considerate ca o înregistrare a experienţelor noastre din trecut şi a aşteptărilor sau a speranţelor noastre în viitor. Ele se străduiesc să constate ceeace a fost şi caută să afle şi să ştie ceeace numai cu probabilitate va continua să fie. Dar nici într'un caz nu există absolută certitudine că ceeace a fost, în mod invariabil se va repeta.

E clar că un atare metod de a privi lucrurile, nicidecum nu este ostil credibilităţii în miraculos. In consecinţă faptul Invierii nu trebueşte înlăturat ca ceva cu neputinţă.

Credinţa în Invierea Domnului nostru Iisus Hristos este o dificultate, un fapt imposibil dacă vreţi, pentru istoricul critic. Acestuia îi place să afirme că totul pe pământ se poate explica în cadrele omenescului. Ca un istoric ce este, el exclude supranaturalul. Respinge orce element miraculos pentru simplul motiv că sfera sa de investigaţie este restrânsă la faptul natural. El caută să explice miracolele pe cale naturalistă, primindu-le fie ca pe nişte versiuni exagerate de accidente stranii, fie ca pe nişte iluzii curat subiective. Istoricul critic recurge la ajutorul psihologiei, la credinţa sau la imaginaţia omenească pentru a aduce şi explica fenomenele religioase în cadrele pur omenescului.

E o profundă eroare însă a porni dela miracole, pentru a te apropia de Religie şi a ţi-o însuşi. Nu aceasta e calea cea bună. Ci la fericit rezultat ajungi dacă porneşti dela *Persoana lui Hristos*. Mai mult decât probabil că nimeni în lumea modernă nu-şi începe credinţa mânecând dela faptele minunate atribuite în sf. Scriptură lui Hristos, ca de-aci să ajungă să creadă în Persoana Sa. Nimeni nu pleacă dela Naşterea cea mai presus de fire pentru a ajunge la misiunea supranaturală a Domnului nostru. Nici, socot, este vreunul care mai întâi să creadă în realitatea Invierii Sale şi apoi să se înalţe la credinţa în Divinitatea Sa.

Principial, ceeace reţine atenţiunea noastră şi devine convingere, este caracterul moral şi spiritual al Mântuitorului Hristos. Trebue să recunoaştem cu toată sinceritatea că elementul miraculos şi supranatural raportat la viaţa lui Hristos, în nici un caz nu poate fi deopotrivă de credibil, dacă l-ai raporta la o oarecare fiinţă omenească. Viaţa şi faptele minunate ale Domnului prezintă în sine o cu totul altă semnificaţie, un sens nou şi diferit. De aceea Persoana, caracterul şi înaltele idealuri ale lui Hristos: acestea trebuesc luate în considerare, în cercetare mai întâi şi apoi elementul miraculos.

Iisus Hristos este Fiu al Omului, care din toate punctele de vedere este unic: în caracter ireproşabil, în spiritualitate desăvârşită, în introspecţie întru cele cereşti, în ideal sublim fără precedent. Fapt este că nimenea, bazându-se pe presupunerea că Iisus a fost fiinţă pur omenească, nu este în stare să dea la iveală o adevărată istorie a vieţii Lui.

Miezul învăţăturii creştine este că această figură centrală a Evangheliei — Iisus Hristos — a fost Dumnezeu şi Om în unitate perfectă, în chip nedespărţit. Desigur, dacă Intruparea este o realitate, este o imposibilitate să îngrădeşti în limite ceeace această realitate poate include în sine.

Nici o mirare că Hristos săvârşeşte minuni, dacă El este Fiul din veci al Tatălui din ceruri. Nici o mirare că El a spus despre Sine că este Invierea şi Viaţa (Ioan 11, 25). Nici o mirare că înrâuritoarea Sa putere El a cuprins-o în cunoscuta frază: „Eu sunt Acela care a fost viu şi a murit şi, iată, Eu sunt viu pentru deapururi şi am cheile Morţii şi ale Iadului" (Apoc. 1, 18).

***Intreaga credinţă în activitatea Sa, plină de minunate fapte şi sublime învăţături şi mai presus de toate în slăvita Sa Inviere, trebueşte să se sprijinească pe ceeace El este, pe înalta Sa personalitate.* Nu poate fi o eroare mai mare decât a despărţi actelè Sale de Persoana Sa. Acei cari tăgăduesc Dumnezeirea Mântuitorului Hristos, nu vor crede în Invierea Sa, şi acei cari cred că El este în realitate fiinţa dumnezeească, vor crede logic şi pe deplin convinşi că a înviat cu adevărat din morţi.**

Prelucrare din englezeşte de
Ion I. Suciu

Tarife sporite. Pentru acoperirea cheltuelilor, împreunate cu construcţiile şi refacerile liniilor şi cu alte trebuinţe, direcţia c. f. r. anunţă o nouă sporire a tarifelor sale: 15 la sută pentru mărfuri, 10 la sută pentru călători. — Dacă aşa cer interesele căilor ferate, nu e mai puţin adevărat că noua sporire a tarifelor loveşte interesele generale economice ale ţării şi puterea de plată a călătorilor. Se impune statului datoria de a stabili un echilibru între aceste interese.

Rezultatul alegerilor eparhiale

Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. de Alba Iulia şi Sibiu a dispus prin ordinul cir. Nr. 1167/1940 săvârşirea alegerilor de membri în adunarea eparhială, la locurile devenite vacante prin moarte. Alegerile s'au făcut în toate cercurile electorale unde s'au produs asemenea vacanţe în cea mai desăvârşită ordine şi au fost aleşi următorii candidaţi:

a) Din cler:

Prot. Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei teol. »Andreiana« din Sibiu, în cercul electoral Avrig.

Pr. Dr. Spiridon Cândea, cons. arh., în cercul electoral Sebeş.

Pr. Dr. N. Stinghe, adm. prot., în Braşov în cercul electoral Braşov.

Prot. Pavel Borzea, protopresbiter în Făgăraş, în cercul electoral Făgăraş.

Prot. Teodor Glodeanu, protopresbiter în Geoagiu, în cercul electoral Geoagiu.

b) Mireni:

Dr. Sever Pop, primarul municipiului Sibiu, în cercul electoral Sibiu.

Dr. Ştefan Damian, directorul liceului »Radu Negru« din Făgăraş, în cercul electoral Făgăraş.

Dr. Leo Parasca, medic în Haţeg, în cercul electoral Haţeg.

Dr. Ioan Popovici, advocat în Hunedoara şi Constantin Bursan, fost deputat, în cercul electoral Hunedoara.

Dumitru M. Bogdan, inginer şi industriaş, în cercul electoral Oituz

Asociaţia Clerului ortodox român, „A. Şaguna"
SECŢIA SIBIU

Anunţ

Pentru Căminul preoţesc dela **Bazna** *se caută:*

1. Un **administrator** *(bărbat sau femee) pe timpul dela 15 Maiu până la 15 Septemvrie 1940, cu remuneraţie de 2000 lei lunar, locuinţă şi întreţinere sau echivalentul ei — 1500 lei lunar. Acesta va avea să supravegheze bunul mers al căminului, curăţenia, serviciul etc. şi să poarte socoteala de camere şi oaspeţi.*

2. O **bucătăreasă** *pe timpul dela 1 Iulie până la 31 August 1940, cu plată lunară de 2000 lei, locuinţă şi întreţinere.*

Ceice doresc să ocupe aceste posturi îşi vor înainta cererile, însoţite de acte şi certificate până la 1 Maiu a. c. pe adresa P. C. Sale protopop Em. Cioran consilier mitropolitan, Sibiu.

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui anunţ şi a ne recomanda persoane potrivite pentru aceste posturi, la cari vor fi preferate preotesele văduve.

Sibiu 19 Martie 1940.

Comitetul Asociaţiei Clerului
Secţia Sibiu

Congresul din *1927* ca şi cel din 1933, desbat şi ele chestiunea reînfiinţării episcopiei timişorene, care nu se mai înfăptuia odată, cu toate stăruinţele a trei generaţii. Se înzistă pentru a se face demersuri noi spre a nu se mai tergiversa lucrurile. In acest sens se discută şi se decide la Congresul din 1927 unde:

§. 37. **Deputatul Dr. Lucian Gheorghevici** *face comunicarea că Congresul Naţional-bisericesc încă în anul 1900, hotărâse înfiinţarea a trei episcopii: la Cluj, Oradea Mare şi Timişoara, că hotărârea congresuală a fost executată în parte prin înfiinţarea episcopiilor de Oradea Mare şi Cluj.* **Face propunerea** *ca Consistorul mitropolitan să intervină la forurile competente* **pentru cât mai grabnica înfiinţare şi a episcopiei din Timişoara.**

Deputatul Dr. Mihail Gropşan se asociază la propunerea făcută şi cere urgenţa ei.

După ce la discuţie iau parte P. S. Sa Episcopul Roman şi P. S. Sa Episcopul Grigorie, dl Vasile Goldiş şi Dr. George Popoviciu.

Congresul ridică propunerea la valoare de concluz.[1]

Iar la *Congresul* din *1933* lucrurile se petrec aproape la fel ca şi la cel din 1927, precum se vede din actele Congresului al căror text urmează:

§. 42. Aceeaşi comisiune (organizatoare) prin acelaş raportor (Romul Ancuşa) *prezentează* **raportul Consitorului mitropolitan** *Nr. 319|933,* **referitor la reînfiinţarea Episcopiei din Timişoara.**

La propunerea comisiunii, Congresul ia act cu regret, că **Episcopia Timişoarei nu a luat fiinţă** *nici până în prezent, şi* **accentuând necesitatea reînfiinţării ei cât mai grabnice,** *roagă pe I. P. S. Sa Mitropolitul şi Consistorul mitropolitan, să* **stărue** *fără preget la locurile în drept* **pentru reînfiinţarea ei.**

Autorizează totodată Consistorul mitropolitan, ca la timpul oportun să ia măsuri dictate de împrejurări, pentru o eventuală nouă arondare a Episcopiei.[1]

Din cele văzute până aci în privinţa atitudinii pe care au avut-o întotdeauna Congresele Naţional-bisericeşti ale Mitropoliei noastre ardelene, rezultă cu prisosinţă următoarele două lucruri:

a) *Congresele au cerut întotdeauna restaurarea episcopiei din Timişoara, şi ele fără excepţie, au văzut acest lucru realizabil într'un singur chip: prin înfiinţarea unei episcopii proprii în Timişoara, iar nicidecum prin mutarea altui scaun vlădicesc acolo.*

b) *Congresele au considerat reînfiinţarea episcopiei din Timişoara, nu ca o necesitate şi ca o dorinţă exclusivă a bănăţenilor, ci ca pe-o necesitate şi ca pe-o dorinţă a întregii Mitropolii ardelene.*

Toate acţiunile întreprinse în chestiunea episcopiei din Timişoara de Congresele Naţional-bisericeşti, se aliniază în flancul acestor două reazime ale unei atitudini ferme şi statornice.

Prin această atitudine a lor, *cotribuţia Congreselor* la reînfiinţarea episcopiei timişorene, se fixează definitiv *cu partea cea mai considerabilă,* parte ce nu poate fi neglijată, după cum în explicarea apariţiei fructelor nu poate fi neglijată tulpina pe care se reazimă şi din cari răsar crengile. Faptul că e mai aproape de fruct câte-o crenguţă nu dă nimănui dreptul să spue că fructul se datoreşte acelei crenguţe, sau exclusiv acelei crenguţe.

Atitudinea Mitropoliţilor a fost pe aceiaş linie cu a Congreselor în chestiunea episcopiei din Timişoara. Toţi au îmbrăţişat cauza aceasta cu aceiaş căldură şi înţelegere, şi au preconizat aceiaş soluţionare pe care-o susţineau şi Congresele. Meritul lor mare, contribuţia lor la restaurarea eparhiei timişorene, cine ar putea-o trece sub tăcere şi cine ar putea-o pune'n urma unor contribuţii disparente alături de contribuţia acestora? Şi totuşi insipienţia şi o oarecare mândrie specifică a acesteia, potrivnică întotdeauna adevărului, a cutezat să treacă sub tăcere contribuţia Congreselor şi a Mitropoliţilor ca şi când nici n'ar fi existat aproape aceşti doi factori, fără de cari desigur, nu avea prilej nimeni să etaleze în ditirambe trase de păr, meritele şi contribuţia mare, uriaşă, a unui om, sau a unor oameni mărunţei, aproape pitici, la înfăptuirea unui ideal demn de realizatori de talie istorică şi de cântăreţi mai oneşti şi mai pudici.

Dacă pentru înfăptuirea unui desiderat constant al tuturor Românilor ardeleni, urmărit cu asiduitate şi tenacitate rară de Congrese şi de Mitropoliţi, a trebuit totuş să se irosească atâta muncă şi atâta timp, apoi aceasta nu se datoreşte nicidecum slăbiciunii acestor factori şi a altora cu cari au colaborat, ci mai ales lipsei de solicitudine din partea stăpânirii politice, care putem spune, că a fost nefavorabilă dorinţei noastre unanime, şi după 1918.

Intre cauzele cari au întârziat restaurarea episcopiei timişorene, se numără şi indolenţa organelor centrale ale conducerii noastre bisericeşti de după 1925 şi încă una asupra căreia vom reveni către sfârşitul acestei scrieri.

Intr'adevăr Congresul Naţional-bisericesc al întregii

[1] *Protocol. Congres. N.-bis, 1927, p. 42.*

[1] *Protocol. Congres. N.-bis. 1933, p. 42*

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(11) De protopopul Gh. Maior

Mare! Atâta de mare, cât de mare e grija şi răspunderea legată de preoţie! Dumnezeu, dându-ne preoţia, nu ne-a suspendat raţiunea, nu ne-a întunecat simţirea şi cu atât mai puţin ne-a legat voinţa. Iuda a fost apostol. L-a împiedecat cineva să fie şi vânzător? Şi pe Iona cine l-a oprit să nu poată merge spre Tars, dacă a voit să meargă? Dar a trebuit să facă şi lucrul Domnului? Ţi-a dat preoţie şi ţie, preotule nevrednic, şi poate că trebue să o porţi, pentruca la sfârşit cu atât mai grea să fie răspunderea, dar cine ţi-a legat puterea de a face pe pofta inimii tale păcătoase şi a sluji şi satanei?

Voinţa noastră are să întărească în noi şi asupra noastră voinţa Domnului. Ea are să ne sporească puterile pentru a săvârşi cât mai deplin lucrul Domnului. Ea are să facă vie porunca: „Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru Cel din ceruri", (Mat. 5, 16). Ea are să ne ţină tari şi demni, ca să trăim creştineşte şi preoţeşte, şi trăind, *făcând*, să învăţăm pe alţii, că „ori de bem, ori de mâncăm, ori de alta facem, toate spre mărirea lui Dumnezeu să le facem", (I Cor. 10. 31).

Cu voinţa noastră lăsăm să lucreze în noi harul lui Dumnezeu, lăsăm să se apropie îngerii şi să petreacă în noi Hristos, iar prin noi viaţă să dea lumii!

Iată cum trebue să priviţi preoţia şi rolul voinţii voastre în chemarea, ce doresc din toată inima mea să vi se fi dat şi vouă! E foarte grea şi cu multă răspundere, dar prin ea tu cobori cerul pe pământ şi învrednicesti pământul a se ridica la cer, câştigând tu vază şi autoritatea din autoritatea pe care i-o recunoşti şi faci să fie recunoscută şi de alţii lui Dumnezeu. De poţi privi preoţia numai aşa, tinere, eşti pe drumul cel bun.

Dea Domnul să nu fi fost de prisos osteneala mea de azi!

2. Insuşirile, pe cari trebue să le aibă viitorul preot

De când Atotînţeleptul Dumnezeu pentru îndeplinirea nepătrunselor sale planuri pe seama Bisericii noastre a binevoit să mă găsească şi pe mine vrednic să închin câţiva ani din viaţa mea muncii de îndrumător după a Lui voinţă al acestei instituţii, am primit sute de epistole dela solicitatori de locuri de elevi, cari aproape toate motivau stereotipic: „Doresc să fiu primit în seminar, fiindcă am mare plăcere — mai puţini: dragoste — pentru preoţie". Dacă preoţia e chemare atât de aleasă, că Sf. Ioan Gură de Aur o numără între lucrurile cereşti, şi dacă e foarte grea, cu multă grije şi cu foarte multă răspundere, — cum am încercat să vă arăt ieri, oare e deajuns plăcerea pentru a fi vrednic de preoţie?

Care dintre voi s'ar încumeta să călătorească într'un autobus condus de un şofer improvizat la moment, care abia acum se aşează întâiu la volan, pe care îl mai ştii, că e mărginit sufleteşte, sufere de epilepsie ori de împăienjenirea ochilor? Dar care ar avea cutezanţa să se lase trecut de unul beat tun cu o luntre? Te-ar mulţumi şi ţi-ai pune viaţa în mâna lui, dacă ţi-ar declara, că are mare plăcere să te ducă? Oricât de patetic ar face-o, chiar de s'ar pune în genunchi, şi nu cred, că v'ar îndupleca pe vre-unul.

Nici Biserica nu se poate lăsa cârmuită de oricine, numai fiindcă are plăcere mare de a o conduce. Celuice vrea să i se dedice, stând la loc de frunte, i se cer anumite calităţi, anumite însuşiri sufleteşti şi fizice şi să poată satisface unor cerinţe canonice. Socot de folos să scoatem la iveală câteva dintre ele.

Asociaţia Clerului ortodox rom. „A. Şaguna"„ Secţia Sibiu

Anunţ

Aducem la cunoştinţa Cuc. preoţi că la 1 Iunie 1940 se deschide *Căminul preoţesc* dela **Bazna** şi va rămânea deschis până la 15 Septemvrie 1940.

Preţul camerelor va fi:

	Iunie Septemvrie	Iulie August
Cameră cu 1 pat	30 Lei	40 Lei
„ „ 2 paturi	45 „	60 „
„ „ 3 „	60 „	80 „

Pentru **alţi oaspeţi,** cari nu sunt membri ai Asociaţiei Clerului, preţul camerelor va fi:

	Iunie Septemvrie	Iulie August
Cameră cu 1 pat	50 Lei	80 Lei
„ „ 2 paturi	70 „	100 „
„ „ 3 „	90 „	130 „

Cei ce doresc să li se reţină camere, vor anunţa aceasta cel mai târziu *până la 15 Maiu 1940,* părintelui consilier mitropolitan Emilian Cioran, preşedintele Secţiei Sibiu, care va acorda camerele în ordinea întrării cererilor. Celce nu achită în 48 ore dela data primirei avizului jumătate din preţul camerei acordate, perde dreptul la ea şi se va acorda altuia.

După data de 15 Maiu 1940, cererile pentru reţinerea camerelor se vor adresa Administratorului Căminului preoţesc dela Bazna, judeţul Târnava-mică.

Comitetul Secţiei Sibiu

INFORMAŢIUNI

Hristos a înviat! *De ziua Învierii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos urăm iubiţilor cetitori sănătate, bucurie, pace şi propăşire în toate cele bune!*

Ştire personală. I. P. S. nostru mitropolit *Nicolae* a plecat Marţi, 23 Aprilie a. c. la Bucureşti pentru a rezolvi mai multe chestiuni bisericeşti; Joi, 25 Aprilie a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă.

In memoria eroilor. Frontul Renaşterii Naţionale a hotărât ca în fiecare sat şi comună să se înfiinţeze *parcuri* în memoria eroilor neamului. Se vor alege locurile potrivite creerii unor astfel de parcuri, preferându-se curţile bisericilor, ale şcoalelor, sau terenurile libere din cuprinsul satelor.

Episcopia Hotinului. — *Adunarea eparhială a episcopiei Hotinului e convocată, în sesiunea ordinară a anului 1940, pentru Marţi 7 Mai 1940, când după terminarea sf. slujbe se va deschide şedinţa în sala consiliului eparhial din Bălţi.*

Seminariile teologice de pe teritorul Cehiei şi Moraviei, sânt bine cercetate. Studiază de prezent, în aceste şcoale, 961 tineri, cei mai mulţi la Praga, Brno, Hradec, Kralove şi Ceska Budejocive.

La 1 Mai se va ţinea în Bucureşti un mare congres la care vor participa delegaţii breslelor de lucrători, meseriaşi şi funcţionari particulari din întreagă ţara. Congresul va fi prezidat de dl prof. Mihai Ralea, ministrul muncii.

CARŢI ŞI REVISTE

La Dumineca Floriilor, a predicat în Catedrală Păr. Prot. Colonel în pens. *Iosif Serafin.*

Nr. 102/1940 (29) 1—1

Publicare de licitare

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construcţie în roşu ale bisericii ortodoxe române din Braşov-Blumăna, se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de *27 Mai 1940,* ora 11 a. m.

Licitaţia se va ţinea în capela parohiei din Calea Victoriei Nr. 35, unde se pot vedea zilnic planul, devizul, caietul de sarcini şi condiţiile de licitaţie, între orele 11—13.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenorii autorizaţi de a construi astfel de edificii.

Concurenţii nu vor pretinde nici un fel de spese de deplasare.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a elege liber dintre ofertanţi.

Actele licitaţiei se vor aproba de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, după care se va încheia contractul.

Din şedinţa consiliului parohial ţinută la 18 Aprilie 1940.

Pr. paroh **D. Tohăneanu**
preş. consiliului parohial

C. Davidescu
prim-epitrop

Dr. Georgia Lucian
specialist în boli şi operaţiuni de
Nas, Gât, Urechi
Sibiu, strada Regina Maria 16,
Etaj I Consult 3—6½
(18) 1—3

[26] 2—3

Publicaţiune

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Schei, va ţinea în ziua de *12 Mai 1940,* ora 11 a. m., în localul biroului parohial, Piaţa Unirii 1, licitaţie publică cu oferte închise, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de renovare ale bisericii Sf. Nicolae.

Valoarea lucrărilor după devizul estimativ, se urcă la suma de 1.975.000 lei. Deodată cu oferta va trebui depusă şi ó garanţie de 6% din valoarea ei în numerar sau efecte publice, garantate de stat.

Licitaţia se va ţinea în cónformitate cu condiţiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice şi a condiţiunilor speciale de licitaţie, care împreună cu planurile şi devizul estimativ formează dosarul lucrării.

Planurile, devizul şi condiţiunile speciale de licitaţie se pot consulta în biroul parohial în orele de serviciu.

Braşov, la 9 April 1940.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Schei

Dr. N. Stinghe
preşedinte

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Poiana-Sibiului,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Ajutor dela parohie în suma de Lei 2000 anual.
3. Venitele stolare obişnuite în parohie.
4. Folosinţa 1/3 parte din cimitirul vechiu şi delniţele preoţeşti.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, de-a putea concura la această parohie, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mercurea, 16 Martie 1940.

Pr. **Dumitru Ciuchendea**
adm. protopopesc

(25) 3—3

---

biserici ortodoxe române, *abia în 1935,* sesizat de organul central executiv al Mitropoliei ardelene, a ajuns la convingerea că e necesară o episcopie ortodoxă şi la Timişoara, şi a decis înfiinţarea ei.[1]

Dar dela 1935 până la 1939, când s'a ajuns la reînfiinţarea episcopiei timişorene, mai e un drum destul de lung şi plin de tulburări şi obstacole, cu cari a trebuit să lupte mai ales Consistorul mitropolitan şi I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului Dr. Nicolae Bălan. Vom vedea care a fost dela început atitudinea acestor doi factori importanţi a căror contribuţie a fost deasemenea trecută sub tăcere ba chiar falsificată de către scribii de ditirambe la comandă.

2. Atitudinea Consistorului mitropolitan din Sibiu.

Ca organ executiv al Congreselor Naţionale-bisericeşti din Mitropolia Ardealului, Consistorul mitropolitan, firește că nu putea avea altă atitudine în chestiunea restaurării episcopiei Timişorii, decât aceia pe care-o aveau şi o impuneau Congresele însăşi, ale căror hotărâri Consistorul era obligat să le ducă la îndeplinire. Totuş felul în care Consistorul mitropolitan s'a achitat de obligaţiile ce decurgeau în sarcina lui din calitatea de organ executiv al Congreselor, apoi iniţiativele pe cari le-a luat în limita competenţii sale, ni-l prezintă nu numai ca pe un organ executiv şi ca pe un colaborator din obligaţie, ci şi ca pe un organ independent, care şi'n largul libertăţii sale de acţiune are aceiaş atitudine statornică, neşovăelnică şi neschimbată.

Pentru ilustrarea acestei atitudini şi pentru evidenţierea contribuţiei Consistorului mitropolitan la restaurarea eipiscopiei Timişorii, contribuţie care merită o cât de mică menţiune şi'n scrierile altora în legătură cu această chestiune, vom spicui din acţiunile Consistorului mai de demult, şi mai vârtos vom inzista asupra celor întreprinse după 1918.

După constituirea sa, Consistorului mitropolitan i s'a dat de către Congresul Naţional-bisericesc din *1874,* însărcinarea de a culege toate datele necesare în vederea acţiunii practice pentru *reînfiinţarea episcopiei din Timişoara;*[1] *iar Congresul din 1878,* îl mai obligă „să elaboreze un plan exact şi detailat asupra modului şi tuturor condiţiunilor de realizare practică" a desideratului şi a deciziunii luate pentru reînfiinţarea numitei episcopii.[2]

Consistorul mitropolitan a fost de atunci continuu preocupat de aflarea timpului şi a mijloacelor celor mai potrivite *spre a readuce la viaţă străvechea episcopie a Timişorii,* pentru care lucru a inzistat mereu în rapoartele generale prezentate Congreselor.[3] A întâmpinat însă şi dificultăţi destule în acţiunea pe care o urmărea.[4] A primit mereu însărcinări noi din partea Congresului pentru a pregăti, proecte de arondare teritorială şi de bună împărţire a bunurilor între eparhii[5], de cari s'a achitat cu deplină conştiinciozitate.[6]

Mult mai grea misiune de îndeplinit a avut *Consistorul mitropolitan după răsboiul mondial, pentrucă părerile în privinţa restaurării episcopiei timişorene au început să varieze.* Consistorul a fost asaltat cu fel de memorii, moţiuni, cereri şi propuneri, cari adeseori erau cu atât mai contradictorii, cu cât veneau dela aceleaşi persoane. La preocuparea pe care o avuse până aci de a găsi timpul şi modalitatea cea mai potrivită pentru reînfiinţarea episcopiei din Timişoara, se mai adăuga greutatea de a împăca *dorinţele foarte schimbăcioase ale Bănăţenilor timişoreni,* cu dorinţa veche şi cu *atitudinea constantă a Congreselor* şi cu aceia *a Bănăţenilor grăniceri cu deosebire,* care era identică cu a Congreselor.

Consistorul mitropolitan, nu s'a lăsat influenţat de multele divergenţe ivite în cauza pomenită, ci cumpănind şi triând cu răbdare şi chibzuinţă propunerile şi planurile noi, le-a apreciat la justa lor valoare de diversiuni nesocotite, şi le-a tratat în consecinţă, *rămânând la vechiul său punct de vedere,* pe care l-a susţinut în toate Congresele post belice[1] şi'n faţa autorităţii de stat deasemenea.

Pentru convingerea forurilor bisericeşti superioare din statul român întregit, şi a celor de stat, cari n'au fost totdeauna de aceiaş părere cu Congresul Naţional-bisericesc al Mitropoliei ardelene, şi cu Consistorul mitropolitan dela Sibiu, Consistorul a înaintat acestor foruri *o mulţime de memorii susţinând constant reînfiinţarea episcopiei timişorene.* Deasemenea a trimis adrese, în această chestiune şi unor autorităţi mai mici, civile şi bisericeşti. (urmează)

[1] Congresul Naţional-bisericesc 1935. Bucureşti 1936, p. 50—51.

[1] Protocol. Congres. 1874, p. 28, nr. 55.
[2] Protocol. Congres. 1878, p. 126—127, nr. 243.
[3] Vezi Protoc. Congres. 1881, p. 132; 1886 p. 60. Prot. Congres. 1888, p. 108; 1891 p. 64, 119; 1895 p. 15; 1897 p. 114; 1900 p. 15, 16; 1903 p. 16, 53—4; 1906 p. 14, 67, 113.
[4] Protoc. Congres. 1881, p. 75—78; 1891, p. 91.
[5] Prot. Congr. 1895, p. 65—6; 1900, p. 56-60; 1903, p. 54, 1912, p. 67.
[6] Prot. Congr. 1909, p. 41 sq.

[1] Protoc. Congres. 1920, p. 15, 49; 1921, p. 238, 267; 1924 p. 28, 128; 1927, p. 19; 1933, p. 19, 42.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae
Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 5 Maiu 1940 — Nr. 19

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de I

APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Taina unei biruințe

In lume adevărul a umblat întotdeauna cu fruntea încununată de spini: cununa biruinții nu aparține acestui veac. Căci dacă viața aceasta e o cale ce-și varsă dorurile spre zările înveșnicirii, calea ca să fie mântuitoare, trebue să-și îndrumeze cursul sub umbra de mister a crucii, să participe la marea taină a mântuirii prin jertfă. Dacă te-ai hotărât să spui adevărul pregătește-te de suferință; dacă vrei să mărturisești pe Hristos, Calea, Adevărul și Viața, pregătește-ți umărul pentru crucea mai marea sau mai mică pe care ți-o cioplesc oamenii. Și nu numai oamenii, ci tu însuți sub ocrotirea lui Dumnezeu, căci mărturisirea adevărului e crucificarea în tine a tuturor eroilor spre cari ne mână șovăelile și neputințele firii. Taina biruinții nu constă în crucificarea ce ți-o impune lumea, ci în acceptarea ei, în felul cum o primești, și mai ales în crucificarea ce ți-o impui singur, ce o primești din lacrima iubirii divine, ca să nu fi propoveduitor mincinos, ci un adevărat mărturisitor. E un efort permanent de purificare spirituală; e taina care scandalizează pe mulți, — mai ales pe gălăgioșii adepți ai unei anumite comodități, — dar din care țâșnește peste veacuri unicul izvor de înviorare a omenirii; este taina ce-o găsim înscrisă în viața adevăratului creștin. Și printre aceștia însemnăm, ca într'un pravoslavnic hronic al vremilor noastre, numele profesorului, poetului, luptătorului creștin și național-ist și teologului ***Nichifor Crainic.*** Căci taina biruinței lui este tocmai în această identificare cu adevărurile de viață ale neamului, cu prețul, și mai ales cu acest preț, tuturor sângerărilor și spinilor ce i-au fost presărați pe cale.

Este în «Imitația lui Hristos» un loc în care se vorbește de prieteni, ca un ecou al gândului exprimat în Psalmi: «Nu-ți pune nădejdea ta în boeri, în fiii oamenilor». «Căci celce se sprijină în credința prietenilor — și nu în Domnul, e ca și când s'ar sprijini de o umbră» (citez din memorie). L-am auzit pronunțând — tremurat, cu nu știu ce imponderabile în glas — aceste cuvinte. In glasul lui se frângeau par'că toate fragilitățile umane, suspinau toate rănile ce i-au venit dela oameni, dela prieteni. Nu în turnul închis al filosofiei abstracte, al poeziei ermetice, sau al teologiei savante, ci în biruințele și înfrângerile vieții, a învățat și a simțit marea taină a crucificării, cât de nestatornici, și șovăitori și de nerecunoscători sunt tocmai aceia pentru care lupți, sau pe cari i-ai ridicat, cum singurul razim adevărat nu e în «trestia bătută de vânt», ci în ocrotirea nedesmințită a iubirii divine: în vâltorile vieții, în clocotul luptelor pentru culmile de foc ale unui crez, a învățat și s'a deprins să primească toate crucificările omenești nu cu ură, ci convertite în dragoste, în dragostea de Dumnezeu și de oameni. Streinii l-au acuzat că e strein de sufletul neamului, demagogii l-au înfățișat ca politician de rând, francmazonii i-au negat credința, «celebritățile» Parisului l-au împroșcat cu toate vulgaritățile culese de ei de prin cafenelele occidentului, diletanții în teologie l-au stigmatizat ca ignorant și «eretic». Nici lanțurile închisorii n'au fost uitate. De ce? Pentrucă într'o vreme în care pornografia era socotită literatură, demagogia — politică de stat, teologia — specialitate clericală, ateismul — concepție integrală a vieții românești, a îndrăsnit să pună stavilă haosului imitativ, să indice cărările de lumină ale destinului românesc, să se ia la trântă cu «bestia» francmazoneriei, și să înfigă în suflete convingerea că ieșiți de sub baldachinul de azur al Bisericii ortodoxe, suntem ca niște orfani lipsiți de ocrotirea și inima mamei lor. Viața neamului apare astfel nu ca o pastă pasivă sub «miracolul» civilizației și culturii occidentale sau ca o telurică clocotire pe margini de neguri iudeo-marxiste, ci ca o luminată ierarhizare și înălțare sub zările veșniciei, sub efluviile de viață ale ortodoxiei. Spiritualitatea românească nu crește, nu creiază, nu este o realitate efectivă decât pe coordonatele ei milenare și firești: din spuna valurilor ce-au cutremurat occidentul vor fi răsărit zeii cărora se închină o altă lume, cari însă n'au nici o legătură cu sufletul acestui neam. Căci veșnicia n'o cuceresc nici imitatorii, sau ceice parodiază, nici râmâitorii pământului, ci numai neamurile care-și deschid sufletul luminilor ce se frâng peste lume din tărâmurile de foc ale veșniciei. De aceea ortodoxia este concepția noastră de viață, este viața noastră: pe căile ei suntem pelerinii înveșnicirii românești. Nu există altă cale a mântuirii, decât aceea revelată în Iisus Hristos.

Dar toate suferințele, umilirile și loviturile ce veneau din atâtea direcții, toate sângerările luptătorului pe aceste creste de neînfrântă credință, s'au transformat în cheag, în ciment de întărire și înălțare a templului spiritualității românești, iar valurile răsvrătirii s'au înfundat în propria lor deșertăciune. Prin ranele omului s'au temeinicit și mai mult adevărurile ce le apăra. Căci el nu luptă din snobism sau ca să placă cuiva, nici nu lovea în arama sunătoare a unei ideologii de cuvinte: adevărurile ortodoxiei și ale neamului erau viața lui, erau însași viața noastră a tuturora. Nichifor Crainic a fost stavila neclintită pe care duhul românesc a ridicat-o în fața dezorientărilor și nesiguranțelor noastre.

De aceea numele lui este pretutindeni ecoul vieții și duhului ce-l trăim: nu un ecou exterior, ci însăș mărturisirea zidurilor ce se'nalță din frământarea zilelor de azi, la răspântia unei mai viguroase conturări a personalității spirituale românești. Nu știu dacă mai e cineva să se'ndoiască de acest fapt, că la temelia orientărilor noastre de azi e semănat sufletul unui luptător. Negația occidentalizaților n'are nici o valoare, față de felul cum sufletul românesc a primit scrisul și a urmărit lupta lui Nichifor Crainic. Ele nu erau ale lui: erau ale neamului, ale Bisericii. De aceea tot ce scria era așteptat cu nerăbdare, citit cu entuziasm, îmbrățișat ca o solie de biruință. Era și este. Scrisul lui Nichifor Crainic este sămânța pe care o aștepta de-atâta vrema brazda sufletului românesc: nu cuvânt de gimnastică intelectuală, ci gând și cuvânt care hrănește, plin de vigoare și miez, ca fructele pârguite pe creanga nădăjduirilor și credințelor noastre. Cuvânt care crește organic din viața neamului, ca să se reverse peste seceta sufletului contimporan. In această ordine de idei îmi amintesc de un prieten care în fiecare zi își apleca gândul cu pietate peste rândurile dense din cărțile «maestrului». Un articol scris de Nichifor Crainic era pentru el o adevărată sărbătoare, i se părea că cu cât îl citea mai des și mai atent, cu atât mai adânci taine i se revelau, mai surprinzătoare frumuseți i se mărturisiau. O adevărată hrană spirituală. Eu am văzut și văd în acest prieten un simbol. Intr'adevăr câți dintre cetitorii acestor rânduri n'au nutrit și nu nutrese aceeaș căldură, acelaș entuziasm, față de cuvântul și gândul crainic al dorurilor românești? Este în acest atașament simțământul că în aceea direcție se făurește calea creației și măririi românești; este reacția fondului autentic românesc față de genialul lui interpret.

Dacă, mai mult sau mai puțin, vrăjmășiile ce l-au rănit dar nu l-au înfrânt — crucea cioplită de oameni

---

* FOIȘOARA *

Dr. LIVIU STAN

Episcopia Timișorii

(3) (Urmare)

Primul *memoriu* este trimis Ministerului de Culte sub Nr. 383/921 M., la 22 Nov. *1921.* In acesta dupăce face istoricul vechei episcopii din Timișoara, arătând și felul în care s'a lucrat până aci pentru restaurarea ei, cere Ministerului *„restatornicirea"* acestei episcopii pe cale de lege, motivând în felul următor:

Reînființarea episcopiilor ortodoxe române din Oradea Mare și Cluj a fost recunoscută și inarticulată în lege prin guvernul anterior și scaunele episcopești azi sînt întregite spre mărirea lui Dumnezeu, spre sporirea credinței și spre consolidarea Statului. **Restatornicirea episcopiei din Timișoara** *am lăsat-o mai în urmă din pricina discuțiilor ce s'au urmat pe cale diplomatică cu privire la statorirea definitivă a graniței spre Jugoslavia.*

Orașul Timișoara prin situația sa topografică și prin cadrele, ce i s'au dat în vederea desvoltării sale viitoare, în curând va deveni a doua capitală a țării românești. Elementul românesc, azi disparent, și cultura românească trebuesc întărite prin noui instituții, cari prin o muncă conștientă și sistematică să împrumute orașului un caracter din ce în ce mai românesc și să promoveze interesele populațiunii române din ținuturile acele mărginașe. Prin **reînființarea vechei episcopii române cu scaunul de reședință în Timișoara** *s'ar crea tocmai în inima acestui emporiu de credinți și nizuinți contrare statului, o fortăreață de apărare și de propagandă a legii strămoșești și a culturei românești.*

In considerarea importanței, ce compoartă pentru biserică și neam reînființarea acestei episcopii, Vă rugăm D-le Ministru, să binevoiți a prezenta corpurilor legiuitoare, chiar în proxima sesiune, **un articol de lege,** *prin care să se recunoască* **reînființarea episcopiei române ortodoxe din Timișoara,** *decretată de forurile bisericești cu cădere, inarticulându-se în legile țării. Până atunci vom face toate demersurile necesare cu privire la arondarea eparhiei în vederea întregirei scaunului episcopesc.*

Primiți etc.

Nicolae **Triteanu** [1]
arhiepiscop și mitropolit

[1] Arhiva Consist. Mitrop. Sibiu. Dosarul: Episcopia Timișorii.

Rămânând fără urmare primul memoriu, Consistorul mitropolitan, se vede nevoit, să înainteze un al doilea memoriu aceluiaș Minister al Cultelor, *reînoind,* — potrivit deciziunii Congresului Naț.-bis. Nr. 37 din 1927, — *cererea pentru reînființarea episcopiei timișorene.* Acest al doilea memoriu cu Nr. 107/928, datat 1 Mai *1929,* are următorul cuprins:

Domnule Ministru!

Consistorul Mitropoliei ortodoxe-române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, încă în 10 August 1922 a înaintat Onoratului Minister al cultelor sub Nr. 383—1921, memoriul anexat pentru **reînființarea Episcopiei ortodoxe-române în Timișoara.** *Până astăzi însă, nu a primit nici o rezoluție....*

Din acest motiv **Congresul Mitropoliei** *noastre, la cererea stăruitoare a Primăriei din Timișoara, a decis în ședința sa din 15 Octobre* **1924,** *apoi în ședința din 28 Octobre* **1927,** *ca să intervină din nou Consistorul mitropolitan la Onor. Minister al cultelor* **pentru reînființarea Episcopiei ortodoxe-române din Timișoara....**

Vă rugăm din nou, Domnule Ministru, să binevoiți a prezenta corpurilor legiuitoare, cât mai urgent posibil, un proiect de lege, prin care **să se inarticuleze reînființarea** *Episcopiei oxtodoxe-române din Timișoara, de-*

— pot fi inventariate, cine ar fi în stare să cuprindă şi să înţeleagă tot sbuciumul lăuntric pe rugul căruia s'au aprins flacările convingerilor neclintite? El este istoria crucificărilor personale, cari se închid în taina sufletului dela primele dibuiri, prin răscolitoare frământări, până la liniştea convingerilor depline. Căci scrisul lui nu e simplă ideologie: e frântură din viaţă, gând şi viziune revelatorie. Nici poetul, nici teologul nu poate explica mirajul ideilor învesmântate în acest scris. N'au fost atâţia poeţi şi teologi cari totuşi n'au răvăşit sufletele, deşi aveau idei frumoase? Poetul şi teologul sunt incontestabil făuritorii stilului şi cioplitorii gândului. Dar miezul cald al acestei viziuni vine din învălvorarea inimii, din adâncurile de taină ale sufletului. Ceeace propovedueşte profesorul, luptătorul, poetul Nichifor Crainic, este mărturia unui suflet plămădit din convingeri adânci: mărturie la care nu poate renunţa, pe care n'o poate negustorì, căci ar însemna să renunţe la sine însuşi şi mai mult decât la sine însuşi, la un crez. Cine audiază cursurile profesorului, cine citeşte articolele luptătorului, cine se apleacă asupra visurilor lui de poet şi teolog, simte aceasta: e o comunicare nu dela intelect, ci dela suflet la suflet; este nu descoperirea unor noi cunoştinţe, ci revelarea fermecătoare de noi orizonturi, de orizonturi ce ard. Nu îngrămădire savantă de citate sau pedantă demonstrare filosofică, ci deschidere de largi perspective în zarea sufletului peste undele misterului existenţial. Cuvântul lui are magia aceasta că desferecă tăinuitele isvoare ale vieţii adevărate din adânc, ale adevărurilor de viaţă ce zac în noi sub pojghiţa falsă a superficialităţii «civilizate», ale vieţii ce sunt în adevărurile teologiei şi stau ascunse sub luciul savant şi abstract al noţiunilor reci. Dar această magie nu e nici numai a poetului, nici numai a teologului: ea e a omului, care a bătătorit drumurile adevărului şi ale vieţii în propriul lui suflet. Numai cine simte adevărurile ce le propagă că sunt ale lui, că sunt însăşi rădăcinile fiinţei lui, are curajul de-a se păstra o viaţă întreagă pe aceeaş linie de intransigentă luptă, mai ales în vremi de atât de frecvent cameleonism; numai cine e temeinicit în convingeri clare şi neşovăitoare, îşi poate invita studenţii, ca un frate mai mare, nu ca profesor, să îndrăsnească a-i mărturisì nedumeririle şi îndoielile ce le frământă sufletul cu privire la adevărul creştin. «Crizele sunt bune, cu o condiţie însă: să le birueşti», să ieşi biruitor din ele, sunt cuvintele lui. Prin furtuna crizelor ideologice, care pun la contribuţie întreg sufletul, se călesc şi se luminează adevărurile în jurul cărora îţi vei desfăşura viaţa. S'a zis chiar că pe Dumnezeu l-au iubit mai pasionat, mai cu aprindere, aceia cari l-au descoperit dupăce au atins limitele disperate ale negaţiei, dupăce au gustat neantul unei vieţi lipsite de lumina Lui: aceia l-au iubit mai mult pe Iisus, cari şi-au simţit mai accentuat depărtarea de El.

Chiar dacă nu e întru totul adevărat paradoxul acesta al «extremelor ce se ating», e incontestabil că în lumea de azi nici rece, nici fierbinte, mai ales în lumea intelectuală, adevăratele convingeri, înfipte cu rădăcini de foc în suflet, sunt acelea cari au trecut prin purificările căutării, prin durerile încercării, cari au răscolit până şi temeliile vieţii. Desigur e aici o întreagă dramă a convertirii (într'un anumit sens), pe care n'o poate sesiza decât ce-l ce-o trăeşte, dar ale cărei biruinţi, peste dibuirile şi viforniţele începutului, răsună răspicat în manifestările din afară. Şi nu vorbesc numai de dobândirea certitudinilor ideologice, ci mai ales de permanenta luptă cu sine însuşi spre a concretiza doctrina în viaţă: aceasta e calea crucificărilor lăuntrice, cum trebue să fie viaţa fiecărui nevoitor creştin. Dacă în scrisul lui Nichifor Crainic se constată in ultima vreme, un mai pronunţat loc dat teologiei, este nu numai pentrucă se'ncheagă magnific cupola unui sistem de gândire, ci mai ales pentrucă în sufletul lui se adâncesc din ce în ce mai mult luminile trăirilor ortodoxe. Pentru mine, ca şi pentru ceice simt tălăzuirea acestui suflet vibrând printre rânduri, cei 50 ani de viaţă ce se sărbătoresc, nu sunt numai popasul unei bătălii biruitoare, retrospectiva câtorva decenii de cultură şi politică românească, praznicul teologiei ortodoxe, ci şi altceva, pe care-l preţuim tot atât de mult: faptul că din sbuciumul unei vieţi nu s'au limpezit numai anumite cadre ideologice, ci au crescut din ce în ce mai clare, mai dominante liniile de dar ale unei personalităţi creştine în care se realizează acea minunată interpenetrare dintre doctrină şi om, caracteristică nu filosofilor ci celor ce cred. Cine cunoaşte sau bănueşte măcar istoria acestei creşteri lăuntrice? O simţim fără să ne dăm seama, cu toate negaţiunile adversarilor lui şi o manifestăm în ataşamentul ce-l avem faţă de scrisul lui. Dacă lumea poate să nu-i mai rezerve noi crucificări, crucificarea aceasta lăuntrică îşi urmează cărările din ce în ce mai adânc, spre împlinirile pe care le visează orice mărturisitor între oameni ai lui Iisus Hristos. Dacă până acum au fost ani de luptă, de lămurire şi echilibrare: de acum se deschid anii pârguirii, anii dăruirii, anii încununării. Nu întru slavă lumească, ci sub zarea chemărilor de dincolo de veac.

Totuşi să nu anticipăm: am voit numai să mărturisesc taina unei biruinţi. Şi să sugerez imaginea unui om, care e prea puţin cunoscut şi prea mult calomniat. Ceice-l măsoară cu cotul sau îi cercetează viaţa cu ochelarii miopiei, scotocind amănunte semnificative şi nesemnificative (mai ales), vor da sceptici din cap (cum e românul când se «respectă»): ei văd pete şi în soare. Dar ceice primesc scrisul şi viziunea crainicistă cu inima dreaptă şi deschisă, simt aprinderea unui suflet, care nu se joacă cu cuvintele şi ideologiile, căci doctrina lui este însăşi viaţa lui, viaţa acestui neam crescut sub seninătăţile cerului creştin. Să lăsăm deci pe negativişti cu petele, iar noi să sărbătorim lumina şi căldura ce se revarsă din înălţimile gândului, viziunii şi sbuciumului lui. Căci sărbătoarea lui, este şi sărbătoarea noastră.

Diacon **Nicolae Mladin**

Sfintele Paşti la Sibiu

Paştile, „praznic al praznicelor şi sărbătoare a sărbătorilor", a sălăşluit printre noi cu toate darurile şi bucuriile duhovniceşti din zilele hărăzite reînvierii şi primeniriii spiritului creştinesc. Duhul fiecărui credincios a luat dar din dar şi lumină din lumina lui Hristos.

Săptămânile premergătoare Paştilor au adus la biserică — pentru sfintele slujbe, spovedanie şi împărtăşanie — mii de drept credincioşi, rămânând şi acest fapt ca un real semn al revenirii omului zilelor noastre în ogaşa sănătoasă a credinţei mântuitoare de suflet. Cu strălucire multă s'a slujit însă în Joia Mare, Vinerea Sfintelor Patimi şi la Invierea Mântuitorului. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a slujit în aceste trei zile, înconjurat de măreţul sobor al preoţilor şi diaconilor din centrul Arhiepiscopiei, ridicând astfel măreţia zilelor. Inafară de numărul neasemuit de mare al credincioşilor, catedrala mitroliei noastre a înregistrat şi prezenţa figurilor reprezentative ale vieţii locale. Au fost astfel, între alţii, de faţă: dl general comandant *Gh. Leventi*, dl general *Gheorghiu*, dl general *Apostolescu*, dl colonel prefect *D. Tocineanu*, reprezentanţii magistraturii, dl primar *Dr. S. Pop*, dl chestor *S. Codreanu*, etc.

Pentru asemenea prilejuri măreţe nu a lipsit nici cuvântul de învăţătură şi bun îndemn al Bisericii. In Joia Mare, acest cuvânt a fost adus de păr. prot. *M. Neagu*, iar în Vinerea Sfintelor Patimi de păr. prot. lt.-col. *I. Dăncilă*.

Cu adevărat înălţător şi plin de creştineşti îndemnuri a fost însă cuvântul I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae*. Cuvântul acesta a răsunat în două rânduri: la Inviere şi la sf. Liturghie din întâia zi a Paştilor. La Inviere, I. P. S. Sa a accentuat că noi suntem cu mironosiţele cari l-au văzut pe Domnul cel înviat şi s'au închinat Lui, cu cei doi apostoli cari au alergat la mormânt, cu Luca şi Cleopa, cu credinţa întărită a lui Toma, cu ucenicii dela Marea Tiberiadei şi cu cei cari au fost faţă la Înălţare. Aceasta face să fim neîndoielnic cu tot ceeace a adus Iisus, cu adevărul Lui, cu Evanghelia Mântuitorului, cu învăţătura Bisericii. Vor fi şi azi şi au fost totdeauna falşi învăţaţi ca fariseii de acum două mii de ani, vor fi şi păzitori de mormânt; au săpat şi sapă morminte, răstoarnă pietri şi pun peceţi peste groapa în care îl coboară pe Domnul. Dar iarăşi mereu s'au rupt peceţile şi Lumina lumii răsare din groapa săpată de duşmani. Lumina aceasta, Hristos Domnul, îi mântuieşte pe cei ce cred în Ea.

La sfânta Liturghie, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* a cuvântat despre jertfa sângeroasă a Mântuitorului, tălmăcind cuvintele dela Evrei: „Fără vărsare de sânge nu se face izbăvire". Aceasta se întâmplă şi în viaţa oamenilor şi popoarelor, şi istoria este martoră. Dar chiar şi în planul Providenţei. Pricina stă în păcat. Iată însă o pricină înlăturată, pentru noi, de Mântuitorul. Domnul, prin jertfa şi învierea Sa, ne-a scos de sub povara păcatului şi ne-a făcut liberi.

Acesta este un dar al cărui preţ nu este de preţuit.— (Urmare în pagina 5)

cretată cu decenii înainte de forurile noastre bisericeşti cu cădere, şi, inarticulându-se în legile ţării, să binevoiţi a lua măsuri, ca să se poată săvârşi cât mai în grabă întregirea scaunului episcopesc în sensul legilor astăzi în vigoare. (*Art. 12 din „Legea pentru organizarea Bisericii ort.-române"*).

Primiţi . . .

Sibiu, 1 Maiu 1929.

Nicolae [1]
arhiepiscop şi mitropolit

Rămas şi acesta fără de efect, în baza unei decizii proprii din 13 Nov. *1929*, Consistorul intervine din nou la Ministerul Cultelor cu argumentare specială, cerând *reînfiinţarea* grabnică a episcopiei timişorene pentru care sunt gata toate lucrările pregătitoare. Iată ce se spune în adresa aceasta Nr. 282 din 14 Dec. 1929:

Solicităm *din nou bunăvoinţa Onor. Minister, să binevoiască a prezenta corpurilor legiuitoare, cât mai urgent posibil, un proiect de lege, prin care să se înarticuleze* **reînfiinţarea Episcopiei ortodoxe-române din Timişoara,** *pentru care toate lucrurile pregătitoare sunt făcute, şi să se ia măsuri pentru întregirea scaunului episcopesc, cât mai în grabă, în sensul legilor în vigoare.*

Nicolae [2]
arhiepiscop şi mitropolit

Vitregia vremurilor şi lipsa de înţelegere a oamenilor dela cârma ţării, au făcut să nu fie ascultate cererile repetate pentru reînfiinţarea episcopiei din Timişoara. Consistorul mitropolitan, constatând în *1934* că „până astăzi, nu s'a satisfăcut acestei dorinţe unanime a obştei ortodoxe-române din Ardeal", trimite un nou *memoriu*, atât dlui *Gh. Tătărescu*, preşedintele consiliului de miniştri, cât şi ministrului de culte *Al. Lapedatu*. In acest memoriu, datat din 15 Iunie, Nr. 189/934, citându-se unele deciziuni anterioare ale forurilor bisericeşti competente, în chestiunea reînfiinţării episcopiei din Timişoara, şi constatându-se din nou necesitatea urgentă a fiinţării unei episcopii în Timişoara, se continuă pledoaria pentru ea în felul următor:

Având în vedere motivele de ordin bisericesc, cultural şi naţional, pe cari se bazează hotărârile organelor bisericeşti şi cererea repetată a reprezentanţilor fireşti ai obştei ort. rom. din Banat, şi în considerarea mijloacelor materiale ce le oferă autorităţile administrative din Timişoara, Vă rugăm să binevoiţi a lua dispoziţiile necesare pentru inarticularea în lege a înfiinţării Episcopiei ort. rom, în Timişoara, împlinindu-se prin aceasta o veche şi dreaptă dorinţă a generaţiilor trecute şi a obştei ort. române din cuprinsul Mitropoliei noastre ardelene.

Primiţi etc.

Nicolae **T. Petrişor** [1]
arhiepiscop şi mitropolit

Intre timp Congresul Naţional-bisericesc al întregii biserici ortodoxe române, întrunit la Bucureşti în 1935, a decis *reînfiinţarea* episcopiei timişorene, *însuşindu-şi un vechi deziderat al întregii biserici din Ardeal.* Dar această hotărâre n'a fost pe placul tuturor, şi de aceia s'a pornit *împotriva ei o campanie*, tinzând la impunerea unei soluţii contrare aceleia pe care-o dăduse numita deciziune a Congresului Naţional-bisericesc din 1935. Se milita adecă *pentru mutarea episcopiei din Caransebeş la Timişoara* şi nu pentru înfiinţarea unei episcopii noi în acest oraş.

Consistorul mitropolitan sesizându-se de înteţirea campaniei pentru *soluţia minoră* ce-o preconiza o grupare, în cauza episcopiei timişorene, din şedinţa plenară ţinută la 21 Sept. 1936, trimite câte-o *adresă de protest* împotriva uneltirilor de cari s'a sesizat, şi de afirmare în acelaş timp a punctului său de vedere în chestiunea aceasta, la Ministerul cultelor, Consiliului central bisericesc, Consiliilor eparhiale din Arad şi Caransebeş, Prefecturii din Timişoara şi celei din Lugoj, şi Primăriei din Timişoara. Iată ce se spune în adresa Nr. 317/936 pe care a înaintat-o Ministerului de culte:

Adunarea eparhială a Episcopiei Caransebeşului *în sesiunea din primăvara anului curent, ocupându-se cu hotărârea amintită a Congresului Naţional-bisericesc, cu majoritatea de voturi* **a dat expresiune dorinţei, ca sediul episcopal din Caransebeş să fie mutat la Timişoara, renunţându-se la înfiinţarea unei Episcopii noui.**

In urma acestei hotărâri şi pe urma numeroaselor proteste *ce s'au făcut împotriva hotărârii de a se muta sediul episcopal dela Caransebeş la Timişoara,* **Consistorul mitropolitan** *în şedinţa de azi deliberând asupra raportului prezentat în chestiunea înfiinţării unei Episcopii ort. rom. în Timişoara, respective a mutării sediului episcopesc din Caransebeş la Timişoara,* **a decis că menţine hotărârile anterioare ale Congresului Mitropoliei ardelene, de a se înfiinţa în Timişoara o Episcopie nouă. . . .**

[1] Arhiva Cons. Mitrop. Dosarul: Episcopia Timişorii.
[2] Ibidem.

[1] Ibidem.

Vă rugăm, Domnule Ministru, binevoiți a lua dispozițiile ce le credeți de cuviință, pentru inarticularea în lege a înființării unei noi Episcopii ort. române în Timișoara....

Primiți etc.

Nicolae **T. Petrișor**[1]
arhiepiscop și mitropolit

Cu toate aceste adrese, au intervenit *uneltitorii* și *și-au impus punctul lor de vedere minor,* chiar printr'un act al *Consiliului Central bisericesc din București,* care hotărâse în 22 Iunie 1937 *mutarea scaunului episcopal din Caransebeș la Timișoara.* In fața acestei stări de lucruri, *Consistorul mitropolitan,* a luat atitudine trimițând la 11 Iulie câte un *protest* sub Nr. 135/1937 împotriva celor hotărâte de Consiliul Central bisericesc, Ministerului Cultelor și însuș Consiliului Central. Cuprinsul acestor proteste este următorul:

(Către Gonsiliul Central bisericesc)

Inalt Prea Sfinția Voastră,

Ne-a venit abia acum la cunoștință, că Ven. Consiliu Central bisericesc în ședința din 22 Iunie a. c. ar fi hotărât mutarea reședinței episcopale din Caransebeș la Timișoara, și în acest senz a și propus On. guvern un proiect de lege, care urmează să fie supus deliberării Corpurilor Legiuitoare.

Hotărârea aceasta a Consiliului Central bisericesc este în contradicție cu dorința și preocuparea nemuritorului Mitropolit Andrei Șaguna și a tuturor factorilor cu cădere din cuprinsul Mitropoliei noastre ardelene, începând cu Congresul Național-bisericesc al Mitropoliei Ardealului ținut în anul 1868.

Inființarea unei Episcopii noui în Timișoara este dorința întregei biserici ardelene! Această dorință nu poate fi satisfăcută prin o măsură luată pe jumătate — după cum este hotărârea Consiliului Central bisericesc — de a muta sediul unei Episcopii existente, cu vechime și tradiție proprie, pe teritorul altei Episcopii.

Hotărârea Consiliului Central bisericesc este cu atât mai neavenită cu cât ea s'a adus — pare-că anume — în absența Noastră, *care am fost reținut de alte chestiuni importante de a participa la acea ședință,* **și în absența P. Sf. Sale Andrei al Aradului,** *care se găsea plecat în străinătate în căutarea sănătății.*

Inalt Prea Sfinția Voastră,

Nu putem admite ca o astfel de hotărâre, care tinde la modificarea teritorială a unor Eparhii sufragane din cuprinsul Mitropoliei noastre ardelene, să se aducă fără consultarea și consensul Nostru și al Chiriarhului Eparhiei interesate. *O hotărâre în chestiunea ce ne preocupă, luată fără consultarea factorilor în drept, și în senz cu totul opus dorinței generației trecute, exprimată în hotărârile corporațiunilor și adunărilor reprezentative ale bisericii noastre ardelene, va produce o perturbațiune în viața bisericii ardelene, pentru care Inalt Prea Sfinția Voastră purtați toată răspunderea, pentru motivul că în calitatea I. P. Sf. Voastre de președinte al Consiliului Central bisericesc nu ați împiedecat ci ați sprijinit o astfel de hotărâre contrară deciziunilor aduse în cauză de către organele în drept ale Mitropoliei noastre ardelene.*

Vom uza de toate mijloacele legale, ca să împiedecăm înfăptuirea unei hotărâri, menite să alimenteze și să satisfacă o anumită mentalitate, contrară intereselor generale ale bisericii și credincioșilor interesați.

Consiliul Central bisericesc să nu-și dovedească inutilitatea prin hotărâri în stare să tulbure liniștea Mitropoliei ardelene, care și-a știut apăra în toată vremea interesele sale vitale, cu demnitate.

Vă recomandăm **deci** *I. P. Sf. Voastră,* **să suspendați executarea hotărârei numite a Consiliului Central bisericesc,** *și chestiunea înființării unei noui Episcopii în Timișoara a o supune deliberării organelor bisericești în drept, convocând pe toți PP. SS. Chiriarhi din Mitropolia noastră ardeleană.*

Primiți etc.

Nicolae **T. Petrișor**
arhiepiscop și mitropolit

(Către Ministerul Cultelor)

Domnule Ministru,

Ne-a venit la cunoștință că Ven. **Consiliu Central bisericesc** *în ședința din 22 Iunie a. c. a luat* **hotărârea de a muta sediul episcopesc al Episcopiei Caransebeșului la Timișoara,** *și în acest sens Consiliul Central bisericesc* **ar fi pregătit un proiect de lege** *spre a-l înainta On. guvern pentru a fi supus deliberării Corpurilor Legiuitoare.*

Intrucât acest proiect ar fi ajuns la On. guvern, **Vă rugăm, Domnule Ministru, să binevoiți a nu vi-l însuși, întrucât hotărârea Consiliului Central bisericesc s'a adus cu desconsiderarea oricăror uzanțe canonice și fără consultarea Noastră ca Mitropolit al Ardealului** *și a celorlalți PP. SS. Chiriarhi din cuprinsul acestei Mitropolii, și* **în special fără adesiunea P. Sf. Sale Andrei al Aradului ca cel mai deaproape interesat în cauză.**

Domnule Ministru,

Cu adresa Noastră Nr. 317 din 21 Septemvrie 1936 V'am arătat cari au fost **hotărârile corporațiunilor și adunărilor reprezentative ale Bisericii ardelene** *incepând cu Congresul Național bisericesc din 1868 și până azi,* **de a se înființa o nouă Episcopie în Timișoara....**

Mutarea sediului episcopal dela Caransebeș la Timișoara, nu corespunde interesului general al bisericii și nu corespunde nici dorinței credincioșilor interesați.

N'avem nevoie să tulburăm liniștea bisericii ardelene prin hotărâri lipsite de tact și de sens ca ale Consiliului Central bisericesc....

Vă rugăm... pentru inarticularea în lege a înființării unei noui Episcopii ort. rom. în Timișoara, lăsând Episcopia Caransebeșului cu sediul ei actual în Caransebeș.

Primiți etc.

Nicolae **T Petrișor**[1]
arhiepiscop și mitropolit

Un protest asemănător s'a înaintat din partea Consistorului mitropolitan din Sibiu și Dlui Ministru al Cultelor *Dr. Ioan Lupaș,* la 14 Dec. 1937 sub Nr. 135/937. Iată și cuprinsul acestui protest:

Domnule Ministru,

Consistorul mitropolitan *în ședința de azi, luând în deliberare raportul privitor la reînființarea Episcopiei ort. române în Timișoara, s'a pronunțat pentru menținerea hotărârilor din trecut ale Congresului Național-bisericesc al Mitropoliei noastre, de a se înființa o nouă Episcopie în Timișoara....*

Față de soluția de a se muta sediul episcopal dela Caransebeș la Timișoara, s'au produs protestele credincioșilor interesați, și Consistorul mitropolitan a intervenit din nou în cauză, arătând On. Minister al Cultelor și I. P. Sf. Sale Patriarhului Miron, președintele Consiliului Central bisericesc, că singura soluție corespunzătoare hotărârilor aduse în cauză de către factorii în drept ai Bisericii, este înființarea unei noui Episcopii în Timișoara. Aceasta este dorința întregei biserici ardelene....

Demnitatea bisericii ortodoxe române și mari interese culturale și naționale reclamă imperios înființarea unei noui Episcopii ort. române în inima Bănatului și la granița de vest a țării.

Primiți etc.

[illegible]
arhiepiscop și mitropolit

Cum însă experiența învățase pe oamenii bisericii, că nu te poți aștepta la vreo înțelegere și la vreun sprijin din partea reprezentanților vieții noastre politice, și cum erau în joc interese mari ale bisericii noastre, interese nesocotite de ambiția câtorva oameni fără orizont și fără pricepere, — deși unii dintre ei vor fi fost de bună și de naivă credință, — *Consistorul mitropolitan se adresează direct M. S. Regelui printr'un memoriu* cu Nr. 209 din 16 Dec. 1938, *alcătuit în întregime de I. P. Sf. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan.* Pentru greutatea cuprinsului și pentru efectul acestui memoriu decisiv, îl vom cita în întregime la loc potrivit.

In urma acestui memoriu, lucrările pentru restaurarea episcopiei Timișorii se accelerează și militanții pentru mutarea scaunului dela Caransebeș la Timișoara sunt scoși din arenă.

Ministrul Cultelor *Dr. N. Zigre,* trimite Consistorului mitropolitan o adresă cu Nr. 31829 din 12 Iulie 1939, solicitând propuneri și date pentru o arondare nouă a eparhiilor: Sibiu, Arad, Cluj și Caransebeș, în vederea înființării eparhiei Timișoara. In răspunsul Consistorului mitropolitan Nr. 119 din 29 Iulie 1939, se inzistă pentru crearea unei eparhii noui la Timișoara.[3]

După atâta tergiversare și irosire de energie, deși împrejurările nu erau dintre cele mai potrivite, totuș, pentru a se pune capăt unui capitol trist, pe care l-a înscris în analele vieții noastre de stat felul în care au privit și au tratat guvernele ortodoxe cauza episcopiei ortodoxe a Timișorii, a trebuit rezolvată odată chestiunea într'un fel. Și acesta nu putea fi decât acela propus și supus înaltei aprobări a M. S. Regelui, prin memoriul înaintat de Consisorul Mitropolitan în 1938.

După ce s'a ajuns la o înțelegere în privința arondării celei noi a eparhiilor pentru a se reînființa episcopia Timișorii, tot în legătură cu adresa Nr. 31829 a Ministerului Cultelor, *Consistorul mitropolitan* din ședința secțiilor unite dela *3 Oct. 1939,* trimite acestui Minister ultimul act în cauza episcopiei Timișorii, cu răspunsul concret la cele ce i-le ceruse Ministerul prin adresa Nr. 31829, arătând că *„înființarea unei noui Episcopii la Timișoara este un vechi și statornic deziderat al bisericii noastre și al poporului drept-credincios din Ardeal".*[4]

La scurt timp a urmat apoi reînființarea episcopiei Timișorii prin decretul lege citat.

Inafară de memoriile, adresele și protestele pe cari le-a înaintat Consistorul Mitropolitan, Ministerului de culte în special, și când a fost cazul chiar și Consiliului Central bisericesc precum și unor autorități civile inferioare, el a mai trimis diverse adrese în aceiaș chestiune, Patriarhului, Consiliului Central bisericesc și Eparhiilor ardelene.

In primăvara anului *1932, Sf. Sinod* comunică Consistorului mitropolitan prin adresa Nr. 796/1931 din 20 Aprilie 1932, părerea sa privitoare la rezolvarea chestiunii atât de discutate a episcopiei timișorene, preconizând *strămutarea sediului episcopiei din Caransebeș la Timișoara.* Aceasta era de fapt *părerea sau punctul de vedere personal al I. P. S. S. Patriarh Miron,* care ținea din neștiute pricini la o soluție minoră ca cea cuprinsă în adresa pomenită.

Consistorul Mitropolitan, primind dela Sf. Sinod hotărârea acestuia, o comunică celor două eparhii interesate direct în cauză, a Caransebeșului și a Aradului, prin următoarea adresă Nr. 183 din 7 Iunie 1932, pe care — pentrucă unii s'au smintit din pricina ei — o publicăm în întregime:

Prea Sfințite,

Sf. Sinod prin adresa Nr. 796/931 din 20 Aprilie 1932 ne face cunoscut, că — conform comunicării Sf. Episcopii a Aradului — biserica unită a înființat în Timișoara un vicariat.

Acest fapt ar fi indicând preocuparea bisericii unite, de-a strămuta sediul episcopiei unite dela Lugoj la Timișoara.

Față de această preocupare internă a bisericii unite, biserica ort. română nu poate rămânea indiferentă și în special Mitropolia noastră ardeleană, care de multă vreme reclamă înființarea unei Episcopii în Timișoara.

In situația actuală Sf. Sinod în susamintita adresă preconizează măsura, ce ar trebui luată față de intenția bisericii unite, și anume strămutarea sediului episcopiei dela Caransebeș la Timișoara.

Pentru acest caz însă orașul Timișoara, aparținător Eparhiei Aradului, va trebui alipit Eparhiei Caransebeșului.

Vă rugăm deci Prea Sfințite binevoiți a supune această chestiune deliberării Ven. Consiliu eparhial și a ne comunica concluziile, la care s'a ajuns.

Cu considerare la împrejurarea, că Consistorul mitropolitan va fi convocat la un termen cât mai apropiat, Vă rugăm Prea Sfințite să binevoiți a dispune, ca inforcât mai urgent.

Primiți etc.

Nicolae **T. Petrișor**[1]
arhiepiscop și mitropolit

Sesizat de intențiunile Sf. Sinod, *Consiliul Eparhial din Caransebeș răspunde negativ,* protestând împotriva vreunei astfel de tentative prin actul Nr. 3401 B. din 25 Iulie 1932.

Consistorul mitropolitan, drept răspuns la adresa Sf. Sinod Nr. 796 din 20 Aprilie 1932, *comunică Sf. Patriarhii* prin adresa Nr. 239 din 19 Sept., *răspunsul primit dela Episcopia Caransebeșului, fără nicium comentar.*

Răspunzând și *Consiliul Eparhial din Arad negativ,* prin actul Nr. 4017 din 10 Nov. 1932, Consistorul mitropolitan, cu adresa Nr. 316 din 12 Dec. 1932, trimite în acelaș chip și acest răspuns Sf. Patriarhii.

Intre timp, Sf. Sinod decisese în 2 Dec. 1932, mai bine zis opinase printr'o hotărâre optativă, că ar fi bine să se mute episcopia Caransebeșului la Timișoara. Și opțiunea aceasta o trimite I. P. S. Sale Dr. Nicolae Bălan.

Ea poartă numărul 1431 din 13 Dec. 1932, și are cuprinsul următor:

Inalt Prea Sfințite,

Ca răspuns la adresa Inalt Prea Sfinției Voastre Nr. 239/932, cu frățească dragoste avem onoare a Vă aduce la cunoștință că Sf. Sinod, în ședința sa dela 2 Decemvrie a. c., deliberând asupra chestiunei mutării sediului episcopiei Caransebeșului la Timișoara, față de încheierile consiliului eparhial al acelei episcopii, a hotărât în principiu următoarele:

„Sfântul Sinod constată, în cunoștință de cauză, marea importanță și interesul superior al Bisericii ortodoxe române, de a avea un episcop al său în Timișoara, și care în cazul de față n'ar putea fi altul decât episcopul Caransebeșului, prin mutarea sediului eparhiei sale în marele și importantul oraș Timișoara".

Primiți Vă rugăm Inalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești imbrățișări.

Președinte
Miron **Tit**[2]
Patriarh Director

Ibi m

[1] Ibidem
[2] Ibidem
[3] Arhiva Consist. Mitrop. Dosarul: Episcopia Timișorii.
[4] Adresa Nr. 176/1939 — Arhiva Consist. Mitrop. Sibiu, Dosarul: Episcopia Timișorii.

[1] Ibidem
[2] Ibidem

Luând cunoştinţă Consistorul mitropolitan de hotărârea aceasta, o trimite în copie însoţită de adresa *Nr. 335* din 20 Dec. 1932, episcopiilor: Caransebeş şi Arad. Iată cuprinsul adresei însoţitoare:

Prea Sfinţite!

In legătură cu adresa noastră Nr. 183|1932, cu privire la mutarea sediului Episcopiei Caransebeşului la Timişoara, avem onoarea a Vă comunica aci anexat în copie adresa Nr. 1431 din 13 Dec. 1932 a Sfântului Sinod, pentru a lua cunoştinţă de hotărârea, ce s'a adus în această cauză.

Primiţi etc.

Nicolae **T. Petrişor** [1]

arhiepiscop şi mitropolit

Citând în întregime aceste *„trei acte valoroase" în legătură firească cu împrejurările cari le-au produs şi cari le explică autentic,* şi adecă: actul *Sf. Sinod Nr. 1431* din 13 Dec. *1932*, apoi cele două adrese ale *Consistorului mitropolitan* din Sibiu *Nr. 183* din 7 Iunie *1932* şi *Nr. 335* din 20 Dec. *1932*, nu putem trece cu vederea faptul că ele au mai fost utilizate şi citate, dar nu în întregime, şi nu în vreo legătură firească a lor cu împrejurările cari le-au produs şi cari le definesc sensul real. *Toate aceste acte au mai fost publicate într'o broşură apărută recent.*[2]

In această broşură, al cărei autor după titlurile depe copertă pare a ne fi coleg, prin felul în care se citează şi se utilizează numitele acte, se comite *un fals* regretabil mai ales sub condeiul cuiva care ar trebui să aibe şi de fapt, iar nu numai formal titlurile ce ni-le arată; care ar trebui să fie, nu să se arate a nu fi ceiace şi zice că este.

Autorul broşurei cu pricina nu procedează corect; nu citează în întregime actul Nr. 183 din 7 Iunie 1932 al Consistoriului mitropolitan, şi aceasta o face *cu un tâlc*, cu tâlcul publicării tustrelelor acte în ordinea şi în legătura de idei în cari le publică, şi tocmai tâlcul acesta îl împiedeca să publice în întregime primul act al Consistorului mitropolitan, pentrucă dacă publica şi ceiace a lăsat afară, atunci actul nu se mai potrivea şi nu mai servea tâlcului pe care vrea să-l dea *în mod complet fals şi cu rea credinţă autorul. Deci se face vinovat de incorectitudine.*

Să vedem mai deaproape cum a procedat d-sa. După chiar în paginile 32-33 ale broşurei sale, scuză atitudinea rezidentului regal Al. Marta în chestiunea episcopiei Timişorii, ne declară cu desăvârşită seninătate şi inocenţă, că dânsul n'a intenţionat să facă, ceiace face în realitate prin câteva sire anterioare, că a scris probabil i-se va fi lăsat pradă. Iată ce zice vrând să ne facă să-l credem probabil: „Departe de mine gândul de a scuza atitudinea de mai nainte a rezidentului regal Al. Marta, în această prea importantă problemă" [3].

Oricât de departe va fi fost un astfel de gând de d-sa, fapt este că înfăptuirea lui i-a fost foarte aproape, căci precede chiar numai cu un şir, această declaraţie care vrea să fie o scuză a lucrului a cărei săvârşire o regretă.

Mai departe — probabil vrând s'o spună într'un aliniat nou —, autorul le vorbeşte *cu tâlc* adânc cetitorilor, în felul următor: *„Spre a nu lăsa în nedumerire pe cei ce încă n'au avut posibilitatea să cunoască toate laturile problemei, care a angajat în luptă conştiinţele bănăţene, lăsăm să urmeze trei acte valoroase, al căror cuprins va avea darul să risipească anumite bănueli, restaurând adevărul în toată puritatea lui".*

De fapt, felul în care face întroducerea la cele trei acte şi-apoi felul în care le citează, are darul să risipească orice bănuială că ar fi lucrat corect, şi restaurează în toată puritatea lui adevărul, că *dânsul comite un fals, care consistă în următoarele:* Dânsul citează cu anumite sublinieri, actul prim al Consistorului mitropolitan Nr. 183/932, prin cari sublinieri *vrea să scoată în evidenţă că şi Consistorul mitropolitan şi chiar I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului,* ar *fi împărtăşit oare cândva ideia minoră a strămutării sediului episcopiei dela Caransebeş la Timişoara.* Dânsul poate falsifica sensul acestui act, prin sublinierile pe cari le face, numai pentrucă nu citează şi acea parte din act, care tocmai trebuia subliniată şi care spune: *„şi în special Mitropolia noastră ardeleană care de multă vreme reclamă înfiinţarea unei Episcopii în Timişoara". Deci un nou fals,* căci o amputare dintr'un act spre a servi o tălmăcire falsă e tot atât de culpabilă ca şi însuş falsul pe care-l serveşte. Acest pasagiu subliniat de noi nu mai are nevoe de niciun comentar; din el rezultă prea limpede că *Mitropolia* recte şi centrul Mitropoliei, *Consistorul mitropolitan în frunte cu Mitropolitul, în special, au reclamat înfiinţarea* unei *episcopii la Timişoara, dar nu mutarea alteia acolo.*

In al doilea act al Consistorului mitropolitan Nr. 335/932, autorul pomenit face acelaş gen de sublinieri, în acelaş scop, adecă spre a face pe cei ce într'adevăr nu cunosc lucrurile, nu să se lămurească, ci să se informeze greşit, şi să-şi formeze păreri greşite, cari probabil ar putea scuza anumite atitudini de fapt greşite, şi ar putea eventual servi anumite interese şi intenţii nemărturisite.

In tot cazul şi din sublinierile acestui act, rezultă că autorul vrea să zică: uite, vedeţi Dv. compatrioţi onorabili, că nu numai rezidentul Al. Marta a greşit, şi nu numai ceilalţi timişoreni cari împreună cu dânsul au cerut *mutarea* episcopiei din Caransebeş la Timişoara, ci iată şi Consistorul mitropolitan din Sibiu, ba chiar şi Mitropolitul Ardealului, au fost în aceiaş greşală. Prin urmare, nu vă miraţi că a greşit rezidentul nostru şi cei împreună cu dânsul, şi nu credeţi nicidecum că alţii ar fi fost mai buni, ar fi avut o atitudine superioară acestora! Au greşit toţi, au greşit şi ei! E totul explicabil şi scuzabil! Şi-apoi dacă este aşa, apoi vedeţi că dacă n'a triumfat punctul de vedere al dlui rezident, n'a triumfat nici al celor dela Sibiu!

Dl autor nu vrea dintr'o „mândrie specific bănăţeană" (vorbele d-sale) să lase cumva *să afle Bănăţenii, că* uite aşa s'au întâmplat lucrurile: *A căzut punctul de vedere al dlui rezident Al. Marta şi al altor timişoreni, şi a triumfat punctul de vedere al celor din Sibiu.* Autorului, şi se vede că multora, nu le place că s'a întâmplat astfel, şi-atunci e bine — au socotit dlor — să amestece şi pe alţii în aceleaşi ape, ca nu cumva să fie văzuţi aceia în altă lumină potrivită ţinutei lor cu totul alta, şi lumea să tragă apoi concluzii în consecinţă.

Falsificarea sensului celor două acte este evidentă şi ea se confirmă şi prin următoarele consideraţiuni.

Autorul după ce citează cele două acte, cu sublinierile sale tendenţioase, mai induce şi *actul Sf. Sinod* cu Nr. 1431 din 13 Dec. 1932, care într'adevăr decide optativ *mutarea* episcopii din Caransebeş la Timişoara.

Să se observe deci gradaţia; deşi în ordine cronologică actul acesta precede pe acela al Consistorului mitropolitan cu Nr. 335/932, totuş, potrivit tâlcului cu cari le citează, îl aşează la urmă, pentrucă aşa cere gradaţia dovezilor. Intâiu se arată şi se recunoaşte că au greşit timişorenii în frunte cu dl Al. Marta, dar această greşală e scuzabilă, căci uite, au greşit şi forurile superioare ale bisericii, întâiu Consistorul mitropolitan, apoi Mitropolitul şi'n fine chiar şi Sf. Sinod. Prin urmare vedeţi că suntem toţi o apă şi-un pământ; totuş, dintre toţi, cel mai bun este dl rezident, care n'a greşit mai mult decât au greşit autorităţile bisericeşti, şi pentrucă [illegible] impunea conştiinţa de român şi de creştin ortodox, iată d-sa ne-a dat episcopia Timişorii, dânsul singur e ctitor. Restul nimic.

Aceasta este schema argumentării cu nesocotirea raţionamentului, pe care ne-o prezintă ca pe-o mostră rară, broşura care nu trebuia scrisă chiar aşa cum s'a scris.

Cel care a scris broşura era în drept să citeze actul Sfântului Sinod în scopul în care l-a şi citat, dar nu avea şi nu are niciun drept să falsifice sensul unor adrese ale Consistorului, citându-le incomplet, într'o legătură nefirească de idei şi subliniind insinuant şi cu rea credinţă, ceiace n'avea nimic din sensul pe care vrea să-l fabrice dânsul prin sublinieri.

D-sa, care a mai publicat multe acte în legătură cu episcopia Timişorii [1]) şi lucrul acesta presupune că dânsul va fi cetit actele acelea toate şi deci cunoaşte prea bine, din cercetări proprii, că *niciodată nici Consistorul mitropolitan şi cu atât mai puţin I. P. S. Mitropolit Nicolae dela Sibiu, nici măcar în glumă n'au admis, necum să şi ceară mutarea episcopiei din Caransebeş la Timişoara.*

Acest lucru rezultă cu prisosinţă şi din actele citate până aici ale Consistorului mitropolitan şi ale I. P. S. Sfinţitului Mitropolit Nicolae al Ardealului. Se va vedea aceasta şi din actele cari urmează mai la vale, şi mai ales se vede pe deasupra oricărei îndoeli, din însăşi legătura firească a celor două adrese cu împrejurările cari le-au produs şi cari le explică real.

Ce cuprinde prima adresă a *Consistorului mitropolitan cu Nr. 183/932? O simplă comunicare făcută de către un organ competent unor oficii bisericeşti în subordine în baza unei adrese trimise acestui organ de altul superior,* cu *obligaţia firească a fi transmis pe cale ierarhică oficiilor pe cari le privea cuprinsul adresei. E în cuprinsul adresei vreun element din care să rezulte însuşirea de către Consistor şi Mitropolit a planului sau a soluţiei sugerată de Sf. Sinod şi pe care o comunica celor două eparhii? Nu e nimic, decât sublinierile tendenţioase ale celui ce le-a făcut.*

Din contra, în actul cu Nr. 183/932 al Consistorului mitropolitan se aminteşte că Mitropolia a ţinut în special să înfiinţeze o episcopie nouă la Timişoara, ceiace exclude acceptarea ideii cu mutarea celei din Caransebeş la Timişoara.

Actul cel de al doilea cu Nr. 335/932 al aceluiaş Consistor mitropolitan, e şi mai simplu şi mai clar. *O simplă adresă prin care un oficiu intermediar care face legătura între unul superior şi altele inferioare, comunică o hotărâre a celui superior celor inferioare spre opinare, fiind ele cele interesate şi având acest drept de opinare.*

Din faptul că ai transmis o propunere sau o hotărâre, pe care aveai obligaţia s'o transmiţi, se poate oare deduce că ai şi aderat la ea? Şi mai ales când se ştie că niciodată n'ai schiţat nici măcar un gest de toleranţă pentru ea? Ce logică impecabilă, la cei cari pot trage astfel de concluzii, cum face şi autorul broşurei turnate par'că la comandă, ca o încălţăminte ce trebue să servească unui anumit picior, şi poate unor anumite ambiţii, scaune de domnie, glorie, etc.

Este şi uşor de înţeles de altfel că, Consistorul mitropolitan, în nişte adrese prin cari trebuia să comunice simplu o hotărâre, nu putea să se preteze la a-i îndemna pe cei vizaţi să se pronunţe pentru sau contra celor ce le transmitea prin respectivele adrese, potrivit părerii pe care şi-ar fi dat-o Consistorul.

Autorul care a avut ocazia să cunoască „toate laturile problemei", nu s'ar putea scuza cu lipsa de informaţii asupra ei şi asupra atitudinei oamenilor şi a instituţiilor. Şi-atunci putea avea darul să se scutească de bănueli şi de lapidarea cu care răsplăteşte adevărul pe cei ce nu-l respectă, şi'n loc să ne fi prezentat un adevăr trucat în toată puritatea lui, ne putea prezenta adevărul adevărat, lucru la care era obligat de însăşi calitatea sa dublă indicată pe coperta broşurii.

E mai culpabil cel ce cunoaşte adevărul şi-l vinde pe neadevăr, decât cel ce nu-l cunoaşte bine şi face la fel.

— După ce s'a comunicat eparhiilor interesate hotărârea Sf. Sinod privind mutarea episcopiei din Caransebeş la Timişoara, *cele două eparhii au protestat contra ei arătând că-şi menţin punctul lor de vedere* acela *al restaurării* sau al înfiinţării unei episcopii noi la Timişoara. Atât eparhia Caransebeşului cât şi a Aradului au luat aceiaş atitudine.

Consistorul mitropolitan, având la mână protestele celor două eparhii, le trimite cu o adresă Nr. 55/933 Sf. Sinod, în care cetim următoarele:

Părerea noastră este că între actualele împrejurări, schimbarea sediului episcopiei de Caransebeş nu se poate realiza.

Primiţi etc.

Nicolae [1]

arhiepiscop şi mitropolit

Din *această propoziţiune, care în actul original e scrisă de însuş I. P. S. Mitropolit Nicolae,* se vede foarte bine că nici Consistorul şi nici I. P. S. Mitropolit nu erau pentru mutare. Prin propoziţiunea citată se infirmă şi mai bine cele ce voise broşura pomenită să ne facă să le vedem în citatele acte: 183/932 335/932 ale Consistorului mitropolitan.

Reprezentând acelaş statornic punct de vedere, Consistorul mitropolitan trimite Consiliului Central bisericesc două adrese în anul *1935* din cari ne permitem iarăş a cita spre documentare unele părţi. Primul este trimis cu Nr. *39 din 12 Martie 1935* şi'n el se vorbeşte astfel:

Din cele expuse aci este evident, că dorinţa nemuritorului Mitropolit Andrei Şaguna şi voinţa bisericii noastre ardelene, exprimată în hotărârile congreselor naţional-bisericeşti, a fost, ca în oraşul Timişoara să se înfiinţeze o nouă Episcopie, continuatoare a vechei Episcopii ort. române din această localitate...

Consistorul mitropolitan potrivit îndrumărilor primite prin hotărârile congresuale, va cere totdeauna reînfiinţarea Episcopiei în Timişoara.

Nicolae [2]

arhiepiscop şi mitropolit

Al doilea, cu Nr. 247 din 28 Sept. 1935, are următoarele părţi importante în cuprins:

Vă rugăm Inalt Prea Sfinţite, ca, întrucât Ven. Consiliu central bisericesc va aduce această chestiune în deliberarea actualei sesiuni ordinare a Congresului Naţional-bisericesc, propunerea să fie făcută în sensul înfiinţării unei episcopii noi cu sediul în Timişoara....

Prin glasul acestor Congrese s'a pronunţat întreagă biserica noastră ardeleană şi nici când nu s'au găsit opinii cari să preconizeze mutarea sediului unei Episcopii dintre cele existente, — fie a Caransebeşului, fie a Aradului, — la Timişoara...

Reprezentanţii mitropoliei noastre ardelene numai în acest senz înţeleg să dea sprijinul lor în rezolvirea acestei chestiuni.

Nicolae [1]

arhiepiscop şi mitropolit

In *1936* trimite Consistorul mitropolitan o nouă adresă Consiliului Central bisericesc, cu Nr. 317/936 21 Sept. deodată cu cea trimisă tot atunci şi Ministerului de culte. Cuprinsul acesteia este următorul:

[1] Ibidem.

[2] în broşura: Rezidentul regal Alexandru Marta în slujba Banatului, de Pr. Gh. Cotoşman, Caransebeş 1940.

[3] Gh. Cotoş an o. c. p. 33.

[1] în cartea: Bănăţenii şi episcopia Timişorii. Caransebeş 1938.

[1] Ibidem.

[2] Ibidem.

[3] Ibidem.

Multă bucurie a coborât printre noi şi faptul, că Prea Cuvioşii părinţi *Teodor Scorobeţ* şi *Veniamin Nistor* au fost aşezaţi, în ziua Invierii, întru protosingheli. Cunoscuţi pentru blândeţea lor, pentru bunătatea sufletească adevărat creştinească şi pentru alte multe podoabe duhòvniceşti ce le împrejmuiesc fiinţa, nouii noştri monahi pot primì darul dragostei noastre şi al dorirìlor curate spre bună şi îndelung înzilită viaţă.

A doua zi de Paşti a predicat, cu avânt tineresc, păr. diacon *Constantin*, iar în a treia credincioşii au sorbit părinteştile învăţături din pastorala neobosibului şi luminatului nostru Arhipăstor Nicolae.

Cade-se a sublinia şi măestria cu care a cântat, în toate zilele, corul catedralei còndus de părintele prof. *Gh. Şoima*.

Cu sufletul reînălţat şi cu puteri noui putem nădăjduì iarăşi la fapte bune şi viaţă adevărat creştinească. Şi cum n'am avea această nădejde curată, când încredinţaţi suntem că „Hristos a înviat?".

D. Călugăr

A fost apostolul Toma necredincios?

Plecând dela cuvintele evangheliei dela Ioan 20, 25 — «*de nu voi vedea în mânile Lui semnul cuielor şi de nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi de nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede*», — mulţi cititori ai Bibliei învinovăţesc pe apostolul Toma de necredinţă.

Nu de mult am auzit pe un preot spunând, într'o predică: „să nu fim necredincioşi ca Toma, care a cerut cu încăpăţânare probe despre învierea Domnului".

In cele ce vor urma, voi încerca să arăt dacă apostolul Toma a fost sau nu necredincios; iar dacă n'a fost, cum se poate privì atitudinea sa, negativă faţă de mărturisirea învierii Domnului de către ceilalţi apostoli?

Nici un act, din puterea dumnezeiască a Mântuitorului Iisus, n'a fost atât de extraordinar ca învierea Sa din morţi.

Minunile lui Iisus, cu privire la obiect, sânt de două feluri: minuni făcute cu alţii, şi minuni făcute cu Sine. Intre minunile făcute cu alţii, se înşiră în primul rând, vindecările de boli incurabile şi învierile din morţi. Iar dintre minunile făcute cu Sine, cea mai mare, minunea minunilor, este învierea Sa din morţi.

Ceeace le deosebesc, dând unora un caracter mai nepătrunzibil decât celorlalte, e că la minunile de felul întâi una e persoana asupra căreia se lucrează şi alta care lucrează, câtă vreme la minunea învierii Sale din morţi Iisus e şi obiectul asupra căruia se lucrează, şi subiectul care lucrează. Şi *una* e a lucra asupra altuia, şi *alta* e a lucra asupra ta însuţi.

Iisus a tămăduit şi a înviat pe alţii ca fiinţă vie. Pe Sine însă, deşi mort, se redă vieţii, lucrând asupra Sa, — fapt care a făcut pe apostolul Toma să se creadă, cu toată mărturia fraţilor săi, în faţa unui act cu neputinţă de crezut.

Toma pare a cădea, totuşi, sub acuza de necredinţă. Nu văzuse el atâtea minuni săvârşite de Mântuitorul, prin care s'a putut încredinţa despre puterea Sa dumnezeiască? Cum totuşi se îndoeşte acum de puterea Mântuitorului?

In judecata sa, Toma cu greu îşi putea închipuì cum Iisus, deşi mort, lucrează asupra corpului Său, redându-l vieţii. Nu era în stare să-şi explice faptul, — aşa cum s'a lămurit mai târziu în Sfintele sinoade — că Mântuitorul făcea aceasta, în baza *minunii ipostatice*.

Indoeala apostolului Toma nu este necredinţă.

Căci necredinţă înseamnă respingere cu încăpăţinare a unui adevăr mărturisit de Biserică.

Toma n'a avut astfel de necredinţă. Aceasta o dovedeşte, el însuşi, prin cuvintele: „Domnul meu şi Dumnezeul meu".

Cuvintele: „nu fi necredincios, ci credincios", spuse de Iisus lui Toma, îi pun în vedere o atitudine ce trebue s'o observe în viitor, şi nu indică mustrare adusă apostolului.

Apostolul Toma a avut o atitudine de îndoeală trecătoare, nu de necredinţă, faţă de învierea lui Iisus.

Dumineca primă, după Sfânta Inviere, se numeşte „a Tomii" nu spre a arăta o slăbiciune a apostolului, ci pentru a mărturisì lumii adevărul învierii lui Hristos, recunoscut de apostolul Toma prin cuvintele: „Domnul meu şi Dumnezeul meu".

Pr. **Petru Comaniţă**

Nr. 4086/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Păr. Nicolae Georgescu, din Streiu-Săcel, decedat la 28 Martie 1940, în baza § 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 50.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 13 April 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Zece Mai

Vineri în 10 Mai prăznuim sărbătoarea naţională a independenţei României şi consolidarea ei sub binecuvântata cârmuire a glorioasei noastre Dinastii.

La toate sfintele altare se va slujì Doxologia şi se vor evoca actele de înalt patriotism ale generaţiilor de înaintaşi şi, strâns uniţi în jurul Tronului Maiestăţii Sale Regelui nostru Carol al II-lea, să rugăm pe Dumnezeu să ia sub ocrotirea Sa pe Rege, Ţară şi popor.

Cucernicii preoţi şi credincioşi îşi vor da concursul lor la programul de serbare al organelor civile şi militare.

Sibiu, 1 Mai 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Fapte de merit. Dela membrii F. R. N. din municipiul *Sibiu* s'a colectat pentru cantinele şcolare din acest municipiu suma de 114.340 lei. — Pr. Ioan *Chioariu* adm. par. în Sibiu-Sub. Inferior I a strâns, prin contribuţia Soc. Femeilor Ortodoxe din localitate, suma de 18 mii lei pentru ajutorarea familiilor sărace ale concentraţilor. — Dl *Ioan Matei*, membru în consiliul superior al F. R. N., a dăruit comunei Sebeşul de Sus 20 mii lei pentru înzestrarea bisericii ortodoxe, şi 30 mii lei pentru sporirea fondurilor culturale ale numitei comune. — Membrii gărzii naţionale din jud. *Târnava Mică* au semnat, pentru înzestrarea armatei, 3 milioane 25 mii de lei, şi au trimis 1461 articole de îmbrăcăminte ostaşilor dela graniţe.

O delegaţie a bisericii anglicane a sosit, săptămâna trecută, la Bucureşti. Delegaţia, compusă din P. S. episcop al Gibraltarului, P. S. episcop al Southwarkului, a făcut vizite autorităţilor bisericii noastre ortodoxe. Aceeaş delegaţie se va duce la Belgrad, Sofia şi Atena, unde se vor ţinea conferinţe anglo-ortodoxe, asemenea celei din Bucureşti dela 1935.

Pentru cântăreţii săi. Arhiepiscopia din Chişinău a trimis o adresă către Rezidenţa ţinutului Nistru, cerând ca toţi cântăreţii să fie scutiţi de plata impozitului profesional, având în vedere că situaţia materială a acestor slujbaşi este din cele mai grele.

Cursurile de vară ale Universităţii Populare „Nicolae Iorga" din Vălenii-de-Munte, se vor ţinea şi anul acesta între 15 Iulie şi 15 August, sub conducerea directă a dlui profesor Nicolae Iorga. In timpul cursurilor va funcţiona o cantină şi cămin pentru băeţi şi fete. Costul este de lei o mie cinci sute de persoană la cantină, şi lei două sute pentru cămin (pe întreaga lună). Inscrierile se fac pe adresa următoare: Universitatea populară „Nicolae Iorga", Bdul Schitul Măgureanu Nr. 1, Bucureşti I, unde se află Secretariatul Universităţii. Ca subiect principal, pentru conferinţele anului acestuia, dl profesor Iorga indică: „Condiţiile colaboraţiilor internaţionale".

Situaţia bisericilor şi clerului dela noi. Dăm următoarele cifre, după revista bisericească „Viaţa adevărată": Avem 1 patriarh, 6 mitropoliţi, 19 episcopi, 7967 parohii rurale, 813 parohii urbane (în total 8780 parohii), 8269 biserici parohiale, 2188 biserici filiale, 164 capele, 49 paraclise, 65 capele şcolare, (în total 10.735 biserici), deservite de 9067 preoţi, din cari: 45 sânt doctori în teologie, 2440 licenţiaţi în teologie, 2087 cu Academie teologică, restul cu seminar superior sau inferior.

— Situaţia diferitelor culte, după aceeaş revistă, este: Din totalul de 19 milioane suflete, cât a înregistrat ultima statistică, am avea:

1. Ortodocşi 14 milioane, cu 8736 preoţi, deci *1 prèot la 1603 suflete*; — *2. Greco-catolici* (uniţi) 1.300.000 cu 1737 preoţi, deci 1 preot la *740 suflete*; — *3. Romano-catolici* 1.200.000 cu 774, deci 1 preot la 1550 suflete; — *4. Reformaţi* (calvini) 700.000 cu 867 pastori, deci 1 pastor la 807 suflete; — *5. Luterani* 400.000 cu 296 pastori, deci 1 pastor la 1351 suflete; — *6. Unitari* 70.000 cu 127 pastori, deci un pastor la 597 suflete; — *7. Musulmani* 170.000 cu 287 hogi, deci 1 hoge la 1603 suflete. — Mai sânt: evrei 1 milion; armeni 10.000; lipoveni 50.000; baptişti 60.000; alte secte 40.000.

Polonia, partea ocupată de ruşi, avea 383 biserici ortodoxe. Din acestea au fost confiscate 149 de autorităţile sovietice; distruse au fost 183; au mai rămas 51, — raportează o revistă din Iugoslavia.

Biserica ortodoxă rusă din Danemarca a trecut sub ascultarea Patriarhului României.

Conferinţa de primăvară a preoţimii din protopopiatul Haţegului s'a ţinut în 11 şi 12 April 1940. Toţi preoţii, fără excepţie, au fost prezenţi. După serviciul divin şi invocarea Duhului şi după parastasul pentru protopopii şi preoţii morţi din protopopiat, Păr prot. Ier. Ciocan, într'o cuvântare emoţionantă, subliniază vremurile prin care trecem şi răspunderea mare ce o are preoţimea în faţa conştiinţii proprii şi a istoriei.

Urmează referatele: Iniţiative de organizare pentru promovarea vieţii re-

---

Venerat Consiliu Central!

Cu referire la adresa Ven. Consiliu Nr. 9330/935, cu care ne înaintaţi hotărîrea Congresului Naţional-Bisericesc cu prtvire la înfiinţarea unei noi Episcopii în Timişoara, avem onoarea a vă face cunoscut, că Consistorul mitropolitan în şedinţa de azi deliberând asupra raportului prezentat cu privire la înfiinţarea Episcopiei din Timişoara, respective mutarea sediului Episcopiei Caransebeşului la Timişoara, a decis că menţine concluzele anterioare ale Congresului Mitropoliei Ardealului de a se înfiinţa în Timişoara o episcopie **nouă.**

Aducându-vă la cunoştinţă această hotărîre a Consistorului mitropolitan, vă rugăm să binevoiţi a lua dispoziţiile cuvenite pentru a se putea realiza o veche hotărîre a organelor bisericeşti competente din cuprinsul Mitropoliei noastre ardelene.

Nicolae[1]
arhiepiscop şi mitropolit

Din cele până aci expuse, se poate constata, că pe cât de fermă şi de statornică a fost atitudinea tuturor Congreselor Naţional-bisericeşti stăruind mereu pentru reînfiinţarea vechei Episcopii din Timişoara şi refuzând constant ideia unei mutări de scaun dintr'altă parte la Timişoara, tot pe atât de fermă şi de statornică a fost şi atitudinea identică a Consistorului mitropolitan din Sibiu şi a preşedintelui său dela 1920 încoace, a I. P. Sfinţitului Mitropolit Dr. Nicolae Bălan.

Cele spuse mai nainte în concluzie la cercetarea atitudinei pe care au avut-o Congresele Naţional-bisericeşti, sunt valabile întocmai şi la locul acesta cu privire la atitudinea Consistorului mitropolitan şi a I. P. Sfinţitului Mitropolit Nicolae.

3. Atitudinea I. P. S. Sale Dr Nicolae Bălan Mitropolitul Ardealului

In ce priveşte atitudinea şi rolul pe care l-a avut I. P. S. Mitropolit Nicolae dela Sibiu, în chestiunea episcopiei timişorene, pentru a ne forma o imagine distinctă despre aceasta, vom reaminti datele şi elementele cari le-am văzut împrăştiate în acţiunile Congreselor Naţional-bisericeşti şi ale Consistorului mitropolitan, completându-le cu unele ce nu se găsesc printre acelea.

Fără nici o teamă de a greşi, sau de a exagera trebue să spunem, că de fapt atât prin Congrese cât şi prin Consistorul mitropolitan, s'a manifestat şi s'a impus nu numai atitudinea unor corporaţiuni bisericeşti mature, ci şi atitudinea înaltului ierarh.

Toată lumea ştie că atât la Congresele postbelice cât şi la Consistorul mitropolitan, cuvântul cel mai greu şi hotărâtor l-a avut în cauzele importante ale bisericii, I. P. S. Mitropolit Nicolae.

Atitudinea I. P. S. Sale, s'a impus pe deasupra oricărei discuţii, pentrucă se întemeia pe cel mai firesc punct de vedere, pe cel mai corespunzător nevoilor reale ale bisericii şi ale neamului nostru, încât el trebuia să triumfe oricâte piedeci i-ar fi pus cineva. Cine reprezenta şi încarna un punct de vedere superior al intereselor bisericii şi nu al intereselor sale personale şi nici ale vreunui pâlc minor, nu putea să aibă un rol atât de mic şi de neînsemnat în rezolvarea chestiunii episcopiei timişorene, încât să fie trecut cu vederea ca şi când nici n'ar fi existat, sau să fie prezentat într'o postură direct opusă aceleia în care se găsea de fapt[1], pe câtă vreme toţi cei cari n'au făcut decât să-l secondeze uneori, sunt declaraţi ctitori, făcători de minuni etc[2].

De fapt Consistorul mitropolitan cu deosebire, a lucrat tot după îndrumările sigure ale I. P. S. Sale. *Atitudinea sa a fost şi a Consistorului şi nu invers.*

Am văzut atitudinea Congreselor şi a Consistorului mitropolitan, şi aceasta este concludentă şi pentru atitudinea Inalt Prea Sfinţiei Sale care a prezidat desbaterile în congrese şi a iscălit toate *memoriile, adresele, şi protestele trimise de Consistor în cauza episcopiei timişorene.* Alcătuirea acestor acte s'a făcut după îndrumările I. P. S. Sale şi sunt în egală măsură *reprezentative pentru părerea şi atitudinea sa.*

In special însă mai trebue să menţionăm spre completare următoarele:

I. P. Sfinţitul nostru Mitropolit ţinea prea mult la şagunism şi la desăvârşirea lui, ca să poată să se'mpace cumva cu gândul de a renunţa la vre-o iotă sau cirtă din testamentul Marelui Şaguna. Acest lucru îl afirmase în faţa Congresului Naţional-bisericesc, care-l alesese Mitropolit în *1920*[3] şi-şi luase atunci un angajament pe care nu l-a desmințit prin nimic. Nu-l putea desminţi nici în cauza episcopiei Timişorii, a cărei restaurare Şaguna o lăsase urmaşilor ca pe-o obligaţiune testamentară.

O dovadă nouă a acestei atitudini, pe lângă cele văzute în legătură cu acţiunile Congreselor şi a Con-

[1] Ibidem.

[1] Astfel a făcut dl Gh. Cotoşman în cartea: Bănăţenii şi Episcopia Timişorii, passim, şi'n broşura sa despre Rezidentul Al. Marta.

[2] Acelaş autor în cărţile pomenite se pretează la uneie ca acestea.

[3] Dr. Nicolae Bălan: Cuvântări. Sibiu 1921 p. 1 sq.

ligios culturale în protopopiat, referent: Păr. St. Păcurar din Ruşi.

In legătură cu cartea „Pocăinţa" se citesc referatele preoţilsr Iuliu Tirlnescu din Boşorod, Octavian Medrea din Streiu Plopi şi Ilie Stefanie din Nucşoara. Au urmat:

Vecernie şi meditaţia de pregătirê pentru mărturisire rostită de păr. Oct. Armean-Sălaşul de sus cu textul „Mergeţi şi vă arătaţi preoţilôr..." (Luca 17, 14) după care toţi preoţii s'au mărturisit.

A doua zi: liturghia înainte sfinţită cu meditaţia pentru pregătire de împărtăşire, rostită de păr. Leonte Dâncescu Sântămăria de piatră, cu textul „Iar a mai trimis alte slugi..." (Mat. 22, 4) după care toţi preoţii s'au împărtăşit. Darea de seamă, despre activitatea preoţimii din anul 1939, constată că vitregia timpurilor a stingherit activitatea aceasta. S'au alcătuit cercurile religios culturale pe 1940 cu un ales program de activitate. S'au ascultat apoi referatelê prezentate, şi s'au discutat problemele: organizarea societăţilor religios culturale, problema învăţământului religios în şcoala primară, activitatea preoţimii în străjerie şi în premilitărie, ajutorarea familiilor celor concentraţi, ofensiva agricolă, întărirea moralului şi trezirea conştiinţei naţionale. — Pr. *I. T.*

Activitatea Reuniunii de femei din Fântâna, prot. Cohalm. Nu facem, prin aceste rânduri, act de mândrie sau de laudă, ci cu modestia de care s'a condus societatea „Reuniunea femeilor ortodoxe din parohia Fântâna" în tot timpul activităţii ei rodnice, subliniem câteva fapte, ale societăţii, din ultimul timp. Participând regulat la întruniri şi în special la acelea din sfântul post al Paştilor, sub conducerea dnei Elena Comaniţă, membrele societăţii au învăţat din conferinţele rostite de preşedintele de onoare, parohul locului, că, în aceste vremuri de grele încercări pentru toţi fiii pământului, numai apropierea „cu frică şi cu cutremur" de sfântul Altar al lui Hristos poate să ne aducă izbăvirea. Au mai învăţat că virtuţile alese ale sufletului sânt dragostea şi mila faţă de semenul în necazuri. Dar teoria oricât de înaltă ar fi, este fără preţ, dacă nu-i însoţită de fapte. Acest adevăr l-au înţeles membrele Reuniunii, de-aceea, după cê s'au împărtăşit cu trupul şi sângele lui Hristos, arătând c'au înţeles cuvintele păstorului sufletesc, „de a se apropia de masa sfântă a Altarului", au hotărât să contribue din fondul rezervat pentru înfrumseţarea unui locaş nou de închinare, cu suma de 4000 (patru mii) lei pentru cumpărarea unor sfinte odăjdii. Gândul lor caritativ s'a întins mai departe: la soldaţii străjuitori ai hotarelor ţării. Astfel au hotărât ca din pânza lucrată cu mâna lor să se coasă efecte dê îmbrăcăminte pentru aceşti fii ai ţării. Efectelê lucrate pe cheltuiala preşedintei, — 15 perechi — s'au trimis înainte de Paşti. Şi ca să facă pe aceşti fraţi, îndepărtaţi de căminele lor, să simtă bucuria Sf. Paşti, le-au trimis şi alimente, cu tradiţionalele ouă roşii. Fără să amintesc alte ajutoare mai mici, făcute atât sfintei biserici şi fiilôr ei lipsiţi, aduc membrelor Reuniunii calde mulţumiri, rugând pe Dumnezeu să le răsplătească pentru munca ce-au depus şi-o vor mai depune în folosul bisericii Sale. — Pr. *P. C.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 5 Mai 1940, va predica P. C. Sa Protosincelul *Teodor Scorobeţ.*

Conferinţa dlui prof. univ. Ioan V. Gruia. Duminecă 5 Mai, ora 18, se va ţinea în sala prefecturii judeţului Sibiu conferinţa dlui profesor universitar *Dr. Ioan V. Gruia* dela Facultatea de drept din Bucureşti, despre «*Statul român autoritar*». Distinsul conferenţiar este unul dintre cei mai de seamă jurişti ai ţării. Autor al „Constituţiei Regele Carol II-lea", alături de dl prof. Istrate N. Micescu, şi tot prin dânsul s'a elaborat „Noua lege administrativă" a ţării. Dl prof. Gruia este în timpul de faţă şi profesorul de drept al Marelui Voevod Mihai. — Publicul sibian este invitat a participa la această conferinţă.

La legatul Dumitru şi Paraschiva Sârbu, al fondului căminului pentru bătrâni al Societăţii române de înmormântare din Sibiu, dl Dumitru Sârbu întemeietorul legatului a dăruit 200 lei. Pentru acest creştinesc dar mulţumeşte preşedintele societăţii.

CARŢI ŞI REVISTE

Sfântul Teodor Studitul, viaţa, activitatea şi operele sale, de Arhim. *Athanasie Dincă,* Bucureşti, Tip. „Carpaţi", 1940. Pag. 99. Lei 50.

Cartea de faţă vrea să aducă „tinerilor teologi şi fraţilor călugări o sfielnică icoană despre viaţa, activitatea şi operele sfântului Teodor Studitul", învăţatul călugăr din veacul al 8-lea şi apărătorul neînfricat al creştinătăţii în vâltoarea luptelor pentru cinstirea icoanelor.

Părintele Arhim. Athanasie Dincă doreşte, ca lucrarea sa să fie prilej de cunoaştere pentru neştiutori şi îndemn pentru cei ce vor dori să facă mai mult.

Prea Cuviosul Teodor Studitul, care merită să fie cunoscut mai de aproape şi în scrisul românesc, este prezentat în acest studiu temeinic şi îngrijit, începând cu copilăria şi tinereţea sa, şi continuând cu luptele în apărarea credinţei şi împotriva cinstitelor icoane şi prigonirile suferite, şi terminând cu lucrarea sa cărturărească. O hartă anexată notează toate locurile, unde a petrecut acest mucenic de bună voie, exemplu adevărat de ceeace însemnează urmaş al lui Iisus Hristos.

Poşta redacţiei

Pr. *P. I.* în *V.* S'a luat notă despre *toate* cele primite prin poştă.

Pr. *Ch. M.* în *Ş.* S'a publicat în Nrul 16 din 14 April a. c.

Nr. 213/1940 (30) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Veneţia de sus,** din protopopiatul Oltul-Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesia parohială 13 jug. 1560 st. □ arabil şi 1 jug. 202 st. □ fânaţ.

3. Folosirea cimitirului bisericii, precum şi grădina primită prin reforma agrară, în mărime de 1000 st. □.

4. Casă parohială cu dependinţe în natură şi în bună stare.

5. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român „Oltul" în Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela P. Ven. Consilu Arhiepiscopesc Sibiu că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Dumlnecă sau sărbătoare la biserică spre a fi cunoscuţi de parohieni.

Şercaia, la 15 Aprilie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. Gheorghe Ivaşcu
adm. protopopesc

Dr. Georgia Lucian
specialist în boli şi operaţiuni de
Nas, Gât, Urechi
Sibiu, strada Regina Maria 16, Etaj I Consult 3—6½
(18) 2—3

Nr. 2702/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după Păr. Aron Roman din Luncoiul de sus, decedat la 8 Martie 1940, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc, ţinută la 13 April 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

[26] 3—3

Publicaţiune

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Schei, va ţinea în ziua de *12 Mai 1940,* ora 11 a. m., în localul biroului parohial, Piaţa Unirii 1, licitaţie publică cu oferte închise, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de renovare ale bisericii Sf. Nicolae.

Valoarea lucrărilor, după devizul estimativ, se urcă la suma de 1.975.000 lei. Deodată cu oferta va trebui depusă şi ó garanţie de 6% din valoarea ei în numerar sau efecte publice, garantate de stat.

Licitaţia se va ţinea în conformitate cu condiţiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice şi a condiţiunilor speciale de licitaţie, care împreună cu planurile şi devizul estimativ formează dosarul lucrării.

Planurile, devizul şi condiţiunile speciale de licitaţie se pot consulta în biroul parohial în orele de serviciu.

Braşov, la 9 April 1940.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Schei

Dr. N. Stinghe
preşedinte

---

sistorului mitropolitan, e faptul că la *1923* cu ocazia vizitei pe care o făcuse M. S. Regele Ferdinand I în 11 Nov. la Timişoara, I. P. S. Mitropolit Nicolae întâmpinând pe M. Sa la poarta bisericii din Timişoara-Fabrică, după ce-i prezintă omagiul Bănatului, se face şi ecoul dorinţei generale a Bănăţenilor de a se înfiinţa o episcopie în Timişoara. Iată cuvintele I. P. S. Sale:

„Intreg clerul şi poporul bănăţean prezintă prin rostul smereniei mele, înţelepciunei şi purtărei de grijă a Maiestăţii Voastre, dorinţn sa vie de a vedea aşezat în acest oraş al Timişorii, un scaun vlădicesc, care să răspândească cuvântul Domnului şi sămânţa virtuţilor creştineşti în această parte a ţării[1].

Deşi la această dată unii ceruseră mutarea episcopiei din Caransebeş la Timişoara, I. P. S. Sa cere totuş o episcopie nouă pentru acest oraş şi pentru ţinutul al cărei capitală este.

I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae, nu putea, împotriva angajamentului pe care şi l-a luat, şi cu nesocotirea intereselor superioare ale bisericii, *să adopte o soluţie* pripită cum a fost aceia preconizată de o seamă de timişoreni mai ales, adecă *mutarea scaunului episcopal din Caransebeş la Timişoara.* Oameni zoriţi de ambiţii mărunte, nerăbdători şi lipsiţi de statornicie, oameni fără orizont şi previziune, puteau accepta această soluţie minoră, a cărei inferioritate o văd acum, — după reînfiinţarea vechei episcopii timişorene, — şi partizanii mutării celei din Caransebeş la Timişoara. Ei nu vedeau până aci interesele permanente ale bisericii; vedeau numai ambiţiile lor, interesele locale, ale unor oameni, sau chiar şi numai ale unui singur om, în cel mai bun caz ale unui oraş, judeţ, sau chiar ale unei părţi mai mari de provincie. Dar ce contează interesele acestea în faţa intereselor bisericii în general? Ei puteau fi cu interesele mai mici ale lor, din nepu-

[1] Telegraful Român 1923 Nr. 90.

tinţa de a-şi da seama de interesele mai mari al bisericii şi ale neamului, dar putea fi şi I. P. S. Mitropolit dela Sibiu cu alte interese decât cu acelea permanente ale bisericii, cari se'mpletesc cu ale neamului? Desigur nu! Şi de fapt, chiar dacă uneori cineva se va fi supărat că i-au fost nesocotite interesele sale personale de către I. P. S. Sa, trebue să-şi dea seama că aceasta s'a întâmplat numai atunci când acelea au ajuns în conflict cu interesele bisericii, pe cari Inaltul Ierarh dela Sibiu nu le putea jertfi şi nu le-a jertfit de dragul nimănui niciodată.

— Trebue să evidenţiem că nici când a trimis Consistorul mitropolitan cele două adrese pe cari le-am discutat la locul lor, şi nici mai târziu I. P. S. Sa n'a avut altă atitudine decât aceia pe care i-o impunea calitatea sa şi interesele superioare ale bisericii, pe cari nu orice ins le putea înţelege şi nu orice cârjă le putea apăra.

In legătură cu refuzul eparhiei Caransebeşului şi a Aradului de a adera la proiectul Sf. Sinod, de a muta episcopia Caransebeşului la Arad, I. P. S. Sa, în adresa Nr. 55/933 pe care o trimite Consistorul mitropolitan Sf-lui Sinod în 4 Martie *1933,* adaugă cu mână proprie: *„Părerea noastră este, că între actualele împrejurări, schimbarea sediului episcopiei de Caransebeş nu se poate realiza".*

Deşi oarecari au insinuat că I. P. S. Sa ar fi înzistat în 1934 la Congresul F. O. R. ţinut la Sibiu, pentru mutarea scaunului dela Caransebeş la Timişoara, confundând — ca şi autorul broşurei pomenite de noi mai înainte — discutarea unei soluţii cu susţinerea ei[1], din actul pe care l-am citat mai înainte la loc potrivit, actul Nr. 39 din 12 Martie 1935, rezultă clar, că atitudinea

[1] „Foaia Diecezană", 1937 Nrii. 43 şi 44 din 24 şi 31 Oct. In două articole: „Nu noi suntem de vină", semnate: Aderenţii mutării (mai bine zis ai mutilării). Oare nu cumva autorul acestor articole e acelaş cu autorul articolului: „Timpuri noui — Slăbiciuni vechi", semnat: Bisericanul bănăţean" adeca Gh. Cotoşman? Am dori ca dl Cotoşman să ne poată răspunde negativ, sau măcar să se scuze că le-a scris în colaborare...

I. P. S. Sale era acelaş, şi acum ca şi mai înainte. In actul numit se inzistă pentru *„reînfiinţarea episcopiei în Timişoara",* şi el e semnat şi corectat de I. P. S. Sa.

De aceia, ni se pare şi mai puţin întemeiat ceiace se spune iarăş de unii, că atitudinea I. P. S. Sale la Congresul Naţional-bisericesc, din Oct. *1935,* ţinut în Bucureşti, ar fi fost în contrazicere cu atitudinea I. P. S. Sale, de mai înainte[1]. La acest Congres I. P. S. Sa şi-a susţinut clar părerea, părerea care avea să triumfe, că *„în România întregită nu se dărâmă cruci, ci dacă e posibil, să ridicăm altele noui",* caracterizând mentalitatea partizanilor mutării episcopiei din Timişoara la Caransebeş, ca *„o mentalitate de nomad". S'a declarat categoric împotriva mutării preconizată de alţii.*[2]

In *1937* 11 Iulie, Consistorul mitropolitan trimite două proteste sub Nr. 135/937, Consiliului Central bisericesc şi Ministerului Cultelor, proteste al căror cuprins l-am văzut mai nainte. Prin aceste proteste, Consistorul mitropolitan se opune deciziunii din 22 Iunie 1937 a Consiliului Central bisericesc, prin care acesta în absenţa I. P. Sfinţitului Nicolae, hotărâse mutarea episcopiei din Caransebeş la Timişoara. Atitudinea de opoziţie categorică şi ireductibilă a I. P. S. Sale împotriva acestei hotărâri, se va evidenţia şi din următoarele 2 propoziţiuni, pe cari le-a scris şi întrodus chiar I. P. S. Sa personal în textul protestelor. Şi anume, în protestul adresat Consiliului Central bisericesc, zice astfel despre hotărârea ce-o luase acesta în 22 Iunie 1937: *„Consiliul Central bisericesc să nu-şi dovedească inutilitatea prin hotărâri în stare să tulbure liniştea Mitropoliei ardelene, care şi-a ştiut apăra în toată vremea interesele sale vitale, cu demnitate".* Iar în protestul adresat Ministerului de culte, zice: *„N'avem nevoe să tulburăm liniştea bisericii ardelene prin hotărâri lipsite de tact şi de sens ca ale Consiliului Central bisericesc."* (Urmează)

[1] Foaia Diecezană 1937. Nrii. 43-44 art. cit.

[2] Vezi desbaterile Congresului Naţional-bisericesc dela Bucureşti din 1935 şi publicate de Patriarhia Română în 1936 p. 49.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 12 Maiu 1940 — Nr. 20

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cuvântarea

I. P. S. Sale Mitropolitului NICOLAE la deschiderea Adunării Eparhiale

Hristos a înviat!
Prea Cucernici Părinți,
Domnilor deputați!

Dela întrunirea noastră din anul trecut îngrijorările ce le aveam, în fața tulburării raporturilor între popoare, au crescut și mai mult, dat fiind că tensiunea internațională a dus la isbucnirea unui nou războiu european. De opt luni asistăm la o crâncenă încăierare între cele mai înaintate popoare ale continentului nostru și în acest răstimp câteva țări au fost amarnic pustiite de armele ucigătoare.

De câte ori mă gândesc cum de-a fost posibil ca după experiența dureroasă a războiului mondial, dela sfârșitul căruia n'au trecut decât 20 de ani și ceva, să se producă această nouă catastrofă, simt că stau în fața unei mari enigme. Mă întreb, cum de n'au putut găsi conducătorii popoarelor posibilitatea de-a aplana diferendele dintre ele pe o cale pașnică, prin mijloace ale înțelepciunii? Cum de n'a putut avea mai multă eficiență asupra hotărârii lor teama de a vedea prinse atâtea milioane de ființe omenești în vârtejul celor mai grozave suferințe? Și cum de n'au putut găsi în adâncul sufletelor lor mai multe forțe morale cari să le ajute să se apropie între ei, să stea de vorbă, să afle altă soluție decât aceea a armelor distrugătoare?

Punându-ne aceste întrebări simțim puternic că e o *taină* cu mult întunerec toată această desfășurare atât de complicată a istoriei omenești. O mai plauzibilă lămurire a ei nu putem afla decât luând în considerare trista și nu mai puțin enigmatica realitate *a păcatului* din om, despre care ne vorbește creștinismul. Mare putere trebue să aibă această fatalitate a păcatului dacă, pe lângă toate progresele civilizatorice și de ordin tehnic ale omenirii, ea nu s'a putut ridica nici măcar prin fruntașii ei la un astfel de nivel moral care să înlăture războiul.

Unii oameni au crezut că e cazul să învinuiască creștinismul de această nenorocită prezență a războaielor în veacul nostru. Ei întreabă: cum de n'a putut avea creștinismul în decursul celor aproape 2000 de ani atâta influință asupra sufletelor încât să fie în stare să evite războiul?

De sigur se putea lucra mai mult din partea bisericilor creștine în domeniul acesta. Dar prezența războaielor nu vădește slăbiciunea creștinismului, ci arată adâncimea până la care a pătruns păcatul în ființa oamenilor, de nu-i lasă să asculte și să urmeze glasul Evangheliei Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Dacă omul ar asculta și ar împlini îndemnul creștinismului, războiul ar fi înlăturat azi din lume. Dacă el totuși există, în formele celei mai sălbatice distrugeri, folosind toate născocirile minții spre acest scop infernal, aceasta e o dovadă că noi suntem în trăirea creștinismului abia la început, abia la alfabet. Omenirea încă nu s'a pătruns până în adâncul ființei sale de duhul lui Hristos și de idealul evanghelic.

Pe de altă parte trebue să avem în vedere că Evanghelia lucrează în câmpul spiritului, în scopul mântuirii sufletelor, nu pe planul extern al aranjării situațiilor politice, al repartizării bunurilor materiale între popoare și al trasării de frontiere. Lucrarea slujitorilor Bisericii nu e activitate de experți tehnici și de virtuoși inventatori de compromisuri. Numai ca o repercusiune a transformării spiritului, când aceasta se va fi realizat deplin, se poate aștepta și la o aranjare dela sine a fiecărei situații exterioare tulburi.

Dar odată ce ne aflăm în fața războiului care pustiește ținuturi apropiate nouă și care ar putea să ne cuprindă și pe noi, care este misiunea Bisericii? *Ce trebue să facă Biserica azi, în mijlocul complicațiilor și grijilor de tot felul?* Azi rolul ei apare mai important și mai lămurit decât oricând. Puterea ei morală se dovedește mai necesară ca totdeauna. Ea nu are să-și schimbe nimic din propovăduirea ei. Ci mai ales astăzi cu râvnă îndoită trebue să îndrepte privirile tuturor spre Cel ce stă deasupra luptelor și greutăților pământești, spre Dumnezeul cel atotbun și milostiv, legând sufletele prin credință de puterea Lui în veci neclătinată. Ea trebue să facă pe oameni să simtă și mai mult că Dumnezeu stă și azi la cârma lumii, că El e și azi cu noi, cu toți cei ce ne aflăm în necazuri și strâmtorări. El e în tranșee, în spitale, în casele din cari lipsesc cei plecați la frontiere. Conștiința prezenței Lui înlătură panica din suflete și coboară acea liniște lăuntrică, acea pace a lui Hristos, care ajută omului să suporte cu tărie și cu nădejde grijile și greutățile. Unde e Dumnezeu nu mai e teamă, ci încrederea și curajul iau locul ei: „Domnul este luminarea mea și Mântuitorul meu de cine mă voi teme? Domnul e scutitorul vieții mele, de cine mă voi înfricoșa?" [Psalm 26, 1]. Biserica va îndemna pe oameni să privească în aceste timpuri spre crucea lui Hristos Domnul și spre viața Lui jertfită toată spre mântuirea noastră. Privind la crucea lui Hristos vom putea mai ușor purta și noi crucea noastră. Dar crucea lui Hristos trebue să fie celor ce o privesc impuls de *pocăință*, de întoarcere din viața de stricăciune și de egoism la o viață curată, la mai multă credință, la iubire și ajutorare frățească.

In felul acesta ne pregătim și ca națiune pentru suportarea timpurilor și mai grele ce ar putea să vină. Să ne formăm, prin credință, un cuget treaz, un spirit de jertfă, să ne strângem prin iubire în Hristos umăr la umăr, suflet lângă suflet, într'o indestructibilă comuniune creștină și națională. Numai așa ne vom putea apăra moșia și bunurile ființii noastre spirituale.

Deocamdată Țara noastră este neutră și voința ei, ca și a noastră a tuturor, este să păstrăm neîntrerupt și cu sinceritate această neutralitate. Căci neutralitatea pentru noi însemnează nu ură reținută față de careva dintre părțile în războiu, dar nici indiferență pentru greutățile altora, ci durere pentru suferințele în care au ajuns toate popoarele angajate în războiu și dorința sinceră de-a le vedea cât mai curând bucurându-se de revenirea păcii. In acest sens Biserica noastră face și rugăciuni catră Tatăl din ceruri.

Dar oricât de mult și oricât de sincer am dorì să rămânem în această neutralitate, s'ar putea întâmpla ca fără voia noastră să ne vedem cuprinși de flacările războiului și puși în fața datoriei de-a ne apăra Țara. Căci un lucru e sigur: dacă s'ar atinge cineva de dreptul nostru la viață, ne vom apăra cu toată crâncena și neînduplecata noastră hotărâre. Nu suntem un popor printre cele mai mari, dar avem sufletul nostru, dreptul nostru la existență liberă. Pe aceasigur faptul că ținutul Caransebeșului are cea mai compactă populațiune ortodoxă românească din tot cuprinsul Ardealului și Bănatului. Și nu numai cea mai compactă, ci și cea mai dârză în credința ortodoxă, dat fiind că pe când populația fostelor regimente grănicerești din celelalte părți ale Ardealului (Năsăud, Făgăraș, Orlat) a cedat presiunii Habsburgilor și a trecut la așa numita unire cu catolicismul, **grănicerimea bănățeană** a Caransebeșului a rezistat cu toată vigoarea, respingând cu lupte eroice acest fel de presiuni.

2. Dacă neînființată au existat atât de puternice motive încât a trebuit să fie înființată, cu atât mai greu poate fi desființată acum după ce existând de peste 70 de ani, s'a înrădăcinat în viața sufletească a acelei populații. O episcopie este o instituție de mare importanță în viața unei regiuni, determinându-o favorabil sub raport cultural, economic, social; de existența ei se leagă interese vitale ramificate prin persoanele și prin familiile ce au și au avut legături cu ea, în cercurile largi ale populației din întreaga regiune.

3. Motivul adus de unii că ar fi prea multe două episcopii ortodoxe în Bănat, nu are mare greutate. In țara noastră sunt o serie de episcopii catolice și unite cari n'au mai mult de 30—40.000 suflete. Așa sunt de pildă arhi-

---

* FOIȘOARA *

Dr. LIVIU STAN

Episcopia Timișorii

(4) (Sfârșit)

La acestea mai adăugăm, ca o dovadă lămuritoare și edificatoare în privința atitudinei I. P. S. Sale față de chestiunea episcopiei din Timișoara, memoriul înaintat de I. P. S. Sa, M. Sale Regelui, prin Consistorul mitropolitan, la 16 Dec. 1938.

SIRE,

Chestiunea înființării episcopiei ortodoxe a Timișoarei continuând să preocupe stăruitor sufletele credincioșilor noștri din Bănat, Vă rog să-mi îngăduiți să prezint Majestății Voastre unele informațiuni pentru ca rezolvarea acestei probleme, care cred că nu va mai întârzia mult, să se poată face astfel încât să nu producă turburări păgubitoare în viața religioasă și națională a acelei părți de Țară.

Inființarea episcopiei Timișoarei e un deziderat just al Bănatului și un postulat important din punct de vedere național, pentru a ridica o nouă redută a culturii și a sufletului românesc la granița de Vest a Țării și deodată cu aceasta un focar din care să iradieze lumină și tărie sufletească pentru frații noștri din Bănatul jugoslav. Necesitatea acestei episcopii a văzut-o și marele Mitropolit Andrei Șaguna care a cerut Curții din Viena consimțământul la înființarea ei, dar cererea rămânându-i neîmplinită a lăsat în Testament ca ideea să fie urmărită cu tenacitate până ce va fi realizată.

Pe baza programului șagunian, Congresul Național-bisericesc, ca instanță supremă a Mitropoliei ortodoxe ardelene, prin toate hotărîrile sale începând cu anul 1868 și continuând cu cele din 1900, 1909, 1921, 1927 și 1933 a afirmat necesitatea și a cerut înființarea episcopiei dela Timișoara.

Dar dacă episcopia Timișorii este necesară, în nici un caz înființarea ei nu va trebui să echivaleze cu sacrificarea celei dela Caransebeș. *Aceasta din următoarele motive:*

stea le vom apăra cu ultima noastră energie. Pentru acele momente eventuale trebue să ne pregătim prin muncă şi'n tăcere, întărind coheziunea noastră şi strângându-ne cu însufleţire în jurul Majestăţii Sale Regelui, purtătorul înţelept şi energic al destinelor noastre ca neam în aceste timpuri.

Preoţii Bisericii au în aceste vremuri marea datorie de a-şi încălzi şi mai mult iubirea de popor; cuvântul lor să fie mai cald, rugăciunea lor mai vie. Să strecoare cu putere în suflete încrederea în Dumnezeu şi în soartea viitoare a neamului. In mâna lor stă în mare parte secretul tăriei neamului. Să nu uităm rolul mare ce l-am avut în tot trecutul întru păstrarea acestui neam şi pentru binele şi viitorul lui să fim gata oricând a aduce suprema jertfă.

Descriindu-Vă greutăţile mari ale vremii noastre şi cele şi mai mari ce ar putea să vină şi misiunea Bisericii în faţa lor, n'am voit, Onorată Adunare eparhială, să dau vre-o justificare vre-unui fel de temeri. Deşi optimismul uşuratic nu e bărbătesc, nici creştin, nici la locul lui, totuşi credinţa puternică în Dumnezeu ce sălăşlueşte în fiinţa neamului nostru şi forţele lui tinere de viaţă, ne dau îndreptăţirea să privim cu încredere în viitor. Putem spune şi noi cu apostolul Pavel: „Celor ce iubesc pe Dumnezeu toate li se lucrează spre bine“ [Romani 8, 28].

Cu această încredere şi cu părintească iubire vă zic: Bine aţi venit şi implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor noastre, declar sesiunea ordinară a Adunării noastre eparhiale din anul 1940 deschisă.

Adunarea eparhială din 1940

— Şedinţele din 5—8 Mai —

Centrul Arhiepiscopiei noastre a găzduit din nou, vreme de patru zile, pe deputaţii clerici şi mireni ai Adunării eparhiale. Ei au venit aici ca să îndeplinească un mandat, care le-a fost încredinţat de poporul nostru drept credincios din hotarele Arhiepiscopiei: să ia cunoştinţă de înfăptuiri memorabile, să se sfătuiască asupra celui mai sănătos drum de urmat şi să dea sprijin efectiv întru propăşirea Bisericii lui Hristos, a desăvârşirii împărăţiei lui Dumnezeu pe pământul binecuvântatului Ardeal.

Se poate spune din capul locului, că sesiunea la care au fost de faţă aleşii poporului nostru, în acest an, s'a desfăşurat sub auspicii deosebite. Trei sunt elementele fundamentale sub care s'a conturat atmosfera lucrărilor: izbucnirea războiului cu consecinţele apropiate şi mai depărtate ale acestei împrejurări îngrijorătoare, ţinuta academică şi cu dovezi de adevărată erudiţie a rapoartelor şi discuţiunilor şi cele două decenii de arhipăstorire a I. P. S. nostru mitropolit *Nicolae*. Sub semnul acestor trei elemente vom face şi noi slujba de modeşti informatori ai prea iubiţilor noştri cititori.

*

Adunarea eparhială s'a deschis în catedrala mitropolitană, după ce i-a premers liturghia arhierească slujită de I. P. S. mitropolit *Nicolae* şi un impunător sobor de preoţi şi diaconi. Majoritatea deputaţilor era de faţă. Trebue să remarcăm prezenţa multor mandatari proaspăt aleşi, între cari păr. rector *Dr. D. Stăniloae* atrage bucuria creştinească adevărată a tuturor celor cari cunosc personalitatea proeminentă a vrednicului şi eruditului dascăl sibian. Prezenţa dlui ministru ing. *I. Gigurtu*, ctitor al multor aşezăminte de importanţă, este deasemenea vrednică de pus în evidenţă. Nu avem cuvinte să exprimăm bucurie şi către veteranii: protopop *A. Păcurariu*, prot. *I. Morariu* şi prot *I. Moţa*.

Discursul luminos al I. P. S. mitropolit *Nicolae* (pe care îl publicăm în pagina întâia) constitue punctul de plecare pentru lucrările Adunării şi o confirmare a atmosferei pe care am conturat-o tocmai la începutul acestui referat. După această alocuţiune magistrală, s'au alcătuit comisiunile speciale şi s'au distribuit rapoartele prezentate de Consiliul arhiepiscopesc.

In aceeaş zi, Duminecă, deputaţii eparhiali au luat parte la o recepţie, în palatul mitropolitan. Dl deputat *Al. Lucescu* a exprimat omagii de stimă şi recunoştinţă, iar I. P. S. mitropolit *Nicolae* a răspuns cu părinteşti mulţumiri şi bune îndemnuri. — Cu toţii s'au întrunit apoi în jurul unei agape frăţeşti.

*

Activitatea propriu zisă a Adunării a început Luni, 6 Mai, în sala festivă a prefecturii judeţului Sibiu, sub veghea I. P. S. mitropolit *Nicolae*. Părintele consilier î. p. *Dr. Gh. Proca*, oarecum înfrăţit cu lucrările fiecărei sesiuni, era la masa de lucru, iar dl deputat *Gh. Dragoş* a împlinit slujba de priceput secretar.

In semn de devotament, Adunarea a expediat o telegramă M. Sale *Regelui Carol II*, iar omagii a exprimat, tot pe aceeaş cale, I. P. S. patriarh *Nicodem*, dlui prim-ministru *Gh. Tătărescu*, Primei adunări eparhiale a Eparhiei Timişoarei condusă de *Dr. N. Popoviciu* şi dlui ministru al cultelor prof. *I. Nistor*.

S'au succedat apoi rapoartele. Dl deputat *Dr. Il Holom*, raportor, l-a citit pe acela al ***Comisiei verificatoare***. Raportul nu a înregistrat nici măcar o contestaţie şi, astfel, noii deputaţi au fost declaraţi definitiv aleşi. După cuvântul I. P. S. mitropolit *Nicolae*, se pare că acestea au fost cele mai liniştite alegeri eparhiale şi că ele au trimis în Adunare persoane cu adevărat competente. Semn bun şi prilej de bucurie.

Raportul Comisiei organizatoare a fost citit de păr. rector *Dr. D. Stăniloae*. Trebue să remarcăm claritatea de idei, limpezimea expunerii, stilul ales, ţinuta academică şi bogăţia de probleme caracteristice acestui raport. Situaţia psihologică născută pe urma izbucnirii unui nou război şi influinţa acesteia asupra vieţii româneşti şi creştineşti au fost prezentate în chip succint, limpede şi temeinic. Biserica vede în războiu o cădere a lumii dela Dumnezeu.

In această situaţie, Biserica nu a stat pasivă. Ea s'a dovedit a fi factor viu şi determinant. Preoţimea a fost convocată în conferinţe speciale, iar pastoralele neobositului nostru Arhipăstor au dus lumină şi încurajare în colibe şi în tranşee. Biserica a devenit o călăuză pentru zilele de azi.

Contribuţia I. P. S. mitropolit *Nicolae* la fericita alegere de patriarh, în persoana I. P. S. Sale *Nicodem*, «reprezentant de elită al monahismului cărturăresc moldovean şi om de erudiţie teologică ortodoxă», a fost pomenită deosebit în raport. Şi aceasta cu atât mai mult cu cât I. P. S. patriarh *Nicodem* şi-a cucerit un bun loc în sufletul Ardealului; a avut totdeauna admiraţie sinceră pentru instituţiile noastre bisericeşti şi s'a înscris printre ctitorii bisericii din Tuşnad.

După ce a amintit, cu desaprobare, asasinarea bărbatului iubitor de ordine A. Călinescu, raportul s'a oprit asupra colaborării dintre Biserica şi Statul nostru. Acestea sunt aşezămintele fundamentale cari asigură trăinicia fiinţei şi spiritualităţii neamului românesc şi ele colaborează în armonie. Preţuirea Bisericii izvoreşte astăzi din locul cel mai înalt şi ultimile legiuiri, privind mitropolia Olteniei şi episcopia Timişoarei, sunt o dovadă limpede în această privinţă. (Adunarea a ovaţionat personalitatea creştină a M. S Regelui).

De altfel, «*Tronul şi Altarul*» s'au întâlnit în tranşee, când, din prilejul sărbătorilor creştineşti, M. Sa Regele şi Vlăstarul regesc au coborât, au cuvântat şi au afirmat drepturile imprescriptibile ale neamului românesc în faţa ostaşilor şi a lumii întregi.

După ce a prezentat şi chestiunile: întregirea vacanţelor de deputaţi eparhiali, protopopiatele vacante şi şedinţele consistoriale, raportul a ajuns la concluzia, că «Biserica este ca un far în mijlocul vieţii de azi şi că ea arată tuturor calea care trebue urmată».

Consideraţiunile aduse, apoi, de păr. *Dr. D. Stăniloae*, raportor, au constituit o «revelaţie şi o adevărată baie spirituală». (Prot. I. Duma). Ele au avut darul unei expuneri limpezi, înrămând cu sobrietate şi competenţă rară doctrina Bisericii ortodoxe asupra războiului. Izbucnirea lui este o consecinţă a ancorării omenirii numai în imanenţă şi cele ale ei. S'a preţuit prea mult forţa în detrimentul moralei şi dreptului. O revenire la realitate este posibilă numai prin Biserică şi de aceea, mai ales intelectualii popoarelor, sunt chemaţi să închege un puternic front creştin. Biserica românească, însuşindu-şi însă aspiraţiile

(Continuare în pagina 5)

Nr. 5066/1940

Comunicat

Liga Temperanţa din România a destinat Dumineca din 12 Mai c. ca zi de propagandă împotriva beţiei şi combaterea alcoolismului, înfricoşata plagă, care periclitează sănătatea, averea şi tihna vieţii în familie şi societate.

Onor. Preoţime e învitată a arăta poporului consecinţele plăgii alcoolismului, îndrumându-o la o viaţă de sobrietate. Totodată se îndrumă a sprijini scopurile Ligei Temperanţa, patronată de I. P. S. Patriarh Nicodem al României şi a Onor. Minister al sănătăţii şi ocrotirilor sociale.

Sibiu, 7 Mai 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

---

episcopia catolică de Bucureşti, episcopia catolică de Iaşi, chiar şi episcopiile unite de Lugoj, Oradea, Baia-Mare. Faţă de acestea, credincioşii celor două episcopii din Bănat se vor număra cu sutele de mii. Afară de aceea, episcopia Caransebeşului se va putea dedica unei griji deosebite pentru Românii de pe Valea Timocului, precum cea din Timişoara va îngriji de cei din Bănatul jugoslav. S'ar putea anexa apoi episcopiei Caransebeşului judeţul Mehedinţi fiind acolo singura regiune unde Carpaţii nu ridică dificultăţi prea mari de comunicare. Eparhia Olteniei (Râmnic-Noul-Severin) este şi aşa prea extinsă şi greu de păstorit de un singur episcop.

SIRE,

Mitropolia ortodoxă a Ardealului a fost poate singura instituţie care şi-a rezolvat problemele şi a activat intens în România mare, în mod cu totul paşnic şi demn. S'au înfiinţat în ea episcopii, s'au ales ierarhi, s'au pus la cale mari iniţiative spirituale, fără cea mai mică turburare, în deplină unitate de simţire şi în perfect devotament faţă de Ţară şi Tron.

Dacă s'ar încerca acum să se smulgă din viaţa sufletească a credincioşilor caransebeşeni instituţia centrală a regiunii lor, n'am mai putea garanta de urmările acestui act. Turburările cari s'ar produce în această parte de Ţară, atât de liniştită şi de unitară până acum, nu putem prevedea unde se vor opri. *O serie de fruntaşi ai regiunii mi-au declarat — spre marea mea întristare — că vor fi în stare să treacă cu tot poporul la uniţi, cerând episcopiei unite de Lugoj să ia locul celei din Caransebeş. In tot cazul am temerea să nu reacţioneze cum nu doresc, temperamentul ceva mai aprins al credincioşilor noştri din acea regiune.*

Şi episcopia Aradului este bucuroasă, să cedeze oraşul şi împrejurimile Timişoarei dacă se înfiinţează aici o nouă episcopie; nu este însă bucuroasă să facă această cedare în cazul mutării scaunului episcopal dela Caransebeş la Timişoara.

Acestea sunt, Sire, câteva din motivele cari mă îndeamnă să **rog pe Majestatea Voastră să nu dea ascultare unor dorinţi răsleţe, izvorâte din motive pe cari nu le-aş putea numi serioase, de a desfiinţa episcopia Caransebeşului.**

La Timişoara e în curs de zidire o mare biserică catedrală; când la ea se va adăoga şi clădirea necesară pentru locuinţa episcopului, vor exista condiţiunile necesare pentru instalarea unui scaun vlădicesc în inima Bănatului, unde nu putem lăsa ca o confesiune minoritară să reprezinte singură creştinismul.

Al Majestăţii Voastre cu cele mai devotate simţăminte şi cu ferbinţi rugăciuni către Domnul

Sibiu, la 16 Decemvrie 1938.

Nicolae
arhiepiscop şi mitropolit.

Memoriul acesta, al cărui original se găseşte în Arhiva Consistorului mitropolitan din Sibiu, a fost în întregime alcătuit de I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae, şi adresat precum se vede, în stil personal, direct M. Sale Regelui.

— Să-l citească toţi cei cari ar mai fi avut vreo îndoială asupra atitudinei I. P. Sale în chestiunea episcopiei Timişorii; să-l citească autorul cărţii: „Bănăţenii şi Episcopia Timişorii“, şi al broşurii: „Rezidentul Regal Alexandru Marta în slujba Banatului“, să-l mai citească toţi cei dela Foaia Diecezană, şi toţi „aderenţii mutării“ ce sălăşluesc prin Timişoara şi oriunde, şi-apoi să-l citească toţi „grănicerii“ şi Bănăţenii adevăraţi, ca să vadă şi să se întrebe cine dintre ai lor le-a apărat mai tenace, mai dârz şi mai înţelept, însăşi interesele reale ale lor şi ale bisericii lor? Nu se va găsi în toate acţiunile lor nimic la nivelul acestui memoriu, nimic de importanţa lui şi nimic de efectul lui, ceiace e şi prea firesc.

Memoriul acesta, model de argumentare, de clarvizîune, şi de demnitate, este zdrobitor pentru insinuările ireverenţioase făcute la adresa I. P. S. Sale — în cartea: „Bănăţenii şi Episcopia Timişorii“ şi'n unele memorii citate în această carte, aşa la pp. 207-208, 260, 261, 262, 268, 312, 330, 331, 348, 349, 350, 352, 364, 382; apoi în broşura: „Rezidentul Regal Alexandru Marta în slujba Banatului“ pp. 33-35; în Foaia Diecezană nri.: 42, 43, 44, pe 1937, şi nr. 44, pe 1939, insinuări şi neadevăruri, pentru cari cei ce s'au pretat a le da publicităţii, ar trebui să se jeneze măcar niţel, şi să caute prin vatra focului ceiace le trebuieşte spre a-şi acoperi capetele.

Un episod trecător.

Cum adeseori e mai uşor să faci un lucru rău decât unul bun, şi în cauza episcopiei Timişorii era să se întâmple la fel; era adecă aproape gata să triumfe punctul de vedere al mutării episcopiei dela Caransebeş la Timişoara. Şi numai graţie intervenţiei energice de ultima oră a I. P. S. Sale, uneltirea celor ce vedeau lucrurile numai cu un ochiu, a fost oprită şi zădărnicită.

Guvernul, prin ministrul cultelor *Dr. N. Zigre*, a prezentat Sf. Sinod în şedinţa din 28 Iunie 1939, un anteproiect de lege pentru înfiinţarea Mitropoliei Olteniei şi pentru mutarea episcopiei din Caransebeş la Timişoara,

protest până la sfârşitul zilelor contra unei atari tentative.[1] Dar şi *Adunarea eparhială a eparhiei Caransebeşului* a avut aceiaş atitudine,[2] până în 1936 când şi-a schimbat-o.[3]

Intr'adevăr la *1936*, a luat atitudine pentru mutarea episcopiei din Caransebeş la Timişoara,[4] producând mare turburare într'o bună parte a populaţiei bănăţene. I-au urmat proteste şi desaprobări din multe părţi, şi de fapt ea a fost o greşală din cele mai evidente şi cu cele mai grave consecinţe. A vrut să fie, un act de diplomaţie sau de strategie, care a ieşit ca povestea cu „mâţa'n sac", oricât ar vrea cineva s'o prezinte altfel.[5] Dar, schimbarea de atitudine a Adunării eparhiale din Caransebeş corespunde şi schimbării de atitudine a *P. S. Vasile al Caransebeşului*, care în 1934, la 'nceputul păstoririi sale nu era de părere că episcopia Caransebeşului ar trebui mutată la Timişoara, cu toate inzistenţele P. S. Nicolae Ivan dela Cluj, în acest sens[6]. In *1935* este împotriva înfiinţării episcopiei timişorene, declarând aceasta în Congresul Naţional-bisericesc din Bucureşti[7], iar în *1936*, susţine altă părere, mutarea scaunului din Caransebeş la Timişoara, cum rezultă din desbaterile Adunării eparhiale întrunită la Caransebeş în acel an, şi din altele[8], şi de atunci şi-a menţinut această atitudine.

O atitudine asemănătoare a avut şi dl *Alexandru Marta*. Iată în *15 Martie 1934*, dsa împreună cu alţi timişoreni înaintează Congresului Naţional-bisericesc din Bucureşti un memoriu, prin care cere precis *înfiinţarea unei episcopii proprii a Timişorii* care să devie mitropolie cu eparhiile sufragane: Arad şi Caransebeş.[9] In anul următor la 16 Ianuarie *1935*, iscăleşte împreună cu alţi timişoreni, un alt memoriu înaintat guvernului, Congresului Naţ.-bis. din Bucureşti, I. P. S. Patriarh şi I. P. S. Mitropolit Nicolae, prin care cere *mutarea episcopiei* din Caransebeş la Timişoara, iar *Caransebeşul să rămâe reşedinţă de vară* a „Episcopiei Bănatului[10]. Nici nu trecuse un an şi era de altă părere mai slabă, ca numai cu patru luni mai târziu să fie de altă părere şi mai slabă, cerând simplu printr'un memoriu comun trimis Sf. Patriarhii în Mai sau Iunie 1935[11] *mutarea definitivă a episcopiei* din Caransebeş la Timişoara. Cu trei luni mai târziu, militând tot pentru o singură *„episcopie a Bănatului"*, dl Al. Marta convoacă o adunare naţională a Românilor ortodocşi din Bănat, care se şi 'ntruneşte în 22 Sept. *1935* la Timişoara. Deşi din convocarea iscălită de dsa, rezultă că scopul adunării era *reînfiinţarea episcopiei Bănatului*[12], totuş prin moţiunea pe care o propune dsa şi pe care adunarea o acceptă la finea discuţiilor, se cere numai *„restaurarea şi reactivarea Episcopiei din Timişoara, iar nu o singură „episcopie a Bănatului"*[13]. Deşi de acord desigur cu această moţiune, totuş în *Martie 1936* semnează împreună cu alţii „un memoriu înaintat M. S. Regelui, prin care cere *mutarea* episcopiei dela Caransebeş la Timişoara[14]. Şi fiindcă era conştient de faptul că I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae dela Sibiu nu împărtăşeşte această idee — mărturiseşte chiar în scris acest lucru — îi adresează personal un memoriu ireverenţios, datat 24 *Dec. 1936*, în care pledează foarte slab pentru *mutarea* sediului episcopiei din Caransebeş la Timişoara, şi apără atitudinea P. S. Vasile al Caransebeşului în aceiaş chestiune[15].

Dar lipsa de statornicie nu este numai un apanagiu al dlui Al. Marta. ci şi a altor figuri reprezentative timişorene. Exemple:

In *1935*, 19 Martie *un grup de intectuali bănăţeni* cere pe cale de memoriu I. P. S. Patriarh, *menţinerea episcopiei în Caransebeş şi reînfiinţarea celei din Timişoara*. In el se mai spune că puţin înainte de prezentarea memoriului acestuia, un grup de *„circa 30 intelectuali români din Timişoara dintre cari majoritatea a semnat şi memoriul nostru"*, au trimis Patriarhiei un alt memoriu, prin care *„propun pentru rezolvirea chestiunei mutarea episcopiei dela Caransebeş la Timişoara"*[1] Iată deci chiar printr'un memoriu recunonscută inconsecvenţa unor figuri reprezentative timişorene.

Atitudinea nehotărâtă pe care a avut-o dl Al. Marta prin memoriile pe cari le-a semnat în 1935 la 16 Ianuarie şi în Mai sau Iunie acelaş an, au avut-o toţi acei reprezentativi oameni ai Bănatului, dar mai ales ai Timişorii, cari au semnat numitele memorii împreună cu dânsul. Lista lor parţială se găseşte la p. 195 în cartea: *„Bănăţenii şi episcopia Timişorii"*, *publicată de dl Gh. Cotoşman*[2].

Ce să mai spunem despre această inconsecvenţă a „celor mai reprezentative figuri bănăţene" cum le place să li-se zică, deşi în realitate au calitatea aceasta numai pentru Bănatul-timişan, sau pentru Timişoara? Ea e dovedită pe deasupra oricărei îndoeli sau putinţe de contrazicere.

Cine ar mai avea totuş vreo'ndoială asupra acestui adevăr, să-şi pue întrebarea, cum se face că moţiunea Adunării din Timişoara dela 22 Sept. *1935*, prin care se cere înfiinţarea unei episcopii noi la Timişora şi nu mutarea celei din Caransebeş, a fost aprobată şi de „aderenţii mutării"? Prin consecvenţă oare?

Şi-apoi, dacă această adunare, care într'adevăr a întrunit tot ce are Bănatul mai reprezetativ, a votat o moţiune ca aceasta, cum se face că în curând o parte a adoptat o atitudine contrară, care nu era a Bănatului întreg, a Bănatului care vorbise prin moţiunea din 1935, şi nici atitudinea lor din 22 Sept. 1935? Este şi aceasta consecvenţă?

Insfârşit, dacă Bănatul a vorbit prin numita moţiune, cum mai vine cineva să spue că cei cari au luat ulterior o atitudine contrară ei, ar mai reprezenta dorinţa Bănatului, făcând pe figurile reprezentative ale Bănatului? Şi cum după acestea mai are cineva uşurinţa să spue că votul „diplomat" al Adunării eparhiale dela Caransebeş din 1936, ar mai concretiza dorinţa Bănatului?

Toate aceste atitudini sunt reprezentative pentru o anumită parte a Bănatului, care nu-i a grănicerilor şi a celorlalţi cari s'au opus prin reprezentanţii lor mutării scaunului vlădicesc dela Caransebeş la Timişoara.

Cine mai doreşte să cunoască atitudini de acestea ale altor figuri reprezentative timişane, n'are decât să deschidă cartea dlui Gh. Cotoşman[3] şi să [illegible]

Acestea fiind faptele, firesc că nu putem spune lucruri neadevărate despre atâţia *Bănăţeni*, nu putem spune nicidecum că au fost statornici şi tocmai „cei mai reprezentativi", ci din contra, trebue să conchidem că ei *au fost nehotărâţi, nestatornici şi cu multe „sinuozităţi" în atitudini*. N'au avut peste tot o atitudine unică, solidară şi impunătoare. S'au certat pentru ambiţii şi lucruri mici.

Unii au cerut Mitropolie înainte de a fi văzut episcopia la Timişoara, *alţii au cerut la Timişoara sediu temporal pentru episcopia Aradului, alţii reşedinţă de iarnă pentru episcopia Caransebeşului, alţii mutare a episcopiei din Caransebeş la Timişoara, şi'n fine alţii — restaurarea vechei episcopii din Timişoara*[4].

Dintre toţi, numai cei cari au susţinut cererea din urmă au fost statornici, dârzi, solidari şi hotărâţi.

După toate acestea, e cazul să ne'ntrebăm dacă în lupta dusă pentru episcopia Timişorii, meritul le revine unora sau altora!

Se ştie că a triumfat elementul cel consecvent.

Oare a triumfat el prin sprijinul celor ce luptau pentru altă soluţie? Cine-ar îndrăsni s-o spună? Şi atunci se mai poate afirma că cei cari au luptat pentru mutare sunt autorii restaurării? Paradox, dle autor, care scrii şi popularizezi asemenea neadevăruri prin broşuri!!...

Dintre Bănăţeni, se va şti deci, că *autori autentici ai actului restaurării episcopiei timişorene sunt cei cari au militat pentru restaurare şi nu cei cari au vrut mutare. Dintre Bănăţeni, lor le revine meritul cel mai mare*, lor *grănicerilor şi celor de-o părere şi de-o atitudine cu ei.*

Faceţi-vă o datorie de conştiinţă fraţilor Bănăţeni şi recunoaşteţi toţi acest lucru!

Ne mirăm că s'au găsit oameni cari pe cei ce au militat pentru mutarea scaunului dela Caransebeş la Timişoara îi prezintă ca mari Bănăţeni, ca singurii binefăcători ai Bănatului, ca purtători de „cruciade" (închipuiţi-vă că pentru a muta o episcopie dintr'un loc într'altul trebuesc pornite cruciade?!?) „atleţi ai lui Hristos", săvârşitori de „minuni" (vedeţi şi asta: pentru mutarea unei episcopii trebue să fii făcător de minuni) etc.[5] In sfârşit ce conştiinţă labilă, trebue să presupunem la un om, care cunoscând adevărul foarte bine, îl ascunde şi scrie, fără să roşească măcar sub presiunea vreunei reacţiuni fizice, dacă nu sub a vreuneia morale, cuvinte ca acestea prin cari atribue unui *singur om* reînfiinţarea episcopiei timişorene, deşi acela militase tocmai pentru mutarea ei. Şi din acest considerent, trebuia să fie mai moderat în ton, şi-apoi mai avea „o mie şi unul" de alte motive pentru cari n'ar fi putut scrie lucruri ca acelea pe cari le-a scris.

Iată cuvintele autorului acelei broşuri: *„Şi... rezidentul regal Marta s'a ţinut de cuvânt. A dat Banatului ceeace au visat şi dorit moşi-strămoşii noştri*[1]*."*

Cuvintele citate ale autorului sunt o sfidare şi o maltratare a adevărului, operaţie la care de altfel îl mai supune d-sa şi în alte cazuri. Acestei sfidări i se opun chiar unele din lucrurile, pe cari în însaş broşura sa şi în cartea sa citată, le spune autorul. Citească-le oricine şi se va convinge. Cele ce le spune dânsul atribuind unui *singur om* un lucru prea mare pentru talia lui, îi jicneşte deopotrivă pe vii ca şi pe morţi.

D-sa, care face caz de mândria specific bănăţeană, nu socoteşte cele ce le scrie în numita broşură o decădere dela această mândrie, pe care n'o poate avea cel ce nu cinsteşte figurile mari, ilustre, ale trecutului? Să disprefuieşti într'atât memoria lui *Şaguna*, a *Mocioneştilor*, a lui *Vicenţiu Babeş* şi-a lui *Emanuil Ungurianu* etc?! Impietatea nu este a se confunda cu mândria legitimă a celui ce a făcut ceva bun.

Şi-apoi, dacă de cei morţi nu s'a temut, căci nu-i pot cere socoteală, oare nu era cazul să se gândească puţin, că mai cunosc şi alţii lucrurile, şi că cei vii cari au contribuit efectiv mai mult la înfiinţarea episcopiei din Timişoara, se vor simţi de ceiace d-sa nu s'a simţit şi nu s'a sfiit să scrie?

Ce vor zice aceştia toţi? Să răspundă autorul!

Ce vor zice în primul rând chiar Bănăţenii D-sale?

Ce va zice Consiliul eparhial din Caransebeş?

Ce va zice chiar P. S. Vasile? Cum adecă P. S. Sa n'ar fi lucrat cel puţin tot atât cât dl A. Marta?

Ce vor zice fraţii Mocioni? Şi alţi bărbaţi ai Bănatului ca Gh. Dobrin, M. Gropşian, V. Loichiţă, C. Corneanu, C. Grofşoreanu, D. Nistor, Păr. Ţiucra, A. Cosma, etc. etc.? Adecă a făcut dl A. Marta mai mult decât aceştia toţi?

Dar ce vor zice factorii cu mai mare greutate în problemele bisericeşti din Mitropolia Ardealului, a căror contribuţie la restaurarea episcopiei, este fără îndoială, precum s'a văzut, mult superioară aceleia a dlui rezident *Al. Marta*, căruia nu se jenează autorul broşurii a-i spune chiar: *„atlet al lui Hristos"*?

Acei factori din afară de cercurile Bănăţenilor, s'au prezentat şi-au lucrat, întotdeauna solidari, reprezentând [illegible] bănăţenii aderenţi ai restaurării. *Căci numai printr'o astfel de atitudine se câştigă şi nu se întârzie sau compromit victoriile.*

Dacă e vorba de *lupte şi de victorii*, acestea *le dau şi le câştigă cei solidari şi hotărâţi, iar nu cei învrăjbiţi şi şovăelnici.*

A avut şi dl A. Marta desigur un rol important în toată acţiunea pentru înfiinţarea episcopiei timişorene, dar n'a avut rolul pe care i-l atribue, ca într'o odă, iar nu ca într'o carte cu pretenţii de rostire istorică, dl autor al broşurii nevoiaşe.

Noi ne bucurăm foarte mult văzând râvna oricui pentru sf. biserică, şi cu atât mai vârtos de râvna într'adevăr demnă de cinste a dlui A. Marta. *Unui om, încărcat de glorie profesională, după o carieră judecătorească fără egal aproape în Bănat; unui preot al dreptăţii şi unui român şi ortodox de talia d-sale, noi cei dintâi îl cinstim şi-l dăm pildă pentru alţii.* Dar dându-i cele ce sunt ale sale nu-i putem da ceiace-i şi a altora.

Dânsul ştie cât de anevoe se împarte dreptatea şi cât este ea de sfântă, de aceia, pe cel care l-a nedreptăţit dându-i prea mult în dauna altora, ar trebui să-l trimită, măcar în faţa tribunalului conştiinţii proprii şi a istoriei. Numelui d-sale, bine fixat în conştiinţa românească, laudele nedrepte îi strică, nu-i ajută, îl umbresc chiar.

Şi acum, un ultim cuvânt asupra întregii frământări şi lupte pentru reînfiinţarea episcopiei Timişorii.

Să fim mulţumitori bunului Dumnezeu că ne-a ajutat, printre toate insuficienţele legate de firea omenească, să vedem înfiinţată Episcopia ortodoxă română a Timişorii. Să mulţumim şi Majestăţii Sale că, printr'o superioară judecată, a aprobat aşezarea scaunului vlădicesc în inima Bănatului. Să nu uităm pe toţi aceia cari începând dela marele Mitropolit Andrei Şaguna, au conceput cu hotărâre şi curaj planul înfiinţării acelei Episcopii şi au lucrat la realizarea lui.

Iar generaţia prezentă, care va beneficia de roadele Episcopiei dela Timişoara, să se lege cu toată inima de ea, să-i sprijinească instituţiile cu cari va trebui înzestrată, să păzească unitatea spiritului în legătura păcii, să se apropie cu credinţă de altarul ei şi cu iubire să întemeieze acea *comunitate spirituală* care se exprimă printr'o Episcopie şi acea *frăţie românească* care e atât de necesară la noi în toată buna vreme.

---

[1] Arhiv. Consist. mitrop. Nr. 55/1933; şi Nr. 46/1933. Primul memoriu adresat Consist. mitrop. şi al doilea Sf. Sinod — în aceiaş chestiune; Vezi şi Nr. 239/1932 M. în aceiaş Arhivă.

[2] Arhiva Consist. mitrop. anexă la Nr. 239/932 M. extras din protocolul adun. eparh. a Caransebeşului, din 6 Aprilie 1920.

[3] Despre consecvenţa P. S. Sale Badescu, autorul indecent al cărţii citate, spune că a fost un obstacol în calea înfiinţării episcopiei timişorene, o. c. p. 111, iar despre P. S. Sa *Ep. Grigorie*, la moartea sa, zice iarăş cu aceiaş indecenţă că prin aceasta a dispărut şi ultimul obstacol din calea realizării episcopiei Bănatului cu reşedinţa în Timişoara, o. c. p. 192. Oare altceva n'a văzut autorul şi cei împreună cu dânsul în P. P. S. S. Lor decât nişte obstacole în calea unor planuri bolnave?

[4] Gh. Cotoşman, o. c. p. 217.

[5] Gh. Cotoşman, o. c. încearcă justificarea unor acuze, dar prea stângaciu. Prof. Dr. V. Loichiţă a atacat, desigur nu fără temeiu, în Senat, hotărârea silită a Adunării eparhiale. Şi iarăş nu fără temeiu, au atacat deciziunea aceasta ziarele: „Vestul", „Curentul" şi „Tribuna graniţei". Nu fără temeiu s'au adunat cei 2000 de credincioşi în 20 Mai 1936, la Caransebeş, şi au formulat acuze grave, protestând contra deciziei luate de Adunarea eparhială etc. etc. Vezi despre acestea toate Gh. Cotoşman, o. c. p. 222—230, 286—89. Felul în care s'a rezolvat chestiunea episcopiei timişorene, a dovedit cu prisosinţă greşala Adunării eparhiale şi bunele temeiuri ale celor ce-au atacat-o.

[6] Id. p. 69-75; 235-236.

[7] Id. p. 204.

[8] Id. p. 214-217 sq. 252-258; Vezi memoriul personal al dlui Al. Marta înaintat I. P. S. Mitropolit Nicolae în 24 Dec. 1936. Arhiva Consistorului mitrop. Sibiu. Nr. 22/1937.

[9] Id. p. 79-80.

[10] Id. p. 113; 195; vezi şi Arhiva Consist. mitrop. din Sibiu Nr. 18/1935.

[11] Id. p. 192-195.

[12] Id.p. 12.

[13] Id. p. 10; Arhiva Consist. mitrop. Sibiu Nr. 262/1935.

[14] Id. p. 212.

[15] Arhiva Consist. mitrop. Sibiu Nr. 22/1937.

---

[1] Gh. Cotoşman o. c. p. 157.

[2] Acolo găsim de ex. pe următorii: M. Gropşianu, Iuliu Coste, Patrichie Ţiucra, C. Băran, Sabin Evuţian, C. Balta, A. Cioban, etc. etc.

[3] Bănăţenii şi Episcopia Timişorii, passim.

[4] Id. o. c. passim.

[5] A se vedea titlurile acestea înbroşura citată p. 12-15.

[1] Broşura citată p. 14.

urmând apoi ca eparhia Bănatului cu sediul în Timişoara să treacă la Mitropolia Olteniei, ca eparhie sufragană.

Anteproiectul acesta a fost combătut de I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae, secondat de P. P. S. S. L. L. Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului şi Nicolae al Orăzii. I. P. S. Sa într'o cuvântare magistrală de aproape 2 ore, a combătut tot ce nu prevedea anteproiectul în interesul bisericii, şi anume: mutarea episcopiei din Caransebeş la Timişoara, şi trecerea ei apoi la Mitropolia Olteniei, declarând că se va opune unor astfel de tentative, cu toată hotărârea şi cu toată puterea de care dispune ca ocârmuitor spiritual al Ardealului. A cerut guvernului să-şi retragă anteproiectul.

Iată ce a spus I. P. S. Sa atunci, cu privire la episcopia Timişorii:

Este vorba despre mutarea scaunului vlădicesc dela Caransebeş la Timişoara. Este un lucru care nu trebue făcut. Şaguna s'a gândit temeinic la înfiinţarea unui al patrulea scaun la Timişoara, deşi avea Caransebeşul. Oare noi cei de astăzi care ne găsim în condiţiuni mai avantajoase în Statul român, să nu avem atâta curaj în desvoltarea Bisericii cât a avut Mitropolitul Şaguna în vremuri vitrege?!

Aşa cum a arătat într'o cuvântare la Senat Fericitul Patriarh Miron, în raport cu uniţii, noi ortodocşii ar trebui să avem 50 eparhii. De aceea când cerem înfiinţarea unei episcopii la Timişoara noi ştim ce cerem şi de ce o cerem. Nu putem spune că sunt prea multe eparhii în Biserica ortodoxă română. Cerând acest lucru eu nu fac altceva decât repet cererile anterioare ale înaintaşilor mei în scaun, începând cu Şaguna. Voi urca la tribuna Senatului dacă acest proiect de lege va fi prezentat şi voi întreba: după înălţarea conştiinţii naţionale şi arătarea spiritului de jertfă a poporului nostru din Ardeal, cum a dat dovadă în aceste luni, încât a pus în uimire pe cei cari nu-l cunoşteau, acesta este răspunsul ce i-se dă, că se destramă acea instituţie care i-a păstrat sufletul şi viaţa naţională în vremuri grele, adecă să desbină instituţia Mitropoliei noastre? Şi în numele conştiinţei naţionale din Ardeal voiu cere stăruitor înfiinţarea episcopiei Timişoara. Căci dacă suntem obligaţi să ducem undeva tunuri şi să ne apărăm, apoi aceasta trebue să o facem la graniţa de vest. Dar o graniţă nu se apără numai cu armele fizice, ci şi cu sufletul, iar acest suflet îl pregăteşte îndeosebi Biserica.

Putea face guvernul — tocmai sub pretextul unificării sufleteşti — un astfel de gest, prin care să lovească în unitatea şi tăria sufletească a Ardealului, ce s'a manifestat granitic în vremea de primeidie a primăverii din 1939? Domnului Prim-Ministru şi întregului guvern ca să cunoască părerea noastră. Eu doresc să ne punem de acord.[1]

Intrebările formulate au rămas fără răspuns. Dar cu toată dreptatea pe care-o avea I. P. S. Sa şi pe care a apărat-o într'un mod impresionant şi P. S. Andrei al Aradului, totuş Sf. Sinod a respins propunerea contrară a comisiunii canonice juridice prezidată de I. P. S. Sa, şi a primit cu majoritate de voturi anteproiectul prezentat de Ministrul Cultelor.

Văzând cum au decurs lucrurile I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae, după ce Sf. Sinod a votat proiectul guvernului — a citit următoarea declaraţie în numele său şi al P. P. S. S. L. L. Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului şi Nicolae al Oradiei:

„In numele meu ca Mitropolit al Ardealului şi Arhiepiscop al Sibiului, cât şi în numele PP. SS. Episcopi Andrei al Aradului, Nicolae al Vadului, Feleacului şi Clujului, şi Nicolae al Oradiei, am onoare a face următoarea declaraţie: In urma votului ce a dat Sfântul Sinod în legătură cu propunerea comisiunii canonică juridică la Anteproiectul de Lege prezentat de Domnul Ministru al Cultelor şi Artelor, declarăm că nu ne identificăm cu acel vot şi nu ne luăm răspunderea pentru consecinţele lui, cum nu ne luăm răspunderea nici pentru o altă soluţie decât aceea din propunerea comisiunii canonică juridică şi declarăm că nu mai luăm parte la discuţiile în legătură cu proiectul de lege pentru înfiinţarea Mitropoliei Olteniei".[2]

Deşi acceptat de Sf. Sinod, **anteproiectul guvernului, a fost retras chiar a doua zi.** Astfel chestiunea a rămas baltă.

In 19 Oct. 1939, guvernul prin dl N. Zigre, a prezentat Sf. Sinod un nou proiect de lege pentru înfiinţarea Mitropoliei Olteniei, şi — de data asta — *pentru înfiinţarea unei episcopii noi la Timişoara.*

Cu excepţia unui singur ierarh, episcopatul ardelean în frunte cu I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae, a sprijinit noul proiect şi Sf. Sinod a luat următoarea hotărâre: *„Aprobă înfiinţarea Mitropoliei Ortodoxe Române a Olteniei şi Severinului, şi a Episcopiei Ortodoxe Române a Timişoarei, în forma şi în întinderea prevăzute în alăturatul: „Proiect de lege pentru înfiinţarea Mitropoliei Ortodoxe a Olteniei şi Severinului şi înfiinţarea Episcopiei Ortodoxe Române a Timişoarei".*[3]

[1] Extras din sumarul şedinţei Sf. Sinod din ziua de 28 Iunie 939. Arhiva Sf. Sinod, Bucureşti.
[2] Acelaş extras citat.
[3] Acelaş extras, şedinţa Sf. Sinod din 19 Oct. 1939.

Acest proiect *a devenit apoi lege.*

Iată o nouă dovadă a atitudinei I. P. Sfinţitului Mitropolit Nicolae în chestia episcopiei timişorene.

Dupăce vor cunoaşte toate acestea fraţii Bănăţeni, e imposibil să nu-şi dea seama în ce rătăcire se găseau unii dintre ei, şi'n faţa cărui pericol i-au dus desbinările lor.

Trebue să-şi dea bine seama că prin lipsa lor de unitate şi consecvenţă era să fie lipsiţi de o nouă eparhie şi să fie scoşi din legăturile canonice cu Mitropolia ardeleană şi ataşaţi la Mitropolia Olteniei.

Iată la ce era să se ajungă prin acţiunea marilor ctitori de episcopii, şi „atleţi ai lui Hristos", recrutaţi din rândurile Bănăţenilor cari militau pentru mutarea episcopiei dela Caransebeş la Timişoara! Nu s'a întâmplat aşa, şi toată lumea ştie cui se datoreşte acest lucru.

Va concede oricine, după ce va fi luat cunoştinţă de atitudinea şi de stăruinţele de mai înainte şi de mai curând, *ale I. P. S. Sale* în cauza episcopiei din Timişoara, că nici nu „temporiza" înfiinţarea episcopiei timişorene nici nu „lucra" pe Bănăţeni, nici nu li-se opunea dorinţei lor[1] întrucât era bună, ci a urmărit cu o tenacitate şi cu o statornicie, — cu cari ei nu toţi se pot lăuda, — reînfiinţarea vechei episcopii timişorene, şi când a socotit potrivite vremurile, a făcut pasul ultim şi hotărâtor, pentru realizarea dorinţii tuturor Românilor din Transilvania şi nu numai a celor din Bănat. Dacă s'au întârziat prea mult lucrurile, vina, o poartă pe deoparte „aderenţii mutării", desbinarea pe care au provocat-o ziloţii aceştia pripiţi în rândurile Bănăţenilor, iar pe de altă parte guvernele, cari văzându-i desbinaţi, nu s'au simţit obligate să dea ascultare dorinţei lor. Tocmai desbinarea le-a dat guvernelor motiv să amâne. Prin urmare, fraţilor cari nici n'aţi amintit de vreo contribuţie a I. P. S. Sale la restaurarea episcopiei timişorene, ba i-aţi atribuit cu indecenţă, atitudini ce nu le-a avut, luaţi cunoştinţă de toate acestea şi trageţi consecinţe, ca să nu vi se aplice nagaica istoriei.

Foarte instructivă şi pentru viitor mi se pare a fi citarea unor sfaturi pe cari le da cu privire la episcopia Timişorii, fraţilor Bănăţeni, dl Nichifor Crainic, în nr. 61 din 28 Ian. 1937 al revistei „Sfarmă Piatră". Iată cum îi povăţuia dânsul: *„Fraţii bănăţeni ortodocşi, în loc să se lupte, să-şi dea mâna la un nou adaus de putere pe lângă aceia pe care o au. Şi într'un cuget să-şi îndrepte ochii spre Sibiul şagunian. Căci în această chestiune nu decide Bucureştiul haotic, ci marele mitropolit Nicolae care ştie mai bine ca oricine, ce-i trebue ortodoxiei de peste Carpaţi.*[2]

Mitropolitului Nicolae, şi a rolului pe care l-a avut în acţiunea purtată pentru restaurarea episcopiei din Timişoara, suntem siliţi, să subliniem şi să acceptăm justeţea aprecierilor din povăţuirea ce le-a dat-o fraţilor Bănăţeni, dl Nichifor Crainic, iar în ce priveşte însaşi atitudinea, să zicem acelaş lucru pe care l-am zis în privinţa atitudinei Congreselor noastre Naţional-bisericeşti din Ardeal şi adecă:

a) *I. P. S. Mitropolit Nicolae, a cerut întotdeauna reînfiinţarea episcopiei din Timişoara, şi a văzut acest lucru demn de realizare într'un singur chip: prin înfiinţarea unei episcopii proprii în Timişoara, iar nicidecum prin mutarea episcopiei Caransebeşului acolo.*

b) *I. P. S. Sa a considerat reînfiinţarea episcopiei din Timişoara, nu ca o necesitate şi dorinţă exclusivă a Bănăţenilor, ci ca pe o necesitate şi ca pe-o dorinţă a întregului popor ortodox din Ardeal.*

Aceasta a fost atitudinea fermă şi statornică a I. P. Sale şi a Consistorului mitropolitan din Sibiu şi a Congreselor Naţional-bisericeşti ale Mitropoliei ardelene, întotdeauna. Nici unul din aceşti factori nu s'a abătut dela ea; „iar I. P. S. Mitropolit Nicolae, care s'a străduit cu o nobilă consecvenţă pentru înfiinţarea nouei episcopii de Timişoara şi menţinerea celei de Caransebeş, n'a făcut decât să împlinească" — cu înţelegere superioară — „testamentul marelui Său înaintaş şi dorul nestins al atâtor vrednici bănăţeni", ca Mocioneştii, Babeş V., E. Ungureanu etc. — şi dorinţa întregii suflări româneşti din Ardeal, precum „şi să execute o deciziune de atâtea ori repetată a forurilor bisericeşti"[3].

II

Atitudinea unora dintre Bănăţeni.

Pe cât de statornică şi de hotărâtă a fost atitudinea celor trei factori centrali de diriguire în viaţa noastră bisericească din Ardeal, pe atât de nestatornică, de nehotărâtă şi de plină de „sinuozităţi", a fost atitudinea unui mare număr de fraţi Bănăţeni, dela războiul mondial încoace, cu excepţia demnă de toată cinstea şi admiraţia a grănicerilor şi a unui număr însemnat de oameni luminaţi din alte părţi ale Bănatului.

Grănicerii au avut o atitudine identică cu aceia a organelor centrale ale mitropoliei noastre. Ei au cerut continuu *reînfiinţarea episcopiei din Timişoara*, şi au protestat mereu contra tentativei de strămutare a scaunului episcopesc din Caransebeş la Timişoara.

Ei reprezintă în Ardeal, nu numai în Bănat, *„partea cea mai compactă românească şi cea mai dârză în credinţa ortodoxă"* pe care au apărat-o *„cu toată vigoarea"*[1] altădată, vigoare pe care nu şi-au desmiţit-o nici acum în lupta pe care au dus-o pentru păstrarea episcopiei lor din Caransebeş, şi pentru restaurarea celei din Timişoara. Şi prin această luptă ei au întărit ortodoxia mărturisindu-şi tăria credinţii lor, căci înfiinţarea unei noi episcopii la Timişoara înseamnă într'adevăr o întărire a ortodoxiei şi a vieţii româneşti în Bănat, chiar dacă nu toţi pricep acest lucru.

Foaia Diecezană Nr. 44 din 1939, publică un articol, în care un om necăjit, nu dovedeşte decât că e atât de tulburat din pricina reînfiinţării episcopiei Timişorii, încât ceiace toată lumea vede şi pricepe ca bun şi întăritor pentru ortodoxie şi pentru neamul nostru din Bănat, el ne prezintă ca rău şi primejdios pentru unitatea bisericească şi naţională. In loc să mulţumească lui Dumnezeu pentrucă ne-a ajutat să vedem în Bănat două episcopii ortodoxe, el cere disperat *una singură pe întreg Bănatul, care să poată deveni cu vremea Mitropolia Timişorii*, căci altfel — zice autorul, — *„unitatea noastră întâi cea bisericească şi de fapt şi cea politică, serios şi hotărâtor"* nu se poate salva.

Acesta este dintre aceia despre cari s'a zis că „rătăcirea lor din urmă va fi mai mare decât cea dintâi".

Inafară de grăniceri şi de cei dimpreună cu ei, ceilalţi Bănăţeni n'au avut o atitudine rectilinie, şi degeaba se străduieşte cineva să-i scuze; şi nu este drept ca tocmai acelora să li-se cânte osanale, de cari, în primul rând ei ar trebui să se jeneze şi să nu le primească, ştiind că nu li-se cuvin.

Fără a căuta să scriem vreo *„vera historia non verae atitudinis incolentium terrae Banati"*, vom spicui unele lucruri din plin doveditoare a atitudinei multora pe care nimeni n'o poate scuza prin altceva decât prin cauza ei internă, lipsa de stabilitate. Ei nu s'au putut ridica peste un patriotism local îngust; au văzut lucrurile mici, s'au împotmolit în ele şi nu s'au mai putut ridica din mrejile lor pe vreo poziţie care să le deschidă un câmp cu o vedere mai largă. Faptul că ei s'ar fi luat după alţii, că ar fi adoptat atitudinea altora, ca I. I. C. Brătianu, Al. Lapedatu, fericitul patriarh Miron etc., nu dovedeşte că n'au greşit; nu-i scuză, ci ni-i arată cu slabă orientare proprie şi dependenţi de alţii. Adecă o astfel de scuză ni-i prezintă tocmai în lumina contrară aceleia în care vrea să ni-i prezinte cel ce-i scuză.

Atitudinea Bănăţenilor ce urmează mai jos, n'o discutăm decât spre a stabili două fapte ce nu se pot nega; acela al lipsei lor de consecvenţă, în raport cu grănicerii, cu câţiva negrăniceri şi mai ales în raport cu organele centrale de conducere ale Mitropoliei noastre, şi acela al acceptării din partea lor a unei soluţii greşite, la cari au ţinut fără să recunoască superioritatea aceleia care a triumfat.

Abia ne-am fost unit în statul român de azi, şi iată că în 1919 primăria Timişoarei, in numele locuitorilor, trimite un memoriu Consistorului mitropolitan, prin care se cere strămutarea sediului episcopiei din Caransebeş la Timişoara.[2] Iată încolţită dintr'o mentalitate de nomad şi din lipsă de'nţelegere totală a intereselor bisericeşti şi naţionale ideia minoră a mutării. De aici încolo începe frământarea şi învrăjbirea *„tracică"* a fraţilor Bănăţeni, începând unii mai pripiţi să se agite pentru mutare şi alţii mai chibzuiţi pentru reînfiinţarea vechei episcopiei timimişorene.

Insuş marele mecenate *Emanuil Ungurianu*, dupăce până la unire fusese pentru restaurarea episcopiei timişorene, în 1925 înclină spre soluţia mutării[3] totuş nu renunţă la gândul restaurării, cum rezultă dintr'un memoriu iscălit de el, de Antoniu Mocsonyi, M. Gropşian, Aurel Cosma etc., datat 2/15 Oct. *1921*, şi prezentat Congresului Naţ.-bis. dela Sibiu.[4]

In *1925*, cere printr'un memoriu adresat Ministerului Cultelor, sau înfiinţarea unei noi episcopii la Timişoara sau mutarea celei din Caransebeş la Timişoara.[5] Dânsul a stăruit cu multă râvnă pentru episcopia Timişorii; şi'n *1928*, 24 Aprilie, cere Consistorului mitropolitan măsuri pentru reînfiinţarea episcopiei timişorene,[6] iar în 19 Iunie acelaş an, scrie chiar I. P. S. Mitropolit cerând iarăş fie restaurare fie mutarea celei din Caransebeş, numai să se facă odată.[7]

Fericitul vlădică al Caransebeşului *Dr. I. Tr. Badescu*, a fost pentru restaurare, dar a fost categoric împotriva mutării episcopiei din Caransebeş la Timişoara[8], trimiţând adrese de

[1] Vezi cartea: Bănăţenii şi episcopia Timişorii pp. 62-65, 348, 382.
[2] Citat după Gh. Cotoşman: Bănăţenii şi Episcopia Timişorii, p. 262.
[3] Telegraful Român. Sibiu Nr. 45, 1939. „Episcopia Timişorii".

[1] Vezi memoriul I, P. S. Mitropolit Nicolae adresat M. S. Regelui.
[2] Prot. Congres. Naţ.-bis. din Sibiu 1920, p. 15, 52.
[3] Gh. Cotoşman: Bănăţenii şi episcopia Timişorii. p. 37—38
[4] Arhiva Consist. mitrop. Nr. 37, pe 1921.
[5] Gh. Cotoşman o. c. p. 45.
[6] Arhiva Consist. mitrop. Sibiu. Nr. 150/928.
[7] Arhiva Consist. mitrop. Nr. 229/928.
[8] Gh. Cotoşman o. c. p. 39; Vezi şi actul P. S. Sale adresat Consist. mitrop. cu data 11/24 Nov. 1921. Arhiva Consist. mitrop. Nr. 383/344 M. 1921.

juste ale neamului, îl şi însoţeşte la orice luptă pentru existenţa sa naţională.

Deputatul *A. Popa* a subliniat calitatea superioară a referatului păr. *Stăniloae*, iar I. P. S. mitropolit *Nicolae* a propus ca acesta să fie adăogat în întregime la raport, «fiind deosebit de luminos».

Adunarea a izbucnit în aplauze furtunoase când păr. rector *Dr. D. Stăniloae* a arătat că I. P. S. Mitropolit împlineşte două decenii de prea bogată arhipăstorire. Păr. consilier *Em. Cioran* a exprimat, în această privinţă, omagii din partea Asociaţiei clerului, iar dl deputat *Al. Lucescu* a propus sărbătorirea evenimentului printr'o şedinţă festivă a Adunării eparhiale, la Rusalii.

Plăcut surprins, I. P. S. mitropolit *Nicolae* a răspuns:

«*In cei 20 ani de păstorire mi-am făcut numai datoria. Incă deodată cu alegerea mea am văzut problemele mari ce mi se puneau în faţă. Puterile mele vor fi fost prea slabe în raport cu greutatea problemelor. Dar am făcut tot ceeace am putut. Am păstrat mai ales legătura cu tradiţia cea bună a trecutului, a Bisericii, iar comunitatea spirituală dintre cler şi popor am văzut-o închinată lui Hristos şi neamului. Tradiţia n'am interpretat o în sens îngust, ci în sensul ei larg, evolutiv, progresiv. Satisfacţia mea este că această tradiţie s'a întins acum asupra ţării întregi. Ardealul a adus astfel, sub raport bisericesc, o contribuţie foarte importantă, o contribuţie frăţească la zestrea neamului. Noi am integrat în spiritualitatea neamului tocmai ceeace aveam mai bun. In împrejurări grele m'am răzimat pe cler şi popor şi m'am simţit tare*».

In şedinţele de Marţi dimineaţa după o scurtă discuţie, privind «filantropia organizată», s'a trecut la *Raportul Comisiei bisericeşti*. Păr. prot. *I. Duma* a citit acest raport, iar slujba de secretar a îndeplinit-o păr. prof. *Dr. V. Oană*.

Privind evenimentele sub acelaş unghiu de apreciere, raportul a poposit asupra însemnătăţii misiunii arhiereşti în Munţii Apuseni, a problemelor bisericeşti în împrejurările speciale de azi şi a clerului în armată. In ţara lui Iancu, Arhipăstorul nostru a dus îndemnuri şi soluţii de bună păstorire, iar pentru vremile de azi s'a intensificat rugăciunea publică şi prin predici s'a arătat care este limita pacifismului creştin. In armată, clerul a dus îmbărbătare, familiaritate, iubire de Dumnezeu, Patrie şi Rege.

Câteva capitole au tratat despre pensionarea preoţilor, disciplina preoţească, spovedania şi cuminecarea credincioşilor, Academia teologică, şcoala de cântăreţi, bursierii arhiepiscopiei, divorţuri, date statistice, etc. Ca un semn de trezire religioasă poate sta procentul ridicat al celor cari au primit Sf. Taine, iar ca model de instituţie teologică poate slujì Academia «Andreiană». Deputatul *Dr. V. Şuiaga* a adus aici o frumoasă contribuţie, cerând ca actul de luare a jurământului la procese să se facă cu mai multă solemnitate şi ca edificiile fostelor şcoale confesionale să rămână ale Bisericii.

Raportul Comisiei financiare, citit de dl deputat *S. Olariu*, a prezentat preocupările Martei. Este suficient să înregistrăm doar că raportul acesta a concretizat înţelepciunea cu care se chivernisesc averile Bisericii şi entuziasmul cu care se continuă înălţarea sfintelor lăcaşuri. Patriotismul preoţimii s'a evidenţiat prin subscrierea bonurilor de înzestrare, ea contribuind, în total, cu 4.486.000 lei. Iată jertfelnicie! Aşezămintele Bisericii merg pe calea cea bună, iar terenul pentru construirea unei mănăstiri la Sibiu a fost obţinut.

Opera samariteană s'a desfăşurat cu o amploare sporită. Din «banul văduvei», cum şi din al celor mai avuţi, s'au făcut donaţii de peste 40 milioane lei. Dnii *C. Bursan*, ing. *I. Gigurtu*, ing. *D. Bogdan*, etc. stau printre cei dintâi mecenaţi. Fapta lor are grai viu. Noi o înregistrăm cu zicătoarea românească: «Cel ce dă lui Dumnezeu, pe sine se împrumută».

Raportul Comisiei şcolare-culturale, citit de dl deputat *V. Păcală*, prezintă o însemnătate deosebită. El oglindeşte că Biserica este purtătoare ideii de cultură şi progres, iar creştinismul cultivă respectul personalităţii morale. In viaţa neamului nostru, Biserica a însemnat totdeauna un factor cultural de mare importanţă. Nota aceasta o deţine şi azi, prin activitatea Caselor culturale, prin şcolile şi prin publicaţiile ei. Ea preţueşte şi arta bisericească. Ceeace au realizat pictorii: O. Smighelschi, Damian şi C. Petrescu, la Sibiu şi pe întinsul Arhiepiscopiei, înfăţişează icoana clară a acestei bune preţuiri.

Şcolile Bisericii păşesc pe drumul tradiţiei lor glorioase. Ele n'au uitat nici azi, că scopul învăţământului trebue să fie formarea caracterului religios-moral şi că materiile de educaţie şi instrucţie trebue să se concentreze în jurul Religiei. Dar însuşi I. P. S. Mitropolit *Nicolae* le aduce mereu aminte de acestea. In inspecţia făcută liceului «A. Iancu» din Brad s'a făcut crainicul autorizat — cel mai autorizat — al instaurării creştine în învăţământul de toate gradele, pentru alungarea erorilor din şcoală.

La aceeaş ţintă trebue să ducă mai ales catehizaţia, care nu înseamnă numai o chestiune a preotului, ci se cade a deveni a şcoalei întregi. Invăţătorul însuşi să fie atras în atmosfera catehizaţiei. Manualele de învăţământ de astăzi au stâlcit însă învăţământul religios, iar programa analitică nici acum nu este fixată definitiv. Păr. rector *Stăniloae* a arătat chiar că situaţia aceasta deficitară din punct de vedere moral şi religios pare a fi rezultatul unei tendinţe de laicizare neîngăduită. Aici trebue o îndreptare şi Adunarea îşi însuşeşte această cerinţă. Invăţământul practic să fie deasemenea învrednicit cu o instrucţie religioasă după dorinţa Bisericii.

Ca o coroană a acestui raport stă însă comunicarea I. P. S. mitropolit *Nicolae*, privind apropiata publicare a cărţii dlui profesor *C. Petran*. Atunci se va putea dumiri oricine asupra bogăţiilor noastre de artă bisericească veche şi de odoare sfinte. Iar când toate acestea vor fi adunate *într'un muzeu anume construit*, se va înţelege şi mai limpede că Biserica a însemnat şi rămâne un factor de luminoasă cultură creştină şi românească.

Un raport special, citit de dl deputat *Al. Lucescu*, s'a ocupat cu situaţia Academiei teologice. Prin legea pentru raţionalizarea învăţământului superior, acestui înalt aşezământ de creştere a viitorilor preoţi i s'au desfiinţat unele catedre de însemnătate deosebită, iar unele au fost coborâte la rangul de conferinţe. Noi nu intrăm în amănunte. Dar lucrurile arată că s'a comis o imixtiune într'o chestiune numai a Bisericii şi că pentru întâia dată, vreme de 130 ani, se produce o asemenea neîngăduinţă. Biserica este îndreptăţită să-şi crească preoţii după a sa apreciere. Acesta este un drept imprescriptibil.

Adunarea, însuşindu-şi concluziile de mai sus, a şi protestat energic, iar I. P. S. mitropolit *Nicolae*, satisfăcut cu opinia acestui înalt for bisericesc, a anunţat că va continua cu străduinţele spre îndreptarea unui atât de mare rău. Ceeace, socotim, va şi trebuì să se întâmple. Aceasta pentru frăţeasca şi tradiţionala colaborare dintre Stat şi Biserică şi pentru salvarea autonomiei bisericeşti, — mai ales.

Câteva rapoarte speciale au prezentat situaţia internatului arhidiecezan, a librăriei şi tipografiei şi a altor aşezăminte.

Cuvinte de încheere:

Primul l-a adus I. P. S. mitropolit *Nicolae*, spunând:

«*Ne-am întrunit în această adunare anuală a Arhiepiscopiei noastre sub presiunea îngrijorării produse de evenimentele prin care trece o parte a lumii şi la care şi noi, în mod indirect, luăm parte. Discuţiile şi hotărârile din şedinţele noastre au fost influenţate de acest simţământ de răspundere sporită faţă de Biserică şi de instituţiunile neamului nostru.*

Am constatat cu vie satisfacţie interesul deosebit pe care îl aveţi faţă de aşezămintele Bisericii. Numărul mare al participanţilor este şi el o dovadă despre aceasta. Din rapoartele prezentate de Consiliul arhiepiscopesc v'aţi putut convinge că Arhiepiscopia este condusă cu multă grijă, că instituţiunile ei se găsesc în progres treptat şi că cearcă să facă faţă evenimentelor de azi. Biserica ajută, şi neamul să-şi împlinească menirea lui».

I. P. S. mitropolit *Nicolae* a mulţumit membrilor pentru participare şi a avut cuvinte cu adevărat duioase faţă de aprecierile ce i-au fost aduse la împlinirea celor 20 ani de arhipăstorire. — Asigurându-i de simţăminte părinteşti şi de dragostea de muncă în folosul Bisericii şi Neamului, I. P. S. mitropol t le-a împărtăşit arhiereasca binecuvântare.

Cuvântul Adunării l-a adus dl *Dr. Sever Pop*, deputat eparhial. Dsa a arătat însemnătatea Bisericii şi a preoţimii în viaţa neamului şi a adus omagii I. P. S. mitropolit Nicolae.

Lucrările Adunării s'au încheiat sub semnul încrederii în propăşirea Bisericii şi în trăinicia virtuţilor creştine ale dreptmăritorului nostru popor.

D. CĂLUGĂR

Ziua de Zece Mai

Am sărbătorit, în ziua de Vineri, amintirea victorioaselor lupte, purtate de România modernă, dela fondarea regatului român până astăzi.

Zece Mai a fost ziua neatârnării României, ziua întemeerii regatului, ziua strângerii noastre în jurul Regelui, ziua unirii provinciilor româneşti.

Sub lozinca de unitate se desfăşoară astăzi întreaga acţiune de guvernământ. Sub această lozincă s'au înlăturat, în ultimii doi ani, toate vrajbele şi dihoniile dintre fraţi. Sub acest îndemn, ţara face o supremă sforţare pentru a se înarma. Zece Mai, din anul curent, este sărbătoarea unei biruinţe asupra noastră înşine. Şi, la cuvântul Suveranului, am izbutit să dăm ţării mijloacele necesare unei puternice apărări naţionale.

*

Serbarea zilei de 10 Mai s'a desfăşurat în **Sibiu** *pe o vreme frumoasă primăvăratică, aducându-se prinos de închinare amintirii marilor noştri înaintaşi pentru cele ce ni-au lăsat de moştenire.*

La 11 s'a săvârşit slujba religioasă în catedrala mitropolitană, cu participarea reprezentanţilor autorităţilor. A predicat pătrunzător P. C. S. Păr. I. Dăncilă.

După aceasta, în piaţa Regele Ferdinand I, a urmat o măreaţă defilare primită cu nesfârşite ovaţii din partea imensei asistenţe. In perfectă ordine au defilat, în faţa dlui general **Gh. Leventi,** *comandant de corp, a dlui prefect colonel* **P. Tocineanu** *şi a altor personalităţi: gărzile F. R. N., străjerimea cu fanfara sa, premilitarii, delegaţia invalizilor de război, şi la urmă armata.*

La ora 12 s'a ţinut în sala festivă a prefecturii judeţene tradiţionala recepţie, la care au luat parte reprezentanţii vieţii publice din localitate, cu I. P. S. mitropolit **Nicolae** *al Ardealului, comandantul de corp dl general Leventi, primarul municipiului Dr. S. Pop, ş. a.*

După ameazi s'au dat festivaluri artistice din partea tinerimii, ear seara retragere cu torţe.

Conferinţa dlui prof. universitar I. V. Gruia

Duminecă, 5 Mai 1940, în sala festivă a prefecturii judeţului Sibiu, dl prof. *I. V. Gruia* dela Facultatea de drept din Bucureşti, şi-a desvoltat conferinţa despre *Statul român autoritar.*

Au luat parte: I. P. S. S. Sa Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, dl Ioan Gigurtu, ministrul comunicaţiilor şi alţi distinşi reprezentanţi ai vieţii noastre publice.

Dl profesor *Silviu Cosma*, preşedintele asociaţiei profesorilor secundari şi reprezentantul „Astrei", în calde cuvinte, salută pe dl Gruia, care la rândul său aduce elogiile cuvenite I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, „Astrei" şi publicului din sală. Dsa spune: Statul autoritar român este o formulă nouă impusă de împrejurările prin care trece societatea românească. Dela început trebue să facem distincţie între statul autoritar şi între statul totalitar, între dictatură şi stat autoritar. Nu trebue să confundăm statul autoritar cu statul totalitar. Dictatura reprezintă regim exclusiv personal, prin care un om împotriva legilor şi a oamenilor pretinde drepturi de conducere a unui popor. Statul totalitar, aşa cum e realizat în Germania naţional-socialistă, a fost înfăptuit prin votul masiv al poporului german. Prin urmare nu este o formă de cucerire împotriva voinţei naţiunii; dimpotrivă, puterile conducătorului Germaniei de astăzi au la origine adeziunea poporului.

In domeniul statelor totalitare trebue făcută o gradaţiune, şi anume: statul sovietic e stat totalitar de grad I, adecă statul, partidul politic, secretarul general al partidului comunist, exercită puterea de comandă atât în domeniul politic, cât şi în domeniul economic şi spiritual. Omul nu are nici o libertate. Statul naţional-socialist german este un stat totalitar de gradul al II-lea, adecă un stat în care individul are oarecare libertate în domeniul economic; iar societatea, din punct de vedere economic, este întemeiată pe principiul proprietăţii individuale.

Statul fascist nu este stat totalitar, — popoarele latine sânt rebele totalitarismului.

Statul autoritar român, realizat la 1938, nu domină nici în domeniul spiritual, nici în domeniul economic, nici chiar în domeniul politic. El reprezintă o adâncire a ideii de autoritate faţă de ideile de libertate individuală. El răspunde tradiţiei istorice a poporului român în care conducerea voevodală era efectivă, ţările române fiind ţări domnite în mod permanent şi de fapt. La 1866 am avut o constituţie cu conţinut liberal, reprezentând un împrumut al constituţiei belgiene din 1831. Ea însă era în dezacord cu *realităţile* româneşti din acea vreme.

Statul autoritar român se caracterizează prin *regalitatea conducătoare*, prin prioritatea *datoriilor* faţă de drepturi, prin prioritatea puterii *executive* faţă de puterea legiuitoare, prin dreptul de *decretare* al Regelui în materia normelor de drept, şi prin raporturi mai strânse între puterea executivă şi puterea legiuitoare.

Alte ţări prinse în vâltoarea războiului

In dimineaţa zilei de 10 Mai armata germană a trecut frontiera Belgiei, a Olandei şi a ocupat stătuleţul Luxemburg.

Aviaţia a început să bombardeze masiv oraşele paşnice şi înfloritoare ale acestor ţări. Câtă durere ne cuprinde când ne gândim la nenorocirile şi la suferinţele ce s'au abătut asupra acestor ţări şi popoare cari n'au altă vină decât că sunt aşezate între marile puteri beligerante. Sărmana Belgie, ce destin trist o paşte. După 25 de ani de când a devenit victimă primei pustiiri, istoria se repetă exact în acelaş chip.

Cât sânge nevinovat se varsă, câte căsnicii şi gospodării răvăşite!

Cât de puţină sensibilitate morală, cât de puţină frică de Dumnezeu mai este la oameni!

In pelerinaj la Sâmbăta de sus

de diacon **Haralambie Cojocaru**

Niciodată nu mi s'au arătat mai profunde şi mai pline de înţeles creştin cuvintele psalmistului care zice: *Ridicat-am ochii mei la munţi de unde-mi va venì ajutorul meu, ajutorul meu dela Domnul cel ce a făcut cerul şi pământul*», ca la ocazia pelerinajului la altarul ctitoriei marelui mucenic al Legii strămoşeşti şi al neamului românesc, Voevodul Constantin Brâncoveanu, dela Sâmbăta de sus, la care m'am învrednicit şi eu să iau parte anul acesta.

Cu părere de rău de a nu fi putut să zăbovesc mai mult în jurul acestui sfânt altar, dar cu inima plină de harul binecuvântării pe care Marele Ierarh al Ardealului I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan, l-a revărsat asupra tuturor fiilor Săi duhovniceşti, voi încerca totuşi să aştern aci câteva gânduri ce m'au făcut să retrăiesc clipele în care şi-a desfăşurat viaţa Brâncoveanu Constantin.

In adevăr, mânăstirea dela Sâmbăta de sus a fost şi va fi pentru neamul românesc, dar mai ales pentru cel din ţara Oltului şi din întreg Ardealul simbolul ortodoxiei noastre şi a fiinţei noastre naţionale. Aşezată chiar la picioarele munţilor Făgăraşului, acest loc de închinare a fost pentru poporul românesc din Ardeal o citadelă a rezistenţei lui în veacul 18-lea, când urgia habsburgică, susţinută de ura de neînţeles a fraţilor uniţi, în frunte cu episcopul dela Blaj, se abătuse asupra Bisericii ortodoxe şi a poporului român ortodox din Ardeal.

Când a fost ridicată această mânăstire, Brâncoveanu Constantin a înţeles că numai acolo în munţii cari-i dau atmosfera prielnică trăirii intense cu Dumnezeu, este cu putinţă ca românul de amândouă părţile Carpaţilor să se desbrace de haina păcatului şi să se ridice pe culmile cele neprihănite de unde să ceară ajutorul lui Dumnezeu în primejdii şi în nevoi. Căci ca unul care trăia în neîntreruptă comunicare cu Hristos Domnul şi Isbăvitorul nostru, el a înţeles că sfânta ortodoxie a neamului a fost păstrată mai cu deosebire pentru neamul nostru în mânăstiri. Mânăstirile au fost acelea care au asigurat neamului nostru în timpurile de mare vitregie izvorul dela care se adăpa el pentru a-şi păstra nealterată conştiinţa că aparţine unei naţiuni care în Biserica ortodoxă şi numai prin această Biserică ortodoxă are a-şi afirma drepturile lui la o viaţă mai înaltă, mai demnă şi mai independentă.

Mânăstirile au fost oazele unde se odihnea sufletul neamului nostru românesc pentruca refăcut şi întărit cu forţe noi, să reia lupta şi s'o ducă la bun sfârşit.

Dar aceste mânăstiri sunt tot atâtea pilde de trăire creştinească în mijlocul unei lumi prinsă în mrejile secularismului veacului nostru, ucigător de suflete şi rătăcitor de conştiinţe. In ele omul modern găseşte chipul cel mai sigur şi cel mai autentic al trăirii în neîntreruptă legătură cu Creatorul său, Dumnezeu.

Căci în atmosfera de evlavie, de reculegere şi de minunată meditaţie, el reuşeşte să înţeleagă că viaţa nu este dată să o petrecem pentru a slujì pământului, ci trăind pe pământ să avem certitudinea că altă viaţă va începe pentru noi dincolo de mormânt, către care trebue să tindem ca spre binele nostru suprem. Ruperea legăturilor vieţii noastre cu climatul pe care mânăstirile au ştiut să-l păstreze neîntinat, duce la o înfricoşătoare sărăcie sufletească care mai de vreme sau mai târziu se arată în toate manifestările noastre atât ca inşi, cât şi ca societate. Şi de aici isvorăsc cele mai mari desordini sociale pe care a putut să le înregistreze istoria.

Pòporul nostru însă, născut şi crescut de duhul Ortodoxiei în Biserică, dar mai ales de mânăstirile noastre, a înţeles cu simţul său legat mai mult de adevărurile lui Dumnezeu decât de ceea ce este schimbător şi trecător, că puterea, tăria şi curajul lui în vremurile de cumplită încleştare între popoare, i-a venit numai din luminata trăire cu Dumnezeu în jurul altarelor acestor sfinte mânăstiri, ctitorìi voevodale sau particulare. In jurul lor şi la sânul lor el a ştiut să desprindă voia lui Dumnezeu şi să simtă cum braţul atotputernic al Ziditorului îl ocrotea şi-l ducea la biruinţă.

Toate acestea le-a dăruit — şi le va dărui şi în viitor după restaurare, — poporului român din Ardeal altarul sfânt al ctitoriei lui Brâncoveanu Constantin.

Duhul lui Brâncoveanu se va fi bucurat împreună cu îngerii în ceruri că în această zi mare „Vinerea" din săptămâna Invierii Domnului, „Isvorul tămăduirii", poporul român ortodox venit pe timp ploios, ca să-şi întâmpine ierarhul care îi poartă bucuriile şi necazurile în sufletul Său de mare român şi de mare creştin, a simţit încă odată cum se revarsă peste el binefacerile cerului la rugăciunile şi binecuvântările pe care cei doi ierarhi, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, şi P. S. Nicolae Colan al Clujului înconjuraţi de sobor de preoţi, le îndreptau către Cel atotputernic.

In adevăr, săvârşirea sf. liturghii a fost pentru toţi cei ce veniseră la Sâmbăta de sus, prilej de bucurìi care au făcut să stoarcă lacrimi din ochi. Vreau să vorbesc de mişcătoarea şi emoţionanta tundere în monahism pe seama acestei ctitorìi voevodale, a unuia din mulţii şi luminaţii absolvenţi ai „Academiei Andreiane", păr. diacon Boca, diplomat al şcoalei de Belle-Arte din Bucureşti. Moţ după locul de naştere, crescut şi îndrumat în studiul teologiei, tânărul monah a înţeles să dea ascultare gândurilor marelui Ierarh al Bisericii noastre, consacrându-şi viaţa lui Hristos prin studiul picturii bisericeşti, pe care s'o desfăşoare acolo în liniştea munţilor pe care Brâncoveanu îi alesese ca loc de retragere şi de rugăciune.

Iată de ce cred că duhul lui Brâncoveanu a tresăltat de bucurie văzându-şi opera reînviată şi împodobită în chip atât de minunat de mitropolitul Ardealului din România Mare, care se pare că a fost înscris în planul Providenţei să reia şi să afirme în chipul cel mai solemn testamentul Voevodului martir împotriva tuturor gândurilor celor rele atât dinlăuntrul, cât şi din afara hotarelor ţării noastre.

Toate acestea şi-au găsit expresia însemnătăţii lor atât religioase cât şi naţionale în predica pe care I. P. S. Mitropolit Nicolae a binevoit s'o rostească dând-o ca pe o hrană isvorâtoare de tărie şi de curaj mai ales în vremurile tulburi prin care trecem.

In adevăr, cuvintele I. P. Sfinţitului Mitropolit au fost prinos de recunoştinţă adus memoriei Voevodului Brâncoveanu, mort pentru Legea şi pentru Neamul românesc, afirmarea drepturilor noastre milenare pe aceste meleaguri, scăldate de râurile harului ceresc prin aceste locaşuri de închinare care ne-au crescut şi păstrat ca neam, şi în sfârşit, un sfânt legământ pentru viitor, cum că în legătură strânsă cu duhul înaintaşilor noştri cari au ştiut să-şi jertfească viaţa pentru apărarea altarelor lui Hristos, vom fi şi noi în stare să le urmăm pilda crezând şi trăind ca şi ei în Biserică. Intr'o totală dăruire dezinteresată în mâinile lui Dumnezeu, făcându-i voia, atât în zile de pace cât şi în zile de sbucium, ca şi printr'o profundă vieţuire cu Hristos, adăpându-ne dela altarul acestor locaşuri de închinare, vom avea siguranţa că nimeni şi nimic nu ne va smulge pe viitor moştenirea pe care înaintaşii noştri ne-au transmis-o. Chiar atunci când suferim, Dumnezeu urmăreşte curăţirea noastră de sgura păcatului. Dar dacă până acum avem pace, apoi este aceasta tot voia lui Dumnezeu care ne-a lăsat răgazul necesar pentru a ne întoarce la El. Timpurile prin care trecem cer dela noi, atât dela cei dela ţară, cât mai ales dela cei din oraşe, revenirea pe cărările lui Dumnezeu, la credinţa în El şi la trăirea cu El.

Numai în felul acesta vom putea să fim una în jurul Maiestăţii Sale Regelui Carol II-lea, care poartă sarcina conducerii destinelor neamului nostru. In jurul lui, spune I. P. S. Mitropolit Nicolae, avem datoria a ne unì pentru a fi tari şi în duhul lui Hristos se cade a purta sarcina unii altora pentru a asigura ţării maximum de muncă şi de roade bogate. Căci dacă moşii şi strămoşii noştri au putut rezista dealungul veacurilor, apoi cu atât mai mult noi datori suntem să le urmăm pilda şi să stăm ca şi ei în vecinătatea lui Dumnezeu.

Nu mai puţin mişcătoare au fost cuvintele pe care P. S. Episcop Nicolae al Clujului le-a rostit poporului arătând cât de înălţătoare şi grăitoare este această zi a Isvorului tămăduirii.

Intreaga regiune dela Sâmbăta de sus şi-a îmbrăcat haina de sărbătoare pe care lumina Invierii Domnului o luminase şi o sfinţise. Bucuria Invierii s'a revărsat şi asupra ei, iar apa din isvorul care a fost sfinţit se va fi prefăcut în isvor de apă vie care va tămăduì toate boalele şi toate neputinţele trupeşti şi sufleteşti.

Dar mai presus de toate rămâne reactualizarea testamentului lui Brâncoveanu Constantin, pe care I. P. Sf. Mitropolitul Nicolae a ştiut, cu măestria oamenilor cari văd peste veacuri, să o facă o vie realitate ortodoxă şi naţională, răscumpărând prin jertfe de tot felul căderea celui care pe drept cuvânt a fost numit de popor „Satanasie" şi afirmând sus şi tare drepturile noastre de popor creştin ortodox şi român pe aceste meleaguri.

INFORMAŢIUNI

Un obiect de istorică însemnătate, *sabia Voevodului Constantin Brâncoveanu*, aflătoare în tezaurul artistic al Muzeului Luvru din Paris, a ajuns în proprietatea ţării noastre. Guvernul francez a remis de curând ambasadei României această sabie, încredinţându-o spre păstrare statului român.

† **Iosif Moldovan,** care a fost unul dintre cei mai valoroşi învăţători confesionali în eparhia Aruadului, a încetat din viaţă în 28 April a. c. în vârstă de 77 ani. După întregirea naţională a neamului, a slujit ca revizor şcolar, apoi ca inspector şcolar. Autor de cărţi didactice şi redactor la foaie pedagogică, a desfăşurat timp de aproape şase decenii o neobosită lucrare ca bun creştin şi înflăcărat naţionalist, în lupta pentru propăşirea culturală şi morală a poporului. Inmormântarea i s'a făcut a treia zi de sf. Paşti, din catedrala Aradului, — unde prohodul a fost slujit de P. S. Sa episcopul *Andrei*, asistat de preoţi, — în cimitirul Eternitatea. Ohihnească cu drepţii!

Icoane sfinte şi alte tablouri. In expoziţia sibiană de pictură a dnei *Maria Cabadaef-Drăgan* ni s'au prezentat, zilele acestea, peste o sută de lucrări, cu cele mai variate motive. Intre figurile, redate cu o remarcabilă îndemânare, excelează *portretele* diferitelor personalităţi, precum şi icoanele sfinte, înţelegător tălmăcite, dovedind că artista noastră dela Sibiu are vocaţie pentru acest gen şi se înşiră, pe dreptate, între valoroşii portretişti ai vremii de astăzi. Doritorii de-a avea în casele lor asemenea opere de seamă, se pot adresa atelierului cunoscut al doámnei Maria Cabadaef-Drăgan, Sibiu (strada Zaharia Boiu 31), unde se primesc spre executare, după fotografii sau icoane mai mici, orice figuri, în mărime naturală şi de real efect.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 12 Mai 1940, va predica părintele protopop *M. Neagu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Români secuizaţi şi Regiune secuizată, este titlul unei broşuri (24 pag.), de *Octavian M. Dobrotă*, Odorhei, 1940, Tip. Robu, Sighişoara. Autorul descrie, pe scurt şi documentat, situaţia actuală din aşa numita „Terra Siculorum" de altă dată, arătând şi părerile greşite despre originea şi numărul secuilor, — păreri susţinute chiar şi de cutare domn profesor universitar român, care n'a aflat că locuitorii celor trei judeţe: Odorhei, Ciuc, Treiscaune şi ai unei părţi din judeţul Mureş, sânt 60 la sută — va să zică în majoritate — români secuizaţi, pe vremuri, cu forţa.

Dr. Georgia Lucian
specialist în boli şi operaţiuni de
Nas, Gât, Urechi
Sibiu, strada Regina Maria 16,
Etaj I Consult 3—6½
(18) 3—3

Nr. 84/1940 (31) 1—2

Publicaţie de licitaţie

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparaţie ale bisericii ortodoxe din Râşnov se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de *27 Mai 1940*, ora 11 a. m.

Licitaţia se va ţinea la Casa bisericii ortodoxe, iar devizele pentru reparaţii în valoare de 110 mii lei împreună cu caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial ortodox. Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenorii autorizaţi pentru astfel de lucrări. Concurenţii nu vor pretinde nici un fel de spese de deplasare.

Lucrările se vor putea începe numai după aprobarea lor de organele parohiale şi de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc. Garanţia pentru admitere la licitaţie este de 10% din valoarea devizelor.

Din şedinţa consiliului parohial ortodox Râşnov ţinută la 30 Aprilie 1940.

Consiliul parohial

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 312/1940 (32) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Bozeş,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială în roşu, aproape de terminare, cu grădină în mărime de ½ jug.
3. Sesiune parohială în mărime de circa 2 şi jumătate jug. arător.
4. Stola obişnuită în parohie.
5. Câte 2 ferdele cucuruz nesfărmat dela fiecare familie, (parohia are 140 familii).
6. Folosinţa cimiterului.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor trimite cererile însoţite de actele necesare la oficiul protopopesc al Geoagiului, jud. Hunedoara.

Binecuvântarea de candidare se dă de I. P. S. Chiriarh.

Candidaţii se vor putea prezenta în parohie numai după ce-şi vor fi esoperat binecuvântarea de candidare şi cu prealabila învoire a protopopului.

Geoagiu, 30 Aprilie 1940.

Teodor Glodeanu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae
Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 19 Maiu 1940 — Nr. 21

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr...

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cosmologia Dlui Lucian Blaga

Dl Lucian Blaga este un cugetător de mare rezistență și originalitate, înzestrat pe deasupra și cu un uimitor dar de scriitor. Utilizând aceste mari însușiri într'un efort susținut, a reușit să rotunjească un sistem filosofic care sub raportul înlănțuirii consecvente e unic în cultura românească, iar ca noutate se poate înscrie în șirul celor mai interesante încercări metafizice ale întregei culturi universale.

Faptul că Dl Lucian Blaga a apărut pe arena scrisului cu plăsmuiri din cari iradia o atmosferă de mister specific vieții românești, ne-a făcut pe toți să așteptăm în viitoarele desfășurări de gând ale Dsale o pătrundere și o luminare a unor regiuni vecine cu credința creștină care formează alimentul spiritual esențial al poporului nostru.

Iar când, mai târziu, deasupra arhitecturii filosofice abia începute, dar cu direcțiile oarecum precizate, a răsărit, în «Censura transcendentă», soarele dominator al «Marelui Anonim», am crezut că, în trăsături mari, construcția filosofică a Dlui Lucian Blaga s'a fixat definitiv în apropiere de lumina creștinismului.

Erau unele elemente în filosofia de până acum cari, raportate la adevărurile de temelie ale creștinismului, trezeau nedumeriri. Prea era conceput egoist acel Mare Anonim care retează toate avânturile de cunoaștere și de înălțare ale omului; prea venea în contrazicere această idee cu învățătura creștină esențială despre mântuirea omului prin coborârea lui Dumnezeu pe pământ și în comuniune întimă și veșnică cu oamenii prin întrupare. Peste tot prea era neglijat factorul persoană, cu libertatea, cu păcatul, cu comuniunea de iubire a sa și prea se explicau toate pe calea unui automatism susținut de forțe impersonale, mitice.

Dar ne închipuiam că toate aceste părți vor putea primi încă un înțeles adecvat creștinismului, dacă viitoarele precizări ale sistemului vor rotunji în mare o viziune care să nu facă opoziție.

De aceea am citit cu o legitimă curiozitate noua carte a Dlui Lucian Blaga, întitulată «*Diferențialele divine*», în care autorul ridică deasupra sistemului său cupola, prezentându-ne teoria despre originea lumii și despre ființa ei.

Vom înfățișa întâi ideile de temelie ale cărții în chip obiectiv, pentruca cititorii să cugete singuri întru cât cosmologia Dlui Lucian Blaga mai lasă deschisă putința de-a apropia, printr'o oarecare interpretare, sistemul Dsale de doctrina creștină.

Piatra unghiulară a cosmologiei Dlui Lucian Blaga este teza că Marele Anonim, având o putere ce întrece copleșitor toată puterea din lume, se poate reproduce ad indefinitum, fără a se istovi. Cel mai înalt rezultat al Ființei originare nu poate fi decât să dea existență unor Ființe întru totul egale cu sine și aceasta în număr nelimitat.

Dar Marele Anonim se ferește de-a descătușa aceste posibilități ale sale, ca să nu se ivească centre multiple cu existența autonomă, ceeace ar echivala cu o adevărată anarhie.

Purtat de grija egoistă de a-și salva poziția de centru unic al tuturor, Marele Anonim își reține posibilitățile majore de înfăptuire și lasă libertate de realizare numai celor mai modeste. Lumea nu este deci rezultatul unui act pozitiv al lui Dumnezeu, ci al unui act negativ, de abstinență, de silință de-a nu da naștere unor existențe egale cu sine. «Voința Marelui Anonim, ca efort, nu e îndreptată spre creație, ci are ca obiectiv tocmai prevenirea unei prea mari amplori generatoare» (p. 31). Așa încât faptul că s'a născut lumea e o dovadă că nu există mai multe persoane în Dumnezeu, că Tatăl nu s'a decis pentru generarea unor chipuri egale cu sine, căci în acest caz nu s'ar fi putut oprì (?) numai la două persoane egale cu El.

Lumea nu este creată de Dumnezeu din nimic, ci este un fel de emanație, de reproducere a Lui. «Actele creatoare ale Marelui Anonim nu sunt nici acte creatoare din nimic, nici acte aplicate asupra unui material dat. Actele marelui Anonim se numesc mai mult impropriu «acte creatoare», căci ele sunt în esență acte *reproductive*», (p. 30). E drept că în alte locuri Dl Lucian Blaga declară că nici cuvântul reproducere nu este potrivit pentru a imagina modul de provenire al lumii din Dumnezeu, așa cum nu e potrivit nici un alt cuvânt și nici o altă imagine din câmpul empiric. Dar principal este că Dl Lucian Blaga cugetă elementele lumii ca repetând exact substanța Marelui Anonim, însă nu prin apariție din nimic, ci ca rezultat al unei *emisiuni* din El.

Marele Anonim este un «Tot divin», de-o complexitate de structură și de-o bogăție de substanță cum nici nu ne putem închipuì. Reproducerea ar însemna o înmulțire la infinit a acestui «Tot divin». Evitând însă reproducerea plenară, face să se reproducă numai regiunile mai periferiale ale lui, nu și cele mai nucleare. Astfel lumea este repetiție a unor părți mai secundare din Totul divin. Deci lumea este într'o privință din substanța dumnezeească, dar în altă privință e o substanță ciuntită, o divinitate denaturată. «Orice act creator (numai impropriu numit astfel) al Marelui Anonim este, precum am afirmat, sub specia posibilității un act de procreare globală a sa, dar sub specia realizării orice asemenea act este, din înalte rațiuni centraliste, înadins *sugrumat* la maximum. Disanalogia dintre Marele Anonim și orice rezultat direct sau indirect al actelor creatoare este *copleșitoare* și *iremediabilă*, față de care asemănarea rămâne în umbră și în orice caz neglijabilă. De aceea se pare că rostul omului este cu totul altul decât de a căuta să se facă asemenea aceluia, care în prealabil s'a îngrijit să-l mutileze, și care prin toate măsurile preventive luate tinde tocmai la conservarea disanalogiei» (p. 34).

Dacă ne imaginăm «Totul divin» ca un cerc sau ca o sferă, lumea este o repetiție a părților lui mai din margine.

Insă Marele Anonim merge mai departe cu precauțiunile sale. El se teme chiar și de o repetare parțială a sa, ca nu cumva aceasta să aibă în sine destul «potențial autarhic», suficientă capacitate de existență autonomă. Deaceea nu lasă să se repete acele părți mai de margine ale sale, decât într'o formă ultrafărâmițată. Și astfel ceeace provine direct din Totul divin sunt niște entități minime sub raportul substanței și al structurii lor. Dl Lucian Blaga le numește *diferențiale divine*. «Oricare din aceste diferențiale divine este un minim substanțial, purtător al unei structuri egale cu un segment absolut simplu al structurii divine. Diferențiala divină, fiind însă un minim substanțial, ea nu poate să fie decât purtătoarea unei structuri *virtuale*. Sub unghiu substanțial, diferențialele divine permit să fie imaginate simbolic ca o serie de puncte...» (p. 36). Ele sunt mai mici decât atomii. Sunt atât de mici încât nici nu pot fi constatate cu nici un fel de aparat. Ele cuprind o structură mai mult ca virtualitate. Intrucât Totul divin și-a fărămițat în astfel de sâmburi, regiuni întinse ale ființei sale, diferențialele acestea se deosebesc între ele după locul mai apropiat sau mai depărtat de centru care l-au avut în Totul divin. E o deosebire în structura ce o cuprind virtual. Ele sunt adecă eterogene. Altfel sunt diferențialele din cari se compune materia, altfel cele din cari se compune viața, altfel cele din cari se compune psihicul. Insă, întrucât Marele Anonim își reproduce neîncetat aceste regiuni ale ființii sale, fiecare categorie de diferențiale izvorește continuu din el. Deci la baza lucrurilor, răspândite peste tot, stau nenumărate diferențiale eterogene și omogene.

Diferențialele sunt singurele entități provenite direct din Marele Anonim. Toate individuațiunile lumii, începând dela atom și până la om, nu mai sunt o creație directă a lui, ci una indirectă, adecă un rezultat al diferitelor agregări, integrări, ale acestor diferențiale, proces în care Marele Anonim nu mai are nici un rol.

De ce nu a produs direct Marele Anonim individuațiunile din lume? Pentrucă orice provine din Dumnezeu direct are o existență indestructibilă, spune Dl Lucian Blaga și Marele Anonim s'a temut de ivirea unor entități mai complexe cari să aibă caracter de indestructibilitate. Și orice individuațiune este o entitate mai complexă, cu mai mari posibilități. Marele Anonim a acceptat ca singurele entități indestructibile să fie aceste diferențiale, iar toate individuațiunile să-și datorească existența agregării acestora, ca să se și destrame continuu, după cum se desagregează diferențialele. Astfel tot ce e în lume, afară de diferențiale, e într'o continuă trecere, naștere și moarte. Aceasta e soartea și a fiecărei conștiințe individuale. De o nemurire a sufletului omenesc nu se poate vorbì. «Ceeace rămâne după moartea individuală, cât privește conștiința, sunt aceste secrete diferențiale psihice, spirituale, eterogene, dar *nu* «conștiința» și nici un pretins «suflet individual», ca factor total și indivizipil, care ar fi fost în posesia conștiinței, sau poate chiar identic cu ea» (p. 167). Rămân deci numai diferențialele cari, formând alte agregate, dau prin aceasta naștere altor suflete.

Marele Anonim nu poate aduce așadar la existență individuațiuni, pentrucă «privind lucrurile pur speculativ suntem siliți a crede că orice făptură sau ființă de oarecare masivitate și complexitate, fiind realizată direct, printr'un act indivizibil al Marelui Anonim, s'ar constituì în aspecte ce ar face-o de temut. O asemenea făptură sau ființă ar trebuì să fie o existență absolut închegată în sine însăși, indestructibilă, singulară, de proporții superlative sau chiar cosmice... Orice asemenea ființă, fiind deplin închegată în sine, indestructibilă și crescută ca un aluat prea harnic, ar fi suficientă șieși într'o măsură de nestăpânit. Un potențial autarhic prea accentuat ar fi un permanent izvor de anarhie sau de tendințe excentrice» (pg. 47).

Asemenea individuațiuni fiind repetarea unor bucăți mai mari din Totul divin, acesta nu va lăsa să vină la o existență înafară de sine conținuturile sale decât fărâmițate la maximum.

Cum se integrează acum aceste boabe infime din divinitate ca să dea naștere lucrurilor și ființelor din lume?

Acì Dl Lucian Blaga își imaginează o foarte complicată și ingenioasă mașinărie, pornind dela individuațiunile cele mai simple cari sunt cristalele. Mai întâi diferențialele divine se integrează în așa zisele *unități formative*. Nici acestea nu sunt experimentabile, fiind dincolo de orice mijloc de sesizare. Ele sunt la baza atomilor și moleculelor. O substanță chimică este compusă în întregime din unitățile formative specifice ei. Când începe procesul de cristalizare al acelei substanțe, o anumită unitate formativă birueste asupra celorlalte aservindu și toate energiile lor. O unitate formativă este o entitate mai complexă decât diferențialele și complexitatea ei variază cu complexitatea individuațiunii căreia îi stă la bază. In unitatea formativă care produce

cristalul este un factor diriguitor şi o energie pe care o întrebuinţează. Când într'o substanţă pusă în condiţiile de-a cristaliza învinge o unitate formativă, factorul ei diriguitor suspendă activitatea factorilor diriguitori ai tuturor celorlalte unităţi formative, iar energiile lor le ia în slujba sa, dând el direcţia cristalizării. Dacă cristalul e sdrobit, factorii diriguitori ai celorlalte unităţi formative îşi recâştigă libertatea şi energiile ce le-au fost răpite şi, ca urmare a acestui fapt, substanţa respectivă poate cristaliza sub conducerea unei alte unităţi formative.

Mai complicat e procesul de formare a individuaţiunilor în lumea organică. Unităţile formative sunt aici mai complexe, fiind compuse şi din mai multe feluri de diferenţiale. Un factor principal al lor este acela care înmulţeşte din unitatea formativă biruitoare celulele în care sunt aşezate unităţile formative. Un al doilea factor este acela care taie din unităţile formative, produse pe rând, câte un element din factorul lor diriguitor. B. o. factorul dirigiutor al unităţii formative care pune în mişcare procesul formării unui organism are în sine prefigurate toate organele şi formele organismului. Dar prima celulă produsă de ea pentru un organ parţial nu mai are în unitatea ei formativă, ca factor diriguitor, decât forma acelui organ.

Această teorie, într'adevăr origivală, îi permite Dlui Lucian Blaga să explice atât teleologia cu care creşte orice individuaţiune, cât şi aşa numitele de Dsa parafinalisme, adecă de pildă apariţia monstruoasă la unele organisme a mai multe organe decât sunt necesare. In principiu organul respectiv se potriveşte pentru organismul în chestiune, dar nu se potriveşte apariţia lui în număr dublu b. o.

Diferenţialele se integrează între ele în baza înclinaţiei ce o au una faţă de alta prin faptul că au fost tăiate din acelaş Tot divin. Ele îşi sunt complimentare. De obiceiu se integrează diferenţialele cari se potrivesc mai bine întreolaltă şi atunci dau făpturile cele mai finaliste. Dar nu dictează totdeauna principiul celei mai perfecte potriviri, ci, sub alte influenţe, pot să se integreze şi diferenţiale între cari există numai o suficientă sau o minimă potrivire, dând tipuri de făpturi, sau indivizi, cu anumite scăderi.

Procesele acestea de integrare, cari îi oferă Dlui Lucian Blaga şi temeiul pentru o acceptare a transformismului speciilor, (la un moment dat, când împrejurările o cer, la unitatea formativă a individuaţiunii unei specii se integrează o nouă diferenţială dând primul exemplar al unei noui specii), sunt conduse exclusiv de complementarismul dintre diferenţiale şi de influinţele mediului. Aşa se explică şi finalismul fiinţelor din lume şi reciproca potrivire între părţile şi componentele cosmosului. Marele Anonim nu intervine în nici un fel în această creaţie *indirectă* a lumii.

Dl Lucian Blaga susţine cu tărie finalismul împotriva teoriei mecaniciste. Dar ar fi greşit să ne închipuim că finalitatea diferitelor individuaţiuni ar fi produsul unei voinţe. Lucrurile şi fiinţele, chiar şi persoanele omeneşti, sunt organizate în vederea unui scop într'un mod oarecum automat. Totul se desfăşoară după legi şi influinţe cari exclud voinţa, ca într'o vastă maşinărie. Viaţa omenească decurge şi ea atunci automat. «Principii, precum acela al fatalismului căderii, *al libertăţii*, al materiei etc., limitează de fapt pe dinafară divinitatea, şi multiplică inoportun şi împotriva postulatelor proprii ale inteligenţii, elementele explicative», (p. 156).

De un păcat din partea omului nu mai poate fi vorba, dacă el este o infiripare a determinismului finalist.

In acestă legătură trebue să remarcăm aspectul paradoxal sub care e conceput omul în sistemul Dlui Lucian Blaga. Omul este pe de o parte o fiinţă ce trăeşte în orizontul misterului şi pentru revelarea lui, aflându-se astfel pe poziţia cea mai înaintată către Marele Anonim. Aceasta se explică din faptul că spiritul lui e compus din diferenţialele tăiate din regiunea cea mai apropiată de centru a Totului divin. Pe de altă parte însă tocmai aceasta îl face pe Marele Anonim să se teamă de om, ca acesta să nu se facă asemenea lui. Deaceea a luat măsuri ca omul să nu se poată desăvârşi întru cunoaştere şi putere. Actul prin care frânează Marele Anonim cunoaşterea omului este «censura transcendentă», iar cel prin care zădărniceşte în parte revelarea misterelor este «înfrânarea transcendentă». Mijlocul de care se serveşte Marele Anonim sunt aşa zisele categorii stilistice din subconştientul omului, sub forţa cărora omul e silit să strâmbe şi să îngusteze tot ce ar putea cunoaşte şi revela, pe măsura acestor tipare. Chiar mijloacele lui de cunoaştere şi de expresie, sunt o piedecă în calea lui.

Omul se află deci într'o situaţie contradictorie. Natura divină superioară a diferenţialelor din care e compus îl împinge spre Dumnezeu, aceasta fiind în acelaş timp o tendinţă de-a se aşeza în locul lui, dar teama lui Dumnezeu, îl respinge de fiecare dată în jos. Istoria, cadrul şi expresia vieţii omeneşti, este deci un joc al Marelui Anonim având ca victimă biata fiinţă omenească. Un joc care persistă din frica Marelui Anonim. O problemă morală nu se pune pentru om. Noţiuni ca păcatul faţă de Marele Anonim, ca iubirea, ca veneraţia, nu au nici un rost în sistemul Dlui Lucian Blaga. De tendinţa de-a lua locul lui Dumnezeu, care stă în natura diferenţialelor divine din cari e făcut omul, acesta nu trebue să se ruşineze. Iar frâna care îl reţine dela ridicarea pe această treaptă, trebue să-l facă pe om foarte nemulţumit de Marele Anonim. Totul trebue privit deci ca o luptă a omului cu Dumnezeu, în care e mereu înfrânt.

Dar nu vrem să anticipăm în acest număr consideraţiile noastre de ordin creştin asupra acestei filosofii, deoarece avem de gând să dăm acestora graiu într'un număr viitor.

Citâm încă de încheiere câteva rânduri cari lămuresc concepţia despre istorie a Dlui Lucian Blaga: «Istoria este, în ordinea metafizică şi a finalismelor existenţei în general, acest fel de-a trăi şi de-a crea al omului ca fiinţă primejdioasă pentru Marele Anonim, şi permanenta respingere a lui din partea Marelui Anonim prin dispoziţiile preventive, pe cari odată pentru totdeauna acesta le-a luat». «Destinul omului este de-a trăi statornic în această ofensivă zădărnicită totdeauna prin chiar mijloacele ei (stilistice). Istoria este prin fiecare clipă a ei această existenţă de mari intenţii, care se frânge în ea însăşi, căci singurele mijloace de realizare, ce-i stau la dispoziţie, se întorc necurmat împotriva ei. Istoria nu are un scop, un terminus, spre care ar năzui şi care ar fi la capătul ei undeva in viitor», (pg. 188—9).

D. STĂNILOAE

Nr. 5191—940

Comunicat

Societatea: Sprijinul orbilor din România a trimis parohiilor cărămizi pentru plasare. De oarece în unele parohii nu s'au plasat toate cărămizile trimise de Societate, îndrumăm oficiile parohiale să le restitue direct Societăţii, iar nu pe calea Consiliului Arhiepiscopesc, care nu cunoaşte care parohii au primit cărămizi şi în ce număr.

Sibiu, la 9 Maiu 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

„N'am venit să stric Legea!“

— Consideraţii generale privitoare la însemnătatea Vechiului Testament, de părintele profesor Dr. NICOLAE NEAGA —

Nu mă găsesc prea departe de vremea când urmăream, ca ucenic întru ale sfintei învăţături, cursurile academice despre Vechiul Testament pe care ni le făcea tânărul profesor Dr. Nicolae Neaga dela Academia teologică „Andreiană“ din Sibiu. De aceea mă voiu încumeta să scriu numai cu smerenie despre cea mai nouă lucrare a fostului meu dascăl. Şi stăruiesc în această atitudine smerită mai cu deosebire pentru împrejurarea, că nici până azi nu mi-au fugit din minte — mă voiu sili să-mi rămână mereu prezente — multe, multe amănunte preţioase legate de lecţiile Sfinţiei Sale.

Părintele profesor Neaga aducea noutate în expunerea materialului biblic al Vechiului Testament. Fiecare expresie, datele esenţiale ale diferitelor probleme, locuri biblice comentate şi răstălmăcite de mulţi şi în multe chipuri, — toate ni le oferea sub garanţia omului temeinic pregătit şi prin luneta rigurozităţii strict ştiinţifice. Să adăogăm şi împrejurarea că proaspătul, mereu proaspătul nostru dascăl grăia despre Vechiul Testament cu teama de Dumnezeu a feciorului de ţăran credincios din Ardeal, pentru cele de Sus, şi vom dobândi chipul şi metoda de ostenire a păr. Neaga.

Dar păr. prof. Dr. Nicolae Neaga nu s'a limitat să *înceapă* a lucra temeinic şi totdeauna documentat, ci a *continuat* să se menţină, cu voinţă şi dragoste sporită, pe aceeaş linie de distinsă manieră academică. Impresia aceasta răzbate din cărticica despre „Tatăl nostru“, din comentarea locurilor mesianice şi psalmilor, din articolele şi studiile presărate în organele noastre de ştiinţă şi cultură religioasă ortodoxă şi se încoronează datorită ultimei lucrări teologice: «*N'am venit să stric Legea!*», pe care strădalnicul nostru dascăl a dat-o luminii. (Tipografia Arhidiecezană. „Seria Teologică“. Sibiu, 1940. Pag. 274. Lei: 120).

Cartea din urmă este însoţită şi de un subtitlu: «*Consideraţii generale privitoare la însemnătatea Vechiului Testament*». In ea, autorul a plănuit şi izbândit să înfăţişeze, documentat şi sub toate aspectele, o problemă veche şi, în aceeaş măsură, actuală şi mereu reactualizată: poziţia Vechiului Testament faţă de viaţa şi doctrina creştină ortodoxă şi faţă de criticile ridicate, împotăiva lui, în întinderea erei creştine. Canonicitatea Vechiului Testament se razimă tocmai pe învăţătura limpede a Mântuitorului şi Biserica n'a găsit alt razim mai puternic în poziţia Sa faţă de el, decât tocmai această învăţătură: „N'am venit să stric Legea!“ Dar s'au putut auzi şi glasuri răsleţe, sunând în disonanţă accentuată cu învăţătura Bisericii. Unele mai vechi, altele mai noui şi altele ciocănind chiar în contemporaneitate. La rădăcina lor zac felurite pricini: echivalarea Vechiului Testament cu un produs al spiritualităţii curat jidoveşti, antisemitismul vechi şi nou, atacuri împotriva creştinismului însuşi, doctrine filosofice, rasiale şi politice, aversiuni pur personale, etc. S'a ajuns la condamnarea Vechiului Testament chiar şi din consideraţii de morală rău înţeleasă. Astfel; scriitori, eretici, filosofi pozitivişti şi idealişti, teologi protestanţi, literaţi, doctrinari rasiali şi naţionalişti, oameni de şcoală, etc., purtând săbii cu ascuţişuri deosebite, s'au întâlnit în aceeaş arenă de luptă, luptând în comun împotriva „extensiunii voinţei lui Dumnezeu în lume“. (pg. 257).

După cât se vede, partea de luptă strâmbă o deţin cărturarii şi intelectualii vremilor, căci credincioşii de rând au văzut în Vechiul Testament — şi văd — lucrul lui Dumnezeu. Deci ca un cărturar şi cărturarilor trebuia să se adresese, mai ales, cartea păr. Neaga. Şi autorul aşa a făcut. *Zece* capitole din lucrare prezintă alunecările despre care vorbeam mai sus şi elementele care le dărâmă pe acestea. Ne întâlnim aici cu epicureianul Celsiu, cu neoplatonicul Porfiriu, cu gnosticul Marcion, cu ereticul Manes, cu bogomilii şi cu ideile lor.

Prea deşteptul Voltaire, cel care zicea „că într'o sută de ani nu mai este nici o Biblie“, îşi îmbie deasemenea concepţia mai mult decât sucită. Apoi Schleiermacher, Katzer, Harnack, F. Delitsch, etc. Iar mai noi hitleristul A. Rosemberg, doctrinar rasial înfocat, dl prof. A. C. Cuza, etc. Autorul nu se mărgineşte să citeze atâţia contrari ai Vechiului Testament, ci răspunde tuturor cu argumente hotărâtoare. Din argumentarea aceasta riguroasă se evidenţiază cu prisosinţă, că Vechiul Testament este un document autentic al descoperirii dumnezeeşti. Cărţile lui „au aceeaş origine, aceeaş autoritate pentru credinţă, acelaş scop ca şi Noul Testament. Vechiul Testament este izvor prim şi principal al revelaţiei dumnezeeşti, căci prin profeţii conduşi de Duhul a pregătit Dumnezeu aspectul religios al omenirii: sfinţirea prin mijlocirea întrupării lui Hristos. Iată pricina pentru care *întocmai cum nu putem zice: Cu ce să înlocuim sufletul? Astfel nu putem pune întrebarea: Ce punem în locul Vechiului Testament?*» (Pag. 67). «*Vechiul Testament este lumină de Sus*, vărsată de Duhul Sfânt în sufletul acelora pe cari Dumnezeu i-a învăţat ce să grăiască şi cum să descopere învăţătura cea mântuitoare“. (Pag. 69).

Un capitol special arată cât de puternic se îmbină cele două Testamente, dovedind că «*Vechiul Testament aparţine Noului. Ambele formează Sfânta Scriptură a Bisericii: fără Vechiul n'ar exista Noul, ne-ar lipsi Hristos*». (Pg. 82).

Şase capitole din lucrare prezintă temele: Hristos în Vechiul Testament, Vechiul Testament în tradiţia Bisericii, dogmatismul Vechiului Testament, Vechiul Testament în cultul Bisericii, Vechiul Testament în învăţătura Bisericii şi Vechiul Testament şi simbolismul Bisericii. Dintre aceste capitole, cel care vorbeşte despre simbolism este deosebit de luminos şi are însuşirea de a duce pe om la deslegarea unor amănunte prea de puţini ştiute.

Dorind să fie cât mai complect în expunerea sa, autorul tratează, în paralelă, poziţia altor confesiuni creştine, apoi a Talmudului şi Coranului faţă de Vechiul Testament. Arată astfel, că „Biserica romano-catolică vede şi părţi neesenţiale în Vechiul Testament: acestea sunt legile ceremoniale“, (pg. 117). Pentru Luther, acele două Testamente sunt o unitate nedespărţită“. (pg. 118). Totuşi, cartea Estirei nu-l poate împăca pe reformatul german, „căci prea înduioşează şi prea multe necuviinţe păgâneşti conţine“, (pg. 119). Insă „în genere protestantismul admite autoritatea cărţilor canonice ale Vechiului Testament“, (pg. 119).

Nici atitudinea anglicanismului nu este trecută sub tăcere.

Vechiul Testament şi Talmudul sunt apreciate în paralelă surprinzător de clară şi documentată, ca să se ajungă la concluzia că „între Talmud şi Vechiul Testament există deosebiri fundamentale“, (pag. 132). „Vechiul Testament conţine numai scrisul inspirat, iar 99% din Talmud este creaţie pur jidovească“, (pg. 132). Apoi „Vechiul Testament pregăteşte mântuirea sufletească, câtă vreme Talmudul rămâne un cod al manierelor din această viaţă“, (pg. 132).

Coranul se situează la o distanţă şi mai mare. El este „doar traducerea

într'o psihologie populară trivială a Vechiului Testament". [După N. Iorga, afirmare acceptată de autor].

Capitole de concentrare a unor realităţi preţioase sunt cele privitoare la materialul de inspiraţie religioasă în arta muzicală, în opere literare şi filosofice de competenţă universală şi valoare permanentă, în pictură, sculptură, etc. Ne întâlnim aici cu un Händel (oratoriile: Iósif în Egipt, Iona, Samson, Debora, Saul, Solomon, Iuda Macabeul, etc.), cu I. Seb. Bach pe ale cărui opere „nu le-ai putea închipuì fără Biblie" (pg. 145), cu Mozart (Requiem), Haydn, celebrul Beethoven, Rosini, Gounod, etc. Dintre ai noştri: Gh. Dima, D. Chiriac, T. Pòpovici, S. Drăgoi, Gh. Cucu, I. Chirescu, C. Porumbescu, I. Vidu, G. Muzicescu, etc. In literatură: I. Milton: Paradisul pierdut şi Paradisul recâştigat; Lessing: Natan der Weise, etc. Subiectul dramei „Năpasta" de I. Luca Caragiale se ţese pe dreptul talionului.

Ne întâlnim şi cu pictorii şi sculptorii: Mosolino, Dürer, Rafael, M. Angelò, Rubens, Rembrandt, N. Grigorescu, O. Smigelschi, etc. Apoi: L. Ghiberti, Barnini, Dubois, etc.

Astfel, personalităţile reprezentative ale geniului uman s'au inspirat, în realizările lor netrecătoare, din „lucrul lui Dumnezeu".

Un capitol larg ne reîmprospătează datele privind toate traducerile Vechiului Testament în româneşte, începând cu anul 1577 şi până la Biblia Regele Carol al II-lea.

Mă încumet însă să afirm, că pentru noi, pentru sufletul adânc religiòs şi creştinesc al neamului nostru, pentru Românii de òrice concepţie şi în oricare grad de cultură s'ar afla ei, ultimele două capitole din lucrarea păr. Neagă constitue o revelaţie cu urmări de însănătoşire duhovnicească. Capitolele respective glăsuiesc despre Vechiul Testament în folklorul românesc şi în literatura cultă românească. Românul, chiar fără să-şi dea seama, se exprimă cu fraze din Vechiul Testament, cântă tot de acolo şi îşi direcţionează viaţa în acord cu glasul lui Dumnezeu revelat în Sfânta Carte. Ideile acestei Cărţi constitue substratul şi pânzătura credinţelor şi basmelor noastre, colindelòr şi urărilor noastre la diferite prilejuri de bucurie sau de întristare, ba chiar şi nevinòvatelor noastre cimilituri. Chiar şi unele prescripţiuni medicale din Vechiul Testament îşi găsesc aplicare practică în viaţa largă a credincioşilor noştri.

Dar, despre toate acestea, am ajuns să nu ne mai dăm seama. Nu din ignoranţă, — ferească Dumnezeu! — ci pentru temeiul psihologic, că ele s'au contopit în fiinţa noastră spirituală şi le considerăm ca o avere a noastră de totdeauna şi pentru toţi vecii. Cine cugetă, spre exemplu, la un adevăr esenţial din Vechiul Testament când cântă versurile „Doinei" lui Brediceanu:

«*Toată lumea-i dintr'un neam*
Numai eu pe nimè n'am,
Toată lumea-i dintr'un sânge
Numai eu n'am cui mă plânge».
(pg. 209).

Literaţii noştri, în mod conştient, au botezat multè lucrări dè-ale lor pe adevărurile din Vechiul Testamènt. Astfel sunt: Gr. Alexandrescu, D. Bolintineanu, A. C. Rosetti, V. Alecsandri, M. Eminescu, C. Petrescu, Al. Vlahuţă, O. Goga, N. Crainic, L. Blaga, A. Cotruş, I. Pilat, C. Moldovanu, ètc.

Şi pentru cei ce ştiu, dar mai ales pentru cei care nu vreau să cunòască realitatea de mai sus, lucrarea despre care vorbim aduce mult folos.

Edificatoare sunt şi concluziile la care se opreşte autorul. Notăm unele: „Vechiul Testament este al nòstru, atât de mult al nostru, că nimenea nu ni-l poatè lua. Nu, pentrucă în el se află scânteia care încălzeşte sufletul", (pg. 252). Canonicitatea Vechiului Testament ne interzice orce înlocuire sau inovaţie. Acelaş lucru îl fac şi cuvintele Mântuitorului: „N'am venit să stric Legea!" Arătând şi cum trebue folosit în şcoala de toate gradele, autorul preconizează unele măsuri de luat: un comentar deplin lămurit pe bază de text original, o revistă biblică şi un congres biblic. Iar ca încheiere adaugă: „Vechiul Testament nu se înscrie simplu între capodoperilè mari ale spiritualităţii, ci *este* extensiunea voinţii lui Dumnezeu în lume, şi însaşi iubirea, care caută să ridicè pe om la adevărata lui valoare", (pg. 257).

*

Considerând şi aparatul ştiinţific bogat şi ales cu care a ostenit autorul şi soluţia adusă problèmei, cartea despre care am vorbit, îl consacră pe păr. profesòr Dr. N. Neaga între cei mai competenţi cunoscători ai Testamentului Vechi şi problemelòr legate de el.

D. CĂLUGĂR

Omagiu. *Sf. Sinod a hotărât să omagieze pe M. Sa Regelè cu prilejul celor 10 ani de glorioasă domnie, închinând în acest scop un număr festiv din revista «Biserica Ortodoxă Română». Pentru acest număr festiv au scris articole omagiale toţi membrii Sf. Sinod.*

Cărţi apărute

Ion Lupaş, *membru al Academiei române: Descendenţa transilvană a lui Gheorghe Magheru şi relaţiunile lui cu ţărani sălişteni, în deosebi cu familia lui Dumitru Răcuciu.* **In Memoriile Secţiunii Istorice, seria III, tomul XXII, mem. 12. Bucureşti 1940.**

In acest studiu limpede şi concis eminentul istoric dela Universitatea din Cluj arată convingător că generalul Gh. Magheru, cu un ròl atât de însemnat în revoluţia dela 1848, îşi are originea într'o familie emigrată în veacul 17 din munţii Apuseni. De asemenea că refugiindu-se din Ţara românească în faţa covârşitoarelor oşti turceşti şi ruseşti, a trecut spre Paris pe la Săliştè împrumutând dela familia Răcuciu o sumă de bani, precum împrumutase şi la 1844, dându-i în schimb dreptul de-a ţinea oile pe muntele Petrimanu. Legăturile între familia Magheru şi Răcuciu au devenit cu timpul mai intime şi au durat până spre sfârşitul veacului 19.

*

Dr. Gheorghe Ciuhandu: *Românii din Câmpia Aradului de acum două veacuri,* **Arad, 1940.**

Intr'un volum de aproape 600 pagini străduinicul şi venerabilul părinte consilier pensionar şi senator dela Arad ne dă mai multe statistici oficiale din prima jumătate a veacului 18, din cari se cònstată că românii se aflau pe câmpia Aradului în număr covârşitor faţă de unguri sau de alte elemente etnicè. B. o. gospodării româneşti în jud. Arad se aflau 8050, ungureşti 436, germane 186, sârbeşti 513. Localităţi pur româneşti din cele 168 câte se aflau pe întinderea jud. Arad, erau în număr de 137 plus 11 în cari elementele străine erau în număr infim. Alte 12 localităţi aveau majoritate românească. Localităţi pur maghiare erau numai 8, pur germane 1, iar pur sârbeşti tot 1.

Statisticele sunt însoţite de un lung şi temeinic studiu introductiv, în care autorul urmăreşte evoluţia populaţiei jud. Arad după caracterul etnic până în preajma războiului mondial, arătând cum, cu toate străduinţele maghiare de-a spori prin colonizări şi alte metode, numărul ungurilor în aceste ţinuturi, românismul a rămas într'o covârşitoare majoritate.

Cartea e de o vie actualitate în aceste timpuri pline de pretenţii revizioniste. — *D. S.*

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

† *Prof. Dr. Valerian Şesan*

Facultatea de Teologie din Cernăuţi, pierduse în ultima vreme 3 dintre profesorii ei cei mai distinşi, pe savanţii: Dr. V. Tarnavschi şi Dr. V. Gheorghiu, prin pensionare, şi pe bărbatul în plină realizare ştiinţifică: Dr. Domiţian Spânu, prin săvârşire prematură din viaţa aceasta.

O nouă lovitură dureroasă aştepta această instituţie de înaltă cultură teologică, în anul de frământări pe care-l trăim. Din rândul slujitorilor ei, la altarul sfintei Teologii, a mai căzut unul care prin munca sa îi adăugase incontestabil un mare spor de prestigiu. Facultatea aceasta, cu care fiecare român are dreptul să se mândrească, a pierdut pe venerabilul său profesor de Drept Bisericesc, Dr. Valerian Şesan, mort în 10 Maiu 1940.

Deşi trecut la cele eterne în vârstă de 62 de ani, moartea sa e totuş prematură, ea îndoliază nu numai Facultatea de Teologie din Cernăuţi, ci şi Teologia Românească în general, care aştepta cu îndreptăţită nădejde, operile de sinteză pe cari profesorul le-a pregătit printr'o laborioasă activitate la catedră timp de aproape 30 de ani.

Instruit din tinerete în chip temeinic; doctor în Teologie şi în Drept, cu studii de specializare apoi în Grecia, în Rusia şi'n Austria (Viena, Praga) antebelică, posedând limbile slave, germana, greaca şi latina, avea toate mijloacele şi condiţiile pentru a întreprinde cercetări, şi pentru a da o strălucire nouă catedrei pe care a onorat-o, adăugând la pregătirea ştiinţifică şi darurile naturalè cu cari îl înzestrase Dumnezeu.

Toţi acei cari au studiat la Cernăuţi, — şi sunt doar atâţia dincoace de munţi — nu vor uita niciodată cursurile fostului lor profesor de Drept Bisericesc, pe cari le urmăreau cu atâta plăcere şi interes, şi sufletul fiecăruia dintre ei este desigur încercat nu numai de durerea de a-şi fi pierdut profesorul, ci şi de regretul de a nu fi putut vedea tipărit de însuş autorul «Tratatul de Drept Bisericesc», pe care-l pregătise împreună cu alte studii, profesorul lor.

După un vechiu obiceiu încetăţenit la Facultatea de Teologie din Cernăuţi, profesorii îşi publică abia spre sfârşitul carierii, studiile la cari au muncit o viaţă întreagă. Acest obiceiu cu toatè avantagiile lui, iată că în multe cazuri este şi o piedecă şi un desavantagiu pentru ştiinţa teologică. El ne-a lipsit de cursul de Teologie Fundamentală al prof. Dr. V. Găină, de cel de Teologie Morală al prof. Dr. D. Spânu, şi de cel de Drept Bisericesc al prof. Dr. V. Şesan.

Nădăjduim însă, că măcar acest din urmă curs, lucrat şi pus la punct aproape definitiv de către fostul nostru profesor, va vedea lumina zilei prin tipar, nu după prèa multă vreme. Aceeaş nădejde o avem şi în privinţa altor studii pe cari le pregătise, şi din cari a mai dat la iveală unele părţi.

Dintre scrierile sale mai de seamă amintim:

*— **Biserica şi Statul** în imperiul roman-bizantin, dela Constantin cel Mare până la căderea Constantinopolului. Vol. I. Cernăuţi, 1911, (în limba germană).*

— Proect de unificare a organizaţiei bisericii autocefale ortodoxe din România întregită. Cernăuţi 1920.

— Contribuţiuni privitoare la raportul între Stat şi Biserica ortodoxă în Constituţia cea nouă a României întrègite. Cernăuţi 1923.

— Reflexiuni asupra unificărei organizaţiei bisericii ortodoxe din România întregită. Cernăuţi 1923.

— Zece ani dela unirea Bucovinei cu patria mamă pe teren bisericesc. Cernăuţi 1928.

— Modificarea legii şi statutului pentru organizarea bisericii ortodoxe române. Cernăuţi 1936.

— Dreptul dè devoluţiune al Patriarhului şi al Mitropolitului. Cernăuţi 1937.

— Convocarea Sinodului Ecumenic. Cernăuţi 1937.

— Revizuirea Canoanelor şi a altor norme bisericeşti, precum şi codificarea lor. Cernăuţi 1937.

— Catedra de drept bisericesc la Facultăţile de drept. Cernăuţi 1938.

— Curs de drept bisericesc universal. Cernăuţi 1938, (litografiat).

In afară de activitatea ştiinţifică prof. Dr. V. Şesan a mai desvoltat şi o activitate mulilaterală în viaţa publică, administraţia bisericească, în conducèrea Facultăţii de Teologie, şi a Universităţii din Cernăuţi, în politica românească a Bucovinenilor, în relaţiunile de bună prietenie cu statele vecine şi amice, ca fosta Cehoslovacie etc. In ordinea aceasta de activitate a deţinut funcţiile de consilier arhiepiscopesc referent, decan al Facultăţii de Teologie, rector al Universităţii, senator, etc. fiind distins pentru serviciile sale recunoscute cu mai multe ordine româneşti şi străine între cari şi «leul alb» cehoslovac.

Arhipresbiter stavrofor, profesor universitar, consilier referent, decan, rector, senator, defunctul a lucrat cu mare pricepere şi zel lăsând realizări şi amintiri, cari îi vor perpetua cu mare cinste memoria.

Bunul Dumnezeu să-l odihnească şi cu dreptii să-l numere.

Dr. Liviu Stan

Reconstituirea guvernului. In guvernul, reconstituit de dl consilier regal *Gh. Tătărescu,* a rămas cea mai mare parte din membrii fostului guvern. Miniştri noi sânt dnii: *Ştefan Ciobanu* la culte şi arte, *Aurelian Bentoiu* la justiţie, *Mircea Cancicov* la economia naţională. Au ieşit din guvern dnii: I. Micescu, C. Angelescu, gen. P. Teodorescu, I. Nistor şi Tit. Popovici.

Adunarea eparhială a episcopiei Maramureşului este convocată în sesiune ordinară pe ziua de *26 Mai* 1940, când la ora 9 dimineaţa, în capela palatului episcopesc din Sighet, se va oficia Sf. Liturghie şi invocarea Duhului Sfânt.

Demisie de mitropolit. I. P. Sf. Mitropolit *Visarion Puiu* al Bucovinei şi Arhiepiscop de Cernăuţi a renunţat la înalta demnitate ce ocupă, urmând a-şi regulà drepturile la pensie. Demisia înaltului prelat a fost primită, ear I. P. Sf. Mitropolit *Irineu* al Moldovei a fost încredinţat cu girarea afacerilor mitropoliei Bucovinei. Lucrările arhiepiscopiei vor fi conduse de P. S. Episcop *Lucian* al Romanului.

Convocare

Se convoacă adunarea generală a şcoalei normale ortodoxe române „Andrei Şaguna" din Sibiu pe ziua de 26 Mai 1940 ora 11·30 (după slujba divină) în localul secţiei de fete din Pasagiul Cristea cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul comitetului despre realizările şi înfăptuirile în anul şcolar 1939—40.
2. Gestiunea anului financiar 1939—40.
3. Bugetul anului 1940—41.

In caz că la prima convocare nu se întruneşte numărul reglementar de membri, adunarea se va ţinea la 2 Iunie 1940 cu orice număr de membri prezenţi.

T. Scorobeţ — preşedinte
Ioan Sandu — secretar

Organizaţi Reuniuni de femei

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — Spre a nu lipsì altarele de preoţii lor şi de sfintelé liturghii de Miercuri, Vineri şi Duminecă, în postul mare, preoţimea din protopopiatul *Sighişoara* şi-a ţinut adunarea de primăvară Luni şi Marţi, 1 şi 2 April în fruntaşa parohie *Nadeş*, dela marginea protopopiatului.

După Tedeumul împreunat cu chemarea Duhului sfânt, păr. *S. Dobre* a ţinut cu cl. IV lecţiunea practică „Trădarea lui Iuda" şi păr. *C. Schiau* cu cl. V „Intemeierea bisericii". Lecţiile, bine predate, sânt prilej de discuţii asupra programei analitice noi din Religie, şi asupra manualelor de Religie, pe care preoţimea le cere, mereu.

Preşedintele deschide şedinţa printr'un cuvânt omagial, în care enumără, câteva din realizările I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, în cei 20 de ani de păstorire. Se expediază o telegramă omagială.

Păr. *A. Talabă* face o dare de seamă despre publicaţia valoroasă a păr. rector *Dr. D. Stăniloae:* „Ortodoxie şi Românism". In legătură cu această problemă preoţimea discută ofensiva de „unire" pe care mica romă o face atât de stăruitor prin preoţii şi laicii ei şi căreia decide a-i sta împotrivă la orce prilej.

Se discută pe larg problema actuală a pocăinţei pe baza referatelor făcute asupra cărţii despre „Pocăinţă", a păr. *Dr. I. Felea*, de pp. *T. Ganea*, *I. Ciubei* şi *R. Pulca* şi se cere ca această carte să fie studiată de fiecare preot înaintea mărturisirii.

In darea de seamă despre activitatea preoţimii în anul trecut se fixează în linii generale programul de activitate pastorală de vară în cadrul celor 3 societăţi: casa culturală, reuniunea femeilor, şi societatea „Sf. Gheorghe".

Se slujeşte apoi vecernia cu pavecerniţa şi, în faţa preoţimii, a elevilor şi a mulţimei de popor, păr. *I. Dobre* îşi rosteşte meditaţia pentru spovedanie. Părintele protopop spovedeşte copiii de scoală printr'o impresionantă meditaţie. Se spovedesc apoi preoţii şi tot poporul prin 4 duhovnici.

A doua zi se slujesc ceasurile cu Sf. liturghie a Sf. Grigorie. A predicat, arătând că nu există mântuire fără împărtăşanie, păr. *L. Neagu*. Se face parastas şi se rosteşte panegiric întru pomenirea fericitului preot local Ioan Baciu.

Se remarcă vrednicia păr. local actual *Ioan Rusu*, prin amănuntul, că, deşi zile lucru, a asistat la slujbele din aceste zile întreg poporul. — *Corespondent.*

*

— In 28 şi 29 Martie 1940 preoţimea din protopopiatul Jiu, şi-a ţinut la Petroşani, sub preşedinţia păr. protopop *Ion Duma*, conferinţa de primăvară. In cuvântarea de deschidere, păr. Duma face o dare de seamă asupra evenimentelor din anul trecut în Biserica noastră, făcând un călduros apel la preoţime, să fie, ca şi până acum, la înălţimea chemării preoţeşti.

Păr. *T. Ioanoviciu* citeşte raportul despre activitatea cercurilor religioase, cu bogată roadă duhovnicească, în 10 parohii.

Păr. *C. Zoican*, referează despre activitatea extra-pastorală a preotimii în tract, subliniind progresul şi pe acest teren.

A doua zi, sfânta liturghie înainte sfinţită. A predicat păr. *I. Popiţa* despre sfânta Taină a Cuminecăturii, în timp ce preoţii s'au împărtăşit. Răspunsurile liturgice au fost date de elevii şi elevele claselor superioare din Petroşani, conduşi de păr. *T. Moşic*.

Dela ora 10—13, în biroul of. protopopesc, păr. *T. Moşic* a citit lucrarea: Iniţiative pentru progresul despărţământului şi al Asociaţiei clerului pentru viitor. Subiectul lucrării a stârnit vii discuţii în materie de pastoraţie.

Păr. *C. Zoican* citeşte raportul despre starea cassei şi a fondului de propagandă pe 1939. La 31 Dec. 1939 era un total general de 12.023 lei. — *T. M.*

*

Preoţimea din protopopiatul *Zarandului* s'a întrunit, recent, la Brad în conferinţă de primăvară. Timp de două zile, sub conducerea păr. protopop *Ion Indrei*, s'au desfăşurat: servicii religioase, — cu spovedirea şi cuminecarea clerului şi poporului, — predici, conferinţe şi referate. Au predicat preoţii *Gh. Albu* din Prihodişte şi *Amos Florea* din Rişca. S'a raportat despre lucrarea preoţimii, în 1939, în cele şase grupuri în care este împărţit protopopiatul. Un raportor a vorbit despre cartea „Pocăinţa", teza de doctorat a preotului Il. V. Felea, valorosul fiu al Zarandului. Membrii din „Oastea Domnului", conduşi de păr. *Virgil Perian*, au cântat frumoase cântece religioase; ear despre misiunea „Oştii Domnului a vorbit păr. *N. Florea* din Baia de Criş. Păr. dela Zdrapţi, *V. Floruţa*, a cuvântat cântăreţilor despre rolul lor ca ajutor în slujba bisericii, dându-le preţioase poveţe.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. nostru mitropolit *Nicolae* a plecat Marţi, 13 Mai a. c. la Bucureşti pentru a rezolvì mai multe chestiuni bisericeşti; Joi, 16 Mai a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă.

Parastas la Ciucea. *In ziua de 12 Mai 1940 s'a slujit la mormântul dela Ciucea, al neuitatului marĕ luptător şi poet* **Octavian Goga,** *parastasul de doi ani, în fiinţa de faţă a îndureratei văduve, dna Veturia Goga, şi a unui numeros public vĕnit din toată ţara, împreună cu un impresionant număr de ţărani dela Ciucea şi jur. P. S. Sa episcopul* **Nicolae** *al Clujului, înconjurat de un sobor de preoţi a slujit parastasul; răspunsurile au fost date de corul catedralĕi noastre din Cluj.*

Intâia Adunare eparhială a Timişoarei s'a ţinut la Dumineca Tomii sub conducerea P. S. Sale episcopului *Nicolae* al Orăzii ca episcop locţiilor, care a făcut deschiderea festivă a şedinţelor. Adunarea: a aprobat rapoartele secţiilor şi gestiunea Consiliului eparhial; a primit, din partea Rezidenţei regale, suma de un milon lei pentru reşedinţa episcopală; a trimis adrese de mulţumiri către Ven. Consilii eparhiale din Arad şi Caransebeş; a ales, din cler şi dintre mireni, membri reprezentanţi în congresul naţional-bisericesc: păr. prot. Cioroianu şi Ţiucra, şi dnii A. Mocioni, Al. Marta, C. Băran şi V. Mercea. S'au ales apoi consilierii referenţi şi onorifici în cele trei secţii ale Consiliului: bisericească, culturală şi economică.

† Dr. Dănilă Vasu, vechiul luptător naţionalist, decan al baroului de advocaţi din Făgăraş, fost deputat, s'a stâns din viaţă într'unul din sanatoriile sibiene, în vârstă de 55 ani, şi, după dorinţa defunctului, a fost înmormântat la Sâmbăta de Sus, în ziua de 7 l. c., aproape de clopotniţa sfintei mănăstiri. In mijlocul poporului s'a bucurat totdeauna de mare simpatie. In 1916, socotit ca primejdios agitator, a pribegit cu familia în Ţara veche, de unde la sfârşitul războiului a revenit la advocatura sa din Făgăraş. Aici casa sa era pururea deschisă pentru scriitorii şi bărbaţii politici de seamă ai neamului. Inmormântarea i s'a făcut cu solemnitatea cuvenită de un sobor de preoţi, în frunte cu P. C. Sa consilierul mitropolitan *I. Grovu* care, în cuvântul său funebral, a subliniat vrednicile celui dispărut prea de vreme. In acelaş senz au cuvântat alţi oratori, în mijlocul intelectualilor şi a mulţimii de săteni, veniţi din depărtări la Sâmbăta de Sus. Neînfricatul luptător Dănilă Vasu odihnească cu dreptii!

Fapt de merit. Ni se scrie: Parohia noastră din *Mânierău*, prot. Hunedoara: a organizat, cu ajutorul Cercului tinerimii adulte „Sf. Gheorghe", o serbare de sfintele sărbători ale Paştilor, când s'au executat mai multe cântări religioase şi alte producţiuni, ascultate de numeroşi credincioşi, cari au contribuit la acest prilej o sumă de 400 lei pe seama „Inzestrării armatei". Suma aceasta s'a înaintat prin prefectura judeţului Hunedoara. — Pr. *Zamfir Filip.*

Vineri *dimineaţa, în 17 Mai, a încetat din viaţă dna general Văitoianu, soţia Consilierului regal. Defuncta a fost în timpul războiului mondial conducătoarea unui spital militar, distingându-se prin devotamentul pus în slujba cauzei naţionale.*

Dumnezeu să o odihnească cu drepţii!

Act de mulţămire. In numele bisericii ortodoxe din parohia *Birtin*, tractul Zarand, aduc calde mulţămiri bunilor creştini cari au donat de Sf. sărbători ale Invierii Domnului, pentru biserica noastră obiecte preţioase. Anume: Simeon şi Ioana Brudar, Orăştie, 1 prapore, în valoare de 5000 lei; Cornel şi Aurelia Henegar, Alba-Iulia, 2 sfetnice în valoare de 2000 lei; Nicolae Marcu, Birtin, 1 carte, în valoare de 250 lei. — Pr. *Iosif Tisu.*

Conferinţă preoţească. Preoţimea din protopopiatul *Oltul* a ţinut conferinţa de primăvară în parohia centrală *Şercaia*, la 15—16 April c. sub preşedinţia C. Păr. Gheorghe Ivaşcu, administrator protopopesc, care deschizând şedinţa ţine un cuvânt de îndemn la dragoste frăţească şi muncă în ogorul Domnului. Cu ocazia sf. slujbe, la mărturisirea şi cuminecarea preoţilor, s'au ţinut meditaţii de C. preoţi *Septimiu Popa* şi *Spiridon Cosma*. In programul conferinţei au cetit lucrările lor C. preoţi *Ilie Curcubătă*-Lupşa despre „Necesitatea şi măreţia împărtăşaniei", şi *Ioan Dadu*-Şercăiţa despre „Familia preotului ca factor educativ al vieţii parohienilor". Darea de seamă, asupra activităţii cercurilor pastorale şi a aşezămintelor religioase-culturale din parohiile protopopiatului pe anul 1939 făcută de Pr. *Alex. Florea*-Vlădeni, arată aprecieri şi constatări despre realizările C. preoţi ai parohiilor. Se mai prezintă dări de seamă asupra introducerii chitanţierului etc., şi asupra cărţii „Taina Pocăinţei" de Dr. Ilarion V. Felea.— Pr. *Al. F.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 19 Maiu 1940, va predica stud. *Cornel Dascălul.*

Concert. Reuniunea de muzică „Gh. Dima", care se bucură de un trecut bogat în realizări de artă, reluându-şi activitatea va da un mare concert în seara de Sâmbătă, 26 l. c., ora 21, în sala Teatrului municipal, sub conducerea dlui prof. P. Gherman şi cu binevoitorul concurs al unor probate puteri muzicale. Amănunte în afişe.

CARŢI ŞI REVISTE

Concepte ale culturii monastice, de Arhim. *Athanasie Dincă*, Bucureşti, Tip. Cărţilor Bisericeşti, 1939. Pag. 15. Preţul? — Broşura părintelui Arhimandrit, egumen al Mănăstirii Căldaruşani, este un extras din revista Insemnări Creştine-Bălţi (din 1939), cu raport la istoria călugărismului românesc. Autorul studiului arată năzuinţele depuse pentru formarea unei elite mănăstireşti. In vederea misionarismului bisericii, mănăstirile noastre vor păşi «*pe drumul celei mai bune şi mai autentice ortodoxii*», când vom face dintr'însele «*vetre de superioară viaţă culturală mănăstirească, de adâncă şi serioasă înţelegere a problemelor ce se pun la ordinea zilei*» (pag. 11), cum spuneà un referat-proect (publicat în 1928) de P. S. *Tit Simedrea*, vicarul de atunci al Patriarhiei, actualul episcop al eparhiei Hotinului. Referatul, cu propunerile sale, este considerat ca unul dintre cele mai reuşite în conceptele de cultură călugărească.

Nr. 84/1940 (31) 2—2

Publicaţie de licitaţie

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparaţie ale bisericii ortodoxe din Râşnov se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de *27 Mai 1940*, ora 11 a. m.

Licitaţia se va ţinea la Casa bisericii ortodoxe, iar devizele pentru reparaţii în valoare de 110 mii lei împreună cu caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial ortodox. Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenorii autorizaţi pentru astfel de lucrări. Concurenţii nu vor pretinde nici un fel de spese de deplasare.

Lucrările se vor putea începe numai după aprobarea lor de organele parohiale şi de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc. Garanţia pentru admitere la licitaţie este de 10% din valoarea devizelor.

Din şedinţa consiliului parohial ortodox Râşnov ţinută la 30 Aprilie 1940.

Consiliul parohial

Nr. 312/1940 (32) 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Bozeş,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială în roşu, aproape de terminare, cu grădină în mărime de 1/2 jug.
3. Sesiune parohială în mărime de circa 2 şi jumătate jug. arător.
4. Stola obişnuită în parohie.
5. Câte 2 ferdele cucuruz nesfărmat dela fiecare familie, (parohia are 140 familii).
6. Folosinţa cimiterului.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor trimite cererile însoţite de actele necesare la oficiul protopopesc al Geoagiului, jud. Hunedoara.

Binecuvântarea de candidare se dă de I. P. S. Chiriarh.

Candidaţii se vor putea prezenta în parohie numai după ce-şi vor fi esoperat binecuvântarea de candidare şi cu prealabila învoire a protopopului.

Geoagiu, 30 Aprilie 1940.

Teodor Glodeanu
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 213/1940 (30) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Veneţia de sus,** din protopopiatul Oltul-Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesia parohială 13 jug. 1560 st. □ arabil şi 1 jug. 202 st. □ fânaţ.
3. Folosirea cimitirului bisericii, precum şi grădina primită prin reforma agrară, în mărime de 1000 st. □.
4. Casă parohială cu dependinţe în natură şi în bună stare.
5. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român „Oltul" în Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela P. Ven. Consilu Arhiepiscopesc Sibiu că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a fi cunoscuţi de parohieni.

Şercaia, la 15 Aprilie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. Gheorghe Ivaşcu
adm. protopopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII Sibiu, 26 Maiu 1940 Nr. 22

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mi

APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cosmologia Dlui Lucian Blaga

II

Nu intenționăm să supunem în aceste rânduri unei critici amănunțite și temeinice cosmologia Dlui Lucian Blaga. Cadrul unui articol de ziar nu e potrivit pentru asemenea scop.

Poate că însă nici nu e necesar acest lucru. Sunt idei și afirmații cari poartă pe fruntea lor, atât de vizibil semnele șubrezeniei încât ajung doar câteva indicații, câteva relieferi, ca cei ce urmăresc operația să vadă cu mult mai mult.

Pe noi ne interesează dealtfel în primul rând nu inconsistența ideilor de temelie ale acestei cosmologii, ci raportul lor cu învățăturile creștinismului.

In general e de constatat că filosofia Dlui Lucian Blaga, așa cum se desvălue acum în liniile ei de temelie, e o filosofie a lucrurilor și a forțelor impersonale (eine Philosophie der Sachen), cu toate că promitea în începuturile ei să fie o filosofie a misterului ființei personale și cu toate că a adus importante contribuții pentru luminarea unor stări de conștiință.

Dl Lucian Blaga explică acum bazele realității într'un chip cu totul intelectualist și obiectivist, cu o rațiune detașată de trăirea totală și de atmosfera de mister, privind dintr'o poziție de înălțime suverană realitatea pe care o taie și o combină asemenea unei cantități și a unor obiecte. Dsa tratează lumea și geneza ei ca un spectator. Și «cu cât tratăm lumea mai mult ca un spectacol, cu atât ea trebue să devină în chip necesar metafizic neînțeligibilă» (Gabriel Marcel, Être et Avoir, p. 22). Nu avem să insistăm asupra faptului că în felul acesta Dl Lucian Blaga destramă misterul prin rațiune la încheieturile principale ale sistemului Dsale și nici asupra contrazicerii în care ajunge în modul acesta cu ideea atât de capitală a Dsale că omul nu poate cunoaște realitatea care e un mister impenetrabil și că toate explicațiile lui sunt răstălmăciri, devieri și desfigurări ale acestui mister. Numai într'un caz ar fi consecventă cu sine însași filosofia Dlui Lucian Blaga: când ar prezenta și această cosmologie, inclusiv concepția despre Marele Anonim, drept o asemenea răstălmăcire, deci ca un joc gratuit al rațiunii, întovărășit de siguranța filosofului că realitatea *nu e în nici un caz așa cum o prezintă.*

Dar vrem să revenim puțin asupra remarcii pe care am făcut-o că fisosofia Dlui Lucian Blaga este o filosofie care reduce totul la lucruri, la obiecte. Acest caracter o arată ca fiind o filosofie înapoiată, rămasă în urma problematicei contimporane a gândirii filosofice. Filosofia de după războiul mondial, urmând unor străfulgerări sporadice ale cugetării de mai înainle, și-a concentrat atențiunea fermecată în fața misterului central și adevărat al existenții, în fața tainei ireductibile la obiect a persoanei, realitatea ei impunându-se aproape ca o descoperire și ca o revoluție copernicană gândirii filosofice. Se vorbea și mai înainte de persoană, la Descartes, la Kant, la Fichte, la Hegel, dar aceasta se reducea la ei doar la un eu rațional, la o rațiune-subiect, fiind deci identică cu rațiunea universală, cu un fel de putere impersonală generală.

Azi persoana e o taină minunată, dar nu mai puțin trăită, constatată. Ea e o realitate mai adâncă, mai puțin definibilă decât rațiunea și decât forțele și categoriile subconștiente. Ea e libertate, e păcat și responsabilitate, e trebuință după iubire și mântuire, ea nu poate fi cuprinsă de rațiune, ci rațiunea e în cuprinsul ei și sub puterea acestor dureri și tensiuni. Dar marea noutate a filosofiei contimporane este că a descoperit persoana între persoane, raporturile între eu-tu, în cari intelectul nu mai are rolul de stăpânitor ce ia în posesiune o lume de obiecte și peste tot nu mai poate înțelege nimic dacă e desfăcut din îmbrăcămintea iubirii și a altor însușiri ale persoanei, cărora intelectul le este numai slugă nu stăpân.

Partea cea mai minunată din lume, de care ne dăm seama că atârnă și e pecetluit câmpul obiectelor, nu se înțelege cu rațiunea, ci cu acele însușiri profund personale de toate zilele pe cari le disprețuește atâta filosofia de școală. Numai în raporturile noastre cu celelalte persoane, rațiunea își află limitarea prin realitate. Altfel nimic nu-i stă în cale să-și croiască lumea ei de proporții infinite, sau lumile ei, căci în orice zi ea poate construi o altă concepție și fiecare om e cu concepțiile sale. Obiectele, bietele, se lasă interpretate, încadrate în sistemul samavolnic și jucăuș al rațiunii, în aceste lumi de vis, de minciună, în aceste opere luciferice, cari pe cât sunt de orgolioase, tot pe atât sunt de inconsistente, prăbușindu-se la cea dintâi ciocnire cu realitatea persoanelor cari nu se lasă încadrate în ele, destrămându se așa cum se evaporează visurile și planurile făcute în stările de insomnie, pe întunerec, când apare lumina zilei.

De Lucifer se spune în Biblie că e tatăl minciunei, căci el cel dintâi și-a închipuit bietul în mintea lui incendiată și împintenită de orgoliu că poate să se așeze în locul lui Dumnezeu, construind planuri, cari se topesc mereu în fața Atotputernicului și a realității așa cum e. Robi ai minciunii, purtați de același izvor al orgoliului arhitect de construcții inconsistente, sunt și toți acei oameni adepți ai luciferismului.

Cum am spus, persoana e singurul obstacol și martor tare al realității. Ea ne reduce la ceeace suntem. Dar ea ne dă și siguranța despre realitatea lumii obiectelor și până la un punct criteriul despre felul cum avem să le privim pe acestea.

Iată ce spune Feuerbach, care în această privință a văzut just și este un premergător al filosofiei contimporane: «Certitudinea despre existența altor lucruri... este pentru mine mijlocită prin certitudinea despre existența altor oameni afară de mine» (citat după Karl Lövith: Das Individuum in der Rolle des Mitmenschen, München 1928, p. 41). Sau cu cuvintele lui Lövith: «In iubire și în simțirile cotidiane stă adevărata dovadă a realității a ceeace este afară de mine» (p. 9).

Dar dacă persoana este o realitate infinit superioară față de lucruri și de substanțe, dacă ea este și față de mine nu obiect supus, ci factor egal și în anumită privință supraordonat, dacă ea îmi dă siguranța despre lumea reală și externă, nu avem acì toate indiciile că Dumnezeu nu trebue conceput ca lucru sau substanță, ci ca persoană și deci rațiunea nu-l poate încadra în categoriile obiectelor pe cari le mușfruluim cum ne place, poruncindu-le cum să fie și cum să nu fie, de par'că noi am fi creatorii lor?

Tot ce întâlnim ca element superior în persoana omenească, trebue să le gândim ca aflându-se în Dumnezeu în proporție neînchipuit mai grandioase. El e persoană și deci nu-l putem cuprinde în tiparele rațiunii, ci trebue să ne apropiem de el și să înțelegem ceva din el, așa cum ne apropiem de persoanele omenești: prin iubire, prin inima deschisă a întregei noastre ființe. El nu e atârnător de noi, ci mai degrabă noi suntem atârnători de El. Și El ne dă pe calea misterioasă, dar nu mai puțin sigură, a revelației naturale și supranaturale, siguranța despre realitatea lumii și despre modul acestei realități.

Dacă Dumnezeu este persoană și încă cu o putere ce depășește ne închipuit de mult pe a tuturor făpturilor, nu văd nici un motiv serios, chiar de ordin logic, care să-i limiteze puterea de realizare numai la categoria reproducere. Dimpotrivă, dacă e atât de puternic, și dacă chiar și creatura înfăptuește în mai multe feluri, e mai logic să admitem că poate și crea din nimic. Creațiunea din nimic una din cele mai însemnate probe ale puterii Sale covârșitoare și în acelaș timp scoate înfăptuirile divine de sub stigmatul monotoniei.

Lipsită de caracter plausibil este și ideea că Marele Anonim, dacă decide să se reproducă, nu o poate face decât la infinit și că în general orice repetare egală a lui este un pericol pentru centralismul lui.

Ideea aceasta arată că Dl Lucian Blaga concepe pe Dumnezeu lipsit de două însușiri fundamentale pentru o persoană: de voință și de iubire, ca să nu mai vorbim de această ciudată restrângere prin rațiune a posibilităților divine, cari trebue să fie neasemănat de multe. Iar o realitate lipsită de voință și de iubire este orice, numai persoană nu. Iubirea în special este un criteriu după care se măsoară gradul de desvoltare, de perfecțiune al unei persoane. Cu cât e mai puțin lipsit de iubire cineva, cu atât e mai mult purtat de impulsuri și de griji nestăpânite, ca o victimă impersonală și involuntară a lor. Prin iubire creștem în spirit, înțelegem pe alții și ne înțelegem pe noi înșine, iubirea este fericirea. Iar iubirea este comuniune. Dumnezeu fiind iubire în mod esențial, deci veșnic, e din veci în comuniune. Nu e un eu închis în sine, căutând ieșire din această stare. Dumnezeu e din veci în mai multe persoane, printr'un fel de reproducere e adevărat, dar nu conceputâ după modul omenesc, ca ceva ce se petrece în timp, ci într'un chip cu mult superior, superior chiar tuturor imaginațiilor unor filosofi cari pretind să spună lucruri mai înalte decât creștinismul. Dar chiar această reproducere a lui Dumnezeu nu este ieșită de sub puterea voinții dumnezeești. Și atunci de ce n'ar avea voința Lui putere să limiteze reproducerile la un anumit număr? Iar iubirea între persoanele dumnezeești le face să evite orice egocentrism, care e un element de caracter atât de inferior, chiar în experiența omenească.

Pe de altă parte Dl Lucian Blaga afirmând că la început Marele Anonim a fost singur, gândind mereu pe ce cale să apuce, introduce și timpul în viața divinității ceeace crează dificultăți enorme, pe cari nu e necesar să le mai indicăm.

Dumnezeu are astfel toate felurile de comuniuni: atât cu persoane egale cu sine, între cari este o înțelegere deplină și o iubire divină, cât și cu persoane create, subordonate, de o putere de înțelegere și de iubire mai restrânsă, însă suficientă ca să le facă fericite.

In ce privește crearea lumii, două lucruri ies în evidență din premisa logică a caracterului personal al lui Dumnezeu — dar de-o logică ce ține seama de copleșitoarele realități trăite de fiecare din noi —: că Dumnezeu a voit să creeze persoane și le-a creat din iubire pentru a sta în comuniune cu ele.

Dar, întrucât expunerea a luat o întindere mai mare decât voiam, amânăm restul pentru un alt număr.

D. STĂNILOAE

Colegiul electoral bisericesc pentru alegerea de episcopi la scaunele vacante s'a fixat pentru zilele de 11, 12 și 13 Iunie a. c. In ziua de 11 Iunie se va alege episcopul de Huși, în 12 cel de Timișoara, iar în 13 mitropolitul Bucovinei.

Sub Inaltul patronaj al Suveranului se inaugurează la 6 Iunie 1940 expoziția Lunii Bucureștilor din acest an, care se va desfășura într'un cadru sărbătoresc cu atât mai vârtos că în aceste zile se împlinesc *zece* ani dela actul Restaurației. Marile înfăptuiri privitoare la consolidarea națională vor fi oglindite în manifestările Lunii Bucureștilor. In pavilioanele Parcului național Regele Carol II se va arăta ceea ce s'a realizat în fiecare regiune a țării în cei zece ani de rodnică domnie a M. Sale Regelui. Pentru toată durata expoziției, căile ferate române au acordat reducere de 50 și 75 la sută vizitatorilor.

Inmormântarea dnei Olga general Văitoianu

Duminecă d. a. a fost înmormântată, în cimitirul Belu din Bucureşti, o mamă iubitoare de lege, ţară şi neam, dna *Olga general Văitoianu*, care, alături de neuitata noastră Regina Maria şi de surorile de căritate din marele războiu, a adus alinare soldaţilor suferinzi în spitale şi încurajare celor din tranşee.

Serviciul religios, lângă catafalcul aşezat în Biserica Albă din capitală, a fost săvârşit de I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, P. C. arhimandrit Iuliu Scriban şi un sobor de preoţi.

M. Sa Regele a trimis telegramă de condoleanţe.

La jalnica ceremonie au asistat: dl general Artur Văitoianu, soţul defunctei, membrii familiei, rudele, domni miniştri, generali, mai multe delegaţii şi alte distinse persoane din capitală şi provincie.

La sfârşitul serviciului religios, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a omagiat memoria defunctei într'o cuvântare impresionantă.

După alte câteva cuvântări sicriul a fost ridicat şi aşezat în automobilul mortuar. Cortegiul şi-a luat apoi drumul spre cimitirul Belu militar, unde s'a făcut înmormântarea.

Dela Societatea ortodoxă a femeilor române

Societatea ortodoxă a femeilor române, obţinând aprobarea I. P. S. Patriarh, a luat iniţiativa de a cununa pe ale sale spese perechile, care din lipta mijloacelor, n'au putut să se cunune religios.

Societatea adresează călduros apel persoanelor de bine şi instituţiunilor din fiecare comună urbană sau rurală, pentru a se alătura acestei iniţiative creştineşti, care cere, spre a fi dusă la bun sfârşit, sprijinul moral al tuturor bunilor creştini şi patrioţi.

In consecinţă Societatea ortodoxă a femeilor române recomandă persoanelor dornice să colaboreze la această acţiune să ia legătura cu autorităţile comunale, care au primit instrucţiuni din partea Ministerului de interne, precum şi cu reprezentanţii Străjii Ţării pentru o cât mai strânsă colaborare întru desăvârşirea unui gând curat creştinesc.

Se aminteşte că inelele de cununie vor fi trimise, de Soc. ortodoxă, domnilor prefecţi spre distribuire, şi că ministerul finanţelor a acordat scutirea taxelor de căsătorie, şi că celebrarea căsătoriilor se va face pe fiecare comună, dacă este posibil, în ziua de *Duminecă 2 Iunie 1940.*

Invitare

„Asociaţia pensionarilor civili din oraşul şi judeţul Sibiu" învită pe toţi membrii Asociaţiei să binevoiască a lua parte la adunarea generală anuală, care se ţine în ziua de *11 Iunie 1940* la ora 15·30 d. m. în sala festivă dela prefectura judeţului Sibiu, strada Şaguna Nr. 10.

In caz că la ora fixată nu s'a întrunit numărul cerut, — jumătate din membrii activi plus unul, — adunarea se va ţinea cu jumătate oră mai târziu, fără considerare la numărul membrilor prezenţi.

Ordinea de zi: Deschiderea adunării, — Alegerea de 2 membri verificatori, — Raportul anual al secretarului, — Darea de seamă a casierului şi prezentarea socotelilor anuale, — Raportul revizorilor, — Aprobarea gestiunii pe anul 1939, descărcarea casierului şi a consiliului de administrativ, — Stabilirea taxelor şi a cotizaţiilor pe 1940, — Stabilirea onorariului funcţionarilor, — Bugetul pe anul 1940, — Alegerea noului consiliu de administraţie şi a funcţionarilor pe un period de 3 ani, — Eventuale propuneri, care sânt a se înainta în scris cu 8 zile înainte dlui preşedinte al Asociaţiei.'

Sibiu, 17 Mai 1940.

Dr. Vasile Bologa preşedinte — **Adam Micu** secretar I

Se cuvine să aşezăm înainte de toate rugăciunea — Sf. Vasile

Toată fapta şi tot cuvântul Domnului nostru Iisus Hristos este — iubite — rânduială a cucerniciei şi virtuţii. Pentru aceasta s'a şi întrupat ca să ne arate nouă chipul cucerniciei şi a virtuţii, ca văzând fiecare, să ne silim după puterea noastră şi să urmăm exemplul Lui. Pentru aceasta poartă trupul nostru ca şi noi să fim următorii rânduelii Lui. Deci când auzi tu cuvântul sau fapta Lui, să nu le auzi fără luare aminte, la întâmplare şi uşor, ci te coboară în adâncimea meditaţiilor, te fă părtaş celorce sânt predate tainic. Căci şi Marta primeşte pe Domnul, iar Maria cade la picioarele Lui. Este bună nevoinţa amândurora surori, dar totuşi se deosebesc lucrurile. Până când Marta slujeşte pentru a pregăti cele de nevoe ospătării trupului Lui, Maria stă la picioarele Lui ascultându-I cuvintele. Una deci săvârşeşte cele văzute, iar cealaltă slujeşte celor nevăzute. Era cu adevărat de faţă omul şi Dumnezeu, şi Insuşi Stăpânul celor două femei a primit osteneala lor.

Dar Marta fiind preocupată de lucru se face mijlocitoare către Domnul, şi-L roagă să poruncească surorii sale să-i ajute la lucrul ei: Zi ei ca sculându-se să lucreze împreună cu mine. Iar Domnul către ea: Marto! Marto! te grijeşti şi spre multe te sileşti. Ci un lucru se cade să ştii, că Maria partea cea bună şi-a ales care nu se va lua dela dânsa, (Luca 10, 38—40, 4). Ca să adâncim cuvintele şi să ne hrănim pântecele, nu vrem, ci stăruim ca să ne hrănim cu cuvântul adevărului şi cu meditaţia tainelor. Pe aceea nu a chemat-o dela lucrul ei, iar pe aceasta o laudă pentru luarea aminte. Vezi deci clar, că cele două părţi sânt de explicat pentru cele două femei. Căci până când una stăpâneşte peste cele mici, având slujba celor ale trupului (este şi aceasta prea folositoare), cealaltă se înalţă spre vederea tainelor celor mai bune şi duhovniceşti. Acestea să le înţelegi duhovniceşte cetitorule şi cum voeşti să-ţi alegi. Dacă voeşti să slujeşti, să slujeşti în numele lui Hristos. Fiindcă Insuşi a zis: „Intrucât aţi făcut unuia dintre aceşti fraţi ai Mei mai mici, Mie aţi făcut", (Mat. 25, 40). Căci, ori de primeşti pe cei străini, ori de dai odihnă celor săraci, ori dai ajutor celor ce sunt în lipsă şi necaz, sau de slujeşti celor bolnavi, toate acestea le săvârşeşti lui Hristos Insuşi. Iar dacă voeşti să te nevoeşti ca şi Maria, să părăseşti slujba trupului şi să te înalţi spre vederea tainelor duhovniceşti, să săvârşeşti aceasta conştient. Părăseşte trupul, lasă averea, roada şi pregătirea ei, şi stând la picioarele Mântuitorului să auzi cuvintele Lui, ca să te faci părtaş tainelor dumnezceşti. Fiindcă meditaţia învăţăturilor lui Iisus înalţă slujba trupului. Ai luat deci — iubite — pildă şi încredinţare. Sileşte-te cum voeşti; sau să fii slujitorul săracilor, sau iubitorul dogmelor lui Hristos. Iar dacă poţi să te sileşti spre amândouă, dela amândouă va veni fructul mântuirii. Totuşi este mai întâi cuvântarea duhovnicească şi toate celelalte după aceasta, fiindcă zice: „Maria partea cea bună şi-a ales". Dacă şi tu voeşti să fii tovarăşul lui Hristos, să şezi la picioarele Lui, să primeşti Evanghelia Lui, te leapădă de toată viaţa ta, şi fără de grije să petreci, să uiţi trupul tău şi astfel vei putea să meditezi asupra învăţăturilor Lui, să te sileşti ca Maria şi să rodeşti mărirea cea înaltă. Iar când te rogi, vezi să nu ceri altceva în locul acelora, şi să mânii pe Domnul. Nici bani, nici slavă omenească, nici stăpânire, nici altceva din cele trecătoare, ci să ceri Impărăţia lui Dumnezeu, şi toate cele spre folosul trupului îţi va da ţie. Căci Insuşi Domnul a zis: „Căutaţi Impărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate celelalte se vor adauge vouă", (Mat. 6, 33).

Iar felurile rugăciunii — iubite — sânt două: a slavei cu smerenie şi a doua a cererii cu umilinţă. Iar rugându-te, nu veni îndată la cerere, căci astfel înjoseşti buna ta dispoziţie, fiindcă de nevoe eşti silit să te rogi lui Dumnezeu. Deci începând să te rogi, uită-te pe tine, femeia şi copiii, părăseşte pământul şi te înalţă la cer; părăseşte toată zidirea cea văzută şi cea nevăzută, şi începe să slăveşti pe Celce a făcut toate. Şi când îl vei slăvi pe El nu te răspândi cu mintea aici sau acolo, nici la basmele greceşti, ci te goreşte de cele din Sfintele Scripturi şi zi: Binecuvintez pe Domnul cel milostiv şi răbdător, pe Celce mă miluieşte pe mine celce păcătuesc în fiecare zi, pe Celce ne dă nouă tuturor putere spre pocăinţă. Căci pentru aceasta taci şi ne stăpâneşti pe noi Doamne, ca să te mărim pe Tine Celce ai zidit neamul nostru spre mântuire; pe care l-ai îndreptat odată prin frică, altă dată prin sfătuire prin mijlocirea profeţilor, iar apoi prin venirea Hristosului Tău, Celce ne-a cercetat pe noi. Că Tu eşti Ziditorul nostru şi nu noi. Tu eşti Dumnezeul nostru. Iar când veţi mări pe Dumnezeu din Scripturi, după silinţă, şi veţi înălţa laude, atunci începeţi cu umilinţă zicând: eu Doamne nu sunt vrednic să mă apropiu de Tine, pentrucă sunt foarte păcătos.

Fiind cunoscător al răutăţii tale, astfel foloseşti să zici: Nimenea nu este fără de păcat numai singur Dumnezeu. Fiindcă multe păcătuind, cele mai multe nici nu le înţelegem. Pentru aceasta a zis Apostolul: „Pentrucă cu nimic pe mine nu mă ştiu vinovat; ci nu întru aceasta m'am îndreptat", (I Cor. 4, 4). Aceasta însemnează că mulţi păcătuesc, dar nu înţeleg. De unde şi Profetul zice: Intelege cineva greşalele, (Ps. 18, 13). Aşa că nu veţi minţi zicând că eşti păcătos. Iar dacă înţelegi, şi vei păcătui, faţă de tine păcătueşti zicând că „nu sunt păcătos". Zi mai bine că mai mult decât toţi păcătoşii, eu sunt celce am călcat rânduiala cea dumnezeiască. Astfel a poruncit: „Când toate veţi face cele ce vi s'au poruncit vouă, ziceţi, că slugi netrebnice suntem; că ce am fost datori a face, am făcut", (Luc. 17, 10). Astfel şi tu eşti dator să cugeţi totdeauna: netrebnic sunt. Şi iarăşi „cu smerenie unul pe altul socotind a fi mai de cinste decât pe sine", (Filip 2, 3).

Roagă-te deci lui Dumnezeu cu frică şi cu smerenie. Când adresezi cuvântul smereniei, zi: Mulţumesc Ţie Doamne că te-ai milostivit spre păcatele mele şi până acum m'ai lăsat fără pedeapsă. Căci eu de mult am fost vrednic să sufăr multe, şi să fiu îndepărtat dela faţa Ta, dar bunătatea iubirii Tale de oameni s'a milostivit asupra mea. Mulţumesc Ţie şi pentrucă nu ajung să mulţumesc bunătăţii Tale încontinu. Şi când ai săvârşit cele două părţi ale slavei şi smereniei, atunci cere ceace trebue să ceri.

Nu bogăţie după cum am zis mai înainte, nici mărire pământească, nici sănătate trupească. Insuşi te-a creiat, şi se îngrijeşte de mântuirea ta, şi ştie ce foloseşte fiecăruia; sau să se însănătoşească sau să slăbească. Drept fiind, cere Impărăţia lui Dumnezeu, (Mat. 6, 33). El se îngrijeşte pentru cele de trebuinţă trupului tău, după cum s'a zis mai înainte. Astfel Regele nostru este prea vrednic, şi se supără dacă cineva ar cere vre-un lucru mic, dacă cineva dintre noi ar cere dela El cele ce nu sunt de folos. Deci, nu cumva să aduci prin rugăciune mânia aceluia asupra ta. Cere cele vrednice pentru tine şi vrednice de Impărăţia lui Dumnezeu.

Aceasta arătând-o Domnul a zis în Evanghelie: „Cine dintre voi are prieten şi va merge către dânsul la miezul nopţii şi va zice lui: prietene, dă-mi împrumut trei pâni; că a venit din cale un prieten la mine, şi n'am ce pune înaintea lui. Şi acela răspunzând dinlăuntru va zice: nu-mi face osteneală, acum uşa s'a încuiat şi copiii mei sunt în aşternut cu mine, nu pot să mă scol să-ţi dau ţie. Grăesc vouă: măcar de nu i-ar da lui sculându-se pentrucă este lui prieten, dar pentru obrăsnicia lui va da lui cât îi trebue", (Luc. 11, 5—8). Domnul ne-a dat pildă, care să ne înveţe pe noi să fim tari şi neclintiţi în credinţă. Căci pilda se primeşte dela om la om, ca să înveţi a nu desnădăjdui niciodată. Incât atunci când ceri şi nu primeşti, să nu încetezi până când vei lua. Şi iarăşi, după cum am zis mai înainte, să ceri cele ce vrea Dumnezeu. Să nu zici: păcătos sunt şi nu mă ascultă. Ca să nu desnădăjdueşti a zis aceasta: nu pentrucă este prietenul lui îi va da lui, ci pentru îndrăsneala lui îi va da lui cât îi trebue. Deci, chiar dacă au trecut luni, un an, sau trei, sau patru, sau mai mulţi, până când vei primi să nu încetezi, ci să ceri cu credinţă, lucrând totdeauna binele. Adeseori, cineva dintre noi, împotrivindu-se înţelepciunii în tinereţe, a ajuns la plăceri, fiind stăpânit de dorinţele cele păcătoase şi potrivnice firii; şi bând din veninul tinereţ i a slăbit din rugăciune, şi pierzându-şi curăţenia, s'a făcut un alt om în loc de altul. Astfel de catastrofe se fac, pentrucă nu se pun hotărâri puternice ale sufletului împotriva patimilor. Trebue deci să te împotriveşti tuturor patimilor, tu însuţi strigând către Dumnezeu ca să-ţi ajute. Dacă cineva din slăbiciune se predă pe sine poftelor, s'a dat pe sine duşmanilor. Acestuia Dumnezeu nu-i ajută, nici nu-l ascultă, fiindcă primind să păcătuiască, s'a înstrăinat pe sine dela Dumnezeu.

Celce voeşte să fie ajutat de Dumnezeu, se cade să nu se predea păcatului; iar celce nu se predă, niciodată nu este lipsit de ajutorul lui Dumnezeu. Se cuvine să nu fi mustrat niciodată de propria ta conştiinţă şi astfel să chemi ajutorul lui Dumnezeu. Să-l chemi nu cu nemulţumire, nici răspândindu-ţi mintea aici şi acolo, că unul ca acesta nu numai nu va primi cererea, ci va depărta mai mult pe Stăpânul. Dacă cineva stând de vorbă cu un principe, stă cu multă frică, având adunată atât privirea cea dinlăuntru a sufletului, cât şi cea din afară ca nu cumva să-l supere, cu cât mai mult se cade să stai în faţa lui Dumnezeu cu frică şi cutremur, având toată gândirea adunată numai spre El şi în nici o altă parte. Acesta nu vede numai pe cele din afară ale omului, cum văd oamenii, ci priveşte şi pe cele din lăuntru. Deci dacă astfel precum trebue stai înaintea lui Dumnezeu şi cele ale tale le aduci Lui, să nu te îndepărtezi, până când nu vei lua cererea ta. Iar dacă eşti mustrat de conştiinţa ta ca un netrebnic, dacă stând la rugăciune eşti răspândit cu mintea, fiind în stare să ai mintea adunată, să nu îndrăzneşti a sta în faţa lui Dumnezeu, ca să nu se facă rugăciunea ta spre păcat. Iar dacă eşti bolnav pentru păcate, şi nu te poţi ruga fără răspândirea minţii, sileşte-te cât poţi şi cu sârguinţă să stai înaintea lui Dumnezeu, având mintea îndreptată spre El şi apoi adunată la tine, şi astfel Dumnezeu iartă, pentrucă nu din dispreţ ci din slăbiciune nu poţi să stai cum se cuvine înaintea lui Dumnezeu. Dacă astfel te sileşti spre tot lucrul cel bun, nu te vei depărta până când nu vei lua cererea ta, şi cu răbdare bate la uşa Lui, cerând cererea ta.

Căci tot celce cere va lua, zice celce caută va găsi şi celui ce bate i se va deschide, (Luc. 11, 10). Ce vrei să primeşti altceva, decât mântuirea cea după Dumnezeu.

Vrei să ştii — iubite — cum au pătimit sfinţii şi n'au desnădăjduit. Pe Avram l-a chemat Dumnezeu când era tânăr şi din pământul Asirienilor l-a mutat în Palestina, şi i-a zis: Iţi voi da ţie pământul acesta şi seminţiei tale după tine, şi ca stelele cerului aşa va fi seminţia ta, încât nu se va putea număra, (Gen. 13. 15, 16). Şi au trecut mulţi ani la număr şi însaşi natura lui se stingea fiind la uşă sfârşitul, dar n'a zis: Doamne mi-ai promis copii pentru totdeauna, şi m'ai numit mai înainte tatăl tuturor neamurilor viitoare. Au murit mişcările cele firesti din cauza bătrâneţii, şi femeia mea nu mai aşteaptă să nască pentru bătrâneţea ei, şi deci este mincinoasă făgăduinţa. Ce nădejde să mai avem doi bătrâni?

N'au zis, nici n'au cugetat acestea, ci au rămas neclintiţi în credinţă. Şi pe cât îmbătrâneau cu vârsta, pe atât întinereu

prin nădejde. Şi pe cât trupul începe să slăbească făcând loc desnădejdii, pe atât credinţa întărea atât sufletul, cât şi trupul. Că zice, Dumnezeu este celce a făgăduit, Stăpânul naturii şi nu poate să facă altfel. El face pe cele ce nu se pot face, fiindcă El a făcut toate şi le orândueşte cum voeşte. Urmează credinţei lui Avram. Când a slăbit natura lui, şi era spre moarte, atunci a fost vie făgăduinţa lui Dumnezeu. Primeşte pilda lui. Noi dacă ne rugăm un an, ne îndepărtăm; doi ani dacă postim încetăm, apoi nu vrem să ne silim spre făgăduinţa lui Dumnezeu. Dacă aceluia i a făgăduit că-i va înmulţi seminţia lui, şi nouă ne-a promis că ne va da ceace cerem. Că zice: Veniţi toţi cei obosiţi şi însărcinaţi la Mine şi Eu vă voi odihni pe voi, (Mat. 11, 28). Fiind departe de El, obosit şi însărcinat de mulţimea păcatelor grele, s'a milostivit spre tine şi te-a chemat să te uşureze de sarcină şi să-ţi dăruiască odihnă pentru celelalte sarcini, şi tu nu crezi Lui? De vrem să tăcem, ne mustră conştiinţa noastră. Nu suntem necredincioşii Lui fiindcă n'ar putea să ne odihnească pe noi, ci ne ferim de a ridica jugul Lui asupra noastră, care este bun şi uşor şi să întrăm prin uşa cea strâmtă spre împărăţia lui Dumnezeu. Ridicăm mai bine sarcina păcatelor şi purtând-o mergem pe drumul cel larg în plăcerile patimilor ca să întrăm prin uşa cea mare — spre pierzare. — Adeseori se zice: am cerut şi n'am primit. In tot cazul, pentrucă rău ai cerut, fără de credinţă şi răspândit cu mintea, sau cele nefolositoare ţie. Şi dacă cele de folos ai cerut adeseori, n'ai aşteptat. Scris este: Intru răbdarea voastră veţi câştiga sufletele voastre. Celce va răbda până în sfârşit, acela se va mântui, (Mat. 10, 22).

Ştie Dumnezeu inima celor ce se roagă. Zic, oare are Dumnezeu nevoe de cererea noastră? Nu ştie El de ce avem nevoe? Deci care este rosful cererii? Ştie Dumnezeu ce este bun şi toate cele spre folosul trupului din belşug ne dă nouă spre gustare, şi fiind El bun plouă şi peste cei drepţi şi peste cei nedrepţi şi răsare soarele Lui peste cei răi şi peste cei buni şi fără să-L rugăm; dar credinţa, lucrarea virtuţii şi Impărăţia cerurilor dacă nu le vei cere cu osteneală şi răbdare multă, nu le vei primi. Se cade mai întâi să te doreşti, iar dorind să ceri din cele adevărate, cu credinţă şi cu răbdare toate cele folositoare ţie, nefiind mustrat de conştiinţa ta, ca un nemulţumit şi care ai cerut fără de grije, şi atunci vei lua, căci vrea Domnul, Care ştie mai bine decât tine cele ce-ţi sunt de folos. Căci poate pentru aceasta întârziere să-ţi dea, ca tu înţelepţindu-te întru aşteptarea Sa, să cunoşti ce este darul lui Dumnezeu şi să păzeşti ceeace ţi-a dat ţie cu frică.

Tot celce a câştigat ceva cu multă osteneală, se sileşte să păstreze şi să nu piardă, fiindcă pierzând ceace a câştigat, pierde şi osteneala lui, şi dispreţuind harul lui Dumnezeu se face nevrednic vieţii celei veşnice. Căci ce folos a avut Solomon că a luat îndată darul înţelepciunii şi l-a pierdut?

Deci, nu te descuraja dacă nu primeşti îndată cererea. Dacă ar şti Stăpânul cel bun că primind îndată darul, nu-l vei pierde, ar fi gata să ţi-l dea şi înainte de a-l cere. Acum având grija ta să faci aceasta. Dacă celce a primit talantul, la-r fi păstrat întreg fără să lucreze cu el totuşi s'ar fi judecat, cu cât mai mult va fi judecat celce l-a pierdut? Ştiind deci acestea, sau de primim îndată sau mai târziu, să rămânem mulţumind Domnului, că toate le face Stăpânul, le rândueşte spre mântuirea noastră numai să nu desnădăjduim şi să nu încetăm de a-L ruga.

Pentru aceasta a zis Domnul pilda văduvei, care prin răbdarea ei a înduplecat pe nelegiuitul judecător, ca şi noi prin răbdare să primim cererile noastre. Din care se arată dragostea şi credinţa noastră faţă de Dumnezeu. Iar când nu primim, să rămânem mulţămindu-I. Să-I mulţumim deci neîncetat, ca să ne învrednicim a dobândi cererile cele bune.

Că Lui se cuvine slava în vecii vecilor, Amin.

Trad. de Diacon **D. Popescu**

Probleme-Recensii-Comentarii

Catedra de drept bisericesc la facultăţile de drept, *de ŞESAN VALERIAN, doctor în s. Teologie dela univ. din Cernăuiţi, doctor juris utriusque dela univ. din Praha. Cernăuţi, 1939. Tip. «Glasul Bucovinei. Pg. 23. Preţul?*

Broşura regretatului părinte V. Şesan, extrasă din rev. «Candela» 1938, conţine, după o competentă mărturisire a unuia dintre înalţii chiriarhi ai bisericii noastre, **aprecieri juste** *în materia de drept bisericesc.*

Autorul, distins profesor bucovinean, trecut acum de curând la cele veşnice, îş exprimă, în câteva cuvinte, îndreptăţitul regret în chestiunea desfiin ţării **catedrelor de drept bisericesc,** — *la facultăţile de drept de pe lângă universităţile din Cluj şi din Cernăuţi, — suprimate una în 1938, a doua cevaş mai înainte.*

S'ar fi suprimat, poate, cu o cale, şi catedrele de drept bisericesc dela facultăţile de drept din Bucureşti şi din Iaşi: aici însă, din întâmplare sau din nepricepere, astfel de catedre — nu existau de loc.

Colaborarea armonică între Stat şi Biserică cere ca toţi juriştii noştri ajunşi funcţionari înalţi, senatori, deputaţi etc. să facă, încă din tinereţe, studii şi de drept bisericesc, care are la bază dreptul canonic. In acest caz nu s'ar plăzmui «multe legi cu ascuţişul în contra bisericii ortodoxe», — legi făurite din neştiinţă de cauză sau din indiferentism şi lipsă de prevedere. Drept pilde, de măsuri greşite, se aminteşte: secularizarea de averi bisericeşti şi mânăstireşti «închinate» şi neînchinate, menite şi spre culturalizarea poporului; recunoaşterea prin lege a existenţei sectelor inspirate din afară de graniţele ţării; Concordatul, în care biserica «dominantă» e pusă în inferioritate faţă de o biserică străină de neamul nostru; birul «profesional» asupra slujitorilor sfântului altar, bir care este o mare ofensă adusă misiunii preoţeşti; reducerea permanentă a orelor de religie în învăţământ; înlăturarea preoţilor dela predarea educaţiei morale creştine în clasele superioare ale şcoalei primare; salarizarea lor necorespunzătoare ş. a.

Biserica ortodoxă şi Statul român au întreţinut, sute de ani, raporturi de prietenie şi colaborare spre binele neamului, «raporturi care pentru mulţi jurişti moderni sânt şi vor rămânea o enigmă inexplicabilă, spre dauna evidentă a poporului condus de ei!»

Generaţiile tinere de jurişti — încheie autorul — au să fie crescute în spiritul sf. canoane şi în respectul, ba chiar în dragostea faţă de ele, ascultând cursurile de drept bisericesc care are la bază sf. canoane ale bisericii ortodoxe; ear dacă aceasta nu mai e posibil în cadrul facultăţii de drept, studenţii în drept să fie obligaţi să asculte cursuri de drept bisericesc la facultăţile **de teologie.**

Să sperăm oare că glasul dela Cernăuţi va fi auzit?

*

Cultul Sfinţilor Naţionali în biserica ortodoxă sârbă (în sec. XIII şi XIV), de *Dr. Milan P. Şesan.* Cernăuţi 1935. Inst. „Glasul Bucovinei". — Broşură de 15 pag. Preţul?

Persoane care s'au deosebit, în tot timpul vieţii lor, prin râvnă adâncă pentru cele Sfinte şi prin dragoste jertfelnică pentru biserica lor ortodoxă, lucrând în acelaş timp şi pentru binele statului şi al poporului, au fost înălţate la sârbi, încă din timpuri mai vechi, în rândul Sfinţilor; astfel mari domnitori şi chiriarhi sârbi au ajuns între Sfinţi, ca, după cum au făcut pe pământ, să-şi ocrotească ţara şi poporul şi din înălţimile Cerului.

Autorul broşurii înşiră cu numele mai mulţi mitropoliţi şi regi sârbi, cari s'au învrednicit să fie veneraţi ca Sfinţi Naţionali, însemnând la fiecare meritele câştigate pentru biserică şi ortodoxie. —

Biserica noastră ortodoxă română îş are de asemenea persoane proeminente, recunoscute pentru lucrarea lor în via Domnului, ca tot atâtea glorii ale ortodoxiei,

Mărginindu-ne la Ardeal, pomenim la acest prilej, numele călugărilor *Visarion* şi *Sofronie* din veacul al 18-lea; numele ţăranului săliştean *Oprea Miclăuş* care declară, la 1749, că pentru credinţa strămoşilor noştri e gata a suferi mucenicia sau izgonirea din această împărăţie, dar *legea* nu o lapădă. Acest neînfricat ţăran, împreună cu Popa Moise Măcinic din Sibiel, cu Popa Ioan din Galeş şi cu alţi luptători ai ortodoxiei, ameninţaţi şi întemniţaţi mai aproape sau mai în depărtări, au fost supuşi la cumplite chinuri pentrucă ţineau la această lege mai mult ca la viaţă. Numele lor stă în strânsă legătură cu renaşterea ortodoxiei în Ardeal.

Prin suferinţele şi moartea lor, ei au dobândit cununa martiriului. Prin faptele lor, ei au întărit credinţa şi au luminat poporul credincios. S'au învrednicit, prin urmare, ca memoria unor astfel de luptători să fie consacrată şi de biserică, — stabilindu-se întâi, din partea celor chemaţi condiţiile cerute pentru canonizare ca Sfânt.

*

Conferinţă preoţească. — In 11 şi 12 April c., într'o atmosferă de adâncă religiozitate, preoţimea tânărului protopopiat al *Odorheiului*, şi-a ţinut conferinţa de primăvară în oraşul de reşedinţă, sub conducerea Pr. protopop Seb. Rusan.

După chemarea Sf. Duh în sfânta biserică membrii mireni ai consiliului şi adunării protopopeşti, cu întreg clerul, au trecut la şcoala primară, unde păr. protopop deschide şedinţa, printr'un raport amănunţit şi documentat, asupra activităţii desfăşurate în protopopiat în cursul anului precedent.

In conferinţă raportează Pr. *A. Mihai* din Corund despre activitatea cercurilor preoţeşti în 1939, ear păr. protopop dă preţioase îndrumări pentru o şi mai intensă activitate în vederea promovării vieţii religioase şi culturale a românilor secuizaţi din protopopiat.

Preoţii *H. Eşianu* din Biborţeni şi *N. Marcu* din Săcel, citesc dările de seamă asupra valoroasei lucrări „Pocăinţa" de Il. V. Felea.

După masă s'a săvârşit vecernia. Pr. *I. Căpâlneanu* din Racoşul de sus a rostit meditaţia înainte de mărturisire. S'au mărturisit apoi toţi preoţii şi un impresionant număr de credincioşi. Pr. Oct. Chehaiciuc şi Pr. I. Popa împreună cu Pr. protopop au mers la cazarma de jandarmi, unde au mărturisit întregul corp ofiţeresc şi trupa în termen.

Seara la ora 7 s'a săvârşit slujba deniei şi a ceasurilor, după care a predicat Pr. protopop Rusan despre datoria fiecărui creştin de-a-şi curăţi sufletul de păcate.

A doua zi dimineaţa s'a săvârşit sf. liturghie e celor mai înainte sfinţite, în prezenţa unui mare număr de popor şi soldaţi, pentru adăpostirea cărora noua biserică părea a fi neîncăpătoare.

După terminarea sf. liturghii s'a continuat, la şcoala primară, şedinţa adunării preoţeşti cu lucrarea Pr. *Oct. Chehaiciuc* despre activitatea preotului din regiunea secuizată în parohie.

La şedinţă a luat parte, ca întotdeauna, dl prefect al judeţului I. C. Pleşoianu, care a comunicat preoţimei că a intervenit la forurile competente pentru o mai dreaptă retribuţie a preoţilor din aceste regiuni. — Pr. *I. Popa.*

*

Ioan Gh. Savin: Apologetica, vol. II. *Existenţa lui Dumnezeu.* Partea I-a: *Proba ontologică.* — Bucureşti, Tipografia Cărţilor Bisericeşti, 1940, pag. 279. Preţul 180 lei.

Este o nouă lucrare, care vine să umple un gol destul de evident în literatura noastră teologică. Insă e şi o lucrare pe care de mult o aşteptam, întrucât ea face parte dintr'un curs complet de Apologetică, pe care dl prof. Ioan Gh. Savin şi-a propus să-l înfăptuiască în 5 vol.

Deşi lucrarea, a cărei apariţie o anunţăm, face parte din acest plan general, ea poate fi luată şi de sine stătător, deoarece pune o problemă de o mare însemnătate, nu numai prin faptul că argumentează existenţa lui Dumnezeu, cât mai ales pentru că profesorul-apologet dela Chişinău dă o importanţă deosebită argumentului ontologic, căutând să demonstreze valabilitatea, ba chiar superioritatea lui faţă de argumentele cosmologice. Aici e de altfel şi geneza închinării unui volum, atât de vast, acestui argument. Dar noi nu intenţionăm discutarea puterii de argumentare a căii ontologice sau cosmologice, ci prezentarea volumului de curând apărut. In introducerea care e scrisă pentru ambele argumente, după ce autorul arată că punctul central al oricărei religiuni este existenţa lui Dumnezeu, trece în revistă toate obiecţiunile, cari s'au adus posibilităţii dovedirii acestei existenţe.

Ele sunt respinse pe rând, pentru ca astfel să conchidă la admisibilitatea argumentării raţionale, în sprijinul existenţii lui Dumnezeu. Argumentul ontologic e tratat în 8 capitole. Enunţarea lor ne arată cât de completă şi substanţială e lucrarea de faţă. Cap. I. Argumentul ontologic la Anselm de Canterbury; Cap. II. Toma D'Aquino şi arg. ont.; Cap. III. Ideea de Dumnezeu în filosofia lui Descartes şi proba sa ontologică. Cap. IV. Criticismul kantian şi proba ont. Cap. V. Arg. ont. la Spinoza. Cap. VI. Arg. ont. la Leibnitz. Cap. VII. Arg. ont. în perioada postkantiană. Cap. VIII. Poziţia actuală şi valoarea reală a argumentului ontologic.

Nu ne putem reţinea să adăugăm faptul că, lucrarea pe lângă că susţine puterea de argumentare a căii ontologice, insistă şi asupra poziţiei dubioase a Apologeticei şi Filosofiei rom.-catolice privitor la această problemă. Dar dl prof. Ioan Gh. Savin aduce şi unele servicii filosofiei în general semnalând unele greşeli, cari să bucură la noi de o circulaţie destul de mare (b. o. originalitatea filosofiei spinoziste, poziţiile kantianismului, etc.) pe cari le corectează, prezentând problemele în adevărata lor lumină.

Lucrarea bazându-se pe izvoare de mâna întâi, prezentând sistemul de cugetare al fiecărui filosof atât cât e absolut necesar pentru înţelegerea celor spuse în legătură cu argumentul ontologic, este o carte de a cărei bază ştiinţifică nu se poate îndoi nimeni. De aceea necesitatea ei, de mult simţită, umple un gol, nu numai în literatura Teologiei fundamentale, ci şi a filosofiei româneşti. Credem, că ea face cinste oricărei biblioteci. — *Vasile Şortan.*

*

Oliver Goldsmith: «*Preotul din Wakefield*». In româneşte de *Al. Lascarov-Moldovanu.* Lei 40.

Iată o carte de mare folos pentru orice creştin, dar mai ales pentru cucernicii preoţi.

In ea e descrisă viaţa unui preot anglican, povestire scrisă de el însuşi. O viaţă proprie a unui preot englez, dar universală prin pilda şi virtuţile care le preamăreşte. O viaţă dreaptă, şi plină de lumină ca raza soarelui e viaţa acestui preot. Lectura ei se aseamănă cu binefacerile şi liniştea pe care un tonic bun le dă unui trup istovit. Iată de ce o recomandăm cu toată căldura, iar iscusitului ei tălmaciu în graiul nostru, se cuvine un cuvânt de bună preţuire pentru acest apostolat laic.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 4596/940

Comunicat

Prin comunicatul cu Nr. 12.566 din 17 Noemvrie 1939, am invitat parohiile să dea atenţiune apelului societăţii „Sprijinul Orbilor", Bucureşti, pentru strângerea de ajutoare, în scopul clădirii unei case de adăpost şi atelier pentru cei lipsiţi de vedere.

Parohiile cari au primit apelul şi cărămizile pentru desfacere, să trimită, în termen de opt zile, sumele încasate la oficiul de cassă arhidiecezan, iar cărămizile nedesfăcute să le restitue societăţii „Sprijinul Orbilor", Bucureşti, Bdul Carol Nr. 96.

Sibiu, la 15 Mai 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Aniversarea *zilei de 3 (15) Mai 1848, n'a trecut, nici în aceste zile de încercare, cu totul neluată în seamă. Blajul a făcut obişnuita procesiune pe Câmpul Libertăţii, ear presa noastră, sau o parte din ea, a închinat cuvinte scurte, dar cu atât mai calde, măreţei manifestări desfăşurate înainte cu 92 de ani, pe Câmpul Libertăţii, sub conducerea episcopului Şaguna şi a celorlalţi fruntaşi ai vremii.*

Poporul român transilvănean s'a prezentat atunci în deplină solidaritate naţională, întărindu-şi astfel credinţa, că dreptatea totuşi va ieşi, în cele din urmă, biruitoare.

Hotărârea de a ne apăra, cu orce jertfe, libertatea în ţara întregită, o mărturisim cei de astăzi cu aceeaş însufleţire şi statornicie ca şi miile de ţărani din Câmpul Libertăţii dela 3 Mai 1848.

INFORMAŢIUNI

Despre înălţătoarea sărbătoare creştinească şi românească *dela Hunedoara, din ziua de Sf. Impăraţi Constantin şi Elena când I. P. S. Mitropolit* **Nicolae** *a făcut slujba punerii petrii fundamentale la frumoasa biserică ctitorită de dl Constantin Bursan, vom publica un reportaj în numărul viitor.*

Cuvintele de îmbărbătare, rostite acolo de I. P. S. Sa în faţa celor cinci mii de români, au răscolit şi înălţat sufletele şi au oţelit voinţa de luptă şi de muncă pentru Ţară. Toate ziarele au publicat ecouri ale acestui impresionant praznic care a ridicat conştiinţele la înălţimea ceasurilor de faţă.

Sfinţirea capelei ortodoxe din Orlat. Duminecă, 19 Mai a. c., a avut loc la Orlat solemnitatea sfinţirii capelei pe seama românilor ortodocşi din acea localitate. Din partea I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae au participat P. C. S. Păr. protosincel Teodor Scorobeţ şi P. C. Sa Păr. Alexandru Popa, secretar consistorial. Au mai participat: P. C. Sa Păr. Dr. D. Borcea, protopopul Săliştei împreună cu mulţi preoţi, pretorul dela Sălişte dl Liviu Roşca etc. Cu amănunte vom reveni în numărul viitor.

Dl Nichifor Crainic academician. In şedinţa de Luni Academia Română a ales membru activ la secţiunea literară pe dl *Nichifor Crainic* în locul lui Octavian Goga. Dl D. Caracostea a făcut şi cetit raportul despre activitatea noului academician.

Moartea unei venerabile matroane. Văduva fostului luptător naţionalist ardelean Francisc Hossu Longin şi fiica lui Gheorghe Pop de Băseşti, prezidentul marei adunări naţionale dela Alba-Iulia anului 1918, dna *Elena Pop Hossu-Longin* a încetat din viaţă, la 16 l. c., în casa dela Băseşti, totdeauna deschisă pentru ajutorarea săracilor din comuna şi împrejurimi şi pentru consfătuirile de pe vremuri ale fruntaşilor noştri naţionali. Inzestrată cu nobile însuşiri, a ţinut să fie mereu o bună sfătuitoare a sătenelor române, care îi cereau ajutorul. Amintirea îi va fi neuitată.

Preoţimea şi pensionarea. *Ministerul de culte a cerut Consiliilor eparhiale să întocmească şi să înainteze tablourile preoţilor cari au câte 35 ani de serviciu. Preoţimea din* **Iaşi,** *întrunită în adunare, a hotărât să prezinte forurilor în drept un memoriu în care să arate ca preoţii la 35 ani de serviciu sânt la putere, şi că tocmai atunci, preotul având mai mare autoritate, şi duhovnicia sa va avea mai simţit efect. Astfel pensionarea preoţimii de această categorie ar fi o măsură cu totul greşită.*

† **Prot. Traian Văţianu.** Fostul protopop al Aradului, şi câtva timp prof. suplinitor la teologia din Arad cu studiul Liturgicii, şi catihet la şcoale secundare, ear ca preot un „îndrăgostit al cultului ortodox", Traian Văţianu, după o muncă de peste 50 ani la altarul Domnului, a răposat în 11 l. c., în vârstă de 76 ani şi a fost înmormântat Duminecă în cimitirul Eternitatea din Arad. Prohodul a fost săvârşit de P. S. episcop *Andrei* al Aradului, asistat de un sobor de preoţi. P. S. Sa a rostit, la această ocazie, o impresionantă cuvântare accentuând că decedatul a fost cu adevărat preot model, zelos, plin de râvnă pentru Evanghnlia lui Isus Hristos. In veci pomenirea lui!

Caz de moarte. Culegătorii şi personalul tipografiei noastre Arhidiecezane din Sibiu anunţă cu adâncă durere încetarea din viaţă a iubitului lor coleg *Gheorghe Poponea*, răposat în 21 Mai 1940, în vârstă de abea 38 de ani, după o muncă neîntreruptă de 20 ani. Inmormântarea i s'a făcut în cimitirul central din Sibiu, în 23 l. c. Fie-i amintirea neuitată.

Oameni *inconştienţi sau interesaţi, atât la noi, cât şi în alte ţări, sânt gata mereu să susţină şi să respândească ştiri «sigure», prin care alarmează publicul. De aceea nu putem decât să aprobăm măsurile energice luate de ministerul internelor în scop de a stavili râvna de prisos şi păgubitoare a flecarilor, cari pretind să ştie mai mult decât arată comunicatele oficiale şi coloanele gazetelor. Omul deştept îşi vede de lucru, încrezător în ceice ocârmuesc ţara, în frunte cu Suveranul ei, ca să avem ordine şi linişte. Orce alarmist are să fie pus la punct, fără cruţare.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 26 Mai 1940, va predica părintele *Ioan Opriş.*

Conferinţa profesorului Charles Upson Clark la Sibiu. Dl prof. Charles Upson Clark dela City College din New-York, un mare prieten al României, despre care a scris două cărţi în englezeşte, a conferenţiat Joi, în 23 Mai la Sibiu, în sala prefecturii vorbind despre organizarea Statelor Unite. Conferinţa a fost întrodusă de dl prof. Silviu Cosma şi încadrată în coruri de ale Şcoalei normale. A participat un numeros şi select public, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.

CARŢI ŞI REVISTE

„Arma Cuvântului" este numirea revistei clerului militar, de curând apărute, din îndemnul şi sub conducerea P. S. Sale episcopului armatei *Partenie Ciopron* şi cu preţioasa colaborare a unor harnici preoţi militari. Dorim revistei dela Alba-Iulia viaţă lungă şi bune roade în lucrarea pe terenul scrisului bisericesc.

Hora lui Iancu a ieşit de sub tipar în editura Despărţământului Sibiu al Astrei lucrată pe o melodie veche populară pentru 2, 3 şi 4 voci egale şi mixte de părintele profesor şi compozitor *Timotei Popovici* şi cu text potrivit vremurilor de azi de profesorul poet *I. U. Soricu.* Preţul unui exemplar este de 6 lei. Comande se fac la compositor strada Regina Maria 7 Sibiu. Cu poşta se trimite numai în pachete de cel puţin 10 exemplare plătite înainte. Venitul curat se va preda pentru ajutorarea familiilor celor concentraţi.

Poşta redacţiei

Pr. *M. M.* în *Br.* S'a primit pentru Nrul din 16 Iunie c.

Nr. 4087/940

Concurs

La parohia nouă **Crişeni (Călan),** se caută un preot destoinic. Ceice doresc să ocupe acest post se învită a-şi înainta cerere de concurs ori de detaşare la Consiliul Arhiepiscopesc, în termen de 30 zile. La cerere vor anexa actele personale de studii şi de activitate pastorală.

Se notifică, că pentru parohia Crişeni s'au făcut demersuri spre a fi trecută în bugetul Onor. minister al cultelor.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului Arhiepiscopesc, ţinută la 14 Mai 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

AVIZ

La şcoala normală de băeţi „A. Şaguna" din Sibiu sunt vacante posturile de *econom* şi *menajeră.*

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor adresa cerere în scris, cu actele ce se cer, direcţiunii şcoalei până la 10 Iunie 1940.

Pentru postul de econom se cer 4 clase secundare şi cunoştinţe de contabilitate. Informaţii se dau la direcţiunea şcoalei.

Direcţiunea

Nr. 312/1940 (32) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Bozeş,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială în roşu, aproape de terminare, cu grădină în mărime de $^1/_2$ jug.
3. Sesiune parohială în mărime de circa 2 şi jumătate jug. arător.
4. Stola obişnuită în parohie.
5. Câte 2 ferdele cucuruz nesfărmat dela fiecare familie, (parohia are 140 familii).
6. Folosinţa cimiterului.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor trimite cererile însoţite de actele necesare la oficiul protopopesc al Geoagiului, jud. Hunedoara.

Binecuvântarea de candidare se dă de I. P. S. Chiriarh.

Candidaţii se vor putea prezenta în parohie numai după ce-şi vor fi esoperat binecuvântarea de candidare şi cu prealabila învoire a protopopului.

Geoagiu, 30 Aprilie 1940.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 213/1940 (30) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III a **Veneţia de sus,** din protopopiatul Oltul-Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesia parohială 13 jug. 1560 st. □ arabil şi 1 jug. 202 st. □ fânaţ.
3. Folosirea cimitirului bisericii, precum şi grădina primită prin reforma agrară, în mărime de 1000 st. □.
4. Casă parohială cu dependinţe în natură şi în bună stare.
5. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român „Oltul" în Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela P. Ven. Consilu Arhiepiscopesc Sibiu că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Dumlnecă sau sărbătoare la biserică spre a fi cunoscuţi de parohieni.

Şercaia, la 15 Aprilie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. Gheorghe Ivaşcu
adm. protopopesc

Nr. 1344/940 [34] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Bicfalău, protopopiatul Sfântul Gheorghe, parohie nouă, recunoscută prin decizia Nr. 17.282/940 a On. Minister al cultelor, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu grădină de $^1/_2$ jugăr.
3. Sesie parohială de 14 jugăre, arător.
4. Simbrie dela circa 15 familii câte 25 l. porumb, iar dela circa 15 familii câte 12½/ litri.
5. Lemne de foc 2—4 stânjini.
6. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, de-a putea concura la această parohie, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă, în parohie pentru a servì, predică şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Fiind credincioşii maghiarizaţi, vor fi preferaţi candidaţii, cari cunosc limba maghiară.

Oficiul protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe, în înţelegere cu consiliul parohial din Bicfalău.

Sf. Gheorghe, 30 April 1940.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 563/940 [35] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Arpaşul de jos, din protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiunea preoţească de 5 jug. 1200 st. p. şi folosinţa terenului destinat pentru casă parohială.

Cererile de concurs cu documentele cerute de legile în vigoare, însoţite de încuviinţarea de candidare a autorităţii superioară bisericeşti, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig în Făgăraş în termenul fixat.

Concurenţii cu cererile înaintate, după prealabila înştiinţare a acestui oficiu, se vor prezenta în parohie spre a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 20 Mai 1940.

Prot. Pavel Borzea
adm. prot.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 517—1940 (33) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Viştea de sus,** protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiunea preoţească de 5 jugăre fânaţ cu pomi.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studii şi încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig în Făgăraş în termenul deschis.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabilă încuviinţare a oficiului protopopesc, în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Avrig-Făgăraş, la 25 April 1940.

Pavel Borzea
adm. prot

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 2 Iunie 1940 — Nr. 23

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul A...

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserții un șir petit 6 Lei pentru oda de mai multe ori se dă r...

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8
...legrafu
...Mitropoliei Nr. 45

Literatura bisericească în disgrație

Față de vechea noastră limbă și literatură bisericească se manifestă în timpul din urmă o foarte pronunțată adversitate a unor membri ai corpului didactic. Chiar în sânul comisiilor instituite pentru elaborarea programelor de limbă și literatură română în cadrul noului liceu, s'a dat expresie convingerii că e necesar a se scoate din învățământ vechea noastră literatură religioasă sau cel putin a se reduce la numai câteva simple linii schematice, sumare.

In disprețul ori cărui adevăr istoric și cultural ni se spune: Literatura veche cuprinde elemente străine sensibilității copilului și stilului de viață nouă și deci nu numai că nu-i mai face plăcere școlarului, dar îi răpește mult din timpul destinat cetirii operelor moderne. Aceeaș opinie, de altfel, a fost exprimată și mai răspicat în anul 1928—29, cu ocaziunea alcătuirii de către Consiliul general al instrucțiunii a programei școlilor normale-primare, când s'a propus foarte stăruitor scoaterea din învățământ a Literaturii religioase și a Religiei și înlocuirea acesteia cu Morala filosofică.

O mare tristețe ne cuprinde în fața acestei lipse de înțelegere și de prețuire a valorilor spirituale ale trecutului nostru cultural. O programă școlară, care n'ar cuprinde literatura veche religioasă, ar fi cu totul nepotrivită cu specificul sufletului și al culturii noastre naționale. Literatura bisericească face parte precumpănitoare din cultura noastră. Prin ea s'a definit sufletul neamului și fără de ea ne-am pierde identitatea și razimul de bază spirituală a ființei noastre naționale.

Cine nu știe că primele organizări culturale românești au avut un caracter religios și s'au desvoltat în și prin biserică? Prin traducerea cărților sfinte, biserica a reușit să naționalizeze serviciul divin și tot ea ne-a dat, prin răspândirea scripturilor sfinte în massele populare din toate ținuturile, o limbă literară comună întregei românimi. Din puterile cele nesecate ale legii noastre sfinte și din lumina și vlaga înaintașilor a răsărit acel belșug de forme limbistice, încântări folcloriste, texte didactice, legende aprocrife, romane populare cu viziuni și rezonanțe istorice. Iar arta religioasă a înflorit și ea, curată și splendidă, sub oblăduirea ctitoriilor bisericești de pe tot întinsul țării. Toate acestea au creat acel specific al sufletului românesc, care se vede din filele cronicilor, din letopisețe și hrisoavele voevodale, din icoane și inscripții, din întreg stilul vieții noastre etnice. De aceea, literatura de azi, în părțile ei bune, nu e decât beneficiara norocoasă a bunurilor morale și estetice, cucerite cu mare trudă de cea de demult. Dacă reformatorii școlari vor izbuti să elimine din învățământ aceste tezaure literare și artistice și autoritatea bisericească nu va putea pune stavilă pornirilor moderniste, școlile, adevărat, se vor umplea cu monumente literare pretențioase, dar se vor goni din ele gândul, credința și iubirea care le-a creat pe cele de demult.

Moștenirea noastră sfântă, bisericuțele umile, schiturile și tâmplele, ce se înalță ca tot atâtea imnuri de slăvire din funduri de codri și pe maluri de ape, sunt întrupări ale geniului popular cu atâtea din nuanțele lui; ele sunt totodată cele mai luminoase mărturii ale sbuciumărilor și străduințelor noastre cucernice. Oricât de simple și umile, noi și copiii noștri nu le vom socoti, în ce privește importanța lor, mai pre jos de comorile unei culturi mai mature din lumea mare.

La fel, troițele la răscruci și miezuini de hotar, crucile monumentale, bogate în picturi și inscripții, care au servit pentru închinare în timpuri de restriște, sunt și ele sanctuare vrednice de toată purtarea noastră de grijă, căci sunt sfințite prin viața de cinste, de muncă și suferință a atâtor generații de înaintași. Școlărimea noastră culege și din aceste vestigii sentimente, care vibrează în chip de laudă și de iubire pentru marile umbre ale trecutului.

Cu multe decenii în urmă, când eram încă fărămițați în provincii, în micile lăcașuri de mai sus se întreținea vie flacăra creștinismului nostru băștinaș. Gândul nostru, plin de venerație, se oprește în fața mai ales a preotului ortodox din Ardeal, a acelui preot care atunci când sufletul neamului se sbătea în agonie, a fost singurul și supremul diriguitor al destinelor sociale și politice și singurul paznic al drepturilor lui de existență. Noi toți, fiii Ardealului, cari am studiat în școala națională limba și literatura veche, ne gândim cu pioasă emoție la vremurile acelea, când preoți și vlădici de aprigă dârzenie înfruntau cumplitele lovituri ale dușmanilor, rezistau tuturor momelilor și sufereau cu eroism chiar furcile și barda călăului, numai și numai ca să poată salva dela peire limba și legea românească. Prin învățăturile și scrisul lor, acești preoți încercau să ușureze calvarul, să trezească energiile latente și să pregătească terenul pentru realizările mari ale viitorului.

Cu acest titlu de mândrie s'a fixat Ardealul în ritmul istoric al neamului. Profesorii, cari bagatelizează cu o atât de senină miopie pe factorii culturali, cari au sporit cu darurile lor patrimoniul nostru sfânt, își dau singuri verdictul de condamnare.

Supunem colegilor aceste constatări la o răscruce a destinelor noastre culturale. Ne adresăm mai ales bunilor români din sânul comisiunilor alcătuitoare de programe școlare și-i rugăm să nu se lase târâți în curentul modernismului pedagogic exagerat și-i mai rugăm să vegheze ca să nu se șteargă, prin necunoaștere și depreciere, urmele celui mai frumos trecut al culturii noastre naționale.

Gândul legiuitorului școlar de-a realiza, printr'un spor de spiritualitate, un nou mod de viață culturală, e vrednic de toată lauda. La baza acestei noui spiritualități însă trebue să stea religia, tradiția și morala creștină. Biserica, în care s'a întrupat geniul creator al neamului și în care este încă o nesfârșită rezervă de vigoare și spiritualitate, să fie, nu împiedecată, ci ajutată de a-și împlini menirea sa divină, iar vechea literatură religioasă să fie așezată la loc de frunte spre a-și putea proiecta peste vremi și împrejurări toată frumusețea comorilor spirituale cuprinse într'însa.

Victor Păcală
insp.-general al învățământului secundar

Cosmologia Dlui Lucian Blaga

III

Insaşi mintea ne spune că lui Dumnezeu nu-i putem atribui însușiri și acte cari să-l prezinte ca pe-o ființă inferioară, supusă slăbiciunilor și fatalităților.

Un astfel de act l-am atribui dacă am considera lumea ca un produs silit al Său, ca o ieșire necesară din alternativa: reproducere totală sau reproducere sugrumată la minimum.

Singurul mod de înființare a lumii, potrivit cu ideea de Dumnezeu, este producerea ei liberă, suverană, deci nu din ființa Sa, ci din nimic, și crearea ei nu din capriciu, nici din vreo silă sau frică, ci din iubire, din voința de-a face și alte feluri de ființe părtașe de fericirea existenții în comuniune cu Sine.

Ciudată idee de Dumnezeu este aceea care și-l imaginează ca pe o ființă ce luptă să nu se producă alături cu el vreo altă realitate și împotriva acestei strădanii tot curge din El un complex de entități micșorate, împotriva cărora se războește apoi tot timpul — până când? — să nu-l răstoarne de pe tron. Avem acì imaginea unui Dumnezeu neputincios — o idee imposibilă, ce se surpă însaşi pe sine —, care se luptă, încruntat și îngrijorat, cu posibilitățile sale și cu lumea.

Ce inferioară și inconsistentă este ideea aceasta despre Dumnezeu, față de cea creștină, potrivit căreia Dumnezeu crează senin, de bunăvoie, cu un scop frumos, o lume de persoane libere și conștiente cu cari, departe de a-i fi teamă de ele, voește să stea în comuniune și se bucură când le vede progresând spre el și făcându-se astfel în stare să primească noui și noui daruri spirituale din bogăția lui fără de margini.

Ce scop are lumea în concepția dlui Lucian Blaga? Nici unul. Totul e o zădărnicie fără sfârșit, un efort tantalic ce nu duce la nici o țintă.

In special sentimente ca iubirea către Dumnezeu, venerarea lui, sunt cu totul deplasate. Singura legitimație o are orgoliul intelectului după Dl Lucian Blaga, deși nu înțelegem ce bază mai poate avea acest orgoliu când omul e conștient că poarta adevăratei cunoașteri este definitiv închisă, iar soartea fiecăruia este destrămarea în diferențialele componente după scurta viață personală.

Dl Lucian Blaga pune totuși mare preț pe creațiunile spirituale și în general istorice ale omenirii. Dar aceste creațiuni ar fi cu neputință fără credința în nemurirea personală și în Dumnezeu, fără elementul religios de iubire a lui Dumnezeu. Epocile istorice în cari slăbește credința și iubirea, atașamentul pozitiv, sentimentul de comuniune personală cu Dumnezeu, nu au alt rol decât să ducă la năruire, la descompunere, ceeace au creat epocile străbătute de credință. Nu orgoliul intelectual crează ceeace e mare în istorie, ceeace dă succesiunii omenești în timp caracterul de istorie, ci elementul mai adânc al atașamentului religios la Dumnezeu. Orgoliul intelectual fără această credință de esență religioasă e un factor disolvant.

Și atunci cum se explică această persistentă prezență a iubirii de Dumnezeu în sufletul omenesc și faptul că numai aceasta întreține viața omenească pe pământ și crează tot ce e nobil în istorie? De ce numai aceasta împrumută eficacitate pozitivă intelectului, care, lăsat de sine, dă totdeauna rezultate negative?

Dl Lucian Blaga a eliminat pur și simplu din câmpul Dsale de observație acest element major al existenții. Dar el nu poate fi eliminat real și el cere o explicație. Iar explicația nu poate fi alta decât că el își are sursa în Dumnezeu, că pe temelia lui a creat și susține Dumnezeu lumea.

Există în om trebuința după o comuniune cu Dumnezeu și dacă așa e făcut omul, putem afirma că această comuniune e și posibilă și chiar reală în anumită măsură. Iar această comuniune e căutată pentru dobândirea vieții eterne și prin urmare și aceasta trebue să fie posibilă și reală.

Dl Lucian Blaga afirmă că nu există o continuitate a conștiinții după moartea trupească. Dar afirmarea nu poate fi întemeiată decât pe aprecierea intelectuală care se mărginește la fenomene externe. Internul nostru ne spune altceva. Și n'avem dreptul să neglijăm indicațiile ce ni le dă experiența internă într'o chestiune care nu privește materia, ci spiritul.

Dl Lucian Blaga declară că sufletul nu durează după moarte pen-

trucă el nu e o unitate indestructibilă, ci un conglomerat de diferenţiale divine. Experienţa internă, adecă conştiinţa, ne spune contrarul. Noi facem o distincţie clară între conţinuturile compuse ale sufletului şi între ipostasul lui simplu, permanent, neschimbător. Dacă şi subiectul sufletesc ar fi compus, ar trebui să o simţim aceasta. De ce să construim cu mintea o teorie potrivnică indicaţiilor realităţii, aşa cum a experiat-o omenirea din toate timpurile?

Dl Lucian Blaga susţine această bizarerie pentru a feri pe Marele Anonim de rivalitatea sufletului. Dar am văzut că Dumnezeu nu poate fi conceput ca o fiinţă atât de slabă şi de fricoasă. Dacă sufletul e creat şi nu emanat din Marele Anonim, în mod necesar e mai mic, şi cel ce l-a creat, l-ar putea şi distruge dacă ar vedea că devine primejdios pentru existenţa Sa.

Dar dacă Dumnezeu, persoană fiind, are ca scop principal crearea de persoane cu cari să stea în comuniune şi nu bucăţele impersonale, e sigur că le-a destinat unei vieţi eterne, căci în psihologia comuniunii se cuprinde tendinţa de-a fi în veci cu persoana iubită. Iubirea lui Dumnezeu face pe om fiinţă eternă.

Dl Lucian Blaga concepe sufletul după analogia entităţilor materiale, cari încă sunt compuse din diferenţiale. E drept că ţine să sublinieze că diferenţialele din cari e compus sufletul, sunt mai dinspre centrul Marelui Anonim, nu chiar dela margine ca cele materiale. Dar deosebirea e numai de grad, nu de calitate. Căci desigur că Dl Lucian Blaga trebue să-şi imagineze «Totul divin» ca un întreg unitar. Bucăţelele fărămiţate ale acestui «Tot divin» nu pot fi decât gradual diferite.

De altfel se vede şi din felul cum concepe sufletul, că nu-l distinge calitativ de entităţile cantitative. Căci numai cantităţile se pot compune şi descompune. Sufletul Dlui Lucian Blaga apoi n'are libertate, fiind lipsit astfel de cea mai profundă taină a spiritului, care-l deobeşte radical de tot ce e cantitate şi proces mecanic.

Dl Lucian Blaga e un adept al lui Democrit şi în special al atomismului materialist care considera lumea cu tot ce e în ea ca un produs, prin agregare şi desagregare, al părticelelor de materie ce stau la baza tuturor şi cari nu se mai pot diviza, pe cari le numea atomi şi cărora le atribuia anumite legi ce dirijau, împreună cu întâmplarea, tot vastul şi complicatul proces al lumii.

Atomii Dlui Lucian Blaga sunt diferenţialele divine cu legile pe cari a căutat să şi le închipuiască şi să le expună în cartea de care ne ocupăm. De sigur că diferenţialele Dsale sunt atomi în sensul etimologic şi statornic al cuvântului, însă nu mai puţin material-cantitativ, de părticele ce nu se mai pot diviza şi nu în senzul limitat şi istoric al cuvântului care se referă la părticelele ultime ale elementelor chimice, considerate indivizibile până de curând când s'a constatat că se compun din protoni şi electroni cari se pot desface din legătura ce-i uneşte.

Concepţia Dlui Lucian Blaga este un atomism rectificat la lumina noilor rezultate ale chimiei.

Nu vrem să reliefăm mai în amănunte scăderile acestui sistem, uluitoare când ne gândim că vin dela un cugetător pe care l-am admirat şi noi cu toată lumea românească pentru minunatele revelaţii ale sufletului românesc ce ni le-a dăruit în operile anterioare.

Am voit să arătăm în special cât de depărtat este acest sistem de învăţăturile creştine. Ne doare că a trebuit să facem această constatare. Priviam la Dl Lucian Blaga nu ca la un gânditor care va repeta, în forme uşor rectificate, arhicunoscutele sisteme văduvite de taină şi de adâncime, ci pe descoperitorul unor adevăruri de temelie ale vieţii, aşa cum le cuprinde nedesvoltat viziunea creştină ortodoxă.

Avem convingerea, câştigată prin cinstită scrutare a sistemelor filosofice, că nu există viziune despre lume şi viaţă care să cuprindă în schemele ei — guri mărginite doar la suprafaţă — atâta abis de adevăr real, ca creştinismul. Orice filosof care şi-a închegat sistemul înafară de indicaţiile creştine, s'a limitat, s'a precizat, s'a banalizat îndată; cetitorii i-au constatat fără întârziere marginile, caracterul fad şi şubred de biată producţie omenească. Numai ancorat în schemele creştine, un filosof e nou fără încetare şi ceeace spune nu e plat şi mărginit.

Aci este taina adâncimii insondabile şi a veşnicei noutăţi a unui Pascal, Dostoievschi, Kirkegaard, Kant (în filosofia morală).

E o mare durere pentru noi că Dl L. Blaga a zădărnicit posibilitatea ca creştinismul şi în special ortodoxia românească să poată arăta până la capăt în Dsa un exponent al lor, un luminător al unor taine fermecătoare ale lor. Pierderea e simţitoare şi pentru neam şi pentru ortodoxie, dar mai mare este pentru Dl Lucian Blaga, a cărui filosofie ar fi putut fi transmisă din veac în veac în legătură cu ele.

In ipostasa în care s'a desvăluit acum, nici neamul nici ortodoxia nu-l mai pot urma, căci nu se mai recunosc în ea.

Să sperăm totuşi că se va întoarce. Istoria cugetării omeneşti mai cunoaşte asemenea întoarceri vificatoare şi mântuitoare.

D. STĂNILOAE

Sfinţirea pietrii de temelie a bisericii din Hunedoara

— Înălţătoarea manifestaţie creştină şi de solidaritate naţională —

Ziua de 21 Mai 1940, a prilejuit hunedorenilor, bisericii şi neamului, o bucurie impresionantă, care va fi înscrisă în analele oraşului şi ale ţării cu litere de aur neperitoare.

Actul de sfinţire a pietrii de temelie a bisericii care se înalţă maiestos către bolta cerului şi a celor 9 clopote, va grăi veacuri dearândul prin măreţie, prin soliditate, prin arta superioară şi de creaţie românească. Ea va vesti pentru totdeauna despre omul, stâlp al bisericii, şi marele mecenat, ctitorul Constantin Bursan.

Oraşul Hunedoara a îmbrăcat haină de sărbătoare şi a primit ca oaspeţi pe I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan mitropolitul Ardealului, care a sosit cu maşina însoţit de P. C. Sa protosincel Veniamin Nistor, consilier arhiepiscopesc şi de diacon Ioan Circov, şi de dl ministru al minorităţilor, Silviu Dragomir.

In Hunedoara autorităţile, şcoalele, premilitarii şi mulţimea de popor au primit pe I. P. S. Sa în faţa palatului administrativ, unde a fost bineventat de către dl primar P. Perian, iar la biserica veche a fost primit de soborul celor 22 de preoţi în odăjdii, în frunte cu păr. protopop N. Suciu, care prezentând crucea şi evanghelia l-a bineventat, răspunzând I. P. S. Sa în cuvinte de mulţumire.

La ora 9½ s'a slujit sfânta Liturghie arhierească, răspunsurile fiind date de către impunătorul cor al uzinelor metalurgice din loc de sub conducerea priceputului dirijor D. F. Studnicka.

In cadrul sfintei liturghii a fost hirotonit întru diacon tânărul cleric N. Dumitru, care act a impresionat foarte mult asistenţa.

După terminarea serviciului divin, mulţimea încolonată în procesiune merge la noua catedrală din piaţa Libertăţii unde se oficiază de către I. P. S. Sa Mitropolitul, înconjurat de soborul preoţilor, serviciul divin de sfinţirea apei, după care se procedează la sfinţirea pietrii de temelie a bisericii şi după aceea la sfinţirea frumoaselor clopote în număr de 9, turnate de către fabrica Novotny din Timişoara şi care vor fi trase electric, având până la la 50 de combinaţii armonice. Remarcăm că sunt singurile din ţară şi unele din puţinele din lumea întreagă, cu un număr atât de mare de combinaţii armonice.

Am remarcat prezenţa dlor Silviu Dragomir, ministru al minorităţilor, Dr. Z. Draia dir. general în ministerul minorităţilor, deputaţii: I. Dânşoreanu, R. Mioc, M. Oprea, V. Pascu, Col. C. Benghiu prefectul judeţului, arhitectul Patriarhiei I. Berechet, ing. E. Prager, dna Mina Arbore, şi alţi intelectuali din loc şi jur.

După terminarea serviciului divin I. P. S. Mitropolit *Nicolae* rosteşte, în rezumat, următoarea cuvântare:

«De însetează cineva, să vie şi să bea» (Sf. Ioan cap. 7—37).

Hristos a înviat! (Mulţimea răspunde, adevărat a înviat!)

— In pustietăţile îndepărtate de noi din Răsărit, este obiceiul ca atunci când obosiţii călători dau peste un izvor de apă să strige în toate părţile: «Veniţi!» şi ceice aud acest strigăt îl dau mai departe şi aşa până la mari depărtări străbate glasul de chemare la izvorul cu apă răcoritoare. Acest strigăt îl repet şi eu: «veniţi!», dar nu vă chem la un izvor cu apă care astâmpără setea trupului, ci la unul care stâmpără setea sufletului, la izvorul cel cu apă cea vie de care i-a vorbit Mântuitorul femeii Samarinence din Evanghelie. Acesta este singurul izvor din care se pot adăpa sufletele oamenilor însetate după adevărurile cele mari şi veşnice.

Trăim într'o lume învălmăşită, cum n'a mai fost alta; ne găsim într'un războiu cu arme ucigătoare şi distrugătoare, cum nu s'a mai pomenit. Noi, ce e drept nu suntem prinşi în vălmăşagul acesta al războiului până acum.

De multeori mă gândesc cum de a fost cu putinţă ca numai după 20 ani dela războiul mondial să se deslănţuiască catastrofa de astăzi. Cum de nu s'a găsit o posibilitate pentru oamenii politici ca să se înţeleagă şi să ia în seamă suferinţa ce va veni? Cercând să dau răspunsul nu găsesc altul decât: păcatul. Vina oamenilor şi a popoarelor este pricina acestei deslănţuiri crâncene.

Noi nu suntem târâţi în războiu, nu pentrucă suntem mai buni, ci Dumnezeu cel bun şi Atotmilostiv vrea să ne reîntoarcă la credinţă; aceasta este vremea căinţei şi a pocăinţei. Cele ce se întâmplă chiamă omenirea la pocăinţă dela cel mai mic până la cel mai mare, ne cheamă stăruitor la adevăr şi la lumina curăţitoare.

Poporul nostru dacă este curat sufleteşte şi smerit în faţa Ziditorului şi a Păzitorului tuturora, va putea să înfrunte orice vine asupra lui.

Nu ne-am prea călit şi îndreptat în cei 20 ani de pace, ci ne-am tot certat. Iar Dumnezeu văzând că nu ne întoarcem, ci stăruim în păcat a ales alte mijloace şi poate să ne arunce într'un tranşeu, să ne călim sufleteşte şi să ne strângem rândurile umăr la umăr.

Dumnezeu în multe feluri conduce lumea şi între acestea este şi suferinţa.

Eu nu pot să ştiu şi nici un suflet nu poate să prevadă sfârşitul. Una ştiu, că dacă poporul nostru se va hotărâ ca să asculte de voia lui Dumnezeu, nu mă tem de viitor. A văzut neamul nostru şi alte vremuri mai grozave secole deârândul şi în urmă credinţa lui neclintită în Dumnezeu a biruit. Dumnezeu ne-a încredinţat o misiune şi mai sfântă pe acest pământ.

Să avem încredere în Dumnezeu, în puterile neamului de atâtea ori puse la încercare, şi cu ajutorul Celui de sus am ieşit biruitori.

Multe izvoare se găsesc pe lumea aceasta şi oamenii aleargă după ele. Unul e izvorul plăcerilor, altul al măririlor, altul al bogăţiilor, al comorilor — şi câţi se obosesc să ajungă la ele. Dar apele acestor izvoare sunt legate de pământ, izvoresc din pământ. Unul singur este izvorul cel de sus, ce ţâşneşte dela Dumnezeu, alimentat de Domnul şi Mântuitorul Iisus Hristos prin patimile şi moartea Sa de pe cruce.

Spre Domnul Iisus Hristos să ne îndreptăm gândurile şi mai ales astăzi, când lumea este lipsită de iubire. Să ne îndreptăm spre crucea Mântuitorului. «Voi rămâneţi întru dragostea mea, vedeţi cum m'a iubit pe mine Tatăl cel ceresc şi am pătimit şi când priviţi crucea de pe Golgota rămâneţi întru dragostea Tatălui şi a Mea».

Am venit la voi să mă împărtăşesc din marea bucurie ce o aveţi voi. Eu am simţit dela Sibiu ce lucru mare se înfăptueşte aici. Ce lucru mare în vremurile acestea, că prin fiii luminaţi şi buni se clădesc altare, şi nu pot să nu mă însufleţesc de această mare dragoste către Dumnezeu.

Clădirile de biserici pe întrecute din toate satele şi oraşele ne dovedesc cât de admirabil este sufletul poporului român.

Iată aci s'a găsit un om luminat şi bărbat de seamă, care a fost prin satele voastre, îl cunosc şi bătrânii pe care i-a cercetat pe la casele lor, că nu este parohie unde biserică sau şcoală să nu se fi bucurat de ajutorul Dsale. Acesta este cel care răspunde la numele de **Const. Bursan.**

In acest istoric judeţ şi în cetatea Hunedoarei a voit să fie o biserică fără asemănare. Eu mă simt fericit ca din adâncul inimii să le aduc mulţumiri marilor ctitori, dna şi dl C. Bursan.

Să-l rugăm pe bunul Dumnezeu să-i lungească firul vieţii şi să-i răsplătească cu sănătate jertfa făcută.

Am plăcerea ca la această serbare să salut în mijlocul nostru pe un marcant membru al guvernului M. Sale, pe dl ministru Silviu Dragomir, tot un fiu al judeţului Hunedoara. Dsa e un mare învăţat al nostru, un tămăcitor al trecutului neamului nostru şi simţim cât de mult este legat de viaţa neamului ca şi toţi sfetnicii M. S. Regelui, cari au o răspundere faţă de trecutul şi de viitorul nostru. Noi le făgăduim de aici că suntem la datorie ca să le uşurăm sarcina.

Noi suntem gata să ne apărăm la nevoie ţara cu preţul sângelui, căci fără libertate nu are preţ viaţa, şi până la unul vom lupta pentru libertate fără de care nu mai putem trăi (ovaţiuni).

Poporul nostru este ca dreptul, care a trăit prin credinţă, cum se scrie la Sf. Scriptură, «prin credinţă am biruit».

Voi să vă apropiaţi unii de alţii. Rugăciunile voastre să fie mai calde, credinţa în Dumnezeu mai vie. Să luptăm pentru gloria steagului nostru şi pentru acela care este înţeleptul şi luminatul nostru Suveran, M. S. Regele Carol II, care este destinat să poarte acest steag (ovaţiuni puternice).

Rog pe bunul Dumnezeu ca să trimită ocrotirea sa asupra ţării noastre.

Urmează apoi cuvântarea dlui ministru *Silviu Dragomir*, care a spus între altele:

Sărbătoarea de azi are pentru mine o îndoită înfăţişare: ea este un simbol şi o mărturisire, apoi o afirmare şi o biruinţă a însăşi temeiului de viaţă al poporului nostru pe aceste meleaguri.

Din răstimpurile cele mai vechi bisericile noastre din Ardeal au fost simbol viu, care au străjuit aşezările româneşti dealungul veacurilor. De

multe ori cercetând rosturile noastre ţi se pune întrebarea, dacă satul s'a întemeiat întâiu şi pe urmă bisericuţa, sau întâiu a fost înfipt altarul de stejar pe vârf de deal ca să stea de veghe peste căsuţele împrăştiate. Multă vreme crucea lor care se înalţă către cer, a fost singurul liman al unor îndemnuri mai înalte, al duhului dornic de libertate.

Aşa a fost şi pe acest petec de pământ românesc, care şi-a luat nu aş putea să răspund de ce numele de Hunedoara. Chiar aici nu aş putea spune ce a fost mai întâi: altarul sau aşezarea românească. Amândouă se pierd în negura veacurilor şi dacă e să stabilim ceva precis, e că şi unul şi altul prezintă firul de continuitate a unei vieţi româneşti care a pulsat aici din timpuri imemorabile. După arhitectura sa veche, biserica românească din Hunedoara e cel mai vechiu altar păstrat pe pământ românesc. Înălţat probabil, în secolul al XIII-lea, a fost refăcut în secolul al 14-lea, şi apoi încă odată în secolul al XV-lea, cu ajutorul unui regal patron. In secolul al XV-lea i se adaugă un nou turn şi sub înrâurirea nemeşilor protestanţi începe a se moderniza. Apoi, mânăstirea veche din Hunedoara capătă o tovarăşe în bisericuţa drept credincioasă, care a continuat să adăpostească credinţa străveche. Toate altarele noastre, dacă rămân mărturii mute ale frământărilor şi suferinţelor din trecut, glăsuesc astăzi totuşi cu răspicat tâlc despre nefrânta noastră dorinţă de a închega o solidaritate şi de a continua pe scara ce duce la deplina libertate naţională.

O întreagă literatură duşmană se opinteşte a făuri astăzi un capăt de acuzare împotriva noastră, de ce clădim biserici în loc să ridicăm standardul de viaţă şi înălţăm altare înainte de a creia confortul civilizaţiei moderne. Ei nu înţeleg rostul întregei noastre istorii şi nu vor să ştie că aceste catedrale, care care se înalţă biruitoare către albastrul cerului, răspund unor impulsuri ancestrale, satisfac o adâncă necesitate sufletească, răscumpără atâtea umilinţe ale trecutului şi caută să transpună pe planul eternităţii simbolul definitivei biruinţi a unităţii noastre naţionale.

I. P. S. S. a fost promotorul acestei actiuni de pioasă reparaţie istorică. In 20 ani de stăpânire românească s'au clădit 718 biserici noui şi s'au refăcut alte 987 altare româneşti în cuprinsul Transilvaniei. Cele mai multe se datoresc iniţiativei ce aţi luat şi grijei de a da o podoabă demnă lăcaşurilor dumnezeeşti. Aici în judeţul Hunedoara biserica pe care o păstoreşti cu atâta vrednicie se mândreşte cu 52 biserici noui, având alte 13 în curs de construcţie. Două decenii au fost deajuns ca să se înfăptuiască mai mult decât s'a putut realiza cu modestele noastre mijloace de altă dată în două veacuri lungi.

Altarul a cărui piatră dé temelie s'a aşezat astăzi preamăreşte şi el spiritul de înţelegere al generaţiei din care facem parte. Trebue să subliniez însă, că meritul de căpetenie îl are la înălţarea acestei măreţe catedrale, ctitorul generos al Hunedoarei, care ne-a oferit această sărbătoare, dl Const. Bursan şi dna Alexandrina Bursan. Ii suntem profund recunoscători că s'a identificat cu cele mai intime năzuinţi sufleteşti ale noastre şi că din belşugul pe care i l-a hărăzit Dumnezeu, cheltuieşte mai mult decât prisosul pentru a ridica monumente nepieritoare. Ca membru al guvernului şi preşedinte al Frotului Renaşterii Naţionale din Ţinutul Timiş când vin să mă închin în faţa marelui altar, mă simt dator a proslăvi virtuţile ce reînvie credinţa de altădată şi marea tradiţie generatoare de glorie a neamului şi să proslăvesc această strădanie curată a generoşilor ctitori. Fie ca Dumnezeu să dăruiască poporului nostru pace şi linişte, pentruca să putem asculta cu senină mulţumire dangătul clopotelor sfinţite, care vor vesti deplina noastră renaştere naţională, sub glorioasa domnie a Majestăţii Sale Regelui.

Vădit impresionat dl *C. Bursan* ia cuvântul spunând: „După cele două cuvântări atât de înălţătoare în expunerile lor, cum a fost aceea a I. P. S. Sale şi a dlui ministru Silviu Dragomir, îmi revine foarte puţin de adăugat şi anume să tălmăcesc gândul ce m'a condus când am început a pune piatra cea din capul unghiului.

„Când s'a început ridicarea acestui sfânt locaş să nu se creadă că aşi fi fost condus de trufie omenească. Departe dela mine aşa ceva.

„In mintea mea nici când n'a încolţit decât un singur gând: biserica mea cu importanţa ei din trecut şi viitor.

„Orice biserică este un bastion de rezistenţă şi conservare a credinţii şi a veacului nostru românesc (vii aplauze).

„Imi aduc aminte de cuvintele I. P. Voastre dintr'o cuvântare rostită în 1933 în care spuneaţi că: „pentru un popor biserica este lumina care-i luminează drumul".

„Aceste sentimente m'au condus şi mă conduc ca să fiu un sprijinitor al altarului.

„Mulţumesc I. P. S. Sale şi dlui ministru Dragomir pentru participare la această serbare.

„Acest locaş l-am început în vremuri paşnice şi nădăjduiesc ca să-l duc la bun sfârşit tot pe vreme de linişte şi pace, din care să se înalţe rugăciuni fierbinţi pentru mântuirea şi progresul neamului nostru".

Dl prof. *G. Brâncoveanu* de apoi cetire actului de temelie.

Clopotele prin sunetul lor şi cântarea Imnului Regal închee serbarea.

La banchetul aranjat cu această ocazie în cazinoul uzinelor au luat parte o mare mulţime de persoane.

Cu această ocazie s'au ţinut mai multe cuvântări. Au vorbit I. P. S. Sa mitropolitul, dl ministru S. Dragomir, pref. C. Bengliu, Const. Bursan, prot. V. Pop, I. Dânşoreanu, păr. G. Rain şi V. Bejan, iar la urmă prot. locului N. Suciu.

P. C. Sa arată realizările dlui C. Bursan pentru biserică, şcoală, administraţia din plasa şi judeţul Hunedoarei, apoi mulţumeşte I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae pentru că a binevoit a sfinţi peatra de temelie a acestei biserici.

I. P. S. Sa a părăsit apoi cu suita, în uralele mulţimei, oraşul, îndreptându-se spre reşedinţă.

Pr. N. Florea

Concertul Reuniunii „G. Dima"

In seara de 25 Mai a avut loc în sala Teatrului orăşenesc din Sibiu primul concert al Reuniunii române de muzică „G. Dima", reînviată. Această Reuniune, întemeiată la 1878 şi condusă la început mulţi ani de Gheorghe Dima, marele creator pe terenul muzicei române, iar mai apoi de talentaţii profesori Augustin Bena, Ionel Crişan şi Nicolae Oancea, a activat neîntrerupt vreme de 55 ani, încununându-se de glorie şi constituind un puternic factor de înfrăţire naţională şi o înaltă şcoală de cultivare a muzicii româneşti.

Din nefericire, la scurtă vreme după plecarea profesorului Nicolae Oancea la Bucureşti, ne mai existând un dirijor care să-şi lege sufletul de ea, Reuniunea a trebuit să-şi suspende activitatea. Lipsa ei a fost resimţită în aceşti câţiva ani ca un mare gol de societatea românească a Sibiului. Publicul românesc simţea o durere că trebue să vadă cum unul din frumoasele ei aşezăminte de artă naţională şi de înfrăţire, care a contribuit într'o însemnată măsură la întărirea conştiinţei româneşti şi a puterii de rezistenţă şi de străbatere în vremuri de asuprire şi care era atât de necesar şi în aceşti ani, a fost lăsat să dispară datorită lipsei de înţelegere şi de idealism a timpurilor nouă.

Dorinţa de-a vedea reînviată vechea Reuniune a devenit atât de puternică, încât în momentul în care Sibiul a avut posibilitatea să dea acestei Reuniuni un dirijor priceput şi zelos, s'a pornit o mişcare generală de conştiinţă care a dus la noua ei înjghebare. Trebue să subliniem însemnătatea ce-a avut-o în această reînviere actualul primar al municipiului, Dr. S. Pop, un mare iubitor de muzică românească şi religioasă, un profund înţelegător al bunelor noastre tradiţii. Domnia Sa a sesizat dorinţa generală şi a încurajat-o asigurând că va da tot sprijinul moral şi material Reuniunii ce se va reînfiinţa.

Aşa am văzut reînviind glorioasa Reuniune în primăvara anului 1939 sub preşedinţia dlui primar Dr. Sever Pop care s'a dovedit de fapt un entuziast sprijinitor al ei. Domnul primar a avut în stăruinţa Dsale, pe lângă concursul altor factori, un îndemn statornic şi de mare eficacitate în solicitudinea Inalt Prea Sf. Sale Mitropolit Nicolae care şi-a concretizat încurajarea şi prin gestul concret al unui ajutor de 10.000 lei, acordaţi încă înainte de reorganizarea definitivă a Reuniunii.

Nădejdea de viaţă în Reuniunea reînviată le-a fost întărită oamenilor în mod special de încrederea ce-o aveau în acela pe care-l destinaseră în cuget să fie dirijorul ei: este vorba de tânărul, dar talentatul şi strădalnicul profesor al Academiei teologice, Petru Gherman, dotat de Dumnezeu şi cu o voce excepţională şi cu o pricepere câştigată în timpul studiilor la Academia Regală de Muzică din Bucureşti, unde a studiat ca bursier al I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae.

Nădejdile cari s'au pus în tânărul profesor şi-au primit o confirmare copleşitoare în cel dintâi concert al Reuniunii reînviate în seara de 25 Mai. A fost o seară memorabilă pentru muzica naţională şi pentru reapropierea şi reînălţarea sufletelor româneşti.

Concertul fiind dedicat neuitatului întemeietor al Reuniunii, dela a cărui moarte s'au împlinit 15 ani, programul lui a constat în întregime din compoziţii de-ale lui Gheorghe Dima, afară de un impresionant „Hristos a înviat", compoziţie a actualului dirijor.

Dar el a avut în acelaş timp un accentuat caracter naţional, deoarece toate piesele alese din opera lui G. Dima sunt, sau în inspiraţia lor melodică sau în conţinutul ideilor, străbătute de marea iubire de neam a renumitului compozitor.

S'au executat în prima parte a concertului bucăţile „Sfânt", „In tot pământul", „Sărmană frunză", „Primăvara", „Fântână cu trei izvoare", toate pentru cor. In partea a doua dna Lia Pop, mult apreciata cântăreaţă a Operei din Cluj, a cântat ca solistă bucăţile „Jelui-m'aş şi n'am cui", „Sub fereastra mândrei mele" şi „Mândruliţă de demult". Iar în partea a treia s'au executat de către cor şi orchestră grandioasele «*Cantata*» şi «*Mama lui Ştefan cel Mare*», cea dintâi cu contribuţia solistului tenor, dl Teodor Gabor, iar a doua cu a artiştilor dela Oopera din Cluj, dna Lia Pop şi dl Gogu Simionescu.

Străduinţa dirijorului şi sensibilitatea sa muzicală a reuşit să scoată la iveală toate comorile de armonie şi de simţire concentrate în aceste compoziţii. Cele 180 de voci erau, sub bagheta expresivă a dirijorului un râu muzical unitar, cu bogăţia şi varietatea lui perfect armonizată, aci înaintând majestos, aci alergând pasionat, aci ridicându-se în slavă sub puterea unui sentiment grandios, aci adunându-se într'un murmur aproape şoptit, ca vrăjit de adulmecarea unei taine.

Publicul şi-a simţit inima muindu-i-se de atmosfera nelămurită de tristeţe şi duioşie pe care o răspândeau acordurile în care se descria destinul frunzei îngălbenite de toamnă; par'că fiecare corist scotea dintr'o rană a inimii accentele acestui prohod al vieţii. Intreaga sala a trăit veridic umanitatea sinceră a sentimentului din „Fântâna cu trei izvoare". Firul melodiei pornea din substraturile trecutului nostru; ne regăseam şi trăiam iar viaţa noastră cea adevărată.

Iar de „Cantata" şi de „Mama lui Ştefan cel Mare" ce să spunem? A fost ceva copleşitor. „Cantata" simboliza voinţa irezistibilă, vastă, uriaşă şi totuşi calmă, a unui neam care îşi zideşte templul înălţării şi eliberării sale prin cultură. In ea era concentrată păşirea implacabilă a unui trecut hotărât spre zilele de libertate ale prezentului.

Conducătorul corului a trezit toată admiraţia publicului pentru priceperea şi forţa sufletească pe cari le-a dovedit reuşind să deslănţue dar şi să domine amploarea şi complexitatea armonică a acestei opere magistrale a lui Gh. Dima.

„Mama lui Ştefan cel Mare", compoziţia în care expresia muzicală se potriveşte de minune cu măreţia conţinutului, a făcut mulţi ochi din sală să zdrobească între gene boabele acelea cari curăţesc sufletele şi vădesc puternica emoţie în care au fost transpuse.

Seara aceasta a venit ca un adevărat şi mare dar pentru stările de suflet în care ne aflăm în aceste timpuri.

Mult a mângâiat privirea şi mândria românească a publicului splendoarea de costume naţionale în cari au fost îmbrăcate doamnele şi domnişoarele din cor. Era o grădină de raiu, era o lume de zâne; într'adevăr costumul femeii române întruneşte toate frumuseţile şi armoniile pe cari imaginaţia poporului şi-le închipue ca împodobind zânele basmelor lui. Păcat că în ultimii ani nu mai vedem nici chiar la sărbătorile naţionale doamnele şi copiii de şcoală în costumul naţional. A fost un act de bărbătesc şi puternic sentiment naţional acela pe care l-au avut conducătorii Reuniunii de-a reînvia această datină.

De-ar avea alte neamuri dela noi asemenea costum, cum l-ar mai purta chiar zilnic pe străzile oraşelor.

Un public extrem de numeros şi de select, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, cu dl general G. Leventi, comandantul Corpului 7 de Armată, cu dl col. D. Tocineanu prefectul judeţului şi cu dl Dr. Sever Pop, primarul municipiului, a participat la acest concert şi şi-a umplut sufletul de mângâierile lui.

Urăm Reuniunii „G. Dima" şi talentatului ei dirijor să meargă înainte pe acest drum frumos, pe care suntem siguri că se vor bucura de tot mai mari succese.

D. S.

Nr. 5882/940

AVIZ

Cucernicii preoţi, cari n'au raportat despre colecta pentru retipărirea cărţii de rugăciuni pentru soldaţi, se îndrumă a raporta Consiliului arhiepiscopesc neapărat în termin de opt zile, iar donaţiile primite a le trimite urgent, oficiului de cassă arhidiecezan.

Sibiu, 29 Mai 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Asociaţia clerului „A. Şaguna", secţia Sibiu

Aviz

Aducem la cunoştinţa Cuc. preoţimi, că în lipsa de oaspeţi, *Căminul preoţesc* dela **Bazna** se va deschide numai la 15 Iunie a. c.

Reţinerile de camere se vor face până la 10 Iunie a. c. la părintele protopoz Em. Cioran, consilier mitropolitan în Sibiu, iar după aceea dată la administratorul Căminului din Bazna (jud. Târnava mică).

Comitetul Secţiei Sibiu

Nr. 5249/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după Păr. Nicolae Roşca dela parohia Râuşor, decedat la 8 Februar 1940, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 25 Mai 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Circulara ministerului de interne

Dl Mihail Ghelmegeanu, ministrul internelor, pentru a pune capăt alarmismului, a dat o circulară către dnii Rezidenți Regali, preferți de județe, polițiilor din țară și corpului de jandarmi. Dl ministru arată că, în cercuri restrânse, o semă de interesați, de străini sau înstrăinați, alarmiști de profesie și năuci cu minți aprinse în căutare de noutăți cu orce preț, își permit să invente sau să colporteze svonurile cele mai lipsite de temei și să lovească în admirabila rezistență morală a populației. »Nu se poate îngădui ca asemenea persoane să caute potolirea îngrijorărilor lor sau urmărirea unor scopuri condamnabile prin neliniștirea inutilă a altora, îndeosebi pe străzi, în piețe publice, la bursă, în cafenele etc.

»Această stare de lucruri trebue să fie curmată fără întârziere«.

*In acest scop se atrage atențiunea autorităților asupra articolului 329 din Codul Penal Regele Carol al II-lea care are următorul cuprins.: »Publicarea, reproducerea sau răspândirea **prin orce mijloace de știri false**, de documente închipuite, falsificate sau nedrept atribuite altora, când asemenea vești sunt de **natură să turbure liniștea publică**, constituiesc delictul de răspândire de știri false și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 2—6 luni și amendă dela 2000—10.000 lei«.*

Circulară se închee astfel:

Veți executa fără cruțare și fără șovăire, întocmind actele și deferind justiției, pe toți acei cari se abat dela prevederile legilor în vigoare și dela cea mai elementară datsrie față de obligațiunile care trebue să și le impună fiecare, pentru binele public.

Aviz

La Școala normală de fete „Andrei Șaguna", Sibiu, pentru anul școlar 1940/41, sunt libere 40 locuri în clasa V-a. Aceste locuri se ocupă în baza unui examen de selecțiune, care se va ține în *12 Iunie 1940*, după aceleași norme ca la licee. Pentru ocuparea acestor locuri se pot prezenta eleve cu 4 clase normale, liceu și gimnaziu teoretic, care au obținut media generală cel puțin șase. Elevele dela liceu și gimnaziu vor prezenta aprobare de înscriere pentru examen, dela Ministerul educației naționale. Cererea de înscriere, însoțită de: actul de naștere, naționalitate, vaccină, copie matricolară din cl. I, II, III, IV-a secundară, se va înainta școalei până în 11 Iunie a. c. **Direcțiunea**

Înștiințare

Examenul de diplomă, la Școala ortodoxă română de cântăreți „D. Cunțan" din Sibiu, a fost fixat de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc pe ziua de Miercuri 19 Iunie a. c. P. C. preoți sunt rugați a comunica aceasta candidaților din parohiile lor îndrumându-i ca pe ziua de Sâmbătă, 15 Iunie, să se prezinte neapărat la școală.

Direcțiunea școalei

Nr. 4087/940

Concurs

La parohia nouă **Crișeni (Călan)**, se caută un preot destoinic. Ceice doresc să ocupe acest post se învită a-și înainta cerere de concurs ori de detașare la Consiliul Arhiepiscopesc, în termen de 30 zile. La cerere vor anexa actele personale de studii și de activitate pastorală.

Se notifică, că pentru parohia Crișeni s'au făcut demersuri spre a fi trecută în bugetul Onor. minister al cultelor.

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului Arhiepiscopesc, ținută la 14 Mai 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAȚIUNI

Omagii și urări. *P. S. Sa episcopul Nicolae Colan, deschizând Duminecă adunarea eparhială a episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului, a scos la iveală două momente legate de anul Domnului 1940, în care se împlinește un deceniu de când M. Sa Regele Carol II conduce destinele țării noastre cu neasămănată înțelepciune și bună rodnicie; și tot în acest an se împlinesc două decenii, de când I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae al Ardealului a fost așezat în scaunul vlădicesc al lui Șcguna. Folosind acest prilej, adunarea eparhială, la propunerea P. S. episcop Nicolae Colan, trimite telegramă omagială Suveranului, și cele mai bune urări I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae.*

Zi de rugăciune în întreagă Anglie. Duminecă dimineața s'a ținut în catedrala Westminster din Londra serviciu religios, la care au asistat Suveranii Angliei și regina Vilhelmina a Olandei, precum și membrii guvernului englez. In urma dorinței regelui Angliei, ziua aceasta a fost considerată în toată țara ca zi de rugăciune „pentru nație, imperiu, precum și pentru aliații lor și cauza lor comună".

— Iar locuitorii *Parisului* au participat, în număr extraordinar de mare, la rugăciunile ținute Duminecă, în capitală, pentru Franța și aliați.

La serbările dela 8 Iunie. *Potrivit înaltei dorințe a M. Sale Regelui, serbările de 8 Iunie, în anul acesta, se vor ținea în cadre mult reduse. Ca urmare Straja țării și ministerul educației naționale au hotărât următorul program:* **6 Iunie:** *Această zi, închinată* Eroilor *și oamenilor mari, se va sărbători potrivit instrucțiunilor Străjii țării.* — **7 Iunie:** *Ziua* sănătății *și educației fizice va cuprinde: excursii, jocuri și concursuri sportive.* — **8 Iunie:** *Ziua Marelui Străjer.* Dimineața: *Ridicarea pavilionului național, la toate stolurile. Participarea detașamentelor de străjeri constituite în acest scop.* După amiază *se vor distribui premii.* — **9 Iunie:** *Zi închinată* familiei *și bisericii. Străjerimea va merge la sf. biserică cu părinții și vor petrece ziua în cadrul familiei, arătând prin purtarea și faptele lor, dragostea și respectul pentru căminul părintesc.*

Monete nouă de un leu. Cu data de 1 Iunie 1940 s'au retras din circulație monetele de un leu și s'au înlocuit cu monete nouă de un leu. Monetele vechi mai au putere circulatorie până la 1 Ianuar 1941. Coloarea monetelor nouă este aurie roșietică. Compoziția chimică: cupru, zinc și nichel.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 2 Iunie 1940, va predica părintele diacon *Nicolae Constantin.*

Păr. Dr. Liviu Stan, profesor la Academia teologică „Andreiană", a rostit la Institutul de cultură italiană din Sibiu, Joi în 30 Mai 1940, ora 6 jum., o foarte instructivă conferință despre: «*Figuri și aspecte din arta italiană mai nouă*». Auditorul select și numeros și-a putut da seama, din proecțiunile și explicațiile date, despre evoluția sculpturii, picturii și arhitecturii italiene în ultima sută de ani.

Nr. 4616/1940

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că Cuc. preot Ioan Popa dela parohia Arpașul de sus, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul de înmormântare de Lei 15.000, după soția sa Eufrosina, decedat la 9 April 1940.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 25 Mai 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 1309/940 (38) 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de:

a) **preot misionar** și

b) **preot eclesiarh** dela biserica catedrală din Sibiu se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție a lui în Telegraful Român.

Beneficille împreunate cu aceste posturi sunt retribuțiunile prevăzute în bugetul Onor. minister al cultelor pe anul financiar 1940/41, și anume: pentru cel de sub *a)* Lei 4400, adecă salarul unui preot licențiat fără gradații, și pentru cel de sub *b)* Lei 4900, adecă salarul unui preot licențiat cu I gradație.

Dela concurenți se cere să aibă calificațiunea preoțească prescrisă pentru parohiile de clasa întâia.

Cererile de concurs se vor trimite Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu.

Preoții în funcțiune vor anexa la cerere «*curriculum vitae*» vizat de oficiul protopopesc, alți candidați vor anexa documentele prescrise la art. 32 din Regulamentul pentru parohii.

Candidații fără familie vor fi preferiți.

Sibiu, din ședința secției bisericești a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 23 Mai 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 66/1940 (39) 1 3

Concurs

In înțelesul §-ului 7 și 8 din Regulamentul pentru procedura la alegerile de protopresbiter și în conformitate cu § 63 din Statutul organic și art. 63 din Statutul de organizare al Bisericii ortodoxe române se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român pentru întregirea postului de protopop al protopopiatului „Oltul".

Protopopul instituit va fi și parohul titular al parohiei Șercaia și va avea îndreptățire legală la următoarele beneficii:

1. Salarul și diurnele legale dela stat.
2. Venitele stolare din parohie.
3. Sesiunea de 32 jugăre pentru paroh, protopop și locuința în casa de reședință de protopop, unde sunt și supraedificatele economice.
4. Venitele din vizitațiunile canonice și alte funcțiuni protopopești.

Șercaia, 3 Februar 1939.

Pr. Gheorghe Ivașcu
adm. protopopesc

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Ad. Nr. 118/940 (37) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de prim cântăreț, al bisericii ortodoxe române din parohia centrală Ilia, se deschide concurs pe termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat. Iar dacă s'ar întâmpla ca statul să nu bugeteze acest post, cântărețul va primi salarul corespunzător dela parohie.
2. 4 jugăre eclejie cantorală, pământ arabil în șesul Murășului.
3. 2/10 parte din toate venitele stolare.
4. Dela cântăreț se cere ca să conducă corul și să împlinească sarcina de bibliotecar și administrator al Casei culturale, pentru care serviciu va primi locuință în edificiul Casei culturale cu grădină de circa $^1/_2$ jugăr și încă 2 jugăre de pământ arabil.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs, cu actele de calificație, oficiului protopopesc ortodox român din Ilia, și cu prealabila încuviințare se vor prezenta la biserică pentru a-și arăta aptitudinile de cântăreți.

Ilia, la 18 Mai 1940.

Oficiul parohial ortodox român Ilia:

Iuliu Josan
protopop

(38) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei dela biserica Sf. Treimi din **Brașov-Dârste,** parohie de clasa I, devenită vacantă în urma pensionării părintelui octogenar Ioan Broșu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu dependințe.
3. Sesie parohială, 16 jugăre pământ arabil.
4. Stola obișnuită în parohie.

Candidații își vor înainta cererile de concurs, cu toate documentele necesare, precum și încuviințarea P. V. C. Arhiepiscopesc, în termen legal oficiului protopopesc ortodox român din Brașov, având a se prezenta în vreo Duminecă în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Consiliul parohial în înțelegere cu oficiul protopopesc ortodox român Brașov.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Nr. 333/940 (36) 1—3

Concurs repețit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Dâlja-mare,** protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Adăul și stola obișnuite în protopopiat.
3. Locuință cu grădină.
4. Incălzitul în forma uzitată în regiune,
5. Arenda pășunii parohiale și a cimitirului confesional.

Cererile de concurs, însoțite de încuviințarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc și de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, cu sediul în Petroșani, în termenul fixat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau de sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica și cânta în biserică și pentru a fi cunoscuți de credincioși.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, în înțelegerea cu consiliul parohial.

Petroșani, 20 Mai 1940.

Ion Duma
protopop

Nr. 5332/940 (40) 1—3

Concurs repețit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bățanii-mici,** din protopopiatul Odorhei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunatc cu acest post:

1. Salar dela stat, după calificarea celui ales.
2. De locuință corespunzătoare să îngrijește parohia.

Cererile de concurs, împreună cu actele necesare, se vor înainta în terminul indicat, oficiului protopopesc Odorhei.

Se va anexa la cerere și autorizația P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că adecă pot concura la această parohie.

Cu prealabila aprobare a oficiului protopopesc, candidații se vor prezenta, în vreo Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

După ce credincioșii noștri din Bățanii mici nu știu românește, vor fi preferați candidații, cari cunosc și limba maghiară. Oficiul protopopesc ortodox român din Odorhei, în înțelegere cu consiliul parohial.

Seb. Rusan
adm. prot.

Au apărut urmatoarele compoziții muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediție nouă primenită și îmbogățită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediția V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 9 Iunie 1938 — Nr. 24

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 185_

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

România 25 2 ex. (Of.) Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Str. Șaguna 8 Sibiu

ZECE ANI DE DOMNIE

La 8 Iunie se împlinesc zece ani de când M. Sa Regele Carol II a urcat, în însuflețirea generală a poporului, pe tronul regal al înaintașilor Săi. Când privim înapoi spre această decadă, ne dăm seama că ea este atât de fecundă în fapte importante și în realizări mărețe încât poate fi socotită ca un răstimp decisiv în istoria Statului și a poporului nostru. Prin problemele ce s'au pus și s'au rezolvat, măcar în parte, prin măsurile ce s'au luat, ne-am integrat ca Stat în ritmul actualității istorice și avem putința să privim viitorul întunecat cu liniște, conștienți că suntem pregătiți atât moral cât și spiritual pentru orice eventualitate.

M. S. a înfăptuit în momentul suprem, purtat de o previziune uimitoare, unitatea sufletească a tuturor fiilor neamului, înlăturând, cu un gest de salvatoare autoritate, gâlceava și desbinarea dintre frați. Azi suntem una în fața primejdiilor, strânși în jurul M. Sale, conducătorul înțelept al Țării.

M. Sa a pus câteva probleme de căpetenie pe cari politicianismul de mai înainte le-a ocolit permanent, sau le-a tratat doar prin discursuri ca teme demagogice. Așa este problema satului care, așa cum se găsește mai ales în anumite părți ale

Țării, nu mai poate dăinui fără a primejdui însăși existența neamului. M. Sa a transformat milioanele de tineri, cărora nu li se acorda nici un loc și nici un rol în opera de dinamizare a sufletului național, într'o forță uriașă și disciplinată pusă în slujba neamului prin muncă în timp de pace, prin jertfă în timp de război.

M. Sa s'a îngrijit de sistematizarea străduințelor economice, ca și de înzestrarea armatei, pentru a ne ridica și sub aceste raporturi la nivelul actual al Statelor europene.

O deosebită solicitudine și înțelegere a arătat pentru crearea unei culturi autohtone și pentru misiunea Bisericii căreia îi cere, ajutând-o, să lucreze în chipul cel mai viu pentru întărirea credinței fără de care M. S. își dă seama că un popor nu e capabil de nici un efort susținut, de nici o operă durabilă.

La împlinirea acestor zece ani rodnici de domnie rugăm pe Dumnezeu să ne hărăzească pace la hotare și armonie înăuntru ca să ne putem bucura în viitor de noui înfăptuiri însemnate din partea Regelui nostru căruia îi urăm ani îndelungați întru sănătate și bună sporire.

Din cuvântările M. Sale Regelui

„In tot trecutul nostru, și cu atât mai vârtos azi, și de azi înainte, Biserica noastră se confundă chiar cu ființa neamului; ea a fost puterea supremă împrejurul căreia au roit toate năzuințele, toate răbdările și împlinirile poporului românesc.

Am fost un neam trudit în trecutul căruia, semnul împrejurul căruia s'au unit toate puterile lui, a fost crucea de pe turlele bisericilor strămoșești.

Acum când România este chemată la altă viață, când hotarelor ei li s'au tras pentru vecie brazda firească, biserica trebuie să fie aceea care în primul rând să priceapă năzuințele ei de azi, să le întărească și să le sporească cu un complect și desăvârșit patriotism.

Biserica, după cum am mai spus-o, nu e cuprinsă înlăuntrul a patru ziduri, împodobite cu scumpe icoane, ci este o putere vie, care să iasă la aer liber, să cunoască prin forța ei tot ce-i stă în cale, și să se împodobească cu strălucirea sufletească a credincioșilor ei".

*

„Eu cer Biserica vie nu numai ca o formulă morală abstractă, ci ca o parte însemnată a vieții de toate zilele ale poporului român. Oare în tot trecutul nostru nu se împletea așa de puternic noțiunea de Patrie și noțiunea de Biserică, încât noțiunea de creștin se confunda cu aceea de român?

Interesele României au fost totdeauna interesele Bisericii sale, apărarea țării era și apărarea credinței, înălțarea religiei era și înălțarea Patriei.

Iată ce a trăit veacuri de-arândul în sufletul tuturor locuitorilor acestui colț al lumii.

Toate interesele României și ale neamului românesc sunt și interesele Bisericii, Biserica apărând România și Românismul, se apără pe ea însăși.

Deci, pe lângă ostașii cu armele, cari ne apără cu trupul lor granița și la cari ne gândim totdeauna cu nesfârșită dragoste și recunoștință, trebue în orice clipă să fim apărați de ostașii sufletului".

*

„Un popor, care în ascendența sa își pierde credința, a și intrat pe calea peirii, iată de ce în opera de consolidare națională întărirea acestei puteri de a rămânea stâncă, în fața tuturor valurilor vremii, este una din marile sarcini ale Bisericii".

*

„Intărirea sufletească a poporului, prin o constantă și neîncetată educare, iată chezășia de progres, iată ținta, pe care toți care ne iubim neamul, trebue s'o avem veșnic înaintea ochilor.

Și în acest apostolat preoțimea are un rol de căpetenie. In desvoltarea metodică și rodnică a păturii țărănești, trebue să ne bizuim pe două elemente de frunte ale satelor: „preotul și învățătorul.

Dacă acești doi își fac pe deplin datoria, îndeplinindu-și fără șovăială menirea, vom putea să ridicăm în puțini ani nivelul păturei noastre rurale la o viață mai sănătoasă, atât trupească, cât și sufletească".

*

„De când Hristos a clădit, cu sângele său răscumpărător al păcatelor, biserica sa, faptul de a fi păstorul unei turme de credincioși, a fost o sarcină plină de griji și de bucurii. In zilele de azi, când credința este bătută de atâtea valuri ale nebuniei, păstorul trebue să aibă mult mai multă grijă și mult mai puține bucurii.

Viața de acum, mai puțin contemplativă, mai intensă, mai plină de grijile lumești ce le întâlnim în fiecare clipă, face ca rolul episcopilor să fie covârșitor de prețuit.

Parabola semănătorului azi mai mult ca oricând stă vie — voi, nu sânteți acuma numai semănători, dar sânteți și grădinarii, cari pe lângă sămânță trebue să pregătiți și pământul cel bun. Astăzi, înainte de a eși la semănat, trebue să pregătiți și ogorul. Deci, munca de arhipăstor este mult îngreunată față de aceea a începuturilor bisericii.

Dar tocmai, fiindcă ogorul e mai sterp decât altădată și sămânța găsește mai putin pământ roditor, necesitatea cuvântului Mântuitorului, deci misiunea voastră de conducători ai turmei creștine, se face mai tare simțită".

*

„Păstorii acestei biserici trebue să facă dintr'însa un lucru viu. Credința nu oblojită, numai în cele patru ziduri ale bisericii, ci în deosebi și în sufletul fiecăruia. Aveți grija acestor suflete, doritoare de pace, doritoare de bine.

Trebue să arătați, cât de vie trebue să răsune în inima fiecăruia puterea mântuitoare a credinței. Poporul nostru, care atâtea veacuri a confundat noțiunea de patrie cu acea a credinței, va pricepe ușor cât reazăm poate găsi în religiozitatea cu adânci pătrunderi în ființa fiecăruia. Voi, sânteți îndrumătorii de fiece clipă și, prin exemplul vostru, prin felul cum veți conduce parohiile eparhiilor voastre, veți măsura rezultatul care, mânat de o adâncă credință și de o adevărată iubire creștinească, nu poate fi decât bun".

*

„Credința strămoșească, ca să devie din nou adevărat mântuitoare, ca să devie sprijinul de toate zilele al poporului nostru, trebue să depășească zidurile bisericilor clădite de om, să pătrunză în cele mai trufașe palate ca și în cele mai umile colibe și acolo să se cuibărească puternic, în acea biserică clădită de Dumnezeu: inima oamenilor.

Motorul ce trebue pus în mișcare de slujbașii Domnului, este tocmai acea dragoste de care vorbește marele Apostol".

*

„Cu cât preoții vor cuceri astfel fiecăre parohie, cu atât vom vedea răspândindu-se pe întinderea României lumina strălucitoare a bucuriei, lumina orbitoare a binelui".

*

„Vreau să simt că Biserica, prin slujitorii ei, vibrează, că este vie. Să fie pătrunzătoare de suflete, îndrumătoare pe calea sfântă a ordinei, a credinței, a românismului".

Legea românească şi sectarismul

Românii, abia închegaţi ca popor la începutul evului mediu, au avut de suferit loviturile tuturor barbarilor, cari s'au revărsat peste pământul Daciei străbune. Cu toate acestea, elementele vechei civilizaţii au supravieţuit tuturor vicisitudinilor. Ele s'au menţinut datorită creştinismului nostru născut încă în preajma lagărelor romane şi graţie contactului strâns ce-l aveam cu imperiul latin al Răsăritului. Intr'un timp deci, când întunerecul şi barbaria stăpâneau încă în ţările născute din imperiul roman apusean, cultura era în floare în cea de a doua jumătate a împărăţiei romane, în cea orientală a Bizanţului. Timp de veacuri, influenţa imperiului romano-bizantin s'a exercitat în mod permanent în regiunea Dunării, unde cele dintâi elemente ale vieţii noastre politice (voevodate şi cnezate) îşi încheagă existenţa cu mult înainte de întemeierea Principatelor.

Abia se potolise însă migraţiunea barbarilor şi din mijlocul popoarelor de curând încreştinate s'a pornit un nou val de cotropire. Catolicismul, în fanatismul său dornic de cuceriri, a luat proporţiile unei adevărate calamităţi pe timpul celui dintâi rege al Ungariei. Cu domnia acestui rege maghiar, care s'a pus în fruntea fanaticilor cari voiau să extermine pe »shismaticii« din aceste părţi ale Orientului, începe o lungă perioadă, poate cea mai însemnată din istoria neamului, de frământări, de lupte şi de sacrificii, perioada ce se va încheia, după câteva veacuri, cu distrugerea vetrelor de cultură ortodoxă, şi cu stricarea complectă a rosturilor noastre ca popor de cultură.

Lovitura cea mare însă se dete poporului român pe la începutul sec. XIV. Sub Angevini, mijloacele teroriste ale feudalismului catolic fură puse în acţiune sub toate formele şi cu toată puterea de care dispunea atunci mai ales Ludovic cel Mare, stăpânul a două regate catolice din cele mai mari ale Europei.

In faţa atacurilor acestor prea puternici agenţi ai catolicismului militant, Românilor nu le mai rămaseră deschise decât două căi: sau să se plece fără crâcnire în faţa atotputerniciei stăpânilor, primind din mâna ce li se întindea darul unei libertăţi înşelătoare în schimbul credinţei şi a limbei, sau să lupte, şi aceasta până în capăt, cu puterea desperării, pentru salvarea sufletului românesc. Ei aleseră calea din urmă şi atunci soarta noastră fu hotărîtă.

Boierii, cari nu-şi părăsiseră vatra strămoşească căutând dincolo de Carpaţi o nouă patrie şi un loc de refugiu pentru credinţa prigonită, rămaseră pe loc şi se făcură una cu nemeşii catolici. Ei şi urmaşii lor dispărură în valul de maghiarism, pierzând până şi amintirea originii lor române. Nobilimea noastră, odată înstrăinată, se sfărmă şi existenţa noastră ca popor liber şi se ultragiază aproape cu totul suveranitatea noastră naţională.

Sub cenuşa măririi noastre distruse mai pâlpăia încă o lumină, pe care nici o vrăşmăşie n'o putea stinge — credinţa. Ca şi în primele perioade ale existenţei noastre naţionale, aşa şi acum, biserica ne-a salvat neamul de peire. In faţa unei nesfârşite serii de popoare, cari s'au risipit fără urmă sub loviturile duşmanilor, poporul român şi-a păstrat neştirbită şi nebiruită fiinţa sa etnică. Impresurat de trei mari state catolice, în mijlocul unor neamuri ce-l duşmăneau de moarte, despoiat de avutul său şi părăsit de clasa conducătoare, el a dăinuit cu veacurile. Acest exemplu n'are precedent în istoria lumii.

Nu este mândrie mai mare pentru neamul românesc, nu este pagină mai frumoasă în istoria naţională ca aceea, pe care au înscris-o acele generaţii de înaintaşi prin sacrificiile grele şi extraordinarele sforţări ce au făcut pentru păstrarea credinţei şi implicit a neamului până în momentul marei izbânzi din zilele noastre.

După cum am văzut mai sus, noi Românii de dincoaci de Carpaţi, separaţi acum (prin sec. 14) de fraţii noştri transcarpatini, intrăm într'o epocă, în care tendinţele nouă de cotropire religioasă reîncep de rândul acesta, şi din partea catolicilor şi din partea protestanţilor.

Catolicii şi luteranii obosesc repede în lupta de convertire. Cu atât mai dârji se arătară calvinii şi unitarii. Principii calvini lăsară să cadă urgia proselită mai ales asupra singurelor căpetenii, ce le mai rămaseră Românilor, asupra preoţilor. Când mijloacele de siluire obişnuite le păreau nesuficiente, ei nu şovăiră să recurgă contra recalcitranţilor la ultragierea cea mai odioasă a demnităţii preoţeşti. Preoţii satelor, siliţi să primească în grija lor şi să ierneze în căsuţele lor haitele de copoi ai nemeşilor, protopopii trebuind să poarte pe umeri lectica în care sta tolănit vlădica cel calvinesc, iar episcopii românii refractari faţă de calvinism, biciuiţi până la sânge, în temniţă sau în piaţa publică — iată umilirile sângeroase, la care fură supuşi conducătorii neamului nostru de pe acea vreme. Pentru biata naţie nu exista decât rigoarea diabolică a legilor atunci fabricate, a Aprobatelor şi Compilatelor. In baza acestor legi, naţiunea românească, pe pământul ei strămoşesc, era acum naţia lepădată târâtă până la starea cea mai de jos, pe o treaptă uneori cu fiinţele necuvântătoare.

Către sfârşitul sec. YVII, protestantismul, în apunere, cedează locul catolicismului renăscut ca putere politică şi fanatism religios. Şi iarăşi se repetă istoria. Furia fanaticilor, căreia îi se dă frâu liber din ordinul împăraţilor Austriei, se abate din nou asupra preoţilor şi vlădicilor, ca şi odinioară asupra voevozilor, cnejilor şi micilor nobili. Se citează multe cazuri de preoţi târâţi în temniţe şi de sate pustiite prin sabie şi foc. In special, Mărginenii, mai apropiaţi de fraţii lor de dincolo de Carpaţi, şi-au plătit de multe ori foarte scump statornicia în credinţă. Satele lor fură bătute cu tunuri, iar mănăstirile făcute una cu pământul. Conducătorii reacţiunii fură prinşi şi apoi, legaţi în fiare, deportaţi în cetăţile din apropiere, unde, în piaţa publică, îi bătură până la sânge, zile dearândul. Ţăranii, cărora li se luară cu de-asila bisericile, începură să ţină slujbă dumnezeească prin şuri şi pe unde puteau, ori îşi părăsiră cu totul satele şi moşiile, pe care le ocupară apoi colonişti de alt neam şi altă lege.

Precum vedem deci, istoria noastră e un lung pomelnic de persecuţii şi jertfe, de sbuciumările de fiecare clipă ale atâtor generaţii de mucenici. Istoviţi, dar nebiruiţi, am ajuns la capătul drumului. Fierul, furcile şi tunul au putut să nimicească până la unul toate bunurile noastre pământeşti, dar n'au putut distruge puterea credinţei străbune. Iată pentru ce susţinem, că mucenicească noastră lege românească se confundă cu însuş trecutul nostru; fiinţa poporului român e însaş religia lui. *La noi legea nu e o simplă confesiune ca la germani, la englezi, la maghiari, nu e numai o doctrină superioară oarecare sau o revelaţie de origină divină, ci este ceva cu mult mai important. Legea e însuşi modul nostru de a fi şi a simţi; ea e însaş fiinţa noastră naţională formată odată cu limba şi neamul şi călită în focul tuturor suferinţelor de care poporul nostru a avut parte pe acest pământ.*

Ei bine, te-ai fi aşteptat, ca noi cei de azi, cari culegem roadele statorniciei în credinţă a înaintaşilor, să simţim în noi mândria unei meniri istorice, să-i arătăm tot mai multă, tot mai mare dragoste acestei credinţe, care a făptuit minunea, la care nimeni nu se mai aştepta, a salvării limbii şi neamului. In loc de asta ce vedem? In sufletele noastre, devastate de patimi, abia mai e loc pentru adevărurile evanghelice. Şi ce e mai rău e că ireligiozitatea se complică cu sectarismul, cea mai primejdioasă molimă socială şi morală a veacului.

Rândurile mulţimi au început să se agite într'un fel neobicinuit şi sectarismul a luat, mai ales în provincii, proporţiile unei calamităţi fără pereche. Sate şi târguri trec cu duiumul la adventism, inochentism, sabatism, mukkărism ş. a., secte ce au ţâşnit de curând din haosul rusesc şi american şi care cotropesc tot mai sufocant cu deosebire Banatul, Crişana, Maramureşul şi Basarabia. I-am văzut forfotind în toate părţile ţării, pe diverşii pantofari fără de ocupaţie, propovăduind cu o diabolică persistenţă şi aroganţă aberaţiile lor religioase, iar broşurile şi revistele, susţinute de factori văzuţi şi nevăzuţi, care caută să sfarme ideologia tradiţională a naţionalismului, sunt împrăştiate pe la toate colţurile şi prin toate pieţele.

Ce e mai rău, e că propagandiştii anarhiei religioase, cari bâjbâiau până acum numai împrejurul bisericilor şi caselor noastre, au pătruns în timpul din urmă şi în citadela de ultima rezistenţă — în şcoală. Dascăli de-ai noştri propagă idei şi credinţe ce sfidează instinctul nostru de conservare, idei de de-asupra cărora se înalţă spectrul grozav al destrămarii. In loc de a-şi face datoria de buni creştini şi a căuta să entuziasmeze pe şcolari pentru biserica neamului cuvintele lor de dispreţ faţă de această instituţie (»locaşul minciunii«), faţă de preoţi şi tradiţiile sfinte, turbură adânc seninătatea conştiinţelor tinere. Felul cum predică şi practică dumnealor Sf. taină a botezului, a căsătoriei, a cuminecăturii, ne biciueşte în obraz, pe noi şi copiii noştri. Petrecerile, chiar cele şcolare, şezătorile impuse de programele şcolare, sunt repudiate şi boicotate ca fiind »lucrul diavolului«.

In controalele unor profesori români, cu toate stigmatele »mântuiţilor«, erau acum 2—3 ani, când îi anchetam, numai câţiva copii de şcoală. Azi, aud că sunt cu sutele. Şi e explicabil. O dorinţă confuză îi îndeamnă irezistibil pe mulţi dintre ei să citească broşurile de propagandă îmbibate cu otravă sau să între în casele de rugăciune ale sectarilor, de unde ies năuciţi, cu întreaga lor fiinţă lăuntrică răvăşită, cu virusul care-i va prăvăli încet, dar sigur, în haosul necredinţei. Cine va putea nega, că în sufletele astfel răsvrătite ale copiilor, munca educativă a profesorului, a părintelui şi duhovnicului, nu va mai putea rodi şi că, cu timpul, întreg sistemul religios-moral, pe care se întemeiază şcoala statului, se va desarticula sau destrăma.

Ca unul care am anchetat ani de-arândul sectarismul pătruns în şcoală îmi pot da mai bine seama de întinderea răului şi de perspectivele sinistre ce se deschid. Mi-a fost dat să înregistrez zilnic întâmplări şi fapte ca acestea: elevi cari refuzau să se roage după rânduiala bisericii şi să se închine sfintei cruci, copii de şcoală cari mânjeau zidurile bisericilor, cari se strâmbau sau înscenau mascarade în faţa troiţei (a »lemnului spurcat«), a convoiului mortuar, a urnelor evocatoare de pe mormite. Un bun creştin ni s'a plâns că nişte mucoşi aţâţaţi de părinţii lor rătăciţi i-au smuls icoanele sfinte din pereţi, ducându-le apoi cu alaiu până în marginea satului, unde le-au împodobit cu ciulini, le-au scuipat şi călcat în picioare. Mâine, ca adolescenţi, aceşti copii iconoclaşti nu vor ezita să atace pe cei ce vor încerca să aşeze temelii de altare sau vor cere, în alegeri cetăţeneşti, desfiinţarea căsătoriei şi dărâmarea sfintelor locaşuri.

Iată faptele şi perspectivele!

M'am întrebat de multe ori, cum s'ar putea feri sufletul copilului de otrava dimprejur, de haosul moral pe care-l pregătesc inevitabil în sânul şcolărimei, toţi cei ce s'au desfăcut din comunitatea religioasă şi naţională? Recunosc, umilit, că n'am găsit atunci, soluţia. Legea şi constituţia sunt şi ele, într'un anumit sens, neputincioase în faţa dezastrului. Am sub ochi o scrisoare-protest, mustrătoare, ce mi-a fost adresată cândva de părinţii unor elevi de liceu: »Vrem să ne crească copiii în unitatea de cugetare şi simţire a legii noastre româneşti şi nu vrem ca ce e scump sufletului nostru să le fie înfăţişat ca minciună sau sporovăială popească. Ce opuneţi D-voastră, autoritatea, altceva decât o protestare platonică acestor atentate la energiile naţionale, atentate săvârşite de domnii... şi de doamnele...?! Rugăm, îndepărtaţi-i din învăţământ. Indepărtaţi dela catedră pe cei ce pervertesc inima celor buni şi curaţi cu duhul, adecă a copiilor. Apelăm la D-voastră nu din dorinţa necreştinească de-a vedea sancţionaţi pe cei vinovaţi, ci din grija pe care o purtăm copiilor noştri şi din dorinţa de-a face să se păstreze, solidă şi puternică, acea temelie pe care se sprijină întreaga noastră structură sufletească...«

Să luăm seama noi toţi, în grija cărora e pusă soarta acestui neam şi acestei ţări. Sectanţii, deşi din neamul nostru, nu mai păstrează, în afară de limbă şi port, nimic din ceeace numim patrimoniu naţional. Indivizii, care-şi pângăresc sfidător legea părinţilor, cari îşi bat joc de ce avem mai scump, de biserică, de armată, de orânduirea noastră socială, cari duc gâlceava şi ura în satele noastre, cari rămân insensibili la nevoile şi aspiraţiile noastre — aceşti indivizi cad cu totul în afară de cercul de simţire naţională. Şi atunci întrebăm: Dacă mâine, la ceasul unor mari socoteli, fiii patriei vor fi chemaţi din nou să joare cu mâna pe cruce credinţă steagului ţării, credinţă şi supunere acestei patrii ameninţate, se vor grăbi oare atunci lepădaţii de credinţa străbună să împlinească supremul comandament moral al naţiei? Hotărât nu. Nu vor fi tunuri şi temniţe destule pentru cei ce vor refuza jurământul şi ascultarea, pentru cei ce vor organiza, cu gând păgân, anarhia şi revolta în spatele apărătorilor ţării. Atunci se vor simţi ei la largul lor şi vor putea recolta ce au semănat sub ochii noştri şi cu îngăduinţa vinovată a noastră a tuturora.

Ţara noastră e o ţară creştină ortodoxă. Nu putem îngădui, ca sufletul ortodox să fie fărâmiţat sau anarhizat de monstruozităţile sectare venite de peste hotare. Puterea unui stat e sufletul care-i stă la temelie. Oricât o bună parte a clasei conducătoare, cu credinţa ei foarte anemică, şi gata la orice renegare, ne recomandă prudenţă şi blândeţe evanghelică, oricât cerebralii noştri, retranşaţi după principiile umanitarismului şi ale unei anumite civilizaţii occidentale, pretind să se lase câmp liber ideilor sectare, noi nu ne vom socoti bine sfătuiţi de dânşii şi nu-i

Aniversarea a douăzeci de ani de arhipăstorire

La Rusaliile acestui an se împlinesc două decade decând poporul dreptcredincios din Ardeal e păstorit cu înțelepciune și cu bogată revărsare de dar duhovnicesc de I. P. S. Mitropolit Nicolae. Din acest prilej un comitet de inițiativă, dând glas unui sentiment general de iubire către Arhipăstorul nostru, a întocmit, ținând seama și de seriozitatea vremurilor actuale, în forma unui program sobru, cadrele în cari se va produce manifestarea dragostei și a recunoștinței clerului și poporului păstorit către Părintele lor pentru tot ce-a realizat spre binele sufletesc al tuturor în acești douăzeci de ani.

Iată cum expune Comitetul de inițiativă puternicele îndemnuri sufletești cari poruncesc sufletelor această manifestare:

„La Rusaliile din acest an se împlinesc douăzeci de ani de când Inalt Prea Sfințitul Nicolae a fost așezat cu o rară însuflețire în scaunul dela Sibiu al Mitropoliei Românilor ortodocși din Ardeal Banat, Crișana și Maramureș.

Fiii duhovnicești ai Mitropoliei noastre, precum și ceilalți Români ortodocși din afara hotarelor ei, știu prea bine ce-a însemnat această păstorire pentru Biserica ortodoxă română. Cuvântul I. P. Sf. Mitropolit Nicolae — pururea senin și plin de înțelepciune — a dat directive și a indicat soluții în atâtea împrejurări ale Ortodoxiei naționale. Iar faptele luminatului Ierarh grăesc astăzi mai elocvent decât cuvintele, despre strădaniile ce le-a depus în decursul celor 20 de ani pentru înălțarea sfintei noastre Biserici. Convingerea că Dumnezeu ni L-a dat să păstorească Mitropolia Ardealului, ca cel dintâi Mitropolit al ei în epoca de după unire, este astăzi unanimă.

Aceste motive ne-au făcut să ne gândim, că apropiata împlinire a două decenii de binecuvântată păstorire a Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae al Ardealului trebue subliniată printr'o sărbătorire demnă".

PROGRAMUL

festivităților pentru sărbătorirea I. P. Sfințitului Mitropolit NICOLAE — Sibiu

Nr. 6247—1940

Deși se plănuise o sărbătorire după un program mai bogat, la dorința Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae și având în vedere împrejurările acestor zile, programul pentru sărbătorirea Inalt Prea Sfinției Sale la împlinirea alor două decenii de arhipăstorire se reduce la următoarele:

1. A doua zi de Rusalii (17 Iunie a. c.) ora 9 Sf. Liturghie săvârșită de Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae, înconjurat de soborul Ierarhilor și al preoților, în catedrala mitropolitană.

După Sfânta Liturghie tot în catedrală se va preda Inalt Prea Sfinției Sale volumul omagial, cu o cuvântare, la care va răspunde Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae.

2. In seara acelei zile la ora 21 va avea loc în Teatrul orășenesc un concert religios dat de Corul Academiei Teologice „Andreiane" și al Școalei normale ortodoxe române „Andrei Șaguna" din Sibiu sub conducerea Păr. profesor Gh. Șoima și cu concursul Păr. diacon Petre Gherman, profesor la Academia „Andreiană".

Primiți, Vă rugăm, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni

Sibiu, 6 Iunie 1940.

Comitetul de organizare

Pentru găzduire — și reținere de locuri la festivități — On. participanți sunt rugați a se anunța neapărat cu *cel puțin 5 zile* înainte de praznic la Comitetul de organizare, Sibiu, Consiliul Arhiepiscopesc, ort. rom. (Str. Mitropoliei 32).

---

vom lăsa pe aceia să-și facă până în sfârșit necuratele lor socoteli.

Biserica noastră trebue să fie o biserică luptătoare. Spiritul creștin nu trebue să fie spiritul molâu și pasiv al brațelor încrucișate, ci spiritul totdeauna gata de luptă împotriva lighioanelor de vrăjmași ai legii noastre sfinte. Impotriva miilor de nuclee cu mulțime de sectanți militanți, cari editează peste 550 cărți antiortodoxe, cu un tiraj general de câteva milioane exemplare, avem nevoe de toate energiile lupăttoare, trebue mobilizate toate puterile de rezistență ale neamului. In această luptă de renaștere religioasă, înaintea celorlalți, trebue să pășească clerul, iar alături de clerici să vină imediat învățătorii neamului, hotărâți să servească idcalul nostru religios cu înălțimea de sentiment a strămunilor. Numai cu un astfel de spirit misionar se vor putea reclădi ruinele, vor putea învia virtuțile, se va consolida culutra de entuziasm pentru legea sfințită prin tributul sângelui a sute de generații de mucenici.

Victor Păcală
insp.-general al învățământului secundar

Nr. 5332/940 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bățanii-mici,** din protopopiatul Odorhei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunatc cu acest post:

1. Salar dela stat, după calificarea celui ales.

2. De locuință corespunzătoare să îngrijește parohia.

Cererile de concurs, împreună cu actele necesare, se vor înainta în terminul indicat, oficiului protopopesc Odorhei.

Se va anexa la cerere și autorizația P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că adecă pot concura la această parohie.

Cu prealabila aprobare a oficiului protopopesc, candidații se vor prezenta, în vreo Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Dupăce credincioșii noștri din Bățanii mici nu știu românește, vor fi preferați candidații, cari cunosc și limba maghiară. Oficiul protopopesc ortodox român din Odorhei, în înțelegere cu consiliul parohial.

Seb. Rusan
adm. prot.

Cuvinte Regale

«In ideea de pace am dorit și doresc să văd ideea formării din ce în ce mai puternic, în acest popor, a unui singur mănunchi, în care să fie o singură gândire, o singură credință.

Dacă astăzi, ostașii cu arma în mână păzesc granițele noastre, să aibe ei totdeauna această credință și să poată să o vadă vie — că în spatele lor este un singur popor, o singură credință, o singură dorință».

M. Sa Regele Carol II

Sărbătoarea Ardealului

De ***Nichifor Crainic***

Omagiind pe Majestatea Sa pentru întâiul deceniu de domnie, ne aducem totdeodată aminte că, dincolo de munte, Transilvania credinței străbune trăește un moment festiv de vibrantă solidaritate în jurul marelui ei păstor duhovnicesc, mitropolitul ***Nicolae Bălan****. Se împlinesc, în ziua de Rusalii, douăzeci de ani de când obștea țării liberate, dintre Tisa și Carpați, l-a ales și l-a înălțat pe jilțul glorios al lui Șaguna. Rareori un om a răspuns cu atâta pasiune fierbinte, cu atâta înțelegere profundă, cu atâta demnitate luptătoare soliei ce i s'a încredințat.*

In mitropolitul Nicolae, ortodoxia de peste munte și-a regăsit forța care s'o ridice din umilințele trecutului; românismul de-acolo a căpătat un șef spiritual unanim recunoscut; iar Tronul României unul dintre cei mai neclintiți stâlpi ai tăriei sufletești.

Om de cultură filosofică europeană și de adâncă teologie răsăriteană, mitropolitul Nicolae unește în personalitatea sa puterea de cugetare și puterea de acțiune, care fac dintr'o păstorire, înțeleasă de obiceiu decorativ și figurativ, o mare epocă de creație, desăvârșit orientală în cadrele Bisericii și ale românismului. Lui i se datorește acea puternică mișcare intelectual-religioasă, care a făcut din Sibiu un centru de iradiație a culturii ortodoxe; lui i se datorește acel impuls gigantic, fără pereche, de a construi în toate orașele liberate catedrale mărețe, iar în sate biserici cum nu cunoscuse umilința veacurilor trecute; lui i se datoresc acele vaste organizații social-religioase în care încape toată viața transilvăneană, dela cărturari până la țărani; lui i se datorește duhul general pe temeiul căruia s'a unificat Biserica României Mari.

Inzestrat cu darul scrisului lapidar și al oratoriei cuceritoare, mitropolitul Nicolae e de douăzeci de ani purtătorul de cuvânt al credinței noastre unanime în toate problemele grele și în toate momentele hotărâtoare ale ortodoxiei românești. Soluțiile formulate de dânsul, care vin din studiu minuțios și din chibzuială îndelungată, sunt a doua zi soluțiile întregei Biserici. E capul care gândește pentru toți și brațul care lucrează în locul multora. N'a fost nevoie să șeadă pe scaunul cel mai înalt ca să-i vedem fruntea pe deasupra tuturor. De aceea, respectuoși față de rânduiala ierarhică, ne-am arătat cu atât mai fericiți când, sub simbolurile ei, am găsit realitatea corespunzătoare a valorii personale.

Cei douăzeci de ani de păstorie ai mitropolitului Nicolae sunt tot atâtea vămi ale încercărilor bărbătești trecute din biruință în biruință. Ale Ardealului sunt aceste biruințe. Și nu mai puțin ale întregei creștinătăți românești. De aceea, dincolo de marginile locale, momentul sărbătoresc dela Sibiu se lărgește într'o semnificație unanim ortodoxă și românească.

(«Gândirea», Iunie 1940.)

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul

Telegraful Român

In săptămâna Restaurației, *dela 3 la 9 Iunie 1940, s'a făcut, prin* **radiodifuziunea** *noastră, un rezumat sărbătoresc al faptelor naționale săvârșite pe toate terenele prin îndrumarea și grija părintească a M. Sale Regelui. Șapte seri de-a rândul ascultătorii la Radio au avut bunul prilej să urmărească luminoasele tălmăciri, în diferitele ramuri de activitate, aduse de personalități reprezentative ale neamului nostru. Au grăit la microfon, cu deplină competență, dnii: P. Andrei, ministrul educației naționale, inginer Gigurtu ministrul de externe, G. Ionescu-Sisești ministrul agriculturii, general Ilcuș, prof. Andrei Rădulescu, M. Constantinescu ministrul finanțelor, M. Ralea al muncii, prof. N. Iorga; ear mâne Duminecă, în 9 Iunie, I. P. S. Patriarh Nicodim va arăta cum a fost socotită biserica în epoca Restaurației. — In acest chip s'a prăznuit, în 1940, aniversarea zilei de fericită coborâre a Suveranului în mijlocul supușilor Săi recunoscători.*

Nr. 6086—940

Comunicat

On. Minister al Sănătății și Ocrotirilor Sociale a hotărât ca săptămâna dela 12 până la 18 Iunie a. c. să fie considerată ca săptămână a igienei.

La acțiunea organelor sanitare și administrative pentru îngrijirea sănătății publice, On. Cler și organele bisericești își vor da întreg concursul lor, considerând grija de sănătate trupească tot atât de vitală ca și sănătatea morală a cetățenilor patriei și fii ai Bisericii.

Sibiu, la 3 Iunie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 6032—940

Comunicat

Societatea **„Principele Mircea"** pentru protecția copiilor în România a obținut autorizație din partea On. Minister al Sănătății să organizeze o chetă în toată țara în ziua de 23 Iunie a. c. în folosul instituțiilor de binefacere pe care le susține.

On. Cler e învitat a îndemna credincioșii să contribue cu obolul lor la această acțiune.

Sibiu, la 6 Iunie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Aviz

Se aduce la cunoștință, că Congresul „Oastei Domnului" convocat pe ziua primă de Rusalii, din cauza împrejurărilor de astăzi, nu se mai ține.

De asemenea se amână și Congresul Frăției Ortodoxe, convocat pe a doua zi de Rusalii.

Consiliul Arhiepiscopesc de Alba-Iulia și Sibiu

Concurs

In baza legilor în vigoare și în legătură cu ordinul Consiliului arhiepiscopesc din 13 Ian. 1939 Nr. 451 Plen. se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al protopopiatului „Oltul".

Protopopul instituit va fi și parohul titular al parohiei Șercaia și va avea îndreptățire legală la următoarele beneficii:

1. Salarul și diurnele legale dela stat.
2. Venitele stolare din parohie.
3. Sesiunea de 32 jugăre pentru paroh, protopop, și locuința în casa de reședință de protopop, unde sunt și supraedificatele economice.
4. Venitele din vizitațiunile canonice și alte funcțiuni protopopești.

Concurenții să-și înainteze în termen de 30 zile dela publicare în Telegraful Român cererile, instruite conform normelor în vigoare, Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc ort. rom. în Sibiu.

Șercaia, din ședința consiliului protopopesc, ținută în 3 Februarie 1939.

Pr. Gheorghe Ivașcu
adm. protopopesc

Lazăr Sbârneciu notar.

Aprobat: Nr. 1519

Sibiu ședința plenară a Consiliului arh. ort. rom. dela 24 Mai 1940.

Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. de Alba Iulie și Sibiu.

Înălțătoarea solemnitate a sfințirii bisericii ortodoxe dela Bicsad, ctitoria dlui ing. D. Bogdan

In comuna Bicsad, județul Treiscaune, a fost sfințită Duminecă dimineața, în cadrul unei solemnități de înaltă spiritualitate, noua biserică ortodoxă, cu hramul Sf. Dumitru, sub Inalta Ctitorie a M. Sale Regelui. Au luat parte numeroși reprezentanți ai bisericii și ai autorităților, precum și populația din frumoasa comună Bicsadul Oltului și din comunele vecine.

Incă dela ora 8·30 dimineața, mulțimea se strângea în rânduri compacte, intelectuali și popor din loc și jur, să aștepte sosirea I. P. Sale la poarta de triumf din mijlocul satului. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* sosește cu mașina însoțit de P. C. Sa protosinghel Veniamin Nistor consilier arhiepiscopesc, de prof. C. Popa și diaconii I. Circov și P. Gherman. La marginea comunei a fost întâmpinat de un banderiu de călăreți. La poarta de triumf a fost întâmpinat cu vorbire de bun sosit de primpretorul plășii, primarul comunei și preotul rom.-cat. cărora le-a răspuns I. P. S. Sa — împărtășind binecuvântarea Sa asupra tuturor locuitorilor fără deosebire de neam și lege. La biserica cea nouă a fost întâmpinat cu Crucea și Evanghelia de P. S. Sa episcopul *Gherontie al Constanței* dimpreună cu un sobor de preoți în frunte cu protopopii A. Nistor și I. Rafiroiu. După cuvântul de bineventare al preotului locului D. Trifan, și răspunsul I. P. S. Sale — purcede la actul sfințirei. Satul întreg a îmbrăcat haină de sărbătoare. Toate casele a căror curățenie impresionează, arborează tricolorul.

Au ținut să participe la solemnitate prof. Gh. Alexianu, rezident regal al ținutului Bucegi, Stancu Brădișteanu, secretar general al ministerului cultelor și artelor, dna și dl inginer D. Bogdan, ctitor, colonel Băleanu, prefectul jud. Treiscaune, Iancu Nan, prefectul jug. Brașov, Prot. Veniamin Nistor, consilier arhiepiscopesc, prof. Moroianu, fost rector al Academiei comerciale din Cluj, Gh. Cuteanu, primarul municipiului Brașov, inspector Bediteanu, din ministerul muncii, colonel Cojocariu, dela ziarul „Universul" G. Lungulescu, o numeroasă delegație de săteni din comuna Viziru (Brăila), o altă delegație din comuna Sarmaș-Topliță, condusă de dl St. Bogdan.

Sfințirea bisericii se săvârșește de I. P. S. Sa Nicolae mitropolitul Ardealului, asistat de P. S. Sa Gherontie episcopul Constanței și înconjurat de un numeros sobor de preoți. Corul „Astra" din Sf. Gheorghe dă răspunsurile, dirijat de dl Budescu.

Biserica Sf. Dumitru din Bicsad, ridicată pe cheltuiala dlui inginer D. Bogdan, a fost construită după planul dlui Traian Popescu, frescele fiind opera pictorului Costin Petrescu, autorul marei fresce dela Ateneul Român.

După sfințirea bisericii, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a ținut o predică despre însemnătatea și înrâurirea Evangheliei, arătând că în timp ce într'o parte a Europei popoarele se încaeră între ele și oamenii se ucid unii pe alții, noi românii, zidim și sfințim biserici.

«*Inainte cu 18 ani* — spune I. P. S. Sa — *când am venit pentru întâia dată în această parohie, am găsit numai 200 suflete, iar acum văd că sunteți aproape 1500. Biserica veche clădită acum 150 de ani și aceasta sfântă biserică poartă pecetea suferințelor și a înoirii prin care ați trecut, voi, fiii noștri sufletești*

Am venit aici să mulțumim lui Dumnezeu de tot ceea ce a făcut pentru Neamul Românesc. Trebue să privim cu încredere viitorul Neamului nostru care va ști să iasă învingător din toate încercările.

Prin jertfa distinsului fiu al bisericii noastre ing. D. Bogdan, avem această biserică.

Subliniind gestul creștinesc al ctitorului, I. P. S. Sa adaugă: «In jurul acestei frumoase biserici se vor aduna credincioșii din aceste locuri pentru a sluji credinței și Regelui. In biserică găsim izvor de întărire pentru neamul nostru; mai cu seamă într'o regiune ca aceasta.

Operele spirituale se făuresc cu jertfă și cu muncă ordonată. Această ctitorie ar trebui să însemne pentru toți o pildă luminoasă, căci în viață se ajunge la o mulțumire sufletească și la izbândă în toate acțiunile cu ajutorul lui Dumnezeu și al Evangheliei.»

P. S. Sa Gherontie episcopul Constanței mulțumește pentru invitația ce i s'a adresat și pentru încrederea pe care i-a arătat-o I. P. S. Sa Nicolae.

„Dela Marea lui Mircea cel Bătrân și până la Codrii Bicsadului — spune P. S. Sa — găsim leagănul românismului. Pământul acesta poartă în el dovada vie a afirmării și a credinței neamului nostru. In vremuri grele ca acestea să ne întărim sufletește prin biserică, reazăm sigur al neamului nostru de totdeauna".

Dl prof. Gh. Alexianu rezident regal al ținutului Bucegi, aduce cuvinte de mulțumire și de laudă pentru aceia care au prilejuit înălțătoarea manifestare creștinească și românească din Bicșadul Oltului. Asemenea fapte au menirea să întărească coeziunea neamului și să ridice sufletele. Biserica aceasta constitue deopotrivă o mândrie pentru românii din aceste locuri și o dovadă de ceeace se poate face acolo unde este bunăvoință și spirit de sacrificiu.

Dl inginer Dimitrie M. Bogdan, ctitorul bisericii, într'o frumoasă cuvântare, arată că în anul 1916 luptând alături de națiа întreagă pentru marele nostru ideal a căzut rănit și în drum spre spital, l-au văzut părinții dsale, care plângeau de bucurie că feciorul lor strădueste în rândul celor mulți pentru înfăptuirea României Mari.

„Tata avea 78 ani — povestește dl inginer Bogdan și priveghind la căpătâiul meu, mă încuraja spunându-mi că și alții au luptat în decursul vremurilor pentru moșia strămoșească. Imi spunea, răposatul meu părinte, în simplicitatea sa așa de impresionantă, că acest pământ, orice s'ar întâmpla, nu poate fi decât al românilor și oricâte valuri se vor revărsa peste el, din brazda lui se vor naște numai români cu piepturile oțelite, gata să înfrunte orice furtuni.

Emoționat, mângâindu-mi fruntea inundată de sudoarea provocată de rănile de pe mine, mult regretatul meu părinte mi-a spus să nu fiu trist pentrucă în curând mă voi face sănătos ca să pot da Cezarului ce este al Cezarului și să înalț întru Slavă lui Dumnezeu un lăcaș de închinare cu ajutorul căruia creștinii să-și găsească leacul cel mai bun pentru vindecarea sufletelor lor bolnave.

Din acel moment, purtând în suflet ca pe un talisman vorbele sfinte ale iubitului meu tată, m'am hotărât să fac sacrificii și să mă abțin dela orice plăceri pentruca, prin muncă metodică ca și prin corectitudine să pot clădi o casă de rugă în ajutorul celor suferinzi.

Cu ajutorul lui Dumnezeu, am izbutit să dau țării o industrie care este pusă la slujba românilor aici în jd. Treiscaune, un monument al eroilor în comuna Viziru, jud. Brăila și acest sfânt lăcaș.

Din truda mea de toate zilele, a soției și a copiilor noștri, am dat dar lui Dumnezeu, Regelui țării și credincioșilor, din toată dragostea noastră, această biserică. Vă rugăm, Inălțate Părinte, a o primi și dispune de ea cum veți crede. Să dea Dumnezeu să ne trăiți mulți ani pentru a ne păstori așa cum numai Inalt Prea Sfinția Voastră știe.

M. Sale Regelui, ne rugăm către Cel de sus să-I dea sănătate, să trăiască mulți ani pentru binele țării și să se știe de toată lumea că noi soldații Lui credincioși oricând știm să ne jertfim pentru fericirea țării, iar dvoastră iubiți creștini vă rog să primiți din partea noastră toată dragostea creștinească și frățească.

Să trăiți".

La ora 14 a avut loc o agapă creștinească în sala festivă și încăpătoare a școalei primare de stat. In curtea școlii creștinii s'au ospătat creștinește, fiind orânduite numeroase mese pentru drept credincioșii din comună.

I. P. S. Sa Nicolae mitropolitul Ardealului a rostit o cuvântare, spunând între altele:

«*Nu pot interpreta serbarea noastră de astăzi decât ca o strălucită biruință a credinței noastre strămoșești și a vieții noastre românești. Din fire suntem blajini. N'am râvnit niciodată la ceeace aparține altuia. Impreună cu toți aceia care locuesc pe aceste meleaguri am trăit în bună pace, și nimeni nu se poate plânge, din alte culte și de altă limbă, de un singur act de agresiune din partea noastră.*

Ași dorì să poată și ceilalți să aibă totdeauna conștiința liniștită pe care o avem noi.

Noi n'am făcut altceva decât să reclamăm ceeace era al nostru.

Cu dragă inimă iau parte, împreună cu frații întru credință la biruința de azi.

In mijlocul unor împrejurări atât de critice ca cele de acum, poporul trebue să se întoarcă la credința străveche care l-a ajutat întotdeauna.

Noi suntem un popor căruia îi aparține viitorul. Dacă 2000 de ani ne-am păstrat pe acest pământ, ori cât de grele ar fi timpurile, vom ști să ne menținem pe locurile și pe drepturile noastre. Să ne oțelim energiile pentru a ne apăra poziția noastră pe acest pământ!

Noi nu suntem un popor nici de disperați, nici de lași. Prin câte am trecut și totuși am ieșit biruitori. Să avem încredere în destinul neamului nostru pe care nimic pe lume nu va putea să-l întunece.

Increderea noastră sporește cu atât mai mult cu cât sântem conduși de un Rege mare, înțelept și prevăzător și care se identifică permanent cu aspirațiile și soarta neamului nostru.

Rugăm pe Regele nostru să aibă încrederea în noi, în spiritul nostru de jertfă. Să închinăm pentru M. Sa Regele, chezășia viitorului strălucit al nostru».

Toată asistența, în picioare, aclamă îndelung. Se cântă „Trăiască Regele!"

După cuvântările protoereului Aurel Nistor și a dlui G. Lungulescu, dl Stancu Brădișteanu, secretar general al ministerului cultelor și artelor, aduce din partea dlui ministru Stefan Ciobanu, mulțumiri și îndemnuri pentru asemenea fapte creștinești.

Incheind seria cuvântărilor, dl prof. Gh. Alexianu rezident regal, subliniază în cuvinte calde însemnătatea actului săvârșit la Bicsad, spunând între altele:

„In calitate de rezident regal al ținutului care se întinde dela izvoarele Oltului și până la Dunăre, țin să exprim satisfacția românească de a vedea cum se manifestă geniul creator al neamului nostru. Bucuria pentru noi este întreagă, căci dragostea de grai și de viață românească și de credință strămoșească se face din zi în zi mai simțită în aceste locuri".

Lăudând activitatea neobosită și spiritul generos al ctitorului, ing. Bogdan, dsa își exprimă convingerea că asemenea fapte nu pot rămânea fără ecou și fără rod.

Inchee elogiind opera creștinească a mitropolitului Nicolae și închinând pentru sănătatea I. P. S. Sale.

S'a expediat M. Sale Regelui o telegramă cu următorul cuprins:

«*Majestate, de aici, din fundul județului Treiscaune, din vrednica comună Bicsadul Oltului, ai cărei creștini trăesc astăzi momente înălțătoare cu ocazia târnosirii monumentalei biserici ridicată pe cheltuiala drept credinciosului inginer D. Bogdan, Vă trimitem în numele lor asigurarea celui mai profund devotament și legământul că, în frunte cu Regele nostru, vom ști să păstrăm totdeauna cu orice sacrificii strălucirea Crucii.*

Să trăiți Majestate întru mulți ani!»

Mitropolit **Nicolae Bălan,**
Ctitor ing. **D. Bogdan.**

Absolvenții *Academiei teologice «Andreiane» seria 1930 sunt rugați a fi toți prezenți în Sibiu a doua zi de Rusalii când vor avea întâlnirea la 10 ani dela absolvire. — Pr. I. Badiu; I. Boiu.*

Aviz

Cântăreț bisericesc excelent bariton, a avut bursă la conservatorul de muzică, canto, fost dirijor al unei mari catedrale din țară, caut post de cântăreț și dirijor de cor.

Adresa: Vladimir Ciobanu, cântăreț și dirijorul corului bisericesc din comuna Râșnov, județul Brașov. *(40) 1–2*

Nr. 1309/940

Concurs

Pentru întregirea posturilor de:

a) **preot misionar** și

b) **preot eclesiarh** dela biserica catedrală din Sibiu se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție a lui în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt retribuțiunile prevăzute în bugetul Onor. minister al cultelor pe anul financiar 1940/41, și anume: pentru cel de sub *a)* Lei 4400, adecă salarul unui preot licențiat fără gradații, și pentru cel de sub *b)* Lei 4900, adecă salarul unui preot licențiat cu I gradație.

Dela concurenți se cere să aibă calificațiunea preoțească prescrisă pentru parohiile de clasa întâia.

Cererile de concurs se vor trimite Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu.

Preoții în funcțiune vor anexa la cerere «*curriculum vitae*» vizat de oficiul protopopesc, alți candidați vor anexa documentele prescrise la art. 32 din Regulamentul pentru parohii.

Candidații fără familie vor fi preferiți.

Sibiu, din ședința secției bisericești a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 23 Mai 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Ad. Nr. 118/940 (37) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de prim cântăreț, al bisericii ortodoxe române din parohia centrală Ilia, se deschide concurs pe termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat. Iar dacă s'ar întâmpla ca statul să nu bugeteze acest post, cântărețul va primi salarul corespunzător dela parohie.

2. 4 jugăre eclejie cantorală, pământ arabil în șesul Murășului.

3. 2/10 parte din toate venitele stolare.

4. Dela cântăreț se cere ca să conducă corul și să împlinească sarcina de bibliotecar și administrator al Casei culturale, pentru care serviciu va primi locuință în edificiul Casei culturale cu grădină de circa $^1/_2$ jugăr și încă 2 jugăre de pământ arabil.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs, cu actele de calificație, oficiului protopopesc ortodox român din Ilia, și cu prealabila încuviințare se vor prezenta la biserică pentru a-și arăta aptitudinile de cântăreți.

Ilia, la 18 Mai 1940.

Oficiul parohial ortodox român Ilia:
Iuliu Josan
protopop

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 16 Iunie 1940 — Nr. 25—26

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Douăzeci de ani de Arhipăstorire

Se împlinesc azi, în marea sărbătoare a Pogorârii Duhului Sfânt, douăzeci de ani, de când cârma vieții sufletești a poporului român din Ardeal e purtată cu înțelepciune unanim admirată și cu o impunătoare bărbăție de Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae.

Sufletele tuturor Românilor ortodocși din Arhiepiscopie și din Mitropolia Ardealului sunt copleșite de o bucurie sărbătorească și de o negrăită recunoștință față de Arhipăstorul și Părintele lor, când privind înapoi văd marele progres spiritual realizat în acest timp și își amintesc de atâtea mari izbânzi și cinstiri pe cari Biserica le-a repurtat grație marelui lor Mitropolit.

Nu fără o voie mai înaltă s'a nimerit ca instalarea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae și deci și aniversarea acestei instalări să se producă în sărbătoarea care comemorează revărsarea darurilor Duhului Sfânt peste apostoli și peste primii oameni transformați în Biserică a lui Dumnezeu. Ziua aceasta începătoare de viață nouă de sus, de epocă nouă, ziua aceasta în care s'a pornit marele vânt de înoire a lumii și care e nu numai plină de o lumină deosebită, ci și de-o mișcare, de-o înfiorare, de-o cutremurare a renașterii tuturor, s'a potrivit să fie în anul Domnului 1920 și o zi începătoare de viață nouă pentru sufletul românesc din Mitropolia Ardealului.

Nu vrem să scădem cu nimic măreția timpurilor dinainte de începerea arhipăstoririi I. P. S. Sale. Ele ne impun, chiar sub raport religios, prin tenacitatea și deci prin adâncimea de convingere cu care era legat poporul nostru de credința lui strămoșească, de adevărul genuin al ortodoxiei păstrat în comuniune cu Patriarhii Răsăritului. Era în credința lor o grandoare care se arăta și în temeiurile ei limpezi dar profunde, precum și în seriozitatea și armonia vieții practice înălțată pe adâncimile ei.

Dar nu e mai puțin adevărat că întrarea poporului nostru în èra de viață ce se deschidea cu sfârșitul războiului și cu unirea politică a tuturor românilor, a adus o clătinare profundă a cadrelor lui de viață anterioară, o lărgire de orizonturi, o mutare pe un plan spiritual expus unor complexe încrucișări de vânturi ideologice. Incepea o epocă nouă în viața poporului nostru. Și ca de obiceiu în astfel de momente de răscruce, toate coordonatele vieții naționale de până atunci erau aduse sub un semn de întrebare, înaintea unei conștiințe pătrunsă de noui timpuri în fața căreia aveau să-și probeze viabilitatea în noile condiții de viață și să-și pună pasul de acord cu noul ritm de viață.

Atâtea preocupări cari nu aveau decât un rol modest în viața poporului nostru dinainte de 1918, căpătară o mare amploare, solicitând atențiunea și sufletul poporului într'o măsură vecină cu exclusivitatea. Statul cu tot vastul lui registru de probleme politice, economice, culturale, începea să capteze până la copleșire interesul poporului. Ridicați pe podișul unei vieți istorice, întrați în curentul mondial de idei, de influințe, o mulțime de doctrine filosofice și religioase și-au făcut apariția bătându-și toba reclamei, angajând cu arme ce luceau de prestigiul Apusului o luptă pe viață și pe moarte cu temeiurile spiritualității românești, masive dar lipsite de sprinteneala mișcărilor și de-o armură potrivită cu nouii adversari.

Inalt Prea Sfinția Sa NICOLAE, Mitropolitul Ardealului

Închinare Arhipăstorului nostru

In fața noilor preocupări de viață națională ce se înălțau ca munții amenințând să ascundă orizontul și putința de respirație pentru laturea religioasă, trebuia să se înalțe și aceasta la nivelul lor, pentru a salva armonia sufletului românesc, pentru a vărsa lumina spiritualului peste amplificatele preocupări politice și economice ale unui neam ajuns la libertate. Iar pentru frângerea elanului ofensiv al concepțiilor străine și disolvante, trebuia să se învioreze duhul de luptă, de propagandă, de cucerire și să se făurească armatura necesară a credinței strămoșești.

Trebuia cu un cuvânt ca preocuparea religioasă a sufletului românesc să fie amplificată cel puțin la măsura în care s'au amplificat celelalte preocupări, să fie înviorată, să se pună ca o problemă deosebită și importantă, să fie scoasă din starea de indinstincție în care trăise până atunci la un loc cu tot complexul, dealtfel destul de simplu, de neproblematic al vieții naționale.

Providența dumnezeească a dat neamului nostru în laturea bisericească a vieții sale, la acest început de epocă nouă ce ne impunea și o caldă accentuare a elementului religios, pe omul cel mai potrivit, pe singurul care era în măsură să răspundă acestui imperativ. Acest om este I. P. S. Mitropolit Nicolae, omul nou al unei epoci românești noua.

Dacă privim strădania de două decade a I. P. S. Sale în slujba Bisericii cu intenția de-a găsi firul roșu care o străbate, nervul care o însuflețește, nu ne este greu să constatăm că el constă în voința de-a ridica cât mai la suprafață problema înoirii sufletești prin religie, de-a înviora cât mai mult marea forță a religiei în slujba căreia se găsește Biserica și preoțimea. I. P. S. Sa a venit cu programul de-a desfășura uriașele latențe ce se găsesc în Biserica strămoșească și în Evanghelia lui Hristos, de-a pune în lumină vie pe Iisus Hristos în fața oamenilor, de-a trezi și dilata dorul de viață în comuniune cu Dumnezeu ce se găsește, strâmtorat, în sufletul fiecărui om.

I. P. S. Sa a descoperit societății românești contimporane dimensiuni noui ale religiei, valențe de mângâiere, de lămurire a rostului în viață, de înălțare a personalității și a neamului; a dat religiei și Bisericii un prestigiu nou, o justificare suprasuficientă unor generații cari ispitite de noutățile și de larma vremii, erau pe cale de-a pierde total înțelegerea pentru creștinism.

I. P. S. Sa a scos lucrarea Bisericii și a religiei din forma potrivită cu o epocă trecută, pentru a o transpune în forma cerută de epoca actuală.

Fără a părăsi nimic din tezaurul sfânt al Revelației și al Tradiției, din mijloacele harice de mântuire, Biserica și-a adaptat lucrul la ritmul nou, și-a înzestrat arsenalul cu armele moderne, s'a apropiat de psihologia, de preocupările și de cunoștințele omului contimporan, a dat vioiciune, sprinteneală, avânt, căldură, bogăție de metode activității sale. Certitudinile vechi confruntându-se cu fanatismele moderne s'au înflăcărat d n adânc și și-au câștigat dintr'o mai atentă privire în temeiurile proprii noui evidențe, noui avânturi. Inoirea și dinamizarea lucrării a crescut în cea mai mare parte din adâncurile proprii, dar prilejuite de noile situații.

Ca un general care înflăcărează necontenit pe soldații săi la luptă, stând în fruntea lor, așa a fost între preoții Săi în toți acești douăzeci de ani I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae. Veșnic neobosit, neepuizat, continuu cu cuvânt de îmbărbătare pe buze, cu o uimitoare credință în roadele luptei pe care o susține, nedescurajat nici un moment de puțina putere și

de căderile unora sau altora dintre ostaşii Săi, de îndârjita rezistenţă şi chiar de anumite victorii ale adversarului, cei ce au fost aproape de I. P. Sfinţia Sa — şi toţi preoţii au fost de multeori aproape de comandantul lor — poartă în suflet cu uimire impresia unei vitalităţi spirituale cum n'au mai întâlnit.

Neuitând de nici unul din sectoarele frontului, prezent aproape în fiecare moment în toate părţile, I. P. S. Sa a făcut să se reverse asupra tuturor păturilor sociale vibraţia puternică a credinţii religioase. Pentru popor a mânat în lupta de înviorare mişcarea «Oastei Domnului», tineretul l-a chemat în soc. «Sf. Gheorghe», rândurile intelectualilor mireni le-a strâns şi le-a înfiorat de duhul credinţii în cadrul «Frăţiei Ortodoxe Române».

Activitatea preoţimii a primit — în faţa unei societăţi ispitită de alte forme de viaţă decât cele creştine — accentul şi ardoarea misionară. Cuvântul şi scrisul religios, străbătute de focul aprig al apostolatului şi întemeinicite pe o cultură serioasă, s'a luat la luptă biruitoare în toate colţurile pământului românesc cu indiferenţa, cu duhul ateu, cu ideologiile religioase vehiculate de agenturi străine.

Creştinismul nostru ortodox a intrat într'o fază de viguros avânt, de încrezătoare amplificare a puterilor sale ţinute până acum într'o stare nedesvoltată.

Pilda şi chipul I. P. Sf. mitropolit Nicolae sunt steagul, sunt simbolul acestei ortodoxii luptătoare, vibrante şi incandescente.

Cuvântul Său, fluviu larg, majestos, de rezonanţă masivă, ce vrea să cuprindă totul, răpind sufletele în entuziasmul cel mai sfânt, deschide drum triumfător credinţii strămoşeşti, strânge rândurile, înalţă prestigiul Bisericii şi constitue pildă de urmat de către toţi preoţii ei. In acest cuvânt se răsbună toate umilirile trecutului şi prind graiu toate dorurile sfinte după strălucire spirituală, toată încrederea în sine, a creştinătăţii noastre româneşti. Nu se poate să nu simţi, ca român ortodox, oricine ai fi, o mare satisfacţie sufletească după o cuvântare a I. P. S. Sale. Glasul cu adâncimi, inflexiuni, cu masivităţi şi spaţialităţi largi, de bucium, al I. P. S. Sale, este după expresia fericită a dlui profesor Nichifor Crainic însuşi «glasul ortodoxiei noastre», al puterilor uriaşe ale ei.

Câte biruinţe pe seama Bisericii n'a repurtat acest glas?

El este susţinut de prestanţa unei înfăţişări impunătoare şi atrăgătoare în acelaş timp, e o sinteză de putere copleşitoare şi de blândeţe, de voinţă neclintită şi de gândire înaltă, de profunditate şi de limpezime, de seriozitate şi de seninătate. E o concretizare de elită a spiritului românesc care a înfruntat vremurile prin forţă ce n'a decăzut în uşurătate. Un echilibru perfect pus în slujba unei conştiinţe deplin identificate cu creştinismul, arzând ascuns şi continuu de dorul de-a face cât mai mult pentru credinţa şi neamul propriu, o putere uriaşă dar nuanţată, o minte limpede dar complexă şi o voinţă neobosită acitvând neîncetat pentru înstăpânirea lui Hristos în inimile româneşti.

Aceasta este în linii simple opera şi omul către cari se îndreaptă azi toată iubirea, recunoştinţa şi admiraţia poporului ortodox din Ardeal şi chiar din România întreagă.

Fără acest om nu ne-am putea bucura de această operă şi ne e teamă să ne gândim unde am fi azi. Aşa însă putem privi cu linişte viitorul activităţii Bisericii noastre. Ea e îndrumată pe calea cea bună.

Mulţumim lui Dumnezeu din adâncul sufletelor noastre că ni L-a dăruit pe I. P. S. Sa tocmai la momentul necesar şi-L rugăm să ni-L ţină încă mulţi ani, în deplină sănătate, ca să continue şi consolideze marea operă înfăptuită până acum, spre lauda lui Dumnezeu şi spre întărirea şi mântuirea neamului.

D. STĂNILOAE

Doi uriaşi, ce se întregesc...

Mândra „Floarea Soarelui“ ce sta cu faţa spre Apus, — întoarsă de mâna lui Dumnezeu — spre Răsărit...

— La fel luminând depărtările atunci — şi acum...

Văzut-ai odată o „Floarea Soarelui“ răsărită, ca înfiptă de mâna lui Dumnezeu, în mijlocul unui lan de grâu, privind mândră peste lan, parc'ar fi ocrotitoarea lanului din jurul ei, iar celelalte flori şi floricele, albastre, galbene, roşii, o privesc sfiite, simţindu-se mititele şi neînsemnate pe lângă ea?

Grăitoare e ţinuta acestei voinice flori: Ea nu caută spre pământ, nu se apleacă spre el, ci îşi ţine faţa întoarsă mereu spre luminătorul lumii, care-i zâmbeşte de sus şi-i dăruieşte un mănunchi din razele sale, ca să-i fie spor de viaţă, de desvoltare, de sănătate... Spre soare îşi înalţă ochii săi, spre el se întoarce mereu peste zi cu faţa sa, — privind par'că peste el şi mai sus, la Cer, la Celce îi dăruieşte şi soarelui puterile sale împărţitoare de viaţă, spre a le revărsa asupra lumii...

De această senină icoană de câmp, îmi aduc plăcut aminte, când mă gândesc la trecutul nu prea demult, ca şi la prezentul bisericii noastre ortodoxe române din Transilvania, Bănat, Crişana.

Intins era bogatul lan de credincioşi ai acestei biserici, peste şesurile, văile, colinele, pe munţii şi printre munţii dragului său pământ, — şi valurile lui se mişcau mereu în unde, suflate cât de un vânt căldicel, cât de crivăţ, mai mult de crivăţ decât de vânt dulce, — când deodată, ca peste noapte, sădi Dumnezeu în mijlocul lui o mândră *floarea soarelui*, care să atragă luarea aminte a zărilor şi a depărtărilor, asupra acestui lan iubit şi iubitor de Dumnezeu... Venise în mijlocul lui Arhiereul Andrei, sol al îndurării Clerului pentru îndelung-răbdătorul popor românesc.

Şi par'că vedem în jurul lui mulţimea de credincioşi înaintaşi ai noştri, modeşti în toate ale lor, sfiiţi, par'că înfrânţi de grelele veacuri ce au trecut peste ei, şi printre ei puţinii cărturari ai zilelor lor, prea modeşti şi aceştia, abia zăriţi din mulţime, — ca în lan albăstrelele flori de grâu, galbenele sânziene, şi ici-colea roşii maci... Toţi privesc la trimisul Domnului, ivit între ei în plină putere de viaţă, cu fruntea lată şi înaltă, având par'că scrisă pe ea înţelepciunea de sub ea... Se înseninară mulţimile şi nădejdi-nădejdi începură a simţi în inimile lor...

Şi credinţa lor nu fu zadarnică. In curând aşteptările lor încep a se împlini fericit: Tânărul dar înţeleptul Păstor, privind în jur de sine, văzu atâtea lipsuri, încât nu ştia de unde să înceapă la lecuirea lor... Dar pe toate le-a împlinit, lăsând în urma lui Biserica înălţată şi poporul român întărit.

Era acest providenţial Arhiereu un uriaş, o minunată Floarea-Soarelui, de Dumnezeu sădită şi de mâna Lui întărită aci în lanul de Români din Transilvania, Bănat, Crişana, — Floarea Soarelui care sta cu faţa întâi spre Dumnezeu, apoi spre „Izvorul Puterii“ lumeşti a acelor zile, care pentru noi era împărătească cetate Viena. Cu înţeleapta lui păşire, bărbat luminat şi încărcat de ştiinţă, Şaguna a impus acelui izvor al puterii, şi aproape tot ce a dorit, a dobândit!

*

O vremelnică schimbare de împrejurări aduse cu sine, că „izvorul puterii“ acesteia lumeşti, să se strămute pentru noi Românii din Ardeal, la un loc mai prejos decât cel de pân' aci: dela domneasca Viena, la trufaşa şi puţin delicata Budapesta... Cei cari îi urmară marelui Şaguna în scaunul Arhieresc dela Sibiu, ajunseră a fi Flori-ale-Soarelui mai scăzute, de mai puţină strălucire, oarecum încovoiate de vrăşmăşia zilelor lor...

*

Aduse însă Dumnezeu vremea „izbăvirii“.

Şi cu aceste vremi însorite pe cari ajunserăm a le trăi noi Românii ardeleni, Floarea-Soarelui dela Sibiu se ridică din nou mândră, dreaptă, plină de o nouă viaţă, trimiţând ca un cântec al unui vis de fericire peste largul şi împuternicitul lan al credincioşilor ortodocşi, — vestind aşezarea în Tronul lui Şaguna, a tânărului, vigurosului şi la fel învăţatului Mitropolit Dr. Nicolae Bălan. — Doar că mâna iubitoare a lui Dumnezeu făcu, ca mândra Floarea-Soarelui din acel scaun să se întoarcă acum cu faţa sa dela Apus spre Răsărit. Dela Viena se întorsese vremelnic spre Pesta, având acum să se oprească pentru totdeauna, fericită, cu faţa plină şi senină — spre Bucureşti...

Noul Arhiereu îşi începe lucrarea de înălţare a stărilor de tot felul în sf. biserică. Pe piloţii, bine aşezaţi de Şaguna, se urmează clădirea mai spre înălţimi şi a zidurilor, şi a sufletelor:

Pentru *ridicarea nivelului de pregătire a clerului:* Seminarul teologic de 3 ani (în care se putea intra şi numai cu 6 clase de liceu), se înalţă la gradul de Academie Teologică de 4 ani, în care se mai poate intra numai cu bacalaureat;

preoţimei se dă prilej de *bună sporire a cunoştinţelor sale* prin Conferinţe preoţeşti, de cel puţin 2 ori pe an, în cadrul „Asociaţiei Clerului“, ca şi prin întrunirile lor în „Cercurile pastorale“;

deosebită purtare de grija se are *de tineret*, prin Societatea „Sfântul Gheorghe“;

larg prilej de cuvioasă activitate oferă *Femeilor* credincioase prin lucrarea în Reuniunile de femei, cu multiple scopuri frumoase, materiale şi spirituale;

de-a lăsat Şaguna după sine impozant număr de cărţi, de cele ce s'au cerut mai vârtos în acele vremi: cărţi bisericeşti, — Mitropolitul Nicolae, zidind mai departe pe temelia mai preţioasă ca ori ce comoară: pune în lucrare Tipografia lui Şaguna, pentru a da la lumină una după alta *cărţi de zidire sufletească pentru preoţime, ca şi pentru credincioşi.* Inainte de venirea I. P. Sfinţitului Nicolae în fruntea bisericii noastre, parohiile noastre erau cu totul lipsite de biblioteci proprii, aveam doar un număr modest de biblioteci şcolare. Azi toate parohiile sunt înzestrate cu *Biblioteci parohiale*, bogate în cărţi de ştiinţă teologică pentru folosul preoţimei, dar şi de cele pentru tot poporul, însă cu cuprins distractiv moral, foarte ales şi preţios pentru toţi.

Pentru a înviora şi la noi viaţa călugărească, ce se cere reînviată, a desgropat din cenuşa ei istorica *Mănăstire brâncovenească dela Sâmbăta*, care e în acelaş timp şi o reparare a unei păcătoşenii a trecutului, — şi i-a obţinut dela înţelegătoarea stăpânire, înzestrarea cu o preţioasă pădure. — Mai e pe cale a înfiinţa o *Mănăstire de Maice*, pentru îngrijirea devotată a bolnavilor noştri, prin persoane credincioase nouă.

Operă de seamă e *Capela* însufleţitoare de multă evlavie, fericit aşezată între Reşedinţa mitropolitană şi Academia Teologică stând pururea deschisă la dispoziţia studenţilor teologi, pentru a se retrage întrânsa în orice vreme, la rugăciune şi meditaţiune.

Convins susţinător al organizării bisericii după Statutul şagunian, are mare merit în faptul, că în legea de organizare a bisericii, adusă în anii după război, pentru toată ţara, — au fost introduse, şi astfel extinse peste întreaga ţară, cele mai multe din principiile fundamentale ale Statutului Organic şagunian, — la aceasta conlucrând cu succes cu fostul Patriarh Miron şi cu fostul Ministru O. Goga, pentru Mitropolia Ardealului reuşind a menţinea acel Statut aproape în întregime.

Iar ca pe o piatră nestemată în cununa realizărilor I. P. Sfinţitului Nicolae, nu se poate să nu amintim *admirabila zidire a Şcoalei Normale*, o minune fără pereche între edificiile de acest fel în toată ţara, despre care oaspeţi cunoscători germani au mărturisit, că aşa ceva nici ei nu au.

Cade-se a mai pomeni cu laudă marele fapt, că, ajutat de câţiva bărbaţi fruntaşi ardeleni, I. P. Sfinţia Sa a ajuns a vedea trecută în proprietatea Arhiepiscopiei de Sibiu, şi *cea mai importantă parte din averea fostei Universităţi Săseşti*, prin care s'a dat o fericită satisfacţie acestei arhiepiscopii ortodoxe ardelene, pentru nedreptatea ce i s'a făcut veacuri întregi în trecut, şi s'a îmbunătăţit foarte simţitor situaţia materială a Arhiepiscopiei...

*

Din cele de mai sus vedem, că, paralel cu grijile de nevoile sufleteşti ale păstoriţilor săi, luminatul conducător bisericesc poartă grijă şi de haina din afară, de înfăţişarea pe pământ a bisericii, în mijlocul celorlalte neamuri şi credinţe, şi că în această îndreptăţită năzuinţă a sa a găsit şi găseşte şi necesara primire înţelegătoare la „Isvorul puterii“ pământeşti spre care stă azi întoarsă cu faţa sa Floarea Soarelui, mai norocoasă decât înaintaşele vremilor apusene...

*

Iată pentru ce îl văd şi-l mărturisesc pe Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae, ca pe un fericit întregitor a lui Şaguna, şi iată pentru ce am pus în capul acestor asemănări cuvintele:

„Doi uriaşi ce se întregesc“.

Dee-i Dumnezeu încă mulţi ani în depline puteri!

Protoiereu **Ioan Moţa**

Ştire personală. I. P. S. nostru mitropolit *Nicolae* a plecat Luni, 10 Iunie a. c. la Bucureşti, pentru a participa la lucrările Sf. Sinod şi ale Congresului naţional-bisericesc; Joi, 13 Iunie a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă.

Alegerea Episcopilor de Huşi şi Timişoara şi a Mitropolitului Bucovinei. In săptămâna din preajma praznicului Pogorârii Duhului Sfânt, cele două eparhii văduvite ale Huşilor şi Bucovinei, precum şi nou înfiinţata episcopie a Timişorii şi-au dobândit arhipăstorii lor fireşti.

Marţi 11 Iunie a. c. s'a întrunit în capitală colegiul electoral pentru alegerea Episcopului Huşilor. Alegerea a fost prezidată de I. P. Sf. Mitropolit *Irineu* al Moldovei şi Sucevei. In baza voturilor întrunite, a fost proclamat ales venerabilul Episcop al Argeşului P. Sf. Sa *Grigorie Leu.*

Miercuri 12 Iunie a. c., s'a făcut alegerea Episcopului Timişorii. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, preşedintele colegiului electoral, a rostit o scurtă cuvântare în care a subliniat misiunea nouei episcopii, a cărei înfiinţare o ceruse încă nemuritorul Mitropolit Andreiu Şaguna şi a exprimat urarea de-a vedea în scaunul ei pe cel dorit de întregul cler şi popor. S'a procedat apoi la votare. După despuierea scrutinului, a fost proclamat ales de episcop al Timişorii P. Sf. Sa Dr. *Vasile Lăzărescu*, episcopul Caransebeşului.

Joi 13 Iunie a. c., sub preşedinţia I. P. Sf. Mitropolit *Irineu* al Moldovei şi Sucevei, s'a făcut alegerea Mitropolitului Bucovinei. P. S. Sa *Tit Simedrea*, Episcopul Hotinului, a fost proclamat ales Arhiepiscop al Cernăuţilor şi Mitropolit al Bucovinei.

Personalitatea şi activitatea noilor aleşi sunt cunoscute din ostenelile ce le au desfăşurat în fruntea eparhiilor de Argeş, Caransebeş şi Hotin.

Dumnezeu să le ajute să-şi poată face slujba deplin.

In urma rezultatului acestor alegeri, rămân vacante alte trei scaune episcopeşti: Argeş, Caransebeş şi Hotin, a căror complectare ar fi de dorit să se facă în cel mai scurt timp posibil.

Alţi miniştri. *Dl ing.* **Ion Gigurtu,** *ministrul lucrărilor publice şi comunicaţiilor, este numit, prin decret regal, ministru al departamentului afacerilor străine. Dl ing. inspector general* **Ion Macovei,** *director al Casei autonome c. f. r., e numit ministru al lucrărilor publice şi comunicaţiilor. Dl Grigorie Gafencu, fostul ministru al afacerilor străine, va primi o importantă misiune în străinătate. Cercurile autorizate spun, că schimbarea produsă la ministerul de externe n'are nici o semnificaţie de natură politică.*

Drept îndreptând cuvântul adevărului

Cine s'ar lăsa ispitit de dorința de a-și face o idee clară despre activitatea predicatorială a bisericii ortodoxe ardelene din ultimii douăzeci de ani, va trebui să înceapă ceva mai dedeparte, ducându-se cu mintea binișor înainte de războiul mondial, și să caute a cunoaște lucruri cari nu s'au prea scris, ci se găsesc ascunse doar prin ungherele memoriei unor contimporani. Numai așa vor putea băga de seamă, că în vremea noastră s'a schimbat ceva și în acest domeniu.

Sibiul cunoaște pentru o vreme cuvântul dulce, liric, al asesorului Zaharie Boiu. Un interval lung, apoi „Semințele din agrul lui Cristos" nu mai are cine le arunca spre rodire. Tânjind activitatea predicatorială la centru, în provincie încetează cu totul. Amvonul ajunge pecetluit, (cum spune țăranul dintre Secașe despre cuptorul său, neavând ce coace în el.) Se despecetluiește numai la Crăciun și la Paști pentru cetirea pastoralelor vlădicești. Rar dacă mai găseai câte un preot să rostească și alte predici, afară de cele dela înmormântări, pe cari i le pretindea o veche tradiție ardeleană. Dacă totuși cuvânta, fondul se broda pe un naționalism treaz, dar care avea prea puțin de a face cu cerul, cu religia.

Cuvântul Domnului ajunsese scump de tot în zilele acelea.

„Pecând dormeam noi, omul viclean strecurase neghină în semănătură". Statul unguresc vrea să ne desbine cu orice preț. Neputând politicește, încearcă în cele religioase. Strecoară printre Românii dela granița de Vest diverse secte. Ortodoxia ardeleană e din nou tulburată. Faptul a început să miște pe unii preoți mai simțitori. Se deșteptase foamea și setea poporului după cuvântul Domnului, cum spune prorocul, și interesul lui crescând, trebuia alimentat. Așa începe a se auzi sporadic, rar, și cuvânt de apărare a ortodoxiei, a „legii românești".

Prin părțile Sibiului nu era încă vorba de cuibăriri sectare între Români. Cu toate acestea, aici se arată zorile unei reînvieri și reînoiri a predicii noastre. Cazaniile vechi, mormăite fără înțeles din strană, nu mai aveau nici un efect, predica naționalistă mai mergea încă, dar parcă se căuta altceva; predica bătrânească cu moralizare acră sau chiar cu sfaturi economice și gospodărești nu-și mai afla locul în biserică, pe amvon. Se simția nevoia unei altfel de propoveduiri. Și într'adevăr printre ele începe a se strecura, timid la început, apoi tot mai îndrăsneț, predica cu miros de tămâie și cu aromă de smirnă, care te smulge de pe pământ și te ridică până la culmea de unde prinde a se zări strălucirea luminei în veci neapuse, pe care părea că o pierduse pământul. Il văd și acum pe tinărul profesor dela Institutul Teologic Andreian, Dr. Nicolae Bălan, cum îmbrăcat în stihar, — nu era încă preoțit —, urca amvonul catedralei metropolitane din Sibiu de câteva ori pe an pentru a rosti adevărate predici. *Il văd apoi pe catehetul Dr Ioan Broșu, imitând pe prietenul său pomenit mai sus, dar punând mai presus de claritatea logică și dogmatică a acestuia forma bombastică, poetică și elanul oratoric; predica însă deosebit de viu. Prin felul lor de a cuvânta se desemna un drum nou pentru propoveduirea ardeleană. Noi, „ucenicii" lor, simțeam cum se deschide.*

Isbucnește războiul. Cei de acasă trebuiau întăriți, mângâiați, îmbărbătați și îndemnați mereu să-și puie toată nădejdea în purtarea de grije a lui Dumnezeu. Fără să vrea, activitatea predicatorială a preoțimii se îndrepta spre ogașa ei firească. Vor apărea în acest timp colecții de predici, cari arată limpede trecerea dela predica prea laică în fond, și formă chiar, spre predica religioasă, fără a putea fi însă ceeace pretindea. Vor apărea altele religioase, dar traduse sau localizate. Vor încerca apoi alții să dea predici scurte religioase, originale. Predomina religiosul. Activitatea predicatorială, sfioasă la început, a tinărului profesor Dr. Nicolae Bălan creia pe încetul un curent nou.

Războiul terminat, naționalismul devine trambulina unor categorii sociale, cari mai înainte găseau că „nu e tocmai prudent să te expui" cum o făceau preoții. Propoveduitorului lui idealist de altă dată i se striga acum brutal: „La altar; nu mai avem nevoie de popi". Preoții cu activitatea rezumată în slujbe, plugărie și naționalism sentimental, auzind asemenea vorbe, rămâneau uimiți, decepționați, chiar striviți. Mulți nu se mai puteau afla. Se întorseseră acasă și credincioșii purtați de război, ca de iele, depe un front pe altul, dintr'o țară în alta, ca depe un tărâm pe altul, și cum în acest du-te vino al morții văzuseră multe fațade *ale civilizației, fără a putea înțelege ce se ascunde în dosul lor, pretindeau că ei știu totul și mult mai bine decât popa și decât dascălul. Domnii îl alungau, țăranii îl umileau! Bietul preot adesea se vedea înfrânt. Cei mai tineri însă au tras repede concluzia firească, că trebuie să se întoarcă cât mai neîntârziat la „Agrul lui Hristos" pentru a-l desțeleni, pentru a-l prelucra și a arunca semințele Lui. Dar pentru aceasta, în așa vremuri, se cerea un animator cu autoritate, unul care să stăruie și să îndrume constant activitatea lor „în direcția nouă". Și omul s'a găsit. Era nou alesul arhiepiscop și mitropolit, fostul profesor Dr. Nicolae Bălan.*

Dela începutul activității sale arhierești și-a propus să „despecetluiască", să deslege graiul amvonului și a trecut repede la faptă. In Sibiu trebuia să înceapă imediat activitatea predicatorială neîntreruptă, pentruca studenții, viitorii propoveduitori, să ia pildă, îndemn, entuziasm și să împrumute foc pentru predicarea adevărului dumnezeesc în provincie. Avea nevoie de o serie de preoți capabili și gata pentru asemenea lucru. I-a găsit și i-a adus la Sibiu. Predicând I. P. S. Sa, punându-i mereu la lucru pe aceștia, îndemnându-se și ei singuri, în catedrala din Sibiu începe predica regulată, duminecă de duminecă, și sărbătoare de sărbătoare la sf. liturghie și la vecernii pentru toți credincioșii, cari participau cu miile, apoi predica pentru servitori, servitoare și ucenici în Postul Crăciunului și al Paștilor, și conferințe religioase pentru intelectuali(în sala mică dela Hotelul Bulevard, iarna, odată pe săptămână). Din Sibiu predica e dusă vara la schitul Păltiniș și cu ocazia pelerinajelor și la mânăstirea brâncovenească dela Sâmbăta. Prin „Lumina Satelor" e strecurată pe nesimțite în popor.

Era pe atunci la Sibiu o emulație nobilă, fără precedent, în a propovedui „cu vreme și fără vreme", cât mai bine, cât mai ortodox, cât mai convingător, adevărul Domnului. Sufletul acestei întreceri alese și desinteresate era I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, care știa strecura îndemnul potrivit la vreme potrivită.

Neuitate zile!

Inmulțindu-se și aprofundându-se mereu lucrul nostru la Sibiu, cum era și firesc, a dus la o diviziune a muncii. Deaceea Păstorul a proiectat (și dus la îndeplinire) crearea unui post de predicator al catedralei fără a dispensa și a depărta de amvon pe ceilalți. Greutățile financiare n'au îngăduit păstrarea acestui important și rodnic post, decât vreo 4-5 ani. Dar încetarea postului nu a adus după sine și încetarea predicării. Amvonul a continuat să vorbească regulat până azi.

Frământarea nobilă dela centru trece repede și în provincie. Indemnurile arhierești nu lipsesc. Adună preoții din toată Arhiepiscopia la Cursurile Pastorale pentru a le da sfat și pildă. Se vor trimite tuturor circulare cu îndemn de a predica regulat. Li se vor recomanda colecții de predici. Paralel va susținea din răsputeri activitatea misionară a „Oastei Domnului" și va îndemna spre vie activitate „Frăția Ortodoxă Română" (F. O. R.) pentru reînvierea vechiului apostolat laic ortodox, dispărut în veacurile din urmă.

Prin astfel de măsuri, exemple și îndemnuri, predica s'a generalizat și amvonul a devenit indispensabil. Preoțimea și-a urmat Păstorul în această direcție fără șovăire dela tânăr până la bătrân. Merită să pomenim pe fostul profesor și director al liceului brașovean, pe protopopul Dr. Iosif Blaga, preoțit la vârsta de peste 60 de ani, căruia nu-i pregeta până la ceasul morții să compună și să rostească predici regulat decâteori îi venea rândul la altar.

Preoții, azi mai în vîrstă, de aici din Sibiu, își mai aduc apoi aminte la câte consfătuiri pentru îndrumarea predicei *erau chemați de I. P. S. Sa. In acele consfătuiri*

FOIȘOARA

Din activitatea pastorală a Mitropolitului Nicolae

Profesorul Dr. Nicolae Bălan ajunge Mitropolit al Ardealului

Anul Domnului 1918! Istoria se scria bogat, prin fapte care schimbau fața lumii. Toate încheieturile continentului european trosneau sub presiunea istoriei. Tronuri împărătești se prăbușeau peste noapte și granițe milenare se topeau în văpaia dorului de libertate mai fulgerător decât ceara în flacăra focului. Se prăbușea o lume veche și zorii unei alte lumi străluceau la orizont.

Cu doi ani mai înainte vlădicescul scaun al lui Șaguna fusese ocupat prin prihănire politică de către cineva care nu era expresia vrerii românești. Dar odată cu prăbușirea lumii vechi a coborât în mormânt și acela pe care îl ridicase în scaun vlădicesc însăși forța, întrată acum în plină destrămare. Apusul unei lumi a dus cu sine tot ceeace era al ei... Și zorile înfăptuirii visului nostru milenar au surprins scaunul Mitropoliei ardelene fără titular.

Erau zile pline de lumină pentru suflet. Neamul întreg se scălda în bucuriile celui mai mare praznic înpărătesc pe care l-a putut avea vreodată. Vuiau munții și văile, răsunau codrii și dumbrăvile de cântece și voie bună. Românii desprinși din cătușile alor trei împărății străine întindeau peste munți și șesuri hora mare a unirii, îmbrăcați toți în straie de sărbătoare. Steagul mândriei noastre naționale flutura biruitor peste întreg pământul strămoșesc.

In cetatea lui Mihai a început ospățul unirii și el s'a întins ca un alai superb prin toate cătunele și prin toate ungherele sufletului românesc.

Din mijlocul celui mai mare praznic național, și cu un entuziasm fără precedent, isvorât din cele mai curate simțăminte, sufletul Ardealului ortodox și-a ales vlădică, om după măsura vremurilor, bărbat cu moralitate integră, cu gândire profundă, teolog desăvârșit și român adevărat, gata oricând și în stare totdeauna să plinească toate nădejdile bune ale bisericii lui Iisus Hristos și ale neamului românesc. Profesorul Dr. Nicolae Bălan a fost rânduit de Dumnezeu și ales de oameni în anul Domnului 1920, luna Faur, ziua 2 mitropolit al Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramureșului.

In cursul celor două decenii de slujbă arhierească din înălțimea cărora privim astăzi, ne dăm seama că I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a umplut cu realizări practice cadrele largi pe care le-a creat ca profesor, ba și mai mult: a întrecut în faptă ceea ce plănuise în scris și a făcut I. P. S. Sa mai mult decât a pretins altora să realizeze.

Formarea clerului sub Mitropolitul Nicolae

Ierarhul înțelept, conștient de misiunea ce i s'a încredințat a pornit dintru început și în chipul cel mai sistematic realizarea operei sale pastorale. Nu se putea ca în fruntea unui program bine studiat să nu stea problema formării clerului ca cel dintâi capitol al operei începute. Pentru vremurile de după războiul mondial, cu tot felul de prefaceri interne și externe, cu desvoltarea uriașă a tehnicei moderne, cu apariția unor sisteme noi de gândire și a unor forme de viețuire necunoscute până acum, cu atâtea curente ostile creștinismului, cu ofensiva de fiecare zi a sectarilor, preoțimea trebuia înzestrată neapărat cu armele necesare menținerii pozițiilor moștenite și pregătită pentru lupta de recucerire a sufletelor înstrăinate de credință și biserică. Pentru această pregătire și înarmare Mitropolitul Nicolae a făcut tot ceea ce omenește a fost posibil în împrejurările date.

Indată după ce a fost ales mitropolit, având o convorbire cu un redactor al ziarului „Dacia" între altele a spus: „Mă voiu îngriji statornic de educația clerului în școlile teologice".[1]

„Voi propovădui, drept aceea, cu vreme și fără de vreme evanghelia mântuirii; în spiritul ei voi conduce turma ce-mi este încredințată, cercetându-o cu povețele mele și împlinind lipsurile ei; voiu căuta apropiere între împreună-

[1] Telegr. Rom. Nr. 15, an. 1920.

ni se caracteriza lapidar felul de predicare al fiecărui dintre noi,[1] *ne arăta ce se potrivea şi ce nu se potrivea cu amvonul ortodox în zilele noastre cu oameni nervoşi şi mai nerăbdători, şi ne împărtăşea ce-i spuneau ascultătorii despre unii dintre noi, cari preferând pe uni îi cereau să-i puie mai des la predică. Işi vor mai aminti ce bucurie îi produceam I. P. S. Sale când isbuteam să rostim câte o predică bună, cum ne chema la reşedinţă imediat după sf. liturghie, sau chiar în biserică, pentru a ne lăuda, ori alteori cum ne trimetea vorbă de încurajare prin oamenii apropiaţi.*

In aceste consfătuiri cu toţii şi în aceste convorbiri particulare adeseori ne spunea, că doreşte să aducem pe Hristos în mijlocul credincioşilor şi în viaţa lor de toate zilele, şi că nu-i potrivită o predică cu morală acră, tradiţională sau cu adevăruri răsuflate, şi înfiera predica „fără subiect". In chipul acesta predica nu era lăsată să bată câmpii şi amvonul să devie loc depe care omul să spună orce, numai să nu tacă, ca să pară învăţat! Aşa era ţinută predica la înălţime şi plugul intra mai adânc în brazda adevărului.

Dar activitatea noastră era numai ecoul şi poate chiar copia roadelor darului oratoric cu care Dumnezeu înzestrase în chip deosebit pe marele Ierarh. Cine poate uita minunata predică cu Tinărul cel avut? Proaspătă ca subiect, nouă ca fond şi prelucrare, impecabilă ca dicţiune! Cine nu-şi aduce aminte de predica deosebit de impresionantă cu Zacheu Vameşul sau de cea cu Samarineanca pentru programul creştinesc de urmat? Felul nou cum punea subiectul, minunata aprofundare psihologică, religioasă şi etică, forma atâta de aleasă, şi captivanta dicţiune, când nu era obosit sau suferind, arătau de departe pe oratorul „cu putere multă"! Are un fel personal de a predica, care place totdeauna.

Privind deci începuturile de propoveduitor ale I. P. S. Sale, amintindu-ne apoi cele făcute în cursul alor 20 de ani de păstorire şi felul personal de a cuvânta, putem alege uşor ce se leagă de numele Mitropolitului Nicolae dela Sibiu pe terenul actvităţii predicatoriale. I. P. S. Sa este celce:

1. A readus predica noastră pe drumul ei firesc religios-moral, adâncind-o;

2. A dat graiu statornic amvonului ardelean;

3. A pus pe Mântuitorul în mijlocul activităţii predicatoriale, făcând şi predica să plece dela Hristos şi să ducă la Hristos;

4. A nizuit să deştepte din nou zelul de propoveduire al laicilor;

5. Şi mai ales să nu scăpăm din vedere tenacitatea cu care le-a dus la îndeplinire.

Cu drept cuvânt îl putem numi înoitorul predicei la Românii ardeleni şi reînvietorul activităţii oratorice din întreaga Biserică românească, — *cele dela Sibiu pilduind pretutindeni şi găsind imitatori din belşug în toată ţara.*

Spusele mele neînflorate, rog să nu fie socotite cuvinte ocazionale. Redau purul adevăr, văzut şi auzit de mine; nu din gura altora. Azi lucrul merge firesc înainte şi cu atâta regularitate, încât multora li se pare că tot aşa a fost decând e lumea şi că nu s'a schimbat nimic. Ori adevărul e altul. Şi cum „împotriva adevărului nu avem nici o putere, ci numai pentru adevăr" (II Cor. 13, 8), se cădeau să fie spuse spre aducere aminte unora, cari poate nu s'au mai gândit la ele, şi spre învăţare altora cari n'au apucat vremurile de nobilă şi desinteresată încercare şi emulaţie ce ne aduc celor cu început de omăt pe creştet atâta bucurie în suflet şi azi.

„Invăţătorului", animatorului şi îndrumătorului nostru, toată recunoştinţa însoţită de urarea fierbinte, ca Domnul să-l învrednicească de mulţi şi fericiţi ani de păstorire îmbelşugată în har şi roade, pentruca drept îndreptând să îndrepteze şi mai departe cuvântul adevărului, spre slava lui Dumnezeu, a sfintei noastre Biserici şi a Neamului şi Ţării Româneşti!

Prot. **Gh. Maior**
profesor

[1] Unuia dintre noi i-a spus odată: „Cu predica din urmă ne-ai ridicat până la cer, şi când era să gustăm frumseţile raiului, ne-ai trântit deodată tocmai pe fundul iadului".

Elementul estetic în viaţa şi marile înfăptuiri ale Inalt Prea Sfinţitului Nicolae al Ardealului

Incercarea de a scrie câteva smerite rânduri despre dragostea şi deosebita preţuire pe care Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae le arată frumosului artistic şi pitorescului natural, ne aminteşte o înaltă concepţie estetică întâlnită, mai întâi, la Grecii antici. După cum în antichitatea greacă binele şi frumosul trebuiau să fie inseparabil legate, astfel încât o faptă bună să înfăţişeze şi estetică, iar o operă de artă să prezinte şi o egală valoare etică, tot aşa în viaţa şi în marile înfăptuiri ale I. P. S. Sale, elementul estetic se întrepătrunde cu cel moral şi invers. Şi este firesc ca adevăratul frumos să-l găsim înfrăţit cu binele moral, căci şi unul şi altul purced din desăvârşire şi se întâlnesc în ultimul grad tot în ea.

De fapt, personalitatea I. P. S. Sale covârşeşte printr'un întreit caracter: ştiinţific, moral-patriotic şi estetic. Cel ştiinţific este sprijinit de o vastă erudiţie teologică şi de o justă apreciere a tot ce este progres şi contribuţie adevărată. Pentru cel moral, îmi pare necuviincioasă orice argumentare, oricât de respectuoasă, cunoscută fiind cinstirea profundă şi unanimă de care se bucură I. P. S. Sa, mai ales din această consideraţie. In ce priveşte cel de al treilea caracter, acesta, după cum vom vedea, se oglindeşte în toate manifestările şi marile înfăptuiri ale I. P. S. Sale.

Insuşi graiul viu, acest mijloc comun de exprimare a gândurilor şi simţămintelor, maniera deosebit de îngrijită în care I. P. S. Sa articulează şi pronunţă fiece cuvânt, mărturiseşte un fin simţ estetic şi un deosebit gust al sonorităţilor clare şi expresive. Acelaş simţ estetic îl spun şi gesturile măsurate şi nobile cari se armonizează atât de bine cu întreaga înfăţişare, luminoasă şi distinsă, a I. P. S. Sale. Dar Inalt Prea Sfinţitul este şi un zelos apreciator şi promovator al artelor. Muzica, pictura, sculptura şi arhitectura îi sunt deopotrivă de dragi, iar artiştii conştiincioşi, slujitori ai unui ideal de artă înnobilatoare, sunt încurajaţi şi ajutaţi. Inalt Prea Sfinţia Sa ia parte la marile concerte ce se dau în oraşul de reşedinţă, fie de asociaţiile corale româneşti, fie de reuniunile de muzică săseşti, atunci când acestea din urmă au un program religios. Deasemenea participă la concertele simfonice, urmărind cu înţelegere execuţia celor mai grele forme muzicale, cum ar fi, spre pildă, o simfonie de Beethoven. Cu calităţile unui subtil estetician şi cu vasta cultură generală pe care o stăpâneşte, I. P. S. Sa se interesează întotdeauna din vreme asupra programului întreg al concertului, ca şi asupra posibilităţilor de execuţie, aşa fel, că prezenţa I. P. S Sale în sala de concert poate fi un indiciu şi o chezăşie a succesului moral şi artistic al concertului.

In pictură, ca şi în muzică, de altfel, I. P. S. Sa este în deosebi apreciatorul lucrărilor bisericeşti. Pictura capelei mitropolitane şi pictura capelei Şcoalei Normale de băeţi, executate de maeştrii Damian şi Costin Petrescu după sugestiile şi indicaţiile I. P. S. Sale, vor fi pentru veacuri mărturii ale unor vii preocupări spirituale-religioase, ca şi ale unui gust estetic pur.

Cât priveşte cinstirea pe care înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae o dă sculpturii, amintim numai acea perlă de sculptură în lemn, care este iconostasul capelei mitropolitane. Iar dovezi de clară concepţie arhitectonică avem: palatul măreţ al Şcoalei Normale de băeţi, apoi schitul şi vila dela Păltiniş, precum şi planul, în parte executat, al reclădirii mănăstirii brâncoveneşti dela Sâmbăta de Sus. Toate aceste opere arhitectonice au fost durate şi înfrumseţate cu grădini şi parcuri, după planul general al I. P. S. Sale şi sub continua supraveghere şi îndrumare arhierească; ele sunt o fericită împăcare a gustului artistic cu spiritul practic.

Dar Mitropolitul Ardealului este şi un mare admirator al frumuseţilor naturii. In liniştea desfătătoarei privelişti de culmi împodobite dela Păltiniş sau dela Sâmbăta de Sus, meditează, îşi întocmeşte planurile Sale măreţe, îşi arhitecturează magistralele discursuri sau predici şi deslueşte soluţiile marilor probleme ale Bisericii Ardealului. In măreţia naturii, I. P. S. Sa recunoaşte un reflex al armoniei divine, reflex cu efecte atât de odihnitoare pentru sufletul omenesc.

Şi ar mai fi încă multe de spus despre marele ierarh al Ardealului, în legătură cu tot ceea ce aparţine domeniului unei estetici constructive, sănătoase. Ceea ce se desprinde din toate şi ceeace trebue neapărat remarcat, este altruismul notoriu ce stă la baza tuturor înfăptuirilor mari şi frumoase ale I. P. S. Sale; toate sunt destinate mai ales folosului sufletesc şi binelui altora: studenţi, elevi, preoţi şi alţii, foarte mulţi, cari acum cu prilejul împlinirii a 20 de ani de arhipăstorire, îşi să-i mulţumească cu toată căldura inimii lor.

Preot **Gheorghe Şoima**
prof. de muzică

---

slujitorii altarului, ca să ne înălţăm conştiinţa misiunii noastre sfinte şi să ne perfecţionăm metodele de păstorire a sufletelor".[1]

Formarea intelectuală a viitorilor preoţi a fost pusă pe baze cu totul noi. Vechiul seminar teologic „Andreian" din Sibiu a fost înălţat la rangul de Academie teologică, adăugându-se încă un an de studii lângă cei trei ani de până acum. Paralel cu această înălţare Mitropolitul Nicolae a cerut insistent profesorilor — cu ocazia fiecărei cercetări a Academiei teologice — ca ei să-şi înalţe cât mai sus posibil criterile de judecată şi apreciere şi să pretindă studenţilor muncă sistematică şi pregătire cât mai temeinică. Toate mijloacele necesare perfecţionării tinerilor au fost create cu o largă şi desăvârşită înţelegere. Corpul profesoral al Academiei teologice a fost an de an împrospătat şi întărit cu elemente tinere şi capabile, care şi-au făcut studiile de specializare în ţară şi străinătate, sub directa îndrumare a I. P. S. Sale. Prin aceşti profesori nivelul cultural al şcolii nu numai că a putut fi menţinut nescăzut, dar el a sporit mereu, stând alături de cele mai renumite instituţii similare din ţară şi străinătate. Ba în unele privinţe a luat-o chiar înaintea unor asemenea instituţii.

Renumita bibliotecă şaguniană a fost împreunată cu biblioteca profesorilor dela Academia teologică, la care s'a adăugat aleasa şi bogata bibliotecă personală a I. P. S. Sale. Adusă în felul acesta la un numitor comun biblioteca Mitropoliei a fost şi este an de an îmbogăţită cu toate lucrările de valoare care apar în ţară şi străinătate. Colecţia Migne — scrierile sfinţilor părinţi — stă în fruntea acestor îmbogăţiri culturale. Această bibliotecă bogată formează acum un bun comun al Ierarhului cărturar, al profesorilor şi al studenţilor Academiei teologice. Sala cea nouă construită special, cu o pricepere şi cu un gust artistic care impresionează, îmbie cartea cu căldură cititorului. Sistemul modern după care a fost organizată biblioteca ajută fiecăruia să poată avea cu uşurinţă orice carte doreşte. Cele mai de seamă reviste din ţară şi străinătate sunt de asemenea la dispoziţia iubitorilor de carte.

Sălile de cursuri, săli pentru studiu, sala de lectură şi aula Academiei, au fost refăcute şi înzestrate cu tot ceea ce trezeşte şi favorizează vieaţa de studiu. Acelaşi scop s'a urmărit în rânduiala care s'a dat întregului local al şcolii.

Paralel cu grija desvoltării intelectuale s'a dat o atenţiune şi mai specială formării morale a viitorilor preoţi. Deasupra bibliotecii s'a clădit capela, care prin legătura directă ce o are cu Academia teologică şi cu reşedinţa mitropolitană întruneşte adeseori la rugăciune comună pe Ierarh, pe profesori şi pe studenţii Academiei. In acest paraclis, care este o adevărată operă de artă, în fiecare seară şi dimineaţă tinerii clerici însoţiţi de duhovnicul lor se adună şi se roagă lui Dumnezeu.

Studenţii teologi nu mai sunt lăsaţi peste zi şi seara ca timpul liber să şi-l piardă prin locuri şi în tovărăşii care ar putea uşor să desconcentreze pe omul tânăr şi să-i deplaseze preocupările. Ei sunt toţi interni şi stau în permanenţă sub îndrumarea şi supravegherea duhovnicului, a rectorului şi a profesorilor Academiei.

Pentru o cât mai bună desăvârşire morală a acestor studenţi s'a rânduit în fiecare lună ţinerea „săptămânei spirituale". In această săptămână se ţin de către duhovnic şi profesori seara şi dimineaţa meditaţii şi în ultimele două zile din săptămâna spirituală se suspendă cursurile, pentruca studenţii să poată fi mărturisiţi şi împărtăşiţi cu sfintele taine. In general în Academie studenţii au o îngrijire părintească şi un tratament care urmăreşte pas cu pas desăvârşirea educaţiei viitorilor preoţi.

Tot cu ocazia convorbirei avută cu redactorul ziarului „Dacia" Mitropolitul Nicolae a spus: „Nu mai puţin mă voi ocupa de ridicarea nivelului cultural al clerului, cu care şi până acum am avut preţioase legături sufleteşti".[1]

De aceea paralel cu perfecţionarea metodelor de formare a tinerilor teologi, Mitropolitul Nicolae a căutat să însufleţească, să reîmprospăteze şi să desăvârşească întreg clerul Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba Iulia şi Sibiu. Conştiinţa îndeplinirii datoriei trebue ţinută trează mereu şi metodele de activitate pastorală trebuesc des revizuite şi reîmprospătate, pentruca clerul să nu-şi împuţineze elanul şi să nu cadă în şablon şi formalism, sau să rămână în urmă faţă de

[1] Telegr. Rom. Nr. 55, an. 1920.

[1] Telegr. Rom. Nr. 15 an. 1920.

Pecetea arhieriei...

Acum, la acest popas sărbătoresc, nu ştiu de ce îmi răsună în gând, ca un ecou viu şi actual, cuvintele apostoleşti: „Voi sunteţi pecetea apostoliei mele". Ierarhul cu suflet frânt din sufletul marilor apostoli, n'are lipsă de laude, nici de înfloriturі de stil: faptele grăesc. Mai luminos, mai evident decât toate cuvintele, decât toate podoabele. Căci istoria, şi mai ales lucrarea harică în lume, nu se'nscrie atât pe lespezi de piatră, cât pe tablele inimii, în cărţile veciei: o astfel de faptă e mărturie peste veacuri oamenilor, dar mai ales o mărturie în faţa lui Dumnezeu, dincolo de veacuri. Pentrucă însă orice popas nu e numai inventariere a trecutului, ci şi viziune deschisă spre viitor, fie-ne permis a împleti, în palide imagini, gânduri cu rădăcini în trecut, dar cu împliniri în viitor: e vorba de monahism.

Multiple sunt domeniile apostoliei ierarhiceşti, dar toate aceste preocupări mi se par nvcoergând spre o încoronare firească: reinvierea tradiţiei mănăstireşti ardelene, pentru adâncirea înduhovnicirii româneşti. Când citesc istoria ortodoxismului din Ardeal, am impresia că martiriul mănăstirilor — închinare de gând şi suflet românesc, — este jertfa celui mai bun pentru mântuirea turmei dreptmăritoare. Ele au fost pârga ortodoxiei şi cetatea rezistenţii româneşti. Şi dacă vatra lor de cărămidă şi de zid, s'a risipit sub urgia vremilor, vatra caldă a sufletului a aprins întotdeauna candela îngenuncherilor peste amintirea lor: neamul s'a rugat şi şi-a plâns durerile peste ruini aducătoare de nădejdi. S'au ruinat zidurile, dar s'au clădit inimile. Şi din această îngenunchere care recheamă la viaţă, din vatra caldă a acestor nădejdi, ca omagiu pentru acele vremi de martiriu, răsar astăzi iarăşi ziduri sfinte, ziduri de mănăstire. Aşa se tălmăceşte entuziasmul cu care au răspuns credincioşii la apelul reînvierii ctitoriei brâncoveneşti: mănăstiriie au trăit necontenit în inima poporului. Ele n'au murit niciodată. In acest sens, inima ierarhului e vastă cât inima întregului Ardeal: în ea arde toată învâlvorata dragoste a Ardealului pentru cetăţile isbăvirii lui duhovniceşti.

Să nu uităm însă că acesta nu e numai un vis al Ardealului ortodox: e ctitoria unui deziderat al ortodoxiei româneşti. S'a scris şi se va mai scrie despre necesitatea neîndoelnică a unui monahism cărturăresc. E incontestabil: epoca noastră, cu desorientările ei, dar şi cu fervorile ei spirituale, însetează după luminile înalte ale unei trăiri duhovniceşti care nu se poate întrupa decât în floarea rară a mănăstirilor de înaltă ţinută intelectuală şi de desăvârşitoare împlinire spirituală. Un monahism de culmi, prometeic: care să frângă lumini de sus şi să le reverse peste chemările veacului. Iar ortodoxia e tocmai această strălucire a Frumuseţii celei mai presus de orice frumuseţe, peste orânduirile lumii: idealul ei urcă dorurile făpturii spre transfigurarea Taborului. Şi veacul împlinirilor româneşti care se apropie nu se poate viziona altfel decât ca o împlinire deplină în duh ortodox. Vechile ctitorii „sufletul lor şi-au pus" pentru apărarea şi păstrarea acestui duh. Astăzi, ele renasc, din gândul de har al Ierarhului, în vesmânt de lumină: menirea lor nu mai e de apărare şi întărire, ci se avântă spre zarea desăvârşirilor creatoare. Ele vreau să fie o reînviorare a marilor tradiţii ortodoxe, şi o livadă înflorită haric a sufletui românesc. Desigur acum se pun doar temeliile şi se prevăd perspectivele, dar harul lui Dumnezeu va priveghia, peste generaţii, la înfăptuirea aăestui gând. Ierarhul aruncă sămânţa; creşterea însă e a lui Dumnezeu. Sufletul românesc doreşte aceste izvoare ale vieţii, ale desăvârşirii: Ierarhul Ardealului, prin reînvierea ctitoriei brâncoveneşti, a pornit nu numai pe căile sufletului ardelenesc, ci şi spre zările vrerilor româneşti. Dragostea Lui aprinde vatra, după ale cărei iluminări însetăm toţi...

Totuşi nu aceste aspecte ale râvnei arhiereşti vreau să le accentuez, pentrucă sunt atâtea şi atâtea domenii în cari Ierarhul Ardealului apare nu numai ca exponent al Bisericii de dincoaae de munţi, ci şi ca glas al ortodoxiei româneşti. Aş vrea — cu toată discreţia — să evidenţiez o legătură şi mai intimă între arhipăstorie şi monahism. Gândul acesta nu-mi aparţine: e al marelui doctrinar mistic, Dionisie Areopagitul. E în duhul ortodoxiei. Şi l-am simţit nu teoretic, ci viu, trăind cu putere în inima Marelui Ierarh. Să nu se creadă însă că sunt exclusivist: un revendic pentru monahism decât ceia ce i se cuvine şi ceia ce i se dă cu prisosinţă din preocupările arhiereşti.

Ierarhia bisericească — în marele cosmos al ierarhiei harice — este copia umană a ierarhiilor îngereşti. Scopul ei e asemănarea şi unirea cu Dumnezeu: ea călăuzeşte şi iniţiază pe cei ce voesc a se sui spre contemplările cele îndumnezeitoare; ea purifică, ilumineză şi desăvârşeşte. Dar întrucât purificarea aparţine diaconatului, iluminarea — preoţiei, specific arhieriei rămâne desăvârşirea. „Ierarhul... poate ridica... spre o cunoaştere mai adâncă a sfinţitoarelor taine..., pe ceice i-a curăţit puterea diaconului şi i-a luminat puterea preoţilor..." Conform rânduelii ierarhice a acestor trei puteri, există trei ordine subordonate asupra cărora se exercită modelarea harică a ierarhiei: catehumanii şi penitenţii — purificaţi prin învăţăturile sfinte de diaconi: credincioşii sau „poporul cel sfânt" — iluminaţi şi călăuziţi de preoţi spre contemplarea şi împărtăşirea sfintelor taine; cel mai înalt dintre toate ordinele — este ordinul sfânt al monahilor", cari, curăţiţi şi iluminaţi cu toată puterea şi sfinţenia, sunt „călăuziţi până la perfecţiunea cea mai desăvârşită" prin harul desăvârşitor al arhiereului. Ierarhul are deplinătatea harului, monahul tinde spre deplinătatea sfinţeniei; arhieria e cea mai înaltă treaptă a ierarhiei bisericeşti, monahismul este cel mai înalt ordin din starea credincioşilor. Monahul n'are putere sacerdotală (ca ordin), dar urcă, sub ascultarea şi coducerea ierarhiei, spre „ştiinţa cea dumnezeiască a „Lucrurilor celor sfinte", dorind „să primească, în alt chip decât poporul cel sfânt comuniunea cea dumnezeiască, cu o conştiinţă divină a sfintelor din cari se împărtăşeşte". Asemănarea şi unirea harică cu Dumnezeu are mai multe trepte: monahismul se înalţă pe treapta desăvârşirii, a plenitudinii unitive. De aceea şi renunţările ce li se impune sunt mai aspre: „multe lucruri ce sunt făcute de ordinul cel mijlociu (credincioşi) fără a fi luate în seamă, sunt cu totul interzise monahilor... (căci) ei trebue să se unifice cu Cel Unul...". Destinul monahal urcă pe căile colţuroase ale lepădării totale, spre a ancora în negrăitele vâlvătăi ale iubirii divine: sunt cu adevărat robi ai Iubirii. Lor li se deschid largi perspectivele inefabile ale experienţei unitive, ale trăirii mistice cu Dumnezeu. De aceea, zice Dionisie Areopagitul, monahii „se apropie mai mult de sacerdoţiu — decât de celelalte ordine de iniţiaţi": ca purtători şi răspânditori de har, în înţeles mistic. In ceata lor se strâng, ceice lepădându-se de „toate cele sensibile şi inteligibile, de toate cele ce sunt şi cele ce nu sunt" se ridică „pe cât pot spre unirea fără cunoaştere cu Cel care-i mai presus de orice existenţă şi cunoaştere". Dacă viaţa tuturor e, în general, în funcţie de dorurile unitive, viaţa monahală e rânduită în chip direct în acest sens. Ea urcă spre crestele desăvârştrii. Dacă ar fi să ne folosim de o comparaţie, muntele întreg este o tendinţă de înălţare a pământului spre cer, dar numai singuratecul lui pisc se subţiază până pare a se topi în albăstrimi stelare.

In această perspectivă ierarhică, în care treptele sacerdotale sunt puse faţă în faţă cu ordinele credincioşilor, apare clară, luminoasă legătura intimă dintre arhiereu şi monahi: Ierarhul, ca deplinătate a puterii sacerdotale, are desigur sub stăpânirea acţiunii lui purificatoare, iluminative şi desăvârşitvare pe toţi credincioşii, dar în chip special acţiunea desăvârşitoare se revarsă asupra monahismului. E o legătură harică, mai apropiată, care ne-ar îndreptăţi să vedem în monahism, în râvna pentru desvoltarea mănăstirilor, chiar încoronarea firească a întregei lucrări arhiereşti. Lipsa monahismului sau decadenţa lui, e întrucâtva o ştirbire a funcţiunii desăvârşitoare arhiereşti. Şi nu greşim, deşi poate exagerăm puţin, când ne manifestăm convingerea că în mare parte mărirea Bisericii şi înduhovnicirea poporului a depins şi depinde de atitudinea ierarhilor faţă de monahism, deci de desvoltarea mai mare sau mai mică a adevăratelor mănăstiri.

Legătura aceasta, prin care Ierarhul aparţine mai mult monahismului (el însuşi fiind monah), am simţit-o pulsând în dragostea cu care ierarhul Ardealului îmbrăţişează visul reînvierii monahale, în râvna cu care rezideşte zidurile ruinate, în entuziasmul cu care învăluie pe toţi pelerinii cărărilor unitive. Viaţa monahală, ridicată la înălţimea vechilor tradiţii ortodoxe şi potrivită nevoilor veacului, este bolta de azur prin care se împodobeşte şi se încoroneazâ truda ctitoricească a Marelui Ierarh: în ea jertfeşte ceea ce are mai bun, mai de preţ în sufletul Său. E un vis pe care îl va înfăptui, care e în drum de înfăptuire. Ca din împărăţia de har a înaltelor trăiri monahale să se reverse pretutindeni izvoare înviorătoare de viaţă duhovnicească, să fie un reflex puternic şi efectiv al puterilor ierarhice desăvârşitoare.

Accentuând legătura intimă, în dragoste şi har, dintre Ierarhul Ardealului şi monahism, aşa cum este linia tradiţiei ortodoxe, ce-I putem dorì la acest popas sărbătoresc, care priveşte şi spre trecut, şi spre viitor? — Ca monahii ce se vor strânge sub oblăduirea de lumină a mănăstirii brâncoveneşti, să nizuiască într'adevăr spre zările desăvârşirii pe cari le vizionează Ierarhul lor. Şi atunci, nu peste vreme îndelungată, visul Lui devenit faptă, va glăsui tuturora: „Voi sunteţi pecetea arhieriei mele".

Diacon **Nicolae Mladin**

Organizaţi Reuniuni de femei

progresul general, care se realizează şi trebue să se realizeze continuu pe toate terenele vieţii.

Mijloacele prin care I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a trezit conştiinţa clerului şi l-a făcut să-şi înnoiească mereu uneltele de muncă au fost şi sunt variate. Vom arăta pe rând aceste mijloace.

a) **Asociaţia clerului „Andrei Şaguna"**

Prin „Revista Teologică" Redactorul ei pregătise conştiinţa clerului ardelean, pentru desfăşurarea unei activităţi, menită să aducă roade bogate neamului românesc. Cătuşile asupritorilor au împiedecat însă manifestarea în libertate a acestei conştiinţe. După ruperea obezilor clerul ardelean a pornit să înfăptuiească şi partea a doua, dar şi cea mai însemnată, a programului său, adecă după realizarea idealului naţional trebuiea realizat *idealul religios-moral.* Opera a început şi lucrarea s'a clădit întru toate până în zilele noastre după planurile iniţiate de puternica personalitate a Mitropolitului Nicolae Bălan.

In primăvara anului 1919 clerul ardelean s'a întrunit la Sibiu, unde în şedinţa din 19 Martie, în cadrele unei însufleţiri generale, a luat fiinţă „Asociaţia clerului Andrei Şaguna". Prin această organizare s'a deschis o şcoală cu un program de studii superior, menit să lumineze şi să călăuzească an de an preoţimea ardeleană pe drumul misiunii ei. In congresele care s'au ţinut apoi în fiecare an în diferite centre ale Mitropoliei ardelene s'au lămurit pe larg toate problemele mari, referitoare la viaţa bisericii şi a neamului românesc. In congresul biblic, preoţimei i s'a arătat toată importanţa Sfintei Scripturi şi necesitatea utilizării acestui nesecat izvor de viaţă spirituală. In congresul liturgic s'a arătat că în centrul cultului divin ortodox stă sfânta liturghie cu jertfa euharistică, aducătoare de mântuire credincioşilor. In congresele catihetice conştiinţa clerului a fost trezită şi îndrumată să-şi facă datoria în cadrele şcolii, dând creştere religioasă generaţiilor tinere. Şi rând pe rând au fost tratate apoi într'o formă academică în aceste congrese toate problemele vieţii sociale, problemele misionare, problemele organizării vieţii bisericeşti, problemele politice, naţionale, economice etc. Prin discuţiile din congresele „Asociaţiei" s'au lămurit problemele, s'au indicat metodele de lucru, s'au făcut văzute puterile, s'au arătat lipsurile, s'au făcut simţite durerile şi s'au descoperit şi aplicat multe leacuri de tămăduire a ranelor existente.

Asociaţia clerului „Andrei Şaguna" a fost şi este o academie de continuă formare a clerului, o fortăreaţă de apărare a idealurilor religioase şi un examen de fiecare an al activităţii preoţimii ardelene.

b) **Conferinţele pastorale protopopeşti.**

In repetate rânduri protopopii Arhiepiscopiei au fost adunaţi la Sibiu, sau în alte localităţi unde luminatul Ierarh a ţinut conferinţe cu un bogat program pastoral. In asemenea întruniri I. P. S. Sa a desbătut pe larg toate problemele bisericeşti, care trebuiau să fie cunoscute sau soluţionate de reprezentanţii bisericii. Protopopii la rândul lor întruneau pe preoţii protopopiatului la conferinţă, şi în felul acesta clerul Arhiepiscopiei a fost ţinut an de an în contact direct, cu Ierarhul său şi în curent cu toate problemele vremii şi a fost îndrumat să ia atitudini în toate împrejurările vieţii.

Cea dintâi conferinţă pastorală cu protopresbiterii din Arhiepiscopie s'a ţinut în zilele de 4 şi 5 Februarie st. v. din anul 1921 la Sibiu. In această conferinţă s'a tratat, alături de problema organizării bisericii, problema raportului preotului cu Hristos, problema predicării cuvântului lui Dumnezeu, a conferinţelor religioase, a catehizării, a caselor culturale etc. Fiecare protopop a fost înarmat cu tot ceea ce trebuia să ducă şi să dea preoţilor săi, pentruca munca pastorală să se desfăşoare unitar şi sistematic în cursul unui an întreg în Arhiepiscopie.

O a doua conferinţă protopresbiterală s'a ţinut tot la Sibiu în ziua de 20 Aprilie 1923.[1] I. P. S. Sa a informat pe larg şi cu această ocazie pe P. C. protopopi asupra tuturor problemelor care trebue să preocupe în gradul cel mai înalt clerul Arhiepiscopiei.

Pentruca să ne putem da seama pe deplin de importanţa acestor conferinţe pastorale, ţinute cu protopopii Arhiepiscopiei, pentruca să putem vedea toată grija pe care I. P. S. Sa o purta

[1] Vezi Telegraful Român Nr. 31—32 an. 1923 p. 6.

O problemă și un Ierarh

Vremurile prin cari trecem, sunt atâta de grele, încât nu știi dacă este bine să-ți îngădui a trage încheerile ce par a rezulta în chip logic din frământările prezentului.

A fi profet e lucru primejdios, nu numai pentru că mai toți profeții au sfârșit pe rug, ci mai ales pentru că nu e bine să mărești amărăciunile curente cu prevestiri pline de îngrijorare pentru viitor.

Dar este oare bine să stăm cu mâinile încrucișate în fața sbuciumului care a cuprins omenirea?

Este neîndoelnic că această mare încăerare de noroade nu poate duce decât la prăbușirea civilizației și culturii pe care au creat-o. Cele mai civilizate popoare sunt astăzi cuprinse de cea mai sinistră febră, care arde și consumă cu totului tot rezultatul sforțărilor de mii de ani al întregii omeniri.

Este atunci de pus negreșit această întrebare: ce punct de sprijin mai rămâne acestei omeniri desnădăjduite?

Unde vor putea găsi alinare sufletele înebunite de groaza tunului, a boalelor și foametei? Cum vor putea fi tămăduite atâtea răni pe cari războiul le-a făcut pe trupul și în gospodăria noroadelor?

Iată întrebări cari măresc îngrijorarea, dar cari nu pot rămânea fără răspuns astăzi când n'a pierit încă ce din urmă nădejde a mântuirii.

Acum 15 veacuri Sf. Ambrozie al Mediolanului — Milanul de astăzi — spunea, în împrejurări aproape identice, următoarele: *„In aceste svârcoliri ale lumii numai Biserica stă nemișcată. Valurile o poartă fără să o răstoarne. In timp ce în jurul ei răsună vuete pline de groază, ea ofere naufragiaților un port liniștit unde se poate găsi mântuire„. (Epist.2)*

Viziunea marelui episcop n'a fost deșartă. Peste ruinele antichității n'a rămas triumfătoare decât Biserica, fiindcă principiile ei de temelie erau veșnice și fiindcă un șir întreg de ierarhi au apărat dealungul veacurilor aceste principii.

Dacă aceasta e adevărat pentru alții, e adevărat și pentru noi, și atunci o întrebare se pune:

Are Biserica noastră ortodoxă astfel de cârmaci?

Dacă problema raporturilor dintre Biserică și Stat pare uneori insolubilă, iată-ne astăzi în fața unor împrejurări cari cu o dureroasă intuiție poruncesc cârmuirilor bisericești drumul pe care trebuie să meargă și ținta către care trebue să ajungă.

Acest drum nu este așa de ușor de găsit și este mai ales greu de urmat, dar el există, iar cel ce l-a înfățișat cu un subtil spirit de prevedere și adâncă înțelepciune este actualul Mitropolit al Ardealului I. P. S. *Nicolae Bălan*, și aceasta cu mult înainte de a ne găsi în fața atâtor state prăbușite de pe urma nestatorniciilor omenești.

Biserică și Stat! Iată două noțiuni cari nu pot fi precizate ușor, din pricina geloziilor cari însuflețesc uneori pe unii sau pe alții dintre cei ce vremelnic se îndeletnicesc cu cârmuirea treburilor obștești.

In genere multă lume dela noi trăește și-și sprijină activitatea pe concepția Bisericii de Stat și a preotului funcționar de Stat. Această concepție a rezultat din strânsa și indisolubila legătură care a existat în trecut între Biserica ortodoxă și Statul Român, care au crescut împreună, identificându-se în scopurile și idealurile lor. Dar ori cât de strânsă ar fi legătura dintre Biserică și Stat — și e bine să fie așa, — nu se poate tăgădui că cele două noțiuni, chiar în ipoteza unui Stat creștin ortodox ca pe vremea lui Teodosie sau Justinian, — se încrucișează dar nu se amestecă. Dar dacă împrejurările politice și nestatorniciile omenești schimbă înfățișarea Statului și temeiurilor lui constituționale? Nu asistăm în veacul din urmă la o continuă înfiltrație de concepții noi și de multe ori protivnice Bisericii, în chipul de cârmuire al Statelor, chiar în ce privește viața sufletească a cetățenilor? Poate Biserica să alunece dincolo de marginile învățăturii evanghelice și a principiilor conducătoare fixate de Sinoade?

Iată ce au uitat adeseori unii sprijinitori ai Bisericii, bine intenționați în sufletul lor, dar greșind direcția și metoda.

In această confuzie de concepții și atitudini, un singur om a rămas drept ca un stejar: I. P. S. Nicolae Mitropolitul Ardealului.

Intr'un articol publicat undeva — paremi-se în revista "Parlamentul", I. P. S. Nicolae fixează astfel atitudinea Bisericii față de această problemă:

„Toate doctrinele despre Stat conced — spune I. P. Sf. Sa — că funcțiunile Statului își iau începutul în sfera nevoilor externe de ordin fizic-economic și evoluează treptat în măsura progresului omenirii din afară înlăuntru spre zona intereselor spirituale. Dar în măsura în care pătrund în această zonă a spiritului, funcțiunile Statului trebue să-și tempereze din ce în ce mai mult caracterul lor coercitiv, fiindcă aici au de a face cu o sferă de existență cu totul nouă.

„Referințele externe ale vieții le-au putut reglementa prin forță și prin legi, dar imperiul conștiinței și al convingerilor personale nu poate fi tratat prin mijloace de constrângere externă. Există drepturi inerente naturii omenești, cari se sustrag oricărei puteri pământești. Regiunile mai înalte ale adevărului, ale binelui, ale frumosului, ale culturii spirituale și ale valorilor ei, nu pot fi subordonate necondiționat și fără rezervă puterii Statului. Știința, arta, morala, religiunea, nu pot fi supuse dictaturii Statului. Toate încercările de a ridica Statul deasupra acestor valori spirituale și de a-l considera ca un arbitru asupra lor, aue eșuat și au fost în detrimentul progresului.

„Statul nu este ceva absolut.

„Respectul nostru față de Stat nu merge până la a-l idolatriza. Dimpotrivă, avem convingerea că Statul însuș se va ridica cu atât mai sus, cu cât se va pătrunde mai mult, în toate funcțiunile sale, de comorile spirituale.

„Acțiunea politică a Statului trebue să se sprijinească pe valorile și forțele spirituale ale vieții. Din acest punct de vedere, Statul lucrează în interesul său când dă sprijin religiunii și Bisericii. El își îndeplinește prin aceasta o funcțiune în slujba națiunii, ocrotind bunurile spirituale ale ei.

„Este evident că în zona superioară a funcțiunilor Statului, rămâne un larg teren pentru autonomia Bisericii.

„Dar Biserica trebue să și-l cucerească printr'o activitate luminată și pătrunsă de devotamentul cald al credinței. O Biserică activă, susținută de un cler cult și de un popor păstorit cu dragoste, nu poate fi subjugată de nici o putere lumească".

Am subliniat, în citatul de mai sus, o propoziție care cuprinde astăzi o dureroasă realitate: *"Statul nu este ceva absolut"* Da. Iată ceeace, cu neîndurată cruzime, ne demonstrează războiul actual.

Dar ce rămâne atunci bietei omeniri pentru a o mângâia și reface, căci, *Dumnezeu n'a făcut pe om spre pieire ci spre paza poruncilor Sale și spre moștenirea vieții celei nestricate"*. Primejdiile vor trece, dar cine rămâne să vâslească mai departe lopețile, să astupe atâtea găuri și să vindece atâtea răni în trupul istovit al omenirii?

De bună seamă: *Biserica lui Hristos!*

Printre zidurile prăbușite și peste ruinele, din cari fumul suferințelor se urcă rugător spre cer, ea va trebui să pășească încrezătoare în destinele ei veșnice, răscolind cenușa și chemând din nou la viață pe cei încercați.

Statele prăbușite astăzi pot fi din nou ce au fost, pe măsură, ce duhul vieții creștine va pătrunde și va rodi în toate inimile și în toate încheieturile lui.

Perspectivele acestea pot deveni o realitate numai în măsura în care concepția cea justă despre raportul dintre Biserică și Stat va pătrunde în cugetul și inima cârmuitorilor bisericești și politice de pretutindeni.

Am folosit prilejul pe care mi-l dă jubileul activității de 20 de ani al I. Prea Sf. Nicolae Bălan, spre a pune în evidență aceste adevăruri, pe cari Inalt Prea Sf. Sa le reprezintă cu atâta demnitate, cu atâta înțelepciune și mai ales cu o neîntrecută și nesdruncinată putere de străduință.

Roadele acestei atitudini se pot vedea nu numai în Ardeal unde păstorește cel mai ilustru reprezentant al ei, ci pretutindeni unde a pătruns și pătrunde acest spirit de largă și profundă înțelegere a rolului Bisericii în societatea omenească.

---

pentru mântuirea sufletească a credincioșilor și pentru progresul general al sfintei noastre biserici, facem o foarte scurtă dare de seamă despre conferința pastorală ținută în zilele de 26 și 27 Mai 1927 tot la Sibiu.

„Conferința a durat două zile, ținându-se patru ședințe. In cuvântarea de deschidere a I. P. S. Sale au fost îmbrățișate toate chestiunile de ordin religios, moral, cultural, administrativ și economic ale vieții noastre bisericești. Apoi P. C. consilieri arhiepiscopești și-au făcut rapoartele, fiecare după resort, arătând lipsurile și făcând propuneri. Prea Cucernicii protopopi au intervenit în discuții, fiecare cu experiențele, cu nedumeririle, cu părerile și cu cazurile tractului sau lecturilor sale. I. P. S. Sa apoi, reasumând desbaterile, preciza chestiunile și dădea îndrumările, desprindea orientările care se impuneau. Nimic de prisos nu a răsunat în cursul conferinței protopopești, — mai mult: tot ce s'a spus era necesar și, desigur, cel puțin o zi ar mai fi trebuit ca să se privească deplin toate problemele pe toate fețele lor. Pentru motivul acesta conferențele acestea pastorale vor fi în viitor, mai dese.

I. P. S. Sa Păr. Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae, primit cu aplauze, salutând pe membri conferenței cu creștinescul „Hristos a înviat!", a spus între altele:

„Aveam de gând să Vă invit să participați din toate protopopiatele arhidiecezei noastre, la un curs pastoral, pentruca să tratăm împreună multele probleme ridicate de împrejurările și nevoile vieții bisericești a poporului nostru credincios. Au intervenit însă alte ocupațiuni importante, cari m'au făcut să amân această învitare. Ci dorința de a lua contact cu protopopii mei stăruia în mine, — simțiam trebuința aceasta, căci numai prin comunicarea directă, dela față la față, putem să primim îndemnuri împrumutate și să limpezim atâtea probleme, dând soluții calde, pentru viață.

Chestiunile economice și administrative se pot rezolvi prin circulare, dar problemele sufletești se soluționează numai prin contactul personal. Un scriitor spune undeva, că sfântul Apostol Pavel, dacă ar trăi astăzi, ar fi ziarist. Fără îndoeală marele Apostol ar prețui gazetăria, dar cred că cinstea de a intra în tagma ziariștilor ar refuza-o. Oamenii de azi, cari trăesc în mare parte în mod oarecum tehnic, prin mașini, nu prețuiesc contactul personal îndeajuns. Cât a umblat pe jos Apostolul Neamurilor, ce uriașe distanțe a parcurs pentru ca să propovăduiască mântuirea! Această viață se propagă dela om la om, ea crește prin vraja personalității ce se răsfrânge, ca flacăra, — lumină dela lumină.

Dela ultima conferință protopopească încoace, am ținut să ne lărgim orizonturile activității pastorale, să ne încălzim râvna, să găsim chestiunilor noastre cele mai practice soluții. Nu se poate contesta că, în general, viața noastră bisericească este în progres. Acest progres se datorește și silinței lucrătorilor în ogorul lui Hristos, — dar e datorit și favoarei împrejurărilor prielnice, care fac ca dela sine să înainteze orice instituțiune. Intre aceste împrejurări cea mai favorabilă este libertatea de care putem să ne bucurăm.

Dar nici silința nu a lipsit. Văd cu adâncă satisfacție trezirea zelului din ce în ce mai viu pentru viața religioasă-morală. Este tocmai ceea ce azi ne trebuie mai mult. Acest devotament, care în avânturile lui nu știe de piedici, caută să realizeze, cu mulțumiri pentru cât poate să înfăptuiască în fiecare zi, din idealul de viață religioasă, râvnind, pentru mâine la împlinirea deficitului din trecut. In viața noastră națională laturea aceasta este cea mai importantă, — e brazda de care atârnă calitatea roadei întregului ogor".[1] Inaltul Ierarh a arătat apoi în cuvinte alese sublimitatea misiunii preoțești, necesitatea pregătirii continue a preotului din punct de vedere intelectual și mai ales din punct de vedere moral. După o cuvântare cu orizonturi largi, plină de avânt și cu multe podoabe literare s'a trecut la examinarea în concret a tuturor problemelor vieții noastre religioase, morale, administrative, bisericești și naționale. Rând pe rând au defilat în fața celor prezenți toate tablourile, care aveau menirea să impresioneze și să determine la o activitate mai bogată pe acești reprezentanți ai lui Hristos în mijlocul neamului nostru.

Predica, pregătirea duhovnicească a predicatorului, cultul divin, administrarea sfintelor

[1] Telegr. Rom. Nr. 48—49, an. 1927.

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae şi catehizaţia

Sunt câţiva ani de când catehizaţia a fost lăsată numai în grija Bisericii. Aceasta însemnează, de fapt, că misiunea învăţătoare a sfântului aşezământ se va exercita prin oamenii cei mai chemaţi, prin trimişii Mântuitorului, prin preoţi. Iată o stare de lucruri foarte naturală. Căci catehizaţia a fost şi trebue să rămână extensiunea unei misiuni pe care prin excelenţă o are tocmai preotul. Insuşi Mântuitorul Isus Hristos a zis: „Mergând *învăţaţi* toate neamurile“ ...

Ar fi însă o dovadă de necunoaştere a faptelor, dacă s'ar afirma că preoţimea noastră începe abia acum — şi datorită unei legi — să catehizeze. Biserica însaşi este întemeietoarea şcoalelor noastre, iar preoţii noştri au crescut neamul întru învăţătura şi frica lui Dumnezeu. *„Dacă au fost până acum preoţi cari n'au catehizat, aceia au fost absenţi dela o datorie“*. Cu alte cuvinte, preoţimea noastră a împlinit o datorie a sa, catehizând.

Acum, se poate spune că preoţimea noastră *reîntră* în şcoaltă ca să încopcieze o zală în lanţul secular de activitate dăscălească, să-şi împlinească mai departe o datorie, să facă din catedră un amvon creştin, să-l ducă pe Hristos între copii şi în viaţa lor şi a învăţătorimii noastre.

Dar înafară de consecinţele multiple cari rezultă din reîntrarea preoţimei în şcoala noastră primară, faptul în sine constitue un popas de matură cugetare. Căci tocmai acum se impune o înrămare precisă şi documentată a însemnătăţii catehizaţiei, Şi în definirea conturului acestei probleme se cere o competenţă superioară. Iată motivele cari ne-au îndemnat să scriem — acum când I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului încheagă două decenii de arhipăstorire providenţială — despre „Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae şi catehizaţia“. Căci, oare, am putea afla un glas mai autorizat, în problema dspre care e vorba, decât tocmai acela al înaltului nostru păstor?

Să poposim deci la amănunte.

I. P. S. Mitropolit Nicolae a arătat şi arată catehizaţiei un interes priceput prin prisma celor mai înalte preocupări de educaţie creştinească. Şi interesul acesta este covârşitor prin importanţa sa. El evidenţiază ceeace pedagogia creştină trebue să accentueze în faţa oricui: că fii buni şi adevăraţi creştini poate creşte Buserica numai printr'o catehizaţie intensă şi care să-i cuprindă pe toţi „câţi în Hristos s'au botezat“, locul acesta e şcoala primară, fiindcă numai prin ea trec toţi fiii neamului.

Congresul catehetic din 1932 stă ca o mărturie luminoasă despre interesul subliniat mai sus. Soborul acela a discutat şi aprofundat multe din datele imediate ale problemei catesizaţiei, iar roadele lui n'au întârziat să se arate din belşug. Căci hotărârile luate acolo au luat trup şi s'au concretizat astfel în practica învăţământului religios din şcoala primară. In această privinţă, ca exemplu viu, stă şi prea modesta activitate scriitoricească a subsemnatului.

Este însă de bun folos să amintim că iniţiativele de tot felul — chiar şi acelea cari pornesc din inimă curată şi din preocupări complect desinteresate, sunt întâmpinate cu un oarecare scepticism. Scepticismul este atmosfera în care se scaldă multe începuturi binefăcătoare. El durează până când, prin realizări concrete, iniţiativa trece în prima fază a ei de consolidare. Puterea lui poate fi însă dintru început sfărâmată, dacă laturile pozitive ale unei probleme sunt puse din plin şi în lumina lor cea mai sănătoasă şi adevărată.

S'au înregistrat paşi şovăelnici şi cu ocazia reîntrării preoţilor în şcoala primară. Dar în faţa unei şovăeli, — până la un punct justificată — I. P. S. Mitropolit Nicolae a opus îndată robusteţea optimismului sănătos şi bărbătesc, optimism pe deplin justificat, care a fost tălmăcit în următoarele cuvinte: „Ce fericiţi trebue să fim intrând în şcoală! Trebue să considerăm o mare fericire, că ni s'au deschis uşile şcoalei pentru a putea face educaţia sufletelor tinere“.

De ce această fericire atât de limpede şi hotărît exprimată? Pentrucă „cine să ducă la Hristos sufletele din şcoalele noastre, dacă nu slujitorii lui Hristos, cari nu sunt numai slujitori la altăr şi săvârşitori ai Sfintelor Taine, ci trebue să fie şi educatorii celor mici?...“ Mântuitorul a spus odată Apostolilor: „lăsaţi copiii să vină la mine“. Aceste cuvinte trebuie să le înţelegem mai ales noi, acum când ne spune Mântuitorul: „Aduceţi copilaşii voştri la mine!“ Noi nu trebuie să lăsăm, ca alţii să aducă copilaşii la Hristos; ci noi să-i ducem, căci dela noi îi cere Hristos“.

Iată deci temeiurile pentru cari catehizaţia trebue să se exercite prin preoţi. Vrem să ne bucrăm de fii buni? Vrem să aibă Biserica creştini luminaţi şi convinşi? Să nu-i încredinţăm atunci pe alţii cu creşterea lor, ci să facem noi înşine educaţia tineretului în spirit curat creştinesc, să-i creştem pe copii în duhul Bisericii şi spre idealul arătat nouă de Mântuitorul Iisus Hristos. Iată cheia prin mijlocirea căreia se pot realiza aevea bunele noastre aşteptări. Nu munca şi strădania altora, ci misiunea noastră, a celor chemaţi anume întru aceasta, trebuie să fie isvorul bunei educaţii creştineşti a păstoriţilor noştri. Nu există în lume vreun aşezământ care să încredinţeze educaţia viitorilor săi membri unui alt aşezământ. Cum s'ar putea deci situa tocmai Biserica în contrast cu această realitate mult grăitoare?

De altfel, duhul de astăzi al şcoalei de toate gradele se mai scaldă încă în mentalitatea veacului trecut. Ea este „prea mult dominată de un caracter prea intelectualist“. Atotputernicia raţiunii n'a încetat să fie considerată ca un element de însemnătate precumpănitoare în activitatea şcoalei şi în îndrumarea celor mici. Cu ea, prin mirajul stârnit de presupusa-ei putere fericitoare; cu desvoltarea ei şi prin fixarea unor reguli de morală pur intelectualistă se tinde la formarea omului, uitându-se — intenţionat? — aproape cu desăvârşire, „că omul nu este în primul rând raţiune, ci are un tezaur mult mai mare decât raţiunea: sufletul“. O astfel de şcoală, în activitatea căreia stau la loc de frunte mai ales preocupările de ordin extern şi metodologic, dictate de calculele reci ale raţiunii şi nu de cerinţele interioare ale sufletului omenesc, nici nu poate fi în slujba aşteptărilor noaste. Ea slujeşte un ideal unilateral, ideal care nu se acopere cu acela al educaţiei creştine. Din punct de vedere moral, psihologic şi pedagogic, idealul acesta îngust şi unilateral este deficitar. El n'a isvorît dintr'un ideal de viaţă. Şi tocmai din acest motiv trebuie să se constate, că „şcoalei de astăzi îi prea lipseşte un lucru, care mai ales ar trebui să nu-i lipsească: un ideal de educaţie izvorît dintr'un ideal de viaţă“.

Mai este oare trebuitor să specificăm şi aceea, că educaţia nu poate duce la nimic folositor dacă nu se întreabă mat întâi: care este scopul vieţii individului şi poporului său? Căci neştiind încotro să te îndreptezi, „cum vei putea îndruma pe alţii?“,

Idealul educaţiei trebue să fie drumul spre Hristos, desăvârşirea în Hristos şi în morala creştină, trăirea în Hristos: caracterul religios-moral, Iată ceeace trebue să facă, în şcoala de azi, catehizaţia. Iată idealul pe care trebue să-l ducă preoţimea în şcoala primară. Iată ţinta la care preoţii sunt chemaţi să şi-i asocieze şi pe învăţători. Iată idealul Evangheliei, care trebuie să devie şi al şcoalei şi spre care trebuie să colaboreze activitatea educativă a celor doi factori importanţi: preotul şi învăţătorul.

I. P. S. Mitropolit Nicolae a conturat magistral toate acestea, scriind: „aştept ca preotul să ducă cu el în şcoală un ideal de educaţie smuls din inima lui Hristos şi din inima Evangheliei mântuitoare. Deodată cu el să intre idealul de viaţă pe care Hristos ni l-a adus. Dacă aşa îşi va înţelege preoţimea noastră misiunea, atunci activitatea catehetică a preoţimii va fi o activitate binecuvântată... Caractere poţi să faci numai dacă chemi sufletul la o nouă viaţă. Nu poţi forma caractere prin programe şi prin legi. Acolo unde este caracter, acolo uşor se găseşte şi programul şi legea. Religiunea nu trebue privită în şcoală ca celelalte obiecte de învăţământ. Religia este un duh de viaţă. Dintre toate materiile religia are cea mai strânsă legătură cu idealul şcoalei: formarea caracterelor religios-morale“.

La aceste consideraţii, ce am mai putea oare adăoga?

Dar idealul educaţiei creştine slujeşte şi interesele primordiale ale statului. Bun cetăţean poate fi numai cel ce are un caracter religios moral. Dealungul vremilor, eroismul creştin şi românesc s'au sudat întru asigurarea destinului nostru pe acest pământ. Intrând în şcoală, prin râvnă şi devotament, catecheţii vor putea creşte şi acum „cetăţeni buni şi pentru împărăţia românească de pe pământ — şi pentru împărăţia lui Dumnezeu din cer“ [1]

Acum, când toata suflarea creştinească din cuprinsul Bisericii româneşti închină gând bun pentru viaţa şi activitatea unui ierarh mare, se cădea să aducem prinos de creştinesc omagiu, I. P. S. Mitropolit Nicolae, şi pentru contribuţia luminoasă şi bogată care priveşte catehizaţia. Deplina soluţionare a acestei mari probleme este încă în desfăşurare. De aceea eminenta competenţă a I. P. S. Sale ne este razim şi pentru viitor. Să-I dea Domnul cerească proteguire şi viaţă îndelung înzilită!

D. Călugăr

[1] Toate citatele sunt luate din articolul: „Idealul şcoalei. (Vezi revista Teologică din Decemvrie 1932).

Negreşit, primejdiile semnalate sunt încă departe de ţara şi de poporul nostru, dar cine ştie ce se ascunde dincolo de perdeaua liniştei de azi? Ca şi în trecut, această ţară şi acest popor nu are adăpost mai prielnic împotriva furtunilor cari pustiesc viaţa popoarelor, decât Biserica, cu arsenalul ei moral, cu sfetnicii săi plini de zel evanghelic şi cu îndemnurile ei neprihănite pentru credinţă, pentru Rege şi pentru tot ce poate ajuta propăşirea obştească.

Pr. C. Dron

---

taine, propaganda religioasă prin tipar, casele culturale, societatea Sf. Gheorghe, reuniunea femeilor ortodoxe, îngrijirea cimitirelor, conferinţele pastorale din protopopiate, divorţurile, protocolul bunei învoiri, sectele religioase, Dumineca bolnavilor, catiheţii şi catehizarea, casele parohiale, disciplina clerului, jurnalul pastoral al preotului etc. etc. au fost tot atâtea probleme expuse pe larg şi documentat din partea I. P. S. Sale şi discutate apoi împreună cu toţi protopopii adunaţi la acest curs instructiv.[1]

Din această sumară expunere a unei şcoli, pe care a întemeiat-o, a susţinut-o şi a condus-o cu înaltă demnitate luminatul Ierarh dela Sibiu putem vedea preocupările, strădaniile şi înfăptuirile I. P. S. Sale întru conducerea pastorală a clerului din Arhiepiscopie. Lucrul început s'a continuat şi în cursul anilor ce au urmat cu aceleaşi rezultate fericite, pentru biserică şi neam.

a) **Cursurile pastorale.**

Conferinţele protopopeşti s'au dovedit foarte bune şi folositoare, dar ele nu erau singurul mijloc prin care tânărul Ierarh voia să ridice nivelul moral şi cultural al clerului ortodox român din Ardeal.

Războiul mondial a schimbat cu totul nu numai harta Europei, ci şi sufletul popoarelor. In faţa multiplelor prefaceri din toate domeniile vieţii, cărora a fost supus şi neamul nostru, luminatul Păstor dela Sibiu a văzut limpede necesitatea schimbării metodelor de muncă, a înoirii uneltelor de lucru, a adâncirii conştiinţei de slujbaş a lui Hristos şi de slujitor al sfintei biserici. Fără această reformă internă şi externă preoţimea era expusă să fie aruncată la periferiile vieţii. I. P. Sfinţitul Mitropolit a purces însă la reînoirea clerului prin reînprospătarea cunoştinţelor, prin pregătirea sistematică pe care a început-o, prin vestirea metodelor noi de pastoraţie creştină şi prin însufleţirea continuă a preoţilor. Pentru această uriaşă pregătire a înfiinţat — alături de conferinţele protopopeşti — *şcoala cursurilor pastorale.* Această şcoală a fost şi a rămas până astăzi o lucrare nouă şi unică în tot cuprinsul bisericii ortodoxe române. „Cursul pastoral a fost mijlocul de colaborare la deslegarea problemelor mari din viaţa noastră bisericească şi religioasă“.[1] „Clerul nostru a fost pus — prin aceste cursuri — în faţa marei probleme, să-şi însuşească noua orientare, cerută de împrejurări spre a rămânea şi de aici încolo chivernisitorul consacrat al comorilor sufleteşti moştenite din străbuni“.[2]

„Cursurile pastorale au avut menirea să fie o împrospătare sufletească, în vederea unor trebuinţe speciale, create de vremea şi împrejurările noastre de viaţă“.[3]

Preoţii din toate protopopiatele Arhiepiscopiei au fost invitaţi să participe benevol la cur-

[1] A se vedea mai pe larg Telegr. Rom. Nr. 48—49. an. 1927.

[1] Vezi „Telegraful Român“ Nr. 77, an. 1922, art. O nouă orientare în păstorirea sufletelor.

[2] Ibidem.

[3] „Telegraful Român“ Nr. 80—81, an. 1924, art. Rostul cursului pastoral.

surile pastorale, organizate în chip special la Sibiu. Rând pe rând mai multe serii de preoţi au venit şi au terminat cu mult folos pentru ei şi pentru păstoriţii lor şi această nouă şcoală teologică din centrul Mitropoliei ardelene. Durata fiecărui curs pastoral a fost de patru săptămâni, iar numărul preoţilor primiţi pentru un curs a fost de 45—50.

Prelegerile acestor cursuri pastorale au fost făcute de însuşi I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, ajutat de arhiereul Ilarion, de I. P. C. Sa arhimandritul Iuliu Scriban, de consilierii Arhiepiscopiei, de profesorii Academiei teologice din Sibiu şi de alte persoane cu renume în cultura şi viaţa noastră bisericească. Pe lângă cursurile teoretice, făcute în fiecare zi înainte de masă, s'au ţinut meditaţii, s'au făcut exerciţii spirituale şi s'au organizat ore de discuţiuni publice între preoţi şi profesorii lor. Inainte de încheerea acestor cursuri toţi participanţii se mărturiseau şi se împărtăşeau cu sfintele taine în cadrele unei impresionante manifestări religioase.[1]

Spre a putea să ne dăm seama de problemele care se tratau la un asemenea curs, dăm programul celui de al doilea curs pastoral, ţinut dela 17 Noemvrie până la 14 Decemvrie 1924.

„In programa acestui curs am fixat: *Păstorirea la sate*, cu conferinţe despre:

1. *Preotul la sate:*
   a) avantagiile şi
   b) greutăţile lui.

[1] Vezi „Telegraful Român“ Nr. 4, 9, 14, an. 1922

(Urmează în pag. 10)

Ctitor de vremuri noui

Predoslovie

Anul Domnului 1882, luna lui Aprilie, în douăzeci şi şapte de zile... Crăpau mugurii în grădina desmierdată de arsura domoală a soarelui primăvăratic şi 'n casa părintelui Vasile Bălan din Blaşfalăul superior, de pe meleagurile bistriţene, era bucurie mare: preuteasa Maria cuibărea la sânu-i de mamă duioasă prima odraslă cu care Cerul a binecuvântat căsnicia acestei familii preoţeşti. Pruncul, venit pe lume în ţara liberă a „grăniţerilor" români de altă dată, a căpătat la botez un nume de două ori predestinat: *Nicolae*. Intâi de toate, fiindcă-l purta şi bărbatul de robuste convingeri româneşti notarul Nicolae Bălan, moşul său, şi apoi, fiindcă era însemnat în fiecare bisericuţă de lege strămoşească, de pe tot întinsul Ardealului, sub icoana celui mai popular sfânt al oropsitului nostru popor. Dragostea moşului Nicolae Bălan l-a copleşit din prima clipă. L-a luat în casa sa — casa *lui* părintească — şi l-a dat la şcoală, la Năsăud, şi apoi la Cernăuţi. Purtările sale frumoase la carte şi la şedinţele de aprigă întrecere tinerească ale societăţilor literare „Virtus Romana Rediviva" din Năsăudul atâtor glorii româneşti şi „Academia Ortodoxă" din capitala mândrei Bucovine, atât de apropiată sufleteşte de opintirile ardeleneşti, au adeverit încă odată înţelepciunea pururea trainică a zicalei care spune că

Ziua bună se cunoaşte de dimineaţă

Nu ne stă în gând să stăruim asupra însufleţitei sale părtăşii la manifestaţiile de mişcătoare afirmare românească pe cari fruntaşii studenţimii cernăuţene le organizează până astăzi, cu un talent neîntrecut, la vetrele măreţelor mărturii ale continuităţii daco-romane şi ale spiritualităţii ortodoxe, cari împodobesc cruciş şi curmeziş „vesela grădină". Nicolae Bălan era student *teolog*, şi ca atare, sub presiunea unui gând cinstit care-l devora lăuntric, înţelege să se smulgă din rânduri, isvodind ideia care avea să răsbată dincolo de desbaterile societăţilor studenţilor teologi de pe tot întinsul pământului românesc, răscolind înşişi conştiinţele întrunite în Sinodul arhidiecezan de la Sibiu: o *revistă teologică*, menită să întrunească sub flamura aceluiaş ideal de afirmare a conştiinţei ortodoxe şi naţionale toate furtunile cari răvăşiau zonele stelare ale sufletului generaţiei vremii. Ideal — nemărturisit — de nesocotire a nedreptelor hotare despărţitoare de fraţi. Şi tocmai pentru aceea, cu neputinţă de realizat deocamdată în toată prometeica lui îndrăsneală.

Era în Martie 1904... Şi'n vara anului următor, „diligentul stipendist" al Mitropoliei noastre — cum a fost calificat în plin Sinod arhidiecezan de un raport oficial al deputatului Gregoriu Pletosu — vine, încărcat de belşugul unor străduanii trudnice la şcolile din ţară şi străinătate, profesor la Seminarul teologic „Andreian". In cursurile sale inspirate şi adânci de Dogmatică, Morală şi Apologetică, face un mare pas înainte care nu va mai putea fi depăşit multă vreme. Epoca în care misterul sfintei Treimi era explicat cu ...„furca cu trei coarne", a fost urnită pentru totdeauna în coşul de hârtie al uitării. Se apropie de inima studenţilor, convingându-i despre foloasele rugăciunii şi ale disciplinii muncii, iar clerul îl vrea cât mai puţin tăbărât de uscăciunea slovei care ucide şi pătruns în toate simţămintele şi ostenelile sale de

Duhul care face viu

Cu ajutorul lui Dumnezeu, şi asigurându-şi adeziunea unui grup de prieteni cu inimi calde şi cu condee ascuţite, isbuteşte la 'nceputul anului 1907 să-şi plinească gândul dela Cernăuţi. Aşteptarea sa cuminte, care a durat trei ani, luase sfârşit. *Revista Teologică*, instrumentul de desprimăvărare în duh a vieţii naţionale bisericeşti a Românilor ardeleni — şi prima încercare făcută la noi pentru a da un avânt deosebit ştiinţei teologice — pornea la drum însoţită de entuziasmul copleşitor al unui cler tânăr care-şi dădea seama că a sunat ceasul deşteptării lui. Glasurile cari pledau, timid, pentru întoarcerea la poezia Molitvelnicului, au amuţit curând.

In profesorul Dr. Nicolae Bălan preoţimea noastră aclama frenetic pe apărătorul credinţei şi stegarul reabilitării sfintei sale misiuni prin cultură teologică şi desăvârşirea vieţii spirituale personale. Preoţia care se sfarmă din zori până'n amurg pentru isbânda lui Hristos în lume, încălzea inimile şi incendia conştiinţele cu jarul idealului — în sfârşit — găsit şi tâlcuit de maestru, iar de discipoli acceptat cu tinerească frenezie şi cu tot atâta încredere în posibilitatea înfăptuirii lui integrale. — Primii zece ani de profesorat ai lui Dr. Nicolae Bălan au făcut din el *îndrumătorul real* al conştiinţei ortodoxe şi naţionale a clerului de dincoace de munţi. In curând avea să devină şi *însufleţitorul* ei neîntrecut şi locul teologului încercat să-l ia, din porunca vremilor pe cari le răsbătea lumea,

Patriotul luminat

Un echilibru perfect adaptat la realităţile vieţii noastre de pe tărâmul de-aici şi de dincolo de veac caracteriza propovăduirea acestei personalităţi polare, născută să deschidă drumuri noui şi să călăuzească conştiinţele spre luminişurile lor odihnitoare. Ca teolog, îi vorbea cu Apostolul generaţiei creştine a vremii: *cetatea noastră e în cer!* Ca român, grăia generaţiei ardeleneşti care simţea apropiindu-se mântuirea neamului, în cuvinte de foc: *soarele Românismului la Bucureşti răsare!* Cuvinte grele ca un legământ... Profesorul Dr. Nicolae Bălan va fi printre cei dintâi cari aveau să tragă toate consecinţele unei atari atitudini. Va scrie deci în „Revista Teologică" articole cari evocă, prin îndrăsneala lor, aer muced de temniţă străină care a sugrumat atâtea proteste ardeleneşti. Işi va urma şcoala în refugiul dela Oradea şi de-acolo va sârgui mai departe, până'n fundul Austriei care începea să trosnească din toate încheieturile, cu gândul de-a ajunge în Italia şi Franţa, riscând nu odată să cadă'n mâinile setoase de răsbunare ale inamicilor noştri. Biruit de dorul căminului dela vatra căruia-l alungase urgia războiului, se întoarce acasă şi, împreună cu bunii săi prieteni Dr. Silviu Dragomir şi Dr. Ion Broşu, întemeiază la 1 Ianuarie 1918 foaia săptămânală *„Gazeta Poporului"*. Curajul cu care-şi rosteau crezul naţionalist aceşti trei tineri cari ştiau *ce vreau*, provoacă intervenţia aspră şi foarte puţin românească a mitropolitului de tristă amintire Vasile Mangra. Dar ameninţările lui nu i-au înfricat... Vrerile ardeleneşti de eliberare dudue tot mai năvalnic în coloanele gazetei numite şi când aşteptarea obştească întrecuse marginile răbdării, Profesorul Dr. Nicolae Bălan pleacă la Iaşi să cheme oştirea biruitoare a Regelui Ferdinand I să ne ia în stăpânire cu pământul, cu sufletele şi cu lacrimile noastre cu tot. Era în Noemvrie 1918... adică într'o vreme când şreangul împilatorilor se bălăbănea încă pe deasupra capetelor fruntaşilor ardeleni. După câteva săptămâni, valea Murăşului fremăta de svonul noroadelor întrunite la Alba-Iulia, cari hotărau alipirea Ardealului la Ţara-Mamă.

In acea clipă istorică, solul Ardealului, împreună cu dl Mihai Popovici, urnea din loc maşina înzăpezită pe drumurile Predealului... N'a avut parte de bucuria de-a fi de faţă la desfacerea obezilor. In inima lui însă, creştea în dimensiuni solare

Răsăritul răsăriturilor

Nici când n'a fost Ardealul mai frumos ca'n acea zi cercetată de duhul bravului Mihai şi de împlinirea nădejdilor noastre seculare. Dar vremurile erau prea mari pentruca să-şi poată permite cineva să piardă vremea contemplându-le. Cu graiu de arhanghel, Profesorul Dr. Nicolae Bălan indică celor ce aveau urechi de auzit să audă, porunca ceasului de faţă:

La lucru cu însufleţire nouă!

După ce s'a risipit bucuria primelor clipe de triumf, rănile pricinuite de vremurile de robie şi de colţii războiului, se vădeau pretutindenea. Erau atâtea de făcut... şi dintre toate, întâietatea o aveau înfăptuirile esenţiale. Biserica noastră prezenta aspectul unei case răvăşite, care-şi aştepta orânduitorul. Şi el era aci. Privirile tuturor odihneau cu încredere pe umerii lui încercaţi. Un prim congres al preoţimii noastre proaspăt organizată în Asociaţia clerului „Andreiu Şaguna", se întruneşte la Sibiu, în 1919, şi ia măsuri în vederea unificării bisericeşti. In hotărîrile lui, el se inspiră din geniul lui Şaguna şi din realităţile româneşti de totdeauna. Principiul colaborării clerului cu mirenii — expresia fidelă a ceea ce susţinătorul lui avea să numească mai târziu *Biserica poporului* — a triumfat. Lupte grele aveau să mai fie purtate pentru a isbândi definitiv, peste tot întinsul pământului românesc. Dar greul luptei scade când are cine-l purta. O altă problemă de căpetenie era aceea a tămăduirii împărecherilor dintre fraţi, pricinuite de cel vitreg trecut, dominat de faimoasa lozincă a casei de Austria: „divide et impera". Marea adunare de la Alba-Iulia a trecut peste ea cu o uşurătate care va sfâşia în vecii vecilor inima cea *una* a neamului. Ea ne-a redat Patriei-Mame numai de jumătate. Căci din punct de vedere formal, o seamă dintre Românii ardeleni continuau să rămână în înstrăinarea de legea strămoşească pe care le-a impus-o — de silă ca de voie bună — la 1700, burgul vienez aliat cu papalitatea schismatică. Profesorul Dr. Nicolae Bălan n'a respectat nicicând această târguială ruşinoasă. A arătat însă totdeauna înţelegere şi compătimire faţă de bietele ei victime, pentrucă ele erau os românesc şi suflet din sufletul neamului său. Cu certare blândă şi mai ales cu dragoste, el nu va conteni să deschidă ochii celor amăgiţi de făgăduieli deşarte asupra primejdiei în care au fost târâţi de silniciile stăpânitorilor vremelnici ai Ardealului martir şi în numele lui Hristos şi al unităţii sufleteşti a neamului, îi va îndemna mereu să se'ntoarcă *„acasă"*. Primul congres al preoţimii unite din Ardeal, întrunit la Cluj curând după rotunjirea României în hotarele sale firesti, îi oferă un prim prilej pentru formularea unui apel direct, de la frate la frate, de la inimă la inimă. Cuvântarea cuminte pe care a rostit-o acolo, deschidea un lung şi dureros proces care, din nefericire, avea să dureze încă multă vreme, spre paguba neamului întreg. In răstimpul celor dintâi doi ani cari au urmat unirii cu Patria-Mamă, orânduirea propriei noastre gospodării bisericeşti a făcut progrese însemnate. După ce Episcopul Miron E. Cristea fusese chemat de la Caransebeş în scaunul de Mitropolit-Primat, Biserica ardeleană rămăsese cu un singur vlădică: Ioan I. Papp de la Arad. Prin voinţa clerului şi a poporului, apropiata împlinire a scaunelor vlădiceşti s'a prefăcut într'o adevărată primenire a Ierarhiei noastre superioare. Sibiul trebuia să facă începutul. Gloriosul jeţ al lui Şaguna aştepta un urmaş demn de înfricoşătoarele răspunderi cari sălăşluiau în pernele lui. Il cunoştea toată suflarea, cu mult înainte de ivirea sorocului alegerii lui... La 14/27 Februarie 1920, Preotul Profesor Dr. Nicolae Bălan devine

Mitropolit în Ţară nouă

întrunind totalitatea voturilor exprimate. Un chiot de bucurie neprecupeţită a umplut cerul nădejdilor noastre în clipa în care visatul purtător de cârje vlădicească al Ardealului întors întru ale sale, urca treptele jeţului lui Şaguna. Numele lui, singur, era chezăşia împlinirii integrale a acestor nădejdi. Trei luni după aceea, tânărul Mitropolit era hirotonit întru arhiereu, cu o pompă demnă de proporţiile evenimentului. Dincolo de belşugul oaspeţilor aleşi cari au luat parte la măreţul praznic din *ziua întâia de Rusalii (17/30 Maiu), din anul Domnului 1920* — în frunte cu Mitropolitul-Primat Miron E. Cristea, Primul-ministru General Al. Averescu, Nicolae Iorga, Octavian Goga ş. a. — impresia determinantă, vizibilă atât în freamătul obştei întrunite la Sibiu cât şi în elogiile neprecupeţite ale presei, la adresa primului Mitropolit al Ardealului eliberat, era aceea că ne aflam în pragul unui

Capăt de veac nou

Opera Mitropolitului Nicolae al Ardealului e comparabilă cu pomul din Evanghelie, în frunzişul căruia se ocroteau păsările cerului. Intr'adevăr, n'a fost nici o problemă însemnată pentru bunul mers al Bisericii româneşti din Ardeal pe care Profesorul de altă dată să n'o fi frământat îndelung, iar Mitropolitul de-acum să nu se fi sfărmat de şapte ori în zi ca s'o soluţioneze. Gânditorul devenise, prin voia lui Dumnezeu şi prin negreşelnicul simţ obştesc, plinitorul celor mai impunătoare fapte cari au împodobit cândva păstoria unui vlădică ardelean. Convingerea că Cerul ni l-a dat ca să înalţe pe culmi „via" aceasta, Mitropolia Ardealului, astăzi e unanimă. Insuşirile de cari

s'a slujit întru îndeplinirea sclipitoarelor Sale înfăptuiri, pretind calificative optime. Caracter de granit, cultură vastă, gândire limpede, profundă și înaltă, graiu cuceritor de profet, curaj leonin, inimă mărinimoasă, înfățișare senină și impunătoare, și mai presus de toate o desăvârșită cunoaștere a rolului determinant pe care l-a jucat Biserica noastră în tot trecutul Neamului românesc și a sarcinilor ei viitoare, — iată *câteva* din darurile cu cari Dumnezeu l-a înzestrat generos pe providențialul nostru Arhipăstor. Secretul izbânzilor răsunătoare pe cari le-a dobândit? Se'nșală cine-l caută altundeva decât în viața de rugăciune smerită pe care o duce, tainic, „mirele" Bisericii ardelene. Rugăciunea, mai mult decât toată copleșitoarea Sa cultură teologică, l-a deprins să-l pună pe

Hristos în centrul vieții obștești

ori de câte ori a pus la cale un lucru bun. Și asta s'a'ntâmplat des: în toate zilele vieții Sale. E destul să spunem că Mitropolitul Nicolae este cel ce a împământenit dincoace de munți *predica cu Hristos* și gruparea entuziasmului religios al norodului de jos sub praporul Lui isbăvitor este opera Sa. Frăția misionară „*Oastea Domnului*" este expresia concretă a întoarcerii obștești la *esențialul religios*, a mișcării de translație de la periferia vieții religioase spre centrul ei, de la vârfurile razelor spre focar. — Liniile cardinale ale copleșitoarei Sale activități de treizeci și cinci de ani de slujire eroică a Bisericii strămoșești și douăzeci de arhipăstorire — pentru cari obștea dreptcredincioasă de dincoace de munți îl aclamă cu stâlpările admirației și recunoștinței — sunt multe, fără număr. Și totuși reductibile la trei: Mitropolitul Nicolae a slujit cu străfulgerări geniale *adevărul*, a iubit *lumina*, a preamărit și încurajat *virtutea* în toate multiplele lor înfățișeri. Toate trei îi erau de urgentă trebuință norodului care a odrăslit din butucul său vânjos uriași de talia ierarhului pe care-l prăznuim astăzi cu inimi primenite de sărbătoare, pentru ca să-și împlinească menirea cu care l-a așezat Dumnezeu în acest pământ al făgăduinții. Și Mitropolitul Nicolae n'a avut dorință mai fierbinte decât aceasta: să-și vadă Neamul posedând realmente comorile numite. A deșertat în acest scop întreg conținutul acelui corn al abundenței de însușiri optime cu care l-a înzestrat Providența. De aceea, lupta Sa de două decenii se chiamă, pe numele ei autentic și complect, dragoste pătimașe pentru adevăr, opintire eroică spre lumină și prisos de virtute nefalsificată de nici o considerație minoră. Le vom urni pe rând în zarea atențiunii obștești, nu numai cu gând de cuvenită preamărire, ci ca să fie prilej de obștească folosință, de întărire și de îndemnare spre tot lucrul bun.

Lupta pentru biruința adevărului

e cel mai încărcat capitol din opera Mitropolitului Nicolae. Și cel mai sublim, fiindcă pe temelia isbânzilor câștigate în această repetată sforțare de-a limpezi odată pentru totdeauna poziția Bisericii ortodoxe în cadrul Statului român, se bizue toate înfăptuirile Sale ulterioare. — Începută deodată cu venirea Sa ca profesor la Seminarul „Andreian", această luptă a luat, după întregire, amploarea impusă de împrejurările noui, dar și de noua poziție pe care o ocupa profesorul de altă dată. Ea a fost inaugurată faptic cu prilejul desbaterilor Constituantei din 1923. Intervenția energică și documentată a I. P. Sf. Sale s'a soldat cu o izbândă răsunătoare: principiul *autonomiei* bisericești a fost înscris în Legea fundamentală a Țării. Doi ani mai târziu, Statutul Organic șagunian se generaliza pe'ntreg cuprinsul Bisericii ortodoxe: Legea de organizare bisericească din 1925 se inspiră din el și se razimă pe încercata înțelepciune care a prezidat destinele ortodoxe naționale ale Ardealului la mijlocul veacului trecut. — După alți trei ani, Legea Cultelor din România (1928), determină cea mai strălucită intervenție parlamentară a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae. Martorii oculari au mărturisit că nici când nu s'a mai auzit în incinta Sfatului Țării o mai strivitoare pledoarie ca aceea pe care o citim cu tresăriri de legitimă mândrie în *„Biserica Neamului și drepturile ei"*. Dacă purtătorii vremelnici ai răspunderilor guvernării au înțeles să plece spinările în fața presiunilor curiei papale cutezătoare până la amenințări cu cine știe ce „represalii" externe, apoi nu e mai puțin adevărat că aceiași oameni au învățat atunci o lecție de dreptate și demnitate națională pe care n'o vor uita în vecii vecilor. Lecția avea să repete, mai scurtă dar mai biciuitoare, în anul următor (1929), cu prilejul ratificării Concordatului cu Vaticanul. Din toate aceste sforțări supraomenești, a rămas convingerea dominantă că asalturilor răului, oricari ar fi fost ele, Biserica le-a rezistat cu cea mai remarcabilă forță a sa: Mitropolitul Nicolae al Ardealului. Cu o vigoare întru nimic scăzută față de aceea cu care denunța acțiunile păgubitoare pentru Biserica băștinașe și desele știrbiri ale suveranității Statului român — acțiuni organizate și dirijate mai totdeauna din oficine străine — Mitropolitul Nicolae s'a împotrivit cu tot sufletul Său mare și a combătut cu elocvența-i răsunătoare relele cari măcinau viața socială românească. Dar despre acelea ne vom rosti într'un alt compartiment al acestui articol rezumativ. — Paralel cu strălucitele Sale intervenții parlamentare de care am vorbit, Mitropolitul Nicolae a dus pe teren, acolo unde gâlgâie viața mulțimilor, o campanie de luminare a tuturor celor smulși tâlhărește de la sânul Bisericii strămoșești — adică și din butucul compact al Românismului. Cu prilejul vizitațiilor canonice pe cari le-a făcut în Arhiepiscopie, s'au petrecut adeseori scene vrednice de epopeia desrobirii religioase a Românilor ardeleni din veacul XVIII: poporenii uniți, cu prapori și preoți în frunte, se'ntorceau în dangăt de clopot și'n freamăt de bucurie obștească la biserica pe care părinții lor au părăsit-o oarecând pentru un blid de linte... Convins din proprie și îndelungată experiență că țăranul român a rămas creștin de legea ortodoxă chiar atunci când, nominal, figurează în listele bisericii unite cu Vaticanul, Mitropolitul Nicolae a făcut din apriga Sa luptă pentru biruința adevărului o bătălie cinstită și însuflețită pentru refacerea unității legii strămoșești. Pentru ca să-și sporească turma?... Nicidecum! Ca să și-o mântue și să-și mântue Neamul de răul „dejghinării" și de înfricoșata osândă cu care se pedepsește căderea de la dreapta credință în mărăcinișul învățăturilor sucite. S'a comportat în toată această sfântă zdrobire de inimă ca un arhanghel purtător de biruință și ca un împătimit de lumină... Păstorul cel bun știe că mai are și alte oi cari nu sunt din staulul acesta (cf. Ioan 10, 16). Am arătat ce-a făcut ca să le aducă la brazdă și știm și aceea că repetă mereu cu Evanghelistul: trebuie să le aduc și pe cele cari au mai rămas (comp. loc. cit.). Dar această statornică grije a Sa pentru întoarcerea oii celei una, nu l-a împiedicat să-și angajeze cele mai remarcabile silințe ale Sale întru apărarea și întărirea celor nouăzeci și nouă. Dacă în fața celor ce s'au abătut de la ogașa credinței Neamului a fluturat curățenia adevărului, pentru cei ce au rămas în ea a rezervat

Revărsările luminii

care deschide mintea spre mai multă pricepere și inima o încălzește cu dogoarea idealurilor evanghelice. — Slujitor devotat al Bisericii, Profesorul Dr. Nicolae Bălan a declarat război nemilos ignoranței și superficialității, scormonind toate unghețele în cari se cuibăriseră ele. Era inadmisibil ca tocmai cei ce îmbrăcau demnitatea de făclieri ai luminii în lume să fie deficitari ei înșiși la capitolul acesta. De-aici străduințele supraomenești ale profesorului seminarial de altă dată de-a temeinici *cultura clerului*. De-aici strigătul de amplă rezonanță, de la 1907, articulat în toiul disputei pe care o stârnise problema *chemării* preoției noastre: *„pretindem respect pentru știința teologică"!* Personal, a făcut mult în această direcție. Mitropolitul avea să plinească toate gândurile și solicitările Profesorului. A început de la Alfa: cu *clerul*. „Revista Teologică", dată pe mâini bune după ce întemeietorul ei ajunsese în scaunul mitropolitan, își onora din ce în ce mai strălucit misiunea de călăuză culturală, teologică și științifică a preoției noastre, ajutată de auxiliarul ei „Biblioteca Bunului Păstor" și de vechiul organ șagunian „Telegraful Român", cari cultivă până azi problemele pastorale în studii și articole de îndrumare unanim apreciate. — Din cultura preotului derivă aceea a poporenilor lui — și amândouă din *Evanghelia lui Hristos, sursa esențială a oricărei culturi religioase*. Mitropolitul Nicolae s'a îngrijit și de merindea pe care preotul trebue s'o îmbie credincioșilor. In 1922 a înființat foaia religioasă pentru popor *„Lumina Satelor"*, sporită apoi (1930) cu suplimentul *„Oastea Domnului"*. Câțiva ani mai târziu, povața cea bună pe care o duceau aceste foi în toate satele noastre, a dobândit noui mijloace de circulație: colecția *„Popasuri duhovnicești"* (1935) și apoi buchetul de cărticele cu slovă întăritoare a dreptei credințe și cu unelte de luptă antisectară *„Veniți la Hristos"* (1938). — Pentru răsbaterea preocupărilor religioase în obștea intelectualilor noștri mireni, cel mai devotat și mai priceput colaborator pe care l-a avut vre-o dată Arhipăstorul nostru, profesorul Nicolae Colan — astăzi Episcopul Clujului — a înființat publicația periodică *„Problemele Vremii"* (1929) și apoi (1934), cea mai bună revistă de familie din țară *„Viața Ilustrată"*. Insuși Chiriarhul nostru a contribuit cu toată tragerea de inimă la isbânda acțiunii de reîncreștinare a păturii intelectuale. Grandiosul discurs pe care l-a rostit la Cluj, în 5 Martie 1933, cu prilejul constituirii „Frăției Ortodoxe Române", reprezintă nu numai cea mai strălucită prezentare a rolului *Ortodoxiei în mijlocul frământărilor de azi*, ci și *programul* acțiunii amintite. — Culminația opintirilor spre lumina culturii, cari alcătuesc cel mai stufos capitol al operei Mitropolitului Nicolae, îl reprezintă cele două colecții de impunătoare lucrări științifice *„Seria Teologică"* și *„Seria Didactică"*, pornite la drum în 1933 și de-atunci până azi îngrijite îndeaproape de I. P. S. Sa. Faima volumelor apărute în ele, a trecut hotarele Țării. Amintim apoi, în fuga condeiului, numeroasele case culturale și bibliotecile înființate în fiecare parohie, pentru a înregistra două aspecte remarcabile ale operei culturale și duhovnicești plinită de Mitropolitul Nicolae. Un simțământ de rară prevedere l-a făcut pe luminatul nostru Ierah să-și crească și pregătească un stat major de colaboratori pricepuți și entuziaști, recrutați din cele mai bune elemente. Trupa acestora a dat până acum doi episcopi și aproape întregul corp profesoral al Academiei teologice „Andreiane". Renumele ce și l-au câștigat prin talentele și ostenelile lor, îi revine Părintelui bun care-i povățuește cu dragoste și se bucură ca nimeni altul de succesele lor. O bogată și selectă bibliotecă le stă la dispoziție, pentru cercetările științifice ce le întreprind. Cel mai sârguincios cititor al ei, nu-i alt cineva decât tocmai ctitorul, adică I. P. Sf. Sa. — Un pâlc de monahi luminați, pe cari reînviata mânăstire brâncovenească de la Sâmbăta de sus îi așteaptă la vatra ei, vor chema la viață nouă glorioasele tradiții monastice ale Ortodoxiei ardelene.

Incurajarea vârtuții

ultimul — dar nu cel din urmă — capitol al operei Mitropolitului Nicolae, înglobează toate tărâmurile vieții obștești. A preamărit în cuvinte demne de ei, cu orice prilej, atâția eroi ai Neamului și mucenici ai dreptei credințe, iar păstoriților Săi le-a infuzat pasiunile neprihănirii. Administrația bisericească, sub păstorirea I. P. Sf. Sale, s'a făcut într'un spirit de desăvârșită cinste, corectitudine și omenie. Necruțător cu cei nedemni, a răsplătit împărătește toate silințele purcese din inimă curată și râvnitoare spre tot lucrul bun. Viața parohiilor noastre a așezat-o pe temeliile unei perfecte moralități. Societatea misionară „Oastea Domnului", Reuniunile de femei „Sf. Maria" și Societatea tinerimii adulte „Sf. Gheorghe" sunt roadele văzute ale acestei campanii de desprimăvărare în duh. Atitudinea bărbătească pe care a luat-o, în plin Sf. Sinod, față de desmățul politicianist, francmasonerie și literatura imorală, l-au consacrat ca paznic treaz al curățeniei sufletești a Neamului.

„Cele vechi au trecut; iată s'au făcut noui..."

prin râvna exemplară a unui Ierarh care a știut să trăiască și să se străduiască *numai* pentru Biserică și Neam. Sorocul celor douăzeci de ani de arhipăstorire îl găsește înfășurat în cinste și vrednicie. Calea străbătută de pașii lui, e *drum de rază*. Zarea înfăptuirilor Sale netrecătoare — prea largă ca s'o poată cuprinde această rotire rezumativă peste întinsul ei.

Ruga noastră îl cere încă multă vreme în fruntea obștei care-l aclamă și-l urmează fără șovăire.

E cea mai mare favoare cu care Cerul a căutat spre „via" aceasta, Mitropolia Ardealului.

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Organizarea clerului nostru

Ideia de o nouă organizare a Clerului nostru românesc este mai veche, datând încă din veacul trecut, din datace începuseră să-l pască anumite neajunsuri, „profesionale" cum s'ar spune, și se iviseră și condiții noui de viață pastorală și socială. Ideia ce mijea, mergea într'acolo, ca să apere interese de existență ale Clerului și să promoveze, prin asocieri speciale, și condițiile de o mai reușită afirmare a slujbei preoțești, ce trecea tot mai departe de limita venerabilului „molitfenic" tradițional românesc. Gândurile de asemenea îmbunătățiri s'au ivit și dincolo, dar și dincoaci de Carpați, unde Clerul din mitropolia noastră a reușit printr'o inițiativă — fericită și în rezultatele sale de două decenii încoaci — să-și înfiripeze cunoscuta sa organizație, Asociația „Andrei Șaguna" a Clerului din mitropolia ardeleană.

Organul eparhial dela Arad, revista „Lumina" de acum aproape șapte decenii,[1] scria, la loc prim, sub titlul „Prima Reuniune preoțească română", al cărei gând răsărise în rândurile preoțimei arădane, următoarele cuvinte caracteristice: „Era o zi revoluționară cea din 8 August a. c. Se părea, că natura voește să probeze tăria cuiva; se părea că o voce divină dăduse ordin tempestății de a se mișca, pentruca aceea divinitate să poată examina și cenzura statornicia și rezoluțiunea preoțimei române, care să părea a fi uitată de lume, pentru mișcarea sa cea moderată între imensele variațiuni ce se produc de lumea modernă... Preoțimea doarme — ziceau unii, iar alții ziceau: preoțimea noastră e demoralizată..." Și se punea, atunci, chestiunea: nu numai de îmbunătățire a condițiilor de existență materială a Clerului pastoral, ci și înfrățirea mai deaproape a puterilor acestuia, într'o „întrunire proprie" a preoțimei, urmând o consolidare, și încă consolidare națională și religioasă", cu gând la o cât mai largă și temeinică afirmare.

Așa s'a întrunit Clerul din protopopiatul Chișineului (azi: Chișineul Crișului), în ziua de 5 Aug. 1872, când, la propunerea vrednicului preot de atunci Mihai Sturza dela Șepreuș,[1] s'a luat hotărâre de constituire într'o „reuniune preoțească".

Cum aflăm din acelaș organ,[2] ceva mai din vreme, preoțimea din protopopiatul Șiriei încă se ocupase de realizarea aceleiași idei.

N'am puiut urmări mai deaproape cursul lucrurilor. Rămâne, însă, stabilit adevărul: Preoțimea noastră, încă acum șepte decenii, simția necesitatea unei organizații proprii, *pe din afară de orânduirile administrative, dar convergent cu marele scop de obște al „consolidării naționale și religionare".*

Dar mișcarea aceasta era în spiritul vremii și'n natura lucrurilor. Conștiința preoțească — tot mai lămurită prin cultura ce sporea, a Clerului, și tot mai strâmtorată prin neajunsuri ce-i țineau calea în realizarea misiunei și în privința traiului zilnic — încearcă realizarea gândului de asociere și în rândurile Clerului de peste Munți. In zilele trecute am avut prilejul să vedem la Seminarul central din București un tablou fotografic,[3] înfățișând douăzeci și cinci preoți, întruniți la București, cu titlul „Congresul Preoților Clerului Mirean din Țară, ținut în București la 26—27 Noemvrie 1882".

Firește, gândul unei concentrări preoțești cu titlul de asociere profesională, va fi încolțit și în alte părți ale Bisericii românești, — împrejurare asupra căreia nu ne putem extinde acum mai deaproape.

Și în mitropolia Ardealului — judecând după începuturile dela Arad — ideia a rămas și pe mai departe. Dar, prea se poate una din două, ori chiar amândouă eventualitățile: nu vor fi fost destul de solide acele începuturi de organizare; sau: ideia însași nu va fi fost destul de apreciată în cercurile oficialității bisericești de aici. Un cerc de preoți, bănățeni mai ales, cari stăteau după începutul veacului curent în legături mai apropiate cu revista preoțească „Revista Preoților" a răposatului preot David Voniga din Ghiroc, s'au străduit să pună bazele unei „reuniuni" sau asociații preoțești. Dar n'au reușit din pricina unui prea refractar spirit de care erau conduși.

Astfel, a rămas, încât privește Clerul mitropoliei ardelene, ca ideia să fie reluată, în vremuri de libertate națională, într'un spirit mai larg și mai adecvat cu interesele de existență ale Clerului nostru și cu posibilitățile de afirmare nouă a misiunei preoțești.

Intre cele dintâi și mai de seamă gânduri și mișcări ale Clerului ortodox român din mitropolia Ardealului avem de a înregistra tocmai acțiunea de organizare a acestui Cler, în cadrele unei asociații proprii, pe întreaga mitropolie.

Celce mai mult s'a indentificat cu gândul acestei realizări de mare importanță a fost profesorul de atunci al Institutului teologic „Andreian" dela Sibiu, P. C. Părinte Dr. *Nicolae Bălan, actualul Inalt Prea Sfințit Mitropolit,* ajutat în mare măsură d P. C. Preot de atunci, și cel dintâi secretar general al Asociației noastre, *Pompei, azi P. Sf. Episcop Policarp Moruşca.*

In chipul acesta s'a ajuns că, încă până nu se desăvârșise așezarea noastră politică-națională, încă în primăvara anului 1919, în zilele de 19—21 Martie, s'a putut întruni, la Sibiu, prin delegați din toate părțile mitropoliei, ai preoțimei ardelene, — primul nostru congres preoțesc. Arădanii mai stăteam încă sub oarecare carantină politică și militară, de nu au putut participa decât puțini. Congresul însă, bine pregătit, cu temeinice operate și proiecte de soluții la noua situație a vremurilor, a fost o strălucită dovadă despre înalta înțelegere a inițiatorilor și colaboratorilor,[1] precum și în privința felului de constituire a Congresului și a secțiilor pe eparhii.

In fruntea preoțimei asociate a fost așezat vrednicul protopop al Brașovului, Dr. *Vasile Saftu,* ca președinte, iar ca secretar general P. C. Părinte de atunci Pompeiu Moruşca. Primul președinte al nostru, care în cursul vremii a fost distins cu numirea de Inspector sau Episcop militar, a decedat în 6 April 1922, ajungând de atunci conducerea Asociației în mânile celui ce scrie aceste cuvinte de dreaptă pomenire.

După primul congres din 1919, în toamna aceluiaș an, P. C. Sa părintele profesor de atunci Dr. Nicolae Bălan și-a luat angajamentul de a cerceta eparhiile noastre, întrunind Clerul și constituindu-l în secții eparhiale, după care lucrare a urmat apoi, constituirea statutară „a despărțămintelor preoțești" pe protopopiate, precum și a subîmpărțirilor pe „cercuri religioase".

In legătură cu aceste semnalări de ordin istoric, ținem să subliniem, *în numele Clerului din cadrele Asociației noastre, cu recunoștință, caldul interes și dragostea de totdeauna a I. P. Sf. Sale Părintelui Mitropolit Dr. Nicolae Bălan, atât față de Asociație, cât și față de Cler și interesele acestuia.*

Din cele șeptesprezece congrese, pe mitropolie, ale Asociației noastre, aproape n'au rămas — decât în caz de forță majoră — poate numai două, fără de participarea la ele, a I. P. Sf. Sale, care în totdeauna a adus lumină și dragoste și purtare părintească de grije, pentru probleme și pentru Clerul întrunit.

„Analele" Asociației noastre, al căror șir de publicare l-am reluat până inclusiv congresul ultim dela Timișoara (1938), cuprind mărturii de ajuns despre directivele și dragostea Patronului nostru, secondat în această privință de toți ceilalți Chiriarhi din Mitropolia noastră.

Din prilejul celor două decenii de arhipăstorire a I. P. Sf. Sale, venim și noi, în numele Clerului din Asociația noastră, să relevăm cele de mai sus, exprimând I. P. Sf. Sale omagiul și recunoștința acestui Cler.

Arad, 30 Mai 1940.

Iconom-Stavrofor
Dr. Gh. Ciuhandu

[1] Rev. „Lumina", Nr. 4, din 1872.

[1] Fusese, ca student în Teologie la Arad, și redactor la revista studenților teologi de aici, „Speranța", în anul 1871.

[2] „Lumina". Nr. 6, 1872.

[3] Fotografia e la mâna P. C. Sale Părintelui senator și director al Seminarului central, Pr. Petre Partenie.

[1] In acel congres s'a citit referatul nostru — poate, cel dintâi în cauză — cu privire la reorganizarea bisericească în mod unitar, în legătură cu Sfântul Sinod existent al României.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

2. Biserica la țară:
   a) Serviciile religioase,
   b) educația religioasă
   c) obiceiurile religioase.
3. Condițiile sociale și religioase ale păstoririi la sate.
4. Păstorirea individuală și colectivă.
5. Posibilitățile de păstorire succesă în viitor.

Vor participa conferențiari dela toate înaltele școale teologice din țară, precum și specialiști cu reputație.

Invităm să ia parte la cursuri preoți în funcție, în număr de 40—50, după posibititate câte doi inși din fiecare protopopiat, dintre cei ce n'au fost la cursul pastoral anterior.

Toți participanții vor avea locuință și întreținere gratuită la Academia Andreiană."[1]

Prin aceste cursuri pastorale n'au fost înarmați cu armele spirituale ale luptei moderne numai preoții aceia care au participat la aceste concentrări, ci întreg clerul Arhiepiscopiei. Căci fiecare participant, când s'a întors acasă a devenit un vestitor activ, în cercul preoților din întreg protopopiatul, a tuturor metodelor de muncă învățate la Sibiu și un propoveduitor zelos al idealurilor conturate în cadrul prelegerilor ținute. In felul acesta Arhiepiscopia întreagă a fost străbătută de curentul reînoirii, vieții sacerdotale în sensul că fiecare păstor de suflete trebue să fie „purtătorul sintezei vitale între cultură și credință, să fie apostol devotat al misiunii și al culturii" să fie omul care lucrează cu conștiință trează și cu minte luminată la realizarea împărăției lui Dumnezeu în lume.

[1] „Telegraful Român" Nr. 64, an. 1924.

d) **Cursurile catihetice.**

Paralel cu pregătirea preoților din parohii Mitropolitul Nicolae a purtat grijă ca și preoții profesori de religie să fie stimulați și ajutați întru desăvârșirea personalității lor de educatori ai tineretului și întru perfecționarea metodelor de predare a învățământului religios. Această operă a îndeplinit-o prin organizarea unor cursuri catihetice în timpul vacanțelor de vară, la care erau chemați să participe toți profesorii de religie din Arhiepiscopie. Cei mai renumiți pedagogi creștini din țară au fost învitați să țină prelegeri la aceste cursuri catihetice. Cuvântarea de deschidere ca și primele prelegeri la aceste cursuri le-a ținut totdeauna luminatul Mitropolit Nicolae. I. P. C. arhim. Scriban, prof. O. Ghibu, prof. I. Nisipeanu, Dr. P. Barbu etc. erau personalitățile care dădeau toate directivele necesare profesorilor de religie.

In programul cursurilor catihetice erau cuprinse totdeauna problemele care prezentau mai multă actualitate pentru învățământul religios din școalele secundare. Așa b. o. cursul catihetic din vara anului 1924, ținut la Sibiu a avut în programul său următoarele probleme:

1. Considerațiuni generale asupra învățământului religios din școalele noastre secundare.
2. Planul analitic și manualele de religie din învățământul secundar.
3. Metodica istoriei sacre și a istoriei bisericești.
4. Metodica catehismului.
5. Metodica învățământului dogmatic și moral.
6. Păstorirea duhovnicească în școală.
7. Apărarea tinerimii de plăgile sociale de azi.

Pe lângă aceste cursuri, ținute de profesori, erau discuțiuni libere, cu întrebări și răspunsuri, prin care catiheții erau lămuriți asupra tuturor chestiunilor referitoare la misiunea lor de educatori ai viitorilor intelectuali.

e) **Intrunirile dela reședința mitropolitană.**

In vederea realizării aceluiaș program vast, în vederea desfășurării unei activități unitare în întreaga Arhiepiscopie și în vederea reîmprospătării și direcționării continue a acestei activități, Inaltul Ierarh a întrunit în fiecare an de mai multe ori seara în reședința Sa pe consilierii Arhiepiscopiei, pe profesorii Academiei teologice, pe toți catiheții școlilor din oraș și pe toți preoții din Sibiu. In cadrul acestor întruniri luminatul Ierarh a expus de asemenea și expune totdeauna toate problemele mai însemnate din viața bisericii și a neamului, care trebue să preocupe de aproape clerul ortodox român. Odată cu această expunere I. P. S. Sa dă și toate soluțiile necesare și indică și mijloacele prin care lucrările pot fi duse la bun sfârșit. Adeseori în aceste întruniri s'au lămurit prin discuțiuni până în cele mai mici amănunte toate problemele pastorației

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan

de **Dr. G. Preda**
vicepreşedinte al „Astrei"

Se împlinesc 20 ani de când I. P. S. S. Mitropolit N. Bălan păstoreşte în „Ogorul Domnului" şi sunt şi mai mulţi ani de când ca profesor de teologie desvolta deja o activitate pe teren cultural şi naţional.

L-am cunoscut în vremea când de abia se consfinţise unirea Ardealului cu patria mamă. Se sărbătorea în Sibiu o distinsă personalitate militară. Printre oratori se ridică şi tânărul profesor N. Bălan care, în numele Academiei teologice, aduse sărbătoritului un cald şi entuziast prinos de recunoştinţă.

Unul din comesenii apropiaţi mă informă că vorbitorul este un distins teolog ale cărui însuşiri excepţionale îl indică pentru scaunul de mitropolit.

Prorocirea s'a împlinit, iar profesorul Dr. N. Bălan odată înălţat pe scaunul pe care stătuse odinioară marele A. Şaguna, a ţinut cu aceiaşi demnitate şi autoritate să continue şi să completeze opera înaintaşului său.

Dacă mitropolitul A. Şaguna a îmbinat perfect cele două însuşiri: mitropolit ortodox şi om politic român, I. P. S. S. mitropolit N. Bălan, ca conducător şi reprezentant al bisericii creştine ortodoxe din Ardeal, a căutat prin fapte să dovedească că reprezentanţii bisericii nu sunt numai slujitorii lui Dumnezeu, ci şi ai neamului şi că cea de a doua slujbă este obligatoriu supusă celei dintâi.

Consecvent acestei idei, I. P. S. S. a căutat să aducă contribuţii preţioase la marea operă de înălţare a neamului, activând nu numai pe teren bisericesc, dar şi în alte domenii (cultural, naţional, social, economic şi politic) cari aveau legătură cu biserica.

Onorând cu prezenţa sa momentele mai importante şi mai hotărâtoare din viaţa noastră românească, I. P. S. Sa a adus prin graiul său îndemnuri, încurajări, însufleţiri şi binecuvântări.

Este imposibil ca în cuprinsul acestui articol să pot descrie calităţile şi activitatea acelui ce ocupă cu atâta vrednicie scaunul de mitropolit al Ardealului. Mă voiu mărgini în cele ce urmează să schiţez numai câteva fapte care vor scoate în evidenţă unele din însuşirile ce stau la baza personalităţii sale.

Ca vrednic urmaş al marelui Arhiereu A. Şaguna, al unuia din creatorii asociaţiei culturale „Astra", I. P. S. Sa s'a interesat de timpuriu şi cât se poate mai de aproape de această instituţie din care face parte ca membru de drept.

Sunt cunoscute raporturile strânse ce au existat şi există între biserica românească din Ardeal şi bătrâna asociaţie culturală „Astra".

Biserica a binecuvântat totdeauna opera culturală a „Astrei", i-a acordat o ocrotire spirituală şi a căutat să o lege cât mai mult de larga sa acţiune. La rândul său „Astra" a pus la îndemâna bisericii organizaţiile sale (călăuzite de principii creştineşti), cu cadre de activitate şi metode de lucru ce înlesneau acţiunea practică a slujitorilor bisericii.

Ca şef al acestor slujitori ai bisericii creştine ortodoxe din Ardeal, I. P. S. Sa şi-a arătat dragostea şi interesul pentru „Astra" participând la aproape toate adunările ei generale şi uneori chiar la şedinţele comitetului central.

Cu înţelepciunea care glăsueşte prin întreaga tradiţie ardeleană, I. P. S. Sa s'a arătat tot atât de bun apărător al bisericii ce o reprezintă, cât şi al „Astrei" culturale.

Imi amintesc cum la una din adunănările generale ale „Astrei" ridicându-se ideia mutării sediului ei din Sibiu, I. P. S. Sa cu autoritatea ce-l caracteriză a spus: „Astra" este stejarul care a prins rădăcini în Sibiu. Oare un stefar rupt din rădăcină şi sădit meşteşugit în o grădină de lux are viitor? Oare „Astra" va putea avea acelaş viitor când i se va rupe trunchiul de întreg trecutul care constitue vrednicia şi gloria sa?" Negreşit că aceste cuvinte au redus la tăcere propunătorii ideii de mai sus.

Dar interesul purtat „Astrei" de I. P. S. S. mitropolit Nicolae Bălan, provine şi din mintea sa bogat luminată, I. P. S. Sa făcând parte din prelaţii cei mai culţi ai ţării noastre. Această cultură este dovedită prin numeroase lucrări şi mai ales prin felul cum crede că se pot stabili raporturile dintre ştiinţă şi religie.

„Concepţia creştină despre lume — scrie I. P. S. Sa[1] — departe de a împiedeca cercetarea şi mărturisirea adevărurilor neîndoelnice ale ştiinţei, este tocmai una care garantează oamenilor de ştiinţă cea mai mare libertate şi obiectivitate în toate cercetările lor". Consecvent acestor principii I. P. S. Sa a spijinit progresele ştiinţei, contribuind prin aceasta la desvoltarea civilizaţiei şi culturii sănătoase.

[1] Problema religioasă de astăzi.

Convins că în sfintele altare s'au păstrat speranţele şi că aici au înflorit în binecuvântată rodire ideile naţionale şi înaltele năzuinţi ale neamului românesc (libertatea, unirea şi consolidarea în graniţele noastre firesti), I. P. S. Sa mitropolitul N. Bălan a căutat prin biserica ce o reprezintă să păstreze acest sfânt patrimoniu al fiinţei neamului românesc (acelaş crez, limbă, datine, tradiţii, port, cântece, dans etc.) Ca bun patriot I. P. S. Sa încă pe când era numai profesor a ţinut să-şi servească neamul, aducând o contribuţie preţioasă la unirea noastră.

Se ştie cred de toţi Românii rolul important ce I. P. S. Sa l-a avut în iarna anului 1918, când a fost purtătorul de cuvânt al Ardealului faţă de guvernul ţării româneşti instalat la Iaşi.

Curajul cu care a trecut obstacolele, abnegaţia cu care a suportat suferinţele călătoriei şi acele aduse prin vitregia vremurilor, constitue în adevăr titluri de glorie cu care se poate mândri.

Urmând imboldului său sufletesc I. P. S. Sa continuă să activeze pe teren naţional înstrunând şi orhestrând conştiinţele naţionale ale credincioşilor bisericii sale.

In măestritele cuvântări dela amvon ca şi în acele dela diferite manifestări naţionale etc. se văd ideile care întăresc sentimentele superioare pentru Neam şi Rege, adică pentru factorii ce joacă rol hotărâtor în viaţa Statului nostru.

Tot din naţionalismul său pleacă şi dragostea deosebită ce o poartă armatei ţării şi iubitului nostru Suveran.

Nu a fost serbare mai importantă, nu a fost manifestare însemnată pentru oştire, care să fie lipsită de prezenţa sa, de cuvântul său, de sprijinul său.

Cum nici o reformă sociată, dar mai ales politică nu poate fi posibilă la noi în afara concepţiei religioase, slujitorii bisericii din Ardeal în frunte cu I. P. S. S. mitropolitul N. Bălan a îmbrăţişat cu căldură şi organizaţia F. R. N. care are printre principii: creiarea unei vieţi spirituale prin desvoltarea credinţei creştine şi a culturii autohtone.

I. P. S. Sa mitropolitul N. Bălan şi-a luat angajamentul de a sprijini organizaţia tocmai pe faptul că renaşterea neamului trebue să se întemeieze pe renaşterea profundă a sentimentului religios.

Binevoitorul concurs al bisericii şi conducătorului ei stimulează şi mai mult opera acelora ce se străduesc să realizeze idealul apostolic al M. S. Regelui.

I. P. S. mitropolit Nicolae Bălan exprimă o autoritate nu numai în domeniul religios, dar şi în alte domenii ale vieţii noastre sociale.

Negreşit că autoritatea poate veni dela biserica pe care o reprezintă, întrucât această biserică este buna păstrătoare şi păzitoare a comorilor supranaturale pe care le-a primit dela Domnul nostru Iisus Hristos, iar în vârful erarhiei sale se arată legătura cu Creatorul, — dar nu mai puţin adevărat e că această autoritate poate veni şi prin iubirea credincioşilor cari văd, în omul care conduce biserica, afecţiunea unui bun frate.

I. P. S. Sa exprimă deci o autoritate tot atât prin haină şi învestitură, cât şi prin virtuţile şi calităţile sale.

Este o mândrie deci pentru biserica creştină ortodoxă din Ardeal să aibă în frunte un erarh de valoarea I. P. S. Sale mitropolitului N. Bălan.

Astăzi când I. P. S. Sa împlineşte 20 ani de păstorire, îi urăm încă mulţi alţi ani plini de sănătate şi fericire, pentru ca biserica pe care o conduce cu atâta înţelepciune, demnitate şi vrednicie se rămână nu numai un puternic stâlp al culturii creştine, dar un motor care să poată mişca şi uni pentru vecie minţile şi sufletele româneşti dornice de o conlucrare sinceră şi conştiincioasă pentru apărarea neamului şi pentru propăşirea şi înălţarea acestui neam.

Omagiu Arhipăstorului nostru

Există personalităţi, prin mânile cărora Dumnezeu modelează lumea.

Aceşti oameni aleşi de Dumnezeu, cari joacă un rol deosebit în istoria omenirii, aparţin planului tainic al Stăpânului lumii.

Prin ei se dă glas voei Lui sfinte printre fiii lumii spre înălţare şi progres.

Profeţi, împăraţi, arhierei şi filosofi, tot atâtea vase alese ale Stăpânului suprem, adumbriţi de har ceresc, înscriu capitole magistrale în viaţa popoarelor şi le pecetluiesc cu sigilul individualităţii lor.

Ei sunt faruri de lumină vie, cari aruncă luciri strălucitoare peste învolburatul ocean al vieţii.

La lumina lor cetesc muritorii de rând cartea vieţii actuale, şi peste veacuri înainte raza individualităţii lor călăuzeşte paşii urmaşilor.

Ei impregnează istoria realităţii cu fapte demne de urmat, şi jertfele pilduitoare tot ei le inspiră contemporanilor şi urmaşilor.

Prin lupta lor zilnică se urzesc gânduri noui, se creiază idealuri şi se nasc tendinţe spre mai bine.

Astfel de aleşi are din mila bunului Dumnezeu şi neamul nostru românesc şi oraşelor şi a satelor. Multe din broşurile apărute apoi în biblioteca de propagandă religioasă „Veniţi la Hristos" şi în alte biblioteci religioase sunt fructul întrunirilor preoţeşti din reşedinţa Mitropolitului din Sibiu.

Totdeauna dela aceste întruniri, fiecare preot din centrul Mitropoliei a plecat însufleţit şi cu hotărârea de a pune în slujba bisericii şi a neamului toate puterile sale de muncă. Probleme din programul desbătut în cadre restrânse la centru erau puse apoi prin organele de publicitate în discuţiune publică şi toată preoţimea Arhiepiscopiei era îndrumată şi chemată să colaboreze la realizarea programului anunţat. In felul acesta adeseori gândul şi dorinţa de mai bine a Ierarhului au devenit realităţi îmbucurătoare în parohiile Arhiepiscopiei.

Prin mijloacele arătate vrednicul Vlădică dela Sibiu în cei douăzeci de ani de arhipăstorire a trezit conştiinţa misiunii preoţeşti, a împrospătat mereu mintea şi inima preoţilor Săi, i-a zidit mereu sufleteşte, i-a îmbărbătat în toate împrejurările vieţii şi i-a înarmat cu toate armele luptei. Se poate spune deci fără nici o exagerare că preoţimea Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, sub înţeleapta păstorire a I. P. S. Sale, a progresat în toate domeniile vieţii şi se găseşte astăzi la acea înălţime care face cinste Ierarhului şi mândrie bisericii ortodoxe române.

Prot. **Sp. Cândea**

Inalt Prea Sf. Mitropolit Nicolae şi Vechiul Testament

E de-o netăgăduită importanţă cunoaşterea concepţiei despre Vechiul Testament a I. P. S. Mitropolit Nicolae, mai ales astăzi când, din neştiinţă sau rea voinţă, anumiţi scriitori au emis ciudate opinii cu privire la sfânta Scriptură a Vechiului Testament. Absorbit de imensele preocupări, de caracter bisericesc, şcolar, naţional şi social, I. P. S. Mitropolitul Nicolae n'a scris aşa de mult cât ar fi dorit, dar în ceeace a scris a dat deslegare atâtor probleme teologice, cari de mult aşteptau o soluţie dreaptă. In şirul de mărgăritare ale scrisului Său aflăm preţioase orientări de ordin biblic. Nu există latură socială pe care luminatul arhiereu să n'o fi trecut prin prisma cărţii Duhului Sfânt, deaceea cugetele Sale biblice ies la iveală din întreaga varietate de scrieri.

In lucrările de caracter biblic (cum sunt b. o. Un congres biblic românesc, In chestia „Micii Biblii" etc). Mitropolitul Nicolae expune temele biblice cu atâta preciziune încât înmănunchindu-le, acestea ar constitui o contribuţie remarcabilă la ştiinţa Scripturii şi ar forma un adevărat „vade mecum" zilnic, al celor ce-şi pregătesc mântuirea sufletească.

In scrisul I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae aflăm pe de-oparte expuneri cari privesc ansamblul Scripturii: Vechiul şi Noul Testament deopotrivă; pe de altă parte sunt cele referitoare la partea întâia a Scripturii. La rândul lor expunerile vechiutestamentare unele sunt de ordin generic, iar altele privesc în mod special anumite texte. Intre cele de ordin generic sunt: Definiţia Scripturii, Caracterul Bibliei, Valoarea Bibliei, Traducerea Bibliei în limba noastră, Biblia şi intelectualii, Biblia pentru popor, Biblia pentru copii, Biblia pentru elevi şi studenţi, Societăţi biblice, Metodica popularităţii Bibliei.

Originea şi superioritatea prin care se distinge Biblia, o fac să se potrivească pentru toate popoarele lumii. Din Biblie îşi iau izvorul culturii lor sănătoase popoarele cele mai civilizate, din ea îşi adapă sufletul popoarele cele mai înfloritoare în cultură. Din aceste constatări se desprinde, fără doar şi poate, marele rost al Bibliei pentru credincioşii bisericii noastre.

„Ea este pâinea cea de toate zilele".[1] *Fiind vorba despre popor, înaltul ierarh crede că „nu e consult să i se dea în mână Biblia întreagă, ci într'o ediţie anume alcătuită, în care vor fi suprimate unele părţi. „Biblia pentru popor" trebue să fie o astfel de carte care stând pe masa ţăranului nostru, va putea fi citită, ascultată şi înţeleasă cu folos sufletesc de toţi cei din casă. Dar când aderez la părerea ca pentru popor să nu se publice Sf. Scriptură în întregime, nu mă gândesc la o ediţie a ei compusă din fragmente fără nici o legătură între ele, ci mă gândesc la o Biblie prescurtată".*[2]

Aceste concluzii şi le întemeiază, Mitropolitul Nicolae, pe două premise sigure. Sunt mai întâi locurile greu de înţeles şi apoi acele locuri cari nu e consult să le citească oricine.

Pregătirea credincioşilor noştri pentru Biblie să înceapă în şcoală, deaceea pentru elevii claselor secundare, Mitropolitul Nicolae recomandă o „Biblie cu părţi alese", scoasă în format adecvat.

[1] Dr. N. Bălan, Un congres biblic românesc, Sibiu 1912 pag. 7.

[2] Dr. N. Bălan, op. cit. pag. 16—17.

a avut din norocire în toate timpurile existenţii sale.

Pomelnicul celor înscrişi în Cartea de aur a neamului, s'a eternizat în sufletul românesc şi lor se vor adaoge din generaţie în generaţie cei de azi şi de totdeauna până la sfârşitul veacurilor...

Până în prezent s'au perindat în Istoria noastră trei epoci în modul cel mai fericitor şi anume: epoca de ridicare, cea de afirmare şi epoca de închegare.

Astăzi ne aflăm în faţa epocei de consolidare.

Iscusitul cârmuitor al celei din urmă e M. S. Regele Carol II ajutat fiind în munca Sa covârşitoare de către sfetnici luminaţi, printre cari cei dintâi stau Chiriarhii ortodocşi. Mijloc de realizare socotim că nu poate fi altul afară de ortodoxia noastră, care constitue chiar fiinţa naţiunii româneşti. Căci nu există înafară de ea un alt chiag mai consistent — cu toate trâmbiţările false — prin care neamul şi ţara noastră s'ar putea consolida efectiv şi durabil, şi nu avem pe lume altă cale afară de ortodoxie prin care ne-am putea face o intrare triumfală în istorie.

Crucea acestei ortodoxii consolidatoare de neam o poartă în sufletul Său, printre cei dintâi reprezentanţi ai ei, I. P. Sfinţitul Mitropolit al Ardealului.

Strălucitul Arhiereu întru ortodoxie a pecetluit aceşti 20 de ani, de când a fost înălţat pe scaunul nemuritorului Şaguna, cu o muncă arhierească, care de mult i-a deschis poarta în istoria noastră naţională.

Căci nu există dela război încoace tărâm de aspiraţii şi progrese, de idealuri în credinţa şi naţionalismul nostru, pe cari să nu le fi stimulat şi îndreptat în mod direct I. P. S. Mitropolit Nicolae.

Sufletul Său mare şi-a dat dat contribuţia neprecupeţită cu ocazia tuturor manifestaţiunilor româneşti, iar multele răscruci istorice, din ultimele 2 decenii, au fost îndreptate pe căi bune prin luminile Sale smulse din flacăra tradiţională a ortodoxiei...

Literatura teologică, arta bisericească şi mănăstirească, cari creiază originalitatea culturii noastre înfăptuite în aceşti 20 de ani arhipăstoreşti, vor purta peste veacuri pecetea unui mare suflet.

Discursurile Sale magistrale din parlamentul neamului şi cele rostite pe întreg cuprinsul ţării, l-au adus înafară de omagiile sincere ale miilor de adoratori dintre cei mai de seamă fii ai culturii româneşti, dragostea şi admiraţia întregului neam.

Iar fiii Săi sufleteşti, mireni şi clerici, de sub directa oblăduire a iubitului lor Arhipăstor, au trăit timp de 20 de ani clipe nenumărate de mândrie fiască de câte ori le-a vorbit „faţă la faţă" şi „gură la gură" dinaintea sfintelor altare înălţate majestos cu sutele spre cerul lui Dumnezeu şi reparate cu miile.

Bibliotecile parohiale înavuţite cu nenumărate volume de valoroase cărţi teologice şi religioase îi vor păstra peste veacuri întregu-I conţinut sufletesc de înflăcărat ortodox, iar prefeţele atâtor autori distinşi îi vor veşnici spiritul de largă jertfă şi de nesecat izvor îndrumător.

Casele parohiale şi culturale vor veşnici sub piatra de temelie numele şi jertfa Ctitorului însufleţitor de mari realizări.

Pentru toate acestea pomenite şi altele mai multe nepomenite, la Rusaliile anului 1940, cari închid pagina celor 20 de ani arhipăstoreşti, facem cea mai sinceră urare fiască strigând:

Intru mai mulţi ani I. P. Sfinţite Stăpâne, spre înălţarea sfintei noastre ortodoxii şi a neamului nostru iubit!

Pr. Asache Marcoviciu

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae Chiriarh şi Etnarh

In Ortodoxie, ocârmuitorii bisericii au fost întotdeauna şi ocârmuitori de noroade în treburile lor naţionale; chiriarhii au fost şi etnarhi.

Derivând din însăş concepţia ortodoxă despre naţiune, funcţiunea de etnarhi ai popoarelor pe cari le păstoreau, a ajuns la cea mai înaltă expresie în acele puternice personalităţi de chiriarhi cari au avut orientări adânci şi limpezi în doctrina ortodoxă.

In rândul acestor mari chiriarhi şi ocârmuitori de noroade, se numără şi I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, omul spre care în momente grele s'a îndreptat nădejdea întregii suflări româneşti, nu numai când a fost vorba de treburile Bisericii, ci şi când s'au pus probleme cruciale românismului nostru ortodox.

Astfel de momente grele de'ncercare străbate neamul nostru şi acum, şi nu cred că este în cuprinsul acestei ţări om luminat şi român iubitor de neamul său care să nu-şi fi îndreptat în repetate rânduri privirea plină de nădejde spre marele ocârmuitor dela Sibiu.

Strajă de veghe a fiinţii noastre etnice şi a substanţei ei ortodoxe, s'a afirmat ca mare ocârmuitor al lor, şi oridecâteori a fost ascultat, şi oridecâteori a fost consultat, viaţa românismului a rămas şi s'a îndreptat pe ogaşile ei fireşti de existenţă şi devenire.

Interpret fidel şi exponent firesc al rasei şi-a spiritualităţii noastre ortodoxe, depe tronul său arhieresc dela Sibiu, a descins adeseori în viaţa noastră publică bisericească şi naţională, impunând orânduiri şi determinând atitudini pline de sănătate şi vigoare.

Când biserica noastră îşi căuta o nouă organizaţie, pentru noua viaţă la care era chemată în statul român de azi, I. P. S. Sa, a stăruit cu o nobilă pasiune pentru impunerea principiilor de organizare ale Statutului Organic şagunian, şi a isbutit prin acţiunea sa, să asigure întâiu prin Constituţia din 1923, *autonomia bisericii*, iar apoi prin »Legea şi Statutul de organizare a bisericii ortodoxe« din 1925, organizaţia largă autonomă şi constituţională în cadrul căreia se mişcă şi lucrează sf. noastră biserică de atunci încoace.

Prin această Lege, care impune împletirea vieţii bisericeşti cu cea naţională legând indisolubil naţiunea de biserică şi încadrând-o în viaţa ei spirituală sub baldachinul sf. Duh, I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae, a făcut pentru întreg neamul românesc, ceiace făcuse Şaguna numai pentru Ardeleni, a dat — cum am mai spus-o undeva — României întregi, ceiace Şaguna dăduse Ardealului.

Aprofundând, complectând şi extinzând principiile tradiţiei şaguniene, a făcut vie această tradiţie, şi element de dinamizare a întregii vieţi româneşti bisericeşti şi naţionale.

A apărat contra influenţelor rele şi contra uneltirilor, sfânta noastră biserică, a luat iniţiative, şi tot ce s'a făcut bun în ea dela războiul trecut încoace, se datoreşte în cea mai mare parte I. P. S. Sale.

In ce priveşte orientarea vieţii noastre naţionale, a intervenit sprijinind aşezarea ei pe temeliile unei democraţii adevărate, atunci când s'a alcătuit prima constituţie a tuturor Românilor, în 1923.

Mai târziu, văzând alterarea principiilor democratice, a intervenit avertizând, şi apoi luând atitudine hotărîtă împotriva curentelor disolvante şi mobilizându-ne conştiinţele împotriva lor.

Nimeni dintre toţi conducătorii vieţii noastre publice de până acum, n'a definit atât de clar fiinţa statului nostru naţional, rosturile şi ţintele lui, aşa cum a făcut-o I. P. S. Sa, în cele trei mari cuvântări, două de apărare a bisericii şi a fiinţii noastre etnice, rostite la 27 Martie 1928 şi la 23 Mai 1929, dela tribuna Senatului în capitala ţării, iar a treia programatică, rostită în faţa Senatului ortodoxiei româneşti din Ardeal, la Cluj, în 5 Martie 1933.

Impotriva masoneriei şi a comunismului, — internaţionaliste şi atee amândouă, — cari nu mai conteneau cu diversiunile şi cu uneltirile lor, I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae a iniţiat acţiuni publice de demascare şi înfierare. A determinat Biserica să ia atitudine hotărâtă contra acestor două curente disolvante, intruse şi alimentate de duşmanii neamului, în viaţa noastră bisericească şi'n cea politică, publicând declaraţii oficiale apeluri şi o pastorală, împotriva masoneriei şi a comunismului.

Ideile cuprinse în cele trei cuvântări în Pastorala episcopatului ardelean împotriva comunismului, şi'n declaraţia Sf. Sinod împotriva francmasoneriei afirmate verbal şi într'o mulţime de alte prilejuri, răspândite şi în scris prin articole şi scrieri, au re'nviat şi au redresat conştiinţa naţională a Românilor de pretutindeni, ca nişte tonice de mare efect. Conştiinţa aceasta fortificată, a fost în stare să reacţioneze apoi pe toată linia împotriva toxinelor spirituale ale masoneriei şi ale internaţionalismului democratic şi comunist, iar conducătorii noştri politici s'au văzut nevoiţi să ţie seama de postulatele ei şi să-i dea o cât mai mare satisfacţie.

Călăuzitor şi îndrumător inegalat — din postul de răspundere pe care-l are — pe cărările drepte de desvoltare bisericească şi naţională a neamului nostru, I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae întruchipează mai mult decât oricare altul substanţa etnică şi harică a fiinţii noastre româneşti, şi prin aceasta, întrunind calitatea dublă de chiriarh şi etnarh, polarizează spontan nădejdile de azi ale românismului, spre zilele de biruinţă ale viitorului.

Dr. Liviu Stan

„Introducerea Bibliei în şcoală va avea o influenţă binefăcătoare asupra întregului spirit al instrucţiei şcolare, căci va răspândi în şcoală acea atmosferă morală curată şi edificatoare, care transpiră din fiecare cuvânt al Scripturii". [1]

In acest chip, încetul cu încetul, se vor deprinde viitorii intelectuali cu citirea sfintei Scripturi, căci *„nu e mai ruşinos pentru om cu pretenţii de cultură, ca să fie cu desăvârşire neorientat asupra Cărţii Cărţilor".* [2] Adevăratul intelectual va trebui să meargă numai decât la Biblie. Cel ce vrea să scrie o carte constructivă şi nutritoare de suflet, va trebui să meargă până la izvorul moralei, unde apa sufletului este mai curată şi mai răcoritoare. Numai acele creaţii ale geniului omenesc supradăinuesc, cari împrumută gânduri din semânţa în care corpurile străine sunt puţine la 100, numai acei oameni sunt superiori, cari chiar în veacul de rapiditate excesivă urcă spre vârful piramidei sociale călcând treptele formale ale venerabilei Biblii.

E destul pentru a justifica marele interes ce datorează fiecărui cuvânt din Scriptură studentul teolog şi mai ales preotul. Pentrucă terenul trebue pregătit de cu bună vreme, Mitropolitul cărturar găseşte de trebuinţă *„un mai intensiv studiu al sf. Scripturi"* [1] în şcoalele teologice, pentruca viitorii tâlcuitori ai cuvântului divin să fie *tari în Scripturi".* [2] Se gândeşte la un astfel de studiu biblic, *„care ar împrieteni cu sf. Scriptură"* la *„un studiu biblic în vederea activităţii pastorale".* [3]

Adâncirea Bibliei este totodată cel mdi bun auxiliar al unei bune predici, de aici necesitatea unui: *„intim contact sufletesc al predicatorilor cu adevărul viu al Bibliei".* [4]

Locurile grele de înţeles vor fi tâlcuite nu de către oricine, căci nu este chemarea aceasta pentru toţi, ci aceasta cade în sarcina preotului. Pe lângă predică stau la îndemâna preotului şi alte moduri de-a populariza adevărurile Sfintei Scripturi. Mitropolitul Nicolae se întemeiază aici pe larga sa experienţă personală. Petrecând în satul său natal, ţinea adesea serii întregi de şezători şi citiri biblice cu credincioşii. Citirile biblice le însoţea de scurte explicări, scoţând în evidenţă ideile religioase morale şi făcând aplicări practice.

Afară de considerentele de ordin generic, Mitropolitul Nicolae stabileşte înţelesul corect al mai multor texte din Vechiul Testament. Citez doar comentarul la următoarele locuri: Num. XIV_{21}, Tac XVIII_1 şi urm., Exod XX_{14}, Ex. XXXII_{28}, I Imp. XVIII_7, Gen $XII_{1—3}$.

Se pare că vizionarul scriitor a prevăzut în mod special chiar cearta de azi pentru Vechiul Testament, căci faţă de-o eventuală susţinere a unor pretinşi iniţiaţi cari fac din Vechiul Testament obiect de gâlceavă, Mitropolitul Nicolae ia o atitudine rezolută prin vorbele: *„Biblia este cartea sufletului omenesc, ea este totodată cartea omenirii întregi. In mii şi milioane de cazuri s'au adeverit cuvintele apostolului: „toată Scriptura de Dumnezeu este insuflată şi de folos"* "... [1]

Două sunt motivele pentru cari se izbeşte în Vechiul Testament. Este reaua intenţie şi necunoştinţa în cauză. Aceasta pare să rezulte din următoarea afirmare a Inalt Prea Sfinţiei Sale: *„Sfânta Scriptură — darul lui Dumnezeu — este nesocotit de cei ce nu-i cunosc cuprinsul ca şi de aceia cari n'au auzit altceva despre Biblie decât că apără şi justifică felul lor de a judeca şi a lucra".* [2]

Ce-i drept interpretarea unor locuri, din Vechiul Testament, nu e aşa de simplă cum li se pare criticilor. Chiar şi Părinţilor vechi bisericeşti le-au dat unele texte mult de gândit, fără să fi ajuns la o părere unanimă în toate privinţele, [1] dar nu la chestiuni de amănunt se reduce teologia. Principal, în această legătură de idei, este că Vechiul Testament formează unul dintre izvoarele revelaţiunii dumnezeeşti şi el este astfel o părticică din comoara sufletului nostru. [2]

Iată doar câteva frânturi din învăţăturile ierarhului Nicolae. Ele sunt atât de pătrunse de principiile ortodoxiei, încât pot servi chiar şi celor mai iniţiaţi biblicişti drept normă de orientare în domeniul Scripturii.

Dr. Nicolae Neaga
profesor de Vechiul Testament la Academia teologică „Andreiană".

[1] Dr. N. Bălan, op. cit. pag. 24.
[2] Dr. N. Bălan, op. cit. pag. 25.
[1] Dr. N. Bălan, op. cit. pag. 21.
[2] Dr. N. Bălan, op. cit. pag. 21.
[3] Dr. N. Bălan, op. cit. pag. 21.
[4] Dr. N. Bălan, op. cit. pag. 22.
[1] Dr. N. Bălan, Un congres biblic românesc, pag. 5—6.
[2] Dr. N. Bălan, în actul arhiepiscopesc, nr. 669, Bis. 20 I. 1940, adresat subsemnatului.
[1] Dr. N. Bălan, In chestia „Micii Biblii", Sibiu 1914, pg. 15.
[2] Dr. N. Bălan, Un congres biblic... pg. 19.

Nr. 5056/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că Cuc. preot Toma Neamţu dela parohia Roşcani, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul de înmormântare de Lei 15.000, după soţia sa Olivia, decedată la 16 April 1940.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 25 Mai 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Mitropolitul Nicolae și cugetarea românească

Dela sfântul altar al bisericii ortodoxe, în tinda căreia s'a născut și a crescut neamul românesc, Mitropolitul nostru Nicolae chiamă cu glas tare la staulul mântuirii pe toți fiii neamului, a căror cugetare a apucat pe căi greșite.

Glasul său de suprem păstor sufletesc devine azi călăuzitor al gândirii românești pe drumul cel drept, pe linia cea dreaptă, dar părăsită de mulți, pe „linia Tradiției". Glasul său de conducător al vieții spirituale, ca un pătrunzător dangăt de clopot străbate atmosfera cugetării noastre naționale, invitând pe gânditorul român al zilelor noastre să nu se îndepărteze, sau dacă s'a îndepărtat, să revină la *„linia Tradiției"*, unde află totdeauna norma sigură de orientare asupra valorilor vieții și a erarhizării lor, normă pe care neamul nostru din copilăria sa a numit-o „legea românească", ceace înseamnă „biserica strămoșească", și toată spiritualitatea acesteia infiltrată în sufletul și viața neamului din trecut și prezent. (Rev. „Viața Ilustrată" Nr. 2 din 1934).

Inalt Prea Sfinția Sa cu multă competință dovedește în scrierile Sale că *biserica strămoșească și sfânta ei tradiție* este acel izvor de apă vie, din care sorbind gânditorul român va putea dobândi nemurire în istoria cugetării naționale și universale.

Această comoară de valoare nebănuită o dezvălește și o prezintă în toată splendoarea sa cugetării românești din zilele noastre și invită pe gânditorul modern răpit de mirajul ideologiei apusene să-și stâmpere setea după adevăr la izvoarele bisericii noastre strămoșești.

Acest imperativ categoric al vremii îl susține prin cuvinte cari trebue să rămână săpate pentru veșnicie în sufletul tuturor generațiilor românești, cuvinte cari alcătuesc cel mai puternic argument psihologic pentru orientarea cugetării noastre pe linia tradiției, când zice: „In plămada substanței românești n'a intrat decât *ortodoxia*. Dar ea a intrat atât de adânc, încât nu mai poate fi extrasă de acolo". (Rev. „Viața Ilustrată" Nr. 2, pag. 5, anul 1934).

Cuvintele acestea caracterizează mai înainte de toate și sufletul marelui nostru ierarh. Numai dintr'un astfel de suflet se naște aceea concepție despre lume și viață care se cristalizează în toată splendoarea sa în gândirea Mitropolitului Nicolae, reflectându-se în fiecare cuvânt al scrierilor și cuvântărilor sale și care este *ortodoxia națională*, pe care o știe prezenta și apăra într'un mod ne mai pomenit până în zilele noastre, cu puterea de pătrundere a unei inteligențe clar văzătoare, înzestrată cu o vastă cultură multilaterală. I. P. S. Sa cunoaște temeinic filosofia și teologia ortodoxă, catolică și protestantă deopotrivă și se știe folosi minunat de fructele bogate ale cugetării omenești frământate de grelele și spinoasele probleme ale existenței, apreciindu-le în lumina totdeauna clară a ortodoxiei naționale.

Ideea mare a ortodoxiei naționale alcătuește axa cugetării sale. Din ea a izvorât și discursul magistral rostit la adunarea de constituire a „Frăției Ortodoxe Române", ținută la Cluj în 5 Martie 1933, cu care ocazie a pus pentru totdeauna temelia celei mai adecvate concepții despre lume și viață pentru sufletul adevărat românesc.

In acest discurs — care a apărut și în broșură sub titlul *„Ortodoxia în mijlocul frământărilor de azi"*, Orientări programatice pentru „Frăția ortodoxă Română", Sibiu 1933 — a formulat, cu o claritate și preciziune ce caracterizează gândirea marelui nostru prelat bisericesc, ce este *substanța românească*, zicând: „Rasa și ortodoxia sunt componentele originare ale substanței românești. Printr'una ne-am așezat punctul arhimedic pe pământ, prin cealaltă ni s'a deschis Cerul cu luminile lui și așa ne-am menținut locul sub soare ca ceea ce suntem și nu ne-am renegat în mijlocul tuturor furtunilor prin care am străbătut. Și numai așa, de s'ar dezlănțui toate vrăjmășiile asupra noastră, prin virtuțile neamului, întărite de sufletul divin al ortodoxiei, nici porțile iadului nu ne vor putea birui" (o. c. pg. 14—15).

Desprindem din aceste cuvinte memorabile pietrile fundamentale pentru o concepție despre lume și viață de o armonie divină, o concepție în care Cerul se împreună cu pământul, o concepție în care îmbracă o formă desăvârșită toate simțemintele și nizuințele sufletului românesc.

Dar în această minunată armonizare a contrastelor, pe care numai puțini gânditori au putut-o realiza în istoria filosofiei, Mitropolitul Nicolae nu cade în greșala rasismului modern, ci acordă valorilor spirituale primatul categoric când zice: „Un popor trăiește mai presus de toate prin *sufletul* său. De aceea, datoria cea mare a clipei de față, înconjurați cum suntem de urletul lupilor sfâșietori din toate părțile, este să întărim *temeliile sufletești* pe cari se razimă existența acestui neam" (o. c. pg. 15).

Stabilindu-se pe aceste „temelii" solide și eterne, indică cu mână sigură căile ce duc la rezolvirea grelelor probleme ale existenței naționale și individuale zicând: „Credințele mari sunt forța care dă curaj de viață unei națiuni. Ele o ridică pe culmi, de unde ia contact cu valorile cele veșnice și-i împrumută concepția de viață în care-și încadrează idealele sale în traiul pe acest pământ, cu toată povara vremii... Din izvoarele de inspirație ale țintelor supraterestre se desprinde interpretarea înțeleaptă a datoriilor de fiecare zi, răbdarea și pacea sufletească în mijlocul greutăților și suferințelor, disciplina de sine și acceptarea de bună voe a autorității, spiritul de jertfă, entuziasmul și eroismul cerut în clipe hotărâtoare. Devotamentul statornic către neam și profunda iubire de patrie, ca și alipirea către Unsul Domnului, acolo își au razimul și motivarea lor metafizică. In adâncimile sufletești, purificate prin luminile credinței, se stabilesc simțemintele de frățietate și solidaritate între păturile sociale, cari fac țăria lăuntrică a unei națiuni și o feresc de conflicte și lupte fratricide. Credința religioasă călăuzește instinctele sănătoase ale rasei și-i ține sufletul într'o atmosferă de spiritualitate care o face capabilă a se însufleți de bunurile culturii și ale civilizației" (o. c. pg. 15—16).

Numai în lumina acestei copceptii de o înaltă spiritualitate se poate naște și poate trăi cu vigoare o concepție despre națiune atât de frumoasă, cum este cea formulată de I. P. S. Sa în următoarele cuvinte: „Sub raport religios, *națiunile*, se tălmăcesc ca totalitatea *idei ale lui Dumnezeu*, realizate în evoluția creatoare a istoriei. Prin urmare, națiunea, pentru noi, nu este un accident trecător, nu este ceva ce astăzi există, iară mâne poate să dispară ca o umbră, ci este o realitate care se încadrează în planurile veșnice ale ratiunii dumnezeești". (O. c. pg. 12).

Spiritul polemic al dialecticianului neîntrecut la Români ni se descopere între altele în *„Biserica Neamului și Drepturile Ei"*, discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a cultelor în ședința dela 27 Martie 1828, a senatului român, precum și în numeroasele sale articole ca de ex. *„Biserica și Națiunea"*, sau *„Ortodoxie și Românism"* publicate în revista „Viața Ilustrată" Nr. 1 și 2 din anul 1934.

Aici pune și rezolvă în mod genial o problemă arzătoare a zilelor noastre, aceea a raportului între biserică și statul național, răușind să demonstreze — în continuă controversă cu romano-catolicismul — cum s'a realizat în ortodoxie „adevărata sinteză între religiunea creștină și spiritul național al popoarelor, adevărata simbioză între biserică și națiune".

Ideea mare a ortodoxiei naționale îl încălzește, îl aprinde, îl face să ardă ca „rugul cel de foc" care luminează și încălzește pe ceice se apropie cu vrednicie de el, dar arde, cu necruțare, pe ceice încearcă cu meschinării să întunece lumina lui, precum rezultă de ex. din următoarele cuvinte: „Istoria bisericii (românești) se împletește cu istoria neamului. Celce nu înțelege taina minunată a acestei legături între biserica lui Hristos și sufletul nostru național, acela să nu iee în deșert numirea de „lege românească", identificându-o cu „păgânismul strămoșesc", pentrucă dă dovadă nu numai de o răutate ce frizează blasfemia, dar și de ignoranță". (Viața Ilustrată Nr. 2 pg. 5).

Orcine ascultă sau citește și adâncește cuvintele înțelepte ale I. P. S. Sfințitului nostru Mitropolit, ajunge la convingerea fericită că Pronia divină a trimis neamului românesc omul care știe să țină aprinsă și să întărească pentru cugetarea românească flacăra luminii izbăvitoare, conducându-ne spre „armonia sufletească atât de necesară între împrejurările zbuciumatei vieți de astăzi", „printr'o credință luminată și vie, care-și dă seama de temeiurile ei și-i ofere sufletului punctul arhimedic pentru fixarea echilibrului său în mijlocul ispitelor și al chinurilor scepticismului".

Să-L ascultăm cu dragoste și încredere fiiască!

Pr. Dr. Nic. Terchilă

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae: Figură de slujitor al lui Dumnezu

Laturile din care se poate privi personalitatea și studia activitatea de arhipăstor a I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae, sunt multiple dar unitare, ca și înseși rosturile Sfintei noastre Biserici.

Indrăgirea — până la identificare — a idealurilor Bisericii ortodoxe este una dintre învățăturile caracteristice ale I. P. Sfinției Sale, dar și una dintre înaltele și pilduitoarele Sale calități.

Faptul acesta are o covârșitoare însemnătate pentru un om ce reprezintă în lume o misiune.

Oricine a avut prilejul fericit să privească pe I. P. S. Nicolae în chemarea Sa de Mitropolit, nu a putut să rămână decât încântat că vede omul la locul lui. Când servește cu demnitate la altar în fruntea unui sobor de preoți, când predică cu elan în fața unei mulțimi de credincioși, când prezidează cu mare prestigiu o adunare eparhială sau populară, când vorbește ca un inspirat în parlament sau oriunde reprezintă Ortodoxia, când e dus în procesiune de sărbătoare la serviciul unei sfințiri de biserică, când primește omagiile solemne ale clerului și ale poporului, când se sfătuiește întim cu consilierii sau își îndrumează părintește preoții, când priveghează și lucrează în tăcere la prosperitatea Bisericii, când aruncă în vâltoarea vremii lozinci salvatoare, sau când stă prietenos și povestitor la masă cu oaspeții, — totdeauna *I. P. S. S. Nicolae* este *Mitropolit.*

Despre oamenii cari se ridică deasupra mediului prin însușirile și meritele lor și devin astfel interpreții lui Dumnezeu și reprezentanții cei mai autentici ai neamului din care fac parte, se spune că sunt figuri reprezentative.

I. P. S. Nicolae este figură reprezentativă de Mitropolit, este icoană clasică de ierarh slujitor al Bisericii.

Constatarea aceasta nu are în ea nimic subiectiv. Din contră, fie că vorbești cu un intelectual pretențios din București, dela Sibiu sau din alt oraș ardelean, fie că vorbești cu un simplu țăran ce l-ai văzut slujind sau l-ai auzit vorbind, îți vor răspunde că așa trebue să fie chipul unui Mitropolit, cum este al I. P. Sfinției Sale Mitropolitului Nicolae dela Sibiu: senin la față, blând la înfățișare, cuceritor la vorbă, și plăcut în toate lucrurile.

Uneori știe să fie aspru și autoritar, când trebue, dar și bun. Exemple sunt destule. Iată unul: Mai anii trecuți un călugăr, numit paroh administrator într'o parohie săracă din Munții Apuseni, s'a făcut vinovat de unele păcate cari atrăgeau după sine aplicarea unor canoane disciplinare. Chemat la Sibiu să fie mustrat și pedepsit, călugărul se mărturisește:

— „Inalt Prea Sfințite, nu sunt nici înger, fără de păcat, nici diavol ca să nu mă pot îndrepta".

Răspunsul a plăcut I. P. S. S. Mitropolitului și l-a iertat. Când însă păcatele s'au repetat, călugărul vinovat și-a primit osânda meritată.

In general, tot ce am spus și ce am putea spune cu privire la atitudinea și înfățișarea de Mitropolit a I. P. Sfinției Sale, se ilustrează în următoarea întâmplare:

In toamna anului trecut I. P. S. Mitropolitul Nicolae a sfințit trei Biserici în Zarand. Ultima a fost cea din București. La întoarcerea dela sfințire, un creștin dintr'un sat vecin — numele îl păstrăm — a fost întrebat dacă a văzut pe Mitropolitul și cum i-a plăcut. Țăranul respectuos și-a luat pălăria de pe cap și făcându-și cruce, a răspuns cucernic și plin de bucurie:

— *„Doamne, mulțumescu-Ți, că l-am văzut. Par'că am văzut pe Dumnezeu".*

O astfel de mărturisire este pe cât de prețioasă, pe atât de caracteristică. Un ierarh este un trimis al lui Dumnezeu pe pământ. In fața lui văd oamenii chipul lui Dumnezeu. El e chemat să reprezinte la superlativ chipul și asemănarea lui Dumnezeu în om.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae, primind în chip spontan omagiul unui om din popor care fără multă reflexie a spus despre I. P. Sfinția Sa tot ce se putea spune și ce se cuvenea să se spună despre un Mitropolit, a fost caracterizat în modul cel mai potrivit cu putință, sintetic și autentic. De aceea repetăm și subliniem: *I. P. Sfinția Sa este figură reprezentativă de slujitor al lui Dumnezeu.*

Pr. Prof. Il. V. Felea

Inalt Prea Sfinţitul Nicolae şi tineretul

Inalt Preasfinţitul Mitropolit Nicolae împlineşte acum 20 de ani, „plini şi rodnici", de când este înaintestătătorul şi cârmuitorul bisericii noastre ardelene.

Nimeni, din cei ce s'au împărtăşit din roadele acestei cârmuiri, nu este mai îndreptăţit decât tineretul să îmbrace, la acest popas, haina bucuriei şi a devotatei recunoştinţe faţă de înaltul ierarh.

Căci, deşi nu există sector al vieţii noastre ardelene, în aceste douăzeci de primăveri ale neamului, în care să nu găsim spiritul superior de îndrumare al Mitropolitului Nicolae, totuşi n'a fost vreun crâmpei de viaţă mai lângă inima caldă a I. P. S. Sale, decât tineretul. Şi faţă de nimeni n'a arătat o mai prietenească şi mai neîntreruptă purtare de grije, decât faţă de tineret.

Două motive, cred, că stau la temeiul acestei deosebite afecţiuni pe care a manifestat-o totdeauna Mitropolitul Ardealului faţă de tineretul neamului.

Cel dintâi, i-am zice de ordin uman, este faptul că tineretul e în sine vârsta în care gâlgâie mai mult viaţa; în care trăirea pare mai activă, într'o mai repede devenire şi împrospătare a ei. In mijlocul tineretului simţim mai mult creşterea, desăvârşirea.

Un spirit dinamic şi polivalent ca al I. P. S. Sale nu se putea să nu se ataşeze strâns de această vârstă. Ierarhul care nu a aşteptat să-i pună vremea probleme de rezolvat, ci a pus el vremii şi bisericii pe care o conduce, probleme mari, nu putea rămânea străin de sufletul tineretului de azi şi de zările neamului de mâne. Această dragoste pentru tineret s'a dublat, când tineretul a fost privit în cadrul neamului. I. P. S. Nicolae iubeşte acest tineret, fiindcă-şi iubeşte profund neamul. Tineretul e inima neamului. Aşa cum pulsează şi simte acest tineret azi, aşa trăieşte neamul în viitor. Suntem un neam tânăr şi trebue să ne îngrijim de tineretul lui. Din acest motiv I. P, S, Sa a fost totdeauna alături de tineretul ţării, l-a sfătuit, i-a luminat mintea, l-a înălţat spre ideal, i-a limpezit orizontul şi i-a binecuvântat paşii spre virtute.

Dar, Mitropolitul Nicolae, a iubit tineretul, — şi încă îl iubeşte cu aceeaşi tărie — şi dintr'un alt motiv, mai adânc. Acest tineret nu este legat numai de neam şi de pământul ţării, ci e legat şi de Dumnnzeu. Pe cât de iubit şi preţios fiu al neamului este el, tot pe atât de iubit şi preţios este bisericii. In concepţia de viaţă a I. P. S. Sale, între tineret şi biserică e cea mai strânsă legătură.

Intr'un articol din Telegraful Român, de acum câţiva ani — nesemnat, dar în care am bănuit scrisul I. P. S. Sale, zice: „Religia aparţine unui drept al tineretului. Tineretul nu trebue despoiat de acest drept". *De aceea se cuvine* „să dăm copiilor noştri dreptul de-a avea pe Dumnezeu".

Biserica e în viziunea I. P. S. Sale armonizatoarea vieţii îndeobşte, dar mai ales a vieţii tinereşti. Pedagogia creştină, către care se apleacă pedagogiile mai noui, are singura şi cea mai eficace metodă pentru educaţia tineretului. Tineretul şi biserica sunt două puteri dinamice, două forţe regeneratoare ale societăţii. Tineretul reprezintă maxima realizare a împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ.

Toate avânturile lui spre nobil, frumos şi creaţie îşi găsesc plinirea în deplinătatea bisericii.

Tinereţea înseamnă dor de viaţă. Insă adevărata viaţă porneşte dela Domnul nostru Iisus Hristos, Intemeietorul bisericii. El de aceea a venit „ca lumea viaţă să aibă, şi mai multă să aibă".

I. P. S. Sa concepe biserica, ca pe o putere dătătoare de viaţă, o instituţie de viaţă păstrătoare, care a susţinut viaţa neamului. Biserica e templul vieţii.

Tinereţea e dor de libertate. Dar adevărata libertate e acolo, unde e Duhul lui Dumnezeu (Ap. Pavel).

In drum spre Hristos, în Hristos şi prin Hristos dobândeşte tineretul această libertate.

Din asemenea convingeri e uşor de înţeles cât de puternică e dragostea I. P. S. Sale pentru tineret şi ce loc însemnat ocupă această vârstă în inima I. P. S. Sale.

Cine ar putea cuprinde în slove toată bucuria inimii I. P. S. Sale, în clipa când a recăpătat pentru Biserică dreptul de-a sta iarăşi lângă inima pruncilor şi de-a face preotul catehizaţia în şcolile primare?

Cât de nefirească i se părea această opreliste a duhului creştin din câmpul vieţii tineretului, se poate vedea din repetatele circulare prin care îndemna preoţimea să caute orice prilej, cu vreme şi fără vreme, şi să facă educaţia religioasă a tineretului.

Cel ce vrea să afle cât de mult iubeşte I. P. S. Sa tineretul, n'are decât să se aplece asupra circularei de îndemn dată preoţimii, când a câştigat pentru ea dreptul de-a face catehizaţie în şcoala primară şi va întâlni această duioasă dragoste, cum întâlneşti căldura, aplecându-te asupra unei pâini calde.

Cred că dobândirea acestui drept pe seama bisericii e una din biruinţele mari ale I. P. S. Sale şi i-a procurat o rară bucurie sufletească.

Pentru îndrumarea creştinească şi apropierea tineretului de biserică, Inalt Prea Sfinţia Sa înfiinţează în anul 1925 Societatea „Sf. Gheorghe" pe seama tineretului adult din fiecare parohie. (Circulara 3703 din 1925),

Această societate avea să fie pentru tineret „o şcoală de iniţiativă, de libertate şi de independenţă sub ochiul supraveghetor şi sub aripa ocrotitoare a bisericii".

Acestei societăţi I. P. S. Sa i-a acordat un mare rol în această vârstă; „când tineretul se găseşte la o încrucişare a drumurilor vieţii, e necesar să aibă pe Mântuitorul aproape, să i se arate calea binelui".

Prin activitatea în cadrele acestei societăţi, spune I. P. S. Sa în una din circulare „se croeşte viitorul sfintei biserici".

Intre tineret şi biserică nu e o inaderenţă. Dimpotrivă, I. P. S. Sa socoteşte biserica axa vieţii tineretului, meşterul care are puterea de-a sculpta în toată plasticitatea, în modul cel mai sublim, tipul nou al tânărului creştin. Cu câtă vădită bucurie vorbea Mitropolitul Nicolae în faţa tineretului despre scena biblică a venirii unui tânăr bogat la Iisus, trasând icoana tânărului creştin, virtuos, plin de avânt şi idealist.

„Viaţa noastră întreagă aparţine lui Dumnezeu. *De aceea,* nu trebue să fie o clipă de simţire, de cugetare şi de voinţă omenească fără putinţă de consacrare lui Hristos" *(Circulara Nr. 11116 din 1929).*

Statutele acestei societăţi, organizarea şi metoda ei de lucru, sunt de aşa natură încât se respectă individualitatea tânărului şi desvoltă simţul demnităţii personale.

„Cel mai iubit şi mai stimat profesor" de către elevii seminarului „Andreian", care petrecea ceasuri întregi, ca un prieten al elevilor săi, sfătuindu-i şi descoperind aptitudini în acest aluat tânăr, a continuat şi în înalta misiune de ierarh de-a se înconjura cu tineret. I. P. S. Sa a fost un neîntrecut căutător, un permanent susţinător şi animator al tinerilor vrednici.

Nu cunosc un alt ierarh care să fi urmărit cu mai multă perseveranţă atâtea generaţii de absolvenţi, pentruca să ia din fiecare pe cei mai înzestraţi sufleteşte, spre a face din ei „vase alese" ale bisericii.

Pentru aceştia a jertfit bani şi i-a întreţinut la şcoli înalte, în ţară şi străinătate spre a da bisericii personalităţi de seamă. Pentru ei şi pentru munca lor a pus la dispoziţie tipografia Arhidecezană, tipărind gratuit cele mai de seamă lucrări teologice şi de educaţie pentru tineret. Numai cine cunoaşte greutăţile cu care este împreunată tipărirea unei astfel de cărţi, înţelege imensa însemnătate a acestor bogate serii de cărţii ieşite din tiparniţa dela Sibiu prin grija I. P. S. Mitropolit Nicolae, atât pentru autorii lor tineri, cât şi pentru biserică.

In această privinţă I. P. S. Sa este un creator de şcoală.

Vlădici, profesorii Acedemiei teologice aproape toţi, protopopi, profesori de şcoală secundară şi preoţi harnici, ieşiţi din pătura săracă a ţărănimii noastre ardelene au avut fericirea să întâlnească în tinereţea lor inima largă şi mâna darnică a ierarhului iubitor şi ocrotitor al tineretului.

Aceste de tot sumare crâmpeie din bogăţia dăruirilor cu care I. P. S. Sa a înnobilat sufletul atâtor generaţii de tineri, învederează îndeajuns nefărmurita dragoste şi părinteasca purtare de grije a Mitropolitului Ardealului faţă de tineret.

De aceea, în cununa omagială, pe care credincioşii întregei arhiepiscopii o aduc bunului lor păstor, îl rugăm să vadă şi buchetul recunoştinţei şi al neclintitului devotament, aşezat de tineretul pe care l-a iubit, l-a crescut, l-a luminat şi l-a înălţat.

Preot **Vasile Coman**

Cuvânt ocazional

La frumoasa cunună a sărbătoririi I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, împletită din cuvintele de laudă şi drepte aprecieri ale personalităţilor Bisericii şi Neamului nostru, voim să aducem şi prinosul modestului nostru cuvânt de omagiu. Ţinutul Bistriţii, al cărui fiu după origine este Inaltul sărbătorit, prin rostul meu ţine de plăcută datorie să participe la sărbătoarea împlinirii alor 20 ani de Arhipăstorire vrednică şi bogată în fapte mari.

Orice sărbătorire trebue să fie nu numai un prilej de manifestare vie a recunoştinţii şi aprecierii muncii, ci în primul rând să aibă o bază educativă. Trecutul istoric cum şi faptele oamenilor mari, sunt adevărate popasuri de pildă vie şi de reculegere sufletească în vâltoarea vieţii şi a datoriilor ce ne stau în drumul nostru. In lumina acestor constatări vom aşeza şi figura providenţială a I. P. S. Mitropolit *Nicolae* care, răsărit din mijlocul unei vrednice familii de preoţi şi protopopi din ţinutul Bistriţii, întregeşte în chip măreţ şiragul marilor ierarhi din aceste ţinuturi.

Istoria acestui ţinut ne-a păstrat în paginile ei o serie întreagă de figuri glorioase, providenţiale prin munca lor. Astfel în 4 Mai 1631 se constată că, în preajma oraşului săsesc Bistriţa, în satul „Budişor" (ori Buduş) se aşezase un episcop pribeag cu numele Venedict, care avea relaţii cu Moldova.[1] A doua figură de Arhiereu al acestui loc este episcopul Pahomie, moşul Mitropolitului Iacob Stamati, originar din satul Gledin. Călugărit în 1697 la mânăstirea Neamţului, la 1700 ajunge preot, iar la 1707 e şeful bisericesc al eparhiei Romanului. Om de-o cultură aleasă şi cu o păstorire vrednică, este silit în 1716—17, cu prilejul năvălirii Tătarilor în Moldova, să se refugieze în Ardealul lui de naştere, de unde trece apoi bolnav la Liov şi în urmă la Chiev unde şi moare prin 1724.[2]

Cu legendara figură a Mitropolitului Iacob Stamati al Moldovei, şirul ierarhilor din acest loc aduce pe întâiul mitropolit în lumina istoriei. Născut tot în acest ţinut, este nepot episcopului Pahomie. Călugăr învăţat la Putna, cărturar cu iubire pentru şcoli şi cărţi bisericeşti, om cu înaltă conştiinţă despre chemarea de arhiereu, iubitor al poporului său şi cinstitor până la cea mai ideală închipuire a părinţilor săi, a păstorit scaunul Moldovei în veacul al XVIII cu multă chibzuinţă şi dragoste de jertfă. Din motive ştiute, la 1760 îşi depune cârja şi se retrage la Putna, unde 18 ani a dus o viaţă de sfânt şi bun gospodar, refăcând strălucirea de odinioară a ctitoriei lui Ştefan cel Mare. Moare în 1778. Al patrălea Arhiereu şi al doilea Mitropolit din ţinutul Bistriţa este Mitropolitul Gavril Bănulescu — Bodoni. Născut în anul 1750 în satul Bistriţa — Bârgăului,[1] trece graniţa în Moldova şi de aici ajunge la studii în Chiev. Reintors la Iaşi ajunge profesor şi arhimandrit, iar în 1789 arhiereu în Moldova şi apoi exarh în Principatele Române. La 1812 devine Mitropolitul Basarabiei, unde, cu cultura şi dragostea de glia strămoşească ce avea, a contribuit mult la organizarea şi păstrarea caracterului românesc al nouii provincii. Moare la 1821.

Faţă de aceste figuri de mari ierarhi, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* apare ca o providenţială completare în şiragul ierarhilor răsăriţi de pe aceste meleaguri. Născut în satul Blăjenii de sus, crescut în şcoalele Năsăudului şi apoi la Cernăuţi şi Breslau, vine să mărească comoara istorică a Bisericii şi Neamului nostru, prin munca uriaşă ce a desvoltat atât ca profesor de teologie, cât şi ca Mitropolit şi mare cărturar. Hotărât că nu este rostul unui umil preot a face elogiul acestor măreţe înfăptuiri, dar bucuria zilei mă îndeamnă să mă asociez şi eu la acest măreţ praznic educativ. Trecutul ierarhilor amintiţi, alături de prodigioasa activitate a I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, ne învaţă ce poate să facă în om o concepţie înaltă despre rostul vieţii noastre.

Adevărul acesta se înţelege şi mai mult când scrutăm şi zestrea sufletească pe care sărbătoritul ierarh a moştenit-o din casa părintească. Fiu al protopopului Vasile Bălan, adm. protop. al Bistriţii între anii 1907—9, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* cu personalitataa-i cunoscută de luminat ierarh, orator neîntrecut, preot desăvârşit şi mare Român, este întruchiparea vie şi potrivită a zilelor măreţe trăite de Neamul nostru românesc şi de Biserica lui. Tot ceeace caracterizează personalitatea măreaţă a I. P. S. Mitropolit Nicolae, este sâmburele figurei măreţe a adm. prot. Vasile Bălan.

Dragostea de Biserică şi neam, cum şi ideile înalte ce caracterizau pe tatăl I. P. S. Mitropolit Nicolae în vremile vitregi de atunci, se evidenţiază în circularele bogate şi pline de adânci poveţe trimise preoţilor tractului. Astfel de dovezi sunt nenumărate şi pentru moment folosesc câteva cuvinte ce evidenţiază bogăţia sufletului şi a minţii acestui bărbat vrednic. Aşa zice: „Azi lupta pentru existenţă ... pe lângă hărnicie pretinde şi vrednicie, adecă să fim oameni de caracter neîndoielnic, chivernisitori cinstiţi şi drepţi, adevăraţi oameni de omenie ...",[2] iar în alt loc referindu-se la şcoală zice: „Azi însă am săvârşi un păcat greu împotriva viitorului noamului nostru, dacă am rămânea reci şi fără îndemn în faţa cerinţelor timpului şi a trebuinţelor noastre arzătoare".[3]

De aceea la acest frumos praznic al tuturor, preoţii şi poporul dreptcredincios din protopopiatul Bistriţii iau parte cu tot sufletul şi exprimă I. P. S. Mitropolit Nicolae — ca unui fost fiu al nostru, iar acum al Bisericii şi neamului întreg — cel mai curat omagiu şi iubire nefărmurită.

Pr. I. Ciuruş

[1] „Istoria Bisericii şi a vieţii religioase a Rom. din Ardeal şi Ungaria'„ v. I, de Şt. Meteş pp. 174, 276.

[2] „Relaţiile Bisericii rom. ort. din Ardeal cu Principatele Române v. XVIII", de Şt. Meteş. p. 20.

[1] „Mitropolitul Gavril Bănulescu — Bodoni" de prof. I. Moisil, în „Valea-Bârgăului", a. I. m. 5.

[2] Mns. nr. 842/1908 in arhiva protop. Bistriţa.

[3] Mus. nr. 1000/1908 in arhiva protop. Bistriţa.

I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan în Valea Jiului

Regiunea Petroșanilor, „republica diamantului negru" din vremea revoluției liberatoare a anului 1918, este una dintre părțile des pomenite ale țării noastre, — dar destul de puțin cunoscută. Pentru a o cerceta trebue multă oboseală și cheltuială, — lucruri pe care oamenii de azi nu mai înțeleg să le facă în schimbul doar al unor încântări sufletești. Dorința de a cunoaște bogățiile și fiii neamului românesc din părțile acestea, a pierit deodată cu generația neastâmpărată a bătrânului dascăl Dimitrie Comșa dela Sibiu...

Răscolind aducerile aminte găsim totuși un caz care, prin nota lui excepțională, întărește adevărul de mai sus: este excursia profesorului Dr. Nicolae Bălan dela institutul teologic „Andreian" din Sibiu. In dorința sa de a se informa deplin asupra tuturor ținuturilor românești tânărul profesor a venit, în vara anului 1913 în Petroșani, de unde a luat, însoțit de elevul său V. Socol, drumul Parângului.

Era în timpul războiului balcanic. De pe piscurile alpine ale Parângului privirile lunecau pe întinsele șesuri ale Olteniei, peste Craiova banilor spre Dunăre, — și deodată glasul atât de clar al profesorului se aude:

— „Domnule Socol, eu nu voi avea nici un fir alb în perii capului meu până când plaiurile acestea, de jur împrejur, nu vor fi românești"...

Profeția s'a împlinit.

*

La compunerea programului său de activitate ca Arhiepiscop I. P. S. Nicolae a avut în vedere, Valea Jiului. Ținutul nostru a cutremurat, cu ecoul durerilor sale, în repetate rânduri opinia publică a țării, — dar dintre aceste tragice întâmplări se înalță, ca două „stopuri" îndoliate, — moartea celor 82 de minieri la Lupeni, în 1922, și împușcarea tot la Lupeni, a răzvrătiților mișcării politice din 1928, — exploatată de agitatorii comuniști. Răsunetul acestor tragice evenimente, a fost prelung și sguduitor, mișcând inimile tuturor oamenilor de credință activă. Cele două vizitații canonice de până azi ale I. P. S. nostru Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae au fost făcute în cei doi ani următori anilor catastrofali amintiți, — Inaltul Ierarh aducând cu sine ajutorul, mângâierea și alinarea, — duhul împăcării.

Cea dintâi vizitație s'a făcut între 13 și 21 Septemvrie 1923, răscolind toate parohiile ortodoxe ale văii Jiului. Activitatea sfințitoare și învățătoare a I. P. S. Ierarh a fost, în aceste nouă zile, de o amploare, bogăție și intensitate fără seamăn în trecutul nostru pastoral.

In afară de slujirea sfintei Liturghii și ierurgiilor obișnuite I. P. S. Sa a sfințit: presbiteri, diaconi, biserici, locuri de biserici, cimitire, cripte, școale, casinouri muncitorești și a botezat copii de-ai credincioșilor noștri. Toate aceste acte sfinte erau însoțite de fermecătoare cuvântări pline de învățături cum n'au mai răsunat pe aici.

Iar învățătura însăși îmbrățișa probleme de interes și valoare statornică, eternă: prețul sufletului, viața și unitatea vieții sufletești, moartea prin păcat și învierea prin căință, viața de după moarte, trăirea cu Domnul Iisus Hristos, libertatea națională, armonia socială. Niciuna dintre chestiunile vitale, dintre problemele fundamentale ale credinții n'a fost uitată. Toate au fost dësvoltate amplu, convingător, — dar potrivit și mediului în care vorbea. Intelectualii din Petroșani, cărora le-a vorbit despre nevoia și realitatea legăturii dintre credință și știință, îl pomenesc la fel de adesea și călduros cu țăranii vecini din Livezeni, cari au ascultat tălmăcirea „Tatălui nostru", — și la fel îi așteaptă revenirea pe plaiurile jienești...

Opera de educare a I. P. S. Sale însă nu s'a mărginit numai la partea pur creștină a sufletului credicioșilor.

Afară de temeiurile dogmatice și morale învățătura sa a brăzdat adânc și laturea patriotică și dinastică. Regiune de întreprinderi și exploatări industriale, cu muncitori de diferite naționalități și credințe, vâltoare în care fierb curente social-politice extremiste și iridente, abea scăpați de înăbușirea zonei culturale apponyiene și de mirajul unei ideologii socialisto-comuniste propovăduite decenii dearândul, — era nevoie absolută și urgentă de afirmarea și proclamarea limpede, cu autoritate, a trăiniciei stăpânirii românești și a folosului ce-l aduce patriei de Dumnezeu ocrotita Dinastie română cu regi de-o vrednicie care ne face să îngenunchem pentru recunoștință, — iar lucrarea aceasta I. P. S. S. a făcut-o cu căldură și convingere, strecurând-o întăritoare în toate conștiințele credincioșilor.

Intreg complexul acestei opere a fost învăluit de puterea mistică, a rugăciunii ce se făcea pretutindenea, și a fost susținut de fapta milei creștinești: ajutorarea văduvelor și orfanilor din Lupeni cu banii adunați în toată Arhiepiscopia pentru acest scop, — și de darul Ministrului muncii, Gh. Mârzescu, pus la dispoziția I. P. S. Sale.

Căci apostolatul acesta neobosit a făcut să se deschidă, după inimi, și pungile: s'au înființat și inițiat fonduri, s'au dăruit locuri pentru zidiri de noi locașuri sfinte și s'au trezit pornirile ctitoricești cari ațipeau în inimile unor conducători și fruntași ai întreprinderilor locale, cum au dovedit aceasta monumentalele lucrări cari au adus pe marele desfundător de energii și canalizator de jertfe după abea câțiva ani de nou în Valea Jiului.

Iar din împrejurările și referințele aflate aici I. P. S. Sa a tras primele consecințe: în conferința pastorală ținută cu preoțimea tractuală a expus, cu exemplificări ample, liniile fundamentale ale pastorației speciale ce trebue făcută populației industriale, și a hotărît înființarea a două noi instituții de luptă ortodoxă: protopopiatul Jiu și parohia a doua în Petroșani, — pe lângă ridicarea la rangul de parohii matere a atâtor filiale puternice.

*

A doua vizitațiune canonică s'a făcut din 7 până în 10 Noemvrie 1929, când I. P. S. Sa a cutreerat iarăș, făcând aceeaș lucrare de răscolire sufletească, toate parohiile din Lupeni până'n Petrile. Mărgăritarele neistovitei înțelepciuni și mângâierea harului dumnezeesc au îmbătat de nou, cu nepilduit sațiu, pe creștinii Văii Jiului, — acum mai consolidați și cu capul ridicat pe urma îndrumărilor de un deceniu ale marelui Cârmaciu, cu care ne-a frământat ființa spirituală.

G. Mârzescu, ministrul muncii, a spus în fața I. P. S. Sale: „Poporul românesc, ortodox până'n măduva oaselor lui, în diversitatea artificială a confesiunilor lui trăiește statornic în acelaș zid, în aceleași tradiții, cu aceleași rugăciuni și cu aceleași speranțe"... La aceste cuvinte adaugăm: Marele Preot al acestei vieți sufletești unitare a neamului românesc, în Valea Jiului și în toată țara, este Inalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Dr. Nicolae Bălan.

Petroșani, 31 Mai 1940.

Prot. I. Duma

Din cuprinsul unei sărbătoriri

Se împlinesc douăzeci de ani de arhierească păstorire a I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae. Sufletul credincioșilor dreptmăritori ai bisericii din Ardeal, împreunat cu al preoțimei, participă cu toată sinceritatea, recunoștința și dragostea la această sărbătoare ce luminează două decenii de muncă, risipire de sine, jertfă și cuceriri, pentru înălțarea și afirmarea prestigiului bisericii și neamului.

Răscolind cu gândul prin minunatele și complexele realizări ale distinsei personalități a Ierarhului nostru Nicolae, îmi vin în minte cuvintele adânc cugetătorului Pascal: „întreagă seria de oameni mari din timpul veacurilor nesfârșite, trebue înțeleasă, ca „un singur om" care trăiește mereu și învață continuu".

Un popor, ca și omul izolat, împlinește în lumea aceasta un destin. Pe cărările tainice ale lui, pornim cu toată ființa aprinsă de văpaia ideilor ce se ascund în luminișurile viitorului, pornim spre culmile înseninate ale realizării lor. Dar nu întotdeauna „lumina din noi" are atâta putere să ne lumineze îndepărtările ascunse ale desăvârșirii în viața aceasta. Căci această „lumină" e condiționată de forța ideii ce o purtăm în și cu noi. Știut este că ideile mici dau lumină mică, obscură. Ideile mari dau lumină mare ce alungă negura banalului, și ne transpun pe planuri superioare de viață, ne integrează într'o misiune eroică, de inspirație și creiație. Deci, devenirea vieții unui popor, este în funcție de calitatea și forța ideilor ce și le-a impropriat în ființa lui, prin puterea de trăire și afirmare a neînfricaților lui eroi și mucenici, a marilor lui personalități, luminători de gând și adâncitori de viață și învățătură.

In senzul unor astfel de precizări, ne putem apropia cu prilejul acestei solemne sărbătoriri de personalitatea luminată și atotcuprinzătoare a I. P. S. nostru Mitropolit, care a sămănat cu spor lumină și adevăr în viața religioasă și națională a poporului românesc.

Un gânditor profund, un înțelept prin felul cum își realizează gândirea în viață; un propovăduitor luminat în fiecare cuvânt și gest, I. P. S. S. este o minunată creiație a duhului marilor ierarhi ai ortodoxiei, făclieri ai luminii lui Hristos „care luminează tuturor". Cei douăzeci de ani de binecuvântată arhipăstorire, însumează o activitate, care pentru viața noastră bisericească și națională, a creiat o epocă, ce se ridică ca o tâmplă tutelară în spiritualitatea românismului. Această activitate nu este decât realizarea robustă a unei concepții despre lume și viață, înaltă până la sublim și personificată în chipul de virtute, cultură și energie creiatoare al unui ierarh, ce ocupă cu demnitate un loc ales, în fresca spirituală a marilor ierarhi și dascăli ai bisericii noastre.

Ce minunată întocmire a Providenței divine, când din ascunzișul destinului unui neam face să apară la timp, în pustiul lumii, câte-o astfel de personalitate profetică, ca să îndrepteze mintea și viața noastră spre adevărul ce nu e cuprins în îngustimea prezentului ci, în conștiința veșniciei noastre.

I. P. S. nostru părinte, cu puterea de intuiție, cu ascuțimea unei gândiri ce spintecă ca un fulger de lumină dela pământ la cer realitățile organice ale vieții, a pus în adevărată valoare „forțele componente" ale românismului, prin care își justifică nu numai existența, dar și o mare misiune în lume, — adică ortodoxia și naționalismul. Puterea lor creiatoare, care dă unitate spiritualității noastre, e singura condiție prin care desăvârșim un destin major în istorie. Duhul ortodoxiei care pentru românism este ceace e parfumul pentru floare — esență subtilă ce distinge, înobilează și valorifică — a găsit cea mai adâncă și armoniasă rezonanță în personalitatea atotcuprinzătoare a marelui nostru Mitropolit.

Cuvântul ca și scrisul I. P. S. Sale, agere și pline de flăcările unei puternice inspirații, sunt cea mai eficace demonstrație că o viață în adevăr, o viață în unitate, o viață plină de înțelepciune, nu e cu putință decât în unitatea duhului lui Hristos ce sălășluește în ortodoxie.

Calitatea ortodoxiei este aceea de a face accesibilă, omului și unui popor, viața în adevăr și în unitate, turnând în ființa lor „duh de sus" de viață făcător, prin care își cuceresc o existență superioară cu care vor sta înaintea veacurilor. Un popor cuprins de acest duh, nu va trăi vidul elucubrațiunilor metafizice, ci plenitudinea unei vieți ce se desfășoară creiator dincolo de marginile gândirii raționale și sistemelor politico-sociale. Insul, crescut sub adumbrirea acestui duh al ortodoxiei, nu numai că devine „un înger al virtuții", dar atinge suprema realitate — contopirea în colectivitate — prin uniunea liberă în iubire care formează însăși esența unui destind de desăvârșire spirituală.

Această calitate de reînoire spirituală a ortodoxiei, în viața unui neam, I. P. S. S. a pus-o ca temeiu unui misionarism eroic, prin care a adâncit matca istoriei pe care de veacuri au curs cu putere energiile spirituale creatoare ale neamului. A pus alături de procesul devenirii istorice, misionarismul bisericii lui Hristos, care coboară pe pământul țării idealul Evangheliei, ca pe scara lui de lumină să suie sufletul neamului, spre lumea „spiritului care luminează, a perfecțiunii care înalță" și a jertfei care îndumnezeiește.

Biserica și misiunea ei în mijlocul neamului constituiesc ideia centrală, focarul tuturor razelor de acțiune, ce au pornit spre înfăptuiri integrale cari azi, încununează cei douăzeci de ani de arhipăstorire. Căci iată ce a spus I. P. S. nostru cu ocazia instalării în scaunul de arhiepiscop și mitropolit în 17/30 Maiu 1920: „Călăuziți de duhul înțelepciunii și al înțelegerii, de duhul sfatului și al puterii, vom alcătui biserica ortodoxă a neamului românesc, una și nedespărțită, ca ocrotitoarea cu misiune divină a sufletului acestui neam și a scumpelor comori ale lui. Pe temeliile ei, cuprinzând puritatea credinței și jertfa unui lung și glorios trecut, vom clădi viața cea nouă a prezentului, viața cea cu cuprins sufletesc smuls din veșnicie, viața care îi deschide unui popor luminoase zările viitorului său".

Iată un ideal mare în desăvârșire! Idealurile mari se încarnează în sufletele mari. Un ideal oricât de sublim ar fi în calitatea lui, — dacă nu e coborât în lume de marile personalități, ce cuprind în ele sufletul trecutului și lumina viitorului, — lumina acelui ideal apune în anonimat. Biserica noastră a crescut neamului distinse personalități, luminate figuri de ierarhi, ce strălucesc prin virtute, cultură și muncă, nu numai păstrători de credință, dar creiatori de viață nouă. Neamul nostru, care de 2000 de ani nu a cunoscut decât loviturile de ghiață ale sorții și suferințele martiriului, nu a putut exista și impune decât prin puterile sufletului său, crescut drept sub cupola mare cât cerul a bisericii și a Evangheliei, dusă vie în umilința satelor noastre românești de neînfricați și modești slujitori ai altarului.

Privim azi pe I. P. S. nostru Mitropolit, ca pe făclierul unui ideal ce stăruie în zarea spiritualității românismului, care prin lumina înțelepciunii și unei gândiri ce pătrunde sub adâncurile existenței, a arătat în tot ceeace a înfăptuit și ne-a învățat, ce e ideia în viața unui popor; ce e întruchiparea renăscătoare a gândului în forma vie; ce e armonizarea vieții în dumnezeire; ce e sublimul naturii noastre ca proecție a spiritului activ; ce e creiația inspirată, ca biruitoare a morții. A adâncit un sens și a crescut o viață sub lumina Evangheliei lui Hristos, ce ritmează gândul cu armonia eternă a legilor cerești.

Ne-a adâncit credința în unitatea adevărului bisericii și în virtuțile de aur ale neamului, puteri prin care românismul își cucerește veșnicia în cer și pământ.

Dumnezeu Să-i dea îndelungime de zile: „Să ne conducă mai departe la înflorirea pământului și sufletului românesc".

Pr. C. Zoican

Crez şi muncă românească în opera Mitropolitului Nicolae

Sădiţi de Dumnezeu „în calea răutăţilor“ şi tuturor încălcărilor vremelnice, noi Românii pururea ne-am tras seva de viaţă istorică din două izvoare cu apă vie: ortodoxia şi naţionalismul. Creştini născuţi, iară nu făcuţi, purtând în vine sânge de roman, dar simţind în suflet acelaş dor metafizic ca şi Dacii, noi Românii chiar într'o epocă infraistorică apărem ca naţie şi ca biserică strânşi uniţi în jurul Vlădicilor noştri. Având în frunte doar nişte „pseudo-episcopi“ noi eram în stare încă din adânc de vremi să facem şi pe străini să ne îndrăgească legea. Deaceea lupta pentru lege era în acelaş timp lupta pentru patrimoniul naţional. Deaceea preotul nostru, mai ales în Ardeal, a fost un apostol neînfricat al vrerilor creştineşti şi româneşti, şi tot deaceea poporul nostru, prin simplele cuvinte: „lege românească“ îşi declină aşa de frumos dubla lui calitate: de român şi de creştin. Deaceea a fost aşa de firească opera providenţială a Mitropolitului Şaguna de a aduna în acelaş mănunchiu cler şi popor ca organ şi de conducere bisericească şi de continuă creştere şi spiritualizare a puterilor naţionale.

In sfârşit totdeauna istoria va înregistra cu mare bucurie biruinţa dusă de Mitropolitul Nicolae, vrednicul urmaş al lui Şaguna de a se impregna întregului suflet românesc pecetea gândirii şaguniene. Şi cu acestea ne aflăm în însuş miezul crezului teologic şi naţionalist al Mitropolitului Ardealului. Nu numai pentru profesorul Nicolae Bălan care se făcuse în zilele grele ale anului 1918 () mandatarul vrerilor naţionaliste ale Ardealului spre Iaşul nădejdilor deatunci, ci şi pentru ierarhul care peste câţiva ani lua pe umeri povara grea a izbăvirii sufletelor întregului Ardeal, o idee, una singură s'a impus cu limpezime cristalină: „Rasa şi ortodoxia sunt componentele originale ale substanţei româneşti“.[1] Fiinţa întreagă a neamului nostru spiritualizată şi ridicată spre o viaţă cât mai creştină prin lucrarea darurilor celor supranaturale, iată ce însemnează această luminoasă sinteză. Căci un neam cum este cel românesc, cu comorile lui sufleteşti şi cu puterea lui de jertfă şi de muncă sub ploaia de lumină a cerului, trebue că a smuls ceva din veşnicie. I. P. S. Sa o şi spune: „Sub raport religios, naţiunile se tălmăcesc ca tot atâtea idei ale lui Dumnezeu, realizate în evoluţia creatoare a lumii“.[2] Sigur atunci că Dumnezeu care ne-a ales şi ne-a aşezat aici ca pe un neam cu înalte mimisiuni civilizatoare şi de preamărire a Sa prin noi, ne acordă darul şi asistenţa Sa atâta vreme cât ascultăm de voia Lui. Şi o ascultăm atunci când trăim în Biserica Lui, care aici în această parte de lume a născut şi a crescut însăşi naţiunea. Sau cum o spune I. P. S. Sa: „Sfânta noastră Biserică este adevărata Biserică a lui Hristos, coborâtă — cu toată comoara darurilor Ei — în mijlocul poporului românesc“.[3] Noi am însemnat ceva şi vom însemna ceva în istorie numai dacă vom reprezenta cu vrednicie voia Tatălui Ceresc. In trecut fiinţa neamului şi a Bisericii s'a menţinut pe culmi de lumină şi de mărire chiar în cele mai grele încercări. Deaceea şi când se zărea că o parte dintre noi s'a înstrăinat de fiinţa neamului ajungând prin silnicia vremurilor să-şi facă altare de închinare spre apus, sufletul neamului nu s'a împărţit, ci a rămas neştirbit în aceeaş matcă, de viaţă spirituală. Acest sens îl au auvintele rostite de I. P. S. Sa cu ocazia înscăunării, în care spunea că nu va fi liniştit decât atunci când va şti că a readus la sufletul neamului şi micile frânturi care gravitează spre altă orbită decât cea a devenirii noastre istorice pe acest pământ.

In aceeaşi strânsă ordine de idei se găseşte şi opera desfăşurată cu atâta străfulgerare pentru apărarea autonomiei bisericeşti în cursul anilor 1925 şi 1927. Nici clericalismul, căci „doar nu ne-am apăra latifundiile pe care niciodată nu le-am avut“, şi nici protestantismul, cu „mentalitate laicizată şi atmosferă pământească“, nu, — nici una din aceste extreme nu se potrivesc sufletului românesc în drumul lui pe acest pământ, ci o naţiune ridicată spre veşnicie de Biserica sa, o Biserică deasupra lumescului şi politicului oricât ar fi de naţională, o Biserică care să dea viaţă întregului neam cu toate arterele lui de muncă şi de progres. Un neam care să se lase cu dragoste şi cu cutremur sufletesc condus de luminile şi puterile Cerului prin mijlocirea ierarhiei, iată ceeace spunea cu atâta căldură ierarhul nostru în toată bună vremea. Nici aservire lumească şi nici ingerinţă jurisdicţională streină. Deaceca capitolul luptelor duse de I. P. S. Sa în anii 1927—29 împotriva Concordatului cu Papalitatea cea atât de „pământească“ uneori în metodele şi scopurile sale de dominaţie universală, poate fi socotit ca unul din cele mai strălucite capitole din lupta I. P. S. Sale pentru Biserica şi neamul românesc cel unul şi nedespărţit. Şi dacă străduinţele nu i-au fost împreunate cu acelaş succes ca ale martirului întru apărarea autonomiei bisericeşti, patriarhul Varnava al Iugoslaviei, din motive pe cari istoria adevărată le va sublinia la vremea sa, apoi nu-i mai puţin adevărat că lupta dusă cu atâta îndârjire a răscolit straturile adânci ale neamului nostru trezindu-l la adevăr şi la conştiinţă ortodoxă.

Crezul naţionalist al unui ierarh este un lucru în acelaş timp firesc şi contradictoriu. Firesc pentrucă prin însăşi chemarea divină, el conduce sufletele încredinţate la limanul veşnicei împărăţii, dar e şi contradictoriu căci întărit de autorităţile lumeşti el trebue să sprijinească scopurile de progres şi de muncă ale statului, care nu arareori greşeşte, dacă nu în directive, măcar în metod. Ori şi în această privinţă cuvântul Mitropolitului Nicolae s'a spus apăsat şi demn. Atunci când „tehnica grăbită a legilor, echilibristica calculelor bugetare şi virtuozitatea tranzacţiunilor politicianiste“ nu reuşesc să rezolve măcar problemele grele ale momentului, în acelaş timp I. P. S. Sa pune înainte „problema înoirii forţelor morale ale neamului“, prescriind pentru aceasta, ca şi medicina mai nouă, o terapie cu raze solare din înălţimea idealurilor spirituale şi veşnice. „Atunci când mai marii ţării se străduesc să găsească soluţii pentru vindecarea relelor încuibate în trupul naţiei, par'că văd cum apare Mântuitorul în haina cea albă din ziua răstignirii şi le spune: „Fără mine nu puteţi face nimic!“ (Ioan 15, 5). Aceste cuvinte le-a spus odată I. P. S. Sa în casa ţării şi se pare că ele au zămislit acel „front unic al sufletelor şi convingerilor“ care a luat fiinţă în 5 Martie 1933 la Cluj: Frăţia Ortodoxă Română. Căci I. P. S. Sa vrea un neam ridicat deasupra vremelnicului şi a materiei şi deaceea pentru biruinţa asupra comunismului satanocratic spunea I. P. S. Sa nu-s deajuns „tulumbe şi mitraliere şi nici francmasoneria luată din cămara de vechituri ale unor culturi suprasaturate“.[1] „Un popor care să-şi înţeleagă prin credinţă destinele vieţii sale“.[2] Iată naţionalismul sănătos pe care îl predică I. P. S. Sa, căci acest naţionalim „consfinţit prin Duhul Sfânt cel pogorât peste apostolii din ziua cincizecimii şi care a fost în stare să vorbească cu fiecare popor în limba sa, acest naţionalism se spiritualizează în ortodoxie şi primeşte legături cu veşnicia“.[3]

Nu-i în puterea mea să vorbesc de toate realizările I. P. S. Sale pe toate tărâmurile, pot însă scoate concluzia că activitatea şi crezul naţionalist al marelui ierarh isvorăsc din această confruntare a destinelor neamului românesc privite în lumina puterii sfinţitoare care se coboară prin mijlocirea Bisericii.

Deaceea la praznicul de azi n'avem bucurie mai mare decât să-I dorim încă pentru mulţi ani putere, ca mai ales în vremile când am intrat în conul de penumbră al unei întunecimi spirituale par'că totale, să poată striga cu tunet de Arhanghel neamului care se pierde:

Veniţi de luaţi lumină!

Pr. Dr. T. Bodogae

[1] Din cuvântarea rostită în 5. III. 1933 la Cluj cu ocazia întemeierii Frăţiei Ortodoxe Române, cf. broşura: „Ortodoxia în mijlocul frământărilor de azi“, Sibiu, 1933, p. 14.
[2] Ibid. p. 12.
[3] Ibid. pag. 11.

[1] Ortodoxia în mijlocul frământărilor de azi, pag. 18.
[2] Ibid. pag. 21.
[3] Ibid. pag. 14.

INFORMAŢIUNI

Mulţumim cordial iubiţilor noştri colaboratori cari ne-au trimis articole pentru acest număr festiv. Contribuţiunile cari nu au încăput în spaţiul limitat ce l-am avut la dispoziţie, vor fi publicate în numerii următori.

REDACŢIA

Armonizarea salariilor *funcţionarilor publici, darul regesc făcut slujbaşilor Ţării din prilejul împlinirii unui deceniu de la Restauraţie, prevede următoarele retribuţiuni pentru membrii clerului nostru: preot doctor în Teologie, Lei 6000; preot licenţiat în teologie, Lei 5500; preot cu institut teologic (Academie teologică), bacalaureat sau diplomă de şcoală normală, Lei 5000; preot cu 10 clase seminariale din Basarabia, Lei 4500; preot cu institut teologic (Acad. teol.) fără bacalaureat sau diploma şcoalei normale, Lei 4500; preot eu seminar de gr. II, Lei 4000.* —

Vom revenì în curând cu amănunte şi precizări.

Chemare. Dat fiind, că la Sânpetru a. c. se împlinesc 50 de ani decând am terminat studiile teologice — promoţia 1890 — şi am luat diploma de capacitate preoţească, rog pe iubiţii fraţi în Hristos, cari mai sunt în viaţă, ca pentru serbarea acestui rar jubileu să se afle în ziua de *Miercuri 26 Iunie 1940,* **la ora 9 dim. în catedrala ortodoxă din Sibiu. Este poate ultima noastră convenire în viaţă.**

Vom da laudă bunului Dumnezeu, că ne-a ajutat a sta neînfrânţi — timp de jumătate veac — în serviciul Bisericii dreptmăritoare şi al neamului nostru românesc, apoi vom face cuvenita pomenire a foştilor profesori şi colegi, adormiţi în Domnul. Va urma o agapă frăţească. Despre participare rog să fiu avizat la timp. — Pr. *Ioan B. Boiu.*

Poşta redacţiei

Pr. *I. T. M.* **în** *R.* **Publicăm cu plăcere rapoarte** *scurte,* **trimise fără prea mare întârziere.**

Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu

Convocare

Membrii „Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu“ se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ţinea *Duminecă în 30 Iunie* a. c., la ora 3 d. a., în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenţi.
3. Raportul general al comitetului şi raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1939.
4. Luarea la cunoştinţă a raportului general, aprobarea socotelilor şi darea absolutorului comitetului.
5. Eventuale propuneri.

Sibiu, la 12 Iunie 1940.

Prot. E. Cioran preşedinte. **Ştefan Duca** secretar.

Intrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 3 d. a., adunarea generală se ţine cu ori câţi membri prezenţi ar fi în aceeaş zi şi în acelaş local la ora 3½ d. a. Propunerile din afară trebue trimise comitetului Reuniunii cel puţin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

Nr. 5749—940 şcol.

Concurs

La şcoalele secundare confesionale ort. române din Arhiepiscopie sunt vacante următoarele catedre:

I. *La liceul ort. rom. „Andrei Şaguna“ din Braşov:*

1. Catedra de Limba română Nr. 3.
2. „ „ Matematici-Fiz. Chim. Nr. 16.

II. *La Liceul ort. rom. „Avram Iancu“ din Brad:*

1. Catedra de Limba română Nr. 2.
2. „ „ „ „ Nr. 3.
3. „ „ „ franceză Nr. 5
4. „ „ „ germană Nr. 6.
5. „ „ Geografie Nr. 8.
6. „ „ Matematici Nr. 10.
7. „ „ Desemn-caligr. Nr. 13.
8. „ „ Muzică Nr. 14.
9. Steno-dactilografie 6 ore.

III. *La Şcoala normală de băieţi „Andrei Şaguna“ din Sibiu.*

1. Catedra de Limba română curs inferior.
2. Catedra de Limba franceză.
3. „ „ Ştiinţe naturale.
4. „ „ Ştiinţe agricole.
5. „ „ Muzică.

IV. *La Şcoala normală de fete „Andrei Şaguna“ din Sibiu.*

1. Catedra de Ştiinţe pedagogice Nr. 1.
2. „ „ „ „ Nr. 2.
3. „ „ Limba franceză cu completare la şcoalele secundare din localitate.
4. Catedra de Matematici cu completare la şcoalele secundare din localitate.
5. Orele de ştiinţe agricole, teoretice şi practice, în număr de 6.
6. Orele de cooperaţie 2 şi contabilitate 3, în total 5. —

Cei cari doresc să ocupe una din din aceste catedre, să-şi înainteze Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere până cel mai târziu la 30 Iunie 1940.

La cerere se va anexa copie de pe următoarele acte:

Diplomă de bacalaureat.
Diplomă de licenţă.
Certificatul de absolvire a seminarului pedagogic universitar.
Diplomă de capacitate.
Extras de botez şi alte acte recomandatoare.

Candidaţii trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoale superioare de teologie.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 28 Mai 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 6176—1940.

AVIZ

Se aduce la cunoştintă că sunt vacante următoarele catedre şi ore de religie ortodoxă dela şcolile secundare ale statului din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu:

A) Catedre:

1. Şcolile secundare din Blaj.
2. Şcolile secundare din Petroşani.
3. Gimnaziul mixt din Sebeş - Alba, (combinată cu muzică).
4. Gimnaziul de fete din Făgăraş, (combinată cu muzică).
5. Gimnaziul de băeţi din Mercurea Ciucului, (combinată cu muzică).
6. Gimnaziul mixt din Mediaş, (combinată cu muzică).
7. Şcolile secundare din Sălişte (combinată cu muzică).
8. Gimnaziul de fete din Orăştie, (combinat cu muzică).
9. Şcoala norm. de fete din Târgul-Secuesc.

B) Ore:

Braşov: Liceul com. de băeţi 4 ore.
„ „ „ fete 4 „
„ ind. „ băeţi 3 „
„ „ „ fete 6 „
Şcoala de menaj 4 ore.
Sibiu: Liceul com. de băeţi 6 ore
„ „ „ fete 6 „
Gimnaziul ind. de băeţi 2 „
Liceul „ „ fete 2 „
Haţeg: Liceul com. de băeţi 8 ore
Hunedoara: Gimnaziul ind. de fete 4 ore.
Odorhei: Gimnaziul de fete 4 ore. Gimnaziul ind. de băeţi 2 ore.
Tg.-Secuesc: Gimnaziul mixt 8 ore.
Brad: Gimnaziul ind. de fete 3 ore.
Sighişoara: Gimnaziul de fete 8 ore.
Satulung: Gimnaziul ind. de fete 4 ore.
Diciosânmărtin: Gimn. mixt 6 ore.

Doritorii de a ocupa una din catedrele vacante sau orele libere îşi vor înainta cererea, însoţită de actele ce posedă, Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, până la data de 30 Iunie 1940.

Sibiu, 5 Iunie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII | Sibiu, 30 Iunie 1940 | Nr. 27—28

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropo

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

CUVÂNTAREA

rostită de Inalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit NICOLAE, a doua zi de Rusalii, în Catedrala mitropolitană din Sibiu, cu prilejul împlinirii a douăzeci de ani de binecuvântată arhipăstorie)*

Praznicul Rusaliilor, care ne întoarce gândul la începuturile Bisericii, de câte ori soseşte la noi ne pune înaintea ochilor sufleteşti **problema înoirii omului prin puterea cea de sus.**

Puterea înoitoare a Duhului Sfânt

S'au străduit oamenii în toate timpurile să rezolve această problemă de căpetenie numai prin puterile lor — dar n'au izbutit. Pentrucă numai prin puterea cea de sus, care se pogoară din izvorul vieţii, făptura omenească supusă păcatului se poate renaşte la o viaţă nouă. Numai prin puterea Duhului Sfânt se poate sălăşlui în lume o viaţă mai bună, o viaţă trăită după voia lui Dumnezeu. Unde se vesteşte Hristos Domnul şi unde evanghelia pune stăpânire peste viaţa oamenilor, acolo se pogoară Duhul Sfânt şi se face începătura unei vieţi noui, pe care lumea nu o poate da. Unde se pogoară Duhul Sfânt, acolo gânduri înalte şi sfinte, gânduri ale veşniciei şi ale împărăţiei lui Dumnezeu află întrare în sufletele oamenilor. Acolo o nouă viaţă se trezeşte. O atmosferă proaspătă de primăvară cheamă din amorţire puterile bune ale sufletului; acolo oamenii prind curaj şi însufleţire pentru adevăr şi dreptate, pentru pace şi iubire. Numai Duhul Sfânt este în stare să creieze adevăratul climat pentru suflet. El este în stare să scoată pe oameni din robia puterilor întunecoase şi să aducă înlăuntrul lor, la biruinţă, iubirea şi viaţa cea deplină.

Aşa s'a întâmplat în Duminecа celor dintâi Rusalii, când Duhul Sfânt pogorându-se în chipul limbilor de foc peste apostolii şi învăţăceii Domnului, le-a dat curaj şi putere să iasă la propovăduire, i-a făcut eroi neînfricaţi mărturisind pe Hristos şi viaţa cea întru El. Printr'ânşii Duhul Sfânt porneşte să cucerească lumea şi să schimbe faţa ei. Câţiva pescari simpli de pe ţărmurii lacului Ghenezaretului au dovedit atunci o astfel de înălţare de conştiinţă, cum nu s'a mai pomenit altă dată în istorie. Nici o pedecă nu i-a putut opri în drumul lor şi nici o putere de pe lume nu le-a putut înfrânge curajul de a aduce popoarele la ascultarea credinţii în Învăţătorul lor. O viaţă nouă a răsărit pe urma propovăduirii lor; oameni noui, generaţiuni nouă s'au succedat una după alta şi veac după veac mişcarea duhovnicească purtată cu vigoare de urmaşii apostolilor, printre lupte şi jertfe fără seamăn, a făcut să rodească în ogorul larg al Bisericii, prin puterea cea de sus, ceeace se numeşte astăzi viaţa şi cultura creştină în lume.

In slujba înoirii sufletului românesc

Mulţumesc lui Dumnezeu că în urmă cu douăzeci de ani m'a chemat şi pe mine în slujba Evangheliei şi a Bisericii Sale. Chemarea mea la acest apostolat, ce mi s'a făcut tocmai în ziua praznicului Pogorârii Duhului Sfânt, m'a obligat ca, întărit prin puterea cea de sus, să-mi pun tot devotamentul şi toată căldura inimii în slujba Lui. Ii mulţumesc Părintelui ceresc că mi-a făcut această chemare în zilele fericite când neamul nostru îşi serba triumful celor mai avântate aspiraţiuni naţionale ale sale. Am spus şi altă dată şi repet şi acum că, dacă Cel de sus m'ar ridica deasupra veacurilor şi m'ar întreba care timp vreau să mi-l aleg ca să trăesc într'ânsul, i-aş răspunde: Doamne, tocmai acesta în care mă găsesc acum. Dar dă-mi Tu, Bunule, lumina şi puterea ca să mă fac vrednic de el şi de misiunea sfântă ce mi-ai încredinţat în mijlocul lui!

Socotesc de sine înţeles ceea ce am făcut

Astăzi, după trecerea alor douăzeci de ani, dându-mi seamă de cele ce s'au petrecut, mărturisirea mea este foarte smerită. Nu pot spune că mi-am făcut datoria, pentru că aceasta este atât de mare pe cât de cuprinzător este idealul evangheliei; nici că am făcut ceea ce trebuia să fac, pentru că aceasta este atât de mult pe cât de multe sunt necesităţile Bisericii. Cuvântul meu e simplu de tot: ceea ce am săvârşit consider ca **un lucru atât de sine înţeles,** *încât cred că oricine ar fi stat în locul meu ar fi trebuit să facă cel puţin cât am făcut eu.*

Eu sunt cel din urmă chemat să mă rostesc asupra celor lucrate timp de 20 de ani. Din partea mea pot să spun doar atât, fără a mă abate dela calea smereniei, că am pus, cu toată curăţenia sufletului şi cu toată iubirea ce am putut-o cuprinde în inima mea, strădanii şi râvnă pentru a fi cât mai de folos Bisericii şi Neamului meu. Am văzut dela început, limpede, ceea ce trebuia să se facă şi m'am silit să împlinesc cât m'au iertat puterile.

Ortodoxia în viaţa neamului nostru

Am văzut ce-a însemnat pentru poporul nostru Ortodoxia şi mi-am dat seama că datoria cea mare a Bisericii noastre ortodoxe, în această epocă când ne-am strâns toţi fiii neamului într'un mănunchiu, este: **să toarne în toate sufletele româneşti şi în toate alcătuirile vieţii noastre cât mai multă lumină din lumina ei, cât mai mult duh din duhul ei, cât mai multă putere sufletească din puterea divină a ei.** *In aceasta am văzut condiţia principală a trăiniciei şi a viitorului neamului nostru.*

Poporul nostru a trăit **prin sufletul lui şi prin credinţa lui.** *E bine să repetim apăsat această îndelungată experienţă morală a sbuciumatului nostru trecut, mai ales în mijlocul împrejurărilor grele de astăzi. Să ne aducem aminte de cuvântul evangheliei:* **„Nu vă temeţi de cei ce ucid trupul, iară sufletul nu pot să-l ucidă".** *Nici o armă pe lume nu este în stare să biruiască voinţa nestrămutată a unui neam de a trăi şi de a-şi croi viitorul său. Acesta e glasul care se ridică spre noi din mormintele înaintaşilor ce-şi dorm somnul în pământul ţării şi cari astăzi ne întăresc în hotărârea noastră de a birui cu sufletul greutatea zilelor.*

Când aşa am văzut dela început covârşitoarea sarcină a Bisericii în epoca de după înfăptuirea unităţii noastre politice naţionale, mi-am zis: acum trebuesc căutate şi puse în lucrare toate **mijloacele,** *pentru ca sfântul aşezământ să-şi îndeplinească misiunea.*

Am păzit şi desăvârşit moştenirea pe care o am primit

Cel dintâi lucru care trebuia îndeplinit a fost: **unificarea organizaţiei bisericeşti.** *De aici, din Sibiu, a pornit cea dintâi chemare la această operă de strângere a tuturor fiilor neamului în jurul altarului strămoşesc şi de închegare a lor într'un suflet, într'o credinţă şi într'o organizaţie unitară a Bisericii pe întreg cuprinsul ţării. Şi atunci grija şi dragostea de a săvârşi o lucrare trainică şi folositoare ne-a făcut să recomandăm organizaţia bine încercată pe care i-a dat-o Mitropoliei noastre ardelene nemuritorul ierarh* **Andrei Şaguna** *şi care trezeşte răspunderea întregului cler şi popor la buna îndrumare a Bisericii şi a aşezămintelor ei. In acest chip vedeam viaţa bisericească crescând organic în unitatea ei şi în colaborarea rodnică a elementelor constitutive ale ei, sub lumina harului de sus. Partea mea de contribuţie a fost aceea a slujitorului credincios care e dator să păzească ceea ce a primit şi moştenit dela înaintaşi. Roadele se pot vedea până astăzi şi nu vor întârzia a se arăta binefăcătoare de aici înainte.*

Biserica trăieşte prin puterea apostolatului

Lucrarea duhovnicească, care să dea aceste roade, trebue să înceapă dela **preoţimea noastră.** *Biserica trăeşte prin puterea apostolatului. Aceasta e o lege fundamentală de progres a Bisericii. De aceea am făcut apel la cucernicii noştri preoţi, la experienţa celor mai bătrâni şi la avântul şi însufleţirea celor tineri, rugându-i pe toţi să-şi deschidă larg porţile sufletului pentru ca să primească înlăuntrul şi în viaţa lor pe Hristos Domnul, căci numai cu El şi prin El suntem puternici în misiunea noastră. Noi suntem unelte slabe, dar avem cine să ne întărească cu puterea de sus: e mai Marele păstorilor şi Stăpânul vieţii noastre. Să ne naştem din nou întru viaţa cea după Hristos — aceasta trebue s'o vrem. Trebue să avem noi mai întâi în sufletele noastre ceeace voim să dăm poporului. Trebue să fi pus stăpânire voia lui Dumnezeu peste noi, ca să putem chema şi poporul la ascultare de voia Celui de sus; căci acesta este cel mai mare program de viaţă: să vrei şi tu cum vrea Dumnezeu. Călăuzit de acest gând, am organizat din nou şcoala de creştere a preoţimii şi am înzestrat-o cu tot ceea ce-i trebuia, dar mai ales cu profesori pregătiţi cu părintească purtare de grijă la şcoli înalte în ţară şi străinătate, pentru ca să-şi poată îndeplini chemarea de a da preoţi luminaţi Bisericii şi părinţi sufleteşti plini de tot devotamentul pe seama poporului credincios.*

N'am nesocotit nici principiul de a face păstorire şi cu preoţii, dacă voiam ca ei, la rândul lor, să facă bună păstorire cu poporul. Astfel am întocmit şi pus în aplicare mijloace pentru a stimula zelul preoţimii şi a perfecţiona metodele de păstorire ale ei.

---

*) După însemnările noastre. *N. R.*

„Stegarul" autonomiei Bisericii noastre

Spunea adineaori Prea Sfinţitul Episcop Andrei al Aradului, în pătrunzătoarea sa cuvântare, că am purtat cu bărbăţie steagul autonomiei bisericeşti. Da, am avut în toată vremea convingerea fermă, că Biserica trebue păstrată liberă, pentrucă ea vine nu dela oameni, ci dela Hristos care trăeşte cu ea şi în ea, iar Hristos nu poate fi subordonat nici unei puteri şi nici unei autorităţi de pe lumea aceasta. Biserica trebue să rămână autonomă aşa cum a voit-o Capul şi Intemeietorul ei, ca să-şi păstreze legătura cu ţintele ei supranaturale şi răspunderea întreagă pentru realizarea acelor ţinte. Eu am văzut Biserica tare în statul nostru prin misiunea ei religioasă în mijlocul naţiunii noastre. Aceste condiţii de viaţă ale Bisericii trebuesc respectate din toate părţile, dacă vrem ca Biserica noastră să fie în primul rând şi mai presus de toate Biserică lui Hristos, lucrătoare spre mântuirea tuturor.

Dar legătura dintre **Biserică şi Stat,** *trebue să fie la noi strânsă, sinceră şi binevoitoare. Nu suprimându-şi atribuţiile, ci respectându-şi-le împrumutat şi sprijinindu-se din toate puterile pentru binele şi prosperarea poporului. Asupra statului nostru naţional voim să se reverse lumina lui Hristos prin Biserica noastră naţională.*

Biserica noastră e Biserică a poporului

N'am perdut din vedere nici o clipă caracterul Bisericii noastre ca **Biserică a poporului.** *Ea îşi are originea dela Dumnezeu, nu dela popor, dar este trimisă să lucreze în mijlocul naţiunii noastre şi această naţiune a îmbrăţişat-o cu tot sufletul ei, a primit-o şi simţit-o în toată vremea şi în tot locul ca pe* **Biserica naţională a sa.** *Cred că la nici un alt popor nu găsim o sinteză atât de frumos realizată în decursul istoriei între Biserică şi Naţiune, ca la noi Românii. Biserica noastră este locul sfânt de unde îi vorbeşte Dumnezeu neamului nostru, de unde ne descopere voia Sa şi ne împarte darurile Sale cele mântuitoare. Biserica noastră s'a făcut una cu noi, cu bucuriile ca şi cu suferinţele noastre. Poporul şi-a încredinţat ei toate comorile sufletului său, iar noi slujitorii Bisericii am fost legaţi indisolubil în bine şi mai ales la greu cu soartea ce-a avut s'o îndure poporul nostru.*

Dealungul veacurilor, suferinţele lui au fost şi suferinţele noastre, bucuriile lui au fost bucuriile noastre, izbânda lui a fost şi izbânda noastră. Pentru popor trăim şi astăzi, pentru el muncim şi pentru binele lui suntem gata să aducem orice jertfă ni s'ar cere.

Fapte de trezire şi întărire a credinţei

Drept aceea pe bărbaţii noştri cu carte i-am chemat la altarul Bisericii, arătându-le datoria de a se face interpreţii luminaţi ai credinţii strămoşeşti înaintea poporului care se lasă cucerit mai curând prin puterea exemplului decât prin strălucirea vorbei. I-am sfătuit pe unii cărturari să se întoarcă dela glasul de sirenă al francmasoneriei şi pe scriitorii noştri să-şi folosească darul scrisului numai pentru ceea ce poate să lumineze şi să întărească sufletul acestui neam. Am încurajat şi sprijinit înfiinţarea de asociaţii religioase în popor: „Oastea Domnului", societatea „Sfântul Gheorghe" a tineretului, Reuniunile de femei, etc. şi am coborât scrisul bun în mijlocul lor. Prin toate am voit să trezesc simţul de răspundere al obştei celei credincioase către Biserică şi către bunurile spirituale ale ei la o nouă viaţă.

Lozinca noastră: „Nimic fără Dumnezeu"

Acţiunea Bisericii trebue să se strecoare, ca un duh de viaţă, în toate strădaniile şi unghiurile vieţii poporului nostru, potrivit cu lozinca Casei noastre domnitoare: **Nihil sine Deo,** *nimic fără Dumnezeu. Un popor care prin Biserica sa îşi pune razimul în Dumnezeu, rămâne ca o stâncă neclintită în mijlocul valurilor acestei vieţi.*

Călăuzit de aceste principii şi orientări am lucrat în cei douăzeci de ani de păstorire, silindu-mă să fac zi de zi cât de puţin din multul care trebuia realizat. Am văzut şi văd şi astăzi atât de mare misiunea Bisericii şi a noastă a slujitorilor ei, încât cu smerenie mă gândesc la rezultatele silinţelor mele. Ceea ce am putut face socotesc ca un lucru atât de sine înţeles şi încadrat în limitele necesarului, încât, dacă nu v'aţi supăra, îmi vine să pun întrebarea. oare pentru ce mă sărbătoriţi? Inaintea mai Marelui păstorilor şi a Stăpânului vieţii mele nu mă pot prezenta azi decât cu o mână de seceriş. Dar, Doamne, cela ce ai făcut să sporească cele 5 pâni şi cei 2 peşti, săturând mulţimile în pustie, fă să sporească şi această mână de seceriş al slugei Tale...

Mulţumiri creştineşti

Mulţumesc din toată inima Prea Sfinţiţilor ierarhi şi fraţi ai mei întru Domnul pentru cinstea şi pentru sprijinul pe care mi l-au dat în toate lucrările noastre. Pe noi ne-au unit în legături sufleteşti aceleaşi concepţii şi aceleaşi îndemnuri de lucrare, ca între fraţii cei adevăraţi.

Mulţumesc celor ce au organizat această sărbătorire: Prea Sfinţitului **Episcop Andrei** *al Aradului pentru simţemintele ce mi-a tălmăcit în numele clerului şi poporului din toate eparhiile Mitropoliei noastre; Prea Sfinţitului* **Episcop Nicolae** *al Clujului pentru prea frumosul volum cu care m'a cinstit în această zi şi care mi-a făcut mare bucurie; ca unul care am iubit cartea, mulţumesc tuturor celor ce au contribuit şi au ostenit la publicarea acestui volum.*

Mulţumesc iubitei mele preoţimi, care în toată vremea celor 20 de ani m'a înţeles şi m'a urmat în realizarea programului pentru care împreună am ostenit. Am avut marea mângâiere de-a fi văzut preoţimea noastră făcând progrese îmbucurătoare în toate privinţele şi răspunzând cerinţelor mereu crescânde ale vremii. Domnul să binecuvânteze munca ei!

Mulţumesc şi scumpului nostru popor credincios care totdeauna mi-a dat sprijinul, ascultarea şi dragostea sa. L'am cercetat prin satele noastre, i-am ascultat păsurile, i-am cercetat lipsurile, i-am iubit sufletul său bun şi credincios, însuşirile alese şi marile posibilităţi de desvoltare ce le are. Cetind în sufletul lui, adeseori mi-am înviorat zelul pentru a-i fi povăţuitor pe calea luminei şi a progresului.

Mulţumesc şi guvernelor cari s'au succedat la cârma ţării şi cari mi-au dat sprijinul lor înţelegător.

Indeosebi mulţumesc bunului şi înţeleptului nostru Rege Carol II pentru înalta graţie cu care m'a onorat, pentru ajutorul ce mi l'a acordat ca marele protector al sfintei noastre Biserici şi înţelegătorul profund al rosturilor ei spirituale in mijlocul neamului.

Rugăciune

Din mijlocul învălmăşelii de astăzi din lume, din mijlocul îngrijorărilor cari apasă şi inimile noastre, privind spre începuturile Bisericii când prin suflare de vifor şi prin limbi de foc Duhul Sfânt îşi face întrarea triumfală în slabe inimi omeneşti ca să le întărească credinţa şi să le înalţe curajul — către Tine, Părinte ceresc, îmi îndrept glasul meu şi cu osârdie mă rog: ocroteşte sfântă Biserica Ta cea dintre noi, luminează pe slujitorii şi păstorii ei, povăţueşte-mi paşii vieţii şi'n zilele ce-mi vei da să-ţi mai slujesc Ţie, Stăpânului meu; coboară binecuvântările Tale asupra Ţării noastre, asupra Tronului şi Regelui nostru; trimite-ne darul Tău cel mai mare: pe Duhul Sfânt şi dătător de viaţă, ca să ne deschidă porţile viitorului spre a împlini voia Ta şi a trăi spre slava Ta în veacuri nesfârşite!

Doamne al puterilor, fii cu noi!

Popas festiv

Sobră ca vremurile aspre ce le străbatem şi vibrantă ca sufletul incomparabil al marelui nostru ocârmuitor, s'a desfăşurat a doua zi de Rusalii, în oraşul de reşedinţă al Mitropoliei Ardealului, solemnitatea prăznuirii cu laudă a împlinirii alor douăzeci de ani de arhipăstorire ai I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae.*

A fost vrerea cuminte a Chiriarhului sărbătorit ca popasul acesta festiv să se consume în cadre cât mai modeste — şi organizatorii serbării au înţeles s'o respecte. Dar frea mătul obştei care a zorit încoace, pentru a-şi tălmăci toată dragostea ei neprecupeţită şi recunoştinţa curată ce o poartă îndrumătorului ei spiritual pentru epocalele Sale înfăptuiri de două decenii, a voit altfel. Am fost astfel martorii norocoşi ai unui întreg şir de manifestaţii purcese spontan din prisosul unor inimi iubitoare, străbătute de adierile unei însufleţiri de-o cuceritoare seninătate. Mitropolia Ardealului — şi cu ea Ţara întreagă — şi-au spovedit fără reticenţe simţămintele ce le nutresc faţă de strălucitul glăsuitor şi apărător al Ortodoxiei noastre.

Strădaniile devotate ale Inalt Prea Sfinţiei Sale Mitropolitului Nicolae Bălan au fost recapitulate în cuvinte cumpătate şi drepte de cei doi vlădici dela Arad şi Cluj, Prea Sfinţiile lor Episcopii Andrei Magieru şi Nicolae Colan, în auzul obştei care umpluse până la refuz spaţioasa noastră catedrală mitropolitană. Simpla înşiruire a acestui interminabil belşug de opintiri izbândite, cu relief de culmi carpatine, a fost suficientă ca să ne sporească simţământul de siguranţă şi încredere în ziua de mâine a măririlor ortodoxe: pe gloriosul jeţ al lui Şaguna sălăşlueşte doar ochiul de vultur al Mitropolitului Nicolae.

Solicitat de omagiile deplin meritate pe care Prea Sfinţiţii tălmaci ai admiraţiei obşteşti le-au depus la picioarele tronului arhieresc, ilustrul sărbătorit şi-a rotit privirea ageră peste lanurile aurite ale înfăptuirilor Sale şi ne-a spus *ce crede El* despre acestea.

Socotesc de sine înţeles tot ceeace am înfăptuit şi am făcut doar ceeace ar fi trebuit să facă ori cine a fi fost în locul meu — a spus, cu o călugărească smerenie, paznicul datinilor noastre sfinte.

A fost o spovedanie ţâşnită din rădăcinile celei mai pure sinceriţăţi. Şi totuşi, aşa categorică şi senină cum am auzit-o, ea a surprins şi a uluit pe mulţi. Căci ascultătorii acestei mărturisiri curate n'au venit la Sibiu ca să participe la o solemnitate ca ori care alta, ci la prăznuirea biruinţelor unei arhipăstorii care, în istoria României rotunde, reprezintă fără doar şi poate cea mai formidabilă şi plină de prestigiu luptă pe care a dus-o vreo dată un Ierarh de-al nostru pentru valorificarea comorilor Ortodoxiei ecumenice şi a înrâuririi lor integrale asupra întregei noastre vieţi naţionale.

Verbul generos şi entuziast al Profesorului Ioan Lupaş a adus »rectificarea« consimţită de noi toţi, în toiul mesei frăţeşti care a avut loc după recepţie. Cu simţul negreşelnic al istoricului încercat în judecarea momentelor culminante ale cursului evenimentelor, dsa a precizat că dacă e adevărat că I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a făcut ceeace ar fi trebuit să facă oricine în locul Său, apoi nu e mai puţin adevărat că ceeace a făcut, a făcut fiindcă a fost capabil să facă. Concepţia severă şi conştiinţa înaltă pe care o are înaltul Ierarh despre datoriile împreunate cu o atât de înfricoşată apostolie, nu desfiinţează meritul însuşirilor şi posibilităţilor personale. Datoriile indicate de I. P. Sf. Sa sunt legate de demnitatea poziţiei, a scaunului respectiv; iar posibilităţile, de însuşirile omului care ocupă acest scaun. Ori noi am prăznuit, la Rusaliile anului acestuia tocmai personalitatea care nu a ocupat numai scaunul cel mai de sus, ci l-a şi cinstit, sporindu-i gloria şi mărindu-i prestigiul.

Semnificaţia popasului festiv din ziua a doua de Rusalii, nu e alta de cât cea arătată aici.

Dr. GRIGORIE T. MARCU

„Partidul Naţiunii"

Decretul Lege, din 21 l. c., transformă »Frontul Renaşterii Naţionale« în partidul unic şi totalitar sub numirea de **„Partidul Naţiunii".** *El va funcţiona sub conducerea supremă a Majestăţii Sale Regelui, şi va îndruma viaţa morală şi materială a naţiunii şi statului român. Partidul este instituţie de drept public. Normele sale de organizare se vor stabili de o comisiune, numită în acest scop, de conducătorul suprem.*

Scopul şi senzul Partidului Naţiunii, unificând în cadrele sale pe toţi cetăţenii conştienţi de îndatoririle lor, e să asigure naţiunii române şi statului român, care o personifică, maximum de putere şi autoritate.

Tot prin decret lege se sancţionează orce abatere dela linia de conduită impusă de azi înainte tuturor cetăţenilor ţării.

Cu prilejul înfiinţării Partidului Naţiunii s'au desfăşurat, în capitală şi în centrele celelalte ale ţării, măreţe manifestaţii naţionale.

In cuvântul adresat naţiunii, prin radio, M. S. Regele Carol II a zis:

„Un singur ţel, un singur gând, un singur avânt, o singură acţiune şi un singur suflet trebue să străbată cu un fior de reînoire toată Naţiunea şi să magnetiseze toate străduinţele de muncă a tuturora... Păşind la desăvârşirea noului drum trasat de Constituţia din 1938, fac calda urare Partidului Naţiunii, deci Ţării organizate, unite şi totalitare, ca rezultatele ce le vom dobândi să dea liniştea şi siguranţa viitorului României.

Aşa să ne ajute Dumnezeu, care va binecuvânta această operă de întărire şi de propăşire a unei Naţiuni credincioase.

Sănătate!"

Sărbătorirea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae sau „Sărbătoarea Ardealului"

Proaspătul şi eminentul academician, dl prof. *Nichifor Crainic*, a prefaţat, în numărul pe luna lunie al neîntrecutei reviste »Gândirea«, serbările dela Sibiu, întru omagierea activităţii şi a personalităţii de vlădică ortodox pe care le cumulează Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit *Nicolae*. Articolul eruditului profesor bucureştean se ţese sub titlul: »Sărbătoarea Ardealului« şi de aceea îngăduie să deslușim în festivitatea de măreţie sobră, care s'a desfăşurat la Sibiu, un accent caracteristic misiunii pe care o deţine şi a împlinit o din destul ilustrul Sărbătorit. Cu adevărat, El este Mitropolitul Ardealului, iar realizările Sale sunt închegate în viaţa integrală de două decenii a acestui binecuvântat pământ românesc. De aceea, sărbătorirea dela Sibiu nu trebue concepută numai fiind a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae, ci a întregului Ardeal: »Sărbătoarea Ardealului«.

Auzisem încă multă vreme înainte că strădalnicul vlădică *Nicolae Colan* al Clujului, părintele rector Dr. *D. Stăniloae* şi neobositul profesor Dr. *Gr. T. Marcu* dela Sibiu, precum şi alţii mulţi dintre cei mai buni obosesc întru pregătirea serbării despre care facem prea meritata pomenire. Tipărirea unui volum omagial cum nu s'a mai izvodit altul cândva în literatura noastră românească şi nici n'a mai realizat vreo tiparniţă din cuprinsul închegatei noastre ţări, grăbea spre a realiza nu numai un monument de distincţie rară şi de omagiu curat creştinesc, dar şi spre a se înfăţişa publicului de pretutindenea în deplinătatea lucrărilor cu valoare documentară, permanentă şi istorică. Şi organul şagunian »Telegraful Român« sârguia pe acelaş drum, iar »Revista Teologică« şi celelalte trâmbiţe de cultură şi slovă creştinească îşi conturau tot mai precis atitudinea prin care să arate omagii şi recunoştinţă vajnicului lor întemeietor. Dar îşi făcea drum printre noi şi vestea că Inaltul ierarh, păzind modestia oamenilor de cea mai adâncă rezonanţă spirituală şi considerând încruntarea sub semnul rece al căreia se deapănă fiecare zi, cerea să se renunţe la sărbătorire, sau, în orice caz, să se consimtă o ajustare a ei într'un chenar cât mai restrâns.

Deodată, s'a trezit în noi toţi un simţământ de o şi mai întremătoare admiraţie. Şi aceasta nu s'a exteriorizat prin altceva decât prin dorinţa şi hotărârea tuturora de a organiza totuşi, cumva, sărbătorirea şi de a aduce, pe calea ei şi la împlinirea celor două decenii de arhipăstorire, omagii Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit *Nicolae*. Era în aceasta un glas neînţeles aproape şi izvorât din străfundurile conştiinţei neîntinate a Ardealului ortodox şi pururea recunoscător. Glasul acesta s'a văzut deodată înfrăţit cu simţământul naţiei din tot cuprinsul pământului românesc, şi-a verificat încăpăţinarea-i curată tocmai în iureşul dragostei şi admiraţiei pentru cel mai autentic exponent al spiritualităţii acestui neam şi a pretins parecă o ieşire necondiţionată în afară. Personalitatea I. P. S. Mitropolit se profila prea puternic şi tocmai în centrul de vitalitate spirituală al românismului însuşi, iar realizările din două decenii aveau cu ele cuvântul Scripturii: »De veţi tăcea voi, pietrile vor striga«. Sărbătorirea trebuia deci să se facă şi pentru a da glas năvalnicei îndatoriri de recunoştinţă, şi pentru a face din ea un prilej de educaţie creştinească, dar şi pentru o operă care a început să cristalizeze zori de veac proaspăt în istoria Bisericii şi a Neamului nostru.

Şi s'a făcut, la Rusaliile din anul Domnului 1940.

Să specificăm aici că »Sărbătoarea Ardealului« a fost înveşmântată în haina expresivă şi sobră a adevăratei măreţii? Dar despre aceasta glăsuiesc prea multe mărturii. Dela aşezămintele împodobite şi gătite de sărbătoare, ale arhiepiscopiei şi până la catedrala cu turnurile ei profilându-se ca două săgeţi uriaşe spre cerul românesc şi strălucind în luminaţia feerică; dela umilii ţărani cu sufletul lor tot atât de curat ca şi portul tradiţional în care au venit gătiţi spre cinstirea »Vlădicăi« şi până la iluştrii dascăli universitari grăbiţi să vină întru omagierea dascălului adevărat al naţiei întregi; dela cărturari modeşti şi până la eruditii noştri academicieni; dela preoţii satelor noastre şi până la vlădicii Transilvaniei; dela cetăţenii cei mai simpli şi până la miniştrii ţării şi, în sfârşit, dela scrisorile cele mai umile şi nedibace de ţărani credincioşi şi până la miile de scrisori şi telegrame ieşite din mâna şi inima personalităţilor vieţii integrale româneşti, — totul s'a conturat într'un buchet imens în măreţia lui şi a fost dăruit ca prinos de recunoştinţă Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae.

Intâia zi a Rusaliilor ne-a recreat şi întărit sufleteşte prin liturghia arhierească slujită de I. P. S. Mitropolit *Nicolae* şi de un mare sobor de preoţi şi diaconi. La această sfântă slujbă, păr. diacon *I. Circov*, harnic deosebit în slujba sa de un deceniu şi jumătate, a fost ridicat întru arhidiacon, iar păr. consilier *Dr. S. Cândea* întru protopresbiter. Adânc impresionant s'a dovedit mai ales momentul în care bătrânul luptător dela Orăştie păr. prot. *I. Moţa*, eruditul dascăl dela Sibiu păr. Dr. *D. Stăniloae* şi prea bunul şi totdeauna măsuratul în vorbă şi faptă păr. prot. *Em. Cioran* dela Sibiu au fost dăruiţi cu crucea de protopopi-stavrofori. Iar distingerea păr. secretar consistorial diacon *Al. Popa* şi a păr. diacon prof. *Dr. Gr. T. Marcu*, cu brâu roşu, pentru vrednicii de toţi ştiute, a clădit în noi un simţământ de adâncă preţuire. Cuprinsul zilei şi al slujbei a fost mult lărgit şi înălţat prin cuvântul de învăţătură rostit de I. P. S. Mitropolit *Nicolae* şi care a mânecat dela cuvintele: »Impărate Cecesc... Vistierul bunătăţilor«. Predica a arătat cum se pogoară bunătatea lui Dumnezeu în lume, în viaţa noastră de toate zilele. Ea aduce însufleţire spre împlinirea binelui, curaj apostolesc şi pace în conştiinţă.

Seara, ca o măestrită închegare a tabloului din întinderea primei zi a serbărilor, corul Şcoalei Normale «A. Şaguna« de băeţi şi fete, sub conducerea păr. prof. *Gh. Şoima*, a adus şi el prinos de închinare prin cântece religioase cari nu trebuesc înţelese nicidecum doar sub termenul simplu de serenadă.

Ziua a doua a Rusaliilor a fost însă, de fapt, hărăzită sărbătoririi. Ea s'a îmbrăcat cu adevărat în atmosferă de rară distincţie şi seriozitate. Catedrala mitropolitană, sărbătoresc dăruită cu belşug de verdeaţă şi flori, ca în zilele de mare praznic, era înţesată de mulţimea celor cari au grăbit în cetatea ortodoxismului ardelenesc. Ţărani curioşi, intelectuali pătrunşi de însemnătatea momentului, cărturari cu nume mare în cultura religioasă, — toţi aşteptau sfânta Liturghie arhierească. Dar ei au şi avut ce aştepta. Căci această Liturghie s'a slujit cu măreţia caracteristică numai slujbelor ortodoxe înfrăţite în podoaba veacurilor creştine. I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, înconjurat de PP. SS. Episcopi *Andrei* al Aradului, *Nicolae* al Clujului, *Vasile* al Timişoarei, *Nicolae* al Oradei şi *Policarp* al Americei, precum şi de un măreţ sobor de protoerei, preoţi şi diaconi, este cel care a slujit-o. Sensul curat al aşezării protosinghelilor *Veniamin Nistor* şi *Teodor Scorobeţ* în vrednicia călugărească de arhimandriţi a impresionat adânc. Iar corul mitropoliei, condus de păr. prof. *Gh. Şoima* şi complectat prin contribuţia prea preţioasă a solistului *P. Gherman* a adus înălţare de suflet şi bogăţie de artă muzicală religioasă.

Nu ne îngădue spaţiul ca să facem pomenirea pe nume a tuturor celor cari au luat parte la sfânta slujbă. Increstăm totuşi prezenţa următorilor: prof. *S. Dragomir*, ministrul minorităţilor, general *D. Papp*, rezident regal, academicienii *Dr. I. Lupaş*, *Nichifor Crainic*, *Onisifor Ghibu*, generalii *Gh. Leventi*, *D. Gheorghiu* şi *Mehedinţi* (Cluj), inspector general *Başotă*, etc.

Cuvântări de omagiu şi de învăţătură aleasă

Intâiul cuvânt omagial l-a adus P. S. episcop *Andrei Magieru* al Aradului. Cu înţelepciunea-i de vlădică pios şi adevărat, P. S. Sa a spus, scurt reproducând, următoarele:

»Mântuitorul nostru Iisus Hristos, pe când încă petrecea împreună cu apostolii Săi, făcând aluzie la minunile văzute de ei, a zis: »Amin zic vouă, că încă şi mai mari lucruri decât acestea veţi vedea«.

Seria acestor mari minuni începe chiar cu Pogorîrea Sfântului Duh, a cărei urmare a fost răspândirea creştinismului, transformarea lui Saul în Paul, nenumăratele convertiri şi mai ales dăinuirea creştinismului împotriva tuturor duşmanilor lui văzuţi şi nevăzuţi. Noi suntem de altfel şi trăim sub puterea minunilor începând cu Pogorîrea Sfântului Duh şi până la sfârşitul lumii. Ba minunile acestea întrec în mărimea lor chiar şi pe acelea din vremea Mântuitorului.

Privitor la Rusalii, nu e de-ajuns să spunem că acest praznic stă la întemeierea Bisericii. Căci acest fapt este acum istoric. Pogorîrea Duhului Sfânt însemnează praznicul spiritualităţii creştine, ni-l arată pe Mângâitorul cel care stă cu noi până la sfârşitul veacurilor. Noi ne simţim şi astăzi tot aşa de mângâiaţi de cuvântul Mântuitorului ca şi acum două mii de ani. Aceasta rezultă din credinţa puternică pe care ne-o înlesneşte Duhul Sfânt, cel ce cu noi petrece în toată vremea. El este adevărul şi lumina, pe care nu le poate întuneca nimic din lume. In fiecare an, Pogorîrea Sfântului Duh arată mereu biruinţa lui Hristos.

Duhul este făcător de viaţă duhovnicească. Căci adevărata viaţă este »să te cunoască pe tine unul Dumnezeu«.

Despre Duhul ne este foarte greu să vorbim, pentrucă trăim în el încă dela botez, ne înfiiază în Dumnezeu, ne petrece la mântuire, ne inspiră, ne renaşte în duhul lui Hristos şi face minuni.

P. S. Sa a arătat apoi că şi alegerea I. P. S. mitropolit trebue înţeleasă ca o faptă ieşită din voinţa lui Dumnezeu. Căci nimic nu se petrece fără voia lui Dumnezeu. Duhul Sfânt a lucrat 20 de ani prin cel ales.

Alesul ierarh a subliniat apoi contribuţia I. P. S. Sale la întemeierea Asociaţiei clerului şi la definirea spiritualităţii creştine şi româneşti, arătând pentru totdeauna ce însemnează rasă şi ortodoxie. Deosebit de însemnată i-a fost mai ales contribuţia la Legea de organizare bisericească.

»Astăzi, noi nu aducem laudă omului, ci îl mărim pe Dumnezeu. Nu ne-am adunat ca să aducem lauri, ci în scopul educării sufletului.

Aducem elogii întâiului mitropolit al Ardealului din România pe veci întregită, căci nimic din ceeace s'a făcut nu s'a făcut fără contribuţia I. P. S. Sale. Ii datorăm mult şi îi spunem că poate fi fericit. Rari sunt ierarhii cari să fi putut lucra atât de mult la temelia ţării întregite.

Socotindu-se tălmaciul întregei suflări româneşti, P. S. Sa a încheiat astfel: »Ai desfăşurat şi purtat cu demnitate un steag. Să-l conduci şi pe mai departe cu aceeaş hotărâre şi putere. Rămâne să fie chemate în fiinţă şi *instituţii de caritate* prin care să se reverse iubirea lui Dumnezeu în poporul nostru. Căci Dumnezeu este iubire. Sfântul Duh va sta şi acum în sprijin, ca să se realizeze aceste instituţii ale iubirii creştineşti«.

Cuvântul P. S. episcop Nicolae Colan al Clujului

Cu verbul inspirat pe care îl mai întâlnim doar la vlădica Ivireanu, *P. S. Nicolae Colan* a spus:

Inalt Prea Sfinţite,

„Un asemenea arhiereu ni se cădea nouă!..."

Aşa trebue să-şi fi spus, în clocot de duhovnicească bucurie mulţimea norodului drept credincios adunat la Rusaliile anului 1920, în această catedrală, spre a fi de faţă la sfinţirea întru arhiereu a celuice avea să şadă pe scaunul vlădicesc al Mitropolitului Andrei Şaguna.

Acest murmur de lăuntrică bucurie nu era stârnit numai de albastrii ochi ai „Mirelui", în privirea căruia se resfrângea parcă toată seninătatea cerului românesc şi toată curăţenia strămoşeştii noastre credinţe; el nu era stârnit nici numai de statura impresionantă a celui încununat cu mărire şi cu cinste, nici numai de luminata şi calda lui propovedanie din marea zi de praznic. Nu. Ci bucuria celorce i-au strigat cu însufleţire „vrednic este" avea o obârşie mult mai adâncă şi o îndreptăţire mult mai neînşelătoare. Ea izvora din strălucita mărturie a celor cincisprezece ani de neîntrerupt apostolat, pe care profesorul de teologie Dr. Nicolae Bălan îi închinase dreptmăritoarei Biserici a lui Hristos şi, prin ea, neamului.

Intr'adevăr cincisprezece ani de zile propoveduiserăţi Inalt Prea Sfinţite, de pe cele două amvoane, al şcoalei şi al presei, pe cari le-aţi cinstit cu luminată minte, cu înflăcărată simţire, cu eroică credinţă şi jertfelnică faptă. De pe aceste două amvoane aţi vestit, cu neîmputinată însufleţire, Impărăţia lui Dumnezeu şi Impărăţia neamului.

Cea dintâi Impărăţie o aşteptăm încă. Ci pe-a doua, iată, că ne-a dăruit-o bunul Dumnezeu, drept răsplată a silinţelor şi jertfelor înaintaşilor noştri.

Aşa cum trebue luată Impărăţia lui Dumnezeu „cu asalt" (Matei 11, 12) a fost luată şi Impărăţia neamului. In acest asalt aţi fost de faţă, luptând, şi Inalt Prea Sfinţia Voastră. Căci — ca să nu pomenim decât un singur episod al luptei — eroicul drum ce l-aţi făcut la Iaşi în toamna furtunoasă a anului 1918 nu poate fi socotit decât o faptă de „asalt" pentru cucerirea Impărăţiei neamului, între ale cărei sfinte hotare vieţuim de douăzeci şi doi de ani încoace.

Asemenea fapte aveau darul de a împrumuta mărime epică personalităţii de „Preot deşteptării noastre, semnelor vremii profet", pe care izbutiserăţi să v'o zidiţi încă din tinereţele Inalt Prea Sfinţiei Voastre.

Dar oricât de frumoşi şi de rodnici au fost anii de dăscălicească îndeletnicire ai I. P. S. Voastre, măsura excepţionalei vrednicii nu V'o dau decât epocalele fapte, din cari I. P. S. Voastră V'aţi împletit primele două decenii de viaţă, ca Mitropolit al Românilor ortodocşi din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş.

Aşezat pe scaunul nemuritorului Şaguna, aţi început metodic uriaşa muncă pentru înfăptuirea măreţului program care

era: înviorarea, desvoltarea şi sporirea aşezămintelor bisericeşti moştenite. Ele aveau să înlesnească apoi o mai temeinică pregătire a clerului, al cărui luminat şi însufleţit apostolat era menit să înoiască şi să adâncească viaţa religioasă şi naţională a poporului credincios.

E singurul program înţelept şi singura metodă rodnică a oricărui ierarh. Căci buna îndrumare a vieţii poporului către limanurile fericirii vremelnice şi veşnice nu e cu putinţă decât cu ajutorul unui cler luminat şi devotat misiunii sale sfinte. Iar pregătirea unui asemenea cler reclamă instituţii culturale temeinic rânduite. De aceea una dintre primele griji ale Inalt Prea Sfinţiei Voastre a fost reorganizarea învăţământului teologic. Dar nu numai aşa..... trântindu-l o pravilă improvizată, şi lăsându-l apoi în voia întâmplării, ci sporind anii de studiu ai ucenicilor ştiinţei sacre, înzestrând Academia teologică din Sibiu cu o strălucită bibliotecă şi cu un şi mai strălucit paraclis, pentruca şi mintea şi inima să aibă de unde-şi lua hrana — şi aşezând pe dăscăliceştile catedre ale acestei şcoale tineri împătimiţi de carte şi cu sufletul arzând de dragostea Bisericii lui Hristos şi a neamului — tineri cărora le-aţi verificat în prealabil aptitudinile şi pe cari i-aţi purtat apoi, cu neprecupeţite jertfe, la înaltele şcoale din ţară şi străinătate, până când, sub neîntrerupta îndrumare a Inalt Prea Sfinţiei Voastre, au izbutit să se apropie de măsura virtuţii bărbăteşti de care pomeneşte Sfântul Pavel în scrisoarea sa către Efeseni (4, 13).

Plecată dintr'o asemenea şcoală la propoveduire, preoţimea nu a fost lăsată pradă fatalei rustificări, prin atât de păgubitoarea înstrăinare de carte. Armătura ştiinţifică şi înalta tensiune misionară i-a fost vecinic îmbogăţită şi împrospătată prin acele minunate publicaţii religioase, cari alcătuiesc astăzi justificata mândrie a Sibiului ortodox: Seriile de lucrări teologice şi pedagogice, bibliotecile de popularizare a problemelor de credinţă, excelenta „Revistă Teologică", „Telegraful Român", octogenarul săptămânal încărcat de prestigiu, precum şi atât de răspândite foi religioase pentru popor „Lumina Satelor" şi „Oastea Domnului". Aceluiaşi scop al desăvârşiri preoţimii prin propriile ei strădanii îi este închinată (în parte) şi „Asociaţia clerului Andrei Şaguna", a cărei alcătuire tot din grija luminată a Inalt Prea Sfinţiei Voastre a răsărit şi a cărei rodnică activitate tot sub îndrumarea I. P. S. Voastre se desfăşoară până'n ziua de astăzi.

O preoţime astfel pregătită, îndrumată şi strunită la lucrarea misionară, era în stare să desfunde isvoarele vieţii religioase, culturale şi naţionale, să adepe, să învioreze şi să întărească sufletul poporului credincios. Harnica preoţime crescută şi duhovnicită în şcoala I. P. S. Voastre şi-a împlinit şi-şi împlineşte cu pricepere şi elan izbăvitoarea ei misiune. Nu numai din îndemnul propriei conştiinţe, ci — evident — şi de obligaţia de a urma cuceritoarea pildă a devotatului Arhipăstor. Căci I. P. S. Voastră nu se mulţumea cu îndrumarea şi supravegherea lucrării harnicei preoţimi, ci Vă găseaţi însivă totdeauna în primele rânduri ale propoveduitorilor. Cuvântul înţelept şi înaripat al I. P. S. Voastre era aşteptat şi ascultat cu nestăpânită sete şi cu religioasă luare aminte, fie că era rostit din mijlocul vastei catedrale din Sibiu, din faţa mulţimii de biserici pe care le-aţi târnosit, din numeroasele vizitaţii canonice pe cari le-aţi săvârşit, din „gura de raiu" a restauratei Mănăstiri Brâncoveneşti din Sâmbăta de sus, sau din sărbătoreştile scrisori pastorale pe care le-aţi trimis, la zile mari, sau în vremuri grele, iubitului popor credincios al I. P. S. Voastre.

Dar I. P. S. Voastră a pus la îndemâna strădalnicului său cler, spre luminarea şi duhovniceasca gospodărire a norodului, şi patru aşezăminte obşteşti de cea mai mare importanţă: Cea dintâi, Oastea Domnului, *era menită să prindă, să păstreze şi să'ndrumeze în alvia vieţii bisericeşti curentul de trezire religioasă, de după război, al largilor pături ţărăneşti. A doua,* Frăţia Ortodoxă Română, *era chemată să împlinească aceeaşi slujbă sfântă în mijlocul obştei cărturăreşti a neamului. A treia,* Societatea Sfântul Gheorghe, *avea să adune tineretul entuziast sub steagul lui Hristos şi al naţiunii române; iar a patra,* Societatea femeilor ortodoxe, *chema aprinsa evlavie şi duioasa milă a femeilor la creştinească treabă a operei de caritate şi la a înfrumseţării sfintelor lăcaşuri de închinare.*

Tuturor acestor alcătuiri I. P. S. Voastră le-a dat programe potrivite cu apostolia pe care aveau s'o împlinească în mijlocul poporului credincios. Emoţionaţi de amintirea măreţelor clipe petrecute la Cluj cu prilejul întemeierii „Frăţiei Ortodoxe Române" subliniem mai ales programul ce l-a dat I. P. S. Voastră acestei Asociaţii, program care cu drept cuvânt a fost numit „capodopera doctrinală a oricărui creştinism militant".

Dar grija bunei îndrumări a vieţii clerului şi poporului drept credincios n'a angajat niciodată exclusiv şi integral uriaşa putere de muncă a I. P. S. Voastre; marile evenimente ale vieţii naţionale V'au avut totdeauna în mijlocul lor, cu iniţiativa salutară, cu sfatul luminat, cu fapta izbăvitoare. Intr'adevăr I. P. S. Voastră a fost de faţă, activ, *la făurirea nouei Constituţii a României Mari şi a fost mai ales factorul dea-dreptul hotărâtor în făurirea Legii de temelie a Bisericii dreptmăritoare din cuprinsul patriei întregite. Fără luminata şi neînduplecata luptă a I. P. S. Voastre, rânduielile şaguniene cu greu şi-ar fi putut întinde puterea peste întreaga Biserică Românească, oricât de verificată a fost rodnicia acestor rânduieli în viaţa de peste trei sferturi de veac a neamului nostru de dincoace de Carpaţi.*

De faţă aţi fost şi la discuţia legii pentru regimul cultelor, când V'aţi rostit în Senatul Ţării celebrul discurs, incomparabil monument de erudiţie, de elocinţă, de simţire ortodoxă şi de înflăcărat patriotism, dupăcum de faţă aţi fost şi la discuţia parlamentară a nenorocitului Concordat, împotriva căruia aţi redactat şi citit, în numele Sfântului Sinod, cunoscutul Protest, ale cărui adânci temeiuri n'au fost şi nu vor putea fi surpate niciodată.

De faţă aţi fost, cu toată puterea judecăţii limpezi şi cu toată căldura inimii iubitoare de Hristos şi de neam, atunci când acelaş Sfânt Sinod a alcătuit răsunătoarea declaraţie pentru prezenţa activă a preotului în toate compartimentele vieţii obşteşti, fiindcă „Biserica, având o concepţie totalitară despre existenţă, misiunea preoţimii e angajată în toate ramurile de activitate ale vieţii, pentru a le creştina"; dupăcum de faţă aţi fost şi atunci, când Instituţia sacră s'a rostit, prim supremul său organ de conducere, împotriva francmasoneriei şi a literaturii imunde.

N'aţi lipsit nici din Blajul care în 1936 găzduia adunarea generală a „Astrei", adunare cinstită cu prezenţa augustului nostru Suveran. Prin memorabilul discurs rostit cu acest atât de solemn prilej, I. P. S. Voastră a făcut să plutească măcar o clipă duhul Marelui Şaguna peste mica metropolă a fraţilor noştri „din cealaltă strană".

Şi — ca să vorbim de-un fapt dintre cele mai recente — gata la datorie a fost I. P. S. Voastră şi atunci, când s'a legiferat reînfiinţarea episcopiei ortodoxe a Timişoarei. Căci fără ţinuta neînduplecatei consecvenţe şi justificatei dârzenii a I. P. S. Voastre împlinirea testamentarei dorinţi a lui Şaguna s'ar fi amânat încă multă vreme.

După unele ca acestea, vom putea spune cu tot dreptul, că nici un moment de măreaţă afirmare a sfintei noastre Biserici nu s'a petrecut în ultimele două decenii, fără ca deasupra lor să nu se profileze covârşitoarea personalitate a I. P. S. Voastre.

Se spune de obicei că oamenii cu preocupările legate de viaţa tărâmului duhovnicesc n'o prea brodesc cu rostuirea şi sporirea bunurilor materiale. Nu ştiu cât adevăr va fi cuprinzând această zicală. Ceeace ştiu cu certitudine întemeiată pe socoteli precise este, că în cei douăzeci de ani de înţeleaptă şi de rodnică arhipăstorire ai I. P. S. Voastre zestrea materială a Arhiepiscopiei de Alba Iulia şi Sibiu a sporit cu echivalentul impresionantei sume de una jumătate de miliard de Lei, sumă din care peste douăsute de milioane au fost investite în monumentala Şcoală normală ortodoxă din Sibiu, mare cât o universitate, în cele 155 de biserici nouă, în cele 149 case parohiale şi în cele 35 de case culturale cari s'au durat sub înţeleapta îndrumare a I. P. S. Voastre.

O, dar încă multe am avea de spus, dacă am vrea să înşirăm şi să zugrăvim după cuviinţă toate faptele de proporţii cu adevărat şaguniene ale Inalt Prea Sfinţiei Voastre, care în nu mai mult de douăzeci de ani de activitate arhierească a izbutit să-şi zidească un incomparabil prestigiu.

Rostul cuvântului nostru însă este altul. El nu vrea decât să justifice gestul prin care un comitet de iniţiativă, desigur în asentimentul întregului cler şi popor, a pus la cale alcătuirea volumului omagial închinat Inalt Prea Sfinţiei Voastre, la împlinirea celor două decenii de arhipăstorire.

Predându-Vă acest volum, Vă rog să-mi îngăduiţi, Inalt Prea Sfinţite, să fac slujbă de diacon şi în numele celorce s'au ostenit întru alcătuirea lui să înalţ către cerul tuturor îndurărilor obştească rugăciune:

„Inalt Prea Sfinţiei Sale, Prea luminatului şi cu vrednicie înecuviinţatului nostru Domn Nicolae, Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu, şi Mitropolit al Românilor ortodocşi din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş, dă-i Doamne, zile bune şi îndelungate, viaţă pacinică, sănătate, mântuire şi bună sporire întru propoveduirea evangheliei păcii şi în păstorirea turmei cei cuvântătoare pe calea mantuirii şi-l păzeşte pe dânsul întru mulţi fericiţi ani!"

După ce a primit volumul omagial, I. P. S. mitropolit *Nicolae* a răspuns prin cuvântarea, pe care o publicăm, după însemnările noastre, în fruntea foii.

In sunetul clopotelor şi urmat de sobor, de oaspeţi distinşi şi de tot poporul, I. P. S. Mitropolit a fost condus apoi la reşedinţă.

Recepţia

Mai mulţi crainici au ţinut să tălmăcească sentimentul naţiei româneşti, faţă de I. P. S. S. Mitropolit *Nicolae*, şi printr'o recepţie care s'a desfăşurat în palatul mitropolitan.

Dl ministru *Silviu Dragomir*, în numele guvernului, a spus: »Domnul preşedinte al Consiliului, Consilier regal Gh. Tătărescu m'a însărcinat să aduc urările cele mai calde pentru această sărbătorire binemeritată, organizată de clerul şi poporul din această parte a ţării. Dorim să Vă păzească Dumnezeu, ca să conduceţi şi în zilele ce urmează Biserica şi neamul spre înălţare.

Lângă urările guvernului le aduc şi pe ale mele personale«.

A adăugat apoi că noi suntem un popor cu care s'a împlinit dreptatea istorică şi că se cade să avem toată încrederea în dreptatea lui Dumnezeu.

Au mai vorbit: Dl rezident regal general *Dănilă Papp* în numele ţinutului Mureş, dl general comandant *Gh. Leventi* în al oştirii, dl prof. univ. *Em. Ţeposu* (Cluj) pentru F. O. R., păr. arhimandrit *T. Scorobeţ* din partea Cons. arhiepiscopesc, păr. Dr. *Gh. Ciuhandu* din partea Asociaţiei clerului, dl colonel prefect *D. Tocineanu* în numele obştei din jud. Sibiu, dl primar Dr. *S. Pop* în al celei din municipiul Sibiu. »Astra« a trimis urări prin dl Dr. *Gh. Preda*, iar societăţile feminine prin dnele *A. Măcelaru* şi *Vătăşanu*. Păr. *Stamatiade* a adus glasul Comunităţii greceşti din Braşov.

Răspunzând tuturor, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a spus, între altele:

»Mulţumesc din adâncul inimii, tuturor, pentru cuvintele adresate şi urările făcute la 20 de ani de păstorire. Cu considerare la împrejurările prin care trecem, i-am rugat pe cei cari organizau serbarea să renunţe la ea sau măcar să o reducă.

Simţămintele calde arătate de toţi le voi considera ca izvor de noi îndemnuri pentru activitatea mea de aici înainte. Mă înfăţişez cu toată sinceritatea înaintea Celui care m'a trimis în misiunea mea şi mărturisesc că n'am alt gând decât a-mi sluji în toată clipa şi în tot ceasul, cu tot devotamentul Neamul şi Biserica mea.

In sărbătorirea de astăzi se manifestează alipirea clerului şi poporului faţă de Biserica noastră care a dat poporului tot sprijinul ca să-şi păstreze viaţa şi virtuţile prin toate vijeliile. Biserica a fost sprijin, razim, stâlp în mijlocul poporului nostru şi l-a ajutat să-şi împlinească misiunea. Noi n'am trecut pe lângă frământări, ci am lăsat Biserica să fie o deschizătoare de drumuri pentru destinul neamului.

Mulţumesc Inaltului guvern pentru felicitările trimise şi îl asigur că Biserica, azi şi în orice vreme, cu tot spiritul ei de jertfă, este tare şi gata să stea cu devotament în slujba neamului.

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a încheiat, arătând că noi nu suntem un produs al tratatelor, avem dreptul la libertate şi la o desvoltare pacinică. »Cred în adevărul Evangheliei; cred în puterea de mântuire a Bisericii; cred în viitorul poporului român şi a Patriei sale întregite!«

Agapa

La aceasta a fost poftiţi oaspeţii cei mai distinşi, în Aula Academiei teologice »Andreiane«. I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a elogiat personalitatea M. S. Regelui şi a închinat pentru sănătatea, gloria şi domnia pacinică a Suveranului.

Pentru omagierea I. P. S. Mitropolit a cuvântat, cu destoinicia-i şi priceperea-i prea cunoscute, dl prof. univ. Dr. *I. Lupaş*. Dsa a subliniat că în istorie rămâne numai omul instituţional şi că omul providenţial, în Ardeal, se dovedeşte a fi I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. I. P. S. Sa a dat un avânt nemaicunoscut tineretului ştiinţific din centrul Mitropoliei şi rezultatul îl vedem în publicaţiile temeinice cari au dus bun renume şi peste graniţe. Tinerii cei mai distinşi au fost trimişi în centrele Europei ca să aducă lumină. Acest gest va rămâne o şcoală şi pentru viitor. Sibiul a devenit apoi o adevărată pepinieră de vlădici, cum a fost odinioară Secul sau alte centre. Vlădicii dela graniţa de Vest sunt exemplu pentru aceasta.

»Dorim I. P. S. Mitropolit Nicolae să ajungă un mitropolit instituţional. Suntem siguri că aceasta se va întâmpla. Poporul nostru, de câte ori vrea să exprime ceva foarte înalt despre un om, zice: »Este om ca un Şaguna«. In viitor, el va ajunge să exprime: »Om ca un Nicolae Bălan«.

Seara, în sala teatrului municipal, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a fost sărbătorit şi printr'un excelent concert religios dat de corul şcoalelor normale »A. Şaguna«, condus de păr. prof. *Gh. Şoima*. Păr. diacon *P. Gherman* a interpretat, în admiraţia publicului prezent, câteva bucăţi clasice de muzică religioasă.

* * *

Să luăm şi noi îndemn şi lumină din strălucirea sărbătoririi dela Rusaliile lui 1940. Din mijlocul »Sărbătorii Ardealului« să facem urarea duhovniceştilor fii:

Intru mulţi ani, Stăpâne!

D. Călugăr

Telegrame şi scrisori de felicitare primite de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae

Reproducem aici o parte din cele câteva mii de telegrame şi scrisori de felicitare primite de I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae* cu prilejul aniversării a douăzeci de ani de binecuvântată arhipăstorire.

Cu prilejul împlinirei a douăzeci de ani de strălucită arhipăstorire în sfânta biserică ortodoxă a Ardealului, Vă adresăm în Numele nostru şi al sfântului Sinod cele mai călduroase felicitări şi Vă urăm din inimă mulţi ani de rodnică slujire Bisericii, Patriei şi neamului.

NICODIM, patriarh

*

Biserica ortodoxă a Ardealului sărbătoreşte munca plină de roade şi pilduitoare de vrednicie arătată de arhipăstoria Inalt Prea Sfinţiei Voastre în curgerea celor douăzeci de ani de când strălucişi pe scaunul nemuritorului Andrei Şaguna. Această sărbătoare este un praznic al întregei biserici ortodoxe române prin care se cinstesc străduinţele unui mare Ierarh.

Arhiepiscopia Iaşilor care în trecutul vremii a avut adânci legături istorice şi de cultură cu biserica ardeleană, se asociază cu bucurie la cinstirea Inalt Prea Sfinţiei Voastre, mai ales că în timpurile de restrişte ale războiului de întregire a Neamului, Moldova v'a primit paşii rătăcitori şi v'a întărit în crezul naţional al cărui stindard îl purtaţi cu tenacitatea ce Vă caracterizează; idealul Inalt Preă Sfinţiei Voastre a fost şi idealul Moldovenilor şi de aceea Vă rugăm să primiţi florile recunoştinţii atât din partea noastră, cât şi din partea tuturor dreptcredincioşilor din cuprinsul mitropoliei Moldovei şi Sucevei. Dea bunul Dumnezeu sporire puterilor fizice şi sufleteşti ca să puteţi străluci mulţi ani pe tărâmul conducerii şi al creaţiei în viaţa noastră bisericească ortodoxă.

IRINEU, Mitropolitul Moldovei şi Sucevei

*

Omagiind rodnica activitate pastorală şi culturală de până acum, facem caldă urare vrednicului şi distinsului arhipăstor al Ardealului, rugând pe Dumnezeu să-i dăruiască arhipăstorie îndelungată, sănătate şi mulţumire sufletească.

NIFON, Mitropolitul Olteniei

*

Din toată inima sunt alături cu cei care au norocul să fie de faţă la sărbătorirea I. P. S. Voastre, rugând pe Dumnezeu să Vă dăruiască păstorire lungă, paşnică şi plină de roade duhovniceşti. Intru mulţi ani.

TIT al Hotinului

*

Douăzeci ani de prea înţeleaptă arhipăstorire a Ardealului ortodox ne îndeamnă la respectuoase omagii pentru vrednicul urmaş al marelui Şaguna, strigându-i din tot sufletul: Intru mulţi ani Inalt Prea Sfinţite Stăpâne arhiepiscop.

Arhiepiscop EFREM TIGHINEANU, cu Consiliul eparhial Chişinău

*

Cu ocazia împlinirii a 20 ani de rodnică arhipăstorire, Vă transmit cele mai calde urări de bine.

Episcop LUCIAN al Romanului

*

In numele clerului şi al credincioşilor eparhiei Constanţa în majoritatea selectă ardeleni cari au reromanizat marea cea mare a litoralului ei moştenire dela strămoşul nostru Mircea cel Bătrân, cu frăţească dragoste şi suflet curat mă alătur şi eu preoţimei şi credincioşilor Mitropoliei Voastre cari Vă sărbătoresc azi cu prilejul împlinirei a douăzeci de ani de luptă ortodoxă şi înflăcărarea românismului la graniţa etnică dar nu sufletească din spre soare apune a României Mari. Sănătate, viaţă lungă şi pace.

Episcop GHERONTIE al Tomisului

*

Ploaia oprindu-ne, regretăm neparticiparea. Dumnezeu să Vă binecuvinteze cu sănătate mulţi ani spre sfânta întărire a Bisericii şi Neamului.

Episcop GRIGORIE al Argeşului

*

La sărbătoarea celor douăzeci de ani, de arhipăstorească activitate în folosul Bisericii şi Patriei, luăm parte cu tot sufletul şi Vă urăm sănătate şi mulţi ani de rodnică păstorire.

Episcop COSMA al Dunării de jos

*

Astăzi când Ardealul sărbătoreşte prea vrednicul său arhipăstor, mă asociez şi eu la bucuria obştească, rugând pe Acela care purcede dela Tatăl Duhul înţelepciunei, Duhul înţelegerii şi al dragostei, ca să reverse darurile Sale cu îmbelşugări şi pe viitor asupra arhipăstoriei Inalt Prea Sfinţiei Voastre, spre binele sfintei noastre biserici ortodoxe şi al Neamului întregit.

Episcop DIONISIE al Ismailului

*

In suflet cu sentimentele omagiale ale Mitropoliei ardelene la douăzeci ani de arhipăstorire bogată în vrednicii, urez Inalt Prea Sfinţiei Tale încă multe aniversări fericite.

Episcop VASILE al Maramureşului

*

Atotputernicul primind apostolatul închinat Lui, binecuvinteze cu rodnicie deceniile viitorului pentru înălţarea neamului. Calde felicitări.

Episcop IULIU HOSSU

*

Doresc din tot sufletul ani mulţi, rodnici şi sfântă păstorire.

IOAN, episcopul Lugojului

*

Biserica regnicolară evangh.
C. A din România
EPISCOPUL *Sibiu, la 15 Iunie 1340*

EXCELENŢĂ!

In ziua când se împlinesc 20 ani, de când Excelenţa Voastră aţi fost învestit cu cea mai înaltă demnitate din Ardeal a Bisericii Ortodoxe-Române, Biserica Regnicolară evangh. C. A. din România ia parte cu toată căldura la această importantă serbare. Imi fac o deosebită plăcere tălmăcindu-Vă personal şi în numele bisericii pe care o reprezint, cele mai cordiale felicitări, pe care rog să le primiţi drept expresiunea sinceră a admiraţiei mele. Aceleaş sentimente de mare stimă Vi se păstrează şi în cercurile largi ale Bisericii Regnicolare ev. C. A. din România pentru activitatea izvorâtă dintr'un spirit adevărat creştin a Excelenţei Voastre.

Dorim ca Atotputernicul Dumnezeu să Vă dea sănătate şi depline puteri la mulţi ani, pentru ca Excelenţa Voastră să vadă roadele din belşug ale muncii neobosite şi atât de blagoslovită pentru binele bisericii pe care o conduceţi.

Primiţi, Vă rog, Excelenţă, pe lângă binecuvântările noastre, asigurarea distinsei mele stime şi consideraţiuni.

D. Dr. V. GLONDYS, Episcop

*

Banca Naţională
a României
Cabinetul Guvernatorului

Bucureşti, 21 Iunie 1940

Inalt Prea Sfinţite,

Ne asociem cu foarte mare bucurie la sărbătorirea celor douăzeci de ani de lumioasă şi românească păstorire a Inalt Prea Sfinţiei Voastre în sânul strămoşeştei biserici a Mitropoliei Ardealului.

Străduinţele luminoase depuse timp de douăzeci de ani de Inalt Prea Sfinţia Voastră pentru întărirea credinţei strămoşeşti şi a simţământului patriotic în sufletele credincioşilor ce stau sub păstorirea Inalt Prea Sfinţiei Voastre, au dat roadele cele mai strălucite.

Cu aceste simţăminte ne facem o deosebită bucurie a Vă aduce la cunoştinţă că Instituţiunea noastră a aprobat suma de 500.000 lei pentru complectarea picturii Catedralei Mitropolitane din Sibiu, în cinstea muncii strălucite şi atât de fericită în frumoase roade a Inalt Prea Sfinţiei Voastre.

Urându-Vă din nou, din tot sufletul, sănătate pentru a duce mai departe cu izbândă strălucita misiune spirituală, Vă rugăm să primiţi asigurarea simţămintelor noastre celor mai distinse şi deosebită stimă.

M. CONSTANTINESCU
Guvernator al Băncii Naţionale a României
Ministrul Finanţelor

(Va urma).

Adunările Eparhiale ale Sf. noastre Episcopii

— Din lucrările sesiunilor anului 1940 —

Aleşii sfetnici ai eparhiilor sfintei biserici ortodoxe române întruniţi, ca reprezentanţi autorizaţi ai clerului şi poporului dreptmăritor, în adunări anuale, au dat seamă din nou despre felul cum înţeleg să-şi îndeplinească însărcinarea de-a munci spre întărirea şi propăşirea bisericii, spre binele credincioşilor ei, şi prin aceasta şi spre binele unei frumoase ţări, întregite pe urmele sacrificiilor şi a devotamentului marilor înaintaşi, ctitori de ţară şi de aşezăminte bisericeşti.

Ne vom opri la câteva din lucrările de căpetenie ale numitelor adunări.

1. Incepem cu cea mai tinără dintre eparhii: *a Timişoarei*. Cea dintâi adunare eparhială a reînviatei episcopii ortodoxe române timişorene, (înfiinţate în 8 Noemvrie 1939), s'a întrunit în ziua de 5 Mai 1940.

Cuvântarea magistrală, rostită la deschidere de P. S. episcop *Nicolae* al Orăzii, după ce face un scurt istoric al înaltei instituţii bisericeşti, chemate la viaţă nouă, aduce, în numele Banatului, smerită închinăciune şi depune la treptele Tronului M. Sale Regelui *Carol II* cununa nevestejită a sentimentelor de netrecătoare şi desăvârşită recunoştinţă, pomenind apoi cu pietate numele prea fericitului ierarh *Andrei* şi al celorlalţi neosteniţi şi vajniţi luptători, clerici şi mireni, ale căror osteneli au rodit cu prisosinţă. După aceasta P. S. Sa, în calitate de episcop locţiitor, subliniază problemele ce vor avea să preocupe consfătuirile deputaţilor eparhiali, pe temeiul rapoartelor amănunţite care se vor prezenta. Aceste rapoarte s'au citit şi discutat. Adunarea a exprimat mulţămiri protocolare Ven. Consilii Eparhiale din Arad şi Caransebeş pentru concursul dat, referitor la organizarea restauratei episcopii a Timişoarei.

Intre alte probleme s'a accentuat şi necesitatea cumpărării şi înzestrării unei reşedinţe episcopale potrivite.

2. Sesiunea ordinară a Adunării eparhiale din Sf. Episcopie a *Aradului* s'a ţinut în 26 şi 27 Mai. P. S. episcop *Andrei*, deschizând adunarea, arată că, prin înfiinţarea Episcopiei Timişoarei, s'a creiat o situaţie nouă pentru istorica Eparhie a Aradului, Ienopolei şi Hălmajului, al cărei teritor se reduce, în urma deslipirii „părţilor anexate din Banatul Timişan", aproape la jumătate, — dar în schimb sporeşte patrimoniul Bisericii strămoşeşti, ear eparhia îş susţine „dreptul şi datoria" de a-şi întregi teritorul reclamând alte protopopiate din judeţul vecin.

In procesul de purificare a sufletului — spune cuvântul arhieresc — proces ce se petrece acum pe arena largă a lumii, biruitor iese numai poporul care îş dă seamă de marea deosebire dintre bunurile *trecătoare* şi bunurile *veşnice*, ear în lumina acestei experienţe îş va fi verificat scăderile şi căile de urmat; în lăuntrul ţării noastre pulsează viitorul nou al renaşterii naţionale, care este întoarcerea la bunele tradiţii creştine şi reînrădăcinarea în solul strămoşesc. România îş desăvârşeşte virtuţile străbune, în actuala încercare, cu ochii aţintiţi la cer, Biserica se roagă şi binecuvintează zorii renaşterii naţionale. Acesta e luminişul ce ne dă orientare la rescruce.

Din desbaterile rapoartelor remarcăm:

In cadrele adunării eparhiale, cu privire la alegerea şi constituirea ei, nu se mai admit membri francmazoni, necununaţi şi din căsătorii mixte sau sectare;

Se constată cifre îmbucurătoare cu raport la: numărul credincioşilor din eparhie, scăderea concubinilor, înfiinţarea de parohii nouă, etc.;

Organizarea colportajului la sate şi respândirea icoanelor ortodoxe pentru podoaba caselor;

Situaţia Academiilor teologice, şi alte vechi desiderate. Se aşteaptă în deosebi ca problema Academiilor de teologie *să se deslege pe dreptate*, legiferându-se raportul dintre academiile teologice şi facultăţile teologice, în înţelesul în care chiriarhii mitropoliei noastre au cerut şi cer această deslegare.

3. Adunarea Eparhiei *Vadului, Feleacului şi Clujului* s'a ţinut tot la Duminecа Samarinencii. Vorbirea de deschidere, rostită de P. S. episcop *Nicolae Colan*, cu înţeleaptă şi creştinească gândire, se opreşte asupra celor două momente, legate de anul Domnului 1940 şi aducătoare de bucurie şi mândrie naţională şi ortodoxă. S'a împlinit adecă, în primăvară, un deceniu de când iubitul nostru Suveran conduce, cu bună rodnicie, destinele ţării. Şi tot în această primăvară se împlinesc două decenii de când I. P. S. mitropolit Nicolae a fost aşezat în scaunul vlădicesc al lui Şaguna, „scaun pe care I. P. S. Sa l-a încărcat cu un impresionant prestigiu şi cu o ne mai văzută strălucire". Adunarea trimite omagii de nestrămutat devotament Suveranului, şi cele mai bune urări Arhipăstorului dela Sibiu. — Se ia act cu satisfacţie de rezultatele obţinute de eparhie pe teren bisericesc, cultural şi social. S'a hotărât să se facă demersuri pentru modificarea legii sectelor, pentru respectarea repausului duminecal, pentru aducerea premilitarilor şi străjerilor la biserică în Dumineci şi sărbători; în colaborare cu celalalte eparhii să se intervină pentru sancţionarea articolului din Constituţie privitor la căsătoria bisericească. — Un raport special s'a ocupat de situaţia Academiilor teologice din Ardeal: Adunarea invită Consiliul eparhial să protesteze împotriva dispoziţiilor Legii de raţionalizare a învăţământului superior privitoare la Academii, să redacteze un memoriu şi, împreună cu celelalte eparhii, să facă paşii trebuitori pentru repunerea acestor instituţii în drepturile de care sânt vrednice, drepturi specificate în Legea de organizare a bisericii noastre.

4. Adunarea eparhială a Episcopiei *Orăzii*, de Duminecă şi Luni, în 26 şi 27 Mai, a cercetat şi deslegat chestiunile privitoare la bunul mers al bisericii bihorene, într'o atmosferă de calm şi încredere în ziua de mâne. Intr'o luminoasă vorbire, P. S. episcop *Nicolae* scoate la iveală sforţările constante depuse în scopul îmbunătăţirii condiţiilor de viaţă spirituală şi materială ale tuturor aşezămintelor vechi şi nouă, cerute de trebuinţele duhovniceşti ale credincioşilor din întreaga eparhie. S'au ctitorit, cu un avânt de laudă mai multe locaşuri de închinare în locul celor vechi, slăbite de vremuri, pe culmile şi văile Bihariei. Drept pildă, P S. Sa aduce la cunoştinţa adunării, că în galeria ctitorilor şi binefăcătorilor episcopiei bihorene a intrat dl inspector general veterinar al municipiului Oradea, *Dr. Alexandru Haşaş*, prin ridicarea în cimitir a bisericii închinate „Invierii Domnului". Această biserică, de prohodire a celor adormiţi întru dreaptă credinţă, a costat aproape două milioane de lei şi a fost sfinţită în 12 Mai a. c. cu împreuna lucrare a P. Sfinţitului episcop Vasile al Caransebeşului.

Se încrestează în adunare grija deosebită ce o are Consiliul eparhial faţă de Academia teologică, precum şi faţă de reorganizarea mănăstirii Izbuc şi nu mai puţin faţă de problema sectarismului şi concubinajului. P. S. Sa subliniază faptul că în timp de zece ani s'au zidit în Biharia şasezeci de biserici nouă şi, paralel cu această stare, trebue să meargă neapărat şi zidirea caselor parohiale.

5. Adunarea eparhială a *Caransebeşului* fusese convocată pe ziua de 31 Martie. Sub conducerea P. S. Sale episcopului *Vasile*, s'au luat la cunoştinţă rapoartele generale şi speciale, prezentate de Consiliul eparhial.

Adunarea, pe temeiul cuvântului autorizat al membrilor săi, a cerut, în chestiunea Academiilor noastre teologice, respectarea drepturilor bisericii în formarea clerului, drepturi specificate în Legea de organizare a Bisericii ortodoxe din România, şi o colaborare echitabilă a puterii de stat, care de asemenea are interes ca educaţia clerului nostru să fie cât mai îngrijită.

Comunicat Nr. 35

Mareşalul Curţii Regale face cunoscut că în 27 Iunie 1940, ora 12·30, s'a ţinut, sub înalta conducere a M. Sale Regelui, un Consiliu de coroană în Palatul Regal din Bucureşti.

Consiliul a luat act de nota, primită în 26 Iunie, ora 10 seara şi remisă de guvernul Uniunii sovietice ministrului nostru plenipotenţiar dela Moscova. In această notă guvernul sovietelor pretinde cedarea Basarabiei şi a părţii nordice a Bucovinei, şi cere răspunsul guvernului român în cursul zilei de 27 Iunie a. c.

Consiliul, condus de dorinţa de a păstra raporturi paşnice cu Uniunea sovietică, a hotărât ca guvernul român să ceară Uniunii sovietice să stabilească locul şi timpul în care să se întrunească delegaţii celor două guverne, pentru a desbate asupra notei sovietelor. Se aşteaptă răspunsul guvernului Uniunii la propunerea guvernului român.

*

Comunicatul oficial din 28 Iunie anunţă că guvernul nostru a primit o nouă notă ultimativă dela guvernul Uniunii sovietice, care cere evacuarea teritoriului Basarabiei şi al Bucovinei de nord în timp de patru zile începând dela 28 Iunie.

In această zi, după ameazi, trupele ruseşti au ocupat oraşele Cernăuţi, Chişinău şi Cetatea Albă.

Prin decret regal se ordonă mobilizarea generală a armatelor noastre.

Guvernul român va da, în şedinţa de Luni 1 Iulie 1940, ora 3 d. a., a Parlamentului convocat, o dare de seamă amănunţită asupra acestor fapte, care alcătuesc astăzi marea dramă a românismului.

Parlamentul va lua măsuri spre a veni în ajutorul populaţiunii care s'a văzut nevoită a-şi părăsi căminurile.

A fost decretat **doliu naţional** *timp de trei zile.*

Meritată sărbătorire a unui profesor

Domnii profesori precum şi studenţii Academiei comerciale din Cluj au adus, Dumineca trecută, un cald şi meritat omagiu eminentului profesor şi membru onorar al Academiei Române, Dr. Constantin Lacea, *cu prilejul trecerii sale la pensie, după o muncă neobosită, de peste patru decenii, în slujba culturii româneşti.*

Dl Lacea se retrage — după porunca legii — dela o catedră pe care a ilustrat-o atât de mult, sămănând dragostea de carte, neam şi lege în inimile tinereşti.

La festivitatea despărţirii, dl rector al Academiei comerciale, I. Mateiu, a prezentat, într'o cuvântare măiastră icoana intelectuală a sărbătoritului, care înainte de a trece la Cluj, fusese, un şir întreg de ani, una din podoabele liceului nostru ortodox din Braşov, alături de neuitaţii Oniţ, Goldiş, Bârseanu.

A grăit apoi un reprezentant al studenţimii, arătând ce contribuţie a adus Dr. Constantin Lacea, ca profesor şi fost rector, în educaţia seriilor de studenţi ai Academiei clujene.

Dl profesor a mulţumit adânc mişcat de manifestarea impresionantă ce i s'a făcut. —

Trimitem şi din partea ziarului nostru cele mai calde urări, de ani mulţi şi buni, sărbătoritului.

Nr. 6330/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după Păr. Dr. Bucur Buzdugan din parohia Căciulata protopopiatul Oltul decedat la 19 Mai 1940, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 15.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 22 Iunie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Predică în catedrala din Sibiu. Sâmbătă, 29 Iunie va predica protopopul *Emilian Cioran.*

Duminecă, în 30 Iunie 1940, va predica protopopul *S. Câudea.*

MULŢUMIRI. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae mulţumeşte, pe această cale, tuturor celorce i-au trimis felicitări şi urări din prilejul sărbătoririi alor douăzeci de ani de arhipăstorire şi le împărtăşeşte arhiereşti binecuvântări.

O încetare, şi o continuare a războiului. — *In zorii zilei de Marţi, 25 Iunie 1940, încetează ostilităţile Germaniei şi ale Italiei cu Franţa.*

Marea Britanie continuă, şi singură, luptele în contra Germaniei şi Italiei.

Sf. Paşti ale anului 1941 au fost fixate, de Sf. Sinod al bisericii noastre, pentru ziua de 20 April.

Dovada iubirii faţă de biserică a dat o de curând dl ministru de finanţe, *M. Constantinescu,* **prin faptul că a dăruit, din partea sa, 200 mii de lei pentru Sf. mănăstire Neamţ, ear dela Banca Naţională, al cărei guvernator este, suma de 600 mii lei pentru seminarul monahal dela numita mănăstire, şi 200 mii de lei pentru zidirea unui trapez şi a unei băi la aceeaş mănăstire. Distinsul economist al României, dl ministru Constantinescu, se înscrie, prin aceste făptuiri, între marii ctitori ai sfintei biserici ortodoxe române.**

Protopopiat vacant în Eparhia Maramureş. *S'a publicat concurs pentru postul de protopop la Sighet, cu termenul de 15 Iulie până 15 August 1940. Beneficiile postului sunt: Sesiune parohială 32 jugăre, locuinţă în natură confortabilă, salar dela Stat, diurnă, de protopop, pauşal de cancelarie, diurnă pentru vizitaţiuni canonice. Se cer actele: Extras de naştere şi botez. Certificate şcolare şi de calificaţiune preoţească, Certificat de serviciu şi autobiografia. Concurenţilor din alte eparhii le trebue şi încuviinţarea dela P. P. S. S. Chiriarhi. Cererile de concurs se vor înainta: Episcopiei Ortodoxe — Sighet.*

Convocare. Despărţământul judeţului Sibiu al „Astrei" convoacă adunarea generală a despărţământului, care se ţine Duminecă, 7 Iulie 1940, în comuna *Boiţa,* **la ora 2 după masă.**

Se interzice, *printr'un jurnal al consiliului de miniştri, consumarea cărnei de bovine şi porc în* **trei** *zile pe săptămână în localurile publice, ca şi în casele particulare.*

Societatea „Sf. Gheorghe" din Ghijasa de jos, protopopiatul Agnita, a dat decurând, sub preşedinţia Preotului Vasile Cheşcu, o reprezentaţie teatrală, cu caracter religios şi naţional în scopul înzestrării armatei şi împodobirea bisericii. Din venitul de 1500 Lei s'au trimis 400 Lei pentru înzestrarea armatei. Notez că în sărbătorile din iarnă s'a ţinut o şezătoare de colinde şi cântece religioase, când s'a încasat suma de 500 Lei, care s'a depus întreagă pentru înzestrarea armatei. Pr. *V. Cheşcu.*

Pedeapsă meritată. Un preot reformat, dintr'o comună din judeţul Sălajului, — invitat în scris de autoritatea comunală să facă legiuita slujbă religioasă pentru cinstirea zilei de 1 Decemvrie 1918, — *a refuzat.* Tribunalul din Sălaj l-a condamnat la şase luni închisoare. Curtea de apel din Oradea i-a redus osânda. Invinuitul a făcut totuş recurs, la înalta Curte de casaţie. Curtea, pe temeiul art. 243 c. p., (ale cărui prevederi se referă la refuzul funcţionarilor publici de-a executa acte, la care sânt obligaţi în virtutea serviciului lor), a respins recursul ca neîntemeiat.

Cum e sprijinită biserica. Statul iugoslav acordă bisericii ortodoxe iugoslave, în fiecare an, o subvenţie de aproape 70 milioane de dinari; în banii noştri cam 210 milioane lei.

ŞTIRI LOCALE

Pictură. Dl profesor pictor *Nicolae Brana* invită publicul să viziteze tablourile expoziţiei sale de pictură şi gravură, în str. *Tribunei* Nr. 3 (casele Petraşcu), Sibiu. Expoziţia este patronată de domnul colonel *D. Petrescu-Tocineanu,* prefectul judeţului Sibiu. — Deschisă zilnic între ora 9—1 şi 4—8 p. m.

CARŢI ŞI REVISTE

Omagiu *I. P. S. Sale* **Dr. Nicolae Bălan,** *mitropolitul Ardealului, la 20 de ani de arhipăstorire. 90 de colaboratori. XX + 804 pagini. 46 planşe cu 80 ilustraţii. — Preţul: 700 Lei broşat, 760 Lei legat simplu, 780 Lei legat în pânză, + porto poştal. De vânzare la: Librăria Arhidiecezană, Sibiu.*

Scrisori, mai vechi şi mai nouă, (inedite), cu numeroase figuri în text şi cu un adaos, publicate de *E. Hodoş,* Sibiu 1940. Pag. 128. Lei 50. — De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Monahismul în Basarabia, 1812—1918, de Arhim. *Dr. Antim Nica,* Bălţi, Tip. Eparhială, 1940. Pag. 36. Lei 25,

„Cărţile Vieţii", colecţia îngrijită de P. S. Sa Nicolae Colan, episcopul Clujului, a sporit de curând cu următoarele publicaţii: *Medalioane* de Ep. *Nicolae Colan.* 120 pag. Lei 45, — şi *Paisie şi Paisianismul* de Pr. *Il. V. Felea,* 51 pag. Lei 20.— De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

(41) 1—1

„CASSA DE PASTRARE"

institut de credit şi economii s. a. în Sălişte

Capital deplin vărsat Lei 1,250.000. Reg. Soc. Banc Nr. 9—934

Convocare

Acţionarii institului de credit şi economii „Cassa pe păstrare" s. a în Sălişte, sunt invitaţi a participa la

adunarea generală extraordinară,

care va avea loc Miercuri 10 Iulie 1940, orele 10 a. m., în sala de şedinţe a institutului.

Ordinea de zi:

1. **Urcarea capitalului social dela Lei 1,250.000— la Lei 5,000.000—.**
2. **Modificarea art. 5 din statute, cu privire la urcarea capitalului social.**
3. **Stabilirea cifrei reale a capitalului social.**
4. **Eventuale alte propuneri, supuse deliberării cu consimţirea consiliilor Institutului.**

In caz că la adunarea generală extraordinară, convocată la termenul sus arătat, nu s'ar depozita numărul de acţiuni sau nu ar fi prezenţi acţionarii, conform dispoziţiunilor statutare, se convoacă acţionarii la a doua adunare generală extraordinară pe ziua de Vineri, 19 Iulie 1940, ora 10 a. m. în localul sus amintit, putând această adunare să aducă concluze valide, fără considerare la numărul acţiunilor depozitate şi numărul acţionarilor prezenţi.

Sălişte, la 19 Iunie 1940.

Consiliul de administraţie

Nr. 5332/940 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bătanii-mici,** din protopopiatul Odorhei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunatc cu acest post:

1. Salar dela stat, după calificarea celui ales.
2. De locuinţă corespunzătoare să îngrijeşte parohia.

Cererile de concurs, împreună cu actele necesare, se vor înainta în terminul indicat, oficiului protopopesc Odorhei.

Se va anexa la cerere şi autorizaţia P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că adecă pot concura la această parohie.

Cu prealabila aprobare a oficiului protopopesc, candidaţii se vor prezenta, în vreo Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

După'ce credincioşii noştri din Bătanii mici nu ştiu româneşte, vor fi preferaţi candidaţii, cari cunosc şi limba maghiară. Oficiul protopopesc ortodox român din Odorhei, în înţelegere cu consiliul parohial

Seb. Rusan
adm. prot.

Aviz

Cântăreţ bisericesc excelent bariton, a avut bursă la conservatorul de muzică, canto, fost dirijor al unei mari catedrale din ţară, caut post de cântăreţ şi dirijor de cor.

Adresa: Vladimir Ciobanu, cântăreţ şi dirijorul corului bisericesc din comuna Râşnov, judeţul Braşov. (40) 2—2

(38) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei dela biserica Sf. Treimi din **Braşov-Dârste,** parohie de clasa I, devenită vacantă în urma pensionării părintelui octogenar **Ioan Broşu,** se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu dependinţe.
3. Sesie parohială, 16 jugăre pământ arabil.
4. Stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs, cu toate documentele necesare, precum şi încuviinţarea P. V. C. Arhiepiscopesc, în termen legal oficiului protopopesc ortodox român din Braşov, având a se prezenta în vreo Duminecă în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Consiliul parohial în înţelegere cu oficiul protopopesc ortodox român Braşov.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Nr. 333/940 (36) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a **Dălja-mare,** protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Adăul şi stola obişnuite în protopopiat.
3. Locuinţă cu grădină.
4. Incălzitul în forma uzitată în regiune,
5. Arenda păşunii parohiale şi a cimitirului confesional.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, cu sediul în Petroşani, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau de sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, în înţelegerea cu consiliul parohial.

Petroşani, 20 Mai 1940.

Ion Duma
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 6241—940

Concurs

La şcoala de cântăreţi bisericeşti „Dimitrie Cunţan" din Sibiu este vacantă catedra de studii biblice, pe data de 1 August 1940. Dela cei care doresc să ocupe această catedră, se pretinde să aibă următoarele acte de studii:

1. Absolutoriu teologic,
2. Certificat de cualificaţie preoţească.

Salarul de bază la acest post este de 800 Lei.

Candidaţii la această catedră îşi vor înainta cererea, însoţită de actele ce posedă, Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu în curs de 30 zile dela prima apariţie a concursului în Telegraful Român.

Sibiu, la 7 Iunie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 14 Iulie 1940 — Nr. 29—30

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitro

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu
2 ex. (Of.)

Jalea neamului

Basarabia și Bucovina de Nord au fost rupte dela sânul Patriei-mame

De aproape un an de zile tunul mugește iarăși în anumite laturi ale nefericitului nostru continent. Porumbelul păcii, după abia două decenii de convalescență, a fost alungat în cârji de mare mutilat din socotelile celor mai civilizate popoare europene. Indezirabil în nord, spre soare-apune și'n colonii, el a căutat adăpost în aceste laturi ale continentului. Sud-estul european, atât de inflamabil altă dată, rămăsese prin voința de pace a națiunilor mici cari sălășluesc într'ânsul, o oază ferită de pârjolul războiului.

Am rezistat cu cumințenie și bărbăție tuturor amenințărilor și tuturor făgăduelilor meșteșugite ale marilor puteri, cari înțelegeau să-și exercite tutelajul asupra națiunilor mici cu insistența de atâtea ori manifestată în cursul istoriei. Nimic nu ne-a putut clinti de pe poziția noastră de așteptare cuminte. Atitudinea pacifistă adoptată de conducătorii noștri de stat, izvora din convingerea de atâtea ori definită, cum nu se putea mai răspicat, că *n'avem de luat dela nimeni nimic, dar nici de dat.* Pentru a reliefa cât mai limpede această atitudine, cei mai buni bărbați ai noștri au fost luați dela căminurile lor și dela munca câmpului, și trimiși să stea de straje la hotare. Nu se putea altfel, câtă vreme știam că amicii noștri din vecini ne pot deveni în ori ce clipă inamici. Metoda reglementării *silnice* a diferendelor interstatale, căreia îi deschide drum orice războiu, putea să încurajeze în orice moment apetitul revizionist al țărilor înconjurătoare, cari au fost obligate în 1918 să ne restitue teritoriile ce ni se cuveneau în temeiul unor drepturi istorice de două ori milenare.

Așa pacinici și înarmați, am isbutit să străbatem cumpăna acestor vremuri încruntate până la începutul verii acesteia, fără să ne lăsăm târâți în vâltoare.

Intre timp, o seamă de elemente noui au aplecat balanța evenimentelor în defavorul nostru. Aliații — ale căror garanții le-am acceptat la 13 Aprilie 1939 — au înregistrat înfrângeri consecutive, atât pe teren diplomatic, cât și pe câmpurile de bătae. Capitularea bravei armate franceze și iminența atacului germano-italian asupra insulelor britanice, au făcut absolut inoperant ajutorul aliaților pentru cazul când am fi fost atacați dincotro va. Situația noastră devenise din cale-afară de grea: rămăsesem absolut singuri — ca de atâtea ori în trecut — în calea tuturor răutăților. Ajutorul lui Dumnezeu și armele noastre alcătuiau unicul nostru reazim de zile grele.

De această situație desnădăjduită s'a grăbit să profite Rusia sovietică. Așa am ajuns la acea cumplită săptămână a patimilor românești, ale cărei ecouri sfâșietoare nu s'au domolit încă.

Scurt istoric al evenimentelor

In seara zilei de 26 Iunie, la ora 10, ministrul României la Moscova a primit din partea guvernului sovietic o notă ultimativă prin care ni se cerea să înapoiem »cu orice preț« Rusiei, Basarabia și partea de Nord a Bucovinei. Nota preciza că guvernul sovietic așteaptă răspunsul României în cursul zilei următoare. Un Consiliu de Coroană a fost convocat în dimineața zilei de 27 Iunie a. c., cu participarea Consilierilor Regali, a membrilor guvernului și a șefului Marelui Stat Major al armatei. Sesizând toată gravitatea situației și dându-și seama că o rezistență prelungită, cu armele, nu era posibilă în aceste împrejurări — când nu ne putem bizui pe nici un ajutor dinafară — Consiliul de coroană a hotărît că ultimatumul sovietic nu putea fi respins. In consecință, guvernul român a făcut cunoscut guvernului sovietic că este însuflețit de dorința de a rezolva pe cale pașnică diferendul ivit între cele două țări și cerea să fie fixate locul și data la care să se întâlnească împuterniciții ambelor guverne, pentru a proceda la examinarea amicală a tuturor propunerilor formulate în nota ultimativă.

Răspunsul României a fost socotit la Moscova nesatisfăcător. Guvernul sovietic alesese momentul cel mai prielnic pentru a ne smulge o hotărîre favorabilă pentru el — și nu înțelegea să-l piardă sub nici un motiv. In noaptea de 27 spre 28 Iunie a. c., guvernul român primea o a doua notă dela Moscova — mai drastică decât cea dintâi. Ni se cerea pur și simplu să evacuăm în termen de 4 zile Basarabia și Bucovina de Nord, predând trupelor de ocupație ale armatei roșii, în bună stare, căile ferate, parcurile de locomotive și vagoane, podurile, depozitele de ori ce fel, aerodromurile, intreprinderile industriale, uzinele electrice și rețelele telefonice și telegrafice. De tratative nici nu mai încăpea vorbă. Cel mai târziu la 28 Iunie a. c. ora 12 ziua (ora Moscovei), guvernul român era somat să-și spună cuvântul din urmă.

Situația era lămurită: cedăm sau intrăm în războiu?

Neavând siguranța că pe celelalte granițe vom fi puși la adăpost de eventuale surprize, am ales — îndurerați foarte — prima modalitate. In cursul zilei de 28 Iunie a. c., trupele sovietice au ocupat — potrivit ultimatumului — orașele Cernăuți, Chișinău și Cetatea Albă.

Exodul populației românești din ținuturile cotropite

Luată prin surprindere și dispunând de un interval de timp din cale-afară de redus pentru a-și organiza evacuarea, populația românească de peste Prut și din județele bucovinene Cernăuți și Storojinet, s'a refugiat dincoace de linia demarcațională, luând cu sine atâta cât putea lua din

(Continuare în pag. 2-a)

Nr. 7077/1940.

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1940/41 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1940, însoțite de următoarele documente:

1. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile;
2. Extras din matricola botezaților;
3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;
4. Certificat medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei, unde contribuind cu suma de 8000 Lei anual, vor avea toată întreținerea.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 9—11 Septemvrie; în 12 și 13 Septemvrie studenții se vor mărturisi și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ține și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 15 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 16 Sept., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 3000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Rata a doua de Lei 3000 și rata a treia de Lei 2000, se vor plăti în prima zi de școală după vacanța Crăciunului și a Sfintelor Paști. La rectorat studenții anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1508 pentru cărți didactice și Lei 1500 jumătate din costul reverenzii, restul îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărți didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărți didactice; an IV 790 Lei plus Lei 1251 pentru cărți didactice.

Studenții cu slabe mijloace familiare, dar cu purtare aleasă și notați bine la studii, vor primi ajutoare (burse), ce se vor putea urca până la 6000 Lei, eventual chiar întreținerea gratuită în internat. Aceste ajutoare se vor vota numai după înscriere.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, după ce studenții vor dovedi cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I sunt obligați să prezinte o declarație subscrisă și de părinți ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de înmatricolare, în ziua de 9 Sept. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcție de rezultatul favorabil al acestei vizite și al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverandă)*, precum și hainele de pat și anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, și trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei fețe de perini, două cămăși de noapte, 4 ștergare, 4 șervete și o învelitoare de pat.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt învitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. *Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii merituoși se vor bucura de burse.*

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 2 Iulie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

(Urmare din pag. 1-a)

avutul pe care şi-l agonisise prin truda de-o viaţă întreagă. Supuşi la tot felul de şicane din partea bandelor sălbatice de borfaşi şi a evreilor — a căror atitudine mişelească nu va putea fi uitată nici odată — refugiaţii români au dat dovadă de un sânge rece şi de o disciplină bărbătească, uşurând mult misiunea autorităţilor însărcinate cu primirea şi adăpostirea lor.

In ziua de 3 Iulie a. c., — *zi de doliu naţional* — evacuarea a fost terminată. Parlamentul, convocat în sesiune extraordinară în aceeaşi zi, fără a lua act de evenimentele întâmplate, a ţinut o scurtă şedinţă de doliu. O consecinţă imediată a celor petrecute, a fost renunţarea noastră la garanţiile anglo-franceze, constituirea unui guvern de dreapta, sub preşedinţia dlui Ing. Ion Gigurtu şi decretarea mobilizării generale. Ne-am asigurat spatele prin concesiunile dureroase ce le-am făcut în faţa forţei, ca să putem întâmpina — cu armata intactă — alte eventuale agresiuni.

Doliul Ţării e şi Doliul Bisericii

Despărţirea silnică — şi de aceea *vremelnică* — a Basarabiei şi Bucovinei de Nord de pământul Patriei-Mame, Biserica noastră o întâmpină cu inima cernită. Durerea cu care participă ea la doliul Ţării, este cu atât mai grea, cu cât însaşi unitatea teritorială a acestei Biserici a fost vătămată şi păgubită. Mitropolia Bucovinei şi a Basarabiei şi episcopiile sufragane dela Hotin şi Ismail, tot atâtea focare de lumină evanghelică şi de cultură ortodoxă, îşi amestecă lacrimile cu acelea ale credincioşilor lor cari au luat calea refugiului. Odată cu aceste mădulare ale Bisericii noastre organizate, şi-au închis porţile două instituţii de cultură şi educaţie ortodoxă pe cari le-am ţinut totdeauna în cea mai aleasă stimă: Facultăţile de Teologie din Cernăuţi şi Chişinău.

Gândul că vetrele lor odihnitoare de minte şi inimă românească răsună astăzi sub paşii cazoni ai unor trupe de ocupaţie cari îl răstignesc pe Hristos a doua oară, ne înspăimântă.

Trimitem tuturor apostolilor Ortoxiei naţionale pe cari urgia i-a alungat de la altarele lor bisericeşti sau dăscăleşti, cuvântul nostru de iubire neprecupeţită şi neprihănită. Suntem alături de ei în vremuri de bejenie, gata să le stâmpărăm friptoarea lacrimilor, aşa cum în vremurile de pace cari nu mai sunt, sârguiam în preajma înţelepciunii lor ca să culegem podoaba poveţelor bune.

Strălucitii dascăli de Teologie de la Cernăuţi — ei în primul rând — ştiu bine că în inimile atâtor slujitori mari şi mici ai Ortodoxiei ardelene şi-au zidit sălaş pururea trainic. Toţi aceştia plâng astăzi cu ei. *Şi nădăjduesc cu ei, puternic, în ziua izbăvirii ce va să vie.*

Opera de ajutorare a refugiaţilor

Grija de căpetenie a aparatului nostru de stat, după ce s'a consumat dureroasa dramă a răpirii Basarabiei şi Bucovinei de Nord, era aceea de a primi şi ocroti cât mai bine pe fraţii noştri năpăstuiţi, cari n'au stat o clipă la îndoială când au fost puşi să aleagă între căminurile şi avutul lor şi între conştiinţa lor de români. Recunoaştem cu inimă înălţată că s'a făcut totul în această privinţă, cu cea mai curată tragere de inimă. Solidaritatea românească s'a dovedit cu prisosinţă în mijlocul acestor cumplite încercări.

In desăvârşirea operei de asistenţă a refugiaţilor — alături de Guvern, Străjerie, Premilitari şi Crucea Roşie — Biserica şi-a rezervat o parte remarcabilă, Chiriarhii noştri — în frunte cu I. P. Sf. Patriarh *Nicodim* — au luat dispoziţiile necesare pentru ca preoţimea şi poporul dreptcredincios să se devoteze din tot sufletul misiunii de alinare a suferinţelor fraţilor noştri, cari au fugit din calea urgiei.

Măsuri speciale au fost luate de I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae* — prin circulara Nr. 7078 din 1 Iulie a. c. — pentru ca şi noi, clerul şi poporul din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu, să ne facem întreaga datorie, în aceste clipe grele, atât faţă de refugiaţi, cât şi faţă de aceia dintre noi cari sunt mai expuşi primejdiei de-a pleca urechea la şoaptele meşteşugite ale amăgitorilor vicleni cari mişună pretutindenea.

Opera aceasta de ajutorare frăţească e în plin marş. Apelurile mişcătoare pe cari le-au făcut cei în drept, au răscolit inimile tuturor. S'au produs scene înduioşetoare. Mulţi dintre cei cu dare de mână s'au oferit să ocrotească în special copii rămaşi fără adăpost, împlinind întru totul perceptele iubirii evanghelice.

Incredere în Dumnezeu şi în trăinicia neamului!

Iată porunca ceasului de acum! Răpirea silnică a Basarabiei şi Bucovinei de Nord ne-a durut cumplit — dar nu ne-a prăbuşit. A fost sfârticat pământul Ţării noastre dragi, dar sufletul ne-a rămas intact. Convingerea că am fost victimile unui act arbitrar, de injustiţie evidentă, ne-a ajutat să ne reculegem degrabă din lovitura pe care am primit-o. Nu ne resemnăm! Răbdăm, ne rugăm şi aşteptăm. Dreptatea trebue să birue! Ca mâine, ceice bat astăzi drumul pribegiei îşi vor usca lacrimile şi'n chiot de bucurie se vor întoarce la căminurile *lor*, revenite la sânul Patriei *lor*.

Am mai trecut şi altă dată prin strâmtorări, mai grele ca cea de acum. Aşezaţi în calea tuturor răutăţilor, noi am îndeplinit aici la porţile Europei misiunea de apărători ai civilizaţiei creştine. Străinii însişi recunosc că odată cu prăbuşirea noastră s'ar duce de râpă tot continentul. Să nu ne temem deci!

Să fim în toată bună vremea oameni de ordine şi de trează conştiinţă naţională. Să avem încredere în Dumnezeu şi'n steaua neamului nostru.

Tăria virtuţilor unui popor se vădeşte în împrejurări grele ca cele pe cari le străbatem noi acum. In faţa furtunilor, unica şi cea mai eficace »*armă secretă* rămâne tot »*atitudinea eroică* şi cumpănită!

Dispoziţiunile luate de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae pentru ajutorarea fraţilor noştri refugiaţi

După ce Basarabia şi Bucovina de Nord a fost ocupate de trupele sovietice, dl ministru *C. C. Giurescu*, pe atunci titularul departamentului Cultelor şi Artelor, s'a adresat către slujitorii Sfintei Biserici din întreaga ţară cu următoarea rugare:

In ceasul amar prin care trecem, una din datoriile noastre este să ajutăm pe cei care şi-au părăsit căminurile lor din Basarabia şi Bucovina. Slujitorii de orice treaptă ai Bisericii trebue să fie în primele rânduri ale acestei opere de ajutorare.

Mă îndrept deci spre ei şi îi rog să dea pildă de iubire creştinească şi românească, jertfind obolul lor, îndemnând pe toţi credincioşii lor să facă la fel şi ajutând din toate puterile la găzduirea şi îngrijirea celor ce şi-au părăsit rosturile de viaţă.

Fără să mai aştepte această invitaţie, I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae* — care poartă de grije personal pentru ca partea de contribuţie a Arhiepiscopiei noastre să fie la înălţimea simţămintelor ce le nutrim faţă de fraţii noştri refugiaţi — a adresat clerului în subordine următoarea Circulară (Nr. 7078/1940):

Cumplitul războiu deslănţuit în lume a început să-şi întindă năpăstuirile şi suferinţele lui asupra scumpei noastre patrii. Când n'aveam alt gând în sufletul nostru decât să păzim pacea cea binefăcătoare cu toţi vecinii noştri, ca un fulger din senin ne-a venit cererea să tăiem o parte din trupul Ţării noastre ca să-l iee alţii în stăpânire.

Această cumplită nenorocire a silit pe fraţii noştri din Basarabia şi din Bucovina de Nord, să iee drumul pribegiei, părăsindu-şi vetrele şi avutul lor şi căutând adăpost înlăuntrul Ţării.

Toată suflarea românească simte cu cei loviţi de această crudă soarte şi stă gata să le vie într'ajutor.

Din partea Statului nostru şi a autorităţilor lui s'au luat măsuri de ajutorare a celor năpăstuiţi. Dar atâta nu e destul, ci trebue ca şi noi să le arătăm fraţilor noştri toată dragostea şi să le întindem mână de ajutor.

Drept aceea ne adresăm, cu încredere, tuturor iubiţilor noştri fii sufleteşti din Arhiepiscopia noastră de Alba Iulia şi Sibiu, şi ca un părinte sufletesc al lor îi rugăm şi-i îndemnăm să sară cu ceea ce îi iartă puterile într'ajutorul fraţilor năpăstuiţi de soarte din Basarabia şi din Bucovina de Nord.

Cucernicii preoţi vor ceti acest îndemn al Nostru înaintea credincioşilor în biserică, punându-le la inimă să dăruiască ajutoare în *bani*, *îmbrăcăminte* şi *alimente*. Membrii consiliilor parohiale vor purcede cât mai neîntârziat la facerea de colecte şi vor însemna cu numele într'un tablou banii şi lucrurile colectate.

Banii îi vor trimite cu posibilă grabă pe adresa *Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu*, dimpreună cu lista celor ce au contribuit, iar îmbrăcămintea (albituri, haine de pat etc.) şi alimentele le vor trimite pe numele *Societăţii Crucea Roşie* din centrul *fie cărui judeţ*, însemnând şi numele dăruitorilor într'un tablou.

Mai zguduitoare e soartea copiilor refugiaţi. E de dorit ca fruntaşii satelor şi ai oraşelor, oamenii cu oarecare dare de mână, să iee sub ocrotirea lor astfel de copii. Cucernicii noştri preoţi vor întocmi un tablou din fiecare parohie cu numele acelor familii cari sunt gata să primească astfel de copii refugiaţi. Tablourile să fie trimise de urgenţă la Sibiu, ca să putem lua măsuri de aducere a copiilor sub ocrotirea creştinilor noştri din sate şi oraşe.

Indemnăm pe iubiţii noştri fii sufleteşti să facă rugăciuni în fiecare zi către bunul Părinte ceresc, ca să ne scape de primejdii şi să ne ocrotească cu puterea şi cu iubirea Sa în aceste zile grele. Să nu vă slăbească credinţa Voastră, iubiţii mei, ci să se arate tare şi nesdruncinată mai ales în vremuri ca acestea. Aveţi încredere în ajutorul Celui de sus şi aveţi încredere în puterea de viaţă şi în bărbăţia neamului nostru românesc, care a mai văzut în decursul istoriei sale vremuri de încercare, dar cu credinţă şi răbdare din toate l-a izbăvit pe el Domnul. Fiţi cu ascultare faţă de conducătorii poporului şi cu alipire către Biserică şi către slujitorii ei, cărora le-am dat părintească povaţă să stee în mijlocul poporului cu vorba lor înţeleaptă şi să-l încurajeze.

Eu, părintele Vostru sufletesc, priveghez în rugăciuni pentru Voi toţi, pentru neamul nostru, pentru ţara şi Regele nostru. Cu noi este Dumnezeu!

Avem informaţiuni că Circulara cu Nr. 7078 din 1 Iulie 1940, dată de I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae*, pentru ajutorarea fraţilor refugiaţi din Basarabia şi din Nordul Bucovinei, a fost ascultată de credincioşi cu lacrimi de durere şi a avut adânc răsunet în sufletele lor.

Sperăm că şi colecta ce s'a făcut în toate parohiile noastre, îndată după cetirea acelei Circulări, va avea rezultate bune şi vom putea sări în ajutorul celor refugiaţi. Parohii mici şi lipsite de mijloace, au colectat şi trimis deja la centrul Arhiepiscopiei noastre sume de mii de Lei, iar câteva zeci de copii refugiaţi au şi găsit ocrotire în familiile dreptcredincioşilor creştini cari s'au oferit să le poarte de grije. De sigur cucernicii noştri preoţi vor grăbi **toţi** cu trimiterea ajutoarelor.

I. P. Sf. Sa a dat apoi comunicatul de mai jos (Nr. 7337/1940) care a fost reprodus de *Jurnalul-Radio* şi de toate ziarele de seamă din Capitală şi provincie:

Aducem la cunoştinţa Clerului ortodox român refugiat din Basarabia şi Bucovina de Nord, că în cuprinsul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, sunt vacante o seamă de parohii. Cucernicii preoţi refugiaţi cari au calificaţia preoţească cuvenită şi doresc să ocupe aceste parohii, sunt invitaţi să-şi trimită de urgenţă cererile, însoţite de actele legale, pe adresa Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

Alte măsuri sunt în curs de executare. Le vom tăia la răboj fără zăbavă.

Două decenii de arhipăstorire

— Ecouri de presă —

Coloanele ziarelor din toată ţara au încrestat, în călduroase aprecieri, activitatea bisericească, naţională şi culturală, desfăşurată timp de 20 de ani de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului.

Redăm, în cele ce urmează o mică parte din aceste omagiale aprecieri:

1. Revista arădană »*Biserica şi Şcoala*« publică în fruntea numărului său dela 16 l. tr.:

„Se împlinesc în această zi, de praznic luminat, douăzeci de ani de când voinţa Ardealului eliberat şi a întregii ortodoxii româneşti, l-a înălţat într'o unanimă însufleţire, pe scaunul nemuritorului Mitropolit Andrei Baron de Şaguna. Şi, la cele două decenii de neostenită râvnă în ogorul ortodoxiei româneşti, se întrevede aievea duhul creator şi organizator al Marelui Andrei, ca un fir de neîntreruptă continuitate, în toate realizările I. P. S. Mitropolit *Nicolae*..

Nu s'a mărginit numai să plămădească marile reforme bisericeşti şi naţionale, cari aveau să ridice ortodoxia ardeleană din umilinţele trecutului, ci a ostenit cu desinteresată trudă pentru înfăptuirea acestor reforme şi pentru apărarea lor de toate întrupările apocaliptice ale vremii contimporane. Legea de organizare a bisericii, legea pentru regimul general al cultelor, concordatul cu Vaticanul, F. O. R-ul, Oastea Domnului, şi mai ales *autonomia* bisericească au avut în I. P. S. Sa, pe cel mai zelos apologet al concepţiei ortodoxe şi pe unul dintre cei mai destoinici organizatori ai ei. Iar veştejirea francmasoneriei, a literaturii imorale şi a desfrâului politicianist au găsit în vlădica Nicolae pe cel mai necruţător duşman al lor".

(Va urma)

Organizaţi Reuniuni de femei

Telegrame şi scrisori de felicitare primite de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae

(Urmare)

Indreptător credinţei şi conducător înţelept te-au arătat faptele de 20 ani, arhipăstor Bisericii, vrednicule de laudă părinte mitropolite Nicolae, felicitându-Vă respectuos, rog pe Dumnezeu sfinţind azi biserica din cinstea sa, trăiţi.

Arhiereu ILARION BĂCĂOANU

*

Iau parte din tot sufletul la sărbătorirea celor 20 ani de arhipăstorire a Inalt Prea Sfinţiei Voastre. Rog pe bunul Dumnezeu să Vă dăruiască încă mulţi ani pentru propăşirea Bisericii strămoşeşti a Neamului nostru românesc.

Arhiereu VENIAMIN, Bucureşti

*

La împlinirea celor două decenii de înţeleaptă şi rodnică păstorire, în numele Mitropoliei Bucovinei şi al meu personal, Vă rog să primiţi cele mai alese felicitări, rugând pe Dumnezeu să Vă întărească autoritatea spre a fi mai departe podoaba bisericii noastre ortodoxe.

Arhiereu EUGENIU SUCEVEANU

*

Academia Română
Bucureşti
No. 2104 *14 Iunie 1940*

Inalt Prea Sfinţite,

Academia Română, care se mândreşte a vă număra printre membrii săi de onoare, participă cu vie însufleţire la serbarea pentru împlinirea a 20 de ani de păstorie ai Inalt Prea Sfinţiei Voastre ca Mitropolit al Ardealului, Bănatului, Crişanei şi Maramureşului şi imploră Pronia cerească să vă dăruiască sănătate şi puteri mereu reînoite ca să duceţi până la capăt, cu aceeaşi vajnică credinţă şi cu acelaş înalt patriotism, misiunea ce vă este încredinţată.

Primiţi, vă rugăm, Inalt Prea Sfinţite, expresiunea celor mai respectuoase sentimente.

Preşedinte,
(ss) C. RĂDULESCU MOTRU

Secretar general,
(ss) AL. LAPEDATU

*

Asociindu-ne la sărbătorirea a 20 ani de înţeleaptă şi rodnică păstorire, Vă urăm din toată inima viaţă lungă, plină de mulţumire.

Mareşal PREZAN

*

Rog pe Cel de sus să Vă ţie în sfânta Lui pază vreme îndelungată de păstorire pentru binele neamului. Pace, bucurie şi îndeplinirea tuturor dorinţelor, să le aveţi deplin.

Cu toată dragostea
General ARTUR VĂITOIANU
Consilier Regal

*

Mă asociez din toată inima la sărbătorirea Inalt Prea Sfinţiei Voastre, despre care aflu abia astăzi. Vă felicit de rodnica activitate de până acum şi Vă urez mai departe îndelungaţi ani de păstorire binecuvântată şi deplină sănătate.

GEORGE MIRONESCU
Consilier Regal

*

Regret că nu pot fi alături de I. P. Sf. Voastră şi îi urez viaţă lungă şi păstorie rodnică.

Consilier Regal C. ARGETOIANU
Preşedintele Senatului

*

Regret că sunt împiedecat să particip la sărbătorirea a două decenii de păstorire a Inalt Prea Sfinţiei Tale, două decenii de muncă rodnică binecuvântată de Dumnezeu, la care toţi ne uităm cu mândrie.

Să vă ajute Dumnezeu să mai păstoriţi mulţi ani, pentru binele Bisericii ortodoxe şi al Neamului nostru.

ION GIGURTU
Ministru de Externe

*

Cu prilejul sărbătoririi a douăzeci ani de înaltă păstorire, permiteţi-mi a Vă adresa urările mele cele mai calde, pentru înţelepciunea şi demnitatea cu care aţi cinstit Biserica ortodoxă.

Al Inalt Prea Sfinţiei Voastre duhovnicesc fiu,

MIRCEA CANCICOV
Ministrul Economiei Naţionale

*

Cu prilejul împlinirii a 20 ani de fericită păstorie, îmi unesc şi eu simţămintele cu acelea întregi ale românismului şi ortodoxismului naţional şi Vă urez sănătate şi viaţă lungă pentru a ridica şi mai sus prestigiul Bisericii în slujba marilor interese ale ţării.

G. IONESCU-SISEŞTI
Ministrul agriculturii

*

Vă rog să primiţi respectuoasele mele felicitări pentru aniversarea ce sărbătoriţi şi toate urările mele călduroase de viaţă lungă şi sănătate.

VICTOR SLĂVESCU
Ministrul înzestrării armatei

*

Cu ocazia împlinirii a două decenii de arhipăstorire rog pe Inalt Prea Sfinţia Voastră să primească omagiile mele respectuoase precum şi urarea unei lungi păstoriri pentru binele şi propăşirea Bisericii române ortodoxe din Ardeal.

General de corp de armată
ION ILCUŞU
Ministrul Apărării Naţionale

*

Mă asociez din toată inima la sărbătorire şi urez Inalt Prea Sfinţiei Tale ani îndelungaţi de păstorie spre marele folos al Bisericii şi neamului nostru.

CONSTANTIN GIURESCU
Ministrul Propagandei

*

Cu ocazia împlinirii a două decenii de arhipăstorire a Bisericii ortodoxe române din Ardeal, Vă rog să primiţi cele mai distinse urări.

Prof. Dr. NICOLAE HORTOLOMEI
Ministrul Sănătăţii

*

Cu ocazia împlinirii a 20 de ani de fericită arhipăstorire, rugăm pe Dumnezeu să Vă dea sănătate şi putere, ca încă mulţi ani să aduceţi aceiaşi slăvire Lui Dumnezeu pentru cinstirea sfintelor noastre biserici şi pentru înălţarea neamului ţării noastre.

ION MACOVEI
Ministrul comunicaţiilor

*

Mă înşirui şi eu în rândul celor mulţi cari Vă sărbătoresc azi şi Vă urez viaţă lungă cu deplină vigoare pentru binele sfintei noastre Biserici ortodoxe.

A. MARTA
Rezident regal

*

Particip cu suflet înălţat la sărbătoarea ortodoxiei româneşti, întruchipată aşa de admirabil în personalitatea marelui Mitropolit al zilelor ce le trăim, carele este Nicolae Bălan. Bucură-te cetate de reşedinţă a lui Şaguna, Sibiule cu toate măririle tale din trecut, şi tinereasca şi vrednica înălţare de azi.

Dr. VASILE LOICHIŢA
Prodecan al Facultăţii de Teologie din Cernăuţi

*

Decanul şi profesorii Facultăţii de Teologie din Cernăuţi, Vă aducem sincere omagii şi cele mai bune urări cu ocaziunea sărbătoririi celor două decenii de rodnică şi strălucită arhipăstorire.

Prof. Dr. NICOLAE COTOS
Decanul Facultăţii de Teologie din Cernăuţi

*

La capătul primilor 20 de ani de arhipăstorire, a întâi stătătorului între ierarhii Ardealului românesc dreptcredincios, decanul şi profesorii facultăţii de teologie din Bucureşti se înclină cu adânc omagiu de admiraţie în faţa unei păstoriri duhovniceşti vii şi creatoare ca în imaginile idealizate de năzuinţele noastre cele mai alese. Privind cu convingere în Inalt Prea Sfinţia Voastră una din stările sufleteşti de temelie ale ortodoxiei româneşti, rugăm din inimi pe milostivul Dumnezeu să Vă susţină înmulţite energiile luptătoare ani îndelungaţi pentruca să Vă puteţi bucura împreună cu obştea duhovnicească de biruinţele spiritului care a aflat atât de vădit întâietatea cuvenită în concepţia şi lucrarea Inalt Prea Sfinţiei Voastre.

Decan Preot PETRE VINTILESCU

(Va urma).

Noul Guvern: o echipă de oameni sinceri şi pricepuţi

Faptul întâmplat în dimineaţa zilei de 4 Iunie a. c. adică la câteva ore după clipele de doliu naţional pe cari le-am petrecut cu ochii spre cer şi'n suflet cu viscolirile marilor hotărâri — reprezintă ceva mai mult decât o simplă schimbare a echipei ministeriale. Treji şi reali, a doua zi după ce am experimentat lipsa de valoare a garanţiilor ce ne-au fost oferite la 13 Aprilie 1939, a hotărât să încredinţăm apărarea integrităţii fruntariilor ce ne-au rămas, propriilor noastre puteri. Ne-am întors aşadar la misiunea noastră de totdeauna. Un viteaz ca Ştefan cel Mare, departe de-a se lăsa „garantat" de hrăpăreţii lui vecini, a apărat el însuşi, cu o trupă de plăeşi decişi, întreaga creştinătate, de cotropirile năvălitorilor păgâni. Singur, dar conştiu de menirea şi de puterile ţărişoarei sale, legendarul voevod român din veacul al XV-lea, a stăvilit puhoaiele barbare cari se prăvăleau pustiitoare, din spre soare răsare, peste o Europă încremenită de frică.

In acea zi, am schimbat, cum spuneam, ceva mai mult decât o trupă ministerială: însuşi cursul politicii noastre. Am adoptat o atitudine pământească, românească, inspirată din realităţile vremurilor pe cari le străbatem. N'am uitat legăturile frăţeşti cu neamurile de cari ne leagă ceva mai mult decât o înrudire de sânge, nici n'am luat în braţe idoli în cari altă dată isbeau cu piciorul altii în numele nostru, ci ne-am adus aminte *de noi înşine*, ne-am regăsit pe noi înşine cu cele mai curate năzuinţe ale noastre. Ne-am afirmat magnific, bărbăteşte, voinţa supremă de a trăi peste veacuri nu traiu de târâtoare, ci viaţă eroică, onorabilă, gata să înfrunte toate furtunile şi să răsbească deasupra lor — o viaţă umbrită de mâna Cerescului Părinte şi închinată integral măririi şi consolidării Patriei.

„Duşul" cu ţepi de ghiaţă pe care ni l-au administrat dramaticele evenimente ce s'au soldat cu răpirea Basarabiei şi a Bucovinei de nord, a avut darul să ne trezească din buimăceala ce ne-a cuprins; când ocroteam sub streaşina României rănite primele convoaie ale fraţilor cari băteau drumurile pribegiei, ne-am dat seama că numai *trupul* ne-a fost sfârticat — *nu* şi *sufletul!* Tălăzuirile acelea de oameni cari şi-au părăsit căminul şi avutul ca să-şi afirme prin generoasa lor despărţanie de locurile îngrăşate cu sudoarea lor totala lipsă de aderenţă la idealurile neromâneşti şi necreştineşti — adică inefabila lor conştiinţă de Români — ne-a adus aminte de versurile cuminţi pe cari le scandam în copilărie:

Ori şi cât român voiu fi,
Nu mă tem că voiu pieri!

Aşa şi este!

Ţara Basarabilor şi fermecătoarea grădină dela miază-noapte, desfăcute din butucul vânjos al României rotunde, sunt asemenea unui copac plin de sevă pe care-l despici în două: îl aduni laolaltă, sau se prăpădeşte!

Ori cât de cruntă va fi ziua de mâine, ori cât de însângerate zorile ei, nu putem concepe, în ruptul capului, cum ar putea fi prefăcută în vreasc netrebnic această ţară tânără, populată de-un norod vânjos care abia acum se desmeteceşte, abia acum îşi începe urcuşul anevoios pe culmile istoriei...

Da!... România va dăinui peste veacuri şi tovărăşia vulturului care domină zările cu zimbrul ce scurmă pământul se va întinde până la limita fruntariilor noastre etnice.

Ştim câte împotriviri vor trebui înfrânte. Viermele nemulţumirilor de tot felul roade rărunchii multora dintre argaţii speluncilor cari au dat foc Europei şi au ars pe rug pacea popoarelor. Numai o isbitură plasată cu toată înverşunarea unui neam speculat prea mult şi prea neomenos le poate anula pentru totdeauna. Noi ştim o vorbă ca o sută: „ochiul care te sminteşte, scoate-l"!... Dacă vom pierde momentul istoric pe care abia l-am apucat, pierduţi suntem pentru totdeauna!

Avem motive serioase să credem că de astă dată nu ne vom mai pierde capul. Cumînţenia tradiţională a blândului nostru popor şi energia prezumtivă a noului Guvern, constitue temeiurile seculare ale nădejdilor ce le nutrim.

Pe cea dintâi o cunoaştem îndeajuns. Pe ceilalţi, multă lume îi cunoaşte mai puţin.

Om de calcule reci, realiste, dl Inginer *Ion Gigurtu*, Preşedintele Consiliului de Miniştri, este în egală măsură o personalitate politică de-o rară agerime şi-o inimă creştină şi entuziastă. Exceptând pe pururea pomenitul Octavian Goga, actualul prim-ministru este unul din puţinii noştri oameni de nădejde cari au prevăzut cu ani înainte evenimentele ce domină actualmente viaţa internaţională. Nimic mai firesc, deci, ca dsa şi nu altul să poarte cârma corăbiei româneşti printre strâmtorile răsturnărilor de situaţii cari caracterizează vremea noastră.

Sinteză a epicelor svârcoliri naţionaliste cari au frământat viaţa României rotunde, echipa prezidată de dl Inginer I. Gigurtu întruneşte sub flamura aceluiaşi ideal de realizare eroică a destinului românesc, elemente încercate în dârzenia iubirii de neam. Tinereţea celor mai mulţi dintre ei reprezintă nu numai o calitate osebit de bine cotată astăzi, ci şi garanţia sfărmării zilnice şi fructuoase pe care o aşteaptă Ţara dela cei pe cari i-a învrednicit de cinstea de-ai chema în slujba ei la o cumpănă de vremi ca aceasta. Indiferent de ascuţimea ideilor naţionaliste pe cari le-au propovăduit şi pentru cari au luptat, tinerii miniştri ştiu mai bine decât noi că secretul reuşitei misiunii cruciale pe care o aşteaptă Ţara dela actualul Guvern, zace exclusiv în iscusinţa cu care membrii lui vor şti să-şi subordoneze convingerile personale supremelor porunci ale ceasului de acum, care ne dictează tuturor disciplină, ascultare fără şovăire şi muncă necontenită. Ori ce eventuale disensiuni între părtaşii cârmuirii, vor avea — suntem siguri — urmări înfricoşetoare pentru fiinţa şi existenţa Statului român.

Prezenţa dlui Inginer *Mihail Manoilescu* în fruntea departamentului afacerilor străine — ale cărui legături cu cercurile diriguitoare dela Roma şi Berlin sunt tot atât de notorii ca şi studiile sale de doctrină corporatistă — vădeşte din destul politica realistă de orientare manifestată spre puterile axei, pe care Ţara noastră a adoptat-o oficial.

Rânduirea marelui prestigiu cultural al dlui Prof. *Nichifor Crainic* la cârma departamentului Propagandei naţionale, ne-a pricinuit una din acele supreme bucurii pe care nici cel mai meşteşugit cuvânt nu este în stare s'o exprime în toată frăgezimea ei. Omul acesta, cerebral şi mistic totdeodată, s'a ţinut departe atâta vreme de posturile diriguitoare ale trebilor noastre dinlăuntru, prăgătind cu verbu-i inspirat şi cu gândirea-i neprihănită climatul sufletesc al celeilalte Românii.

Numirea dsale în fruntea Propagandei naţionale — care vine atât de curând după alegerea ca membru activ al Academiei Române şi după ce Universitatea din Viena l-a proclamat doctor honoris causa — am vrea să fie semnalul *totalei* noastre *desprimăvărări* în duh naţionalist şi'n crez creştin.

Rugăciuni în biserici pentru Basarabia. *La biserica Sf. Antim din Bucureşti s'a slujit, Dumineca trecută, înainte de Sf. Liturghie, o impresionantă rugă pentru Basarabia.*

Sfîntul locaş era ocupat de o mare mulţime de fruntaşi români basarabeni, bărbaţi şi femei, cu durerea adânc tipărită pe feţele lor. Peste 300 de persoane refugiate au ascultat în genunchi rugăciunea rostită pentru mult încercata Basarabie.

La sfârşitul slujbei fruntaşii basarabeni, făcându şi cruce în faţa altarului, au grăit adânc mişcaţi:

»Doamne! Doamne! Nu uita Basarabia!«

Universitatea pop. „Nicolae Iorga" din Vălenii-de-Munte

— Inființată la 1 Iulie 1908 —

Anul acesta Uuniversitatea își deschide cursurile în ziua de 15 Iulie, sub conducerea personală a dlui profesor *Nicolae Iorga.*

Durata lor este de o lună și pot fi frecventate de profesori, *preoți*, învățători, studenți, precum și de către elevii și elevele din ultimul an al liceelor, seminariilor teologice, școlilor normale, etc.

Pentru o bună găzduire a participanților, „Asociația Auditorilor Cursurilor Universității Populare" a organizat o *cantină* unde pentru suma de lei 1500 se poate lua masa în condițiuni destul de bune.

Deasemeni s'au amenajat câteva *cămine* modeste, unde pot găzdui până la 200 persoane, care nu au destule mijloace spre a locui în oraș. Un loc în cămin costă 200 lei pe toată durata cursurilor. Intrucât Asociația nu poate oferi decât pat și saltea, fiecare participant e rugat a lua cu sine cele necesare pentru schimb și învelit.

Banii pentru cantină și cămin adică lei 1700, sau numai pentru cantină lei 1500, se primesc pe adresa *Dlui Constantin R. Vasilescu*, Cassier Central al Universității Populare „Nicolae Iorga" B-dul Schitul Măgureanu Nr. 1. *București I.*

După 10 Iulie, orce corespondență și bani se trimit la Secretariatul Universității Populare din *Vălenii de Munte.*

In cadrul cursurilor din anul acesta dl profesor *Nicolae Iorga* va ține un ciclu de prelegeri vorbind despre „Condițiile colaborațiilor internaționale", iar dinstinși conferențiari vor trata subiecte de actualitate din toate domeniile.

Toți participanții sânt rugați a avea acte pentru legitimare. La sosire fiecare va plăti o taxă de lei 25, pentru eliberarea cărții de auditor al cursurilor Universității.

Reducerea pe C. F. R. se va trimite, la timp, persoanelor care au plătit taxele specificate.

O vorbă înțeleaptă. Cu prilejul solemnității instalării dsale la cârma departamentului Cultelor și Artelor, care a avut loc Vineri 5 Iulie a. c., dl ministru *Horia Sima* a făcut următoarea declarație:

„Sunt pentru o Biserică liberă și stăpână pe sine, nesubjugată nici unei influențe, căreia statul să-i acorde tot sprijinul, fără să-i ceară nimic altceva decât să-și îndeplinească misiunea ei divină, păstorirea sufletelor românești între hotarele noastre daco-romane".

Mărturisirea înțeleaptă pe care a făcut-o dl ministru Horia Sima revelează o concepție adâncă și justă despre misiunea Bisericii în cadrul Statului român, pe care — spre marele nostru regret — nu putem spune că au exprimat-o cu atâta claritate și fermitate înaintașii dsale vechi și noui.

Dl ministru Horia Sima a plecat. Ne place să credem însă că urmașii dsale vor onora precum se cuvine legământul pe care li l-a lăsat moștenire și care exprimă desigur un punct programatic al oricărui guvern naționalist român.

Despre ce să predicăm în vreme de bejenie? La această întrebare, pe care și-o pune fiecare păstor cu tragere de inimă față de turma încredințată lui spre a-i agonisi păsunea sufletească atât de trebuincioasă în împrejurările grele pe cari le străbatem, dă un răspuns înțelept P. Sf. Episcop *Andrei* al Aradului, în ordinul adresat, la 1 Iulie a. c., clerului în subordine. Subiectele de predică propuse de P. Sf. Sa, sună așa: 1. *Increderea în Dumnezeu și în Biserica lui Hristos, care birue vremurile;* 2. *Dreptatea lui Dumnezeu și providența divină, care guvernează lumea;* 3. *Incercarea credinței, ca foc curățitor de păcate;* 4. *Rostul suferinței și al lacrimilor, pentru a ne face să dorim cele neperitoare;* 5. *Puterea răbdării, cale spre desăvârșire.*

Combinată cu rugăciuni fierbinți pentru izbăvirea Țării de toți vrăjmașii ei știuți și nevăzuți, o asemenea predică își va atinge negreșit scopul mărturisit de P. Sf. Episcop *Andrei:* mângâierea sufletească a obștei binecredincioase.

Ajutorarea refugiaților

Vitregia sorții a răpit pe neașteptate dela căminurile lor pe frații noștri basarabeni și numeroși bucovineni.

Mulți dintr'înșii s'au salvat abea cu îmbrăcămintea ce o purtau.

Toți acești frați, creștini și români, au trebuință de *grabnic ajutor*, până ce vor izbuti să-și câștige mijloacele de trai pentru sine și ai lor.

Ministerul de finanțe a pus la dispoziția ministerului de interne un prim fond de *zece milioane* lei pentru asistența refugiaților civili din Basarabia și Bucovina.

Opera de ajutorare se urmează în deplină solidaritate, atât în capitală, cât și în provincie.

Cetățenii din toate colțurile țării, săraci și bogați, își trimit contribuția lor, în bani, alimente și îmbrăcăminte, pentru cei prigoniți de soartă.

Biserica noastră își ține asemenea de sfântă datorie a se gândi la suferințele celor mulți și „din multul sau puținul ce avem să turnăm untdelemn peste ranele lor", vindecându-le cât mai curând și trezind în sufletele amărâte speranța de mai bine...

Sus inimile!...

Nemărginita durere care sfâșie sufletele românești în ceasul acesta, să nu slăbească energia cu care se cere să luptăm pentru a redobândi ceeace ni s'a răpit.

De sute de ani stăpânim pământul care ni se ia astăzi.

Sute de ani, de va fi nevoe, vom lupta deacum înainte, ca să-l recâștigăm. Din toată convingerea și fără a mă lăsa amăgit de vre-o iluzie trecătoare — prezic:

Pământul Moldovei, răsluit astăzi, va reintra în stăpânirea nației românești, chiar în cursul generației noastre. Acesta să fie gândul stăpân pe cugetele noastre până la înfăptuirea lui definitivă.

Frați Români! Trăiască România! Sus inimile! Izbândă!

A. C. Cuza, Consilier Regal

Și totuși nu desperăm!

Timpuri de restriște a cunoscut neamul românesc nu odată în cursul veacurilor, când multe și felurite neamuri au năvălit asupra ogoarelor sale, în numele forței ce nu recunoaște dreptul și nu admite dreptatea între oameni.

Două țărișoare, locuite în covârșitoare majoritate și din moși strămoși, de români neaoși, au căzut pradă lăcomiei uriașului vecin dela nord.

Mii de frați români, cărturari, slujbași, plugari și muncitori, cu femei și copii, au fost puși pe drumul pribegiei, siliți să-și părăsească tot rostul și toată trudnica agoniseală de pe pământul care era al lor și numai al lor.

Lovitura cumplită o resimte astăzi întreg neamul românesc; — dar... o înfruntăm cu tărie, și pornim înainte curajoși, solidari și disciplinați, cu experiența că numai din dureri suferite pe cruce izvorește biruința și bucuria învierii.

Clerul sfintei noastre biserici ortodoxe stă la datorie. Cuvântul și fapta preoțimii vor contribui să pregătească, prin mijloace spirituale tot mai sporite, înfăptuirea acestei biruințe și bucurii.

Fraților de același sânge și de aceeaș lege, nu se mai pot despărți cât timp poartă în sufletele lor credința în Dumnezeu; numai cei lipsiți de această credință vor fi jertfele năpăstuirii de astăzi sau de mâne.

Nou guvern — nouă orientare

M. Sa Regele a încredințat conducerea treburilor publice unui guvern prezidat de dl ing. I. Gigurtu.

Noul guvern va face, pe planul extern, o politică de integrare în sistemul creiat de axa Berlin-Roma, *întreținând în același timp relațiile cele mai bune cu toți vecinii și considerând pacea, în această parte a Europei, drept o condiție neapărată a unei ordini politice superioare.*

Pe planul intern, guvernul asigurând țării liniștea și ordinea trebuitoare, va lucra pentru întărirea Patriei și ridicarea morală și materială a poporului. In noul regim munca *va fi temelia vieții fiecăruia. Guvernul se va strădui ca produsele muncii să-și găsească cea mai dreaptă răsplătire. —*

Ministru al cultelor și artelor este numit dl Radu Budișteanu, *ear al propagandei naționale dl prof.* Nichifor Crainic; *tot la acest departament e numit subsecretar de stat dl* Vasile Stoica, *ministru plenipotențiar. Ministru al minorităților este dl* H. Otto Roth.

Guvernul, constituit de dl Ion Gigurtu, vine la conducerea țării în momente foarte grele. Țara noastră se află încă sub durerile unei mari nedreptăți ce i s'a făcut, iar condițiile internaționale actuale creiază o mulțime de incertitudini, cărora avem să le facem față.

Deaceea trebuesc potolite toate sentimentele și resentimentele despărțitoare de frați, pentru o singură forță națională, un singur glas românesc.

Intreaga națiune română solidară va simți că în țară domnește ordinea, justiția și cumințenia. Minoritățile etnice se vor bucura de aceleași drepturi care le-au fost acordate în statul român.

Dela sf. Episcopie a Maramureșului

A treia Adunare Eparhială, a reînviatei episcopii ortodoxe a Maramureșului, s'a ținut în anul acesta la 26 Mai.

După Liturghia arhierească, la care a fost hirotesit întru protopop al tractului «Cetatea de Piatră» (Baia-Mare) părintele Ioan Bânda *și după invocarea Duhului Sfânt, Prea Sfințitul Episcop* Vasile, *printr'o mișcătoare cuvântare, în care face bilanțul bucuriilor și durerilor care au lovit ctitoria Regală dela apa Tisei, în decursul anului trecut, declară deschisă sesiunea ordinară a Adunării Eparhiale 1940.*

Se procedează la alcătuirea biroului provizoriu, care la propunerea P. Sf. Episcop, expediază în semn de omagiu telegrame: Marelui Ctitor al Eparhiei ortodoxe a Maramureșului Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, *I. P. S. S. Patriarh* Nicodim *al României, dlui prim ministru* Gh. Tătărescu, *dlui ministru al finanțelor* M. Constantinescu, *pentru larga înțelegere a nevoilor eparhiei, dlui ministru* P. Andrei, *pentru înființarea școalei normale ortodoxe din Sighet și dlui ministru* Ștefan Ciobanu.

După constituirea comisiilor raportorilor, P. Sf. Episcop anunță a II-a ședință pentru după masă la ora 18.

Ședința a II-a: *Din încredințarea P. Sf. Episcop Vasile, scaunul prezidial îl ocupă, la această ședință, P. C. Sa Păr. Protoiereu Stavrofor* Alecsiu Latiș.

Se citește procesul verbal al ședinței precedente, raportul general despre activitatea desfășurată de Sf. Episcopie, în cursul anului trecut, și se trece apoi la rapoartele secțiilor:

1. Raportul secției bisericești, întocmit de păr. Stavr. Alecsiu Latiș; 2. Raportul secției culturale, întocmit de păr. Prot. Stavr. Ioan Rușdea, și 3. Raportul secției economice, întocmit de păr. Prot. Stavr. Mihail Muntean.

Se prezintă rapoartele speciale, între care relevăm următoarele două: 1. Raportul special al secției bisericești, prin care se prezintă memoriul preoțimei maramureșene cu privire la starea materială insuportabilă în care se sbate această preoțime și cere a se interveni la forurile competente pentru ameliorarea acestei situații; 2. Raportul special al secției economice cu privire la înzestrarea parohiilor din Maramureș, neîmproprietărite până acum, cu pământ arabil, cu pădure, pentru ca întru câtva să-și asigure existența în acest ținut sărac.

Pe baza celor expuse în rapoartele secțiunilor, raportorii întocmindu-și referatele cer adunării aprobarea lor.

Inainte de ridicarea ședinței P. C. Sa Păr. Protopop onorific Terente Ciorogariu, *ca semn de omagiu pentru deosebita dragoste ce încălzește sufletul Prea Sfințitului Episcop Dr. Vasile Stan și pentru deosebita grijă ce o poartă în păstorirea turmei dreptmăritoare dela granița de Nord-Vest a țării, roagă pe Prea Cucernicia Sa părintele Protopop Staurofor Alecsiu Latiș să transmită P. Sf. Episcop, din partea membrilor Adunării Eparhiale, sincere mulțumiri.*

Diacon N. Stoican

Apel

Societatea Principele Mircea, filiala Sibiu, face un călduros apel către toți oamenii de bine să-și trimită obolul și pentru cei micuți, rămași fără căminul părintesc.

Dați hăinuțe, lingerie, săpun, alimente, o mică jucărie, care să aducă o mică rază de bucurie în ochișorii lor speriați.

Ne adresăm în special mamelor care au fericirea de a-și putea îngriji copilașii, în liniște, acasă, să se gândească la cele multe care de abia au putut salva pe ai lor, fugind cu ei în brațe.

Dați din prisosul vostru, dați cu mâna largă, căci copiii sunt viitorul neamului nostru atât de greu încercat în momentul de față.

Rugăm a trimite obolul Dvs. indicând pe pachet conținutul, numele și adresa, la sediul societății din Sibiu, Str. Dealului 3-a. Dnei Lt.-Col. Savu.

O mișcătoare dovadă de iubire creștinească. *Aflăm, la încheierea foii, că P. Sf. Episcop al vechilor catolici D.* Adolf Küry, *profesor la Facultatea de Teologie din Berna (Elveția), a adresat I. P. Sf. nostru Mitropolit* Nicolae *o mișcătoare scrisoare de simpatie, în urma pierderii Basarabiei și Bucovinei de Nord.*

Această mărturie de iubire frățească o vom reproduce și comenta încă în numărul următor al foii noastre.

In adunarea eparhială a Arhiepiscopiei Bucureștilor, I. P. S. patriarh *Nicodim* a comunicat faptul că s'au înființat 100 parohii, prevăzute în bugetul pe anul curent. Dintre acestea, 45 sânt rezervate credincioșilor dela periferia capitalei, ear restul prin țară. Înființarea acestor parohii este, în vremile grele ce le trăim, adevărat balsam ceresc alinător al multelor încercări prin care trecem cu toții. —

Tot la acest prilej I. P. S. patriarh Nicodim lămurește problema transmiterii prin radio a serviciilor religioase și conchide că este bine a se transmite prin radio: glasul sfintelor slujbe la patul bolnavilor poartă în el mângâere evanghelică. Cu privire la o „profanare", prin aceea că acest glas va răsuna și în crâșme, I. P. S. spune că obiecțiunea nu e justă, căci beților nu deschid radio în acele momente, deși bine ar fi să le cadă și acolo cuvântul Sfintei Evanghelii, căci — cine știe — poate va cădea într'un pământ cu o părticică bună și va da rod.

Nr. 6735—1940

Circulară

către Onoraţii membrii clerici şi mireni, ordinari şi extraodinari ai adunării protopresbiterale electorale din protopopiatul Oltul.

Prin ordinul Nr. 6735 dela 2 Iulie a. c. al Prea Veneratului Consiliu al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu fiind numit subsemnatul comisar pentru alegerea de protopresbiter în protopopiatul Oltului, în înţelesul paragrafilor Nr. 14, 15 şi 16 din Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, prin aceasta convoc pe ziua de *Marţi, 30 Iulie a. c. ora 10·30* Consiliul protopresbiteral la şedinţă în locul central *Şercaia*, la oficiul protopopesc, spre a constata cvalificaţiunea candidaţilor şi a compune lista de candidare, iar pe ziua de *Marţi, 30 Iulie a. c. ora 11·30* convoc adunarea protopresbiterală electorală la locul central *Şercaia*.

Inainte de alegere, în biserica ort. rom. din Şercaia se va sluji la ora 9 a. m. Sf. Liturghie, împreunată cu invocarea Duhului Sfânt, la care sunt invitaţi să ia parte toţi On. membri ai adunării protopresbiterale.

După terminarea dumnezeeştilor slujbe, la ora 11·30 a. m. se va deschide şedinţa adunării electorale în localul oficiului protopopesc.

Sibiu, la 12 Iulie 1940.

(ss) Arhim. **Veniamin V. Nistor**
comisar consistorial

Probleme-Recensii-Comentarii

O sărbătoare creştinească a copiilor din Iugoslavia. — O minunată tradiţie menţionează încă din vremuri străvechi creştinescul obicei de a ieşi în Dumineca Floriilor toţi copiii pravoslavnici pe străzile satelor sau oraşelor cu creangă verde şi cu mărţişoare în mână şi să înconjoare satul în cântecul: „Invierea cea de obşte mai 'nainte de patima Ta pe Lazăr înviindu-l, ne-ai arătat nouă Hristoase..." Un astfel de spectacol formează, până şi în vremea noastră supramecanizată şi iperraţionalistă, o reconfortantă bucurie duhovnicească. Din zori de zi copiii sunt gătiţi în haine de sărbătoare, îşi câştigă flori de mărţişori şi clopoţei, aşteptând nerăbdători până după masă, când se porneşte convoiul în frunte cu preotul în odăjdii, cu crucea şi praporii înainte. In Belgrad mii de copii, toţi mai mici de 10 ani în frunte doar cu preoţii parohiilor respective şi alături având doar pe dascălii lor, au colindat străzile principale ale oraşului până în centru (Terasia) unde I. P. S. Sa Patriarhul Gavril, înconjurat de autorităţile bisericeşti şi civile, li-a dat de pe o tribună binecuvântarea. Intr'adevăr după cuvintele sfinte: „Din gura pruncilor şi a celor ce sug ai primit laudă, Doamne". — Pr. *T. Bodogae.*

*

Gh. Vrabie: «*Gândirismul*», Cugetarea, Bucureşti, 1940. Pg. 359. Lei 95.

Revista «*Gândirea*», marea îndrumătoare al spiritualităţii româneşti, anul acesta a fost sărbătorită prin două momente literare: apariţia cărţii asupra căreia îmi restrâng privirile prin rândurile de faţă, şi numărul festiv închinat cârmaciului ei, omul de înalte potenţe şi perspective naţionale, dl prof. *Nichitor Crainic*, care împlineşte vârsta de 50 ani.

„Răsboiul a fost a profetică lovire de toiag" [19], spune autorul lucrării de faţă, dl Gh. Vrabie. Şi pe drept! Căci trecând dincolo de *răul* pe care orce răsboi îl aduce prin decimarea atâtor mii de oameni, răsboiul e şi momentul crucial în care se plămădesc sorţii unei noui orânduiri sociale, dar mai ales al unei noui spiritualităţi.

Dar atmosfera postbelică nu era întru totul atât de fericitoare. Erau prea multe porniri şi prea puţină socotinţă. Curentele de tot felul smulgeau în făgaşul lor pornirile creatoare şi tinereşti, conducându-le spre tărâmurile înstrăinării de neam.

In această atmosferă de totală impulsiune şi de dornică zidire românească, dar lipsită de criteriu, a apărut şi revista „Gândirea" pe plaiurile ardeleneşti ale Clujului, de curând desrobit. Era primăvara anului 1921.

Curând revista e mutată la Bucureşti. Ca în 1926, după o scurtă stagnare — din motive pecuniare — înrolându-şi cârmaciu pe dl *N. Crainic*, se zoreşte spre orizonturile definirilor: în ţara din veac şi'n cea de peste veacuri...

„Gândirea" s'a desvoltat ortodox. Ea nu şi-a împins dela început afişul doctrinar, urmând parcă preceptelor: „Talentele şi nu dogmatismul crează curente" [86] şi „creaţia pune în circulaţie formula de artă, şi nu formulele creaţia" [87].

Curentul gândirist se desvoltă organic spre orizonturile de plinire... Imbrăţişează tradiţionalul autohton, trecutul şi-l împacă cu veacul [modernismul].

„Gândirismul vrea o reînviere pe calea artei a întregii vieţi spirituale din sat" [109]. Căci aruncă în haos, ca puncte cardinale menite să polarizeze pornirile creatoare: *mitul sângelui, mitul folcloric, ponderate avânturi moderniste şi ortodoxismul.*

Ca un corolar al celor de mai sus lucrarea ne prezintă, în bogate pagini aspectele culturale pe care scrisul gândirist le-a înflorit prin pârga creaţiei lui. Căci „Gândirea" n'a fost aruncată pe aripile unilateralului, ci şi-a amplificat existenţa captând toate izvoarele transfiguratoare de valori de artă ce mocneau în vitalitatea neamului.

A cultivat poezia sub aspectele: religios, focloric, etnic, prin penele inspirate ale poeţilor: Crainic, Blaga, Cotruş, A. Maniu, Radu Gyr, Voiculescu, Pillat şi câţi alţii.

A cultivat proza: nuvela, romanul, prin: Cezar Petrescu, Gh. Mihăescu, Papilian, Condiescu, M. I. Caragiale etc.

A ilustrat tărâmul dramatic, prin: Blaga, Maniu, Voiculescu etc.

A cultivat critica: Ovidiu Papadima, Crainic.

A creat un gen nou: *eseul* [literar şi filosofic], prin: Crainic, Blaga, Băncilă, Stăniloae, mai apoi „sobru gânditor în materie de filosofia religiei" [331] etc. şi a ajuns să definească cadrele unei filosofii originale prin Blaga, academicianul.

N'a fost străină de plastică [Demian], de cronică muzicală, de ziaristică, politică etnocratică.

Iată spicuită realizarea gândiristică.

Astăzi „Gândirea" se ridică bine dirijată şi crescută de pe pământ românesc spre zările de dincolo de veacuri.

Dl Gh. Vrabie merită toată lauda, căci cartea sa înfăţişează sintetic şi cald marele rol ce l-a împlinit „Gândirea" în spiritualitatea românească.

Aurel Marian

Faţă de Biblie. In luna aceasta, a lui Iulie, se inaugurează în orăşelul Kralice din Moravia o expoziţie sub numirea: Biblia şi naţiunea cehă. Expoziţia va arăta raporturile cehilor faţă de Biblie.

ŞTIRILE SĂPTĂMÂNII

— *Presa străină* scoate la iveală drepturile româneşti asupra Basarabiei, manifestând toată simpatia ce o poartă faţă de România, lipsită de provincii locuite în covârşitoare majoritate de români. Ziare din Madrid, Lisabona, precum şi din Italia şi Germania, consacră articole călduroase cu prilejul evenimentelor din urmă.

— *Pe calea cea bună.* La consfătuirea de Luni, cu directorii ziarelor bucureştene, dl ministru al propagandei naţionale, Nichifor Crainic, a declarat, între altele: *Ziarele româneşti nu pot fi conduse de jidovi, ear la ziarele conduse de români jidovii nu pot colabora.*

— Dintre copiii în vârstă de şcoală ai Basarabiei sânt români 63,65%, ear ruşi şi ruteni numai 19,59%.

— România a ieşit din Societatea Naţiunilor. Prezenţa ţării noastre în această societate, date fiind împrejurările politice ale vremii, nu mai avea senz.

— *Eparhia Timişoarei* a depus la dispoziţia ministerului cultelor suma de 30.255 Lei, — salarul pe o zi al preoţimii din eparhie — pentru ajutorarea refugiaţilor din Basarabia şi Bucovina.

— Sediul mitropoliei Bucovinei s'a fixat provizoriu la *Suceava.*

— *La Muenchen* s'au ţinut, în 10 l. c., convorbiri între dnii Hitler, contele Ciano, von Ribbentrop, contele Teleki şi Csáky. Ziare locale, comentând vizita contelui Ciano la Muenchen, scriu că Germania şi Italia construesc, în aceste zile, noua Europă. Puterile axei voesc să înconjure orce conflict în ţările din sudestul european.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* a plecat Mercuri, în 3 Iulie a. c. la Bucureşti pentru a lua parte la şedinţa Senatului, iar Joi, 4 Iulie a. c. seara s'a reîntors la reşedinţă.

AVIZ. Imprejurările excepţionale pe cari le străbatem, n'au rămas fără urmări nici pentru presă, obligând-o să-şi micşoreze consumul de hârtie. E vorba de o măsură elementară de prevedere — şi atâta tot, pe care foaia noastră înţelege s'o respecte, apărând deocamdată tot la două săptămâni. De alt fel lucrul acesta îl fac cele mai multe periodice în timpul verii.

Nădăjduim că în toamnă vom putea să revenim la apariţia săptămânală.

REDACŢIA

Dl Nichifor Crainic a fost distins cu titlul de doctor honoris causa al universităţii din Viena. In acelaş timp noul academician român este solicitat să ţină conferinţe la universităţile din Viena, München şi Dresda. Cinstirea, făcută de străinătate dlui N. Crainic, se resfrânge asupra ţării şi neamului românesc.

Inaugurare. In comuna grănicerească *Rebrişoara*, judeţul Năsăud, a fost inaugurat monumentul ridicat, ca o dreaptă şi pioasă cinstire, bravilor luptători naţionalişti ardeleni: *Iacob şi Ioachim Mureşan.* Au fost de faţă, la această solemnitate dl profesor *Const. C. Giurescu*, ministrul propagandei naţionale, dl Victor Moldovanu, secretarul general al Partidului Naţiunii, precum şi alte personalităţi atât din capitală, cât şi din celelalte părţi ale ţării.

Act de mulţumire. Preotul Vasile Bogdan, împreună cu membrii comitetului parohial, aduc vii mulţumiri domnului *Constantin Bursan*, advocat în Bucureşti şi membru al adunării eparhiale din Sibiu, pentru suma de 5000 lei (cinci mii lei) acordată bisericii noastre din parohia Arpaşul de sus.

Concursul grâului şi al porumbului se organizează, de ministerul agriculturii, pentru a încuraja şi răsplăti silinţele vrednicilor plugari, cari muncesc spre a dobândi o recoltă cât mai bună. Concursul se ţine cu ajutorul camerilor agricole din judeţe.

Evacuarea. In legătură cu operaţiile de evacuare, asistenţă şi încartiruire a refugiaţilor, ministerul de interne a dat Luni seara următorul comunicat informativ:

Operaţiunile de evacuare, asistenţă şi încartiruire a refugiaţilor din Bucovina şi Basarabia continuă în ordine conform planurilor stabilite.

Nu s'a semnalat nici un incident. In toată ţara linişte şi ordine.

— Guvernul a luat măsuri ca refugiaţii bucovineni şi basarabeni să fie plasaţi în special în Moldova şi nordestul Munteniei, în regiuni a căror structură economică este similară cu a regiunilor de unde provin aceşti refugiaţi.

Dăruiri. Pr. *Zamfir Filip* dela parohia Mânierău, prot. Hunedoara, a dăruit, cum ni se comunică, 14 buc. de frumoase icoane religioase pe seama sfintei biserici din localitate. La stăruinţa Cucerniciei Sale s'a cumpărat, pentru aceeaş biserică, o cruce de metal pe masa sf. altar, înlocuind pe cea de lemn.

Prefectul *judeţului Sibiu, dl colonel* D. Tocineanu, *apelează pentru binevoitoare contribuiri menite să ajute pe fraţii noştri, siliţi să-şi părăsească plaiurile Basarabiei şi Bucovinei şi să-şi găsească la noi adăpostul cuvenit. Ofrandele se depun la Societatea Crucea Roşie filiala Sibiu, sau la Spitalul Militar, ear sumele de bani la Prefectura judeţului.*

Cerc religios. In 18 Iunie c., a treia zi de Rusalii, s'a ţinut în Şirnea, prot. Bran şedinţa Cercului religios al preoţilor din Branul de sus. A fost o adevărată zi de reculegere sufletească pentru credincioşii acestei parohii.

S'a oficiat Sf. liturghie în sobor, în faţa unui mare număr de popor venit să asculte cuvântul Domnului din gura slujitorilor sf. altar.

La sf. liturghie a predicat Păr. *Gheorghe Oncioiu* din Mociul de sus, vorbind despre Pogorârea Duhului Sfânt, şi mângâierile ce le aduce credincioşilor biserica.

La sfârşitul liturghiei a cuvântat Păr. *Gheorghe Enescu*, care prin alese cuvinte a mulţumit parohienilor din Şirnea, sfătuind să păstreze în inimile lor frumoasele învăţături creştineşti primite azi.

Păr. *Moise Benga*, parohul local mulţumeşte Cuc. preoţi şi corului bisericesc al tineretului din parohia Peştera, care a dat răspunsurile liturgice, precum şi parohienilor pentru dragostea de cele sfinte. — *Gh. Spr.*

In Aşezământul Statului pentru Ocrotirea surdo-muţilor, din *Cluj*, se primesc *fetiţe* surdo-mute educabile, între 8 şi 11 ani. Cererile timbrate, însoţite de actul de naştere şi certificatul medical, se vor înainta până la 1 August 1940, la: Aşezământul pentru Ocrotirea Surdo-Muţilor *Cluj*, Calea Regele Carol II, Nr. 38.

Oficiul Turistic German face cunoscut, că începând dela data de 1 Iulie 1940, Căile Ferate Germane au introdus din nou reducerea de 60% din taxele tarifare pentru străinii şi germanii din străinătate, cari călătoresc sau tranzitează prin Germania.

Aniversarea unei jumătăţi de mileniu. O publicaţie franceză a închinat de curând un supliment aniversării de 500 de ani dela invenţia tiparului. Cu acest prilej se aminteşte, că cele dintâi Biblii tipărite au fost: Biblia lui Guttenberg (tipărită în 1452—55 la Mayenţa), Biblia dela Basel (Elveţia, în 1466-67), Biblia lui Zwingli (Zürich, 1524). Cărţile sfinte, ilustrate de vestiţi gravori ai vremii, s'a respândit foarte repede. Ţara noastră românească, are, în păstrarea Academiei din Bucureşti, vechi tipărituri religioase; ear în bătrânele noastre biserici s'au găsit, şi poate se vor mai găsi, unele cărţi rare, al căror loc potrivit ar fi în muzeele noastre bisericeşti.

Nr. 201/940 prot. (46) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Roşia,** protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Casă parohială şi grădină.
3. 32 jug. sesiune parohială, din cari 9 jug. arător, 23 jug. fânaţ.
4. 6 st. lemne de foc făcute şi transportate de credincioşi.
5. Stola obicinuită.

Cererile de concurs. însoţite de încuviinţarea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sibiu, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc or. român Sibiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 3 Iulie 1940.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 303/940 (47) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Crăciuneşti**, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea dela stat.
2. Sesiune parohială: 6 jug. 972 st. p. arător, 1 jug. 560 st. p. grădini, 875 st. p. livezi, 1 jug. pădure, şi folosirea cimitirului.
3. Stola obicinuită în parohie.

Parohia Crăciuneşti, în care se află exploatări miniere, se află în nemijlocită apropiere de sediul oficiului protopopesc, are comunicaţie spre Deva şi Băiţa de două ori la zi cu autobusul.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arh. şi de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Băiţa, în terminul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Băiţa, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 5 Iulie 1940.

Dumitru Săcărea
protopop.

Ad. Nr. 118/940 (37) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de prim cântăreţ, al bisericii ortodoxe române din parohia centrală Ilia, se deschide concurs pe termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat. Iar dacă s'ar întâmpla ca statul să nu bugeteze acest post, cântăreţul va primi salarul corespunzător dela parohie.
2. 4 jugăre eclejie cantorală, pământ arabil în şesul Murăşului.
3. 2/10 parte din toate venitele stolare.
4. Dela cântăreţ se cere ca să conducă corul şi să împlinească sarcina de bibliotecar şi administrator al Casei culturale, pentru care serviciu va primi locuinţă în edificiul Casei culturale cu grădină de circa ½ jugăr şi încă 2 jugăre de pământ arabil.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs, cu actele de calificaţie, oficiului protopopesc ortodox român din Ilia, şi cu prealabila încuviinţare se vor prezenta la biserică pentru a-şi arăta aptitudinile de cântăreţi.

Ilia, la 18 Mai 1940.

Oficiul parohial ortodox român Ilia:

Iuliu Josan
protopop

Nr. 215/940 (44) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Blăjeni Grosuri,** protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de Certificatele de studii şi încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta Oficiului protopopesc — Zarand — în Brad, în termenul descris.

Concurenţii, se vor prezenta cu prealabila încuviinţare a Oficiului protopopesc, în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Brad, la 5 Iulie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 327/940 (45) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Ribicioara de jos** cu filia Uibăreşti, din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela I-a publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post;

1. Salarul dela Stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, cu documentele cerute de legile în vigoare, însoţite de încuviinţarea de candidare a autorităţii superioare bisericeşti, se vor înainta Oficiului protopopesc — Zarand — în Brad, şi în termenul fixat.

Concurenţii, cu cererile înaintate după prealabila înştiinţare a acestui oficiu, se vor prezenta în parohie, spre a se face cunoscuţi poporului.

Brad, la 5 Iulie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 5332/940 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bătanii-mici,** din protopopiatul Odorhei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunatc cu acest post:

1. Salar dela stat, după calificarea celui ales.
2. De locuinţă corespunzătoare să îngrijeşte parohia.

Cererile de concurs, împreună cu actele necesare, se vor înainta în terminul indicat, oficiului protopopesc Odorhei.

Se va anexa la cerere şi autorizaţia P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că adecă pot concura la această parohie.

Cu prealabila aprobare a oficiului protopopesc, candidaţii se vor prezenta, în vreo Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dupăce credincioşii noştri din Bătanii mici nu ştiu româneşte, vor fi preferaţi candidaţii, cari cunosc şi limba maghiară. Oficiul protopopesc ortodox român din Odorhei, în înţelegere cu consiliul parohial

Seb. Rusan
adm. prot.

Nr. 517—1940 (33) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Viştea de sus,** protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiunea preoţească de 5 jugăre fânaţ cu pomi.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studii şi încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig în Făgăraş în termenul deschis.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabilă încuviinţare a oficiului protopopesc, în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Avrig-Făgăraş, la 25 April 1940.

Pavel Borzea
adm. prot.

Institutul de credit fonciar din Sibiu

aduce la cunoştinţa generală, că Consiliul său de Administraţie în şedinţa din 5 Iulie 1940 a hotărât să plătească creditorilor cuprinşi în aranjamentul conform Art. 52 din Legea Conversiunii a unsprezecea rată de 4% cu începere dela 15 Iulie 1940.

(48) 1—1

Banca de Industrie şi Comerţ s. a. Sibiu

Extras

(42) 1—1

din pracesul verbal despre a 76-a adunare generală a Băncii de industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu, ţinută în ziua de 8 Aprilie 1940, la orele 17 la sediul societăţii Sibiu, în sala Şcoalei Brukenthal, Piaţa Huet Nr. 1.

Pct. 7. Propunerea proiectului de fuziune cu Institutul de credit fonciar din Sibiu, prin predare.

Preşedintele expune motivele, cari au îndus consiliul de administraţie să se ocupe cu fuziunea prin predare a Băncii de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu şi citeşte referatul şi actul de fuziune. După citire preşedintele deschide desbaterea asupra acestui punct din ordinea de zi.

Acţionarul Dr. Kisch Ernst pune întrebarea referitor la preluarea funcţionarilor prin Institutul de credit fonciar din Sibiu. Preşedintele dă imediat următoarea lămurire:

Preluarea funcţionarilor fiind chestiune de detaliu este în curs de aranjare, iar rezultatul se va putea comunica conf. statutelor art. 31 în adunarea generală viitoare. Dr. Kisch Ernst se declară mulţumit cu lămurirea dată.

Acţionarul Sepp Lederer recomandă aprobarea actului de fuziune. Dat fiind că nu se mai prezintă nimeni spre a lua cuvântul, preşedinţele procedează la votare constatând că votarea asupra fuziunii prin predare în această adunare se poate efectua cu majoritate absolută în conformitate cu art. 3 al Legii pentru înlesnirea şi refacerea creditului publicată în Monitorul Oficial Nr. 94 din 20 Aprilie 1935.

Următorul act de fuziune se votează cu majoritate absolută de 1.178, contra 52 şi anume acţionarii Rudolf Kremling în numele său şi ca reprezentantul firmei „Meta" din Cisnădie şi Michael Paulini în numele său şi ca reprezentant al Augustei Theil au votat contra actului de fuziune şi au cerut să se insereze aceasta în procesul verbal.

ACT DE FUZIUNE:

1. Institutul de credit fonciar din Sibiu absoarbe prin fuziune Banca de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu.

2. Aportul de capital social al Băncii absorbite prin fuziune este de Lei 6,000.000'— deplin vărsat. Având în vedere că nominalul acţiunilor Institutului de credit fonciar din Sibiu este de Lei 320'— pe bucata de acţiune, iar la Banca de Industrie şi Comerţ de Lei 500'— pe bucata de acţiune, acţionarii băncii absorbite prin fuziune din considerente practice şi de echitate vor primi pentru una bucată de acţiune de Lei 500'— a băncii absorbite câte două bucăţi de acţiuni ale institutului absorbent, deci de două ori Lei 320 = Lei 640.

Capitalul social al Institutului absorbent va fi deci de Lei 47,680.000'— Institutul absorbent se va îngriji de emisiunea acţiunilor către acţionarii băncii absorbite.

3. Institutul de credit fonciar din Sibiu preia toate drepturile şi obligaţiunile, toate activele şi pasivele băncii de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu.

Rezervele, toată averea imobilă şi mobilă ale băncii absorbite trec în proprietatea Institutului absorbent, care este îndreptăţit prin acest act de fuziune să ceară transcrierea dreptului de proprietate în cartea funduară fără altă deosebită autorizare.

4. După hotărirea fuziunii şi după obţinerea autorizării definitive din partea Consiliului Superior Bancar o adunare generală extraordinară convocată cu urgenţă de către Consiliul de administraţie al Institutului de credit fonciar din Sibiu va decide modificările la statutele institutului devenite necesare în urma definitivării fuziunii prin absorbire şi va proceda la realegerea consiliului de administraţie şi consiliului de cenzori.

5. Fuziunea prin absorbire se hotăreşte în conformitate cu dispoziţiunile art. 1 din Legea pentru înlesnirea şi refacerea creditului, publicată în Monitorul Oficial Nr. 94 din 20 Aprilie 1936 şi dispoziţiunile decretului Lege Nr. 2124 din 3 Iunie 1938 şi în termenele acolo prevăzute de către adunările generale ordinare ale ambelor bănci.

6. Se va recurge la beneficiile prevăzute la art. 1 din Legea pentru înlesnirea şi refacerea creditului, onoratul Consiliul Superior Bancar se va solicita de a acorda anume scutirea dela impozitul comercial şi de impozitul supra-cotă timp de 5 ani dela data fuziunii, aferent venitului comercial aşa cum este prevăzut la punctul *b)* din art. 1 din Legea suscitată.

7. Privitor la hotărirea fuziunii prin adunarea generală se va ţine seamă de dispoziţiunile art. 3 şi 4 din Legea pentru înlesnirea şi refacerea creditului şi va prevala de drepturile excepţionale acolo prevăzute.

8. Adunarea generală autorizează consiliul de administraţie al Institutului să decidă în cercul său de activitate în caz că Consiliul Superior Bancar ar cere modificări la actul de fuziune sau dacă ar obveni alte chestiuni de executare.

9. Direcţiunea Institutului de credit fonciar din Sibiu este autorizată să ducă la îndeplinire toate formalităţile în faţa autorităţilor în drept.

Pe baza aprobării cu majoritate absolută de 1178 voturi, contra 52 a actului de fuziune, preşedintele constată că fuziunea prin predarea băncii de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu s'a hotărit cu data de astăzi şi că a devenit obligatorie sub rezerva autorizării definitive din partea Consiliului Superior Bancar.

Ordinea de zi fiind epuizată preşedintele închide adunarea.

Sibiu, la 8 Aprilie 1940.

ss. **Dr. Jikeli** preşedinte — ss. **Dr. Julius Ziegler** secretar

Se verifică:

ss. **Hermann Kisch** — ss. **Heinrich Gottschling**

Verificatori şi scrutători.

CAMERA DE COMERŢ ŞI INDUSTRIE DIN SIBIU
Nr. 296/940 Of. Reg. Com. Sibiu, 26 Iunie 1940

Vizat pentru publicare.

Conducătorul Oficiului Registrului Comerţului:
Prim-secretar, Şef de secţie,
Indescifrabili.

Nr. 6330/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că Preotul Dr. Bucur Buzdugan din parohia Căciulata jud. Târnava Mare, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000. (Lei cincisprezece mii) după soţia sa Silvia, decedată la 19 Mai 1940.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 22 Iunie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Extras

(43) 1—1

din procesul verbal despre a 67-a adunare generală ordinară ţinută în ziua de 6 Aprilie 1940, la orele 16 în localul institutului.

Pct. 11. *Propunerea de fuziune prin absorbire cu Banca de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu.*

Preşedintele expune motivele, cari au îndus consiliul de administraţie să se ocupe cu fuziunea prin absorbire a Băncii de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu şi dă cuvântul referentului Director Sontag pentru citirea referâtului şi actului de fuziune.

După citire preşedintele deschide desbaterea asupra acestui punct din ordinea de zi.

Viktor Wolff recomandă în numele consiliului de cenzori aprobarea actului de fuziune.

Dat fiindcă nu se mai prezintă nimeni spre a lua cuvântul, preşedintele procedează la votare constatând că votarea asupra fuziunii prin absorbire în aceasta adunare se poate efectua cu majoritate absolută în conformitate cu art. 3 al legii pentru înlesnirea şi refacerea creditului publicată în Monitorul Oficial Nr. 94 din 20 Aprilie 1935.

Adunarea generală ordinară **votează** cu **unanimitate** următorul

ACT DE FUZIUNE:

1. Institutul de credit fonciar din Sibiu absoarbe prin fuziune Banca de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu.

2. Aportul de capital social al Băncii absorbite prin fuziune este de Lei 6.000.000'— deplin vărsat. Având în vedere că nominalul acţiunilor Institutului de credit fonciar din Sibiu este de Lei 320'— pe bucata de acţiune, iar la Banca ce să absoarbe prin fuziune de Lei 500'— pe bucata de acţiune, acţionarii băncii absorbite prin fuziune din considerente practice şi de echitate vor primi pantru una bucată de acţiune de Lei 500'— a Băncii absorbite câte 2 bucăţi de acţiuni ele Institutului absorbent, deci de două ori Lei 320 = Lei 640.

Capitalul social al Institutului absorbent va fi deci de Lei 47,680.000'— Institutul absorbent se va îngriji de emisiunea acţiunilor către acţionarii băncii absorbite.

3. Institutul de credit fonciar din Sibiu preia toate drepturile şi obligaţiunile, toate activele şi pasivele Băncii de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu.

Rezervele, toată averea mobilă şi imobilă ale băncii absorbite trec în proprietatea institutului absorbent, care este îndreptăţit să ceară transcrierea dreptului de proprietate în cartea funduară fără altă deosebită autorizare, deoarece clauzula de întabulare este cuprinsă în actul de fuziune al Băncii de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu.

4. După hotărârea fuziunii şi după obţinerea autorizării definitive din partea Consiliului Superior Bancar o adunare generală extraordinară convocată cu urgenţă de către Consiliul de Administraţie al Institutului de credit fonciar din Sibiu va decide modificările la statutele institutului devenite necesare în urma definitivării fuziunii prin absorbire şi va proceda la realegerea consiliului de administraţie şi consiliului de cenzori.

5. Fuziunea prin absorbire se hotăreşte în conformitate cu dispoziţiunile art. 1 din Legea pentru înlesnirea şi refacerea creditului, publicată în M. O. Nr. 94 din 20 Aprilie 1935 şi cu dispoziţiunile decretului lege Nr. 2124 din 3 Iunie 1938 şi în termenele acolo prevăzute de către adunările generale ordinare ale ambelor bănci.

6. Se va recurge la beneficiile prevăzute în art. 1 *a)* din Legea pentru înlesnirea şi refacerea creditului, onoratul Consiliu Superior Bancar se va solicita de a acorda anume scutirea dela impozitul comercial şi de impozitul supracotă timp de 5 ani dela data fuziunii aferent venitului comercial aşa cum este prevăzut la punctul *b)* din art. 1 din Legea suscitată.

7. Privitor la hotărârea fuziunii prin adunarea generală se va ţine seamă de dispoziţiunile art. 3 şi 4 din Legea pentru înlesnirea şi refacerea creditului şi se va prevala de drepturile excepţionale acolo prevăzute.

8. Adunarea generală autorizează Consiliul de Administraţie a institutului să decidă în cercul său de activitate în caz că Consiliul Superior Bancar ar cere modificări la actul de fuziune sau dacă ar obveni alte chestiuni de executare.

9. Direcţiunea Institutului de credit fonciar din Sibiu este autorizată să ducă la îndeplinire toate formalităţile în faţa autorităţilor în drept.

Pe baza aprobării unanime a actului de fuziune preşedintele constată că **fuziunea** prin absorbirea Băncii de Industrie şi Comerţ s. a. Sibiu *s'a hotărît cu data de astăzi* şi că ea a devenit obligatorie *sub rezerva autorizării definitive din partea Consiliului Superior Bancar.*

Ordinea de zi fiind epuizată preşedintele închide adunarea.

ss. **Dr. Eitel,** preşedinte ss. **Dr. Weber,** secretar

Sibiu, la 6 Aprilie 1940.

Se verifică:

ss. **Franz Conradt** — ss. **Hans Keul**

Verificatori şi scrutători.

CAMERA DE COMERŢ ŞI DE INDUSTRIE SIBIU
No. 291/940 Sibiu, 24 Iunie 1940

Vizat pentru publicare.

Conducătorul Oficiului Registrului Comerţului:
Prim-secretar, Şef de secţie,
Indescifrabili.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 28 Iulie 1940 — Nr. 31—32

BIBLIOTECA CEN... „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Ordinea creștină — scăparea lumii

După abia două decenii de pace aproximativă, atât de frământatul nostru continent s'a precipitat din nou în convulsiunile războiului. Ruina, mizeria și moartea își fâlfâie într'un ritm îndrăcit aripa întunecată peste lume; suferințele oamenilor, în loc să se împuțineze, sporesc cu fiecare zi, iar alvia lacrimilor isvorâte din atâția ochi desnădăjduiți se îngroașe și se tulbură mereu.

Ce zic la toate acestea vracii pricopsirii noroadelor? In laboratoriile lor blestemate ei făuresc, de câteva veacuri încoace, teorii de mântuire publică isvorâte din tendința omului posedat de râvna luciferică de a se proclama singur dispunător de sine și de toate puterile naturii. Copiii noștri sunt îndopați metodic, pe băncile unor școli cari au altă menire de cât aceea de a creia invalizi intelectuali, cu tot felul de concepții și teorii progresiste, cari de cari mai arătoase și mai seducătoare. Aderența lor la realitatea de fiecare zi e nulă, pentru că dimensiunile acestei realități sunt mult mai largi decât spațiul în care bat aripile gândirii rebele a omului smuls din legăturile sale cu firea înconjurătoare. Ce-i de mirare, deci, dacă generație după generație sfârșește prin a închide ochii fără să fi simțit măcar apropiindu-se evul îndestulării totale cu buna liniștea și prosperitatea dorite cu atâta ardoare? Ce-i de mirare, deci, dacă nefericirea omenească sporește direct proporțional cu evoluția falselor teorii progresiste?

Din când în când — voiam să zic: cât de des! — câte o volbură năprasnică, de proporțiile războiului actual, suflă peste lume, lăsând în urmă-i jale și plânset. In fața laboratorului său cu ferestrele sparte, vraciul așteaptă cu șorțul înainte și cu mâinile'n brâu, să-și reia lucrul dela capăt. Tot pe aceeași bază, tot cu același orizont: *materia* — în atotputernicia căreia crede orbește. *Cerul?* Il ignorează, ca și când acesta n'ar fi altceva decât un obiectiv pentru luneta și ochelarii astronomului.

Și nimeni-nimeni din cei amăgiți nu se scoală întărâtat ca o răsbunare să stârpească spița învățătorilor mincinoși ai veacului acestuia. »Nu este drept, nu este nici unul. Nu este cine să'nțeleagă. Toți s'au abătut, împreună netrebnici s'au făcut». (Rom. 3, 10-12). Este marele noroc al omului că poate nădăjdui — și îndoitul lui nenoroc că pregetă să afle dincotro vin adierile norocului lui și de aceea nădăjduește în himere, în minciuni. Dornic de-a rămânea în marginile realității, de-așî desfăta simțurile pipăind-o, el fuge de unica și suprema realitate, sau în cel mai bun caz o ignorează: *nu-l caută pe Dumnezeu!* (comp. Romani 3, 11).

Aici zace toată tragedia lumii moderne. Teoriile materialiste nu l-au putut mântuì pe om — și nu-l vor mântui în vecii vecilor. Ordinea concepută de ele e de-o fragilitate notorie: cea mai mică încercare o surpă precum vântul șandramaua de-o zi a unui târgoveț. De aceea numele ei cel adevărat e dezordine — și consecințele ei, catastrofale.

Experiența va putea fi — și prevedem că va fi, deoarece Satan e încă destul de tare'n lume — repetată la nesfârșit. Sfârșitul va fi același: omenirea zilelor noastre, atât de mândră de înțelepții descoperitori ai închinării la vițelul de aur, va dăinuì încă destulă vreme ca să vadă că *propășirea* pentru care se trudește, va fi convertită într'un *degradaționism* care va face deliciul mileniilor viitoare.

Zidirea oricărui progres real e exclusă fără îmbunarea prealabilă a omului. Om pe om îl poate îmbuna vremelnic. *Vecinic*, pentru *deapururi*, *numai Hristos* și *Biserica Lui* o poate face. Ordinea stabilită de El în lume, nu-i o ordine oarecare, ci *ordinea;* iar cheagul ei nu o pace vremelnică, ci *pacea* ca atare, »*pacea de sus*« a sfintei noastre Liturghii.

Istoria lumii e plină de războaie. O statistică recentă a ajuns la concluzia că numărul anilor, mânjiți cu sângele vărsat al deaproapelui, e mai mare decât ai celor de pace. Și pacea aceasta ce-a fost altceva decât răgaz de urzire a agresiunilor viitoare? Proporția vărsărilor de sânge e aceeași și pentru anii erei creștine — nu ne sfiim a o mărturisì. Dar aceste războaie n'au fost făcute în numele lui Hristos, nici chiar atunci când papii Romei călăreau în fruntea oștirilor beligerante. Hristos a admis — mai mult: a proclamat — *permanența războiului*. Dar războiul Lui se deosebește de toate celelalte prin două însușiri cari îi sunt proprii: 1. e purtat împotriva lui Satan, împotriva răului și a păcatului, iar nu împotriva deaproapelui; și 2. e un războiu nesângeros. Birul sângelui l-a plătit El, odată pentru totdeauna și pentru toți oamenii, pe culmea Căpățânii.

Ori de câte ori omenirea a ignorat războiul voit de Dumnezeu, ea s'a precipitat în baia de sânge a războaielor ucigătoare de frați și a compromis pacea adevărată. Și aceasta s'a întâmplat des; se'ntâmplă și'n zilele noastre. De fiecare dată ordinea creștină — pacea și bunăvoirea propovăduite de Hristos — a fost înlocuită cu păci incapabile s'o înlocuiască, cu păci ale sabiei, cu păci vremelnice.

Pricina acestor încăierări periodice am indicat-o: înrăirea omului, îndepărtarea lui de Hristos.

Secretul curmării vărsărilor de sânge, zace în inversa aceleia: viața în Hristos — fie ea individuală sau colectivă, fie familiară sau națională, dar să fie *așa, numai așa.*

Din fericire, înclinările bune cari sălășluesc în sufletul omului, mai capătă și ele câte odată cuvânt. Cum se face că lucrul acesta se întâmplă de obicei atunci când te afli la strâmtoare? Să fie acest refugiu la puterile lăuntrice, sufletești, pe cari nu le pui în lucrare când îți merge bine, mai mult decât recunoașterea ineficacității bizuirii pe ajutorul oamenilor?... Adică un apel lansat către Cel ce este mai presus de lume, ca să te scape El din primejdiile în cari te-au vârât oamenii... și tu însuți? Uneori da, alte ori nu. Nu, atunci când lipsește credința în posibilitatea stabilirii ordinei suprafirești în mijlocul firii.

Mă explic!

Mântuitorul Hristos ne-a învățat să ne rugăm să se *sălășluiască degrabă* împărăția lui Dumnezeu în lume. Și ne-a arătat îndată ordinea care va trebui să domnească pe pământ: *precum în cer!* Dumnezeu să fie ascultat și respectat de toți și toate. Nimeni să nu i se mai împotrivească pe pământ, așa cum în cer — îngerii și sfinții — nici când nu se pun deacurmezișul voii Sale. Când va fi astfel, putem spune că alăturea de Cerul cel nou, care a eliminat orice neascultare din sânul său, s'a realizat și *pământul* cel *nou* după care suspină toată făptura. Atunci, *renașterea* firii va fi consumată.

Această renaștere va trebui să înceapă cu *înoirea omului*. Cât se vorbește de ea, știm. Orice orator care se respectă, se simte obligat să tăvălească mântuitoarea expresie prin păpurișul discursurilor sale. Sensul ei — *exclusiv creștin* — ca și condițiile înfăptuirii ei — ruperea definitivă cu un trecut de fărădelegi ca să începi o altă viață *cu Hristos*, și nu de braț cu argații Satanei — le scapă celor mai mulți. De aceea înoirea omului, gândită secular, rămâne totdeauna o simplă vorbă sunătoare ca arama, o podoabă gălăgioasă de stil, și nici decum efort sincer împreunat cu lacrimi de căință pentru a îndruma alvia vieții tale către Dumnezeu.

Indeosebi astăzi, expresiile »renaștere«, »înoire« și sinonimele lor sunt utilizate până la abuz. Sinceritatea lor e greu de pus la îndoială. Poți fi sigur însă că acolo unde întârzierea trecerii dela vorbă la faptă se prelungește, a lipsit condiția esențială a spovedaniei făcute, sinceritatea ei.

Nu-mi stă în gând să pun la îndoială sinceritatea mișcătoarelor declarații făcute compatrioților săi de Mareșalul Philippe Pétain, a doua zi după capitularea armatei franceze. Gloriosul ostaș al primei țări latine de pe continent, a confirmat indirect

Să grăească Ardealul!

Avem noi, românii, reputația din bătrâne vremuri, de a fi oameni foarte blânzi și foarte cuminți, — oameni cari nu așteaptă ca alții, din afară, să-i îndrepte pe căile sănătoase ale înțelepciunii.

Am adus, tocmai în aceste zile tulburi, dovezi învederate, deși cumplit de dureroase, că știm să ne jertfim în interesul național al țării, ca și în interesul superior european.

Dar evenimentele se rostogolesc, tumultuos, pe zi ce merge; — ear noi, românii, rămânem mereu așa zicând pasivi în fața lor. E de ajuns să încrestăm faimele vitejilor noștri vecini dela granița de vest cari, neîmpedecați de nimeni, deslănțuesc zilnic o aprigă propagandă, prin radio și presă, împotriva românilor.

In fața unei asemenea metode, Ardealul nostru, în special, nu poate sta pasiv și nepăsător. Poporul său nu mai poate suferi, fără a reacționa, valul de știri tendențioase și minciuni îndrăznețe, debitate în lumea mare, cu privire la dreptatea ce avem, ca români, asupra teritoriului nostru etnic.

Se impune astfel, în chip firesc, o manifestare publică a voinții ardelenești de a-și apără dreptul și dreptatea unui ținut ce nu mai poate fi desfăcut din corpul României, și pentru care sântem ferm decișî să sacrificăm cele mai înalte bunuri ce avem.

Poporul ardelean trebue lăsat să grăească și să răspundă atacurilor zilnice dela vest, arătând din nou în fața străinătății, în deosebi în opinia publică a țărilor axei, voința și dreptul nostru de a ne apără și păstrà întregimea pământului românesc.

Nu îngăduim nimenui ca soartea noastră să fie făurită fără de noi.

De aceea nu putem decât să ne alăturăm, din tot sufletul, glasurilor ce se ridică în presa ardeleană, care cere ca energiile noastre spirituale să fie utilizate la timp și să înfrunte fără amânare, prin manifestare publică, destinele triste și nedrepte ce ni se pun în vedere.

Trăiți și crescuți în idealul unității naționale, tineri și bătrâni, — cari cunosc însă în mare parte și prigonirile apusului regim străin, — sânt hotărâți cu toții a sângerà mai departe și a nu se lăsà sugrumați — fiindcă așa ar cere „blândețele și cumințenia"...

E vremea, când Ardealul nu trebue și nu poate sta nemișcat. Trăim clipe mari, în care poporul său are să declare, ca și în trecut, că unitatea națională, prin alipirea Transilvaniei la vechea țară, nu s'a creiat pin silnicia tratatelor, ci din liberă și generală voință a ardelenilor, neexceptând nici pe locuitorii săi germani.

lipsa de trăinicie a oricărei ordine sociale şi naţionale detaşată de Cer.

«Avem astăzi mai puţini prieteni, avem prea puţini copii, prea puţine arme şi prea puţini aliaţi. După victoria de acum 22 de ani, *dorinţa de câştig şi de plăceri a înăbuşit spiritul de sacrificiu. Toţi au cerut mai mult decât au dat. S'a voit să se evite orice efort.*»

Par'că Provedinţa l-a păstrat anume în viaţă ca să mustre poporul francez pentru fărădelegile sale! Multe cum sunt, aceste fărădelegi figurează în celebrele cataloage de vicii pe cari Apostolul neamurilor le imputa lumii păgâne a vremii Sale (vezi b. o. Romani 1, 18—32). Adevărul spuselor Lui rămâne în veac: aceleaşi cauze au aceleaşi efecte, atunci şi acum şi oricât va dura lumea.

Bătrânul ostaş al Franţei a vorbit, cu alt prilej, de *renaşterea* neamului său. A vorbit cu simţirea şi înţelegerea pe care i-o putea da spectacolul prăbuşirii ţării sale, căreia i-a agonisit oarecând gloria. Cuvintele mareşalului francez au făcut impresie în toată lumea, umezind ochi mulţi şi deşteptând simţăminte de compătimire.

Dar Franţa va rămânea numai cu atâta dacă renaşterea pe care i-o pune în vedere şeful ei va fi organizată în absenţa lui Hristos. Şi cu ea, toate naţiunile pământului. Căci renaştere fără Hristos nu există, precum nu există om desfăcut de faptele trupului şi capabil de roada Duhului în afara Evangheliei şi Bisericii Lui (comp. Galateni 5, 18 urm.).

Viitoarea ordine a lumii, ca să fie cu adevărat nouă şi trainică, va trebui să purceadă de jos, dela înoirea sufletească a omului — adică să fie o ordine creştină. După aceea, toate celelalte se vor adăuga nouă, în mod automat.

Rolul Bisericilor creştine şi al slujitorilor lor, întru propovăduirea şi promovarea acestei noui orânduiri, este covârşitor şi de nesuplinit. Dar şi din cale-afară de frumos şi de folositor — tocmai fiindcă tinde la scăparea lumii din ghiarele minciunii organizate, cocoţată pe scaunul cel mai de sus al atenţiunii veacurilor atee.

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Să ne strângem de pe drumuri...

Plâng filele istoriei sub isvodirea de jar a cronicarilor, căci literele ei sunt încropite din lacrimi şi sânge: »oh! oh! oh! săracă ţară a Moldovei...» Aşa pecetluiau hrisoavele vremii durerea unui neam aşezat la răspântia tuturor răutăţilor, tuturor viforniţelor: durere, neînduplecare şi nădejdi. Mai presus de toate însă — din strigătul resemnării lor — se ridica stâlpul neclintit al credinţei: *nimic nu se'mplineşte pe pământ fără voia lui Dumnezeu.* El înalţă popoarele şi le sfarmă; El ţine pe poporul Său, cu putere mare şi cu braţ înalt, peste viforniţele veacurilor; El pedepseşte şi mângâe, smereşte şi înalţă, laudă şi ceartă. Era singurul orizont de respiraţie bărbătească şi optimistă: credinţa în ocrotirea Cerului... Căci oamenii se dovedeau neputincioşi şi nemernici, în spulberarea — de vârtej — a vremilor.

Şi iată, veacuri au trecut peste noi şi ocrotirea lui Dumnezeu nu s'a desminţit: ea ne-a daruit mai mult decât visaseră vizionarii.

S'a zis adesea: noi am *suferit* istoria, n'am creat-o. Am suferit-o pasiv, n'am făurit-o activ. Am fost obiect, nu subiect al istoriei. Ar fi în acest fel să socotim toate veacurile rezistenţei româneşti ca un vast gol istoric: noi *n'avem* istorie. Şi totuşi *avem.* Avem istorie, în ciuda acestor generalizării nedrepte, ce aruncă întunerec peste un întreg trecut de jertfe şi de nădejdi. Ne-am mărginit cumva să asistăm pasivi la vârtejul evenimentelor? Ne-am împreunat, fatalişti, braţele şi n'am riscat nici un gest de apărare sau de biruinţă? Am fost atât de tembeli încât n'aveam nici un ideal pentru care să luptăm şi ne era indiferent cum merg lucrurile, numai să avem ce mânca şi să ne târâm de azi pe mâine umilita noastră existenţă? Căci numai acele neamuri n'au istorie, cari trăesc biologic, a căror trăire nu e atârnată de zarişstea de lumină a nici unui ideal: popoarele cari n'au nici un orizont spiritual. Animalul din noi, ca orice animal, n'are istorie, pentrucă el, lăsat la propriile lui puteri, *trăeşte*, dar nu poate participa la vreun sens: şi istoria e sens, e învălvorare a spiritului, e chemarea de sclipiri, de scăpărări stelare peste dureroasele noastre răvăşiri terestre. »Vie împărăţia Ta«, este tot rostul, tot sensul istoriei umane, care păşeşte, cu tălpi de foc, să pipăie, odată şi odată, minunea de raiu şi de vis, a împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ. Cine nu simte biciuirea nostalgiilor ce gâlgâie din adâncurile duhului, nu trăeşte în istorie, ci în zoologie. Istoria e frământare a lutului uman în fire de lumini înalte: orice faptă a neamurilor care întrupează un ideal, care vrea să-l întruchipeze în laturi de lumină, e istorie. Şi precum lutul singur nu e cărămidă, ci numai lutul frământat şi ars în foc, aşa şi trăirea singură nu e istorie, ci numai trăirea frământată şi arsă în flacăra credinţelor cu iz de veşnicie: pe ea se clădeşte cetatea nemuririi unui neam.

In această perspectivă: avem sau n'avem istorie? Cred că nimeni nu va ezita să răspundă: *avem.* Căci ce este existenţa neamului românesc, aici la Dunărea de jos, dacă nu stăvilarul creştinismului şi graniţa barbariei? N'am trăit de azi pe mâine, căciulindu-ne la diferite neamuri ca să binevoiască a ne mări raţia, a nu ne strivi şi a ne mai lungi viaţa. Nu: noi am ştiut care e sensul existenţii noastre, am ştiut ce reprezentăm şi ce apărăm şi a ne impune, prin dârzenia şi eroismul nostru, o anumită turnură istoriei. N'am stat pasivi, ci am fost un element prezent, activ şi dârz în cumpăna veacurilor. Istoria noastră — pot să-i zic *istorie* — e o întreagă epopee: epopee a ortodaxiei, epopee a civilizaţiei europene, epopee a fiinţei noastre naţionale. Rostul nostru istoric e mai ales atârnat de un crez, ale cărui rădăcini sunt înseşi rădăcinile de viaţă ale neamului: ortodoxia.

Că n'am reuşit, în răstimp de o mie de ani, să ne realizăm deplin în domeniul universal al creaţiunilor spirituale? Este aceasta motiv de condamnare şi de pesimism? Nu. Ar fi dacă ne-am fi dovedit inapţi şi refractari faţă de astfel de manifestări. Cu toţii însă suntem de acord că vâltoarea veacurilor a păstrat şi a întărit comoara potenţialităţilor creatoare româneşti. Ele s'au şi realizat parţial şi sporadic în câteva epoci de înmugurire (Ştefan cel Mare, C. Brâncoveanu etc.). Dacă nu s'au realizat integral, nu e din vina noastră. Cine poate pretinde unui popor, în starea în care eram şi în împrejurările respective, să realizeze mai mult în istorie, decât am realizat noi? Pe de altă parte chiar dacă ar fi să pierim fără această împlinire finală, întrebăm: n'au mai existat neamuri cari au pierit pentru un ideal înainte de a-l fi putut realiza? Istoria e trăire, până la incandescenţă, pentru un ideal, fie că la capătul ei e jertfa totală, fie împlinirea desăvârşitoare. Şi jertfa aceasta nu e ea însăşi, într'un anumit sens, împlinirea? Noi avem istorie, chiar dacă ar fi să murim jertfelnic în tranşeele crezului ce ne-a aprins de veacuri zările trăirii noastre. Dar eu nu cred în această perspectivă dramatică, tot atât de valabilă pentru istorie ca şi perspectiva olimpiană a deplinătăţii creatoare. Nu cred pentrucă încă viem, clocotesc în noi energii năvalnice. Poate că Dumnezeu ne va pedepsi (ne-a pedepsit) pentru inconsecvenţele noastre, pentru încercarea de-a ne *trăda* viziunea în aceşti ultimi ani de destrămare. El ne-a răsplătit pentru sângerările noastre de veacuri, ne-a înmănunchiat într'un singur trup şi un singur suflet: copil al suferinţii, copil al credinţii. El ni-a deschis zarea vizionară a posibilităţilor noastre creatoare, ca o vale înverzită în nădejdi şi'nflorită în visuri, aşa cum a arătat lui Moisi, de pe vârful muntelui Nebo, ţara făgăduinţei. Dar noi ce-am făcut? Amăgiţi şi ameţiţi de vântul occidentalizării am uitat calea istoriei româneşti, ne-am renegat credinţele, ne-am desmăţat gândurile, ne-am desaxat trăirea şi ne-am risipit pe drumurile rătăcirii. Statul nostru n'a mai fost stat ortodox, cum era cel voevodal, ci stat *anonim* (fără identitate), care n'a putut crea istorie, ci ne-a împins spre destrămare, pentrucă n'avea în inima lui miezul nici unui crez creator. Din pricina acestei renegări, din pricina acestei eclipse de orientare, părăsitu-ne-a pentru totdeauna Dumnezeu? Mânia Lui fi-va în veac peste noi?

El e bun şi îndelung milostiv. Nu ne dărâmă, nici nu ne sfarmă în pulberea drumurilor, ci ne încearcă, ne pedepseşte, ca să ne trezim. Să pornim pe calea istoriei româneşti, pe a cărei culme de vis stă, ca un steag de glorie şi biruinţă, icoana deplinătăţii româneşti: o cultură şi un neam de oameni căliţi şi transfiguraţi în lumina de har a ortodoxiei. Căci fiecare culme a realizărilor depline e un Tabor, sau tinde să fie; fiecare deplinătate e o transfigurare. Şi deplinătatea românească e transfigurare în duh ortodox, pârguire sub zarişstile dreptei-credinţe.

Să ne strângem de pe drumuri şi să ne găsim *Drumul*, singurul drum al destinului românesc: acesta e imperativul momentului ce-l trăim.

Voivozii ţineau post negru şi rugăciuni câteva zile cu întreg poporul, drept mulţumită lui Dumnezeu pentru biruinţa din războaie. Noi n'avem nici o biruinţă: suntem goi şi smeriţi cu inima. E vremea îngenuncherilor ispăşitoare, a postului de pocăinţă, a rugăciunii de umilinţă (dar noi purtăm doliu în loc să ne rugăm!). Aceasta trebue s'o înţelegem până nu e prea târziu, până când mânia lui Dumnezeu nu ajunge a fi fără leac, şi să ţâşnească din inima tuturor, turmă şi păstori, isvoarele vii ale nemincinoasei convertiri: »Intoarceţi-vă spre Mine, zice Domnul, şi Eu Mă voi întoarce spre voi«. Intoarceţi-vă spre luminile crezului vostru milenar, dacă vreţi a nu împărtăşi soarta lui Moisi, de-a vedea numai de departe veacul pârguirilor desăvârşitoare şi de-a nu atinge real şi integral ţara de flacără şi cer pe care o întrezărim de pe culmea vizionară a destinului românesc.

Da: noi *avem* istorie; noi avem şi posibilitatea transfigurărilor finale, înfloririlor totale. Dar ele nu vor veni decât dacă vom înţelege — *la timp* — că destinul nostru atârnă peste prăvălirea veacurilor de crezul fiinţării noastre pe aceste meleaguri: *ortodoxia şi neamul.* In acest crez este stânca rezistenţei româneşti, în el — tăria de-a înfrânge vitregiile vremii, neplecarea dârză în faţa tânguirilor deşarte; în el — lumina de har a împărăţiei de mâine, spre ale cărei zări urcăm cu toate însetările darurilor noastre... *Cu o condiţie: să nu-l mai părăsim, să nu-l mai trădăm, ci să l adâncim în sânge, în suflet, în veac...*

Diacon Nicolae Mladin

Două decenii de arhipăstorire

— Ecouri de presă —

(Urmare)

2. »*Legea Românească*« dela Oradea: Dacă mitropolitul Andrei Şaguna a pus, prin Statutul său organic, bazele celei mai strălucite epoci din istoria Bisericii transilvane, ilustrul său succesor, I. P. S. mitropolit Bălan, prin izbânda, pe care a repurtat-o extinzând acel Statut asupra întregii Biserici româneşti, a pus bazele celei mai strălucite epoci a istoriei vieţii ortodoxe româneşti.

De bună seamă, roadele acestei legi nu se pot produce magic. Rodnicia unei legi atârnă de felul în care cei chemaţi s'o aplice îi înţeleg înlesnirile implicate în spiritul şi litera ei. Rotindu-ne privirile asupra întregului cuprins al Patriarhiei, băgăm de seamă că în mâna I. P. S. mitropolit Bălan, legea de care vorbim, a dat roduri mai bune şi mai frumoase par'că decât oriunde.

3. In «*Renaşterea*« *din Cluj*, directorul ei, dl I. Mateiu, semnează:

Plecând dela reorganizarea adâncă a şcoalei teologice — condiţie de bază pentru toată viaţa nouă a Bisericii — prin profesori cu cea mai mare grijă formaţi, a trecut la selecţiunea colaboratorilor centrali, la întărirea presei bisericeşti şi la reluarea curentului de mult apus al tipăririi de lucrări teologice şi populare, creind Sibiului prin aceasta faima cea mai mare în sânul ortodoxiei româneşti.

Printr'o continuă preocupare de rosturile clerului şi de cultura lui, viaţa religioasă a satelor a luat altă faţă, amvonul devine elocvent, iar altarul isvor cotidian de îndreptare şi sfinţenie.

Cum însă mirenii constitue un element esenţial în viaţa Bisericii, I. P. S. Mitopolit *Nicolae* se întoarce cu toată dragostea spre ei, angajându-i la un activism religios de mari proporţii prin acele societăţi nou creiate cari îi datorează existenţa şi îndrumarea părintească.

Astfel punând în slujba Domnului toate aşezămintele şi mijloacele, toate competinţele şi bunăvoinţele, le-a dinamizat necontenit prin ocrotire şi îndemnuri, spre a realiza cu ajutorul lor idealul „bisericii vii şi militante".

4. »*Foaia Diecezană*« dela Caransebeş:

Fiul preotului năsăudean, crescut în mediu curat, românesc şi ortodox, a agonisit în şcoalele prin care a trecut, tot ce a putut contribui la desăvârşirea unui caracter integru de intelectual de rasă.

Arhiepiscopul şi Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan a reuşit să creeze în Sibiu, în jurul sfântului lăsământ al lui Şaguna, un centru de afirmare ortodoxă, prin cuvânt şi faptă.

Iată pentruce sântem şi noi bănăţenii cu inima alături de I. P. S. Sa, care în toate ocaziile ni-a fost părinte ocrotitor. Intru mulţi ani, Inalt Prea Sfinţite Nicolae!

5. »*Buletinul Sf. Ep. ort. rom. a Timişoarei*«: Noi, bănăţenii cari ne-am bucurat de curând de reînfiinţarea episcopiei de Timişoara, ne mândrim a lua parte cu toată căldura sufletului nostru la această prăznuire şi a zice: Intru mulţi ani I. P. S. Stăpâne!

6. Foaia »*Zarandul*« dela Brad: In cei douăzeci de ani de arhipăstorire, Biserica şi-a văzut înmulţită averea printr'o chibzuită gospodărie; şi-a văzut credincioşii strânşi tot mai mult sub aripa ocrotitoare a altarelor sale sfinte; şi-a văzut înoite şi înmulţite bisericile, care chemau stăruitor la rugă şi mai multă credinţă pe toţi enoriaşii fericiţi că trăesc în ţara lor, şi în acest timp Biserica a văzut întărindu-se credinţa fiilor săi sufleteşti prin osteneala unei preoţimi tot mai luminată şi mai conştientă de menirea sa, pregătită sub directa veghe a I. P. S. Sale fie prin cuvânt, fie prin scris, aşternându-şi gândurile în foile şi cărticelele scrise pe înţelesul tuturor.

(Va urma)

Mângâieri de departe

Dela inimă la inimă

Răpirea Basarabiei şi a Bucovinei de Nord dela sânul Patriei-mame, a fóst întâmpinată în cele mai multe cercuri de peste hotare cu simţăminte de vădită simpatie pentru cauza românească. Numeroase organe de presă străine, cu prestigiu unanim recunoscut, au demonstrat temeinicia drepturilor noastre nu numai asupra mândrului còrn de ţară dela miază-noapte — care n'a aparţinut nici când Rusiei — ci şi asupra pământului românesc dintre Nistru şi Prut.

Aceste generoase dovezi de ajutorare în nevoi, ne-au mângâiat fără doar şi poate. Străinătatea se va convinge, barem acum, că rotungirea României, săvârşită în anul 1918, a fost un act de dreptate istorică, întemeiat pe drepturile noastre etnice, pe cari nu le va putea desfiinţa în vecii vecilor nici cea mai cruntă ocupaţie.

Alături de aceste dovezi ale interesului tot mai viu ce-l manifestă opinia publică europeană faţă de drepturile româneşti asupra ţinuturilòr răpite, creşte întăritoare ca o alinare maternă floarea simpatiei individuale pentru fraţii noştri loviţi de năpăstuirile refugiului. Suspinarea lor a răsbătut departe. Şi a stârnit ecouri mişcătoare.

Impărtăşim cititorilor noştri — precum am făgăduit în numărul precedent — o mărturie de mişcătoare iubire frăţească ce ne vine tocmai din Elveţia, ţara libertăţilor just înţelese, a omeniei şi a bunului simţ.

Acum două săptămâni, I. P. Sf. nostru Mitropolit *Nicolae* a primit următoarea scrisoare:

An Seine Exzellenz den H. H. orthodoxen

METROPOLITEN Dr. BĂLAN
SIBIU
Rumänien

ADOLPHUS KÜRY
Episcopus Helvet.
Bonus facientes
non deficiamus

Hochwürdiger Bruder in Christo!

Mit Entsetzen haben wir von den Verlusten gelesen, die Ihr Land und die ehrwürdige orthodoxe Kirche durch die jüngsten Ereignisse erlitten hat. Wir trauern mit Ihnen und gedenken voll aufrichtiger Teilnahme unserer schwer geprüften Brüder.

Wie wir hören, hat es im christlichen Zentrum Cernăuţi nicht an Ausschreitungen gefehlt. Wir sind sehr bekümmert um das Geschick des H. H Konsistorialrates Dr. Tarangul und des H. H. Prof. Dr. Zugrav, die Ihre Kirche am letzten Internationalen Altkatholikenkongress in Zürich vertreten haben. Ebenso bin ich um H. H. Prof. Dr. Gheorghiu besorgt, der i. J. 1930 in Bern am ost-westlichen Theologenkongress teilgenommen hat.

Wenn Sie Gelegenheit haben, den Herren meine Grüsse und meine Sympathie zu übermitteln, wäre ich Ihnen äusserst dankbar, ebenso wenn ich über Sie nähere Nachrichten erhalten könnte.

Möge der Allmächtige Ihr Land und Ihre Kirche vor weiteren Katastrophen schützen.

Seien Sie versichert, dass wir Ihrer Kirche und deren Führer im Gebet gedenken.

Bern, Willadingweg 39
9. VII. 1940

Ihr ergebener
(ss) Dr. Adolf Küry
Bischof

In româneşte:

Inalt Prea Sfinţite întru Hristos Frate!

Am citit cu consternare despre pierderile îndurate de Ţara Voastră şi de prea cinstita Biserică ortodoxă în urma recentelor evenimente. Plângem împreună cu Voi şi suntem alături, cu toată sinceritatea, de greu încercaţii noştri fraţi.

După cum am auzit, centrul creştin Cernăuţi n'a fost cruţat de orori. Suntem adânc îngrijoraţi de soarta Prea Cucernicului Consilier consistorial Dr. Tarangul şi a Prea Cucernicului Profesor Dr. Zugrav, cari au reprezentat Biserica Lor la ultimul Congres internaţional al vechilor catolici dela Zürich. Sunt de asemenea îngrijorat de Prea Onoratul Profesor Dr. Gheorghiu, care a luat parte la Congresul ost-occidental al Teologilor dela Berna, în anul 1930.

V'aş fi din cale-afară de recunoscător dacă aţi împărtăşi Domniilor Lor, ocazional, salutările mele, precum şi dacă aş putea obţine despre dânşii ştiri mai amănunţite.

Păzească Atotputernicul Ţara şi Biserica Voastră de orice alte primejdii.

Fiţi încredinţaţi că facem pomenire în rugăciunile noastre de Biserica Voastră şi de căpeteniile Ei.

Al Vostru devotat
(s. s) Dr. Adolf Küry
Episcop

P. Sf. Dr. *Adolf Küry*, Episcopul vechilor catolici din Elveţia şi profesor titular la Universitatea din Berna, este un ierarh cult şi un teolog cu prestigiu. Revista »*Internationale Kirchliche Zeitschrift*«, care apare la editura Stämpfli & Comp. din Berna, este diriguită de dânsul. In cei treizeci de ani de apariţie, revista numită şi-a pus cu sârguinţă marele ei prestigiu în slujba adâncirii legăturilor de frăţie creştină dintre Ortodoxia răsăriteană şi Biserica vechilor catolici.

Intre teologii nòştri, P. Sf. Episcop Küry are relaţii întinse. De I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, care i-a fost oaspe la Berna, îl leagă o veche prietenie.

Gestul P. Sf. Sale este o mărturie elocventă a trăiniciei raporturilor frăţeşti dintre Bisericile creştine, pe cari le-a promovat mişcarea ecumenică.

Asistenţa sufletească pe care ne-o acordă în durerea ce ne-a cuprins pe urma evenimentelor cunoscute, ne întăreşte şi ne încurajază. Promptitudinea cu care a zorit să participe la ea, ne duce cu gândul la cuvântul Apostolului care porunceşte să purtăm sarcinile unii altora. (gr. t. m.)

„Zile grele pentru jidovime"! Am avut nenumărate prilejuri, în ultimul timp, să auzim şoptindu-se această constatare. Mai proaspăt, când posturile noastre de emisiune radiofonică au anunţat că dl ministru al Cultelor şi Artelor a suprimat, prin decizie ministerială, subvenţia acordată ritului mozaic din România.

Măsura în chestiune este una din consecinţele naţionalizării vieţii noastre de Stat. Altele o vor urma, precum altele au precedat-o.

Minoritatea ovreiască dela noi îşi capătă — încet dar sigur — răsplata cuvenită pentru lipsa de loialitate pe care a arătat-o faţă de stăpânirea românească în momentele dramatice ale evacuării Basarabiei şi Bucovinei de Nord. In ostaşii şi funcţionarii români cari i-au apărat de atâtea ori de rigorile mişcărilor antisemite, „macabeii" au aruncat cu pietre şi au tras cu armele. Am înţeles atunci, cu mic cu mare, că am ocrotit la sânul nostru pui de năpârci, cari au supt cu nesaţ toată vlaga ţăranului şi a gliei româneşti. Suntem în drept, deci, barem acum, să luăm măsurile impuse de atitudinea duşmănoasă pe care au manifestat-o faţă de noi. Am răbdat desul — şi destule.

Ovreimea din România trebue să înveţe ce însemnează să dai cu piatra în cel ce-ţi oferă pâine. Cu atât mai vârtos cu cât este ştiut că acest neam, blestemat să rătăcească prin lume fără patrie stătătoare, aţâţă la dezordini înlăuntru şi asmuţă în afară.

Nr. 7678/1940

Aviz

La apelul din Circulara cu Nr. 476/940, privitoare la contribuţia credincioşilor pentru retipărirea cărţii de rugăciuni pentru soldaţi, abia 360 parohii au raportat şi trimis obolul credincioşilor. Invităm oficiile parohiale care n'au raportat şi n'au trimis daniile credincioşilor, să raporteze în termen de opt zile despre rezultatul Apelului nostru şi să trimită sumele încasate la oficiul de cassa arhidiecezan.

Consiliul Arhiepiscopesc

Telegrame şi scrisori de felicitare primite de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae

Românii din Ţinutul Mureş roagă astăzi pe Atotputernicul să aibă în paza Sa pe Mitropolitul lor iubit.

Preşedinte MIHAIL ŞERBAN

*

Rugăm I. P. S. Voastră să primiţi cu prilejul aniversării a 20 de ani de păstorie felicitările şi urările noastre cele mai calde şi respectuoase.

Principele şi Principesa
BASARAB BRÂNCOVEANU

*

Înţeleptului îndrumător sufletesc şi neclintitului apărător al ortodoxiei, urează păstorire îndelungată

SEXTIL PUŞCARIU

*

Urez bunului păstor să vindece rănile lăsate de cei cari au pierdut momentul cel mai prielnic din viaţa Bisericii şi Neamului nostru.

Prof. SIMION MEHEDINŢI

*

Ministerul Cultelor aduce la sărbătoarea de azi omagiul său marelui Ierarh, eruditului teolog, bunului organizator şi ctitor al nouii spiritualităţi în ortodoxia românească.

IENCIU
Delegatul Ministerului Cultelor

*

Fiind reţinut în Cluj, de un examen de bacalaureat, pe care-l prezidez, rog binevoiţi a primi pe calea aceasta, atât în numele meu personal, cât şi al „Frăţiei Ortodoxe Române" expresiunea celor mai curate omagii, din prilejul împlinirii a două zeci de ani de luminată, prestigioasă şi fecundă arhipăstorire şaguniană.

Dr. IOAN MATEIU
Rectorul Academiei Comerciale din Cluj

*

Părtaş cu vie inimă la cinstirea vremii de frumoasă rodnicie a marelui Ierarh, urez îndelunga înzilire şi altă fericită rodire.

Arhimandritul SCRIBAN

*

Pentru aniversarea a douăzeci ani de arhipăstorire, rog primiţi viile mele urări pentru acela care reprezintă cu atâta însufleţire şi înaltă pricepere interesele de propăşire ale Bisericii noastre ortodoxe.

C. I. C. BRĂTIANU

*

Intru mulţi ani Stăpâne!

IOAN AGÂRBICEANU

*

Inalt Prea Sfinţite, rog primeşte urările mele de sănătate.

VETURIA OCTAVIAN GOGA

*

Cu ocaziunea aniversării a douăzeci ani de păstorire vrednică şi patriotică, Vă rugăm primiţi cele mai respectuoase şi cordiale urări de viaţă lungă şi sănătate, pentru a desvolta încă mulţi ani rodnică activitate creştinească, în folosul neamului.

General MIHAIL IONESCU

*

Pentru sărbătorirea Voastră de azi ortodocşii trebue să roage pe Dumnezeu să Vă dea viaţă lungă, să păstoriţi mulţi ani cu mândria veche strămoşească şi cu credinţă că Românul va învinge în ţara lui.

GHEORGHE SION

*

La însufleţirea întregului Ardeal românesc şi ortodox, în preajma celor 20 ani de binecuvântată păstorire arhierească ai Inalt Prea Sfinţiei Voastre, Vă rog să primiţi şi modestele şi respectuoasele mele urări de zile îndelungate şi bună sporire pentru a Vă desăvârşi opera, spre bucuria Mitropoliei transilvane, spre fala Bisericii ortodoxe române şi înălţarea Ortodoxismului ecumenic.

Preotul Dr. GHEORGHE GHIA
Inspector religios-secundar

*

Cu nesfârşită părere de rău, de-a nu putea fi de data aceasta la dreapta sărbătorire a marelui Ierarh al Bisericii noastre, rog pe Dumnezeu să vă ţină sănătos şi voios mulţi ani, pentru izbândirea celor mai frumoase idealuri.

Prof. I. D. ŞTEFĂNESCU

*

La împlinirea a lor 20 de ani de rodnică păstorire, liceul grăniceresc „Gheorghe Coşbuc", care se mândreşte a Vă număra între foştii lui elevi, Vă urează viaţă îndelungată în munca apostolică şi românească desăvârşită pentru binele şi fericirea neamului nostru.

SOROBEA
Directorul liceului „G. Coşbuc"
Năsăud

*

La sărbătorirea a douăzeci ani de arhipăstorire, ca unul ce am fost de faţă la înălţarea Inalt Prea Sfinţiei Voastre pe tronul lui Andrei Şaguna şi am fost martor de-atunci şi până astăzi la marile lupte ce aţi dat pentru întronarea Ortodoxiei ca element constitutiv al naţiunei noastre, singura creatoare a statului, şi pentru dovedirea superiorităţii ei dogmatice, etice şi naţionale asupra catolicismului şi celorlalte confesiuni, rog pe Dumnezeu să Vă dăruiască viaţă şi păstorire îndelungată până la biruinţa definitivă a Ortodoxiei, ca religie unică a naţiunii şi a Statului român.

Intru mulţi ani, Stăpâne!

TUDOR POPESCU, avocat

*

La împlinirea anului 20, de rodnică păstorire, rog primiţi urările mele de bine, cele mai sincere.

TIBERIU BREDICEANU

*

Sărbătorirea a două decenii de binecuvântată arhipăstorire şi conducere spirituală a Ardealului, este un prilej fericit a aduce omagiul de slavă excepţionalei personalităţi ce cu strălucire continuă opera marelui Şaguna şi omagiu de recunoştinţă personală pentru hotărâtorul sprijin ce aţi binevoit a acorda marilor şi adevăratelor opere culturale.

DIMITRIE GUSTI

*

Aflând de serbarea Inalt Prea Sfinţiei Voastre îmi iau voie a Vă transmite urările mele cele mai călduroase

al D-voastră devotat
HANS OTTO ROTH

*

Respectuoase urări de sănătate şi smerită închinare.

AL. LASCAROV-MOLDOVANU

*

Inalt Prea Sfinţiei Sale
Inalt Prea Sfinţitului Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae Bălan

Sibiu

Sărbătorirea cu care sunteţi cinstit la capătul celor douăzeci de ani de frumoasă păstorire în fruntea Bisericii ardelene, este cu adevărat pentru întreaga noastră Biserică naţională un prilej binecuvântat de multă bucurie sufletească.

Inalt Prea Sfinţia Voastră, prin toate cele ce aţi săvârşit, ca patriot şi căpitenie bisericească, v'aţi făcut, cu drept cuvânt, vrednic de Gloria marilor Ierarhi ai Neamului nostru; şi noi cunoscând şi preţuind meritele deosebite şi însuşirile spirituale de care sunteţi înzestrat, ne asociem cu inimă curată la urările frumoase ce vi se aduc şi rugăm pe Atotputernicul Dumnezeu să vă ţină sănătos întru mulţi ani.

Sănătate şi frăţească îmbrăţişare!

† GHENADIE
episcop al Buzăului

*

Inalt Prea Sfinţite,

Din cauza evenimentelor la ordinea zilei, fiind nevoit să plec din Bucureşti direct pe zonă, regret foarte mult că nu pot fi Luni la Sibiu, aşa cum aş fi dorit.

Din toată inima mă asociez cu acei cari Vă sărbătoresc pentru împlinirea a două decenii de păstorire, rugând pe Dumnezeu să Vă ţină sănătos încă mulţi ani, pentru binele Eparhiei ce Vă este încredinţată.

Episcop Dr. PARTENIE CIOPRON

Bucureşti 14 Iunie 1940.

Inalt Prea Sfinţite Părinte,

Aflu că împliniţi 20 de ani de Înaltă Păstorire. Binevoiţi a-mi permite a Vă prezenta din toată inima cele mai respectuoase felicitări, urându-Vă încă mulţi ani pentru continuarea atât de rodnică a Arhieriei pentru fericirea şi luminarea iubitei noastre Românii.

Activitatea voastră, Inalt Prea Sfinţite, nu se poate egala decât cu aceea a marelui Şaguno, care a menţinut prin genialitatea lui Biserica noastră creştină. Inalt Prea Sfinţia Ta însă ai mers şi mai departe şi ai lucrat pentru aşa desvoltare organică, care întrece orice laudă, mai ales că ai învins cele mai mari greutăţi ale timpurilor catastrofale ce trece lumea de astăzi.

Primiţi încă odată smeritele mele rugăciuni ce adresez bunului Dumnezeu ca să Vă dăruiască sănătate bună şi mulţi ani pentru ca să încoronaţi opera ce aţi început pentru ridicarea şi gloria sfintei noastre Biserici strămoşeşti.

Cu respectuoasele mele sărutări de mâini şi cu cele mai sincere omagii.

THEODOR EMANDI
Ministru plenipotenţiar

Bucureşti, 15 Iunie 1940.

*

Inalt Prea Sfinţite,

Vă rog să binevoiţi a-mi îngădui să vă adresez şi personal respectuoase şi călduroase felicitări pentru împlinirea a 20 de ani de rodnică şi vrednică păstorie în scaunul de Arhiepiscop şi Mitropolit al poporului nostru credincios de peste munţi.

Aţi fost, în tot acest timp, nu numai în fruntea Bisericii, ci în aceea a Neamului, purtătorul de cuvânt — întotdeauna cu puternic şi impresionant ecou — al tuturor credinţelor şi sentimentelor ce ne-au frământat şi însufleţit în momentele de seamă ale vieţii noastre naţionale. Arareori cineva a ştiut şi s'a putut ridica la rolul pe care I. P. Sf. Voastră l-aţi avut şi îndeplinit în aceeaşi privinţă. De aceea mulţi vor trece. I. P. Sf. Voastră veţi rămâne însă, ca cea mai înaltă şi autentică expresie prim cuvânt al tuturor dorinţelor şi voinţelor noastre.

De aceea, la popasul sărbătoresc de astăzi, nu Vă putem ura decât ca Providenţa divină — care V'a rânduit urmaş al marelui Şaguna — să Vă ţină în depline puteri şi să Vă dee deplină sănătate, ca să puteţi fi şi mai departe, cât mai mulţi ani, acelaş vajnic apărător al Credinţei străbune şi acelaş însufleţit conducător al Neamului, care, azi mai mult ca ori când, are trebuinţă de atari apărători şi conducători.

Cu această fierbinte rugare către Atot Puternicul, Vă rog, I. P. Sfinţite, să binevoiţi a primi expresia sentimentelor de respect şi devotament ce Vă păstrează al I. P. Sf. Voastre prea plecat fiu duhovnicesc

A. LĂPEDATU

*

Cut — Piatra-Neamţ, 17 Iunie 1940.

Înalt Prea Sfinţite şi mult iubitul meu Prieten

Astăzi, când întreaga biserică a Ardealului sărbătoreşte a 20-a aniversare a urcării I. Prea Sfinţiei Tale pe scaunul Arhiepiscopal al Sibiului în calitate de Mitropolit al Ardealului, Vă rog, să binevoiţi a mă socoti şi pe mine, deşi departe cu trupul, totuşi cu sufletul aproape de toţi aceia, cari Vă înconjoară cu dragoste.

In numele meu şi alor mei viu să Vă aduc omagiul nostru de admiraţie, pentru tot ceeace I. P. Sfinţia Ta, ajutat în mod puternic de mâna Celui de sus, a putut realiza în acest anotimp cu cuvântul înaripat, care izvoreşte din sufletul nobil şi evlavios al I. P. Sfinţiei Tale, cu scrisul învăţat şi cu fapta, doveditoare de marea putere de muncă, cu care eşti înzestrat.

Din tot sufletul Vă aduc şi omagiul meu de dragoste, pe care V'o port, pentru inima caldă şi zelul fierbinte, care Vă încălzeşte în toate acţiunile I. P. Sfinţiei Tale, purtat fiind de continuă grijă de binele şi înflorirea Sftei noastre Biserici şi a credincioşilor, peste cari Pronia divină V'a aşezat Arhipăstor.

In acelaş timp îmi afirm şi marea mea bucurie, că Vă avem pe I. P. Sfinţia Voastră în fruntea Sftei noastre Biserici strămoşeşti din Ardeal, pe care ştiţi să o conduceţi cu spirit înalt şi sfânt, primit de sus, dovedindu-Vă a fi un stâlp puternic în alcătuirea noastră bisericească si cea de stat.

De aceea astăzi cu inima înălţată spre cer aduc rugi fierbinţi de mulţumire bunului nostru Dumnezeu, pentrucă ne-a învrednicit să Vă avem în mijlocul nostru, şi în acelaş timp rog, să Vă susţină încă mulţi, mulţi ani în cea mai deplină sănătate şi vigoare, pentruca să puteţi conduce şi pe viitor, călăuzit de acelaş spirit înalt şi cu înţelepciune, Sf. noastră Biserică pe calea mântuirii, a înaintării şi a fericirii ei adevărate spre binele şi fericirea şi a neamului, şi a ţării noastre româneşti.

Cu asigurarea dragostei mele vechi al I. P. Sfinţiei Tale

Dr. VASILE GHEOROHIU

Nr. 7691/940 Ep.

Comunicat

Se aduce la cunoştinţa Oficiilor noastre protopopeşti şi parohiale, că conform ordinului Ministerului finanţelor Direcţiunea Timbrului Nr. 125 894 din 3 Iulie 1940, Biserica şi părţile ei constitutive sunt scutite de contribuţia naţională excepţională de 2% la cumpărăturile ce efectuiază, fiind instituţiuni de Stat.

Sibiu, 15 Iulie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 7793/940.

Notificare oficială

despre primirea în Şcoala de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« din Sibiu

Şcoala de cântăreţi bisericeşti »Dimitrie Cunţan« din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Bisericii, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri sătesti şi credincioşi cât mai luminaţi.

In afară de cântarea bisericească adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită şi au prilej să deprindă câte o îndeletnicire practică de bun folos pentru toată viaţa lor. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, agricultură, tâmplărie, etc.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai dreptcredinciosului nostru popor şi cu deosebire acelora dintre ei cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă întreagă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1940/41, îşi vor înainta, până la 1 Septemvrie 1940, cererile lor pe adresa: «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi bisericeşti* »D. Cunţan« *în Sibiu*», însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,

2. Ccertificat de naştere,

3. Certificat şcolar (cel puţin patru clase primare),

4. Certificat de bună purtare dela parohul local,

5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etate de 15 ani împliniţi şi cari reuşesc la examenul de primire. Acest examen se va ţine în ziua de 30 Septemvrie a. c.

Elevii primiţi vor trebui să aducă cu sine: două rânduri de schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă pe pat, două ştergare, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii sunt obligaţi să locuiască în internatul şcoalei. Taxa de întreţinere este de Lei 9000 anual şi se va achita în trei rate după cum urmează: Lei 3000 la înscriere, Lei 3000 la Crăciun şi Lei 3000 la Paşti.

Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, dacă împrejurările vor necesita o asemenea creştere sau scădere.

Cursurile vor începe la 1 Octomvrie 1940 şi durează *doi* ani de teorie şi *un* an de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix.

Această măsură s'a pus în aplicare, pentru o parte din absolvenţii şcoalei cu data de 1 Aprilie 1937. Pe lângă aceasta cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) **Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.**

b) **Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţii să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale şi jumătate din toate venitele cantorale.**

c) **Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantorale.**

Posturile de cântăreţi bisericeşti devenite vacante nu se vor mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la ▮ Iulie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 7165/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după pr. Teofil Holerga dela parohia Axente Sever, decedat la 2 Iulie 1940, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au ridicat dela Casieria noastră în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de 40.000 Lei.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 13 Iulie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Constatările şi prevestirile unui ziarist german făcute în 1873, în legătură cu politica de maghiarizare a naţionalităţilor din fosta Ungarie

Astăvară, cu ocazia examenului de bacalaureat, am aflat în depozitul de cărţi vechi ale librăriei Krafft din Sibiu o foarte interesantă broşură intitulată „Vom Sprach- und Völker-Streit Ungarn" de Franz v. Löher, Sibiu, 1873.

O notă, sub textul primei pagini, lămureşte pe cititor că conţinutul broşurii nu e decât reproducerea — cu voia autorului — a articolului cu acelaş titlu din ziarul augsburghez „Allgemeine Zeitung", luna Ianuarie 1873.

In aceeaş notă, mai citim că articolul în discuţie a produs multă vâlvă şi că datorită ecoului ce l-a avut între saşi, constatările sensaţionale ale lui Franz von Löher, librarul Filtsch s'a gândit că ar fi bine să-l răspândească cât mai mult printre cetitorii de limbă germană din fosta Ungarie.

Cu toate că a trecut mai bine de o jumătate de veac, articolul acesta despre „lupta pentru limbă şi naţionalitate" îşi păstrează şi astăzi valoarea lui întreagă şi merită să se revină asupra lui.

Franz von Löher constată că până la 1867 cele 7 naţionalităţi mai numeroase ale fostei Ungarii: maghiarii, românii, germanii, slovacii, sârbii, croaţii şi rutenii au comunicat între ele în limba latină.

In secolul al 19-lea latina devenind tot mai puţin cunoscută, curtea din Viena caută să impună ca limbă de legătură a acestor 7 naţionalităţi din fosta Ungarie, limba germană.

Nobilimea maghiară reacţionează şi pretinde să se dea întâietate limbii maghiare.

Când, în decursul polemicilor cari s'au purtat între cele două tabere, ungurii au cerut întâietate, fiind mai numeroşi decât populaţiile germane, un mare istoric al saşilor, Ştefan Ludwig Roth, a replicat şi le-a servit grofilor ultranaţionalişti argumente usturătoare cerând, încă în 1842, ca limbă oficială, cel puţin în Ardeal, limba românească, fiindcă în Transilvania limba marei majorităţi a populaţiei e limba românească cunoscută şi vorbită de aproape toţi saşii şi de o bună parte din secui.

Deşi despre Ştefan L. Roth, s'au mai scris în coloanele „Universului" cuvinte elogioase, reproduse de toată presa săsească, totuş nu pot să nu reproduc cuvintele lui pe care ar trebui să le săpăm în marmură la răscruci de drumuri şi la punctele apusene de frontieră: „Die Sprache der Walachen ist die eigentliche Landessprache", adică pe româneşte: „Limba românilor este adevărata limbă a ţării" (vezi „der Sprach-Kampf" pg. 47, Zveite Auflage, Hermannstadt 1896, ed. Drotleff).

Dar nu numai reprezentanţii minorităţii germane recunoşteau, acum o sută de ani, preponderanţa limbii române în Ardeal, ca un fenomen natural, ci însişi ungurii. Aşa de pildă Ion Russu-Şirianu în lucrarea „Românii de peste Carpaţi", editată în 1908 de societatea naţionalistă „Steaua", la pagina 30, citează pe Balogh Pál, care afirmă că din 1000 români 69·47 ştiau ungureşte, în schimb din 1000 unguri 369·10 vorbiau româneşte. După o astfel de constatare Balogh Pál adăuga: „Aşa se vede că viaţa de toate zilele este mai mare meşteră decât şcoala, în privinţa oricărei limbi".

După Franz von Löher, planul nobilimii maghiare era ca într'o viaţă de om din cele 15 milioane de locuitori ai Ungariei — dintre cari unguri abia erau 5 milioane — să facă 5 milioane de victime, adecă să ridice numărul vorbitorilor de limbă maghiară la 10 milioane. Cu alte cuvinte fiecare ungur trebuia să maghiarizeze un nemaghiar.

Ori, tocmai pentru a demasca şi a protesta contra acestui plan diabolic, scrie Franz von Löher, articolul menţionat în ziarul „Allgemeine Zeitung" din Augsburg.

Autorul constată că statul maghiar creiat prin dualismul dela 1867, are un caracter feudal, fiind condus de nobili, iar naţiunea maghiară abia atingea o treime din populaţia statului pe nedrept zis maghiar.

Egala îndreptăţire a naţionalităţilor autorul constată că e o minciună legală, o nerusinare plină de haz fiindcă tot maghiarii sunt acela care au întâetate în parlament, justiţie şi administraţie.

Stăpânirea politică e în întregime în mâna maghiarilor, „orbi faţă de drepturile celorlalte naţionalităţi".

După Löher e o nedreptate şi o aberaţie ca popoare germanice, romanice şi slave să înveţe limba turanică a unui mic popor de stepă.

In ce priveşte influenţele reciproce între diferitele naţionalităţi din Ungaria, autorul constată că populaţiile germanice şi slovacii se maghiarizează foarte uşor. In schimb puţine comune săseşti dintre cele mai mici — au dispărut între români. Ba din contră, Russu-Şirianu, în lucrarea citată, afirmă că în judeţul Sibiu am pierdut în favoarea saşilor 17 comune.

Pare cam exagerată afirmaţia lui Löher că în Ardeal s'ar fi românizat o jumătate milion de maghiari. Ceeace e sigur e că, în judeţele Alba, Cluj şi Hunedoara, românii au înghiţit elementele alo-

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — Preoţimea tractului Braşov s'a întrunit în 2 Iulie c. la Biserica „Sf. Nicolae" din Braşov, în a treia conferinţă a anului în curs. După slujba de invocare a Duhului Sfânt s'a săvârşit o slujbă în sobor pentru pace. A predicat Părintele *Valeriu Voineag*, care dă tâlcuire cuvintelor sfinte: „Voi sânteţi mărturiile mele"... (Fapt. Ap. 1, 8).

Păr. Prot. *Dr. N. Stinghe*, în cuvinte pătrunzătoare, arată că această conferinţă a fost dat să se ţină tocmai în cele mai grele momente pe care le încearcă neamul românesc de 22 ani încoace.

Încercarea, pe care a trimis-o bunul Dumnezeu Ţării noastre, este pentru noi o mare şcoală ce ne învaţă să ne întoarcem la Domnul care ne zice: „Aveţi credinţă în Dumnezeu... că cel ce ar zice muntelui acestuia: ridică-te şi aruncă-te în mare şi nu se va îndoi în inima sa, ci va crede că cele ce zice vor fi, va fi lui orice va zice"... (Marcu 11, 22—23).

Preoţii Constantin, Coman şi Voineag cetesc referatele asupra cărţii Păr. Felea, „Pocăinţa", care face lumină într'o chestiune capitală din activitatea preotului spre a deveni un bun duhovnic.

Preoţii fac apoi, fiecare câte un raport asupra vieţii religioase, morale din parohii, în urma căruia conferinţa se opreşte asupra cazului dela Ţânţari unde pericolul sectar este îngrijorător. In urma discuţiilor ridicate s'a hotărât facerea unui program de muncă, anume compus, pentru combaterea sectarismului.

In încheere se trimite o telegramă Dlui ministru al Cultelor, spre a arăta că preoţimea Braşovului împărtăşeşte întreaga durere pe care o încearcă naţiunea română, dar că niciodată n'a avut o credinţă mai puternică, în restabilirea dreptăţii româneşti, ca astăzi.

Cu inimile pline de credinţă, şi cu sufletele încărcate de dor de muncă, preoţii pornesc să tragă cea mai adâncă brazdă duhovnicească în sufletul enoriaşilor lor.

Coresp.

— Preoţimea cercului religios Gârbova, prot. Mercurea, s'a întrunit în conferinţă în parohia *Reciu* la 30 Iunie 1940. Aşezată de moşi strămoşi în poiana încercuită de pădurile Gârbovei, Cărpinişului, Dealului, Câlnicului şi Cunţei, bisericuţa îşi străjueşte cu osârdie credincioşii dela poalele dealurilor. Slujbele sunt ţinute la acest prilej de soborul preoţilor dela şase biserici.

Momente înălţătoare au fost acelea când se rosteau ecteniile pentru conservarea ploilor şi pentru pacea lumii.

Primul împărtitor de hrană duhovnicească a fost Păr. *Gh. Buzea*-Cunţa, care la priceastnă a rostit o cuvântare dând o sinteză de învăţături şi chemări la viaţa vie. Credincioşii, ţărani, străjeri şi premilitari, se lăsau pătrunşi în inimi de fiecare cuvânt.

După sfinţirea apei Păr. preşedinte al cercului, *I. Muntiu*, a vorbit: despre rugăciune. Cu o tactică de păstor încercat a reuşit să poarte minţile şi simţirile auditorilor pe culmile divine.

Preoţimea, după masa comună, a fixat viitoarea conferinţă în parohia Şpring.

Pr. *A. Străuţ*

Puterea credinţei. — *Glasul vremilor de azi ne strigă nouă creştinilor: Veghiaţi şi vă rugaţi. Rămâneţi în credinţă. Lucraţi bărbăteşte. Intăriţi-vă în Domnul. Dumnezeu e aproape.*

Să înscriem, aceste vorbe, cu flacăra faptei.

In vremea de cumpănă mai ales se simte lipsa unei vieţuiri temeinicite pe dragostea pentru aproapele şi frica de Dumnezeu.

Datoria sf. noastre Biserici, »maica neamului românesc« este să ne călăuzească pe calea dragostei şi a păstrării credinţei, punând din bun timp stavilă relelor ce ne pândesc cu înstrăinare de Hristos.

Destinul românesc este destinul Bisericii ortodoxe, în care ne recunoaştem ca'n gândurile şi dorurile unei mame iubitoare.

Poporul român a crescut sub braţele crucii. Veacuri în şir s'a războit bărbăteşte cu ceice năvăleau să-i calce mormintele şi să-i dărâme altarele.

Neamul românesc şi-a împletit fiinţa cu duhul creştin. Preotul a fost grăuntele din care a crescut stejarul spiritualităţii româneşti.

Astăzi... timpuri de restrişte şi de întunerec încearcă puterea noastră de credinţă.

Valuri ameninţătoare s'abat îndreptate împotriva bisericii, ca să ne sguduie această pavăză puternică.

In aceste timpuri să fim la datorie, „să dovedim duh de eroism moral, ca oameni cu încredere în Dumnezeu şi cu răspundere pentru moralul poporului, fiind gata cei dintâi la jertfele ce se cer. Rolul sf. Biserici şi al slujitorilor ei nici când n'a fost mai covârşitor ca în aceste împrejurări. Să ne arătăm deci la înălţimea lor«: — Să înscriem în suflet aceste părinteşti îndemnuri date nouă de către marele nostru păstor sufletesc, prin Circulara în care ne îndeamnă la rugăciune stăruitoare. Pr. **Miron Maier-Brătei**

Cerc preoţesc. — La praznicul sf. Prooroc Ilie, s'a ţinut îndătinatul cerc religios preoţesc în parohia *Ilimbav* (prot. Agnita). Au participat şi au săvârşit sf. Liturghie toţi cei şase C. preoţi cari aparţin cercului numit.

La priceasnă, în faţa credincioşilor cari au alergat la sf. biserică în număr mare, Păr. *Constantin Tipuriţă* din Chirpăr a predicat *despre rugăciune.* In cuvinte potrivite şi folosind pilde nimerite, C. Sa a arătat ce este rugăciunea, cum trebue să ne rugăm şi cât să ne rugăm, mai ales în aceste vremuri sbuciumate, când avem să chemăm ajutorul lui Dumnezeu asupra noastră cu toată osârdia şi fără încetare.

După sf. Liturghie s'a slujit în sobor — tot în sf. biserică — taina sf. maslu pentru folosinţa sufletească a bolnavilor din parohie, şi pentru ca pacea să se sălăşluiască degrabă în lume. Cu acelaş prilej, Păr. *Valeriu Bonea* din Fofeldea a cuvântat despre legătura dintre *Ortodoxie şi naţionalism.*

Parohul locului, Păr. *Ioan Alexandru*, a mulţumit preoţilor participanţi pentru îndemnurile bune ce le-au adresat enoriaşilor săi.

O conferinţă intimă, ţinută în după amiaza praznicului — în cadrul căreia s'au discutat probleme şi preocupări pastorale — a încheiat această folositoare întrunire preoţească. — Preot *C. T.*

Nica Antim Dr. Arhimandrit: *Misionarismul creştin între mohamedani în Orientul apropiat*, 1939. Tip. Eparhială, Bălţi, pg. 175, lei 120.

La Bălţii din centrul Basarabiei, astăzi din nou sfâşiate din trupul ţării noastre, apăruse anul trecut, lucrarea părintelui Arhimandrit, doctor în teologie, Antim Nica. Aceasta documentată lucrare este arătată ca cea dintâi carte (şi, durere deocamdată, ultima) imprimată în Tipografia eparhială din Bălţi, nou înfiinţată de P. S. episcop *Tit* al Hotinului.

Autorul cărţii prezintă lupta misionară, desfăşurată cu mari jertfe, pentru aducerea musulmanilor la Hristos, şi în acelaş timp rolul bisericii ortodoxe şi contribuţia ei în această evanghelizare.

Materialul lucrării a fost adunat în anul de studii 1934—1935, pe care autorul l-a petrecut la Academia din Beirut, Siria.

Expunerile părintelui Arhimandrit vor avea negreşit darul de-a însufleţi pe tinerii noştri monahi, de acum şi din viitor, în străduinţele lor de misionari ortodocşi.

Iordăchescu Cicerone Pr.: *Istoria vechii literaturi creştine.* Partea a treia. Iaşi, Tip. Terek, 1940. XVI + 132 pag. 120 lei.

După primele două părţi ale acestei publicaţii, apărute în 1934 şi 1935 păr. profesor, Cicerone Iordăchescu, la una din facultăţile noastre de teologie, ne prezintă ca întregire a treia parte a manualului menit pentru studenţii teologi, dar şi pentru cercetătorii literaturii patristice, „iscoditori de bunuri sufleteşti din trecut".

Cartea este o excelentă călăuză şi pentru unii, şi pentru alţii.

ŞTIRILE SĂPTĂMÂNII

— Comunicat oficial berlinez anunţă nă prim-ministrul român, dl *I. Gigurtu*, şi ministrul de externe al României, dl prof. *M. Manoilescu*, fac zilele acestea o scurtă vizită în Germania, unde sânt primiţi de Cancelarul Reichului şi de ministrul de externe german.

Se comunică oficial din Bucureşti: La invitarea guvernului fascist, dnii *Gigurtu* ministru prezident şi *Manoilescu* ministru al afacerilor străine vor sosi astăzi Sâmbătă, în 27 l. c., la Roma, pentru a fi primiţi din partea *Ducelui* şi a Contelui Ciano ministrul de externe al Italiei.

— Atât conducătorii statului *bulgar*, cât şi ai *Slovaciei* vor pleca de asemenea într'o scurtă vizită în Germania. Se accentuiază, că ţinta acestor conveniri este întărirea păcii şi în deosebi schimb de vederi în problemele economice.

— Marele discurs, ţinut în faţa Reichstagului, de Fuehrerul Cancelar, Adolf Hitler, afirmă că actualul războiu este o revoluţie europeană în contra grupurilor care au exploatat întreaga lume. Fuehrerul face Marei Britanii ofertă de pace, — pe care însă guvernul englez o refuză. Astfel războiul, cu toate primejdiile sale, se continuă.

— In şedinţa recentă a Senatului universităţii Mihăilene din Iaşi s'a discutat memoriul întocmit de consiliul facultăţii teologice, care cere menţinerea institutiei, — ce funcţionase până acum în capitala Basarabiei, — în cadrele universităţii dela Iaşi. Detaşarea facultăţii teologice la Chişinău încetând, datorită cunoscutelor împrejurări, ea revine azi la sediul universitar Iaşi. Senatul universităţii a dat aviz favorabil pentru menţinerea facultăţii de teologie.

— Ministerul cultelor a tăiat subvenţia bugetară a cultului mozaic. Statul nu poate ajuta, sub nici o formă, pe ceice neîncetat se dovedesc duşmanii, pe faţă şi pe ascuns, ai năzuinţelor sale naţionale şi creştine.

— Guvernul a luat măsurile necesare în scop de a organiza *lucrările agricole*, la a căror înfăptuire iau parte: armata, poliţia, străjeria. Toţi oamenii de bine vor sprijini, în ordine şi cu însufleţire, această muncă menită să ne asigure pânea cea de toate zilele.

— *Noul prefect* al judeţului Sibiu este numit dl *Dr. Coriolan Ştefan*. Locuitorii judeţului salută călduros pe noul ales, dorindu-i deplin succes în activitatea sa spre binele obştesc.

— *Alte vremuri.* Un ziar parizian face propunerea ca vorbele mari: *Liberté, Egalité, Fraternité*, moştenite dela revoluţia franceză, să fie înlocuite, pe edificiile publice din Franţa, cu alte cuvinte, potrivite actualei vremi, şi anume: *Muncă, Familie, Patrie.*

---

gene. Pe de altă parte, secuii au mari afinităţi faţă de români, între cari au trăit sute de ani aşa cum de altfel a constatat şi cronicarul lor din secolul al 13-lea, Simon Kezai.

Că românii au trăit în raporturi bune cu secuii până la 1867, menţinându-şi naţionalitatea lor, o putem dovedi cu cele constatate de mine în comuna Oaia, jud. Mureş (vezi „Universul" Ianuar 1938).

Recensământul din 1857 menţionează 111 greco-catolici; în 1870, Orbán Balázs menţionează 117 greco-catolici; şematismul diecezei mitropolitane de Alba-Iulia şi Făgăraş din 1900 dă, la pagina 425, 126 de greco-catolici, iar azi dacă deschidem volumul II al recensământului general al populaţiei României (1930, limbă maternă, religie) la pg. 667 rămânem înmărmuriţi, fiindcă abia mai sunt 50 de greco-catolici.

Iată exemplificat, cu date dezastruoase pentru noi, planul de maghiarizare, proces care, început la Oaia după 1900, continuă şi azi.

Cât timp oficialitatea maghiară nu s'a amestecat, noi am putut trăi în Oaia şi în foarte multe sate, uneori chiar românizând, fiind superiori în cultură. Intervenind pela 1900 opresiunea administrativă şi promisiuni de tot felul, am pierdut echilibrul naţional.

L-am pierdut însă şi din alte motive bine sesizate de publicistul german. Löher observă că atât pe români, cât şi pe sârbi religia lor ortodoxă i-a ferit mult de pericolul maghiarizării.

Acolo unde, ca la Oaia, au trecut dela strămoşeasca lege românească, adică dela ortodoxie, nu le-a fost greu să facă şi pasul cel mai primejdios al trecerii la religia romano-catolică sau reformată. In Oaia sunt 4 fraţi români de origină, dar maghiarizaţi ca grai; doi, Petre şi Ion Puşcaş sunt de religie reformată, iar Pavel şi Gheorghe Puşcaş au rămas încă greco-catolici.

Această exemplificare confirmă afirmaţiunea ziaristului german care susţine că biserica catolică favoriza, în fosta Ungarie procesul de maghiarizare (Die Katolische Kirche ist dem Magyarenthum innerlich hold, v. p. 9).

Autorul mai observă că dacă maghiarizarea va continua în ritmul început la 1867, ea va face progrese mari. Şi într'adevăr în aşa zisele judeţe secueşti, crucile din cimitire şi bisericuţele dărăpănate atestă şi confirmă prevestirile lui Löher. Ele singure mai arată, că până în 1867 erau acolo şi foarte mulţi români cu frumoase nume ca: Gheorghişor, Frunză, Moldovan, Radu, Olteanu, Duca. Familiile acestea există şi azi, dar cu graiul şi ortografia maghiarizate, fiindcă ungurii după 1867 au fost „orbi faţă de drepturile celorlalte naţionalităţi".

Löher mai prevestea, în 1873, că cele mai multe victime maghiarizarea le va face între germanii catolici, ruteni şi slovaci, iar cei cari vor rezista mai mult vor fi sârbii, românii ortodocşi şi saşii.

Azi şvabii catolici şi maghiarizaţi cu zecile de mii, atât în Banat, cât şi în Satumare, datorită grijei şi deosebitei atenţiuni a statului român şi au revenit la vechea lor naţionalitate.

Dacă Franz von Löher, ziaristul dela Augsburg ar mai trăi, sunt sigur că ar reţine acest adevăr şi ne-ar lăuda ca un sincer prieten, aşa cum sinceri şi binevoitori au fost românii în toată istoria lor cu minoritatea germană.

N'am fi deloc pretenţioşi, dacă azi, am cere şi noi acestei minorităţi să fie tot aşa de leală şi tot aşa de ataşată românismului care i-a dat prilejul unui sfert de veac de renaştere naţională şi de propăşire economică.

Prof. **Ion Hurdubeţiu**
Câmpulung-Muscel

Organizaţi Reuniuni de femei

Meditaţie

Veşnica şi singura iubire

Flacăra candelei, de pe sfântul Mormânt, acum după nouăsprezece veacuri, trimite celor frânţi şi obidiţi razele mângâierii. Această flacără este iubirea sfântă care străjueşte Mormântul, acolo departe în Ţara maslinilor.

Cenuşa de pe slăvitul Mormânt, dospită din cea mai luminată iubire, acum dup'atâtea vecuri e caldă, căci vin mereu, din cuprinsul pământului, păstori şi regi, cu aur, smirnă şi tămâie.

Omul Dumnezeu, din înălţimea tronului ceresc, priveşte mulţimea păşind cu frică pe urmele sfinte: în creştetul munţilor, pe valurile lacurilor, la umbra maslinilor, în pustiul deşerturilor.

La răspântia drumului crucea Domnului stă de strajă, milioane de suflete şi-au deschis izvorul lacrimilor de durere. Domnul priveşte blând, şi iubirea răsbate văzduhul prin chemarea sfântă: Veniţi la mine toţi cei obosiţi şi însetoşaţi...

Omul Dumnezeu, biciuit, răstignit şi ucis, a înviat din moarte ca să fie aşezat pe tronul iubirii de acele suflete creştine, care caută la El alinare, bucurie. Florile recunoştinţei, de pe sfântul Mormânt, iată au răsărit din luminata iubire a apostolilor şi a martirilor, flori care sânt veşnic vii, căci azi mii de creştini le stropesc cu lacrimi de sânge.

Veşnica şi singura iubire, este drumul luminii spre Canaanul ceresc.

Pr. **Miron Maier-Brătei**

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Luni, 15 Iulie a. c. la Bucureşti pentru rezolvirea unor chestiuni importante bisericeşti, iar Joi 18 Iulie a. c., s'a reîntors la reşedinţă.

Distincţii. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a acordat, din prilejul împlinirei alor două decenii de binecuvântată arhipăstorire, următoarele distincţiuni:

1. *Crucea de protopop Stavrofor* PP. CC. LLor prot. Emilian Cioran, Consilier mitropolitan, Sibiu, prot. Dr. Dumitru Stăniloae, Rectorul Acad. teol. „Andreiane" Sibiu, şi Ioan Moţa, protopop, Orăştie.

2. A hirotesit întru *protopop onorar* pe P. C. Sa păr. Dr. Spiridon Cândea, Consilier arhiepiscopesc în Sibiu.

3. A hirotesit întru *arhidiacon* pe cuc. diacon Ioan Circov, exactor la Consiliul arhiepiscopesc, Sibiu.

4. *Brâu roşu* a acordat următorilor: Diacon Dr. Grigorie T. Marcu, prof. la Acad. teol. „Andreiană", Sibiu; diacon Alexandru Popa, secretar consistorial, Sibiu; pr. Zosim Oancea, prof. de religie la Şcoala normală ort. rom. „A. Şaguna", secţia de fete, Sibiu; Pr. Ioan Popa, prof. de religie la liceul de fete din Braşov; diacon Valer Fugătă, prof. de religie la liceul ort. rom. „A. Iancu" din Brad; Nicolae Gogonea, preot în Râşnov (prot. Bran); Ioan Nan, preot în Sânpetru (prot. Braşov); Adam Lăzărescu, preot în Zam (prot. Dobra); Gheorghe Vasu, preot în Voila (prot. Făgăraş); Adrian Botiş, preot în Baia Craiului (prot. Hunedoara); Dr. Romul E. Iacob, preot în Bretea Murăşană (prot. Ilia); Teofil Ioanovici, preot în Livezeni (prot. Jiu); Chirion Marcu, preot în Şeica mare (prot. Mediaş); Ioan Dăian, preot în Sângătin (prot. Mercurea); Eremie Ticuşan, preot în Covasna (prot. Oituz); Iosif Dumitru, preot în Beriu şi Iosif Vinţan, preot în Orăştie (prot. Orăştie); Sebastian Rusan, adm. protopopesc, Odorheiu; Vasile Dobre, preot în Căpâlna (prot. Sebeş); Ilie Păştina, preot în Vălcele şi Ioan Garcea, preot în Bătanii mari (prot. Sf. Gheorghe); Ioan Roman, preot în Tălmăcel şi Nicolae Topolog, preot în Turnişor (prot. Sibiu); Aurel Stoicovici, preot în Sighişoara; Ioan Pădureanu, preot în Şoimuşul român (prot. Târnava); Ioan Chişiu, preot în Ernea (prot. Târnava mare) şi Ioan Bireu, preot în Buceş-Vulcan (prot. Zarand).

Doi ani *s'au împlinit din ziua când s'a stâns din viaţă marea Regină* **Maria,** *odihnindu-se în cavoul voevodal dela dela mănăstirea Curtea de Argeş. Amintirea Celei ce s'a identificat întru toate cu aspiraţiile naţionale ale neamului, va trăi pururea în sufletele româneşti. Binecuvântată în veci să-i fie pomenirea!*

— Parastase, pentru mult regretata Suverană, s'au ţinut în toate bisericile din cuprinsul mitropoliei noastre. In biserica catedrala din **Sibiu** *parastasul a fost slujit de I. P. C. Sa arhimandrit* **Teodor Scorobeţ,** *păr. consilier prot. stavrofor* **Em. Cioran,** *păr. consilier Dr.* **A. Gâlea,** *în asistenţa reprezentanţilor autorităţilor locale şi a unui mare număr de credincioşi.*

In interes general *şi pentru raţiuni superioare de stat ministerul cultelor a luat măsuri, ca reprezentanţii tuturor cultelor creştine, din cuprinsul statului român, să nu mai oficieze pe viitor sf. Taină a botezului pentru mozaici.*

† Prof. Traian Bratu s'a stâns din viaţă într'un sanatoriu din Bucureşti. Fiu de ţăran răşinărean, Traian Bratu, rector al universităţii din Iaşi şi fost preşedinte al Senatului, a dus o viaţă de cinstită muncă slujind drept pildă grăitoare de omenie. Odihnească cu drepţii!

Concurs. In 25 Septemvrie 1940 se va ţinea, la Şcoala de aplicaţie Bucureşti, strada Izvor 137, concurs pentru ocuparea a 21 locuri vacante de *preoţi militari* activi cu gradul de căpitan; din aceste 21 locuri sânt repartizate pentru ortodocşi 12 locuri, restul pentru celelalte culte. Concursul se ţine în faţa comisiunii sub preşedinţia P. S. Sale Partenie Ciopron, episcop al armatei, şi constă dintr'o probă scrisă şi una orală, în chestiuni de ordin religios şi general-cultural. Cererile au să se înainteze, până la 20 Septemvrie c., către Inspectoratul Clerului militar în Alba-Iulia, şi au să fie însoţite cu actele trebuitoare, (de naştere, studii — licenţă, doctorat, sau Academie teologică, — certificat despre o practică pastorală de cel puţin 3 ani, recipisă dela Adm. fin. despre depunerea sumei de o mie lei pe seama Inspectoratului Clerului militar Alba-Iulia ca taxă de examen). Informaţiuni se pot cere dela numitul Inspectorat.

— Pe ziua de 1 August a. c. Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc a numit pe părintele director *Ştefan Morariu* în postul de preot eclesiarh al Catedralei, ear în postul de director al Şcoalei de cântăreţi pe păr. profesor *Dumitru Călugăr.*

Dela Prefectura judeţului Sibiu. Pentru ajutorarea refugiaţilor din Basarabia şi Bucovina, la apelul lansat de Prefectură, populaţia judeţului Sibiu, adânc impresionată de lovitura grea pe care a trebuit să o încerce fiii neamului din aceste ţinuturi, au donat pentru uşurarea şi alinarea celor în suferinţă: Locuitorii com. Săliste, Lei 42.000. Protopop Bădilă, Lei 1000. Reuniunea fem. rom. de meseriaşi şi „Ocrotirea neputincioşilor", Lei 5000. Doamna Trifan Cecilia, Lei 500 şi haine. Dl Trifan Lucian, Lei 200. Dl Ieronim Stoichiţa, advocat, Lei 5000. Dl Profesor Jantea, Lei 1000.

In Internatul de fete al Asociaţiei „Astra", Sibiu, str. Şaguna 8, se primesc, pe anul şcolar ce vine, eleve dela şcoalele din Sibiu de fete, care se anunţă la Direcţie până la *20 August* 1940. Taxa de întreţinere în internat este de lei 1700 pe lună, sau 17.000 lei pe anul întreg şcolar, plus 500 lei taxa anuală a medicului. Se cere pentru eleve îmbrăcămintea necesară, rufăria de pat ş. a. Inscrierile *la şcoală* se fac de-a dreptul la direcţia şcoalei respective în luna lui August.

Act de mulţămire. Preotul Z. Filip şi consiliul parohial din Mânierău, prot. Hunedoara, aduc vii mulţămiri dlui deputat *Constantin Bursan* pentru frumoasa sumă de 50.000 Lei (cincizecimii), dăruită în scopul renovării sfintei biserici din această parohie. — *Coresp.*

Act de mulţămire. Credincioşii suburbiei Braşov-Dârste aduc mulţumită dlui *Dumitru Voina,* proprietarul întreprinderilor metalurgice din Bucureşti şi Braşov, pentru ofranda săvârşită pe altarul Sfintei noastre Biserici, dăruind suma de lei *un milion,* în efecte ale Imprumutului Consolidării, ca fond de ajutorare a săracilor români ortodocşi din Braşov-Dârste. — Preot *Nic. Bârsan.*

Nou protopop al Sătmarului a fost ales P. C. Sa păr. *Sebastian Rusan,* adm. prot. al Odorheiului. Alegerea dela Satu-Mare a fost condusă de păr. consilier Alexe Latiş, delegatul P. S. Sale episcopului Vasile al Maramureşului.

Familie cu copiii *numeroşi,* în Cehia şi Moravia, este considerată atunci, când are *şapte* sau mai mulţi copii. Astfel de familii cehe sânt astăzi în număr cam de şapte mii: toate aceste familii se bucură de *ajutor naţional.* Li s'au dat, până la sfârşitul anului precedent, o sumă de 1,300.000 coroane cehe, precum şi alimente în valoare de un milion coroane.

In atenţiunea părinţilor cari au copii orbi. In aşezământul pentru Ocrotirea Orbilor din Cluj, mai fiind locuri libere cu întreţinerea pe cheltuiala Statului, se primesc pentru educaţie şi învăţământ, pentru anul şcolar 1940/1941, copii *orbi* (numai băieţi) în etate de 7—12 ani. Ei trebue să fie perfect sănătoşi şi educabili. Cererile timbrate legal, însoţite de actul de naştere, certificatul de naţionalitate, certificatul de paupertate (sărăcie) şi certificatul medical, se trimit *Aşezământului pentru Ocrotirea Orbilor,* Cluj, Str. Regele Carol II, Nr. 25, până cel mai târziu la 15 Septemvrie 1940.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 28 Iulie, va predica păr. protopop *Gheorghe Maior.*

Convocare. Membrii „Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu" se convoacă în Adunarea generală extraordinară ce se va ţinea Sâmbătă în 3 August a. c. la ora 8 seara, în localul Reuniunii.

La ordinea zilei: Introducerea gazului metan. Eventuale. *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Rostul biologic a femeii de *Dr. Const. Stanca,* **conferenţiar universitar.** Tip. „Grafica", Cluj, 1940. Pg. 14. Preţul? Cuprinde lămuriri foarte folositoare sănătăţii femeilor.

Nr. 7894/940

Comunicat

Constatându-se că unii locuitori dela ţară pleacă la oraşe să-şi caute de lucru şi se expun să rămână pe drumuri şi fără posibilităţi de trai, On. Minister al Muncii îndeamnă populaţia rurală să nu-şi părăsească ocupaţiile dela ţară.

Când s'ar ivi la orase nevoia braţelor de muncă dela ţară, Ministerul Muncii se va îngriji prin organele sale ca Primăriile dela sate să conscrie pe ceice pot găsi de lucru la oraşe. Ajutoarele pe seama celor fără de lucru la oraşe, proveniţi din locuitorii dela sate, sunt sistate.

On. Preoţime să aducă la cunoştinţa celor dela sate această stare de lucruri.

Sibiu, la 18 Iulie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 97/1940 parohial (50) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă-română Şeica-mare, jud. Târnava-mare, dă în licitaţie publică la **12 August 1940,** ora 4 d. m., cu oferte închise, în localul parohial complectarea lucrărilor la construirea nouei Biserici.

Ofertele se vor face pentru lucrarea în alb — zidărie şi tencuială prevăzută în deviz, conform planului şi devizului estimativ.

Participanţii vor depune odată cu ofertele şi o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte publice.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori sau maeştri diplomaţi.

Caetul de sarcini, devizul şi planul pot fi văzute în orice zi la of. parohial ort. român Şeica-mare.

Şeica-mare, la 12 Iulie 1940.

Pr. **Chirion Marcu**
paroh

Nr. 97—1940 par. (51) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ort. rom. din **Luncoiul de jos,** protopresbiteratul Zarand-Brad, judeţul Hunedoara, dă în intreprindere prin licitaţie publică zidirea — în roşu — a noului edificiu bisericesc din numita parohie, conform planului, devizului şi condiţiunilor de licitaţie aprobate de P. Ven. Cons. Arhiepiscopesc Sibiu Nr. 6287—1940.

Licitaţia se va ţinea în ziua de 11 August 1940, ora 3 p. m., la oficiul parohial ort. rom. din Luncoiul de jos, şi în caz de nereuşită licitaţia se va ţinea în ziua de 18 August la ora 3 p. m. la acelaşi oficiu parohial.

Planul, devizul şi condiţiile de licitaţie, cum şi caetul de sarcini, se pot vedea la oficiul parohial.

Parohia va da cărămida, piatra, nisipul necesar şi un (1) vagon ciment.

Licitaţia se va face pe baza ofertelor închise şi însoţite de o garanţie de 5% din valoarea lucrărilor fie în numerar sau în rente de stat înzestrarea armatei.

La licitaţie se vor admite numai antreprenorii calificaţi, consiliul parohial având dreptul de a accepta oferta şi pe ofertant. Concurenţii nu pot pretinde nici un fel de spese de deplasare. Toate taxele şi impozitele pentru a redacta contractul îl privesc pe celce ia în întreprindere lucrarea.

Actele de licitaţie se vor trimite spre aprobare P. Ven. Cons. Arhiep. Sibiu, iar după aprobarea lor se va încheia contractul cu antreprenorul lucrărilor.

La caz de neprezentare a nici unui oferent, Consiliul parohial va da lucrarea de zidire a bisericii în roşu pe cale de bună învoială.

Luncoiul de jos, la 15 Iulie 1940.

Pr. **Alexandru Fugătă**

Mr. 158/1940 prot. (49) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I. **Sibiu-Inf. II** (Lazaret), protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Sesiune parohială în mărime de 16 jug., arător şi fânaţ.
3. Folosinţa curţii şi grădinii parohiale.
4. Preţul alor trei stânjini de lemne anual.
5. Stola uzitată.

Cererile de concurs, însoţite de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, ve vor înainta P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu, care va face numire la această parohie.

Oficiul protopopesc ortodox-român Sibiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 6 Iunie 1940.

Emilian Cioran
protopop

Nr. 201/940 prot. (46) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Roşia,** protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Casă parohială şi grădină.
3. 32 jug. sesiune parohială, din cari 9 jug. arător, 23 jug. fânaţ.
4. 6 st. lemne de foc făcute şi transportate de credincioşi.
5. Stola obicinuită.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sibiu, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc or. român Sibiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 3 Iulie 1940.

Emilian Cioran
protopop.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 303/940 (47) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Crăciuneşti,** protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea dela stat.
2. Sesiune parohială: 6 jug. 972 st. p. arător, 1 jug. 560 st. p. grădini, 875 st. p. livezi, 1 jug. pădure, şi folosirea cimitirului.
3. Stola obicinuită în parohie.

Parohia Crăciuneşti, în care se află exploatări miniere, se află în nemijlocită apropiere de sediul oficiului protopopesc, are comunicaţie spre Deva şi Băiţa de două ori la zi cu autobusul.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arh. şi de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Băiţa, în terminul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Băiţa, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 5 Iulie 1940.

Dumitru Săcărea
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 11 August 1940 — Nr. 33—34

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂN

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

un șir petit 6 de mai m

...țiunile ...rului Telegrafu ...oliei Nr. 45

Biserica ortodoxă — înaintemergătoarea Statului naționalist român

Vrem o biserică a poporului, făcută vie prin apostolatul slujitorilor ei.

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Ca să crească'n prestigiu și să dobândească gustul deprinderilor majore, Statul, ca și insul singuratic, are trebuință, *mai presus de orice*, de sfetnici buni, luminați, binevoitori și sinceri. Intr'aceasta zace, mai mult de cât în tăria armelor, puterea cu care el înfruntă protivniciile — și veacurile.

Supus schimbărilor pe care împrejurările istorice le prăvălesc prea adeseori asupra lui — cu dreptate sau în mod silnic — Statul, ca ori ce alcătuire vremelnică, va fi cu atât mai norocos și mai neclătinat în fața izbiturilor sorții, cu cât sfetnicii săi vor fi mai bine intenționați, și soluțiile pe cari i le vor îmbia aceștia în scopul conservării intacte a ființei lui, vor fi mai detașate de calcule și considerațiuni pasagere.

Prin însuși faptul că există, Statul reprezintă o forță pe care și-o organizează el însuși, așa cum se pricepe. Teoretic, i se poate atribui acestei țări un caracter absolut; o cugetare laică, de speța aceleia care pustia până bine de curând mințile europene, nu ezită să i-o și atribue. Practic însă, această tărie perpetuă nu există, atâta vreme cât e organizată numai cu sprijinul puterilor omenești. Istoria e mărturie: aproape nu există veac care să nu fi mutat sau măturat de pe hartă hotare de împărății vechi și întinse, cu faimă de nebiruite așezări omenești. Mai mult de cât atât! Națiuni întregi, cari altădată umpleau de strălucire și de groază lumea, au dispărut ca și când le-ar fi înghițit pământul. Cunoaștem explicația pe care o dă acestui fenomen atât de frecvent în istorie, o anumită gândire secularistă. Ea se mulțumește să constate că nu există culmi fără povârnișuri; ea vrea să ne consoleze cu pilde din natură, ca și când n'ar mai exista nimic dincolo de aceasta.

O asemenea concepție despre destinul istoric al neamurilor, e deadreptul descurajantă. Ea condamnă la inactivitate insul și colectivitatea deopotrivă; ea încearcă să te obicinuiască cu gândul că ori câte silințe ai depune, nu poți ocoli sorocul prăbușirii tale în neant; că după ce ți-ai împlinit misiunea în lume, cazi cu rodul strădaniilor tale cu tot, ca să faci loc altuia mai viguros. N'am avea la ce ne mira dacă mâine-poimâne vom auzi că rezistența neamurilor va putea fi calculată în laborator, precizându-se cu deamănuntul vârsta ce-o vor atinge și ceasul sleirii lor, care le va prefața dispariția.

Impotriva acestui determinism păgân, noi ne încăpățînăm să credem că națiunile se pot împărtăși de-o tinerețe vecinică, că pot candida la nemurire. Nu sub semnul înțelepciunii omenești, care condiționează propășirea națiunilor de bunăstarea economică și de mușchiulatura trupului — adică tocmai de germenele pururea vinovat de (și sigur ducător la) decadență — ci sub semnul lui Dumnezeu atoatețiitorul. Neamul sburătoarelor nu seamănă și nici nu seceră, și cu toate acestea, sămânța lui n'a fost stârpită de sub soare. Cu atât mai vârtos deci nu va pieri omul, dacă se va bizui pe Cel ce l-a făcut *după chipul Său*, cu menirea de-a deveni *asemenea Lui*.

Prezentă veacuri multe în inimile și acțiunile ispravnicilor vremelnici ai națiunii române, această concepție a fost făcută uitată sau asvârlită deadreptul la coș de unii conducători politici ai vremurilor mai noui. Și cu ea, Biserica noastră, susținătoarea jertfelnică a ideii de mântuire națională prin turnarea duhului Evangheliei în toate domeniile de manifestare a vieții publice, s'a văzut nu odată nesocotită și îmbrâncită la periferia acestei vieți.

Așa urgisită cum a fost, ea n'a înțeles să-și răscumpere niciodată privilegii pe cari nu le-a avut sărutând șorțurile rituale ale detractorilor ei cocoțați de hazard pe scaunul puternicilor vremii. Misiunea de-a propovădui obștei binefacerile luminii celei neapuse, Biserica noastră și-a socotit o mai mult decât un drept: o *obligație*, pe care se simțea îndatorată s'o onoreze în orice împrejurări și cu orice jertfe. De aceea ea n'a înțeles să se tocmească sub nici un motiv, cu nimeni, și atunci când apostații pământeni și-au astupat urechile la auzul poveților ei izbăvitoare, ea a continuat să propovăduiască «în pustie». Nu așa ca să se afle'n treabă, ci fiindcă era ferm convinsă că noroadele o vor urma ori unde — și până la capăt, ca pe sfântul care boteza la Iordan.

Biserică a Dumnezeului celui viu și adevărat, ea și-a plecat urechea totdeauna la vrerile neamului, fortificându-le neîncetat cu lumina cunoștinței voii lui Dumnezeu. Pururea trează în slujba Cerului, ea a slujit cu aceeași trezvie — și'n toată bună vremea — năzuințele supreme ale națiunii române. De aceea ea a fost, peste veacuri, Maica Neamului românesc; de aceea *ea merită întru totul cel mai frumos nume ce i-a fost dat vreodată:* **biserica poporului**. De aceea toți cei ce au nesocotit glasul ei, nesocoteau ceva mai mult de cât o instituție cu prestigiu și cu rădăcini adânc înfipte în solul istoriei naționale: *unica pâlnie prin care chemările Cerului și vrerile poporului român mai puteau să răsune nefalsificate în urechile conducătorilor Neamu-*

(Urmare în pag. 2-a)

Două Documente

„Nihil sine Deo"

— Comunicatul Sfântului Sinod —

I

In timpul din urmă s'au ridicat voci cari cer ca preotul să-și limiteze toată activitatea la altar; să iasă cu totul din mijlocul vieții, sau să nu aibă nici o atitudine determinată de caracterul său de slujitor al lui Hristos și al Bisericii.

Această dorință Biserica și preoțimea ei nu o poate împlini. Dacă în trecut, când a fost aproape sigurul factor ocrotitor și îndrumător, a știut să scoată la liman bun neamul românesc, nu înțelegem de ce se manifestează astăzi atâta neîncredere în acțiunea ei în mijlocul vieții românești. Dragostea ei pentru neamul nostru cu care s'a împletit intim și indisolubil într'un trecut atât de îndelungat, nu poate fi astăzi omorâtă de ceice nu iubesc prezența ei la tot pasul.

Afară de aceasta însăși învățătura ortodoxă, creștinismul nealterat și nedeviat, impune Bisericii grija de viața totalitară a neamului în mijlocul căruia a fost trimisă de Dumnezeu.

Biserica nu are numai funcția de a se ruga, ci și **de a învăța** *pe oameni cum să-și îndrumeze viața în toate domeniile ei pentru a înainta spre ținta cea singură fericită: viața de veci.*

Biserica are **o concepție** *despre existență și — determinat de aceasta —* **un program etic** *de viață omenească. Ea nu va interveni în lupta dintre partidele politice pentru a declara pe unul mai bun ca pe celălalt, atunci când ele nu se depărtează decât în metode și nu vin în contrazicere cu programul etic al Bisericii. Dar are dreptul să-și intensifice acțiunea pentru adâncirea concepției creștine și a moralei creștine în straturile poporului român, inclusiv partidele politice și să ia chiar atitudine combativă față de acele acțiuni care sub masca politică propagă concepții de viață și programe etice opuse creștinismului.*

II

Din concepția creștină despre existență și din morala creștină credem că putem deduce pentru împrejurările dela noi și de acum următorul program, de care am vrea să țină seamă întreaga obște românească, toate partidele politice și pe linia căruia Biserica va milita în mijlocul neamului:

1. Toată viața individuală socială, culturală, școlară, economică din statul nostru trebue adusă și ținută într'o legătură strânsă cu Dumnezeu, prin Fiul Său Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Să facem să dispară spiritul secularist, indiferentist sau chiar ostil față de Dumnezeu. Să sădim în oameni convingerea că nimic serios nu se poate face pentru înălțarea neamului fără Dumnezeu. **„Nihil sine Deo"** *e deviza coroanei române.*

2. Statul nostru este un Stat român, alcătuit cu jertfe fără seamăn de națiunea română, pentru păstrarea, întărirea și înobilarea ei, pentru desvoltarea însușirilor fizice și sufletești, ca să se

(Urmare în pag. 2-a)

Așteptările poporului român

Fragment din cuvântarea **„Un neam, o voință, un avânt!"**, *rostită de I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae** *al Ardealului la adunarea dela Alba-Iulia (27 Febr. 1939)*

Din fruntea unei adunări ca aceasta a noastră, pătrunsă de seriozitatea zilelor ce le trăim, cred că sunt dator să concretizez în numele ei mai în amănunte ce așteptăm noi dela conducerea de azi a Țării. *Iată așteptările noastre:*

Mai întâi și mai presus de toate vrem să fim conduși românește, *cât mai românește (urale prelungite), Dreptul neamului nostru la viață, nesocotit veacuri îndelungate, să fie ascultat și împlinit cu toată grija și cu toată atențiunea.*

Nu vrem să fie asupriți în nici un chip conlocuitorii noștri de alt neam, așezați de veacuri printre noi și cari s'au bucurat în trecut de toate privilegiile. Dimpotrivă, vrem să trăim cu ei în cea mai armonioasă înțelegere. Dar baza pentru această viață în bună înțelegere vrem să fie iubirea comună față de statul nostru (aprobări, aplauze prelungite). Să iubească țara aceasta și pe Regele ei (ovațiuni) cum o iubim noi și să se simtă legați sufletește de ea. Iar drepturile noastre de viață și de prestigiu ca națiune creatoare și susținătoare a statului să nu fie neglijate.

In deosebi aici în Ardeal, unde elementul românesc se resimte de tratamentul maștер al îndelungatei stăpâniri străine, e necesar să se întreprindă opera de reparație și de sprijinire a instituțiunilor noastre, ca să ne putem ridica acolo unde trebue să stăm.

Cuvintele acestea ale mele nu se referă însă și la acele elemente străine strecurate de dată recentă la noi cu prea mare abundență din drojdia Galiției și Rusiei și din alte părți (aplauze prelungite) pentru a-și întemeia aici, pe spinarea unui popor slăbit de cea mai nemiloasă și mai astută exploatare, un parazitism primejdios *(vii aplauze). Dacă aproape toate țările iau azi măsuri pentru a se scăpa de această plagă nenorocită, cu atât mai mult este în drept statul nostru să purceadă fără întârziere și cu energie la apărarea vieții naționale și la înlăturarea din mijlocul ei a acestui flagel (vii aplauze).*

Așteptăm apoi dela conducerea de azi să ia cu pricepere și cu sistem toate acele măsuri cari sunt de trebuință și de folos pentru formarea păturii noastre de mijloc *ca un chiag și ca o punte de trecere mai ușoară între pătura plugărească și cea intelectuală. O națiune e în suferință și în stare nenormală atâta vreme cât îi lipsește un organ atât de principal*

(Urmare în pag. 2-a)

(Urmare din pag. 1 a

tui. Dacă ele n'au fost auzite sau n'au fost ascultate vreodată, de unii dintr'aceştia, indiferenţa şi împietrirea lor n'au dcscurajat-o. Timpul, dreptul judecător, avea să-i facă dreptate.

Şi i-a şi făcut-o!

Nu-i nevoie să apelăm la mărturiile unui trecut prea îndepărtat ca să dovedim cele zise. Contimporaneitatea e mai mult de cât elocventă în această privinţă.

După o serie de încercări — laudabile, fără doar şi poate — făcute în scopul adaptării lui la spiritul vremii, Statul român a sfârşit prin a se apropia — ce e drept timid — de formula *naţionalismului integral.* Ne dăm perfect de bine seama că transformarea proiectată reprezintă un proces anevoios, care reclamă timp şi bună credinţă. Ca să isbutească, el va trebui să reprezinte ceva mai mult de cât o adaptare la spiritul nou care suflă peste continent. Am mai «adaptat» şi altă dată idei importate de aiurea, fără alt beneficiu de cât acela de-a ne fi trezit mutaţi de la remorca unei «mari puteri», la a alteia. Naţiunea n'a răsbit însă la plenitudinea drepturilor sale prin aceste expediente, n'a ajuns *stăpână necontestată* la ea acasă. Marfa importată de aiurea, ori care ar fi fost provenienţa ei, putea fi eficace acolo unde a rodit. La noi însă, ea n'a isbutit de cât să sporească confuzia şi, prin aceasta, să întârzie *procesul redresării noastre prin noi înşine.*

Convinsă că renaşterea naţiunii române la o viaţă independentă, croită pe măsura realităţilor autohtone, nu-i posibilă prin soluţii de împrumut, Biserica noastră a crezut şi a mărturisit totdeauna că mântuirea neamului zace în el însuşi — şi'n Cerul care l-a ocrotit cu braţ înalt dealungul epicului său suiş în istoria lumii. Naţionalismul integral, autentic, n'au nevoie de intermediari, nici de inventatori. El gâlgâie în marea sufletului obştesc, care simte şi gândeşte aşa cum îi e firea, aşa cum l-a făcut Dumnezeu. Sarcina conducătorilor acestei obştii, e cât se poate de uşoară: să capteze, că interpreteze cu fidelitate şi să concretizeze această respiraţie populară, învestind-o cu putere de lege. Naţionalizarea vieţii de stat trebue aşa dar să se facă de jos în sus. trebue să plece de la popor — şi nu invers, cum se întâmplă atunci când copiezi pe alţii. Aceasta-i calea firească a temeluirii naţionaliste a oricărui stat. Trăinicia unei atari reconstrucţii e astfel deplin asigurată — şi paternitatea ei nu ţi-o va mai discuta nimeni.

Cu mult înainte de-a se face cea mai timidă încercare de instaurare la cârma Ţării a unui regim naţionalist, Biserica noastră a arătat că înfăptuirea acestei imperioase porunci a fiinţei noastre etnice, nu mai poate întârzia. Sigură că ea se va produce, *Biserica Neamului a indicat un întreg program de refacere a vieţii noastre publice în duh naţionalist.*

Inspirat din năzuinţele de totdeauna ale acestui neam de oameni cumsecade, care nutreşte conştiinţa că ocrotit de mâna lui Dumnezeu şi de măreţele umbre ale istoriei sale poate merge pe propriile sale picioare, fără să recurgă la cârjile ce i le-a îmbiat de atâtea ori alte naţiuni, ca unui slăbănog, acest program de guvernământ întrece orice alcătuire similară izvodită la noi acasă, pentru trebuinţele noastre. Nici unul din guvernele cari s'au perindat la cârma Ţării, nu se poate lăuda cu ceva asemănător. Dar acela care se va însărcina să-l înfăptuiască integral, poate fi sigur de suprema răsplată: *recunoştinţa obştească.*

Plictisită oarecum de şoaptele acelora cari ar fi dorit s'o vadă înlăturată din mijlocul vieţii publice, Biserica noastră, prin organul ei suprem de conducere, s'a văzut nevoită să declare solemn, *într'un comunicat dat publicităţii în primăvara anului 1937,* că ea nu are numai funcţia de-a se ruga, ci şi pe aceea de a-i învăţa pe oameni cum să-şi îndrumeze viaţa de toate zilele, ca să fie pe placul lui Dumnezeu, iar Neamului, de cel mai mare folos. Faţă de partidele politice cari la adăpostul firmei de club propagau concepţii de viaţă şi programe etice opuse creştinismului, Biserica îşi rezerva dreptul de-a lua atitudine combativă. Aşezarea vieţii publice în legătură cu Dumnezeu prin stârpirea spiritului secularist, şi zidirea binelui durabil al naţiunii, o interesau în cea mai largă măsură. Conducerea noastră de stat era poftită politicos, dar ferm, să se conformece, căci statul nostru e *stat român* şi'n activitatea lui nu desfrâul demagogic şi plăcerile de moment ale celor hrăpăreţi şi dezaxaţi aveau să fie determinante, ci binele peste veacuri al neamului. Concepţiei materialiste care urmărea propăşirea neamului exclusiv prin satisfacerea trebuinţelor economice, Biserica îi opunea *veto* categoric, căci «*numai lupta pentru cele spirituale îl înobilează pe om şi-l duce spre progres*». Individualismul hrăpăreţ şi lupta de clasă, erau ţintuite la stâlp. Legi adecvate aveau să statornicească fără preget o viaţă românească inspirată de duhul frăţiei şi al solidarităţii naţionale, punând frâu libertăţii rău înţelese şi promovând buna armonie şi întrunirea tuturor în scopul propăşirii Statului.

Intr'un cuvânt, Biserica îşi afirma viguros dreptul de-a se îngriji de viaţa *totalitară* a neamului, în mijlocul căruia a fost trimisă de Dumnezeu, cerând conformarea ei urgentă cu deviza Casei noastre regale: «*Nihil sine Deo*»!

Documentul acesta, în stilizarea sobră şi nuanţată a I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, a stârnit la timpul său, un interes extraordinar. La începutul anului următor, Constituţia Regele Carol II aşeza în parte şi în alte interpretări la temelia Statului român principii enunţate într'însul. Iar când noroadele întrunite în cetatea Albei-Iulia, la glasul păstorilor ei, ca să le spună ce aveau la inima lor, acelaşi strălucit interpret al voinţei obşteşti, desvolta cu bogăţie de amănunte, cu cumpăt şi mai ales cu chibzuinţă, programul de întocmire pe bază creştină naţionalistă a vieţii noastre de stat, din epocalul comunicat «Nihil sine Deo». Din modulările glasului hotărât care-i cerea stăpânirii să păşască fără şovăire şi fără zăbavă la opera de naţionalizare integrală a vieţii noastre publice, garnitura ministerială a vremii putea înţelege că poporul era gata să subscrie cea mai radicală măsură ce-ar fi fost luată în acest scop. Aplauzele cari subliniau fiecare propoziţie a cuvântării I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae,* nu aveau alt tâlc.

Aceste neîntrecute mărturii ale grijii statornice pe care Biserica noastră o poartă binelui de peste veacuri al neamului, le reproducem alăturea, convinşi că lectura lor este instructivă oricând şi pentru ori cine. Funcţiunea de *înaintemergătoare a statului naţionalist român,* pe care şi-a asumat-o cu bună ştiinţă instituţia sfântă, reiese de-aici — a câta oară? — cu deplină claritate.

Păzitoare a sufletului românesc dealungul întregei noastre istorii, la această cumpănă de vremi pe care o străbate lumea. Biserica noastră a înţăles să fie *solitoarea* aşezării statului român pe temelie naţionalistă şi creştină. Astăzi ca şi altă dată, ea rezistă ispitei pactizărilor oneroase cu oricine, pune pe planul al doilea binele suprem al naţiunii române, înţelegând să-şi apere cu toată hotărârea libertatea de-a lucra din răsputeri la consolidarea sufletească a neamului. Preoţii ei vor şti să fie şi de acum încolo adevăraţi *slujitori ai altarului,* aşa cum se şi aşteaptă dela ei. Dar «*altarul*» acesta, în concepţia ortodoxă, *nu se reduce numai la sf. prestol. El îmbrăţişază,* cum spune comunicatul «Nihil sine Deo», *viaţa totalitară a neamului,* în clocotul căreia preoţimea ortodoxă are să coboare binecuvântările Evangheliei lui Hristos. Deaceea Biserica noastră nu poate fi de acord cu cei ce le pretind slujitorilor ei să-şi limiteze activitatea la săvârşirea sf. ierurgii. Amestecul preoţimii în viaţa publică ar putea fi interzis fără pagube pentru stat doar atunci când această preoţime ar consimţi cu doctrine cari nu încurajază câtuşi de puţin viaţa naţională. Altfel, nu! Ori, la noi, unde Biserica şi-a amestecat totdeauna lacrimile cu durerile neamului, ar fi o rătăcire să te gândeşti la aşa ceva.

Iată de ce stăpânirea politică n'are nici un motiv să renunţe la colaborarea Bisericii, ci dimpotrivă, înalte raţiuni de stat îi poruncesc să şi-o asigure cu orice preţ. Cât n'ar fi dat bunăoară regimul naţionalist să fi găsit, în clipa venirii lui la cârma Germaniei, o biserică indentificată organic cu idealurile naţionaliste ale poporului german!... Opera de redresare lăuntrică ar fi mers mult mai neted şi puzderia de secte cari au apelat la elemente religioase împrumutate din vechiul păgânism german ca să poată sprijini noua mişcare, cine ştie dacă ar mai fi avut rost să se înfiripe.

*

Dacă Biserica noastră a fost în fericita situaţie de a ocroti fiinţa neamului faţă de toate asalturile vrăjmaşilor ei văzuţi şi nevăzuţi, dacă a putut pregăti cu atâta prevedere şi pricepere calea naţionalizării vieţii noastre de stat, dacă a osândit francmasoneria atee şi antinaţională — — lucru care aiurea (în Jugoslavia b. o.) se face abia acum — aceasta se datoreşte complectei sale libertăţi de acţiune, *autonomiei* sale, pe care şi-a ştiut-o apăra şi *merita* cu prisosinţă.

Altfel?... Adică aservită de stat, ea ar fi fost redusă în mod fatal la inactivitate, pentru că legătura cu scopurile inerente fiinţei sale i s'ar fi slăbit şi conştiinţa înfricoşatei sale chemări — ale cărei rădăcini sunt înfipte în tărâmul de dincolo de veac — i s'ar fi uscat pas cu pas, ca aceea a unei plante sădite în loc neprielnic. Iată de ce repetăm — cu I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului — că *preferăm oricând unei biserici înăbuşită de stat, o biserică* **prigonită.** Căci numai o biserică liberă este capabilă să vegheze dezinteresat la buna întocmire a vieţii obşteşti şi să-i ofere conducerii politice o colaborare cu adevărat rodnică.

Reazim de zile grele şi deschizătoare de zări noui, Biserica noastră ţine la dispoziţia Patriei covârşitoarele sale puteri cu cari a înzestrat-o Cerul milostivirilor, gata oricând să ajute la consolidarea binelui de peste veacuri al Neamului românesc, pe care l-a pregătit cu cea mai curată iubire maternă.

Nr. 3109/940

Aviz

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că **cererile de pensionare,** ce se înaintează Casei generale de Pensiuni a Statului, potrivit ordinului Ministerului de Culte Nr. 10265/940, se vor timbra pe viitor cu 9 Lei timbru fiscal, 1 Leu timbru de aviaţie şi 5 Lei timbru judiciar.

Consiliul arhiepiscopesc

(Urmare din pag. 1-a)

poată ridica la un nivel cât mai înalt prestigiul ei politic şi spiritual. Toate legile, acţiunile, ideile statului şi din cuprinsul lui au să fie subordonate binelui durabil al naţiunii, sau cel puţin să n'o păgubească. Nu plăcerile sau ambiţiile de moment, ale celor lacomi, sau ale masei aţâţate în chip demagogic, vor fi determinante în activitatea statului, ci binele peste veacuri al neamului.

3. Toată viaţa neamului trebue ajutată prin exemplu de sus şi prin îndrumarea serioasă, ca să curgă după norma virtuţilor creştine. Rugăciunea, munca, cinstea, sobrietatea, spiritul de jertfă în folosul obştei sunt forţele care susţin sănătatea unui neam şi măresc necontenit puterea. Tocmai virtuţile care pregătesc pe om pentru viaţa viitoare, sunt şi acele care întăresc societăţile omeneşti. Dar virtuţile acestea ca să fie venerate trebuesc luminate nu numai din laturea folosului lor vremelnic, ci mai ales din cea a folosului lor pentru viaţa vecinică.

4. In conformitate cu cele de mai înainte Biserica se opune acelei concepţii care face pe om să aspire numai după fericiri şi paradisuri materiale, ştiind că orice fanatism şi orice pasiune purtată de interese materiale fac pe om o fiinţă coborâtă dela destinaţia ei. Numai lupta pentru cele spirituale inobilează pe om şi-l duce spre progres.

5. Având grije de toţi fiii neamului, Biserica reprobă individualismul hrăpăreţ, precum şi orice acte de volnicie, teroare şi brutalitate, dar şi lupta de clasă, cerând legi şi o viaţă românească inspirată de duhul frăţiei şi al solidarităţii naţionale. Individul să şi folosească libertatea şi puterile sale fizice şi spirituale nu în direcţii centrifugale în folosul unui bine egoist, ci în direcţia slujbei în folosul neamului. Personalitatea care sluţeşte nu individul care se îmbogăţeşte, este idealul creştin. Clasele se întregesc şi deci să înveţe a se iubi şi a se ajuta ca mădularele din trup.

6. Cetăţenii de alte limbi şi legi — dupăce cei deveniţi ilegal vor fi revizuiţi — se vor bucura de tratament legal şi vor fi sprijiniţi în silinţele lor spre progres, dar supraveghiaţi, ca să nu păgubească prin nimic naţiunea română. Respectând drepturile tuturor cetăţenilor vom **da existenţei noastre politice toată formaţia şi consistenţa naţională.**

7. Pentru a săvârşi această lucrare în folosul naţiunii şi al consolidării statului român, avem neapărată nevoe de linişte, de bunăînţelegere şi frăţietate între toţi fiii neamului şi ai Ţării, legaţi între olaltă prin respectul legilor, prin devotament către Suveran şi către forma monarhică a Statului.

In grija părintească ce o purtăm pentru mântuirea sufletelor şi pentru binele neamului şi al Ţării, acesta este gândul şi îndemnul pe care-l trimitem cu dragostea noastră ca păstori sufleteşti iubitului cler şi popor al sfintei noastre Biserici dreptmăritoare române.

Dat în şedinţa Sfântului Sinod din 9 Martie anul 1937.

(Urmare din pag. 1-a) Aşteptările poporului român

şi de necesar ca pătura meşteşugărească şi negustorească (vii aplauze). Banul muncit cu greu, merge în mâni străine, iar intelectualii n'au nici o temelie pe care să se sprijinească la oraş (aprobări). Organismul nostru naţional va fi complect numai câna vom avea, mai ales aici în Ardeal, o puternică pătură de mijloc.

Mai cerem conducerii noastre de stat să aibă cea mai mare grije de banul public. *Fiecare Leu, fiecare bănuţ, e produs în sudoarea feţii de poporul nostru şi acesta aşteaptă cu tot dreptul să fie chivernisit cu deplină cinste, folosindu-l pentru binele obştesc (aplauze prelungite).*

In deosebi să fie folosit pentru înarmarea oştirii *(urale prelungite)*

ca să fie în stare atunci când va suna ceasul să ne apere pământul scump şi libertatea cu atâtea lacrimi şi cu atâta sânge dobândită (aplauze prelungite).

Eu care propoveduesc pacea între oameni, văd totuş că trebue să ne înarmăm. Suntem cel mai paşnic popor din lume, suntem adevăraţii fii ai păcii, dar trebue să fim nu mai puţin pregătiţi în toate privinţele de a ne apăra Ţara dându-ne până şi ultima picătură de sânge (urale prelungite).

Timpul nostru, dragii mei, e plin de multe primejdii. In cursul anului trecut era cât pe aci să se deslănţue o mare furtună. Să mulţumim lui Dumnezeu că norii s'au mai depărtat. Dar lumea totuş nu s'a liniştit deplin. In fiecare zi se aud veşti de războaie şi se ridică noui pricini de neînţelegeri între state. Toţi se pregătesc înarmându-se până în dinţi ca să poată face faţă zilelor grele ce-ar putea să vină. Să ne pregătim şi noi ca să ne putem apăra vetrele şi copiii şi graniţele Ţării în caz de primejdie (urale prelungite).

Am auzit din gura unor bărbaţi de stat străini că vreau o pace întemeiată pe dreptate. Noi suntem cei cari am însetoşat după dreptate 1000 de ani, şi acum când avem şi dreptatea şi pacea, vrem să le ţinem pe amândouă *(urale prelungite). Dar când cineva s'ar încumeta să ne răpească iarăşi dreptatea noastră, atunci nu va fi pace, oricât suntem de paşnici (urale prelungite). O spunem din această cetate, care a fost un altar de jertfă, un loc de mucenicie al neamului nostru în lupta pentru libertate şi întregire: duhul de jertfă al lui Horia n'a murit din noi, şi vitejia lui Avram Iancu suntem gata în orice moment ni s'ar cere să o dovedim şi noi! (aplauze prelungite). Mărturisindu-ne deplina încredere în cei care şi-au luat marea răspundere de-a conduce Ţara în aceste vremuri, le spunem că* se pot bizui pe toate puterile şi braţele noastre! *(urale prelungite).*

Nici nu s'ar putea să nu le dăm toată încrederea noastră. Un popor fără încredere în sine, fără încredere în conducătorii săi şi în forma sa de stat, este un popor periclitat *şi fără putere de-a se opune celor ce-i vreau răul (aprobări). Increderea în sine şi în conducătorii săi formează pentru un popor o forţă uriaşă de proprie apărare şi de biruinţă (aprobări).*

De aceea în zilele acestea de prefacere ne trebuesc în frunte nu întru atâta mari meşteri în şurubăria tehnică a treburilor statului, cât mai vârtos oameni de suflet avântat şi idealist. Ne trebue inimă, însufleţire, sentiment adânc de răspundere şi iubire arzătoare de neam, mai mult decât rutină şi calităţi tehnice de guvernare *(aplauze prelungite).*

Neamurile se mântuesc şi-şi scriu pagini nemuritoare în istorie prin avântul lor nereţinut spre idealuri înalte, spirituale. Interesul cel mare al nostru al tuturora nu se întreabă în primul rând, ce are naţia în stomac, ci încotro merge, încotro e condusă şi cu ce suflet? *(urale prelungite).*

Nu poate fi scopul principal pentru cei cari conduc la un moment dat destinele unui neam, nici acela negativ de-a se apăra şi de-a lupta împotriva cuiva, ci unul pozitiv, lămurit prin răspunsul la întrebarea: pentruce există neamul meu, care-i rostul cel mare şi rostul său propriu, pentru care trăeşte şi, dacă e nevoie, pentru care luptă pe lume? (urale prelungite).

Un popor se valorifică prin duhul în care-şi trăieşte viaţa lui. Acesta e criteriul pentru valoarea şi demnitatea vieţii lui. După aceasta vom fi judecaţi şi la judecata cea mare şi mai de pe urmă. Dreptul Judecător nu ne va întreba atunci, în faţa întregei lumi, ce-aţi mâncat şi cu ce v'aţi îmbrăcat, ci ne va întreba, în ce duh aţi trăit voi şi neamul vostru? (urale prelungite).

Să ne ajute Dumnezeu şi să lumineze mintea şi a conducătorilor şi a mulţimei celei mari a neamului nostru cât ne aflăm pe pământ ca să putem răspunde la înfricoşatul Său Judeţ: „Doamne, în lume cât am stat, pe Tine Te-am reprezentat!" *(aplauze prelungite).*

Dar pentru a ne înălţa cu duhul, pentru a se aprinde în sânul neamului nostru avânturile mari cari trec dincolo de ţintele trăirii de pe o zi pe alta, e lipsă nu atât de legi şi de tehnică, oricât ar fi de bune şi acestea, ci mai vârtos de oameni cu suflet mare, capabil să însufleţească şi să deslănţuiască energiile neamului *(vii aplauze).*

Nr. 5976/1940.

Regulament

pentru întregirea funcţiunilor administrative dela Consiliul Arhiepiscopiei ortodoxe-române de Alba-Iulia şi Sibiu şi dela instituţiunile bisericeşti şi şcolare de sub jurisdicţiunea lui.

ART. 1. Orice întregire a funcţiunilor administrative vacante este supusă prescripţiunilor regulamentului de faţă.

ART. 2. Intregirea va fi făcută în următoarele condiţiuni:

a) Candidatul să îndeplinească toate condiţiunile cerute de Statutul funcţionarilor publici, aplicabile funcţionarilor bisericeşti, precum şi condiţiunile legilor şi regulamentelor bisericeşti şi să facă parte din biserica ortodoxă română;

b) Să facă parte din Partidul Naţiunii;

c) Să nu fi fost condamnat pentru infracţiuni împotriva ordinei şi siguranţei Statului;

d) Să nu fi fost destituit sau pus în disponibilitate din alt serviciu public;

e) Să fi obţinut îndreptăţirea la funcţiunea vacantă prin concursul şi clasificarea mai jos rânduite.

ART. 3. In ziua în care vor fi îndeplinite condiţiunile ce fac vacantă o funcţiune administrativă la Consiliul arhiepiscopesc, referentul în cauză va refera în scris Consiliului arhiepiscopesc, iar acesta va declara vacanţa şi va dispune publicarea Concursului în „Telegraful Român" şi afişarea lui la Secretariat, în termin de 10 zile.

Concursul va cuprinde condiţiile cerute candidaţilor conform Art. 2, locul şi data până la care vor fi depuse cererile şi actele, locul, data şi programul Concursului; cererea va fi însoţită şi de o declaraţie a averii candidatului şi a soţiei, cu o descriere amănunţită.

Data concursului va fi fixată după trecerea a trei luni de zile dela data apariţiei şi afişării publicaţiilor.

Afişarea va fi menţinută până în ziua Concursului, constatându-se acest fapt prin procesul verbal încheiat de secretarul consistorial.

ART. 4. Programul Concursului va fi întocmit de Secţia Consiliului arhiepiscopesc la care este încadrată funcţiunea administrativă vacantă, din materiile a căror cunoştinţă este necesară funcţiunei şi va fi aprobat de Chiriarh.

ART. 5. Comisiunea de examinare va fi compusă din următorii 3 membri:

a) Un profesor titrat dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu;

b) Un profesor specialist în materia funcţiunii, dela Şcoala normală ortodoxă română „Andrei Şaguna" din Sibiu;

c) Un funcţionar superior din administraţia Consiliului arhiepiscopesc. Membrii comisiunei vor fi numiţi de Chiriarh.

Comisiunea va fi prezidată de membrul dela Art. 5 litera *a).*

ART. 6. Concursul se va ţinea la sediul Consiliului arhiepiscopesc în Sibiu. Probele vor fi scrise şi orale din materiile fixate prin programul publicat.

Subiectul probelor scrise va fi hotărît de comisiunea concursului în ziua şi înainte de începerea lui.

ART. 7. Examinarea şi notarea fiecărei probe cu note dela 1—10, media notelor, precum şi ordinea reuşitei la Concurs se va face în aceiaşi zi prin majoritate de voturi a membrilor.

Toate aceste lucruri se vor consemna într'un proces verbal semnat de toţi membrii comisiunei cu observaţiile ce fiecare ar voi să facă.

Rezultatul concursului se va afişa.

ART. 8. Dosarul cuprinzând toate actele şi conceptele interesând întregirea din momentul deschiderii vacanţei şi până la afişarea rezultatului Concursului, va fi depus de preşedintele comisiunei, cu raport, la Consiliul arhiepiscopesc.

ART. 9. Consiliul arhiepiscopesc, prin Secţia la care este încadrată funcţiunea vacantă, va cerceta validitatea titlului pentru funcţiunea vacantă, rezultatul concursului şi situaţiunea fiecărui candidat faţă de condiţiunile legale şi ale regulamentului de faţă şi va propune întregirea funcţiunii vacante cu candidatul cel mai bun, de preferinţă preot sau absolvent al unei şcoli teologice.

ART. 10. Intregirea funcţiunilor administrative dela cancelaria consistorială o va face Chiriarhul prin numire, a celor dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, Şcoala normală „Andrei Şaguna" din Sibiu, Şcoala de cântăreţi din Sibiu şi a liceelor ortodoxe-române din Braşov şi Brad secţiile respective ale Consiliului arhiepiscopesc, iar a celor dela Oficiul casei arhidiecezane, Contabilitate şi Exactorat, Secţiile Unite ale Consiliului arhiepiscopesc, prin alegeri.

ART. 11. Regulamentul de faţă intră în vigoare la data de 15 August 1940.

Aprobat în şedinţa Secţiilor Unite ale Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, ţinută la 30 Iulie 1940.

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop şi Mitropolit

Diacon **A. Popa**
secretar

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Un amestec incompetent

In legătură cu împrumuturi la particulari din banii parohiilor noastre

In ziarul din Bucureşti, *Curentul*, dela 30 l. tr., se publică, fără semnătură, o corespondenţă, datată: *Baia de Criş*, 28 (Iulie 1940), în care, pe temeiuri greşite, se cere nici mai mult, nici mai puţin, decât «*o urgentă revenire*» în cauza preoţilor şi epitropilor suspendaţi sau destituiţi (pentru grave abateri) în câteva parohii din Arhiepiscopia ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Notăm că lista publicată a preoţilor pedepsiţi este neexactă. Chestiunea este următoarea:

In urma legii de conversiune, parohiile bisericii noastre au pierdut, cum s'au accentual şi la alte ocazii, sume importante din împrumuturile acordate *particularilor.*

Imprumuturile de acest fel, — după o dureroasă experienţă obţinută de organe administrative bisericeşti, — de regulă *nu se replătesc* şi produc mai totdeauna raporturi încordate şi de nedorit între parohie şi credincioşii săi debitori.

In consecinţă adunarea eparhială a arhiepiscopiei învitase, — încă din anul 1931, — Consiliul arhiepiscopesc „a lua măsurile cuvenite ca banii bisericilor să se depună *la bănci sigure*".

Drept urmare, Circulara din 20 Iunie 1931, Nr. 4441, a Consiliului arhiepiscopesc către Oficiile protopresbiterale şi parohiale «*interzice cu desăvârşire a se mai acorda, de acum înainte, împrumuturi la particulari din capitalurile bisericilor sau din orce capitaluri administrate de organele parohiale*».

A *doua* Circulară dată de acelaş Consiliu, în 15 Februar 1936, Nr. 1440, dispune:

„Se aduce din nou la cunoştinţă că este *cu desăvârşire interzis* a se acorda împrumuturi la particulari din banii parohiilor... Ceice vor contravenì acestei dispoziţiuni, vor fi traşi la răspundere şi li se vor aplica cele mai severe măsuri disciplinare."

Pe lângă toate aceste măsuri, clare şi repetate, ce opresc sub aspră pedeapsă acordarea de împrumuturi la particulari, s'au aflat totuşi unii preoţi cari au nesocotit dispoziţiile primite şi au dat împrumuturi particularilor. Abuzul acesta a mers atât de departe, încât s'au dat împrumuturi la particulari chiar din *banii colectaţi pentru zidiri de biserici.*

Asemenea abuzuri şi ilegalităţi trebuiau sancţionate fiind în paguba atât morală, cât şi materială a bisericii.

In acest înţeles s'a şi urmat.

După *două* Circulare şi după *ancheta* săvârşită, nu se mai poate afirmà că suspendările s'au făcut „fără nici un avertisment".

Cât pentru pedeapsă, nu este adevărat că *întreg* salarul preotului se reţine până la acoperirea împrumutului afectat. Se reţine, de fapt, cel mult *a treia* parte a salarului lunar.

Dacă scriitorul corespondenţei din *Curentul* susţine în apărarea preotului, că «*în prima linie nu el — preotul — este răspunzător, ci epitropii şi casierul*», — aceasta dovedeşte că nechematul apărător stă departe de a cunoaşte toate îndatoririle parohului.

E de sine înţeles că autoritatea bisericească, — care cunoaşte lucrurile şi ştie să le îndrumeze spre folosul bisericii, — nu va revenì în nici un caz asupra sancţiunilor date, pentrucă nu poate promova disordinea şi desmăţul în administraţie. Orice abuz nou, în această privinţă, va fi aspru sancţionat.

Aici nu se pot lua în seamă „indignările", nici „surprinderile" corespondentului, şi nici jălaniile sale la gazetă. Parohiile noastre nu pot fi lăsate să facă negoţ de bani, acordând împrumuturi, ca băncile, particularilor.

Ardealul nu renunță

Clipa istorică, din viața statului român, ne impune astăzi, mai sus de orce pasivitate oportunistă sau alt fel de rezerve, o unire sufletească a tuturor românilor, spre a face față, în deplină demnitate, evenimentelor ce bat la ușă.

Vrem întărirea și dăinuirea acestui stat după crunta lovitură dela răsărit, care ni-a dictat evacuarea Basarabiei și a Bucovinei de nord.

Dar, această întărire și dăinuire nu se va putea desăvârși nici odată — **fără Ardeal.**

Unirea completă cu vechea țară, așa cum a fost proclamată în anul 1918, o susțin cu tărie toți românii transilvăneni, doritori, mai ales acum în fața propagandei provocătoare dinspre Tisa, să afirme din nou, în auzul lumii întregi, hotărârea sfântă de a păstra, pentru totdeauna, unirea națională, de veacuri visată și din greu plătită.

Nici când nu a fost atât de vie și puternică conștiința unității noastre ca neam și a identității destinului tuturor Românilor, ca astăzi.

Un prea distins bărbat al neamului și bisericii noastre a scris, de curând, următoarele cuvinte despre poporul care **nu renunță și nu cedează:**

„Poporul român a dat nenumărate dovezi de virtute și de eroism prin hotărârea sa de a nu ceda și a nu se lăsa înfrânt de greutatea feluritelor încercări, prin care a fost sortit să treacă adeseori. La elementarul său drept de rezistență nu a putut fi înduplecat să renunțe nici în cele mai înviforate împrejurări".

Dacă totuș, din înalte motive, s'a cedat la răsărit, aceleași înalte motive ne poruncesc **o rezistență bărbătească la frontiera apuseană** *a țării, când ea ar fi atinsă de mână dușmană.*

Toată suflarea românească a Ardealului, pregătită ani de-a rândul atât sufletește, cât și din punct de vedere al puterii armate, nu va sta la îndoială de-a aduce jertfa supremă a sângelui întru a păstra ființa statului român între hotarele sale firești.

Când vecinii noștri de dincolo de Tisa, tulburătorii de pace, ne strigă să facem „jertfă", transilvănenii, împreună cu toți românii, au să le răspundă cât mai în grabă: Da, aducem jertfa, dar o jertfă ce nu înseamnă **concesie,** *teritorială, ci înseamnă jertfa cea mare cu drag adusă pe altarul țării întregite.*

Să se știe că Ardealul respinge, cu întreagă energie, târguiala de teritor din trupul său, și că preferă să înfrunte primejdiile și suferințele ce i se pregătesc.

Cerem să ni se dea putința de a reacționa, cât mai-neîntârziat, împotriva zilnicelor provocări ale magnaților „civilizați" dela Budapesta cari făgăduesc o **asasinare în massă a românilor din Ardeal** *în momentul când vor ajunge să-l mai stăpânească. Astfel de plănuiri, vrednice de strămoșii celor ce le comit, ar fi păcat să nu fie remarcate în toate cercurile străinătății, ca să se vadă lămurit: Cine este acela care lucrează necontenit la tulburarea păcii între oameni.*

Înălțarea Sfintei noastre biserici

— Vizita dlui ministru al Cultelor, Radu Budișteanu, la sfintele locașuri —

Declarații, în genere și vrednice de reținut, a rostit recent dl *Radu Budișteanu*, ministrul cultelor și artelor, cu prilejul vizitei sale la mitropoliile, catedralele și mănăstirile din Moldova și Bucovina, informându-se, la fața locului, de starea în care se află biserica și preoțimea din aceste părți ale țării.

Dl ministru, însoțit de mai mulți colaboratori din minister, s'a oprit întâi la mănăstirea *Neamțu*. După slujba religioasă din biserica Ștefan cel Mare, dl ministru Budișteanu a avut o întrevedere cu I. P. S. Patriarh *Nicodim*, discutând chestiuni în legătură cu înălțarea bisericii naționale ortodoxe într'o cât mai temeinică spiritualitate creștină.

La *Suceava*, noua reședință mitropolitană a Bucovinei, dl ministru a fost primit de I. P. S. mitropolit al Bucovinei *Tit Simedrea*, ear la Iași de I. P. S. *Irineu*, mitropolit al Moldovei.

Cu ocazia întrevederilor, avute cu înalții demnitari ortodocși și cu șefii administrațiilor locale, dl ministru Radu Budișteanu a făcut, cum s'a amintit mai sus, mai multe declarații, zicând între altele:

„In urma înaltei încrederi pe care mi-a acordat-o Majestatea Sa Regele chemându-mă ca ministru al cultelor și artelor, eu nu vin în fruntea acestui departament ca un laic, ci ca un adevărat creștin, oțelit pentru crezul și idealul național.

Biserica trebue ridicată la misiunea ei divină.

Misiunea preotului este privită din trei puncte de vedere:

1. Ca slujitor al altarului;

2. Ca factor social;

3. Ca om care are nevoe de o situație materială.

Ca slujitor al altarului preotul trebue să existe numai (?) în funcție de altar.

Ca factor social vreau să întăresc pe preot în rolul de principal conducător sufletesc al neamului românesc.

Ca situație materială a preotului eu sunt convins că nu există demnitate în mizerie; deaceea voi căuta, prin toate mijloacele, ca slujitorul altarului și conducătorul sufletesc al neamului românesc să fie pus în situația de a nu duce grija zilei de mâine.

Darul și harul constitue o învestitură spirituală. Deaceea preotul trebue să se desbrace de cele omenești. Prin împuternicirea sufletelor în credință, țara se va întări, iar Majestatea Sa Regele va ști cu adevărat pe ce se sprijină cunoscând realitatea sufletului românesc.

Omul nu este decât instrumentul de manifestare a voinței divine. Noi suntem bieți oameni, iar sființiile voastre sunteți reprezentanții lui Dumnezeu pe pământ. Singurii care ne puteți ajuta sufletește.

Ajutați-ne, că și noi vă vom ajuta.

In concepția mea armata apără teritoriul național, iar biserica apără sufletul neamului. După cum se găsesc mijloace pentru armata teritoriului național, tot astfel se vor găsi mijloace pentru apărătorii bisericii și ai sufletului românesc însă cu condiția ca armata aceasta să fie la înălțimeă și neprihănirea la care a ridicat-o, prin jertfă, Mântuitorul lumii.

Azi o perioadă a încetat. Punctul crucial al destinului Neamului Românesc a trecut. La orizont se arată o putere de reconstrucție pe temelia credinței și a naționalismului integral.

In această eră, noi constituim o generație care nu glumește cu nici una din atribuțiile ce i se încredințează, — o generație care ia lucrurile în serios atunci când trebue să le ia, și care nu este nutrită de niciun gând de răsbunare.

Generația noastră crede că viața publică este accesibilă numai oamenilor care înțeleg să trăiască și să moară pentru Țară, Neam și Rege. Cei care au alte gânduri, cei care au în conștiința lor vreun semn de negație, să se retragă. Cei care vor să-și îngrijească interesele personale, să lucreze în profesiile lor dacă au una și dacă pot. Numai acel merită să apară în viața publică, cari aparțin integral Patriei, Neamului și Regelui.

Aceasta le dă autoritatea, și acesta este unicul sens al vieții lor.

Aceste sunt cuvintele mele, iar soarta m'a învățat să știu a le îndeplini".

Cerc religios. — Preoții cercului religios *Branul de sus*, protopopiatul Bran, și-au ținut a doua ședință în parohia Peștera, în ziua de 20 Iulie (Sf. Ilie) sub președinția venerabilului preot, albit de vremi, *Gheorghe Vlad Enescu*, din Moeciul de jos. Au fost prezenți toți preoții cercului în număr de nouă.

Intr'o atmosferă de adâncă evlavie s'a oficiat, în sobor, serviciul utreniei și Sf. Liturghie. Răspunsurile au fost date de corul ostașilor din parohie.

La priceastnă a predicat dl director al liceului „Andrei Șaguna" din Brașov, *Ioan Moșoiu*, vorbind credincioșilor, veniți în număr mai mare ca de obicei, despre rugăciune și binefacerile ei.

Tot în sobor s'au făcut rugăciuni de pace, precum și parastas pentru decedații preoți și binefăcători ai bisericii.

Cucernicul Părinte președinte, Gheorghe Vlad Enescu, a îndemnat pe credincioși la unire prin dragoste, prin credință și prin păstrarea obiceiurilor strămoșești.

Parohul local, *Gheorghe I. Enescu*, mulțămește în cuvinte alese preoților pentru oboselile împreunate cu ținerea cercului și roagă pe credincioși să pună la inimă învățăturile auzite.

A fost o zi cu bogate bucurii duhovnicești. — *Asistent.*

Nica Antim Arhim.: *Rugăciunea lui Iisus*, încercare critică asupra misticei isihaste. București, Tip. Cărților bisericești, 1939. Pag. 20. Prețul? — Acest extras din rev. „Biserica Ortodoxă Română" este un important studiu despre specificul și centrul spiritualității ortodoxe, de caracter monastic: *Rugăciunea lui Iisus*, „Doamne, Iisuse Hristoase, mântuește-mă". Este cea dintâi lucrare în românește, care ne prezintă o expunere cuprinzătoare despre această Rugăciune, însoțite de observări critice aduse faptelor ei. Autorul stăruește asupra deosebirii între mistica ortodoxă și cea romano catolică, sfârșind: „Darurile Duhului sfânt se capătă, în Ortodoxie, prin smerenie și umilință, și nu prin suferință".

Cerc religios. — In parohia Șpring (Mercurea) s'a ținut la Proorocul Ilie, cercul religios. Biserica spațioasă își primea credincioșii la praznic ca să se mângâe cu bucurii duhovnicești. Utrenia și Sf. Liturghie, slujită de soborul preoților din cerc, în frunte cu P. C. părinte D. Ciuchendea, adm. prot., au fost ascultate cu deplină atenție de numeroșii credincioși.

Predica zilei a rostit-o Pr. *A. Străuț*, adresând credincioșilor un mănunchi de chemări la mântuire, al căror bun efect se putea urmări pe fețele parohienilor.

Impresionantă a fost inaugurarea monumentului ridicat întru cinstita pomenire a eroilor din comună, morți pentru întregirea neamului. După parastas, a urmat sfințirea monumentului de către Păr. D. Ciuchendea. Iar cuvântarea ocazională, rostită de verhovnicul tractului, a avut darul să redeștepte în credincioși datoria față de țară și neam, să-i mângâe și să-i întărească în credință.

Parohul locului, *Ilie Geleriu*, a tălmăcit bucuria și mulțămirea sa și a credincioșilor pentru înfăptuirile de care s'au învrednicit. Adresând mulțumiri confraților săi pentru mărirea cadrului acestui praznic și credincioșilor pentru sprijin, face mărturisirea că credincioșii din Șpring rămân reconfortați sufletește și nu vor puteà uità nici odată această duhovnicească petrecere.

După masa frățească din casa parohială și fixarea viitoarei ședințe a cercului, preoții s'au îndreptat spre parohiile lor.

Pr. *A. Străuț.*

Nr. 7793/940.

Notificare oficială

despre primirea în Școala de cântăreți bisericești »D. Cunțan« din Sibiu

Școala de cântăreți bisericești »*Dimitrie Cunțan*« din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreți pricepuți, conducători de coruri sătești și credincioși cât mai luminați.

In afară de cântarea bisericească adevărată, elevii acestei școli primesc o educație religioasă-morală cât mai îngrijită și au prilej să deprindă câte o îndeletnicire practică de bun folos pentru toată viața lor. Programul școalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, agricultură, tâmplărie, etc.

Cu începerea noului an școlar, școala de cântăreți bisericești din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleși fii ai dreptcredinciosului nostru popor și cu deosebire acelora dintre ei cari urmăresc să-și creeze o carieră liniștită, o viață frumoasă și pusă întreagă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiți în această școală pentru anul școlar 1940/41, își vor înainta, până la 1 Septemvrie 1940, cererile lor pe adresa: «*Direcțiunii Școalei de cântăreți bisericești »D. Cunțan« în Sibiu*», însoțindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naștere,
3. Certificat școlar (cel puțin patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase și că nu are nici alte defecte corporale.

In această școală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etate de 15 ani împliniți și cari reușesc la examenul de primire. Acest examen se va ține în ziua de 30 Septemvrie a. c.

Elevii primiți vor trebui să aducă cu sine: două rânduri de schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă pe pat, două ștergare, etc.), cuțit, furculiță, lingură și o ceașcă pentru ceai.

Toți elevii sunt obligați să locuiască în internatul școalei. Taxa de întreținere este de Lei 9000 anual și se va achita în trei rate după cum urmează: Lei 3000 la înscriere, Lei 3000 la Crăciun și Lei 3000 la Paști.

Direcțiunea școlii își rezervă dreptul de a mări sau micșora această taxă, dacă împrejurările vor necesita o asemenea creștere sau scădere.

Cursurile vor începe la 1 Octomvrie 1940 și durează *doi* ani de teorie și *un* an de practică.

După absolvirea școalei se eliberează diploma de cântăreț bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreții bisericești vor fi retribuiți din bugetul statului cu un salar lunar fix.

Această măsură s'a pus în aplicare, pentru o parte din absolvenții școalei cu data de 1 Aprilie 1937. Pe lângă aceasta cântăreții vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obținută din reforma agrară.

Onorata Preoțime e poftită a citi această notificare credincioșilor noștri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive și a îndemna părinții cu fii buni să și-i trimită la școala de cântăreți bisericești.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre știre și strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenți ai Școalei de cântăreți din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreții cu diplomă dela Școala de cântăreți din Sibiu să fie angajați pe lângă cei bătrâni *calificați* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligații să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale și jumătate din toate venitele cantorale.

c) Cântăreții cu diplomă dela Școala de cântăreți angajați în parohii cu cântăreți *necalificați* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune și din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreți bisericești devenite vacante nu se vor mai putea întregì decât cu absolvenți ai Școalei de cântăreți.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreți bisericești, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreținere la școală.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 22 Iulie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 7077/1940.

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreană» din Sibiu se primesc absolvenţi de liceu cu bacalaureat şi absolvenţi cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1940/41 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1940, însoţite de următoarele documente:

1. Extrasul de naştere dela oficiul stării civile;

2. Extras din matricola botezaţilor;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificat medical despre starea sănătăţii dela medicul de circumscripţie;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde contribuind cu suma de 8000 Lei anual, vor avea toată întreţinerea.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 9—11 Septemvrie; în 12 şi 13 Septemvrie studenţii se vor mărturisi şi cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ţinea şi examenele sesiunii de toamnă (corigenţă, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 15 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 16 Sept., ora 8 dimineaţa.

Studenţii cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 3000 ca primă rată din taxa de întreţinere în internat, plus Lei 200 didactru. Rata a doua de Lei 3000 şi rata a treia de Lei 2000, se vor plăti în prima zi de şcoală după vacanţa Crăciunului şi a Sfintelor Paşti. La rectorat studenţii anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1508 pentru cărţi didactice şi Lei 1500 jumătate din costul reverenzii, restul îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărţi didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărţi didactice; an IV 790 Lei plus Lei 1251 pentru cărţi didactice.

Studenţii cu slabe mijloace familiare, dar cu purtare aleasă şi notaţi bine la studii, vor primi ajutoare (burse), ce se vor putea urca până la 6000 Lei, eventual chiar întreţinerea gratuită în internat. Aceste ajutoare se vor vota numai după înscriere.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, după ce studenţii vor dovedi cu chitanţe, că au achitat rata I din taxa de întreţinere. Tot la înscriere studenţii anului I sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servi cel puţin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiţi în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuşi înainte de înmatricolare, în ziua de 9 Sept. a. c. ora 9 dimineaţa, unei vizite medicale şi unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcţie de rezultatul favorabil al acestei vizite şi al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverandă)*, precum şi hainele de pat şi anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, şi trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei feţe de perini, două cămăşi de noapte, 4 ştergare, 4 şervete şi o învelitoare de pat.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sunt învitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcolile secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească. *Vor atrage în special atenţiunea asupra faptului că tinerii merituoşi se vor bucura de burse.*

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viaţa unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste şi mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realităţile cele mai esenţiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acţiune, care vrea să joace rol important în direcţionarea vieţii neamului şi a societăţii, preoţia oferă marile ei posibilităţi şi necesităţi misionare cu cuvântul şi cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-şi închine omul viaţa, ca preoţia şi studiul teologic.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 2 Iulie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Adunarea Asociaţiei „A. Şaguna", din eparhia Clujului, s'a ţinut, în sala festivă a Episcopiei, în 27 Iunie 1940, de faţă fiind şi P. S. episcop *Nicolae Colan*, care şi la această ocazie a onorat desbaterile cu deslușiri şi înţelepte îndrumări.

Preşedintele secţiei, P. C. *Dr. Seb. Stanca*, deschizând şedinţa, a atins în cuvântarea sa problemele principale, ce trebue să ne preocupe, în deosebi astăzi, în întrunirile Asociaţiei: problema educaţiei în duh creştin a tineretului, rolul bisericii în regenerarea neamului. Vorbitorul subliniază meritul ce revine P. S. Sale pentru preocupările de acest fel, ce le manifestă în toate acţiunile.

Conferinţa, ţinută de Pr. *N. Radu*, arată rolul bisericii în apărarea naţională.

După citirea raportului general pe 1939—1940, adunarea trimite omagiale telegrame *M. Sale Regelui* şi I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului.

Adunarea a discutat cauza *predicii* şi a cerut ca predica să fie pătrunsă de mai pronunţat caracter bisericesc. Preţioase îndrumări a dat, din acest punct de vedere, P. S. Sa episcopul Nicolae.

Unul dintre membrii adunării a expus rolul ce revine preotului în ocrotirea orfanilor şi văduvelor rămase la vatră în caz de război.

Se ia act de situaţia financiară a Asociaţiei clerului.

O *gazetă* religioasă morală pentru popor, redactată de preoţi, rămâne o chestiune de studiu pentru condiţiile tehnice financiare ce s'ar cere.

Nr. 8201/1040

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Păr. Nicolae Bărglăzan, din parohia Porumbacul de sus, protopopiatul Avrig, decedat la 3 Iulie 1940, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, dela 27 Iulie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

ŞTIRILE SĂPTĂMÂNII

— Ceeace preocupă în mod intens cercurile politice dela noi, şi din alte locuri sânt problemele privitoare la România, Ungaria şi Bulgaria. Convorbirile româno-bulgare şi româno-ungare îş iau începutul în zilele ce urmează.

— Din decret cu putere de lege, privitor la starea juridică a locuitorilor jidovi din România, apărut în M. O., reţinem: Conform Art. 11, jidovii nu pot dobândi proprietăţi rurale în România, nici întreprinderi industriale rurale. Ei nu pot fi funcţionari publici, nici membri în consiliile de administraţie ale întreprinderilor de orce natură, nici militari. Nu pot dobândi nume româneşti. Trecerea la creştinism a celor de religie mozaică nu schimbă calitatea de evreu aşa cum e statornicită în acest decret-lege. — Alt decret-lege opreşte căsătoriile între românii de sânge şi jidovi. — Toate măsurile cuprinse în Statutul juridic însemnează: legea de apărare a naţiunii noastre.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Joi, 1 August a. c. la Bucureşti pentru chestiuni importante bisericeşti şi naţionale, şi s'a reîntors Duminecă 4 August a. c. la reşedinţă.

Vizită ministerială. In zilele de 3 şi 4 l. c., dl ministru al cultelor şi artelor, Radu Budişteanu, însoţit de mai mulţi membri ai ministerului, a vizitat Sibiul, în cadrul unor serii de întrevederi făcute pe pământul nostru strămoşesc. Trecând prin Avrig unde a fost întâmpinat de dl prefect judeţean, Dr. C. Ştefan, dl ministru şi însoţitorii săi s'au închinat la mormântul neuitatului dascăl al neamului Gheorghe Lazăr. In sala prefecturii judeţului s'au prezentat şefii autorităţilor locale şi reprezentanţii cultelor creştine, aducând ministrului salutul şi asigurările lor de devotament. In numele sfintei noastre biserici au adus salutul cetăţii de reşedinţă a ortodoxismului de dincoace de Carpaţi II. PP. CC. LL. arhimandriţii Teodor Scorobeţ şi Veniamin Nistor, accentuând, că oraşul nostru va fi un zid de nepătruns împotriva valurilor cutropitoare şi că strânşi uniţi în jurul iubitului nostru Suveran ne vom împlini misiunea în toate împrejurările.

In cuvinte însufleţite a răspuns dl Budişteanu, declarând: „In domeniul spiritual, cultural şi naţional, Sibiul este pentru mine Sibiul lui Şaguna, — oraşul care în conducerea spiritualităţii neamului, ocupă un loc de frunte".

La adăpost. I. P. S. mitropolit *Tit Simedrea* al Bucovinei comunică ştirea liniştitoare, că nici una din mănăstirile bucovinene n'a fost lovite în avuţiile şi odoarele ei de grelele împrejurări prin care a trecut ţara. S'au luat, din primul moment, măsurile trebuitoare ca odoarele mănăstirilor Sucevita, Putna, Dragomirna şi Sf. Ion Nou din Suceava, să fie puse cu deosebită grijă la adăpost.

Pelerinajii. In scop de întărire şi mângâere, în zilele de încercare prin care trecem, se desfăşoară şi în anul acesta misiuni religioase organizate la Sf. mănăstire Hodoş-Bodrog din eparhia Aradului. In sărbătoarea Schimbarea la faţă s'a făcut pelerinajul diferitelor societăţi religioase şi patriotice din eparhie, cu servicii religioase, mărturisiri, procesiuni şi predici. La praznicul hramului mănăstirii, Joi în 15 August, la Adormirea Maicii Domnului, urmează obişnuitele pelerinajii şi slujbe religioase, Credincioşi, din întreaga episcopie, precum şi din părţile învecinate, iau parte la aceste înălţătoare misiuni anuale.

Alt pelerinaj şi misiuni religioase se vor desfăşura la *Geoagiu-Băi*, în 14 şi 15 August 1940, cu manifestări cucernice din partea clerului şi poporului, „Oastea Domnului" de asemenea va prezenta un bogat şi ales program, care va fi ascultat cu interes de bunii credincioşi.

Bisericile ortodoxe din Polonia, în număr de 383 câte se aflau înainte de ocupaţia rusească, au scăzut la 51; — autorităţile sovietice continuă a prigoni şi pe cele ce au mai rămas.

— Altarul bisericilor noastre basarabene şi bucovinene, oprit de stăpânitorii fără Dumnezeu, va fi tăinuit şi va trăi, plin de nădejde, în casele şi gândurile ţărănimii nezdruncinate în credinţa străbună.

Jubileu. Abatele *Zavoral* din Praga, cunoscut la români pentru activitatea sa neobosită, desfăşurată pe tărâmul raporturilor culturale ceho-române, şi-a serbat zilele acestea jubileul de 55 ani de preoţie şi 60 ani de intrarea sa în ordinul premonstranţilor. Jubilantul este doctor filosof h. c. al universităţii din Cluj şi membru de onoare al Academiei Române.

Aerisire necesară. Autorităţile ungare continuă, cum se anunţă din Budapesta, să curăţească administraţiile statului de jidovi. Din ministerul comunicaţiilor sânt concediaţi 18 ingineri, 2 medici, 1 arhitect şi 76 funcţionari tehnici, toţi jidovi. Cei mulţi înainte! Alt fel, fără asemenea aerisire, însănătoşirea deplină a statului creştin, acolo şi pretutindeni, nu se va face.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 11 August, va predica Diacon *Nicolae Constantin*.

Convocare. Membrii „Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu" se convoacă în Adunarea generală extraordinară ce se va ţinea Sâmbătă în 17 August a. c. la ora 8 seara, în localul Reuniunii.

La ordinea zilei: Introducerea gazului metan. Eventuale. *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Vera Ciortea-Proca: *Kraft durch Freude* (Muncă şi Voie bună), organizaţie politico-socială. Extras din Analele Educaţiei Fizice. Imprim. statului. Bucureşti, 1940. Pg. 15. Preţul?

Organizaţia germană Muncă şi Voie bună, care şi-a serbat de curând aniversarea celui de al 5-lea an de existenţă, are de scop înnobilarea mediului de lucru (fabrici, ateliere, instrumente) şi îndreptarea muncitorului spre un nou ideal de viaţă printr'o bună organizare a timpului liber; instituţia poate sluji drept pildă pentru alte ţări.

Dna Vera Ciortea-Proca, — asistentă la Academia de Educaţie Fizică din capitală şi trimisă acum din partea şcoalei pe 2 ani în Germania spre completarea studiilor, — prezintă, în lucrarea sa, felul de organizaţie al viguroasei instituţii *Kraft durch Freude*, cu numeroase amănunte şi date lămuritoare, care dovedesc ca munca şi voia bună a pătruns definitiv în viaţa socială şi culturală a poporului german. Aderenţii săi sporesc în număr tot mai covârşitor, — fapt ce se poate constata, cu satisfacţie, şi la noi.

Cuvinte pentru studenţii noştri şi date din activitatea Academiei de înalte studii comerciale şi industriale din Bucureşti. Publicare de rectoratul instituţiei. Bucureşti, Tip. „Universul", 1940. Pg. 106. Preţul? — Indemn studenţimii la muncă în viaţa academică.

Năzuinţa către Infinit şi veşnicie, de Pr. *Gh. V. Butnariu*, consilier patriarhal, parohul bisericii Domniţa Bălaşa. (Extras dintr'o revistă universitară). Bucureşti, Tip. „Valuna". Pg. 14. Lei 10.

Colecţia „Sfânta Vineri" a Ieromonahului *Varlaam* publică trei mici broşuri de *versuri religioase*, sub titlul: Fiul Omului, Proorocul din Galileia, Primăvara Dulce. Apărute în editura Sfintei mănăstiri „Ştefan cel Mare" în Orhei, se găsesc de vânzare la librăriile noastre. Exemplarul 10 lei.

„Gazeta Cărţilor" a apărut *pe Iulie a. c.* cu colaborarea dlor: *N. Iorga, Al. T. Stamadiad, D. Iov, Sc. Preajbă, Pimen Constantinescu* ş. a. — Director: Prof. D. Munteanu-Râmnic. Red. şi adm.: Ploieşti, Str. Zagorit 1. — Abonamentul anual 200 lei.

Nr. 8596/940

Aviz

Praznicul Adormirii Domnului — Joi 15 August a. c. — fiind patronul Marinei şi al Ligii navale române de sub Augusta Preşedinţie activă a Majestăţii Sale Regelui Carol II, este ziua de pomenire a eroilor marinari morţi în război.

Cuc. preoţime este invitată a intercala la Sf. Liturghie în această zi ecteniile pentru morţi, pomenind pe eroii arătaţi în Circulara Nr. 7306/935, iar la finea Sf. Liturghii se va arăta în predică importanţa sacrificiului eroilor marinari, precum şi atenţiunea ce trebue să se dea marinei naţionale, care mai ales în vremile de grea cumpănă prin care trecem, joacă un rol important în apărarea şi economia Ţării noastre.

Biserica noastră, fiind aşezământul de mântuire al sufletelor îndurerate, este chemată să aducă, de „Ziua Marinei", reculegere şi nădejde întru îndreptarea lucrurilor.

Sibiu, 8 August 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 7932/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Păr. Nicolae Mateiu din parohia Ribicioara de jos, protopopiatul Zarand, decedat la 26 Mai 1940, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, dela 27 Iulie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8185/940

Publicaţiune

Se publică concurs pentru aprovizionarea institutiunilor culturale ale Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu: Şcoala normală de băeţi „A. Şaguna", Şcoala normală de fete „A. Şaguna", Academia teologică şi Şcoala de cântăreţi — toate din Sibiu, cu următoarele alimente pentru anul şcolar 1940/41.

a) 16 vagoane grâu de 78 Kg. greutate hectolitrică cu cel mult 3% corpuri străine, predabil în vagon în gara Sibiu.

Se primesc oferte şi pentru cantitate mai mică decât 16 vagoane.

Ofertanţii vor depune odată cu oferta garanţie de 5% din valoarea cantităţii de grâu oferită.

Termenul de furnizare a grâului este 15 Septemvrie 1940.

b) Mezeluri şi circa 1600 Kgr. grăsime de porc netopită.

c) Coloniale.

Toate taxele de timbru şi impozit cuvenite pentru facturi privesc pe furnizori, cu excepţia contribuţiei naţionale de 2%, de care institutiunile sunt scutite.

Ofertele se vor înainta până la **26 August 1940,** la Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. în Sibiu, unde se pot lua informaţiuni.

Sibiu, la 27 Iulie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 53—1940 (53) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din oraşul **Dumbrăveni,** jud. Târnava mică, dă în întreprindere prin licitaţie publică partea II-a din lucrările de construcţie ale bisericii ortodoxe române din Dumbrăveni.

Licitaţia se va ţinea Joi în 29 August 1949, ora 4 p. m., în localul oficiului parohial, str. Cuza Vodă 11, în prezenţa consiliului parohial.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial. Licitaţia se va face pe bază de oferte închise însoţite cu o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenorii diplomaţi, introduşi în tabloul întocmit de minister.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea acelui concurent în care va avea mai multă încredere.

Dumbrăveni, la 26 Iulie 1940.

Ioan Dragolea
protopop, paroh

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Bilanţul semestrial brut la 30 Iunie 1940

Activ: Cassa: a) numerar efectiv 4,263.286; b) Disponibil la B. N R. şi C. E. C. 4,715 571; c) cupoane scăzute 12.817·50 total 8,991.674·50. Disponibil la bănci a) în ţară 7,937.445; b) în străinătata 228.645; total 8,166.090. Portofoliu de titluri, titluri româneşti în portofoliu; 1. Cu venit fix a) Efecte publice v. n. 7,513.100; v. r. 4,890.624; 2. Cu venit variabil; b) Actiuni cotate la bursă v. n. 1,121.500; v. r. 1,185,102; c) necontate la bursă v. n. 12,391.370; v. r. 7,534.661. Total v. n. 21,025.970; v. r. 13,610,387. Plasamentul fondului de rezervă, efecte publice v. n 2,589.096; v. r. 1,802.394. Portofoliu de sconi, plătibil în ţară a) cambii fără garanţii în portof. 23,179.891; reescontat 790.000. Total 23,969.891; b) cambii garantate cu mărturi, titluri etc. în portof. 3,066.293, reesconi. 2,000 000, cambii garantate cu ipoteci 9,451.197, în portofoliu 715.000, reescont total 10,166.197, totalul portofoliului 39,202.381, din care în suferinţă, în portof 917.996. Debitori din ţară: a) Debitori fără garanţii 5,036.810·50; b) Debitori cu garanţii cu efecte comerc 25,538.422; c) Debitori garant. cu titluri 1,987 580; d) Debitori garant. cu mărfuri 2,054.307; e) Debitori garant. cu ipoteci 15,490.865; f) Debitori garant. cu garanţii div. 3,397 849, total 53,505.333 50. Creanţe în conversiune: a) în portof. 22,637.004. Pierderi din conversiune conf. l. l. d. 100.037. Participaţiuni în ţară, la întreprinderi industr. în portof. 13,857.801. Imprumuturi pe termen lung 3,429.138·87. Imobile: a) pentru uzul propriu 16,807.426; b) Alte imobile 20,266.799. Total 37,073.225. Mobilier: 1. Conturi diverse 280.956. Cheltueli de administraţie: a) Salarii şi indemnizaţii 3,278 738. Dobânzi plătite: a) la depuneri 39.648; b) la reesconi 245.255; c) la creditori div. 6.256, total dobânzilor 291.159. Comisioane plătite 28.737. Totalul cheltuelilor 4,706.617·49. Totalul general activ 207,364.040·36.

Conturi de ordine, cauţiuni statutare 2,607.400. Debitori pt. scris. garanţie în ţară 3,856.680. Cambii de circulaţiune 112,719.228. Efecte spre incasare: a) în portofoliu 1,579.539; b) la corespondenţi 288.700, total 1,868.239. Ipoteci, cesiuni, mărfuri şi garanţii div. 95.994.686. Titluri în gaj în portof. 2,232.350. Depozite de titluri şi alte valori în păstr. 15,208.148. Debitori de titluri imprumutate 2,035 938 Total general 236,522.669.

Pasiv: Capital social 47,680.000 Fond de rezervă: Rezervă legală 10,454.490. Rezervă specială pt p. r. d. a. l. l. d. 523.821; a) pentru creanţe dubioase 1,229.045; b) pentru imobile 28,260.485, total 29,489.550. Dobânzi nerealizate la creanţe în conversiune 1,872.684. Diferenţe de curs nerealizate 2,289.771. Rezervă pt. pensii 643.994. Depuneri spre fructificare: noui din ţară 1. a) Cu livrete de economie la purtător la vedere 5,504.639, pe termen 8,134.498. Total 13,640,157; b) Cu livrete de economie nominat., dar plătib. la purtător la vedere 8,114.000, pe termen 16.621.540, total 24,735.540. 2. Cu livrete de economie nominat. la vedere 4,337.922, pe termen 9,328.143, total 13,666.065. 3. Reduse prin aranjament pe termen 21, 29.509. Totalul depunerilor 73,171.271, Creditori din ţară: a) Creditori reduşi, sold neexigibil pe termen 2,359.297. Rate întârziate (neridicate) la vedere 2,282.870; b) Creditori nereduşi noui la vedere 11.925.033. Totalul creditorilor 16,567.200. Angajamente de reescont în ţară provenite din efecte scontate. 1. Curente scăzute şi nescăzute). La B. N. R. 3,505.00. Conturi diverse 10,141.435. Efecte de plată 5,095.752. Dividende neridicate 130.830. Dobânzi incasate; a) dela portofoliul de sconi 1,159.036; b) dela debitori 2,175.406·86. Total 3,334.445·86. Comisioane incasate 505.072·50. Venitul portofoliului de titluri 464.165. Venitul participaţiunilor 585.387. Venitul imobilelor 696.896. Beneficii diverse 211.897. Totalul veniturilor 5,797.262·36. Total general 207,364.040·36.

Conturi de ordine: Deponenţi de cauţiuni statutare 2,607.400. Creditori pt. garanţii date de bancă 3,856.680. Deponenţi de cambii de circulaţiune 112,719.228. Remitenţi de efecte spre incasare 1,868.239. Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse 95 994.686. Deponenţi de titluri în gaj 2,232.350. Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare 15,208.148. Creditori pt. titluri imprumutate 2,035.938. Total general 236,522.669.

Preşedintele cons. de adm. Dr. med. Eitel Adolf, m. p. Pentru direcţiune: Sontag Adolf, m. p. director conducător. Comitetul de cenzori: Dipl. ing. Stenzel Ernst, m. p., arhitect, Fritsch Rudolf Edwin, m. p., expert contabil. Viktor Wolff m. p.

Sibiu, în 29 Iulie 1940.

Pentru conformitate:
şef contabil al Inst. d. c. f. Sibiu
(52) 1—1 WILK ALFRED
cont. autorizat

Nr. 563/940 (35) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Arpaşul de jos,** din protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post
1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiunea preoţească de 5 jug. 1200 st. p. şi folosinţa terenului destinat pentru casă parohială.

Cererile de concurs cu documentele cerute de legile în vigoare, însoţite de încuviinţarea de candidare a autorităţii superioare bisericeşti, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig în Făgăraş în termenul fixat.

Concurenţii cu cererile înaintate, după prealabila înştiinţare a acestui oficiu, se vor prezenta în parohie spre a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 20 Mai 1940.

Prot. **Pavel Borzea**
adm. prot.

Nr. 1344/940 (34) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bicfalău,** protopopiatul Sfântul Gheorghe, parohie nouă, recunoscută prin decizia Nr. 17.282/940 a On. Minister al cultelor, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:
1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu grădină de 1/2 jugăr.
3. Sesie parohială de 14 jugăre, arător.
4. Simbrie dela circa 15 familii câte 25 l. porumb, iar dela circa 15 familii câtă 12 1/2 litri.
5. Lemne de foc 2—4 stânjini.
6. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, de-a putea concura la această parohie, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă, în parohie pentru a servi, predică şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Fiind credincioşii maghiarizaţi, vor fi preferaţi candidaţii, cari cunosc limba maghiară.

Oficiul protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe, în înţelegere cu consiliul parohial din Bicfalău.

Sf. Gheorghe, 30 April 1940.

Aurel Nistor
protopop.

(38) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei dela biserica Sf. Treimi din **Braşov-Dârste,** parohie de clasa I, devenită vacantă în urma pensionării părintelui octogenar Ioan Broşu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:
1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu dependinţe.
3. Sesie parohială, 16 jugăre pământ arabil.
4. Stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs, cu toate documentele necesare, precum şi încuviinţarea P. V. C. Arhiepiscopesc, în termen legal oficiului protopopesc ortodox român din Braşov, având a se prezenta în vreo Duminecă în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Consiliul parohial în înţelegere cu oficiul protopopesc ortodox român Braşov.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Nr. 333/940 (36) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Dâlja-mare,** protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:
1. Salarul dela stat.
2. Adăul şi stola obişnuite în protopopiat.
3. Locuinţă cu grădină.
4. Incălzitul în forma uzitată în regiune,
5. Arenda păşunii parohiale şi a cimitirului confesional.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, cu sediul în Petroşani, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau de sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, în înţelegerea cu consiliul parohial.

Petroşani, 20 Mai 1940.

Ion Duma
protopop

Nr. 215/940 (44) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Blăjeni Grosuri,** protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:
1. Salarul dela Stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de Certificatele de studii şi încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta Oficiului protopopesc — Zarand — în Brad, în termenul descris.

Concurenţii, se vor prezenta cu prealabila încuviinţare a Oficiului protopopesc, în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Brad, la 5 Iulie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 327/940 (45) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Ribicioara de jos** cu filia Uibăreşti, din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela I-a publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post;
1. Salarul dela Stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, cu documentele cerute de legile în vigoare, însoţite de încuviinţarea de candidare a autorităţii superioare bisericeşti, se vor înainta Oficiului protopopesc — Zarand — în Brad, şi în termenul fixat.

Concurenţii, cu cererile înaintate după prealabila înştiinţare a acestui oficiu, se vor prezenta în parohie, spre a se face cunoscuţi poporului.

Brad, la 5 Iulie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Mr. 158/1940 prot. (49) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I. **Sibiu-Inf. II** (Lazaret), protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:
1. Salarul dela Stat.
2. Sesiune parohială în mărime de 16 jug., arător şi fânaţ.
3. Folosinţa curţii şi grădinii parohiale.
4. Preţul alor trei stânjini de lemne anual.
5. Stola uzitată.

Cererile de concurs, însoţite de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, ve vor înainta P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu, care va face numire la această parohie.

Oficiul protopopesc ortodox-român Sibiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 6 Iunie 1940.

Emilian Cioran
protopop

Nr. 5332/940 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bătanii-mici,** din protopopiatul Odorhei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunatc cu acest post:
1. Salar dela stat, după calificarea celui ales.
2. De locuinţă corespunzătoare să îngrijeşte parohia.

Cererile de concurs, împreună cu actele necesare, se vor înainta în terminul indicat, oficiului protopopesc Odorhei.

Se va anexa la cerere şi autorizaţia P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că adecă pot concura la această parohie.

Cu prealabila aprobare a oficiului protopopesc, candidaţii se vor prezenta, în vreo Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dupăce credincioşii noştri din Bătanii mici nu ştiu româneşte, vor fi preferaţi candidaţii, cari cunosc şi limba maghiară. Oficiul protopopesc ortodox român din Odorhei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Seb. Rusan
adm. prot.

Redacto: responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 25 August 1940 — Nr. 35—36

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează Administrației ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

25 bani Posta 1940
2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Un stâlp de foc: I. LUPAȘ

— Oratorul și conferențiarul —

După 1900, în Ardeal a apărut o generație cu un orizont românesc mai larg. Pentru ea, o conciliere spre Budapesta era imposibilă și orice petiție spre Viena zadarnică. Singurul razim rămânea încrederea în forțele naționale, care treceau și peste crestetul Carpaților.

Astfel s'a grupat în jurul revistei „Luceafărul" tineretul, frământat de visul întregirii neamului, în frunte cu Oct. Goga, pentru care Carpații nu mai erau o graniță, ci un minunat decor al naturii, șira spinării neamului românesc, cum a spus Eminescu, îndrumătorul, apoi Delavrancea, animatorul. Expresia sensibilității românești în această epocă a fost cântărețul Oltului și al Clăcașilor, iar spiritul de pătrundere istorică a vremii îl reprezenta sufletul cel mai apropiat de Oct. Goga, I. Lupaș, răspânditorul duhului lui Șaguna, răscolitorul amintirilor de mândrie din trecutul Ardealului, adevărat preot al deșteptării noastre.

Prin 1905 stârnește admirația la Sibiu erudiția micului Barițiu, care avea s'ajungă marele profesor de astăzi I. Lupaș. Verva lui de orator, faima lui de conferențiar și dibăcia lui de gazetar s'a răspândit în întreg Ardealul. Când, din ușa altarului, a plecat spre poarta temniței dela Seghedin, el a intrat în conștiința tuturor ca un erou care-și trăește credința, se sacrifică pentru o convingere, armonizând gândul cu fapta.

Din umbra gratiilor de fier a răsărit luminoasa figură a lui A. Șaguna, cuprinsă în opera-i de căpetenie, care-l afirmă în istoriografie și-l face membru al Academiei Române. De-acum cercetătorul avea cărarea statornicită: răscolirea demnității Românilor din Ardeal, spre a-i scoate din umilire și a-i îndrepta spre ziua mântuirii, 1 Dec. 1918. Elocvența lui e pusă în slujba acestui ideal și, uneori, înaripată și aprinsă, se înalță ca un vârtej de lumină, încălzind inimile asemeni unui stâlp de foc.

•

A vorbit la întruniri politice, verbul lui strălucitor precizând intransigența luptei naționale și încrederea în apropiata plinire a vremii, la adunări preoțești uimind prin cunoașterea adâncă a Bibliei și tâlcuirea ei înțeleaptă, la conferințe publice, risipind sclipitoarea lui vervă și bogăția rară de cunoștințe, la întrunirile Astrei, adevărate sărbători ale culturii, la catedra pe care a sfințit-o prin trudă încordată, creând generații de preoți însuflețiți, și din ușa altarului, ca protoereu de Sălișteu, vrednic Hrisostom al ortodoxiei, a cărei valoare a susținut-o cu energie întreaga viață, ca nimeni altul.

Intâia oară l-am auzit vorbind în toamna anului 1912 la Brașov, în sala festivă a liceului Șaguna. Nesterse au rămas impresiile de atunci. Stabilea relațiile între Șaguna și Otvös, arătând binele ce-a rezultat pentru Ardeleni din această prietenie. Erau subliniate mai ales calitățile marelui arhiereu, adevărat diplomat plin de dibăcie și îndemânare, cultivând o prietenie din care s'au revărsat înfăptuiri de propășire pentru neam.

Puțin avantajat de voce, care numai târziu ajungea plăcută, încinsă de revărsarea sentimentului cuceritor, el stăpânea prin gândirea ordonată și expresia limpede. Concluziile se desprindeau coapte în razele unei credințe, după o argumentare riguroasă. Am plecat din sală rostind cuvintele Bibliei: Niciodată n'am auzit un om grăind ca acesta!

Dar ceeace mi-a câștigat pentru totdeauna admirația a fost sclipirea fermecătoare a privirii de câteori pomenea de neam, sau rostea numele de Român. Mi s'a părut că flacăra juca peste comoara sufletului și prin vorbele lui țâșneau credințele rasei, din adâncul tainic al vremurilor.

L-am ascultat în biserica din Sălișteu (1915), vorbind din ușa altarului. Stăpânirea în amănunte a textelor sfinte și interpretarea lor iscusită, cu raportări la actualitate, m'a cucerit, descoperindu-mi o nouă latură a elocvenței: predicatorul.

Apoi, am fost martorul puternicei filipice rostită împotriva regionalismului politic la Sibiu, în 1926. Cunoșteam acum și pe oratorul politic, genul cel mai dificil, coborât cumplit prin măcinișul neîntrerupt de pleavă verbală, în reabilitarea căruia nu mai credeam. Și, deși vârtejul sentimental era ispititor, ordinea de gândire și arhitectura argumentării s'a păstrat și de astădată.

L-am auzit conferențiând la Alba Iulia (1924), la Sighișoara (1928), la Caransebeș (1930), la Sibiu (1936) și în alte părți ale Ardealului, evocând sau deschizând perspective, cu aceeași forță magnetică a convingerii, cu sufletul arzând, dogorind și aprinzându-l pe al altora. Lecția inaugurală ținută la deschiderea universității din Cluj (Factorii istorici ai vieții naționale românești, 11 Noem. 1919) este un adevărat program de muncă, rostit dela catedra care n'a făcut până atunci să răsune nici un cuvânt bun pentru neamul nostru. Toată amorțeala și pâcla întunerecului — zicea, încheind, profesorul Lupaș — să fie alungată acum! In sufletul fiecărui Român să se trezească conștiința națională, făcându-i pe toți să înțeleagă, că avem aceleași amintiri, aceleași probleme ale prezentului și aceleași aspirațiuni. De aci urmează, că simțul de solidaritate indestructibilă, cu toți cei ce au trăit înainte de noi sau trăesc astăzi în orice parte a României întregite, trebue să ne stăpânească din zi în zi tot mai mult. Acest simț și această conștiință a unității naționale să fie făclia care ne povățuește pașii în prezent și ne luminează cărările spre viitor. Prin ea să fie chemați la viață nouă și la duh nou toate elementele constitutive ale națiunii române.

Pentru desfășurarea aceluiași steag de lumină, amintim și lecția de întroducere ținută în 21 Oct. 1920 (Individualitatea istorică a Transilvaniei), străbătută de accentele puternice ale duhului național, ecou prelungit din cuvântul marelui Kogălniceanu, rostit la deschiderea cursului de istorie națională (Iași, 24 Nov. 1843).

Condus de gândul că menirea unui dascăl este să dea unui neam încredere în sine, profesorul Lupaș cheamă la viață forțele ascunse ale națiunii: „Pentru elementul autohton, adevărata misiune istorică, în a cărei îndeplinire a fost împiedecat timp de o mie de ani, abia în zilele noastre a început în deplină libertate, trezind toate energiile menite să dea contribuția, necesară la închegarea națiunii și a Statului român, cu care Transilvania s'a simțit totdeauna în comunitate nesdruncinată de viață sufletească." Iar, ca o completare a ideologiei sale istorice, mai adaug câteva rânduri din strălucita conferință rostită la deschiderea festivă a cursurilor universității din Cluj (1939), despre: Valoarea educativă a istoriei naționale. Intre altele, profesorul Lupaș a spus: Un popor nu poate să aibă un patrimoniu mai de preț decât acela pe care i-l păstrează, perpetuându-l din generație în generație, istoria sa națională. Ea este isvorul nesecat al energiei spirituale, în ea își găsesc adăpost toate valorile morale netrecătoare ale neamului, care a fost în stare să le producă. Ea este ca un altar de perpetuă închinare în fața acestor valori.

Figurile marilor eroi înviază prin cuvântul lui și urmele lor sunt cercetate cu pietate, prilej de închinare profundă.

Profesorul Lupaș, ca un semn de recunoștință, cu prilejul reîntemeerii episcopiei Vadului, inițiază un pelerinaj (20 Sept. 1922) la mormântul ctitorului. Și, îngenunchind în sfânta mânăstire dela Putna, se'nchină umbrei lui Ștefan cel Mare, preamărirea căruia „o vom vesti și noi cu toată osârdia, spre a face să lucreze în sufletul poporului nostru, ca o putere vie, mărețele lui fapte creștinești".

Nimic decât dreptate Ardealului!

Luăm act, earăș și earăș, de excesul vorbăriei ce se revarsă, mistificătoare, de pe malurile dunărene ale capitalei foștilor noștri stăpânitori, cari nu se desbară, cu nici un preț, de vrăjmășeștile gândiri, purtate împotriva a tot ce este, câtuș de puțin, **element „valah"**, *— element atât de mult desconsiderat tocmai de ceice, înainte cu vreo două decenii,* **au chemat ostașul român** *să izbăvească Ungaria de anarhia ce o înăbușă și de bandele „eroului" bolșevic Kuhn Béla...*

S'a uitat, așa de ușor, de către cei ce erau atunci la strâmtoare, faptul ostașului făcător de bine?

Inutil să insistăm...

Năzuința crunt cercatului Ardeal, reclamat de opresorii lui „milenari", țintește să înmănuncheze energiile neamului chemat să se afirme nu în fața nerecunoscători lor plutitori prin norii absurdităților politice, ci mai vârtos în fața puterilor care plănuesc să întocmească noua organizare europeană.

Noi, românii din Ardeal, am simțit, cu vârf și îndesat, și am plătit, cu pielea noastră, toate „darurile" și „bunătățile" câte ni s'au grămădit de neuitatul regim al aristocraților, așa de pretențioși în activitatea lor numită „civilizatoare" și de „cultură" și așa de refractari respectului datorit dreptății.

Postul de Radio, din chiar inima țării ungurești, cu întreg „revizionismul" ei, în frigurile propagandei, ne declară în toate limbile, că **amarnică soarte** *ni se croește nouă, ardelenilor români (— par'că n'am ști! —) în cazul când nu vrem să ne sacrificăm țara...*

Conducătorii maghiari, va să zică, — o mărturisesc înșiși — nu se preocupă să activeze spre a statorî raporturi normale, dacă nu și prietenești, între cei ce le caută, ci preferă să clădească pe argumente perimate și pe atacuri utilizate împotriva noastră de condeele ușor de corupt.

In izbucnirile deslănțuite ce ni se trimit în clipe de prefaceri istorice, noi n'avem să ne descurajăm, ci mai pe sus de toate, să ne aducem aminte de vorba voevodală a viteazului Domn din vremea arcașilor și plăeșilor celor tari în credință și vitejii.

Voevodul acela, care a ctitorit 52 de sfinte lăcașuri în mândra țară a Moldovei, viteazul și marele **Ștefan Vodă**, *zis apărător al creștinătății, ne dă, în testamentul său, următorul îndemn de luptă și rezistență:*

Când dușmanul vostru va cere legăminte rușinoase dela voi, atunci mai bine muriți prin sabia lui, decât să fiți privitori impilării și ticăloșiei țării voastre...

Așa grăit-a providențialul domnitor înainte de a fi coborât în mormântul sfintei mânăstiri de el zidite.

Așa au să făptuească, în solidară frățietate, urmașii săi adunându-se zid în jurul energiilor ce reprezintă și apără viitorul neamului în momentele hotărâtoare de astăzi.

Dreptate Ardealului!

După ce colindă Munţii Apuseni, scotocind amintirile în legătură cu Horia, urmărindu-i toţi paşii, în 9 Oct. 1922, la deschiderea cursurilor, vorbeşte despre marele mucenic al Ardealului, arătând că jertfirea lui n'a fost zadarnică, căci... dreptatea nu poate fi niciodată frântă în roată, nici aşezată în mormânt. De câte ori a fost stropită cu sânge mucenicesc, a dobândit puterea cerească de a înoi şi a sporî numărul celor gata a se sacrifica pentru biruinţa ei.

In 26 August 1920, când capul lui Mihai Viteazul este readus la mânăstirea Dealu, cuvântul profesorului Lupaş răsună în cucernică închinare şi sărbătoresc legământ: vom priveghea de acum, ca sfânta noastră patrie română să nu ajungă niciodată un pământ al necredincioşilor, ci să rămână pururea ferită de orice cădere sau alunecare.

•

E vrednic de toată admiraţia luptătorul îndârjit ajuns în temniţă pentru afirmarea drepturilor neamului, învăţatul cărturar care abia are pereche în Ardeal, preotul iluminat din Sălişte, profesorul cu grai înaripat de avânt pornit din temeinicia adevărului, conferenţiarul strălucit şi marele orator. Dar sufletul lui curat, culme albă de zăpadă atinsă numai de soare, e mai de preţ ca orice.

Când am purces să înseilez aceste gânduri despre personalitatea profesorului Lupaş, mi-a răsărit în minte vorba cronicarului de odinioară. Intr'o pagină de letopiseţ s'aminteşte despre un om care ducea o viaţă aşa de curată, încât, în casa lui, puteai să faci slujbă ca'n biserică.

HORIA TECULESCU

Meritată sărbătorire

Academicianul profesor universitar, dl Ion Lupaş, *a împlinit la 9 August c. vârsta de şasezeci de ani.*

Amicii, stimătorii şi elevii acestei reprezentative figuri a românismului au luat, mai de mult, iniţiativa, în frunte cu secretarul general al Academiei Române, dl Al. Lapedatu, de a sărbătorî evenimentul printr'un volum omagial, *în colaborare cu fruntaşii scrisului din ţara noastră. Volumul va apărea la timpul cuvenit, când se va face şi sărbătorirea publică a jubilantului, amânată pentru vremuri mai puţin sbuciumate ca cele de azi.*

Eminentul biograf al mitropolitului de eternă pomenire Andrei Şaguna, şi luptătorul neînfricat al cauzei neamului, stă astăzi înconjurat de respectul şi întreaga dragoste a Românilor de pretutindeni.

Problema cimitirelor

Şrisă, la *sărbătorirea I. P. S. Mitropolit Nicolae*
de prof. univ. **Victor Stanciu**

I

M'am întrebat adeseori pentru ce sânt atât de părăsite cimitirele noastre? Lipsa de recunoştinţă a urmaşilor, uitarea şi împăcarea cu ideea morţii sânt comune tuturor oamenilor, tuturor neamurilor, dar îmi pare că la noi cimitirele sânt mai puţin îngrijite decât la alţii. Sărăcia satelor nu e scuză. Pentru un mort scump şi la noi se fac cheltueli, care întrec cu mult posibilităţile celor rămaşi în urmă. După înhumare, nepăsarea se aşterne pe mormânt, buruienele uitării înlocuesc florile frumoaselor amintiri, şi urzicile înalte de un stat de om se înclină peste mormanul cu cruce, înclinată şi ea, ca să şoptească mortului: «unde-ţi sânt rudele şi prietenii»?...

Singurele, care plivesc urzicile mormintelor, sânt pe alocuri dobitoacele cari au privilegiul să pască şi să frământe în picioarele lor ţărâna mormintelor. Toamna puţinii pomi sânt scuturaţi cu putere de copiii satului, pentru puţinele fructe ce au mai rămas după sburăturirile de peste vară. In afară de câteva bătrâne care duc la morminte jarul tradiţiilor păgâne şi uneori lumânările cultului creştin, nimeni nu se abate prin cetatea tăcerii celor buni, pe cari Domnul i-a chemat la sine.

Cu adevărat deşertăciune sânt toate; mormanul de ţărână care s'a ridicat deasupra mormântului se aşterne şi el la faţa pământului, şi când nepoţii caută loc să înmormânteze pe părinţii lor, nu mai ştiu locul unde a fost înmormântat moşul, care li-a dat moşia şi viaţa, cinstea, rezistenţa şi sănătatea organismului lor. Şi fiindcă în această uitare şi nepăsare pentru trecut şi strămoşi, împreună sânt bogaţii şi săracii, la noi lipseşte tradiţia, lipseşte puterea strămoşilor întru apărarea nepoţilor. Avere, bunăstare şi adeseori bună sănătate se împrăştie ca fumul câmpului la suflarea vântului, fiindcă vânturile nebuniilor moderne împrăştie jăratecul vetrelor şi aşezărilor de tihneală strămoşească.

Acţiunile noastre lipsite de tradiţie, cu adevărat deşertăciune sânt toate. Pentru stabilitatea şi durata acţiunilor pământeşti am avea nevoe de cultul, proslăvirea şi îngrijirea frumoaselor amintiri a celor morţi.

„Din mormânt putere vine,
Naşterile viitoare
Sânt în lumea celor morţi"

II

Dar ce-i foloseşte omului lumea toată dacă sufletul său şi-l va pierde? Averea şi idealurile acestei lumi nu fericesc pe om; fericit este numai acela care şi-a mântuit sufletul. Pumnul de pulbere căruia i s'a suflat scânteia dumnezeiască a sufletului, se întoarce în ţărâna din care a fost luat şi se amestecă cu aceasta. Nu trebue deci să ne îngrijim mai mult de pulberea vieţii noastre decât de oricare altă pulbere minerală. Inbalzamările şi piramidele, ca şi tot felul de «morminte spoite», sânt ale acelora cari cred în continuarea vieţii lumeşti şi după moarte, a acelora pentru cari are valoare numai spaţiul vital al acestei lumi, ale acelora cari nu înţeleg sensul mângâietoarelor cuvinte «fericită e calea întru care mergi astăzi suflete»...

Dacă analizăm mai de-aproape pe toţi duşmanii creştinismului, filosofi şi gânditori chinuiţi, ajungem la concluzia că aceste suflete răsvrătite nu au înţeles cea mai simplă şi mai măreaţă dintre spusele Mântuitorului: „Impărăţia mea nu este din lumea aceasta»... Părintele lui Zaratustra, supra-omul spaţiului vital, nu va putea nici când înţelege renunţarea creştină. Pentru el sânt virtuţile sclavilor dispreţul faţă de bunurile acestei lumi, dragostea pentru cei mulţi şi năpăstuiţi, concentrarea şi smerenia care încătuşează ambiţiile şi pornirile egoiste, nimicitoare ale echilibrului şi liniştei sufleteşti. Virtuţi de sclavi sânt toate bunele dispoziţii pe cari fiii Aceluiaş Tată Ceresc şi le impun unii faţă de alţii în scurta lor trecere prin această vale a plângerilor.

Cum vor putea fi creştini adevăraţi, creştini cu dreaptă credinţă, creştini ortodocşi, acei cari nu pot înţelege că «Impărăţia Domnului nu este din lumea aceasta», acei cari prin structura sufletului lor nu pot să renunţe la nimicniciile acestei lumi pentru a dobândi mântuirea sufletului. Apusul nu a putut păstra forma originală a învăţămintelor dumnezeescului Mântuitor, fiindcă structura sufletească a neamurilor din această parte a lumii nu a înţeles renunţarea creştină şi a căutat să domine spaţiul vital al pământului. Conducătorii bisericii creştine din Apus n'au înţeles cuvintele Mântuitorului, că «Impărăţia mea nu este din lumea aceasta» şi nici nu au dat Cesarului ce era al Cesarului şi lui Dumnezeu ce era al lui Dumnezeu, au împărăţit ei înşişi ca cesari. Toate duşmăniile şi toate frământările în cursul vremurilor s'au dat nu în contra creştinismului a cărui împărăţie nu era din lumea aceasta, ci în contra creştinismului cu spaţiu vital.

Eliberarea sufletului de păcate şi de toată sgura vieţii pământeşti fiind calea mântuirii, dumnezeescul Invăţător a asemănat pe cărturarii şi fariseii făţarnici cu mormintele spoite, care pe dinafară sânt frumoase, iar înlăuntru sunt pline de oase şi de morţi şi de toată necurăţenia, căci «fariseii zidesc morminte proorocilor şi le împodobesc pietrele dela căpătâiul dreptilor, dar în loc să-i urmeze îi răstignesc» (Matei 23, 27).

III

Meditând mai mult asupra acestor constatări, spuse clar în evanghelii, sărăcăcioasele morminte, mormane de pământ părăsite din cimitirele noastre mi-au apărut mai creştine, mai conforme cu spiritul ortodox creştin, decât împodobitele morminte ale marilor tradiţii de artă din Apus. Mormintele cu glii lângă bisericile de lemn din vârfurile dealurilor, în singurătatea şi tăcerea lor mi-au părut tot atât de măreţe ca şi frumos văruitele morminte dela Ravena. Mormintele tăcute şi atât de variate sânt şi ele expresia diferitelor concepţii de viaţă, de credinţă, de comportare în lume.

Morţii noştri aşteaptă în tăcutele lor morminte, adunate în jurul bisericii, ziua dreptei judecăţi. Cât de frumoase sunt bisericile în jurul cărora aşteaptă până la sfârşitul veacului toţi credincioşii de odinioară. Bisericile sânt astfel mângăierea şi razimul celor vii şi locul de odihnă al celor morţi. Eu nu pot trece fără sincere emoţii şi tresărire sufletească pe lângă bisericile înconjurăte cu morminte. Şi dacă am văzut în trecut, în mormintele părăsite lipsa de tradiţie, singura prin care strămoşii influenţează asupra nepoţilor, constat astăzi că această lipsă de tradiţie este numai în chivernisirea bunurilor lumeşti, căci aceleaş morminte părăsite şi puţin îngrijite îmi par dovada ortodoxiei credinţei noastre, a lăpădării sgurei pământeşti, în năzuinţele noastre pentru dobândirea împărăţiei divine, care nu este din lumea aceasta.

Morminte tăcute şi părăsite din jurul bisericuţelor noastre, sânteţi creştine şi astfel nu aveţi vre-o problemă care aşteaptă o rezolvare!

(Va urma)

Actualitatea creştinismului

Voi încerca să vorbesc despre actualitatea creştinismului. De fapt, creştinismul e totdeauna actual, pentrucă nu e legat de timp ci de eternitate, şi n'a isvorît dela oameni ci dela Dumnezeu. Dar nu e mai mai puţin adevărat că, în curgerea înceată a vremilor, fiecare moment descopere câte un aspect interesant şi inedit al său, pe care nu l-au cunoscut în strălucirea lui actuală cei ce au fost, şi care va rămânea filă criptică de istorie pentru cei ce vor veni. Dacă din puctul de vedere al experienţei personale, creştinismul îşi desvălue permanenţa sa, dincolo de această experienţă interioară, în experienţa veacurilor, îşi desfăşoară aspectele, care reprezintă o înlănţuire inegală de momente unice. Ceea ce m'a făcut să vorbesc, în aparenţă, atât de paradoxal, despre o „actualitate" a creştinismului, în mijlocul frământărilor pe care le trăim, este tocmai un astfel de aspect istoric inedit al lui, cari vizează mai mult o chestiune de grad de participare socială, decât de esenţă.

Despre o actualitate a creştinismului se poate vorbi din punctul de vedere al importanţei pe care îl deţine el în preocupările sau necesităţile majore ale unui anumit moment istoric. Au fost epoci când creştinismul era un fel de soluţie universală pentru toate ştiinţele şi artele, pentru tot ce era viaţă şi activitate superioară omenească. Acestea sunt epoci în care s'a afirmat într'un anumit mod actualitatea creştinismului, în veacurile respective. Dar au fost şi epoci în care se părea că — cel puţin în cultură — creştinismul are un rol secundar, e inactual, e cenuşereasa disprefuită a unui pozitivism arogant şi plin de intoleranţă.

Astăzi semnele vremilor ne lasă să întrevedem un început îmbucurător de actualitate creştină. Vremurile cer o nouă ofensivă de dominaţie a duhului creştin în lume. Dar această actualitate nu este o reafirmare a unui trecut definitiv dispărut. Ci este un aspect cu totul nou, în care din tezele şi antitezele trecutului, ca şi din ceea ce este etern în creştinism, s'a realizat sinteza unui prezent, care jinduieşte spre culmile misterioase după care se ascunde viitorul.

Gândindu-mă la acest nou aspect de actualitate al creştinismului, am impresia că el cuprinde în sine ceva hotărâtor şi definitiv pentru umanitate. Iluzia momentului crucial, au avut-o fără îndoială toate generaţiile, căci fiecare moment îşi adaugă pecetea lui unică în evoluţia societăţilor. Era vorba de răscrucea între două existenţe. Dar momentul de faţă îmi pare că ne pune într'o situaţie mult mai gravă — cel puţin din perspectiva românească din care privim. Nu mai suntem la răscrucea dintre existenţe, ci la răscrucea dintre viaţă şi moarte, dintre a fi şi a nu fi.

Poatecă acest dramatism este o caracteristică a perspectivei româneşti — o iluzie românească. Totuşi, prin caracterul ei definitiv şi tranşant, ea se dovedeşte a avea ceva din unghiul de vedere creştin. Pentru creştinism nu exista clasica „aurea mediocritas". Pentru el nu exista decât ori plenitudinea vieţii, ori pustiul morţii. De aceea, tocmai acest caracter creştin mă face să am personal credinţa, că perspectiva românească nu e o simplă iluzie, ci este o realitate, pe care alţii încă n'au prins'o în câmpul experienţelor lor.

Cel puţin din aceasta perspectivă, creştinismul este astăzi o chestiune de viaţă şi moarte. Noul aspect al actualităţii lui îl formează nuanţa biologică. Pentru Neamul acesta românesc creştinismul este ceva indispensabil, nu numai pentru existenţa lui spirituală, ci pentru tot ceeace constitue instinct de conservare. Am ajuns la aşa răscruce încât creştinismul este solicitat organic, concret, ca aerul, ca lumina, ca apa, Fără creştinism, fără o întoarcere la Hristos, fără o viaţă în Hristos, ne sufocăm.

Creştinismul nu mai este astăzi un simplu postulat pentru filosofi, prilej de predici şi studiu pentru teologi, prilej de făţărnicie pentru ipocriţi şi paravan pentru necredincioşi. E mai mult decât toate acestea. Este un deziderat biologic, un apetit organic, necesitatea cea mai arzătoare a fiinţei vii şi concrete care este Neamul acesta, plin de oameni robiţi păcatelor.

Nu mai e timpul ca problema creştină să rămână apanajul experienţelor personale ale marilor singuratici. Momentul e grav. Se cere un efort colectiv de întoarcere la Hristos. Altfel piere neamul acesta din istorie.

Lupta din lume se duce nu între ideologii deosebite, ci între mentalităţi deosebite. Ideologiile sunt adeseori pretexte sub care se ascunde un anumit conţinut sufletesc, o anumită morală. Lupta din lume rămâne aceeaşi luptă eternă între lumină şi întunerec, între bine şi rău.

Jalea prezentului ne-a desvăluit grave insuficienţe morale. Nu vom putea repara ceeace pare ireparabil decât cu o condiţie: Să înlocuim cauzele care ne-au dus la ruină cu alte cauze, care în sâmburele lor să aibă o altă lume, un alt suflet, a altă viaţă.

Dacă la starea de azi ne-a adus lipsa de Hristos, nu vom putea renaşte la viaţă nouă naţională decât întorcându-ne la Hristos şi trăind în Hristos.

Fără o integrare a naţiunilor în duhul creştin, lumea va dispare în vârtejurile tot mai înviforate ale urii. Azi creştinismul se arată în toată strălucirea lui de condiţie reală, concretă şi indispensabilă a oricărei existenţe naţionale. A fi creştin, a realiza o atmosferă creştină, un duh creştin este datoria sfântă care uneşte sub acolada aceluiaşi efort Biserica ortodoxă română, cu Statul naţional românesc.

Preot Ioan Opriş

Îngâmfarea sectară

„Iubiților, nu dați crezare oricărui duh, ci încercați duhurile, de sânt dela Dumnezeu, fiindcă mulți prooroci mincinoși au ieșit în lume". I Ioan, 4, 1.

Cea mai mare durere a Bisericii lui Hristos este abaterea dela dreapta credință.

Vedem mulțimea de secte manifestându-se cu râvnă spre a prinde în mrejile ereziei pe dreptcredincioși. Desprinși dintr'o disciplină a Sf. Tradiții, nesocotind Sf. Taine, disprețuind autoritatea unei ierarhii de drept divin, acești pocăiți calcă pe cărările unui individualism exagerat și se pretind a fi mântuitori de suflete. Procesul acesta de împotrivire, își are obârșia în mândrie, păcatul care a gonit din fericirea paradisului pe cei dintâi oameni.

Apostolul Pavel, în prima sa epistolă către Timotei, spune: „Iar de învață cineva altă învățătură și nu urmează învățăturilor sănătoase ale Domnului nostru Iisus Hristos și învățăturii celei după adevărata credință, acela s'a îngâmfat neștiind nimic."

Răstălmăcind Scriptura, memorizând câteva versete puse în tovărășii silite, îndărătnici în greșelile lor, acești falși atotștiutori lucrează într'una pentru a duce și pe alții în rătăcirea lor. Lipsiți de modestie, ei nu se sfiesc să se arate a fi „fericiții cari cunosc pe Domnul și sânt aleșii Lui"...

Intâlnind suflete frământate de dureri, se apropie de ele cu fraze dulcege, le fac daruri din scrierile lor și așa inoculează în suflete otrava prin care depărtează pe cei slabi în credință de Biserica cea adevărată.

Operând cu mândrie, nu ne îndoim nici o clipă că se vor poticni față de unitatea Bisericii lui Hristos, pe care nimic și nimeni nu o poate birui. Această siguranță o exprimă apostolul Pavel în cuvintele: „Dar au fost în popor și prooroci mincinoși, după cum și între voi vor fi învățători mincinoși, care vor strecura eresuri pierzătoare și, tăgăduind pe Stăpânul care i-a răscumpărat, își vor aduce grabnică pieire."

De încheere, amintim ce a scris Apostolul Ioan în prima sa epistolă: „Copiii mei, acestea vi le scriu, ca să nu păcătuiți. Și dacă a păcătuit cineva, avem mijlocitor către Tatăl, pe Iisus Hristos cel drept."

Preot **Gh. Șerbu**

Altare văduvite

Sub acest titlu cetim în *Glasul Bucovinei:*

Am în fața mea tabloul cu numele celor 106 preoți refugiați din Bucovina... Citesc nume de vrednici și distinși slujitori ai Altarului...

Câte nume, atâtea evocări și amintiri frumoase din viața de muncă cinstită și de afirmare românească a Bucovinei noastre...

Cei una sută șase preoți bucovineni refugiați cu soțiile și copiii lor, fac un lot de treisute zece pribegi răspândiți acum peste toată Țara.

Parte din ei și-au găsit loc de adăpost și activitate în cu adevărat de Dumnezeu binecuvântata Mitropolie a Ardealului, unde Arhipăstorul acestei Mitropolii, I.P. Sfințitul Mitropolit Nicolae Bălan, i-a primit cu părintească dragoste și frățească grijă pe acești obijduiți frați ai săi întru Hristos și slujba sfântului Altar...

Una sută șase preoți bucovineni pribegi... Una sută șase Altare văduvite și tot atâtea obștii de săteni de-ai noștri, lipsite de cuvântul de creștină îndrumare și mângâiere a Bisericii!...

Satele noastre nu pot trăi fără Biserică și fără preot! Neamul românesc și creștin este atât de strâns și intim legat de învățătura dragostei, a milei — dar și a dreptății și bărbăției — creștine, încât orice încercare de a-l abate dela făgașul vieții sale de tradițională omenie și de bine chibzuită vrednicie, se va spulbera ca de atâtea ori în trecut. Credința țăranului nostru nu este simplă superstiție și nici nu se rezumă și consumă în câteva formule sau forme exterioare... Pentru harnicul și destoinicul păzitor al gliei bucovinene, credința în cele sfinte e ca și aerul curat, ca și lumina înviorătoare a soarelui pentru firea ce-l înconjoară...

Scriptura ne spune că la moartea pe cruce a Mântuitorului pământul s'a cutremurat, catapiteazma Bisericii s'a rupt în două și întuneric adânc s'a lăsat asupra Golgotei și departe până dincolo de țărmurile mărilor.

Dar tot Scriptura ne învață că a treia zi soarele și lumina au biruit, dreptatea s'a ridicat izbăvitoare din mormânt, sfânta dreptate și credință ce-a călăuzit, atâtea veacuri, calea nației noastre românești...

Tabloul

preoților refugiați din Basarabia și Bucovina cari au fost plasați în Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Nr. curent	Numele și pronumele preotului refugiat	Numele parohiei și al județului din care s'a refugiat	Numele parohiei și protopopiatului în care a fost plasat
1	Voinescu Nichifor	Valea Moreni—Bălți	Țichindeal—Agnita
2	Frunză Dionisie	Berhomet—Rădăuți	Crăciunești—Băița
3	Barcaru Haralampie	Fuzovca—Orheiu	Măgura—Băița
4	Gheorghe Ilaș	Tărăsăuți—Hotin	Săliștioara—Băița
5	Jemăneanu Leonida	Ghirova—Orheiu	Căinelul de jos—Deva
6	Tătaru Ștefan	Tarutino—Cetatea-Albă	Fornădia—Deva
7	Cernei Alexie	Slobozia Chișcăreni—Bălți	Ardeu—Geoagiu
8	Lucaciu Valerian	Sinăuții de sus—Rădăuți	Râușor—Olt
9	Țepordei Mihail	Chișcăreni—Bălți	Mercheașa—Cohalm
10	Sullă Ilie	Bălăurești—Lăpușna	Hașdeu—Hunedoara
11	Mihalevschi Isidor	Plosca—Bucovina	Certegiul de jos—Ilia
12	Eugen Bacinschi	Stăneștii de sus Ceremuș—Storojinet	Nemșa—Mediaș
13	Gherbanovschi Ștefan	Popouți—Orheiu	Godinești—Ilia
14	Păscariu Vasile	Mihalcea-Cernăuți—Bucovina	Axente Sever—Mediaș
15	Plămădeală Nicolae	Pugoceni—Tighina	Costești—Orăștie
16	Bârcă Alexie	Râșcani—Bălți	Sibișani—Sebeș
17	Brașoveanu Ioan	Spasca—Ismail	Renghet—Geoagiu
18	Severin Mihai	Sociteni—Lăpușna	Ribicioara de jos—Zarand
19	Chișcan Florea	Cosmin—Cernăuți	Chișcădaga—Deva
20	Pasencu Dumitru	Copcui—Cahul	Porumbacul de sus apusean—Avrig
21	Sărătură Dumitru	Mărcăuți—Hotin	Lupeni—Jiu, Preot ajutor
	Primește salarul dela parohia lui		
22	Filipescu Dumitru	Văscăuți—Storojinet	Gânțaga—Hațeg
23	Vasilescu Vasile	Voloca—Cernăuți	Hăpria română—Sebeș
24	Ivanovici Orest	Orășeni—Cernăuți	Streiu-Săcel—Hațeg
25	Țipser Mihail	Revăcăuți—Cernăuți	Nădăștia-super.—Hunedoara
26	Ioan Șorș	Sârghieni—Rădăuți	Luța—Făgăraș
27	Diacon Vărzaru Gheorghe	Căușani—Tighina	Brașov Brașov
	Primește salarul dela parohia lui		
28	Diacon Malinovschi Dimitrie	Folești—Bălți	Sighișoara—Târnava-Mare
	Primește salarul dela parohia lui		
29	Protopop Ștefan Sălcescu	Cernăuți suburbia Horecea	Porcești—Avrig
30	Jucovschi Eugen	Gura Putilei	Sulighete—Deva
31	Fedorovici Iaroslau	Sălășeni—Rădăuți	Blăjeni Criș
32	Grigorovici Isidor	Ceahor—Cernăuți	Ocna inferioară

Noui Consilieri Regali

M. Sa Regele a numit, prin decret regal, membri ai Consiliului de Coroană pe: II. PP. SS. LL. NICODIM MUNTEANU, Patriarhul României, NICOLAE BĂLAN, Mitropolitul Ardealului și ALEXANDRU NICOLESCU, Mitropolitul Blajului.

Nr. 7077/1940.

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1940/41 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1940, însoțite de următoarele documente:

1. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile;
2. Extras din matricola botezaților;
3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;
4. Certificat medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei, unde contribuind cu suma de 8000 Lei anual, vor avea toată întreținerea.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 9—11 Septemvrie; în 12 și 13 Septemvrie studenții se vor mărturisi și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ține și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 15 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 16 Sept., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 3000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Rata a doua de Lei 3000 și rata a treia de Lei 2000, se vor plăti în prima zi de școală după vacanța Crăciunului și a Sfintelor Paști. La rectorat studenții anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1508 pentru cărți didactice și Lei 1500 jumătate din costul reverenzii, restul îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărți didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărți didactice; an IV 790 Lei plus Lei 1251 pentru cărți didactice.

Studenții cu slabe mijloace familiare, dar cu purtare aleasă și notați bine la studii, vor primi ajutoare (burse), ce se vor putea urca până la 6000 Lei, eventual chiar întreținerea gratuită în internat. Aceste ajutoare se vor vota numai după înscriere.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, după ce studenții vor dovedi cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I sunt obligați să prezinte o declarație subscrisă și de părinți ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de înmatricolare, în ziua de 9 Sept. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcție de rezultatul favorabil al acestei vizite și al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverandă)*, precum și hainele de pat și anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, și trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei fețe de perini, două cămăși de noapte, 4 ștergare, 4 șervete și o învelitoare de pat.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt invitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. *Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii merituoși se vor bucura de burse.*

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 2 Iulie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Impresii dela un recent cerc pastoral. E vorba de cercul pastoral *Ernea*, prot. Târnava mare, de sub președinția pilduitorului preot *Ioan Chișiu*. Am mai văzut cercuri pastorale; ceeace m'a impresionat însă aici este stăruința deosebită a Cucernicilor preoți cari compun cercul, de a face din slujire un moment nu numai de înălțare spirituală personală, ci și un mijloc de a aduce cât mai mulți credincioși la sf. biserică.

Buna înțelegere dintre preoți, și mai ales întrecerea ca fiecare să găsească noi mijloace prin care cercul pastoral să fie ceeace trebue, te umple de îndreptățită bucurie de a vedea oameni cari înțeleg greutatea, dar și plăcerea mai mare, de a lucra în via Domnului.

Am încercat emoții pe care nu le înțeleg decât cei ce le simt. In imediata vecinătate a Domnului Euharistic, cu slujbă de laudă adusă Lui de slujitorii pătrunși de fluidul tainei creștinătății, trupul care după expresia sf. Apostol Pavel „este neputincios", se spiritualizează și nu obosește în cele 5—6 ore de slujbă.

Se vor fi desfășurând și prin alte părți cercuri pastorale în atmosferă de religiositate, cu rezultate frumoase pentru biserică. In cercul pastoral-Ernea s'a arătat însă cum trebue să fim apostoli, și cum creștinismul înseamnă luptă continuă și desinteresată.

Acești preoți au înțeles că preoția nu-i o slujbă „oarecare", ea nu se mulțumește cu „oricât". Ea cere viață desăvârșită, cu o atitudine de adevărat discipol, în cuvânt și fapte, al Mântuitorului lumii.

Pr. *Miron Maier*-Bratei.

Două decenii de arhipăstorire

— Ecouri de presă —

(Urmare)

7. »*Tribuna*« dela Cluj din condeiul păr. Seb. Stanca:

Astăzi în ziua de Rusalii ale anului 1940 când se împlinesc douăzeci de ani de când Mitropolitul dela Sibiu a fost înălţat de obştea ortodoxă şi română a Transilvaniei în scaunul de sfântă moştenire a lui Andrei Şaguna, biserica noastră şi neamul poate încresta cu toată satisfacţia şi mândria, că Mitropolitul Nicolae a trecut mult peste nădejdile şi aşteptările legate de dânsul atunci.

Cronica vremii va face o largă şi dreaptă apreciere acestui ierarh de înaltă valoare şi autentică şi neaoşă figură de preot român, ardelean devotat până la sacrificiu pentru trecutul, prezentul şi viitorul neamului său. —

8. In acelaş sens scrie păr. I. Agârbiceanu (tot în Tribuna):

Inalta păstorire de două decenii a dovedit că fostul profesor de teologie şi cutezător luptător, care a trecut între primii ardeleni în Moldova unde armata română mobilizase pentru a doua oară, şi-a înţeles misiunea grea la care a fost chemat. Realizările pe teren bisericesc, cultural şi economic cu care a crescut patrimoniul Mitropoliei, sunt mărturie.

Mitropolitul Dr. N. Bălan a înţeles, ca un om de largă cultură şi sincer patriot, să nu se mărginească numai la activitatea pur bisericească, ci să fie un factor viu al tuturor preocupărilor şi năzuinţelor de ordin public, naţional, în cadrele vieţii noului Stat român. Bun şi avântat cuvântător I. P. S. Sa a însufleţit adeseori şi Senatul în care e membru de drept, şi mari întruniri de caracter bisericesc, cultural sau naţional, cu oratoria sa selectă, sinceră şi convingătoare, — e deajuns să ne gândim la şedinţele Senatului, la adunările generale ale Astrei, la marea adunare dela Alba-Iulia cu prilejul împlinirii unui an dela promulgarea nouei Constituţii.

9. »*Neamul Românesc*«: **Intelectualitatea Ardealului şi din celelalte provincii, a sărbătorit la Sibiu douăzeci de ani dela înscăunarea ca mitropolit a Inalt Prea Sfinţitului Nicolae Bălan.**

In decursul acestui timp biserica lui Şaguna a luat un nou avânt şi spiritual, şi naţional. Ea a fost pusă în rând cu instituţiile de bază care au creat sufletul nou al ţării celei noui.

Discursul pe care mitropolitul Bălan l-a ţinut la adunarea de anul trecut din Alba-Iulia, rezumă gândurile care l-au călăuzit. El rămâne o dată memorabilă la informarea şi afirmarea doctrinei noastre naţionaliste.

Pentru toate înfăptuirile sale ne unim glasul la soborul de admiratori care l-au sărbătorit, şi-i urăm viaţă lungă şi o păstorire tot aşa de rodnică în viitor.

10. »*Porunca Vremii*«, scrie Pr. Gh. Butnariu:

Mi-l amintesc pe învăţatul profesor de teologie de peste munţi, participând activ în 1919 la cel dintâi mare congres al preoţimii din ţara întregită, la Bucureşti, şi păstrez acea primă şi adâncă impresiune ce mi-a făcut şi care a fost mai apoi din plin verificată în curgerea acestor două decenii de strălucită arhipăstorire. Omul superior prin bogăţia fireştilor daruri cu care Dumnezeu l-a înzestrat şi la care a ştiut să adaoge ca nimeni altul din cuprinsul acestei Biserici o vastă şi adâncă şi armonioasă cultură filosofică europeană, minunat îmbinată cu solida sa pregătire teologică şi bisericească.

De o rară prestanţă fizică, ceeace constitue, desigur, un avantaj în ochii celor cari preţuesc foarte mult înfăţişările exterioare, ierarhul dela Sibiu îşi datoreşte covârşitoarea Sa strălucire şi farmecul cuceritor al persoanei Sale, bogăţiilor Sale interioare de înaltă calitate, cari se răsfrâng pe toate căile asupra fiinţei Sale fizice, dându-i acea noblete pe care în zadar ai căuta-o la alţii.

Căci iată, mărturia grea de adevăr a celor douăzeci de ani de arhipăstorire, cu semnificaţie covârşitoare pentru întreaga noastră Biserică, de par'că Sibiul ar fi fost însuşi centrul Ortodoxiei noastre. O mare epocă de creaţie românească şi bisericească. O năvalnică mişcare religioasă a păturii intelectuale, o transformare a Sibiului în focar de cultură ortodoxă, o înălţare peste tot a Ortodoxiei din umilinţile trecutului, o desăvârşire şi o impresionantă înălţare a conştiinţii naţionale, o exemplară înnoire calitativă a întregului episcopat ardelean, o evidentă independenţă ardelenească în tratarea intereselor şi problemelor bisericeşti faţă de tendinţele de amestec ale factorului politic, o uriaşă activitate gospodărească, de pe urma căreia s'au ridicat măreţe catedrale în toate oraşele liberate şi sute de biserici la sate. Sub impulsul şi sub veghea Sa personală, au răsărit şi acele întinse organizaţii social-religioase, care cuprind întreaga viaţă transilvăneană, dela cei mai de seamă cărturari până la cel mai umil ţăran. Adăogăm şi marele adevăr că şi spiritul pe temeiul căruia s'a unificat Biserica ţării întregite, porneşte tot dela Inalt Prea Sfinţia Sa.

(Va urma)

Nr. 7793/940.

Notificare oficială

despre primirea în Şcoala de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« din Sibiu

Şcoala de cântăreţi bisericeşti »*Dimitrie Cunţan*« din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi cât mai luminaţi.

In afară de cântarea bisericească adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită şi au prilej să deprindă câte o îndeletnicire practică de bun folos pentru toată viaţa lor. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, agricultură, tâmplărie, etc.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai dreptcredinciosului nostru popor şi cu deosebire acelora dintre ei cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă întreagă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1940/41, îşi vor înainta, până la 1 Septemvrie 1940, cererile lor pe adresa: «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« în Sibiu*», însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naştere,
3. Certificat şcolar (cel puţin patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etate de 15 ani împliniţi şi cari reuşesc la examenul de primire. Acest examen se va ţine în ziua de 30 Septemvrie a. c.

Elevii primiţi vor trebui să aducă cu sine: două rânduri de schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă pe pat, două ştergare, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii sunt obligaţi să locuiască în internatul şcoalei. Taxa de întreţinere este de Lei 9000 anual şi se va achita în trei rate după cum urmează: Lei 3000 la înscriere, Lei 3000 la Crăciun şi Lei 3000 la Paşti.

Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, dacă împrejurările vor necesita o asemenea creştere sau scădere.

Cursurile vor începe la 1 Octomvrie 1940 şi durează *doi* ani de teorie şi *un* an de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix.

Această măsură s'a pus în aplicare, pentru o parte din absolvenţii şcoalei cu data de 1 Aprilie 1937. Pe lângă aceasta cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţii să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale şi jumătate din toate venitele cantorale.

c) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreţi bisericeşti devenite vacante nu se vor mai putea întregi decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 22 Iulie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Convocare

In înţelesul art. 22 din Statute se convoacă membrii „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român — Astra" la *Adunarea generală*, ce se ţine în *8 şi 9 Septemvrie 1940 în Sibiu.*

Programa adunării: Duminecă, în 8 Septemvrie 1940: Ora 9: Serviciul divin în bisericile româneşti din Sibiu. Ora 11: Şedinţa I-a (în sala cea mare a Prefecturii judeţului), cu ordinea de zi obişnuită.

Luni, în 9 Septemvrie 1940: Ora 10: Şedinţa a II-a (în sala cea mare a Prefecturii judeţului) cu următoarea ordine de zi: 1. Rapoartele comisiunilor, — 2. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1941, — şi 3. Inchiderea adunării generale.

Dr. Gh. Moga m. p., p. preşedinte. **Nicolae Bălă** m. p., secretar.

Nr. 8752/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după preotul pens. Ioanichie Luch din Cărmăzineşti, decedat la 25 Iulie 1940, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul de înmormântare de 40.000 (patruzeci mii) Lei în numerar, fără nici o reţinere.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 10 August 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Organizaţi Reuniuni de femei

Omagiul dela Sibiu

Pe marginea volumului omagial, al I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, se consacră următoarele rânduri, în săptămânalul *Sfarmă-piatră*, semnate de dl Grigore Popa:

Rostitu-s'au în această carte de închinare glasurile cele mai autorizate ale conştiinţei româneşti de azi. Personalitatea sărbătoritului, una din rădăcinile cele mai viguroase ale rezistenţei biruitoare româneşti de peste pădure, apare întreagă, masivă şi multiplă, în desfăşurarea feluritelor ei preocupări de promovare şi de valorificare a naţionalismului luminat prin puterile ziditoare de suflete şi întăritoare de inimă ale ortodoxiei. Parcurgând sutele de pagini ale acestei cărţi, ai reconfortanta impresie că asişti la creşterea calmă, stăpânitoare, suverană, a unui gorun uriaş, a cărui coroană multitudinară ocroteşte fiinţa neamului de furtunile desbinului interior. Tinereţea sărbătoritului, temeinica sa pregătire teologică şi filosofică, activitatea de profesor, superba activitate de mitropolit, ale cărei roade binecuvântate sunt pădurile de catedrale şi biserici ce se înalţă, smerite dar biruitoare, spre cerul Transilvaniei, sunt înfăţişate rând pe rând în acest volum omagial, întregit, cum era firesc, cu studii de specialitate din toate disciplinele spiritului.

Dar ceeace vrem noi să scoatem în evidenţă, mai ales pentru vremurile de încercare prin care trecem, este faptul că acest *mare ctitor de suflete şi de biserici* este continuatorul *spiritului şagunian în biserică şi în treburile obştei naţionale.*

Când rostim spirit şagunian, ne gândim la o viziune limpede a destinului românesc pe cuprinsurile Daciei superioare, la vecuirea lui sub soarele libertăţii şi al suveranităţii naţionale; ne mai gândim la organizarea, în linia de bătălie, a aspiraţiilor panromâneşti pe care nu le-a trădat niciodată, şi în fine, ne mai gândim la comandamentele de foc ale neamului, ce au menirea să cutremure toate conştiinţele şi să ducă, prin bărbătească hotărâre, la biruinţă.

Astăzi, I. P. S. trebue să fie *glasul Ardealului.* Niciodată lozinca biruinţelor noastre din trecut: „preoţi cu crucea 'n faţă" n'a răsunat mai propriu şi mai poruncitor ca în zilele noastre. Cine, în falnicele cuprinsuri ale Daciei Superioare, ar putea aprinde, cu mai mare certitudine de izbândă decât Mitropolitul Sibiului, focurile acestei chemări, ce-a 'nfiorat odată munţii şi le-a împurpurat văile?

Cerul a voit ca unul din directorii conştiinţei naţionale a ceasului de faţă să fie Mitropolitul Sibiului.

Noi îl sărbătorim în aceasta magnifică slujbă de pontifice al neamului!

Preoţimea din protopopiatul Sebeş, în conferinţa ţinută la 8 August 1940, a hotărât, ca din salarul preoţilor din acel protopopiat pe luna Iulie 1940, să se reţină câte *o mie* (1000) lei pentru ajutorarea celor 2 preoţi refugiaţi: Alexie Bârcă şi Vasile Vasilescu, repartizaţi, cel dintâi la parohia Sibişani şi cel de al doilea la parohia Hăpria română.

In acel scop protopopul Dr. Vasile Oană a oferit 2000 lei din salarul său pe luna Iulie 1940.

O seamă de preoţi au mai oferit şi alimente în valoare de aproape 15.000 lei.

Fapta preoţimii din protopopiatul Sebeş merită toată lauda şi recunoştinţa.

Nr. 3109/940

Aviz

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că **cererile de pensionare,** ce se înaintează Casei generale de Pensiuni a Statului, potrivit ordinului Ministerului de Culte Nr. 10265/940, se vor timbra pe viitor cu 9 Lei timbru fiscal, 1 Leu timbru de aviaţie şi 5 Lei timbru judiciar.

Consiliul arhiepiscopesc

In atenţiunea Clerului nostru

Ca totdeauna în pragul unui nou an şcolar, tinerii cu bacalaureatul au nevoie să fie ajutaţi să ia o deciziune asupra studiilor lor viitoare. Momentul trebue folosit de P. C. noştri protopopi, preoţi şi cateheţi pentru a-i îndemna pe toţi cei cu purtare bună şi cu înclinare spre sfânta slujbă a preoţiei, să urmeze Teologia.

Le punem la inimă această grije şi suntem încredinţaţi că o vor onora precum se cuvine.

Sub semnul vremurilor noui

Activitatea social-politică, cu toate mijloacele care o realizează, trebue să aibă o puternică temelie morală şi să stea sub înaltele comandamente ale moralei lui Hristos.

Sf. Scriptură cuprinde în sine principii şi îndrumări politice de o înaltă valoare morală şi socială. Printre aceste principii se înşiruie şi următorul: Orice organism social — indiferent de funcţiunea pe care o desfăşoară în stat — trebue să se ţină la pas cu cerinţele vremii respective: la vremuri noui, trebuesc organisme sociale tot atât de noui. Adevărul acesta îl precunoaşte cu evidenţă Sf. Scriptură prin cuvintele: „...Nu pun vin nou în burdufuri vechi; iar de pun, se sparg burdufurile, şi vinul se varsă şi burdufurile se strică; ci vinul noul îl pun în burdufuri noi şi amândouă se ţin" (Mat. 9, 17).

Nimeni nu poate tăgădui adevărul, că ne aflăm — de câţiva ani încoace — în zorii unor vremuri noui şi în ritmul unor adânci prefaceri social-politice, care impun necesitatea creierii unor organisme sociale noui. Cel mai proaspăt, dintre nouile organisme sociale româneşti, este »*Partidul Naţiunii*«. Izvorât dintr'o adâncă necesitate naţională şi politică, conceput ca organismul politic unic al Statului român, organizat pe puternice temelii de principii morale, „Partidul Naţiunii" are menirea de a fi laboratorul imens, în care se plămădesc, frământă şi realizează supremele idealuri politice-naţionale ale românismului veacului al 20-lea.

Amintitul citat biblic (Mat. 9, 17) cuprinde în sine şi ideea că nu-i de ajuns să schimbi numai forma socială („burdufurile"), ci *trebue să înoeşti şi conţinutul* („vinul"), ştiut fiind că forma fără cuprins este moartă. Dacă la vremuri noui trebuesc organisme sociale noui, cu atât mai mult la *forme sociale noui trebuesc oameni noui.* Nu-i de-ajuns să zideşti casă nouă, ci trebue să înoeşti şi pe cei ce o vor locui, dacă vrei să înceapă viaţă nouă. De aici rezultă că toţi cei ce se vor înrola în cadrele „Partidului Naţiunii" trebue să vină cu suflet purificat de orice sgură de păcate ale politicianismului trecut şi degajat de orice anacronisme ideologice, cu conştiinţa vie a datoriilor ce ne impun clipele de faţă, şi mai ales *cu acel înalt duh de solidaritate cetăţenească naţională.*

Iată, de ce înscrierii în „Partidul Naţiunii" trebue să-i premeargă o necruţătoare examinare a propriilor noastre conştiinţe, pentru a lepăda dela noi tot ceeace a depus, în cutele sufletului nostru, duhul politicianismului şi *a face loc duhului celui nou şi Omului celui nou,* singur folositor neamului şi patriei. Să nu uităm, că nici o raţiune de utilitarism personal sau de scontare a anumitor favoruri nu încape în sânul noului partid; că — înrolându-ne în cadrele „Partidului Naţiunii" — intrăm în însuşi sanctuarul naţiunii române şi că această intrare coincide cu luarea pe umeri a unor înalte obligaţiuni naţionale şi morale, care trebuesc împlinite cu toată puterea sufletului şi trupului nostru, trecând peste orice jertfă. Numai aşa vor prinde întruchipare românească vremurile noui, sub semnul cărora trăim astăzi.

Prof. **Corneliu I. Sârbu**

ŞTIRILE SĂPTĂMÂNII

— Tratativele duse de guvernul român la *Craiova* cu Bulgaria şi la *Turnu-Severin* cu Ungaria, sânt urmărite cu deosebit interes, atât în ţară, cât şi în străinătate.

Convorbirile cu bulgarii au dat resultat favorabil şi, în principiu, sânt terminate. Desbaterile cu ungurii, mergând mai încet, se continuă în speranţa că şi aici se va ajunge poate la o soluţie satisfăcătoare pentru ambele părţi.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Marţi, 20 August a. c. la Bucureşti pentru chestiuni importante bisericeşti şi naţionale, iar Sâmbătă 24 August a. c. s'a înapoiat la reşedinţă.

Mareşalul Curţii Regale face cunoscut: În dimineaţa zilei de 21 August a. c. *Majestatea sa Regele* a primit în audienţă pe I. P. S. *Nicolae Bălan*, Consilier Regal, Arhiepiscop de Alba-Iulia şi Sibiu, Mitropolit al Ardealului.

Ministerul cultelor şi artelor a hotărât, ca începând din luna aceasta a lui August să se pună pe culoarele ministerului icoane şi tablouri de artă românească, şi să se atârne candele ce vor arde necontenit. — Aşa înţelege actualul titular al departamentului cultelor şi artelor să fie ocrotitorul artei naţionale şi a religiei creştine.

† Dr. Teodor Botiş, Iconom Stavrofor, fost Rector al Academiei teologice din Arad, fost senator, şi unul dintre fruntaşii vieţii noastre bisericeşti şi naţionale, şi-a dat sufletul în mânile Domnului în zorii zilei de 14 August 1940, în al 67-lea an al vieţii, împărtăşit fiind cu sfânta taină a Cuminecăturii. Inmormântarea i s'a făcut în 16 August 1940, dela biserica catedrală ort. română, în cavoul familiei din cimitirul Eternitatea din Arad. Fostul profesor şi rector, publicist şi conferenţiar, s'a bucurat de simpatii şi stimă generală în mijlocul credincioşilor din episcopie. Odihneasca cu drepţii!

Institut Român va lua fiinţă în Berlin, cu rolul important pentru o cunoaştere reciprocă a celor două ţări, Germania şi România, şi în acelaş timp pentru a creia o comunitate spirituală folositoare colaborării pe orce teren. Conducătorul Institutului Român din Germania este dl prof. *Sextil Puşcariu*, iar director dl *Grigore Manoilescu.* Dl S. Puşcariu este şi membru al Academiei prusiane de ştiinţe din Berlin şi al altor asociaţii ştiinţifice din Germania.

Pedepse şi domiciliu obligator. Orce acţiune politică, — după comunicatul ministerului de interne, — în afară de actuala organizare în cadrul *Partidului Naţiunii*, va fi aspru pedepsită: cu amendă, închisoare şi interdicţie corecţională, potrivit decretului-lege din 22 Iunie 1940. Celor vinovaţi li se va fixa şi domiciliu obligator.

Manifestare culturală. Primim: Tineretul universitar din fruntaşa comună *Codlea*, prot. Branului, vrea să depună muncă energică în slujba apărării legii strămoşeşti şi a caracterului său etnic. In vara aceasta a izbutit să înfiinţeze un cor bisericesc, care prin o bună pregătire face deosebită cinste acestei comune, şi, în zile de Dumineci, prin prestaţiile sale, impresionează profund sufletele cercetătorilor sfintei biserici. Acelaş cor, la praznicul Adormirii Maicii Domnului din acest an, a prezentat în faţa numerosului auditor, un program ales de coruri religioase, reprezentând şi „Poemul Unirii", lucrarea părintelui Gh. Preşmereanu din Codlea, care înfăţişează în mod expresiv trecutul sbuciumat al poporului până la proclamarea unităţii naţionale după marele războiu trecut. Pilda tineretului codlean aşteptăm să fie urmată în cât mai multe parohii.

Cerc religios. In parohia *Cărpiniş* (Mercurea) s'a ţinut cercul religios „Gârbova" şedinţa Duminecă 18 Aug. 1940. Utrenia, urmată de sf. Liturghie, s'a slujit de soborul preoţilor din cerc. A predicat Părintele *Ion Popa* din Boz care a explicat evanghelia zilei. La sfârşitul liturghiei s'au cetit rugăciuni pentru iertarea păcatelor şi tot în sobor, s'a făcut sfeştania. După acestea Părintele *N. Opriş* din Gârbova a rostit conferinţa cu titlul: Noua organizaţie a statului român şi viaţa creştină.

Predica şi conferinţa au fost ascultate, de un însemnat număr de credincioşi. Slujbele religioase şi cuvântările rostite au contribuit în mare măsură la zidirea duhovnicească a parohienilor din Cărpiniş. Credincioşii, stropiţi cu aghiasmă şi unşi cu unt de lemn, s'au dus mângâiaţi la casele lor. — Pr. *A. S.*

Disolvare. In Iugoslavia ministrul de interne a închis marea lojă masonică din districtul 18, filialele sale rămân disolvate, ear bunurile lojii sechestrate. — Franţa e pe cale să procedeze la fel împotriva francmasoneriei.

Altar de sticlă. La şcoala de sticlărie din Zelezny Brod, centrul industriei de sticlărie cehă, este expus un frumos altar, „Mormântul Domnului", opera unor elevi dela şcoala de sticlărie din acel oraş. Altarul, în întregime de sticlă, va fi instalat într'una din bisericile din Praha.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 25 August, va predica Diacon *N. Grebenea.*

Primăria Sibiului cedează Arhiepiscopiei noastre un teren din aşa numita „Piaţa verzelor", unde urmează să se clădească *Institutul de maice*, menit să pregătească viitoarele surori de caritate pe seama spitalelor. Terenul acesta, care serveă de piaţă a cerealelor, se află în nemijlocita apropiere a spitalului civil; ear târgurile săptămânale, ce se ţineau aici, stinghereau nu puţin, prin sgomotul şi prăfăria lor, liniştea bolnavilor din încăperile şi parcul spitalului. Municipiul şi-a împlinit o datorie mutând târgurile în altă parte a oraşului. Prin noua clădire, proectată pe acest teren, Sibiul va câştiga negreşit atât din punct de vedere urbanistic, cât şi igienic.

Inaugurarea festivă a târgului de mostre VIII Sibiu, organizat de camera de industrie şi comerţ, s'a desfăşurat Duminecă dimineaţa la ora 11, de faţă fiind: I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului, P. S. episcop Nicolae al Clujului, dnii subsecretari de stat V. Stoica şi Strat, şefii autorităţilor locale şi alţi fruntaşi sibieni. Un sobor de preoţi în frunte cu păr. protopop şi consilier mitropolitan Emilian Cioran, a săvârşit serviciul religios. După cuvântările ocazionale, rostite de dnii Nic. Martin, V. Bozdoc şi Strat, s'au vizitat standurile. Târgul-expoziţie, care durează până la 8 Septemvrie 1940, e bine cercetat. Reducere pe c. f. r. 50%.

CARŢI ŞI REVISTE

Limba română în izvoarele istorice medievale, de *G. Popa-Lisseanu*, membru cor. al Acad. Române. Edit. Academiei. Bucureşti, 1940. Pg. 65. Lei 40. — In acest Memoriu, prezentat Academiei Române, se atrage atenţia tinerilor istorici şi filologi asupra unor studii menite să lămurească trecutul nostru ca neam şi limbă.

Rugăciunea, scară către Cer, de *P. Badet*, traducere de Pr. Anton I. Popescu şi prof. N. Creangă. Bârlad. Atel. N. Chiriac, 1940. Pg. 323. Lei 85. — Dacă ni se dau cunoştinţe despre cutare sfânt al bisericii romano-catolice, cu atât mai vârtos, ortodocşi fiind, dorim ca preoţimea ortodoxă să se ocupe în deosebi de lucrări ce stau mai aproape de biserica lor.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 9438/1940

Comunicat

In ziua de 22 August a. c. s'au împlinit 50 de ani dela stângerea din viaţă a lui Vasile Alecsandri, nemuritorul bard naţional şi „Rege al poeziei" după expresia lui Mihail Eminescu.

In toată ţara s'a rânduit a se oficia parastase, pentru pomenirea lui la sfintele noastre altare, în Dumineca din 25 Aug a. c. Cucernica Preoţime e invitată a elogia meritele patriotice şi literare ale nemuritorului poet din epoca renaşterii naţionale.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8908/940 Ep.

Pământ de arândat

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în arândă pe termen de trei ani pământul în suprafaţă de 30 jugăre ce are Şcoala ortodoxă de cântăreţi din Sibiu în hotarul comunei Alămor la locul numit „Mesteaca", şi anume: circa 20 iugăre arător şi circa 10 iugăre fânaţ.

Ceice doresc să ia în arândă acest pământ vor înainta până Miercuri în 11 Septemvrie 1940 oferte în scris la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile de arândare.

Ofertele, cari se vor timbra, vor fi însoţite de o garanţie de Lei 2000 — două mii — în numerar.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Sibiu, 10 August 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8185/940

Publicaţiune

Se publică concurs pentru aprovizionarea instituţiunilor culturale ale Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu: Şcoala normală de băeţi „A. Şaguna", Şcoala normală de fete „A. Şaguna", Academia teologică şi Şcoala de cântăreţi — toate din Sibiu, cu următoarele alimente pentru anul şcolar 1940/41.

a) **16 vagoane grâu de 78 Kg. greutate hectolitrică cu cel mult 3% corpuri străine, predabil în vagon în gara Sibiu.**

Se primesc oferte şi pentru cantitate mai mică decât 16 vagoane.

Ofertanţii vor depune odată cu oferta garanţie de 5% din valoarea cantităţii de grâu oferită.

Termenul de furnizare a grâului este 15 Septemvrie 1940.

b) **Mezeluri şi circa 1600 Kgr. grăsime de porc netopită.**

c) **Coloniale.**

Toate taxele de timbru şi impozit cuvenite pentru facturi privesc pe furnizori cu excepţia contribuţiei naţionale de 2%, de care instituţiunile sunt scutite.

Ofertele se vor înainta până la 26 August 1940, la Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. în Sibiu, unde se pot lua informaţiuni.

Sibiu, la 27 Iulie 1940.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 06—940 (55) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ort. rom. din com. Uilac jud. Odorhei dă în întreprindere prin licitaţie publică partea I-a din lucrările de construcţie ale casei parohiale din Uilac.

Licitaţia se va ţinea Duminecă 8 Sept. 1940, ora 4 după masă, la oficiul parohial din Uilac, în prezenţa consiliului parohial.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial. Licitaţia se va face pe bază de oferte închise însoţite cu o garanţie de 5% din valoarea devizului, în numerar sau efecte de stat.

La licitaţie vor fi admişi şi antreprenori nediplomaţi.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea acelui concurent în care va avea mai multă încredere.

Uilac, la 19 Aug. 1940.

Oficiul parohial în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. Octavian Cheliaranc

Nr. 9045/940 Ep.

Publicaţie pentru pictură

Se publică concurs pentru pictarea icoanelor la tâmpla bisericii ortodoxe din Blaj.

Reflectanţii vor înainta oferte până la **11 Septemvrie 1940** la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se poate vedea planul tâmplei şi se dau informaţiuni.

Sibiu, la 10 August 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Judecătoria Rurală Sălişte Secţia Cărţilor Funduare

Nr. 75/1949 cf. (55) 1—1

Extract din publicaţiunea de licitaţie

In cauza de ieşire din indiviziune făcută de coproprietarul Alexandru Popa profesor contra coproprietarilor Popa Alexandru, Maria Mijea n. Popa şi Sora Proia n. Popa:

Judecătoria ordonă licitaţia executională în ce priveşte imobilele situate în comuna Cacova, Sibiel circumscripţia rurală Sălişte cuprinse şi anume: asupra imobilelor întregi cuprinse în cartea funduară Nr. 1205 Com. Cacova p. I. sub A+1 Nr. top. 239/1 cu preţul de strigare de 2000 Lei, sub A+2 Nr. top. 1046 cu preţul de strigare de 2000 Lei, sub A+3 Nr. top. 1047 cu preţul de strigare 4000 Lei, s b A+4 Nr. top. 1076/2 cu preţul de strigare de 40 0 Lei, sub A+5 Nr. top. 1354 cu preţul de strigare de 1500 Lei, sub A+6 Nr. top. 1561 cu preţul de strigare de 3500 Lei, sub A+7 Nr. top. 1784 cu preţul de strigare de 3500 Lei, sub A+8 Nr. top. 1808 cu preţul de strigare de 2500 Lei, sub A+9 Nr. top. 1816/2 cu preţul de strigare de 2000 Lei, sub A+10 Nr. top. 1861 cu preţul de strigare de 2200 Lei, sub A+11 Nr. top. 1875/4 cu preţul de strigare de 4000 Lei, sub A+12 Nr. top. 2078/1 cu preţul de strigare de 4500 Lei, sub A+13 Nr. top. 2385 cu preţul de strigare de 6000 Lei, sub A+14 Nr. top. 3314 cu preţul de strigare de 800 Lei şi în cartea funduară Nr. 484 Comuna Sibiel P. I. sub A+1 Nr. top. 3056 cu preţul de strigare de 4000 Lei, sub A+2 Mr. top. 3173 cu preţul de strigare de 1000 Lei şi în cartea funduară Nr. 552 Com. Sibiel P. I. sub A+1 Nr. top. 3331/2 cu preţul de strigare de 1500 Lei, pentru ieşire din indiviziune.

Licitaţia se va ţinea în ziua de 2 Octomvrie 1940, ora 2 p. m., în localul oficial al Primăriei Comunei Cacova.

Imobilele ce vor fi licitate nu pot fi vândute pe un preţ mai mic de preţul de strigare.

Cei care doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din preţul de strigare drept garanţie, sau să predea aceluiaşi delegat chitanţa constatând depunerea judecătoreşte prealabilă a garanţiei şi să semneze condiţiunile de licitaţie (§ 147, 150, 170 legea LX: 881 § 21 legea XL: 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preţ mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanţia fixată conform procentului preţului de strigare, la aceiaşi parte procentuală a preţului de strigare oferit.

Sălişte, la 29 Iulie 1940.

Pentru conformitate: Judecător:
ss. Borcia ss. A. Pavelescu

Nr. 1344/940 [34] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bicfalău,** protopopiatul Sfântul Gheorghe, parohie nouă, recunoscută prin decizia Nr. 17.282/940 a On. Minister al cultelor, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu grădină de $^1/_2$ jugăr.
3. Sesie parohială de 14 jugăre, arător.
4. Simbrie dela circa 15 familii câte 25 l. porumb, iar dela circa 15 familii câte $12^1/_2$ litri.
5. Lemne de foc 2—4 stânjini.
6. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, de-a putea concura la această parohie, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe, în termenu indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă, în parohie pentru a servi, predică şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Fiind credincioşii maghiarizaţi, vor fi preferaţi candidaţii, cari cunosc limba maghiară.

Oficiul protopopesc ortodox român Sf Gheorghe, în înţelegere cu consiliul parohial din Bicfalău.

Sf. Gheorghe, 30 April 1940.

Aurel Nistor
protopop.

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Convocare

Domnii acţionari sunt convocaţi în **Adunare generală extraordinară** pe ziua de 7 Septemvrie a. c. orele 16 la sediul institutului (Piaţa Regele Ferdinand Nr. 5) spre a delibera asupa următoarei

Ordine de zi:

1. Modificarea statuteior institutului.

In virtutea art. 213 alin. ultim din Codul de Comerţ (vezi Decretul-lege publ. în M. O. Nr. 233 din 7 Oct. 1939), se publică textul integral al propunerilor:

Propunerile de modificare:

Art. 1. Se adaogă:

Prin hotărârea adunării generale ordinare din 6 Aprilie 1940, care prin deciziunea Consiliului Superior Bancar Nr. 1224 din 22 Mai 1940 a primit autorizaţia definitivă, s'a absorbit Banca de Industrie şi Comerţ s. a. din Sibiu prin fuziune.

Art. 5. Capitalul social este de Lei 47,680.000 deplin vărsaţi. Este împărţit în 149.000 acţiuni nominative de câte 320 Lei nominal.

Acţiunile se pot compune în bucăţi de 2, 5, 10, 25, 40, 50 şi mai multe acţiuni, cari iarăşi se pot descompune.

Restul neschimbat.

Art. 12. Consiliul de administraţie se compune din cel puţin 5 şi cel mult 12 membri aleşi de către adunarea generală ordinară pe durata de 4 ani. Restul neschimbat.

Art. 14. Membrii Consiliului de Administraţie vor depune la intrarea în funcţiune o garanţie fixată prin lege. Această garanţie va fi depusă la bancă în depozit şi nu se va putea... Restul neschimbat.

Art. 15. La fiecare doi ani şi înainte de adunarea generală ordinară jumătate din totalul membrilor Consiliului de administraţie se va trage la sorţi... Restul neschimbat.

Art. 22. Membrii Consiliului de Censori trebue să fie acţionari ai societăţii posedând acţiuni în valoarea fixată prin lege. Restul neschimbat.

Art. 26. Aliniatele 1 şi 2 rămân neschimbate.

Alin. 3. Adunarea generală ordinară discută, aprobă sau modifică bilanţul după ce va fi ascultat darea de seamă a Consiliului de administraţie şi raportul cenzorilor, alege pe membrii Consiliului de administraţie, pe cenzori şi pe supleanţi şi exercită toate drepturile ce-i sunt atribuite prin codul de comerţ şi legea bancară.

Alin. 4. rămâne neschimbat.

Alin. 5. Adunarea generală extraordinară hotăreşte în toate chestiunile ce-i sunt atribuite prin codul de comerţ.

Restul se omite.

Art. 28. La adunarea generală pot lua parte toţi acţionarii, cari sunt introduşi în registrul de acţiuni al societăţii şi cari vor fi cerut dela bancă legitimaţiile cel mai târziu cu 3 zile înainte de adunarea generală.

Art. 29. Alin. 4. Publicaţia convocării în adunare generală ordinară şi extraordinară se va face în conformitate cu dispoziţiunile legii.

Art. 30. Alin. 1 neschimbat.

Alin. 2. Preşedintele adunării numeşte un secretar şi doi verificatori şi scrutatori dintre acţionarii principali.

Alin. 3. Adunarea generală ordinară este legal constituită, când acţionarii şi mandatarii prezenţi, regulat înscrişi, reprezintă capitalul social cerut de lege; deciziunile se iau cu majoritate absolută de voturi.

Alin. 4. Adunarea generală extraordinară este numai atunci legal constituită, dacă acţionarii şi mandatarii prezenţi, regulat înscrişi, reprezintă capitalul social cerut de lege. Pentru hotărâri se cer voturile ce reprezintă cel puţin jumătate din capitalul social.

Alin. 5. Adunării generale extraordinare este rezervată hotărârea asupra chestiunilor înşirate în Art. 211 din Codul Comercial respectându-se dispoziţiunile art. 212, alin. 3. Restul se omite.

Art. 32. Dacă în ziua fixată nu se întruneşte numărul de acţionari necesar pentru a lua deciziuni valabile conform Art. 30, se va ţine în altă, însă nu în aceiaşi zi, fixată o nouă Adunare generală în acelaş local, la aceeaş oră şi cu aceeaşi ordine de zi; în acest caz adunarea generală va putea hotărî valabil cu majoritatea absolută a voturilor, oricare ar fi numărul acţionarilor şi mandatarilor prezenţi. Restul se omite.

Art. 35. Publicaţiunile societăţii se fac valabile în conformitate cu legea bancară şi regulamentul ei de aplicare.

2. Alegerea Consiliului de administraţie.
3. Alegerea Consiliului de cenzori.

Dacă la 7 Septemvrie a. c. nu se va întruni quorumul necesar, se convoacă prin aceasta **a doua** adunare generală extraordinară pe ziua de 13 Sept. a. c. orelele 16, în acelaşi local cu aceeaşi ordine de zi.

Consiliul de administraţie.

Nr. 603—1940 protop.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Vlăhiţa,** protopopiatul Odorhei, se publică concurs, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Până la terminarea zidirii casei parohiale — acum în construcţie, — celui ales i se va da locuinţă în natură.

Se menţionează că în parohia Vlăhiţa se găsesc Uzine de fier, în desvoltare.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela P. V. Cons. Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Odorhei, în terminul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în capelă şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Odorhei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Odorhei, la 2 August 1940.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc

Nr. 201/940 prot. (46) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Roşia,** protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Casă parohială şi grădină.
3. 32 jug. sesiune parohială, din cari 9 jug. arător, 23 jug. fânaţ.
4. 6 st. lemne de foc făcute şi transportate de credincioşi.
5. Stola obicinuită.

Cererile de concurs. însoţite de încuviinţarea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sibiu, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc or. român Sibiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 3 Iulie 1940.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 303/940 (47) 3—3

Concurs

Pectru întregirea parohiei de clasa a III-a **Crăciuneşti** protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea dela stat.
2. Sesiune parohială: 6 jug. 972 st. p. arător, 1 jug. 560 st. p. grădini, 875 st. p. livezi, 1 jug. pădure, şi folosirea cimitirului.
3. Stola obicinuită în parohie.

Parohia Crăciuneşti, în care se află exploatări miniere, se află în nemijlocită apropiere de sediul oficiului protopopesc, are comunicaţie spre Deva şi Băiţa de două ori la zi cu autobusul.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arh. şi de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Băiţa, în terminul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Băiţa, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 5 Iulie 1940.

Dumitru Săcărea
protopop.

Nr. 517—1940 (33) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Viştea de sus,** protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiunea preoţească de 5 jugăre fânaţ cu pomi.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studii şi încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig în Făgăraş în termenul deschis.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabilă încuviinţare a oficiului protopopesc, în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Avrig-Făgăraş, la 25 April 1940.

Pavel Borzea
adm. prot

Nr. 563/940 [35] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Arpaşul de jos,** din protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiunea preoţească de 5 jug. 1200 st. p. şi folosinţa terenului destinat pentru casă parohială.

Cererile de concurs cu documentele cerute de legile în vigoare, însoţite de încuviinţarea de candidare a autorităţii superioare bisericeşti, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig în Făgăraş în termenul fixat.

Concurenţii cu cererile înaintate, după prealabila înştiinţare a acestui oficiu, se vor prezenta în parohie spre a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 20 Mai 1940.

Prot. Pavel Borzea
adm. prot.

Nr. 327/940 (45) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Ribicioara de jos** cu filia Uibăreşti, din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela I-a publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post;

1. Salarul dela Stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, cu documentele cerute de legile în vigoare, însoţite de încuviinţarea de candidare a autorităţii superioare bisericeşti, se vor înainta Oficiului protopopesc — Zarand — în Brad, şi în termenul fixat.

Concurenţii, cu cererile înaintate după prealabila înştiinţare a acestui oficiu, se vor prezenta în parohie, spre a se face cunoscuţi poporului.

Brad, la 5 Iulie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 215/940 (44) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Blăjeni Grosuri,** protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de Certificatele de studii şi încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta Oficiului protopopesc — Zarand — în Brad, în termenul descris.

Concurenţii, se vor prezenta cu preaabila încuviinţare a Oficiului protopopesc, n parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Brad, la 5 Iulie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 8 Septemvrie 1940 — Nr. 37—38

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 9906/1940 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Toată certarea în vremea cea de față se pare că nu este de bucurie, ci de mâhnire; iar mai pe urmă roadă de pace a dreptății dă celor pedepsiți într'ânsa". Evrei 12, 11.

Iubiții mei fii sufletești!

După lovitura crâncenă ce-a suferit-o neamul nostru la sfârșitul lunei Iunie, când a fost smulsă dela trupul Țării, în chip neomenos și nedrept, scumpa noastră Basarabie și Bucovina de Nord, o nouă durere și mai cumplită a venit să ne sfâșie inima: jumătate din Ardealul nostru drag a fost rupt dela noi și dat din nou pe seama asupritorilor noștri de veacuri. Pământul moșilor și strămoșilor noștri, udat de lacrimile înaintașilor și stropit cu sângele lor, pământul care ascunde în el oasele părinților noștri și de care este legat sufletul nostru, va geme iar sub călcâiul străin și un milion și câteva sute de mii de frați ai noștri vor purta din nou lanțurile grele și umilirile de tot felul.

Lumina libertății și a dreptății pentru care a fost frânt pe roată Horia și au suferit chinurile cele mai înfricoșate nesfârșitele rânduri de martiri ai neamului, s'a stins iar pentru atâția din frații noștri cari trebue să înceapă dela capăt suferințele înaintașilor noștri.

Arbitrajul dela Viena a reînviat trecutul groaznic de jale și de nedreptate pe meleagurile acestea cari au văzut atâtea lacrimi și au răsunat de atâta jale. Inima fraților noștri căzuți în robie se închide iar sub zăbranic de durere, graiul lor nu va mai cunoaște cuvânt de veselie, iar cântecul lor va fi iarăși numai doină tristă în care tânjește dorul după libertate.

In calitatea mea de Părinte sufletesc al Ardealului, ca Mitropolit al Românilor ortodocși, am cerut atunci când a fost momentul, să nu se admită acest arbitraj, căci socoteam că nu se cuvine să lăsăm altora să decidă de soartea noastră și să mergem cu ochii închiși spre un necunoscut care ni-l pregătesc alții. Iar după ce s'a cunoscut rezultatul arbitrajului, am protestat energic împotriva lui, împreună cu fratele meu dela Blaj.

Azi cu toții plângem amara soarte ce așteaptă pe frații noștri și lacrimile noastre se amestecă cu ale lor în nesfârșita noastră durere.

Dar ne vom șterge în curând lacrimile bărbătește și durerea adâncă din inimile noastre se va preface într'o încruntată voință de a pune mai curând capăt nedreptății.

Pătimirea scumpilor noștri frați ne va îndârji sufletele și le va ridica puterile, încât odată și odată nimic să nu mai poată sta în calea noastră, în calea dorului nostru pornit ca o vijelie să îmbrățișeze pe frați.

Eu simt cum neamul nostru a început în mijlocul acestei încercări să se umple de o încredere și de o viață de luptă cum nu le-a avut în cei din urmă douăzeci de ani. Vă văd, iubiții mei fii, cu câtă nădejde fierbinte alergați iar la Dumnezeu și-i cereți ajutorul și cât de aproape simțiți pe Dumnezeu în durerea Voastră. Un neam pe care nenorocirile îl înalță, un neam care în mijlocul celei mai grele sângerări aleargă la Dumnezeu și se umple de încredere în El și în viitorul său, acel neam pășește în chip sigur spre biruință.

Iubiții mei, trimițând gândul nostru de îmbărbătare și dragostea noastră nețărmurită fraților noștri rămași să mănânce pânea amară a robiei, să nu uităm nici când să ne rugăm pentru eliberarea lor. Gândurile noastre să se îndrepteze fără încetare către ei și către Domnul puterilor care face minuni și nu părăsește până la sfârșit pe cel drept. Toate puterile noastre de credință și de muncă să slujească la pregătirea zilei izbăvitoare. Avem din nou un ideal național mare, un punct luminos care cheamă spre el toate energiile noastre, care ne absoarbe toate gândurile și strădaniile. Sub forța lui, sub lumina lui trebue să crească, trebue să se încordeze toate puterile ființei noastre românești. Să fim mai bărbați și mai serioși ca până acum, să domnească în ființa noastră mai mult voința bărbătească decât moliciunea plăcerilor, să fim mai credincioși binelui obștesc al neamului, mai înfrățiți între noi, mai în stare de jertfă pentru Țara noastră și pentru aspirațiunile neamului.

Inima noastră să bată numai pentru reîntregirea neamului și mărirea lui. Intreg cuprinsul sufletului și toate manifestațiile noastre să fie puse, cu credință în Dumnezeu, la dispoziția neamului. De vom face astfel, încercarea noastră de acum se va face izvor al bucuriei de mâne, al unei și mai mari strălucir și măriri a neamului nostru.

In zilele grele ce le străbatem cu toții să fim cu ascultare către conducătorul statului *Generalul Ion Antonescu* și către tinărul *Rege Mihai I.* Majestatea Sa poartă numele marelui Voevod Mihai Viteazul și-și va face datoria de a ne conduce la reîntregirea țării.

Ca Părintele sufletesc al poporului dreptcredincios din întreg Ardealul privesc cu inima zdrobită și nemângâiată cum o parte din fiii mei sufletești va avea să sufere de aici înainte o dominațiune străină și nu voi înceta să înalț rugăciuni ferbinți către Tatăl dreptății și al milostivirilor să pună cât mai curând capăt suferințelor lor.

Doamne Dumnezeul nostru în Tine și-au pus nădejdea părinții noștri și Tu i-ai mângâiat și ai risipit pe toți asupritorii și pe toți vrășmașii lor. La Tine ne alipim și noi cu încredere neclintită și în puterea Ta ne bizuim ca în cetatea cea mai nebiruită. Pe Tine Te rugăm și dela Tine așteptăm să fi acoperemântul neamului nostru împotriva armelor vrășmașe și mântuitorul lui din strâmtoarea și din suferința în care se află.

Rugând pe bunul Părinte ceresc să vă îmbărbăteze și să vă umple cu puteri pururea înoite prin cari să treceți peste aceste zile grele și să pregătiți neamului un viitor mai bun, rămân cu arhierești binecuvântări,

Sibiu, la sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului din anul 1940

Al vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

Noul Rege al României

In ultimele zile în viața României s'au succedat cu o iuțeală fulgerătoare evenimente din cele mai epocale. După ruperea unei părți a Ardealului dela Patria mamă, fapt care a îndurerat și a sguduit profund sufletul românesc, mari prefaceri au venit să se impună la conducerea Statului, cu rostul de-a redresa puterile neamului, de-a înoi viața românească în vederea marei strădanii ce o așteaptă.

Mercuri, în 4 Septemvrie, guvernul dlui Ion Gigurtu și-a prezentat demisia. In aceeași zi, Regele Carol II a încredințat pe dl general Ion Antonescu cu formarea noului guvern. Noul președinte al Consiliului de miniștri se bucură de un prestigiu incomensurabil în opinia publică românească prin marile sale însușiri de militar, prin caracterul său de granit și naționalismul său arzător și intransigent. Domnia sa este considerat ca suprema rezervă a neamului, ca omul cel mai nimerit pentru a face față vremurilor grele prin care trecem, însuflețind cu nou curaj inima românească greu încercată.

In dimineața zilei de 5 Septemvrie Regele Carol II a învestit pe dl general Ion Antonescu cu depline puteri de conducere a Statului, rămânând rezervate pe seama Regelui numai următoarele privilegii: Regele este capul oștirii, El bate monetă, conferă decorații, grațiază și amnistiază, primește și acreditează pe diplomați, încheie tratate și emite decrete regale — contrasemnate de primul ministru — pentru modificarea legilor organice și pentru numirea miniștrilor și a subsecretarilor de stat.

Dl general Ion Antonescu a primit astfel pe lângă demnitatea de președinte al Consiliului de miniștri și numele de conducător al statului român.

Tot în dimineața de 5 Sept. a fost abrogată constituția din Febr. 1938 și au fost disolvate Corpurile legiuitoare.

Ziua de 6 Sept. a adus însă evenimentul cel mai important: abdicarea Regelui Carol II în favorul *moștenitorului tronului, a M. Sale Mihai, Marelui Voevod de Alba-Iulia.*

Evenimentul s'a petrecut la ora 8 dim. La ora 10 în aceeaș zi noul Rege a depus jurământul în fața președintelui Consiliului de miniștri, a Patriarhului Nicodim și a primului președinte al Curții de Casație.

In aceeaș zi dl general Ion Antonescu, președintele Consiliului de miniștri, a adresat o proclamație către țară și un ordin către armată ca încă în decursul zilei de 6 Sept. să depună jurământul de credință față de noul Rege.

Printr'o telegramă trimisă îndată după depunerea jurământului noului Rege, M. Sale Elena, dl general Ion Antonescu o roagă să vină cu primul tren în țară pentru a sta cu sfatul Ei înțelept alături de augustul Ei Fiu.

Printre primele măsuri luate de dl general Ion Antonescu, președintele Consiliului de miniștri amintim: desființarea demnității de consilier regal, înlăturarea generalului George Mihail dela postul de șef al Marelui stat major și înlocuirea lui cu gen. Ioanițiu etc.

Intâmpinăm pe noul Rege cu cele mai vii urări și rugăciuni, ca Dumnezeul părinților noștri să-l ajute să realizeze o domnie strălucită, plină de prosperitate în interior și de glorie pe planul aspirațiunilor noastre naționale.

Nădăjduim că ea va deschide o nouă epocă în viața statului nostru, ferită de inconvenientele și de frământările din anii anteriori: o epocă de uniune națională, de cinste, de muncă, de înălțare morală, spirituală și economică, o epocă de mărire a neamului nostru.

Așa să-l ajute Dumnezeu!

Regele Carol II a abdicat;
Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia proclamat Rege al României

Textul manifestului către Ţară

Români,

Vremuri de adâncă tulburare şi ingrijorare trec peste scumpa Mea Ţară. De acum 10 ani când am luat locul de adâncă răspundere de a fi cârmaciul patriei Mele, fără răgaz, fără odihnă şi cu cea mai desăvârşită dragoste M'am străduit de a face tot ce conştiinţa Mea îmi poruncea pentru binele României.

Azi zile de vitregie nespusă îndurerează Ţara, care se găseşte în faţa unor mari primejdii.

Aceste primejdii, vreau din marea Mea dragoste pentru acest pământ în care am fost născut şi crescut, să le înlătur trecând azi Fiului Meu, pe care ştiu cât de mult îl iubiţi, grelele sarcini ale domniei.

Făcând această jertfă pentru salvarea patriei, înalţ cea mai caldă rugăciune ca ea să fie cât mai folositoare.

Lăsând poporului Meu, pe scumpul Meu fiu, rog pe toţii Românii să-l înconjoare cu cea mai caldă şi mai desăvârşită credinţă şi dragoste, ca să poată găsi în ele reazemul de care are atâta nevoie greaua-i răspundere ce de azi înainte apasă umerii Săi fragezi.

Ţara Mea să fie păzită de Dumnezeul Părinţilor noştri, care să-i hărăzească un cât mai falnic viitor.

Trăiască România!

Bucureşti, 6 Septemvrie 1940.

CAROL R.

Proclamaţia
dlui prim-ministru general ION ANTONESCU, către Ţară

Dl general I. Antonescu, prim-ministru a adresat, către ţară următoarea proclamaţie:

Români,

In aceste ceasuri de sdruncinare a României şi de sfăşiere a Neamului, am luat conducerea Statului, prin înţelepciunea M. Sale Regelui.

Nu este un guvern nou, ci un regim nou.

Nu vorbe, ci acţiune.

Nu şovăire, ci fapt.

Un trecut grav şi dureros s'a închis.

Peste el nu voiu trage vălul uitării, ci al dreptăţii.

Dar azi trebue să salvăm Statul şi Naţiunea.

Cu toată conştiinţa şi strădania, trebue să-i ştergem rănile, să-i adunăm puterile, să-i ridicăm onoarea şi să-i asigurăm viitorul.

Intr'o suferinţă, dar şi într'un gând, într'o singură putere.

Durerea trebue să ne înveţe, să ne înalţe. Popoarele adevărate, îşi torc din înfrângeri marile destine.

Români,

Vrajba să înceteze. De ori unde şi prin oricine.

Lupta să fie numai pentru Stat.

Inţelegerea şi clemenţa regală au înlesnit ca şi ultimele frământări să se închidă fără sancţiune într'un suflu de libertate. Prigonirile au încetat. Acum, tineretul, nădejdea curată a Neamului, trebue să-şi împlinească datoria.

Faţa lumii se schimbă. Naţiunea noastră să-şi dovedească prezenţa în istorie.

Români,

Numai prin jertfă şi prin muncă vom putea biruì.

Vă cer tuturor grija şi fapta.

Mă îndrept spra inimile voastre şi vă cer iubirea pentru Ţară; mă adresez cugetelor voastre şi vă cer încredere în Neam; mă adresez puterilor voastre şi vă cer să le daţi Patriei, muncii noastre comune.

Funcţionarii Statului să înţeleagă că pe ei se razimă totul. Să-şi merite răspunderea.

Cinstea, legalitatea, dreptatea şi munca să le îndrumeze acţiunea. O cer tuturor.

Voiu constituì guvernul pe baze noui.

Programul vi-l voiu prezenta, ca să-l judecaţi toţi.

El va izvorì pe deantregul din crezul naţionalist integral.

Treptat, vom proceda la reforma Statului.

Vom adâncì bazele legăturilor noastre de azi.

Cu credinţa în Dumnezeu, în dreptul sfânt şi neperitor al Neamului,

INAINTE LA DATORIE!

Un apel către ţară a dlui general I. Antonescu şeful statului român

Fraţi români,

Fac din inima mea îndurerată un apel să uitaţi totul şi să vă strângeţi în jurul tânărului şi iubitului nostru Rege, să intraţi în ordine şi să vă puneţi pe muncă.

TRĂIASCĂ ROMÂNIA!

General ION ANTONESCU

Chemarea dlui general Antonescu cetită în toate bisericile la 8 Sept. a. c.

ROMÂNI,

După sbuciumări adânci care ne-au dus la sfâşierea Naţiunei, la pătarea onoarei şi la ameninţarea existenţei Statului, Dumneznu ne-a ajutat să curmăm o stare care tulbura grav destinul românesc.

Astfel, un trecut dureros, s'a închis. El nu se va mai deschide decât pentru judecarea răspunderilor — nu din dorinţa răsbunării, ci pentru ca aceasta să servească drept învăţământ generaţiilor ce vor venì.

Am arătat Ţării întregi, cu toată conştiinţa, şi cu toată durerea, lupta pe care a trebui să o dau pentru ca să pot izbăvì ţara.

In acest ceas, am îngenunchiat alături de voi toţi fii Neamului ce v'aţi adunat în bisericile credinţei, pentru ca să vă rugaţi Domnului să ajute şi să lumineze viitorul Ţării şi al Regelui Mihai I.

Simţiţi-mă lângă fiecare din voi. Simţiţi că tot ceeace am făcut este pentru a izbăvì Neamul şi a-i asigura viitorul.

In această unire a suferinţei şi a credinţei noastre, din topirea pioasă a gândului nostru închinat Domnnlui şi Ţării, să iasă sufletul de mâne al acestui Neam.

Această unire să oprească orice vrajbă, de oriunde şi prin oricine.

Mă îndrept spre inimile voastre şi vă cer iubirea pentru Ţară.

Mă adresez cugetelor noastre şi vă cer încredere în Neam.

Imi unesc puterea de puterile voastre şi vă cer să daţi Patriei munca şi fapta voastră.

Am început totala înoire a Statului nostru.

Am decis cercetarea trecutului, pentru ca acei care ne-au dus la umilire şi la pierderea graniţelor, la sărăcie şi la risipă să-şi primească răspunsul faptei lor.

Citiţi măsurile pe cari le-am luat şi aşteptaţi cu încredere pe acelea ce le voiu lua încă, pentru ca Statul să fie salvat şi Naţiunea să-şi regăsească puterile.

Iar acum, în Casa Domnului, jur în faţa lui Dumnezeu, a nesfârşitelor cohorte de martiri şi de eroi ai Neamului şi în faţa voastră a tuturor că voiu servì şi de acum înainte cu fanatică dârzenie, cu nefărmurită energie şi cu neclintită voinţă linia dreaptă pe care m'am aşezat dela începutul carierei mele şi dela care până azi nu m'a putut abate nici o furtună.

Credinţa şi dreptatea, legea şi munca, cinstea şi conştiinţa, ordinea şi omenia vor fi de azi înainte dela cel de sus până la cel de mai jos servitor al Patriei, cartea sfântă a îndatoririlor noastre.

Plecat cu smerenie spre trecutul de glorie de altă dată şi privind cu încredere deplină către viitor, nu voiu înceta lupta şi nu voiu opri fapta, până când nu vom ajunge să avem o altă Ţară, un alt suflet şi o altă conştiinţă.

Aşa să-mi ajute Dumnezeu!

General ION ANTONESCU

Comunicat

Intemeiaţi pe ordinul Ministerului de interne Nr. 275/940, aducem la cunoştinţa populaţiunii ungare de origine din teritoriile cedate, că în urma situaţiei creiate ţării prin cedarea unor teritorii către Ungaria, este în interesul ei să plece în localităţile de origine.

De aceea învităm ungurii din aceasta categorie să se înapoieze la timp la locurile lor, atrăgând în acelaş timp atenţiunea publicului românesc şi diferitelor intreprinderi, să se dispenzeze de serviciile lor.

Se atrage atenţiunea organelor administrative şi de poliţie, publicului, autorităţilor, instituţiunilor şi stabilimentelor să procedeze în această chestiune cu tot tactul şi fără a recurge la violenţă.

Sibiu, la 6 Septemvrie 1940.

Prefectul judeţului:

Dr. Coriolan Stefan

Ziua de 8 Septemvrie la Sibiu

Ziua de 8 Septemvrie a. c. a fost trăită şi la Sibiu ca o zi mare, ca o zi de înflorire a tuturor nădejdilor de mai bine, a unui neam prea mult încercat de rele şi prea mult înşelat în speranţele sale. Orice Român a simţit în această zi, deodată cu începutul domniei M. S. Regelui Mihai I, că o întinerire, o împrospătare se coboară în suflete, că o lume nouă, curată, plină de vigoarea unei vieţi închinată idealurilor naţionale şi morale, îşi face pornire cuceritor şi irezistibil.

Catedrala s'a umplut de toată suflarea românească, de par'că era ziua Invierii. Fiecare venea, îndemnat de apelul dlui general Ion Antonescu, dar şi de cugetul propriu, să-şi plece genunchii în faţa altarului, rugând pe Dumnezeu să ajute tânărului şi iubitului nostru Rege Mihai I să realizeze o domnie fericită pentru Tron şi Ţară. Fiecare voia să-şi purifice prin rugăciune sufletul de greşalele trecutului şi să-l umple de energie curată, pentru a-l preda astfel Regelui său şi conducătorului Statului, spre a-l folosì la reclădirea României.

După sfânta Liturghie şi după predica Părintelui Zosim Oancea, Inalt Prea S. Sa Mitropolitul Nicolae a săvârşit, înconjurat de preoţi, o slujbă pentru M. Sa Regele Mihai I, urmărită în genunchi de tot poporul în frunte cu autorităţile locale şi cu profesorii Universităţii clujene, în mijlocul cărora se afla dl ministru al Educaţiei naţionale, D. Caracostea.

După această slujbă Păr. protopop Emilian Cioran a cetit chemarea dlui general Ion Antonescu către Ţară.

La sfârşit I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a rostit o cuvântare care a făcut să plângă cu şiroaie nerefinute de lacrimi toată biserica. Plângea Mitropolitul Ardealului pe nefericiţii Săi fii sufleteşti ajunşi din nou robi ai străinilor, plângea ministrul şcoalelor, plângeau luminaţii dascăli ai Universităţii, plângeau preoţii şi tot poporul.

Doamne, nu se poate să nu se fi suit aceste lacrimi până la Tine şi să nu Te fi înduioşat!

Lângă fiii Săi până în ultima clipă

I. P. S. Mitropolit Nicolae, purtat de dragostea părintească faţă de fiii Săi pe cari urgia împrejurărilor i-a aruncat din nou în robia străină, n'a pregetat să-i viziteze până în ultimele clipe ale despărţirii lor de Patria mamă, întărindu-i şi mângăindu-i. Duminecă şi Luni, 1—2 Sept., a cercetat Clujul, Bistriţa, Dejul, Gherla, Becleanul cu regiunile lor, îndemnând pe preoţi şi pe învăţători să rămână la postul datoriei şi al onoarei lor şi întărind poporul cu nădejdea de mâne.

Mercuri în 4 Sept. a vizitat a doua oară Clujul, iar Vineri, 6 Sept. a vizitat Sfântul Gheorghe şi regiunea săcuiască.

In urma îndemnurilor înţelepte şi încurajărilor I. P. S. Sale, aproape toţi preoţii au rămas la locurile lor, lângă inima poporului. Ca în tot trecutul nostru, tot preoţimea este aceea care rămâne în mijlocul furtunilor ca să sprijine şi să salveze sufletul neamului.

Bine ar fi fost să se fi luat dispoziţii să rămână la posturile lor şi ceilalţi slujbaşi. O spunem aceasta cu toată înţelegerea ce o avem, ca oameni, pentru strâmtorarea sufletească în care se vor fi găsit bieţii oameni cari au socotit că trebue să se refugieze.

Măsuri binevenite

Dl general Ion Antonescu, preşedintele Consiliului de miniştri şi conducătorul satului, a luat o serie de măsuri pentru controlul averilor foştilor miniştri din ultimii 10 ani, al fondurilor întrebuinţate pentru înzestrarea armatei, pentru controlul acordării devizelor de către Banca Naţională. S'a dispus blocarea depunerilor şi acţiunilor fostului Rege Carol II la diferite bănci şi întreprinderi; au fost desfiinţate trenurile ministeriale.

Ca o ploaie binefăcătoare măsurile de purificare a vieţii noastre publice se succed continuu, înviorând sufletul românesc.

Ardealul frânt în două!

Plâng Românii de pretutindenea, bărbaţi, femei şi copii, la sate şi la oraşe. Ochii lor se umezesc la răstimpuri dese şi inima îi doare cumplit în faţa crudei realităţi pe care a creiat-o arbitrajul dela Viena.

Ardealul a fost rupt în două, ca un obiect neînsufleţit, şi jumătate a fost predat din nou asupritorilor de până ieri, iar jumătate a fost lăsat să se sbuciume de dorul, de trebuinţa organică după cealaltă parte. A fost tratat ca o entitate fizică, pe când el este un întreg sufletesc, un trup viu, un membru unitar al familiei româneşti.

Precum România nu poate trăi fără Ardeal, căci din înălţimile lui îi curg izvoarele de viaţă, de împrospătare, aşa Ardealul nu poate trăi decât în integritatea lui indestructibilă. Fraţii noştri din nordul Ardealului îşi sporeau puterile de afirmare românească prin transfuziile de dinamism ce le veneau dela noi cei din sud, iar Ardelenii din sud îşi simţeau conştiinţa rostului lor românesc dilatându-se când ştiau că în spatele lor stau compacte şi întinse până sub poalele Carpaţilor nordici rândurile românismului ardelean. Fraţii noştri din nord vor tânji îngrozitor după noi, se vor simţi ca nişte orfani, iar noi ne vom simţi mai pustii fără de ei. Ei vor fi ca copiii smulşi din casa părintească, din atmosfera ei caldă şi ocrotitoare, iar la noi va fi ca într'o casă cu membrii răriţi, mai puţin animată, mai tristă, mai rece. Şi întregul neam va resimţi minusul de animaţie voioasă şi creatoare care se revarsa de aici de peste crestele Carpaţilor.

De aceea nu ne vom putea împăca nici când în sufletul nostru cu această nefirească ciuntire şi înlănţuire a vieţii naţionale. Rezultatul arbitrajului dela Viena ne doare nu numai pentru suferinţele şi greutăţile sub cari vor geme scumpii noştri fraţi predaţi unei ţări străine, ci şi pentru strâmtorarea în care este aruncat întregul nostru neam.

Săcuii din Ardeal erau rupţi în mod firesc şi de mii de ani de unguri. Maghiarimea nu putea simţi ca o amputare organică şi ca o stare nenaturală viaţa desfăcută de ei. Românii din nordul Ardealului sunt însă parte intimă din trupul nostru, o coastă a acestui trup, stând în contact zilnic cu fraţii lor mai din sud şi fiind prin aceasta întru totul ca ei.

Tocmai de aceea nu înţelegem cum s'a putut socoti ca 400.000 de Săcui, despărţiţi organic de massa ungurească, *trebuesc* alipiţi la Ungaria, iar 1.300.000 de Români, dovediţi de aşezarea firească a lucrurilor ca parte integrantă a românismului, pot fi rupţi dela sânul unui neam.

E o lovitură în însaşi fiinţa neamului, o lovitură împotriva putinţelor lui de viaţă şi de desvoltare.

Nu e o stare momentană şi un sentimentalism trecător durerea ce ne sgudue acum, ci o resimţire statornică a unei ciuntiri, a unei îngustări a fiinţei noastre cele mai intime, individuale şi naţionale.

Starea în care se găseşte acum neamul nostru este o stare anormală, imposibil de suportat în chip liniştit. In mod organic, firesc, chiar fără de voia noastră vom tinde după întregire, atât noi cei rămaşi în libertate, cât şi fraţii noştri predaţi unei stăpâniri străine.

Se vor ridica din adâncurile fiinţii noastre naţionale — şi aceasta se vede de pe acum — forţe uriaşe ce se daseră la fund în anii de după întregire. Acestor forţe nimic nu le va putea sta în cale. Prin ele vom lupta, vom munci, vom dorì arzător, ne vom jertfì, pentru a ajunge cu un ceas mai de vreme la mărita zi a dreptăţii noastre, care e şi pe plan obiectiv dreptatea cea adevărată şi a lui Dumnezeu.

De sigur că ni se cere şi o încordare extraordinară a voinţii pentru a sta la înălţimea marelui dor şi ideal naţional care ne va arde sufletul de azi înainte. Va trebuì să fim mai serioşi, mai pătrunşi de sobrele virtuţi ale creştinismului, mai devotaţi binelui obştesc, mai înfrăţiţi între noi, mai persistenţi în acţiunile noastre. Va fi necesar să ne lăpădăm de uşurătatea moravurilor, de poftele neserioase şi egoiste, de spiritul moale al improvizaţiei şi al lipsei de perseverenţă, de vorbăria negândită şi iresponsabilă. Trebue să dobândim trăsături de masivitate, de hotărâre, de tenacitate, de monumentalitate în caracterul şi faptele noastre. Să turnăm mai mult beton în firea noastră, să fim mai grei când stăm, când păşim, când vorbim şi lucrăm. Să ne asemănăm munţilor Carpaţi în neclintirea şi masivitatea lor real impunătoare şi vijeliilor de pe vârfurile lor, în acţiunile pornite. Să părăsim acomodarea noastră cu mlaştinile şi cu moliciunile căldurii din şesuri. Tot ce clădim în ordine fizică sau spirituală să fie monument masiv, să fie operă de perfecţiune şi de răbdare.

Să cultivăm în sufletul nostru icoanele lui Horia, Cloşca şi Crişan şi a lui Avram Iancu, a acelor ţărani de cremene, cari nu ştiau de fleacurile şi de mofturile cari satisfac o lume uşuratică zisă intelectuală şi destramă tot ce e caracter, morală, cinste şi muncă. Simpli şi masivi ca ei, stăpâniţi până la rădăcini de o singură şi încruntată convingere şi aspiraţiune, dârji ca ei, înţelepţi şi gata de orice jertfă ca ei, acestea să fie trăsăturile chipului românesc care trebue să prindă fiinţă dominatoare în caracterul nostru de mâne.

Să fie puşi la stâlpul infamiei, scuipaţi şi despreţuiţi, nu onoraţi ca azi, furii banului public, uşuraticii tuturor deşertăciunilor luxului şi petrecerilor, leneşii şi «deşteptii» ce fug de greutăţile vieţii.

Trebue să concepem viaţa sever, aşa cum o concep ţăranii noştri cei buni, ca o aspră dar sfântă datorie de a purta sincer cât mai multe greutăţi, ca o datorie de-a ne călì în ea firea, de a o face rezistentă, căci numai dacă e de cremene înfruntă viaţa de aici şi durează în viaţa de dincolo.

Şi atunci Dumnezeu ne va ajuta să vedem din nou învierea neamului nostru întru o mai strălucită şi o mai durabilă mărire.

D. S.

Desfiinţarea sectelor

Ministerul cultelor şi artelor, a dat ieri următoarele deciziuni care fixează regimul cultelor în România:

ART. I. Statul Român protejează şi autorizâ funcţionarea pe teritoriul său a următoarelor culte istorice:

a) Cultul creştin ortodox român, constituind religiunea dominantă în stat; a) Cultul român greco-catolic (unit), considerat ca reprezentând tot o biserică românească; c) Cultul catolic (de rit latin, greco-rutean şi armean); d) Cultul reformat (calvin); e) Cultul evanghelic luteran; f) Cultul unitarian; g) Cultul armeano-gregorian; h) Cultul mohamedan.

ART. II. Statul Român constată numai existenţa de fapt a confesiunei mozaice, care urmează să se manifeste potrivit dispoziţiunilor ministeriale.

ART. III. Afară de cultele recunoscute la art. 1 din această deciziune, nu pot exista asociaţii religioase sau secte, care dela data prezentei deciziuni sunt desfiinţate de drept şi de fapt.

Desfiinţarea sectelor religioase

ART. I. Toate asociaţiile religioase autorizate să funcţioneze prin deciziunea ministerială Nr. 31.999 din 1939, îşi încetează imediat orice activitate, întrucât au fost desfiinţate de drept şi de fapt prin deciziunea noastră Nr. 4235 din 1940.

Deasemenea nici o sectă, a cărei doctrină şi ritual diferă de acelea ale cultelor istorice protejate şi autorizate de Statul român, nu mai poate exista sub nici o formă şi pe nici o cale.

ART. II. Absolut toate casele de rugăciuni aparţinând asociaţiilor religioase recunoscute până în prezent, precum şi sectelor interzise sau tolerat, urmează să fie închise imediat.

ART. I. Toţi membrii asociaţiilor religioase şi sectelor, recunoscute, autorizate, tolerate sau interzise până la data semnării deciziunilor ministeriale Nr. 42352 şi Nr. 4235 din 1940 sunt consideraţi în sensul legii, confesionali.

Manifestaţia dela Sibiu

Verdictul vienez a provocat, în toate oraşele Ardealului, mari manifestaţii patriotice, în care toată suflarea românească şi-a strigat revolta cea mai profundă împotriva sentinţei care duce din nou în robie peste un milion de români.

Cetatea *Sibiului*, l-a rândul său, şi-a spus cuvântul în ziua de Duminecă, 1 Septemvrie 1940, când la sfârşitul sfintei liturghii din catedrala mitropoliei mulţimea cetăţenilor s'a adunat înaintea sfântului locaş, ascultând cuvintele înflăcărate rostite de pe treptele catedralei.

Un imposant cortegiu, în frunte cu unităţile premilitare, a parcurs străzile de căpetenie, în sunetul cântecelor naţionale.

In faţa reşedinţei mitropolitane cortegiul s'a oprit şi a făcut o entuziastă aclamare de simpatie I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului.

Atât Inaltul chiriarh, cât şi dl general *Georgescu Pion*, au adresat manifestanţilor cuvinte de cald patriotism, întărind sufletele îndurerate.

La ora 6 d. a. manifestaţia patriotică s'a repetat în Piaţa Regele Ferdinand şi în străzile principale.

Totul a decurs în ordine, fără incidente deosebite.

Pomenirea lui Alecsandri

Bisericile ortodoxe române, din toată ţara, au săvârşit, Dumineca trecută, cucernice slujbe divine întru pomenirea neîntrecutului cântăreţ al doinelor melodioase, a poetului avântat şi luptător naţional, *Vasile Alecsandri*, dela a cărui moarte se împlinesc acum cincizeci de ani.

Comemorarea aceasta, rânduită de forurile chemate, a fost întâmpinată de toate cercurile, din centrele mai însemnate, cu însufleţirea cuvenită amintirii aceluia care, prin vasta sa operă, a pus temelii tari culturii româneşti, a deschis drumuri nouă în propăşirea neamului pe teren literar şi naţional, şi ale cărui idei, privitoare la calamitatea semită din ţara noastră, sânt de mare actualitate.

Iniţiativele luate, în scop d'a aduce în mijlocul nostru, pentru câteva clipe, pe marii noştri dispăruţi, cu roluri hotărâtoare în mersul istoriei neamului, sânt binevenite, căci ele au darul să susţie şi să promoveze conştiinţa naţională tot mai trează în sufletele generaţiilor recunoscătoare.

Comemorarea acestor înaintaşi, mereu înteţită şi înţelept pusă la cale, îşi are rostul de netăgăduit folos.

Prăznuirea în *Sibiu* s'a ţinut în biserica noastră catedrală, unde a slujit păr. consilier mitropolitan Ieronim Grovu, înconjurat de un sobor de preoţi, ear vrednicia bardului dela Mircesti a tălmăcit-o păr. diacon N. Grebenea în faţa unei numeroase asistenţe de intelectuali şi popor.

Amânare. *Se aduce la cunoştinţa tuturor cari ar fi dorit să participe la adunarea generală a «Astrei», convocată pentru zilele de 8 şi 9 Septemvrie 1940 în Sibiu că, din cauza gravelor şi dureroaselor evenimente recente, adunarea se amână pentru o dată ce se va comunica mai târziu.*

Cercuri religioase. — Preoţii cercului religios *Ernea*-Dumbrăveni, de sub preşedinţia părintelui Ioan Chişiu, au ţinut şedinţă în parohia preşedintelui, în 18 August 1940.

Programul bogat s'a desfăşurat după cum urmează:

Inainte de masă la ora 9 s'a slujit utrenia şi sfânta liturghie de către P. C. Sa Pr. I. Dragolea protopop, înconjurat de un sobor de preoţi.

In biserica împodobită cu covoare, poporul drept credincios asculta în reculegere şi rugăciune. Răspunsurile liturgice au fost date de tinerii din societatea „Oastea Domnului" şi „Sf. Gheorghe", sub conducerea cantorului Ioan Maier jun.

La priceasnă păr. *I. Gligor* a tălmăcit evanghelia zilei, ascultat cu atenţia cuvenită.

La sfârşitul sfintei liturghii, luând cuvântul P. C. S. Pr. *I. Dragolea*, aduce mulţumiri Pr. I. Chişiu, de felul cum lucrează în ogorul Domnului, fapt pentru care a şi fost distins de către I. P. Sf. mitropolit *Nicolae*. Păr. protopop a citit ordinul prin care se acordă părintelui dreptul de a purta brâul roşu.

Păr. *I. Radu*-Alma, în cuvinte bine simţite, arată felul cum Păr. Chişiu ştie să conducă cercul religios, spunând: ...Păr. Chişiu este păstorul împodobit cu duhul blândeţelor, cucernic la slujbă, model de viaţă familiară, binevoitor faţă de alţii, cumpătat în toate, — şi cu râvnă şi punctualitate în îndeplinirea misiunii sale.

Dl *Dr. I. Holom*, deputat bisericesc şi preşed. F. O. R., vorbind despre legătura dintre preot şi credincioşi, îşi exprimă bucuria când vede preoţii plini de dragoste pentru cele cereşti, şi gata a se jertfi pentru lege şi neam.

La urmă, Pr. M. Maier, fiu al parohiei Ernea, în numele credincioşilor, aduce sincere mulţumiri Pr. Chişiu, pentru felul cum a ştiut să-i conducă timp de 25 de ani, făcând ca toţi să-l iubească şi să-l stimeze ca pe un adevărat ucenic al Domnului.

De încheere, Pr. *Chişiu*, profund mişcat, răspunzând tuturor descrie momente din viaţa pastorală, arătând vrednicia credincioşilor săi, cari au dat ascultare fostului paroh Ioan Ban, şi au construit casa parohială şi sf. biserică, adevărată podoabă a parohiei.

Au fost credincioşi cari au dăruit, pentru această sf. biserică, 400 zloţi, — bani mulţi în anul 1906. Aceeaşi ascultare a avut-o şi S. Sa, începând din anul 1914, de când păstoreşte, până astăzi. La toate colectele făcute credincioşii au fost darnici, amintind faptul că pentru Mânăstirea Sâmbăta de sus, ridicată de către luminatul nostru mitropolit Nicolae, au dăruit suma de 8000 lei.

La ora 3 d. m. s'a slujit sfinţirea apei celei mici şi sf. maslu pentru pace. La sfârşit a predicat părintele *N. Pintea* din Dupuşul, despre: „Pacea lui Iisus".

Apoi credincioşii au sărutat sfânta cruce, fiind stropiţi cu apă sfinţită, în timp ce Ostaşii Domnului cântau frumoasele cântări ale „Oştii Domnului".

In şedinţă intimă preoţii îşi arată mulţumirea sufletească, în aceste vremuri grele, Dumnezeu a adus în fruntea românilor ortodocşi din Ardeal, ca mitropolit, pe înaltul ierarh *Nicolae*, care în anul curent a împlinit 20 de ani bogaţi în roade duhovniceşti, culiurale şi gospodăreşti.

La propunerea dlui Dr. I. Holom, se trimite din adunare telegramă omagială I. P. S. Sale.

Pr. *Miron Maier*-Brătei

Cuvântarea

Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit NICOLAE în catedrala din Sibiu la 8 Septemvrie 1940

— Reconstruită după memorie —

Doamne, n'au fost destui o mie de ani de suferinţă?... De ce trebue să reînceapă pentru o parte din neamul nostru din nou viaţa de umilinţe şi de greutăţi sub apăsarea stăpânirii străine?... Iartă-ne Tu Părinte, că copleşiţi de durere şi sguduiţi până în adâncul fiinţii noastre de cele întâmplate, gândul nostru se îndreaptă nedumerit spre Tine cu această întrebare. Dar simţim că suntem prea neputincioşi ca să înţelegem planurile şi căile înţelepciunii Tale. Atâta suntem încredinţaţi că iubirea Ta faţă de noi niciodată nu oboseşte şi dacă ne vom încrede în Tine şi Te vom chema în ajutor, nu se poate să nu fii cu noi şi să nu ne ajuţi să trecem peste aceste grele încercări.

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Grea lovitură a primit neamul nostru în zilele din urmă. O mare nedreptate ni s'a făcut smulgându-se dela trupul Ţării jumătate din scumpul nostru Ardeal şi predându-se asupritorilor noştri de veacuri. Mă întreb: oare ce-a greşit poporul nostru atât de grav, încât să fie sfâşiat în acest chip şi împărţit duşmanilor noştri cari stau ca lupii la hotarele Ţării? Care este înţelesul acestor noui suferinţe ce vin asupra neamului nostru după o pauză atât de scurtă de libertate şi de uşurare? Răspunsul nu-l pot găsi decât în învăţătura Scripturii care ne arată că Dumnezeu pe cel ce-l iubeşte, pe acela îl cearcă. Dumnezeu ne lucrează cu stăruinţă deosebită, cum îşi lucrează fierarul o bucată de fier din care vrea să scoată o unealtă cât mai folositoare şi mai preţuită, Precum faurul înroşeşte fierul în foc, apoi îl loveşte şi pe o parte şi pe alta până îl curăţă deplin de sgură şi îi dă forma ce-o gândeşte, aşa ne căleşte şi pe noi Dumnezeu până poate făuri din sufletul nostru un chip deosebit de frumuseţe morală, un chip în care să se oglindească desăvârşirea dumnezeească.

Poate în cei douăzeci de ani de libertate şi de întregire naţională am dat la iveală apucături şi trăsături cari nu răspundeau înaltelor planuri ce le are Dumnezeu cu noi. Poate am dat semne că nu suntem încă în stare să folosim spre mărirea lui Dumnezeu şi a numelui de român, mijloacele şi posibilităţile ce ni le punea la dispoziţie întregirea forţelor noastre româneşti eliberate. Şi atunci poate fiindcă aşteaptă dela noi, dela putinţele şi înclinările noastre de temelie atât de minunate, mai mult decât dela orice neam, Dumnezeu a socotit că trebue să ne trimită o zguduire, să ne întărească voinţa printr'o nouă piedecă ce trebue să ne încordăm să o trecem.

Cu toată sângerarea ce ne-a produs-o această rană, trebue să ne oţelim sufletul prin încredere în viitorul nostru, prin voinţă dârză de-a învinge greutăţile de-acum. Suferinţa nu trebue să ne doboare la pământ, ci să ne înalţe şi să ne întărească şi mai mult. Un popor care e în stare să treacă cu demnitate bărbătească printre cele mai covârşitoare încercări, nu numai că nu îşi pastrează neştirbite forţele prin cari îşi va recâştiga ceea ce a perdut, ci şi le şi înmulţeşte.

Să asigurăm pe fraţii noştri pe cari îi aşteaptă zilele fără de lumină şi fără bucurie ale stăpânirii străine, că nu-i vom uita, că toate gândurile şi întreagă inima noastră vor fi necontenit cu ei şi se vor sbate numai pentru ei. Să facem legământ sfânt că nu ne vom da odihnă până ce nu vom vedea ziua reîntregirii noastre naţionale, care va fi definitivă. Eu cred că acea zi a luminii şi a dreptăţii cereşti nu va întârzia prea mult, că este mai aproape chiar decât ne închipuim.

Precum după Vinerea tristă a patimilor Mântuitorului, a sosit ziua de bucurie a Invierii, aşa va sosì după durerea noastră de acum, ziua învierii neamului românesc.

Pentru a grăbi răsăritul ei, trebue să ne adâncim şi încălzim conştiinţa de români. Un neam trăeşte şi se înalţă pe podişul marilor fapte istorice prin conştiinţa de sine, care trebue să fie cât mai vie, cât mai activă, cât mai incandescentă, călăuzind şi stimulând ca un stâlp de foc sforţările lui. Când vom ajunge să trăim desăvârşit prin conştiinţa noastră etnică, sub semnul arzător al ei, ziua izbăvirii nu va fi mai departe decât la un pas.

Inceputul unei astfel de trăiri se face sub ochii noştri în aceste zile sub conducerea viteazului general Ion Antonescu. Dumnezeu să-I ajute să pregătească Ţara şi armata română pentru marele ideal naţional care s'a ridicat în inimile noastre în ceasul în care hotarele ne-au fost ciuntite. Inoirea în spirit viguros şi naţionalist a Ţării începe prin urcarea pe tronul ei a unui Rege tânăr, simbol al tinereţii, simbol al primăverii care a coborît în sufletul întregului neam. Ţara leagă de M. Sa Regele Mihai I cele mai adânci nădejdi că va fi un Rege la înălţimea însetatelor ei aspiraţii de înoire sufletească în spirit de cinste, de dreptate, de muncă, de jertfă, de credinţă şi de seriozitate. Iar numele pe care îl poartă, aducându-ne aminte de Voevodul primei întregiri naţionale, socotim că îl predestinează marei misiuni a refacerii moştenirii noastre. Urăm regelui Mihai I să fie şi un Rege glorios, să ridice sabia lui Mihai Viteazul şi să readucă dreptatea pe întregul pământ românesc.

Promitem că vom uşura marea operă ce are s'o îndeplinească prin ordinea şi disciplina naţională ce vom păstra în aceste vremuri de frământare şi nu ne vom abate din drumul nostru drept şi ducător la biruinţă.

Dumnezeu să-I ajute şi să ajute neamului nostru pentru realizarea adâncilor lui aspiraţii.

Cu noi este Dumnezeu!

Nr. 9910

Comunicat

Se aduce la cunoştinţa celor pe care-i priveşte că în privinţa începerii anului academic 1940/41 la Academia teologică Andreiană au intervenit următoarele modificări:

Inscrierile la Academie încep în ziua de 23 Septemvrie a. c. şi se continuă până la 26 Sept.

Examenele anuale, fundamentale şi de diferenţă, se ţin în 23—26 Sept. a. c. Zilele de 27—28 Sept. sunt destinate mărturisirii şi împărtăşaniei studenţilor.

Duminecă în 29 Septemvrie a. c. va fi deschiderea festivă a noului an academic.

Cursurile încep la 30 Sept. a. c.

Consiliul Arhiepiscopesc

Consfătuire cu protopopii

Marţi, 10 Septemvrie, I. P. S. Mitropolit NICOLAE a convocat la Sibiu pe toţi protopopii din Arhiepiscopie pentru a depune jurământul de credinţă noului Rege Mihai I.

Tot cu această ocazie au prestat jurământul şi profesorii Academiei teologice.

Folosind acest prilej, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a împărtăşit alese sfaturi şi întremătoare îndemnuri pentru a fi duse prin părinţii protopopi mai departe preoţimii şi poporului.

I. P. S. Sa a trecut în revistă importantele evenimente recente, comentând sensul lor din punct de vedere evanghelic şi trăgând concluzii pentru activitatea preoţească în actualele împrejurări.

A arătat cum preoţimea este cea dintâi chemată să colabereze la acţiunea începută de reînoire a sufletului românesc şi cât este de necesar ca toată viaţa noastră colectivă şi personală să se organizeze acum în vederea realizării idealului nostru naţional de reîntregire a neamului.

Deasemenea a evidenţiat cum greşala cea mare a vieţii noastre publice de până acum a fost orientarea ei spre ţinte străine sau opuse lui Hristos şi cum o refacere a sufletului românesc nu se poate realiza decât printr'o complectă supunere sub comandamentele dumnezeeşti ale Evangheliei.

Arătându-şi mulţumirea pentru măsura de desfiinţare a sectelor luată de Ministerul Cultelor Inalt Prea Sfinţia Sa a accentuat că aceasta nu dispensează pe preoţi de datoria de-a se apropia de sufletul celor rătăciţi pentru a-i readuce în chip real la sânul Bisericii.

Cu acestea şi alte multe asemenea sfaturi părinţii protopopi s'au împrăştiat pe la locurile de răspundere ale PP. CC. Lor.

Un grup de preoţi tineri *şi cu duhul plini de ardere sfântă, printre cari găsim numele binecunoscute: Pr. Niţă Mihai, Pr. Ştefan Dobra, Pr. Mihai Ştefan, au iniţiat publicarea unei foi religioase bilunare întitulată «Sinaxarul». Primul număr, apărut la 1 Sept. a. c. se impune păin înalte calităţi literare în ce priveşte forma şi prin frumoase şi nobile preocupări în ce priveşte fondul. Gazeta urmăreşte în special o înviorare şi o dinamizare a duhului preoţesc. Sinaxarul* „doreşte ca vorbele sale să fie ploaie de soare, care să scalde spiritual sufletele preoţilor, determinându-le la o acţiune mare de front sacerdotal".

Un articol vibrant scrie Păr. Niţă Mihai despre I. P. S. Mitropolit Nicolae din prilejul celor douăzeci ani de arhipăstorire.

Abonamentul anual este de 100 lei. Adresa: Suburbana Militari Bucureşti.

In Slovacia a fost interzisă cu totul secta adventiştilor, ca duşmană a statului şi a neamului. Tot aşteptăm dela guvernul naţionalist al Ţării noastre măsuri asemănătoare. Când se vor lua? Dl ministru Radu Budişteanu care arde de dorinţa de-a face ceva, ar avea în această direcţie un frumos teren de purificare şi de vindecare a sufletului românesc, căci aici e una din bubnle cari rod la sănătatea poporului nostru, nu în preoţii ortodocşi. Aşteptăm asemenea măsuri cu atât mai mult, cu cât sunt azi mai uşoare, ne mai putându-se azi exercita presiunea anglo-americană în favorul sectelor.

Icoana junghiată de la Argeş, glosă pe marginea vieţii Sfântului Nifon, de *Tit Simedrea*, episcopul Hotinului. Extras din: Omagiu I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului, la 20 ani de arhipăstorire. Sibiu, Tip. Arhid. 1940. — Pg. 9. Preţul?

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 7691/940 Ep.

Comunicat

către oficiile protopresbiterale şi parohiale din cuprinsul Arhiepiscopiei ort. române de Alba-Iulia şi Sibiu

Se aduce la cunoştinţă generală, că conform ordinului Ministerului finanţelor Nr. 125.894/940 — Biserica şi părţile ei constitutive fiind asimilate instituţiunilor publice, sunt scutite de timbrul excepţional de 2% la cumpărăturile ce fac.

Sibiu, 5 Septemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 9424/1940.

Concurs

Pentru ocuparea catedrei de ştiinţe naturale, dela liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad, se publică concurs.

Doritorii de a ocupa această catedră îşi vor înainta actele Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu în decurs de opt zile dela publicarea acestui concurs.

Candidaţii să fie de religie ortodoxă, şi vor fi preferiţi cei care au şi diploma unei şcoli teologice superioare.

Consiliul Arhiepiscopesc

Cercuri preoţeşti. — In 29 Aug. s'a ţinut în parohia *Roadeş*, prot. Cohalmului, şedinţa cercului preoţesc I, sub preşedinţia venerabilului preot Ieronim Buzea, având ca obiectiv sădirea şi aprofundarea sentimentului religios în popor.

Au luat parte activă toţi preoţii cercului. La ora 9 a început slujirea, în sobor, a sfintei liturghii. A cuvântat la pricesnă păr. *Ieremia Buzea*, mânecând dela cuvintele Evangheliei: „De aveţi credinţă ca un grăunte de muştar, veţi zice muntelui acestuia mută-te de acì, acela se va muta, şi nimic nu va fi vouă cu neputinţă", (Mat. 17, 2).

Poporul a ascultat multe învăţături folositoare, pentru vremile prin care trecem.

După masă a urmat slujirea vecerniei, sfinţirea apei şi sfântul Maslu de obşte pentru pacea lumii şi păzirea de tot răul a poporului român. La aceste slujbe a participat, pe lângă poporul din parohie, şi o seamă de credincioşi, intelectuali şi ţărani, din satele învecinate. După terminarea serviciilor religioase a cuvântat preotul *Ion T. Munteanu*-Grânari, tălmăcind cuvintele: „Şi orce veţi cere întru numele meu, aceea voi şi face, ca să se plinească Tatăl întru Fiul" (Ioan 14, 1), şi sfârşind: Să trimitem, celor cari au fost smulşi dela sânul patriei, dorul nostru de grabnică revedere; iar pentru noi, cei cari trăim aceste clipe şi avem în faţă viitorul, să cerem Celui Atotputernic să ne sădească în suflete dragostea, unirea frăţească, îndepărtând dintre noi toată viclenia şi răutatea... — *Coresp.*

*

— La praznicul Adormirea Maicii Domnului, cercul religios *Mercurea* a ţinut şedinţă în parohia *Dobâca*. Au fost prezenţi P. C. P. protopop Dumitru Ciuchendea-Mercurea, Pr. Iacob Cantor-Apoldul de sus şi Pr. Ioan Hăprian-Dobârca.

La ora 3 d. a. în sala şcoalei primare s'a desfăşurat un program de cântări religioase şi patriotice, executate de tinerimea adultă sub conducerea Pr. I. Hăprian din loc.

Păr. protopop a cuvântat frumos despre „Deaptă credinţă ca factor de consolidare a neamului", ear Pr. *Iacob Cantor* a vorbit despre: Soc. Sfântul Gheorghe, Reuniunea de femei, Casa culturală, insistând asupra rolului important ce-l au aceste societăţi în viaţa spirituală din parohie.

Păr. protopop mulţumeşte credincioşilor pentru participarea în număr aşa de mare la această întrunire, îndemnându-i să pună la inimă tot ceeace au auzit, spre zidirea sufletelor şi spre întărirea trupurilor. — Pr. *I. C.*

Două decenii de arhipăstorire

— Ecouri de presă —

(Urmare)

11. In ziarul sibian, *Tageblatt*, într'un articol mai lung, vicarul episcopesc *D. Fr. Müller* aduce date biografice din viaţa sărbătoritului, a cărui activitate o apreciază în calde cuvinte, asociându-se, în numele poporului săsesc, prăznuirii ortodoxe şi româneşti dela Sibiu.

12. «*Ţara Nouă*», Cluj:

Pe lângă ocupaţiile sale administrative şi pe vremuri didactice, Inalt Prea Sfinţia Sa a găsit suficient răgaz şi pentru îndeletniciri publicistice. Astfel a întemeiat la 1907 Revista Teologică din Sibiu, prima publicaţie românească de cultură teologică, contribuind la ridicarea de nivel a clerului românesc din Ardeal. Spirit viu şi energic, Inalt Prea Sfinţia Sa împlineşte tradiţia vechilor noştri vlădici, cu temperamentul şi exigenţele omului modern, dând scaunului său un dinamism evanghelic până azi puţin cunoscut.

13. «*Timpul*»:

Ortodoxia transilvană şi-a făcut un admirabil prilej de manifestare, prin cinstirea marelui ierarh depe scaunul mitropoliei Sibiului, a I. P. Sf. Nicolae Bălan, pe care Dumnezeu l-a învrednicit să împlinească 20 de ani, la cârma spiritualităţii ardelene şi 35 de ani de muncă roditoare pe ogorul Bisericii mântuitoare.

Venit din domeniul intelectualităţii deschizătoare de drumuri noui — nu numai în Ardeal, dar chiar în ţara întreagă — acest om, pregătit pentru dăscălia celor ce aveau să fie ostaşi ai Evangheliei, a ştiut atât de frumos să îmbine gingaşele virtuţi de pedagog şi apostol. Plin de carte, deci conştient şi de rolul pe care-l dădea istoria Ardealului, scaunului ce i se încredinţa, doctorul într'ale teologiei Nicolae Bălan a izbutit tot atât de fericit să fie demn urmaş al lui Şaguna, cum a ştiut să calce pe urmele marilor înaintaşi păstrători de datini, dar mai ales pe cele ale marilor erarhi ai Ortodoxiei de dincoace şi de dincolo de munţi.

14. «*Gazeta Transilvaniei*»:

La baza tuturor înfăptuirilor I. P. S. Sale stă însă o muncă intensă, fără răgaz şi multă încreţire de frunte, căci n'a fost sector al vieţii bisericeşti şi parohie cât de neînsemnată, de care să nu se intereseze şi să nu-i dea lumina şi binecuvântarea Sa. Şi dacă a muncit cu credinţă, a biruit.

Multă recunoştinţă se cade să arate Marelui Ierarh, Ardealul ortodox, pentru epoca de glorie şi înflorire pe care i-a rânduit-o. Şi mai mult decât atât, trebue să se plece cu smerenie în faţa Marelui Păstor, *Braşovul*, care ocupă un loc din cele mai de frunte în centrul de preocupări ale I. P. S. Sale.

Cunoaştem iubirea I. P. S. Sale Nicolae faţă de acest centru de Ortodoxie ireductibilă, exprimată totdeauna prin dorinţa de vedea răsărind şi crescând aci cea mai frumoasă floare a ortodoxiei lui Iisus. Braşovul care a înţeles acest gând şi dorinţă mare care este pe cale de a fi împlinită, prin munca tuturor preoţilor lui Hristos, cari nu mai cunosc odihna, vine şi el şi felicită comitetul care a organizat acea binemeritată sărbătorire, plecându-se cu recunoştinţă şi desăvârşit devotament în faţa Tronului I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae.

15. «*Universul*». Articolul semnat de dl G. Lungulescu se termină astfel:

Făcând din Sibiu metropola ortodoxismului activ şi biruitor, organizând şi tipărind marile lucrări de doctrină şi îndrumare, adunându-şi în jur gânditori de elită şi misionari religioşi, mitropolitul Dr. Nicolae Bălan a devenit marele ctitor şi animator al celei mai puternice mişcări de ortodoxism pe care a cunoscut-o în ultimile două veacuri.

Când străbaţi astăzi Ardealul, ai sentimentul că te afli mereu într'o neîncetată noapte a Sfintei învieri. Din toate bisericile, ca şi din toate căminurile româneşti, prin glasul „ostaşilor Domnului" şi ai copiilor lor, se înalţă necurmat, zi şi noapte, imnuri de slavă şi de premurire lui Dumnezeu.

Ardealul e acum o adevărată „Cetate a Domnului", aşa cum o visase doar fericitul Augustin, dar cum a isbutit s'oînfăptuiască cu ajutorul şi în adevărata lumină a Duhului Sfânt, marele ierarh Dr. Nicolae Bălan.

Spre popasuri duhovniceşti

— Impresii —

...Nu văzusem nici o mânăstire, şi sufletu-mi era însetat de dorul de a descăleca pe plaiuri cu mai multă verdeaţă duhovnicească.

Simţiam că bucuria Invierii n'o pot gusta, în profunzimile ei, decât îndreptându-mă spre «*guri de rai*», acolo unde zăboveşte mai mult Hristos.

Şi am plecat doar doi din cetatea Sibiului, coborând spre emausul gândurilor. Timpul nu era frumos. Ploua. ...Iată Mânăstirea *Cornet* (1666). O vizităm în fuga maşinii. E aşezată de strajă Oltului. La o distanţă de 80 km de Sibiu, după ce văzusem câteva sate, presărate îndrăzneţ pe malurile râului, am ajuns la locul destinat, de unde acum urmă să intrăm în ritmul călător al apostolului neamurilor („per pedes apostolorum"). — Puţină răbdare şi curând „mecanismul plutitor" (cinul) ne alină pe ţărmul stâng al Oltului, la o distanţă de numai 500 m. de *Ms. Turnu*.

Pe un drum, deacurmezişul decorat de o turmă de oi ce păşteau, stăruiam nerăbdători şi plini de curiozitatea cucericiei primului pas ce aveam să-l punem în pragul lăcaşului mânăstiresc. Crestele munţilor împrejmuitori, cu frunţile împădurite şi înverzite, ne priveau sfidător. Surprindeam însă surâsul mângâietor al soarelui de dincolo de nouri. Sufletele noastre — însetate de linişte — apropiau încrezătoare pe aripi de înviere: *mânăstirea*.

Se vede mai întâi o casă, apoi... clopotniţa nou zidită... iată şi biserica! In poarta mânăstirii stăm puţin şi citim cele scrise în stânga şi în dreapta pe perete. (Indrumări cu privire la felul cum trebue să se viziteze mânăstirile în genere). Apoi intrăm în curte. In stânga se înşiră maestos o clădire de frumoasă realizare arhitecturală — stil brâncovenesc — ctitoria, de curând răposatului episcop al Argeşului, *Nichita Duma*. In faţă, una din biserici, mică, ce prin exteriorul ei impune trecutul unei ctitorii ce-a adăpostit dintru început de mânăstire, melodiile curate ce se înălţau pe unde cereşti.

Ne vede un călugăr. Ne apropiem şi-l rugăm să ne conducă. Era ora 9 jum. Lăsăm lucrurile ce ne aparţineau în o chilie şi apoi dorind a participa la slujbă ne îndreptăm spre biserica pe care o admirasem curând înainte. Am nimerit tocmai în momentul când se începea liturghia. Interiorul mic, dar destul de bogat împodobit. Lumina care pătrundea prin furişatele ferestre, mirosul de tămâie binemirositoare, precum şi cântările ce se înălţau spre cupolă, toate împreună dădeau din plin atmosfera de mistică religiositate ortodoxă.

Am cântat şi noi. Totul din jur ne inspira curăţenie şi cucernică trăire cu Hristos.

Liturghia s'a terminat!... Mai privim frumoasa pictură refăcută în urma incendiului întâmplat cu câţiva ani în urmă şi ieşim reconfortaţi sufleteşte. Inapoia bisericii ne atrag privirile două cripte cu cruci de marmură: mormintele episcopilor: Gherasim Timuş şi Nichita Duma.

Vizităm întreagă mânăstirea. Luăm masa împreună cu toţi călugării.

Aşezământul acesta mânăstiresc e ctitoria mitropolitului *Varlaam* (zid. 1672). Adăposteşte un număr de 12 călugări şi un stareţ.

Pela ora 1 jum. p. m., luându-ne rămas bun şi însoţiţi de încă o persoană, am început urcuşul celor 5 km pe cari trebuia să-i facem până a ajunge la o altă mânăstire, şi anume: *Stănişoara*.

Şi am mers îndurând povara urcuşului, pe creste de dealuri, în cântece de pasări şi foşnet de codru verde, pe cărări bătătorite de călugări.

In zare — eată Mr. Stănişoara, înfrăţită cu creasta muntelui în prelungire, Cozia...

Ce pitorească aşezare! Cât de străină de lume, de duhul lumii, trebue să fie viaţa acestei mânăstiri şi câtă pace n'o fi sălăşluind în ea!

Mânăstirea are două biserici. Cea mai veche, şi cea mai mare, e o frumuseţe de bogăţie, pe care văzând-o e imposibil să nu te muncească întrebarea: cum a fost posibilă zidirea şi înveşnicirea ei la o astfel de înălţime? Mare trebue să fi fost credinţa acelora cari au durat pe umerii lor şi au dibuit cu mânile lor plăsmuirea acestei biserici minunate — frântură de rai — şi piatră de înghenunchere târzie în noapte, pentru rugăciune şi primenire sufletească.

Această biserică e a *treia* în şirul anilor, prima a fost concretizarea bunătăţii şi dărniciei a doi boeri din Piteşti, pe nume *Bulica*, în anul 1780. A doua mai târziu, luând locul acesteia. Şi în sfârşit cea de azi (1904—1908), zidită cu binecuvântarea cerului şi învrednicirea arhierească a celui pe atunci întru păstorire şi vrednic de pomenire: *Gherasim Timuş*. Alăturea, biserica nou zidită, mai mică, nepictată şi încă nesfinţită. De jur-împrejur chiliile însufleţite de cuvioase feţe călugăreşti, în număr de 25.

Prea mult n'am zăbovit, deşi am mai fi rămas cu dragă inimă. Căci în minte ne munceà gândul de a descăleca la *Curtea de Argeş*.

Până acolo mai era de îndurat şi de mers...

Afară nu mai ningea şi am început din nou să urcăm, însoţiţi de un cuvios, originar din Avrig. Ajunşi pe coama dealului, largi perspective se deschid în prelungirile dealurilor.

— „Uite, pe aici să mergeţi!" se auzi deodată glasul părintelui *Damaschin*, care ne privea învelindu-ne în dragoste. „Coborâţi coasta asta, în valea treceţi puntea peste un părău, apoi, urcând decurmezişul întâlniţi o troiţă, coborâţi şi iarăş urcând veţi da de o cruce şi de acolo-i aproape răscrucea, de unde pe drumul din stânga veţi ajunge la *Şerbăneşti*, un sat ale cărui case sânt răsleţite pe dealuri. Mergeţi cu Dumnezeu şi veţi ajunge mâne cu siguranţă la Curtea de Argeş".

Şi am mers pe drumul, întocmai cum ni se descrisese. Ajunşi în marginea pădurii, un punct din zare ne smulge privirile. Era şerpuitul Oltului, iar deoparte şi de alta îndiguirea de case a celor două sate: *Jiblea* şi *Călimăneşti*. Dar în apropiere? Şerbăneşti!

De acum nu mai e mult şi ajungem cu noaptea deodată prin satul Sălătrucel la schitul din *Berislăveşti*.

Acolo ne primî tot un călugăr, de loc din Ardeal. Am vizitat biserica călăuziţi de luminile pe cari le înălţa cuviosul, cu bunăvoinţă. Şi era frumoasă! (Zidită din dania boerului moldovean *Bocşenescu* la anul 1690).

Un popas de-o noapte şi în zori de ziuă ne-am continuat drumul spre Curtea de Argeş.

După 3 ore de mers pe drum de ţară, am ajuns în Valea Topologului, la satul de răscruce *Şuici*. De aici mai erau 15 km până la Curtea de Argeş.

Pentru a economisi timp ne-am urcat într'o maşină ce transporta lemne şi perduţi cu privirile până la margini de zare, din o parte în alta, la ora 11 am ajuns în pitorescul oraş de vechi renume Curtea de Argeş.

La câţiva paşi iată mânăstirea după care oftasem atât de mult. Măestoasa zidire mânăstirească strălucia în lumină.

Intrând în lăuntru, de două ori am admirat gingăşiile de artă românească. Am zăbovit cu ochii asupra criptelor şi am admirat Biblia, operă de Regină, redată în pericope şi pictată. Ieşind apoi am dat o raită prin parcul împrejmuitor, admirând reşedinţa episcopală şi palatul regal, ca astfel cu mulţumire deplină să ne purtăm paşii spre *Biserica Domnească* (Radu Negru).

Sântem în inima oraşului, după ce am parcurs lungul unui frumos bulevard. In interior, pereţii bisericii sânt plini — cum încă nu văzusem — de scene biblice. Pe jos un mare număr de cripte domneşti. Ingrijitorul bisericii, trăgând un covor, ne arată rămăşiţele pământeşti ale lui Radu Negru, în bună stare.

Părăsind biserica, monument istoric, în care nu se mai sluţeşte liturghia, ne intoarcem pe acelaş drum, dăm din nou ochii cu ctitoria lui Neagoe Basarab şi coborâm puţin până la *fântâna lui Manole*, la marginea drumului, ca să astâmpere setea. Apoi, trecem de Şuici, aproape 2 km şi dându ne jos, rătăcim cu gândul şi cu pasul pe o vale spre Mânăstirea de maice *Văleni*.

Câtă bogăţie de pitoresc nu îmbină şi această aşezare dumnezeiască. E ca un sat cu casele cuminte aşezate în jurul bisericii.

Această mânăstire datează dela 1662 şi-i ctitoria familiei, de vrednică pomenire, *Grădişteanu*. La început au stat călugări în ea; dela 1811 ea a devenit mânăstire de maice, care azi sânt în număr de vreo 110. Are două biserici frumoase. In rând cu casele bătrâne, iată şi o clădire nouă: atelierul de ţesătorie.

Era ora 4 p. m. Poftiţi, intrăm într'o chilie şi zăbovind puţin, primim gestul de ospitalitate specific românului. Am plecat apoi, căci voiam să noptăm la părintele din Sălătrucel, care binevoitor ne invitase cu o seară înainte.

Dimineaţa, urmându-ne drumul, la 3 km trecem prin Jiblea, apoi peste pod — îmbrăţişând Oltul, — ajungem în Călimăneşti, de frumos renume, coborâm spre «*Schitul ostrov*». Umbrite drumuri îl brăzdează. In fund, pierdută în vreme, stă bisericuţa, danie domnească, a lui Io Neagoe Basarab. In lăuntru podoabă. Pe catapetească icoana „Născătoarei de Dumnezeu şi pururea fecioara Maria" făcătoare de minuni. Ieşim. După ce dăm ocol Bisericii, ne îndreptăm să vedem mânăstirea *Cozia*.

Iată mormântul lui *Mircea* spre dreapta, alăturea stă de veghe cuvioasa maică *Teofana*, mama lui Mihai Viteazul. Pereţii sânt împodobiţi de dumnezeeşti picturi. Vizităm „Paraclisul" întemeiat de Mihnea Turcitul (1584) şi apoi „Biserica Bolniţei", situată pe cealaltă parte a drumului (ctitor: Radu Paisie, 1534).

In sfârşit câteva clipe în bazarul mânăstirii.

De acum luăm drumul spre locul de unde plecasem înainte cu trei zile (30 April —2 Mai 1940).

Iată, pe scurt, îndiciile unui itinerar presărat cu *oaze de lumină!*

A. Marian

Ca pe vremuri de iobăgie. In comunele noastre din judeţul Mureş au sosit, trimise din Ungaria, scrisori de-ale latifundiarilor maghiari, cari pretind părţi din *recolta obţinută de sătenii împroprietăriţi pe moşiile expropriate*. Una din aceste scrisori e publicată, — ca document revelator, — în facsimil şi în traducere în Nrul de Joi al *Universului*. Scrisoarea latifundiarei maghiare, din 23 Iulie 1940, este adresată prin poştă primăriei comunale din Brăteni şi cere nici mai mult, nici mai puţin, decât *jumătate* din recolta păioaselor, depozitate conştiincios „pe seama noastră lângă moara de pe moşie", (a kalászos termányek felét részünkre, a birtokon levő malom közelébe, gondosan hordják össze, takarják be".) Eată oameni cari nu admit reformele menite să uşureze viaţa plugarilor ardeleni, nădăjduind învierea stărilor apuse în Ardealul românesc, — dar tot în floare în „fericita" Ungarie.

Prima Ardeleană

S. A. de Asigurări Generale

aduce la cunoştinţa Onoratei Sale Clientele, că până la noui dispoziţiuni Sediul Central rămâne şi pe mai departe la Cluj, iar pentru afacerile din România s'a stabilit o Direcţiune la Sibiu.

PRIMA ARDELEANĂ îşi continuă activitatea pe întregul teritoriu cultivat până acum.

Pace și răsboi

Să nu credeți că am venit să aduc pace pe pământ; n'am venit să aduc pace, ci sabie. (Matei 10, 34).

Pace și sabie, pace și răsboi: iată două cuvinte atât de actuale. Mai actuale decât oricare altele.

Pacea? Câți muritori nu însetează după fericitele ei zări!

Răsboiul? Tristă fatalitate a istoriei, apocaliptică descătușare de ură, care sângerează inima omenirii. Lumea de azi ni se pare asemenea unei mări învolburate de furtuna patimilor. O, dacă peste valurile acestei mări s'ar ridica din nou, dominatoare, dumnezeiasca statură a Domnului, ca odinioară pe marea Galileii! Dar nu; iată că însuși divinul Mântuitor grăiește: N'am venit să aduc pace, ci sabie; n'am venit să aduc pace, ci răsboi.

Cum? De nicăiri nu mai licărește lumina de har a păcii divine? Cum: — El însuși, Cel ce are puterea a îmblânzi valurile mării, valurile urii, nu vrea pace, ci sabie? Atunci unde este limanul isbăvirii? Unde vor alerga cei osteniți și sfărâmați de desnădăjduirile vieții? Unde?... Și'n ochii noștri încep să lucească întrebările nedumeririi. La cine vom merge? In cine vom nădăjdui? Căci iată glasul Celui ce anunță Pacea, răsună atât de paradoxal: n'am venit să aduc pace, ci sabie.

Dacă rătăcești cu gândurile la înțelesul cel pământesc al cuvintelor, nu mai înțelegi nimic, te lași în voia valurilor ce frământă omenirea. Dar celce înalță privirea spre cer, celce pătrunde înțelesul cel duhovnicesc al cuvintelor mântuitoare, le primește ca roua în sufletul lui ars de setea isbăvirii.

Pace și răsboi: când rostim aceste cuvinte, puțini sânt ceice gândesc la altceva decât la cele ce le știm. Pace: viață tihnită în care toate se scurg lin, după dorințele noastre; răsboi: ciocnire între popoare, în care ni se răstoarnă rostul tihnit al vieții. Puțini sânt ceice văd și înțeleg altceva. Ce? — Că acestea sânt simple forme care n'au putere: *măști ale istoriei.* Dovadă e că nici pacea, nici răsboiul nu sânt lucruri statornice: se împletesc și se fugăresc unul pe altul, ca valurile în albia unui râu.

Dar atunci, ce este temeinic, ce este de preț? Răspunsul nu poate fi decât unul: — nici pacea, nici răsboiul așa cum le înțelegem noi, ci *luminile sufletului.*

In aceste lumini ale sufletului sânt adâncite rădăcinile vieții omenești. Din aceste lumini ale sufletului țâșnesc și se încheagă formele vieții sociale. Dar în cuprinsul acestor lumini spirituale răsboiul și pacea iau cu totul alte înțelesuri decât cele obișnuite.

Când omul, sau poporul, se lasă târât de patimi, ceeace rezultă de aici poate fi socotit răsboi? Nu, pentrucă răsboiul presupune o luptă între doi dușmani, un antagonism între două ordine de existență diferite.

Or în răsboiul uman, dușmanii, în realitate, sânt robi ai acelorași patimi, ai acelorași mândrii luciferice, sânt oameni cari au capitulat fără luptă. E aceasta pace? Nu, pentrucă patima tulbură în permanență apele sufletului și apele bunei învoiri sociale. Atâta vreme cât oamenii sânt robi ai plăcerii, ei nu trăesc nici pacea, nici răsboiul: ei trăesc la suprafața sufletului, la periferia vieții, depărtați de pacea și răsboiul cel adevărat. De aceea se răsboiesc cu armele; de aceea pacea lor e vicleșug, e pregătire pentru noui răsboaie.

Păcatul e la temelia răsboiului și păcii omenești. Și nu cunoaștem nici răsboiul, nici pacea cea adevărată, tocmai pentrucă în realitate — învinși și învingători — toți sântem înfrânți, sântem robi ai acelorași patimi. Schimbarea se face în aceleași cadre, în vâltoarea acelorași orizonturi. De aceea răsboaiele noastre nu rezolvă nimic, pacea noastră e o simplă pauză între uraganele urii...

Dar care e răsboiul cel adevărat? Care e sabia despre care vorbește Hristos? E răsboiul *cel dinlăuntru*, răsboiul cel nevăzut, e sabia Duhului.

Adevăratul răsboi nu începe din clipa în care îți urăști aproapele, ci din clipa în care vrei să-l iubești. Adevăratul răsboi începe din clipa în care tu, întemnițatul, cel capitulat sub prăvălirea patimilor, te hotărești să nu te mai temi de amenințarea lor, să nu mai cedezi mirajului cu care te'mpresoară, să înfrângi ispitirile veacului și să conturezi în lumină divină tăriile sufletului. Și toată viața noastră e în acest sens un răsboi. Mântuitorul n'a venit să aducă pace: El nu ne îmbie o viață de tihnită burghezie, ci viața bărbăției, viața de luptă, de răsboi cu patimile spre a cuceri culmile desăvârșirii. Și răsboiul acesta e permanent, *zi de zi, ceas de ceas, gând de gând, cuvânt de cuvânt...* El cuprinde toate gândurile, toate vrerile noastre: e răsboiul total, neîndurplecat și necruțător. Dacă ar înțelege toți creștinii că viața lor trebue să fie un răsboi necontenit și dus contra patimilor ce le frământă sufletul; dacă ar vrea să ducă acest răsboi de instaurare, prin puterea lui Hristos, a împărăției lui Dumnezeu pe pământ, — atunci alta ar fi soarta istoriei omenești, alta ar fi lumina vieții terestre...

Oamenii cred că urmările unui răsboi se repară printr'un *nou* răsboi: de aceea toată istoia e plină de răsboaie. E în credința aceasta un adevăr întunecat de o minciună. Adevărul: răsboiul se nimicește prin răsboi. Minciuna: aceasta nimicire nu aparține răsboaielor urmate, așa cum se crede. Puterea de nimicire a răsboiului nu stă într'un alt răsboi de acelaș fel, ci în răsboiul luminii, răsboiul spiritului, răsboiul cel duhovnicesc.

Ce este viața sfinților, dacă nu viață de răsboi necontenit: răsboi cu patimile trupului, cu momelile lumii, cu șoveălile minții, cu rătăcirile inimii.

Mântuitorul n'a venit să aducă pace, ci răsboi: răsboiul sfințeniei, răsboiul iubirii, răsboiul luminilor spirituale împotriva întunerecului. Singurul răsboi care a schimbat și schimbă fața omenirii.

In fața măcelului de azi, mă întreb adesea: nu cumva din iadul suferințelor noastre vom înțelege odată și odată, că toate răsboaiele sânt pleavă și vânt, că adevăratul răsboi este răsboiul spiritului pentru împărăția lui Dumnezeu, răsboiul care leagă rănile omenirii, vindecă durerile ei, luminează cărările vieții? Profetul ne spune, că va veni și vremea aceea în care armele se vor topi în fiare de plug... Când? — Aceasta n'o știm, dar o dorim: zările acelui veac sânt ascunse în taina vremilor divine, dar și a chemărilor umane.

Diacon **Nicolae Mladin**

Mr. 158/1940 prot. (49) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I. **Sibiu-Inf. II** (Lazaret), protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Sesiune parohială în mărime de 16 jug., arător și fânaț.
3. Folosința curții și grădinii parohiale.
4. Prețul alor trei stânjini de lemne anual.
5. Stola uzitată.

Cererile de concurs, însoțite de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, ve vor înainta P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu, care va face numire la această parohie.

Oficiul protopopesc ortodox-român Sibiu, în înțelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 6 Iunie 1940.

Emilian Cioran
protopop

Definiția medicală a patriotismului integral. — Sub acest titlu dl *Dr. M. Suciu-Sibianu* din Brașov și-a desvoltat conferința la Universitatea populară din Vălenii de munte, conferință ascultată cu deosebit interes de auditor. A te păstra sănătos, cu o sănătate oțelită, pentru Rege, Țară și Neamul tău, ca ori când să fii gata a-ți oferi viața luptând vitejește — ofrandă prețioasă pe altarul Neamului, — eată definiția medicală a patriotismului.

Sunt însă și alte argumente, care ne impun să facem din grija sănătății noastre o grijă continuă în decursul vetii. In ordinul biblic „Corpul tău este templul sufletului" se cuprinde așa zicând un ordin dumnezeesc de a ne îngriji sănătatea.

Greutățile crescânde ale luptei pentru existență, principiile cele mai vechi, dar și cele mai noi ale medicinei, anunțând că procedeele de întinerire cu care vrea să se mândrească chirurgia modernă nu sânt decât procedee de reactivare a organismului de foarte scurtă durată și ele, datele noi despre prelungirea vieții, care nu are altă sursă decât în multă mișcare în liber pentru corp și bunătate pentru suflet, toate aceste argumente ne obligă la trăirea unei vieți aspre și sănătoase, cu eliminarea alcoolului și tutunului, cu sculat de vreme și culcat de vreme, cu somnul cu fereastra deschisă în orice anotimp, cu băi reci și băi zilnice de raze ultraviolete, cu intercalarea unui sport cât de scurt în activitatea zilnică, la orce vârstă și orce sex, cu o mâncare simplă, fără supraîncărcările obișnuite.

Și mai avem un argument de însemnătate, privind obligațiunea unei vieți aspre și sănătoase. Este însași definițiunea cea mai corectă a fericirii, care sună așa: Fericirea este sănătatea corpului plus pacea sufletului, — și dacă acestea se realizează în cadrul unei vieți familiare cu copii mulți și sănătoși, își atinge apogeul. Mântuitorul netrecând pe lângă un bolnav fără să-l mângâe și să-l însănătoșeze. El însuși ducând o viață aspră, ni-a dat prin viața și faptele sale această definițiune a fericirii pământești.

Conferențiarul insistă asupra legilor esențiale ale vieții și sănătății: ca legea respirațiunii, a nutriției, deprinderilor tari, importanța apei reci și a razelor ultraviolete.

Cât privește pacea sufletului, care își are și ea partea esențială de contribuție la păstrarea sănătății corpului, conferențiarul dă următoarea scurtă rețetă: In fiecare zi rugăciunea ta, în fiecare zi pagina din Evanghelie, în fiecare zi o faptă bună, ear datoria ta să ți-o faci nu ca pentru oameni, ci ca pentru Domnul, întocmai ca acea umilă servitoare, care apostrofată de stăpâna sa: ce caută Dumineca la adunările Oștii Domnului, a răspuns: „Nu te supăra, doamnă, că de când umblu la adunările religioase, am început să curăț și pe sub covoare", — căci nu-și mai făcea datoria de ochii stăpânei pământești, ci din conștiința, că Cel de sus ne vede toate faptele, — dându-ne ordinul „Fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru din ceruri desăvârșit este".

Concurs

Pentru întregirea postului II de preot din parohia **Turcheș,** protopopiatul Brașov, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 7787/940 Bis., consiliul parohial în înțelegere cu oficiul protopopesc publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

Salar dela stat.

Cererile de concurs, împreună cu încuviințarea specială de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Brașov, în termenul deschis.

Turcheș, la 12 August 1940.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

(57) 1—3

INFORMAȚIUNI

Cursurile tuturor școalelor din țară își iau începutul în ziua de 1 Octomvrie 1940.

Solemnitate în Sălaj. In 17 August c. s'a făcut, sub egida „Astrei", la Bocșa Română din Sălaj deshumarea osemintelor lui Simeon Bărnuț și ale fostului vicar O. Barbulovici și transportarea lor în mausoleul din localitate. Au asistat la solemnitatp numeroși cărturari și mult popor, cari au ascultat cu pietate cuvântările rostite.

Morți la datorie. Un accident de avion, petrecut în apropierea satului Râșculița, aproape de orășelul Baia de Criș, a costat viața dour gazetari dintre cei mai aleși ai presei noastre: *Virgil Kerciu* și *Dimitrie Zaharescu.* Porniseră spre târgul de mostre dela Lipsca și se înapoiază, neînsuflețiți, ca să coboare în mormintele cimitirelor din capitala țării... Zile de jale, pentru ziarele la care au muncit și pentru toată presa noastră.

Act de mulțămire. Dreptcredincioșii creștini din *Orlat,* prot. Săliște, în frunte cu păstorul lor, adânc recunoscători I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, îl asigură de toată veneratia lor pentru dania făcută capelei noastre, care a primit un clopot în greutate de 196 kgr. în preț de peste 50.000. — Pr. *N. Rențea.*

De pe Valea-Hârtibaciului. In ziua de 18 August s'a făcut instalarea preotului *Nichifor Voinescu* (venit din Valea-Morii jud. Bălți) ca paroh ortodox rom. în Țichindeal, prot. Agnita. Actul instalării a fost săvârșit de P. C. protopop E. Păcală, asistat de părintele I. Ghicășan în calitate de adm. parohial. Intru cât părintele Nichifor face parte dintre refugiații basarabeni, credincioșii parohiei noastre i-au venit în ajutor cu de ale Martei, cu mobilă și albituri. Poporul este foarte mulțumit cu noul păstor sufletesc, și face legământ că își va da toate silințele ca noul paroh să uite lovitura ce a primit ca refugiat. — *Asistent.*

Cât de adânc au pătruns, în învățământul public al Franței, jidovii, se dă în vileag abea acum. Marea republică franceză, unde un Blum sau un Mendel sau alt semit, au ajuns în guvern, a tolerat ca în învățământul primar să fie vârâți *optzeci* la sută învățători jidovi... Ispravă de partide politice! Slujească de învățătură.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Nr. 782—940 (56) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Vama Buzăului,** protopopiatul Oituz, jud. Brașov, se publică concurs cu termen de 20 de zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință parohială cu supraedificate.
3. Zece jugăre sesiune parohială, (fânaț) primită prin reforma agrară.
4. Una ferdelă porumb sfărâmat.
5. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs și autorizația de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, însoțite de actele prevăzute pentru regulamentele pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oituz în termenul fixat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român Oituz în înțelegere cu consiliul parohial din ședința dela 16 August 1940.

Ioan Rafiroiu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 22 Septemvrie 1940 — Nr. 39

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de A[illegible] Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trèi luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Restaurarea românismului în destinul său istoric

După durerea cumplită care a cutremurat sufletul neamului prin pierderea fulgerătoare a unei jumătăți din Ardeal, ne este dat să trăim, ca printr'o minune providențială, o uriașă și totală scuturare a acestui suflet din legăturile și învălitorile cari il țineau trântit la pământ, o ridicare a lui drept în picioare, în toată înălțimea majestoasă, impunătoare și viguroasă a lui.

Un vânt aprig de inoire bate peste tot cuprinsul Țării, alungând pe deoparte îmbâcseala care ne copleșea, iar pe de alta înviorându-ne cu șfichiuala lui voinică.

Forțele naționaliste ale Țării, ținute atâta vreme încătușate, au rupt lanțurile și s'au revărsat peste toată viața publică a Țării. Răsună văzduhul românesc de cadențele energice ale marșurilor cari toarnă fier și hotărâre în suflete și în brațe și o încredere nesguduită dă păsirii spre viitor a neamului o siguranță absolută de biruință.

Peste creștetul Țării plueşte lumină de înviere. Neamul s'a regăsit. Adâncurile lui autentice pot acum grăi, se pot arăta; ele nu mai sunt înăbușite. Puterile lui de muncă și de jertfă vor dovedì capacitatea lor care să pună în uimire lumea.

La cârma Statului s'a instaurat o conducere care acționează sub porunca aspirațiunilor sufletului românesc. Prin toate măsurile luate până acum de dl general Ion Antonescu au fost ridicate tot atâtea pietre purtate de acest neam până azi în spinare, fiecare din aceste măsuri împlinește câte un dor neostoiat al sufletului nostru. Intre conducerea de Stat și neam nu mai e dușmănia de până ieri, Statul nu mai merge contra națiunii, nu mai urmărește cu neîncredere, cu poliție și cu cenzură dorințele pornite din autenticitatea ființii românești și nu mai promovează stări de lucruri și doctrine opuse națiunii. Statul e azi pentru națiune și nu națiunea obiect de dispreț și izvor de bogăție și de plăceri pentru conducerea de Stat.

In două direcții s'a îndreptat până acum fierul roșu de purificare al actualei conduceri: în direcția moravurilor vieții politice și în direcția ideologiilor primejdioase neamului. Dl general Ion Antonescu, conducătorul Statului, a dispus cercetarea și sancționarea tuturor hoțiilor operate în avutul Țării în ultimii ani. In felul acesta se pune capăt pentru viitor unui obiceiu care dacă se continua trebuia să disperăm de înseși ființa Statului nostru. Iar ministerul cultelor a dispus demiterea din funcțiunile publice a tuturor masonilor și interzicerea tuturor sectelor.

Fraudele pe de o parte, iar masoneria și sectele pe de alta măcinau ca viermii organismul nostru de Stat, aduceau lâncezire în suflete și desagregare în unitatea noastră națională, turnau leșia ucigătoare peste iubirea de neam.

Intre toate acestea era o legătură, pe toate le unea conspirația răufăcătoare de-a duce la groapă acest neam. Unii întrau în această conspirație cu deplină știință, alții din ignoranță și din interes de procopsire personală.

De câte ori nu ne-a fost dat să vedem sau să suportăm urmărirea prin cea mai aspră cenzură și prin cele mai grozave amenințări a oricărei afirmări a ceeace corăspundea cu ființa neamului și cu interesele lui, câtă vreme se făcea o propagandă nestingherită pentru ideologiile și practicele imorale, atee, masonice. Am avut miniștri cari nu puteau vorbi decât citând din doctrina antireligioasă a evreului Durkheim, am avut manuale în licee în cari se propovăduia ateismul și se batjocureau lucrurile sfinte ale creștinismului. Se săvârșeau incenerări cu participarea sgomotoasă a demnitarilor Statului. Erau subvenționate cu bani grei publicații în cari se zeflemisea ortodoxia neamului, dar apărarea ei era interzisă. Școlile noastre teologice erau degradate și disprețuite, preoțimea tratată ca o cenușăreasă.

Cum mai putea înainta astfel acest neam?

Este un adevăr elementar că un neam trebue să se razime în toată desvoltarea lui istorică pe temeliile puse în sufletul lui de patriarhii lui, de generațiile dela începutul existenței sale și de conducătorii lor. Experiențele lor spirituale, religioase, i-au ajutat să cristalizeze ființa unui neam deosebit și să-l salveze când era în fașe de primejdiile înconjurătoare. Aceleași experiențe s'au sedimentat ca fundament caracteristic al acelui neam, ca isvor de putere, de gândire, ca secret ascuns al ființii sale. Când o generație rupe legătura cu acel fundament și cu toate aspirațiile ce pornesc din el, pornește în haos și în desagregare națională. *F. Sauer* în marea lui carte *Abendländische Entscheidung* arată cum creștinismul a devenit elementul de temelie și de necesară permanență al germanismului prin faptul că numai când o seminție germanică a primit evanghelia s'a putut pune capăt haosului din epoca năvălirilor barbare și s'a putut cristaliza o națiune și un stat german. Momentul de decizie al germanismului între a fi și a nu fi, între a se stabiliza și consolida și între a pierì în haosul năvălirilor, a fost acela în care i s'a prezentat înaintea conștiinței creștinismul pentru a-l alege sau a-l respinge. Deciziunea în favoarea creștinismului și-a pus pecetea până în adâncuri pe sufletul neamului și s'a perpetuat în spiritul tuturor generațiilor următoare, cari toate sunt datoare să păstreze cea mai vie recunoștință generației care s'a decis pentru creștinism, salvând și consolidând ființa resei. Deaceea formulează F. Sauer: «Cea dintâi poruncă este să sesizăm din nou vocea timpului decisiv al părinților noștri, cari au adulmecat și trăit într'o cu totul altă adâncime realitatea istorică, decât o putem simți noi astăzi». Ei au intuit mai limpede, în marea lor strâmtorare, puterile de dincolo de lume, singurele în stare să constitue temelia existenții naționale.

Dacă acest rol l-a avut și-l are creștinismul pentru rasa germană, cu cât mai mare este cel ce l-a avut și-l are pentru noi. Pe noi creștinismul nu numai că ne-a scos din fierberea năvălirilor barbare, stabilizându-ne un spațiu de viață și o condiție de liniștită consolidare, ci a fost un element principal care a contribuit dela început la formarea ființii noastre naționale. Noi n'am fost o vreme păgâni, ci creștinismul a fost precondiția care ne-a asigurat nașterea ca neam. Noi suntem născuți din Daci, Romani și din spiritualitatea creștină. Noi suntem născuți ca națiune din Duhul Sfânt al creștinismului.

Tocmai de aceea noi din primul moment am fost un popor stabil, singurul popor stabil aici în vâltoarea tuturor năvălirilor, luptând nu o dată sau de două ori împotriva popoarelor năvălitoare, ci neîntrerupt o mie de ani. Nimic nu ne-a putut urnì de acì, pentrucă creștinismul este factor de stabilitate, de rezistență pe teren. Creștinismul ne-a înfrățit statornic cu glia de aici. Deși era locul cel mai periclitat, noi am rămas aici. Și am luptat, muind avântul și moderând sălbătăcia tuturor hoardelor năvălitoare. După ce au trecut peste noi, ele erau slăbite și cu un prim gust al creștinismului în suflete.

Popoarele apusene puteau desvolta o cultură la spatele nostru. Noi am fost paza creștinătății și a culturii, vărsând neîncetat atâta sânge românesc, sacrificând pe atâția din copiii noștri cei mai viteji. Acì e motivul pentru care nu suntem și noi cel puțin optzeci de milioane ca Nemții, cu toată prolificitatea neamului românesc.

Noi suntem popor de sacrificiu, primul dig de care s'au spart valurile neîncetate ale păgânismului, noi am contribuit în măsura cea mai importantă la salvarea creștinismului. Dumnezeu ne-a așezat aici cu cea mai înaltă misiune.

De nu eram creștini nu puteam slujì acestei destinații.

Dar lucrurile s'au schimbat azi? Câtuși de puțin nu.

Noi suntem primul zid în fața oceanului slav, pe care creștinismul nu l-a pătruns în adâncime, iar azi demascat în toată păgânitatea lui stă la pândă să se reverse peste Europa.

De curând Radio românesc cită dintr'un ziar maghiar că Ungaria înțelege marele rol pe care îl are România în această parte a Europei. Credem și noi! Ce liniștită a fost și de cât huzur nu s'a bucurat Ungaria la spatele nostru și cu cât mai liniștită este și azi și va fi și în viitor față de pericolul slav, știind că ne are pe noi ca linie avansată, ca soldați ce trebue să stăm veșnic în tranșee cu fața la acest teribil vrăjmaș al creștinătății și ordinei europene.

Iar misiunea sublimă ce-a avut-o și o are neamul nostru în istoria creștinismului, a fost și este cu atât mai greu de îndeplinit, cu cât nici neamurile a căror liniște o apărăm, nu ne înțelegeau, ci în loc să ne ajute se repezeau asupra noastră atunci când eram mai concentrați cu fața spre păgânism și ne dădeau lovituri lipsite de omenie și de cavalerism.

Lucrul acesta s'a repetat din nefericire încă odată în zilele noastre, când neamurile apusene în loc să ne întărească puterea de rezistența față de tăvălugul bolșevic și slav, ne-a slăbit prin răpirea unei jumătăți de Ardeal.

Astfel destinul nostru, care stă în apărarea creștinătății fără ajutorul acestei creștinătăți, își continuă desfășurarea.

Singurul sprijin care ne rămâne este credința noastră inflexibilă în Iisus Hristos. Prin ea vom sta unde suntem cu toată urgia vremurilor și prin ea vom împlinì mai departe rolul nostru de scut al creștinismului. In ultmii douăzeci de ani, când credința începuse să slăbească în sufletul conducătorilor noștri, vedeam cum ne destrămăm, cum ne asimilăm pe încetul în haosul dela hotarele răsăritene. Azi neamul nostru prinde din nou în mână sabia Arhanghelului păzitor al creștinătății pe care i-o întinde Dumnezeu. Azi ne constituim iar în stat străbătut de credința în Dumnezeu, în cetățue avansată ce stă dârză și inexpugnabilă în fața haosului păgân.

Acesta credem că e sensul revoluției de azi în viața Statului nostru, sensul transformării în Stat național-legionar, sub patronajul Arhanghelului Mihail, războinicul lui Dumnezeu împotriva puterilor agresive ale răului.

Il revendică și alte neamuri pe Arhanghelul Mihail ca patron (de pildă Germanii, după cum se poate vedea în cartea amintită a lui F. Sauer). Dar nici un neam n'a împlinit și nu împlinește atât de desăvârșit lucrarea Arhanghelului Mihail pe planul văzut al istoriei, ca neamul nostru.

D. S.

Nr. 10.227/940.

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Aducem la cunoştinţa tuturor spre ştire şi strictă conformare următorul ordin cu Nr. 40.877 dela 12 Septemvrie a. c. al Ministerului cultelor şi artelor:

«Avem onoare a vă ruga, să binevoiţi a da ordin organelor în subordine, că *se interzice* cu desăvârşire oficiilor parohiale *eliberarea certificatelor sau extraselor, după actele de stare civilă, evreilor sau străinilor aflaţi în stràinătate*, aceasta putându-se face numai când li se va cere pe cale diplomatică, sau prin intermediul acestui Minister.»

Sibiu, la 17 Septemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Orori comise de populaţia şi de armata maghiară în ţinuturile evacuate

Dăm o serie din atrocităţile săvârşite de unguri în ţinuturile ocupate:

In oraşul Huedin, profesorul Gh. Herdea a fost împuşcat pe la spate de bandele maghiare, iar locuitorul Popa Vasile a fost spânzurat de picioare, turnându-i-se var nestins în rănile făcute la cap.

In comuna Trăsnea, învăţătorul Cosma a fost spânzurat de Crucea din curtea bisericii. Comuna a fost incendiată.

In comuna Belin, jud. Treiscaune populaţiunea maghiară a masacrat 10 români.

La Cluj bandele maghiare, perchiziţionând pe un funcţionar român şi găsindu-i cocarda tricoloră română l-au spintecat cu cuţitele.

După intrarea armatelor maghiare de ocupaţie în oraşul Cluj, s'au organizat bande de secui, înarmaţi cu cuţite, securi, topoare, cari au început să atace populaţiunea românească şi să devasteze locuinţele românilor. Românii cari încercau să reziste erau omorâţi în bătăi, înjunghiaţi cu cuţitele şi tăiaţi cu topoare. Un martor ocular declară că sângele de români curgea cum curge Someşul.

Unui ţăran din Beiuş, jud. Bihor la care s'a găsit un drapel românesc, i s'au bătut cuie în corp.

La Dej toţi ofiţerii de rezervă au fost arestaţi li s'au confiscat în mod arbitrar hainele şi ghetele personale şi au fost duşi prin oraş legaţi în lanţuri şi încărcaţi cu propriile lor obiecte. Teroarea este deslănţuită de către localnici cu concursul tacit al autorităţilor maghiare, românii fiind la discreţia foştilor funcţionari minoritari ai statului român care declară făţiş că vor răsbuna cei 22 de ani de regim românesc.

In judeţul Bihor toţi intelectualii români, cari au jucat un rol oarecare în viaţa publică, au fost arestaţi. Citãm pe advocatul Dr. D. Manga, notarul public Dr. I. Candrea, adv. T. Popa etc.

La Dej, în dimineaţa zilei de 11 Sept., un număr de 100 elevi români a fost duşi între jandarmi cu mături şi lopeţi pentru curăţirea oraşului.

In comuna Floreşti, jud. Cluj, locuitorii unguri s'au organizat în bandă şi în noaptea de 11—12 Sept. au început să treacă prin toate casele locuite de români, maltratând, devastând, furând. Ofiţerii şi soldaţii unguri cari erau cantonaţi numai la români, ataţau pe agresori. Teroarea a durat toată noaptea.

In comuna Trăsnea, trupele şi ocupaţia maghiară au dat foc satului şi au început să tragă în locuitorii care fugeau din cauza incendiului. Invăţătorul român a fost spânzurat de o cruce iar preotul ciopârtit cu baionetele.

In dimineaţa zilei de 15 Sept. trupele ungare din regiunea Ticfalău, au declarat că vor trece frontiera dacă nu li se va da notarul comunei, pentru anumite „socoteli".

Refugiatul ardelean Oct. Costea s'a prezentat la ministerul afacerilor străine şi a declarat că întreaga lui familie a fost masacrată de unguri.

Sosirea în ţară a M. Sale Reginei mame Elena

O absenţă, dureroasă şi lungă de opt ani, din ţară, s'a terminat, în ziua de 14 Septemvrie 1940, prin sosirea pe pământul ţării a M. Sale Reginei mame **Elena,** care s'a înapoiat în mijlocul nostru spre a sta alături de Augustul Său Fiu, tinărul Rege **Mihai I** al Românilor.

Intâmpinată cu omagială veneraţie şi profundă mulţumire de toată suflarea românească, Majestatea Sa ne aduce înaltul exemplu de viaţă demnă, de tăria răbdării călite în suferinţă, şi de luminoase nădejdi pentru viitor.

La manifestările de nesfârşită bucurie participă sufleteşte şi românii din ţinuturile încătuşate, alături de fraţii lor din România trunchiată.

Majestatea Sa Regina mamă **Elena,** la intrareş sa în ţară, a fost primită în Jimbolea de M. Sa Regele **Mihai I.** Prea Sfinţia Sa episcopul **Andrei** al Aradului prezintă crucea şi Evanghelia, pe care M. Sa Regina le sărută.

Trenul regal, în tot parcursul drumului, a fost primit cu ovaţii lungi şi frenetice de mulţimea care se adunase în gările dela: Timişoara, Lugoj, Caransebeş în frunte cu P. S. episcop Vasile, T. Severin şi alte gări.

Intrarea în capitala îmbrăcată în nouă haină de sărbătoare, a urmat Duminecă la ora 10·30. Un lung cortegiu a pornit dela gara regală Băneasă spre Sfânta Patriarhie, unde a ajuns la ora 11·30, după care a început serviciul religios, de mulţumire către Dumnezeu, pentru Tron şi Suveran.

MM. LL. Regele şi Regina şi înalţii demnitari au stat în genunchi în toată vremea slujbei, ear clopotele dela toate bisericile sunau îndelung vestind pretutindeni mulţimii ruga fierbinte din sfintele lăcaşuri.

După sfârşitul serviciului, Majestăţile Lor s'au înapoiat la Palatul Regal din Calea Victoriei, în ovaţiile calde şi sincere ale mulţimii.

Pastorala I. P. S. Patriarh Nicodim

Astăzi, când trecem prin vremuri de grea cumpănă, I. P. S. Patriarh *Nicodim* adresează, cu data de 7 Septemvrie 1940, întregului cler din cuprinsul Patriarhiei române, o pastorală, spunând:

„Vouă mă adresez astăzi cu toată stăruinţa şi vă zic: Fiţi lumina poporului, risipiţi-i din suflet şi din inimă orice întunerec şi-l povăţuiţi la cunoştinţa adevărului. Fiţi sarea pământului şi feriţi turma voastră de orice stricăciune, ca astfel luminată cu lumina voastră şi întărită cu sarea învăţăturii voastre să străbată cu bine zilele de nedumerire şi grele.

Să sfătuiţi pe păstoriţii voştri, nu numai să se supună stăpânirii, ci să o şi iubească şi să o ajute prin devotament, prin pilda bună, prin paza ordinei, prin disciplină şi prin jertfirea oricăror interese personale în folosul interesului obştesc.

Ba mai mult încă, faceţi pe păstoriţii voştri să se şi roage împreună cu voi lui Dumnezeu, pentru stăpânire. Să înfăşoare în rugăciunile lor, ca în frumoasă podoabă, pe binecredinciosul Regele nostru **Mihai I** şi pe Augusta Sa mamă **Elena,** pe care Dumnezeu i-a rânduit în fruntea Ţării noastre. Să cuprindă în calde rugăciuni pe cârmuitorul Statului, generalul **Ion Antonescu** şi tot guvernul său, oştirea noastră scumpă şi pe toţi dregătorii şi slujitorii Statului: ca să le dea Dumnezeu putere şi izbândă în trebile ocârmuirii, şi ca astfel să ajungem vremi paşnice şi liniştite, şi să vedem ţara iar tocmită cum o dorim cu toţii."

C. preoţi să stea în fruntea mişcării Oastea Domnului

Serviciul religios din Sibiu pentru MM. LL. Regele Mihai I şi Regina mamă Elena

In catedrala mitropolitană din **Sibiu,** la sfârşitul sfintei liturghii de Duminecă, s'a citit, ascultată de un număr covârşitor de credincioşi, adânc impresionanta **pastorală** a I. P. Sfinţitului mitropolit **Nicolae** (apărută în numărul nostru precedent); ear soborul de preoţi, în frunte cu I. P. C. Sa arhimandritul **Veniamin,** a săvârşit slujba religioasă pentru sănătatea MM. LL. Regele **Mihai I** şi Regina mamă **Elena.**

S'a citit chemarea Conducătorului statului, dl general **Ion Antonescu,** ear după aceasta s'a slujit parastas întru pomenirea lui Corneliu Zelea Codreanu şi a legionarilor căzuţi în luptă pentru ideal.

In aceeaş zi un mare număr de manifestanţi, din Sibiu şi împrejurime, în perfectă disciplină şi ordine, sub steagurile naţionale, purtând semnul Gărzii de Fier, a parcurs străzile principale până în faţa bisericii catedrale.

După ieşirea din biserică, dl general **Leventi,** comandantul corpului 7 armată, a trecut în revistă coloanele înşirate pe ambele laturi ale Străzii Mitropoliei, adresând mulţimii cuvinte, inspirate de înalt patriotism, despre importanţa zilei, cu îndemnuri la necurmată muncă, ordine şi ascultare.

Consiliu de Cabinet. Pentru conducerea şi resolvarea afacerilor curente ale statului s'a constituit *Consiliul de Cabinet,* din care fac parte: Conducătorul statului şi preşedintele consiliului de miniştri, vicepreşedintele consiliului, miniştrii departamentelor: apărării naţionale, afacerilor interne, afacerilor externe, justiţiei, economiei naţionale şi finanţelor.

Mitropolitul Ardealului în mijlocul legionarilor

Cu ocazia drumului la Bucureşti ce l-a făcut în zilele de 11—15 Sept., I. P. S. Mitropolit Nicolae a participat la două impresionante manifestări legionare. Una a fost inhumarea la Predeal a celor 46 legionari ucişi la Mercurea-Ciuc. Sguduitoarea ceremonie s'a potrivit să se desfăşoare tocmai în momentele în cari I. S. S. Sa trecea prin Predeal. Ivirea I. P. S. Sale între preoţi, pe marginea gropniţei în care se aşezau la rând sicriele tinerilor ucişi şi maltrataţi îngrozitor, a provocat o adâncă mulţumire sufletească marei mulţimi de cămăşi verzi şi de public românesc ce asista la această cutremurătoare solemnitate.

Sicriele purtate pe umerii tinerilor camarazi au fost coborâte pe rând în gropniţă, fiecare fiind salutat cu mişcarea fulgerătoare a sutelor de mâni „dela inimă la cer", mişcare ce-ţi dădea impresia că o lume de pasări pornesc deodată în sbor.

La sfârşit I. P. S. Mitropolit Nicolae a cetit în tăcerea întretăiată doar de lacrimile sfăşietoare ale rudeniilor, rugăciunea de deslegare.

La 13 Septemvrie Inalt Prea Sfinţia Sa a participat la ceremonia dela Casa Verde, unde miile de tineri îmbrăcaţi în cămăşi verzi au aniversat ziua Căpitanului mişcării legionare. Inalt Prea Sfinţia Sa a slujit la mormântul eroilor naţionalişti Moţa şi Marin o sfântă slujbă de pomenire pentru toţi legionarii căzuţi din pricina credinţii lor în cruce şi în românism.

Ritualul de mistică înfiorare şi semnificaţie desfăşurat după aceea, a inundat sufletele.

Un sentiment copleşitor de mister, de legătură cu cei morţi, de penetraţie între lumea văzută şi nevăzută, s'a coborât în sufletele celor de faţă când la apelul celor morţi răspundeau cu toţii: „Prezent, Prezent, Prezent", iar la sfârşit au strigat: Trăiască Legiunea şi Căpitanul!

Cineva de dincolo de mormânt e şeful Mişcării şi o conduce din nevăzutul misterios...

Lista noului guvern

Sub preşedinţia dlui general *Ion Antonescu,* Conducătorul statului, s'a constituit noul guvern. Au fost numiţi:

Horia Sima, ministru secretar de stat, vicepreşedinte al consiliului;

Prof. *George Leon,* la departamentul economiei naţionale;

General *C. Petrovicescu,* la Interne;

Prof. *Traian Brăileanu,* la Educaţia naţională, Culte şi Arte;

Prof. *Mihai A. Antonescu,* la Justiţie;

Mihail Sturdza, la Afacerile străine;

George Cretzianu, la Finanţe;

Prof. *Pompiliu Nicolau,* la Lucrări publice şi comunicaţii;

V. Iasinschi, la Departamentul muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale;

Ing. *Nicolae Mareş,* la Agricultură şi domenii;

Prof. Lt.-colonel *Nicolae Dragomir,* la statul major economic;

General *Gh. Dobre,* la Apărarea naţională, pentru înzestrarea şi administraţia armatei;

General *Const. Pantazi,* la Apărarea naţională, pentru armată;

Comandor *Gh. Jienescu,* la Apărarea naţională, pentru aer şi marină;

Const. Papanace, pe lângă departamentul finanţelor;

Petre Nemoianu, la departamentul Agriculturii, pentru agricultură şi zootehnie;

Cornel Georgescu, la departamentul economiei naţionale, pentru colonizare şi populaţia evacuată;

V. Dimitriuc, la departamentul economiei naţionale, pentru petrol şi exploatări miniere;

Prof. *Ion Protopopescu,* pe lângă ministerul finanţelor, pentru inventarul avuţiilor publice;

Lt.-colonel *Alex. Rioşianu,* la interne, pentru poliţie şi siguranţă.

Toţi dnii miniştri au depus legiuitul jurământ în faţa Conducătorului statului român şi preşedinte al consiliului de miniştri, dl general *Ion Antonescu.*

Metodele trecutului au înviat?

Dela Tipografia Arhidiecezei de Alba-Iulia şi Sibiu s'au trimis parohiilor noastre obişnuitele exemplare ale ziarului **Telegraful Român.** *Poşta însă, din comunele cedate Ungariei, ni-a întors teancurile întregi de ziare menite acestor parohii, refuzând să înmâneze ziarul celor pe cari îi priveşte.*

Prim-ministrul maghiar, Teleki, declarase ungurilor săi, «să ia aminte, că naţionalităţile care se întorc la sinul patriei maghiare, **nu mai pot fi privite prin prizma trecutului".**

Primele fapte, ale organelor administrative poştale ungureşti din ţinutul cedat, arată că înţeleptele cuvinte ale prim-ministrului Teleki au glăsuit în deşert şi că slujbaşii unguri dela poşte revin la metodele întrebuinţate până la anul 1918.

Astfel de provocări nesocotite se manifestează şi în alte locuri ale teritoriului ocupat.

Un milion şi jumătate de români, trecuţi şi aflaţi sub stăpânirea Ungariei, nu pot fi lăsaţi de Statul român la discreţiunea statului, care, în loc de naţional cum era, a devenit earăş **„Stat de naţionalităţi",** *îndatorat să acorde şi să respecte drepturile elementare ale minorităţilor sale.*

Până când se va reveni asupra celei mai învederate nedreptăţiri făptuite prin sentinţa dela Viena, grija noastră de căpetenie este să ne apărăm oropsiţii fraţi, terorizaţi de ceice continuă să poarte ură oarbă şi stupidă împotriva tuturor «valahilor».

Organizaţi Reuniuni de femei

Religia în școala secundară

Se apropie un nou an școlar.

Fără să știm greutățile și încercările anului ce vine, intrăm în el plini de încredere în Dumnezeu și în puterile noastre.

Cântarea bisericească exprimă un mare adevăr, când zice: «*Vremea plângerii a trecut, nu plângeți, ci Apostolilor spuneți învierea*».

Dăscălurea va trebui să pornească de acum cu avânt, metodă și cu dragoste de tineretul încredințat ei, *spre drumul învierii noastre.*

Deși sânt mari problemele, care ne vin din afară și ne cer răspunsul chibzuit, totuși nu este fără rost să vorbim și despre școală ca făuritoarea zilei de mâne.

Reforme, metode și programe noui — s'au perindat, fără a avea răgazul să-și verifice binele, pe care, nu ne îndoim, că au voit să-l aducă.

O notă comună a reformelor pare a fi fost faptul de a reduce cât mai mult materia religiei în învățământ.

Spre ilustrare amintim, că în cataloagele de clasificare din învățământul primar, religia e trecută chiar *la urmă*, de unde până acum era în fruntea lor.

Cursul superior al școalei secundare are numai *o oră* de religie pe săptămână; în cursul inferior sânt *două* ore, aici toate materiile au cel puțin două ore săptămânal.

Prin legea din urmă s'a nesocotit earăș învățământul religiei. In clasa VIII-a de liceu lipnește cu desăvârșire obiectul religiei.

Cu alte cuvinte, într'un an, poate cel mai valoros pentru formarea caracterului, religia n'are să-și spună cuvântul...

Noi, profesorii de religie, vedem în acest obiect de învățământ o putere fără de care viața apare goală și lipsită de senz. Fără credința în Dumnezeu, fără razimul ce-l poate da ea vieții, tinerețea nu e vârstă de consolidare, ci vârstă de destrămare și cheltuire zadarnică a energiilor.

E păcat împotriva propriului tău neam să iei tineretului dreptul de-a i se vorbi despre Dumnezeu în școală.

Intre studiile care angajează mintea și lasă străină voința și simțirea, religia prin cultivarea acestora aduce cu sine *armonia* în viața tineretului. Prin religie viața plină de oscilații a tineretului își poate găsi punctul de statornicie.

Să nu uităm că prin nimic nu legăm o generație de neamul și pământul țării mai trainic, decât prin cultivarea credinței strămoșești. Istoria noastră stă martoră despre aceasta.

Tineretul nu e străin de chemările Cerului. Inima lui nu e refractară, ci e setoasă de idealism sănătos. Toate pildele de sacrificiu și abnegație, pe care le prezintă știința, sânt palide pe lângă pildele de sacrificiu făcute în numele credinței și din porunca dragostei creștine. Nicăiri izvorul de optimism ziditor nu e mai bogat decât în fântâna Evangheliei.

Nu știm întrucât noua lege se va aplica în întregime. Dar avem mare nădejde că noua ocârmuire va lăsa bisericii acest drept, de-a fi cu adevărul ei alături de întreg neamul și mai vârtos de tineretul lui.

Pr. **Vasile Coman**
profesor

Noul ministru al Educației naționale, Cultelor și Artelor, dl Traian Brăileanu, a dat o decizie prin care aprobă măsurile recente de interzicere a sectelor și promite o reglementare temeinică și definitivă a acestei probleme.

Nădăjduim că această reglementare va veni în curând și va cuprinde măsuri cari să vindece real sulfetul neamului de plaga sectară.

Nici nu se putea alt fel! *Dela Budapesta se vestește că reforma agrară română, în temeiul căreia au fost împroprietăriți plugarii de orce naționalitte, este* ***anulată*** *de guvernul maghiar în teritoriul din Transilvania ajuns sub stăpânire maghiară... Grofii tot grofi! Eată de ce le trebue Ardealul.*

Comunicat

Urmare comunicatului nostru Nr. 107 din 6 Septemvrie a. c.: In conformitate cu ordinul ministerului de interne Nr. 4364 din 11 Septemvrie 1940, aducem la cunoștința cetățenilor români de rasă ungară următoarele:

Conform convenției româno-ungare cetățenii români de rasă ungară stabiliți în România au dreptul să opteze pentru cetățenia ungară *6 luni* dela semnarea convenției. După optare trebue să părăsească teritoriul român în termen ulterior de un an.

Sibiu, 12 Septemvrie 1940.

Prefectul județului:
Dr. Coriolan Ștefan

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferințe preoțești. — Preoțimea cercului religios Nocrich, protopopiatul Agnita, s'a întrunit în conferință în parohia *Benești* în 25 August 1940.

Drept credincioșilor creștini cari au venit în mare număr la sf. slujbă, le împărtășește hrană duhovnicească părintele *N. Voinescu*, venit din Basarabia (acum preot în Țichindeal), mânecând dela citatul: „Puțin credincioasule, pentru ce te-ai îndoit". In cuvinte expresive, intercalând parte din calvarul prin care a trecut ca refugiat, a impresionat profund ascultătorii.

La sfârșit părintele N. Bogorin mulțumește fraților preoți că au venit în parohia Cuc. Sale, sămânând sămânță care s'aducă roadă însutită.

După sfânta liturghie, s'a ținut conferința intimă sub președinția păr. I. Ghicășan din Nocrich. S'au discutat chestiuni de pastorație: care trebue să fie mijloacele și metoda de propoveduire a preotului în împrejurările și zilele de azi. Despre cele discutate, s'a luat notă în cartea de aur a cercului din partea părintelui V. Cinezan.

La ora 2, împreunat cu o procesiune, s'a servit Taina Sf. Maslu în mijlocul comunei. Inainte de a fi stropiți cu apă sfințită și unși cu unt de lemn sfințit, creștinii au ascultat cuvintele Pr. *V. Chește* din Ghijasa-de-jos, având ca sâmbure: „In lume necazuri veți avea, îndrăzniți, eu am biruit lumea". In timpurile de grea încercare prin care trece țara noastră și întreagă omenirea, omul să nu disperéze, — credința tare în Dumnezeu, ridicată pe fapte creștinești, ne va trece cu bine și peste aceste vremuri, — închee vorbitorul. — *Asistent.*

*

— Preoții cercului religios *I Mediaș*, sub președinția părintelui D. Filimon-Dârlos, s'au întrunit în ședință în parohia fruntașă *Brătei*, în 25 Aug. 1940. Un sobor de preoți a slujit utrenia și sf. liturghie. A predicat Păr. *V. Scutea-Păucea*, vorbind despre îndărătnicia lumii de astăzi.

După masă la ora 2 s'a făcut sfințirea apei și sf. maslu pentru pace de către aceeași preoți, având acum în fruntea lor pe șeful tractului Mediaș, P. C. Sa protopopul Ioan Crăciun, care înainte de masă a slujit la Mediaș.

La sfârșit a conferențiat părintele *P. Pătărău* despre: „Pacea lui Iisus", o conferință ascultată cu drag de către credincioșii din sf. biserică.

Apoi a vorbit P. C. Sa părintele protopop *Ioan Crăciun* despre: Biserica ortodoxă română ocrotitoarea neamului românesc", întărind credință în inimile credincioșilor că Dumnezeu nu ne va lăsa nici acum să pierim.

La urmă a cuvântat Păr. *Miron Maier*, parohul locului, spunând:

„Ceeace lipsește lumii de astăzi, este pacea și bucuria adevărată. Vuiește lume de necazuri și dușmănii, fiindcă: nu mai e Iisus în inima oamenilor. Dar păcatul omoară sufletul așa că am putea întreba acest suflet cu psalmistul: „Suflete al meu, dece ești mâhnit, dece mă tulburi?" și ni-ar răspunde că ne tulbură pentru păcatele noastre. De aceste păcate izbăvindu-ne, să ne apropiem de Domnul: ca să putem dobândi pacea pe pământ și bunăvoirea între oameni".

In conferința intimă preoții își îndreaptă gândul către cel care poartă în mână destinele bisericii noastre din Ardeal, I. P. Sf. arhiepiscop și mitropolit Nicolae, mulțumind Domnului că i-a învrednicit de astfel de păstor în vremurile prin care trecem.

Proxima ședință se ține la Mediaș. — Pr. *M. M.*

*

— In 8 Septemvrie 1940 s'a ținut, în comuna *Zam*, prot. Dobra, conferința de toamnă a preoțimei din tractul Dobra, sub conducerea P. C. părinte protopop Iosif Morariu, de față fiind 16 preoți din protopopiat.

Conferința a fost precedată de sfânta liturghie, slujită într'un cadru deosebit de solemn, cu participarea unui mare număr de credincioși, din Zam și jur.

La priceasnă a predicat păr. *Romul Albu* din Panc-Seliște, tâlcuind Evanghelia zilei.

După sfânta liturghie s'a oficiat doxologia pentru fericita domnie a M. Sale Regelui *Mihai I*, care întruchipează azi toate nădejdile neamului.

FOIȘOARA

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(11) De protopopul Gh. Maior

O puternică înclinare spre rugăciune, spre Casa lui Dumnezeu și spre acțiuni caritative și de alergare pentru alții, de dedicare lucrului lui Dumnezeu, — având-o cineva, e semn, că poate deveni un bun preot.

Cine nu va recunoaște apoi, că preotului îi trebue minte aleasă, puteri intelectuale sănătoase și scăpărătoare, spirit fin de observație, cari să-i ajute a-și însuși o temeinică pregătire și mai ales a dobândi înțelepciunea care trebue precis deosebită de inteligență, și pe cari nu i le dă școala; ea cel mult le agerește?

Dar ceeace va determina pe toată lumea să se lase condusă și la caz de primejdie să se pună zid de apărare în jurul preotului, sunt însușirile lui morale. Dreptate, blândețe, smerenie, conștiențiozitate, corectitate, zel și stăruință, ferire de patimi, toate răsărind dintr'un profund sentiment de iubire de oameni și de Dumnezeu și toate permanentizate, transformate deci în virtuți, e ceeace face dintr'un om, care le are, le-a desvoltat și le cultivă, un adevărat caracter creștin. Și caracterele au fost și sunt stâlpii societății. Cu cât mai mult ttebue să-l aibă unul care vrea să fie preot!

Deși n'au importanța celor spirituale, nu sunt de desconsiderat nici însușirile fizice. Un corp fără defecte, nesdruncinat, transpirând sănătate, un piept sănătos și un bun organ de vorbire și cântare, complectează norocos pe cele de mai înainte. Și ferice de celce le are!

Posesorul unor asemenea însușiri se poate face preot din orice neam și stare socială ar fi, dacă-și agonisește pregătirea necesară și corespunde cerințelor unor canoane.

După canonul 79 ap., un epileptic, oricât de rar i-ar veni criza, nu se poate preoți, deși altceva nu i s'ar putea excepționa.

Canonul 80 apost., spune că neofitul, cel trecut de curând la creștinism, iar prin interpretare se înțelege și cel trecut de curând la legea noastră, și pe celce a avut viață disordonată și desfrânată mai înainte; iar canonul 25 apost. zice, că nici celce are pe suflet vre-un furt, călcare de jurământ, vre-o crimă (can. 66 apost.), sau a săvârșit adulter (can. 61 apost.) sau s'a mutilnt pe sine (can. 22 și 23 ap.), sau se căsătorește nevrednic (între altele can. 17 și 18 ap. și can. 14 sinod. IV. ecum.) cel ce se jură, sau a săvârșit păcate de moarte (can. 10 și 32 al Sf. Vasile) — din motive da natură morală nu se pot preoți chiar dacă în preajma hirotonirii dovedesc cu prisosință însușirile înșirate mai înainte.

Nu i se refuză hirotonia, dacă e „vătămat la ochi ori rănit la picioare — schiop", — cum spune can. 77 ap. „că nu scăderea trupească, ci spurcăciunea sufletească îl spurcă pe el". Nici famenul, ajuns prin bântuirea oameniler, prin persecuțiune ori de s'a născut așa, nu se exclude dela primirea darului preoției (v. can. 21 apost.).

Cum vedeți unui candidat la preoție îi trebue alese însușiri intelectuale, morale și fizice și să corespundă unor însemnate cerințe canonice. Datori sunt și cei răspunzători a i le cerceta, dar mai datori a și le examina și a se convinge de le au în măsura cerută preoției — sunt înșiși ceice doresc preoția.

Evident, că toate cele bune câte le-am spus azi, se pot găsi și se găsesc în șufletul vostru. Unele mai desvoltate, altele mai puțin cultivate. Asupra lor mi-am îndreptat și eu atenția de când Cel de Sus a rânduit să ajungeți sub mâna mea. Și cu vreme și fără vreme m'am străduit să vi le cercetez, să vă conving uneori chiar pe voi despre ele, să vi le desvolt și mai ales să vă îndrept băgarea voastră de seamă și să vă înduplec voința pentru a face voi înșivă munca de perfecționare și întărire a facultăților și caracterului vostru.

Câtă influență au avut străduințele mele asupra voastră, veți dovedi-o Bisericii cu viața și activitatea voastră. Fie să n'avem nici unii, nici alții a ne reproșa ceva!

3. Pregătirea necesară candidatului la preoție

Viața a evoluat, se zice; s'a complicat. In liniile ei mari însă păstrează aceeaș osatură. Și într'un corp mic, ca și într'unul mare, vom găsi aceeaș formă de schelet, aceleași sisteme de mușchi și încheeturi, acelaș fel de rețea de nervi, acelaș creer poruncitor, coordonator și îndrumător al tuturor celorlalte părți. Deosebirea zace numai în lungime și cantitate. Exact la fel este cu viața luată ca fenomen social. Dacă în trecut factorul spiritual și moral, reprezentat efectiv prin preot, a dat ființă și a desvoltat culturi cu răsunet în istorie, a întemeiat, organizat și fortificat state, acelaș factor spiritual și moral trebue și va trebui să îndrume viața omenimii, privind-o acum mai larg și mai intensiv. Altcum nu poate exista progres. Cel mult aparență de progres, care ne va prăbuși în prăpastie. Sunt deci de părere, că preotul trebue să aibă o cultură cât mai vastă, cât mai temeinică, cât mai organică, cât mai adecvată proporțiilor vieții, ca să nu poată fi delăturat dela locul firesc ce i se cuvine.

Preotul trebue să fie conducătorul omenimii la nemurire. In orice înțeles am lua acest cuvânt, oricât de nereligios, de terestru, nu poate fi interpretat dacât ca un veșnic: înainte! Avut-a preotul acest rol în trecut? Dacă l-a avut, nu i se poate lua acum!

Intrebați istoria tuturor neamurilor și vedeți cine sunt marii inițiatori și animatori culturali. Dela cine pleacă dorința de a trăi în istorie, de a te evidenția, dela cine pleacă literatura, arta, științele, de unde îndemnul? Dela preoți, deși faptele lor poartă deseori semnătura altora sau una laică! La fel și la noi!

Nu s'a uitat, din acest prilej, a se face pomenire printr'un parastas, de tinerii naţionalişti cari s'au jerfit pentru o Românie mai bună şi mai viguroasă.

După parastas, părintele protopop, într'o alocuţiune bine închegată, a arătat meritele tânărului preot *Adam Lăzărescu*, precum şi înfăptuirile lui pe teren pastoral, înmânându-i brâul roşu, — cu care a fost distins de către I. P. S. mitropolit *Nicolae*, — dimpreună cu o cruciuliţă de aur, dăruită de către Reuniunea femeilor ortodoxe române din comuna Zam. A răspuns sărbătoritul mulţumind şi pomiţând că va lucra cu toată râvna în slujba Domnului.

In curtea sfintei biserici mulţimea a avut apoi fericitul prilej de a asculta, timp de aproape o oră, bunele sfaturi şi îndemnuri pentru o trăire creştinească, date de către neobositul octogenar, părintele protopop Iosif Morariu. — Pr. *A. S.*

*

Urzică Mihail: *Minuni şi false minuni*, revelaţii, semne dumnezeeşti şi satanisme, 1940, Imprimeriile „Curentul", Bucureşti. Pg. 258. Lei 75.

O încercare de pătrundere în domeniul unor fenomene psihice cu înfăţişare mistică, dar care — spune autorul — nu poartă cu sine caracterele unor adevărate semne dumnezeeşti.

Volumul caută să lămurească o parte din cele mai însemnate cazuri de teofanie, petrecute în timpul mai nou, la noi în ţară.

Fenomene şi manifestări neobişnuite, de teofanie şi taumaturgie, la alte neamuri, din străinătate, nu sânt pomenite în cartea dlui Urzică. Vorbind despre cele petrecute în România, trebuiau — aşa socotim — atinse şi cazurile identice din străinătate, arătându-se cetitorului felul cum ele ar trebui să fie privite: tot ca presupusă teofanie, sau alt cum?

Maglavitul cu Petrache Lupu, asupra căruia părerile teologilor noştri sânt până acum împărţite, este aspru discutat în paginile cărţii Minuni.

Repunere în drepturi. Prin deciziunea din 11 Sept. 1940, a dlui general Ion Antonescu, Conducătorul statului român şi preşedintele consiliului de miniştri, încetează activitatea comisiei interimare a «*Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române*» şi se repune în toate drepturile sale Comitetul central sub preşedinţia dnei *Alexandrina Cantacuzino*, care fusese înlocuit.

Noi n'am avut nobili. Politica Ungariei ni i-a desfiinţat. Cine a condus poporul românesc din vremea lui Ludovic cel Mare şi până acum vreo 60 de ani? Cine l-a orientat politiceşte, culturaliceşte, economiceşte şi în toate direcţiile? Preotul! Preotul iobăgit şi el, preotul apăsat, ţinut în sărăcie şi mizerie, dar al cărui suflet se ridică ca un far de mântuire pentru o întreagă naţie oropsită şi asaltată de toate valurile furioase stârnite de duhul urii străinilor care sufla năprasnic asupra noastră. N'avea şcoală, n'avea carte multă. Dar avea iubire de neamul său, şi credinţă care a mutat munţii despărţitori de fraţi, şi avea nădejde în izbânda dreptăţii lui Dumnezeu şi în izbânda mântuirii la care lucra şi el, măcar atât cât îl lăsau domnii pământului şi-l ajutau puterile. Avea profundă înţelepciune. Nu ajungea preot oricine, la întâmplare. Iobagii naţiei noastre aveau o largă vedere: ştiau că preotul trebue să facă legătura între ei şi Dumnezeu şi că trebue să-i conducă prin valea plângerii. Şi de aceea căutau pe cel mai înţelept între ei, pe cel mai armonizat sufleteşte, pe cel mai moral, pe cel mai cu autoritate. Şi când îl aflau, îl cereau dela domnul pământului pe care iobăgeau, şi cu recomandarea acestuia lua darul Duhului sfânt prin mânile unui vlădică, cu o stare nu mai de invidiat ca a preotului de sat, dar cu aureolă de sfânt în jurul creştetului. Deci preotul era cel mai priceput, cel mai înţelept şi mai cu autoritate în sat.

Pictura religioasă care ne trebue

Se ivesc zorile unei vieţi în care să svâcnească liber sufletul românesc, până ieri sugrumat şi prigonit dincolo de limitele resemnării.

Sunt ani de când sufletul românesc îşi caută drum prin mărăcinişul gras al moştenirilor fanariote.

Viaţa noastră spirituală s'a resimţit adânc de acest sbucium dramatic, în toate manifestările sale, dar mai ales în domeniul artei, unde tragicul sbuciumărilor a fost dublat de ignoranţa acelora, cari au închis destinul artei în pumnul plin cu aur. Destin chinuit şi îngenunchiat, dat pradă intrigilor şi încăput pe mâna tuturor speculanţilor.

Numai astfel se explică saltul monstruos al incompetenţilor în arta religioasă. Evrei şi jidoviţi prin alianţă, lansaţi cu mult sgomot de presa jidovită, (după care de cele mai multe ori s'a orientat şi cea românească), aceeaşi căciuliţi ai comunismului întorşi de nenumărate ori la variatele feţe ale naţionalismului de circumstanţă, sunt decretaţi drept făuritori de drumuri noi, asumându-şi pe întrecute destinele artei actualităţii.

Arta, cristal în care se resfrâng gândurile şi frământările veacului, va fi carte deschisă a promiscuităţilor vieţii de ieri.

Intreaga suflare românească vrea purificare.

Vrem arta care să resfrângă această năzuinţă.

Arta noastră religioasă să corespundă necesităţilor spirituale ale veacului; cu rezonanţe adânci în trecut, ridicată pe culmi de credinţă străbună, să călăuzească poporul pe drumul evangheliei interpretată în lumina ortodoxiei.

Vrem o pictură ortodoxă în biserici ortodoxe, executată de pictori ortodocşi, neamestecaţi cu sânge străin, cu afinităţi spirituale iudaice, străine de credinţa noastră ortodoxă.

Vrem o pictură care să imprime suflet românesc zidurilor, într'o stilizare luată din vechile noastre biserici, nu importată din apus, sau din pictarea profană şi smălţuită cu elemente luate dela Athos.

Ingerii să reprezinte idealul sufletelor noastre, să nu fim siliţia vedea, în fiecare înger, tipul semit al nu ştiu cărei dansatoare şi soţie.

Sfinţii să reprezinte hieratic ortodoxia meditativă, interiorizată şi imaterială, nu forţa catolicismului violent şi combativ, în compoziţii chinuite, figuri răsucite, şi falduri de stofe fals înfăşurate pe corpuri.

Să nu mai fim nevoiţi a vedea reprezentată pe Maica sfântă cu forme nude, în iie transparentă, şezând pe tron în poze, a căror simplă descriere este o impietate, ne cum să o eternizăm în frescă pe ziduri de biserici.

Ne trebue o pictură decorativă, perfect identificată cu arhitectura. Să nu se mai întâmple ca din lipsa pregătirei de specialitate a artistului, perspectiva greşită a picturii să spargă zidul, transformând o cupolă bizantină într'una gotică, rupând linia arhitecturii şi babiloniind limbajul stilului.

Ne trebue pictura care să elimine grotescul din biserici, prezentat sub masca artei noui.

Vrem o pictură religioasă executată de oameni competenţi şi prin pregătire, şi prin credinţă, nu numai prin talent.

Telentul necălăuzit de un mesianism legat de sufletul românesc, este rebel, străin de aspiraţiile noastre şi fătarnic pus în serviciul scopurilor meschine.

Prin aceasta nu înţeleg promovarea mediocrităţii cu certificat de dubios naţionalism.

Bisericii îi revine îndatorirea grea de a corecta greşelile trecutului şi a călăuzi arta religioasă pe un drum sănătos al naţionalismului etnic.

Laurenţiu Moldovan

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 9910 Bis.

Comunicat

Se aduce la cunoştinţa celor pe care-i priveşte că în privinţa începerii anului academic 1940/41 la Academia teologică «Andreiană» au intervenit următoarele modificări:

I. Inscrierile la Academie încep în ziua de 23 Sept. a. c. şi se continuă până la 26 Sept.

Examenele anuale, fundamentale şi de diferenţă, se ţin în 23—26 Sept. a. c. Zilele de 27—28 Sept. sunt destinate mărturisirii şi împărtăşaniei studenţilor.

Duminecă în 29 Septemvrie a. c. va fi deschiderea festivă a noului an academic.

Cursurile încep la 30 Sept. a. c.

II. Având în vedere urcarea preţurilor pentru alimente, taxa pe internat în acest an se urcă la Lei 12.000. Ea se va achita în trei rate egale, conform dispoziţiilor cuprinse în Notificarea oficială Nr. 7077/940 din Telegraful Român dela 14 Iulie 1940.

III. Studenţii cu slabe mijloace familiare, dar cu purtare aleasă şi notaţi bine la studii, vor primì burse şi chiar întreţinere gratuită în internat în marginea posibilităţilor bugetare.

Fiind obligatorie întroducerea reverenzilor pentru studenţi, Consiliul arhiepiscopesc contribue cu jumătate din costul reverenzii pentru ceice intră în Academie.

Consiliul Arhiepiscopesc

Taxele stolare

Fostul ministru al cultelor, dl Radu Budişteanu, antecesorul actualului ministru de culte, dl Tr. Brăileanu, a intervenit prin o deciziune ministerială în chestia **taxelor stolare** ale clerului.

Trebue să observăm, că reglementarea acestor taxe, fiind chestiune internă bisericească, aparţine competenţei autorităţilor canonice bisericeşti.

Preoţimea noastră din mitropolie este legată cu toată inima ei de binele poporului păstorit, şi astfel nu i se poate aduce învinovăţirea că prin **„taxe enorme"** ar despoià pe credincioşi.

Autorităţile bisericeşti sânt cu toată vigilenţa la taxele stolare ale preoţimii; ear dacă totuşi li s'au adus la cunoştinţă cazuri de taxe stolare exagerate, cei vinovaţi că au cerut taxe mai mari decât cele statorite şi aprobate de forurile chemate, au fost aspru sancţionaţi.

In acelaş fel se va urmà şi de aici înainte în toate cazurile aduse la cunoştinţa autorităţii bisericeşti.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Miercuri, 11 Septemvrie a. c. la Bucureşti, fiind reclamat de importante chestiuni bisericeşti şi naţionale; Duminecă, 15 Sept. a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă.

Ministerul educaţiei naţionale a hotărât ca, pe lângă fiecare şcoală, să se întemeeze o asociaţie *a foştilor ei elevi*, în scop de a se statorì o mai strânsă legătură între şcoală şi absolvenţii săi.

A se economisi pânea! Dl ministru al economiei naţionale a dispus punerea în consumaţie *numai a pânii reci*, cu începere de 1 Octomvrie 1940, recolta de grâu fiind, în acest an, slabă. Atârnă numai dela consumatori ca producţia să acopere trebuinţele. E în interesul gospodăriilor şi a ţării de-a se face economie riguroasă şi a înlătura orce risipă. Nu aruncaţi dar pânea, şi nu consumaţi decât strictul necesar pentru îndestularea familiei.

Purificarea naţiilor *de elementul semit prinde rădăcini tot mai întinse. Nu numai din Polonia, — cea mai năpăstuită de acest element, — ci şi din celelalte ţări, ca Anglia, Franţa, Belgia, Olanda, pornesc vapoarele încărcate cu jidovi în toate direcţiile globului. — Dreptatea şi viitorul neamului românesc cere ca problema jidovească să fie resolvită radical şi în* **România,** *— alt fel trăim mai departe într'o ţară care nu este a noastră.*

✝ **Deciziunea** ministerului de culte, din 8 Sept. 1940, interzice, în mod absolut, tuturor organelor de conducere ale cultelor creştine din ţară, achiziţionarea obiectelor de cult şi vesmintelor bisericeşti dela magazinele *jidoveşti*, ori care ar fi numirea comercială a magazinelor.

✝ **Georgeta Perian** născ. **Drăgan,** soţia preotului Nicolae Perian din Sălişte, prot. Băiţa, după o scurtă şi grea suferinţă a încetat din viaţă în 3 l. c. în etate de 49 ani. A fost înmormântată în 5 Sept. c. în cimitirul ortodox român din Sălişte. Binecuvântată-i fie memoria şi odihna veşnică.

Una din cele dintâi măsuri, luate de noul regim de sub conducerea dlui general Ion Antonescu, preşedintele consiliului de miniştri, este controlul general al averilor tuturor foştilor demnitari ai statului în ultimii zece ani şi al întrebuinţării fondurilor pentru înzestrarea armatei.

Realitatea cifrelor. Numărătoare mai recentă arată, că în capitala moldoveană, *Iaşi*, sânt 63.868 români, şi (numai?) 34.662 jidovi; biserici ortodoxe sânt 41, *sinagogele însă se ridică la cifra de* **109...** fiindcă ele sânt mai uşor de numărat, decât credincioşii lor.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 22 Septemvrie 1940, va predica părintele arhimandrit *Teodor Scorobeţ*.

Nr. 10.396/940 Ep. (59) 1—1

Prăvălie de închiriat

Marele local de prăvălie din Sibiu, Piaţa Unirii Nr. 10, situat în colţul promenăzii Bretter, se închiriază pe termen de 3 ani cu începere din 1 Decemvrie 1940.

Ceice doresc a lua în chirie acest local vor înainta oferte până în *10 Octomvrie 1940*, la Consiliul arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, unde se pot lua zilnic informaţiuni.

Reflectanţii vor arăta în ofertă felul comerţului, sau scopul pentru care doresc să ia în chirie localul.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Sibiu, 21 Septemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 782—940 (56) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Vama Buzăului,** protopopiatul Oituz, jud Braşov, se publică concurs cu termen de 20 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă parohială cu supraedificate.
3. Zece jugăre sesiune parohială (fânaţ) primită prin reforma agrară.
4. Una ferdelă porumb sfărâmat.
5. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, însoţite de actele prevăzute pentru regulamentele pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oituz în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Oituz în înţelegere cu consiliul parohial din şedinţa dela 16 August 1940.

Ioan Rafiroiu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 29 Septemvrie 1940 — Nr. 40

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Creștinism și naționalism

Problema aceasta e continuu actuală în timpurile noastre și ca orice problemă mare, de profunde taine și aspecte spirituale, nicicând nu se poate spune că a fost deplin elucidată.

După cum pot fi azi două feluri de oameni, ea se pune în forma a două întrebări. Creștinul se întreabă: pot eu, în calitatea mea de creștin care nu se joacă cu obligațiile față de Iisus Hristos și cu problema mântuirii sufletești, să fiu în acelaș timp național-ist, să-mi iubesc neamul cu înfocare și să lupt neîncetat pentru apărarea și înălțarea lui?

Naționalistul, care poate nu e încă și creștin, e și el dator să se întrebe: are oare într'adevăr naționalismul meu lipsă de creștinism? E necesar oare creștinismul în cadrul concepției mele naționaliste, ca un factor indispensabil pentru ridicarea neamului, care e ținta străduințelor și a vieții mele?

Întrebările acestea se pot concentra astfel: Este creștinismul, trăit și judecat consecvent, o cale necesară spre naționalism și naționalismul, la rândul său, o cale necesară spre creștinism?

A fost una din însemnatele descoperiri ale timpului nostru răspunsul pozitiv la amândouă aceste întrebări. Și e aproape sigur că descoperirea aceasta va deveni tot mai luminoasă în epoca ce-și face începutul în istoria omenească. Creștinismul de mai înainte nu descoperise, teoretic, calea spre naționalism și nici naționalismul — care el însuși e un fenomen mai nou — calea spre creștinism. Singură ortodoxia în organizarea sa după sistemul autocefaliilor indica virtualități pentru înțelegerea națiunii, câtă vreme catolicismul cu organizarea centralistă, internațională și protestantismul cu individualismul său anarhic, își manifestau răspicat tendințele antinaționale.

Astăzi protestantismul face pași uriași de apropiere de națiune și cu aceasta de părăsire a drumului greșit ce l-a parcurs până acum. Catolicismul stă mai în rezervă, dar nu-și va putea menține poziția aceasta multă vreme.

Apropierea creștinismului de națiune a fost ușurată și de filosofia mai nouă care a descoperit că realitatea cea mai înaltă nu e cea a obiectelor, ci cea omenească, iar aceasta nu se poate găsi normal și cu posibilități de plenitudine decât în comuniunea dintre persoane. Aceasta e natura, iar creștinismul nu face decât să-și toarne harul în această natură, ca s'o refacă, s'o desăvârșească. Creștinismul e perfecționarea relației naturale dintre om și om, desăvârșirea comuniunii, desăvârșirea dragostei, sau legătura desăvârșirii. De acî nu este decât un pas până la a spune: cea mai naturală dintre relații, dintre manifestările necesare naturii, este comuniunea cu cei apropiați, cari au în toate cazurile firești aceeaș limbă, aceeaș istorie, aceleași aspirații, acelaș destin. Națiunile sunt comunități de destin, comunitățile cele mai temeinice, mai statornice, înfășurate prin mai multe fire de legătură, deosebit de profunde, față de alte feluri de comunități cu mult mai trecătoare, mai superficiale. Creștinismul n'a venit să se opună tendințelor celor mai firești de comuniune, concretizărilor celor mai profunde ale acestor tendințe, n'a venit să înăbușe natura, să o facă să caute alte forme de comuniune, mai puțin firești, ci să intensifice, să înalțe, să desăvârșească formele naturale ale relațiilor omenești.

Comuniunea este chiar o condiție fundamentală a mântuirii. Nu poți împlini voia lui Dumnezeu, nu poți exercita faptele creștinești, nu poți afla și experia pe Dumnezeu chiar, decât în cadrul comuniunii. Aceasta se colorează și se umple totdeauna de alt conținut, după cum credințele celor ce o întrețin sunt altele. Dar în afară de ea nu se poate trăi religia. Iar comuniunea cea mai firească, cea mai de temelie, este aceea între membrii aceleiaș națiuni. In mod necesar ea trebue folosită pentru trăirea în cadrul ei a conținutului religios. Un creștin e fericit de țesătura de ocazii ce i o oferă apartenența la comunitatea națională, pentru a-și trăi în ea conținuturile religioase. Intrucât e om legat de un spațiu, împletit prin limbă, prin istorie, cu un grup național, el nu se poate izola de acel grup, pentru a stabilì altă comuniune, căci pentru aceasta ar trebuì să fugă din Țara unde s'a născut, unde l-a destinat Dumnezeu să trăiască.

Credința creștină e pentru credincios un impuls spre afirmarea comuniunii naționale, spre iubirea mai presus de fire a celor cu cari firea l-a așezat în relații fundamentale de viață. Creștinismul răsbate în mod necesar spre naționalism.

Mântuirea de sigur e o problemă care trebue să frământe personal pe fiecare om, dar ea nu poate fi dobândită de om printr'o trăire de eu izolat, ea nu se împărtășește omului în această calitate — care e calitate anormală — ci în calitatea lui de membru al unei comunități, iar cea mai firească comunitate este cea națională. Dumnezeu nu mă va răsplătì pentru modul cum am știut să mă desfac de comuniunea firească în care mi-a fost dat să trăesc, ci după modul în care am afirmat această comuniune cu voința și cu iubirea mea creștină.

Dumnezeu privește pe om nu în izolarea lui, ci ca membru al unei comunități mai largi, privește propriu zis comunitățile și prin ele face părtaș pe om de har și mântuire. Și întrucât comunitățile cele mai firești sunt neamurile, de ce n'am spune că privirea directă a lui Dumnezeu cade pe neamuri și numai întrucât inșii fac parte din neamuri, simte fiecare privirea lui Dumnezeu asupra lui.

In cartea lui Daniil se spune că Dumnezeu pune în cumpănă împărăția, nu pe ins în parte (5, 25—28). Iar la Apocalipsă se vorbește de mântuirea neamurilor, nu a inșilor.

Lucrul se poate înțelege dacă ne gândim că de obiceiu, aplecarea spre ateism și desfrâu a unui neam sau a unui stat, duce cu el pe mai toți membrii lui. E greu să te mântuești într'un neam dominat de un spirit ateist. Numai personalitățile extraordinare pot merge împotriva curentului.

Dar dacă creștinismul tinde spre naționalism, și acesta duce, gândit și trăit consecvent, spre creștinism.

Naționalistul vede națiа sa ca un întreg, nu ca o pulbere de inși. El o vrea închegată. El vrea pe fiecare membru al ei dominat de conștiința că aparține prin destin națiunii sale, că nu-și poate găsì fericirea în afară de ea, pe cont propriu, că sunt fire puternice cari leagă invizibil pe membrii națiunii. Dar cu toată viziunea aceasta, cu toată lupta lui de-ai face pe conaționali să se simtă și să acționeze ca membre ale unui întreg, păcatul egoismului e atât de puternic încât continuu slăbește legăturile de comuniune între ei. Națiunea, cum spune *H. Sauer* în opera sa *Abendländische Entscheidung*, tinde continuu să decadă în starea anarhică și haotică de massă. Singură credința și în special credința creștină o poate ferì sau ridica din această stare prin conștiința aceluiaș Dumnezeu, prin conștiința obligațiilor ce le impune credința față de comunitatea din care face omul parte. Așa încât se poate accepta definiția ce-o dă H. Sauer națiunii ca *o comunitate creștină de destin* (Volk als christliche Schiksalsgemeinschaft). Indată ce slăbește elementul creștin, națiunea începe să se descompună, comunitatea de destin nu mai trăește atât de puternic în conștiința membrilor ei. Fiecare ins se conduce atunci după alte concepții, spre alte ținte, se simte cu o soarte cu totul particulară, legăturile cu conaționalii se slăbesc, se superficializează. Nimic nu poate constituì între

FOIȘOARA

Fiara apocaliptică 666

Dacă este adevărată spusa lui Pascal, că neliniștea este indisolubil legată de existența omenească, atunci vor concede toți că în aceste vremuri de excepționale prefaceri și surprize, când toată lumea trece dacă nu prin războiul propriu zis, cel puțin prin cel al nervilor, că această „neliniște" a sporit până la paroxism. In astfel de împrejurări, omul își caută puncte de orientare și sprijin, în tragicile sale incertitudini, pe alte căi și în alte direcțiuni, decât cele obișnuite. El dorește explicațiuni precise, la întreaga desfășurare a evenimentelor, cari se precipită așa de uluitor și de enigmatic în jurul său. Explicațiunile științifice nu-l mai satisfac, căci în ciuda tuturor „prevederilor" rațiunii sale, el a fost prada multor surprize neplăcute.

Iată pentruce omul vremii noastre își orientează aspirațiile sale spre alte tărâmuri, decât cele ale științii. Iată pentruce în vremea noastră se manifestă un susținut interes profetismului. Cărțile profetice și quasiprofetice și chiar cele pseudo-profetice sunt la modă astăzi. In ele, omul modern speră să poată descifra ceva din tainele prezentului și să pătrundă în enigmele viitorului. Este deosebit de semnificativ, în această privință, apariția în ultimul timp, a unei bogate literaturi interpretative, asupra operei faimosului Nostradamus, care se știe că a purtat pe lângă titlurile de medic, filosof, astrolog și matematician și pe acela de profet. Cele 3460 de versuri, cari cuprind profețiile sale, sunt supuse în vremea noastră unei minuțioase cercetări și verificări. Și în ciuda celor cari i-au declarat ritos, opera, de „Kaleidescop cabalistic" sau de simple ghicitori, marea majoritate a biografilor săi, ca și cea a contimporanilor, au considerat-o ca o adevărată operă profetică. Lui Nostradamus îi sunt atribuite, între altele, și următoarele profeții: războiul mondial; acțiunea militară a Germaniei, Italiei și Spaniei; dictatura lui Mussolini; Liga Națiunilor; domnia lui antichrist în Rusia; restaurarea monarhiei în Franța în 1944; și prăbușirea Angliei în 1940. Biografii ne mai dau asupra lui Nostradamus următoarele amănunte: e scoborâtor din tribul Isachar, unul din cei 12 fii ai lui Iacob, care avea darul profeției. In sfârșit se mai spune că el era un om credincios și deci profețiile lui nu sunt o „divinație a hazardului", ci de „natură dumnezeească". Nu e locul, ca să examinăm mai de aproape și din punct punct de vedere creștin, profețiile lui Nostradamus și dacă l-am menționat, am făcut aceasta spre a sublinia odată mai mult una din tendințele caracteristice ale vremii noastre.[1]

Și dacă catenele profetice ale lui Nostradamus au concentrat atâta interes în jurul lor, deși nu aveau aureola sacră a Bibliei, a fortiori, a trebuit să se întâmple aceasta, cu Apocalipsa sf. Ioan, o carte prin excelență profetică. Intr'adevăr această carte neotestamentară, care înainte era rezervată specialiștilor exegeți, în vremea noastră ea a devenit o carte populară, de o preocupare universală; ea fiind cetită și interpretată cu o pasiune febrilă și în cercurile cele mai largi. Toată lumea se crede nu numai îndreptățită, ci chiar obligată, ca să încerce să pătrundă enigmele apocalipsului și să rupă cât mai multe peceți, cari acopere revelațiile acestei cărți. E de altfel logic și psihologic explicabil, ca atunci când se vorbește așa de frecvent și de insistent, că trăim vremuri apocaliptice și că avem viziuni de apocalips, lectura predilectă a creștinului s'o formeze această carte sfântă.

Cel puțin la noi, în țară îți este dat în împrejurările cele mai variate, în tren ca și în autobuz, în sate ca și în orașe, între militari ca și între civili, între inte-

[1] Cf. N. Roșu: Profețiile lui Nostradamus, Gândirea, anul XVIII, Nr. 4.

membrii unei naţiuni un chiag atât de puternic, ca credinţa. Nici o teorie filosofică nu are forţa să unifice gândurile şi aspiraţiunile inşilor, cum le poate unifica o credinţă cu caracter religios. De aceea reuşeşte azi atât de admirabil. Legiunea să ne salveze din desagregare şi să ne ridice la starea înălţătoare a unei naţiuni: pentrucă operează cu elementul religios. Credinţa creştină ortodoxă a făcut din populaţiile cari s'au aşezat în Dacia o naţiune şi-au menţinut-o în această conştiinţă.

Din pricina slăbirii credinţii naţiunile europene trec azi prin criza grozavă a destrămării, a decăderii lor în starea de massă.

Condiţia principală a naţiunii, a formei celei mai închegate de comuniune naturală între oameni, este credinţa puternică şi unitară. Naţionalistul stăpânit de idei clare şi consecvent în concepţia lui, devine în mod necesar un credincios şi propagă credinţa creştină — o singură credinţă creştină, cea de totdeauna a neamului — între conaţionalii săi.

D. STĂNILOAE

Universitatea din Cluj se mută la Sibiu

Guvernul a decis ca Facultăţile de Medicină, Litere şi Drept ale Universităţii din Cluj să-şi ia sediul la Sibiu, iar Facultatea de Ştiinţe şi Academiile de Agricultură şi Comerţ la Timişoara.

Sibiul era de fapt oraşul cel mai indicat pentru a adăposti Universitatea ardeleană, atât prin poziţia sa geografică, cât şi prin trecutul şi caracterul său de centru naţional al Românilor ardeleni.

Intelectualii sibieni întruniţi împreună cu profesorii universitari din Cluj au cerut cu stăruinţă acest lucru şi ei sunt acum foarte satisfăcuţi sufleteşte că s'a realizat.

La întrunirea lor de Miercuri, ora 10 a. m., şi-au ridicat glasul şi împotriva atrocităţilor maghiare, hotărând să se facă Duminecă 29 Sept. un parastas pentru Românii ucişi de unguri şi să pornească o acţiune mai sistematică pentru ocrotirea fraţilor noştri căzuţi din nou în cruda robie maghiară.

Au vorbit cu această ocazie dnii: Victor Papilian, Giuglea, Vuia, T. Scorobeţ, Dr. G. Preda, Dr. D. Stăniloae, Dr. S. Mitea, Dr. V. Bologa, Dr. N. Comşa etc.

Parastas, pentru legionarii morţi, s'au slujit Dumineca trecută pretutindeni în ţară, când s'au înălţat rugăciuni, în sfintele locaşuri, pentru odihna sufletelor tinerilor căzuţi în slujba idealului legionar.

In catedrala mitropolitană din *Sibiu* serviciul religios a fost săvârşit de un sobor de preoţi în frunte cu P. C. Sa părintele arhimandrit *Teodor Scorobeţ*. O cuvântare, la sfârşitul slujbei, a preamărit jertfele grele aduse de legionari. La ceremonia tristă au participat: multă lume sibiană, numeroşi legionari, împreună cu autorităţile din localitate.

Acord provizor cu Ungaria. *Delegaţia română trimisă la Budapesta pentru a stabili un statut pe seama Românilor rămaşi în Ungaria a ajuns la următorul acord provizor:*

1. Şcoalele române se vor deschide în această toamnă;

2. Manualele se vor tipări în Ungaria;

3. Studiul limbii maghiare este obligatoriu;

4. Bisericile ortodoxă şi unită vor funcţiona în actuala lor organizare;

5. Episcopii vor face parte din casa magnaţilor; un număr din fruntaşii românilor vor fi primiţi în parlament.

Profesorii universitari şi nelegiuirile din Ardealul ocupat

Crimele şi vărsările de sânge, făcute de maghiari în Ardealul ce li s'a cedat, au îndemnat pe dnii *rectori* şi *profesori universitari* din Bucureşti, Cernăuţi şi Iaşi să adreseze dlor miniştri de externe *von Ribbentrop* şi *Ciano* următoarea telegramă:

Universităţile româneşti, adânc îndurerate de omorurile săvârşite în Ardealul ocupat de maghiari, şi încredinţaţi că puterile Axei voiesc să asigure populaţiei româneşti rămase sub stăpânire străină condiţii normale de viaţă şi libertate, fac apel la sentimentul de dreptate şi răspundere al Excelenţei Voastre.

Nr. 10.046/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că preotul N. Perian dela parohia Trestia jud. Hunedoara, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (cincisprezecemii), după soţia sa Georgeta, decedată la 2 Septemvrie 1940.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 21 Septemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Mişeleasca ucidere a lui Aurel Munteanu

Protopopul ortodox al Huedinului

Când s'a răspândit, zilele trecute, vestea despre înfiorătoarea sălbătăcie a ungurilor în Huedin cari la 10 Septemvrie au ucis, în chinuri oribile, pe protopopul Aurel Munteanu şi pe gardianul Ioan Nicula în văzul mulţimei adunate la târgul de săptămână al Huedinului, ni se părea cu neputinţă de crezut un asemenea măcel monstruos. Şi totuşi s'a consumat îngrozitorul act turanic de o brutalitate mai sângeroasă decât cele din zilele lui Ginghishan, secerând printre cele dintâi victime viaţa credinciosului şi neînfricatului luptător naţionalist, care era în toate împrejurările vrednicul protopop al Huedinului, Aurel Munteanu, o personalitate cunoscută şi apreciată în largi cercuri româneşti, nu numai printre preoţii şi ţăranii din satele păstorite de dânsul cu înflăcărată râvnă duhovnicească şi cu nestinsă jertfelnicie.

Iubirea lui de carte şi setea de progres îl îndemnase a cerceta nu numai satele din cuprinsul protopopiatului său, ci şi altele dela distanţe propoveduind cuvântul adevărului, sfătuind şi luminând poporul prin numeroase predici şi conferinţe religioase, culturale şi economice. Deseori putea fi văzut prin librăriile din Cluj, din Sibiu şi din Bucureşti cu câte o carte proaspătă în mână.

Un interes surprinzător de multilateral pentru orice manifestare naţională îl smulgea de repetate ori din preocupările strâns legate de obligaţiile sale oficiale. De aceea se îngrijise în anii din urmă să aibă în preajma sa pe tânărul licenţiat al Academiei teologice ortodoxe din Cluj, D. Comşa care, împlinind cele de trebuinţă sufletească pentru credincioşii ortodocşi din parohia centrală Huedin, înlesnea protopopului Munteanu o activitate din cele mai bogate şi mai rodnice în toate celelalte parohii ale circumscripţiei sale protopopeşti.

Ca partizan al regretatului Octavian Goga, s'a învrednicit să fie adeseori chemat la Ciucea printre prietenii lui intimi şi chiar să fie ales senator în sesiunea parlamentară din 1926—27.

Adânc cutremurat de sălbătăcia grofului Urmánczy Nándor, care în iarna anului 1919 arsese pe rug 45 de ţărani români de pe moşia sa Jozsikafalva, protopopul Munteanu a alergat în toate părţile adunând fondurile necesare pentru înălţarea unei troiţe şi a unei capele comemorative pe locul, unde s'au săvârşit în vălvătaia flacărilor aceşti ţărani mucenici ai desrobirei dela 1918. In fiecare an chema poporul din satele protopopiatului său la procesiuni şi rugăciuni pioase în amintirea acestor jertfe ale credinţei româneşti. Se pare că această activitate naţionalistă şi creştinească n'au putut s'o uite, nici s'o ierte ucigaşii dela Huedin.

Cu toate că i se atrăsese atenţia să se refugieze la centrul episcopiei din Cluj pentru câtva timp, protopopul Munteanu, încrezător în promisiunile ce-i făcuse colegul său maghiar, protopopul calvin Bokor, de a-l apăra în caz de primejdie, nu a dat ascultare sfatului prietenesc, ci a rămas lângă turma credincioşilor săi, răscumpărându-şi astfel cu însuşi sângele său conştiinţa datoriei împlinite, cu eroic spirit de sacrificiu, până la cea din urmă răsuflare.

Mucenicia lui Aurel Munteanu chiamă în amintirea tuturor şi pe cei 45 de ţărani arşi pe rug în 1919 şi pe cei 180 de dorobanţi din oastea lui Mihai Viteazul, atacaţi prin surprindere în dimineaţa unei Dumineci de August 1600 — în larga piaţă a Huedinului tocmai în timpul săvârşirei serviciului divin în biserică — ucişi cu nemiluita şi unii dintre ei îngropaţi de vii, între chiotele de bucurie şi cuvintele de ironie ale bestialilor ucigaşi maghiari. Deci cazul dela 1600 s'a repetat la 1919 şi la 1940.

Să nu uite fanfaronii propagandişti dela Budapesta a înregistra în publicaţiile lor aceste trei cazuri de „civilizaţie maghiară", cazuri strigător de concludente pentru valoarea sufletească a naţiei lor turanice.

Românii nu le vor putea uita în veci. Sângele nevinovat al mucenicilor dela 1600, dela 1919 şi dela 1940 păteză pentru totdeauna fruntea revizioniştilor dela Budapesta.

Deplângând moartea vrednicului protopop Aurel Munteanu din Huedin, în condiţiuni de asemenea tragism covârşitor, ne îndreptăm gândul spre poporul dreptcredincios, văduvit acum de cârmuitorul său duhovnicesc, şi rugăm pe Părintele milostivirii fără de sfârşit, să aibă în sfânta Sa pază pe toţi românii osândiţi din nou să trăiască în temniţa turanicei stăpâniri hortiste.

il.

Felea Ilarion V. pr.: *Catehism creştin ortodox*, aprobat de Eparhia ortodoxă română din Arad. Ed. Diecezană, 1940. Pg. 111, Lei 15. — Este o carte ce merită să intre în casa fiecărui creştin ortodox, care vrea să afle „ce trebue să credem, pentru a şti cum să trăim". De vânzare la Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

---

lectuali ca şi între oameni simpli, să auzi discutându-se invariabil şi cu egală pasiune despre misterioasa fiară apocaliptică. Fiecare vrea să explice succesiunea evenimentelor în lumina revelaţiilor acestei cărţi. Nu trebue însă să uităm, că cel puţin la noi, gustul acesta exagerat pentru apocalipsă şi mai ales pentru interpretarea ei, a fost desvoltat, încurajat şi mereu alimentat de propaganda sectară, care şi-a făcut un punct de onoare şi de „chemare" din interpretarea apocalipsei.

La aceste cauze, de ordin mai mult psihologic, s'a adăugat un fapt nou: războiul actual, care a lansat pe lângă atâtea arme noi şi secrete şi una cu totul neaşteptată, Biblia. Rezultatul ce-l legau beligeranţii, de noua armă, de sigur că era mai mult de ordin moral, dar aceasta nu-i fără importanţă, dacă ţinem seama de valoarea factorului moral, în deslăşurarea războiului. Şi dovadă că beligeranţii au apreciat la justa ei valoare noua armă, rezultă de acolo, că odată folosită de unul (englezii), îndată au adoptat-o şi adversarii lor (germanii). Este adevărat, că dacă voim să dăm o exactă cronologie în ce priveşte utilizarea Bibliei, ca armă de luptă, trebue să menţionez pe finlandezi, cari au fost primii, în războiul modern, cari au bombardat un întreg oraş sovietic cu Biblii, în loc de bombe. De sigur că gestul acesta al finlandezilor, aşa de nobil şi semnificativ, va rămânea deapururea în istoria umanităţii.

Noua armă — să-i spunem biblică — a fost lansată de englezi — ca fiind „un popor al Bibliei" (sic) şi ea constă din capitolul 13, v. 18, din apocalipsă. Scopul urmărit de englezi, era să compromită şi să facă odios înaintea lumii creştine pe Führerul, A. Hitler, identificându-l cu antichrist, cu fiara apocaliptică, care are numărul 666. Iată textul celebrului verset: „Aici este înţelepciunea. Cine are pricepere socotească numărul fiarei; căci este număr de om. Şi numărul ei este de şase sute şaizeci şi şase". Pentru a-şi atinge ţinta — cum că Hitler, este vizat în acest verset — englezii au acordat alfabetului o valoare numerică ad-hoc şi anume: A=100; B=101; C=102 etc... Şi cu un astfel de calcul, a fost uşor să se demonstreze că cifra 666, reprezintă pe dl Hitler. Intre măsurile caracteristice ale acestei „fiinţe extraordinare", în apocalipsă se spune că dispune de o mare putere, încât „şi foc face să se pogoare din cer, pe pământ, înaintea oamenilor", (v. 13). Se pretinde, că aici este vorba de bombardamentul aviaţiei. Dar în acest caz nu numai Hitler coboară foc din cer, şi ca atare sunt foarte mulţi antichristi pe pământ. Incă un punct de sprijin în explicaţia lor, exegeţii englezi l-au găsit în versetele 16 şi 17, din cap. 13 al apocalipsei, în cari se spun următoarele: „Şi-i sileşte pe toţi, pe cei mici şi pe cei mari, şi pe cei bogaţi şi pe cei săraci, şi pe cei slobozi şi pe cei robi, ca să-şi pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte. Incât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, fără numai cel ce are semnul, adecă numele fiarei sau numărul numelui fiarei". Semnul pe mâna dreaptă, spun englezii este svastica, pe care o poartă pe mâna dreaptă naţional-socialiştii. Iar cei ce poartă semnul pe frunte sunt comuniştii, tovarăşii dlui Stalin, cari poartă steaua în frunte, căci aplicând acelaş calcul exegeţii englezi au ajuns să stabilească, că numărul 666, mai reprezintă şi pe Stalin. Deşi Stalin, nu dă chiar cifra 666, ci 669, adecă un 6 întors. Netăgăduit, că aplicarea lui Stalin, este mai nimerită şi mai probabilă, dată fiind atitudinea ateistă şi anticreştină a acestuia.

Prin faptul că naţional-socialiştii poartă svastica pe braţul drept, nu înseamnă că acesta este semnul despre care vorbeşte sf. Ioan în versetul 16. Aceasta e numai o coincidenţă, care însă nu poate constitui un argument în sprijinul tezei engleze. Căci în definitiv nu numai naţional-socialiştii poartă o insignă pe braţul drept, ci şi alte organizaţiuni politice a altor neamuri, cum de exemplu, membrii „Partidului naţiunii" din România etc. In acest caz se pune întrebarea, că la ce face aluziune sf. Ioan în versetul sus menţionat? Din acel verset, rezultă că adoratorii fiarei, vor fi marcaţi cu un semn, cum fuseseră însemnaţi cu un semn particular, credincioşii adevăratului Dumnezeu din cap. VII-a.

Ce poate fi acest semn, impus oamenilor de toate condiţiunile, ca o dovadă că ei aparţin lui Cezar ca unui Dumnezeu? Era un obicei foarte vechi, ca animalele şi sclavii să fie înfieraţi şi chiar şi soldaţii într'o anumită epocă. Sclavii erau marcaţi cu fierul roşu, nu numai ca o pedeapsă pentru păcatele lor, — acesta fiind primul scop al înfierării, — ci şi ca ei să fie recunoscuţi în cazul în care şi-ar fi părăsit stăpânii. Sclavii erau de obicei însemnaţi în frunte, cu numele sau cu un alt semn particular al stăpânului lor, pe când soldaţii erau însemnaţi pe mână cu numele sau semnul generalului lor. De asemenea se folosea, acest obicei, spre a arăta că cineva era adorator, al unei divinităţi. Astfel hinduşii, se întorc dela templu cu semnul lui Vişnu, pe fruntea lor. Adoratorii zeiţei asiriene, erau înfieraţi cu anumite semne, în palmă sau la gât. In ce priveşte semnele de înfierare folosite, la astfel de ocaziuni erau foarte deosebite. Adesea se primea numele divinităţii sau semnul lui deosebit, cum era spre exemplu, săgeata tunetului lui Jupiter, furca cu trei dinţi a lui Neptum, edera lui Bachus. Ptolomeu Philopater, a fost poreclit Gallu, fiindcă avea corpul plin de semne de frunze

X

Meditaţie

Să privim cu ochii sufletului nostru lupta dusă de Mântuitorul nostru Iisus Hristos cu stăpânitorul întunerecului veacului nostru.

Iisus Hristos coboară în arenă. Câmpul de luptă este pustia. Armele de luptă sunt Sfintele Scripturi. Spectatorii de pe ambele părţi sunt de faţă: diavolii şi duhurile cereşti.

Astfel şi noi trebue să luptăm. Împăratul sufletelor noastre ne-a premers în luptă, pentru ca noi ostaşii Lui să ne învăţăm a lupta şi a învinge.

Pentru noi câmpul de luptă este slujba preoţească, unde lupta este necontenită şi aprigă, drept aceea trebue să fim şi noi mereu gata la luptă. Cu trei feluri de duşmani suntem înconjuraţi cari ne pândesc în orce clipă ca să ne subjuge. Aceşti trei duşmani ai noştri sunt: trupul nostru, lumea şi diavolul. Trupul este duşmanul nostru cel casnic, drept aceea mult de temut. Lumea este duşmanul cel înţelept, deaceea de temut şi de ocolit. Diavolul este duşmanul cel viclean, deaceea de disprețuit.

Trupul nostru ne îmbie cele dulci, lumea cele trecătoare, iar diavolul cele rele. Trupul nostru ne leagă, lumea ne batjocoreşte, diavolul ne omoară. Trupul nostru ne îmboldeşte la neînfrânare, lumea la lăcomie, diavolul la mândrie. Trupul nostru ne înjoseşte sub demnitatea noastră prin neînfrânare, lumea ne scoate afară din noi prin lăcomie, diavolul ne ridică asupra noastră prin îngâmfare.

Trupul nostru, adecă omul cel vechiu ne asaltează cu toate poftele sale, astfel că şi Apostolul Nemurilor simţind atacurile necontenite ale trupului, era nevoit să mărturisească: „Văd altă lege întru mădularile mele, oştindu-se împotriva legii minţii mele şi dându-mă pe mine rob legii păcatului" (Rom. 7, 2—3), adecă vedem poftă în mădularele noastre, care poftă este ca şi legea păcatului, deoarece ea este iasca aţâţătoare spre păcat, sfătuitoare de păcat. Pofta noastră vrea să ne facă robi pe noi, ceice ne luptăm cu ea „şi de nu ne poate seduce cu consimţemântul voinţei noastre, cel puţin ne mişcă ca să simţim, deşi fără voia noastră, poftele, înclinările şi imboldurile ei trecătoare". Lumea, — iarăş, precum zice evanghelistul Ioan în I-a epistolă a sa v. 19, — toată întru cel rău zace. Aici sub lume trebue să înţelegem toate lucrurile şi plăcerile seducătoare, linguşitoare şi nepermise, cari vreau să ne conducă în mrejile diavolului, conform viziunii avute de Sf. Antonie pustnicul.

In fine diavolul ca un leu răcnind umblă căutând pe cine să înghită (I Petr. 5, 8), necruţând pe nimenea. Dar să nu ne temem de diavolul, deoarece dânsul nu poate învinge decât numai pe acela care se lasă învins, poate lătra dar nu poate muşca, decât pe acela care-l acostează.

Dar aceşti trei duşmani ai omului îi vom învinge nu cu armele, ci cu virtuţile, nu cu săbiile, ci cu mijloacele duhovniceşti pe cari ni le oferă credinţa noastră ortodoxă, precum ne porunceşte Sf. Ap. Pavel în a doua Ep. către Timotei c. 2, 5: „Şi deşi se va lupta cineva, nu se încununează, de nu se va lupta după lege".

Drept aceea pentru ca să punem pe satana pe fugă, trebue să ne folosim de mijloacele prisositoare ale harului dumnezeesc, prin care vom putea birui pe noi, pe lume şi pe diavol.

Aceste mijloace recomandate de Sf. Părinţi şi de asceţi, ca pionerii şi înainte-mergătorii noştri de luptă, sunt următoarele: 1. Continua aducere aminte de luptă. Deoarece cine îşi cunoaşte pe duşmanii săi, trebue să se cugete mereu la luptă, trebue să fie prevăzător. Ceace ne-o confirmă şi Iov cel răbdător, 40, 27: „Şi-ţi adu aminte de războiu". 2. Priveghiază zi şi noapte când ştii că pericolul duşmanului te ameninţă. Drept aceea ni se zice în ep. I a lui Patru 5, 8: „Fiţi treji, priveghiaţi, pentru că protivnicul nostru diavolul, ca un leu răcnind, umblă căutând pe cine să înghită. 3. Se cere întărirea sufletului, deoarece mulţi creştini cu sufletele lor, cedează de regulă în luptă, precum zice Iosua 1, 9: „Întăreşte-te şi te îmbărbătează, să nu te sperii, nici să te temi". 4. Rezistenţă să ai faţă de încercările diavoleşti, deoarece acela care se va sili cu încordare respingând dela început atacurile celui viclean, nu poate să rămână învins, după cum ne îndeamnă Sf. Ap. Iacob 4, 7: „Staţi împotriva diavolului şi va fugi de voi". 5. Ajutorul celor buni ne trebue, deoarece forţele unite sunt mai tari, ca dovadă să ne slujească cuvintele Sf. Scripturi din Ecleziast 4, 12: „Şi de se va scula asupra lui unul, cei doi vor sta asupra aceluia". 6. Virtutea credinţei este un postulat de căpetenie, deoarece sfinţii prin credinţă au biruit împărăţiile, „şi aceasta este biruinţa care birueşte lumea, credinţa noastră" (I. Ioan 5, 4). Iar Sf. Ap. Petru în ep. I, 5, 9, ne îmbărbătează zicând: „Căruia îi staţi împotrivă, întăriţi fiind în credinţă". 7. Deaceea credincioasa descoperire a păcatelor în mărturisire, este aceea forţă care sfârşeşte cu ruşinea şi fuga duşmanilor, precum o ştim din vieţile Sfinţilor. Cu nimic nu poţi mai bine să ruşinezi şi să învingi putarea diavolului, decât prin mărturisirea secretelor tale Sfinţilor Părinţi. Furul trebue luat la fugă, oricând ar apărea. Furul este totdeauna şi trădător, fuge, iar când se ascunde, nu încetează dela fapta sa, până ce nu ţi-a luat ceva prin furiş. 8. Meditarea Sfintei Scripturi. Inima omului este ca o moară, care trebue să macine în continuu şi deaceea pe când omul va răsfoi Sf. Scripturi, nu va putea primi nimic spre măcinare ce-i va aduce diavolul la moară (la inimă) prin cugete: Drepţaceea ni se zice în ep. II Tim. 3, 16—17: „Toată Scriptura este de Dumnezeu insuflată şi de folos spre învăţătură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înţelepţirea cea spre dreptate, ca să fie deplin omul lui Dumnezeu, spre tot lucrul bun desăvârşit". Iar în Ps. 118, 11 zice prorocul David: „Intru inima mea am ascuns cuvintele Tale, ca să nu greşesc Ţie". 9. Aducerea aminte şi facerea Sf. Cruci. Ea este steagul cel împărătesc, care înălţat fiind, cutremură şi pune pe fugă oştirile diavoleşti. Puterea meditării dese despre Sf. Cruce a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, este aşa de mare, încât la amintirea ei diavolii fug. 10. Ştiinţa dumnezeească, care ne învaţă multe despre lupta ce trebue să o ducem, este de un folos nepreţuit mai mare, decât forţele fizice sau armele războinice, ce-am întrebuinţa, deoarece zice prorocul Isaia 11, 9: „Şi nu-i vor face rău, nici vor putea să piarză pe nici unul în Muntele cel sfânt al Meu" (adecă duşmanii cei din iad), pentrucă s'a umplut tot pământul de cunoaşterea Domnului. 11. Sfărâmarea capului ispitelor, adecă a cugetelor celor dintâi; înşelător este şarpele încolăcit şi de nu este ţinut de cap, se va mări. 12. Ajutorul dumnezeesc. Numai Dumnezeu singur este acela care ne poate păzi în ispite, de aceea se zice în cartea Înţ. lui Sirah 33, 1: „Pe cel ce se teme de Domnul, nu-l va întâmpina răul, fără numai ispita şi iarăşi îl va izbăvi pe el".

Fericiţi deci aceia cari folosindu-se de aceste ajutoare, vor putea rezista ispitelor. Fericiţi cei ce se vor încinge cu această armă duhovnicească, deoarece cu uşurinţă vor putea birui. De câteori ne împotrivim ispitelor, învingem pe diavolul, veselim pe îngerii lui Dumnezeu, iar pe Dumnezeu îl cinstim. Însuşi Dumnezeu ne admoniază ca să luptăm, ne ajută ca să învingem, iar luptându-ne, ne priveşte, slăbind în luptă ne îmbărbătează şi învingând ne încununează. Drept aceea pentru ca să ne încununeze şi pe noi, să luptăm fără preget. Amin.

Dr. I. Hradil

Cele mai bune manuale de istorie română

Invăţământul istoric din şcoalele noastre secundare a căzut în greşala regretabilă de a nu fi îmbrăţişat cu deplină înţelegere, alături de trecutul Munteniei şi al Moldovei, şi pe acela al Transilvaniei. Profesorii de istorie ar putea găsi o justificare în împrejurarea că nici programele analitice, nici autorii de manuale nu au stăruit cu tot dinadinsul să încadreze întreg trecutul Transilvaniei în istoria Românilor, care rămâne incompletă şi anevoie de înţeles, dacă nu se lămureşte deplin rolul Transilvaniei ca *poarta românismului spre Occident* şi ca veriga de legătură între anume curente de istorie universală şi de istorie românească.

Există însă în literatura noastră istorică un manual, care chiar dela 1-a ediţie şi-a pus problema aceasta. Este manualul dlui profesor *Lupaş* dela universitatea din Cluj: *Istoria Românilor pentru cursul superior*, tipărită până în timpul de faţă în *12 ediţii*. Fiecare ediţie a însemnat un progres vădit faţă de cea anterioară. Aceasta împrejurare a îndemnat pe pl prof. *I. Andrieşescu* dela universitatea din Bucureşti şi pe dl prof. *Const. Noe* să scrie într'un referat oficial despre cartea aceasta că fiind „pregătită îndelung, cu toate resursele de informaţie ale unui specialist dintre cei mai de seamă ai noştri... şi fiind *o lucrare foarte conştiincioasă* — fără a fi de un cuprins prea vast, inaccesibilă deci ca manual — merită a fi tratată cu titlu deosebit, *drept una dintre cele mai originale lucrări ce s'a produs în ultimii 30 ani la noi, pentru învăţământ*». Profesorul Andriotis a publicat în revista ateniană *Ellinika Apospasma* (Nr. 2 din 1930) deasemenea o recensie elogioasă subliniind valoarea deosebită a cărţii dlui profesor universitar I. Lupaş. Iar distinsul bărbat de şcoală *Constantin Meissner* din Iaşi, după citirea acestui manual unic în felul său, a exprimat în scris această părere autorizată despre deosebita lui valoare didactică şi literară-ştiinţifică: «*Manual mai interesant, mai instructiv, mai complet, mai bine scris de Istoria Românilor încă nu mi-a fost dat să văd. Cu nesaţ am cetit multe capitole dintr'însul — lectură desfătătoare*».

Tot atât de elogios a fost apreciat şi manualul de *Istoria bisericii române* de

---

de ederă. Se mai însemnau unii cu numere mistice, cari exprimau divinitatea. Astfel soarele care era însemnat cu numărul DCVIII, era reprezentat, prin cele două litere-cifre: XH.

Unii interpreţi au văzut în acest verset, o simplă aluzie la folosirea monetelor, cu efigia împăratului. Acest punct de vedere e cu totul şubred, pentrucă aceasta nu putea servi ca simbol pe frunte şi apoi creştinii n'au fost niciodată aşa de fanatici, încât să refuze să se servească de monetele curente. Alţii, au văzut o aluzie la sigilul împăratului, sub forma unei cifre. Nu este exclus ca autorul să se fi gândit la ceva analog cu „tephillim"-ul, evreilor pioşi, sau la ceeace spune Isaia în cap. 44, v. 5: „Unul va zice: Eu sunt al Domnului. Altul se va numi cu numele lui Iacob. Unul va scrie cu mâna lui: Sunt al Domnului, şi-şi va da numele de Israil!" E posibil ca aici să fie vorba, de un adevărat tatuaj religios. Sensul acestui verset e mai mult alegoric. In legătură cu ce am spus mai sus, despre Ptolomeu, să se vadă şi ce se spune în III Macab. II, 29. Cea mai bună explicaţiune la acest verset — după cuvântul autorizat a lui P. E. B. Allo — pare a fi a lui Ramsay, care susţine, că aici se face aluzie la certificatele „libelli", cari s'au eliberat apostaţilor, în timpul persecuţiei lui Deciu. „Iar semnul pe frunte va fi traducerea alegorică, a unei reputaţiuni, universal stabilită de devoţiune faţă de împărat".[1]

Şi din această scurtă expunere, se poate vedea, cât de riscant este să te laşi târât în interpretare de simple asemănări exterioare şi aparente.

Natural că la rândul lor nici germanii nu s'au lăsat bătuţi şi impresionaţi de ingenioasa „manevră" biblică a englezilor, şi au căutat să demonstreze, că tocmai conducătorii „plutocraţi" ai Angliei reprezintă fiara apocaliptică. In acest scop, ei au spus, că cel însemnat cu semnul fiarei nu trebue considerat ca o singură persoană, ci ca un grup de persoane lucrând în acelaş scop. Au acordat, deci şi ei alfabetului o valoare numerică sui generis, şi anume: A=10; B=11; C=12 etc... Şi astfel, au ajuns să stabilească că Winston Churchill, A. Eden şi Hore Belisha dau împreună cifra de 666.

Este clar pentru oricine, că interpretările acestea ale „beligeranţilor" sunt forţate şi arbitrare şi ca să spunem drept, ele sunt „interesate". Noi trebue să le refuzăm, pe amândouă, nu pentruca să ne afirmăm şi în această privinţă poziţia noastră de strictă neutralitate, ci pentrucă temeiurile dela cari pleacă ele, sunt fundamental false. Căci este dela sine înţeles, că dacă se dă alfabetului o valoare numerică ad libitum, atunci este uşor să demonstrezi că orice nume de persoană corespunde cu numărul de 666. (Urmează)

[1] Saint Iean: L'apocalypse par Se P. E. B. pg. 192.

Pr. Aurel Radu

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(13) De protopopul **Gh. Maior**

Şi poporul nostru bun şi înţelept, cu larga lui experienţă de viaţă, acumulată din moşi strămoşi şi trecută din din om în om lângă vatra cea plină de iubire şi nădejde, a înţeles din bună vreme, că înţelepciunea fiilor răsare din înţelepciunea părinţilor, că bobul de grâu bun dă 30 de boabe bune de grâu, că nobleţa nu ţi-o dă un petec de piele de câne, nici moştenirea unui blazon, ci un suflet nobil şi acesta se moşteneşte şi prin naştere. Dacă au nimerit un neam de preoţi cu asemenea suflet, au ţinut să facă din el dinastia satului, o nebilime spirituală, — fără blazon, — dar pentru ei cu toată autoritatea celeilalte. Mai întâlnim şi astăzi în Ardeal sate în cari preotul de sute de ani (chiar de cincisute de ani) e tot din aceeaş familie preoţească. In mâna unor asemenea preoţi şi-a pus el soartea şi frânele întregii lui vieţi obşteşti.

Preotul era deci conducătorul poporului nostru. El era cel mai de frunte factor al vieţii noastre. Nu avea şcoală teoretică, diplome, dar avea şcoala vieţii, înţelepciune moştenită prin naştere şi prin creştere, şi avea strânsă legătură cu poporul păstorit, inimă care bătea cu a părinţilor şi din acestea isvora şi creştea autoritatea de care se bucura şi pe care autoritatea divină i-o blagoslovea şi înmulţea.

Dar vremurile s'au schimbat. Găina a scos pui de raţă. Şi puii au pornit pe lac. Iar biata cloică se zdrobeşte toată pe ţărm îngrijorată de soarta puilor, pe cari îi crede în primejdie. Puii sunt neînţelegători şi nepăsători. Nu mai pricep că prin ea sunt ce sunt, chiar dacă ea acum este neputincioasă. Poate că nu se vor prăpădi de apă, dar pot fi vânaţi de duşmanii din adânc şi de cei din aer, şi mama n'are cum le sări în ajutor.

Mulţi cred, că rolul preotului a trecut şi că dacă i s'ar mai da importanţă ar devenì primejdios. Desigur popa e un nenoroc, o piază rea, dacă te întâlneşti cu el când tu ai plecat să înşeli ori să furi ceeace nu tu i-ai dat acestei naţii; şi nu-l poţi iubì. Şi pentru a fi siguri, că nu le va sta în cale, vor să-l vadă cât mai puţin orientat, cât mai puţin cultivat. Greşala mare e, că trataţi cu invective şi sistematic loviţi şi umiliţi, preoţii prea ades se resemnează la un rol, care nu este şi nu poate fi al lor. Nu e vorba de politică aici. E vorba de rolul lui cultural, religios, moral, social, şi economic. Rolul politic adevărat urmează totdeauna după cel cultural şi nu trebue cerşit; ci se îm-

acelaş autor, căruia *Eusebie Popovici*, vestitul profesor al universităţii din Cernăuţi, îi scria la 29 Iunie 1921: „Am cetit cartea aceasta cu mare bucurie de două ori, din un capăt şi până la altul, *şi nu o pot destul admira.* Vă felicitez la această *scriere minunată* şi vă urez încă multe scrieri istorice de acest fel."

In nenorocitele împrejurări actuale învăţământul istoriei naţionale trebue să formeze temeiul şi pârghia luptelor de revendicare a teritoriilor smulse pe nedrept din cuprinsul patriei. Tineretul trebue pregătit pentru lupta aceasta. Manualele dlui profesor universitar I. Lupaş sunt cele mai potrivite spre a contribui la o cât mai bună şi mai temeinică pregătire în acest sens. Deaceea le recomandăm stăruitor în atenţiunea tuturor profesorilor cu înţelegere dreaptă pentru porunca vremii de faţă.

D. I.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Vineri, 20 Septemvrie a. c. la Bucureşti, pentru importante chestiuni bisericeşti şi naţionale; Sâmbătă, 21 Septemvrie a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă. — I. P. S. Sa a plecat Mercuri, 25 Sept. a. c. earăş la Bucureşti, pentru aceleaşi chestiuni, ear Vineri, 27 Sept. a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă.

Desfiinţare. Noul regim a venit cu un program de a înfrâna risipa şi a realiza toate economiile cu putinţă. La începutul executării acestui program s'a pus şi *desfiinţarea Rezidenţelor şi a ţinuturilor*, creiate în anul 1938. Administraţia locală va fi supraveghiată de prefecturile judeţene, care vor fi reorganizate.

E vremea să ne deşteptăm, şi românul să înceteze de a fi cel mai preţios client al negustorului jidov. In consecvenţă o decizie a ministerului educaţiei naţionale hotăreşte ca instituţiile pendinte de acest minister *să nu mai cumpere furnituri dela firmele jidoveşti.* Eată o măsură care trebue neîntârziat înfăptuită la toate instituţiile noastre de stat.

Oraş patronând bisericile. Oraşul *Praga* patronează în total 27 biserici, şase capele şi patru cimitire. In biserile mai mari din Praga clopotele sânt acţionate de curentul electric.

Distincţie. Cu ocazia împlinirii a 50 ani dela absolvirea seminarului teologic, P. C. Sa părintele *Aron Şerb*, din Poiana-Sibiului, a fost distins de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae să poarte brâu roşu.

Act de mulţămire. Oficiul parohial ortodox român din *Beneşti*-Sibiu, protopopiatul Agnita, împreună cu credincioşii parohiei, aduc cele mai vii mulţămiri: Primăriei comunale Beneşti, care, cu ocazia transformării fostei şcoli confesionale în casă culturală şi repararea caselor parohiale, a contribuit 47.000 lei; P. V. Consiliu Arhiepiscopesc 2000 lei, ajutor dat parohiei tot în acest scop; Credincioşilor din Beneşti, cari au cumpărat o cruce spre împodobirea sfintei biserici, în valoare de 3000 lei, şi trei rânduri de odăjdii în valoare de 15.000 lei; Doamnelor Maria Suciu şi Paraschiva Muşa pentru un Potir şi un molitvelnic în valoare de 2300 lei; Iosif Dobră 139 şi Ioan Dobră 162, au donat doi prapori în memoria neuitatului lor frate Pavel Dobră, în valoare de 3000 lei; Reuniunii femeilor ortodoxe române pentru cusăturile cu cari au împodobit biserica, precum şi icoane, un stihor şi o pereche de cununi pentru miri, în valoare de 12.000 lei; Societăţii „Sf. Gheorghe", pentru plata a 10 străni noui, în valoare de 3500 lei. La apelul preotului local au răspuns toţi cu toată căldura sufletului. Jertfa lor să fie pilduitoare şi pentru alţii. — Pr. *N. Bogorin.*

Act de mulţămire. In numele credincioşilor ortodocşi români din Orlat, cât şi în al meu personal, aduc călduroase mulţumiri celor mai jos notaţi, cari prin dania lor ne-au ajutat să putem ridica un altar al ortodoxiei noastre sfinte în comuna *Orlat*, unde, astăzi avem 370 suflete.

Au contribuit: conducătorii comunei Orlat, dnii I. Popa notar, N. Loloi primar, N. Fulea ajutor şi A. Poplăcean cassier oferind din bugetul comunei 25.000 lei; Dr. D. Borcia Sălişte un rând de odăjdii în val. de 3000 lei; Dr. D. Borcia Sălişte una Evanghelie, un potir, trei icoane în val. 2500 lei; E. Bucşan Sălişte 10.000 lei bani şi rente în val. de 3500 lei; I. Popa, notar, o cădelniţă, o icoană, 2 prosoape, în val. de 1500; M. Iosof un molitvelnic, val. 1000. Prin *colecte*, din Gurarâu, Lei 4100, din Săcel 1106, Răşinari 1900, Mag 130, Sibiel 2836, Cacova 2300, Sălişte 3775, Galeş 180; dna Iudita Iacob Orlat, perdelele dela altar, în val. de 2500; Fam. Ilie Dimeriu epitrop Orlat 750; Locot. Vatan, Deva 500. Din Orlat: O. Baciu, 2 icoane, şi 500 lei; S. Dragomir epitrop II, un prosop, şi 600; Fam. Const. Dragomir 2 prosoape, şi 500; Fam. Eduard Constantin 500; dna Iudita Iacob 550; Fam. N. Bunea 350; Paraschiva Stoiţă 250; V. Găvozdea 100; Ilie Lazăr Opriş 100; Fam. Arsenie Macrea 300; Fam. Petru Barac 100; Ioan Parolă 2000; Maria Dragoş 1000; Fam. I. Loloi 900; Tănase Niţoiu din Bucureşti 500; Dr. D. Borcia protopop, Sălişte 500; Liviu Roşca prim-pretor, Sălişte 500; Ioan Isac, Sălişte 500; Alex. Vlad, Mag 500; I. Răceu, Cristian 500; Tr. Popovici, Sibiel 500; S. Vecerzan, Tilişca 500; I. Chiorean, Alămor 500; Dna Maria Salomie, Sibiu 100; Dna Maria Renţea, Orlat, o candelă, o icoană val. 500; Fam. C. Bădescu, şef de gară, Orlat, 2 prosoape, o faţă de masă, val. 500; Fam. I. Greavu, 2 perdele, un covor mic, val. 500; Dna Maria Bozdog, un prosop, o faţă de masă, val. 500; Maria Abrudeanu, un prosop, val. 200; Maria Popa, 2 prosoape, val. 500; Florica Rotam, o icoană, val. 250. — Din Sălişte: D. Răcuci senior, o cruce, val. 800 lei; I. Răcuci, o candelă, val. 300; Fam. Haşegan şi Herţia, cununile, val. 700; Fam. Alex. Iosof, dir. gimn., un vas pt. anaforă, val. 500; Ioan Soră 200; Nic. Giurgiu 200; Pr. I. Hanzu 1000; Fam. Ioan Milea 500; Maria Roşca Bârsan 50; Ioan Veştemean 200; Gh. Crişan, secret. preturii, o icoană, val. 400; Bucurel Borcia, funcţ., o icoană, val. 300; Pavel Popa Pană 600; Toma Miclăuş, învăţător 500; Dna Maria Olariu, o cruce, val. 800; Dşoara Marioara Olariu, un prosop mare, val. 400; D. Ţaţa, toaca şi 2 ciocane, val. 500; Fam. Ioachim Vulc, o masă şi o faţă de masă, val. 500; Dşoara Ana Nichifor, Psaltirea, val. 100; Simeon Părean 100; Credincioşii din comuna Vale, prin *colectă*, 408; Maria Brad 100; Dna Alice Baciu 200. — Pr. *N. Renţea.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 29 Septemvrie 1940, va predica părintele diacon *Filaret Haaş.*

Concurs

Pentru întregirea postului II de preot din parohia **Turcheş,** protopopiatul Braşov, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 7787/940 Bis., consiliul parohial în înţelegere cu oficiul protopopesc publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post: Salar dela stat.

Cererile de concurs, împreună cu încuviinţarea specială de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Braşov, în termenul deschis.

Turcheş, la 12 August 1940.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

(57) 3—3

Nr. 782—940 (56) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Vama Buzăului,** protopopiatul Oituz, jud Braşov, se publică concurs cu termen de 20 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă parohială cu supraedificate.
3. Zece jugăre sesiune parohială, (fânaţ) primită prin reforma agrară.
4. Una ferdelă porumb sfărâmat.
5. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, însoţite de actele prevăzute pentru regulamentele pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oituz în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Oituz în înţelegere cu consiliul parohial din şedinţa dela 16 August 1940.

Ioan Rafiroiu
protopop

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

bie. Cultura conturează orizontul şi croeşte drumurile politicei, având nevoie de cea din urmă pentru a-şi realiza expansiunea!

Preotul a fost în frunte. Şi viaţa îl cere în frunte şi pe mai departe. E porunca vremii şi postulatul sufletului. Dar tocmai aceasta îi cere pregătire temeinică şi suflet conştiu şi avântat.

Acum vreo 20 de ani, după o sută de ani de dezorientare şi dibuire sfioasă, s'a pus pe faţă şi categoric problema pregătirii preotului. Două concepţii, susţinute şi apărate de două tabere, şi-au încrucişat spadele şi pe teren publicistic. Una, aşi putea-o numì, poetică şi alta, de specialist. Nu-i zic poetică, fiindcă are de autor un poet, pe dl O. Goga, ci fiindcă ea nu avea alt fond decât poezia preoţiei şi nu vedea rolul şi răspunderea ei. Celeilalte îi zic concepţie de specialist, fiindcă ceice o susţineau nu i-au zărit decât laturea de pregătire teologică.

Prima concepţie pleda pentru un preot cu barba albă până la brâu, cu pletele bătându-i spatele, care să insufle sfinţenia de altădată, un apostol cu credinţă caldă, vie, dar naivă, şi care să nu treacă cu o iotă dincolo de Molitvelnic. Evident, voià pe preotul de acum 200 de ani, când ceilalţi creştini abia văzuseră prima Bucoavnă românească.

S'a crezut de unii, că dl Goga a făcut acest lucru din spirit de polemică cu cei de-al doilea. Eu cred altceva. Dacă unele feţe bisericeşti au putut spune, scrie chiar, că din şcolile teologice candidaţii de preoţie ieşeau atei şi duşmani ai bisericii, — sigur că asemenea exemplare va fi întâlnit şi dl Goga. Faţă de acest soiu de preoţi de modă nouă, de bună seamă erau de preferit preoţii vechi, rămaşi la Molitvelnic, dar legaţi cu toată fiinţa lor de Dumnezeu, de altar şi de poporul lor.

Ceealaltă tabără motivà cu vremile nouă şi pleca dela comparaţia preoţimii noastre cu a altor popoare. Dorea să o vadă şi pe a noastră strălucind prin opere de mare importanţă teologică şi râvnind să păstorească după ultimele modèle apusene.

Care era părerea cea bună? Eu cred că ambele purtau adevăr în ele. Idealul pentru noi este o preoţie cu adânci rădăcini în trecut, cu iubire de popor şi de biserică, cu adâncă cucernicie ca a celor apoteozaţi de dl Goga, dar şi cu largi orientări teologice cum cereau ceilalţi. Vina, că tinerii cari terminaseră până atunci teologia prin şcolile ardelene, ieşeau atei, nu trebuia aruncată pe cultura teologică, — căci ea oricât de multă ar fi nu strică nimănui, nici nu face atei, — ci în felul greşit de organizare şi conducere al acestor şcoale, şi în duhul vremii, de cari oamenii institutelor noastre teologice nu se prea sinchiseau, având cu totul alte preocupări şi râvniri decât complectă dedicare problemei educaţiei generaţiilor de preoţi.

Dar nici această părere nu mi se pare complectă şi pentru a o complecta mă văd silit să mai discut o chestiune: este preoţia specialitate, ca să-i facem specialişti pe preoţi? Preoţia are să poarte grije de viaţă; s'o înobileze, s'o înalţe, s'o învestmânte în veşnicie. Viaţa e preocuparea ei, viaţa cum e ea, cum curge pe lângă noi, cum se frământă sub noi. Să o studieze, să-i pună frâne, s'o direcţioneze, s'o ridice pe culmi de spiritualitate, e problema ei. Şi ea nu e numai teologie, nu e nici numai economie, nu e nici literatură, nu e nici numai filosofie, ori chimie, ori fizică, ori tehnică uruitoare, ci o împletitură organică din toate. Deaceea şi celce vrea s'o coordoneze, s'o armonizeze şi s'o înalţe, s'o spiritualizeze, trebue să fie orientat sigur în toate domeniile de manifestare ale ei. Deci socotesc că preoţia are specialitatea „a ajuta viaţa" şi atunci şi pregătirea preotului nostru trebue să fie încă multă vreme — pentru viaţă. Şi acum ca să rezum, îngăduiţi-mi să vă dau un sfat părintesc. nu fiindcă sunt la acest loc. ci fiindcă am trecut prin viaţă, am fost preot şi m'am convins ce-i trebue din belşug.

Căutaţi să vă inspiraţi cât mai mult din patriarhalul fel de preoţie românească, căutaţi să vă câştigaţi dragostea de altar, de viaţă morală şi de popor a înaintaşilor noştri; căutaţi să vă însuşiţi o cât mai temeinică cultură teologică, ca să puteţi fi o adevărata şi vie sinteză a Bisericii noastre bimilenare, întruchipând aevea tot ce a avut ea mai bun până acum; dar tot atât de temeinic să vă însuşiţi şi cultura vremii voastre şi să cunoaşti toate frământările vieţii oamenilor vremii voastre. Preotul nu se poate mărgini, — ar comite păcat de moarte şi şi-ar tăia singur firele de comunicaţie cu viaţa, pe care vrea s'o îndrume — zic nu se poate mărgini numai la cultura teologică. Indrumătorul trebue să cunoască teoretic şi practic problemele culturale, pedagogice, sociale, economice, agricole, politice şi igienice ale vremii sale ca să poată ajuta. Nu cu amănunte de specialist, ci în liniamente generale şi totuşi sigur. Altcum viaţa îl delătură, ca pe orice butuc sau piatră, ce-i stă în cale. Şi să nu credeţi, că vremea petrecută pe bănci e deajuns pentru o asemenea pregătire. Şcoala îţi dă ab ianiste biete îndrumări. Opera cea mare de pregătire abia începe. Dar cine o începe de acum, îşi uşurează considerabil munca de mai târziu.

Altcum veţi păţi ceeace au păţit mulţi preoţi după războiul din urmă. Câte-un guraliv umbiat pe fronturile lumii povestea prăpăstii despre cele văzute de ochii lui neexercitaţi şi judecate de mintea lui nedibace a întra sub scoarţa lucrurilor ce-l încântau. Şi preotul, nefiind orientat, se minună şi el de „ştiinţa" badii Vasile. Şi vă veţi simţi, poate şi voi umiliţi ca mulţi dintre cei de care vă povestesc, când veţi auzi pe badea Ion spunând, „Eu ştiu mai multe decât popa!". Căci preotul nostru n'are numai rol moralizator.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 6 Octomvrie 1940 — Nr. 41

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

25 bani Posta X 940

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Biserica ortodoxă în noul regim

Ziarele au publicat un schimb de adrese între I. P. S. Patriarh Nicodim şi dl general Ion Antonescu, conducătorul statului şi preşedintele consiliului de miniştri, referitor la situaţia şi la chemarea Bisericii în noua epocă ce se deschide în viaţa statului nostru.

Nutrim faţă de I. P. S. Patriarh Nicodim sentimente filiale de veneraţie şi îi recunoaştem marile merite pe terenul scrisului bisericesc, ca şi strădaniile îndelungate pentru câştigarea multor drepturi pe seama Bisericii şi a mânăstirilor. Cu toate acestea suntem datori în faţa lui Dumnezeu şi a conştiinţei ca atunci când părerile noastre sunt altele în chestiuni bisericeşti, să ni le exprimăm cu sinceritate.

Adresa I. P. S. Patriarh Nicodim trezeşte anumite nedumeriri. Intâi ne e greu să înţelegem ce-a putut îndemna pe I. P. S. Sa, în acest timp, în cari toate formele şi normele de viaţă publică sunt puse în discuţie şi pe cale de-a fi schimbate, să arunce, neinvitat de nimeni, în dinţii acestei discuţii şi preocupări de transformare şi Biserica. Ea trebue să dea mai ales în astfel de timpuri, în cari toate îşi dovedesc nestatornicia, imperfecţiunea şi trebuinţa de-a fi schimbate, impresia de permanenţă, de veşnică perfecţiune, de realitate divină mai presus de vicisitudinile timpului, dar coräspunzând cu orice timp.

Mai ales în astfel de cazuri ale istoriei, în cari totul se prăbuşeşte în cutremur general, pentru a se orândui altfel, omul are lipsă de o coloană fixă, de o stea polară, de o piatră înfiptă până în inima realităţii pe care nimic nu o poate clintì dela locul ei.

Suntem convinşi că dacă I. P. S. Patriarh ar fi adus în prealabil chestiunea aceasta în Sf. Sinod, aşa cum se cuvenea, fiind vorba de o problemă care interesează întreaga Biserică, împreuna sfătuire a înaltului for ar fi scos în evidenţă acest fapt.

Fiind însă un act singular, părerile din această adresă nu exprimă decât gândurile personale ale Inalt Prea Sf. Patriarh. Ele nu reprezintă câtuşi de puţin punctul de vedere al Bisericii şi în ele nu s'a angajat o atitudine a Bisericii.

Nedumeriri ridică adresa I. P. S. Patriarh şi prin cuprinsul ei. Cu toate că intenţionează să înfăţişeze un proect de organizare a Bisericii, nu aflăm între punctele înşirate o idee dominantă, un principiu de bază. Mai toate se ocupă cu lucruri secundare. Biserica nu e privită ca o entitate de sine. Nu există peste tot o concepţie despre Biserică în adresă, o conştiinţă despre caracterul de sine stătător al Bisericii, ca trup mistic al Domnului. Se cere în adresă ca Statul să dea normele pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii. Cu mare sfială se articulează rugarea ca să fie consultat şi I. P. S. Sa şi Asociaţia generală a clerului înainte de a se da o nouă organizare Bisericii.

In schiţa de organizare pe care o oferă I. P. S. Sa, se vădeşte aceeaş inexistenţă a Bisericii ca entitate proprie, divină. Ea apare ca un departament de Stat. Deputaţii Statului aleg pe Patriarh, Statul poate şi chiar trebue să controleze toate gestiunile bisericeşti. Incolo chestiunile bisericeşti sunt o îndeletnicire exclusivă a clericilor, ale căror norme de activitate sunt fixate de stat. Statul şi clerul, aceştia sunt Biserica. Predominanţa o are însă Statul.

Este însă un adevăr elementar că Biserica este comuniunea credincioşilor — cler şi mireni — condusă de Iisus Hristos şi sfinţită de harurile Duhului sfânt. Poporul, neamul, este prin sine, în mod direct, parte constitutivă a Bisericii, nu prin conducerea de stat.

Dar am început acest articol luminaţi de bucuria ce ne-a pricinuit o adresa dlui general Ion Antonescu şi iată că ne-am pomenit copleşiţi de nedumeririle ce ni le-a trezit adresa I. P. S. S. Patriarh.

Să trecem peste ele: să ne lăsăm sufletul să se bucure şi să se mângăie de adevărurile vii ce-au pornit din mintea înţeleaptă şi din sufletul credincios al dlui general I. Antonescu, drept răspuns la comunicarea I. P. S. Patriarh.

Este înălţătoare conştiinţa religioasă a acestui mare ostaş şi chibzuit conducător de stat. Este înălţătoare pentrucă e străbătută de convingerea caracterului divin şi de sine stătător al Bisericii, pentrucă îşi dă limpede seama de răspunderea pe care o are prin urmare ea şi slujitorii ei în primul rând în faţa lui Dumnezeu şi nu a ministerului. Biserica este instituţia mântuirii chiar şi a sufletelor conducătorilor de State şi ca atare ea e maica şi a lor şi ei privesc la ea cu veneraţie, nu se sumeţesc să o înghenunche sub puterea lor pământească. Biserica singură are să-şi dea normele de activitate, cele mai potrivite cu chemarea ei şi cu necesităţile timpului.

Ceeace cere dl general dela Biserică şi dela slujitorii ei este tocmai această conştiinţă că sunt trimişi de Dumnezeu, că sunt răspunzători în faţa Lui. Generalul Antonescu îşi dă seama că numai această conştiinţă îi poate înfiora de râvnă sfântă pe preoţi şi nimic altceva nu vrea dela ei decât să «ardă de râvnă», «să-şi aprindă până la incandenscenţă râvna apostolească şi propovăduitoare», să-i vadă «la înălţimea credinţei pe care o propovăduesc, la înălţimea nădejdilor ce şi le pune acest neam în Dumnezu şi în puterile lui cereşti».

Sublim îndemn, sublimă lecţie am putea zice, dacă n'ar veni în forma de dorinţă, de rugăminte dela un om care păstrează cea mai respectuoasă veneraţie faţă de slujitorii Bisericii.

Un român, un conducător al naţiunii române, în momentele de răscruce ale existenţii ei, cheamă Biserica în ajutor, convins că ea poate da cel mai efectiv ajutor la ridicarea neamului.

Ca minte luminată, ca suflet identificat cu fiinţa de totdeauna a neamului, îşi dă seama că lucrarea Bisericii dacă va fi intensivă, dogoritoare, va fi de folos nu numai pentru acest timp, ci va pune pecetea statornică a unei mai mari seriozităţi pe însuşi caracterul neamului.

Generalul Antonescu doreşte ca timpul conducerii Sale să coincidă cu o epocă de supremă trăire religioasă în viaţa neamului, epocă de care orice neam nu are decât una, dar decisivă pentru a-l ridica pentru totdeauna în memoria istoriei spiritualităţii umane şi pentru a-i preciza şi consolida reliefurile morale cari să-l facă în stare de o istorie durabilă şi demnă.

«Sunt convins că dacă vor înscrie (preoţii) acum acea epocă de supremă trăire morală şi spirituală, pe care fiecare neam trebue să o aibă odată, ne vom purifica radical firea şi-i vom da acel caracter de soliditate definitivă, care să ne facă mai serioşi şi mai bărbaţi pentru toate timpurile viitoare».

Dela înălţimea acestei viziuni, ce neînsemnate par preocupările de schimbare a unor paragrafe din legile bi-

---

* FOIŞOARA *

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(14) De protopopul Gh. Maior

Oricât de învăţaţi vi s'ar părea că sunteţi, nu uitaţi, că încă nu ştiţi tot, că pe măsură ce te adânceşti în a cunoaşte, constaţi tot mai mult că omul ştie foarte puţin, că în lume mai sunt multe, multe, pe cari trebue să le cunoşti; şi nu uitaţi că popa bun şi la ceasul morţii încă învaţă. O bibliotecă proprie, nu mare, însă cu cărţi reprezentative din toate domeniile spiritului omenesc, ca să ai la îndemână tot ce e de preţ şi necesar a fi ştiute, două trei reviste bune între cari una de specialitate şi un cotidian mai la înălţime, să stea pururea într'ajutorul teologiei tale şi a sufletului tău de preot ortodox român din veacul al 20-lea, care îţi sorbi avântul din trecutul măreţ al preoţiei româneşti de pe aceste plaiuri.

Fără asemenea pregătire, nu puteţi fi conducători. Vă delătură cel dintâi nechemat. Şi ar fi păcat.

4. Ispitirea ce trebue să şi-o facă celce doreşte preoţie

O coincidenţă fericită face să vă vorbesc tocmai la „Intrarea în Biserică" despre intrarea voastră în slujba Bisericii. V'am arătat cum trebue să priviţi preoţia, ce însuşiri intelectuale, morale şi fizice trebue să poseadă un viitor preot, ce condiţii canonice trebue să împlinească, ce pregătire trebue să-şi agonisească. Şi cu toate acestea încă n'aşi putea spune unui tânăr: „Le ai pe toate — du-te la hirotonie!" Trebue să-l mai întreb: „Te-ai ispitit tu pe tine întuşi de eşti în stare să-ţi iei răspunderea mare a preoţiei?". Preoţia e în funcţie de conştiinţă. Trebue deci să-şi facă şi o temeinică cercetare, o temeinică punere la probă de e bun de preot. Să vă dau deci câteva îndrumări de felul cum ar trebui să se examineze tânărul doritor de preoţie în cea mai tainică intimitate a inimii sale pentru a se convinge de sine, că-şi poate da toată viaţa lui Hristos Dumnezeu şi Bisericii Lui.

Am zis, că preoţia e în funcţie de conştiinţă. Cu alte cuvinte: cu cât cineva are mai multă conştiinţă şi mai trează, cu atât mai lucrător devine darul preoţiei în el. Indrăsnesc să afirm chiar mai mult. Preoţia e o problemă de conştiinţă. De aceea trebue întrebată şi conştiinţa!

Preotul trebue să aibă conştiinţă preoţească. Vă puteţi da seamă ce e ea? Puteţi cuprinde că e cea mai superioară conştiinţă creştinească? Că este o *supraconştiinţă?* — Dacă unui creştin i se cere cuget care să judece în perfectă consonanţă cu legea Domnului, cu siguranţa unui matematician bun în demarcaţiunea dintre bine şi rău, şi gata a-şi rosti sentinţa îndatăce se ivesc prilejuri de făptuire, — cu cât mai drept, mai sigur şi mai treaz trebue să fie cugetul unui preot. Preotul trebue să fie „înger în trup"! Ce-l poate ridica la atâta perfecţiune, dacă nu conştiinţa lui superioară?

Tinere, ce vrei să devii preot, întreabă-ţi conştiinţa: nu are cumva vreo îndoială în această privinţa? De ai îndoială, vezi caută şi găseşte în tine şi în Dumnezeu razim şi tărie să o poţi alunga? De nu, — dă-te la o parte până nu e prea târziu pentru tine şi prea târziu pentru ceice te vor cunoaşte.

Intreagă obligaţia ta de viaţă se rezumă perfect în porunca: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău, cu tot sufletul tău, cu tot cugetul tău, cu toată inima ta, că toată virtutea ta, iar pe deaproapele tău ca pe tine însuţi" (Luca 10, 27), însă nu numai „cu cuvântul", sau „cu limba", ci cu fapta şi cu adevărul, (I Ioan 3, 18).

Intreabă-te deci stăruitor: n'ai vre-o îndoială de credinţă? Eşti convins de toate adevărurile dogmatice şi morale ale Bisericii? Trăiesc în tine şi au atâta căldură şi lumină încât să încălzească şi lumineze şi pe alţii? Căci trebue să simţi că nu mai trăeşti tu, ci Hristos întru tine! Şi aprobi tot ce Biserica îţi porunceşte să faci în numele ei? Şi le poţi practica cu tot sufletul tău? Căci, dacă lectura, contactul cu oamenll, dar mai ales şcoala, ţi-a dat o concepţie materialistă despre lume, prin-

sericeşti. Când ierarhia şi clerul Bisericii s'ar ridica la această înflăcărare divină, ar fi indiferente amănuntele organizării. Pe această înălţare a conştiinţii apostolice a clerului trebue pus accentul şi nu pe chestiunile advocăţeşti ale modificărilor de paragrafe.

«Cred de altfel că pentru o Biserică străbătută puternic de conştiinţa misiunii ei, lucrul principal nu este felul cum sunt precizate sau cum vor fi schimbate câteva paragrafe. Duhul ei viu şi râvna ei sfântă se poate manifesta cu tot atâta forţă sub orice formă a legilor de organizare».

Inoirea în Biserică, mai ales în Biserică, nu porneşte de afară înăuntru, dela paragrafe la suflet, ci invers dinăuntru în afară.

Prin aceste observări ca şi prin aceea că legea de organizare actuală a Bisericii cuprinde cele mai sănătoase principii pentru o vie activitate pastorală a clerului, generalul Antonescu arată indirect inoportunitatea adresei I. P. S. Patriarh şi a preocupărilor din ea.

Ideile şi îndemnurile dlui general Ion Antonescu despre misiunea şi activitatea Bisericii, ca şi făgăduinţa Dsale de-a acorda Bisericii tot ajutorul şi toată solicitudinea, nu ne îndoim că vor face să înceapă şi în activitatea clerului o epocă mai viguroasă, mai vie, mai pătrunsă de harismele Duhului Sfânt.

Parastas pentru sufletele fraţilor masacraţi de unguri

Duminecă, 29 Septemvrie 1940, s'a săvârşit în catedrala din Sibiu o înduioşetoare slujbă de pomenire pentru sufletele fraţilor români ucişi în chip barbar de unguri.

A slujit Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae, înconjurat de un sobor de preoţi. Părintele profesor A. Nanu a rostit o pătrunzătoare predică, ce-a înlăcrimat asistenţa.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

cipial eşti în antiteză cu Biserica. Iţi trebue concepţia Bisericii. Şi ea are concepţie spiritualistă, propoveduieşte supremaţia sufletului asupra materiei. Şi atunci tot ce spui, tot ce faci, chiar tot ce cugeţi şi simţi trebue să emane organic din această concepţie şi să poarte timbrul spiritualităţii. Nu te face preot, dacă nu eşti adânc convins de acest adevăr.

Ispiteşte-te apoi, nu eşti robul lumii, al duhului ei? Pentrucă robul nu poate conduce. Şi dacă pe tine ironia, dispreţul, făţărnicia, moda, concepţiile lumii te ating, — eşti din lumea aceasta. Iar Mântuitorul spunea, că ai Lui, deşi trăiesc în lume, nu mai sunt din ea, pentrucă El i-a ales din ea, şi deaceea lumea nici nu-i iubeşte. Pune-te la probă: Ce ai face, dacă lumea te declară învechit, un înapoiat fiindcă crezi, dacă ar scuipa după tine, dacă ţi-ar trece pe dinainte, ca să scape de tirania superstiţiei „că nu e bine când se întâlneşte cu popa"? Te mânii, protestezi, înjuri? Te doare? — Nu lua darul şi haina preoţiei. N'o înţelegi şi mai puţin o poţi trăi; şi o să ai regrete şi n'o să dai prea mult Bisericii! Eşti robul lumii! — A iubi pe deaproapele nu înseamnă să fii rob al duhului vremii şi să te ruşinezi a purta Crucea lui Hristos.

Pune-te la probă: nu cumva eşti iubitor de compromisuri şi de expediente? Dacă tu vrei să slujeşti la doi domni, şi vei şi încerca să faci acest imposibil: să slujeşti lui Dumnezeu şi duhului vremii, — nu vei fi conducător şi nu se va lăsa nimeni înşelat multă vreme de tine. Nu poţi face compromis între datoriile spirituale şi cele brutale ale lumii noastre materialiste, între a fi supusul Bisericii şi pe placul vremii. Şi nu poţi fi nervul înviorător al vieţii şi îndrumătorul ei, dacă problemele şi chestiunile mai grele le „rezolvi" prin expediente sau prin jumătăţi de măsuri sau prin trăgănări infinite. Inseamnă lipsă de bărbăţie, nehotărâre, lipsă de atitudine creştinească, chiar de orientare sigură creştinească. — Cu asemenea neajunsuri — în scurtă vreme pierzi încrederea păstoriţilor şi turma te va părăsi. Preotul şi prin vorbă şi prin gesturi şi prin fapte, până chiar şi prin tăcere, cu atât mai mult prin hotărârile, poveţele lui, trebue să producă şi să desvolte încredere, deplină şi necondiţionată încredere, în credincioşii săi. E baza întregii lui opere pastorale.

Şi poţi iubi cu tot sufletul pe fiii poporului nostru? Nu ţi-e silă de ei? Nu-ţi pute cojocul ţăranului? Nu ţi-e teamă, că opinca lui îţi murdăreşte podeaua casei, covorul tău? Nu te supără limbajul, vorba lui? Iţi poţi da silinţă să-i înţelegi structura intimă a sufletului lui? Ai răbdarea pe care o reclamă o muncă educativă? Te poţi dedica integral mântuirii lui din întunerecul neştiinţei şi al rătăcirilor de tot felul? Preotul trebue să se ataşeze sufleteşte la sufletul enoriaşilor săi atâta de strâns ca prin „sudură". O poţi face fără rezervă, fără strângere de inimă? De ţi-e ruşine să fii al lor şi vrei să fi domn, mai ales legat de „domni" şi rupt de cei de jos, nu te face preot. N'ai chemare pentru păstorla de suflete.

Răspunsul dlui general Antonescu la scrisoarea I. P. S. S. Patriarhului Nicodim

Inalt Prea Sfinţia Voastră,

La memoriul ce aţi binevoit a mi-l adresa, prin care îmi comunicaţi o serie de sugestii în legătură cu reorganizarea Bisericii şi îmi cereţi să Vă fac cunoscute principiile de care înţeleg să mă călăuzesc eu în această chestiune, Vă răspund cu aleasă consideraţie următoarele:

Socotesc că Biserica, Instituţie Divină întemeiată de Fiul lui Dumnezeu şi adoptată de poporul nostru încă din îndepărtate veacuri pentru a-l înălţa sufleteşte şi a-l mântui, este singura în măsură şi în drept să stabilească, în conformitate cu chemarea ei şi cu necesităţile timpului, normele de activitate. Statul nu are a se îngriji decât de a-i indica în înţelegere şi conlucrare acele norme directoare necesare pentru stabilirea în ansamblul său a tuturor funcţiunilor lui spirituale, culturale şi publice. Un stat întemeiat pe spiritualitatea creştină, cum este al nostru astăzi, e respectuos faţă de Dumnezeu şi de sfânta Biserică. Statul român de azi are deplină încredere în Biserica neamului, aşa încât nu se îndoeşte câtuşi de puţin că ea îşi va da normele cele mai potrivite pentru o activitate pastorală cât mai intensivă şi cât mai folositoare neamului nostru pe care nimeni nu-l iubeşte ca ea.

Eu n'aştept dela slujitorii Bisericii, mai mari şi mai mici, decât să fie pătrunşi până în adâncul conştiinţei lor de caracterul dumnezeesc al ei şi de răspunderea lor de trimişi ai lui Dumnezeu în mijlocul neamului nostru. Conştiinţa că ei stau sub ordinele lui Dumnezeu, trebue să-i facă să ardă de râvnă. Numai atunci îşi vor îndeplini misiunea spre cel mai mare folos pământesc şi ceresc al Neamului nostru.

Cred de altfel, că pentru o Biserică străbătută şi încălzită puternic de conştiinţa misiunii ei, lucrul principal nu este felul cum sunt precizate sau cum vor fi schimbate câteva paragrafe. Duhul ei viu şi râvna ei sfântă se poate manifesta cu tot atâta forţă sub orice formă a legilor de organizare.

Nici în viaţa de stat lucrul principal nu sunt legile, ci sufletul conducătorilor şi al funcţionarilor ei. Cu atât mai mult trebue să fie valabil acest adevăr în viaţa bisericească.

Atât în calitatea mea de conducător al Statului naţional legionar, care-şi toarce puterile din spiritualitatea creştină a neamului, alimentată de sfânta noastră Biserică, cât şi ca fiu credincios al acestei Biserici, dornic să-mi dobândesc în sânul Ei mântuirea sufletească, cerinţa cea mai mare pe care o adresez Bisericii este: Să-şi aprindă până la incandescenţă râvna apostolească şi propovăduitoare.

Să văd apostolii altarelor la înălţimea credinţei pe care o propovăduesc, la înălţimea nădejdilor ce şi le pune acest Neam în Dumnezeu şi în puterile Lui cereşti. Aşi vrea să fie în stare să susţie continuu la această înălţime credinţa tineretului. Aşi vrea în sfârşit să văd că preotul, prin pregătirea lui, prin purtarea lui, prin deslegarea lui de cele pământeşti şi prin exemplul lui, în toate, să readucă în faţa altarului şi în biserică pe toţi aceia cari s'au îndepărtat mai mult sau mai puţin de ea, din vina tuturor. Sunt convins că dacă vor înscrie acum acea epocă de supremă trăire morală şi spirituală pe care fiecare Neam trebue să o aibă, ne vom purifica radical firea şi-i vom da acel caracter de soliditate definitivă, care să ne facă mai serioşi şi mai bărbaţi pentru toate timpurile viitoare.

Legea de organizare pe care o are Biserica noastră acum, nu conţine de altfel, după umila mea părere, nimic care ar împiedeca pe slujitorii altarului să-şi facă datoria. Dimpotrivă, prin conştiinţa de răspundere în faţa lui Dumnezeu, ce o stimulează în sufletul preotului, în baza principiului autonomiei înscris în ea şi prin impulsul ce-l dă clerului să se apropie de popor în nenumărate ocazii, în virtutea principiului de colaborare cu mirenii, ea este, în liniile ei mari, un cadru cum nu se poate mai potrivit pentru această acţiune care se aşteaptă dela cler în epoca ce trăim.

Totuşi, eu ţiu seama de sugestiile Inalt Prea Sfinţiei Voastre, dar nu pot să-mi iau răspunderea de a decide singur de soarta unei instituţiuni de care depinde liniştea şi prosperitatea neamului. De aceea voiu pune în faţa viitorului Consiliu de stat, care va fi chemat să găsească cadrul armonios în care se va organiza, va trăi şi se va desvolta viitorul stat românesc şi problema Bisericii noastre.

Eu însă, dau sfintei noastre Biserici asigurarea deplină de a o sprijini din toată inima şi din toate puterile pentru a păşi cu hotărâre la împlinirea misiunii spirituale ce i-a hărăzit-o dumnezeescul Ei întemeetor şi la care a trimis-o în mijlocul dreptcredinciosului nostru popor.

Comunicându-Vă aceste opinii şi intenţii ale mele în legătură cu activitatea Bisericii, primiţi Vă rog, Inalt Prea Sfinţite, expresiunea înaltei mele stime şi veneraţiuni.

General ION ANTONESCU

Apel către femeia română

Conducătorul statului şi ministrul preşedinte, dl general *Ion Antonescu*, adresează femeilor române un apel în care stăruieşte asupra *chemărilor firesti ale femeilor*. „La temelia statului naţional legionar aşez familia; la temelia familiei vă cer să fiţi voi", — spune apelul, ear mai departe:

„Trei mari chemări se cer să fie împlinite de femeia română:

1. Creşterea copiilor; 2. Asistenţa socială, şi *3. Apărarea hotarelor.*

1. Copilul să fie cinstit în toate.

Din cinste naşte: munca, buna cuviinţă, dragostea, cumpătarea, voioşia, seninătatea, bunătarea, jertfa şi chiar eroismul.

Să-i deprindeţi să creadă în Dumnezeu şi Biserica Lui.

Să se închine cu tăria cu care Biserica era iubită de strămoşii noştri. Să se deprindă să-şi apropie sufletul de Dumnezeu şi să-i feriţi de trufia deşertăciunilor.

Să le spuneţi că neamul românesc, în înţelesul nesfârşit al generaţiilor, cuprinde toate sufletele morţilor şi mormintele strămoşilor. Că aceste morminte trebuesc cinstite. Prin cultul morţilor vor avea totdeauna sprijinul sufletelor care s'au jertfit pentru neam. Şi că nu există putere în lume să poată opri biruinţa lui Dumnezeu şi a celor ce au crezut în El.

Să-i creşteţi luptători; dar să-i deprindeţi să fie blânzi. Blândeţea este o podoabă unică a sufletului românesc. Blândeţele, oriunde vor găsi germeni de viaţă. Să le îndreptaţi zilnic mâna să ajute pe cel în nevoe.

Şi, mai ales, învăţaţi-i să muncească. Munca să o iubească şi să o respecte,

Meditaţie

Descătuşare

Tumultuoasa curgere a vieţii a aşternut pretutindeni atmosfera îngrijorărilor. Se sbuciumă omul spre a găsi punctul de care să-şi lege prezentul şi să-şi făurească viitorul.

In cotro? Din răspântie, ce drum să apuce? Din îmbâcsita atmosferă unde să evadeze? Spre care zări?...

*

Templul nefăcut de mâni omeneşti, *câmpul*, în acest început de toamnă, prinde viaţă. Plugarii ies din sat roiuri, la munca ogoarelor. Privesc spre cer, de unde aşteaptă roadă muncii lor. Răsar din umbra deasă şi se înfăşoară în purpura aurie. Impăcaţi cu ei înşişi risipiţi pe ogoare răstoarnă brazde aducătoare de belşug, în timp ce din inimă înalţă cerului, ca o rugă, cântec plămădit din doruri şi suferinţe.

Pe aripi nevăzute vântul poartă frânturi din sufletele lor, le împleteşte cu foşnet de plante în vestejire, cu zumzet de albine şi ciripit de paseri, ducându-le spre zări necunoscute.

In slavă, fugari nori rătăcesc în fantastice forme, ce pare că se desfată sub caldul soarelui.

Pe culmi de dealuri pădurile, cu început de rugină, îşi leagănă coroana de beteală. Plopii cenuşii, cu frunza în veşnic tremur, dau sunetul de melancolie ce poartă sufletul spre împărăţii de linişte...

Soarele a urcat până la zenit, ca apoi ostenit să coboare la odihnă asemănându-se atât de mult cu viaţa omului. Din adâncuri se ridică umbrele înserării, aruncând linţoliul tainei peste cei întârziaţi în cale.

Natura e un măreţ templu în care tronează, milostiv şi atotputernic, Dumnezeu.

Candele minunate s'aprind pe firmamentul, picurând nestemate peste închinătorii Domnului.

Totul îndeamnă la descătuşare: Cerul strigă depărtarea te cheamă, câmpul te reţine. Un balsam răcoritor, ca untdelemn pe rană, stâmpără văpaia sufletului. Nici o grijă lumească, nici o durere omenească nu-i pot răpi comoara aflată, care e plină de bucuria cea întru Domnul.

Din sgomotul vieţii omul îşi recunoaşte nimicnicia în acest templu, unde de mii de ani se săvârşeşte aceeaş slujbă peste turburările efemere ale fiilor oamenilor.

Sufletul desbrăcat de orce deşertăciune ancorează în portul Dumnezeirii. Şi când sus pe cer candele sânt aprinse spre slujbă de seara, smerit se închină în faţa Atotputernicului exclamând:

Mare eşti Doamne şi minunate sânt lucrurile Tale! Tu eşti dorinţa mea şi apărătorul meu, şi afară de Tine e deşertăciune şi goană după vânt...

Pr. V. D. Ogradă

O nouă biserică ortodoxă în Moravia. Comunitatea bisericii din Trebici, în Moravia, a sfinţit, în ziua de 22 Sept. 1940, cu o mare participare a populaţiei din împrejurimi, o nouă biserică a sa, care a fost construită, în stil bizantin, din donaţiile membrilor Comunităţii bisericii ortodoxe cehe.

pentrucă îndeamnă şi înobilează. Faceţi-i să înţeleagă cât de greu trece viaţa fără muncă. E groaznic să te simţi trăind ceas cu ceas şi să nu foloseşti nimănui.

Iar faţă de copii, căsătoria voastră să rămână o taină. Să nu lăsaţi niciodată ca vălul să fie rupt de asprimea unor cuvinte sau fapte nesocotite. Certurile dintre părinţi aruncă nesfârşită uscăciune în sufletele lor crude. Neînţelegerile voastre păstraţi-le şi feriţi-le de ochii şi urechile lor. Altfel, le pustiiţi sufletul pentru totdeauna.

2. Asistenţa socială: S'a frânt trupul ţării. Sânt dureri adânci. Fizice şi morale. Toate trebuesc alinate. Şi fără întârziere. Au rămas oameni fără casă, fără îmbrăcăminte, fără bani, oameni cari au trebuit să se despartă de orice agonisire şi cari azi sânt siliţi să pornească totul, dar absolut totul, dela început.

Veţi trebui să lucraţi şi pentru ei. In cadrul asistenţei legionare, care va încerca să aline şi să repare până la ultima suferinţă a ultimului om, mânile voastre nu vor trebui să se oprească nici o clipită. Să toarcă, să ţese, să coase din zori şi până seara.

3. Apărarea hotarelor:

Apărarea lor e ceasul cel mai greu şi sfânt din viaţa unei ţări. Atunci, să fiţi în rânduri. Alături de copiii voştri, printre bărbaţii voştri, în faţa părinţilor voştri.

Trebue să vă pregătiţi în această direcţie, şi cu acest scop trebue să fiţi organizate.

Pentru aceste crezuri sfinte, cu puterea de înţelegere a sufletului vostru, vreau să vă găsesc într'o coloană nesfârşită. Hotărâte şi modeste. Să nu apară nici un nume. Doar murmurul recunoştinţelor să repete:

Femeia României Legionare!"

Restaurarea principiilor creştine

Publicăm în altă parte a foii luminosul apel al dlui general Ion Antonescu către femeia română. El poate fi socotit, dacă va fi urmat de o sinceră aplicare, drept piatră de hotar pentru începutul unei noui epoci, plină de sănătate morală, în viaţa românească.

Socotim că problema atacată prin acest apel este inima oricărei vieţi publice şi de Stat. Dacă familia este sănătoasă, ceeace se arată în concentrarea preocupărilor femeii înăuntrul căminului, atunci întreaga viaţă omenească este sănătoasă. Dacă familia tânjeşte, înzadar se construesc tot felul de planuri şi de teorii culturale, economice, politice, militare. Toate sunt vorbărie deşartă, totul e artificiu şi înşelăciune, care dă pentru un timp iluzia de refacere, ca pe urmă să se prăbuşească demascând şi mai avansată desagregarea socială.

Omenirea trebue să se întoarcă la concepţia creştină a familiei. Numai acest lucru o mai poate salva. Apelul dlui general Ion Antonescu tocmai aceasta o cere. Felul cum vorbeşte Dsa de familie, de taina legăturii dintre soţ şi soţie, dintre tată şi fiu, de sublimul demnităţii femeii care-şi îndeplineşte cea mai înaltă dintre misiunile ei, ne face să simţim că ne aflăm în faţa unei mărturisiri a concepţiei creştine care consideră căsătoria ca taină, ca una dintre cele şapte taine mântuitoare ale lumii.

Când familia e luată în serios, ca cel mai fundamental şi mai necesar cadru în care îşi îndeplineşte omul misiunea pe pământ, ca o legătură şi ca o datorie voită de Dumnezeu, când viaţa în ea e serioasă, morală, împodobită cu toate virtuţile creştine, atunci viaţa publică e ferită de stricăciune. Fermenţii principali ai stricăciunii vieţii publice sunt bărbatul şi femeia cari concep viaţa fără alt rost decât a o petrece, a o trăi după poftele josnice ale trupului, împlinindu-şi toate plăcerile şi căutând peste tot şi în orice clipă plăcerea. De aici vine luxul cu cheltuelile exorbitante, hoţiile în avutul public, relaxarea energiei morale, disolvarea oricărui ideal în suflet, marasmul general.

Numai o familie serioasă, întemeiată pe credinţa în Dumnezeu, pe conştiinţa că legătura familiei şi viaţa fidelă în ea este o poruncă divină, poate da vieţii unui neam o pecetie de sobrietate, de bărbăţie, de moralitate. Numai copiii crescuţi într'o astfel de familie vor fi factori sănătoşi ai vieţii publice.

Am vrea ca apelul dlui general Ion Antonescu să fie urmat de măsuri energice pentru a realiza concepţia din el. Căci o restaurare reală a familiei sănătoase nu e un lucru uşor. Uşurătatea este prea adânc înrădăcinată în societatea românească. Inclinarea spre plăceri şi spre lux este extraordinar de puternică. Iar opinia publică a noastră este atât de copleşită de această mentalitate uşuratică — chiar în straturile intelectuale cele mai înalte — încât aprecierile merg cu duiumul numai spre femeia care n'are altă grijă decât să se gătească şi să placă, să trezească apetitul bărbaţilor, sex-apealul cum se zice cu un termen neruşinat. Femeia serioasă, cu toată grija concentrată spre copiii, nu se bucură de nici o consideraţie.

In privinţa aceasta societatea românească este o adevărată Sodomă. Va trebui să depună multă muncă şi tenacitate Statul Legionar ca să îndrepte puţin moravurile şi mentalitatea.

Sunt apoi câteva chestiuni parţiale în legătură cu problema familiilor cari vor trebui atacate cu curaj: va trebui de pildă restabilită obligativitatea căsătoriei religioase. Bagatelizarea căsătoriei religioase de către Stat, este o concretizare în formă de lege, a unei concepţii laxe, liberaliste, individualiste, despre familie. Nu eşti consecvent când părăseşti acea concepţie, dar îi menţii legile.

Este apoi marea chestiune a femeii funcţionare, care deşi trebue soluţionată în sensul întăririi familiei, nu va putea fi drept şi fericit rezolvată decât dacă se va spori în acelaş timp salarul soţului până la nivelul necesar întreţinerii unei familii.

O altă pacoste este cea a celibatarismului egoist şi hedonist. Nu trebue să fie îngăduit celibatarismul decât pentru călugări şi bolnavi. Azi celibatarul are salar egal cu omul căsătorit, deşi îl cheltueşte numai pentru plăcerile sale. Aceştia strică viaţa publică. E o sfidare ca atâţia din ei, fiind în funcţiuni mai înalte, să aibă salarii întreite şi împătrite faţă de ale bieţilor învăţători, preoţi, mici funcţionari cu o casă de copii.

Opinia publică trebue să-şi însuşească, prin educaţie, o judecată severă a acelor tovărăşii egoiste pseudo-familiare, cari sunt familiile ce evită naşterea de copiii, deşi ambii soţi au salariu.

La popoarele sănătoase familiile fără de copii trebue să supoarte oprobriul public. Cea mai mare cinste pentru o familie este să fie dăruită cu copii. Iată cum se apără instinctul sănătos al popoarelor de decadenţă. La noi deocamdată este invers.

Vom putea răsturna mentalitatea?

Să avem nădejde în conducerea actuală a Statului.

Vizită ministerială la Sibiu

Dl profesor *Traian Brăileanu*, ministrul educaţiei naţionale, cultelor şi artelor, însoţit de dnii C. Anastasescu advocat şi L. Popescu director de cabinet, a venit Sâmbăta trecută la *Sibiu* pentru a lua în primire localurile, unde va fi instalată universitatea din Cluj.

Dl ministru, întâmpinat de reprezentanţii autorităţilor locale, de toţi decanii facultăţilor şi de numeroşi profesori universitari, a vizitat toate localurile în care urmează să se instaleze facultăţile de medicină, litere şi drept: Liceul „Domniţa Ileana", şcoala militară de infanterie, cazărmile „Avram Iancu" şi „General Drăgălina".

Dl ministru a vizitat pe I. P. S. mitropolit *Nicolae*.

După masa luată la reşedinţa mitropolitană s'a ţinut o consfătuire la prefectura judeţeană şi s'au statorit normele, după care se va face instalarea clinicelor şi laboratoarelor universitare. Insoţit de Inaltul chiriarh, dl ministru Brăileanu a vizitat instituţiile culturale sibiene ale mitropoliei.

„Ajutorul Legionar"

In scop de a veni în ajutorul celor năpăstuiţi de oameni şi de soarte, comandantul mişcării legionare, dl *Horea Sima*, vicepreşedintele consiliului de miniştri, a dispus înfiinţarea «*Ajutorului Legionar*».

Rolul acestui ajutor este în deosebi însemnat, când sute de mii de români au fost siliţi să plece dela căminurile lor şi să-şi caute adăpost în patrie.

Se cere activitatea tuturor organizaţiilor legionare, pentruca biruinţa Ajutorului să fie deplin realizată.

In această luptă, pentru fraţii noştri în suferinţă, sânt chemaţi toţi legionarii. Ori cine dintre ei deţine o funcţie de stat sau de întreprindere particulară, să-şi reţină din salarul lor numai strictul necesar existenţei, ear restul să-l depună „Ajutorului Legionar".

Nu e vorbă de ordin, ci de apel la suflete, — un apel dela care nimeni nu trebue să lipsească. —

Ajutorul este condus de comandantul legionar al „Bunei Vestiri", Ilie Gârneaţă, ajutat de legionarul Virgil Mihăilescu.

Fiara apocaliptică 666

(2) După ce am arătat interpretarea cea „modernă", ce s'a dat acestui loc apocaliptic, şi înainte de a arăta şi alte multe explicaţiuni ce s'au dat acestui loc dealungul timpului, precum şi de a arăta care este cea mai justă interpretare a lui, se impun câteva lămuriri preliminare cu privire la caracterul acestei cărţi a N. Testament. Incontestabil că apocalipsa este o carte care prezintă multe dificultăţi pentru interpretare. Multe din tainele ei, exprimate prin simboale, nu vor fi complet luminate decât la glorioasa „parusie" a Domnului. Cele ce ap. Petru a spus despre epistolele ap. Pavel, cum că: „In ele sunt unele lucruri cu anevoe de înţeles pe care cei neştiutori şi neîntăriţi le răstălmăcesc ca şi pe celelalte Scripturi spre a lor pierzanie" (II Petru 3, 16) se pot spune şi despre apocalipsă. Greutatea în explicarea apocalipsei derivă din însuşi caracterul ei. „Apocalipsul, după însuşi sensul acestui cuvânt, înseamnă o carte, care după cuprinsul său are un caracter mai mult sau mai puţin criptografic. De aceea în orce carte apocaliptică (în cărţile lui Ezdra, Enoh, Baruh, nu mai puţin în a ap. Ioan) întâlnim inevitabil astfel de dificultăţi la tâlcuirea amănunţită, care poate n'au existat pentru cetitorii contimporani. Şi dacă era ceva întunecos pentru dânşii, apoi aceasta era mai mult ca recompensată prin neprimejduirea ce decurgea de acolo".[1]

Şi cel mai mare pericol ce ameninţa pe creştinii din acea vreme, era spionajul politic. Prin urmare, apocalipsa ţine de un gen de literatură cu totul aparte, care era foarte familiar şi mult gustat pe vremea sf. Ioan, dar care este cu totul straniu omului modern.

In apocalipsă apoi întrebuinţarea numerilor joacă un rol important. Folosirea lor aici se face pentru raţiuni cu totul particulare şi fără de nici o considerare la raporturile lor de natură aritmetică. Numerile în apocalipsă nu reprezintă valori morale sau mistice, ca în filosofia lui Pitagora. Ele exprimă în mod schematic diferite multiplicităţi şi uneori indică calităţi misterioase. Cu ajutorul lor se designează un lucru sau o persoană, al cărui nume din anume motive nu poate fi spus deschis. Din întrebuinţarea aceasta a numerilor s'a născut un procedeu special, care s'a numit gematria şi care era cunoscut nu numai rabinilor, ci era în universală întrebuinţare la popoarele mediteraniene din antichitate. Acest procedeu s'a putut naşte pentrucă literile alfabetului la greci, evrei etc... aveau şi o valoare numerică. La aceste popoare, în loc să desemnezi pe cineva prin numele său, făceai mai întâi adunarea valorii numerice a numelui şi îl exprimai apoi prin acel număr sau cifru. In literatura iudaică „gematria" era mult folosită. Un procedeu analog „gematriei" îl găsim şi în N. Testament, în Ieremia c. 41, 41. Acest procedeu îl găsim şi în cărţile Sibilene, gematria care exprimă numele Iui Iisus în greceşte, Ιησοῦς. Acest nume poetul îl exprimă astfel: că are patru vocale şi două consoane, iar numărul întreg este echivalent cu opt unităţi, cu opt zecimi, cu opt sutimi, adecă 888.

Gematria nu era streină nici grecilor şi nici romanilor. Ea apare chiar şi în documente populare. Un îndrăgostit a lăsat pe un zid această însemnare: „Eu iubesc pe aceea al cărui număr este 545".[1]

In N. Testament în afară de apocalipsă, acest procedeu nu se mai foloseşte decât în Gal. 4, 25, după părerea unor exegeţi. Gematria o mai găsim în epistola lui Barnaba, care găseşte în Avraam, cu cele 318 slugi ale lui, simbolul lui Iisus pe cruce. Reproduc aici această gematrie a lui Barnaba: „Învăţaţi dar cu prisosinţă despre toate acestea, fii ai dragostei, că Avraam, care cel dintâi a întrodus tăierea împrejur, a săvârşit-o privind cu duhul la Iisus şi primind învăţătura mistică a celor trei litere. Căci zice: Şi a tăiat Avraam împrejur trei sute optsprezece bărbaţi din casa lui. Care este dar cunoştinţa ce i s'a dat? Luaţi seama că mai întâi zice optsprezece şi făcând pauză zice trei sute. In 18, care se scrie IH, I (iota)=10 şi H (ita)=8 ai numele lui Iisus. Apoi fiindcă crucea în forma literei T (tav) avea să aducă harul mântuirii, zice şi trei sute (T=300). Arată dar pe Iisus în cele două dintâi litere şi crucea prin cealaltă (de a treia)".[2]

Tertulian pune de asemenea victoria celor 300 de ostaşi ai lui Ghedeon în legătură cu faptul că 300=T, semnul crucii şi spune că: „Chiar prin semnul acesta a nimicit cetele de duşmani", (Ghedeon).

In sfârşit, gematria o mai aflăm şi la Irineu care însă se serveşte de litere ebraice (adv. Haer, II, 24).

Mai târziu însă acest procedeu, de altfel destul de simplu, a evoluat şi sub influenţa filosofiei neo-pitagoreice s'a ajuns la o adevărată mistică a numerilor. Şi astfel numerile perfect omogene ca 888, 666, s'au impus mai mult atenţiunii prin simetria lor, pe care o considerau ca pe o armonie stabilită providenţial spre a exprima caracterul persoanei al cărui „cifru" era. A luat astfel naştere o bogată speculaţiune cu cifrele numelor, numită „Isopsefie" când 2 nume erau egale prin valoarea lor numerică, sau când un nume propriu era egal cu un epitet, atunci între acestea se făceau tot felul de analogii şi combinaţii în ce priveşte caracterul lor şi rolul ce aveau să-l joace.[1]

Acum trec să înfăţişez numai sumar diversele interpretări, ce s'au dat acestui loc apocaliptic în decursul timpului. Versetul 18 din cap. 13 al apocalipsei a frământat cel mai mult dealungul vremii mintea comentatorilor şi a prilejuit cele mai variate explicaţiuni. Din mulţimea acestora voi cita numai pe cele mai însemnate.

Evident că acest verset pentru primii cetitori ai apocalipsului n'a putut fi tocmai aşa de obscur, căci după cum am văzut desemnarea unui nume printr'un număr, cum face sf. Ioan aici, nu consituia pentru contimporanii săi o noutate. Pela sfârşitul veacului al II-lea domina părerea că nu-

[1] Primele zile ale creştinismului, de F. V. Farrar, vol. II, trad de Nicodim, p. 144—145.

[1] Le P. E. B. Allo. o. c. p. 211.

[2] Scrierile Părinţilor apostolici, vol. I, trad. Fr. I. Mihălcescu şi Pr. M. Păslaru p. 63—64.

[1] Le P. E. B. Allo. o. c. p. XXXIV.

Pentru orientarea donatorilor se comunică: Ajutorul constă din: 1. Lucruri utile pentru năpăstuiţi, şi 2. Donaţii în bani. Darurile în natură se pot aduce la organizaţiile legionare; ear darurile în bani se pot face la orce oficiu poştal din ţară (sau la sediul „Ajutorului Legionar", Bucureşti, strada Roma 32—34). Oficianţii poştali au primit instrucţiuni şi au să pună la dispoziţie *gratuit* buletinele speciale.

Universitatea din Cluj la Sibiu

Trei din Facultăţile Universităţii din Cluj se vor stabili la Sibiu. Guvernul a decis, lucrul este stabilit. Era singura soluţie potrivită a acestei probleme. Sibiul este, între oraşele ardelene rămase între graniţele României, cel mai nimerit să adăpostească Universitatea Ardealului. Este aşezat la mijlocul Ardealului, oferă condiţiile edilitare corăspunzătoare, e vatră de cultură şi de simţire românească, prin trecutul său, prin instituţiile sale, prin împrejurimile sale.

Ne-a fost dat să înregistrăm, înainte de a se fi decis stabilirea Universităţii în oraşul nostru, câteva manifestări potrivnice din partea concetăţenilor noştri Saşi în ziarul «Tageblatt» din Sibiu. Intre ele, unul a fost extraordinar de pătimaş, regretabil de pătimaş.

In el se contesta dreptul Românilor de a-şi aşeza Universitatea nu numai în Sibiu, ci în orce oraş cu o parte din populaţie de origine germană.

Avem însă informaţii că nu toată populaţia săsească judecă la fel. Lumea comercianţilor, a meseriaşilor, gospodarii dela sate, au dorit venirea Universităţii la Sibiu, pentru mărirea posibilităţilor lor economice.

Este de neînţeles însă cum s'a putut găsi chiar şi numai o parte din concetăţenii noştri Saşi cari să se opună venirii unei Universităţi româneşti la Sibiu. Rostul germanismului în aceste părţi ale Răsăritului este doar să răspândească spiritul culturii germane între aceste popoare. Şi nu există mijloc mai efectiv prin care ar putea să se transmită şi să iradieze spiritul culturii germane decât o Universitate de limbă autohtonă, aşezată într'un mediu unde se face simţită influinţa acestui spirit.

Concetăţenii noştri Saşi şi-au desavuat însaşi misiunea lor, însaşi raţiunea prezenţii lor în mijlocul acestui popor, atunci când au protestat împotriva aducerii Universităţii la Sibiu. Din judecăţi înguste, s'au ridicat împotriva intereselor superioare ale germanismului.

In ce priveşte afirmarea că Sibiul, fiind un centru săsesc, are dreptul să respingă stabilirea unei Universităţi, ea este nu numai inconsistentă, ci foarte gravă şi chiar jignitoare pentru Români. Sibiul este şi un centru românesc. Aici este Mitropolia, Astra, de aici s'au dirijat destinele poporului român în ultima sută de ani. Inima românismului ardelean aici a fost. Şi trebue să observăm că acest oraş a putut fi şi un centru săsesc, şi unul românesc, în cea mai perfectă armonie. De ce n'ar putea păstra acest caracter şi după venirea Universităţii?

Un oraş apoi nu este o entitate de sine stătătoare, ci îşi suge puterea de viaţă din împrejurimile sale. Iar aceste împrejurimi sunt în mare parte româneşti. La menţinerea lui, la înflorirea lui, a contribuit şi contribue în însemnată măsură şi populaţia românească din jur.

Pentru paşnica, pentru frăţeasca convieţuire a poporului român cu cel săsesc, dorim din suflet ca astfel de ieşiri, lipsite de rost, să nu se mai repete. De ce să ne ofensăm inutil, când Dumnezeu şi istoria, aşezându-ne unii lângă alţii, ne indică, drept cel mai înţelept lucru, respectul mutual şi înţelegerea pretinească.

Un preot despre „Oastea Domnului"

„Oastea Domnului" e judecată diferit: unii o privesc cu neîncredere, alţii o îmbrăţişează cu căldură. E adevărat, că în unele părţi, ostaşii n'au fost la înălţimea şi pe linia dreaptă a chemării lor.

De aceea unii preoţi nu privesc Oastea cu ochi buni. Trebue însă să mărturisim că aceste abateri s'au făcut numai acolo unde ostaşii au fost lăsaţi singuri, unde preoţii n'au coborât în mijlocul lor, ca să-i călăuzească cu cuvântul adevărului. Şi unde lipseşte păstorul din frunte, cum nu s'ar rătăci turma şi n'ar înşela-o lupii spre prăpastia pierzării?!

Oastea Domnului s'a născut tocmai spre a îndeplini setea religioasă a poporului, sete de care profitau sectarii. Nu putem ascunde faptul, că poporul însetează de cuvântul lui Dumnezeu. El vrea ca Evanghelia să fie trăită în viaţă, să fie lucrătoare. Şi pentru aceasta nu sunt destul numai sfintele slujbe, aşa cum erau destul altădată. Trebue organizată această râvnă după cuvântul Domnului, ca să dea roade la vreme şi să schimbe faţa satelor noastre.

Preotul, care lipseşte dela această datorie şi se mărgineşte numai la sf. slujbe, vinovat este de rătăcirea turmei sale, căci ţine izvoarele vieţii înfundate şi nu adapă cu ele setea de viaţă a poporului. De aceea în turma lui mişună sectanţii, şi ostaşii se abat dela calea cea dreaptă. Cu totul altfel este când preotul stă în frunte, şi cuvântul şi fapta lui luminează ostaşilor căile bisericii, căile adevărului. O! cu câtă dragoste aşteaptă aceştia la adunări pe păstorul lor sufletesc şi cum culeg mierea cuvântului dumnezeesc rostit de preot în inimile lor. Nu m'am simţit niciodată mai plin de adevărata iubire, decât atunci când mă chemsu ostaşii — cu aprindere şi sete, ca să stau în adunarea lor — şi niciodată n'am simţit o mai curată bucurie, decât când mă simţeam în acele adunări cuprins de mireasma duhovnicească a credinţei şi a dragostei lor faţă de sfânta Biserică şi păstorii ei! Căci cu adevărat ce este mai înălţător pentru un păstor, decât să vadă cum sufletele în care, prin sfintele taine, circulă seva sf. Duh, înverzesc, înfloresc şi dau rod, cum puterea tainică pe care-o revarsă în acele suflete prin sfintele slujbe ale Bisericii nu rămâne nelucrătoare, ci luminează, întăreşte şi clădeşte vieţile pentru Domnul. „Oastea Domnului" este mănunchiul în care preotul strânge şi seceră roadele semînţelor harice pe care le seamănă din faţa sfântului altar. De aceea preotul nu trebue să-şi oprească acţiunea la semănat, la sfintele slujbe: — aceasta e temelia, e inima lucrului. El trebue să meargă mai departe: să clădească pe acea temelie vieţi renăscute, să ude şi să îngrijească de sămânţă, ca să încolţească şi să dea rod. Cel ce lipseste dela „Oastea Domnului" sau dela orce altă lucrare duhovnicească, lipseşte dala această datorie. Şi să ia seama: Dumnezeu îi va cere socoteală de aceasta. Căci harul ce-l sălăşluim în suflete, prin sfintele slujbe, e dar al lui Dumnezeu. Ceea ce cere Dumnezeu dela noi pentru darul ce ni la dat şi ceeace ar fi spre lauda şi vrednicia noastră, este să chivernisim bine acest dar, să băgăm de seamă ca să-şi dea roadele ce le aşteaptă Tatăl ceresc, adecă tocmai ceeace ne pune la îndemână Oastea Domnului şi ceeace uităm unii dintre noi să facem.

Oastea Domnului este „garda de onoare a Bisericii". A dovedit-o aceasta oridecâteori şi ori unde în fruntea ei s'au găsit preoţi cu râvnă şi cu dragoste pentru lucrul Domnului. Cartea biruinţelor ca şi alte fapte mărturisesc despre aceasta. Nu e vorba numai de schimbarea felului de viaţă, de îndreptarea celor păcătoşi şi de întărirea celor cu viaţa curată, ci şi de o mai luminată şi mai adâncă legătură cu Biserica şi cu sfintele ei taine. Ostaşii nu sunt numai cei ce se adună împreună ca să cânte Domnului şi să se adape din cuvintele vieţii; ostaşii sunt mai ales aceia, cari traduc în faptă iubirea deaproapelui, iubindu-se unii pe alţii şi ajutându-se în toate; ostaşii sunt mai ales aceia, cari au râvnă faţă de Casa Domnului, o împodobesc şi o înfrumseţează cu dărnicia lor, cinstesc sfintele ei slujbe, taine şi aşezăminte şi formează în jurul preotului un zid de apărare împotriva tuturor rătăciţilor şi o armă de întoarcere, a celor păcătoşi şi a celor rătăciţi, pe căile sfinte şi apostoleşti ale Bisericii. Aşa văd eu pe ostaşi: o Biserică vie, lucrătoare, neostenită în ogorul Domnului. Şi aşa pot fi şi aşa sunt acolo, unde preotul stă în mijlocul lor, e suflet din sufletul lor, inimă din inima lor. Vremurile noastre sunt însetate de credinţă: poporul caută viaţa. Să nu lipsim dela această datorie: roadele ei sunt cea mai binecuvântată bucurie a păstoririi noastre, cea mai luminoasă realizare în viaţă a harului preoţiei ce-l avem. Căci preotul este semănător, dar şi secerător de viaţă în Domnul. Ostaşii doresc această viaţă. Să mergem în fruntea lor; să-i călăuzim pe căile nerătăcite ale dreptei credinţe şi vom avea bucuria semănătorului şi răsplata ostenitorului în via Domnului.

Pr. **Valer Bânda**

INFORMAŢIUNI

Suveranul şi studenţimea. *M. Sa Regele Mihai I a dispus să se pună la dispoziţia tineretului universitar român trei pavilioane din locuinţele palatului regal din Splaiul Independenţei din capitală. Generosul gest regal dovedeşte încă odată unirea strânsă între Rege şi naţiune.*

Distinsul profesor al Academiei teologice „Andreiane", *Dr. Liviu Stan* a fost numit Director general în Ministerul cultelor. Felicităm pe tânărul şi inimosul profesor şi aşteptăm cu încredere roadele unei minţi capabile şi a unei munci desăvârşite.

Moartea unui ziarist. Consiliul de administraţie al ziarului „Gazeta Transilvaniei" aduce la cunoştinţă încetarea din viaţă a merituosului redactor-şef al ziarului şi membru în consiliu, **Ioan Brotea.** Inmormântarea i s'a făcut în 30 Septemvrie 1940 în cimitirul bisericii ortodoxe române din Mateiaş, judeţul Târnava-mare. Defunctului i se va păstra o veşnică şi recunoscătoare amintire. Odihnească cu drepţii!

Impotriva exceselor tiparului. Şeful serviciului central al cenzurii adresează ziarelor întâmpinarea în care se spune, că: Potrivit dispoziţiilor primite, pe viitor nu se mai admite, sub nici o formă, publicarea oricăror articole sau clişee conţinând invective de desmăţ publicistic la adresa adversarilor sau a oamenilor politici ai fostului regim, dat fiind că aceste atacuri, astfel realizate, constitue o diminuare vădită a prestigiului presei, precum şi o nerespectare a momentului actual românesc de linişte, de ordine, de reconstrucţie şi de redeşteptare naţională. — In cazul când totuşi s'ar publica asemenea articole sau clişee, publicaţia va fi pasibilă de sancţiunile suspendării.

Jidovi basarabeni sânt pe cale să năpădească în ţară, — anunţă *Raza*, gazeta de luptă a refugiaţilor din Basarabia, (gazetă săptămânală ce apare acum în Bucureşti). Aceşti jidovi sânt aceiaşi cari au făcut parte din bandele celorce au asasinat soldaţi şi ofiţeri români în retragere îndată ce începuse evacuarea Basarabiei. Intrarea şi stabilirea în ţară a elementului de desagregare, de agitaţie şi de spionaj, nu se poate admite sub nici o condiţie.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 6 Octomvrie 1940, va predica părintele rector *Dr. D. Stăniloae.*

Poşta redacţiei

Prot. *E. P.* în *A.* Lucrări, cu subiect analog, avem mai multe. Cea mai reuşită se va tipări.

Nr. 61/1940 paroh. (60) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ort. rom. Ribicioara de sus, protopopiatul Zarand-Brad, jud. Hunedoara, dă în întreprindere prin licitaţie publică, zidirea în roşu a noului edificiu de biserică din filiala Uibăreşti, conform planului şi devizului aprobate de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, Nr. 4098—1940.

Iar pentru anul viitor partea a doua a lucrărilor.

Licitaţia se va ţinea în ziua de *27 Octomvrie 1940, ora 3 p. m.*, în localul şcoalei primare din filia Uibăreşti, în caz de nereuşită, licitaţia se va ţinea la 3 Noemvrie la ora 3 p. m. în acelaş local.

Planul, devizul şi condiţiile de licitaţie, cum şi caetul de sarcini, se pot vedea la oficiul parohial Ribiţa, prot. Zarand.

Parohia dă materialul necesar la edificare.

Licitaţia se va face pe baza ofertelor închise, însoţite de o garanţie de 5% din valoarea lucrărilor, fie în numerar sau în efecte garantate de stat.

La licitaţie se vor admite numai antreprenori calificaţi, consiliul parohial având dreptul de a accepta oferta şi pe ofertant. Concurenţii nu pot pretinde nici un fel de spese de deplasare. Toate taxele şi impozitele îl privesc pe cel ce ia în întreprindere lucrarea.

In caz de neprezentare a nici unui ofertant, Consiliul parohial va da lucrarea de zidire a bisericii în roşu, precum şi partea a doua a lucrărilor pe cale de bună învoială.

Ribicioara-de-jos, la 26 Sept. 1940.

Pr. **Iosif Comşa**

---

mai timpul singur va putea lumina acest cifru misterios şi se mai credea, că acest număr este susceptibil de mai multe interpretări. Fapt este că dela început mulţi şi-au pus la încercare „priceperea", ca să găsească un nume care să reprezinte acest număr. Astfel Irineu a susţinut că numele „latin", scris greceşte dă numarul apocaliptic: λ′ α′ τ′ ε′ ι′ ν′ ο′ ς′

30+1+300+5+10+50+70+200=666.

Cuvântului „latin" i s'a dat înţeles larg de Roma, de imperiul roman. De altfel cuvântul „roman" egal cu „latin", spus pe evreeşte dă acelaş rezultat numeric. O altă încercare este cea care a propus numele Titan, greceşte Τειτλαν, care dă de asemenea cifra de 666. Acest numa mai prezenta avantajul că avea 6 litere. Titan era o veche numire poetică a soarelui, o divinitate, cu care îi plăcea mult lui Nero să fie asemănat. Poporul roman îl aclama aşa: „Trăiască Neron-Apolon!" In evul mediu Beatus a propus 7 nume diverse.

Fapt este că creştinii se găseau în faţa numărului misterios 666, redat în textul grecesc al apocalipsei prin aceste 3 litere: ΧΞΣ. „Aspectul cel mai exterior a acestui număr a produs o impresie misterioasă şi apăsătoare. Litera întâia era litera începătoare a numelui Hristos, cea din urmă literă (sigma) era repetată de două ori în cuvântul cruce (stavros). Intre aceste două litere stetea ca un şarpe litera Ξ, cunoscută prin trăsăturile sele şerpuite şi prin pronunţia ei şuerată (Apoc. 12, 9; 20. 2). Toată grupa aceasta alcătuia o întreită repetare a numărului 6, simbolul sarcinei şi nedesăvârşirei, şi acest simbol numeric al lui antihrist — 666 stătea în straşnică contrazicere cu numărul 888, alcătuit din trei 8 perfecţi — din numele Iisus."[1] Iată pentruce s'au şi făcut atâtea încercări de a-se explica acest număr. Toţi comentatorii s'au silit să găsească un nume care să exprime într'un mod oarecare păgânismul, sau imperiul roman, aşa cum s'a văzut şi din exemplele date mai sus. Aceste soluţiuni erau corespunzătoare în general ca senz, însă spiritul creştin dorea o mai mare preciziune.

Pr. Aurel Radu

[1] F. V. Farrar, o. c. p. 213.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200.—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100.—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ
ASOCIAȚIUNEA
SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 13 Octomvrie 1940 — Nr. 42

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Bărbăție creștină

Trăim vremuri tari. Vijelia, pornită din cămări tainice cu voia lui Dumnezeu, împrăștie toate culcușurile comodităților, făcând pe om să iasă în asprimea furtunii și să lupte cu ea. Moartea pândește deasupra fiecăruia, mai aproape de cum își închipue. Cine credea înainte cu un an doi că în țara noastră, neangajată în războiu, vor avea să fie uciși atâția frați și cine poate spune sigur că primejdiile s'au depărtat pentru totdeauna de meleagurile noastre? Fie că aperi o concepție sau alta, să te aștepți ca să trebuiască să jertfești totul pentru ea, și în primul rând viata. Neutru iarăși nu poți fi, căci vremurile actuale nu te lasă. Îți cere fiecare tabără atât de radical să fii pentru ea, încât nu poți împăca și pe una și pe alta, iar dacă reprezinți o convingere care nu e deplin nici a uneia din ele, trebue să te aștepți deasemenea la suferință și chiar la moarte din partea fiecăreia.

In poziția de absolută neutralitate interioară n'ai putea fi decât dacă n'ai crede în nimic, n'ai adera la nimic, dar nici aceasta nu-ți este socotită exterior ca neutralitate și pe lângă aceasta ea echivalează cu o moarte spirituală, cu o moarte a personalității, cu o destrămare a vieții.

Creștinul în nici un caz nu poate adopta o asemenea poziție, care de altfel tot nu l-ar feri de riscuri. El e încredințat cu apărarea supremelor valori. Iar creștinul ortodox, care păzește voia lui Dumnezeu atât cu privire la bunurile create cât și cu privire la cele dăruite prin Iisus Hristos, e dator să apere atât credința sa în Dumnezeu și valorile morale ce decurg din ea, cât și neamul în mijlocul căruia l-a așezat Dumnezeu. Creștinul ortodox e îndatorat să se întrepună pentru Hristos și pentru neam, cu toate riscurile pe cari le comportă această deciziune a lui. El trebue să grăiască fățiș — deși fără ură și fără cuvinte de jignire — pentru Hristos, pentru voia Lui, pentru neamul propriu.

Aceasta cere o mare bărbăție, un mare eroism, cu deosebire în zilele noastre. S'a acuzat în alte Țări creștinismul că, punând preț pe smerenie, e potrivnic eroismului. Nimic mai greșit. Smerit este creștinul în ce privește persoana sa, dar nu valorile în slujba cărora stă. Smerenia îl îndeamnă să se considere pe sine puțin lucru, nu valorile creștine pe cari trebue să le propovăduiască și să le apere. El trebue să-și pună tot sufletul în lupta pentru ele. Dar chiar și atunci, chiar când a reușit să obțină mari succese pentru ele, să se considere ca și când a făcut prea puțin, sau că totul este opera lui Dumnezeu. Smerenia este un impuls neîncetat spre mai multă muncă, spre mai multă râvnă, spre mai multă desăvârșire. Smerenia nu împedecă eroismul, ci abia ea îl promovează, întrucât împinge pe om continuu spre noui sforțări, nelăsându-l nicicând în închipuirea că a realizat destul, că se poate odihni pe laurii succeselor trecute. Smerenia e condiția eroismului de fond, purificându-l de orice fanfaronadă care-l micșorează. Dacă eroismul este slujbă în serviciul altora, este depășire de sine, atunci numai împreunat cu smerenia se realizează deplin, ca uitare de sine, ca antidot al mândriei.

Desigur smerenia este numai o condiție care purifică eroismul, nu este însuși eroismul. Dar creștinismul întreține și eroismul mai mult decât orice altă concepție despre lume. Intâi pentrucă dă creștinului convingerea că stă în slujba celor mai înalte valori, că e cruciatul lui Dumnezeu. Mărimea eroismului atârnă și de înălțimea valorilor pentru cari lupți și de încrederea în împăratul pentru care lupți. Și cine este împărat tare ca Dumnezeu?

Dar creștinismul alimentează eroismul și pentrucă desfide moartea. Eroismul depinde într'o măsură covârșitoare de atitudinea interioară a omului față de moarte. Unde e temere de moarte, nu poate fi eroism adevărat. Orice act de eroism te poate duce până în fața morții. Cine se teme de ea, evită angajarea în acte, în atitudini eroice. Asemenea acte nu sunt numai mânuirea armei pe câmpul de luptă, sau în răfuelile dintre oameni. Ci, mai ales în ziua de azi, orice interpunere calmă, dar fățișe, pentru valorile ce le reprezinți.

Se teme creștinul de moarte? Câtuși de puțin nu. Cine se teme de moarte nu e creștin adevărat. Nu există credință, nu există concepție care să desfidă atât de mult moartea, ca cea creștină. Moartea nu mai are nici o putere pentru cel ce crede în Iisus Hristos. Ea a fost învinsă și e învinsă continuu de Iisus Hristos. Ea nu mai are cuvântul cel din urmă, efectul ei nu mai este definitiv. «Cel ce crede în mine, viu va fi, chiar de va și murì», a spus Mântuitorul. Poetului care a spus «nu învie morții, în zadar, copile», creștinul îi spune: «ba da, chiar și morții învie prin puterea lui Iisus Hristos, dacă au crezut în el». Creștinismul este credința care niciodată nu descurajează, care nu șovăie și nu se stinge nici în fața morții, ci rămâne în picioare, sfidând moartea. Creștinismul este suprema bărbăție prin credință, cel mai nesecat optimism.

Ceeace face pe om să șovăie în fața morții sunt două lucruri: teama de durerile ce întovărășesc sfârșitul sfârșitul vieții și teama de ce va fi dincolo.

In ce privește teama de durerile trupești ce anticipează și întovărășesc stingerea vieții, experiențele multiple făcute de cei ce au ajuns până în pragul morții arată că la apropierea sfârșitului se produce o pierdere a conștiinței și a simțirilor. Dela un anumit grad, până la care mai fiecare om a ajuns de câtevaori în viață, durerea nu se mai simte. Este edificatoare din acest punct de vedere cartea lui *Georges Barbarin, Le livre de la mort douce* (Cartea despre moartea dulce) în care, pe baza unui vast material adunat dela bolnavi cari s'au luptat cu moartea și dela medici, arată *«că sfârșitul vine peste noi fără să observăm»*.

Mai mare este teama de viața de dincolo. Chiar acei oameni necredincioși, cari dau dovadă de mult curaj, când se apropie de moarte sunt cuprinși de neliniște și aceasta îi face să șovăie și să se retragă dacă e vorba de o moarte ce poate fi evitată. Mai ales în fața morții se trezește vocea conștiinței de autoacuzare, care face și pe omul cel mai curajos să se teamă.

De teama aceasta poate scăpa numai creștinul, dacă și-a curățit înainte conștiința de păcate. Nu există om care să meargă mai liniștit și mai împăcat la moarte, decât un creștin care a obținut iertarea pentru greșalele sale. Aci stă și motivul miraculos pentru care se simte omul bolnav atât de bine după primirea sfintelor Taine, ceeace aduce adeseori și o îmbunătățire în mersul boalei. Vitejie în fața morții mai pot manifesta și unii necredincioși. Dar în asemenea cazuri, dacă nu are loc o înspăimântare fulgerătoare când moartea se apropie, avem de a face mai mult cu o înăbușire voită a gândurilor sau a sensibilității, sau cu o amorțire a simțurilor, cu o coborâre a nivelului de viață spirituală. Numai creștinul depășește pozitiv moartea, gândind lucid la ea fără teamă, acceptând-o împăcat, la un nivel de superioară trezire și intuiție spirituală. E aci o bărbăție calmă, necrispată, nealterată într'un fel de animalitate. Singura vitejie reală este aceasta a creștinului,

Chipul ideal de preot

Nu încape îndoială că personalitatea dlui general Ion Antonescu e demnă de toată admirația. Intransigența Dsale pe lângă principiile moralei creștine, energia bărbătească și înțelepciunea cari-l caractizează și-l fac un adevărat conducător de Stat, îl impun stimei și încrederii generale.

Dar apelurile ce le adresează Țării și diferitelor categorii sociale și profesionale de Români, ne-au descoperit și o latură a sufletului Dsale care ne face să-l iubim. E atâta vibrație umană, atâta înțelegere, atâta iubire caldă, duioasă, largă, de om și de neam, în acest suflet, încât nu se poate să nu-l iubești. Transpiră din aceste apeluri nu psihologia poruncitorului încrezut, a omului de fier care privește spre ținta generală a Statului și deloc spre sufletele oamenilor, ci grija iubitoare de fiecare Român cu care se simte frate.

Aceeaș inimă caldă o simțim și în apelul adresat de Domnia Sa preoțimii. Aceeaș grije de mântuirea sufletească a fiecărui Român, care se traduce în îndemnul adresat preoților de-a fi buni cu toți, de-a propovăduì fără încetare Evanghelia, de-a se apropia de suflete cu căldura iubitoare a sufletului lor preoțesc și nu cu îngâmfarea aspră și poruncitoare a poziției lor sociale sau politice.

Il iubim pe generalul Ion Antonescu pentru vibrația sinceră de credință a sufletului Său, pentru înțelegerea superioară prin care își dă seama că suprema problemă a omului este cea a mântuirii sufletești și misiunea preoțească slujind ei e supraordonată oricărei alte activități. Înțelegerea înfiorată a acestei misiuni îl face să considere nedemn de preot coborârea lui în preocupările și luptele politice, încadrarea lui într'o tabără, opusă alteia, subordonarea evangheliei altor teorii. Evanghelia, Evanghelia aceasta este stăpâna căreia trebue să-i slujească preotul integral în concepția dlui general Antonescu. Preotul nu poate propovăduì altă lege decât cea a Evangheliei, nu poate avea altă normă de viață pe care s'o urmeze el și s'o impună altora, decât cea dumnezeească a Evangheliei, nu-și poate împărți timpul și inima între Evanghelie și altceva, care de obicei e ca o apă care diluiază vinul tare al râvnei preoțești.

Preotul nu poate urâ pe nimeni pentru nici un motiv, nu se poate răsbuna pe nimeni, nu poate să lase pe nimeni cu impresia că îi aparține mai puțin decât altora. Numai prin nesfârșita iubire care niciodată nu se descurajează, care nu caută la față și numai arzând integral pentru Evanghelie, poate câștiga și sufletele rătăcite, care este misiunea principală a preotului.

Dl general, simțind și judecând profund, ca un om serios, ca un suflet de elită, obișnuit cu meditația asupra celor mai fundamentale probleme ale vieții, consideră că fără de preot nu se poate îndrepta cu adevărat sufletul unui neam, dar fără de adevăratul preot, cel ce trăește integral pentru Evanghelie și potrivit idealului moral și spiritual al Evangheliei.

La temelia Statului și neamului dl general Ion Antonescu așează credința. Dar credința nu va constituì o piatră tare, un fundament solid, fără tăria de credință a preoților, fără transformarea întregei lor ființe într'un bloc de credință.

care nu-şi ascunde vederea spirituală clară într'un învălmăşag de patimi, ci în faţa morţii atinge o supremă purificare şi limpezire a sufletului de orice patimă, o supremă înfrumseţare a sufletului cu virtutea iubirii de Dumnezeu şi de oameni, o gătire în hainele cele mai cuvincioase pentru a apărea la ospăţul Domnului, o gătire în bucurie şi în podoabă spirituală de nuntă.

Deaceea smerenia creştină în faţa lui Dumnezeu, căinţa pentru păcatele proprii şi cererea iertării de ele, departe de-a împedeca pe om să fie viteaz, sunt o condiţie pentru adevărata vitejie. Nu cel ce sfidează şi pe Dumnezeu e viteaz, ci cel ce crede în El şi se smereşte în faţa Lui.

Am expus aceste lucruri atât din necesitatea pe care timpurile noastre o impun preoţilor şi creştinilor să fie viteji, să nu se teamă de moarte, cât şi pentru acei ce ar fi ispitiţi de concepţii mai nouă să creadă că creştinismul nu permite omului să fie viteaz.

In afară de ameninţările ce ne pândesc ca neam, noi avem azi din nou un ideal naţional de înfăptuit. Chiar dacă am scăpa de ameninţările dela Răsărit, trebue să ne pregătim noi de luptă pentru recâştigarea teritoriilor româneşti pierdute. In vederea acestui scop neamul trebue educat în spiritul vitejiei, al nepăsării de moarte. Cuvântul preoţilor ca în toate marile probleme ale sorţii, va fi în această privinţă decisiv.

Apelul dlui general Antonescu către toţi slujitorii altarelor româneşti

D. General Antonescu, Conducătorul Statului, a adresat următorul Apel către slujitorii tuturor altarelor româneşti:

Pe plan social, la temelia Statului stă familia.

Pe plan spiritual aşez credinţa.

Am spus-o aceast în scrisoarea răspuns ce mi-am îngăduit să trimit I. P. S. S. Patriarhul, în calitatea mea de conducător responsabil de noua îndrumare a destinelor neamului, în aceste grele clipe ale istoriei lui.

Găsesc de datoria să mă întorc cu faţa şi către voi nu pentru a mă amesteca în atribuţiile conducătorilor voştri fireşti, ci pentru a-mi îndeplini faţă de voi şi de Ţară îndatoririle mele de armonizator al activităţii şi al îndatoririlor tuturor în cadrul acestei concepţii, vin în mijlocul vostru şi cu dragoste de prim credincios vă spun că:

Biserica lui Hristos nu înseamnă numai ziduri, icoane, coruri, lumânări, clopote, slujbă.

Ea este dragoste, jertfă, milostenie, trudă, curăţenie sufletească.

Oriunde trăieşte un suflet curat, acolo este un altar al dumnezeirii,

Pentru ca biserica şi toate podoabele ei să primească cu adevăr harul ceresc, dacă vreţi să adăpostească cu folos pe cei ce înalţă rugăciuni, să-i facă să caute sprijin, şi genunchii lor odată ridicaţi dela pământ să-i poarte mai încrezători ca înainte daţi voi întâi Bisericii, tot ce Mântuitnrul a aşezat la temelia ei.

Cunoaşteţi mai bine ca mine în ce măsură cuvintele rugăciunilor voastre cuprind şi desvălue drept-credincioşilor puterea sau slăbiciunea sufletului vostru.

Dacă gândul nostru nu este cu totul dăruit Creatorului, dacă inima noastră nu se frământă cu adevărat pentru păcatele oamenilor, atunci şi zidurile Bisericilor sunt reci, şi chipurile Sfinţilor depe icoane sunt crunte, şi clopotele sună spart, şi lumânările par stinse.

Faceţi în aşa fel, încât oamenii să simtă nevoia să meargă la Biserică şi să dorească ceasul de rugăciune ca o mare liniştire sufletească.

Evanghelia Mântuitorului este faptă. Ea nu a fost scrisă ca să fie, ci pentru că a fost trăită. Viaţa lui Hristos-Dumnezeu a fost supusă trudei legilor omeneşti, a acceptat pecetea pedepsei divine şi a luptat pentru răscumpărarea noastră. Aşa că din ea şi numai prin ea să tălmăciţi viaţa credincioşilor.

Ascultaţi poveţile lor şi arătaţi-le că toate au fost trăite şi înfruntate de Dumnezeu pentru biruinţa lor. Cel mai mic sbucium din viaţa oricăruia faceţi-l să intre, să se regăsească şi să se aline prin Evanghelia. Şi veţi vedea că rostul vieţii nu le va mai fi străin, că durerile le vor primi şi suferi cu credinţa că o fac întru biruinţa slavei.

Invăţaţi-i să asculte, cu interes şi să folosească cu faptele lor, de fiecare clipă, tot ce această carte a suferinţei a scris numai din dragoste pentru oameni.

Numai astfel vor înţelege îndatoririle la cari îi cheamă viaţa faţă de ei, faţă de familia lor, faţă de semenii lor.

Invăţăturile Evangheliei să le desprindă din fapta voastră. Deaceea vă cer ca în viaţa noastră de toate zilele:

Să fiţi cei mai iubitori.
Să fiţi cei mai buni.
Să fiţi mai drepţi.
Să fiţi cei mai cinstiţi.
Să fiţi cei mai muncitori.
Să fiţi cei mai gospodari.

Să nu alergaţi niciodată după bani, fiindcă ei vă fac să alunecaţi pe panta patimilor omeneşti.

Politica să o goniţi din jurul altarelor, aşa cum a gonit Mântuitorul pe mânuitorii de bani.

Să o goniţi şi pentru voi, şi pentru drept-credincioşii voştri. Ea a adus multă nenorocire în această ţară. Ea v'a învrăjbit pe toţi fiindcă politica, la noi, a însemnat la noi pândă.

Să pândeşti un om, ca să-l dai laoparte; un loc, ca să-l ocupi fără merit; un lucru, ca să ţi-l însuşeşti cu orice preţ şi prin orice mijloc; o situaţie, ca să ajungi cât mai repede ca să te înbogăţeşti peste noapte.

In România legionară s'a terminat cu aceste obiceiuri. Nimeni de azi înainte nu se va putea aşeza decât acolo, unde meritul şi puterile îl vor impune prin selecţiune, nu prin interese de castă sau prin intrigă şi calomnie.

Aceasta fiindcă nici în Stat nu se poate înfrânge, fără riscuri pentru toţi, ordinea naturală a vieţii.

Din această cauză, regimul legionar nu va fi politică.

Singura politică pe care trebue să o faceţi, este aceea a iubirii de Neam şi a apărării drepturilor lui sfinte prin muncă, prin cinste, prin blândeţe, prin conştiinţă şi, mai ales, şi prin exemplul vostru în toate şi faţă de toţi.

Am pornit dela icoane şi dela altare, să ne întoarcem la ele.

Propovăduiţi şi răspândiţi de acolo lumina care trebue să întreţină nestinsă flacăra focului nostru sacru.

Fără această încălzire continuă a sufletelor credincioşilor voştri, nici eu, nici nimeni altul, nu va putea îndrepta acest blând şi înţelegător popor pe căile binelui.

Apel

„Ajută-ţi fratele căzut în nenorocire. Nu-l lăsa!" aşă spunea ctitorul de suflete noi, Căpitanul.

Noi, slujitorii sfintelor altare, înţelegem şi mai bine decât alţii, că urmând calea înfrânării şi a jertfirii cât mai neprecupeţite pentru fraţii noştri rămaş fără adăpost, ne răscumpărăm din osânda unor păcate vechi şi indicăm şi altora drumul isbăvitor de vechi slăbiciuni româneşti.

Daţi cât mai mult pentru „Ajutorul legionar"! Alinaţi durerile şi lipsurile fraţilor pribegi din Ardealul răpit, donând la sediile legionare din sate şi oraşe bani, haine, lemne, hrană.

Pr. Prof. *Dr. T. Bododae*
şeful „Ajutorului legionar"
din jud. Sibiu

Discursul rostit la Braşov de dl Horia Sima în ziua de 9 Octomvrie a. c.

Camarazi, — Mă înfăţişez înaintea voastră, în acest oraş de nobilă tradiţie ardeleană, ca să răspund la o întrebare care apasă greu în sufletele tuturora şi care tulbură munca de refacere a ţării.

E valul fără oprire al oamenilor îngroziţi de sărbătăciile maghiare care şi-au părăsit cu miile aşezările lor şi tot ce au agonisit multe vieţi dearândul, pentru a-şi căuta scăparea între nouile hotare.

E strigătul de durere din Ardealul suferinţii milenare, în care a reapărut spectrul frângerii pe roată. E geamătul schingiuiţilor şi al martirilor ucişi oriunde au intrat trupele maghiare.

Era greu de presupus ca ungurii să renunţe la sistemul de opresiune sângeroasă, bine cunoscut în istoria stăpânirilor maghiare asupra altor popoare, şi să adopte o linie de politică internă care să asigure libera desvoltare a poporului românesc din Ungaria.

Totuşi, întemeiaţi pe garanţiile date de puterile Axei la Viena, nu ne puteam imagina vreodată ca epoca de suferinţă din trecutul Ardealului să renvie cu atâta intensitate şi în forme atât de cumplite.

Sentimentul de adâncă îngrijorare pentru soarta poporului român rămas în Ardealul cedat, care a stăpânit la începutul ocupaţiunii maghiare toate sufletele româneşti, s'a transformat astăzi într'o realitate crudă de un neînchipuit tragism. Trupele maghiare de ocupaţie şi populaţia civilă maghiară, organizată şi înarmată, s'au năpustit asupra românilor desarmaţi şi paşnici şi după ce i-a scos din casă şi i-a batjocorit, după ce i-a despuiat de întreg avutul lor, i-a asvârlit peste nouile hotare, în cuprinsul României libere.

Dar aceste fapte sunt numai aspectele cele mai moderate ale prigoanei maghiare.

Din relatările care urmează, veţi vedea ce grad de sălbătăcie au atins ororile maghiare:

In comuna Trăsnea din judeţul Sălaj, comandantul trupelor ungare a ordonat executarea a douăzeci români şi incendierea satului. Soldaţii au început să vâneze pe cei care căutau să scape. Au fost împuşcaţi astfel încă 76 români.

Invăţătorul comunei Cozma a fost spânzurat de crucea bisericii, iar preotul Costea a fost legat de un stâlp şi ciopârţit cu baionetele, până când a murit.

In noaptea de 13 spre 14 Sept. un detaşament maghiar a împuşcat la Ip, judeţul Sălaj, 155 de români, bărbaţi, femei şi copii. A fost împuşcat chiar un copil în leagăn. Victimele au fos aruncate într'o groapă.

In comuna Huedin, lângă Cluj, din judeţul Cluj, populaţia ungară a ars de viu pe rug, în piaţa oraşului pe protopopul Aurel Munteanu, după ce-l maltratase în mod îngrozitor, rupându-i braţele.

In aceeaş localitate, locuitorul Vasile Popa a fost spânzurat de picioare şi s'a turnat var nestins peste rănile ce avea la cap.

In comuna Belin, judeţul Treiscaune, populaţia maghiară a masacrat zece români.

In ziua de 7 Septemvrie, locotenentul Mihail Părău, comandantul unui pluton de grăniceri, a fost răpit şi asasinat de trupele maghiare.

Locuitorul Vasile Gurzău, fost primar al comunei Murăşenii de Câmp din judeţul Cluj, a declarat că în ziua de 22 Sept., un detaşament de soldaţi unguri comandat de un ofiţer a masacrat în această comună trei familii de români: preotul Andrei Bujor, împreună cu soţia, două fice şi un fiu, precum şi servitoarea lui; învăţătorul Gheorghe Petrea, împreună cu soţia, mama şi fetiţa lui, în etate de patru ani; locuitorul Ion Gurău, cu soţia lui. Susnumiţii au fost împuşcaţi, după ce fuseseră supuşi mai întâi la chinuri groaznice. Cadavrele lor au fost aruncate într'o groapă comună.

In ziua de 17 Sept. un preot a fost împuşcat de bandele maghiare în faţa catedralei groco-catolice. Tot la Cluj ungurii au măcelărit 8 sergenţi de stradă români. După ce le-au scos limbile, au purtat cadavrele prin oraş, pentru a intimida pe români.

Au mai fost asasinaţi gardianul public Vasile Damian, locuitorii Vasile Albu, Ioan Mureşan, gardianul Ilie Moldoveanu, gardianul Ion Pop, gardianul Alexandru Pop şi Iosif Pop.

In ziua de 22 Sept., ungurii au spânzurat chiar la intrarea bisericii pe preotul şi dascălul comunei Irina, precum şi pe notarul comunei, împreună cu fiul său, sublocotenent în rezervă.

Pe şoseaua Sânmihai, din Bihor, au fost găsite cadavrele a 20 soldaţi din armata română, împuşcaţi de unguri. Ei erau originari din comuna Păuşa şi Trăsnea din judeţul Sălaj şi se înapoiau acasă, fiind desconcentraţi. In comuna Stoineşti, judeţul Bihor, ungurii au împuşcat un copil de 13 ani. In aceeaşi comună au mai fost împuşcaţi Pavel Sas şi Ion Mitruş cu soţia, iar locuitorul Vasile Popa şi un altul au fost grav răniţi.

Tot în ziua de 22 Sept. ungurii au împuşcat la Tg.-Mureş 18 legionari români.

Intr'o comună populaţia ungară a asasinat pe preotul greco-catolic în biserică, în timp ce oficia sfânta slujbă.

In comuna Armaşul mare locuitorul Borza Gavrilă a fost împuşcat, după ce fusese pus mai întâi să-şi sape singur groapa.

In aceeaşi comună au mai fost asasinaţi doi români.

In comuna Budaş, judeţul Someş, populaţia ungară a devastat casele tuturor românilor. Fostul primar al comunei a fost asasinat.

Pe şoseaua Răstoci, Huedin, s'au găsit 24 cadavre de români, printre care erau femei şi copii; în comuna Şeredei, judeţul Sălaj, ungurii au împuşcat 16 români, printre care şi un preot român.

Notarul Victor Bart, din comuna Popeşti, jud. Bihor, a fost pedepsit în modul următor, pentru crima de a vorbi româneşte: i s'au tăiat bucăţi de carne din corp, punându-i-se sare pe răni.

In comuna Dragu, judeţul Cluj, autorităţile ungare au împuşcat 14 soldaţi români desconcentraţi.

La Oradea, în ziua de 9 Sept. ungurii au executat în curtea cătărmii Regele Ferdinand 20 români, a căror identitate nu s'a putut stabili.

La Cluj, un ţăran român, asupra căruia s'a găsit o panglică tricoloră, a fost înjunghiat pe loc.

La Beliş ungurii au bătut cuie în corpul unui ţăran român, în casa căruia s'a găsit un drapel românesc.

Ungurii au incendiat biserica românească din comuna Comolău, judeţul Treiscaune.

Primarul comunei Oşorheiu, jud. Bihor, a fost maltratat în mod îngrozitor de unguri. Intre altele i s'a ţintuit cu cuie un tricolor românesc în spate. Reuşind să fugă în România, a fost internat la spitalul din Beiuş.

In după amiaza zilei de 23 Sept., la ora 5, au fost executaţi la Oradea 35 români, în majoritate legionari. La execuţie ar fi asistat şi publicul, plătind o taxă de spectacol de un pengő.

La Tg.-Mureş autorităţile maghiare au executat pe studentul Alex. Lupu, din comuna Sângiorgiu de Mureş.

Membrii Gărzii de fier sunt persecutaţi în mod special. Astfel legionarul Ion Costelaş din Oradea a fost împuşcat de jandarmii nnguri, pentrucă s'au găsit asupra lui cărţi legionare.

In satul Baciu, jud. Cluj, doi ţărani români au fost maltrataţi în mod îngrozitor, având împunsături de baionetă pe frunte, la tâmple şi la urechi.

Pe şoseaua spre Huedin s'au găsit cadavrele a trei ţărani români...

Dece s'a déslănţuit acest masacru? In numele cărei civilizaţii se săvârşesc aceste crime? Sau Coroana Sf. Ştefan nu poate găsi alt sprijin în inima popoarelor robite decât violenţa şi asuprirea?

Guvernul român este acuzat că a ordonat măsuri de prigonire a populaţiei maghiare rămasă la noi, iar ceeace se întâmplă în Ungaria nu sunt decât represalii pentru tratamentul aplicat ungurilor din România. Această acuză se spulberă la cea dintâi confruntare cu realitatea. Nu numai că la noi nu a fost ucis nici un ungur, dar nu se pot înregistra nici cazuri de maltratare a populaţiei maghiare dela noi. Dimpotrivă, autorităţile româneşti au primit ordin dela guvern să vegheze ca avutul şi viaţa cetăţenilor de origină maghiară să fie apărate şi ocrotite.

Am impus chiar presei o atitudine moderată în raporturile noastre cu Ungaria pantru ca, dela sufletele noastre încărcate şi tulburate de ecoul durerilor din Ardealul ocupat, să nu alunecăm şi noi pe drumul vărsărilor de sânge. Şi dovada cea mai preţioasă a nobleţei atitudinei noastre este că sub regimul legionar, lucrătorii unguri, care în primul moment s'au refugiat în teritoriul ocupat, după câtva timp s'au reîntors în România, preferând să trăiască în atmosfera de dreptate socială care se creiază sub ochii noştri.

Arbitrajul dela Viena noi l-am executat fără şovăire şi, cu preţul unui imens sacrificiu, am înlăturat orice posibilitate de conflict în bazinul Dunărean.

Cu toate că poporul nostru a fost greu încercat de pe urma hotărârei dela Viena, totuşi nu şi-a îndreptat duşmănia contra puterilor Axei, ci, printr'o intuiţie superioară, şi-a dat seama de unde i-se trage nenorocirea şi, în mijlocul celei mai grele crize externe, a reacţionat cu toată puterea şi a reuşit să-şi restabilească unitatea şi echilibrul interior...

Ungurii, după ce ieri au cerut puterilor Axei să li se satisfacă pretenţiile lor pentru ca pacea în bazinul Dunărean să se aşeze definitiv şi, dupăce li s'a acordat dincolo de aşteptările lor, astăzi, în loc să respecte angajamentele luate la Viena, provoacă din nou nelinişte în această parte a Europei şi tulbură interese care depăşesc pe cele strict naţionale ale ambelor popoare şi se încadrează pe un plan European...

— Mai departe dl Horea Sima a spus: „Ungaria a cerut ca revendicările ei să fie satisfăcute pentru a se realiza o pace durabilă între cele două popoare.

Astăzi Ungaria calcă angajamentele dela Viena şi creiază o stare de nelinişte şi tensiune, iar pacea este din nou ameninţată tocmai de aceia cari au cerut, în numele ei, revendicări teritoriale.

România Legionară nu se plânge şi nu răspunde provocării. Dar e bine să se ştie că există o limită a răbdării şi o limită a demnităţii unui neam. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, urale). Nu dăm avertismente, dar credem că cei 1.400.000 de Români din Ardealul ocupat au dreptul la viaţă şi la un trai omenesc. (Aplauze prelungite).

Convinşi de dreptatea noastră, stăpâni pe voinţa noastră nimeni nu ne va putea opri să făurim poporului nostru viitorul pe care îl merită." (Vii aplauze, îndelung repetate; ovaţiuni).

Organizaţi Reuniuni de femei

Nemaipomenitele barbarii maghiare

Ungurii nu şi-au schimbat câtuşi de puţin moravurile asiatice pe cari neamul nostru le-a experiat atât de dureros în lungul trecut de asupriri. Acest popor crud, însetat de sânge, care a întreţinut în mijlocul Europei o stare de lucruri ce dezonorează civilizaţia continentului nostru, se află din nou în plină deslănţuire a instinctelor barbare ce constitue fondul ancestral şi inalienabil al rasei sale. Chiar şi fantazia cea mai cutezătoare e întrecută de invenţiunile sadice, de ororile nemaipomenite la cari este supusă populaţia românească dată, printr'o neînţeleasă hotărâre de arbitraj, pe mâna celui mai sălbatic popor.

Sfidând civilizaţia progresată a veacului al douăzecilea şi metodele umane cari s'au încetăţenit în ultimele decade în materie de tratament al minorităţilor, vecinii noştri au reînviat şi chiar au amplificat vechile metode cari sunt mai degrabă manifestări de şacali, decât de fiinţe umane.

Pe lângă omorurile cari se ţin lanţ, ungurii şi-au însuşit şi alt procedeu pentru a curăţi ţinuturile ajunse în stăpânirea lor, de Români. In ultima săptămână au expulsat pe capete şi în condiţiunile cele mai revoltătoare mii de intelectuali şi de meseriaşi români. Sâmbătă 5 Octomvrie, la ora 11 a. m. a sosit în gara Curtici un tren format din 7 vagoane de marfă, închise pe dinafară, aducând 283 de Români expulsaţi din Oradea, în frunte cu P. S. episcop *Dr. Nicolae Popoviciu.*

Din declaraţiile P. S. episcop Dr. N. Popoviciu, făcute unui ziarist, expulzarea s'a făcut în condiţiile următoare:

«După teroarea din primele zile ale ocupaţiei, a intervenit un calm relativ şi Românii căutau să se încadreze în noua ordine a lucrurilor, pentru a fi cât mai de folos Românilor rămaşi în Ungaria. Zilele trecute, postul de radio dela Budapesta a difuzat o ştire despre un pretins tratament rău, aplicat în gara Curtici unor unguri, cari voiau să se repatrieze. Lucrurile, ştiindu-se metodele de propagandă ale Ungariei, n'au prea fost luate în seamă, până Vineri înainte de amiazi, când agenţi civili, însoţiţi de subofiţeri de honvezi, au început să colinde străzile şi locuinţele Românilor, ridicându-i aşa cum se găseau şi ducându-i la parchet. Aici li s'a luat câte o declaraţie cu datele personale şi apoi au fost băgaţi la închisoare, alături de borfaşi. Vânătoarea a continuat până seara, aducându-se oameni dela masă, femeile din bucătărie, toţi în costume sumare. Vineri seara, au fost scoşi cu toţii din celule şi împărţiţi, femeile şi copiii într'o curte, bărbaţii în altă curte. Bărbaţii au fost aşezaţi în rânduri de câte patru lângă un zid, în faţa lor fiind aşezate patru plutoane cu baionete la armă. La un moment dat, ofiţerul comandant a dat ordinul: «Stânga 'mprejur!»

Românii s'au întors cu faţa spre perete, făcându-şi ultimele socoteli cu viaţa. Un minut pauză, după care a răsunat un nou ordin: «Incărcaţi!» Altă pauză scurtă, alt ordin: «Controlaţi încărcătura!» Ordinul de încărcare răsună din nou.

In acest moment, — ne declară P. S. Sa — le-am spus preoţilor de lângă mine: «Măcar să fi spovedit lumea... Nu s'a putut. Eram decis să ies din rânduri şi să dau tuturor o deslegare sumară şi să rog pe bunul Dumnezeu să ne primească şi această jertfă...» Dar n'a mai fost nevoie, căci un nou ordin ne-a întors din nou cu spatele spre perete. Toate s'au petrecut în mijlocul ţipetelor şi plânsetelor femeilor şi copiilor din cealaltă curte, cari auziseră comenzile ofiţerilor. A urmat un avertisment: la cea mai mică mişcare soldaţii vor trage.

După aceasta, porţile închisorii s'au deschis şi Românii, având femeile şi copiii în frunte, au fost încolonaţi, flancaţi fiind de armata care avea ordin să tragă. Şi am plecat. Ieşind în B-dul Ferdinand, tristul convoi a fost întâmpinat de trei tancuri, cu ţevile mitralierelor îndreptate spre mijlocul străzii, iar mai încolo, câteva automitraliere şi câteva camioane cu soldaţi.

Convoiul se îndreaptă încet spre gară. Nici să fi trecut pe sub furcile caudiene nu ne-ar fi durut mai tare, — precizează P. S. Sa episcopul — apoi continuă: «Am avut însă o mângâiere: populaţia maghiară din Oradea n'a manifestat împotriva noastră. Sosiţi în gară, expulzaţii au fost scoşi pe peron. Acolo, au fost strigaţi pe nume şi urcaţi în vagoane de marfă. Bine înţeles, tot timpul au fost obiectul celui mai vulgar vocabular ce se poate închipui. Un palid exemplu: In momentul când am fost strigat, pur şi simplu, „Popovics Miklós", am răspuns: «aici». Mi s'a replicat: «mai repede pasul», iar în momentul urcării în vagon, un funcţionar ungur superior a observat rânjind:

— «P. S. Sa se urcă în vagonul de dormit!»...

Ce li s'a spus celorlalţi, îşi poate închipui oricine.»

Urcaţi în vagoane, uşile au fost închise pe dinafară şi trenul a fost îndrumat spre Arad pe o rută ocolită. Tot timpul au călătorit cu uşile închise, fără scaune în vagoane, bărbaţii în picioare, femeile şi copiii jos pe podina plină de murdării, neavând voie să iasă nici măcar pentru trebuinţele trupeşti.

In aceeaş Duminecă a sosit la Curtici un alt tren cu 10 vagoane de marfă încărcate cu Români expulzaţi din Cluj, Oradea şi Sighet.

Cu acest tren au sosit 240 de intelectuali, cărora ungurii înainte de a fi trecuţi peste graniţa românească le-au luat toate sumele de bani ce le aveau asupra lor, perchiziţionând până şi femeile în modul cel mai vulgar şi mai jignitor.

Al doilea transport dinspre Cluj a sosit la Curtici Duminecă noaptea la ora 1 jumătate noapte, cu 160 persoane, iar al treilea Luni dimineaţa la ora 5, cu 360 persoane.

Şi alte şi alte transporturi sosesc fără încetare în aceleaşi condiţii barbare, ca cel dela Oradea.

Potrivit datelor Ministerului de Interne au fost expulzaţi până acum din Ungaria 11.559 de Români. Din România, în schimb, n'au trecut în Ungaria decât 3828 de unguri, de bunăvoie.

Răbdarea românească e pusă la grea încercare. Va aduce Dumnezeu ceasul în care toate aceste umiliri şi suferinţe vor avea să ia un sfârşit. Popoarele Europei pot să constate încăodată „rolul civilizator" pe care-l împlineşte poporul maghiar în mijlocul continentului.

Pe ungureşte...

Copleşiţi de sentimentul urei şi al răsbunării, slujbaşii statului vecin îşi continuă «opera» şi după ocuparea teritoriului cedat.

In nenumăratele cazuri de «cavalerism» milenar, autorităţile maghiare ţin să-şi manifesteze cruzimea în deosebi impotriva intelectualilor români, şi mai cu seamă în contra preoţilor, fie ortodocşi, fie greco-catolici.

Ni se anunţă astfel, chiar din partea celor ce au suferit prigoană, că o seamă de cărturari români din Oradea, între ei şi P. Sf. Episcop **Nicolae** *(amănunte dăm la alt loc), au fost ridicaţi dela casele lor şi vârâţi în trenuri de marfă, ca să fie imediat expediaţi ca vitele...*

La fel sânt expulsaţi, de pe acelaş teritor, şi conducătorii băncilor româneşti. Sute de cărturari sânt siliţi să se refugieze în oraşele şi satele din teritorul liber.

Aceste manifestări jalnice se vede că se comit cu înaltă aprobare dela Budapesta, — cel puţin până astăzi n'am aflat nimic care să desmintă, sau măcar să atenueze, înţelegerea şi conlucrarea la «vânătoarea de valahi», pornită cu adevărat «pe ungureşte»...

Vechea politică, a guvernanţilor dela Budapesta, a reînviat cu toate ororile sale.

Lumea, dela noi şi din străinătate, are earăş tristul prilej să-i vadă, în nefalşificata lor fiinţă, şi să-i judece după faptele săvârşite.

Manifestaţia legionară

Capitala ţării a văzut Duminecă, în Piaţa 6 Septemvrie, una din cele mai impunătoare manifestaţii, care s'a petrecut într'un avânt sufletesc şi ordine desăvârşită, ce face neprecupeţită cinste „cămăşilor verzi", pornite la înfăptuirile menite spre mântuirea neamului prin ordine, dreptate, muncă, şi respectul de sine şi de alţii.

Domnii general **Ion Antonescu** şi **Horea Sima,** în cuvinte clare şi puternice, au tălmăcit înţelesul uriaşei adunări de legionari.

«Astăzi, Dinastie şi Stat, generalul Antonescu, Poporul român, Mişcarea legionară alcătuesc o forţă unitară şi un bloc indistructibil», a spus dl Horea Sima, comandantul Mişcării legionare.

Dl general Antonescu spune tuturor românilor:

Nu uitaţi că Stat naţional legionar înseamnă topirea tuturor credinţelor şi a tuturor forţelor noastre, într'un singur scop:

Rezidirea pentru veşnicie, şi din temelie, a Neamului nostru.

Toţi românii hotărâţi, toţi românii cinstiţi; toţi românii sârguitori; toţi românii întregi şi toate românce le curate, să se prindă frăţeşte în hora muncii româneşti şi în avântul rândurilor voastre.

Nu este nevoie ca cel ce va veni, vrăjit de iureşul avântului vostru, să fi purtat cămaşă verde, să fi cântat, să fi ţinut frontul, să fi făcut până azi salutul disciplinei voastre.

Este însă nevoie ca omul de eri şi legionarul de mâine, să-şi fi sbuciumat sufletul pentru neamul lui; să-şi fi simţit obrazul sfâşiat de durerea înfrângerii lui; să-şi fi închinat îndurerat fruntea în faţa Dumnezeului credinţei lui, pentrucă numai astfel va fi gata de lupta care începe şi de jertfa pe care i-o vom cere când va da alarma sbuciumul tragic al gliei strămoşeşti şi va bate ceasul sacrificiului şi al răspunderii.

Români de pretutindeni, primiţi mâna ce vă întind, ascultaţi chemarea mea şi veniţi, veniţi la luptă în legiune, pentru Neam şi pentru Rege.

Neamul nostru are astăzi, mai mult ca orcând, nevoe de unire; unire de sus, dela treptele curăţite şi înălţate ale Tronului şi până jos, în coliba rece şi suptă de suferinţa săracului.

Noi chemăm pe toţi la unire, dar nu oferim locuri. Locul şi-l va câştiga fiecare fără zăbavă, numai prin puterea şi sârguinţa lui.

Locurile şi le vor păstra numai acei cari le vor merita, după fapta lor.

Cămăşi verzi, cămăşi ale speranţei, — Cinstiţi-vă haina credinţei voastre. Fiindcă nu purtaţi un costum, ci vă învestmântaţi în simbolul spiritual al Mişcării. Haina voastră este numai forma unităţii conştiinţelor voastre. Dar ea nu trebue să împedece pe nimeni de a vi se alătura vouă.

Nu duşmăniţi pe nimeni, nu îndepărtaţi pe nimeni, oricare le-ar fi fost judecata şi credinţa politică până azi. Neamul nu are destule energii şi destule suflete câte ne trebue pentru marea şi viitoarea lui înălţare, pentru ca vreuna să rămână în afară.

Nu vă plecaţi după şoapte în judecata oamenilor. Cinstiţi cuvântul răspicat al omului întreg şi primiţi-l.

Fraţilor de peste hotar li se trimit cuvintele de mângâere:

«La drepturile Coroanei Sfântului Ştefan, noi răspundem paşnici, şi cu omenie, cu drepturile pe care ni le dă Coroana de lauri a marelui Traian».

Conducătorul ţării, care ne cere încredere şi înţelepciune, măsură şi cumineţenie, are adânc răsunet în toate inimile înţelegătoare. Generalul cere naţiunii întregi muncă ordonată şi disciplină, unire, hărnicie, în redresarea morală şi materială ce o aşteptăm cu toţii.

Cu Dumnezeu înainte!

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Situaţia românilor din Ungaria

— Guvernul maghiar nu respectă hotărârea dela Viena —

Delegaţia română dela Budapesta a înmânat, în seara zilei din 10 l. c., delegaţiei maghiare un memoriu despre mersul tratativelor, între cele două delegaţii, privitor la situaţia de astăzi a românilor din Ungaria.

Propunerile delegaţiei române au fost întâmpinate din partea delegaţiei maghiare cu diferite pretexte. S'a susţinut că problema minoritară, în Ungaria, este afacere internă; s'a vorbit de restituirea materialelor evacuate de români; s'a mai afirmat, că România actuală este lipsită de constituţie...

Delegaţia română a arătat totala netemeinicie şi lipsă de exactitate a celor susţinute de maghiari, şi a stăruit pe lângă punctul de vedere românesc, că adecă: problema minoritară trebue soluţionată în interesul celor două ţări şi a raporturilor viitoare între români şi maghiari. In cele din urmă guvernul maghiar a declarat că, în faţa încordării extraordinare dintre cele două ţări, nu poate primi răspunderea, înaintea opiniei publice ungureşti, în chestiunea încheerii unui statut pentru minoritatea română din Ungaria.

Respinse astfel, de guvernul maghiar, propunerile României privitoare la situaţia românilor din Ungaria, tratativele s'au terminat fără resultat.

Pe temeiul acestor expuneri guvernul român declară, că se simte nevoit să facă uz de prevederile punctului 7 din arbitrajul vienez şi să înainteze guvernelor german şi italian chestiunea regulării situaţiei românilor din Ungaria, ear guvernul maghiar să fie învitat, din partea acestor guverne, să respecte îndatoririle primite în menţionatul arbitraj. —

Din Bucureşti se anunţă, că delegatul, dl Valer Pop pleacă la Berlin, ear dl M. Manoilescu, fostul ministru de externe, la Roma.

Fostul ministru al Educaţiei Naţionale Petre Andrei s'a sinucis

Ziarele au adus ştirea că fostul ministru al Educaţiei Naţionale s'a sinucis, luând o mare doză de otravă. Nu ştim cari vor fi fost cauzele acestui disperat act.

Cazul însă se pretează la consideraţii din cele mai pline de învăţăminte.

Acest om voia să fericească un neam cu sociologia ateistă a evreului Durkheim, dar iată că la scurtă vreme a dovedit prin propriul exemplu la ce tragice desnodăminte poate duce pe cineva o asemenea filosofie.

Ea n'a fost în stare să-i dea un suport solid de viaţă, ci l-a dus la sinucidere. Cum voia atunci să pună la temelia sufletului românesc, a şcoalei naţionale această teorie?

Dacă un ins îşi poate risca existenţa, încredinţându-şi-o unei concepţii atee, nu-i permis nimănui să se joace cu existenţa unui neam. Numai credinţa religioasă este în stare să asigure viaţa istorică a unui neam, deci este o crimă de les-naţiune orice atingere şi slăbire a acestei credinţe.

Cel care a căzut acum victimă nenorocită filosofiei durkheimiste, ameninţa când era ministru cu suspendarea pe aceia cari arătau însuşirile şi urmările nefaste ale acestei filosofii.

Dacă ar fi stăruit cu mai multă seriozitate asupra adevăratelor temelii ale vieţii şi ale gândirii, n'ar fi ajuns aci.

Pe marginea acestui caz suntem îndreptăţiţi să spunem: iată pe ce mâni se dădea sufletul tineretului român, educaţia neamului! Iar de nu se va trage nici o învăţătură pentru viitor în această privinţă, ne meritâm cea mai tristă soarte.

Problema bisericească

Scrisoarea publică, recent adresată cârmuirii bisericeşti din partea dlui general *Ion Antonescu*, conţine importante constatări, privitoare la raportul dintre creştini şi biserica lor. Se accentuiază, în această scrisoare, următoarele adevăruri:

N'are biserica trebuinţă de legi multe, ci de *oameni* „pătrunşi până în adâncul conştiinţei lor de caracterul dumnezeesc al bisericii", oameni cari „să-şi aprindă până la incandescenţă râvna apostolească şi propovăduitoare".

Altă constatare: Actuala lege nu cuprinde nimic ce ar împiedeca activitatea aceasta; ear colaborarea cu *mirenii* dă bisericii „un cadru cum nu se poate mai potrivit pentru această acţiune intensivă care se aşteaptă dela cler în epoca în care trăim".

Nu mai puţin însemnat este principiul din nou afirmat că: Biserica este singura în drept şi în măsură de a-şi statori normele de activitate în conformitate cu chemarea sa şi cu cerinţele vremii.

Astfel, cel puţin deocamdată, nu se simte trebuinţa de a creia o nouă reformă.

Principiile, atinse în scrisoarea dlui general Antonescu, s'au verificat cu folos în *biserica noastră ardeleană*, — cum o recunoaşte pe faţă una din persoanele distinse ale clerului din capitală.

Aceeaş persoană rosteşte cuvinte de reţinut:

Nu legi, ci *oameni*, oameni de superioară ţinută morală, de zel apostolic şi de curaj până la jertfă, iată ce trebue societăţii creştine de azi, ea însăşi în totală prefacere, sub cutremurul care va dărâma putregaiul păcatelor de care nu ne-am putut scutura la vreme.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Vineri, 11 Octomvrie a. c. la Bucureşti, pentru chestiuni importante bisericeşti şi naţionale.

La Universitatea „Regele Ferdinand", din Cluj, fixată acum la *Sibiu*, au fost numiţi prin decret dnii: prof. *Sextil Puşcariu* rector, prof. *Al. Procopovici* prorector, prof. *Camil Negrea* decan al facultăţii de drept, prof. *D. V. Ionescu* decan al facultăţii de ştiinţe, prof. *Victor Papilian* decan al facultăţii de medicină, prof. *Const. Daicovici* decan al facultăţii de litere şi filosofie.

Universitatea „Regele Ferdinand", cum s'a anunţat, se instalează la *Sibiu* cu facultăţile de *drept*, *medicină* şi *litere*. Facultatea de *ştiinţe* se transferă provizoriu la *Timişoara*; o catedră de geografie rămâne însă la Sibiu, ear alta de pedagogie însoţeşte facultatea de ştiinţe la Timişoara. Studenţimea va avea la Sibiu două cămine (unul pentru studenţi, altul pentru studente), cantine, şi burse pentru cei lipsiţi de mijloace şi merituoşi. Din cauza lucrărilor de adaptare a localurilor, data începerii examenelor şi a cursurilor, se va stabili ulterior şi va fi anunţată prin gazete şi la radio. Birourile rectoratului şi ale decanatelor sânt instalate în localul şcoalei militare de infanterie, Sibiu strada Bârseanu.

Jubileu. In 6 Octomvrie 1940 veteranul preot *Nicolae Cărpinişan*, din Răhău, prot. Sebeş, fost asesor în Consistorul spiritual al arhidiecezei, şi-a serbat, în cerc strict familiar, jubileul de 50 ani ai bogatei sale păstoriri şi totodată a cununiei sale de aur. Fiind puterea oamenilor din comună concentrată, s'a renunţat la altă serbare amânându-o pentru timpuri mai potrivite.

In plasarea preoţilor refugiaţi, basarabeni şi bucovineni, se prezintă cifrele de mai jos. Sânt repartizaţi: 147 preoţi în Mitropolia *Ardealului*, (şi anume: în Arhiepiscopie 40, în episcopia Timişoarei 38, a Clujului 32, a Caransebeşului 16, a Orăzii 12, a Aradului 9); în Mitropolia *Ungro-Vlahiei* 121; în episcopia *Romanului* 37; a *Argeşului* 29, a *Huşilor* 27, a *Buzăului* 25; a *Dunării de jos* 15. Total 413 preoţi.

Cotidian la Sibiu. Ziarul „România Nouă", ce apărea mai înainte la Cluj şi fusese suspendat acum doi ani, şi-a reînceput apariţia la Sibiu, având ca director pe dl Zaharia Boilă, iar ca redactor pe dl N. Buta. Urăm confratelui o viaţă lungă şi cele mai frumoase succese.

Scrisorile, adresate localităţilor din teritoriile cedate: Bulgariei, Rusiei şi Ungariei, trebue francate cu timbre de *16 lei* (până la 20 grame; de fiecare 20 grame, sau fracţiune în plus, 10 lei). O carte poştală simplă sau ilustrată *10 lei*.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 13 Octomvrie 1940, va predica părintele diacon *Nicolae Constantin*.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu*. — Numerii 9—10 pe Septemvrie - Octomvrie 1940, cuprinde: † NICOLAE, arhiepiscop şi mitropolit: Două decenii în slujba Ortodoxiei româneşti. Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Suferim ca să clădim o Ţară nouă! Prot. Gh. Maior: Educaţiune prin religie. Dr. Gr. T. Marcu, Pr. Prof. I. Bunea, Pr. D. Balaur, Gh. Malene, Dr. N. N., C. I. Sârbu, N. Todor, Diacon D. Popescu, Diacon Iosif E. Naghiu şi Diacon H. Cojocariu: Mişcarea literară: Omagiu I. P. S. S. Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, la douăzeci de ani de arhipăstorire. Apologetica. Misionarismul creştin între mohamedani în Orientul apropiat. O încercare de catolicizare a Bucovinei. Viaţa viitoare în colindele româneşti. Cuvântări inaugurale şi ocazionale. Seminţe duhovniceşti. Ἡ θεοπνευστία τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Rugăciunea lui Iisus. Die Kirche als göttliche Stiftung. Mijloacele educaţiei după Clement Alexandrinul. Dr. Gr. T. Marcu: Cronică: Sărbătoarea Ardealului. Intrări în monahism. Adunarea eparhială. Pelerinajul la Mânăstirea Brâncoveanu. † Dr. Valerian Şesan. O puternică afirmare artistică culturală a Românilor sibieni. Alegeri de Ierarhi. † Dr. Teodor Botiş. Frământările prin cari a trecut ţara noastră în vremea din urmă. Urmările strâmtării graniţelor pentru Biserică şi cultura românească. Dr. Gr. T. Marcu: Note şi informaţii.

Nr. 725/940 (61) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Ilimbav,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunste cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Casă parohială cu grădină de 800 st. p. (Până la eliberarea casei parohiale, maximum în toamna anului 1941 sau primăvara lui 1942, parohia pune la dispoziţia noului preot o casă închiriată corespunzătoare.)

3. 16 jug. 1268 st. p. sesiune parohială, arător şi fânaţ, din care 8 jug. comasat şi restul necomasat. Pământ de calitate foarte bună.

4. Una soarte lemne de foc gratuită din pădurea comunală.

5. Venitele stolare obişnuite în tract.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Agnita, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita, în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 18 Septemvrie 1940.

Emil Păcală
protopop

Fiara apocaliptică 666

(3) De aceea însă din cele mai vechi timpuri s'a căutat, un nume propriu de împărat, care să corăspundă cifrei de 666. Astfel Apringius a propus pe „DICLUX"= (die: lux). Aceasta se sprijinea pe consideraţia că antihrist va apărea sub forma unui înger al luminii. Numele de „Diclux", din literile a căror valoare numerică poate fi izolată în numele lui Deocleţian=Diocles Augustus: DIoCLes aVgVStVS. Dacă se pun la un loc 2 V, se obţine X. Şi astfel se ajunge la DCLXVI=666=Diclux, prin intervertirea literilor. Această explicaţie a acceptat-o şi Bossuet, care a aplicat cifra la Iulian Apostatul, ca la un Diocleţian reînviat.[1]

Hugo Grotius a arătat că patrimoniul lui Traian, Ulpius dă numărul fatidic de 666:

Ο′ υ′ λ′ π′ ι′ ο′ ς′

70+400+30+80+10+70+6=666.

Alţii au demonstrat că şi numele Traian, scris cu litere ebraice, dă tot numărul de 666. Deasemenea Traian şi Adrian. La acelaş rezultat s'a ajuns cu numele scris greceşte a lui Genseric, regele Vandalilor, cu a lui Marcu Aureliu. Chiar şi patromimicul lui Napoleon al III-lea, Louis, în latineşte: Ludovicus, dă numărul lui antihrist. Cuvântul ebraic, prin care se înseamnă revoluţia franceză, dă de asemenea numărul din apocalipsă.

In înşiruirea aceasta fastidioasă de „soluţii", vechi şi noi — şi care poate fi sporită încă mult — trebue să fac loc şi explicaţiei adventiste, cu care aceşti sectari zeloşi caută să impresioneze şi sufletele bieţilor români. Ei identifică pe antihrist cu papa dela Roma, susţinând că cifra de 666 se potriveşte cu titulatura de Vicarius Filii Dei, pe care acesta şi-a luat-o începând cu Bonifacius al III-lea Ei socotesc astfel:

V I CARI US FI L I I

5+1+50+1+5=62. 1+100+1+1=103.

500+1=501.

D E I Şi astfel 62+103+501=666.

Această explicaţie „sectară" este cea mai şubredă din câte s'au dat, căci ei lasă intenţionat afară de calcul unele litere, ca şi când acelea n'ar avea şi ele valoare numerică. Ca în toate, pe sectari nu-i preocupă corectitudinea, ci faptul de a ajunge la ţinta dorită.

Nunc venio ad fortissimum. Cum trebue să fie interpretat acest verset? In răspunsul ce-l voi da la această întrebare în cele următoare, voiu utiliza în special valorosul comentariu asupra apocalipsei a lui Le P. E. B. Allo.

Dintre numele de împăraţi cari au fost propuse ca reprezentând numărul 666, două mai ales au reţinut atenţiunea comentatorilor şi pe cari le-au admis a priori, ca fiind cele mai probabile şi anume: Caligula şi Cesar Neron. Şi din aceste două nume, cel a lui Cesar Neron, întruneşte sufragiile celor mai mulţi comentatori. Acest nume însă trebue scris în evreeşte:

ן ו ר ס ק ן

200+60+100+50+6+200+50+666.

Dacă se scrie forma latină, Nero, fără *n* la urmă, ne dă cifra de 616, iar dacă îl scriem în forma grecească cu *n* la urmă, atunci obţinem cifra de 666. Acest nume prin urmare, după felul cum îl scriem ne dă 616 sau 666, cele două numere pe care tradiţia ni le-au transmis, în acest loc apocaliptic. (După unii codici se susţine că numărul fiarei e 616, deşi în cele mai multe manuscrise e 666, care e de altfel numărul admis de comentatori).

Cum am spus şi mai sus, textul acestui verset, n'a putut fi tocmai aşa de misterios pentru cetitorii lui creştini. Sf. Ioan a scris doar pentru folosul lor imediat şi ca atare numărul pe care el l-a dat, trebue să-i ajute în înţelegerea acelei viziuni, care de altfel se referea mai mult la viitor decât la prezent. In orce caz noi nu putem presupune cum observă şi Allo, că Sf. Ioan a dat acest număr, cu scopul ca creştinii să-şi bată capul cu ghicirea de nume.

Pr. Aurel Radu

[1] Idem. Allo. p. 212.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 20 Octomvrie 1940 — Nr. 43

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mi
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Revoluție națională

Intr'una din aceste zile vorbeam cu un tânăr preot din Sibiu despre sensul adevărat al revoluției, în legătură cu marile prefaceri spirituale ce le trăește azi neamul nostru. Dânsul făcea observația justă că altceva este revoluția și altceva aventura. Evenimentele franceze dela sfârșitul veacului al 18-lea nu se pot numì revoluție, ci aventură; la fel răsturnările comuniste din Rusia. Prin revoluție un neam își regăsește autenticitatea propriei firi, revine la izvoarele sale de viață și de inspirație; prin aventură o ia razna dus de mirajul unei utopii, a unui sistem construit de mintea înflăcărată a unui doctrinar, fără să țină seama de realitățile de temelie ale ființii sale. Aventura e o pornire în necunoscut; ea atestă în viața unui neam un moment în care s'a pierdut bunul simț, echilibrul sufletesc, un moment în care abstracțiunea și-a subordonat viața. Aventura e o etapă de anormalitate în viața unui popor; prin ea se desfigurează și se obosește substanța etnică și, dacă națiunea respectivă rămâne prea mult timp pe acest drum, însași existența ei ajunge în pericol.

Revoluția, dimpotrivă, redă unui popor adevărata respirație și sănătate. Din ea soarbe putere durabilă.

Pilda celei mai desăvârșite revoluții este creștinismul care nu a cuprins numai un popor, ci mai multe. Prin el omenirea și-a scos la lumină și la eficiență puteri atât de mari și de-o astfel de calitate, încât ea trăește de două mii de ani din ele, fără a le fi epuizat. Nu vrem să spunem că aceste puteri sunt pur omenești, dar originea lor nu importă când principalul lucru este să arătăm că prin revoluție întră pe arena vieții și se pun la dispoziția omului mari puteri, indiferent de unde.

Durata și sănătatea vieții colective, iată cele două virtuți cu cari se prezintă la exterior adevărata revoluție, indiciile prin cari se constată apropierea ei de sensul înalt al acestui cuvânt. Judecând din acest punct de vedere, I. P. S. Sa Mitropoliul Nicolae a avut dreptate când a spus odată (Un neam, o voință, un avânt) că un neam are o singură revoluție în istoria sa. O revoluție nu este o tulburare de suprafață a vieții, ci o mișcare a adâncurilor, cu repercusiuni durabile. Revoluția se prezintă la exterior cu atributele statorniciei și ale sănătății morale, pentrucă restabilește în adâncuri adevăratele, autenticile norme de existență. Revoluția exprimă același înțeles cu cuvântul biblic *metanoia*, schimbarea de cuget, înțelegând prin cuget rațiunea adâncă a inimii, iar prin schimbare o revenire la adevărata funcțiune a acestei rațiuni adânci și totale a ființei noastre.

Două rezultate strâns împletite produce adevărata revoluție: personalitatea și comuniunea în iubire. Pe amândouă le-a produs creștinismul și pe amândouă le produce o adevărată revoluție națională. Comuniunea produsă de revoluția creștină e Biserica, cea produsă de adevărata revoluție națională e națiunea. Intre națiune și Biserică există însă o strânsă legătură, întrucât nu se poate închega o națiune fără elementul harismatic al credinții, al iubirii reciproce cu o putere mai presus de fire. Nici personalitatea în cadrul națiunii nu se poate naște fără elementul credinții. Așa încât se poate spune că revoluția fiecărei națiuni e premearsă și ajutată de revoluția religioasă.

Vom ilustra puțin în cele ce urmează aceste afirmații.

Revoluția trebue să aducă o înălțare a omului și a colectivității, nu o coborâre a lor. Altfel nu are nici un rost. Înălțarea omului se poate face pe o singură linie: dela ființă instinctuală, supusă impulsiunilor subomenești, demonicului sau animalicului, spre personalitate. Starea aceea inferioară în om se datorește absenței sentimentului de răspundere, nepăsării față de problema veșniciei. Eul responsabil apare în om numai când se trezește stând ca eu «în fața lui Dumnezeu». Inainte de aceea e o ființă de massă. Caracteristica massei este indiferența față de aspirațiunile spirituale; ea e o aglomerație de ființe robite de forțele subumane. In general nu există o coheziune între aceste ființe de massă; dacă se realizează uneori câte o mișcare solidară, ea e purtată de acele forțe inferioare și nu durează decât puțin timp. Massa se transformă în comunitate numai simultan cu nașterea personalităților responsabile, având ca cel mai puternic temeiu experiența apropierii lui Dumnezeu.

Iată cum se exprimă despre aceste lucruri H. Sauer: «Starea sufletească a omului de massă e una cu a morții lăuntrice. E clar că această stare nu poate fi înlăturată nici prin cea mai atentă influință omenească.. Fenomenul acesta — care se referă la voință — de robire a eului, de demonizare a sufletului, decide în ultima instanță asupra consistenții sau inconsistenții spirituale a unui popor; de el depinde dacă este sau devine un popor spiritual, sau decade dela o înălțime spirituală la starea unei masse în continuă fierbere, condusă de instincte, de lumini înșelătoare, a unei masse care nu poate fi reținută în momentele grele decât prin panem et circenses.

Preludiul acestei stări este tocirea spirituală și religioasă. Unde a devenit lucru indiferent tot ce reprezintă o valoare spirituală, ce trezește veneratie, ce se înalță din îndemnurile Părinților... unde nu sunt apreciate decât valorile inferioare, nemijlocite ale vieții trupești, plăcerea, viața, avuția, — unde Dumnezeu, virtutea, nemurirea sunt numai sunet și fum, acolo e prezent acel preludiu al dezastrului spiritual în care se scufundă înflorirea unui popor« (Abendländische Entscheidung, p. 252—3).

Și iată cum poate scăpa omul de această stare, cum poate devenì personalitate, iar colectivitatea din care face parte, Biserică și națiune: «Trebue redat omului eul său *înaintea lui Dumnezeu*... Primul sunet al credinții și al rugăciunii este totodată eliberare din existența de massă, este un pas spre comunitate, căci rugăciunea este sabie împotriva demonilor și în privința socială. Alungarea acelui demon surd și mut al nepăsării față de veșnicie este împăcarea spiritului dat de Dumnezeu. Omul care a învățat dela Hristos să se roage, va devenì mai întâi capabil să lupte împotriva sa însuși, a învățat să-și pună toate puterile în serviciul obștesc cu cea mai mare smerenie... De ideea religioasă a personalității se leagă trei lucruri: mântuirea de robia internă sub subomenescul massei; o raportare personală către realitatea lui Dumnezeu; iar în ce privește locul său în lume, noțiunea datoriei de-a servì, de-a preamări pe Dumnezeu prin acest serviciu (prin urmare tocmai opusul ideii *drepturilor* individului din concepția iluministă)» p. 258.

Ni se pare că în această stare nenorocită de massă a fost lumea conducătoare românească din epoca anterioară zilelor noastre. Poporul, deși era amenințat de valurile acestei desagregări, păstra încă cheagul comuniunii datorită credinții sale în Dumnezeu și Bisericii naționale. Comuniunea religioasă îi ținea loc de comuniune națională. Starea de națiune era ascunsă și ocrotită ca o virtualitate de viitor în sânul matern al comuniunii religioase, al coheziunii bisericești ortodoxe.

Astăzi avem semne importante că, ajutată de puterile de credință ale creștinismului nostru, și-a început desfășurarea revoluția națională, descoperirea noastră ca națiune. Dacă o revoluție națională e un pas înainte dela revoluția religioasă, cu ajutorul puterilor așezate într'un popor de această revoluție, atunci ni se pare că putem spune că, indiferent de împrejurările externe viitoare, poporul nostru a întrat într'o fază decisivă, în cea de națiune, prin mișcarea legionară, în ce privește conștiința de sine, solidaritatea națională și întemeierea ei pe temeliile seriozității și trăiniciei religioase.

Desigur că ultima verificare o vor da, pentru cei ce privesc dela exterior lucrurile, cele două criterii amintite: durata și reala însănătoșire a vieții românești.

D. S.

FOIȘOARA

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(15) De protopopul Gh. Maior

Dacă vorba nesocotită a unui intelectual îți cade greu, vorba greșită a unui țăran nu trebue să te supere niciodată. Un intelectual se ține trecut prin școli, capabil de reflexiune și autocritică; nesocotințele lui sunt mai vinovate și deci și trebue judecate mai aspru decât ale țăranului lipsit de carte, dar dotat cu atâta bun simț natural cât nu au adeseori cinci domni cari se cred bine crescuți. Dacă a rostit acesta ceva jignitor, mai totdeauna n'a găsit forma de exprimare dorită de el, ori „l-a luat gura pe dinainte" din obișnuință, ori expresia i se pare atâta de naturală, încât nici nu mai știe că „nu se cade" a o folosì, deci mai totdeauna greșește, nu intenționează să te jicnească, afară de cazul, că prin atitudinea ta l-ai provocat.

Poți tu deosebi dreptatea de om și a o trata astfel? Chiar când e vorba de dreptatea ta, o poți vedea real înaintea ochilor tăi, separată de tine, și judeca obiectiv? Poți tu să-i dai dreptate, când o are, chiar și dușmanului tău de moarte și când ar reclama-o față de tine, și să nu o dai mamei tale, când n'o are? Atunci în adevăr ești de preot.

Și te poți mulțumi pe urma muncii tale numai cu răsplata conștiinței, cu binecuvântarea păstoriților și a lui Dumnezeu și cu mângâierea câtorva prieteni intimi? Ori ai lipsă de afișaj, de reclamă, de comunicare către cei mari? Tu ai să faci preoție lui Dumnezeu și pentru ceice El ți i-a încredințat. Cei mari sunt puși să vadă ce faci și să te încurajeze, dar fără a reclama tu, fără a petiționa ori a pune oamenii să ți-o exopereze. Asemenea încurajări sau distincțiuni, după mine, n'au nici o valoare. Și vai câți umblă în ruptul capului după ele! Dar dacă niciodată nu ți-ar veni, ai garanția, că nu te va durea? Poți socoti că așa vrea Dumnezeu?

Preotul nu poate vorbi de merite. Datoria lui e largă ca viața tuturora și ține cât zilele lui. Niciodată nu poți face mai mult decât: datoria. Și unul și-o face mai bine și altul mai puțin bine, deci se se distinge în împlinirea datoriei. Vei putea privi lucrurile astfel? Preoția așa cere.

Și apoi întreabă-te: „Pot stărui eu în a învățà cu vreme și fără vreme, cu vorba și cu fapta?" Ce ai face, dacă te-ar pârî enoriașii și pe tine, ca pe Petru Maior, că s'au săturat de atâta învățătură câtă le dai și vor rugà pe cei mai mari să-ți mai tempereze zelul didactic? Te-ai supăra, ori cu un zâmbet ușor și binevoitor ai continua cu râvnă și mai mare, cum îți cere datoria „cea foarte grea și cu multă grije a preoției?"

Apoi nu pierde din vedere că tu nu-ți poți permite orice-și permite altul, chiar dacă fapta în sine nu poartă prea multă vină sau ceva imoral. Tu nu poți jucà cărți (canoanele apostolești ți-o interzic categoric, v. c. 42), nu poți face chefuri, și încă cu răsunet, cu atât mai puțin în văzul lumii, tu nu poți cerceta reprezentații teatrale „à la Tănase", de cele

Despre tinereţe

I. Elogiul tinereţii

Tinereţea este apanajul spiritului; ea nu e o simplă etapă biologică, în viaţa individului, ci un titlu de noblеţe spirituală. Cine înţelege tinereţea numai biologic, acela n'o cunoaşte şi n'a cunoscut o niciodată. Acela nici n'o înţelege: este opac faţă de scânteerile ei de lumină. Căci, biologic, trăim sub fatalitatea anumitor legi: instinctele îşi au aici domeniul lor de dominaţie. Şi este o degradare a numì tinereţe, erupţia vulcanică a instinctelor, în vălmăşagul cărora «tânărul» e o simplă marionetă, interesantă, veselă, dar de compătimit. Tinereţea aceasta are gust de apă tulbure, apă de mocirlă şi scadenţa ei e fatală: oboseala pretimpurie a blazaţilor şi epavelor vieţii. Tinereţea n'a fost şi nici nu e înţeleasă tocmai pentrucă e judecată numai din perspectivă biologică, efluviile ei de viaţă, entuziasmele ei jertfelnice, apetitul ei de ideal, fiind interpretate ca un ecou psihologic al gâlgăirilor de energie, ce mustesc în trupul ei. «Anii vor trece; vulcanul se va potoli şi răsvrătiţii de azi, cumularzii tuturor nemulţumirilor, vor deveni tot aşa de comozi, de resemnaţi, ca şi aceia împotriva cărora strigă azi», — acesta e verdictul. Şi el a fost pus şi sub forma sentenţioasă a maximelor filosofice: «Zadarnic este orice chin metafizic; la capătul tuturor revoltelor e resemnarea.»

Ceice judecă aşa dovedesc că n'au înţeles ce este tinereţea: ei n'au înţeles nimic din taina spiritului. Căci tinereţea este titlul de glorie al spiritului: e oglindirea aspiraţiei lui spre viaţa veşniciei. Nu vi se pare caracteristic, în acest sens, faptul că basmul popular înjugă în aceeaş expresie veşnicia cu tinereţea: — tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte? Este aici sesizarea unui adevăr: tinereţea coboară din ţara fără amurg a vieţii fără de moarte. Ea e prevestirea unei alte vieţi; în pânzele ei suflă adierea de taină a unui veac înnoit. Celce ştie să se asimileze acelei vieţi, celce devine cetăţean al ţării de flacără şi vis, acela nu cunoaşte resemnarea bătrâneţii, pentrucă a ancorat pe ţărmul veşniceі tinereţi. Fatalitatea tinereţii biologice este bătrâneţea, epuizarea, blazarea şi moartea; răsplata tinereţii spirituale — participare la tirereţea cea de dincolo de veac —, este tinereţea fără bătrâneţe, vigoare permanent vie, entuziasm neîncetat înaripat, învierea în viaţa veşniciei. Intr'adevăr celce nu cunoaşte pentru om alt orizont decât cel animalic, îl face participant la aceeaş soartă, la acelaş non-sens al existenţii; dar celce ştie — şi asupra veracităţii acestui fapt nu ne îndoim —, că destinul uman este către o altă lume, acela se smulge din roboteala monotoniei instinctive şi se luminează sub zările veşnicei tinereţi.

Tinereţea e frăgezime spirituală: ochii ei lăuntrici sunt curaţi ca în cea dintâi zi a creaţiunii. De aceea viaţa ei e o permanentă încântare: toate splendorile naturii, toate culmile morale şi spirituale, toate şoaptele lui Dumnezeu, toată simfonia aceasta negrăită a frumuseţii create şi necreate îi tremură unda sufletului, o înalţă şi-i umezeşte ochii de fericire. Oriunde priveşte, descopere un miracol, o revărsare de lumini cari o farmecă. Cine nu-şi aduce aminte de coplesitoarea impresie ce fac asupra acestui suflet tot ceeace este frumos, înalt şi nobil (o excursie în munţi, d. ex.), şi cine nu regretă că nu mai poate retrăì clipele acelea de adevărată desfătare spirituală? Da: tinereţea este frăgezime şi puritate de suflet. Acesta este fondul receptiv. Iar acest fond înseamnă poartă deschisă spre lumină. Firiciţi ceice înţeleg acest lucru, şi nu-şi murdăresc ţinereţea în lăturile pământului! E poartă spre lumină: spre lumina ce se coboară de sus, spre lumina în care e germenul tinereţii veşnice. Ceice nu înţeleg acest mare adevăr, această chemare sublimă, îşi pierd repede nevinovăţia, fragezimea spirituală, tinereţea lor se ofileşte ca «regina munţilor», în molozul bălţilor. Se zic oamenii resemnării în sens greşit, pentrucă n'au fost niciodată oamenii revoltelor. Dar fost-a vreodată o tinereţe răsvrătită, muncită **sincer** *de chinul metafizic al unei alte vieţi, care a fost nevoită să-şi plece fruntea în ţărână? Nu cred: chiar dacă unii vorbesc de astfel de drame, aceia, cei învinşi, n'au fost deplin sinceri, nu s'au dăruit* **întregi** *luminilor divine: au fost jumătăţi, nu oameni întregi. Pentrucă să recunoaştem,* **nu e imposibil a realiza un ideal, ci mai curând, de vreme ce pentru aceasta am fost creaţi, e imposibil să fi lipsit de un ideal.** *Acesta e destinul nostru; cum ne am lepăda de el? Că biruinţa nu e uşoară, e adevărat; dar că e imposibilă, nu-i adevărat. De aceea zic: tinereţea e puritate, e sete de ideal, e poartă deschisă spre lumină.*

Şi tinereţea mai e entuziasm, dăruire, eroism, jertfelnicie: acestea sunt roadele împletirii dintre viaţă şi ideal. Cel mărginit la biologie e sec, e gol, e deşert de orice entuziasm, fără capacitate de jertfă, e egoist. Numai sinceritatea neprihănirii frământată cu scântei de stele zămisleşte eroismul, entuziasmul, dragostea care e în stare să jertfească. Sufletul cutremurat de puterile luminii este plămada unui veac înnoit.

Tinereţea e puritate, e sete de ideal, e dăruire. Aceasta e tinereţea cea adevărată. In această jertfelnicie, frântă din seninătăţile cereşti, este toată frumuseţea şi toată tăria tinereţii. O astfel de tinereţe **n'o poate înfrânge nimeni şi ea este biruitoare peste toţi şi peste toate,** *pentrucă răsare din aplecarea peste veac a tinereţii celei fără de moarte.*

Să cumpănim bine lucrurile: toate cele ale pământului îşi au toamna lor tristă; singur Dumnezeu este fără bătrâneţe şi fără veştejire. In el este deci puterea împrimăvărării veşnice, în El harul tinereţii fără bătrâneţe şi al vieţii fără de moarte. Cine nu înţelege acest elementar adevăr, cine nu-şi asimilează viaţa vieţii divine, voinţa, voinţii lui Dumnezeu, acela nu cunoaşte tinereţea. Căci ea este apanajul spiritului; e licărire de lumină din Oceanul de lumină de dincolo de veac; e bucurie, pace, încântare, dragoste şi jertfă. E înviere. Şi preotul trebue să fie icoana vie a acestei tinereţi.

Diacon **Nicolae Mladin**

Plecarea unei şcoale dela Sibiu la Bucureşti

Şcoala de ofiţeri de infanterie din Sibiu, mutată la Bucureşti, a cedat localul său *Universităţii «Regele Ferdinand I»*, smulsă din Cluj şi trecută la Sibiu.

In 15 l. c. această şcoală, după o frumoasă activitate de două decenii, şi-a luat rămas bun dela cetatea Sibiului, unde fusese adăpostită cu multă cinste şi multă dragoste.

In Piaţa pavoazată Regele Ferdinand s'a adunat, în dimineaţa zilei, o mare mulţime de sibieni, în frunte cu reprezentanţii autorităţilor locale şi o companie de onoare a trupelor din garnizoană. Sosind şi elevii şcoalei, cu ofiţerii şi comandantul şcoalei dl colonel *Aurel Runceanu*, trupele au fost trecute în revistă de dl general *Georgescu Pion*, împreună cu I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, care a dat arhiereşti binecuvântări celor ce plecau.

Profund mişcat a grăit dl general Georgescu Pion, întărindu-ne credinţa, în marea bucurie ce trebue să o trăim, de-a ne vedea fraţii noştri întorşi earăş la sinul ţării.

Au vorbit apoi: dl primar *Dörr*, că reprezentant al municipiului, dl *Sextil Puşcariu* rectorul Universităţii, dl colonel *Runceanu* zicând că şcoala nu renunţă la Sibiu în nădejdea unei reveniri apropiate.

Ofiţerii şi elevii Şcoalei au plecat, cu trenul de 10 şi jumătate, spre Copşa Mică-Bucureşti.

Preotul între ostaşi

Prin înţeleapta cârmuire a voinţei, prin alcătuirea caracterului său, cumpănit, omenos, îngăduitor, ţăranul român reprezintă un exemplar de elită al fiinţei omeneşti.

In tulburarea prefacerilor politice de după războiu, când capetele multor popoare au fost ameţite de curente extremiste, bunul simţ al poporului nostru nu s'a desminţit.

Cu atât mai vârtos, *istoria ţării*, dusă în sufletul soldatului, va avea darul să trezească în el măreţia trecutului; faptele de arme, asemănătoare cu cele ale marilor căpitani ai lumii; luptele, pentru păstrarea unităţii, prin religie şi limbă, sânt comori de care soldatul român trebue să ia cunoştinţă, pentruca, la rândul lui, să-şi închine cu drag viaţa spre binele şi propăşirea neamului.

Pentru ostaş, este în deosebi de mare folos că cunoască desfăşurarea evenimentelor istorice în trecutul nostru mai apropiat sau mai depărtat.

Cunoaşterea înţelegătoare a trecutului dramatic al poporului român îi inspiră porniri ce duc până la sacrificiul suprem al vieţii.

Această forţă se câştigă atunci când, pe lângă o instrucţie tehnică, se dă ostaşilor o îngrijită educaţie religioasă-morală şi patriotică.

Pregătirea sufletului ostăşesc, pentru jertfele ce i se cer, cade mai ales în sarcina preotului chemat sub drapel.

Preotul va căuta să aibă cât mai mult contact cu trupa, va intra în cazarma, sau tabăra trupei stând de vorbă cu ostaşii, va fi prevenitor în cuvânt şi demn în atitudine. Va găsì poate pe unii mâhniţi, pe alţii îngânduraţi, va intra în vorbă cu ei, arătând, în cuvinte scurte şi calde, ce se aşteaptă dela ostaşul român.

Preotul va aduce pilde alese şi grăitoare din Sf. Scriptură, din învăţătura Domnului nostru Iisus Hristos, din viaţa Sfinţilor, precum şi a eroilor neamului.

E de dorit ca preotul să aibă la îndemână totdeauna Noul Testament, — şi să citească dintr'însul învăţăturile pentru ocaziile ce se prezintă...

Pr. Ion Vulcu

„decoltate". Tu nu poţi face întreprinderi cari se razimă pe specularea muncii altora, deci cămătărie şi negustorie, fiindcă implică ideea de minciună, de înşelătorie, de câştig uşor şi nedrept, de îmbogăţire pe spinarea altora; nu te poţi ocupa nici de lucruri lumeşti, de funcţii civile, cari după canoane, toate sunt incompatibile cu preoţia, afară de şcoală, de catedră. Acestea nu numai regulamentele, legile, canoanele să ţi le oprească, ci însaş conştiinţa ta. Căci şi dacă în sine nu sunt vinovate totdeauna, dau sminteală, prilej de bănuială, de clevetire, şi surpi sau diminuezi vaza preoţiei. Eşti în stare să-ţi impui rezervarea clericală, încă înainte de a te preoţì?

Când primeşti să fi preot undeva, înseamnă că tu vrei să intri în viaţă, în mijlocul valurilor ei şi că, prin urmare, eşti pregătit suficient! Fă dovada că eşti înarmat cu cele necesare.

Şi iată am ajuns la o altă latură a chestiunii. Inainte de a vă hotărî pentru preoţie — că e bine să aşterneţi pe hârtie „concepţiile" de viaţă şi planurile de cari vreţi să vă călăuziţi, eventualele „convingeri". Fiecare să le pună în lumina conştiinţei creştineşti, cetăţeneşti, naţionale şi sociale. E ceeace am făcut eu, îndată după terminarea cursurilor teologice. Iată ce sunt epistolele, pe cari aţi dorit să le cunoaşteţi. Nu le-am recetit nici de zece ani, — iar acum doar vreo 5—6 din ele, — dar cred, că multe din celece le-am făcut de atunci şi până azi şi din ideile şi convingerile mele de acum se găsesc măcar în germene acolo şi nu mi-ar fi ruşine să le iscălesc şi acuma, deşì atunci nu aveam decât 23 de ani. — Făcând şi voi ceva similar, vă puteţi ispitì cu ce orizont şi cu ce pregătire aţi intrat în viaţă. Este un bun examen şi vi-l recomand.

Şi la urmă dupăce ai făcut toate acestea, mai întreabă-te: „Pot eu să-mi iau răspunderea preoţiei?" Căci repet: Nu e deajuns să ai concepţie aproximativă despre preoţie, nici însuşirile psihice, fizice şi să satisfaci obligaţiunilor canonice, ci trebue să te supui unui minuţios, imparţial şi foarte sever examen de conştiinţă. Un Efrem Sirul, profund religiosul şi învăţatul ascest sirian, se zice, că nu s'a socotit destul de vrednic pentru preoţie şi nu s'a preoţit. Sf. Ioan Gură de Aur s'a ispitit pe sine şi în şapte cărţi despre preoţie arată cât i se pare de mare a slujì şi că nu se crede destul de tare a primì răspunderea ei. Un Th. Carlyle, evanghelistul muncii, sincerităţii şi al tăcerii, părăseşte teologia după 2 ani de studii la universitate, spunând; „Cum pot eu să iau asupră-mi răspunderea mântuirii altora?" (Trebue să întregim: „Când cea proprie e atât de anevoiasă".)

Sf. Ioan Gură de Aur exclamă, de nu mă înşel, tot în cartea despre preoţie: „Vai, mi se pare că nu mulţi preoţi se vor mântui!" Dece va fi scris aceste cuvinte atât de grele? Tocmai fiindcă vedea pe mulţi luând preoţia uşuratic, şi o luau aşa fiindcă nu şi-au făcut examenul conştiinţei la care vă îndemn eu acum pe voi. Fără rezultatul afirmativ al acestei ispitiri. nu puteţi ajunge să fiţi numiţi de popor: „Omul lui Dumnezeu", „Sfântul lui Dumnezeu", „Ingerul lui Dumnezeu". atribute cari se dau şi azi şi constituesc cea mai mare răsplată ce ţi se poate da pe pământ.

Căci vedeţi, eu nu pot considera preoţia o meserie, sau o ocupaţie de pe urma căreia să câştig traiul meu şi al familiei, ci înţeleg pururea să dai, să dăruieşti, dacă materialiceşte n'ai ce, spiritualiceşte, — pururea să scoţi din apa vieţii şi să stâmperi setea de mai bine, setea de dreptate şi de nemurirea a oamenilor. Şi în domeniul sufletesc, să mă credeţi, nu e ca în cel material. Cu cât va da cineva mai mult, cu atâta îi vor creşte comorile şi i se vor înmulţi puterile. Şi atunci când înşivă veţi constata acest adevăr, veţi înţelege şi simţì cuvintele Domnului: „Mai fericit este a da decât a luà."

E un rezultat însă la care nu puteţi ajunge decât socotind preoţia în primul rând problemă de conştiinţă şi punând-o exclusiv în funcţie de conştiinţă.

Meditaţie

Cu gândul la tineret

Vremuri, de grea cumpănă, apasă umerii noştri. Sânt clipe dureroase de frământare şi prefaceri.

Un singur lucru rămâne neschimbat: Credinţa noastră în Dumnezeul cel adevărat. „Cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece".

Ori cât de cumplite ar fi vremile, sufletul adevăratului creştin nu se va sdruncina în veac, căci El, Domnul, este adevărul veşnic.

Acest suflet trebue ţinut într'o neîntreruptă legătură cu Domnul, adăpându-l la fântâna învăţăturilor sfintei noastre Biserici.

De aceea, când la uşa sufletului nostru bat gândurile, să luăm bine aminte: să desluşim chemarea lui Iisus şi să deschidem. El, bunul Impărat, stă afară şi aşteaptă. Mântuirea vine dela Domnul Păcii.

Imprejurările, sbuciumate de acum, prevestesc o luptă a cărei asprime va fi biruită de aceia care-şi călesc sufletul în focul credinţei creştine.

Oţelirea sufletului *tineretului* să fie preocuparea noastră principală.

Această oţelire, de suflete tinere se face prin educaţia religioasă, care se dă în grija factorilor educatori, în frunte cu preoţimea.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — Preoţimea ortodoxă română din protopopiatul Sighişoara, s'a întrunit, în 24 şi 25 Sept. 1940, în conferinţă de toamnă, în oraşul *Sighişoara*, sub presidiul părintelui protopop Emilian Stoica, Dupăce, la ora 9 a. m. s'a săvârşit în biserică invocarea Duhului sfânt, a urmat deschiderea conferinţei în localul şcoalei primare de fete, unde părintele protopop *E. Stoica*, — evocă în cuvinte impresionante, grelele încercări la care a fost supusă ţara noastră prin răpirea unor însemnate părţi din teritoriul ei, şi care fac ca trupul întregii ţări să sângereze de durere; — salută apoi instaurarea la cârma ţării a noului regim, de numele căruia ne legăm nădejdea în repararea acestor nedreptăţi şi aşezarea ţării pe baze adevărat creştine.

Păr. *E. Bologa*-Mihai Viteazul, citeşte darea de seamă despre: „Volumul omagial publicat la 20 de ani de păstorire arhierească ai I. P. S. Mitropolit Nicolae". In cadrul acestei dări de seamă se scot în relief alesele calităţi ale înaltului Ierarh.

Părintele *Al. Talabă*-Ţeline prezintă un referat asupra cărţii: „Este primatul lui Petru un privilegiu de drept divin după Noul Testament?" de părintele Dr. H. Cojocaru. Recenzentul scoate în relief argumentele, care le invoacă autorul în dovedirea netemeiniciei tezei în susţinerea „primatului papal".

Părintele *R. Doctor*-Vânători citeşte tema: Concluziuni practice asupra cărţii „Taina Pocăinţii" de Dr. Il. V. Felea, ear părintele *S. Dobre*-Şaeş, darea de seamă despre „Carte folositoare de suflet". Ambele lucrări au fost ascultate cu viu interes. In jurul lor s'au desfăşurat discuţiuni folositoare.

Părintele protopop dă citire adresei I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, prin care părintele *A. Stoicovici*-Sighişoara este investit a purta brâu roşu, pentru munca depusă la altarul sfintei noastre biserici. Părintele A. Stoicovici emoţionat aduce mulţămiri.

Părintele *N. Mihai*-Criţ înfăţişează programul de activitate pastorală de iarnă.

Un însemnat punct al conferinţei constitue programul de activitate, pe care I. P. S. Mitropolit *Nicolae* îl comunică preoţimii spre orientare.

Părintele protopop E. Stoica, dupăce ne împărtăşeşte câteva sfaturi potrivite cu cerinţele vremii, ridică şedinţa. — Pr. *Al. Talabă*.

*

— Asociaţia clerului din tractul *Mercurea* şi-a ţinut conferinţa de toamnă Luni, 7 Octomvrie 1940.

După invocarea Duhului sfânt părintele *D. Ciuchendea*, conducătorul tractului, printr'o substanţială cuvântare a declarat şedinţa deschisă. In adresa către preoţime a schiţat rolul preotului în faţa împrejurărilor de faţă şi de totdeauna.

Preotul *I. Popa*-Boz a cetit conferinţa: Rolul bisericii în viaţa actuală a neamului românesc. Subiectul a stârnit vii discuţii la care au luat parte mulţi preoţi, cu lămuriri şi întregiri. Se relevă laturea sufletească şi românească, de care are să se ocupe fiecare preot conştient de misiunea sa.

Despre: Ideia naţională ca virtute ortodoxă, a conferenţiat părintele *N. Popa*-Blaj. Conferinţa a fost, temeinic pregătită, şi fiecare preot a rămas edificat şi mulţumit de felul cum i s'a redat problema aceasta.

Părintele *Ioan Marcu*-Lupu a prezentat o dare de seamă asupra cărţii: Este primatul lui Petru un privilegiu de drept divin după Noul Testament de diacon Dr. H. Cojocaru.

Preoţimea, fiind la curent cu problema aceasta, verifică încă odată dreapta noastră credinţă strămoşească.

După comunicările de ordine, şedinţa se ridică. — Preot *Aurel Străuţ*.

*

— Preoţii cercului religios al doilea, din Axente-Sever, protopopiatul Mediaş, de sub conducerea părintelui Ier. Morariu din Vorumloc, s'au întrunit în şedinţă pastorală în parohia *Copşa-Mică* în 13 Oct. 1940. Biserica împodobită a primit în sânul ei soborul preoţilor şi mulţimea credincioşilor, peniţi să asculte cuvintele Evangheliei isbăvitoare. S'a slujit utrenia şi sfânta liturghie, predicând părintele *V. Păscariu*-Axente Sever, refugiat din Bucovina, despre sămânţa cea bună.

După masă a venit în mijlocul nostru părintele protopop I. Crăciun din Mediaş, care şi de astă dată şi-a dat preţiosul obol de zidire sufletească. După vecernie şi sfinţirea apei, a vorbit preotul *Valeriu Ciora*-Valea Lungă despre „Pacea Evanghelică şi rostul ei în zilele de azi". S'a slujit apoi parastasul pus de legionarii din Copşa-mică pentru pomenirea sufletelor de legionari dipăruţi. Cu acest prilej Pr. prot. a preamărit dragostea de neam, des interesată, dusă până la jertfa de sine a tineretului legionar. Indeamnă pe credincioşi la rugăciune, la dragoste faţă de Biserica lui Hristos, corabia isbăvitoare a neamului din toate timpurile.

In cuvinte frumoase părintele *Ieronim Morariu*, preşedintele cercului, mulţumeşte atât P. C. Sale, cât şi fraţilor preoţi, pentru dragostea cu care au răspuns chemării sale. — Părintele *Ioan Telea*, parohul locului, mulţumeşte, în numele său şi al credincioşilor, colaboratorilor săi pentru sămânţa Evangheliei sămânată în sufletul parohienilor. — Pr. *Valeriu Ciora*.

*

— In 30 Septemvrie 1940, într'o atmosferă de adâncă durere sufletească, pentru sfâşierea hotarelor ţării şi robia fraţilor ajunşi sub jugul străinilor, preoţimea despărţământului *Mediaş*, şi-a ţinut conferinţa de toamnă în oraşul de reşedinţă a tractului.

După doxologia, din sfânta biserică, preoţimea trece la sediul protopopesc, unde P. C. protopop *Ion Crăciun*, printr'o pătrunzătoare cuvântare, deschide şedinţa. Participă 17 preoţi, scuzându-şi absenţa cei în lipsă.

Se trimit telegrame de omagiu I. P. S. Mitropolit *Nicolae* şi dlui general *Ion Antonescu*, conducătorul statului legionar.

Intrând în ordinea de zi, preotul *Valeriu Ciora* citeşte recenzia asupra cărţii părintelui diacon Dr. H. Cojocariu: „Este primatul lui Petru un privilegiu de drept divin după Noul Testament?".

Lucrarea, studiată temeinic de V. Ciora, redă cuprinsul cărţii, reîmprospătând teza nezdruncinată a credinţii ortodoxe faţă de expunerea tendenţioasă cu privire la primatul lui Petru şi primatul papal.

Urmează conferinţele preoţilor *Chirion Marcu* şi *Nicolae Bălăban*, asupra temei: „Chemarea preoţimii în zilele de azi".

Părintele Marcu descrie durerea sălăşluită în inimile tuturor românilor prin răpirea Bucovinei de nord, a Basarabiei, a Dobrogii de sud şi a jumătăţii Ardealului. „Lumina dreptăţii şi a libertăţii s'a stins iarăşi pentru atâţia fraţi ai noştri, cari trebue să pornească pe drumul Golgotei înaintaşilor. Şi... începutul s'a pecetluit cu sângele vărsat al nouilor martiri preoţi şi mireni, bătrâni şi tineri, batjocoriţi şi ucişi în străzile Cernăuţilor, pe plaiurile Bucovinei şi Basarabiei, în pieţele Huedinului, Clujului, Orăzii, a oraşelor şi satelor din Săcuime, şi a tuturor regiunilor subjugate, unde inima fraţilor noştri căzuţi în robie se închide sub lăcatul durerii, graiul lor în geamătul suferinţelor, buzele lor în şoaptele rugăciunilor, cântecul lor în psalmi cuvioşi şi triste pricesne"...

Conferenţiarul înşiră evenimentele succedate în ţară în ultimele săptămâni, şi ca orientare în programul de activitate citeşte „Răspunsul dlui general Ion Antonescu la scrisoarea Preafericitului Patriarh Nicodim".

Aceeaş conferinţă, a preotului Nicolae Bălăban, expune felul de a fi al preotului ca persoană socială, ca slujitor al altarului în slujbă bisericească, în predică şi rugăciune publică, stăruind asupra pastoraţiei individuale.

Urmează îndrumările părintelui prot. *Ioan Crăciun* cu privire la uniformizarea slujbelor din molitvelnic, cu îndemnurile privitoare la pastoraţia de toate zilele. — Pr. *Ch. Marcu*, secr. despărţământului.

Problema cimitirelor

(Urmare)

IV

Şi totuşi avem o problemă a cimitirelor.

Mormintele din vremea noastră nu mai aşteaptă tăcute în jurul bisericilor. Rezoane edilitare ale oraşelor şi satelor, cu populaţia sporită, au alungat cimitirele în afara aşezărilor omeneşti. Expulzarea morţilor este motivată cu argumente sanitare, edilitare, utilitare, artistice, uneori cu delicte comise în contra ordinei publice, — căci poliţiile nu rezervă aceste delicte numai pentru cei vii — şi li se mai atribue şi alte delicte, care motivează expulzările altor făcători de rele. Toată lumea crede că cimitirele trebue să fie în afara aşezămintelor omeneşti şi cu «au trecut vremurile evului mediu când bisericile adunau în jurul lor mormintele credincioşilor». Dacă ridici cuvântul pentru readucerea cimitirelor în jurul bisericilor, vei întâmpina împotrivirea tuturor, chiar şi a oamenilor bisericii. Astfel cred că cuvântul meu trebue să-l adresez în primul rând lor.

In anul 1913, propaganda sectară era înfloritoare în regiunea Aradului. Dolarii americani, propagandiştii şi maculatura propagandistă se revărsară din abundenţă asupra acestei regiuni cu încuviinţarea tacită, uneori activă, a organelor administrative ungureşti. Francmasonii oraşului Arad au început o propagandă activă în contra cimitirelor româneşti din jurul bisericuţelor situate pe dealuri. Ziarele scriau zilnic: «Apele se scurg şi infectează izvoarele». Datele statistice confecţionate în adunările francmasoane arătau acest pericol pentru toate satele româneşti. Statisticele acestea nu se refereau la nici unul din puţinele sate cu populaţie ungurească. Nu-i durea inima decât de biata populaţie românească. S'au luat măsuri administrative pentru strămutarea cimitirelor săteşti la

---

Cum va străluci chipul lui Hristos în ochii slujitorului, aşa îşi vor urma oile păstorul. Domnul Iisus Hristos, prin pilda sfinţeniei vieţii Sale, a cucerit întreg pământul.

O, de ne am întoarce toţi preoţii inima spre „Omul durerii"; — în aceste zile ale durerii, am auzi glasul Blândului Păstor: „Vestiţi din zi în zi mântuirea Domnului", (Ps. 26, 2). Vestiţi neamului vostru să se îmbrace în neprihănire, şi va primi iertare şi răsplată.

Să ne înarmăm cu râvna apostolatului strămoşilor noştri, destupând izvoarele cucerniciei, ale rugăciunii rostită cu genunchii îndoiţi şi fruntea rece de sudoare.

Să mergem zilnic la „fântâna cu apă vie", ca să cerem dela Domnul putere şi înţelepciune.

Prin gura proorocului Isaia ni se spune: „Mă uit şi nu este nimeni care să prooroceasca şi care să poată răspunde, dacă-l voi întreba" (Isaia 41, 28). Numai cel ce vieţueşte în Domnul, cel ce simte şi lucrează sub umbrirea voiei Lui, va putea răspunde orcând şi la orce întrebare.

Să ne înmănunchem forţele, să ne insuflăm de duhul lucrării cu care să putem avea răspuns de laudă, — şi în orce clipă să putem zice cu apostolul Pavel: „Slujitor al Domnului Iisus întru popor am fost, cu slujbă sfântă lucrând Evanghelia lui Dumnezeu, ca să fie jertfa poporului bine primită, sfinţită întru Duhul sfânt", (Romani, 15, 16).

Pr. **Miron Maier**-Brătei.

Fiara apocaliptică 666

[Sfârşit]

(4) Căci împotriva acestei păreri se opune întreaga demnitate a cărţii, ca şi avertismentul solemn ce se dă cetitorului în acest verset. Pentru creştini era important ca să afle cât mai repede şi cât mai sigur despre ce era vorba. Şi pentru a afla aceasta, ei dispuneau de mijloacele necesare şi anume gematria. Prin „număr de om" înseamnă că cifra corespunde numelui sau calităţii unui om determinat.

De sigur că ceeace a făcut pe sf. Ioan să recurgă la „gematria", n'a fost numai faptul că ea era în uz în vremea aceea, ci mai ales dintr'o anumită prudenţă. El vedea cum la orizont se profilează o violentă persecuţie împotriva creştinilor şi voia să-i avertizeze. Insă această avertizare el trebuia să o facă în aşa fel, ca să rămână cu totul obscură păgânilor, dacă cartea le-ar fi căzut în mâni. Evident că el a trebuit să evite orice posibilitate sau motiv, pentru ca creştinii să nu fie executaţi din cauza aceasta de lesmajestate. Pentru aceasta el a trebuit să recurgă la procedeul obscur al „gematriei". Intrucât însă o gematrie e susceptibilă de interpretare printr'un infinit număr de nume, se înţelege că creştinii au trebuit să fie luminaţi într'un fel, că despre cine e vorba. Şi cu siguranţă că ei au fost preveniţi de aceasta.[1]

[1] Idem. Le P. E. B. Allo p. 193.

Explicaţiunii, că aici este vorba de Cesar Nero, scris cu litere ebraice, i-se aduce unele obiecţiuni. Şi anume se spune că acest nume trebue scris complect, cu „iod", ca să fie o „scriptio plena" şi în acest caz el nu mai dă cifra de 666, ci 676. Exegeţii declară că această obiecţiune n'are o prea mare valoare, pentrucă scrierea defectivă, adecă fără iod, era obişnuită în acel timp la rabini. Şi sf. Ioan, a putut intenţionat să aleagă aceasta tocmai ca să ajungă la cifra simetrică de 666. După a doua obiecţiune se spune, că pentruca să se ajungă la numele lui Cesar Nero, trebue să se folosească alfabetul ebraic, într'o scriere greacă, care era destinată unor cetitori cari nu ştiau evreeşte. Nici această obiecţiune nu-i prea puternică, căci am văzut cum Irineu s'a folosit pentru o gematrie de alfabetul ebraic, şi cu atât mai mult a putut face aceasta sf. Ioan, care era un iudeu creştin. Rămâne însă puternică obiecţiunea, în ce priveşte cetitorii din Asia Mică ai apocalipsei, care desigur că nu cunoşteau limba ebraică. Şi această greutate dispare, dacă ne gândim la presupunerea ce am făcut-o mai sus, că sf. Ioan a trebuit să-şi avertizeze într'un fel oarecare cetitorii despre secretul procedeului său.

Având în vedere împrejurările exterioare, când sf. Ioan a scris apocalipsa, înţelegem că el a trebuit să-i dea un caracter criptografic şi că deci el n'a putut să dea în scris cheia deslegării. „Insă la lectura publică, într'un local cu grijă închis, anagnostul, instruit de cel care a adus scrierea din Patmos pe continent, putea foarte bine să orienteze pe credincioşi şi chiar să le spună: „E vorba de numele lui Nero, scris evreeşte, transmiteţi acest secret din gură în gură".[1]

Pe lângă aceasta în papyrus-ele magice grecii se foloseau de literile ebraice pentru a exprima lucrurile misterioase.

In acest verset celebru, este netăgăduit o gematria. Insă cum observă mai mulţi comentatori, aici mai poate fi vorba şi de o „isopsefie". Intr'adevăr numărul de 666 era deja expresiunea unei entităţi eshatologice. Apoi această cifră — indiferent de orice gematrie — putea să aibă un înţeles al ei, determinat, de acea mistică a numerilor, de care a fost vorba în cele precedente.

In acest caz sf. Ioan spunea cetitorilor săi: „Printre numele oamenilor cunoscuţi, descoperiţi unul care valorează numericeşte 666, cifră a cărei semnificaţie voi o cunoaşteţi; când îl veţi fi găsit, veţi înţelege cu totul ceeace eu înţeleg prin fiară; acela va preciza raportul concret, când veţi fi puşi în faţa ei; veţi şti sub ce formă şi în cari împrejurări viziunea mea trebue să se aplice la voi şi în acelaş timp veţi putea întrevedea soartea ce o

[1] Idem. Le P. E. B. Allo. p. 213.

o anumită distanță de sate și mai ales de biserici.

In timpul acestei etervescențe sectare, într'un sat românesc au rătăcit opt români ortodocși la cea mai bănoasă sectă. Alegerea unui nou preot în aceaș vreme a nemulțumit o parte a poporenilor și alți 40 familiști amenințau că se desfac de legea lor strămoșească. Predicile entuziaste ale tânărului preot erau de puțin efect în fața propagandei sectare întețită și alimentată din multe părți. In acele zile, Dumnezeu a chemat la sine pe unul dintre rătăciți. Pedicatorul sectarilor a alergat să-și întărească mica turmă și să facă prohodirea mortului după normele lor. Familia mortului era în grea cumpănă, căci ar fi voit ca mortul să fie înmormântat lângă soția lui, în mormântul de lângă biserică. Preotul s'a opus și a spus «necredincioșii se înmormântează în câmp cu vitele, nu în cimitirul credincioșilor». Atitudinea preotului a fost mântuitoare. Toți sectarii au revenit la legea strămoșilor lor și au fost cei mai buni creștini.

Ce s'ar fi întâmplat dacă satul avea cimitir comunal, sau dacă secta era destul de puternică să aibă un cimitir propriu?

V

Am văzut destui oameni buni și totuși puțin sensibili la meditații și practice sufletești, oameni cari în goana lor după avere și bunurile lumești și-au uitat cu totul de biserică, dar cari după ce au îngropat primul lor mort, după ce au vărsat primele lacrimi pe un mormânt lor scump, au înălțat smeriți ochii spre cer. In fața morții și cei mai necredincioși sunt puși în fața Eternității și se sbuciumă neputincioși. In astfel de momente, cuvintele mângăitoare ale molitvelnicelor sunt mai puternice decât toate predicele și sofisteriile ereticilor. Luni de zile, gândurile lor aleargă după cei duși și dacă locul de veșnică odihnă este în preajma bisericii, împreună cu pașii lor se îndreaptă și sufletele spre biserică. Își dau seama că nu peste mult se vor odihni și ei în acelaș loc, și vor privi cu alți ochi lăcașul Domnului, nevoile comunității bisericești și pe slujitorii altarului.

La slujbele ce se fac morților vor putea lua parte și alți credincioși cari au asistat la ceremoniile religioase și fiecare își va aduce aminte de morții lui scumpi, de îndatoririle lui față de înaintașii lui și de clipele când Domnul îl va chema la sine. Cine va putea uita cimitirele bisericilor luminate de mii de luminări din Sâmbetele Paștilor? Eu cred că omul are alte preocupări sufletești, când trece printr'un cimitir așezat în jurul altarului, și altele când trece prin un cimitir isgonit afară de sat. Pentru noi cari ținem cu sfințenie la biserica noastră, nu poate fi indiferent dacă cimitirul este lângă biserică, sau în câmp. Strămătarea cimitirelor din preajma bisericilor este un triumf al francmasonilor cari fac statistici sanitare.

VI

Dar cum stăm cu primejdia infectării viilor din partea morților?

In cursul vremurilor, omenirea a trecut peste multe flagele și a avut să lupte cu multe molime, pe care cei vii le au dat unii altora. Cei morți de boale infecțioase mai infectează până când nu sânt dați pământului. Din morminte, germenii infecțioși nu mai străbat la suprafață. **Dacă morții ar fi isvoare de boale infecțioase, ar mai trăi omenirea?** *Soarele, acizii humici și mai ales miliardele de protozoare, cari fac baza vieții dela suprafața humei pe care vietuim noi, și cari se hrănesc cu bacilele mai mici decât ele, distrug în foarte scurtă vreme orice germene periculos. R. Francé a constatat că în fiecare gram de sol se găsesc peste 30.000 de protozoare. Aceste viețuitoare invizibile cu ochi liberi, pregătesc solul productiv, curăță și distrug toate resturile organismelor în descompunere și dă baza nouei vieți, a cărei menire după porunca Creatorului este să crească, să se înmulțească și să ia în stăpânire pământul. Cei vii să nu se teamă de infecția celor morți, ci de infecția morală a celor vii.*

Dar se vor cita cazuri când pământul infectat de tetanus, de antrax, etc. a transmis infecția vietăților cari au venit în contact cu solul infectat. Cazurile nu sunt prea dese și nici odată nu se citează că infecția ar ti venit din cimitire. Hoiturile animalelor astupate cu o pătură de pământ de o palmă grosime, în mod natural este un pericol pentru vietățile dela suprafață, dar morții îngropați la adâncimea corespunzătoar, nu mai sunt nici un fel de pericol pentru cei vii. Nu avem decât să ne amintim de multele cimitire în toate părțile pământului, de mulțimea noroadelor, cari au trăit sănătoase pe acest pământ în preajma acestor cimitire, ca să ne dăm seama cât de greșit sunt aceia, cari cred că cimitirele sunt focare de infecție. Agenții sanitari cari văd microbul în tot locul, cari dau lumii regule de igienă, ar trebui să cunoască mai deaproape admirabila întocmire a lumii creiate, care are pentru toate relele mijloace de îndreptare. Microbii sunt combătuți de natura însăși prin razele solare, prin acizii humici ai solului și prin microorganismele cari descompun toate resturile organice cari ar putea împiedeca noua viață.

Nu combatem regulele igienice ce ni le prescriu igieniștii noștri, ci exagerările lor. (Urmează)

Prof. **Victor Stanciu**

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a reîntors Luni, 14 Octomvrie 1940 la reședință.

Sub numele de „Pro Transilvania" *a luat ființă, în 8 l. c., o asociație pentru promovarea intereselor culturale, sociale și economice ale românilor din Transilvania. In consfătuirea ținută s'a citit și aprobat statutul asociației, cu sediul în București și cu viitoare filiale în diferite localități din țară. In comitetul executiv au fost aleși dnii: Iuliu Maniu, C. I. C. Brătianu, A. C. Cuza, Gh. Brătianu, Dr. C. Angelescu, Stelian Popescu, Al. Lăpedatu, Emil Ghilezan și alți fruntași ai vieții politice.*

Preoți refugiați din provinciile evacuate au mai fost repartizați, pe la parohiile din Eparhia *Olteniei*, în număr de 150. Total, cu cei publicați în numărul precedent al ziarului nostru, 563 de preoți.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Nr. 927—1940 (62) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a, **Porumbacul de sus răsăritean,** din protopopiatul Avrig, județul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiune parohială de 4 jug.

Cererile de concurs, însoțite de documentele regulamentare și de încuviințarea de candidare a P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig, în terminul fixat.

Concurenții se vor prezenta, cu avizul prealabil al oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a se face cunoscuți poporului.

Făgăraș, la 11 Octomvrie 1940.

Pavel Borzea
adm. prot.

Au apărut urmatoarele compoziții muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediție nouă primenită și îmbogățită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediția V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Modificarea unor dispoziții

S'a publicat următorul decret-lege:

Articol unic. — Articolul I, punctul *e)*, alineatul 5 din legea pentru organizarea ministerului cultelor și artelor (din 1937) se modifică precum urmează:

«*Chiriarhii vor putea hirotonì pe toți candidații la preoție absolvenți ai Academiilor teologice, licențiați și doctori în teologie, care îndeplinesc condițiunile canonice, dacă aceștia, cerând hirotonia, vor declara în scris că nu au nici o pretenție la salar bugetar, până la înființarea de parohii noui, în care ar putea fi plasați. Acei hirotoniți în aceste condițiuni vor avea însă dreptul la venitul epitrahilului, în parohiile, unde vor fi așezați după hirotonie.*»

Nr. 725/940 (61) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Ilimbav,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunste cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu grădină de 800 st. p. (Până la eliberarea casei parohiale, maximum în toamna anului 1941 sau primăvara lui 1942, parohia pune la dispoziția noului preot o casă închiriată corespunzătoare.)
3. 16 jug. 1268 st. p. sesiune parohială, arător și fânaț, din care 8 jug. comasat și restul necomasat. Pământ de calitate foarte bună.
4. Una soarte lemne de foc gratuită din pădurea comunală.
5. Venitele stolare obișnuite în tract.

Cererile de concurs, însoțite de încuviințarea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc și de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Agnita, în termenul fixat.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica și pentru a fi cunoscuți de credincioși.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita, în înțelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 18 Septemvrie 1940.

Emil Păcală
protopop

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul

Telegraful Român

rezervă, Dnmnezeu care vă păzește, acestui antihrist". [1]

Nu trebue să se ignoreze și faptul, cât de răspândită era în acea epocă legenda lui „Nero redux" sau „Nero redivivus". Lumea creștină ca și cea păgână era stăpânită de credința că Nero va reveni în curând. Aceasta explică și isbânda câtorva pseudo-Neroni. Chiar și după 3 veacuri exista credința că Nero se va întoarce personal, în calitate de antihrist. Și dacă profeția despre întoarcerea lui Ilie s'a împlinit și a găsit realizarea în sf. Ioan Botezătorul, apoi putem spune că și Nero a reînviat în fiecare din succesorii săi, căci fiecare din ei a avut ceva din caracterul lui și a fost deci un Nero redivivus. Astfel Tertulian a numit pe Domițian „frântură din Nero", în ce privește cruzimea lui. Iar în Roma Domițian era numit „Nero cel pleșuv". [2] Fiara deci a fost desiguată prin numele împăratului, care a întrupat în cel mai înalt grad caracterul „vicios, crud, despotic și persecutor". El era expresiunea tipică a răului, antichristul perpetuu — căci fiecare urmaș al său era adorat ca un Nero reînviat. Un fapt foarte important și care întărește și mai mult această explicațiune, este cel evidențiat de Renan, că în Armenia numele lui antichrist este Neren.

In sfârșit se mai susține, că prin acest număr se face aluzie și la cele 6 milenii — durata vieții pământești — în care antichrist are putere să lucreze. Ideea aceasta își găsește expresiunea încă la Irineu. In acest caz, fiara cu numărul 666 reprezintă tot răul trecutului, a celor 6 milenii. Aceasta se învederează și mai mult, dacă facem comparație cu lucrarea celor 7 trâmbițe și a celor 7 cupe. Din acestea nu sună decât 6 și se varsă numai 6 cupe, căci atunci când sună a șaptea cupă, de fapt se marchiază sfârșitul: „Sfârșitu-s'a". Ceeace înseamnă că numărul 6, aici 666, reprezintă întreaga durată, întreaga evoluție a istoriei...

Prin urmare, fiara numită Neron, va dura sub forme schimbate până la sfârșit. In consecință numărul înseamnă în acelaș timp — lunga durată până la Parusia Domnului și caracterul incomplect și precar al lui antichrist, pe care Hristos îl va nimici.

Astfel cifra de 666 are o îndoită semnificație de valoare mistică consacrată și de expresiune numerică a numelui împăratului roman, care a fost cel mai odios și cel mai tipic reprezentant al energiei răului.

Sf. Ioan a voit să spună cam următoarele cetitorilor săi:

1. Că fiara, întrupată în primul rând în imperiul roman, se va comporta față de creștini după modelul lui Neron;

2. Dominațiunea aceasta însă este precară;

3. Și în sfârșit, că ea va dura sub o formă sau alta, până la Parusia Domnului. [1]

Evident că și aceste explicațiuni au un caracter conjectural, dar rămân cele mai bune din câte s'au dat acestui loc apocaliptic.

In spiritul acestor concluziuni, putem spune că și aplicațiunile moderne ce se dau acestui verset, când sunt făcute „fără ură și părtinire", nu sunt nici greșite, nici deplasate. Căci dincolo de „interesele" și calculele beligeranților, întreaga creștinătate știe și fără calcule ingenioase să aplice prompt cifra la cel ce azi este întruparea lui antichrist, ca unui Nero redivivus, lui Stalin. Pentru aceasta n'ai nevoe de „pricepere" prea mare, ci numai de un suflet creștin nepervertit.

Pr. **Aurel Radu**

[1] Idem. Le P. E. B. Allo. p. 193.
[2] F. V. Farrar, p. II-a, pg. 236.

[1] Ibid. Le P. E. B. Allo, p. 194.

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești, să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 27 Octomvrie 1940 — Nr. 44

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mi

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei, — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Muncitorul

Iată ființa umană prin care ține Dumnezeu viața noastră pe pământ. Cu nespusă recunoștință și cinstire ne apropiem de el sărutându-i palmele bătătorite cu cari stoarce naturii mustul care ne întreține. Toți dintre noi suntem legați sufletește, prin sentimente din cele mai duioase, de asemenea ființe: pe toți ne-au hrănit în copilărie și ne-au crescut la școală mânile noduroase și bune ale unui tată care zi de zi din zori și până în noapte le-a ținut încordate pe plug, pe coasă, pe secure, pe ciocan.

Plugarul, meseriașul, muncitorul din fabrică nu sunt factori periferiali ai umanității, ci factori de temelie. Munca ce-o prestează nu este o îndeletnicire accidentală pentru viața pământenilor, ci esențială. Munca în general este un atribut ființial al omului. Un om care nu muncește nu e om cu adevărat, așa cum nu e om acela care nu iubește pe nimeni. Munca e destinul omului pe pământ. Vorbim și de munca spirituală. Dar munca spirituală n'are drept să disprețuiască munca manuală, ci să-i fie recunoscătoare că-i asigură condițiile de existență.

Munca manuală are unele însușiri pe cari nu le are cea spirituală. Ea e bună totdeauna, productivă, pe linia împlinirii destinului omenesc, a voiei lui Dumnezeu, pe când munca spirituală e de atâtea ori aducătoare de nenorociri, stricăcioasă omenirii, potrivnică voiei lui Dumnezeu. Cât n'au stricat lumii atâtea sisteme filosofice ateiste, munca intelectuală a unui Durkheim, a unui Freud. Ce zadarnice nu sunt pretențioasele preocupări ale atâtor intelectuali mai răsăriți și mai mediocri? Zăpăcesc mințile, strică rânduielile morale ale vieții. Linia lor nu duce nici la mântuire, nici la folos pământesc, cum duce modesta muncă manuală. Se mântuesc prin munca lor milioanele de țărani și toți muncitorii dacă nu și-o devalorizează prin necredință. Ea, în sine, nu duce la rătăcire pe nimeni, ci în ea se cuprinde un adevăr care mântuie. Numai munca spirituală a altora o poate strica și pe ea.

Munca înobilează, munca sfințește, purifică și îmbunează pe om. Ea e dată ca instrument de purificare, de mântuire. Ne mântuim doar prin credință și fapte.

Prin muncă omul colaborează cu Dumnezeu la desăvârșirea Universului văzut, prin ea dă eficiență iubirii sale de semeni, căci prin ea ajută pe alții, crescând copii, întreținând bătrâni și săraci. Ea face ca mărimea iubirii lui să se probeze prin jertfă, prin încordare bărbătească.

Omul muncitor e colaboratorul lui Dumnezeu-Creatorul nu numai întrucât prin munca lui înfrumsețează și mai mult Universul atât de frumos, ci întrucât posibilitățile acestui Univers devin actualități numai prin munca omului. Natura are prin Dumnezeu posibilitatea să ne dea pânea cea de toate zilele, dar numai prin munca omului această posibilitate se transformă în realitate. Ea are posibilitatea să ne dea îmbrăcămintea, instrumentele, mijloacele de comunicare la distanță, dar iarăși Dumnezeu a lăsat în seama omului să ducă până la realizare această posibilitate. Omul duce prin muncă mai departe creațiunea lui Dumnezeu. El înlocuește și reprezintă prin muncă pe Dumnezeu. Munca este unul din elementele principale în care se reflectă chipul lui Dumnezeu în om.

Darurile dumnezeești, așezate în Univers, se revarsă asupra omenirii numai prin muncă. Prin munca omului se coboară asupra lumii binecuvântarea dumnezeească. Munca trebue privită în lumină sacramentală, harismatică. Ea e mijloc văzut prin care se transmit lumii darurile divine. Prin mâna muncitorului samănă Dumnezeu binecuvântările și darurile sale asupra lumii. Muncitorul este instrumentul lui Dumnezeu, prin munca lui se preamărește Dumnezeu în lume. El descopere toate frumusețile ascunse în Univers, el face posibilă viața oamenilor pe pământ.

Munca e manifestarea jertfelnică a altruismului și a iubirii, deoarece orice rod al muncii vine nu numai în folosul muncitorului, ci și al altora. Nu există om care să muncească numai pentru sine. Chiar dacă n'ar avea în grija lui și pe alții, el e chemat la muncă de alții și primește răsplata pentru munca ce-o prestează în favorul altora. Aceasta e valabilă mai ales pentru muncitorul industrial, care s'ar părea că e cel mai individualist. Aproape regulat munca în ființa ei, în organizarea și rostul ei, e semnul depășirii interesului strict individual.

Iar unde omul nu are în grija sa pe alții, elanul lui de muncă se frânge aproape total. Munca și răspunderea față de alții formează un întreg. Munca e manifestarea acestei răspunderi față de semeni. Dacă consumația e o faptă jenantă, în care se manifestă mizeria omului căzut în păcat, prin muncă el contrabalansează egoismul consumator, se răscumpără de acest semn de păcat sau ducător la păcat. Munca fiind indisolubil legată de destinul înalt al omului, prin ea preamărind pe Dumnezeu și împlinind porunca responsabilității față de semeni, ea trebue să fie considerată ca o valoare de cea mai nobilă esență, ea trebue privită în lumină religioasă, având rădăcini și înțelesuri cari depășesc concepția strict economică. Ea nu trebue disprețuită în numele intelectualității sau al nu știu cărei aristocrații, care nu e altceva decât lenea fardată, lenea strălucind de o lumină falsă. Adevăratul aristocrat este muncitorul. El e pretinul și colaboratorul celui mai mare împărat: al lui Dumnezeu. Dar la rândul său nici muncitorul nu trebue să-și înjosească acest atribut dumnezeesc, transformându-l într'o simplă marfă și privindu-l în lumina precisă și mizeră a unui act pur imanent. Desigur trebue să lupte pentru obținerea prețuirii muncii. Poate e meritul marxismului că a deslănțuit această luptă.

Bine ar fi fost ca societatea să fi recunoscut totdeauna dela sine marea cinste și valoare a muncii. Creștinismul nu împedeca această prețuire. Dimpotrivă o impunea. El a înlăturat mentalitatea anticității ce disprețuia munca, lăsând-o pe seama sclavilor.

Dar nu e mai puțin adevărat că societatea omenească, abătându-și urechea dela porunca creștinismului, nu prețuia înainte cum se cuvine munca și pe muncitori. A continuat atâtea veacuri să existe o boerime feudală și o iobăgie disprețuită.

Dar dacă lupta pentru cinstirea muncii și pentru răsplătirea ei demnă e justă, și efectele ei sunt apreciabile, nu e mai puțin adevărat că lupta aceasta s'a dus și se duce în marginile unei concepții prea înguste, cari scad pe de altă parte, valoarea muncii pentru care se duce lupta.

Pentru muncă trebue luptat în numele lui Dumnezeu; ea trebue arătată ca destin dumnezeesc al omului. Muncitorul trebue să vadă în credința creștină și în Biserică pretini și aliați. La lupta pentru munca sa, el trebue să purceadă din viziunea transfigurată de credință a originii ei divine și a misiunii ei de colaboratoare a lui Dumnezeu. Numai așa o poate face cu adevărat cinstită, împărtășită de toți. Altfel cei nemuncitori, dar cu bani, se scapă de muncitor aruncându-i câțiva gologani în plus. Munca nu este ceva care poate fi măsurată precis în bani. Valoarea ei depășește mult orice recompensă cantitativă. Ea trebue recompensată, peste salar, cu iubire, respect și cu participare personală la ea. Muncitorul nu trebue numai plătit. El trebue iubit și cinstit.

Patosul care frământă sufletul muncitoresc nu e identificat just de marxism. Muncitorul caută, poate fără să-și dea seama, iubirea și cinstirea celorlalți. Deaceea nu-l mulțumește definitiv nici o urcare de salar și nici chiar împărțirea întregului venit al fabricei între ei. El vrea să între în calitate de frate în comuniunea socială. Il mână la aceasta sufletul său de om făcut pentru comuniune și conștiința, poate neprecizată, că munca lui nu e un fapt care îl coboară dela nivelul celorlalți oameni, ci dimpotrivă îl ridică la cel mai înalt nivel de om.

Epoca noastră trăește o mare revoluție pe toate planurile vieții. Poate ea se face încă fără să-și fi precizat deplin țintele. Dar aceste ținte ni se pare că încep să se limpezească astfel: sinteza între naționalism și creștinism pe deoparte, sinteza între patosul muncitoresc și creștinism pe de alta. Imanentismul e depășit atât în viziunea și lupta națională, cât și în viziunea și lupta pentru drepturile muncii și ale muncitorului. In România de azi aceste ținte și-au ajuns maximum de limpezime. România credem a fi înaintemergătoarea rânduielii universale de mâne.

D. STĂNILOAE

Din Ardealul robit

Viața Ilustrată. *Excelenta revistă creștină a P. S. Episcop Nicolae Colan își continuă apariția la Cluj, deocamdată singura revistă românească din Ardealul robit.*

Numărul de pe Oct. cuprinde un material bogat și potrivit pentru aceste vremuri.

El se deschide cu o mișcătoare epistolă pastorală a P. S. Episcop, rămas să păstorească pe obidiții noștri frați de sub stăpânirea străină. Iată câteva pasagii emoționante din mângâietoarea pastorală a P. S. Sale:

Vă îndemn deci — iubiții mei Fii sufletești — să lăpădați din sufletul Vostru ori ce desnădejde, ori ce ură, ori ce dor de răzbunare. Strângeți cu bucurie curată ori ce mână, care Vi se întinde în numele păcii. Alungați ori ce temere și ori ce gând rău prin leacul dumnezeesc al rugăciunii și al muncii stăruitoare. Umpleți-vă sufletul cu nădejdea în Domnul, căci „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit dela El este".

Fiți ascultători față de stăpânirea legiuită și mai presus de toate fiți fiii devotați ai Bisericii noastre strămoșești. Ea este orânduită să ne fie corabie mântuitoare pe valurile acestei vieți. Ea e mama noastră ocrotitoare. Urmați deci sfaturile celor ce — prin darul Duhului sfânt — sunt puși să cârmuiască corabia Bisericii și să fie păstorii turmei cei cuvântătoare.

Preoți, frați împreună slujitori, stați cu căldură și jertfă lângă poporul vostru credincios. Fiilor credincioși, stați cu ascultare lângă părinții voștri cei duhovnicești. Întăriți-vă unii pe alții cu iubire frățească. Rugați-vă pentru mine și eu mă voi ruga pentru Voi cu nezdruncinata nădejde, că bunul Dumnezeu ne va ajuta să ne păstrăm și 'n noua patrie curățenia și frumusețea sufletului nostru ortodox și românesc.

Din cuprinsul revistei semnalăm: Const. Goron, Elegie și tristețe (poezii); Prof. I. Lupaș, Nicolae Olahus din Sibiu (1493—1561); Preot Fl. Mureșan, Dela Dimitrie Cantemir la Sextil Pușcariu; Grigorie T. Marcu, Incurajarea vieții de familie etc.

La sfârșitul revistei se publică Concursul pentru primirea studenților în Academia teologică ortodoxă română din Cluj pe anul școlar 1940—41. Din el aflăm că înscrierile s'au făcut până la 25 Oct. 1940, iar deschiderea festivă a anului școlar a avut loc la 25 Oct.

Este datoria noastră a tuturor să ajutăm această rază de lumină să trăiască și să lumineze sufletul împovărat al fraților noștri întemnițați.

Părintele profesor Ilie Beleuță

Părintele profesor *Ilie Beleuță*, omul care a ilustrat atâția ani catedra de Istorie bisericească universală dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, a fost trecut și așezat în rândul dascălilor cari bine au lucrat întru anii cei dați de Dumnezeu viguroasei bărbății și cărora bună odihnă li se cade întru vârsta cărunteților ninse de podoaba adevăratei vredniciî.

In viața dăscălească și în rândul prea strădalnicei noastre preoțimi, ceea ce arătăm mai sus constitue un prilej de înțeleasă întristare și duioșie, dar și o ocazie de curată reculegere duhovnicească. Tristețea și duioșia ne copleșesc pentru faptul că de acum ilustrul nostru dascăl și părinte sufletesc nu ne va mai cuvânta dela înălțimea unei catedre din care făcuse altar. Iar reculegerea o încercăm pentru motivul binecuvântat, că un om trecut printr'o viață plină de muncă și de zbucium spre mai bine a răzbit până în granițele odihnei atât de trebuitoare celor cu un trecut încărcat de neodihnă.

Poposind lângă acest prilej, cine dintre noi, cei crescuți în așezământul marelui Andrei, nu-și reîmprospătează atâtea și atâtea momente de înflăcărare curat creștinească trăită și hrănită mereu din lecțiile Părintelui Ilie Beleuță! Promoții după promoții s'au luminat în această școală de Teologie și au avut marele noroc să culeagă adevăr creștinesc, linie de obiectivitate istorică, tărie și eleganță de caracter, devotament pentru tot ce e nobil și frumos și alte asemenea podoabe spirituale, din personalitatea distinsă a prea îndrăgitului nostru dascăl. Douăzeci generatii de preoți s'au răspândit pe întinsul mândrului nostru pământ românesc și au dus cu ele știință din cărturăria acestui dascăl, zestre din zestrea duhovnicească pe care el a dăruit-o întreagă Bisericii și Neamului, prin preoții satelor noastre dragi.

Câteva trăsături caracteristice, din acelea ale Părintelui profesor Ilie Beleuță, se proectează mai cu deosebire înaintea ochilor noștri sufletești. In fruntea acestora pășește modestia acestui om rar. Ea este haina de toate zilele în care el și-a îmbrăcat viața. Modest în vocabular, în atitudini, în gesturi, în convorbirile cu alții, acoperind această însușire preoțească întocmai cu sensul înalt al smereniei creștinești. Poliglot și totuși rezervat până la limita îngăduită unui intelectual întru a arăta că știe mânuì limbi străine în chip perfect. Bibliofil și bibliograf în accepțiunea cea mai curată a acestor termeni, refuzând totuși cu adevărată încăpățânare să facă văzută o asemenea zestre într'adevăr exotică pentru zilele materialismului îngust și lacom din imediata noastră apropiere. Cunoscător profund al Istoriei bisericești și a altor discipline teologice, vorbind însă totdeauna și în fața tuturor cu admirație și chiar cu o nuanță de devotament despre acei pe cari îi considera cât de puțin mai dotați. Posedând bunătatea de suflet ca pe o notă de caracter, oarecum concrescută în caracterul său de dascăl creștin, Părintele Beleuță putea fi văzut și auzit făcându-și adesea reproșuri pe urma atitudinilor sale totdeauna părintești, dar despre care socotea, pe semne, că ar fi putut părea mai altfel decât fuseseră ele inițiate și realizate. Deși scriitor și autor al mai multor lucrări de o netăgăduită valoare științifică, Părintele Ilie Beleuță nu a socotit aceasta ca un merit excepțional și nu a folosit împrejurarea în scop de mărire și laudă proprie.

Dar omul acesta a crescut și a rămas apoi consecvent unui stil de viață. Linia pe care și-a impus-o încă din tinerețe a străbătut ca un fir roșu prin anii săi de muncă încordată și ea nu a fost frântă prin nici o inconsecvență. Ea exteriorizează o voință dârză și o hotărâre nesdruncinată. Sincer cu sine și cu alții, de o sinceritate usturătoare chiar, dascălul acesta a dus o viață nefățărită. El n'a făcut nici secret și n'a slujit nicicând măcar umbră de tăgadă despre convingerile sale de orice fel. Și-a proectat convingerile în tipare exterioare identice, întocmai cum se proectează colțul de granit în limpezimea isvorului din coasta muntelui. Născut în Țara Oltului, omul acesta s'a dovedit Făgărășan adevărat tocmai prin consecvența și sinceritatea sa. Nu și-a desmințit originea, ci a accentuat-o printr'o viață de sihastru blând dar hotărât.

Perspectiva unor eventuale consecințe neplăcute n'a încovoiat nicicând credința acestui dascăl. Tocmai din această pricină, bătrânul de azi a gustat, în tinerețele sale, rigorile unui regim sălbatic și străin, regim atât de dușmănos intereselor noastre naționale. Părintele profesor Ilie Beleuță a fost identificat totdeauna numai ca acela care a fost și a rămas: ortodox până în măduva oaselor, cărturar creștin, român naționalist. In persoana sa, concepția creștină ortodoxă, cărturăria adevărată și românismul activ s'au sudat complect și s'au contopit într'o realitate spirituală, într'un isvor de bune îndemnuri pentru nenumărați ucenici întru ale dăscăliei.

In cine oare am putea apoi identifica o concepție mai înaltă despre catedră, despre dăscălie și rosturile ei, de cât tocmai în persoana dascălului Ilie Beleuță? Și-a slujit catedra cu punctualitatea ceasornicului fără greș, și-a pregătit și expus lecțiile cu râvna ostașului de front, a adus și menținut în lumea studenților atmosferă academică și a putut astfel trezì în noi dragostea pentru trecutul Bisericii creștine, râvna pentru tot ce e nobil, înflăcărarea pentru bucuriile curate ale culturii creștine, iubirea nețărmurită către Patrie și Neam.

Pentru toate acestea și încă pentru multe asemenea, omagiem sincer viața și faptele Părintelui Ilie Beleuță. Gândul nostru merge paralel cu adâncirea Prea Cucerniciei Sale în calea bătrâneților cinstite și se reîmprospătează amintindu-și mereu curățenia de viață a unui preot și perspectivele luminoase ale unei adevărate cariere dăscălești.

D. CĂLUGĂR

Tribuna Ardealului. Acesta este numele singurului ziar românesc ce apare în Ardealul trecut sub dominația ungurească. El se tipărește la Cluj având ca director pe dl Dr. Emil Hațieganu, iar ca redactor responsabil pe dl Gh. V. Giurgiu.

Este mișcător să cetești articolele de fond ale acestui ziar, din cari transpiră atașamentul fraților noștri robiți pe lângă Biserica și școala românească, pe lângă virtuțile strămoșești. E aceași atmosferă ca în ziarele românești din Ardeal dinainte de 1918: aceeași înțelepciune, aceeași nădejde creștină, aceeaș apreciere a valorilor morale, puteri cari au ținut neamul nostru întotdeauna și îl va ține și în viitor.

Uneori ziarul aduce știri prețioase din Ardealul robit. De pildă aflăm din el că Duminecă 13 Oct. P. Sf. episcop Nicolae Colan a servit în catedrala ortodoxă din Cluj o liturghie arhierească și a predicat. Tot cu acea ocazie a hirotonit doi monahi ai mânăstirii sf. Ana.

Gazeta dă Românilor din Cluj îndemnul să declare stăruitor că doresc să-și înscrie copiii la secția română a liceului de băieți și a celui de fete (fostul liceu de aplicație universitar și fostul liceu Regina Maria). Numai așa vor avea aceste licee secție română.

Adresa ziarului este: Cluj, str. Deák Ferencz 36.

Unde dai... și unde crapă... La apelul înălțător al dlui general Ion Antonescu adresat preoțimii să-și încălzească la maximum râvna pastorală și misionară, soc. preoțească „Ajutorul" din București a găsit că cel mai potrivit răspuns ce trebue să-l dea este să ceară sporirea salarului.

Am pledat și noi pentru drepturile preoțimii, dar ni se pare că orice lucru își are momentul său. E semn trist că un apel de-o atât de puternică vibrație spirituală, nu găsește în sufletul unor preoți puterea de-a se ridica la înălțimea preocupărilor din el.

Nr. 11.070–940

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Aducem la cunoștința celor interesați, spre știre și conformare, că preoții și diaconii pensionați, potrivit dispozițiunilor Art. 46 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, sunt membri de drept ai consiliului parohial din parohia în care au slujit.

Cucernicii preoți sunt învitați a aduce la cunoștința preoților și diaconilor pensionați din parohie această circulară.

Sibiu, la 22 Octomvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Gândirea, excelenta revistă de sub redacția dlui profesor *Nichifor Crainic*, a apărut pentru luna lui Octomvrie 1940. Redactorul revistei semnează articolul *Revoluția legionară*, cu nimerite observări și comentarii asupra noului regim al țării. — Abonamentul: 200 lei pe un an. Redacția: București III, strada Polonă 38.

Cu noi este Dumnezeu, poezii și cântece pentru ostași. Cu binecuvântarea P. S. Sale Dr. Partenie Ciopron, Episcopul armatei. Culese de Păr. Căpitan *Secaș Gheorghe*. Tip. „Alba", Alba Iulia, 1940. Pag. 16. Prețul? — Cărticica, apărută în a doua ediție, conține: cântări bisericești și câteva poezii din popor și din literatura noastră cultă.

FOIȘOARA

Povețe pentru predicatori

P. S. Sa episcopul *Nicolae* al Clujului formulează, în scopul unei cât mai reușite propoveduiri creștine prin mijlocirea amvonului, următoarele *zece povețe* pentru predicatori:

1. *In predica ta propoveduește Evanghelia Domnului, nu înțelepciunea oamenilor.*

2. *Afirmă cu putere învățătura ortodoxă, nu te pierde în critică stearpă.*

3. *Dacă totuși o faci, critica să-ți fie domoală și smerită, nu tunătoare și aspră ca a sfântului Ioan Botezătorul; fiindcă nu ești sfânt.*

4. *Lămurește-ți învățătura predicii cu pilde, mai ales din Sfintele Scripturi.*

5. *Nu-ți împestrița graiul cu vorbe de origine străină (neologisme), ci silește-te să grăești în «limba vechilor cazanii», ca să te înțeleagă toată lumea.*

6 *Cuvântul tău să fie limpede, cald și însuflețit.*

7. *Nu presupune că ascultătorii sânt prea luminați, dar nici nu le îngăduì prea multă «prostie».*

8. *Dacă nu ai darul rostirii slobode, scrie-ți predica și învață a o cetì frumos.*

9. *Indeobște predica ta să fie de cel mult cincisprezece minute. Dacă în acest răstimp n'ai izbutit să spui ceva, nu vei izbutì nici într'un ceas.*

10. *Incepe-ți predica așa: «In numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin».*

Sfârșește-o, dacă se potrivește, cu o rugăciune.

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(16) De protopopul **Gh. Maior**

B) Intrebări de sfinx pentru viitorul preot

4. Căsătorit, necăsătorit sau monah?

In mitologia elenă se spune, că la anumite răspântii apărea câte o ființă misterioasă, câte un sfinx, ca să pună drumeților întrebări. Dacă puteau răspunde bine, erau lăsați să-și continue drumul. Dacă nu, erau uciși.

Cine nu va putea scoate tâlcul acestei credinți? Sfinxul e viața în sine, viața ca existență în afară de mine biet *eu*, în care și-a întrupat o parte din ea ca să o port dealungul anilor câți mi s'au rânduit, — de nu cumva îi împuținez prin negrija mea. Intrebările lui, sunt întrebările vieții asupra felului cum o privesc și-i desleg problemele.

Și azi, acest sfinx cu cap de femeie zâmbitoare și ispititoare, dar cu trup vânjos de leu, cum ni l-au concretizat egiptenii, ne pune tuturora în față șaradele ei, problemele ei, și ne cere răspuns. Dela felul cum răspundem și cu ce suflet ne apropiem de ea atârnă fericirea sau nefericirea, ce o vom gusta.

Și de întrebările de sfinx nu e scutit nici viitorul preot. Ba lui i se pun întrebări mai grele decât altora. Deaceea deslegarea lor nu poate fi lăsată în grija întâmplării.

Dupăce ai constatat că nu-ți lipsește nimic din cele cerute preoției și dupăce examenul de conștiință l-ai trecut cu bine, apare chinuitoarea întrebare: căsătorit, necăsătorit, sau monah?

Biserica și-a spus cuvântul răspicat în sinodul I ecumenic, neprimind celibatul. In canonul 13 al sinodului al IV-lea ecumenic se pronunță din nou și categoric împotriva necăsătoriei diaconilor, presbiterilor și a celor din treapta lor. Pe răspunderea personală a episcopului, a încuviințat și hirotonirea de preoți necăsătoriți, dar numai ca excepție. Tot Biserica a sprijinit și aprobat însă și înființarea monahismului, ordonând chiar ca persoanele, menite să ocupe *anumite* demnități în biserică, să facă parie din cinul monahal. Cu alte cuvinte, Biserica admite și căsătoria și necăsătoria, și călugărirea preotului.

Tinere, doritor de preoție, ce vei face? Vei întreba pe altul, vei primì sugestii din afară? Singur ești chemat să alegi. Și să știi, că de ai ales odată, nu mai poți revenì. Deaceea cumpănește bine, cu toată băgarea de seamă, și lăpădând toate grijile și interesele lumești, din dinafară! Ispitește numai îndemnul fău lăuntric!

Oricare dintre aceste forme de viață își au pravilele lor, bucuriile și greutățile și durerile lor proprii. Și atunci nu după asemenea considerații să te iei. Ci să te întrebi așa: „După firea mea, după felul meu de a fi, de a cugeta, de a simți și a voì, care stare mi-ar corespunde mai bine, în care caz aș putea împlinì mai bine postulatele evangheliei, ale ortodoxiei, ale conștiinții? Când aș putea produce mai mult bine și aș putea întărì mai hotărât așezarea și statornicirea împărăției lui Dumnezeu între oameni?"

Ca să vă îmbiu un mic ajutor la această alegere, voiu încerca să spun câteva cuvinte despre fiecare stare. Vreau să vă arăt cum văd eu rostul fiecăreia dintre ele.

Preotul căsătorit e legat de familie și de greutățile ei. Va trebuì să se jertfească cu egală iubire și familiei și credincioșilor încredințați lui, familiei lui mai mari. Va trebuì să crească urmașii pe cari i-i dărueste cerul, designând și rupând pentru ei opt din cele zece părți ale agoniselii lui, —

Despre tinerețe

II. Pentru tinerețea noastră

«Tinerețe, primăvară a vieții!», așa e cântată tinerețea. Care primăvară? Dacă e vorba de o primăvară ale cărei flori se ofilesc în melancolia toamnei, cântarea îmi înghiață pe buze și gândul se'nvelește în mahramă de tristețe. E frumoasă primăvara, cu svâcnetul ei năvalnic de viață, dar când știi că peste toate acestea va trece mâna de ghiață a morții, nu știu dacă mai ai ceva de admirat din această tinerețe, primăvară a vieții, decât — cine știe? — frenetica ei revărsare de energii. Și gândul cernit al poetului îți sfredelește sufletul: «decât un vis searbăd, mai bine nimic»...

Există însă o altă primăvară a vieții, o primăvară fără melancolii de toamnă, fără înfiorări de ghiață: primăvara veșniciei din sânurile Tatălui. Paradisul. Grădina veșnicei primăveri, neofilitei înfloriri, neîncetatei înverziri; grădina în care adie lin printre trandafirii iubirii, vântul miresmelor divine, suflarea de azur a Duhului. Celce și-a asimilat sufletul luminilor divine și l-a așezat ca pe o podoabă în grădina veșniciei, poate cânta cu adevărat: tinerețe, primăvară a vieții. Fără tristeți. Fără melancolii. Cu lacrimile de foc ale fericirii neapuse în suflet. Căci el a dobândit adevărata tinerețe: tinerețea care e blazonul de noblețe al sufletului, semnul nemuririi lui. In acest sens se realizează paradoxul tinerilor îmbătrâniți și al bătrânilor tineri. Pentrucă tinerețea aceasta nu ține seamă de granițele biologice: ea aparține spiritului și-și are rădăcinile în Dumnezeu. Tânărul are, e adevărat, favoarea frăgezimei spirituale: el e la răspântie și luceafărul înălțimilor îi luminează cărările. Marile probleme ale vieții îl frământă și luminile viitorului îl atrag. Cu sufletul tlămând de ideal, de necunoscut, el e mai înclinat să păsească spre zările înflăcărărilor sfinte. Atât: e acesta un mare avantaj pe care i-l dă vârsta. Pe când bătrânii — ceice și-au pierdut tinerețea — au sufletul vestejit, cu foarte slabe nădejdi de înviorare. Da: așa începe tinerețea tuturor, sub fulgerările de lumină ale idealului. Așa începe; dar cum continuă? Iată întrebarea capitală pentru noi: cum continuă?...

Nu vă revedeți adesea tineri, în camera de studiu? Gândul ține în cumpănă întreg universul; inima taie pârtie dorului spre împărăția de har și lumină, pe care am vrea s'o vedem aevea. Și în față ți se deschide, vastă și luminoasă ca un cosmos înflorit în stele, perspectiva minunată și înfricoșată a slujirii preoțești: — cum m'aș socoti eu vrednic să port pe umerii mei veșnicia? Aceasta este smerenia care zămislește adevăratul zel apostolic. Distanța dintre nimicnicia umană și mărirea lui Dumnezeu, care îmbracă sufletul în polenul veșniciei, îngenunchează, fericește: «ce este omul și ce este fiul omului de l-ai zidit pe dânsul întru atâta mărire?». O, dacă viața ar fi așa cum o visăm, în aureolă de lumină, de pe crestele de jar ale tinereții!... Zic: viața zilnică, viața socială.

Și pornești cu comoara tinereții tale, cu entuziasme în stare să răstoarne o lume întreagă, pornești visător cu toiagul păstoriei pe drumurile vieții: ești părinte. De aici începe verificarea: cât de tari îți sunt vrerile, cât de temeinicite idealurile, cât de nestinse înflăcărările. Dacă tinerețea entuziasmelor înalte este flacără pură, ce-și înalță dorurile spre Dumnezeu, lumea aruncă adesea peste vâlvătăile ei noroiul răutății ca să o înăbușe și să nu se mai ridice spre cer flacăra entuziasmului, ci fumul de păcură al resemnării. E un proces de confruntare între ideal și realitate, un proces dramatic, dureros, în care se găsesc destui înfrânți. Unde este tinerețea năvalnică, unde sunt miruirile luceafărului din înălțimi? Căci dacă e relativ ușor să-ți fixezi teoretic poziția în viață, nu e tot așa de ușor când te găsești chiar în fața vieții s'o ciopleșți după liniile de lumină ale viziunii tale, să fi părinte, adică **generator de viață nouă.** *Da, dacă viața ar fi azur, dar viața e pământ: ea ne încadrează într'o anumită mentalitate, anumite comodități, cari ne fac plăcut orizontul terestru, în așa fel încât uităm de luminile cerului. Te simți înnăbușit în atmosfera viciată a unei societăți prea pământești. Și visurile tale se șterg în zarea sufletului, ca niște umbre fugare pe oglinzile de cleștar ale gândului. Melancolia neîmplinirilor, melancolia resemnării, tristețea renegărilor îți învăluie viața într'o ceață de întunerec. Și luminile vrerilor înalte se sting. Câți n'au trecut prin procesul acesta trist al degradării, al adaptării, al burgheziri? La câți nu li s'a sbârcit frăgezimea tinereții în oboseala blazării neiertate la primul contact cu viața? Odaia de student, cu înflăcărările ei de altădată, pare un altar adâncit în taina amintirilor sfinte, dar un altar cu flăcările stinse, care nu mai luminează, nu mai încălzește, nu mai călăuzește: e o simplă amintire. Trist, dar adevărat.*

Prietene, care ți-ai pierdut tinerețea, îți citesc tristețea din ochi și-ți văd viața pustie, mecanizată și lipită pământului. O, cu câtă cutremurare te gândeai altădată la sublimitatea slujirii preoțești! Și acum..., acum nimic nu mai tresare în sufletul tău; acum ți se par toate un mecanism rece și fără sens de forme pe care-l repeți în virtutea obișnuinței; acum îndeplinești o slujbă, nu un apostolat. Te știu și te cunosc: burghez, comod, încadrat cu totul acestei lumi și gusturilor ei. Par'c'ai fi slujitorul lumii, nu apostolul lui Hristos. Tinerețea visurilor tale și-a frânt aripile sub apăsarea de crivăț a veacului. N'auzi chemarea lui Hristos? Nu simți adierea de har a învierii? Prietene, îndrăznește a te dărui lui Hristos. Și tinerețea ta va răsări iarăși luminoasă ca luceafărul zorilor deasupra valurilor mării.

Dar aceste rânduri, triste ca o lespede funerară, n'am să le pun la căpătâiul tuturor tinerilor sau tuturor bătrânilor. Ele aparțin celor îndoelnici, celor slabi, celor ce n'au știut ce însemnează a te lepăda de tine și a urma lui Hristos. E în aceștia rămășița și prelungirea unui veac bolnav: veacul democrației atee și materialiste. Peste ruinile ei, peste deșertăciunile ei, se ridică înaltă cât cerul, senină ca azurul, tinerețea biruitoare care trământă veacul; tinerețea care cioplește vremile din fulgere de cremene. In fața acestei tinereți mă închin; tinerețea aceasta o preaslăvesc. Ea n'a socotit idealurile drept utopii și n'a cunoscut ce-i resemnarea: pentru ea viața este sbucium de gând și faptă, înaureolat în lumină. Viața ei este o aschie de cer, care răstoarnă brazdele pământului și le rodește cu puterea sa. Și tinerețea aceasta a ieșit din aceeași sărăcăcioasă cameră de student, din aceeași bogată constelație de visuri; și ea a visat și s'a aprins la flacăra idealurilor sfinte. Dar **ea n'a capitulat; ea n'a cedat;** *ea nu și-a deslipit privirea dela steaua călăuzitoare din înalturi.* **Ea a îngenunchiat viața și a forțat-o să capituleze în fața entuziasmului ei năvalnic.** *Ea a știut să imprime vieții cadența măreață a visurilor ce clocoteau năpraznic în sbuciumul ei. Cum? Prin simplul fapt că a înțeles și a trăit taina adâncă a vieții umane, care s'a revelat în Iisus Hristos: crucificarea. Tinerețea spirituală este dăruire, jertfă, răstignire («Celce vrea să vină după mine, să-și ia* **crucea** *sa și să Mi urmeze Mie»). Ea nu aparține celor ce practic practizează cu «lumea» și, teoretic, suspină după luceafărul din înalturi, asemeni fetei de împărat din «Luceafărul» lui Eminescu. Ea este a celor ce renunță la toate comoditățile, ce ne domesticesc, și râvnesc necontenit lumina crestelor spirituale. E asceza aspră a renunțărilor jertfelnice, crucificarea permanentă a înclinărilor trupești, disciplinarea neîngăduitoare a tuturor tendințelor vitale și organizarea întregii ființe sub puterea de har a credințelor mântuitoare.* **Taina acestei tinereți biruitoare este tocmai în această răstignire față de sine și de lume și în neistovita înrădăcinare în solul împărăției lui Dumnezeu, împărăție a tinereții veșnice.** *Pentru tinerețea aceasta formele bisericești mustesc de putere și sens, rânduelile sfinte sunt porți deschise spre zările dumnezeirii, rugăciunea este hrana ei zilnică și preoția este apostolat, viață din viața lui Hristos. Ea nu se automatizează, ci dulceața sfintelor slujbe îi năpădește din ce în ce mai adânc sufletul; ea nu se rătăcește în pământurile sterpe ale interesului personal, ci este isvor de apă vie pentru însetarea poporului; ei nu-i place sgomotoasa stârpiciune a tabieturilor burgheze, ci creștinească smerenie a cugetelor și făptuirilor harice. Prietene, îți strâng mâna cu mândrie: te simt aproape.* **Tu nu ești absent din veac, tu nu ți-ai lăsat locul gol ca să-l ocupe valurile lumii; tu ești prezent și prezența ta o simt, în adierea de purificare** *a atmosferii îmbâcsite de atâtea erori și decadențe,* **prezența ta întoarce cârma lumii spre limanurile de jar ale veșniciei.** *Tu ești prezent, și prezența ta înseamnă îngenuncherea satului în care ești, a neamului pentru care te jertfești, a veacului în care ființezi, sub patrafirul de har al Bisericii, ale cărei măriri le porți însemnate în carnea și inima ta. Pentrucă tu nu propovedueșți una și faci altceva: pentru tine ceeace propovedueșți nu sunt numai vorbe, ci realități vii, pe cari le simți, pe cari le trăești, pentru care ești în stare să-ți sacrifici și viața. Nu cânți imne rugăciunii sfinte — și tu nu te rogi și nici familia nu ți-o crești în mireasma rugăciunii; ci tu ești cel dintâi a cărui inimă este altar al rugăciunii sfinte. Nu chiemi poporul la sfințirea comuniunii cu Hristos, și tu să fii rece și să te porți funcționărește; ci tu ești cel mai cutremurat și mai fericit de apropierea tainei negrăite prin care Hristos sălășluește în tine și tu te asimilezi Lui. De aceea* **in inima ta clocotesc energiile harului și din prisosul ei de viață răspândești viață, milă, jertfă peste sufletele tuturor: prin tine Hri-**

---

de nu chiar mai mult. Dar starea aceasta este firească, și corespunzătoare evangheliei, care spune că celece Dumnezeu le-a rânduit să fie împreunate, omul să nu le despartă, și cuvintelor sf. apostol Pavel către Evrei (C, 13, v. 4) că „Nunta este cinstită și patul ei nespurcat", că „mare este taina aceasta" (Efeseni 5, 32), de este făcută în numele lui Iisus Hristos și al Bisericii, și corăspunzătoare canoanelor. Și ca preot ai să înveți poporul și *făcând* cele ale evangheliei și Bisericii între împrejurări și condiții de viață egale cu ale păstoriților. Cum vrei să-l înveți a-și chivernisi bine casa și a-și crește bine copiii, dacă tu nu știi ce e acest lucru și n'ai cum li-l arăta aievea, nu numai cu vorbe sforăitoare, cari de cele mai multeori nu produc efect durabil? Dumnezeu însuș și-a trimis pe lume pe Fiul Său în trup muritor, ca să-l facă nemuritor, și cu pilda și cuvântul să aducă această fericire tuturor celor cu trup. Și tu trebue să trăiești în aceleași împrejurări și condiții de viață cari sunt date păstoriților tăi, dându-le pilda eroismului creștin, întruchipând virtuțile creștinești. Căci dacă ai un cerc de activitate, care congruează perfect numai cu granițele unei parohii, acolo în acel cerc îngust, ai să produci efecte vii, intens de vii și foarte durabile. Din măruntele fapte ale vieții de toate zilele trebue să clădești frumosul edificiu al vieții creștinești din satul tău nu numai pentru vremea păstoririi tale, ci trecând departe încolo de tine măcar câteva generații. Ochii tuturor din sat vor privi pururea spre tine și nu va scăpa nimic nezărit, necontrolat și nejudecat, — și poate neimitat.

Tocmai de aceea, nu pot sfătui pe nimeni să se preoțească necăsătorit, dacă are de gând să păstorească la țară. Să fii cu crucea în sân, curat ca sfinții Domnului, dacă ești necăsătorit produci îndoială, neîncredere în sufletul oamenilor și evangheliei îi pui în cale o peatră de poticneală. Dar cât e de grea viața preotului necăsătorit, judecând după multele necesități legate de o gospodărie! Cunosc câțiva preoți necăsătoriți dela țară. Vă pot spune, că e o jale de nedescris să le cunoști viața; un martiriu, care le taie orice avânt, orice poftă de a mai făptui ceva. Fiind o stare nefirească, împotriva firii, trebue să ai o voință de fier, ca să o poți suporta. Trebue să fi ajuns la atâta spiritualitate, încât să-ți disprețuești trupul ca sfântul Antonie cel Mare și alții ca el, cari s'au văzut siliți și ei „să iasă din lume" și să trăiască prin pustiuri în groasnică luptă cu ei înșiși. Căci a nu te căsători, numai pentru a scăpa de grelele obligații ale vieții familiare și a trăi mai comod și mai luxos și mai bine ca ceilalți, permițându-ți și ceeace nu i-e permis credinciosului, e o crimă împotriva evangheliei și a Bisericii. Atunci unde e proba iubirii creștinești, care cere totdeauna jertfă. jertfire? Se aud și la noi glasuri de îndemn la necăsătorie, pornind dela exemplul catolicilor. Vai, întrebați-i pe acești oameni, să vă spună sincer, dacă sunt mulțumiți de viață! Am vorbit și eu cu câțiva, cari cu toate greutățile familiare, de cari le spuneam, ne fericeau pe noi. Ce folosește Biserica de pe urma preoților necăsătoriți, de-i hirotonește? Deslegați fiind de obligațiile familiare, pot sta mai la îndemâna ei și a celor mari ai ei pentru scopurile ei militante; se pot trimite și deplasà la locuri primejduite, în fronturi sparte pe neașteptate, ca să pună pieptul pe un timp oarecare. Dar și aceasta numai în cazul, că s'au nimerit puternice personalități creștine.

Cine nu simte destulă putere de înfrânare în sine, ca „să fie cum eu sunt" — vorba sf. apostol Pavel, — de dragul unor îndemnuri externe sau meschine calcule personale, sau într'un moment de descurajare, fiindcă nu i-au reușit oarecari combinații de căsătorie sau altceva, — să nu se oprească nici o clipă măcar la gândul de a se preoți necăsătorit.

Fac excepție cei bântuiți de oameni sau fameni din naștere, ca și ceice au ajuns fameni pe urma unei boli și medicii au trebuit să intervină, (Can. 1 al sinod. I ecum.)

Și așa am ajuns să spun câteva cuvinte și despre monahism. Mie, mulți îmi atribue sentimente dușmănoase față de el. Dar voi, cari ați ascultat lecțiile mele de istorie, cred, că n'ați putea afirma la fel. Și în lecțiile mele n'am pus niciodată, ceea ce conștiința mea n'ar aproba!

Eu admir monahismul și pe monahii cei adevărați! Dar nu mă pot împăca niciodată cu un monahism, care se rezumă la forme rituale seci, cu cetanii bâlbâite și neînțelese, cu fățarnice forme de supuneze Bisericii și celor mari, iar în fond revoltându-se împotriva lor, ori dând dovadă de atâta scepticism și alteori indiferentism religios încât te cutremuri — cum mi s'a întâmplat să constat — și stăpâniți de o conștiință extrem de laxă; nu mă pot împăca niciodată cu asemenea monahism. Și nu mă împac nici cu acel fel de monahi, cari n'au văzut mânăstirea decât atâta vreme până au primit tunderea, și în afară de haină, metanii și mai arareori de o schimbare de nume, n'aduc de acolo decât aspirația de a vedea cât mai neîntârziat în mâna lor o cârje arhierească, dacă n'o au chiar destinată în clipa, când se gândesc să intre în mânăstire. Azi noi n'avem monahism; ni l-a nimicit duhul vremii. Dar va trebui creat. Ceeace înseamnă muncă de 200 ani cel puțin!

Iluzie și Realitate, poezii de *S. Tamba.* Brașov, 1940. Inst. „Astra". Pag. 79. Lei 36. — In 21 de poezii, autorul, fost prețios colaborator al valoroasei reviste Țara Bârsei, ne prezintă bucăți inspirate de sentimente religioase creștinești și naționale, în forme și culori clare, simple și atrăgătoare.

stos trăeşte în mijlocul credincioşilor tăi. Viaţa ta e o încântare, o negrăită bucurie şi pace a duhului, căci lumina învierii ţâşneşte din mormântul renunţărilor depline şi flacăra tinereţii se întreţine cu aşchiile crucificării.

Aceasta este tinereţea duhului, mai apropiată e drept de cei tineri, dar ne lipsită nici dela cei bătrâni. Tinereţea aceasta care-şi soarbe energiile din Tinereţea cea fără de moarte a Dumnezeirii, s'o sălăşluim în suflet, în gând, în faptă. Căci veacul amurgurilor tomnatice a trecut; peste capetele noastre admirăm aurora unui veac nou, Veacul tinereţii biruitoare. Şi preoţimea trebue să fie în fruntea lui, căci **ea e călăuza veacurilor spre ţara tinereţii veşnice.**

Diacon **Nicolae Mladin**

INFORMAŢIUNI

Daruri regale. *Casa Regală a României a pus la dispoziţia «Ajutorului Legionar» 500.000 (cinci sute de mii) de lei în numerar, precum şi mai multe mii de perechi ciorapi, bocanci, mănuşi, cămăşi, batiste, tricouri, fulare ş. a.*

Cutremur de gradul 7, destul de puternic, a fost simţit în 22 l. c. într'o mare parte a ţării, în deosebi în regiunea Buzăului, R. Sărat şi Bârlad. Cutremurul s'a înregistrat şi la Braşov, unde casele s'au mişcat din temelii. In unele localităţi efectele sale s'au arătat în deosebi violente, producând rănirea gravă sau moartea mai multor persoane. La clădiri s'au dărâmat coşurile, s'au crepat zidurile, s'au prăbuşit plafoanele. In capitală s'au simţit 3 cutremure, în 21 şi 22 l. c., ultimul a durat 10 minute, ear oamenii speriaţi (la a căror spaimă au contribuit şi sămănătorii de panică), au năvălit în curţi şi pe străzi, — victime n'au fost. — Cutremurul, care s'a resimţit şi în unele oraşe din Rusia, Sârbia şi Turcia, este comentat, mai pretutindeni, ca un semn dumnezeesc, prevestitor de zile grele.

„Libertatea“, foaia cunoscută şi iubită de popor, a părintelui protopop dela Orăştie, Ioan Moţa, a reapărut la *Bucureşti* (strada Popa Savu Nr. 56), sub direcţia dnei Maria Moţa. Abonamentul anual 150 lei. Ii urăm spor la muncă şi viaţă lungă.

Bună şi creştinească idee. Dl *Dr. Mircea Suciu-Sibianu*, medic maior în rez. Braşov, într'un articol recent din Gazeta Transilvaniei, se opreşte la ideea ingenioasă, pusă în aplicare în Germania, unde întreg poporul, fără deosebire de clasă socială, a primit aşa numita «*Eintopfsonntag*», adecă: în prima Duminecă a fiecărei luni se mănâncă *un singur fel* de mâncare la masă, ear economiile ce rezultă astfel în fiecare familie, se varsă fondului de asistenţă „Winterhilfswerk“. Se face, în acest chip, o măreaţă operă de ajutorare, cum se cuvine într'un stat mare şi civilizat. Domnul Dr. Suciu-Sibianu propune, să transformăm ideea din Germania potrivit statului nostru: In tot cuprinsul ţării româneşti să nu fie familie română ortodoxă, în care cel puţin tatăl şi copiii mai mari să nu postească, în fiecare Vineri, *post negru*, ear economiile ce rezultă de aici să se înainteze Ajutorului Legionar, care va trebui să funcţioneze în fiecare comună. Postul va dura, până când va fi reparat sacrilegiul, făcut României cu ciuntirea hotarelor. „Şi nu se poate ca Dumnezeu să nu dea ajutorul Său unui popor, care adânc nedreptăţit ştie să postească Vinerea post negru, cerând în genunchi ajutorul Său, ca fiecare luptător să aibă braţul Regelui David atunci când va răsuna ceasul de reîntregire“.

Trupe germane de instrucţiune au sosit, în 24 l. c., la gara din Sibiu, cu mai mulţi ofiţeri, subofiţeri şi soldaţi. Dl colonel Munteanu, însoţit de câţiva domni ofiţeri ai garnizoanei sibiene, li-a urat bun sosit în mijlocul nostru. De faţă a fost şi un grup de legionari în cămăşi verzi şi cu drapel. Cei sosiţi, salutaţi călduros de cetăţenii Sibiului, au fost conduşi la Cazarma Centrului de Instrucţie. Restul de trupă regulată germană urmează să sosească în câteva zile.

Ştire ziaristică. Dela Alba-Iulia primim primul număr al gazetei «*Cuvântul Ostaşului*», ce apare sub direcţia preoţilor militari *Gh. Secaş* şi *D. M. Acsinte*. Abonamentul pe an 40 lei. — Programul gazetei este: zidirea sufletească, întărirea, mângăerea, şi oţelirea caracterului ostăşesc.

Numerus clausus pentru elevii jidovi s'a introdus în şcoalele din Iugoslavia. Pe acest temei, pentru anul şcolar în curs, n'au fost primiţi în prima clasă de liceu, din întreaga ţară, decât 108 elevi jidovi.

Sfârşitul influenţei jidoveşti în alte ţări. Ziarele cehești din Praga constată, că apărarea împotriva jidanilor, provocată de năzuinţele acestui popor de a stăpâni toate naţiunile, este urmărită cu atenţiune şi satisfacţie în toată Cehia şi Moravia. In felul acesta, scriu ziarele, nu se comite nici o nedreptate jidanilor, ear antisemitismul nu este decât o apărare firească a popoarelor ariane împotriva primejdiei jidoveşti. Măsurile, de înlăturarea jidanilor din viaţa publică, trebue strict aplicate, ca să se excludă putinţa de recâştigare în viitor a poziţiilor care aparţineau jidanilor pe nedrept.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 20 Octomvrie 1940, a predicat *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae*, interpretând magistral şi înălţător evanghelia zilei, despre v i n d e c a r e a îndrăcitului din ţinutul Gadarenilor. Credincioşii şi-au încălzit sufletele la flacăra cuvântului puternic şi vibrant al I. P. S. Sale.

CARŢI ŞI REVISTE

Emanuil Gozsdu, 1802—1870, Originea şi opera sa, de *I. Lupaş*, membru al Academiei Române. (Mem. Secţiei istorice). Impr. naţională, Bucureşti 1940. Pg. 59. Lei 45.

Este o comunicare, făcută în şedinţa dela 23 Mai 1940 a Academiei Române, de dl I. Lupaş, care la acest prilej înfăţişează personalitatea marelui binefăcător al bisericii noastre ortodoxe şi al naţiunii române, Emanuil Gozsdu, în lumina obiectivă a istoricului nepărtinitor şi scutit de orce judecată subiectivă. Nu cuprinde, această scurtă comunicare, toate datele biografice şi cronologice, ci numai informaţiile esenţiale, „menite să lămurească de o parte împrejurările vremii, în care a trăit Emanuil Gozsdu, de altă parte notele fundamentale ale personalităţii sale“.

Oprindu-se asupra *Fundaţiunii lui Emanuil Gozsdu*, autorul lucrării pune în lumină fazele de criză primejdioasă, prin care a trecut această fundaţie înainte şi după încheerea marelui războiu.

Astfel, publicaţia mai nouă a neobositului nostru istoric prezintă deosebit interes pentru toţi numeroşii cinstitori ai memoriei neuitatului Emanuil Gozsdu.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării
Oastea Domnului

Nr. 267—1940 (63) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a **Jina II,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial.

Mercurea, 20 Octomvrie 1940.

Pr. Dumitru Ciuchendea
adm. protopopesc

Nr. 927—1940 (62) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a, **Porumbacul de sus răsăritean,** din protopopiatul Avrig, judeţul Făgăraş, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiune parohială de 4 jug.

Cererile de concurs, însoţite de documentele regulamentare şi de încuviinţarea de candidare a P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig, în terminul fixat.

Concurenîii se vor prezenta, cu avizul prealabil al oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 11 Octomvrie 1940.

Pavel Borzea
adm. prot.

Nr. 725/940 (61) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Ilimbav,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu grădină de 800 st. p. (Până la eliberarea casei parohiale, maximum în toamna anului 1941 sau primăvara lui 1942, parohia pune la dispoziţia noului preot o casă închiriată corespunzătoare.)
3. 16 jug. 1268 st. p. sesiune parohială, arător şi fânaţ, din care 8 jug. comasat şi restul necomasat. Pământ de calitate foarte bună.
4. Una soarte lemne de foc gratuită din pădurea comunală.
5. Venitele stolare obişnuite în tract.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Agnita, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita, în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 18 Septemvrie 1940.

Emil Păcală
protopop

O scrisoare de pe frontieră, la retragerea trupelor române din Ardealul cedat

De undeva de pe zonă, 18 Sept. 1940

Iubiţii mei părinţi, — Vă scriu această scrisoare, după ce mi-a fost dat să trăesc cu sufletul şi trupul nenorocitele evenimente din ultimele săptămâni, care s'au soldat cu cedarea unei părţi din Ardeal şi cu retragerea trupelor noastre.

Nu mi-am putut închipui că voi ajunge a fi părtaş şi martor ocular la un act de tragism atât de groaznic ca acesta.

Noi, armata, care de un an şi jumătate am stat pe frontieră şi am îndurat toate greutăţile, aveam un singur ideal: *apărarea ţării*, pentru care am fi mers într'un eroic avânt la victorie, sau moarte.

Niciodată nu mi s'ar fi părut moartea mai uşor de înfruntat ca în felul acesta. Dar soartea ni-a fost mai vitregă decât o putea bănui cineva. Ni s'a impus un act pe care nici o minte nu-l putea concepe. Vă spun că mi-a stat mintea în loc şi nu am putut înţelege cum ni s'a impus cedarea. Şi n'am fost numai eu în felul acesta; au fost **toţi** în acelaş cuget şi simţiri.

Când s'a auzit de cedare, dacă voia cineva să vadă cum bate sufletul acestei naţiuni acolo pe frontieră în mijlocul nostru, ar fi putut afla isvorul de patriotism şi dispreţul pentru moarte.

Ne-a consumat grozav acest act, de nedreptate strigătoare la cer, impus României, şi e păcat că nu ni s'a dat posibilitatea de a reacţiona cu arma în mână. Eram convins, şi cu mine erau toţi, să ne vindem viaţa cât mai scump pentru acel pământ pe care peste câteva zile am fost nevoiţi să-l părăsim. Armata era gata de orce sacrificiu.

După acest act de dramatică frământare sufletească ce a ţinut dela 29 August până le 5 Sept., a urmat desnodământul: retragerea.

Iubiţii mei, — Nu veţi putea înţelege niciodată cu tot sufletul ce-a însemnat aceasta pentru noi. Numai cel ce a trăit acele nefericite momente, şi-a putut da seamă.

Să părăseşti locuri dragi pe care le-ai călcat zi de zi cu piciorul, pe care ţi-a curs sudoarea făcând instrucţie sau săpând tranşee pentru apărare şi să le laşi în mânile — ungurilor...

Dar, ce este mai mişcător, e altceva. E sufletul românesc care a rămas acolo: Sânt sutele de mii de români, care ne-au ţinut pe capul lor un an şi jumătate şi ne-au primit cu ţoată dragostea şi căldura sufletească punându-ne totul la dispoziţie. Ei au rămas plângând împietriţi de durere, neînţelegând par'că ce zile au ajuns.

Am plecat pe ziua de 5 Septemvrie de lângă Baia-Mare şi am mers patru zile şi patru nopţi până la noua frontieră. N'am trecut printr'un sat măcar, unguresc, şi mă întrebam unde sunt ungurii?

In schimb satele româneşti ne-au minunat, fiindcă nici noi nu ne închipuiam să dăm numai peste români. Nu voi uita nici odată că am lăsat peste tot, pe unde am trecut până la actuala frontieră, români cu lacrimi în ochi care ne spuneau: „Ne lăsaţi şi vă duceţi, *să dea Dumnezeu să veniţi cât mai curând înapoi!*»

Imi amintesc de acele familii de refugiaţi care, din tot ce au putut salva, n'au uitat drapelul românesc, luat cu ei, simbolul veşnic al românismului.

Pe ziua de 8 Sept., ora opt, am trecut actuala frontieră, aproape de Sărmăşel, de atunci încă o săptămână la rând am fost într'o continuă deplasare. Am făcut peste 300 km numai pe jos.

Nu-mi pare rău, ci din contră, sânt fericit, că am avut parte să calc atâta pământ românesc pas cu pas.

Acum sântem pe linia noii frontiere...

Nu ştiu ce zile ne vor aştepta, dar am trăit prea multe zile grele... Desigur nu sântem noi armata câtuş de puţin de vină de aceasta, fiindcă noi toţi eram mai bucuroşi să murim decât să ne retragem. (Urmează chestiuni de familie etc,).

Al Dvoastră fiu: **Tiby Cornel**

Organizaţi Reuniuni de femei

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 3 Noemvrie 1940 — Nr. 45

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Muncă şi rugăciune

Spuneam în numărul trecut că prin muncă ne răscumpărăm viaţa de sub păcat. Ea e una din puţinele atribuţii nobile ale destinului omenesc. Putem vedea aceasta analizând actul de muncă în raport cu actul de consumaţie, care e reprezentativ pentru atâtea din condiţiile cari ţărmuresc viaţa omenească. Actul de consumaţie este un act întovărăşit de stări sufleteşti jenante: poftă, lăcomie, un germene de duşmănie ce stă gata să se desvoalte faţă de aceia cari au mai multă hrană şi mai bună sau cari sunt un pericol pentru porţia proprie. Actul de consumaţie încurajează ura faţă de oameni şi tendinţele exclusiviste. El întreţine focul patimilor.

Desigur că într'o stare paradisiacă iniţială, consumaţia a fost curată de acest balast al păcatului. Puterea neînchipuită a spiritului, dacă n'a făcut cu totul accidentală hrana pentru viaţa trupului, în orice caz procura astfel de bucurii spirituale cari copleşeau farmecul plăcerilor ce însoţesc actul de consumaţie. Consumaţia avea mai mult semnificaţia de-a prilejui din partea omului omagierea dulceţii creaţiunii lui Dumnezeu şi solidaritatea lui organică cu cosmosul.

Azi, pe lângă toată necesitatea cu care este învestit actul de consumaţie, simţim că el poartă asupra sa şi sigilul păcatului, mai tare sau mai uşor reliefat. Cel puţin în forma lui actuală, actul de consumaţie este o urmare a păcatului şi o ocazie continuă de păcat, printr'o condiţie a existenţii pe care nu am creat-o noi, ci am moştenit-o, printr'o stare nefericită în care ne naştem.

Actul de consumaţie îl putem socoti ca un simbol, ca o expresie pentru orice preocupare egoistă a omului: grija de îmbrăcăminte, pofta de avuţie, de distracţii etc.

In raport cu consumaţia, munca o experiem sufleteşte ca pe ceva cu totul opus egoismului, ca pe ceva neîntovărăşit de stări sufleteşti jenante. Nici o poftă inferioară, nici o patimă egoistă nu se leagă de muncă. Dacă este acompaniată şi ea de vre-o bucurie, aceasta are un caracter de puritate morală, de înobilare. Simţim că munca nu e egoism, nu e satisfacere de pofte, ea nu ne robeşte prin scormonirea a ceeace este în noi subomenesc; dimpotrivă ea este experiată ca ceva potrivnic egoismului, potrivnic pasiunilor subalterne. Ca să munceşti cu bucurie trebue să te înalţi la lumina pură a unei trăiri cu spiritul, prin maximă încordare a libertăţii; ca să consumi cu bucurie, trebue să adormi spiritul, lăsându-te năpădit de straturile subspirituale ale animalităţii tale. Dacă nu ne-am ridicat la trăirea în spirit, dacă nu s'a împuternicit în noi, prin bărbătească încordare în sus, eul responsabil, factorul superior din fiinţa noastră, simţim munca noastră ca pe o povară, ca pe o pedeapsă, ca pe un chin. Aceasta pentrucă e potrivnică egoismului şi animalităţii din noi, pentrucă vine împotriva curentului păcătos care curge cu putere spre cele de jos. E pedeapsă pentrucă e contrapond păcatului. Dar tocmai de aceea o putem socoti mai degrabă pedagog împotriva păcatului, frână dela cele rele.

Dacă egoismul nostru, păcătoşenia noastră ia prilej dela necesităţile de consumaţie, pentru a se manifesta cu toată puterea, dacă printr'un act de consumaţie s'a născut păcatul în raiu, opoziţia împotriva egoismului păcătos o putem canaliza prin munca noastră. Mâncarea pânii a devenit un prilej de păcătuire în urma căderii în păcat. Pentru răscumpărarea acestei păcătuiri Dumnezeu a indicat munca. «In sudoarea feţii tale vei mânca pânea ta», a spus Dumnezeu lui Adam îndată după cădere. Gustul amar dar înobilitor al sudorii ţine întru câtva în cumpună plăcerea frivolă a mâncării. Otrava păcatului este slăbită în eficacitate de medicina salvatoare de spirit a muncii. Dumnezeu a rânduit munca după cădere — poate a fost şi înainte de cădere, dar după aceea şi-a adaus o nouă semnificaţie — din mlia sa, ca un colac de păstrare a noastră pe deasupra valurilor păcatului.

Ce decăzut moraliceşte este un om care numai mânâncă, sau la care cumpăna consumaţiei atârnă greu în defavorul muncii.

E adevărat, nu ne mântueşte munca, nu ne scoate cu totul din păcat. Dar cel puţin nu ne lasă să ne înecăm cu totul în glodul animalităţii. Munca menţine cel puţin în parte fiinţa noastră de om. Muncii îi datorăm că nu cădem cu totul din demnitatea de om. Munca este efortul omului de-a nu se scufunda cu totul în animalitate. Ea este asceza generalomenească prin care luptăm împotriva creşterii până la copleşire a forţelor păcătoase, antispirituale. Ea păstrează în fiinţa noastră acel ultim colţişor pe care mai poate ateriza harul mântuitor al lui Hristos. Muncitorii au fost atât în timpurile dela început cât şi ulterior, aceia cari au primit mai uşor pe Hristos.

Numai pentru tine de-ai muncì şi tot ai oprì un pic pustiirea păcatului. Dar munca o face omul aproape totdeauna nu numai pentru sine, ci şi pentru alţii. Actul de consumaţie oricât ar fi prilej pentru păcat, este totuşi necesar existenţii şi când cineva nu din lene, ci din neputinţă nu-şi poate procura prin muncă cele necesare hranei, dacă prin munca noastră i le procurăm, îi asigurăm pe această cale existenţa şi ne manifestăm iubirea noastră faţă de semeni.

Munca este aproape singura cale prin care ne manifestăm eficient iubirea noastră faţă de semeni. Cine nu munceşte, nu iubeşte cu adevărat. Cele mai mari virtuţi: iubirea, mila, asceza, se fac posibile şi cresc prin muncă.

Prin muncă se realizează cea mai curată comuniune între oameni. Nu prin idei se constitue şi se menţin marile pretinii, ci prin muncă. Cei cari au muncit odată împreună pentru câştigarea pânii sau scăparea dintr'o situaţie grea, se întorc în amintirile lor cu mare duioşie la acele zile. O legătură bazată numai pe idei devine curând monotonă; chefurile nu sunt nici ele să apropie intim două sau mai multe suflete. Ceeace sporeşte necontenit unitatea şi comuniunea în familie, e nu dragostea între sexe, ci munca comună, tovărăşia de strădanie, biruinţa greutăţilor prin sforţări comune. Numai în muncă simte omul cu adevărat umărul semenului sprijinindu-l, numai în muncă îşi simt destinele contopite, se simt unul pentru altul.

In această privinţă, munca manuală e superioară celei spirituale. Ea leagă mai mult pe om de om. Ea se săvârşeşte sub porunca unei nevoi care cu asprimea ei contopeşte două sau mai multe suflete.

Ne oprim aici cu consideraţiile asupra muncii ca factor cu mare rost în mântuirea omului.

Având acest caracter munca se apropie de rugăciune. Munca şi rugăciunea sunt cele două cadre în cari sunt împlântaţi fusceii scării ce ne urcă spre cer. Amândouă reprezintă sforţări opuse egocentrismului; prin amândouă se preamăreşte Dumnezeu. Prin amândouă omul se arată fiinţă dependentă şi cere din afară puterea de-a exista. E de remarcat că marii asceţi şi mistici recomandă şi practică tot felul de abţineri, dar alături de rugăciune cer munca, în special munca manuală. Ca şi rugăciunea, munca manuală alungă gândurile ispititoare, gândurile primejdioase.

Munca şi rugăciunea nu numai că se apropie şi se întregesc într'o sforţare organică spre înobilare şi mântuire, ci se şi ajută una pe alta. Rostul înalt al muncii, ca factor în economia mântuirii, ca destin fiinţial şi divin al omului, se luminează numai când cade asupra ei lumină de sus, prin credinţă şi rugăciune. Numai stând drept şi liniştit în faţa altarului, omul muncitor se pătrunde de rostul înalt al muncii sale, ca omagiu adus lui Dumnezeu; numai pauzele acestea îi dau puterea să fie mândru şi mângâiat de munca sa de peste săptămână. Din faţa altarului trimite Dumnezeu pe slujitorii Săi la lucru în lume, repartizându-le misiunile. Cine porneşte dela altar la muncă, porneşte cu conştiinţa de trimis al lui Dumnezeu, de împlinitor al voii Lui.

La rândul său rugăciunea se umple de căldură când e făcută de omul muncitor. Leneşii nu se pot nici ruga. Munca l-a purtat pe om prin situaţii în cari a experiat ajutorul lui Dumnezeu, neputinţa proprie, scăparea miraculoasă din greutăţi şi nevoi. Omul muncitor stă mereu pe o muche între siguranţă şi nesiguranţă. Sufletul lui e mai sensibil. Dacă a învăţat să înţeleagă situaţiile sale prin lumina credinţii, el se va ruga altfel, decât acela pe care viaţa nu l-a silit să muncească, deoarece a avut totul de-a gata, l-a ţinut totdeauna în sentimentul de încredere în cele văzute.

«Munceşte şi te roagă» este o veche maximă care cumulează toată înţelepciunea şi toată nobleţea omenească.

D. STĂNILOAE

Barbariile maghiare continuă cu furie

Actele de prigoană deslănţuite de statul ungar asupra fraţilor noştri, trecuţi printr'o judecată nedreaptă în stăpânirea celui mai crud popor din Europa, continuă cu aceeaş nemaiauzită sălbătăcie. N'a mai înregistrat istoria atâta cruzime, atâta neomenie, atât sadism, cât au avut şi au să sufere nenorociţii noştri fraţi daţi pe mâna Hunilor.

Nu înţelegem cum mai poate suporta cônştiinţa umană a Europei asemenea grozăvie, dacă mai există o astfel de conştiinţă?

Ştirile despre bătăile înspăimântătoare la cari sunt supuşi bieţii ţărani români şi intelectuali ai satelor, despre jafurile la cari se dedau „civilizaţii" exponenţi ai Asiei în Europa, întrec orice închipuire.

E destul între altele să amintim de expulsarea tuturor locuitorilor din fruntaşa comună Poiana Sărată, în frunte cu Păr. Prot. Ioan Rafiroiu. Câteva mii de oameni au fost siliţi prin bătăi şi chinuri îngrozitoare să-şi părăcească avutul strâns cu atâta sudoare şi să devină cerşitori pe drumurile României, pentruca în casele lor să se instaleze, fiarele acelea cari au fost învăţate în toată istoria să sugă vlaga şi rodul muncii bietului popor român.

Din Odorheiu aflăm că şi oseminte le eroilor români au fost desgropate din cimitir şi aruncate în şanţuri.

Marele palat cultural al „Astrei" din Reghin, ridicat de mecenatele Dr. Eugen Nicoară, a fost confiscat de autorităţile maghiare.

In toate părţile ardelene trecute în stăpânirea ungurească, pentru a crea „o nouă ordine" în Europa, se petrec aceleaşi sângeroase şi cutremurătoare deslănţuiri de patimi nemaipomenite.

Nu vrem să repetăm numai o frază când spunem: răbdarea românească nu poate şi nu trebue să supoarte la infinit aceste pălmuiri şi lovituri.

Despre tinereţe

III. Veacul tinereţii biruitoare

Fiecare veac îşi are ritmul lui, cadenţa lui specifică: lumea nu este o frântură din armonia cosmică şi destinul ei nu urcă pe aceleaşi culmi paradisiace de armonie divină? Veacul nostru — pe care-l zidim din lacrimi şi din sânge — este veacul cadenţei tinereşti, al volburelor carè covârşesc cu năvalnica şi nestăvilita lor prăvălire. Veacul viu al vieţii care păşeşte în ritm accelerat să cucerească pe pământ drepturile împărăţiei de dreptate şi har. De aceea ritmul lui e vioiu; el fascinează, răpeş'e şi înalţă neamurile năpraznic şi fără şovăire spre culmi de trăire şi împlinire spirituală. E veacul însetărilor înalte, căutărilor de lumină, regăsirilor în realităţi spirituale ce depăşesc individualul. După rătăcirile veacurilor trecute, înspăimântat par'că de hăurile în care s'a prăvălit, omul contemporan păşeşte în ritm precipitat pe cărările cari urcă spre Dumnezeu. El vrea să trăiască viaţa total; s'o scoarbă din adâncuri, nu să plutească, superficial, la suprafaţa ei; viaţa care n'are miros de cadavru, ci aroma divină a veşniciei. Viaţa entuziasmelor jertfelnice, dăruirilor comunitoare, iluminărilor cereşti. E veacul tinereţii biruitoare, al tinereţii care trăind în veac îşi are rădăcinile trăirii dincolo de veac.

Care este atitudinea creştină în faţa acestui veac? Nu pun problema politic, pentrucă Biserica nu trebue supusă nici unei politici şi în politică, slujitorii Bisericii — în caz că se angajează efectiv — sunt supuşi aceloraşi greşeli ca toţi ceilalţi oameni. Catolicismul s. ex. — unde diplomaţia e amestecată cu duhovnicia — a fost totalmente anahronic: n'a înţeles nimic din sbuciumul noului veac şi s'a coalizat pretutindeni împotriva lui alături de democraţie. E păcat numai că astfel se angajează prestigiul Bisericit în lucruri cari n'o privesc. Intrebarea este dar: care este raportul dintre duhul creştin şi duhul renaşterii la o viaţă nouă care răvăşeşte omenirea? Până nu de mult veacul acesta materialist şi ateu a zămislit din gunoiul trăirii lui ciupercile credinţelor esoterice, încât aveai impresia că duhul pustiirilor asiatice îşi proectează umbrele peste duhul unei Europe muribunde: era semnul unui spirit epuizat, declasat, îmbătrânit. Creştinismul nu se potrivea unei astfel de mentalităţi. De aceea el era aruncat la periferia vieţii, ca o meştenire incomodă şi inactuală: era atacat şi bârfit, răstălmăcit şi falsificat. In cazul cel mai bun considerat ca o simplă formă socială. Stă creştinismul în raport invers cu veacul cel nou, care-şi făureşte vrerile în perspectivă cu totul opusă veacului trecut? Din chiar ostracizarea de până acum, din nepotrivirea lui cu cele ce azi zac în ruină, reese indicaţia clară a apropierii dintre creştinism şi tendinţele noului veac. Acesta ar fi un element negativ. Dar sunt suficiente elemente pozitivé, care cer — în noile orânduiri — o efectivă şi vie participare a duhului creştin la clădirea viziunii ce ne îmbrăţişează în miracolul zărilor ei. Nu le vom enumera aici pe toate: câteva indicaţii sunt îndestulătoare.

Veacul cel nou este cómunitar. In ce sens? Nu în sensul unei anulări a individului sub presiunea incoloră şi mediocră a massei, ci ca un postulat firesc al personalităţii. Individul sterp, fără orizont, stăpânit de porniri instinctive este produsul democratic al massei; personalitatea creşte însă vie şi copleşitoare numai în cadrul unei comunităţi: ea este rodul necontestat al duhului comunitar. E exponentul şi elementul dinamic al comunităţii, din care el îşi trage seva şi viaţa. Trista experienţă a atâtor generaţii au adeverit că autonomia omului, acea smulgere a tuturor rădăcinilor spirituale, este o dezastruoasă iluzie şi o neîngăduită rătăcire. Spiritul uman, ca să-şi poată desfăşura potenţialităţile, nu trebue să se închidă în sine, luându-se pe sine ca măsură a absolutului: el trebue să prindă rădăcini în anumite realităţi care-l depăşesc, îl înobilează şi-i dau energiile vieţii celei adevărate. El nu e ca o plantă cu rădăcinile suspendate în vânt, ci îşi are legile lui de desvoltare, mediul lui de creştere, centrul lui de atracţie, cărora trebue să se încadreze spre a fi viu. In acest sens, duhul comunitar nu este un tăvălug care nimiceşte individualitatea, ci é revenirea la principiile sănătoase şi reale ale personalităţii; este duhul pe linia căruia personalitatea îşi găseşte maximum de realizare. Nu e semnificativ, pentru vremurile noastre, că marile personalităţi ale veacului apar totdeodată şi ca gigantici reprezentanţi ai comunităţii naţionale şi ca umili trimişi ai divinităţii? Ei se hrănesc din seva de veacuri a neamurilor, ca să se plece smeriţi sub ploaia de har a cerului: prin ei neamurile îşi regăsesc destinul în sânurile veşniciei. Ei rezumă un neam în faţa lui Dumnezeu. Şi fiecare ins din acel neam trăeşte din plămădeala aceluiaşi duh: neamul e o comunitate vie, care-şi imprimă pecetea în sufletele tuturor, şi trăeşte din setea aprinsă a înveşnicirii. Or duhul acesta comunitar crescut sub oblăduirea lui Dumnezeu, în care toţi ne simţim un singur trup, atât în dureri cât şi în bucurii, este specific creştin şi mai ales aparţine ecumenismului ortodox: el se zămisleşte şi se desăvârşeşte prin puterile adânci, regeneratoare ale Bisericii. Ceeace este o realitate mistică şi cerească, unitatea în dragoste a primilor creştini, devine astfel o realitate politică şi socială: *taina unităţii în duh care stă la temelia ortodoxiei, fecundează în toată întinderea lui sbuciumul vieţii umane.*

De aici reese o altă caracteristică: trăirea comunitară nu e posibilă decât, sau în primul rând, în duh. Nu te poţi încadra în fiinţa neamului tău, nu poţi avea simţământul comunităţii de destin decât în dragoste şi tot prin dragoste este adevărata trăire în Dumnezeu. Celce vrea să adâncească duhul comunitar, n'are altă cale decât acea a spiritualizării din ce în ce mai adânci, care urcă, sub raza harului, spre culmile transfigurării. Şi carè este religia sublimă a iubirii? Creştinismul. Care este religia spiritualizării îndumnezeitoare? Creştinismul. El revarsă puteri divine peste însetările veacului; numai în flacările lui se va topi adevărata fizionomie a omului nou.

In fine, ca să fim scurţi, veacul cel nou este veacul tinereţii biruitoare [şi bătrânii sunt tineri în acest veac]. Intr'adevăr dacă am vrea să avem imaginea vizuală a timpului nostru, n'am putea-o întruchipa decât în acele batalioane de tineri, cari în pieptul lor poartă clocotul unui neam întreg, în cântecul lor răsfrâng cadenţa unui veac înnoit şi'n ochii lor ar vrea să cuprindă toate luminile nebiruite ale cerului. E veacul tinereţii biruitoare, a primăverii spirituale. Are vreo legătură duhul creştin cu tinereţea aceasta? E aici, poate, un áspect care n'a fost îndeajuns accentuat. Să spunem adevărul: toate celelalte religii, creaţii ale bătrâneţelor înţelepte, poartă în ele un duh de oboseală, de amurg; ele nu cunosc vigoarea entuziasmelor tinereşti. Creştinismul singur este ca un paradis al tinereţii veşnice. Iisus este însăşi Primăvara veşniciei, Tinereţea cea fără de moarte. Toată viaţa şi toată învăţătura Lui scânteiază din luminile acestei Tinereţi: par'că te duce, în exaltări de bucurii divine, pe sub bolţile de azur ale unei tinereţi luminate de luceferii veşniciei. E gâlgăire de energii, revărsarea de lumină, într'aripare de gând, extatică înălţare: ai impresia că te-ai transpus într'o altă lume, fără bătrâreţe, fără moarte, fără amurg. Simţi cu adevărat adierea primăverii eterne. Nu vi se pare caracteristic, în acest sens, că El n'a trăit atâtia ani încât să prindă înţelepciunea căruntelor, deşi ar fi putut trăi, ci I-au fost destul trei ani de tinerească şi dumnezeiască propoveduire, ca de pe cruce netrecătoarea Lui tinereţe (avea numai 33 ani) să îmbrăţişeze toate veacurile spre a le ridica la veşnicia tinereţii? O tinereţe răstignită pe cruce; o tinereţe carè chiar prin aceasta înfrânge moartea şi dă lumii lumina învierii. Şi nu ştiu cum, ar fi ciudat pentru noi să ni-L închipuim altfel decât în lumina unei tinereţi transfigurate. El — singurul dintre toţi întemeetorii de religii — este mărturia Tinereţii veşnice, a tinereţii biruitoare Pentrucă El e însăşi Tinereţea.

Cine a fost ucenicul Lui iubit? Aceeaş puritate înválvorată în dragoste a tinereţii: Ioan. Dar înflăcăratul apostol al neamurilor ce este dacă nu aceeaş icoană a tinereţii nebiruite, care sè dă tuturor celor ce iubesc pe Hristos? Câţi dintre ceice însetează după tinereţea duhului nu şi-l vor fi pus chip viu în altarul sufletului spre a se împărtăşi din volbura furtunilor lui? Dealtfel apariţia creştinismului în lumea antică este tocmai adierea primăverii duhovniceşti care înviorând isvoarele vieţii a schimbat cu totul faţa omenirii. E focul carè a aprins veacurile purificându-le de sgura pământescului şi înălţându-le spre zările Tinereţii veşnice. Cu adevărat drept şi nemincinos ëste cuvântul proorocului: Ferice de ceice-şi pun tăria în Tine, şi de ceice cunosc cărările Tale! Căci *când străbat ei valea pustie o prefac în loc plin de isvoare...* Dreptul ca finicul va înflori şi ca cedrul cel din Liban sè va înălţa. Cei răsădiţi în casa Domnului înflorì-vor în curţile Dumnezeului nostru. *Aceştia şi la bătrâneţe vor înmuguri şi vor fi verzi* şi plini de vlagă" (Ps. 84, 5—6; 92, 12—13). Creştinismul este religia tinereţii, a primăverii duhovniceşti. Căci harul lui coboară dela Cel fără de ani, dela Celce n'are nici bătrâneţe, nici moarte. De aceea ceice trăesc în duhul lui ancorează într'o permanentă tinereţe spirituală: *ei sunt mereu verzi.*

Iată numai câteva din tendinţele prin cari noul veac se apropie de Hristos. Zic: se apròpie. De aici începe datoria noastră, a slujitorilor lui Hristos; şi datoria aceasta este: să îndrumăm aceste tendinţe spre scópul lor cel adevărat, să nu le lăsăm, desorien-

---

* FOIŞOARA *

Ceva despre icoanele pe sticlă

Ţăranul român a trăit nedespărţit de credinţa şi legea lui strămoşească. Din acest tezaur al credinţei lui s'au revărsat în viaţa-i zilnică preocupări şi deprinderi care trădează fondul lui sufletesc profund religios.

Poezia populară, în multiplele ei forme, învesmântează credinţe şi convingeri religioase. Arta decorativă şi toate producţiile lui sânt întovărăşite de motive religioase. In lumina acestora se poate vedea adevărata lui structură sufletească.

Un îndrăgit cercetător, pe acest teren, este dl *Ion Muşlea*, directorul bibliotecii fostei universităţi la Cluj. Dsa a publicat câţiva ani dearândul cercetări folklorice din unele părţi ale Ardealului, în special din Ţara Oaşului în Anuarul arhivei de folklor (din anii 1932, 1933 şi 1935). Tot dl I. Muşlea s'a ocupat de un alt gen de artă religioasă, ieşit din mâna ţăranului român. E vorba de *icoanele pe sticlă*, găsite în aproape fiecare casă ţărănească. Despre acestea a publicat o broşură, rezumat al unei comunicări făcute la „Congresul internaţional de artă populară" din Praga 1928 şi un articol în „Ţara Bârsei" an. I, întitulat: „Pictura pe sticlă la românii din Şcheii-Braşovului". Inrudite cu aceste preocupări Dsa a scos un frumos album cu 45 tablouri şi lămuriri despre arta gravurii în lemn, întitulat: «*Xilogravurile ţăranilor români din Ardeal*», Cluj, 1939.

Aceste manifestări artistice religioase ale ţăranului — pictura pe sticlă şi gravurile în lemn — se înrudesc atât prin motivele, cât şi prin epoca în care au apărut. Dacă gravuri religioase în lemn găsim mai rar prin casele ţăraniior noştri, în schimb aproape nu este casă ţărănească din care să lipsească o icoană pe sticlă.

Care este originea acestei picturi pe sticlă? Ce valoare reprezintă ele?

Dl I. Muşlea dă, ca leagăn al acestei picturi, satul *Nicula* de lângă Gherla, iar ca epocă veacul al 18. şi al 19, primul atât de sbuciumat în lupte confesionale şi asupriri străine.

Se crede că începutul acestei picturi pe sticlă datează dela 1699, când în satul Nicula se afla „o icoană a Maicii Domnului care lăcrăma". Pelerinii venind la această icoană, în ziua de Sf. Mărie, simţeau o deosebită mângâiere să aibă o copie a ei. De aici s'a născut un sat de zugravi pe sticlă.

Deprinderea a găsit îndată alte vetre. Aşa era un centru în Şcheli-Braşovului, altul la Făgăraş, şi altele prinprejurul Sibiului şi al Sebesului.

Despre icoanele pe sticlă dela Braşov dl I. Muşlea spune că erau făcute cu destulă migală, şi uneori mai bine decât la Nicula. De aici, din Braşov, le cumpărau Vlădărenii şi Ţânţărenii şi le duceau cu carul pe Ţara Oltului, unde le vindeau pentru bani şi bucate.

Amintirea unor astfel de iconari se păstrează la Nicula, Făgăraş şi Şcheii-Braşovului. Iar ultimui vânzător de icoane a fost — după câte am aflat — Nicolae Potcoavă zis „Doru", la care se găseşte o frumoasă icoană pe sticlă cu Maica Domnului, jalnică, dăruită de însuşi iconarul din Şcheii-Braşovului.

Aceste icoane s'au răspândit în toate casele.

Subiectele reprezentate în ele erau destul de variate. Cele mai căutate erau: icoana cu *Maica Domnului*, într'un veşmânt negru, cu mânile împreunate la rugăciune, privind spre Domnul răstignit.

Dintre sfinţi cel mai des înfâlnit în aceste icoane e *Sf. Nicolae*, înzestrând pe cele trei fete sărace. Apoi sânt Sf. Gheorghe, Sf. Arhangheli, Sf. Constantin şi Elena, Sf. Ilie, Sf. Haralambie, cu o coasă în mână, înlănţuitorul ciumei, „stăpânul şi purtătorul tuturor boalelor".

Aproape aceleaşi subiecte sânt folosite în xilogravurile meşterilor ţărani din Hăşdate, tot pe lângă Gherla.

Deşi unele din aceste picturi sau xilogravuri sânt primitive, — totuşi unele dintre ele se prezintă bogate, în colori şi scene, ce denotă o cunoaştere a vieţilor sfinţilor de către aceşti meşteri, uneori neîntrecuţi în armonioasă îmbinare a culorilor.

Deşi multe sânt còpii şi reproduceri după modele mai vechi, totuşi meşterul zugrav punea ceva din simţirea şi cunoştinţa lui aghiografică.

Epoca zugravilor pe sticlă şi a xilogravurilor s'a încheiat. Dl I. Muşlea a adus un bun serviciu prin colecţionarea şi studierea acestui gen de producţie a ţăranului român.

Dar, n'am scris acestea numai pentru a arăta meritul lucrării, ci şi pentru a pune o problemă în legătură cu aceste icoane pe strclă.

Mai întâi de toate, ele ca un produs propriu al sufletului nostru creştin, trebue păstrate. Păstrătorii lor au să fie, în primul rând, preoţii. In multe părţi aceste icoane, fie din neştiinţă, fie din gustul de „noutate", sânt înlăturate din casele ţăranilor noştri şi înlocuite cu icoane ce reprezintă persoanele sfinte în cea mai „modernă" înfăţişare.

O filosofie a personalității. A omului viu. A spiritului frământat de disperarea neființei, de setea împlinirii pestea veac. Filosofia nostalgiei umane; dialectica paradoxală a credinței; strigătul de crucificare și înviere a celuice se vrea *singur* cu Dumnezeu, cavaler al adevărului, mărturisitor al veșniciei. Și cum viața în raporturile ei cu veșnicia e atât de densă, de încărcată de sens, atât de plină de tensiuni, filosofia aceasta are ceva din plenitudinea concretului spiritual: depășește cadrele obișnuitelor scheme metafizice. Ea nu poate fi rezumată în câteva abstracțiuni: e grea de gânduri vii, și fiecare gând e o încrucișare de drumuri. Dacă despre filosofiile matematice te poți informa și indirect, fără multă pagubă, aceasta trebue s'o adânceşti, s'o trăești. Studiul îi ia ceva din farmec; rezumatul o ciunteşte. Aș zice: o ucide. Nu vreau așadar decât să îndrept gândul celor porniți pe cărările înveșnicirii, asupra cuprinzătoarei viziuni a filosofiei kierkegaardiene din cartea dlui Gr. Popa: „Existență și adevăr la Sören Kierkegaard". Autorul ne e cunoscut: unul din cele mai viguroase talente ale tinereții ardelene. Filosofia pe care o prezintă, mai puțin. Ea însă poate avea influențe fecunde — și a avut — asupra gândirii românești, ca și asupra oricui dorește s'o adâncească.

Din multiplele adevăruri condensate în cartea aceasta, relev — în această succintă prezentare — unul singur care are accent profetic pentru vremile ce le trăim. Să nu uităm că adevărurile acestea s'au rostit într'un veac de precipitată rostogolire a omului din tăriile dumnezeirii spre destrămarea dezorientărilor egocentrice (1813—1855). Era veacul romantismului, dar și al materialismului. Profetismul lor reese din faptul că sunt ancorate în prezentul neschimbat al adevărurilor veșnice: creștinismul stă la temelia lor.

Kierkegaard a pornit dela superficialitatea epocii sale, în care massele înnăbușeau individul, abstractul făcea inexistent concretul, pământul acoperea cerul. Adevărul și existența erau noțiuni vagi, abstracte, date moarte, fără viață și fără putere; cunoștințe indiferente, cari se măsoară cantitativ: „a exista obiectiv este egal cu a fi indiferent, distrat, absent, iresistibil" (pg. 104). Dar aceasta nu este trăire: cel ancorat în astfel de adevăruri nu cunoaște Adevărul. Kierkegaard coboară dela abstract la concret, dela existența universală la individul viu, dela adevărul incolor la adevărul existențial, adevărul *meu*, edificator de destin. Existența e pasiune, nu lipsă de interes; pasiune de propria mea mântuire; existența e gândire trăită, e adâncire, interiorizare spre a te cuceri pe tine însuți în Dumnezeu; e spaimă și îngenunchiere în fața veșniciei; e dor și chin de înălțare spre împlinirile desăvârșirii. Ceeace interesează nu este *cât* cunoaștem, ci *cum* cunoaștem; nu acumularea cunoștințelor, ci însușirea adevărului, identificarea lui cu propria ta ființă. „Căci atât timp cât adevărul nu face una cu ființa mea, chiar dacă susțin cu tot luxul de argumente și definiții că-l cunosc, sânt în eroare... Eu nu cunosc adevărul decât când devine viață în mine" (p. 290). Cunoștințele existențiale, spre deosebire de celelalte cunoștințe, ne angajează viața și destinul personal, pentrucă țâșnesc din drama trăirii lăuntrice personale *în fața lui Dumnezeu*. Cunoașterea se'mpletește cu existența individului: adevărul este tot una cu existența. De aceea mărturisitor adevărului, celce *există*, nu-l propovedueşte profesoral, detașat, desinteresat, ci cu pasiune, cu interes, cu accent patetic, pecetluind mărturisirea chiar și cu prețul sângelui său. „In acest caz a cunoaște înseamnă a exista; iar a exista e a realiza adevărul prin propria ta viață și a-l răscumpăra, dacă e necesar, prin moarte..." (p. 88). E calea pe care ți-o alegi dintre chemările adâncului; e trăirea atârnată de un ideal, drama unui apostolat. Celce există întru adevăr „nu poate predica decât ce a trăit cu spiritul său, cu nervii săi, cu sângele său" (p. 349). Prototipul uman al acestui mărturisitor e Socrate. El n'a fost profesor sau doctrinar; „înțelepciunea lui consta într'o anumită atitudine în fața vieții și într'o anumită artă... de-a face (pe oameni) să reflecteze asupra lor înșiși" «*să fie ele*» «*să existe*» (p. 348), să se realizeze integral. Socrate este icoana deplină a adevărului imanent, al cărui glas de „demon" tulbură apele adânci ale sufletului.

Dar plenitudinea realizării umane nu se oprește aici: e numai jumătatea drumului. Ea se rotunjește în interferența imanentului cu transcendentul, în relația personală dintre om și Dumnezeu. Lupta decisivă e aceasta: lupta pentru nemurire, cucerirea îndumnezeirii. Nemulțumirea omului cu starea lui terestră și nostalgia piscurilor divine, este dovada evidentă a acestei afirmații. Dar „gândul veșniciei nu devine înălțător (efectiv) decât dacă intrăm în comuniune personală cu eternul": acțiune dela persoană la persoană (p. 288). Aici e domeniul credinței, care realizează legătura vie a imanentului cu transcendentul. Modelul adevărului transcendent și obiectul credinții este Iisus Hristos, care „unifică în aceeaș ființă adevărul obiectiv al lui Dumnezeu și adevărul subiectiv al omului". (p. 255). Socrate nu trece dincolo de *om*; evanghelia e vestirea lui Dumnezeu devenit om. Iisus ne urcă pe culmile solare ale împlinirilor îndumnezeitoare, nu spre imanența socratică, ci spre imanența transfigurată în veșnicii. El e calea, adevărul și viața. De aceea nici în adevărul transcendent nu e vorba de asimilarea cognitivă a unei doctrine,ci de trăire. „Pentru a deveni creștin și pentru a crede, omul nu are nevoe de probe științifice, nici de argumente filosofico-teologice...

Argumentele obiective „sunt surogate exterioare" (p. 239). Ceeace are valoare e relația personală cu absolutul. „Accentul decisiv apasă pe efortul personal de a deveni *contemporanul lui Iisus*... Căci „pentru cine nu-i contemporan cu absolutul, absolutul nu există" (p. 283). „Credința nu e o cunoștință, ci *o relație existențială, un mod de a fi*, un stil de viață spirituală" (p. 324). O modelare a vieții după viața lui Iisus. Obiectul ei nu este doctrina, ci personalitatea concretă a Învățătorului, (p. 248). Ea e relația pur personală cu o personalitate. In acest sens, filosoful danez face distincție între creștinătate și creștinism. Creștinătatea substituie personalității lui Iisus, doctrina; creștinismul este modelare reală, interiorizată, renăscătoare după viața modelului divin (p. 337). Aici se deschid cărările sbuciumărilor lăuntrice, adâncirilor fecunde, crucificărilor iluminatoare. Iisus n'are nevoie de admiratori, ci de imitatori; El vrea să devenim nu savanți ai exegezelor încurcate, ci apostoli, nu adepți ai unei doctrine, ci inițiatori unei noui vieți, a vieții renăscute în duhul Lui. Nu obiecvism, ci pasiune; nu desinteres, ci interes; nu cunoștințe, ci trăire. „Cercetarea obiectivă ne dă savanți; pasiunea subiectivă a credinții eroi, apostoli și martiri" (p. 237). Aceasta înseamnă a trăi pe Iisus cel umilit, spre a ajunge — prin crucificare — la Iisus cel înălțat în slavă. Și calea isbăvirii e strict personală: fiecare trebue să-și puie singur problematica vieții și a nemuririi, fiecare trebue să se afle *singur* în fața lui Dumnezeu, să-și ducă singur crucea sa și să urmeze lui Iisus. Două persoane se caută, își întind brațele iubirii, fără intermediar: eu și Iisus, eu și Dumnezeu. Acestea sânt singurele realități la interferența cărora transcendentul se varsă în imanent și imanentul se transfigurează sub revărsările harului. Pe culmile acestor transfigurări „comunicarea devine comuniune, clipa înfloreşte în eternitate, iar eternitatea coboară în cuprinsurile de lumină ale timpului". Numai așa viața are un sens: ea trebue să fie drama nemuririi, durerea renunțării, dragoste și adevăr, ca să ardă în bucuria înveșnicirii. Cum însă împlinirea desăvârșitoare nu aparține veacului, niciodată nu putem spune că *sântem* creștini, ci că *devenim* creștini. Numai cei morți *sânt*, cei vii *devin*. Căci „existența e devenire; ea nu este un rezultat, ci un proces": misiunea ei e „de a realiza în timp, fără a reuși vreodată, unirea timpului și a eternității" (p. 115). Nu există stații finale în care să te odihnești de furtunile vieții: viața e o permanentă, neostoită sete de autodepășire. Cine va îndrăzni să se creadă vreodată întru totul asemenea lui Dumnezeu? Nu sântem, ci devenim: tindem spre zările de foc ale îndumnezeirii.

Aceasta este existența: personalitatea înflorită haric în sânurile veșniciei. Și acesta adevărul: întrupare vie a veșniciei. „Suntem întru adevăr în măsura în care ne apropiem de modelul adevărului viu", Iisus Hristos (p. 271). Și apropierea aceasta are rezonanțele grave ale crucificării și morții, dar și uiruitoarea lumină a învierii. Să nu uităm: „creștinismul e la înălțimea celui ce-l propovedueşte". Adevărul lui e adevăr pentru fiecare în măsura în care îl trăește: el este viață, viață în Iisus Hristos.

Numai pentru aceste adevăruri, fără să mai adaog și pe celelalte, opera filosofului danez trebue să fie cunoscută de publicul românesc: cuvintele lui au prospețimea actualității. Fără a accepta totul fără rezerve (atmosfera protestantă e vizibilă), gândurile acestea deschid isvoarele adâncurilor spirituale. Și veacul nou își luminează sensurile sub acest sens: nu adevărurile ce se discută, ci adevărul care naște martiri. Adevărul creștin... Căci „numai cuvântul plătit cu dreptul vieții, numai misiunea care a înfruntat moartea — după chipul lui Iisus și al apostolilor Săi — pot avea autoritate" (p. 350). Nu atât în lumea deșertăciunilor ce pier, cât în lumea dorurilor înveșnicirii care frământă veacurile,

Diacon **Nicolae Mladin**

tate, să se risipească pe cărările rătăcirii. Pentru aceasta e nevoie ca noi înșine *să fim vii* în acest veac, să devenim făclii arzătoare ale duhului: *divorțul dintre faptă și propoveduire nu mai este posibil.* E vremea în care pământul cerșește iarăși pribegirea sfinților peste meleagurile lui. Ca să ardă ca o torță cerească peste valurile mișcătoare ale omenirii și să le lumineze cu har de sus. Din peșterile veacurilor să răsară iarăși chipul de flacără și cer al sfinților. Atunci veacul tinereții biruitoare va deveni un nou Tabor.

Diacon **Nicolae Mladin**

Existență și Adevăr

C. preoți să stea în fruntea mișcării
Oastea Domnului

Să luăm un exemplu:

Icoana *Sf. Gheorghe*, introdusă acum prin toate școlile, cât nu lasă de dorit! In aceste icoane Sf. Gheorghe, în loc de aureola sfinților creștini sau de coroana de prinț, ca în xilogravuri, are un coif mare pe cap, cu o peană de jandarm...

Printre icoanele care se vând prin târg și care ispitesc prin culoarea lor vie, sânt și de acelea făcute cu gândul de propagandă străină ortodoxismului.

Așa sânt icoanele Domnului nostru Iisus Hristos cu inima scoasă și încununată de spini. Tot astfel icoana Fecioarei Maria ș. a. în serviciul aceleiași propagande.

Pr. **Vasile Coman**

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(17) De protopopul **Gh. Maior**

Monahul a fost creat de retragere, de pustiu, de mânăstire. Acolo e locul, elementul lui. Cum peștele moare de e scos pe uscat, așa monahul moare pentru împărăția lui Dumnezeu de-l scoți din mânăstire. Rostul lui e să se îngrădească față de lume, să se înalțe deasupra lumii, să petreacă zeci de ani, până la moarte, pe înălțimea morală a unui stâlp, și lumea să se grămădească în jur pentru a vedea și asculta frumusețea, farmecul și divina armonie a vieții morale superioare. Pildă vie și grăitoare de perfectă moralitate, de viață neprihănită, închinată Domnului de dragul de a duce mai ușor lumea spre El! O deosebit de înălțătoare sensibilitate creștină, care să radieze până departe prin zidurile mânăstirii în largul lumii nevrednice, vreau eu la monahi, nu căutare de parohii, căutare de avuții, de plăceri, de acaparare de ranguri și posturi în afară de mânăstire! Monahul a făcut votul sărăciei, al castității, al smereniei până la abdicare la voința proprie! Dacă pentru un creștin, acestea sunt sfaturi evanghelice, pentru celce a făcut vot e lege, cu atât mai obligatoare pentru el, cu cât nu l-a silit nimeni să-l facă. Voiesc un monahism, cum a fost cel de de mult, cel care a îndemnat sinodul al șaselea ecumenic să oblige pe viitorii episcopi a trece prin un monahism creator de valori spirituale nediscutabile pentru Biserica ortodoxă, nu un monahism speculator, fanfaron, neproductiv și poate chiar și mai rău; un monahism cult, nu spoit cu cultură lumească, laică, ci crescut în cultura, disciplina și spiritualitatea ortodoxiei, în duhul mânăstirilor de demult; un monahism stâlp al Bisericii și vatră vie pe care jăraticul credinței să lumineze și să dogorească inimile creștinești înghețate de azi, doresc eu. Dar acest fel de a fi călugăr se dă de sus în inima oamenilor, e chemare dela Dumnezeu. Să nu meargă spre el, decât ceice aud glasul de chemare al Domnului, cum l-a auzit Samuil cel de demult! Și și aceștia cu frică și cu cutremur! — Vă spune aceste lucruri unul, care îndemnat spre călugărire din afară, a frământat problema căsătoriei, necăsătoriei și a călugăriei ani de zile, și care la sfârșit a alungat îndemnul, ca pe-o ispită, neauzind glasul Domnului îndemându-l dinlăuntru la acest fel de dedicare lucrului Său, deși nu umblase și nu umbla în drumurile pierzării. Călugăria mi s'a părut mult mai greu de purtat decât preoția de mir și răspunderile familiei. De vă este dat vre-unuia dintre voi să trăiască acest fel frumos de viață, cu adevărat de „înger în trup", să păsească! Dar nicidecum cu gândul la măriri lumești, ci la cununa cea neperitoare și nevestejită a celorce au alergat mai bine la semn, la țântă, pe care s'o câștige dela Domnul! Dar să fie *monah*, nu piatră de sminteală pentru credincioși și evanghelie!

Deci care formă de viață s'o dai preoției tale, tinere, nu întreba pe altul, ci pe tine însuți, cumpănind profund firea și înclinările tale cu obligamentele ce ți se vor impune de fiecare stare. Hotărârea pe care o iei e pentru tot timpul existenții tale pe pământ și-ți pune în joc și viața de dincolo de mormânt. Nu hazardă!

2. Are vre-o influință asupra activității pastorale căsătoria și viața familiară a preotului?

Are vre-o influință asupra activității pastorale căsătoria și viața familiară a preotului? Cine ar cuteza să răspundă negativ? De aceea, dacă viitorul preot s'a decis să se căsătorească, să fie foarte atent cum face acest pas, cu cine se însoțește să ducă greul vieții. Să nu-l facă ușuratic! Și să nu uite, că Biserica noastră a pus mare grije pe curățenia și sfințenia vieții casnice a preoților săi și a luat măsuri foarte severe față de ceice n'au ținut seamă de dispozițiile ei.

Nu va fi lucru fără noimă, dacă voiu căuta să vă dau câteva sfaturi despre felul cum să procedați la rezolvirea norocoasă a problemei căsătoriei, când veți ajunge vremea destinată ei. Cred, că azi pun mai puțin la încercare răbdarea voastră, când știu că foarte mulți dintre ceice mă ascultați au trecut binișor de vârsta cerută de legi pentru a păși la înjghebarea unei familii.

Inainte de a porni la drum pentru alegerea consoartei, tânărul candidat la preoție și însurătoare să-și tragă seama cu sine însuși și să se ispitească ce vede el în căsnicie peste tot, cum își închipue viața familiară a unui preot, cum definește rolul soților în purtarea gospodăriei proprii și în

Intre Italia şi Grecia *a izbucnit, cu data de 28 Octomvrie 1940, un conflict armat, în urma refuzului Greciei de-a acorda Italiei, în mod temporar, câteva puncte strategice din Grecia, necesare securităţii italiene.*

In cursul zilei, trupe italiene au trecut frontiera greco-albaneză, ear avioanele s'au ivit d'asupra oraşelor greceşti. La Patras sânt câţiva morţi şi răniţi. Trupele Greciei opun rezistenţă. Guvernul britanic promite grecilor ajutorul cerut; ear statele vecine cu Grecia — Iugoslavia şi Turcia — îşi întăresc frontierele, sperând totuşi că acest conflict italo-grec va putea fi localizat.

Cunoscând pornirile vrăjmaşe din trecut ale grecilor împotriva româno-macedonenilor, aflăm că s'au făcut, din partea guvernului nostru, demersuri diplomatice, repetându-se instrucţiile date ministrului român la Atena. Românii vor fi ocrotiţi, din partea statului român, prin toate mijloacele şi în orce ţară ar trăi.

Problema cimitirelor

(Sfârşit)

VII

Cu toate că ştiinţa medicală a făcut progrese mari, noi nu cunoaştem cele mai naturale şi totodată cele mai simple remedii ale boalelor. S'au studiat amănunţit reacţiile celor mai variate substanţe şi preparate artificiale asupra bacteriilor patogene, se cunosc influenţele preparatelor şi extractelor diferite asupra organismului omenesc şi se fac recete cu dozări precise pentru anumite boale. Toate acestea numai pentru extractele şi preparatele costisitoare. Procedeele naturale, influenţele agenţilor naturali: soarele, aerul, apa şi mai ales influenţele pământului sânt numai periferial cunoscute. Dacă agenţii patogeni au fost nimiciţi în lume, dacă omenirea nu s'a prăpădit până acum de miliardele de microbi vătămători, va trebui să atribuim acest fapt agenţilor naturali de nimicire a microbilor şi neutralizării naturale a influenţei lor, şi nici decât utilizării preparatelor desinfectante. Pământul cu acizii lui şi cu edafonul lui (organismele din sol), sub influenţa razelor solare, nimicesc microbii patogeni. Medicina va putea să înscrie un nou capitol de glorie, când va cunoaşte prin studii temeinice factorii naturali, cari nimicesc microorganismele patogene.

E curios să auzi medicii lăudând efectele miraculoase ale razelor ultraviolete emise de lampa de cuarţ sistem Hanau etc., cum apa care trece prin un canal expus acestor radiaţiuni este desinfectată şi bună de beut, dar nu se spune acelaş lucru despre puterea de distrugere a microorganismelor prin razele violete ale radiaţiunilor solare şi a apelor cristaline, cari se frământă în albiile râurilor sub bătaia razelor soarelui. Medicina cunoaşte aceste binefaceri ale agenţilor naturali, dar cine le-a studiat amănunţit, cine le-a dozat? Simplele oprelişti ale măsurilor igienice nu pot tămădui omenirea. Sânt sigur că atunci când medicii vor studia puterea de desinfecţie a solurilor, vor declara cu toţii că mormintele săpate în anumite condiţiuni, nu prezintă nici un fel de pericol pentru cei vii, fie ele la marginea satelor, sau câteva sute de metri mai spre interiorul lor.

VIII

Cele mai mari şi mai des amintite piedeci pentru păstrarea cimitirelor în jurul bisericilor le prezintă lipsa de teren din centrele populate. Mai ales în jurul bisericilor, terenurile sunt cele mai scumpe şi exproprierea lor întrece adeseori posibilităţile pe cari le au comunele bisericeşti. Dacă aceasta este o piedecă serioasă pe care spiritul de jertfă al credincioşilor nu o poate învinge, însemnează că moralul credincioşilor este destul de scăzut şi că indiferentismul religios este mare.

Dacă acţiunea aceasta de păstrare a cimitirelor în jurul bisericilor s'ar fi făcut la timp, am avea astăzi multe biserici cu vaste şi frumoase cimitire în jurul lor. Astăzi, în oraşe şi mai ales în centrele lor, nu mai este uşor să refaci cimitirul de odinioară, iar în aceste oraşe bisericile dela periferie pot avea încă cimitirele lor, şi cimitirele oraşelor pot avea biserici. Dar mai sânt încă atâtea sate, în cari cimitirele strâng încă credincioşii în jurul bisericilor şi ar fi păcat ca în viitor să le desfiinţăm şi pe acestea.

Ar trebui să se pornească o acţiune pentru menţinerea cimitirelor în jurul bisericilor. Ar trebui ca asociaţiile femenine, sub conducerea preoteselor şi cu ajutorul tineretului legionar şi al societăţii Sf. Gheorghe să îngrijească creştineşte lăcaşurile de veci ale înaintaşilor. In o anumită zi de peste an, tineretul să îndrepte troiţele dela căpătâiele mormintelor părăsite. Nouile morminte să se facă după anumit plan şi să li se dea un decor simplu de verdeaţă şi flori. Mormintele simple, cu pietate îngrijite, sânt mai frumoase decât mormintele cioplite artistic şi luxos văruite de cei bogaţi. Mormintele simple şi însorite, la căpătâie cu troiţe, cu lumânări şi fum de tămâie, pe cari crucea bisericii le umbreşte rând pe rând în călătoria soarelui dela răsărit spre apus, sânt păstrătoarele sănătăţii morale ale poporului nostru.

Prof. **Victor Stanciu**

INFORMAŢIUNI

Inscrierile studenţilor la toate facultăţile Universităţii „Regele Ferdinand I", Cluj, astăzi cu sediul la Sibiu, au început şi se continuă până la 1 Decemvrie a. c. Nu se cere examen de admitere în anul I. Sesiunile normale de examene încep Luni în 4 Noemvrie şi durează până la 1 Decemvrie 1940.

Parastas. Sâmbătă, 26 Octomvrie 1940, ziua sf. marelui martir Dimitrie, s'a oficiat în biserica ortodoxă română „Bunavestire" din Sibiu-Iosefin, prin domnii preoţi Ioan B. Boiu şi Nicolae Pampu, parastas întru veşnica odihnă a fericitului fondator *Dimitrie Andronic*. După parastas, în sunetul clopotelor, s'a făcut procesiune la mormântul neuitatului defunct. In veci pomenirea lui!

Asociaţia scriitorilor români ardeleni, cu sediul vremelnic la *Sibiu*, organisează o serie de şezători literare, în oraşele din Ardeal şi Oltenia, în scop de-a aduna fondurile necesare înfiinţării unei reviste de literatură. Prima şezătoare se ţine Duminecă, în 3 Noemvrie 1940, ora 17·50, în sala teatrului municipal din *Sibiu*. Vor citi, din lucrările lor, dnii: Prof. Dr. V. Papilian, I. Agârbiceanu, P. Constant, Ion Neamtzu, Al. Dima ş. a. Următoarele şezători literare se vor ţinea în: Braşov, Făgăraş, Arad, Alba-Iulia, Craiova, Caracal, T.-Jiului şi Râmnicul Vâlcii. — Pentru Sibiu, biletele se vând la Drogheria Baciu, strada Regina Maria. Publicul este invitat să participe la interesanta şezătoare.

Excluşi. Se face cunoscut, că toţi tinerii, cari urmează a se încorpora cu contingentul 1941, se vor prezenta, la cercurile de recrutare unde aparţin, în ziua 20 Noemvrie 1940; jidovii se vor prezenta la 1 Decemvrie 1940, pentru a-şi aranja situaţia, după care vor fi lăsaţi la vatră, fiind *excluşi* dela serviciul militar activ.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 27 Octomvrie a. c., predica din Catedrală a fost rostită din nou de *I. P. Sf. Mitropolit Nicolae*. Cu aceeaş pătrunzătoare vibraţie de suflet, cu aceeaş voce caldă şi răsunătoare I. P. S. Sa a explicat pericopa despre vindecarea femeii ce suferea de curgerea sângelui.

Predicile I. P. S. Sale sunt, în vremurile grele de azi, un adevărat tonic pentru puterile sufleteşti ale credincioşilor din centrul Arhiepiscopiei.

Duminecă, 3 Noemvrie 1940, va predica părintele profesor *T. Bodogae*.

Nr. 267—1940 (63) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a **Jina II,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial.

Mercurea, 20 Octomvrie 1940.

Pr. **Dumitru Cluchendea**
adm. protopopesc

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

viaţa parohiei şi să nu piardă din vedere dispoziţiile canonice ale Bisericii cu privire la căsătoria şi viaţa casnică a preotului şi membrilor familiei sale.

Un preot nu se poate căsători uşuratic. La el nu e posibil divorţul urmat de recăsătorire. Şi el are să-şi prezinte viaţa familiară drept pildă de căsnicie creştină, întemeiată cu adevărat pe iubire statornică, care face pe fiecare soţ să trăiască unul pentru celălalt, care face pe fiecare soţ să fie razim unul pentru altul la vreme grea, care predică tuturor prin înalta moralitate şi seriozitate ce o cimentează. Plăceri, avere, relaţii sociale cu largă ramificaţie, poate căuta prin căsătorie un laic, nu un preot.

Familia pentru preot trebue să fie împărăţia lui Dumnezeu aievea — în mic, un raiu plin de soare creştinesc, plin de lumină cerească într'un colţişor de sat. Pentru cei din afară: o cetate pe vârf de munte, pe care o văd toţi şi care să le grăiască tuturor, dându-le încredinţare, că în asemenea cetăţi se lucrează şi se asigură mântuirea, fericirea. Cetatea de refugiu la necaz şi pentru el, unde să afle o mână mângâitoare şi întăritoare, când e lovit şi nedreptăţit din afară; şi un al doilea altar, pe care îşi jertfeşte cu drag truda şi alergarea, ca să-şi reconforteze sufletul. Familia complectează pe preot, dacă e întemeiată şi condusă cu grije, dacă în mijlocul ei petrece Hristos Iisus, Domnul, cu permanenta lui binecuvântare.

Un mijloc de pastoraţie la sate

Misiunea sfântă a preotului este îndreptarea vieţii păstoriţilor pe drumul Evangheliei. Mijloacele, prin care se îndeplineşte această misiune, formează vastul capitol al activităţii pastorale, — o activitate pe cât de grea, pe atât de ducătoare la scop, când se utilizează adevăratele mijloace de păstorire.

In **primul** rând preotul trebue să se cunoască **pe sine,** atât în părţile bune cât şi în defectele sale. Să promoveze calităţile printr'o viaţă virtuoasă, şi să vindece defectele prin fapte de înaltă ţinută morală.

In al doilea rând să-şi cunoască exact credincioşii. Atunci va şti cum să lucreze, va şti să aline durerile, să vindece rănile sufleteşti, să încurajeze, să mustre părinteşte şi să îndrepteze pe cei rătăciţi.

Un bun mijloc de a cunoaşte pe păstoriţi, în manifestările vieţii lor, este întocmirea **fişelor** familiare şi individuale. De regulă este, că nu se prea întocmesc asemenea fişe, fie din comoditate, fie necunoscând acest mijloc eminent de pastoraţie.

Fişele familiare ale parohienilor dela sate se deosebesc, ca formă, de cele ale credincioşilor dela oraşe. Aceste deosebiri se datoresc atât mediului în care trăesc, cât şi felului de trai. Ele cuprind rubrici pentru toate datele ce se pot afla în legătură cu familia şi membrii ei. Numele, data şi locul naşterii, data botezului şi a căsătoriei, felul căsătoriei, indicaţiuni asupra stării culturale, religioase, morale, etc. sânt atâtea rubrici, din a căror completare îţi poţi face icoana generală asupra fiecărei familii.

Completarea fişei se poate face cu ocazia vizitelor pastorale, care trebuesc îndeplinite, de cel putin 4—5 ori pe an, fiecărui parohian.

Pentruca, cunoaşterea lor să fie deplină şi pentru toţi, e bine ca, alături de fişa familiară să se întocmească pentru fiecare membru al familiei „fişa individuală", indiferent de vârstă sau sex.

Dacă se întâmplă ca unul din membrii unei familii să moară, sau să se căsătorească, se va înscrie la observaţiuni.

Un model, destul de potrivit de fişă individuală, ne dă, într'un cotidian M. Lungu. Il redăm:

Parohia . . . . Fişă parohială Nr. . . .

1. **Numele, pronumele** . . . . . .
2. **Locuinţa, strada** . . . . . .
3. **Data naşterii** . . . . . .
4. **Religia** . . . . . .
5. **Cultura** { 1. Şcoli de stat . . . . . 2. Autodidact . . . . . 3. Religioasă . . . . . .
6. **Ocupaţia** { 1 Pregătirea profesională . . 2. Unde lucrează . . . .
7. **Starea materială** . . . . . .
8. **Starea morală:** trăirea creştinismului { Raporturile cu semenii . . Timpul liber . . . . . Legăturile cu biserica . .
9. **Cu ce poate contribui persoana la înmulţirea vieţii creştine în parohie**
10. **Aportul persoanei pentru răspândirea creştinismului** . . . . . .

Din astfel de fişă individuală (parohială) ne facem o icoană destul de clară asupra tuturor manifestărilor sufleteşti ale individului, păstorit de noi. Se poate vedea: cultura profană şi religioasă, ocupaţia, starea materială, starea morală, viaţa dusă în societate, legăturile cu biserica, aportul individului la înmulţirea vieţii creştine în parohie (trăirea în cadrul societăţii religioase din care face parte), aportul persoanei pentru răspândirea creştinismului (misionarism) etc.

Avute aceste cunoştinţe despre fiecare păstorit în parte, vom putea să conlucrăm uşor, pentru ajungerea scopului suprem.

Pr. **Petru Comaniţă-Fântâna**

Şoviniştii maghiari, cari n'au învăţat nimic din experienţele trecutului, îşi dau toată truda să sugrume mişcarea germanilor din Satu-Mare, — aflători astăzi earăş în mânile stăpânirii dela Budapesta, — sperând să înoade activitatea aceasta antigermană de firul care s'a rupt în anul 1918. Şoviniştii, scrie un german din partea locului, nu vor izbuti însă în maghiarizarea prin forţă a elementelor nemaghiare; ear mişcarea germană, la Satu-Mare, este atât de consolidată, încât nimic nu o mai poate zdruncina. Eată o mărturie, că domnia românească este superioară celei ungureşti.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 10 Noemvrie 1940 — Nr. 46

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Universitatea Ardealului

Duminecă, 10 Nov. are loc, în prezența dlui general Ion Antonescu, conducătorul Statului, și a dlui Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, solemnitatea deschiderii noului an academic la Universitatea Ardealului, de prezent cu sediul la Sibiu.

Este un prilej de reculegere a sufletului românesc, un prilej de actualizare intensă și de adâncire în inimi a imprejurărilor nefaste cari au făcut ca Universitatea Ardealului să nu-și deschidă în anul acesta porțile în orașul ei de baștină, căruia i-a dat în cei douăzeci de ani de existență atâta strălucire și prestigiu științific. Ziua aceasta trebue să smulgă tuturor membrilor Universității ardelene un legământ intim și hotărât, de a-și închina toate puterile de muncă, de luptă și de jertfă acțiunii de eliberare a Ardealului robit și a Clujului pustiit de prezența celui mai acultural popor din Europa.

Noi Sibienii înconjurăm Universitatea pribeagă a Ardealului cu toată dragostea noastră de Români și-i vom arăta sentimentele cele mai calde în tot timpul cât va trebui să stea în Sibiu. Dorim ca, în marginile posibilului, atmosfera spirituală a Sibiului să-i priască, pentru a înscrie chiar și în timpul scurt cât va funcționa aici rezultate strălucite în activitatea ei cărturărească. Îi urăm cu deosebire o mare vigoare în afirmarea aspirațiunilor, drepturilor și însușirilor superioare ale neamului nostru. Am vrea să fie în timpul cât va sta la Sibiu — orașul luptelor naționale izbânditoare din trecut — o Universitate luptătoare, adânc ancorată în istoria actuală și în ființa neamului nostru, o Universitate creatoare de istorie națională demnă, eroică, superioară.

Universitatea credem că trebue să fie cu deosebire azi un instrument de înălțare a neamului care o susține, un înaintemergător cu glas de foc pe drumul năzuințelor celor mai nobile ale națiunii. Universitatea trebue să fie tribuna profeților naționali, cari țin trează și înflăcărată convingerea în destinul superior al nației, tenziunea de continuă autodepășire în eroism, în jertfă, în tot ce-i nobil și înălțător pentru neam.

Universitatea din Capitală și-a deschis noul an academic în spiritul nou al eroismului legionar și al creștinismului. Am dorì ca Universitatea Ardealului să fie o Universitate cu adevărat eroică și creștină. Fără creștinism, cultura nu aduce decât pagube înspăimântătoare vieții unui neam. Numai o cultură îmbibată de spiritul creștin nu disolvă virtuțile cari susțin vitalitatea nației, numai o astfel de cultură promovează stilul sobru și eroic în istoria unui popor.

A trecut epoca Universității în duh liberal și individualist, a Universității disprețuitoare de «vulgul» național, de legile cari leagă viața insului de colectivitate și de istorie. Timpul impune o Universitate a disciplinii naționale. Dascălii și studenții sunt datori să fie pildă în respectul și ascultarea legilor istorice de viață ale neamului propriu. Ei n'au altă misiune mai frumoasă decât să fie apărătorii acestor legi, susținătorii lor pe planul științific și filosofic, ca reprezentanții cei mai de elită ai spiritului propriei națiuni.

Salutând cu asemenea gândiri deschiderea Universității, întâmpinăm cu toată dragostea noastră pe înalții oaspeți cari vin cu această ocazie să cinstească Sibiul, pe dl general Ion Antonescu, Conducătorul Statului și pe dl Horia Sima vicepreședintele Consiliului de miniștri.

Munca și cultul divin

Necesitatea rugăciunii pentru omul muncitor e impusă și de alte împrejurări în legătură cu munca.

Să privim munca agricolă. De câte împrejurări mai presus de puterile omului nu depinde rodul ei? Ori cât s'ar strădui plugarul și oricâtă chibzuială ar pune în silințele sale, pot veni atâtea întâmplări cari să-i facă zadarnică munca. Lipsa de ploae la timp, prea multe ploae, grindina, înghețul, focul, felurite boale de vite și atâtea alte nenorociri vin adeseori și mătură din fața omului toate rodurile sau viitoarele roduri ale muncii sale.

Cine aduce aceste nenorociri? Intelectualii, cari s'au obișnuit să dea răspuns la orice întrebare, fără să conteze cu existența lui Dumnezeu și a altor realități spirituale nevăzute, spun că automatismul naturii. Prin urmare după ei n'are nici un rost rugăciunea pentru preîntâmpinarea astorfel de nenorociri. Nici Dumnezeu nu aduce nenorocirile, ci numai le îngădue și ajută omului care le suportă să câștige sufletește din ele. Istoria dreptului Iov arată aceasta lămurit.

Mentalitatea contimporană, chiar teologică, s'a desvățat să mai conteze cu lumea duhurilor rele ca având vre-un rol în piedecile și tulburările ce obvin în viața omenească și în ordinea naturii. Prin aceasta ea s'a depărtat de viziunea cu adevărat creștină a antecesorilor noștri și și-a închis putința înțelegerii atâtora din fenomenele răului.

Automatismul legilor naturale n'ar putea explica atâtea rele din partea naturii, pentrucă acesta ar trebui să se desfășoare într'o perfectă repetiție. Nici Dumnezeu nu poate fi declarat cauza directă a acestor rele.

Mai evidentă este explicația veche și autentic creștină că forțe dușmane omului, forțe demonice au, prin îngăduința lui Dumnezeu, o anumită influință asupra naturii, pe care o pot ridica întrucâtva împotriva oamenilor luați individual sau ca totalitate. Din pricina omului căzut în păcat, s'a extins și asupra naturii blestemul dumnezeesc, care nu se poate înțelege numai ca o retragere a bunăvoinții lui Dumnezeu de deasupra ei, ci și ca o cădere a ei întrucâtva sub puterile celui rău. De altfel unde nu e Dumnezeu, este diavolul. Nu există loc neutru, sau suflet neutru. «Blestemat să fie pământul din pricina ta! Cu trudă să te hrănești din el, în toate zilele vieții. Spini și pălămidă să-ți aducă.» Așadar nu poate fi vorba de o natură rămasă indiferentă la căderea omului, de o natură una și aceeaș în toate timpurile.

Poporul nostru, ca orice popor, ne dă și în privința aceasta îndreptarul adevăratei concepții și atitudini de viață. El vede ființe rele cu caracter voluntar, personal, stând în dosul fenomenelor din natură aducătoare de nenorociri. Nu e de lipsă să însemnăm aci diversele numiri ce le dă poporul acestor ființe rele, superioare ca putere omului.

Acestea scot din matca obișnuită puterile naturii, le umflă uneori peste măsură, le dă drumul pe alte canale decât pe cele așteptate, le oprește uneori de a se manifesta la timpul necesar. De aceea poporul se îndreaptă cu rugăciuni către Dumnezeu pentru a îndepărta duhurile rele din natură, pentru a le alunga din anumite locuri, pentru a opri vremurile tari și aducătoare de nenoroc. Cultul divin are o importantă parte destinată desdemonizării naturii. Și plugarul, care are o experiență milenară în asemenea chestiuni, socotește rugăciunea și cultul divin alungător de demoni, ca inima vieții sale. Fără rugăciune, fără cultul divin munca lui e zădărnicită la tot pasul.

Constituția naturii este de așa fel că cu ea se poate opera magic, adecă o ființă spirituală poate prin influința ei să deslănțue forțe ce stau sub lacăt sau se mișcă pe canale bine mărginite. Chiar și omul poate face acest lucru. Există dealtfel în om tendința aceasta de a-și pune la dispoziție puteri mai mari decât cele pe cari i le pune natura în mod normal la dispoziție. Tot omul prin forțe nestăpânite ce dormitează în el — sugestii, influință misterioasă a persoanei proprii — poate deslănțuì forțele nestăpânite și subspirituale din oameni, creind masa haotică, pătimașe, pretențioasă.

Și în cazul când prin această magie se scoate firea din orbita ei, și în cazul când e scos omul din caracterul lui spiritual, stăpânit și echilibrat, omul se vede pus în fața unor forțe cărora nu li se mai poate opune. Dacă omul a deslănțuit aceste forțe magice, e ca un copil care a aprins un chibrit într'o șură, ca un copil care a avut în mână cheia dela o ladă cu lighioane și a deschis-o cu tot avertismentul de-a nu o deschide, iar acum se vede năpădit de ele.

Nu toate forțele din natură și din om sunt puse acolo pentru a fi deslănțuite. In cel mai bun caz de ele se poate face uz numai chemând asupra lor numele lui Dumnezeu care să le stăpânească. Ele sunt forțe ieșite de sub stăpânirea lui Dumnezeu.

Fie că aceste forțe sunt deslănțuite de demoni, fie de om în momente de uitare de Dumnezeu, de ele ne putem apăra, le putem liniști și canaliza, le putem face nepericuloase, prin cultul divin, prin chemarea lui Dumnezeu. Departe de-a fi magie, cum s'a spus uneori cu neînțelegere, cultul divin ne salvează de magie, ne face liberi, ne salvează spiritul și personalitatea.

Este o idee pe care a reliefat-o și-a desvoltat-o magistral H. Sauer în opera lui Abendländische Entscheidung. Deși protestant, toată cartea lui este o splendidă și adâncă fundamentare a cultului, pe care-l opune culturii care e magia omului fără Dumnezeu. El cere protestantismului restabilirea cultului, a omagierii lui Dumnezeu ca Domn al tuturor.

«Este falsă ideea că în toate religiile teama de Dumnezeu cel necunoscut este impulsul principal. Tocmai religiile ostice pleacă dela empiria psihologică, dela cunoștința nemijlocită despre primejdia omenității înclinată spre magie. In acest sens orice cult este acolo ajutor pentru suflet în situația magică a existenții sale interne și psiho-spirituale. Cultul dă puterea desdemonizării, el dă aceasta prin divinizare» (p. 474). Să ne gândim aci la botezul nostru care începe cu alungarea diavolului.

In lumina acestora, tehnica și toată civilizația modernă, apare așa cum o vede și Sauer, ca o deslănțuire magic-demonică a puterilor naturii. Nu e un accident faptul că civilizația a adus și susține încrederea atee a omului în sine și în natură. Nu e un accident faptul că tehnica nu l-a făcut pe om mai fericit, ci dimpotrivă. Prin tehnică omul s'a transformat în vrăjitorul care a deslănțuit forțele uriașe ale naturii ce stăteau prin rânduiala firii încuiate, iar acum nu le mai poate stăpâni, i-au robit libertatea și sufletul. Singure sau dirijate și de demoni, ele au răpit omului timpul, suveranitatea, libertatea, liniștea, au deslănțuit în el alte și alte apetituri cu totul hedonice, făcându-l să bagatelizeze viața simplă, sobră, spirituală, îndreptată spre Dumnezeu. Omul a devenit și el mașină și trup. Mașină, întrucât trebue să fie atent clipă de clipă la mașină, trebue să se conformeze ei, trup întrucât mașina satisfăcându-i trebuințe noui, îi trezește altele întreținând ritmul rapid al descoperirilor tehnice.

Omul erei tehnice e omul tuturor gâfâielilor, omul fără libertate, fără adâncime sufletească, omul exterior, omul marilor cheltueli, căci satisfacțiile date de tehnică sunt enorm de costisitoare. Nu mai vorbim de perturbările sociale pe cari le-a deslănțuit tehnica și pe cari nu le mai știe nimeni cum să le liniștească. Intre tehnică și transformarea omenirii într'o stare de massă (o altă magie), cu indivizi superficiali și aprinși de toate pasiunile inferioare, între tehnică și transformarea vieții sociale-economice-

politice într'un haos vulcanic, imposibil de adus la o rânduială, este o strânsă legătură.

Este în toate acestea ceva demonic. Fiinţa omenească a devenit biată cantitate neglijabilă. De putinţa creşterii ei la nivelul de personalitate greu mai poate fi vorba. Omul nu mai este stăpân peste natură. Destinul lui de stăpânitor al pământului, acordat de Dumnezeu la creaţiune a devenit aproape numai o iluzie. Prin păcatul din el — cu influinţa lui magică — a ridicat natura, din care iarăşi nu sunt absenţi demonii, împotriva sa.

In aceste condiţii chiar munca — atât de nobilă în sine — poate să-i fie omului stricăcioasă, întrucât e pusă în serviciul tendinţelor magic-demonice din om.

Pentru a-şi scăpa spiritul din înecul acesta de pasiuni şi de forţe oarbe, din sine şi din natură, pentru a-şi salva libertatea, pentru a vedea iar liniştite şi supuse aceste valuri de ocean interior şi exterior, trebue să apeleze la Dumnezeu. Prin cultul divin ne putem numai salva de răul din noi şi de nenorocirile din natură şi din domeniul tehnic. Trebue să-l chemăm pe Dumnezeu continuu să supună şi să conducă pe linie fericită forţele naturii, alungând influinţa demonilor dela ele, pe El să-l rugăm continuu să ne ţină stăpâni şi liberi peste adâncurile întunecate din noi împintenite de aceleaşi spirite rele.

Nu prin mijloace inventate de raţiune putem supune aceste forţe. Raţiunea dacă nu stă în slujba lui Dumnezeu, stă în slujba pasiunilor. Ea nu este niciodată cu adevărat autonomă. Şi chiar dacă ar fi, raţiunea omenească nu poate pretinde să stăpânească Universul lui Dumnezeu. O asemenea pretenţie este iarăşi magie, ducând la efectele magiei.

Lumea de azi nu poate scăpa din haosul abătut asupra ei, decât intrând în biserici, cu convingere şi cu încredere deplină în Dumnezeu.

D. STĂNILOAE

Ziua M. S. Regelui Mihai la Sibiu

Ziua de 8 Nov.. fiind ziua M. S. Regelui Mihai I şi sărbătoarea Mişcării legionare, s'a prăznuit la Sibiu cu deosebită solemnitate. După Sf. Liturghie, în cadrul căreia a predicat pătrunzător Păr. diacon N. Constantin, s'a oficiat un Te-deum de către I. P. S. Mitropolit Nicolae înconjurat de un sobor de preoţi. Au asistat toate autorităţile civile şi militare. In faţa catedralei au defilat apoi o campanie de onoare şi un detaşament de legionari.

După amiazi, la ora 5, s'a desfăşurat în Teatrul Municipal un reuşit festival româno-german compus din cântări, declamări şi jocuri naţionale. In cadrul lui au vorbit dnii gen. Georgescu-Pion despre Regele Mihai I şi dl prof. univ. Romul Cândea despre «Ideea monarhică la Români».

Adunarea generală *a Asociaţiunii culturale «Astra» se ţine la* **Sibiu** *în ziua de Duminecă,* **24 Noemvrie 1940.** *După serviciul religios, urmează şedinţele adunării, în sala mare* **a prefecturii** *judeţene, cu ordinea de zi obişnuită. După amează, la ora 5, vor ţinea conferinţe, în aceeaş sală, dnii: Prof.* **I. Lupaş** *despre «Problema transilvană în timpul domniei Regelui Carol I», şi* **Dr. Olimpiu Boitoş** *despre «Progresul cultural al Transilvaniei după unire».*

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Despre tinereţe

IV. Tinereţea neamurilor

Popoare tinere — popoare bătrâne: iată elementele incontestabile ale istoriei contemporane. Bătrânii, cu laurii gloriei vestejiţi pe frunte, trăesc amurgul trist al unui veac în care şi-au revărsat tot sbuciumul şi toată energia lor creatoare; tinerii, năvalnici, prăvălesc stâlpii de susţinere ale unei lumi ce moare şi cioplesc cu vigoarea unei tinereţi nebiruite arhitectonica vizionară a unui veac înoit. Unii închină steagul rezistenţii; ceilalţi apar biruitori pe baricade. O lume nouă îşi desface ochii spre lumină; şi lumea aceasta e a neamurilor tinere: popoarele bătrâne n'au decât să se supună, să accepte prăvălirea veacului peste neputinţa şi desorientarea lor. Ele nu crieză, ci vegetează la umbra tinereţii ziditoare de veac.

Care sunt semnele tinereţii neamurilor? Se arată, de obicei, statistic, procentajul creşterii populaţiei şi se conchide, coeficientul vital găsit, asupra situaţiei poporului respectiv. Sunt unele neamuri staţionare sau regresive: acestea îmbătrânesc. Sunt altele cari progresează numeric an de an: ele se zic tinere. E un punct de vedere biologic, care, pe lângă că e unilateral, ignorează că biologia nu este istorie, nici nu constituie temelia tinereţti popoarelor, ci reflectează numai o stare de spirit, adevărata temelie a acţiunii creatoare. Tinereţea, la neamuri, ca şi la indivizi, este titlul de noblete al spiritului. Sensul neamurilor nu este biologic, ca al varietăţilor din sânul speciilor zoologice; pentrucă existenţa umană nu se'ncovoaie numai sub sâlciile plângătoare ale pământului, ci se înalţă ca munţii, spre seninătăţile cereşti. Sensul neamurilor, creator de istorie, este frânt din aceleaşi nostalgii stelare, care le cheamă spre văpaia de har a transfigurării de dincolo de veac. Sensul lor e identic cu al istoriei umane în totalitatea ei: mântuirea, învierea întru slava veşniciei. Rădăcinile fiinţării neamurilor sunt în Dumnezeu. El — din veac — le-a hărăzit orizonturile unui anumit destin. Ele nu răsar la voia întâmplării, nici nu dispar prin capriciul împrejurărilor: ele au un rost de împlinit, o vocaţie de desăvârşit. Fiecare neam îşi are veacul lui, veacul deplinătăţilor creatoare, realizărilor universale şi veşnice. Fiecare neam poate zămisli icoana unui om definit şi specific; desăvârşirea acelui tip de om şi ridicarea lui în lumina stelară ca model ce călăuzeşte popoarele dintr'un veac întreg: iată visul tuturor neamurilor. Şi şi rostul lor...

**Aşadar, când un neam poate fi numit tânăr? Numărul anilor n'are cuvânt: au fost neamuri cari au isbucnit năprasnic ca o cometă ca să dispară tot atât de năprasnic; au fost altele cari veacuri întregi au stat stinse sub cenuşa vremilor, ca să-şi desfăşoare înflăcărarea tinereţii tocmai când s'ar fi crezut că păşesc spre moarte. Duhul nu ţine seamă de numărătoarea anilor. Nici biologicul n'are cuvânt: el poate fi sau o stare vegetativă care n'are nimic cu istoria, sau manifestarea adevăratei tinereţi: a tinereţii spirituale. Un popor bătrân nu se caracterizează numai prin micşorarea coeficientului vital, ci mai ales (aceasta e pricina depopulării) prin desorientare spirituală şi relaxare morală: negarea orizonturilor spirituale şi anarhia patimilar sociale şi individuale. Sufletul are explicaţia istovirii, dar tot el are şi taina întineririi. De aceea tinereţea neamurilor, înainte de a fi vigoare fizică, este sănătate spirituală şi morală: învâlvorată trăire într'o altă lume decât aceea pur material-biologică. In ce constă această tinereţe? *Un neam este tânăr, simte energiile tinereţii gâlgâind în inima lui, când se identifică, se asimilează liniei de destin ce i-a fost hărăzită, când a venit vremea a dălţui, pentru veacuri, chipul de lumină ce stă ascuns în taina fiinţei lui, când trăeşte până la incandescenţă pe culmile acelui destin. Atunci par'că se desfundă toate isvoarele vieţii din adânc; o adiere primăvăratecă suflă peste adormitele energii ale neamului, nestăvălite elanuri se prăvălesc spre lumină, şi în faţa istoriei răsare — hotărât, neclintit — chipul omului nou, al veacului ce va veni. E o bucurie, un entuziasm, o sete de jertfă şi de ideal, o însetare de revărsare, de creaţie, de desăvârşită pârguire, care răvăşeşte toate puterile neamului şi le face să chiue prin veac şi să'ngenunche în spuza stelelor la poarta de har a Dumnezeirii. Neamul se regăseşte pe sine în toată plinătatea sa şi înalţă chipul omului nou şi-l răstoarnă peste toată întinderea noului veac şi peste istoria celorlalte neamuri. Acestei explozii spirituale îi corespund transformări consecutive în toate celelalte domenii: ea precedează şi în jurul ei se organisează, unitar, viziunea unei alte lumi în istorie.*

Veacul trecut a fost veacul raţiunii clare, a intelectului absolutizat, veacul individualismului egocentric, care a avut multe laturi de minunată împlinire, dar, dând tot ceeace putea da, s'a prăbuşit sub greutatea propriilor lui rătăciri. A fost veacul duhului francez, care se caracterizează tocmai prin acest spirit fin, lucid şi clar, criticist şi raţionalist. Revoluţia franceză a fost isbucnirea tinereţii spirituale a acelui popor, care a deşteptat Europa la o nouă viaţă şi a dominat-o mai bine de un secol. Cel mai mare câştig al acestui veac îl constituie desvoltarea ştiinţelor şi al simţului demnităţii sau libertăţii individuale. Dar acelaş veac a făcut din om sclavul maşinii, l-a anarhizat, l-a superficializat şi l-a îndepărtat de viaţa spiritului, de rigorile disciplinei morale: omul a devenit un simplu animal raţional. Aceasta i-a adus moartea; cu el apune, pentru cine ştie câtă vreme, şi dominaţia, şi tinereţea spiritului galic. Franţa şi-a trăit tinereţea: ea a văzut una din primăverile vieţii ei. Acum, apăsată de ereziile propriei sale creaţii, se pleacă, fără vlagă şi fără zare, în faţa noului veac, a cărui călăuză nu mai poate fi. Este veacul unui om nou: veacul tinereţii altor neamuri. Omul raţiunii reci şi clare, e înlocuit prin omul aderenţelor mistice; individul egocentric e înlăturat de individul comunitar; savantul cedează locul luptătorului animator şi creator. Alte popoare îşi trăesc tinereţea; e veacul destinului lor creator, când chipul omului nou se'ncheagă din sbuciumul lor, ca să lumineze aşezările vremilor ce vin şi să călăuzească popoarele spre zările înoirilor regeneratoare. Şi toate neamurile cari pot participa la revărsarea acestei noui tinereţi, trăesc în atmosfera unei primăvăratice înviorări. Pentrucă nu tuturor li s'a dat să fie în frunte: unii au numai bucuria participării, a încadrării, fără să renunţe totuşi la specificul lor. Tinereţea neamurilor este revoluţia spirituală prin care ele se aşează pe linia destinului lor creator. Este învierea la viaţa cea adevărată...

Biserica n'are nici un cuvânt de spus în această frământare a vremilor? Ea nu poate lipsi din mijlocul veacului, dar nu spre a servi drept cârjă unui muribund, ci pentru a fi scara care urcă spre Dumnezeu tumultul tinereţii creatoare şi ctitoritoare a unui veac nou. Căci doar cu voia lui Dumnezeu îşi schimbă veacurile haina, ca omenirea să se apropie din veac în veac tot mai mult de hotarele de flacără ale împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ...

Diacon Nicolae Mladin

Organizaţi Reuniuni de femei

Conferinţă cu preoţii din Sibiu

I. P. S. Mitropolit Nicolae a întrunit în ziua de 6 Nov. ora 5 d. a. pe toţi preoţii din Sibiu la o conferinţă, cu care ocazie le-a împărtăşit înţelepte sfaturi şi bune îndemnuri pentru activitatea pastorală în aceste vremuri frământate. Mai mult ca oricând trebue lucrat cu râvnă ca poporul să simtă pe Dumnezeu la cârma lumii. Suferinţele universale şi naţionale de azi îşi au rostul lor pedagogic şi purificator. La sfârşitul lor va răsări o viaţă naţională mai sănătoasă, o Românie mai consolidată şi mai fericită.

S'au discutat şi luat o serie de măsuri pentru înviorarea activităţii predicatoriale în Sibiu.

Comitetul Asociaţiei generale a clerului ortodox român s'a întrunit la Bucureşti în 16 Oct. 1940. Au participat 52 membri delegaţi ai comitetelor secţiilor din ţară. Din Ardeal au fost de faţă Păr. *Dr. Gh. Ciuhandu*, preşedintele Asociaţiei „A. Şaguna" şi P. C. arhimandrit dela Sibiu *Veniamin Nistor*. In legătură cu apelul adresat preoţimii de dl general Antonescu, Conducătorul statului, comitetul examinând noua orânduire a ţării constată că preoţimea ortodoxă se găseşte încadrată, prin misiunea ei, în ideologia creştină şi naţională exprimată de Conducătorul statului naţional legionar; aceeaş preoţime mulţămeşte pentru bunele îndemnuri ce i se trimit de a-şi îndeplini misiunea în duhul de înfrăţire, omenie şi iubire creştină. — S'a dat mandat părintelui *Al. Nicoreanu*, ca, în locul preşedintelui Păr. P. Partenie demisionat pentru motive de sănătate, să îndeplinească atribuţiile de preşedinte până la cel mai apropiat congres.

Alte sălbătăcii maghiare

Continuăm ştirile, despre atrocităţile săvârşite de bandele de terorişti, din regiunile cedate pe nedrept Ungariei.

Maghiarii au pretenţii de civilizaţie şi cavalerism, — dar, cu ocazia ocupării terenului cedat, au dat dovadă de un barbarism vrednic de timpul tătarilor...

Mai au apoi şi îndrăzneala de a pune în sarcina *românilor* tot ce săvârşesc *ei*, ungurii, cu ştirea şi aprobarea autorităţilor militare şi administrative, dar nu mai puţin cu insistenţa *preoţilor unguri*.

Ei vorbesc de răsbunare pentru 20 ani sub stăpânire română, — deşi românii nu şi-au răsbunat pentru o cumplită robie de veacuri.

In *Bătanii mari*, din Treiscaune, parte din români s'a opus cu îndârjire de a fi scoşi din legea strămoşească, dar pe aceştia îi „cercetează" noaptea bandele de bătăuşi şi sânt siliţi să doarmă pe la cunoscuţi cu copiii, schimbând locul în fiecare noapte. Dimineţile îi „mângâe" membrii comitetului bisericii reformate: „treceţi la reformaţi, că vă dă pace!" Pe *Seceta Petru*, pentrucă nu-şi lasă legea, l-au legat de mijloc... şi l-au târât prin petri, şi plin de sânge l-au dus în cârciuma lui Keresztes, unde l-au spălat cu apă pe care i-a dat-o s'o bea. Azi e în spitalul din Sf. Gheorghe.

Bandele sânt conduse de unii fruntaşi unguri, membri în comitetul bisericii reformate. Pe biserica ortodoxă au scris: «*büdös az oláh!*» Bisericile din *Aitaseacă*, *Bodoş* sânt devastate; cele din *Biborţeni*, *Racoşul de sus* dărâmate, abia locul li se mai cunoaşte.

In *Doboşeni* au dat foc caselor românilor, aşa şi în *Vârghiş*. In Aitaseacă Teodor Bărduş şi Bârsan Mihai au dat 8—10 mii lei bandelor, ca să le dea pace. In Bătanii mari *Bogdan Emil*, comerc. sublocot. rez., a dat 20 kg vin bandelor să bată cât mai rău pe români. La fel au făcut în Biborţeni *Nagy Sándor*, cârciumar, şi *Kmetz Dezső*, cârciumar slovac. In *Baraolt* Achim Ion fost subprimar e „cercetat" regulat noaptea de bandele conduse de autorităţi... Lista prigonirilor însă nu-i completă.

Coresp.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţă preoţească. — In Dumineca de 22 Septemvrie a. c. s'a întrunit preoţimea tractuală a Târnavei în conferinţă de toamnă la *Diciosânmărtin* sub preşedinţia P. C. protopop Gheorghe Oprean.

De astă dată nu s'a mai revăzut preoţimea unui tract din centrul României ca în trecut, ci slujitorii alterelor dela marginea ţării sfăşiate în urma celei mai revoltătoare nedreptăţi... Fruntî încreţite, ochi încruntaţi trădau grija şi revolta sălăşluită în sufletele păstorilor ajunşi în nemijlocita vecinătate a răpitorilor de avuturi româneşti.

In frumoasa biserică, târnosită de curând de către arhipăstorul nostru dela Sibiu, s'au întâlnit civili şi ostaşi depe Mureş, Târnave şi dinspre Săcuime, refugiaţi în faţa urgiei sălbatice. Au alergat să primească în Casa Domnului mângăiere şi îmbărbătare pentru sufletele lor greu încercate....

La sfânta liturghie, slujită în sobor, a predicat Pr. *A. Marcovici* având citatul Evangheliei dela Luca c. V: „Nu te teme, Simone, de acum vei vâna oameni". La sfârşitul sfintei liturghii s'a slujit un parastas întru pomenirea legionarilor morţi pentru neam şi lege, la care a vorbit venerabilul preot *I. Moldovan* din Laslău, scoţând în evidenţă spiritul de jertfă al celor mai aleşi fii ai neamului.

A urmat jurământul de credinţă a întregii preoţimi, către M. Sa Regele Mihai I, la casa protopopească şi şedinţa intimă a conferinţei, în cadrul căreia Pr. *Oprea* şi *Moldovan* au cetit lucrările lor, bine închegate, despre „datoriile actuale ale preotului ortodox". — Resumatul întregii activităţi a zilei l-a rostit ca întotdeauna părintele protopop Oprean, încheind cu cuvintele răscolitoare de suflete: „Staţi azi, mai cu seamă, în fruntea turmei, îndreptând, mângâind şi îmbărbătând pe dragii noştri fraţi ajunşi pribegi în ţara lor. Ajutaţi-i, nu-i lăsaţi!" — Pr. *A. Marcovici.*

*

— Metoda — de a pogorâ pe Hristos Fiul lui Dumnezeu în viaţa satului şi de a-L aşeza în familie, în şcoală, în societăţi, în toate manifestările şi acţiunile satului, ca prezenţa Lui să îndulcească raporturile dintre oameni şi să normalizeze aspectul problemelor sociale, pentru o nouă viaţă plină de iubire, de dreptate, de frăţietate, de sinceritate şi de înţelepciune, — a fost preocuparea preoţilor din protopopiatul Săliştei întruniţi în conferinţă pastorală în *Sălişte* în zilele trecute.

Metoda păstoririi sufletelor este o problemă de actualitate de cea mai mare însemnătate pentru vremurile încordate şi pline de îngrijorări pe care la trăim. Pastoraţia de astăzi cere o îngrijire specială religioasă, anume întocmită pentru satisfacerea trebuinţelor sufletului omenesc rănit de neajunsuri şi de griji, sguduit de neîncredere, pornit spre răsvrătire, sau încercat de vântul necredinţii. Pentru un astfel de suflet metodele şi mijloacele de pastoraţie trebue să fie organismul viu şi pozitiv, care să vegheze necontenit, cu vreme şi fără vreme, la hotarele lui, să dea directive, să ia iniţiativă, să mângâie, să îmbărbăteze, să ajute, să aline dureri şi suferinţi şi să fie strajă neadormită pentru păstrarea întegrităţii credinţii strămoşeşti.

Pastoraţia trebue să mai fie la aceasta răscruce a vieţii neamului românesc şi organismul, care să ţină mobilizate toate conştiinţele româneşti sub o singură comandă, aceea a Fiului Lui Dumnezeu, ca la lumina învăţăturilor Sale sfinte şi sub aripile Sale ocrotitoare să fie îndrumate spre noua biruinţă naţională. Căci sufletul neamului, rănit şi umilit astăzi, numai Hristos Domnul îl poate vindeca şi numai la lumina sfintelor Sale învăţături îşi va putea reface idealurile pentru care au murit şi moşii, şi strămoşii.

P. Cucernicia Sa părintele protopop *Dr. D. Borcea,* convins de necesitatea împrospătării metodelor de pastoraţie, precum şi de nevoia intensificării acţiunii pastorale şi a înarmării preoţimii cu prisosul ştiinţei pastorale, a pregătit o minuţioasă dare de seamă asupra valorosului studiu de Teologie pastorală al părintelui consilier arhiepiscopesc Dr. Spiridon Cândea: „Hristos şi mântuirea sufletească a oraşenilor".

Părintele protopop în capitolele: importanţa conducerii pastorale, problema socială, religioasă şi morală a intelectualilor, muncitorilor şi clasei de mijloc a oraşenilor; mijloacele de îndreptare, pastoraţia colectivă şi individuală; vizite pastorale, fişe pastorale, caritatea şi apostolatul laic, — a arătat şi a analizat pe rând metodele cele mai noui pentru o mai bogată şi o mai sistematică activitate pastorală la oraşe, dar mai ales la sate.

Metodele şi mijloacele de pastoraţie individuală şi colectivă, precum şi diferitele obligaţiuni ale preotului chemat la slujba de conducător de suflete, după ce au fost pe larg discutate cu participarea tuturor celor prezenţi, s'au fixat într'un cadru sistematic ca să poată forma un cod de viaţă şi atitudine pastorală, apoi s'au recomandat cu stăruinţă pentru a fi utilizate pentru clădirea împărăţiei lui Dumnezeu între oameni.

Conferinţa s'a încheiat cu rezolvirea Circularelor arhiereşti, urmând ca a patra conferinţă preoţească — cea catehetică — să se ţină în ziua sfântului Andrei (30 Nov. a. c.) în Sălişte. — *ii.*

*

Cerc religios. — In aceste vremuri de jale, prezenţa preoţilor în mijlocul poporului este în deosebi necesară. Poporul trebue îmbărbătat, să sufere cu răbdare şi să vie în ajutorul fraţilor căzuţi în nenorocire.

Cucernicii preoţi ai cercului al 7-lea religios din protopopiatul Sebeşului şi-au făcut depiln datoria, în mai multe întruniri: Astfel încă în vara trecută preoţii cercului s'au întrunit în parohia *Totoi* pentru a săvârşi slujba lor misionară. Cu această ocazie au vorbit la sfânta liturghie Pr. *Sever Bran,* preşedintele cercului, despre „Rugăciune", şi *Vasile Vasilescu* despre „Milă"; la vecernie Pr. *Sever Bran* despre „Chemarea în rugăciune a Maicii Domnului".

In Dumineca din 15 Septemvie c. aceiaşi preoţi au săvârşit sf. liturghie în sobor în parohia *Mihalţ.* La pricesană a vorbit Pr. *Vasile Vasilescu* despre „Puterea sfintei Cruci", iar după otpust a vorbit Pr. *Sever Bran* despre „Providenţa dumnezeească".

Duminecă în 13 Octomvrie c. cercul religios şi-a ţinut şedinţa în parohia *Drâmbar.* La sfânta liturghie a cuvântat Pr. *Ioan Bogdan* despre „Nădejde şi credinţă" şi Pr. *Vasile Vasilescu* despre „Mila creştinească şi vremurile de azi"; la vecernie Pr. *Sever Bran* despre „Puterea rugăciunii".

In 27 Oct. c. preoţii s'au adunat în *Hăpria,* unde au predicat: Pr. *Sever Bran* despre „Cinstirea Maicii Domnului" şi Pr. *Ioan Bogdan* despre „Puterea credinţei".

După sfânta liturghie s'a sfinţit Crucea ridicată de legionarii din loc şi s'a făcut parastas pentru legionarii căzuţi. — *Cor.*

*

Acelaş rol... — Ţinând seamă de situaţia în care se află astăzi ţara noastră, preotul are acelaş rol însemnat ca şi în trecutul nostru cel mai viforos.

El trebue să fie necontenit în mijlocul enoriaşilor şi să le ţină trează conştiinţa naţională, întărindu-le credinţa.

In biserică prin predici, în societate prin conferinţe, îndemnând lumea la ascultare faţă de stăpânire, să nu uite o clipă jertfele aduse de înaintaşii noştri pentru înfăptuirea idealului naţional, şi de chinurile ce le sufer fraţii noştri ajunşi sub stăpânire străină.

Să ţinem strânsă legătură cu aceşti fraţi, fie prin corespondenţă, fie prin contact direct, aducându-le mereu aminte, că: „Celce va răbda până în sfârşit, acela se va mântui".

Să nu uităm a le spune că suferinţele lor ne ating în aceeaşi măsură şi pe noi, cari nu vrem să fim robi, şi nici să lăsăm robiţi pe cei ce ni-au fost şi ne sânt fraţi... — Pr. *V. Bonea-Fofeldea.*

Sărbătoarea dela Iaşi

Iaşul a îmbrăcat în ziua de 8 Nov., z'ua Arhanghelilor Mihail şi Gavril, haină strălucită de mare sărbătoare. Oraşul suferinţelor şi al luptelor pentru neam, pentru destinul creştin al românismului, a privit în această zi cu lacrimi de bucurie în ochi biruinţa credinţelor sale.

Regele Ţării şi mişcarea legionară în frunte cu d-nul general Ion Antonescu şi dl Horia Sima au venit să cinstească amintirea luptelor şi a jertfelor din această vatră a românismului. M. S. Regele a găsit de necesar să-şi înfrăţească sărbătoarea zilei proprii, cu sărbătoarea neamului biruitor.

Ne având la ora încheierii ziarului cuvântările ce s'au rostit, le vom publica în numărul viitor.

Subliniem acum numai gestul de adânc simbolism al dlui gen. Ion Antonescu, care a dăruit M. S. Regelui, în numele naţiunei, o sabie, sabia Arhanghelului Mihail şi a lui Mihai Viteazul, ca o încredinţare a marei misiuni de reîntregire naţională pe care i-o dă neamul românesc.

* FOIŞOARA *

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(18) De protopopul **Gh. Maior**

Şi rolul soţiei să nu ţi se pară, că trebue să fie un rol şters. Tu n'ai lipsă de o servitoare, tu ai liptă de un suflet. Căminul tău va fi viu prin acest isvor de viaţă. Ea îl face raiu, ea face să vorbească toate în casă. Căci, nu uitaţi, când deschizi uşa, deşi nu vezi pe nimeni, auzi şi vezi un suflet vorbindu-ţi din toate, până şi dintr'un firicel de busuioc pus cu grije după o icoană. Şi pe câţi din sat nu-i învaţă casa preotului şi prin acest graiu „mut". Lasă-i deci această suveranitate „măruntă" de a fi stăpână pe interiorul şi pe atmosfera casei tale. Tu ai rol care pleacă de acolo şi iese în curte, şi iese în sat şi, poate trece în lume. Interiorul e împărăţia ei. Tu ajută-i doar să fie pe placul lui Dumnezeu. Şi nu uita încă un lucru lăsat femeii de creator: ea se deosebeşte esenţial de soţ în ce priveşte sensibilitatea, puterea de a observa şi energia de a fi activă în cele mici fără întrerupere. Direcţionând şi ajutând cu delicateţă deosebita ei sensibilitate, faci primăvară statornică în casa ta. Dacă orizontul vederii sale mai ades se opreşte la câţiva paşi de ea, în interiorul acestui cerc vede admirabil, amănunţit şi temeinic. Pe când tu, soţul ei, privind pururea departe înainte, cu ochii pururea aţântiţi acolo ur de cerul se sărută cu pământul, la orizontul vieţii, nu vezi totdeauna ce e în nemijlocita apropiere a paşilor tăi şi poţi da chiar în gropi. Şi atunci iată ce minunat a întregit Dumnezeu raza vederii tale. Nu pregeta să stai des de vorbă cu ea şi asupra măruţişurilor de viaţă. Vei profita mult. Şi nu trebue să admiri această fiinţă mai firavă ca tine cu ce îndărătnicie agilă deretică şi coordonează toate mărunţişurile din cari se clădeşte o viaţă gospodărească? Incearcă o singură zi să faci tot ce săvârşeşte o femee, — şi nu uitaţi, că pe deasupra şi ciripeşte din zori şi până seara — şi vezi ai nervi, ai răbdare pentru aşa ceva? Râvna ei pildueşte şi pentru tine şi n'o să poţi rămânea nepăsător, şi jenat de alergătura ei, n'o să cazi în lâncezeală! N'o lăsa să se amestece în oficiul tău, n'o lăsa să dispună acolo unde nu e chemată, interzi-i şi să discute chestii oficioase de ale parohiei cu oricine, dar nu i te amesteca nici tu în imperiul ei, şi n'o tiraniza, ca să nu ajungi eventual să te tiranizeze. Iată aşa măcar trebue să priveşti căsătoria, căsnicia şi rolul soţilor dintr'o familie preoţească.

Dupăce ţi-ai limpezit această icoană, caută să-ţi descifrezi, cum să-ţi fie viitoarea soţie. Vei vedea, că nu poate fi oricine. Aici, şi încă nu i-am definit rolul social, se vede că nu poate fi vorba de calităţi fizice, ci de distinse şi valoroase însuşiri psihice şi morale. Pe acestea trebue să puie preţul cel mai mare un viitor preot. Frumuseţa trece ca verdeaţa frunzelor după cea dintâiu brumă, averea poate fi şi ea frecătoare şi adeseori izvor de necontenite dureri, legăturile sociale prin căsătorie au valoare relativă. Caută, ispiteşte în primul rând, dacă viitoarea ta soţie are *suflet de preoteasă* care să te înţeleagă şi să se poată şi ea dedica ridicării religios-morale şi culturale a poporului, unde poţi fi chemat să păstoreşti. Şi să ştii, că e mai greu să găseşti o fiinţă înţeleaptă, modestă şi cinstită, decât una frumoasă, bogată şi de neam mare, dar dacă ai găsit-o ai dat de-o comoară. Preţueşte-o cu preţul inimii tale. Va fi cununa capului tău, cunună bătută cu cele mai scumpe pietri!

Cum să o găseşti? Nu e tocmai uşor. Caută din ce neam este, ce fel de oameni au fost ascendenţii ei, părinţii, unchii, moşii, caută şi la fraţii ei, şi cu ea discută probleme, cari vor putea fi scoase pe tapet de vitoarea ta viaţă de preot, şi aşteaptă şi judecă răspunsurile ei. Vezi corespund vederilor tale? Nu sunt cumva mai temeinice decât ale tale? Evident lucru, discuţiile acestea să aibă aerul celei mai inocente desinteresări, căci dacă se simte că o faci interesat, nu vei afla nimic precis.

Deci nu pleca la peţit legat la ochi! Nici să te ducă alţii de mână!

Cred de prisos să mai amintesc, că nu poţi să nu te informezi şi asupra sănătăţii ei fizice. Deşi în această privinţă nu poţi anticipa mult, deoarece cele ce vor urma atârnă şi dela purtarea de grije a Multmilostivului Dumnezeu. Căci deseori fiinţe ca zidul de piatră de vânjoase s'au prăbuşit la scurtă vreme după căsătorie şi fiinţe plăpânde, firave, cu aparenţă bolnăvicioasă, s'au întrămat ca brazii şi s'au întărit ca stâncile deasupra cărora stau ei. Totuşi străduieşte-te să nu ajungi să-ţi poţi reproşa ceva mai târziu.

Şi înainte de a pleca în căutarea viitoarei consoarte aruncă ochii şi asupra canoanelor mai însemnate privitoare la acest act de viaţă. Vei afla lucruri vrednice de ştiut. Aşa can. 17 Apost. spune că „celce după sf. botez s'a însurat de două ori sau a avut ţiitoare, nu poate fi episcop, sau presbiter, sau diacon".; can. 6 al sinod. VI ecum. porunceşte: „De voeşte cineva dintre ceice vin către preoţie să se căsătorească prin nuntă legală, aceasta să o facă mai înainte de hirotonia întru ipodiacon sau diacon sau presbiter" căci „presbiterul dacă se va însura să se scoată din treapta sa" (can. 1 dela Neocesarea); can. 18 Ap. opreşte să ia de soţie pe o văduvă (lucru admis în T. V.), o desfrânată, o sclavă, sau o actriţă, deci trebue să fie fecioară; după can. 14 al sinod. IV ecum. opreşte până şi cetitorilor şi cântăreţilor a-şi lua de soţie de altă lege, cu atât mai ales diaconilor şi presbiterilor. Şi bine să-şi fixeze orice tânăr doritor de preoţie, că dacă s'a logodit, nu mai poate strica, că de strică va avea să aleagă între a se preoţi „necăsătorit" şi între a se căsători fără nădejde de preoţie.

Actele de barbarie se ţin lanţ

Din teritoriul ocupat ni se comunică:

In *Ozun*, jud. Treiscaune, s'a dat foc bisericii ortodoxe. Răufăcătorii au îngrămădit în mijlocul bisericii masa sfântului prestol, ornatele bisericeşti, prapori, cărţi rituale, strane şi acoperindu-le cu paie, li-au dat foc, arzând de seara până dimineaţa; focul a mistuit sfintele odoare, mobilierul interior, distrugând complet pictura.

Locuitorii ort. români din *Ozun* sub *ameninţarea expulsării*, au fost siliţi să treacă la cultul reformat, iar cei din *Sf. Ioan Lunca* la catolicism.

In colonia *Ianculeşti*, jud. Sălaj, au fost expulsaţi de unguri 618 ţărani români, cari îşi întemeiază gospodăriile pe o moşie grofească expropriată. Ţăranii, bărbaţi, femei, copii şi bătrâni, originari din Albacul lui Horia, sânt alungaţi, numai cu hainele pe ei, ca să facă loc „meltoşagului" grof reîmproprietărit.

Cei 618, desculţi şi flămânzi, au sosit, în seara de 31 Oct. 1940, la Alba-Iulia, unde li s'au dat primele îngrijiri.

Nenorociţii moţi au fost purtaţi cinci zile prin Ungaria, în celebrele vagoane plumbuite şi menite pentru românii alungaţi — şi pentru vite. E îngrozitor ce spun aceşti ţărani: între altele, ungurii au ridicat în Ianculeşti, cu mare tămbălău, sfintele odăjdii din biserică, precum şi molitvelnicul şi patrafirul din casa preotului Munteanu. Ear sfântul potir, care era de argint, a fost furat. Ţăranilor li s'au luat toate vitele şi tot ce aveau la casă. Nu mai puţin, cooperativa şi prăvălia coloniei au fost golite cu desăvârşire, sub patronajul poliţiei ce slujeşte cu credinţă cauza grofilor, a stăpânilor Ungariei actuale.

Refugiaţi din *Odorhei* **informează că răufăcători au distrus mausoleul — sfinţit de I. P. Sf. Nicolae în 1929, — cu osemintele luptătorilor din războiul mondial, împrăştiindu-le osemintele prin cimiterul român. Comandamentul maghiar din Odorhei a rânduit o echipă de soldaţi să refacă strîcăciunile dela mausoleu. Au fost distruse şi crucile dela mormintele româneşti.**

De peste hotar

— Icoane şi scene de pribegi —

Clujul, metropola Ardealului, sub proaspeta stăpânire plutocratică, a luat înfăţişarea de oraş mort, „cu viaţa redusă la un orăşel obscur", constată corespondentul unei mari gazete, trimis să vadă situaţia la faţa locului, pe noile graniţe.

Nu mai sânt, astăzi, români în Cluj. „Au rămas doar cei doi vlădici, doi medici, doi advocaţi şi un profesor universitar... Aproape 40 mii de români, despoiaţi de avut, sânt în prezent pribegi... Mai trec şi acum aproape zilnic: sânt ţărani din Mănăştur, suburbia Clujului... Inainte de plecare toţi au trecut prin faţa altarului din catedrală, Acolo au aprins luminări, au îngenunchiat şi au depus un jurământ în faţa icoanelor..."

Mulţi din ceice plecaseră la Cluj să se fericească sub regimul unguresc, caută în fel şi chip să se strecoare dincoace de hotar. Ei înşişi mărturisesc, că stăpânirea românească a însemnat *libertate şi prosperitate*. Aceeaş mărturisire răsună pretutindeni pe linia de graniţă.

Traiul zilnic este enorm de scump, (la Cluj b. o. kilogramul de slănină este 240 lei, de sare 50 lei, de cafea 7 mii lei, litru de benzină 50 lei), ear posibilităţile de câştig total reduse. Statul feudal vecin se îngrijeşte, mai pe sus de toate, de înfumuraţii săi demnitari; — ceilalţi cetăţeni, în număr de milioane, sânt osândiţi să mănânce prost şi scump, şi să flămânzească, — pentrucă aşa li s'a croit soarta din partea guvernelor lor ca şi din partea autorilor maghiari, însufleţiţi pentru ideea sălbatică tipărită în cărţile cu titlul *Nincs kegyelem!* şi altele la fel, — de care însă ar trebui să se ruşineze înşişi născocitorii lor.

Inaugurarea anului Universitar 1940—41

Rectorul şi Senatul Universităţii din Cluj, Regele Ferdinand I Sibiu, au onoarea să aducă la cunoştinţa prietenilor Universităţii, că deschiderea solemnă a anului universitar 1940/41, va avea loc Duminecă 10 Noemvrie 1940 după următorul program:

Orele 10 serviciul divin cu invocarea Duhului sfânt şi binecuvântare arhierească, în catedrala Mitropolitană.

Orele 11.30, şedinţă solemnă în sala Teatrului Municipal.

Invitări personale nu se trimit.

Ţinuta simplă.

Nr. 11992/940.

Concurs

La şcoala de cântăreţi bisericeşti D. Cunţan din Sibiu sunt vacante următoarele catedre:

1. Catedra de matematică.
2. Catedra de muzică bisericească.

Candidaţii cari doresc a ocupa una din aceste catedre, vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu până la 20 Nov. 1940 cerere cu actele studiilor de specialitate, de naştere şi botez.

La catedra de muzică bisericească vor putea concura numai candidaţi hirotoniţi întru diaconi sau presbiter.

Salar bugetar 3900 Lei, plus chirie şi ajutor familiar.

Sibiu, din şedinţa secţiei bis. ţinută în 5 Nov. 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc ort. rom. Sibiu

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Meditaţie

Inchinare Sfintei Impărătese a lumii

Insetaţi sântem, toţi dreptmăritorii creştini, să ne adăpăm la izvorul viu al iubirii Preacuratei Fecioare Maria, care se îndreaptă, astăzi şi totdeauna, spre cei oropsiţi şi obosiţi.

Ca steaua strălucitoare, Ea ne luminează drumul spre Iisus Hristos, acoperemântul cel mai înainte de veci.

In frământările cumplite, în care ne sbatem, făclie ce ne călăuzeşte, s'a aprins nouă; să o lăudăm ca o tămâie binepримită, căci Ea este a noastră, a tuturora nădejde de mai bine.

Alergând cu credinţă la milostivirea Ei, ne facem părtaşi milei cereşti.

Maica Preacurată, a celor ajunşi în restrişte, ne deschide nouă împărăţia cerurilor. Acolo să ne ridicăm ochii sufletului, să vedem lumina feţii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ca să nu ne copleşască rătăcirile şi păcatele în deşertul acestei sbuciumate vieţi.

Din darurile Sftei Fecioare izvoreşte bucuria şi piere blestemul. Căci Ea a născut lumina cea neapusă, care întrece toată înţelepciunea deşartă.

Maica Preacurată, zdrobind puterea înşelăciunii şi adăpând cu duh şi dragoste pe cei însetaţi de adevăr, să ne mântuească din slujba păgânilor şi din suferinţele fără seamăn în care ne-am afundat, — înălţându-ne din acest întunerec al nedumnezeirii, aşa cum o dorim cu toţii.

Rugă sfântă, caldă şi curată, rosteşte poporul Tău credincioş, grăind:

O, Marie, Maica lui Dumnezeu, sădeşte în sufletele noastre încrederea nestrămutată, că vrăjmaşul va fi biruit, şi roagă te pentru noi păcătoşii acum şi în ceasul morţii noastre, Amin.

Pr. *Miron Maier*-Brătei.

INFORMAŢIUNI

La deschiderea festivă *a noului an universitar ce se va face, — conform hotărârii senatului Universităţii Ferdinand I Cluj-Sibiu, de sub preşedinţia dlui rector S. Puşcariu, — în ziua de Duminecă, 10 Noemvrie 1940, au fost învitaţi să participe dl general Antonescu, conducătorul statului, şi dl Horia Sima, comandantul mişcării legionare.*

Decret-lege fixează lista civilă a M. Sale Regelui *Mihai I* al României la suma de 40 milioane lei anual, ear dotaţiunea pentru M. Regina-Mamă **Elena** la suma de 7 milioane anual.

Şcoalele năsăudene. Se anunţă din Năsăud, că vechiul liceu grăniţăresc „Gheorghe Coşbuc" a rămas *singur* în funcţiune dintre toate şcoalele secundare. Are astăzi 470 elevi. — S'au desfiinţat: Gimnaziul industrial de băeţi şi cel de fete, şi s'a închis şi Şcoala normală de băeţi. Aşa „progresează" şcoalele româneşti în Ungaria, — în timp ce în România şcoalele maghiare sporesc, cu libertatea şi sprijinul ce li se acordă de guvernul român... Până când mai durează libertatea şi sprijinul acesta?

Numai *cu imense greutăţi, provocate de teroarea ungurească, apare la Cluj revista de familie* **Viaţa Ilustrată** *sub îngrijirea P. S. Sale episcopului* **Nicolae Colan**. *Cu atât mai vârtos trebue susţinută această excelentă publicaţie.*

— Tot la Cluj se tipăreşte **„Tribuna Ardealului"**, *având director pe dl prof.* **Dr. Emil Haţieganu** *şi redactor pe dl* **Gh. V. Giurgiu.** *Ziarul românesc ce apare pe teritoriul Ardealului alipit la Ungaria, este singura tribună de afirmare a drepturilor şi doleanţelor românilor de sub stăpânirea maghiară. Românii, ardeleni în deosebi, au datoria să se aboneze, să citească şi să răspândească organul românesc de publicitate al Clujului. Administraţia ziarului: Cluj, Deák Ferenc u. 36.*

A reapărut la Bistriţa, — *astăzi* în Ungaria, — gazeta poporană *Săptămâna*, sub conducerea dlor Matei şi Login, având sprijinul şi colaborarea intelectualilor de acolo. Intâmpinăm cu îndreptăţită bucurie organul săptămânal din Ţara Năsăudului în veci românesc.

Mulţămire şi recunoştinţă. Subsemnatul aduc mulţumirile mele fraţilor întru Domnul (preoţi ai tractului Sebeş-Alba), cari, cu ocazia refugierii mele din Basarabia, şi numit fiind — prin bunăvoinţa I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae*, — la parohia Sibişeni (protopopiatul Sebeş-Alba), — mi au venit într'ajutor, mie şi familiei mele, cu alimente, mobilă şi cu frumoasa sumă în bani (21.000) lei, colectaţi prin P. C. Sa păr. Dr. Vasile Oană, protopopul Sebeşului. Dee Dumnezeu însutit celorce din prisosul inimii lor au dăruit. — Preot *Alexei Bârcă*-Sibişeni-Alba.

Orarul de lucru, în administraţiile publice, începând cu ziua de 1 Decemvrie, va fi *dela ora 9 la 17 jum.*, cu o întrerupere de o oră la amiază.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 10 Noemvrie 1940, va predica Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* al Ardealului.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte

ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale

ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—

De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Nr. 704/940 (64) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Ţărăţel,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite cu documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului în Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Brad, la 1 Noemvrie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 927—1940 (62) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a, **Porumbacul de sus răsăritean,** din protopopiatul Avrig, judeţul Făgăraş, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiune parohială de 4 jug.

Cererile de concurs, însoţite de documentele regulamentare şi de încuviinţarea de candidare a P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig, în terminul fixat.

Concurenîi se vor prezenta, cu avizul prealabil al oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 11 Octomvrie 1940.

Pavel Borzea
adm. prot.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 267—1940 (63) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a **Jina II,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial.

Mercurea, 20 Octomvrie 1940.

Pr. **Dumitru Ciuchendea**
adm. protopopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae **Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane**

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII | Sibiu, 17 Noemvrie 1940 | Nr. 47

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 [illegible]

APARE SĂPTĂMÂNAL[illegible]

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preț[illegible] un șir petit 6 Lei p[illegible], dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 12.515—940.

Concurs

Se publică Concurs cu termen de opt zile, pentru ocuparea Parohiilor din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, vacante la această dată, precum urmează:

De clasa I-a:

1.	Avrig I,	parohie	protopopească	din protopopiatul	Avrig
2.	Dobra	„	„	„ „	Dobra
3.	Brașov I	„	„	„ „	Brașov, salar dela biserică
4.	Zârnești III			„ „	Bran
5.	Brașov-Cetate			„ „	Brașov
6.	Țințari II			„ „	Brașov
7.	Poiana III			„ „	Mercurea
8.	Jina II			„ „	Mercurea
9.	Tilișca I			„ „	Sălișie
10.	Rășinari I			„ „	Sibiu
11.	Sibiu Suburbiul Iosefin			„ „	Sibiu
12.	Șinca nouă			„ „	Olt

De clasa II-a:

1.	Moeciul de jos	din	protopopiatul	Bran
2.	Guștereța	„	„	Sibiu
3.	Vale	„	„	Sălișie

De clasa III-a:

1.	Glâmboaca	din	protopopiatul	Avrig
2.	Podele	„	„	Băița
3.	Săliștioara	„	„	Băița
4.	Trestia	„	„	Băița
5.	Nevoieș	„	„	Băița
6.	Corbi	„	„	Avrig
7.	Văleni	„	„	Cohalm
8.	Voia	„	„	Geoagiu
9.	Valea Iepii	„	„	Geoagiu
10.	Almașul de mijloc	„	„	Geoagiu
11.	Almașul mic de munte	„	„	Geoagiu
12.	Leșnic	„	„	Deva
13.	Tâmpa	„	„	Deva
14.	Vulcez	„	„	Deva
15.	Ruda-Hunedoara	„	„	Hunedoara
16.	Federi	„	„	Hațeg
17.	Mag	„	„	Sălișie
18.	Turnișor	„	„	Sibiu
19.	Baia de Criș	„	„	Zarand
20.	Grohot	„	„	Zaradd
21.	Tomnatecul de sus	„	„	Zarand
22.	Ribicioara de jos	„	„	Zarand
23.	Câinelul de jos	„	„	Deva
24.	Sâmbăta de sus apus.	„	„	Făgăraș
25.	Rodbav	„	„	Făgăraș
26.	Furcșoara	„	„	Ilia
27.	Florești	„	„	Târnava-Mare
28.	Beșa	„	„	Târnava-Mare
29.	Câmpuri-Surduc	„	„	Ilia
30.	Țopa	„	„	Sighișoara
31.	Certejui de jos	q	„	Ilia
32.	Mercheașa	„	„	Cohalm
33.	Comana de sus	„	„	Olt

Ceice doresc să candideze la unul din aceste posturi, își vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc cererile de concurs, însoțite de actele personale și de pregătire teologică: Extras de naștere, Certificat de botez, Certificat de naționalitate, de studii secundare, de pregătire teologică, Diplomă de capacitate preoțească și alte eventuale acte recomandatoare, specificând îndreptățirea de a concura la postul vacant respectiv.

Au drept să concureze preoți refugiați și expulsați din teritoriul ocupat al Arhiepiscopiei, precum și alți candidați din Arhiepiscopie, cari îndeplinesc condițiunile reglementare în Arhiepiscopia noastră.

Toți solicitanții sunt obligați a-și cere încuviințarea Chiriarhului de a putea fi candidați.

Solicitanții la aceste posturi din teritorul ocupat, refugiați ori expulsați, proveniți din parohiile vechi ale teritorului ocupat vor anexa la cererea de concurs o declarație față de doi martori, că se obligă a se întoarce la posturile lor, îndată ce se va exopera pe cale diplomatică asigurarea că guvernul maghiar le garantează posibilitatea continuării activității lor preoțești în posturile, în care au fost instituiți legal și canonic. Astfel de slujbași în caz de alegere la unul din posturile vacante de mai sus, se vor considera renunțați la postul nou și cu avizul Consiliului Arhiepiscopesc se vor întoarce la vechile lor posturi în teritorul ocupat.

Sibiu, din ședința bisericească, ținută la 12 Noemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Semnele vremii

Evenimentele sguduitoare se țin lanț. In lume continuă cu sălbătăcie războiul care nimicește și răstoarnă toate rânduielile vieții omenești. La noi în Țară se rostogolesc pe rând întâmplări cari răvășesc adânc și dureros înjghebările în cari se desfășura, cu aparență de stabilitate și de siguranță, viața neamului nostru.

Avansarea colosului rusesc și bolșevic a cutropit la sfârșitul lui Iunie a. c. partea de Răsărit a Țării, aducând un regim de robie și de nesiguranță peste milioane de Români și aruncând pe drumuri de bejenie și de mizerie zeci de mii dintre ei.

De abia au trecut două luni și o altă lovitură la hotarele dinspre Apus a adus pe capul altor milioane de frați cea mai barbară și mai sângeroasă năvălire. Vaetele și lacrimile pornite din nenumărate inimi românești, amestecate cu scrâșnetele de fiară ale asiaticilor, cu împușcăturile, cu [illegible] cendiate, se ridică în văzduh ca cel mai apocaliptic și mai înfiorător tablou. Intre hotarele îngustate ale Țării, care trebue să strângă cu milă de mamă la sânul ei alte sute de mii de refugiați și să primească cu ospitalitate nenumărați străini, sgârcenia unui an puțin roditor transformă pentru cei mulți și săraci într'o grea problemă întreținerea existenții.

Și când ni se părea că sarcina greutăților este peste măsură de grea, iată că o nouă încercare înfricoșată vine peste noi. Un cutremur de proporții înspăimântătoare, întâmplat în noaptea de 9 spre 10 Noemvrie, dărâmă părți mari din orașe, nimicește sute de vieți omenești și schilodește mii; lasă fără adăposturi sute de mii de oameni. Panciu e distrus întreg, Focșani, Câmpina în mare parte, distrugeri mari s'au întâmplat în București, Ploești, Craiova etc.

Natura și-a dat mâna cu istoria ca să ne biciuiască. Cum pot fi interpretate aceste nenorociri catastrofale ce se țin lanț, dacă nu ca pedepse dumnezeești? S'au răscolit atâtea patimi în noi, oamenii au devenit atât de orgolioși, atât de exclusiviști, atât de neîngăduitori între ei, încât viața societății omenești a devenit imposibilă. Dumnezeu în marea lui milă încearcă să ne mai trezească prin asemenea sguduiri, să ne facă mai buni, mai puțin dușmănoși, mai deslipiți de măririle și bunurile acestei lumi, mai absorbiți de gândul la viața noastră viitoare. Sunt mijloacele extreme prin cari caută să facă din nou viața omenească posibilă pe pământ. De nu le vom lăsa să pătrundă adânc și temeinic în conștiința noastră, ne vom pierde în chip fatal.

Omenirea s'a recules de multe ori pe buza unor astfel de prăpăstii. Fluturarea înfricoșată a sfârșitului printre crepăturile unei lumi sguduite puternic de mâna lui Dumnezeu sau de forțe ce lucrează cu îngăduința lui, au ridicat în sufletele omenești atâta credință, atâta seriozitate, atâta noblețe, încât au putut naște din asemenea catastrofe noui și importante evuri istorice. Experiența apocaliptică, adulmecarea sfârșitului și a judecății dumnezeești, au fost totdeauna până azi izvorul de putere a unor mari epoci istorice, strălucite prin ordinea superioară și prin prestațiile lor pe planul spiritual.

Va fi de astă dată altfel? Este omenirea atât de înrăită încât să nu mai fie în stare să se renască din cenușa pe care o lasă pustiirile de azi?

Răspunsul sigur la aceste întrebări nu ni-l va putea da decât viitorul. Noi credem însă că nu s'au stins din omenire toate rezervele cari ar putea-o ajuta să-și recapete credința în Dumnezeu, iubirea adevărată [illegible] taneitatea cu care au sărit detșamentele de legionari în ajutorul victimelor catastrofalului cutremur, lucrând zi și noapte cu cele mai mari sacrificii, sunt un semn că inima românească renaște, că e departe de acea uscăciune din urmă care să facă necesar sfârșitul.

Stricăciunea, indiferența, solzii pe ochii spirituali, orbirea magică produsă de rațiune și de orgoliu sunt însă atât de groase în urma atâtor zeci de ani de educație greșită, încât nu pot fi înlăturate cu mișcări blânde din partea lui Dumnezeu, ci numai cu intervenții aspre și dureroase.

Această orbire vrăjitorească pusă pe ochii sufletului omenesc de rațiunea orgolioasă, vor face cu siguranță și azi pe unii să nu vadă prezența lui Dumnezeu în spatele nenorocirilor ce ne-au încercat. Deși asemenea crize ale lumii văzute sunt cele mai puternice argumente pentru existența lui Dumnezeu, — apocalipse, descoperiri în adevăratul înțeles al cuvântului — se vor sustrage și acum unii de sub forța evidențelor. Dar vai de lume de vor fi mulți de aceștia.

Pe unii îi va stăpâni mai departe ideea iluministă despre lume, ca natură perfect încorsetată în legi imutabile cari explică tot, cari nu lasă loc de mister în ea. Dar optimismul acesta îngust, pozitivist, siguranța aceasta într'o natură pe care ar putea-o omul perfect stăpâni prin mânuirea legilor ei, își avea îndreptățirea lui până nu s'au ivit eșecurile, crizele, tulburările economice, sociale, politice, pe cari nu le mai poate vindeca nimeni și cari provin în mare parte din deslănțuirea tehnică a uriașelor forțe ale naturii. După atâtea eșecuri omul de azi își dă seama că nu poate stăpâni natura, că ea nu e un întreg armonic, monoton, decurgând după

legi precise. Omul de azi își dă seama că așa ca persoana lui, și natura este o enigmă capabilă să ne rezerve multe surprize. Cum spune acelaș H. Sauer: «Istoria universală împreună cu realitatea cosmică cuprinde în baza creațiunii putința să poată fi pentru om tulburată sau liniștită de Dumnezeu» (O. c. p. 554).

Natura nu va fi niciodată deplin cunoscută și stăpânită de om, nu pentrucă timpul istoric ar fi prea scurt pentru a cunoaște omul toate legile ei, ci pentrucă chiar dacă ar trăi omenirea în înfinit, n'ar putea reduce întreaga natură la legi constante, mecanice. Așa cum legile după cari trăește în parte sau o parte din ființa omenească nu pot pretinde că întreagă ființă omenească trăește sub legi și e explicabilă prin ele, ci sunt taine în ea cari influințează și legile, la fel e și cu natura. Sânt în ea adâncuri și forțe dincolo de legi, sunt influințe spirituale bune sau rele asupra ei, cari ne fac să înțelegem de ce elita cugetătoare de azi a ajuns la o altă concepție despre lume: lumea ca enigmă, ca taină.

Desigur dacă această concepție retează pretenția omului de-a stăpâni deplin natura, ea nu trebue să ne ducă la un fatalism în raport cu ea, cum precizează H. Sauer. Ci vom lucra conștiincioși și respectuoși în cadrul ei, ca în cadrul unei mari lumi a lui Dumnezeu. Nenorocirile când vin sunt aduse sau îngăduite de Dumnezeu, cu scop bun pentru noi. Ca să ne cruțe, ca să ne evite asemenea nenorociri, sau ca să trecem peste ele, măcar cu sufletul mântuit dacă nu totdeauna și cu trupul, trebue să apelăm la Dumneseu.

Iisus Hristos, care a înviat din moartea care încă este o catastrofă în cadrul acestei lumi, ne arată că numai el este biruitorul ei, că numai prin el o putem birui și noi. El ne scapă de fatalism. Dar tot ei ne arată cât de naive sunt pretențiile omenești de-a birui lumea deplin fără a gusta din nenorocirile, din catastrofele ei.

E ceva în natură după căderea în păcat, pentrucă e și în noi, care face de neînlăturat și folositoare nenorocirile și suferințele pentru mântuirea noastră. Iisus a biruit moartea, dar primind moartea.

Să biruim și noi năcazurile de azi prin suferirea lor cu credință în rostul lor îndreptător mântuitor.

D. STĂNILOAE

La Alba-Iulia s'au terminat lucrările de organizare a *Vicariatului* episcopiei Clujului. Vicariatul, având în frunte pe P. C. protopop Alexandru Baba, se formează din 8 protopopiate și 202 parohii. Arhiepiscopia a luat act de această organizare a vicariatului, recunoscut și de Ministerul cultelor.

Nr. 11992/940.

Concurs

La școala de cântăreți bisericești D. Cunțan din Sibiu sunt vacante următoarele catedre:

1. Catedra de matematică.
2. Catedra de muzică bisericească.

Candidații cari doresc a ocupa una din aceste catedre, vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu până la 20 Nov. 1940 cerere cu actele studiilor de specialitate, de naștere și botez.

La catedra de muzică bisericească vor putea concura numai candidați hirotoniți întru diaconi sau presbiter.

Salar bugetar 3900 Lei, plus chirie și ajutor familiar.

Sibiu, din ședința secției bis. ținută în 5 Nov. 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român Sibiu

Deschiderea anului universitar 1940/41 în Sibiu

Universitatea Feldinand I, a Daciei Superioare, cu sediul vremelnic la Sibiu, și a deschis porțile în ziua de Duminecă, 10 Noemvrie, într'un cadru deosebit de sărbătoresc.

Au sosit, în vederea festivității, Conducătorul statului, dl general *Ion Antonescu*, dnii miniștri *Horia Sima*, *Brăileanu*, *Mihai Antonescu* și alte distinse persoane din capitală, — care la ora 9 și jum. au fost întâmpinate în gara Sibiului de dnii: general *Leventi*, comandantul corpului de armată, prefectul *Dr. Fleșeriu*, primarul municipiului *Dr. A. Dörr*, și alți fruntași localnici.

Dela gară înalții oaspeți au plecat la catedrala mitropolitană, unde I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*, înconjurat de un sobor de preoți, a săvârșit slujba religioasă, în asistența unui public neobișnuit de numeros.

Predica, rostită la această ocazie de Inaltul Chiriarh dela Sibiu, cuprinde următoarele:

Lumina se numără între cele mai mari minuni ale lumii. Ea e cea dintâi faptă a lui Dumnezeu și condiția primordială a vieții. Mișcarea, culoarea, viața, bucuria, tot ce formează conținutul și farmecul existenții, vin deodată cu ea. Lumina este isvorul a toată cunoștința și înțelegerea, a toată înțelepciunea și dreptatea. Cu lumina s'a asemănat Mântuitorul când a spus despre sine: «Eu sunt lumina lumii; cel ce vine după mine nu va umbla întru întunerec, ci va avea lumina vieții» (Ioan 8, 12).

Celor dintâi oameni cari au auzit aceste cuvinte, le-a fost cu mult mai greu să le înțeleagă, ca nouă celor de azi. Pentru noi ele exprimă o mare realitate care s'a verificat necontenit în cursul celor aproape două mii de ani de istorie creștină. Noi vedem și simțim în efecte minunate adevărul acestui cuvânt. Ca soarele ce răsărind la Răsărit își întinde lumina peste tot orizontul, așa s'a răspândit lumina lui Hristos dela țară la țară, dela neam la neam și revărsarea ei n'a încetat nici până azi. Religiile vechi și divinitățile lor au dispărut, templele lor s'au mistuit în ruine, toate au trecut ca o noapte, alungate de lumina lui Hristos, care a adus ziua vieții celei pline și adevărate. Din Ierusalim și Palestina lumina cerească și mântuitoare a trecut în Grecia, Italia, Africa și în toate țările lumii. Razele ei s'au coborât și în leagănul unui tânăr popor dela Dunărea bătrână, împodobindu-i sufletul cu aurul ei încă dela zămislirea lui.

Lumina aceasta continuă și azi să se răspândească pe toată întinderea pământului. Nu există pe pământ un colțișor măcar unde să nu fi pătruns o rază din ea. Hristos e cu adevărat lumina lumii, a întregii lumi.

Dar mai mult decât întinderea luminii lui Hristos trage în cumpănă marea ei însemnătate pentru destinul lumii. Unde pătrunde ea, răsare o nouă viață în lume. Forțe noi și necunoscute se împletesc în procesul vieții, pe planul spiritual cu deosebire, de care sunt influențate toate celelalte. Se înstăpânesc condiții și legi noui, o nouă realitate își face apariția deodată cu lumina lui Hristos. O lume nouă răzbește dintr'un ținut misterios în lumea cea veche. Lumina aceasta, dă răspunsul mulțumitor întrebărilor și îndoelilor noastre, ne arată greșalele și rătăcirile noastre, vina și păcatul nostru. Cel ce primește înlăuntrul său această realitate nouă, adusă de lumina lui Hristos, și i se predă ei cu totul, aceluia i se înfățișează înaintea ochilor sufletului sensul cel mai profund al vieții și ținta adevărată a destinului omenesc. Acela e scăpat de întunerec, acela are lumina vieții.

Dacă Hristos este lumina lumii și lumina adevăratei vieți, atunci fără de El nu putem trăi. Viața trăită în afară de lumina lui Hristos, este o agitație sterilă și găunoasă care se prăbușește curând în nimic. Cuvântul lui Hristos: «Eu sunt lumina lumii» se tălmăcește: Voi aveți nevoie neapărată de mine; fără de mine nu puteți găsi izvorul, de unde să vi se adape o viață plină, adâncă, productivă, eternă. Eu vă sunt indispensabil, duhul meu creiază climatul de care aveți nevoie pentru sufletele voastre. Nu umblați deci întru întunerec. Iar dacă sunt locuri întunecoase în apropierea noastră, inimi întunecoase împrejurul nostru, trebue să facem să pătrundă și în ele lumina lui Hristos.

Zilele noastre simt într'un mod deosebit de puternic necesitatea intrării în sfera luminii lui Hristos. Medicina mai nouă folosește raze de înălțimi pentru a vindeca și întări viața trupului. Tot așa sunt necesare raze de înălțimi, din lumina cerească a lui Hristos, pentru a întări sufletele de azi. Ne trebue o ridicare pe înălțimi către Hristos a conștiinței neamului, după înfrângerile și slăbirile ce le-a suferit în anii din urmă. Nu există o problemă mai mare în viața neamului nostru de azi ca aceea de a-i înoi puterile sufletului, de a-i înălța conștiința lui morală, conștiința misiunii și a destinului său în lume, de a-i întări încrederea nezdruncinată în forțele proprii și în grija deosebită a lui Dumnezeu față de el. Opera aceasta pe cât de mare, pe atât de necesară, numai prin apelul necontenit la lumina lui Hristos o putem îndeplini. Prin Hristos am biruit necazurile grele ale veacurilor trecute. Când se pune azi problema înoirii noastre sufletești din adâncime, problema adunării de puteri uriașe, supra omenești, în sufletul neamului, pentru a putea învinge toată vrăjmășia și asprimea acestor timpuri, pentru a putea ieși biruitori din aceste grozave strâmtorări — simțim că ne trebue lumina lui Hristos. E o bucurie pentru noi să constatăm cum generația tânără de azi, generația legionară, este, pe cât de conștientă de marea problemă ce i-a pus-o destinul, de problema refacerii sufletești, tot pe atât de pătrunsă de convingerea că rezolvarea ei nu o poate obține decât prin lumina lui Hristos care s'a jertfit pentru mântuirea sufletească a omului.

Adumbrită de lumina lui Hristos trebue să fie și Universitatea ardeleană care își deschide azi porțile în Sibiu. Ea vine azi în orașul nostru cu durerea de-a fi trebuit să-și părăsească vatra dela care a iradiat douăzeci de ani o bogată lumină pentru sufletul românesc. Suntem convinși că această durere a ei se va transforma în energie nouă, în putere sporită de creație științifică și de profetism național. Eșecul atât de dureros pentru neamul postru al unor înclinări prea exclusiv raționaliste și experiența miraculoasei renașteri sufletești pe care o produce credința în generația tânără, trebue să servească Universității drept argumente decisive pentru orientarea viitoare în care străduaniile științei să le aducă în legătură cu credința, cu lumina lui Hristos. Numai în armonioasă împletire știința și credința pot conduce oameni și popoare la fericire.

Misiunea Universității în situația noastră de azi este să se apropie și mai mult de durerile și de aspirațiunile neamului. Ea nu trebue să se închidă în turnul de fildeș al unei științe care n'are să spună nimic special și întăritor neamului nostru în situația concretă în care se găsește și în care trebue ajutat și întărit prin toate activitățile noastre. Realitățile mari și profunde din viața unui popor nu pot fi percepute prin metodele laboratorului. De ele trebue să ne apropiem cu inima noastră iubitoare și cu credința noastră fermă.

Azi ne trebue o Universitate luptătoare în slujba înoirii sufletești a neamului și a înfăptuirii aspirațiunilor lui. Universitatea va înălța conștiința națională, va aprinde entuziasmul și spiritul de jertfă al tineretului de elită care este încredințat ei.

Cum am trăit în trecut, stăpâniți de conștiința incandescentă că suntem plămădiți pe acest pământ și avem asupra lui un drept inalienabil, — tot așa și azi când ne vedem într'o situație potrivnică acestui drept, trebue să ne aprindem din nou flacăra conștiinței depline a lui. Situația actuală poate să fie cum o fi, dar dreptul este irevocabil: el nu poate fi schimbat și abrogat de nimeni și de nimic pe lume. Iar dela lupta dârză și neostenită pentru el nu ne poate opri nici o putere de pe lume. Universitatea trebue să fie în șirurile dintâi ale acestei lupte, fluturând sus steagul animator. Acestei lupte de reînfăptuire a dreptății ne vom închina cu toții puterile până la ultima răsuflare. Toate energiile și străduințele noastre, învăluite de dogoarea nobilă și străbătătoare, ce o dă lupta pentru un ideal și conștiința unui drept sfânt, le vom concentra și îndrepta spre această țintă.

Ca părinte sufletesc al poporului, cunoscând tainele sufletului românesc de pe aceste plaiuri ardelene, în numele acestui popor și în fața altarului acestei biserici care e biserica mamă a tuturor bisericilor din Mitropolia Ardealului, fac mărturisirea solemnă și hotărâtă de a nu pierde din vedere nici o clipă idealul ce avem de realizat și jertfa ce trebue să o aducem pentru el, zicând cu psalmistul: «De te voi uita Ardeal, uitată să fie dreapta mea Să se lipească limba mea de cerul gurii mele, dacă nu-mi voiu aduce aminte de tine, dacă nu voiu pune Ardealul în fruntea bucuriei mele», (Psalm 137).

Domnule General,

Facem această mărturisire din conștiința că însuși sufletul poporului pe care-l păstoresc, ne-o poruncește ca pe un legământ sacru. El ne îndeamnă să vă dăm asigurarea deplină de-a vă sta în ajutor cu toată încrederea și cu tot ce putem pentru ca să scoateți neamul la liman bun din situația grea în care se găsește. Oricât de grea ar fi povara zilelor deacum, nu ne lăsăm copleșiți, ci stăruim în credință și în luptă necurmată. Avem siguranța nezdruncinată că întunecimea de azi, oricât de groasă și de apăsătoare, va trece cu ajutorul luminii lui Hristos ce înfrumsețează sufletul tineretului nostru. Viitorul e al nostru fără nici o îndoială! Ne duce spre el Dumnezeu de care ne-am legat destinul cu toate puterile noastre. Așa să fie! Amin. —

La actul festiv, din sala teatrului municipal, dl rector *Sextil Pușcariu* a rostit un cuprinzător discurs, din care dăm următoarele:

Analizele sanguine întreprinse în laboratoarele noastre au dovedit că, din punct de vedere rasial, sângele ce curge prin vinele noastre e ca vinul nobil ale cărui calități cresc cu vechimea lui și care înnobilează vinul nou cu care se amestecă. Neamurile străine, care de bună voie s'au lăsat absorbite de noi, nu au alterat calitatea superioară a sângelui nostru traco-geto-dac, lămurit cu sânge

latin, iar indicele sanguin în Carpaţii vestici dovedeşte origina română a celor ce şi-au însuşit în mare parte graiul săcuiesc.

Sutele de hărţi ale Atlasului Linguistic Român dovedesc o admirabilă solidaritate naţională ce nu ţine seama de obstacole geografice şi de vremelnice hotare politice şi pe care nimic nu o poate sdruncina.

Desgropările făcute de arheologii noştri dau la iveală aşezări de-ale strămoşilor din cele mai vechi timpuri: în cimitire acoperite cu straturi groase de pământ oasele năvălitorilor barbari sunt aşezate după orânduielile conlocuitorilor lor romani. Ajunge să râcâi pământul pe ambele versante ale munţilor pentru ca să te convingi de autohtonia şi continuitatea noastră. Cununa de lauri a împăratului Traian, pe care nu de mult aţi evocat-o, Domnule general, nu e la noi o piesă învechită de muzeu, ci un simbol.

Noi nu suntem venetici, ci suntem înfipţi cu rădăcini de multeori milenare în solul ţării noastre pe care n'am cucerit-o prin norocul schimbător al armelor, ci prin calităţile noastre de rasă. Noi nu ne-am lărgit hotarele etnice printr'o conjunctură politică favorabilă, ci prin calităţile cu care ne-a înzestrat firea, cu frumuseţea noastră fizică şi sufletească, cu omenia şi inima noastră deschisă şi îngăduitoare, cu simţul de armonie şi cu setea noastră de frumuseţe şi de dreptate. Cu asemenea calităţi am trecut biruitori prin furtuni şi asupriri, asimilând pe cei ce au râvnit la bogăţiile pământului, care nu lor, ci nouă ne-a fost prieten, căci noi l-am muncit cu credinţă şi i-am încredinţat din bătrâni pe morţii noştri iubiţi.

Domnilor şi Doamnelor,

Sibiul din care Gheorghe Lazăr, protejatul baronului Brukenthal, a descins în Ţara Românească, în care, la începutul secolului trecut, editorii saşi răspândeau carte românească, în care marele mitropolit Şaguna a pus temeiuri de veci bisericii noastre strămoşeşti, în care se ţineau adunările naţionale şi apărea Tribuna, din care Consiliul Dirigent a condus destinele Daciei Superioare, — a primit trei Facultăţi ale Universităţii noastre pribegi între zidurile lui, iar Timişoara, capitala ospitalieră a Banatului, binecuvântat de bogăţii materiale şi spirituale, adăposteşte Facultatea noastră de ştiinţe...

— Corul a intonat imnul regal şi cântecul tineretului legionar.

In discursul ce a urmat, dl ministru *Traian Brăileanu* a subliniat ajutoarele şi mijloacele puse la dispoziţie din partea guvernului pentru acest institut de cultură, îndemnând studenţimea să fie răbdătoare şi să înfrunte cu bărbăţie toate lipsurile şi necazurile care le-ar aduce earna ce se apropie.

Dl profesor *Em. Racoviţă* aduce salutul Academiei Române şi urările sale de deplină ispravă în reînoita aşezare, ce cu atâta râvnă au întreprins profesorii şi studenţii Universităţii Daciei Superioare. —

In numele universităţii bucureştene a cuvântat dl profesor *P. P. Panaitescu*, zicând: Dacă graniţele politice nefireşti ne despart de fraţi iubiţi, cultura străbate şi unifică; ea ne-a ţinut din vremile vlădicilor dreptcredincioşi cari scriau carte de învăţătură pentru întreaga seminţie românească, a cronicarilor cu grai legănat, a glasului de tunet al şcoalei ardelene care se auzeà şi dincolo de munţi; să nu uitaţi niciodată, a încheiat dl profesor, că inima de frate este aproape, v'o spun în numele Universităţii din Bucureşti.

Au mai vorbit: dl primar *Dörr*, în calitate de reprezentant atât al municipiului din vechea capitală ardeleană, cât şi al mişcării naţional-socialiste a tineretului german din Sibiu; dl *Vornică*, preşedintele centrului studenţesc Cluj, declarând că studenţimea nu se pleacă în faţa vitregiei vremurilor; armele tinerimii legionare sânt spiritul de jertfă şi cinstea sufletească, la care se adaogă munca şi disciplina.

La urmă a luat cuvântul dl general *Ion Antonescu*, Conducătorul statului, rostind următoarele impresionante cuvinte:

Domnilor miniştri,
Inalt Prea Sfinţite,
Dle rector şi dlor profesori,
Români, Legionari,

Din ceasul când Dumnezeu şi sfâşierea neamului mi-au adus pe umeri răspunderea viitorului, azi este întâia oară când pun piciorul pe pământul Ardealului sângerat.

Deaceea, ca ostaş, ca român şi Conducător al statului, — socotesc că nu-mi pot cinstì răspunderile, venind acì, decât îndreptând cel dintâi gând, al meu şi al tuturora, spre toţi fiii Transilvaniei sbuciumate.

Ardeleni,

Fraţi dragi şi încercaţi,

Cugete risipite, vetre stinse şi trădate,

Români, smulşi din glia sfinţită de sudoarea muncii strămoşeşti,

Vouă, vă închin azi toată durerea şi toată nădejdea mea.

Inţelegeţi-mă, înţelegeţi-ne.

In tăcerea noastră măsurată, ca şi în acţiunea noastră sinceră, demnă ri dârză, —

Să nu vedeţi nici uitare, să nu aflaţi nici o îndoială.

Şi voi, ostaşi ardeleni, cari v'aţi părăsit tindele, trădând legea strămoşească a Sarmisegetuzei, să nu vă zdrobiţi inimile, pentru a lăsa să curgă veninul desnădejdii.

Toţi trebue să aveţi încredere. Generalul Antonescu, în numele tuturor conştiinţelor, vă cere încrederea. Trebue să i-o daţi.

Nici eu, nici legionarii, n'am dat până acum o luptă de dreptate şi redeşteptare, pentruca să ne trădăm azi ţara şi neamul.

Noi plătim azi — greu şi aspru — greşelile trecutului.

In ostaş, care am luptat pentru graniţe şi pentru înălţarea armatei, — care am primit prigoana şi umilirea închisorii, fiindcă mă îndârjisem să apăr onoarea şi oştirea ţării, — stau azi cu fruntea sus în faţa voastră, ardeleni, şi stau azi cu fruntea sus şi în faţa acelora cari pândesc din umbră şi cu perfidie, vinovaţii de ieri, vinovaţii de tot ce s'a întâmplat, vinovaţii de totdeauna.

Odată cu mine şi legionarii vă pot privì cu mândrie, ardeleni, fiindcă, ani dearândul au strigat că neamul se prăvăleşte şi şi-au dat tinereţea şi viaţa în lupta neegală, primind botezul morţii, — în frunte cu Comandantul mişcării, ardeleanul Horia Sima.

Vina nu e a noastră.

Vina e toată, numai a acelora, dela voi şi dela noi, cari au primit ca ţara să se prăbuşească sau au dus-o la prăbuşire.

Istoria pe ei îi va judeca, şi nu pe noi.

Noi, peste ei şi fără ei, ne facem azi datoria de a păzì neamul şi de a-i reda liniştea, siguranţa şi puterea.

Prin politica noastră, nouă şi demnă înăuntru, leală şi sinceră în afară, noi voim să dovedim tuturor că poporul românesc merită să fie privit cu adevărat un popor stăpân şi sigur de drepturile lui de ieri şi de totdeauna.

Prin unirea noastră frăţească şi îndureratâ, prin fapta noastră întreagă, prin munca noastră clăditoare, să facem să câştigăm deocamdată înlăuntru ceeace am pierdut în afară.

Prin afirmarea rosturilor noastre de viaţă, prin onestitatea noastră mândră şi dârză peste graniţe;

Prin credinţa noastră în dreptatea lumii noui ce va să vină, să ridicăm neamul, să-i redăm onoarea şi încrederea drepturilor.

Aveţi încredere în noi şi în cei ce ne pot sprijinì.

Domnilor profesori,

— In această reîntrupare a ţării, universităţile şi universitarii au soartă de ziditori.

— Universităţile sânt pentru naţiunile moderne, ceeace vatra antică şi focul ei sacru au însemnat pentru păgâna lume din răsăritul civilizaţiei.

— Universităţile trebue să fie făclia care despică drumul viitorului naţional; să fie amvonul din care pornesc credinţele noui.

— Universităţile trebue să fie pentru noi zidurile nevăzute ale veşniciei româneşti; iar pentru cei din afară, cetăţile adevărului, ale drepturilor şi mândriei naţionale.

— Toate popoarele, din toate vremurile, s'au înălţat, au devenit mari, când au ştiut să-şi întemeeze şcoli mari.

Ştiţi ce a însemnat Universitatea germană şi italiană, în unitatea şi desvoltarea marilor lor naţiuni.

— Sânteţi aci Universitate pribeagă. V'aţi pierdut leagănul gândului şi căminul cald al creaţiei.

Dar, aţi venit pe un pământ şi într'un oraş, care are un bătrân şi nepieritor titlu în spiritualitatea românească.

— Aci a învăţat şi de aci a pornit marele întemeetor de cultură Gh. Lazăr, pentru a lega, peste munţi. cugetul latinităţii noastre.

— Aci, dela aşezământul religios al lui Mihai Viteazul, s'a împlântat spiritul unităţii noastre morale, prin rădăcinile sfinte ale Bisericii.

— Dela Şaguna până la cei de azi, şi până la cei ce vor să vină, nimeni n'a mai clintit şi nu va clintì temeiurile noastre de credinţă în Dumnezeu şi în dreptatea lui.

Aci în Sibiu, s'a întemeiat şi a strălucit bătrâna societate «Astra», adunând cugetele ardelene şi întărind convingerile româneşti.

— Tot aci, pe pământul Răşinarilor, s'a născut şi a trăit poetul pătimirii noastre.

Aci a suferit şi a cântat Octavian Goga, — în nepieritoarele lui versuri — codrii noştri verzi, câmpurile noastre de mătase, jalea Oltului nostru, jalea caselor noastre, jalea de eri, jalea de azi — poetul sbuciumării şi nesfârşirii noastre, poetul, care nu-şi doarme somnul în pământul strămoşesc al Ciucei, ci veghează.

(Sala întreagă se ridică şi păstrează câteva minute de pioasă tăcere.)

— Aţi pierdut, domnilor, o tradiţie, tradiţia clujană, dar aţi găsit aci, primitoare şi caldă, tradiţia întreagă românească.

— Vă rog s'o cinstiţi.

— O veţi cinstì dacă faceţi aci cu adevărat apostolat.

— Adevărata Universitate nu este numai şcoala cărţii, ci şi şcoala neamului.

Ea zideşte nu numai cultura, dar înalţă şi încălzeşte conştiinţa naţională, prin cultul credinţei în Dumnezeu şi în puterile patriei.

— Cultura fără suflet e ca soarele împânzit de nori. Luminează, dar nu încălzeşte.

— A fi profesor înseamnă a-ţi aprinde în cuget jaratecul cunoaşterii şi al adevărului, nu numai a-l privì; înseamnă a-ţi împărţì cugetul, împărţind căldura credinţei; şi mai presus de toate înseamnă a-ţi arde sufletul, ca alţii să aibă lumina şi dogoarea lui.

— Fiţi profesori, Domnilor, dăruiţi-vă.

Domnilor, Universitatea este şi şcoala vieţii şi şcoala lumii. Adevăratul profesor dăltueşte sufletele şi caracterele, ca sculptorul în piatră.

Prindeţi dalta domnilor profesori, şi tăiaţi în piatră caractere şi conştiinţe. Ţara le aşteaptă; ţara are nevoe de ele. Numai prin ele putem ridica neamul.

— Inlăturaţi pe acei cari, risipiţi în scopuri mărunte, s'au îndepărtat dela datoria exemplului, au umilit caracterele şi au făcut şcoala linguşirii, a laşităţii şi trădării.

— Fiţi apostoli. Numai aşa vă veţi cinstì locul de îndrumători spirituali ai neamului.

— Iar voi, studenţi dragi, şi legionari plini de râvnă, simţiţi-vă datoria.

— Sunteţi viitorul Ardealului românesc. Pe umerii şi în piepturile voastre se va rezema şi va trăì puterea neamului.

— De mintea şi sufletul vostru atârnă viitorul ţării.

— Aţi suferit, v'aţi întunecat, v'aţi răsvrătit, v'aţi jertfit, — pentruca sufletul Ardealului să fie zidit în duhul Căpitanului şi Ardealul să devină legionar. Fiţi mândri că Comandantul mişcării legionare este fiul Ardealului.

— Aveţi însă azi de făcut mai mult: aveţi să ziditi.

— De entuziasmul şi deslănţuirea forţei voastre atârnă soarta Românilor. Ea nu poate fi sigură şi mândră, decât dacă uniţi forţa cu înţelepciunea.

— Munciţi, munciţi, munciţi.

Din zorii zilei şi până în zorii viitorului.

Aplecaţi-vă puterea pe cărţi, oţeliţi-vă braţele, întăriţi-vă sufletele.

— Un neam poate fi redeşteptat prin viforul entuziasmului, dar nu poate fi înălţat decât prin dogoarea muncii şi patima răspunderii.

— Neamul românesc şi-a pierdut şi altădată graniţele; el a primit şi altădată ropotul cotropitorilor.

— Sufletul şi conştiinţa lui nu au putut fi însă cotropite de nimeni, fiindcă veac de veac, nenumărate veacuri, el s'a zidit pe mintea românească a generaţiilor care pe pământul Ardealului şi pretutindeni, au primit toate impilările şi toate umilirile, dar au ştiut să ducă nestinsă lumina culturii şi credinţei româneşti.

— Jertfa lor este straje.

— Fapta lor este poruncă.

Făclia lor de ieri este în mânile voastre azi.

Cinstiţi-o.

— Intemeiaţi, românește şi legionăreşte, o tradiţie studenţească şi românească, şi juraţi-vă să nu închideţi ochii decât cu acelaş suflet tânăr de studenţi şi de români.

Pentrucă Ardealul nu trebue să aibă Universitatea lui pe drumuri de pribegie;

Pentrucă, lăsând Sibiului rosturile sale duhovniceşti şi aşezările sale etnice şi comerciale, trebue să dăm totuşi Universităţii Ardelene zările sale proprii;

Pentrucă acolo unde este mintea, este şi puterea, şi unde este unitatea sufletului, este şi a pământului;

Am hotărât să zidim Cetatea Culturii Româneşti, din Transilvania, la Alba-Iulia.

In Alba-Iulia marelui şi nepieritorului Mihai; în Alba-Iulia unirii şi a încoronării întregitoare a lui Ferdinand I şi a Reginei Maria, acolo va fi cetatea spirituală, de peste Carpaţi, a neamului lui Mihai I.

— Ni-o porunceşte trecutul şi umbrele lui sfinte.

Ne cheamă acolo viitorul.

Vom sprijinì cu toate jertfele noastre această întemeere.

Fiindcă aşa răspunde un neam întreg şi mândru la actele brutale de dărâmare ale altora:

Zidind cu spiritul. —

— Festivitatea s'a terminat cu promovarea unei serii de studenţi la gradul de doctor în medicină.

Masa comună anunţată, având în vedere jalea provocată de cutremur, s'a contramandat.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 12.653.

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Infricoşatul cutremur de pământ din noaptea de 10 Noemvrie a. c., alăturea de cunoscutele nenorociri abătute asupra Ţării şi poporului nostru, sunt totatâtea semne, din care să ne aducem aminte că soartea noastră e în mâna lui Dumnezeu şi Lui să-i-ne închinăm şi dela El să aşteptăm mântuirea.

Spre a cunoaşte efectele firice ale cutremurului, învităm oficiile parohiale să raporteze *cu întoarcerea poştei despre:* bisericile şi edificiile bisericeşti, care au suferit pagube în urma cutremurului, arătându-se felul stricăciunilor, precum şi materialul construcţiei ***peatră, cărămidă, lemn***, dacă este monument istoric, valoarea stricăciunilor şi timpul necesar reparaţiilor.

Aceste date ni s'au cerut şi din partea On. Minister al Educaţiei Naţionale al Cultelor şi Artelor.

Sibiu, 15 Noemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Cutremurul din 10 Noemvrie 1940

Capitala, şi întreagă ţara noastră, stă încă sub impresiunea puternică a cutremurului catastrofal din noaptea de Sâmbătă spre Duminecă. Pământul s'a sguduit, şi în câteva clipe, s'au surpat clădiri mari şi mici, şi în nenumărate locuri au acoperit sub dărâmături câteva sute de vieţi omeneşti.

In această îngrozitoare nenorocire ce s'a abătut asupra ţării, autorităţile şi tineretul legionar, nu mai puţin tinerii germani şi italieni, precum şi soldaţii germani veniţi în misiune la noi, au dat fără întârziere ajutoarele trebuincioase victimelor, ajutând, cu multă lăpădare de sine, pe cei căzuţi în cumplită suferinţă şi inspirând curajul de-a întâmpina cu bărbăţie lovitura cruntă a sorţii.

Cutremurul a produs prăpăd şi spaimă într'un larg cuprins al ţării, secerând şi victime omeneşti.

O expunere, făcută în Consiliul de miniştri dela 11 l. c., constată caracterul mai grav al cutremurului în **patru** *centre:* **Bucureşti, Valea Prahovei, Galaţi şi Focşani,** *— unde s'au produs şi numeroase cazuri mortale, pe lângă imensele pagube materiale.*

Ministerul justiţiei a dispus imediat **arestarea** *constructorilor blocului* **„Carlton"** *din Bucureşti, vinovaţi pentru construirea* **defectuoasă** *a marelui imobil complet dărâmat, în care şi-au găsit moartea peste 200 de oameni. Alte 36 de mari clădiri, în urma stricăciunilor suferite, vor fi cu totul dărâmate.*

In oraşele ardelene pagubele provocate de cataclism sânt cu mult mai reduse. In **Braşov** *un mare număr de clădiri a îndurat stricăciuni. Sânt şi câteva persoane rănite; victime de vieţi omeneşti n'au fost.*

Din comuna **Araci,** *protopopiatul Sf. Gheorghe, ni se comunică: Cu nespusă durere sufletească vă aduc la cunoştinţă că biserica noastră ortodoxă, care în cutremurul din 22 Octomvrie a. c. suferise mici stricăciuni, în noaptea de 10 Noemvrie c. ora 3.40 minute, s'a năruit din temelii în urma puternicului cutremur de pământ. Zidurile, ce au mai rămas, ameninţă să se prăbuşească în orce clipă. Mobilier şi utensilii sânt distruse aproape în întregime. Cu ajutorul credincioşilor s'au scos de sub dărâmături lucrurile ce au mai rămas şi s'au depozitat în Casa culturală din parohie. Mai toate clădirile din comună, împreună cu şcoala şi cu biserica reformată, sânt, mai mult sau mai puţin, deteriorate, ear două complet sfărâmate. O capelă ce va lua fiinţă, va sluji pentru trebuinţele sufleteşti ale ortodocşilor din parohie.*

Cu gândul spre Cel Atotputernic, înălţăm cucernice rugăciuni să ne ocrotească în mare mila Sa şi să coboare binefăcătoarele raze ale nădejdii în sufletele tulburate ale tuturora.

Se impune, în aceste zile de grea încercare, când mulţi fii ai ţării şi-au pierdut întreaga agoniseala şi adăpostul, să fie ajutaţi şi dăruiţi de toate inimile generoase al neamului, în conformitate cu măsurile luate de autorităţi.

Expunerea drepturilor româneşti

Profesorii de istorie dela Universitaten din Sibiu şi-au închinat lecţiile de deschidere ale noului an expunerii drepturilor noastre asupra întregului Ardeal. Este o manifestare frumoasă şi plină de actualitate a spiritului ardelean pe planul ştiinţific. Problema aceasta trebue să domine de acì înainte neîncetat toate preocupările şi strădaniile Universităţii pribege şi ale Ardealului în genere.

Iată programul acestor lecţii cari se ţin în fiecare zi dela 6—7:

1. *Silviu Dragomir:* Transilvania şi dreptul de stăpânire asupra ei, Joi, 14 Nov., ora 6 p. m.

2. *Romulus Cândea:* Ideea naţională în sec. 19 şi problema românismului, Vineri, 15 Noemvrie.

3. *Const. Daicoviciu:* Rădăcinile milenare ale poporului românesc în Transilvania, Sâmbătă, 16. Nov.

4. *Ioan Lupaş:* Probleme de istoriografie transilvană, Luni, 18. Nov.

5. *Coriolan Petranu:* Probleme de storia artei în Transilvania, Marţi, 19 Nov.

6. *Ioachim Crăciun:* Tiparul la românii din Transilvania, Miercuri 20 Nov.

7. *Romulus Vuia:* Satul românesc din Transilvania, leagăn al poporului nostru, Joi, 21 Nov.

8. *Sabin Opreanu:* Locul Transilvaniei în unitatea geografică a României, Vineri, 22 Nov.

Lecţiile acestea sunt frecventate de un public numeros şi select, depăşind cadrul strict universitar şi angajând interesul tuturor cercurilor româneşti din Sibiu.

Prima lecţie, a dlui Silviu Dragomir, a avut loc Joi, 14 Nov. ora 6 seara într'o sărbătorească atmosferă. Păr. rector Dr. D. Stăniloae a salutat cu această ocazie pe iluştrii profesori cari reiau de lângă vatra spirituală a Bisericii o veche activitate de luptă pentru drepturile neamului nostru din Ardeal.

Mulţi dintre profesorii cari ţin aceste conferinte în cuprinsul Academiei, au fost odată dascăli ai ei. Acum se întorc iarăşi acì, cu aceeaş misiune.

Nr, 428/940 (66) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Curechiu,** protopopiatul Băiţa, devenită vacantă prin pensionarea preotului Petru Todoran, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea dela stat.

2. Adăul obişnuit în comună: câte una ferdelă cucuruz nesfărâmat, de familie.

3. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Veneratul Cousiliu Arhiepiscopesc şi de actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Băiţa, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Băiţa, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 4 Noemvrie 1940.

Dumitru Secărea
protopop.

INFORMAŢIUNI

Doctor „honoris causa". Universitatea vieneză a proclamat, într'un solemn cadru, în ziua de 5 l. c., Doctor „honoris causa", pe dl profesor *Nichifor Crainic,* scriitorul fecund al culturii creştine române şi mare amic al poporului german. Rectorul *Knoll* al universităţii din Viena, în discursul său de întâmpinare, a scos la iveală activitatea ştiinţifică a sărbătoritului şi rolul dlui Crainic în adâncirea bunelor raporturi româno-germane. Dl profesor N. Crainic, în cuvântul său festiv, vorbind despre Viaţa spirituală în România de azi, a înfăţişat profesorilor şi studenţilor, veniţi în mare număr, lupta tinerei generaţii române pentru incadrarea României în politica europeană. Profesorul român a fost, la sfârşitul expunerii sale, călduros ovaţionat de întreaga asistenţă.

La Ierusalim s'a săvârşit, cu prilejul onomasticei M. Sale Regelui *Mihai I,* un serviciu religios în Casa Română a sfântului oraş şi în prezenţa consulului general, Zaborovski, şi a membrilor coloniei ortodoxe române.

Şcoală ortodoxă română. Şcoala normală de conducătoare de grădini de copii dela Beiuş se transformă, prin noul decret-lege, în şcoală normală de conducătoare de copii cu caracter confesional, sub jurisdicţia Sfintei Episcopii ortodoxe române de Oradea cu sediul la Beiuş, în proprietatea căreia trece atât localul, cât şi întreaga avere a numitei şcoli, înfiinţate în virtutea decretului-lege de acum,

„Glasul Strămoşesc", foaia lui Ion Banea, fruntaşul legionar al Ardealului, martir al credinţei pentru care a luptat, reapare la Sibiu, având ca director pe dl Nicolae Pătraşcu, secretarul general al Mişcării legionare, iar ca redactor responsabil pe Păr. diacon Nicolae Constantin.

Este o tribună vie, un organ de mărturisiri înflăcărate, o expresie a Ardealului legionar. Urăm confratelui viaţă lungă şi deplin succes în lupta sa.

Profesorul *H. Harmjanz* dela universitatea din Frankfurt pe Main, director al Institutului etnografic german, în recenta sa călătorie de studiu trecând prin Sibiu, a fost câteva ore oaspe al I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, care a asistat la una din conferinţele ţinute în oraşul nostru de savantul profesor german.

„Renaşterea", organul naţional-bisericesc, ce apărea la Cluj, a trecut la *Alba-Iulia,* strada Avram Iancu Nr. 3, unde va continua cu toată râvna „sămănatul ideilor care au călăuzit până acum eparhia Vadului, Feleacului şi Clujului". Directorul Renaşterii este Pr. *Nicolae Vasiu.* Cucerniciii preoţi nu vor întârzia a sprijini, din toată inima, valorosul organ eparhial.

Imbucurătoare ştire se trimite din Orăştie: jidovii acestui oraş, închizându-şi prăvăliile, se pregătesc de plecare pe alte meleaguri, — cât mai departe de Europa.

Act de mulţămire. Subsemnatul, refugiat din Bucovina şi numit, prin bunăvoinţa I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, în parohia Hăpria, prot. Sebeş, aduc viile mele mulţămiri P. C. Sale părintelui protopop al Sebeşului, Dr. Vasile Oană, precum şi fraţilor întru Domnul preoţi ai acestui protopopiat, cari mi-au venit în ajutor cu alimente şi cu suma de 16.000 lei. — Preot *Vasile Vasilescu.*

Mai multe zeci de români expulzaţi din judeţul Ciuc s'au refugiat, trecând prin munţi, în Moldova. Expulsarea s'a făcut, ca de obicei, în chipul cel mai barbar. Maltrataţii, între cari şi un preot şi un învăţător, au sosit într'o stare de plâns la graniţă, unde sânt îngrijiţi de autorităţile din Tarcău, iar cei mai grav răniţi au fost transportaţi la spitalul din Peatra-Neamţ. De remarcat că ungurii, în turbarea lor, au expulsat din secuime şi pe românii maghiarizaţi cari nu ştiu nici un cuvânt românește.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 17 Noemvrie 1940, va predica părintele *Nicolae Gavra.*

Conferinţă publică. Cercul militar civil din Sibiu organizează un ciclu de conferinţe de mare actualitate, care îşi ia începutul Duminecă, în 17 l. c., ora 12 la amează, în sala mare a prefecturii judeţului. Va vorbì dl profesor *I. Lupaş* despre subiectul: Cui aparţine Transilvania din punct de vedere istoric, geografic, economic şi etnografic.

Nr. 12.540—940

Concurs

Pentru pictarea interioară a bisericii „Sf. Impăraţi Constantin şi Elena" din Hunedoara, se publică concurs cu termen până la *20 Decemvrie 1940,* învitându-se pictori autorizaţi a înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu oferte, specificând amănunţit figurile sacre, dimensiunile şi felul lor, conform canonului de pictură bisericească al Bisericii ortodoxe a altarului, turlei, sânurilor şi stâlpii, capeteasma, Naosul, pronaosul şi tinda bisericii. Spre a nu rămâne spaţii libere între figuri şi scene, se vor complecta cu ornamentele strict necesare.

Pictura pe pereţi va fi în fresco pe tencueală crudă şi concurenţii vor preciza în ofertele lor compoziţia materialului frescei, iar a icoanelor se va face pe panouri de lemn, în ulei sau răşină, după o prealabilă pregătire în tempera cu ou. Fondurile tablourilor şt locurile cari necesită poleituri, se vor executa cu aur veritabil.

E de dorit ca artiştii concurenţi să se deplaseze în Hunedoara, spre a studia la faţa locului interiorul bisericii şi suprafeţele de pictat cu figuri şi ornamente.

Cheltuelile de deplasare nu se restitue.

La ofertele înaintate la concurs să se anexeze schiţe de ansamblul lucrării sau de sectoare.

Ofertele vor fi examinate de o comisiune de experţi.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege oferta pictorului, cu garanţii mai sigure, că lucrarea va fi executată în condiţiunile cele mai bune.

Condiţiunile de executare a lucrării şi de plată vor fi trecute în contract special, supus aprobării Consiliului arhiepiscopesc.

Sibiu, 15 Noemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 213/940 (65) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Dârlos,** din protopopiatul Mediaş, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiune parohială: 22 jugăre arător şi 2 jugăre fânaţ, pământ de calitate bună.

3. Stola uzitată în protopopiat.

4. 2 stânjini lemne de foc din pădurea bisericii, tăiatul şi adusul lor priveşte pe preot.

5. Până la zidirea caselor parohiale, — chiria pentru locuinţa preotului o plăteşte parohia.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Mediaş în termenul fixat.

Concurenţii se vor prezenta, cu avizul prealabil al oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mediaş, 11 Noemvrie 1940.

Ioan Crăciun
protopop

Organizaţi Reuniuni de femei

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 24 Noemvrie 1940 — Nr. 48

ROMÂNIA 25 POSTA

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitrop[olitul] Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Păstor de suflete

Mare lucru este acesta! El exprimă demnitatea de diriguitor, de conducător cu care a încredințat Domnul pe preot. A fi conducător chiar în chestiuni cari privesc viața în cadrul pământesc, ordinea, progresul, bunăstarea socială și este un lucru mare. Se cere o harismă specială, o putere deosebită, pe care oamenii să o simtă în cel ce vrea să-i conducă, trezindu-le încrederea, făcându-i să-l urmeze, să-l asculte. Din conducător se cere să emane ceeace se cheamă autoritatea, o putere de-a impune oamenilor, de-a se face ascultat cu dragă inimă.

Numai Dumnezeu dă acest dar, căci tot ce are omul bun e dela Dumnezeu. Iar funcția de conducător, substanța autorității e necesară, având în vedere slăbiciunile oamenilor, trebuința lor de a fi susținuți, stimulați continuu, ajutați.

Dar dacă este necesară și magnifică funcția de conducător al oamenilor pentru buna gospodărie a vieții individuale și colective în cadrul existenții văzute, cu cât mai necesară, mai magnifică și mai divină este demnitatea de conducător al sufletelor spre viața cea eternă.

La urma urmelor toate aranjamentele și condițiile vieții acesteia sunt nimic în fața omului, în raport cu destinul lui veșnic, cu marea întrebare: ce să fac ca să mă mântuesc, ca să-mi salvez sufletul în viața cea eternă de dincolo de mormânt?

Și dacă se cere o harismă specială ca să poți conduce oamenii la bunăstare în marginile lumii văzute, cu cât mai mare nu trebue să fie harisma celui ce este destinat să conducă sufletul la salvarea lui veșnică? Autoritatea conducătorilor spre scopuri pământești sporește în urma unor succese de ordin politic, economic, palpabil. Din ceeace a realizat vizibil din promisiunile făcute oamenilor, aceștia deduc la capacitatea lui de-a realiza și ceeace le mai promite pentru viitor. Dar autoritatea conducătorului spre mântuirea veșnică nu se razimă pe nimic exterior, căci nimenea n'a văzut cum un om care i-a ascultat întru totul sfaturile a intrat întru fericirea cea de veci. Autoritatea conducătorului de suflete fiind de o esență pur spirituală, având-și numai în sine puterea, trebue să fie cu mult mai pătrunzătoare, mai cuceritoare. Trebue să emane din ființa preotului o autoritate spirituală atât de puternică, de-o așa calitate supraomenească, încât fără a mai fi nevoie de probe vizibile, omul să-l urmeze cu absolută convingere că în felul acesta și numai în felul acesta va ajunge la mântuire.

Ca să-ți pui de altfel soartea limitată a vieții pământești, sau o parte din ea în mâna cuiva, e un lucru mai ușor și nu se cere să ai o încredere chiar absolută în cel ți-o cere; chiar în cazul de nereușită, nu pierzi cine știe ce. Dar ca să-ți pui destinul veșnic în mâna cuiva, trebue să fi dobândit în prealabil o încredere absolută în acela, trebue să te fi cucerit cu o autoritate misterioasă, copleșitoare.

Aceste considerațiuni arată cât de superior conducător este sau trebue să fie preotul în fața oamenilor, în raport cu toti ceilalți conducători. Nu degeaba mai demult împărații și împărătesele sărutau mâna preotului, numindu-l părinte, nu ca un titlu fără conținut, ci simțind că le este și lor părinte în senzul real al cuvântului. (Azi preoții, în special cei din Ardeal, sărută ei mâna cucoanelor, chiar și a fetițelor de 15 ani. Câtă absență a conștiinții înfricoșător de înaltei lor misiuni! Se transformă din părinți, din conducători de suflete spre mântuire, în simpli virtuoși ai galanteriilor superficiale). Nu preotul trebue să se supună conducătorilor pământești, ori cât le apreciază misiunea și personalitatea deosebit de înzestrată, ci invers, orice om, chiar cât de conducător ar fi el, trebue să se socotească pe sine un fiu sufletesc al preotului, urmând povețele lui pentru a-și mântui sufletul. Dar ca să fie situația în chip real astfel, câtă autoritate de esență supra-lumească ar trebui să emane din ființa preotului? Căci fapt e că un preot purtat de duh lumesc, din care nu emană decât slăbiciuni și ambiții omenești, nu poate pretinde să fie ascultat de personalități cari, ca oameni, îi sunt cu mult superiori. Să ceri în numele omenescului din tine ascultare unor oameni cari în această calitate îți sunt superiori, e o pretenție ușor luată în ridicul.

Cum poate avea însă preotul o asemenea autoritate, care să-l ridice de fapt peste orice om, care să-l facă într'adevăr păstor al sufletelor, al tuturor sufletelor?

Numai stând într'o legătură frecventă, neîntreruptă cu Iisus Hristos. Adevăratul împărat al împărăției mântuirii este Iisus Hristos, precum El este adevăratul preot și profet. Pe preot l-a lăsat să-l reprezinte vizibil în această întreită calitate, dar nu ca unul care a plecat departe de noi, ci ca unul care e cu noi, cu Biserica, cu misiunea apostolilor și a preoților în toate zilele vieții. El împărtășește harul în tainele pe cari le săvârșește preotul, El luminează și trezește sufletele în timpul lucrării propovăduitoare a preotului, El transmite în suflete impresia de autoritate când preotul își afirmă autoritatea în numele lui Iisus Hristos. «Datu-mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ», a spus Domnul când avea să se înalțe la cer. Aceasta însemnează că puterea Lui pe care cât a stat pe pământ a exercitat-o numai în cadrul restrâns al teritorului palestinian, din momentul înălțării la cer, s'a extins asupra întregei lumi, se va face simțită în toată lumea. De aceea în imediata legătură cu aceste cuvinte, continuă: «Drept aceea, mergând învățați toate neamurile, botezându-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh» (Mt. 28, 18—19). Deoarece puterea mea se extinde asupra întregei lumi, mergeți peste tot și propovăduiți despre mine și botezați în numele meu, căci puterea mea se va face simțită oriunde veți lucra. Dacă nu mi s'ar fi dat toată puterea peste tot, în zadar V'ați străduì voi, în zadar ați vorbì de mine, — nu ați avea nici o înfluință în inimi.

Deci ceeace îl face pe preot tare, plin de autoritate în fața oamenilor este prezența lui Hristos. Dar această prezență e numai acolo și atunci, unde și când preotul lucrează în numele Lui, în slujba Lui, unde vorbește de El. Hristos este cu preotul dacă și el este alipit lui Hristos. Cine n'a observat că atunci când pronunți numele lui Hristos, cu seriozitate, cu convingere, vorbăria cinică și neserioasă a unui om sau a unei societăți se rușinează și se oprește? Este o misterioasă putere în însași rostirea serioasă și convingătoare a numelui lui Iisus Hristos.

Deaceea fie preotul prin ceeace aduce el ca zestre naturală, omenească, cât de puțin înzestrat. El va fi tare, dacă va rostì fără încetare și cu convingere cuvânt despre Hristos, dacă își va absorbì viața în această misiune.

Ap. Pavel spune: «Mă voi lăuda mai ales întru neputințele mele, ca să locuiască întru mine puterea lui Hristos». Sau «Când sunt slab, atunci sunt tare» (II Cor. 12, 9—10).

E arătată acì și limita dar și măreția demnității de conducător a preotului. Prin sine, ca om, nu e nimic. El nu are o autoritate, izvorâtă din sine. El nu cucerește sufletele prin sine. Dar în acelaș timp, întrucât se alipește cu totul la Hristos și la misiu-

---

† PROTOEREUL STAVROFOR

IOAN MOȚA

1868—1940

Vajnicul luptător național și vrednicul slujitor al Bisericii noastre, părintele Ioan Moța, fruntașul și simbolul preoțimii ardelene, a părăsit viața pământească întovărășit de durerea recunoscătoare a unui neam întreg.

Cu trecerea la cele veșnice a părintelui protoereu stavrofor, **IOAN MOȚA,** Biserica ortodoxă din Ardeal și din toată țara este astăzi văduvită de un cald și neînfricat luptător, care și-a închinat viața toată idealului creștin-național.

Preot și scriitor, prin faptă și cuvânt, a săvârșit timp de patruzeci de ani, în jertfe și suferințe, în jale și bucurie, o muncă dârză întru ridicarea nivelului cultural și moral în massele sătenilor noștri atât înainte, cât și după înfăptuirea visului de unitate națională.

Incă de pe vremea când își făcea studiile la teologia din Sibiu, tinărul fiu de preot dintr'un sat ardelenesc, și-a manifestat talentul scriitoricesc, publicând articole în presa de pe atunci

In 1897, ca paroh în Orăștie, a condus foaia săptămânală „Revista Orăștiei". In anul următor a lucrat în redacția „Telegrafului Român", și a revenit după un an la Orăștie, unde alături de bărbați politici, tineri și însuflețiți, a înființat ziarul «*Libertatea*», căreia a izbutit să-i imprime un duh nou, în luptele politice cu adversarii noștri de veacuri, fără teamă că avea să îndure condamnări și pedepse cu temniță și amende din partea stăpâniiri dela Peșta.

In primul an al războiului, 1914, *Libertatea* și celelalte foi redactate de părintele Moța, sânt suprimate de guvern. După doi ani, în 1916, Libertatea reapare la București, iar după aceea, când părintele Moța împreună cu doctorul Lucaci, pleacă la românii de peste Ocean, Libertatea timp de două luni se tipărește în America, întru luminarea românilor emigrați. In 1918 foaia apare iarăș la Orăștie, pentruca după câțiva ani să treacă la București, ca să dea de acolo o publicație poporală patriotică și neatârnată.

Părintele Moța, care a avut durerea să-și piardă unicul fiu mort ca erou în apărarea credinței în Hristos, omul care a întâmpinat într'o lungă viață prigoane și amăgiri, nu s'a dat biruit niciodată, ci a pășit mai departe la muncă de preot și român neînfrânt.

Apreciat de superiorii săi bisericești, părintele dela Orăștie a fost distins cu demnitatea de protoiereu stavrofor.

Moartea neîndurătoare a pus sfârșit lucrării nobile, naționale și ortodoxe, a prea vrednicului părinte Ioan Moța.

Il deplângem profund întristați rugând pe bunul Dumnezeu să-i primească sufletul în rândul drepților Săi.

*

Inmormântarea regretatului dispărut se face astăzi, Sâmbătă, cu onoruri naționale, în Orăștie.

nea de-a câştiga lumea pentru El, de-a conduce lumea în numele Lui, Hristos e cu El, transmiţând în suflete o putere care întrece tot ce e putere şi autoritate omenească. Preotul e numai organ vizibil, ocazie concretă, al puterii lui Hristos, dar numai el are calitatea aceasta de organ.

Preoţii sunt batalioanele de asalt al împăratului Hristos. Armele lor sunt cuvintele despre Hristos, iar forţa acestor cuvinte este Hristos, care ca împărat nu e departe, ci în acelaş loc, nevăzut, dar eficient. Fiecare cuvânt serios al preotului despre Hristos, e ca un glonţ care pătrunde în inima ascultătorilor alungând duhurile rele şi vraja lor rea, care face să cadă puţin o fortăreaţă sufletească sub stăpânirea lui Hristos.

Orice preot poate devenì un mare conducător de suflete. Nu se cere decât un singur lucru: perseveranţă necurmată în preocuparea de misiunea lui, în gândul la Hristos, Stăpânul şi Impăratul propriu.

Să-şi umple gândul continuu cu înţelesul jertfei, al învierii, al voii lui Hristos cu privire la lume, cu convingerea că numai prin Hristos se mântuesc sufletele, cu înfricoşata conştiinţă că Hristos vrea să devină împărat al tuturor sufletelor, dar întinderea împărăţiei lui depinde de cuvântul rostit de el, de preot. Prin cuvântul lui, prin neobosita lui străduanie în acest scop, dă Hristos lupta Sa biruitoare. Să nu-I refuzăm acest mijloc, să nu stăm în calea puterii lui Hristos.

Numai pentru El trebue să trăiască preotul, dacă vrea să facă tot ce e mai important pentru fericirea oamenilor. Să nu trăiască deslipit de Hristos şi alipit în majoritatea clipelor sale de alte preocupări. Nu va mai avea nici o autoritate, nici o eficienţă asupra sufletelor.

Nu există fiinţă mai ascultată, mai respectată decât preotul când trăeşte şi activează din alipirea strânsă la Hristos. Dar tot aşa nu există fiinţă mai dispreţuită, în lumea contimporană, ca preotul care nu e simţit că trăeşte cu Hristos şi pentru Hristos. Toată autoritatea lui depinde de această frecvenţă a trăirii cu Hristos şi a lucrării pentru El.

D. STĂNILOAE

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Despre tinereţe

V. La icoană

In genunchi. La icoană. Sub sabia de foc a Arhanghelului. Aşa s'a născut tinereţea învesnicirii româneşti. Aşa au crescut legionarii. Năpraznici şi neînduplecaţi, viteji ca o legendă şi dârzi ca o istorie, haiduci ai veacurilor răsvrătite, ctitoritori, în cântec şi jertfă, de destin secular, ei au ştiut să împletească vitejia cu rugăciunea, eroismul cu asceza. Şi nu ştiu care dintre aceste două calităţi au cântărit mai mult în cumpăna biruinţii: bărbăţia sau forţa morală, eroismul sau puterea spirituală. Intrebarea de altfel, în cadrul vieţii legionare, n'are sens, căci despărţirea dintre ele, în viaţă, e imposibilă: eroismul gâlgâie din energiile sacre ale smeritei îngenunchieri la mormintele strămoşilor sub oblăduirea de har a cerului. Adevăratul viteaz este un cavaler medieval, a cărui „sabie" are strălucirì de aur din sabia de flacără şi cer a Arhanghelului: un cruciat al Invierii. Dacă însă cronicarii vremilor de astăzi vor încresta în cartea veacurilor faptele vitejiei lor jertfelnice, cronicarii veşniciei, ai înduhovnicirii noastre, tind mai ales să surprindă şoapta rodirilor din adânc, taina iluminărilor sfinte, truda creşterilor spirituale sub ploaia de har a împărăţiei cei de dincolo de veac. Şi rugăciunea este seva lăuntrică, prin care cresc, sub zarişteа ceriului, toate crestele de lumină ale neamului. Cine va putea vreodată frânge toată mireasma înviorătoare a ctitoritorilor nòului veac românesc, când sufletul lor îşi deschidea dorurile şi sbuciumările sub raza de iubire şi binecuvântare a lui Dumnezeu? Cine va putea vreodată luminà adâncurile de iubire care înfloriseră în inima lui Moţa pentru Hristos, Cel răstignit iarăşi în Spania comunismului anarhic? Pentru ei Dumnezeu nu era o problemă: Mântuitorul nu era o persoană abstractă şi îndepărtată; nemurirea nu era un vis al dorurilor umane. Pentru ei acestea erau viaţa, realitatea din care trăiau, în mijlocul căreia trăiau, prin rugăciune: „ne recunoaştem păcătoşi, dar tindem să devenim mai buni, să ne înălţăm spre linia dumnezeiască a Bisericii". Acesta era duhul care se zămislise într'ânşii.

Cina a încovoiat cohortele tinereţii sub pâlpâirea de azur a candelii, la icoană? Cine i-a învăţat să se închine, să se smerească în faţa lui Dumnezeu, pe aceşti cavaleri ai dreptăţii cari nu cunoşteau ce-i îngenunchierea, în faţa oamenilor? — Neamul. Neamul acesta născut în lacrimi şi rugăciune; în umilitele biserici ale ortodoxiei noastre. Acesta este fondul. Dinamizarea lui, într'un veac de vădită stagnare, spre a fi viaţă şi putere de viaţă, a realizat-o al doilea element: suferinţa. O viaţă tihnită, o viaţă îndestulată, o viaţă liniştită şi lipsită de griji te superficializează, transformă raportul dintre om şi Dumnezeu într'o abstracţiune ineficientă. Suferinta răscoleşte adândurile, spulberă iluziile, sângerează dorurile, luminează vrerile; te adânceşte în tine-însuţi şi te apropie de Dumnezeu. Mai ales dacă ai un suflet curat, o inimă caldă. O mână de tineri într'o lume neînţelegătoare; un mănunchiu de suflete cari sângerau pentru neamul lor, într'o lume în care cei mai mulţi lăcrămau numai pentru durerile egocentrismului lor. Singuri. Fără putere. Inlănţuiţi şi huliţi. Cine să le dea certitudinea biruinţii, certitudinea adevărului? — Neamul. Comuniunea cu strămoşii. Alungaţi din lume, eroii veacurilor româneşti îi îmbrăţişau. Dar atâta nu e deajuns. Neamul însuşi ca să existe, ca să-şi pârguiască destinul, trebue *să fie* sub ocrotirea lui Dumnezeu: „destinul neamurilor este *învierea*», învierea în veşnicii. Lumea i-a alungat din vreme, şi ei s'au odihnit, s'au regăsit în veşnicie. Singurătatea şi suferinţa i-a topit în comunitatea neamului, înaintea lui Dumnezeu. Nu mai erau *ei* cei puţini şi slabi; nu mai erau ei cei huliţi şi înlănţuiţi. Căci cine poate înlănţuì spiritul? Prin ei, un neam întreg îngenunchiase, înlăcrămat, la icoană. Şi neamul acesta era nebiruit. Aşa s'a născut Legiunea, tinereţea în veac a duhului românesc: la icoană, din lacrima suferinţii şi dorurile mântuirii...

...Şi aşa a crescut. Moţa este întruparea vie a acestui duh. Cuvintele lui — rupte din legendă — şi jertfa lui — învăluită în aureolă de martir —, cutremură şi astăzi văpăile sufletului românesc: „am *iubit* pe Hristos şi m'am dus *fericit* la moarte pentru El". Iubire şi moarte. Moarte şi Inviere. Vă mai aduceţi aminte? Mai simţiţi dogoarea acelor zile? Neamul întreg îngenunchiase la rugăciune: el s'a adus jertfă de bunăvoie *pentru isbăvirea neamului*. Isbăvire? Da, căci în faţa mormântului lui s'au desmetecit toate energiile credinţii adormite în străfundurile sufletului românesc. Par'că s'a prăbuşit ceva în noi; în suflet s'au aprins luminile adâncului şi am început *să vedem* şi să trăim neasemuita frumuseţe şi putere a Impărăţiei de dincolo de veac, care-şi oglindeşte luminile peste veac. Pilda lui Moţa a cutremurat şi a deşteptat conştiinţa adevărului ce zăcea înăbuşită în noi; ea a coborât din nou pe acest pământ duhul muceniciei pentru Hristos, suflarea împrimăvărării duhovniceşti. Sufletul lui era rugăciune şi jertfă. Ca şi sufletul neamului. Prin aceasta s'au deschis cărările tinereţii veşnice, ale tinereţii biruitoare: „Vârsta omului nu se judecă după numărul anilor, ci *după gradul de apropiere faţă de Dumnezeu*». Spre cerul acestei *iubiri* s'au înălţat lanurile verzi ale tinereţii: „să trăim în sărăcie..., să trăim o viaţă aspră şi severă..."...

Din pricina aceasta au fost din nou huliţi, prigoniţi, înlănţuiţi, schingiuiţi şi ucişi. Ei însă ştiau, din trăirea adevărului creştin, că nu există înviere fără răstignire, că unitatea de măsură a biruinţii peste veacuri este mormântul. Au acceptat răstignirea, surâzători şi neînfrânţi au acceptat mormântul, pentrucă *vedeau* învierea. Duhul lui Hristos, duhul strămoşilor martirizaţi pentru credinţa lor, priveghia peste gândurile lor, peste şoapta de taină a îngenunchierii lor. „Suferinţa pe cei buni îi face şi mai buni şi-i apropie mai mult de Dumnezeu": aceasta e mărturia jertfei lor. In rugăciunea suferinţii, în apropierea de Dumnezeu, în adâncirea vieţii mântuitoare a lui Iisus Hristos, este taina vftejiei, isvorul eroismului lor, temelia neclintirii lor de granit. La Vaslui, într'o cameră, mâni cuvioase de legionari pictaseră două icoane: Mântuitorul şi Maica Domnului. In faţa lor, până noaptea târziu, ceas de ceas, legionarii îngenunchiau, cu sufletul frământat şi'nvolburat, ca să-şi deschidă petalele gândului luminii ce se coboară de sus. Ei simţeau — în singurătatea lor — simţeau pe Dumnezeu aproape; când toţi te părăsesc, când toţi te hulesc, Dumnezeu singur nu te părăseşte, îţi picură lacrima iubirii lui peste ranele tale. Şi erau clipe, în rugăciunea lor, când uitau de pământ, nu se mai simţeau în trup: ei vorbeau cu Dumnezeu. Erau fericiţi. In clipele acelea, în faţa lui Dumnezeu, trăiau aevea, în comunitatea iubirii, morţii cu viii, cei închişi cu cei liberi. *Lagărele legionare au fost o adevărată şcoală a rugăciunii:* mulţi acolo au simţit primadată ce înseamnează rugăciunea, care sânt mântuitoarele ei puteri. Şi de-atunci n'o vor părăsì niciodată: dulceaţa ei este cea mai scumpă comoară a sufletului lor. Suferinţa este marele dascăl al înduhovnicirii legionare.

FOIŞOARA

Date statistice despre situaţia elementului românesc din Transilvania

Reţinem, din lecţia de deschidere pe care a ţinut-o dl profesor *Silviu Dragomir* la Universitatea din Sibiu, următoarele date:

1. Aria de răspândire a elementului românesc cuprinde, cu excepţia celor trei judeţe săcuieşti, toată Transilvania.

2. *Românii* posedă majoritatea absolută (57·8%) din populaţiunea întregii Transilvanii. Raportul real de forţe se vede şi mai clar, dacă adăogăm că din 23 judeţe românii dispun de majorităţi în 20 judeţe. Pe unităţi admidistrative mai reduse, din totalul de 138 de plăşi (Bezirke), majorităţi româneşti sânt în 113, iar din 4087 comune în total, 2979 au caracter predominant românesc. Cifrele acestea demonstrează că românii constitue elementul de bază al populaţiei din Transilvania.

3. Românii ocupă matca Transilvaniei, formată pin văile râurilor Mureş, Arieş, Someş şi Crişul, Aşezarea blocurilor compacte româneşti, în văile acestor râuri şi în munţii din care isvoresc, determină indiscutabil aparţinerea întregii Transilvanii la spaţiul vital românesc. Aceste regiuni sânt menite să comande din toate punctele de vedere viaţa Transilvaniei.

4. Periferiile acestui spaţiu românesc sânt din punct de vedere etnic chiar mai puternice: judeţele Arad, Bihor, Sălaj, Satu-Mare şi Maramureşul dispun de masse mai compacte româneşti, care constitue un veritabil dig de izolare faţă de expansiunea maghiară din apus.

5. In două judeţe românii împărţesc posesiunea frăţeşte cu populaţia germană (şvabii din Timiş-Torontal şi saşii în Târnava Mare). Şvabii din Banat, şi în măsură mai mică şi cei din Arad şi Satu-Mare, formează un perete despărţitor între teritoriile de limbă maghiară dela vest şi românească dela răsărit.

6. Repartizarea ungurilor în Transilvania este insulară şi chiar sporadică printre massele majoritare româneşti. Caracterul de infiltraţiune târzie, făcută la adăpostul predominaţiunei politice, pe care au avut-o în trecut, este prea evident.

7. Ungurii nu dispun de majorităţi, decât în cele trei judeţe săcueşti (Ciuc, Odorhei, Treiscaune), la care în continuare trebue să se adaoge jumătatea sud-estică a judeţului Mureş, în care aceiaşi secui reprezintă o proporţie mai considerabilă (42·6%) şi o parte a judeţului Târnava-Mică (23·6%). Intreg acest teritoriu al secuilor formează un bloc omogen aşezat chiar în inima României şi la extremitatea de est a Ardealului, izolat de teritoriul etnic maghiar. Fâşia îngustă şi cu o densitate variată, care ar putea fi socotită că leagă blocul săcuesc de cel unguresc din pusta, este locuită pe întreaga ei lungime de majorităţi româneşti.

8. In majoritatea (12) judeţelor din Transilvania, ungurii nu reprezintă nici măcar un procent minimal pentru a-şi putea înjgheba condiţiile pentru o viaţă naţională proprie. In 6 judeţe se cifrează la mai puţin de 7%, în trei reprezintă 11% şi în alte trei între 15—19%. Din 4087 comune în Transilvania numai 765 au caracter unguresc, iar din 138 plăşi nu deţin majoritatea, chiar incluzând ţinutul săcuesc, decât în 18.

9. In restul Ardealului numai în trei judeţe proporţia ungurilor se urcă la 21·4% (Turda), 26·7% (Braşov), şi 30·1% (Cluj). Urcarea aceasta se datoreşte procesului de urbanizare alimentat cu toate mijloacele în ultimii 50 de ani înainte de 1918. De aceea jumătate din populaţia ungară a judeţului Cluj, spre exemplu reprezintă locuitori ai celor două oraşe, Cluj şi Huedin, care nu au suport în regiunea ce le înconjoară. Cealaltă jumătate o constituie populaţia ungurească resfirată în comune ce nu se leagă strâns una de alta pentru a forma o insulă compactă. In total cifra populaţiei rurale maghiare din ambele judeţe Turda şi Cluj (79.458) rămâne departe sub numărul românilor locuitori rurali ai aceloraş judeţe (296.643).

10. In trei judeţe dela frontiera de vest, (Bihor, Sălaj, Satu-Mare), ungurii, deşi procentual sânt dublaţi de români, reprezintă totuşi minorităţi mai însemnate (30·0%, 31·4%, 25·5%), datorită expansiunii teritoriului etnic maghiar cu care sânt în nemijlocit contact. Numai în judeţul Sălaj, coloniile noui ungureşti sânt împrăştiate pe o suprafaţă mai mare în interior, fără a reuşi să se apropie nicăeri de procentul românilor.

Dl profesor Dragomir arată apoi argumentele geografico-economice care pledează pentru aparţinerea Transilvaniei la unitatea politică a statului român şi apoi, expunând în cifre situaţia creiată prin arbitrajul dela Viena, constată că românii constitue majoritatea populaţiei în fiecare din cele două jumătăţi ale Transilvaniei. Construcţia etnică a acestei provincii este în aşa măsură caracterizată de predominanţa elementului românesc, încât oricum s'ar încerca a se trasa o altă frontieră pentru a izola pe secui şi pe unguri din Ardeal, majoritatea românească nu se poate înlătura nici în ansamblul teritoriului

Iată-i acum biruitori: *cea mai martirizată mişcare naţionalistă din Europa, dar şi cea mai adânc înrădăcinată în duhul creştin.* Căci legiunea, înainte de a fi o mişcare politică, este o realitate morală, o realitate spirituală. Idealul ei este crearea *omului nou* din plămada creştinească a sufletului românesc. Tinereţea aceasta, pornită pe cărările ţinereţii veşnice, a învierii neamului în primăvara veşniciei, visează pentru poporul românesc «*o epocă de supremă trăire morală şi spirituală*», care să ne impună în istorie şi să înscrie pagina nemuririi noastre. Statul şi neamul se vor transfigurate în înflăcărările harice ale Bisericii. Care e datoria preoţimii în faţa acestei tinereţi? Nu i se cere a se încadra politic, ci să fie la înălţimea misiunii sale, să răspundă *deplin* acestei nepotolite însetări de înduhovnicire. Nu mai este veacul apologeţilor; e vremea sfinţilor. Căci neamul, prin tinereţea lui, vrea să urce spre zările învierii: o ţară cu sufletul îngenunchiat la icoană. Icoana înveşnicirii lui...

Diacon **Nicolae Mladin**

Predica în zilele grele

Trăim vremuri de grea cumpănă. Nu atât lipsurile materiale, cât sbuciumul sufletului apasă mai mult. Acest suflet e purtat ca valul dintr'o izbeliste într'alta. Plin de neliniste, aleargă vrăjmaş după siguranţă. Se agaţă de svon şi se ridică cu el pe culmi de încredere, pentru ca să cadă mai apoi în prăpastia desnădejdii.

Deschis spre toate, ahtiat după veşti şi noutăţi, el este în general primitor, fără critică şi discernământ, a tot ce aude. Caută un razim şi nu îl află. Nenorociri peste nenorociri i-au slăbit încrederea. Merge la biserică să-şi întărească puterile istovite, se roagă, dar după clipe de întremare sufletească, cade istovit, lipsit de forţa elementară a muncii, într'o stare generală de apatie. Par'că e rănit şi aşteaptă pe samarineanul milostiv.

Cei dela oraş, mai mult decât cei dela sat. Ţăranul nostru nu se prea clatină. Suferinţa şi necazul îi întăresc şi mai mult credinţa în Dumnezeu. El totdeauna şi-a închinat viaţa şi rostul lui voiei lui Dumnezeu, cu atât mai mult acum. El a ştiut că trăim cât vrea Dumnezeu, nu cât vrem noi. Chiar dacă svonuri despre un sfârşit apropiat al lumii îl cutremură, îşi păstrează liniştea şi seninătatea în aceste aşteptări apocaliptice.

Nu tot aşa e cu orăşanul. El s'a văzut legat de maşină, nu de Dumnezeu. El şi-a croit planul cu ceasul în faţă nu după voia lui Dumnezeu. Şi acum toate acestea sunt monştri morţi, cari nu-l pot apăra, nici ajuta. Atunci aleargă în toate părţile după sprijin. Abia acum pricepe că dincolo de forţa maşinei, lângă care stă ceasuri întregi, e o altă putere. Ar vrea să-i afle taina, să intre în legătură cu ea. Micimea lui îi pare îngrozitoare, că el nu cunoaşte puterea lui Dumnezeu, care iartă şi ajută, el vede numai certarea lui Dumnezeu. Aleargă atunci spre biserică.

Faţă de această stare sufletească schimbată trebue înoită şi arma cuvântului. Predica trebue şi ea îmbrăcată în haină nouă, dar mai mult decât în haină, în duh nou, în duhul evangheliei vii a lui Hristos. Trebue să ne ostenim mai mult să stâmpărăm setea, să potolim neliniştea şi să dăm încrederea sufletului credincioşilor noştri. E prea puţin să apărem cu o perifrazare a evangheliei şi cu o explicare generală, aşa cum am auzit-o cândva. Trebue să-i căutăm, prin meditaţie, legătura cu viaţa, cu viaţa sbuciumată de acum. Adevărul şi lumina ei trebuesc actualizate. In evanghelii nu sunt numai istorisiri de minuni făcute cândva de Mântuitorul, în faţa cărora ne minunăm. Mai mult ca oricând predica de azi trebue să-l aducă pe Hristos în suflete. Să nu vorbim numai despre Hristos în Ţara sfântă, în vremea trăirii Sale pe pământ, ci despre Hristos — singura putere, singurul isvor de linişte, singurul liman către care trebue să păşească veacul nostru.

E prilejul ca prin predică să întoarcem pe mulţi pe calea cea adevărată. E momentul ca această neliniste sufletească, ce i-a scos pe mulţi din indiferenţa faţă de cele sfinte, să nu o lăsăm ca o apă tulbure, ci să o canalizăm spre sfântul potir, spre liniştea care o dă împreunarea cu Hristos. Câţi intelectuali sunt străini de această taină de zeci de ani? O predică scurtă, plină de credinţă care să lege viaţa de Hristos, e mai folositoare sufletului de azi decât o expunere metodică a unuia din adevărurile religioase. Predica vremii e predica profetică. Nu înţeleg prin aceasta să ne apucăm să precizăm în predică, ci să chemăm cu putere profetică lumea la Hristos.

Vremurile biblice cer predica biblică. In aceste vremuri sbuciumate poporul se apropie mult de biblie, mai ales de cărţile profetice.

Am întâlnit — în scurt timp — în multe case biblia deschisă la cap. 24 dela Matei sau la Apocalips. Dacă nu i se explică, poporul o ia înaintea preotului şi cu cetitul şi cu explicatul ei. Sufletul credincioşilor cade astfel pradă interpretărilor de pe stradă, care de cele mai multe ori pornesc din cuiburile profeţilor mincinoşi, ale sectarilor. Aceste interpretări învăluiesc sufletul de spaimă, îl umplu de desnădejde şi descurajare. Predica va trebui să ridice acest suflet din prăpastie, să insufle curaj şi încredere în Dumnezeu, care ne-a certat dar morţii nu ne-a dat. Toată Scriptura e insuflată şi din toate părţile ei se pot lua subiecte de predică. Dar în vremuri excepţionale şi la stări sufleteşti deosebite trebue alese părţile potrivite, altfel vorbeşti în vânt şi sufletul se închide tot mai ermetic în faţa adevărului veşnic.

Preot **V. Coman**

Probleme-Recensii-Comentarii

Pr. Dumitru Călugăr: *Cărţi de Religie I—IV.* Sibiu, Tipografia Arhidiecezană, 1940.

Strădalnicul nostru catehet dela Sibiu, părintele Călugăr, vădeşte pe zi ce trece — cu fierbinte râvnă — ceeace e şi ceeace ştie să fie într'un domeniu în care, la noi, se simţea o nemicşorată lipsă.

Statul, deopotrivă şi Biserica cu mult pe deasupra, au lipsă de un tineret vioi şi bine săltat pe crestele de învăpăiată lumină ale credinţei. Tineret care ieşit de sub părintească grije a celor şapte ani de-acasă, intră pe mâna dascălilor cari trebue să picure — pe mai departe — bobii de rouă în suflet şi să-l facă aşa de nevinovat ca pe pruncii Scripturilor. Părintele Călugăr s'a bine cugetat şi-a pus mai întâi la îndemâna cateheţilor — preoţi şi în parte mireni, — cartea care le trebuia: *Manualul catehetului*, pentruca îndată să dea şi copiilor cu fragedă dragoste de Doamne-Doamne, patru cărţi — între 50 şi 80 pg. fiecare, — cu chipuri frumos împodobite şi cu slovă accesibilă şi micilor cercetători ai tainiţelor de dincolo de veac.

Astfel, îşi începe Cartea întâia cu acel „Sfat bun": Totdeauna lucrul tău să-l începi cu Dumnezeu...", continuând cu câteva rugăciuni minunate pentru copii, povestiri alese, colinde şi începutul lecţiilor propriu zise de religie. Fiecare lecţie expusă după un plan bine întocmit cu aplicări ideale la viaţă. De pe fiecare pagină creşte câte-o imagine în culoarea cerului, bine alese.

Cartea a doua, după câteva rugăciuni, îşi arată începutul cu lecţia despre „Facerea lumii" şi continuă cu alese lecţii din V. Testament până la darea Legii pe Sinai, pentruca s'o încheie cu două-trei lecţii din Legea nouă.

Cartea a treia, înfăţişează exemplele de înaltă virtute al T. Vechiu ca David, Solomon, profetul Ilie, etc., — întrând în T. Nou cu „Naşterea Sf. Ioan Botezătorul" şi continuând cu pilde şi minuni din T. Nou.

Cartea a patra începe cu pilda celor doi datornici şi alte minunate pilde, expunerea credinţei, cu tălmăcirile cuvenite, sf. Taine şi diferite rugăciuni şi tropare din Cultul Bisericii.

Cartea I-a costă numai 15 lei, a II-a 18 lei, a III-a 18 lei şi a IV-a 20 lei, şi ai pentru cursul inferior primar, cea mai frumoasă carte de religie apărută la noi şi cea mai bine împodobită cu materialul potrivit priceperii — în creştere — a copiilor.

Cine le comandă, mulţumirea nu-i va fi cu nimic clătinată — dela Sibiu. — *N. T.*

*

Sfinţirea mirului pentru Bisericile sârbă şi bulgară. — Se ştie că sfinţirea mirului se face numai la zeci de ani odată, din cauza grelelor prescripţiuni canonice care se cer la amestecarea celor 111 elemente alcătuitoare.

Biserica sârbă, ca şi cea română, aducea până în a doua jumătate a sec. 19 mirul sfinţit gata dela patriarhia din Constantinopol, unde tradiţia multiseculară şi petrecerea simultană în clădirile patriarhiei a multor ierarhi, necesari unei slujbe ca cea a sfinţirii mirului, înlesneau astfel de lucrări.

Din momentul câştigării autocefaliei (26 Oct. 1879) Biserica sârbă a ajuns să-şi săvârşească singură şi această slujbă.

Biserica bulgară din clipa ruperii de Constantinopol (27 Febr. 1870) rămăsese fără legături canonice cu patriarhia ecumenică. Deaceea, în vremurile nouă, mai ales după războiu când s'a pus de repetite ori problema împăcării celor două Biserici, Patriarhia sârbă a servit de intermediar. Şi lucrarea sfinţirii mirului din Joia Paştilor anului 1940 este numai o repetiţie a atâtor alte legături care leagă cele două Biserici de limbă şi tradiţie slavonă.

Multă vreme înainte Biserica bulgară a primit Mirul dela Bucureşti.

Intrucât la ceremonie n'au putut participa toţi ierarhii sârbi şi bulgari, slujba a fost săvârşită din partea Bisericii sârbe de Patriarhul I. P. S. Gavrilo şi vicarul Valerian, însoţiţi de un sobor de preoţi delegaţi din toate eparhiile sârbeşti. Slujba s'a făcut în vechea biserică patriarhală din Karloveţ. Mirul a fost aşezat în două vase mari alabastru dintre care unul a fost luat de o delegaţie bulgară şi dus la Sofia. — *T. Bodogae.*

Organizaţi Reuniuni de femei

delimitat, nici pe unităţi geografice sau administrative mai mici.

Nici o instituţie ungurească de seamă nu a rămas în cadrul celor 12 judeţe româneşti, în afară doar de episcopia romano-catolică de Alba-Iulia, care nu mai are credincioşi. In schimb trei scaune episcopeşti ale românilor uniţi cu Roma cu un total de 1.029.446 credincioşi şi trei vlădicii ortodoxe cu 307.063 suflete au fost rupte de unităţile lor bisericeşti, de care au aparţinut întotdeauna.

Dacă privim noua frontieră, vom observa că dela Salonta şi până la Bălăuşeri, pe-o lungime de 300 km. linia de demarcaţie are de ambele părţi numai sate româneşti. Dela Bălăuşeri până la Ghimeş linia de demarcaţie (260 km.) are spre nord numai sate ungureşti iar la sud sate româneşti în majoritate. In fine dela Ghimeş până la frontiera rusă (190 km.) noua linie are de ambele părţi numai aşezări româneşti. Astfel regiuni, care au constituit totdeauna unităţi firesti, sub raport geografic, cultural şi economic, s'au desfăcut. primejduind arterele de viaţă ale populaţiei băştinaşe.

In partea din urmă a lecţiunii sale dl profesor S. Dragomir combate pe geograful ungur Paul Teleky, singurul care susţine că „bazenul ardelean poate fi împărţit în două jumătăţi"revendicând partea de nord pentru unguri. Niciodată n'a existat o formaţiune de stat, care să se sprijine în Ardeal pe o axă orizontală, sfidând direcţia drumurilor, cursul apelor şi liniile dealurilor marcate dela natură a delimită hotare.

La începutul postului

„Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înoeşte înlăuntrul meu!" (Psalm 50).

„Rugăciunea este principiul vital al sufletului", pentru care fapt în aceste zile de post ea trebue să fie mijlocul prin care să ne prefacem viaţa şi să dobândim inimă curată.

Să ne străduim spre a face sufletului un climat potrivit pocăinţii, o atmosferă de întremare duhovnicească. Să înlesnim duhului nostru a se ridica prin rugăciune şi a se spăla prin lacrimile părerii de rău.

Cadrează pentru aceste zile o ţinută sobră, o vorbă serioasă şi cumpătată, o manifestare cât mai serioasă.

Cartea care înlesneşte şi ajută mai mult sufletului la îndreptare, este *Psaltirea.* „Cartea este ca o grădină sufletească răsădită de Dumnezeu... care cetind-o iubitul creştin se satură de dulceaţă şi se adapă de viaţa veşnică".

Dl profesor *N. Iorga* vorbeşte despre Psaltire astfel: „Din tot cuprinsul atât de feliuritor Vechiului Testament nu e nici o carte care să se poată mai mult potrivi pentru nevoile, pentru durerile şi nădejdile fiecăruia ca Psalmii; nici una nu poate sluji mai bine, cu toată împărătească-i strălucire, ca vestmânt pentru orce simţire umilă care nu e în stare să-şi găsească însăşi vorbele.

In cele o sută cincizeci de mărturisiri, de rugăciuni, de imnuri, de tânguiri se află tot sufletul omenesc în întoarcerea lui asupra sa însuşi şi în avântul plin de sfială şi de temere către puteri mai mari decât dânsul."

Psaltirea este cea mai cunoscută dintre toate cărţile biblice, dovadă este şi multa ei tipărire.

Psalmii îmbie sufletului o temeinică meditaţie, o simţită părere de rău, şi tot ei aduc o strigare din adâncuri pentru ajutorul lui Dumnezeu.

„Auzi, Dumnezeule, rugăciunea mea şi nu trece cu vederea cererea mea! Ia aminte la mine şi mă ascultă, că grijile m'au mâhnit şi m'au tulburat," Psalm 54.

Psaltirea pătrunde sufletul omenesc, îl face să-şi recunoască vinovăţia: „Că fărădelegile mele au covârşit capul meu, ca o sarcină grea s'au îngreuiat peste mine," Psalm 37.

Şi tot Psaltirea ridică pe om să aducă slavă lui Dumnezeu: „Lăudaţi pe Domnul, că bine este a cânta Dumnezeului nostru. Plăcut e şi se cuvine să-l lăudăm," Psalm 146.

Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Mai bine să înceteze soarele din călătoria sa, decât să înceteze cetirea Psaltirii."

Cine o ceteşte îşi poate da mai bine seamă de folosul sufletesc pe care îl aduce, precum şi despre bogăţia cuprinsului ei.

Psaltirea este cântare prea iubită lui Dumnezeu, mângâiere bătrânilor, înfrumseţare a tinerilor, luminare şi înţelepciune a pruncilor, podoabă prea frumoasă femeilor celor înţelepte."

Drept aceea, iubite frate, acum când postul te chiamă la îndreptare, dăruieşte din timpul tău pentru această prea frumoasă carte.

Preot **Gh. Şerbu,**
Satulung-Braşov

„Pro-Transilvania", asociaţia abea constituită, — urmărind alte scopuri decât cele arătate la înfiinţarea ei, — este dizolvată printr'un jurnal al preşedinţiei consiliului de miniştri. Motivele disolvării sânt cuprinse în faptul, că activitatea acestei societăţi „este incompatibilă şi cu dispoziţiile decretului regal Nr. 3151/1940 privitor la organizarea constituţională a statului şi cu angajamentele şi interesele internaţionale ale României."

INFORMAŢIUNI

M. Sa Regele Mihai I *a vizitat, în decursul acestei săptămâni, locurile unde cutremurul dela 10 Noemvrie a produs cele mai multe pagube. Suveranul a cercetat numeroase spitale, întreţinându-se cu bolnavii.*

Ajutoare expulsaţilor din Ungaria. Dna general *Antonescu*, însoţită de dnele *Horia Sima*, *Veturia Goga* şi *Eugenia Barbu*, precum şi de câteva doamne române aradane, au vizitat, în palatul cultural dela *Arad*, pe expulsaţii şi refugiaţii din nordul Ardealului, cărora li s'a adus cu acest prilej o mare cantitate de îmbrăcăminte, pe lângă creştineştile mângâeri şi nădejdi de mai bine. Doamnele au predat apoi Ajutorului Legionar suma de 20 mii lei, trimisă de dna *Fabricius*, soţia ministrului plenipotenţiar al Germaniei la Bucureşti.

Dela Arad, dnele Antonescu şi Sima au plecat la *Deva* şi la *Turda*, unde autorităţile locale li-au făcut raport despre situaţia refugiaţilor şi expulsaţilor ardeleni în acele oraşe.

Moartea unui distins basarabean. In locuinţa sa din Bucureşti a încetat subit din viaţă *Ion Inculeţ* în vârstă de 56 de ani. Născut în Basarabia a studiat în Rusia şi a ocupat postul de docent al astronomiei şi matematicilor la universitatea din Petrograd. In 1918 adunarea naţională din Chişinău l-a ales preş. al Sfatului ţării, ţinând acest post până la unirea Basarabiei cu România. In acelaş an e ales membru în secţiunea ştiinţifică a Academiei Române. In parlament a reprezentat Basarabia şi a fost de mai multe ori ministru, şi vicepreşedinte al Consiliului de miniştri. Inmormântarea merituosului basarabean s'a făcut în capitală în 21 l. c. Odihnească cu drepţii!

Mare procesiune religioasă, — purtând sf. moaşte ale Sf. Dumitru cel Nou, precum şi Icoana făcătoare de minuni a mitropoliei din Iaşi, — s'a făcut în Bucureşti în ziua de 21 l. c. I. P. S. patriarh *Nicodim*, înconjurat de înaltul cler, a citit rugăciunea de deslegare şi cutremur.

Studenţii universităţii din Sibiu vor putea circula gratuit pe calea ferată între Ocna-Sibiului şi Sibiu, începând cu ziua de 20 Noemvrie 1940.

Cehii şi jidovii. Ziarul „Ceské Slovo" scrie într'un articol privitor la relaţiile dintre cehi şi jidovi, următoarele: Cehii bătrâni trebue să se desfacă de antisemitismul vechi şi sgomotos şi fără efect; tot astfel generaţia tinără trebue să se ferească de a lua atitudine prietenească faţă de jidovimea din şcoala democratică; problema jidovească şi resolvarea ei justă şi definitivă este pentru poporul ceh tot aşa de importantă, ca pentru orce naţiune europeană. A se desbăra de jidovime, este o necesitate naţională; ear noua aşezare a Europei va fi curăţată complet de acest element primejdios. — La fel cu cehii grăesc toate popoarele creştine pătite.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 24 Noemvrie 1940, va predica părintele diacon *Dr. Gr. T. Marcu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numerii 11—12 pe Noemvrie—Decemvrie 1940, cuprind: Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Originea şi originalitatea Teologiei pauline. Prot. Gh. Maior: Educaţiune prin religie. Preot Dr. Nicolae Neaga: Eclesiastul (Scurte note explicative). Preot Zosim Oancea: Predică la Dumineca XXII după Rusalii. Revista Teologică: Atitudini: Doleanţele Academiilor teologice din Ardeal. Prof. Dr. Gr. Popa, Dr. Gr. T. Marcu, Preot Dr. Il. V. Felea, Diacon D. Popescu şi N. Todor: Mişcarea literară: Medalioane. „N'am venit să stric legea". Aghiologia ortodoxă. Τὸ παλαιοχριστιανικὸν Θυσιαστήριον (Vechiul altar creştin). Copii din Biblie. Monografia eparhiei Caransebeş. Pe drumul Golgotei. Dr. Grigorie T. Marcu: Cronică: Biserica şi preoţimea ortodoxă în Statul român legionar. Pensionarea părintelui profesor Ilie Beleuţă. Ajutorul legionar. Universitatea Daciei Superioare şi-a redeschis porţile la Sibiu. Gr. T. M.: Note şi informaţii: Sălbătăciile ungureşti în Ardealul răpit. Presa românească din Ardelul răpit. Mânăstirea de maici „Sf. Elisaveta" din Cluj la Sibiu. Ultimele noutăţi literare ale tiparnţei şaguniene. Un detractor al Ortodoxiei: „Protopresbiteraşul ortodox". Clerici sibieni la posturi de trudă. Ştiri din Basarabia ripită. Mărunte.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Conducătorul Statului nostru la Roma şi Berlin

Dl general **Ion Antonescu,** *Conducătorul Statului român, urmând o politică de apropiere cât mai sinceră şi mai strânsă de puterile Axei, în aceste timpuri de grea cumpănă a fost învitat întâi la Roma, apoi la Berlin.*

Atât în capitala Italiei, cât şi a Germaniei, dl general Ion Antonescu, însoţit de mai mulţi domni miniştri români, a stat câteva zile din Noemvrie c., având importante intrevederi şi convorbiri cu Ducele Mussolini, cu Führerul Cancelar Hitler, cu dnii miniştri de externe şi cu alte personalităţi conducătoare.

Cercurile politice româneşti, ca şi cele germane şi italiene, au urmărit cu cel mai viu interes şi cu deosebită simpatie vizitele dela Roma şi Berlin, în convingerea că rezultatul lor va fi cât mai îmbucurător pentru toţi cei interesaţi.

La Berlin se declară, că puterile Axei vor garanta locul României în noua ordine europeană şi justele ei funcţiuni.

Nr. 11.774/1940

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Păr. Ioan Banciu din Viştea de sus, decedat la 30 Septemvrie 1940, în baza § 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, dela 4 Noemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 12.540—940

Concurs

Pentru pictarea interioară a bisericii „Sf. Impăraţi Constantin şi Elena" din Hunedoara, se publică concurs cu termen până la *20 Decemvrie 1940*, învitându-se pictori autorizaţi a înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu oferte, specificând amănunţit figurile sacre, dimensiunile şi felul lor, conform canonului de pictură bisericească al Bisericii ortodoxe, a altarului, turlei, sânurilor şi stâlpii, capeteasma, Naosul, pronaosul şi tinda bisericii. Spre a nu rămâne spaţii libere între figuri şi scene, se vor complecta cu ornamentele strict necesare.

Pictura pe pereţi va fi în fresco pe tencueală crudă şi concurenţii vor preciza în ofertele lor compoziţia materialului frescei, iar a icoanelor se va face pe panouri de lemn, în ulei sau răşină, după o prealabilă pregătire în tempera cu ou. Fondurile tablourilor şt locurile cari necesită poleituri, se vor executa cu aur veritabil.

E de dorit ca artiştii concurenţi să se deplaseze în Hunedoara, spre a studia la faţa locului interiorul bisericii şi suprafeţele de pictat cu figuri şi ornamente.

Cheltuelile de deplasare nu se restitue.

La ofertele înaintate la concurs să se anexeze schiţe de ansamblul lucrării sau de sectoare.

Ofertele vor fi examinate de o comisiune de experţi.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege oferta pictorului, cu garanţii mai sigure, că lucrarea va fi executată în condiţiunile cele mai bune.

Condiţiunile de executare a lucrării şi de plată vor fi trecute în contract special, supus aprobării Consiliului arhiepiscopesc.

Sibiu, 15 Noemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 213/940 (65) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Dârlos,** din protopopiatul Mediaş, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială: 22 jugăre arător şi 2 jugăre fânaţ, pământ de calitate bună.
3. Stola uzitată în protopopiat.
4. 2 stânjini lemne de foc din pădurea bisericii, tăiatul şi adusul lor priveşte pe preot.
5. Până la zidirea caselor parohiale, — chiria pentru locuinţa preotului o plăteşte parohia.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Mediaş în termenul fixat.

Concurenţii se vor prezenta, cu avizul prealabil al oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mediaş, 11 Noemvrie 1940.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 160—940 Par. [67] 1—3

+ Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ al bisericii ortodoxe române Iarăş, se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat, dacă statul va bugeta postul.

2. Taxele stabilite de consiliu şi adunarea parohială.

3. 5 jugăre pământ arabil.

Vor putea candida cei cu diploma de cântăreţi dela şcoala de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu. Vor fi preferaţi cantori refugiaţi.

Cererile se vor înainta oficiului parohial Iarăş, şi se vor prezenta pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Din şedinţa consiliului parohial Iarăş, ţinută în 10 Octomvrie 1940.

Gh. Corbu
adm. par.

Nr. 163—940 [68] 1—3

+ Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ al bisericii ortodoxe române Intorsura-Buzăului, jud. Braşov, protopopiatul „Oituz", se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va sistematiza sau bugeta postul.

2. Taxele obişnuite în parohie de clasa I-a, la diferite servicii religioase.

Candidaţii să aibă diploma şcoalei de cântăreţi din Sibiu.

Cererile de candidare cu actele cerute se vor înainta direct oficiului parohial, cu al cărui aviz se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul. Vor fi preferaţi cantorii refugiaţi.

Dat în şedinţa consiliului parohial, ţinută la 20 Octomvrie 1940.

Pr. Aurel N. Negoescu
paroh ortodox român

Nr, 428/940 (66) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Curechiu,** protopopiatul Băiţa, devenită vacantă prin pensionarea preotului Petru Todoran, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea dela stat.
2. Adăul obişnuit în comună: câte una ferdelă cucuruz nesfărâmat, de familie.
3. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Veneratul Cousiliu Arhiepiscopesc şi de actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Băiţa, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Băiţa, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 4 Noemvrie 1940.

Dumitru Secărea
protopop.

„In plata Domnului"

— Experienţe şi impresii —

Unul dintre evlavioşii mei credincioşi, sătean în puterea vârstei şi cu oarecare carte, dupăce se certă cu vecinul — ca de obicei din pricine de nimic, — a venit, turburat şi necăjit, la mine acasă şi mi-a împărtăşit ştirea că, înduşmănit cu vecinul său „rău şi certăreţ", a luat hotărârea „să se răsbune", căci nu mai e de trăit cu un om atât de păcătos.

— Şi cam ce vrei să-i faci „păcătosului", — am întrebat.

— D'apoi, pe cât ştiu, sf. noastră biserică ne porunceşte să postim, spre binele nostru cel sufletesc si cel trupesc. Acum, eu socotesc: să ţin post „negru", făcut pe capul vecinului meu. Vreau ca, postind pe capul lui, „să cadă blestemul greu asupra lui..."

— Aşa doreşti să te răsbuni?

— Tocmai aşa! Doar la carte spune, că: Dinte pentru dinte, ochi pentru ochi...

— Cei cu inima împietrită aşa vor fi spunând; omul însă, ca bun şi înţelept creştin, are să-şi aducă aminte, că Mântuitorul Iisus a postit patruzeci de zile şi nopţi nu pentru iertarea păcatelor ce nu le aveà, ci pentru a mântuì lumea din păcat. Mântuitorul n'a cerut dela Dumnezeu răsbunare şi blestem nici pentru duşmanii Săi de moarte, şi n'a răsplătit răul cu rău în nici o împrejurare a vieţii, — ci dimpotrivă, — cum ai învăţat, de bună seamă, şi ai auzit dumneata de atâtea ori. Astăzi dimineaţa, când te-ai ridicat din pat, ai rostit negreşit Tatăl nostru, ca în fiecare zi; ai gândit ceva când te rugai: „Şi ne eartă nouă greşelile noastre..."?

— Dar eu... eu nu pot să-l iert, părinte, nu pot! Nu mă lasă inima...

— Nu poţi?! Atunci n'ai decât să ţii — „postul negru şi răsbunător", care va fi primit în faţa lui Dumnezeu aşa, cum a fost primită jertfa lui Cain...

Omul, în cele din urmă, tot încruntat, s'a dus.

La câteva zile, spre mulţumirea mea, m'a întâmpinat cu vestea:

— N'am postit, părinte; l-am lăsat — în plata Domnului...

*

Neţărmurita dragoste faţă de semenii noştri, ne scuteşte de multe rele.

Deaproapele, ca omul, are greşeli şi scăderi, n'avem decât să-i venim în ajutor făcându-i-le cunoscute, cu tact, răbdare şi prieteneşte, nu cu ură sau cu interes nemărturisit.

Cu răbdarea treci marea, cu răul nici părâul, — este vorba cuminte a poporului.

Ear în Sfânta carte cetim: Nu judecaţi, ca să nu fiţi judecaţi; căci cu ce judecată veţi judecà, veţi fi judecaţi...

Pr. **Florea Chişcan-Chişcădaga**
(refugiat din Bucovina)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 1 Decemvrie 1940 — Nr. 49

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cuvântarea

I. P. S. Sale Mitropolitului NICOLAE la congresul anual al „Astrei" din 24 Noemvrie 1940

Domnule Președinte,

Onorată Adunare Generală,

In grele vremuri ne-am întrunit noi astăzi aici. Bătrâna «Astra» a voit să-și țină adunarea generală din acest an aici în Sibiu pentru a lua, ca eroul mitic, contact cu pământul din care a răsărit, primind astfel noui puteri de viață, și pentru a-și limpezì problemele ce i se pun în fața situației de azi. Situația actuală este nespus de grea, dar cu toată greutatea ei trebue să ne păstrăm curajul neștirbit, credința întreagă și nezdruncinată, nădejdile treze și nesovăitoare în reînfăptuirea deplină a idealului nostru național. (Aplauze puternice).

Oricât de mult s'ar cutremura pământul sub picioarele noastre, nu trebue să ne clătinăm o clipă în credința noastră în marele ideal românesc. Suntem datori să ne îndrumăm toată viața noastră, toate gândurile și simțirile noastre spre o singură țintă: hotarele cari, — vai, n'am fost în stare să le apărăm, — să le vedem iarăși întregite. (Aplauze prelungite).

Domnule Președinte, în cuvântarea Domniei Voastre ați formulat afirmația că «Astra» e obligată prin statute să nu facă politică. Interpretarea aceasta a statutelor poate să fie simpatică. Dar eu sub politică înțeleg, în mijlocul unei instituții culturale ca aceasta, tot ce poate contribuì la înălțarea unui popor și la realizarea idealurilor lui. In senzul acesta noi și în cadrul acestei instituții prin orice gândire și simțire tindem la înfăptuirea idealului ce ne încălzește sufletele noastre. Un popor nu poate trăì din renunțări și abdicări. (Sala întreagă aplaudă ridicată în picioare). *Un popor trăește din afirmarea drepturilor sale imprescriptibile. Cu cât împrejurările s'ar arăta mai maștere, din mijlocul lor să strigăm cu toată puterea: Nu renunțăm și nu vom renunța niciodată la drepturile noastre, la moștenirea noastră strămoșească.*

Noi nu vrem să facem nimănui dificultăți. Dar nu e nici o dificultate pe care să o punem mai presus de revendicările noastre naționale. Nimeni pe lume nu poate subordona altui interes ceeace formează aspirațiunea fundamentală a unui neam întreg.

Intre mijloacele ducătoare la ținta înfăptuirii idealului nostru național, am ales, ca cel mai scump, ***cultura.*** *Tovărășia noastră culturală «Astra», care a văzut vremuri grele, să strângă, cu luminile și cu curajul ei acumulat în curs de decenii aspre, în jurul vetrei sale pe toți fiii neamului. Azi chemăm pe toți Românii să se întoarcă din împrăștierea lor la sânul acestei instituții, să-și înfrățească gândurile și puterile, să lase tot ce i-a desbinat și într'o solidaritate unanimă să pășească pe drumurile ei. Cultura e chemată să adâncească, să înalțe conștiința neamului, făcând-o trează până în ultima colibă românească. Să ne întoarcem la o mai adâncă conștiință de noi înșine, de destinul nostru în lume și de demnitatea noastră națională. Nicicând n'am avut o atât de mare nevoie de o refacere a forțelor sufletești ale națiunii, ca azi. Incordându-ne puterile în această direcție, suntem convinși că peste voința noastră, închegată într'o hotărâre nezdruncinată, nu există forță pe lume care să ne poată biruì. Poti să înfrângi rezistențe fizice, dar voința de a trăì a unui popor nu poate fi biruită de nimic. Vorbesc în numele acelei sfinte instituții căreia i s'a încredințat spre propovăduire cuvântul din cer: «Nu vă temeți de cei ce pot ucide trupurile voastre, dar sufletele nu».*

S'a spus azi dela amvonul bisericii că mai înainte și mai presus de orice un neam trăește prin sufletul său. Nu există neam care să fi verificat mai mult acest adevăr ca neamul nostru. Tot ne-au luat dușmanii și asupritorii noștri: avutul, libertatea, viața. Sufletul însă nu l-au dat strămoșii. Și prin el au biruit și vom biruì și noi în viitor.

Să avem eroismul moral de a ne păstra neștirbită încrederea în forțele neamului. Să ne păstrăm întregi nădejdile în viitorul românismului.

In numele bisericii, a acelei instituții sfinte, care în toată bunăvremea s'a identificat cu soarta neamului nostru, fac mărturisirea și făgăduința sărbătorească de a sta cu toate puterile noastre în ajutorul «Astrei» și a țintelor ei; de a sta neclintiți cu rugăciunile noastre și ale întregei preoțimi pe lângă aspirațiunile integrale ale neamului nostru.

Rog pe bunul Dumnezeu să-și coboare binecuvântările sale asupra țării, a poporului nostru și asupra aspirațiunilor mari și sfinte ale lui.

Dumnezeu să ne ajute!

(Cuvântarea I. P. S. Sale a fost întreruptă continuu de puternice și entuziaste aplauze și manifestații).

Ca să se știe! *Cu prilejul călătoriei în Italia, Conducătorul statului român, dl general* **Ion Antonescu,** *a declarat, într'un interviev acordat presei italiene, următoarele:*

„Am venit primii în acest colț al Europei acum 1800 ani, și drepturile noastre nu le putem pierde nici peste un milion de ani. Am venit primii și vom pleca ultimii... Prima dată s'a întâmplat în istoria noastră că am cedat fără luptă. Ne-am luptat, în cursul istoriei, cu turcii, cu rușii, cu ungurii, și nimeni n'a putut rămânea stăpân asupra noastră. Nu, căci sântem primii și adevărații stăpâni ai pământului românesc. Sântem unde am fost, și rămânem unde sântem...“

Ardealul

Sunt douăzeci și doi de ani dela marea zi de 1 Decemvrie 1918, când Ardealul întreg a văzut lumina libertății și s'a unit cu Țara mamă. A fost cea mai mare, cea mai luminată zi din istoria neamului nostru. A fost ziua în care a grăit dreptatea cea mai nefalsificată, dreptatea lui Dumnezeu, a fost o zi care a stat cu totul sub mirul dragostei și al puterii lui Dumnezeu, a fost ziua Domnului în istoria românismului.

Dreptatea pe care a înălțat-o ea atunci în lumină, era atât de evidentă, atât de copleșitoare pentru orice suflet de om, încât nu ne puteam gândì că se va mai găsì cineva pe lume care să sprijinească svârcolirile de strigoi ale asupritorilor de până ieri pentru a alunga această dreptate clară ca ziua și a reinstaura era întunecată a nedreptății și a urgiei.

Lucrurile s'au petrecut însă altfel decum poruncea o elementară judecată dreaptă și morală.

Azi aniversarea zilei de 1 Dec. 1918 e învăluită în durerea noastră și în lacrimile celor peste un milion de frați apăsați de călcâiul sălbatic al hunilor. Cheagul care unește un neam — când nu e simplă turmă, simplă aglomerare de indivizi urmărindu-și doar interesele limitate — e atât de puternic, încât orice lovitură într'o parte a lui e simțită de întregul organism național. Solidaritatea și demnitatea națională ne impune să ne gândim la frații noștri robiți, să ținem minte loviturile nemiloase ce ni s'au dat, să ne concentrăm puterile așteptând cea mai favorabilă clipă în care putem reface dintr'un salt trupul și sufletul nației. Nu e îngăduit să lăsăm să adoarmă nici un moment în noi gândul la supremul rost al generației noastre: readucerea pământului încălcat de străini între hotarele Țării. E cuvântul de ordine ce ni l-a dat și I. P. S. Mitropolit Nicolae în marea sa cuvântare dela congresul »Astrei». Marile acte istorice nu răsar din nimic, ci dintr'o tenace pregătire sufletească în vederea lor. Dacă nu vom ține sufletul nostru continuu la temperatură maximă sub dogoarea imperativului reîntregirii hotarelor, nu vom fi în stare să prindem clipa potrivită pentru a traduce în faptă idealul național. Dacă vom lăsa să se scufunde în uitare durerea și datoria noastră, dacă ne vom sili să ne obișnuim cu stările de acum ca cu o fatalitate, vom fi cuprinși treptat de-o astfel de paralizie care face cu neputință marile eforturi pentru reînfăptuirea idealului.

Destinul unui neam se făurește întâi în lumea sufletească a lui. Faptele de glorie sau pasivitățile rușinoase nu sunt decât efectul îndelungatelor transfigurări sau amorțiri sufletești. Istoria exterioară a neamului — în înălțările sau decăderile ei — nu este decât manifestarea unui suflet crescut în credința care face totul posibil, sau în marasmul moral și în înclinarea egoistă spre o viață de plăceri și de interese personale.

Credința e creatoare de istorie înaltă. Absența credinței seacă isvoarele istoriei, o doboară la o stearpă și nedemnă biologie vegetativă și animalică.

Dar credința în biruințele istorice trebue să-și soarbă puterea din credința în Dumnezeu. Numai atunci rezistă și se transfigurează. Credința în realizarea idealurilor pământești este un vrej care nu se poate susține decât împletit pe trunchiul viguros al credinței în Dumnezeu.

Să ne sprijinim credința națională cu atât mai mult pe credința ortodoxă, cu cât aceasta, spre deosebire de alte credințe, nu are tendințe de-a copleși vrejul credințe naționale, ci de a-l întări, nutrì și sprijinì.

Ca în totdeauna în trecut, și de acì înainte:

Preoți cu crucea în frunte
Căci oastea e creștină
Deviza-i libertate
Și scopul ei prea sfânt!

Frați preoți, adăugați-vă la misiunea voastră apostolească și pe aceea de-a ține aprinsă în sufletul generației actuale conștiința datoriei și a răspunderii înfricoșate de-a reîntregì neamul în hotarele lui firești.

Reînhumarea osemintelor Căpitanului

Astăzi, Sâmbătă, are loc la Casa Verde din București reînhumarea osemintelor Căpitanului, ale Nicadorilor și Decemvirilor, uciși toți în chipul cel mai înfricoșat și mai barbar cu putință, acum doi ani, când au fost gâtuiți cu streangul într'o mașină ce-i transporta dela Râmnicul-Sărat la București.

Osemintele ctitorului și ale eroilor Mișcării legionare au fost desgropate în săptămâna aceasta de lângă închisoarea Jilava, unde fuseseră aruncate trupurile lor desfigurate cu vitriol, sub apăsarea a trei vagoane de ciment.

De Mercuri seara osemintele au fost depuse în biserica Sf. Ilie Gorgani, unde legionarii și lumea românească au venit să-și aducă omagiul lor în duh de cucernicie și de reculegere, iar preoții au priveghiat în rugăciuni și slujbe.

Săptămâna întreagă a fost închinată amintirii Căpitanului, iar Vineri toți legionarii au trăit în post și rugăciune.

In toate bisericile din țară s'au tras clopotele, iar azi Sâmbătă s'au oficiat parastase pretutindeni.

In duh de smerenie către Dumnezeu, de rugăciune către mila Lui s'a trăit în această săptămână, ca El să facă roditoare și folositoare pentru biata noastră Țară strădania necurmată și jertfa lui Corneliu Zelea Codreanu și a luptătorilor lui.

Inmormântarea protoereului stavrofor IOAN MOȚA

Negrăită jale s'a sălășluit în inimile mulțimii de câteva zeci de mii, popor și cărturari, veniți la Orăștie, din depărtări și din apropiere, pentru a da onorurile din urmă la mormântul preotului luptător *Ioan Moța*.

Din trenul mortuar, sosit la Orăștie în dimineața de Sâmbătă, legionarii au coborât pe umeri sicriul cu rămășițele pământești ale decedatului părinte, ear un sobor de preoți în odăjdii a săvârșit la gară o scurtă slujbă religioasă.

Sicriul a fost depus apoi în biserică pe catafalc, slujindu-se sf. liturghie.

La ora 2 d. a. s'a început slujba înmormântării, — în fruntea soborului de preoți slujitori era I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului, însoțit de Prea Sf. episcop *Partenie* al armatei. Răspunsurile le-a dat corul studenților dela Academia teologică din Sibiu. De față erau membrii familiei, reprezentantul M. Sale Regelui, demnitari legionari, profesorii universitari din Cluj-Sibiu, delegați ai Moților din Munții apuseni, reprezentanți ai bisericilor și școalelor și ai celorlalte autorități.

Lângă sicriul protopopului Ioan Moța I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului a rostit următoarea cuvântare:

„Fii credincios până la moarte și-ți voi da ție cununa vieții".
(Apocal. 2, 10).

Intristată adunare,

Viața este o luptă grea, o luptă în care se cere o necurmată stăruință atunci când vreai să o trăești pentru izbândirea binelui. Așa înțelege Sfânta Scriptură viața și de [illegible] numărate îndemnuri ca să-și țină puterile întinse, treze, să nu slăbească, ci dimpotrivă să sporească în silințele sale către țintele bune, singurele cari dau preț vieții noastre. Un asemenea îndemn dătător de tărie se cuprinde și în cuvântul: **„Fii credincios până la moarte și-ți voi da ție cununa vieții."**

Dar pe cât este de frumos să înțelegi viața ca o neîntreruptă strădanie în slujba binelui, pe atât este de greu să o susții pe o asemenea linie de curățenie, de încordare, de jertfire neîncetată. De aceea sunt atât de rari oamenii de cari să se poată spune că au fost credincioși în toate zilele vieții până la sfârșit unor idealuri înalte, unor convingeri nobile cari cer renunțarea totală la odihnă și la plăceri dobândite ușor.

Un asemenea om rar, care stoarce admirația prin felul cum și-a ridicat și susținut toate clipele vieții sale la înălțimea pilduitoare a unei jertfiri totale pentru cele mai frumoase idealuri, a fost părintele protopop Ioan Moța, al cărui mare suflet pleacă acum către Domnul din cer.

Unul din idealurile mari căruia i-a fost credincios până la capăt, a fost cel **creștin.** *Credința în Dumnezeu, convingerea că numai Hristos dă înțeles și putere vieții pământești, i-a fost isvorul nesecat al strădaniilor sale; ea i-a luminat cărările vieții și i-a dat tăria să biruiască atâtea piedeci și greutăți în lupta sa pentru înfăptuirea unor ținte frumoase. Din această credință nesovăelnică în Dumnezeu, în ajutorul și dreptatea Lui, se explică linia dreaptă ca lumina în tot ce-a făptuit. A fost un preot adevărat, sorbindu-și marea energie de luptător, neclintita nădejde în biruință, din convingerea tainică în prezența lui Dumnezeu la cârma lumii și lângă sufletul celor drepți și curați.*

Bogata și neostenita sa făptuire și luptă și-a avut o temelie religioasă, a crescut din sufletul hotărât prin credință al unui preot. In larga sa propovedanie, se află la loc de cinste și de căpătâi evanghelia credinții în Dumnezeu. A fost un adevărat păstor de suflete, întărind și întemeind credința și viața păstoriților săi. Voi enoriași ai bunului Părinte Ion Mota, cari v'ați împărtășit cu mai multă îmbelșugare de cuvântul sămănător de credință al lui, simțiți acum mai mult ca toți durerea de a nu-l mai auzi grăindu-vă. Să păziți însă bine în suflete comoara de învățături și de povețe ce vi le-a împărtășit și să le predați din tată în fiu, ca să vorbească toate rândurile viitoare de oameni despre preotul pilduitor, cu mare și luminat suflet de creștin și de român, care a fost părintele Ion Moța. Biserica, al cărei slujitor devotat și înflăcărat a fost, l-a cinstit precum se cuvine, ca pe un fruntaș între fruntași, ridicându-l la treapta de protopop stavrofor și chemându-l ca membru în toate corporațiile de conducere.

Al doilea ideal mare căruia și-a închinat toate preocupările sufletului și toată puterea sa de muncă și de iubire, a fost cel **național.** *Și-a iubit neamul cu cea mai mare înfocare. Increderea lui neștirbită în puterile neamului, în destinul lui măreț, fiind întemeiată pe credința în Dumnezeu, a avut același caracter nesguduit și adânc ca și aceasta. A luptat pentru neam ca sub porunca lui Dumnezeu care are planuri înalte cu poporul nostru. Și pentrucă nația era în robie, a trăit și a concentrat în sufletul său dorul nestins și uriaș după libertate al întregului românism ardelean. Astfel apostolul credinței în Dumnezeu devine și profetul eliberării naționale. Pentru a face să se audă strigătul său după libertate și să se repete tot mai puternic în fiecare colțișor de țară, dă viață foii sale „Libertatea", nume care spunea tot focul ce ardea în inimi. Ce însemna atunci o luptă cu condeiul, prin mijlocirea tiparului, atât ca întărire și înălțare a conștiinței naționale, cât și ca greutăți înspăimântătoare, nu-și pot da seama decât cei ce au trăit în acele vremuri.*

Iar preotul Ion Moța și-a dat seama mai mult ca toți de marele folos al unei asemenea foi pentru pregătirea înfăptuirii idealului național și de aceea nu l-au putut intimida nici temnițele ungurești, nici baionetele jandarmilor, nici asupririle de tot felul. In această luptă dârză, tenace, cu toate forțele de fier și de teroare ale unei stăpâniri vrăjmașe, a ieșit la iveală simbolic firea luptătoare a Bisericii și a preoțimii ardelene, identificate întru totul cu aspirațiunile neamului. E în structura și în spiritul preotului puterea să lupte fără șovăire cu forțele vrăjmașe, chiar când sunt de proporții diavolești. Dar preoțimea ardeleană a fost adusă de împrejurări în situația să coboare în arena istorică și să împletească cu aspirațiunile unui neam greu încercat rostul luptător al misiunii sale.

Părintele Ioan Moța n'a descurajat o clipă în lupta sa. Când în 1914 a fost oprit să mai scoată foaia la Orăștie, a trecut Carpații și a continuat să o publice acolo. El a înțeles că un steag care i-a fost destinat de Dumnezeu nu-i îngăduit să-l înfășoare nici odată. Când împrejurările au devenit nefavorabile și în țara mamă, a trecut în America, desfășurând și acolo steagul „Libertății". După sfârșitul fericit al războiului s'a întors din nou la Orăștie continuând publicarea foii, a cărei misiune de înălțare și purificare a conștiinței românești, nu o vedea devenită inactuală. N'a socotit ca atâția alții că acum a sosit și pentru el vremea măririlor și a răsplătirilor pentru lupta purtată, ci a rămas modest la locul lui, loc de muncă în continuare.

Credința religioasă în legătură strânsă cu naționalismul, fiind elementul permanent al întregei sale vieți, a fost spiritul intim al casei sale, în care și-a crescut și copiii săi. Aceasta a vădit-o într'un chip strălucit unica sa odraslă de spiță bărbătească, Ionel Moța. Dacă mișcarea legionară a răsărit ca un miracol de adânc românesc, o parte din izvorul ei trebue căutat în casa preotului Ion Moța. Din atmosfera austeră a casei acesteia de preot model ardelean s'a ivit acela care a plecat să lupte pentru Hristos, nesuferind „să se tragă cu mitraliera în obrazul Lui", nici măcar la mari distanțe de noi.

Ce durere nu va fi simțit inima lui de părinte când i s'a adus feciorul, mângâierea și mândria sa, ucis de gloanțele dușmane!

Dar și de astădată a fulgerat într'o nouă înălțare și semnificație marele lui suflet de preot. Durerea aceasta a prefăcut-o în izvor de putere pentru o nouă și adânc grăitoare operă: a început să-și zidească biserica, lăcașul în care ne aflăm. Prin biserica aceasta măreață, rodită din durerea unei mari jertfe, voia să-și încheie, ca printr'o rugăciune și ca printr'un imn de mărire către Dumnezeu, strădania vieții sale. N'a apucat s'o termine. Dar ea va purta în zidurile ei sfinte dragostea de Biserică și de neam și jertfa părintelui Moța.

FOIȘOARA

In umbra nopții

Scade sgomotul și se domolește sbuciumul omenirii deodată cu amurgul serii.

In curând tăcerea și armonia coboară odihnitoare asupra firii.

Trupurile, frânte de muncă trudnică, se dau liniștei, ear vraja somnului le învălue în aripi ocrotitoare.

Inimi curate de păstori au slăvit Noaptea Sfântă, îngenunchiând lângă ieslea smerită, unde s'a născut Lumina, Adevărul și Viața; ear cântecele îngerilor, „Osana întru cei de sus" au străbătut umbrele de mister ale nopții miresmuite; — dar eată și Noaptea cutremurătoare, când Trupul îndumnezeit, întins pe cruce, se preface în rug de chin și durere, — care avea să ne mântuească pe noi, păcătoșii...

Câte minuni stăruiau în cuprinsul acelor nopți! Ele ne învață, că învierea sufletească a tuturora nu rezultă decât pe urmele jertfei izbăvitoare.

Umbra nopții aduce însă adeseori și alt ceva. Pentru numeroși, și adevărați fii ai întunerecului, noaptea nu mai e prilej de reculegere corporală și spirituală, ci izvod de răutăți și păcate.

Când sufletul ar trebui purificat de sgura trivialităților zilei, aripile Satanei intervin ispititoare și ne îmbracă în haina urei, răsbunării, trufiei, punând stăpânire pe inimi slabe, de tineri și bătrâni, care au uitat că numai fumul jertfei de *tămâie* curată se îndreaptă spre cer.

Sub adăpostul întunerecului s'a apropiat Iuda de Iisus și L-a vândut fariseilor... Dar, sfârșitul lui Iuda cine-l pizmuește?!

Cei plini de fiorul tinereților înrolați-vă cu atât mai ales în ceata celorce, alături de Iisus, se roagă în preajma când lințoliul de repaus se așterne d'asupra pământului. Săvârșiți, în cucernicie, ruga aceasta, ca să nu vă căiți amarnic într'o zi de târzie bătrânețe, privind îndărăt la trecutul tinereților greu plătite și zădarnic cheltuite.

Tinerețele, țineți minte, vă dau izvor de tărie. Nu murdăriți acest izvor, ci dăruiți-vă Domnului, care e scutul sfânt și Unsul lui Dumnezeu; — astfel veți gusta din potirul fericilor atât vremelnice, cât și veșnice.

Deschideți larg ferestrile sufletului vostru și călcați pe urmele celor ce s'au dovedit stâlpi de neclătit ai credinței românului; atunci, pășind mereu înainte, nu vă veți înfrică de întunerecul ce ni-l pregătesc vrăjmașii de ieri și de astăzi.

„Că, de viețuim, Domnului viețuim; și, de murim, Domnului murim; deci, sau de viețuim, sau de murim, ai Domnului sântem", (Rom. 14, 8.)

Pr. **Miron Maier-Brătei**

Să trăim în duhul lui Hristos

„Iar de nu are cineva Duhul lui Hristos, acela nu este al Lui".
Romani 8, 9.

Lucrarea Bisericii este orânduită spre câștigarea Duhului lui Hristos prin care sufletele pot ajunge la desăvârșire. Sensul superior al vieții, disciplinarea și înoirea omului lăuntric, întărirea credinței, câștigarea unei voințe care să stea în raporturi intime cu postulatele morale, formează o parte din realizările acestui Duh.

Mersul nou de viață, formulat în slove sfinte, este plin de bunătate, este poleit cu dragoste ce nu cunoaște îngrădirile urii, pentrucă îndemnul Mântuitorului ne poruncește: „Ci iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și dați împrumut, nimic nădăjduind... și veți fi fiii Celui Preaînalt, că El este bun cu cei nemulțumitori și cu cei răi."

Triumful creștinismului se datorește dragostei pe care a turnat-o în lume Duhul lui Hristos, care a frânt rezistența tuturor obstacolelor. Oamenii dublați de această energie cerească au rodit mântuire lor și îndreptare pentru semeni.

Culmea desăvârșirii, spre care avem să ne îndreptăm vremelnica noastră petrecere, nu se poate ajunge fără această forță a duhului.

„Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac" (Luca 23, 34), constitue temelia solidă pentru noua orânduire morală din lume. Prin aceasta nu se dărâmă, ci se preschimbă, nu se depărtează, ci se apropie, nu se urăște, ci se iubește. Duhul lui Hristos este al dragostei, al inimii smerite, al milostivirii, al nădejdii și al slobozeniei care aduce împreună petrecere cu aleșii Domnului.

Duhul lui Hristos preschimbă omul, îi subordonează toate lui Nristos, așa după cum simțea dumnezeescul Pavel: „Iar de acum nu mai trăesc eu, ci trăește în mine Hristos", (Galateni 2, 20).

Sufletul omenesc se înobilează prin eltoirea cu Duhul lui Hristos, întocmai cum pomul sălbatic se face pom bun prin lucrarea de altoire a grădinarului,

Duhul lui Hristos este seva cea nouă care circulă în făpturile născute prin botez, obligându-le să nu mai trăiască după trup, „căci dacă viețuiți după trup, veți muri, iar de veți omorî cu Duhul faptele trupului, veți trăi", (Rom. 8, 13).

Trăirea fără acest Duh a împrăștiat amar și durere printre noi, și ar fi cazul ca îndreptarea să vină spre a nu primi osânda de cenușe pe care au cunoscut-o Sodoma și Gomora.

Ceice nu primesc Duhul lui Hristos nu pot fi părtași ai binefacerilor lui, — refuzând lucrarea sânt „izvoare fără apă și

Dela început până la sfârşit părintele Ion Moţa este un model de viaţă şi de preoţie pentru preoţii noştri şi pentru generaţiile tinere.

Acum când se prezintă înaintea lui Dumnezeu ca unul care a împlinit ca puţini alţii îndemnul Scripturii: „Fii credincios până la moarte", suntem siguri că acolo îl aşteaptă nu numai cununa văzută a cinstirii ce i-o dă un neam întreg în recunoştinţa sa, ci şi cununa nevăzută a fericirii veşnice de care se bucură dreptii lui Dumnezeu.

Ca părinte sufletesc al acestui ales fiu şi preot al Bisericii şi al Neamului, pe care l-am iubit şi apreciat nespus de mult şi cu care am avut duioase legături sufleteşti, mă despart cu negrăită durere de el. Durerea cea mai mare ştiu însă că este a soţiei sale iubite şi a familiei. Lor le adresez de aceea ultimul meu cuvânt de întărire şi de mângâiere întru Domnul Iisus Hristos.

Şi acum adresându-mă Tatălui ceresc, căruia m'am rugat şi lângă sicriul viteazului său fiu, îl implor să primească sufletul marelui român şi vrednicului protopop Ion Moţa, ca pe al slujei celei bune şi credincioase, întru locaşurile şi binecuvântările Sale, spre veşnica lui fericire şi luminare. Amin. —

Au mai cuvântat: dl profesor Ion Zelea Codreanu, păr. prof. Stanciu şi păr. Vinţan din Orăştie; ear în cimitir, în faţa mormântului, au vorbit dnii: C. Georgescu, comandantul Bunei Vestiri, Nicolae Pătraşcu, secretarul general al Mişcării Legionare, prefectul judeţului Costea, A. Damian inspector şcolar, colonelul L. Popescu ş. a., — stăruind asupra vieţii de muncă şi cinste a celui dispărut.

In accentele rostite de P. S. episcop Partenie şi în salvele date de compania de onoare, sicriul protoereului stavrofor a fost coborât în mormânt. Veşnică şi binecuvântată să-i fie amintirea!

Şedinţă festivă. Societatea studenţilor Academiei teologice „Andreiane", organisează, în aula Academiei, Sâmbătă în 30 Noemvrie 1940, ora 18, o şedinţă pentru comemorarea patronului ei, Mitropolitul *Andrei Şaguna*. Programul conţine o conferinţă (despre creştinătatea Mişcării Legionare), două recitări şi câteva coruri conduse de părintele profesor Petru Gherman. Intrarea benevolă. — Publicul este invitat să participe la această anuală comemorare.

1 Decemvrie la Alba-Iulia

Secretariatul general al Mişcării Legionare comunică:

La 1 Decemvrie 1940 se împlinesc 22 ani dela marea adunare dela Alba-Iulia. Mişcarea legionară va organiza sărbătorirea acestei zile, în cetatea lui Mihai Viteazul, în cadrul unei deosebite solemnităţi.

Vor lua parte, la această serbare, în întregime unităţile legionare din Ardeal şi Banat, iar din restul ţării unităţi selecţionate.

Adunarea generală a „Astrei"

In urma împrejurărilor fatale prin care trece ţara noastră, Asociaţiunea culturală „Astra" şi-a ţinut adunarea anuală, în ziua de 24 Noemvrie 1940, la sediul său din *Sibiu*, în cadre deşi mai restrânse, dar — prin prezenţa şi cuvântul însufleţit şi profetic al înalţilor noştri prelaţi şi al celorlalţi fruntaşi, — întrunirea sibiană a luat proporţiile unui praznic măreţ, dătător de nădejde şi credinţă în biruinţa finală a dreptăţii româneşti şi a reîntregirii neamului într'un viitor cât mai apropiat.

In sala festivă a prefecturii, vicepreşedintele reprezentativ al Asociaţiunii, dl *Gh. Preda*, a deschis şedinţa arătând, într'o luminoasă cuvântare, cum înţelege „Astra", în clipele actuale istorice, să-şi continue misiunea culturală, socială şi naţională, fiind şi mai departe înmănătoarea poporului, păzitoarea neclintită la postul de veghere naţional, şi întemeindu-se, în munca sa, pe sprijinul bisericii şi al şcoalei.

După alegerea comisiunilor şi după expedierea telegramelor omagiale către M. Sa Regele *Mihai I* şi către dnii: general *Antonescu*, *Horia Sima* şi *Traian Brăileanu*, s'a desfăşurat seria cuvântărilor, începută cu discursul I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului. Cuvintele înaltului chiriarh, (le publicăm la loc de frunte al ziarului), au stârnit aprobări puternice în mijlocul asistenţii şi au fost des întrerupte de manifestaţiile vii ale salei întregi; — ear presa, din capitală şi provincie, subliniază şi reproduce, în întregime sau în fragmente, memorabilul discurs.

Alte cuvântări au ţinut: P. S. vicar *Dr. V. Macavei* în numele I. P. S. Sale mitropolitului Alexandru Nicolescu dela Blaj şi al bisericii greco-catolice române; dl rector *S. Puşcariu*, ca reprezentant al Academiei Române; dl general *Georgescu Pion*, aduce salutul armatei, ear dl general *Manolescu* al Caselor naţionale; dl primar *Dörr*, în numele prefectului, al municipiului şi al grupului etnic german ş. a.

După amează au ţinut conferinţe, în sala prefecturii, dnii *I. Lupaş* şi *Al. Boitoş*, despre subiecte în strânsă legătură cu Ardealul.

Incadrarea strictă şi riguroasă în ordinea de stat a tuturor legionarilor

Preşedinţia Consiliului de miniştri comunică:

„In noaptea de 26—27 Noemvrie, cu ocazia deshumării osemintelor dela Jilava, legionarii cari lucrau la această deshumare au pătruns în închisoare şi au împuşcat pe unii dintre deţinuţii politici aflaţi acolo şi consideraţi ca autori principali ai crimelor săvârşite împotriva Căpitanului şi a legionarilor, sub fostul regim.

Generalul Antonescu, Guvernul şi Mişcarea Legionară, reprobă acest act.

Dintru început generalul Antonescu a pus la baza noului regim ideia de legalitate şi justiţie, iar Mişcarea Legionară s'a înscris în acelaş cadru de ordine şi legalitate.

Se vor aplica sancţiuni severe.

Mişcarea Legionară a hotărât încadrarea strictă şi riguroasă în ordinea de stat a tuturor membrilor ei şi sancţionarea exemplară a acelora cari se vor abate dela ordinea legală".

Apelul dlui Horia Sima, comandantul Mişcării Legionare

Comandantul Mişcării Legionare face următorul apel:

Legionari,

In momentele de faţă trebue să avem o singură lege: Salvarea ţării.

Orice iniţiativă, orice acţiune în afara ordinei de stat, ameninţă patria.

Legiunea a făcut sacrificii sfinte pentru salvarea patriei.

Orice abatere, dela disciplina patriei, este astăzi crimă de trădare, iar cei vinovaţi vor fi sancţionaţi cu severitate de legile Ţării şi ale Mişcării Legionare.

Ordon tuturor legionarilor să meargă pe linia Căpitanului, de disciplină şi ordine desăvârşită.

Este legământul nostru faţă de Căpitan.

Camarazi: Ordine şi disciplină. Trăiască Legiunea şi Căpitanul!

Horia Sima

27 Noemvrie 1940.

Comunicat

Preşedinţia Consiliului de miniştri comunică:

In ziua de 26 Noemvrie a. c. fostul ministru Virgil Madgearu a fost ridicat de către necunoscuţi dela locuinţa sa.

La ora 15 şi jumătate corpul său a fost găsit neînsufleţit în pădurea Snagov, purtând urme de gloanţe de revolver.

In seara zilei de 27 Noemvrie a. c. profesorul Nicolae Iorga a fost ridicat de către necunoscuţi dela locuinţa sa dela Sinaia.

Măsurile grabnice, luate în cursul nopţii de către autorităţi pentru aflarea şi eliberarea fostului prim-ministru, au rămas fără rezultat.

In dimineaţa zilei de 28 Noemvrie a. c. Legiunea de jandarmi Prahova a găsit corpul neînsufleţit al profesorului Iorga în comuna Streşnic (jud. Prahova), străpuns de 6 gloanţe de revolver.

Guvernul este în căutarea vinovaţilor, cărora li se vor aplica severe sancţiuni, potrivit legilor în vigoare.

INFORMAŢIUNI

I. P. S. Mitropolit Nicolae şi-a răscumpărat felicitările de ziua numelui, dăruind suma de 10.000 Lei, pentru ajutorarea refugiaţilor şi a sinistraţilor.

Recepţia care se obişnuia în alţi ani, nu va avea deci loc la Sf. Nicolae din anul acesta.

P. C. Sa Dr. Nicolae Popovici, rectorul Academiei teologice din Arad, a fost numit de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului membru în comisia mixtă dela Budapesta, ca reprezetant al Mitropoliei pentru a susţinea interesele Bisericii ortodoxe de pe teritorul cedat Ungariei. P. C. Sa este cel mai competent pentru a susţinea juridic şi canonic interesele Bisericii noastre în faţa comisiei dela Budapesta.

Ziarul „Universul" şi directorul său pentru studenţii refugiaţi. Dl *Stelian Popescu*, valorosul director al „Universului", a înfiinţat 100 de burse pentru studenţii refugiaţi merituoşi, punând la dispoziţia „Uniunii naţionale şi studenţilor creştini din România" suma de **un milion** de lei, din care se vor asigura mesele, de prânz şi seară, pentru studenţimea refugiată. Cei ajutaţi vor lua masa la cantina din «*Casa Studenţească*» (în Calea Plevnei 61 bis, Bucureşti), casă ridicată, cum se ştie, prin subscripţia publică deschisă de marele ziar şi prin donaţia dlui Stelian Popescu.

neguri purtate de furtună, cărora li se păstrează întunerecul nepătruns în veac", (Petru 2, 17).

Dacă comunitatea sufere în desvoltarea sa, dacă spiritualitatea nu poate evada din cercul problemelor mărunte, dacă ni se pare că păgânătatea vrea să se introducă în viaţa unora, toate acestea sânt urmările faptului că misiunea noastră este lipsită de lucrarea pe care o săvârşeşte Duhul lui Hristos.

Din atmosfera aceasta viciată lumina Evangheliei trebue să ne reculeagă şi să ne aşeze pe un plan mai ridicat, unde Duhul adie cu binefacerile cunoscute acelora cari se ostenesc să lucreze cu el.

Preot **Gh. Şerbu-Satulung**

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(19) De protopopul **Gh. Maior**

Restul se aranjează după obiceiuri locale. Doar la câteva amănunte va fi bine să vă fac atenţi. — Mulţi aleargă după avere. Cunoscând oamenii aceste slăbiciuni, vor face să vă parvină veşti după plac, cari după căsătorie nu se adeveresc totdeauna. Inainte de războiu se spunea chiar, că de vrei să nimereşti real câtă zestre se dă unei fete, să împarţi cu 10 suma ce s'a pus în circulaţie. Proporţia tot aceeaş va fi rămas* Dar, oricât de grea va fi viaţa, pentru un viitor preot e necompatibil să pună pondul principal pe: „Câtă zestre are?" Foarte multe neînţelegeri ulterioare din căsnicii ies din cauza acestei nepotriveli de calcule, de cari soţia, care îndură, nu e cu nimic vinovată. Nu e mai bine să închei căsătorie din adevărată dragoste, fără a te sinchisi prea mult de avere?*

Veţi avea apoi destule de suferit, dacă vă căsătoriţi condiţionat, că vă dă parohia (prin lupte de partide). Nu le recomand nimănui. Partidul care birue, e numai un partid şi nu toată parohia, şi din cauza aceasta jumătate din activitatea pastorală, pe care o putea săvârşi, când toţi oamenii ar fi ţinut cu el, se volatilizează pe urma duşmăniilor în cari se bagă prin căsătorie.

Şi acum regula regulelor: Nu umbla să te căsătoreşti cu o fată dintr'un mediu social prea depărtat de cel în care ai crescut şi în care ai să-ţi continui viaţa, sau cu o cultură mult prea superioară sau prea inferioară celei, pe care o posezi tu, — de vrei să nu fii nefericit. Căci tu şi soţia vei avea să alcătueşti o indestructibilă şi perfect de armonizată celulă socială, o familie creştină.

Să presupunem, că preotul a trecut şi peste acest pas greu. E căsătorit şi aşezat în parohie şi e binecuvântat chiar cu familie. Să ne întrebăm: are vreo influinţă viaţa familiară a preotului şi purtarea membrilor săi asupra activităţii lui pastorale?

Neînchipuit de mare. Gândiţi-vă la familia arhiereului Eli şi la a lui Samuil din Sf. Scriptură. Pentruce ar fi cerut sfântul apostol Pavel lui Timotei să aibă grije pe cine hirotoneşte, că dacă nu-şi poate chivernisi casa şi nu şi-a crescut bine copiii, nu e vrednic de dar? De ce sunt aşa aspre canoanele? — Dacă soţia lui e adulteră înainte de hirotonirea soţului, acesta nu mai poate ajunge preot; dacă săvârşeşte adulterul după hirotonirea lui trebue să o dimită, iar dacă nu o dimite, i se ia dreptul de a sluji. (Canonul 8 al sinodului din Neocesarea). La fel, canoanele au prescripţii pentru fiii şi fetele preoţilor, cerând să fie curaţi, cinstiţi şi buni ortodocşi (căci preotul să nu-şi căsătorească copiii cu de altă lege; can. 10 Luod.). Că are mare influinţă, se poate deduce şi indirect, din felul cum consideră poporul nostru pe preoteasă. In biserică i se oferă locul cel mai de frunte între femei. In tot locul se poartă cu toată reverinţa faţă de ea. Prin însoţirea cu preotul, o socoteşte părtaşe de sfinţenie. Dacă rămâne văduvă, oricât de tinără ar fi, nu-i admite să se recăsătorească, iar de o face mâhneşte sufleteşte tot satul. — Ce dovedesc toate acestea? Cred, că e de prisos să o mai spun.

Preoteasa îi este şi de mare ajutor pastoral preotului. Nu numai în domeniul cultural, gospodăresc, de educaţie — cât priveşte pe femei, ci chiar în viaţa pastorală propriu zisă. Pe preot îl ţin în aşa mare cinste, că socotesc necuviinţă să-i spună năcazurile lor de natură mai intimă şi să-i ceară sfat. Mai ales femeile. Şi atunci aleargă la preoteasă şi prin ea cer sfatul dorit dela preot.

Deaceea preoteasa să înţeleagă, că nu trebue să fie flecară. I se impune tăcere de duhohnic, altcum surpă încrederea, pe care o pun oamenii în ea şi în soţul ei. Şi să nu încerce niciodată, în domeniul pastoral, a da ea răspuns sau sfat, ci totdea-

* Dar se poate întâmpla să păţiţi şi alte neajunsuri. Cunosc un caz, când fiul unei familii de ţărani, dorind să se căsătorească cu fica unei fruntaşe feţe bisericeşti, s'a văzut ca din senin dat afară pe uşe. Ce se întâmplase? Mama tinărului s'a dus la tatăl fetei cu următoarele cuvinte: „Eu am cheltuit cu feciorul meu până l-am făcut vrednic să-ţi ia fata, acum să văd sfinţia ta ce dai fetii, ca să ţi-o facă feciorul meu preteasă?" Sfinţia sa — nu era dintre ceice n'avea — a găsit întrebarea jignitoare şi cu toată dragostea tinerilor, a recurs la gestul eroic de care vă aminteam. — Şi sfinţia sa mai poate avea tovarăşi cu judecată similară.

Şi încă o precauţie i se mai impune: să nu cădeţi în curse. Deseori se aranjează lucrurile, ca la teatru. Tinerii sunt lăsaţi singuri în cameră, fata instruită, mama pândind cu cineva la uşe, care se deschide tocmai în clipa, când tinărul imprudent sărută fata. Tărăboiu, ameninţări de nu promite să-i ia fata, „pe care ai făcut-o de râs" şi trebue s'o ia, deşi nu-l place, ca să nu se compromită. Cunosc un caz destul de recent şi de asemenea natură.

Tablou de sărbătorile legale când autoritățile publice vor fi închise. *Sărbători religioase:* Toate Duminicile din cursul anului. 1 Ianuar: (Anul Nou). 6 Ianuar: (Bobotează). 25 Martie: (Bunavestire). 5 zile, de Paşti. 23 April: (Sf. Gheorghe). 2 zile, de Rusalii. 29 Iunie: (Sf. Petru şi Pavel). 15 August: (Sf. Maria Mare). 8 Septemvrie: (Naşterea Maicii Domnului). 14 Septemvrie: (Inălţarea Sf. Cruci). 26 Octomvrie: (Sf. Dumitru). 6 Decemvrie: (Sf. Nicolae). 4 zile, de Crăciun. — *Comemorări naţionale:* 24 Ianuar: (Ziua Unirii). 10 Mai: (Proclamarea Independenţei şi a Regatului). 29 Mai: (Inălţarea Domnului) (Ziua Eroilor). — *Aniversări ale Familiei regale:* 21 Mai: Sf. Constantin şi Elena (Onomastica M. S. Reginei Mame Elena). 8 Noemvrie: Sf. Mihail şi Gavril (Onomastica M. S. Regelui Mihai I). In această zi se serbează şi ziua naşterii sale. 1 Mai: (Sărbătorirea Muncii). 6 Septemvrie: (Ziua Libertăţii).

O zi pe săptămână: mămăligă. Se anunţă, că este pe cale de a se introduce şi la noi în ţară, ca în Italia, *făina de porumb* în consumaţie obligatorie, — fie în combinaţie cu făina de grâu, fie ca mămăligă. Se va face, astfel, o nouă economie în rezervele de grâu. Locuitorii satelor noastre, dar chiar şi ai oraşelor, sânt de altfel obişnuiţi să consume mămăliga, hrană sănătoasă şi mai puţin costisitoare.

Ortodocşii în Germania. Au apărut de curând datele privitoare la situaţia confesiunilor în Germania. *Ortodocşii numără 50 de mii de credincioşi.* Protestanţii sânt în număr de 45 milioane, catolicii 48 milioane, catolici vechi 100 de mii, sectanţi cehi un milion, membri ai diferitelor comunităţi libere evanghelice 200 de mii, — budişti şi mohamedani fiecare cu câte trei mii de credincioşi.

Problema jidovească. Inaintea Academiei berlineze de ştiinţe a ţinut o conferinţă secretarul de stat *Esser* dela ministerul propagandei, vorbind despre însemnătatea deslegării problemei jidoveşti în scop de a statori o pace trainică între popoare. Conferenţiarul a analizat în amănunte problema, de care sânt astăzi preocupate atâtea ţări, şi a ţinut să constate că resolvirea problemei jidoveşti nu se poate face parţial, ci *integral*, — pacea şi bună starea popoarelor atârnă de această integrală resolvare.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 1 Decemvrie 1940, va predica părintele prot. *Gh. Maior*.

Poşta redacţiei

Pr. *St. R.* din *Cugir*. Am cetit în ziare, că Societatea Femeilor ortodoxe din Cugir aranjează în ziua de 30 Noemvrie a. c. un *ceai dansant* în favorul refugiaţilor. Cuc. Ta nu ai nimic de spus? Nu! este de datoria Cuc. Tale să intervii pentru respectarea rânduelilor bisericeşti şi româneşti, de a nu se dansa în post, oricare ar fi scopul? Credem că da. Societatea ortodoxă a emeilor e chemată în primul rând să premeargă cu respectarea legilor şi tradiţiei bisericeşti şi să nu dea prilej de scandelă.

„Cassa de păstrare"
institut de credit şi econ. s. a. în Sălişte

Capital deplin vărsat Lei 1.250.000.
Reg. Soc. Banc. Nr. 9—1934.

Convocare

Dnii acţionari, ai institutului de credit şi economii „Cassa de păstrare" s. a. în Sălişte, sânt convocaţi în

adunarea generală extraordinară

pentru ziua de *Mercuri în 18 Decemvrie 1940*, ora 11 a. m., la sediul societăţii, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Ratificarea reducerii numărului administratorilor, conform dispoziţiunilor Decretului-lege din 19 Octomvrie 1940, publicat în Monitorul Oficial Nr. 245 bis, referitor la funcţionarea societăţilor anonime pe acţiuni.
3. Alegerea a 3 cenzori activi şi a 3 supleanţi cu mandat pe trei ani.

In caz de neîntrunire a numărului legal de acţionari şi acţii, cea de a doua adunare se va ţine în acelaş local în ziua de 28 Decemvrie 1940, la aceeaş oră, putând această adunare generală să aducă concluze valide fără considerare la numărul acţiunilor depozitate şi la numărul acţionarilor prezenţi.

Sălişte, 23 Noemvrie 1940.

Consiliul de administraţie

NOTĂ. Acţionarii cari doresc a lua parte la această adunare generală, vor depune acţiunile cu cel puţin 5 zile înainte de adunare la casieria institutului sau la banca „Albina", „Banca Românească" şi „Banca Centrală" pentru industrie şi comerţ din Sibiu. (69) 1—1

Nr. 213/940 (65) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Dârlos,** din protopopiatul Mediaş, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială: 22 jugăre arător şi 2 jugăre fânaţ, pământ de calitate bună.
3. Stola uzitată în protopopiat.
4. 2 stânjini lemne de foc din pădurea bisericii, tăiatul şi adusul lor priveşte pe preot.
5. Până la zidirea caselor parohiale, — chiria pentru locuinţa preotului o plăteşte parohia.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Mediaş în termenul fixat.

Concurenţii se vor prezenta, cu avizul prealabil al oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mediaş, 11 Noemvrie 1940.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 13.028—940

Concurs

Fiind vacantă catedra de Testamentul Nou la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, conform art. 15 al. 5 din Regulamentul Academiei se publică concurs pentru ocuparea ei, în Telegraful Român şi Monitorul Oficial. Cererile de candidare se vor înainta în termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, fiind însoţite de următoarele documente:

1. Extras de naştere şi de botez;
2. Diploma de licenţă şi doctorat în teologie la o Facultate teologică din ţară;
3. Lucrări tipărite;
4. Alte eventuale certificate doveditoare de studii de specialitate.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 25 Noemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 704/940 (64) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Ţărăţel,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite cu documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului în Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Brad, la 1 Noemvrie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 160—940 Par. (67) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ al bisericii ortodoxe române Iarăş, se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat, dacă statul va bugeta postul.
2. Taxele stabilite de consiliu şi adunarea parohială.
3. 5 jugăre pământ arabil.

Vor putea candida cei cu diploma de cântăreţi dela şcoala de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu. Vor fi preferaţi cantori refugiaţi.

Cererile se vor înainta oficiului parohial Iarăş, şi se vor prezenta pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Din şedinţa consliliului parohial Iarăş, ţinută în 10 Octomvrie 1940.

Gh. Corbu
adm. par.

Nr. 13.214—940

Concurs

Fiind vacantă catedra de drept bisericesc la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, în conformitate cu dispoziţiile art. 15 al. 5 din Regulamentul Academiei, se publică concurs pentru întregirea ei, în Telegraful Român şi în Monitorul Oficial — Bucureşti. Cererile de candidare se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român Sibiu, în termen de 15 zile dela prima apariţie în Telegraful Român şi vor fi însoţite de următoarele acte:

1. Extras de naştere şi de botez;
2. Diploma de licenţă şi doctorat în teologie la o facultate teologică din ţară;
3. Lucrări tipărite;
4. Eventuale certificate doveditoare de studii de specialitate.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 25 Noemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 163—940 (68) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ al bisericii ortodoxe române Intorsura-Buzăului, jud. Braşov, protopopiatul „Oituz", se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va sistematiza sau bugeta postul.
2. Taxele obişnuite în parohie de clasa I-a, la diferite servicii religioase.

Candidaţii să aibă diploma şcoalei de cântăreţi din Sibiu.

Cererile de candidare cu actele cerute se vor înainta direct oficiului parohial, cu al cărui aviz se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul. Vor fi preferaţi cantorii refugiaţi.

Dat în şedinţa consiliului parohial, ţinută la 20 Octomvrie 1940.

Pr. Aurel N. Negoescu
paroh ortodox român

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

---

una să promită intervenţie la soţ şi să uşureze apropierea sufletească, pe care din decenţă nu şi-o permite credincioasa.

Cum vedeţi şi preoteasa trebue crescută, educată anume pentru acest rol nu tocmai uşor. Şi unde ar fi norocul să ajungem la câteva şcoale întocmite pentru asta?

Dar să mă opresc aici. Din cele spuse se pot deduce amănunte. Şi vă mai învaţă şi viaţa. Numai să vă căsătoriţi corespunzător căsniciei cerute unui preot, să purtaţi mare grije de perfecta moralitate a familiei voastre, de vă va fi rânduit de sus s'o aveţi, dar cu deosebire să căutaţi preotese serioase şi prietenoase, iubitoare a învăţa pe alţii şi capabile s'o facă, iar celelalte, trecătoarele interese, lăsaţi-le pe planul al doilea. Căci e peste putinţă să te dedici şi tu şi casa ta binelui şi mântuirii unui sat şi acesta să rămână nesimţitor şi să nu poarte grijă să poţi trăi omeneşte în el! Şi nu te lasă nici Dumnezeu!

3. In care parohie? Cum să se prezinte în ea

In mitropolia noastră s'a păstrat obiceiul vechiu al Bisericii ortodoxe de a se întregi posturile bisericeşti prin alegere din partea credincioşilor. Celce doreşte să fie preot „concurează" la o parohie, parohia prin adunarea parohială îl „alege", votându-l, şi consiliul eparhial, pe teritorul căreia se află parohia, îl „întăreşte", adecă îi aprobă alegerea. Aşadară dela tine atârnă în primul rând unde mergi preot.

Deci în care parohie? Cum să te apropii şi să intri în ea? Iată încă nişte întrebări importante. Câteva îndrumări sumare le socot folositoare.

Am zis, că dela candidatul la preoţie atârnă în primul rând în ce parohie intră. Şi aşa este. Nu se foloseşte faţă de tine celce doreşti parohie nici o constrângere din partea Bisericii. Apoi, tu eşti cel care îţi asiguri dreptul de a putea merge în orice comună bisericească, deci de a alege locul unde eventual poţi fi ales de alţii. Parohiile noastre sunt împărţite in trei clase — după numărul credincioşilor în primul, şi după al importanţei în al doilea rând. Cele mai bune parohii se socotesc cele de clasa I. Cine poate concura la o parohie de cl. I? Celce şi-a câştigat dreptul pentru ea, deci celce s'a străduit să probeze în faţa unei comisii dela centrul eparhiei, că e vrednic de o parohie mai fruntaşe, trecând cu „foarte bine" examenul de cvalificare preoţească următor celui de absolvire sau licenţă. Acesta are dreptul să concureze la orice parohie. Deci iată, că dela voinţa şi străduinţa candidatului atârnă în primul rând în ce parohie merge. Dacă n'a muncit să-şi câştige certificatul de cvalificare decât cu nota de trecere „bine", nu poate ajunge decât în parohii de cl. II-a şi a III-a, iar cei cu „îndestulător" sau „suficient" numai în parohii de cl. III-a. (Dupăce s'a preoţit şi dă dovadă de multă râvnă şi grije pastorală şi se distinge în parohie, poate cere să fie admis la un examen de promovare, pe temeiul căruia poate trece şi la o parohie mai bună). Deci iată un răspuns la întrebarea „In care parohie" să meargă un tânăr doritor de preoţie,

Dar când am pus această întrebare m'am gândit şi la altă latură a chestiunii. Să zicem, că ai dreptul de a încerca să obţii alegere în orice parohie. Pentru care să te decizi? Pe lângă interesele familiare sau personale, să ţii seamă şi de laturea psihologică. La unii nu e de neglijat impresia, pe case i-o face parohia, satul oamenii. Joacă rol şi acest aspect exterior. Eu am fost să văd o parohie depărtată, cu gândul să mă aşez în ea. Când am intrat în sat şi am văzut jur-împrejur dealuri sterpe, sinistru de sterpe, că satul nu are nici o grădină, în afară de a fostului preot şi a primarului îmbătrânit în funcţie, că nu are străzi, că chiar şi cu mortul trebue să freci prin albia părăului, care servea de stradă când nu se nimerea vremea ploioasă altcum trebuia să stai acasă; când am văzut case şi curţi ca vai de ele; când am văzut pe oameni în general lungi şi uscaţi la faţă, cu ochii cufundaţi în cap şi trişti, şi vorbind ca din altă lume, — am văzut o strângere de inimă şi m'a copleşit un pesimism compătimitor, care nu mă îndemna deloc să mă decid a rămânea acolo cu tot idealismul de care eram stăpânit. Nu se putuse înfiripa acea legătură tainică dintre mine şi sat, care să ăm facă să mă dedic cu toată fiinţa mea.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae · Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ A „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVIII — Sibiu, 8 Decemvrie 1940 — Nr. 50

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Comunicatul Sfântului Sinod

In ziua de 3 Decemvrie, Sfântul Sinod, într'o memorabilă ședință, a hotărât să se aducă la cunoștința credincioșilor următorul comunicat de îndrumare și povață:

Comunicat

Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe române întrunit în sesiunea ordinară de toamnă constată că dela sesiunea sa trecută s'au produs mari schimbări în viața statului și neamului românesc.

In tot timpul acesta de adânci dureri și prefaceri Biserica a fost alături de neam, suferind cu el, ajutându-l să-și recapete nădejdile în ziua de mâne și îndreptându-i sufletul spre Dumnezeu care încearcă pe cei ce nu vrea să-i părăsească, ci să-i îndrepte pentru a împlini prin ei înalte roluri în istorie.

Dând glas cugetului ei de mamă iubitoare, față de evenimentele care s'au produs în viața neamului românesc în lunile din urmă, Sfântul Sinod declară:

1. Răpirea unor mari părți din pământul țării și trecerea mai multor milioane de români sub jug străin sunt acte protivnice dreptății dumnezeești care poruncește ca stăpânirea pământului să o aibă aceia cari-l locuesc și care nu poate aproba ca anumite neamuri să subjuge pe altele, ci cer fiecare ca să se bucure la fel de darul sfânt și dumnezeesc al libertății.

Prin sfâșierea pământului românesc, mai multe eparhii sau părți din eparhii ale Bisericii ortodoxe române au rămas între hotare străine și milioane de credincioși și de preoți ai ei își văd strâmtorate putințele de a-și manifesta credința religioasă, cea mai fundamentală și mai necesară pornire a sufletului omenesc.

In fața acestei situații, Biserica ortodoxă a neamului românesc își îndreaptă nădejdile și rugăciunile spre Dumnezeul milostivirilor, dreptății și al atotputerniciei, care va aduce cu toată siguranța timpuri mai bune pentru poporul nostru, dacă acesta își va spori și mai mult frumoasele însușiri și virtuți de credință, de seriozitate morală și de jertfelnicie.

2. Biserica înconjoară pe noul și tinărul Rege al neamului nostru, Mihai I, cu toată dragostea ei, rugând pe Dumnezeu — dela care vine tot darul puterii și toată înțelepciunea stăpânitorilor — să-i dăruiască o domnie îndelungată, aducătoare de fericire pentru neam și sortită să reintregească pământul țării. Ii urează să fie un rege apropiat de sufletul poporului și înțelegător al poverilor lui, un adevărat părinte pătruns de răspundere pentru viața morală a supușilor săi, pe care să o promoveze prin pildă personală, printr'o școală inspirată de duhul creștin și prin aducerea întregei vieți publice sub frică de Dumnezeu.

3. Asigură de toată solicitudinea și ajutorul său noua conducere a Statului Legionar în frunte cu dl general Ion Antonescu. Constatând voința acestei conduceri de a aduce în viața statului și a poporului român un duh de reînoire morală sub semnul credinței și al virtuților creștine, își îngădue să-i dea îndemnul ca această voință să o aducă pe toată linia și fără nici o excepție în concordanță cu voința lui Dumnezeu arătată în Sfânta Evanghelie, căci numai astfel înoirea pe care o intenționează va fi profundă, reală și durabilă.

4. Sfântul Sinod adresează tuturor credincioșilor sfintei noastre Biserici un îndemn la înfrățire, la pace, la uitarea tuturor desbinărilor și patimilor din trecut, punând toți mai presus de orice grija pentru salvarea țării. In ordine, în disciplină, în spirit de frățietate să-și dea fiecare contribuția la ridicarea țării și la pregătirea unor zile mai bune. Prin ascultare și supunere la legi, prin împlinirea datoriei și prin munca nepregetată să înlesnim opera salvatoare ce o îndeplinește Conducătorul statului și guvernul țării. In deosebi se impune, după grozavele încercări pe cari ni le-a trimis Dumnezeu prin părăsirea atâtor întinderi din teritoriul țării și prin cutremurul înfricoșător dela 10 Noemvrie, să sărim cu toții în ajutorul fraților noștri loviți de soartă, a refugiaților, a sinistraților și a tuturor celor lipsiți.

5. Un apel deosebit îndreaptă Sfântul Sinod către preoțimea Bisericii, să stea cu întreg devotamentul și cu toată râvna în slujba lui Hristos și a Evangheliei, propovăduindu-i cu însuflețire voia Lui așa cum este, neștirbită și nerăstălmăcită. Numai descoperind fără încetare și imprimând sufletelor Evanghelia Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, numai slujindu-i Lui fără compromisuri, numai silindu-se să facă pe Hristos Domn și stăpân al vieții neamului, aducem cu adevărat cel mai mare serviciu acestuia pentru prezent și viitor.

Un neam care nu are cu adevărat pe Hristos Domn al său, e ca o corabie purtată pe valurile tuturor greutăților și nenorocirilor, fie într'o parte, fie într'alta.

Aducând acestea la cunoștință și punându-le la inima tuturor fiilor sfintei biserici, Sfântul Sinod își împărtășește binecuvântările sale statului, neamului și tuturor dreptcredincioșilor creștini, ca Dumnezeu să le ajute să scoată la lumină și la biruință deplină asupra tuturor greutăților și neajunsurilor scumpei noastre țări.

Din ședința Sfântului Sinod dela 3 Decemvrie 1940.

Președinte,
Patriarh **Nicodim**

I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, *Irineu*; I. P. S. Mitropolit al Ardealului, Banatului și Crișanei, *Nicolae*; I. P. S. Mitropolit al Bucovinei, *Tit*; I. P. S. Mitropolit al Olteniei, Râmnicului și Severinului, *Nifon*; P. S. Episcop al Romanului, *Lucian*; P. S. Episcop al Buzăului, *Ghenadie*; P. S. Episcop al Hușilor, *Grigorie*; P. S. Episcop al Argeșului, *Dionisie*; P. S. Episcop al Caransebeșului, *Vasile*; P. S. Episcop al Orăzii, *Nicolae*; P. S. Episcop al Constanței, *Gherontie*; P. S. Episcop al Armatei, *Partenie*; P. S. Episcop al Maramureșului, *Vasile*; P. S. Episcop al Americii, *Policarp*; P. S. Arhiereu, *Ilarion Băcăoanu*; P. S. Arhiereu, *Veniamin Ploeșteanu*; P. S. Arhiereu, *Galaction Silistreanu*; P. S. Arhiereu, *Efrem Tighineanul*; P. S. Arhiereu, *Valerie Botoșeneanul*; P. S. Arhiereu, *Emilian Târgovișteanul*; P. S. Arhiereu, *Evghenie Suceveanul*.

Noua Galilee

de prof. **Dr. Grigore Popa**

Conștiința plenară a destinului istoric conferă insului, pătruns de rosturile lui, o demnitate vecină cu sfinția și cu eroismul. Acest rang existențial decurge în chip firesc din accentele de seriozitate matură de care se încarcă participarea individualității la viața comunitară a neamului. Participarea la comuniunea de dragoste și destin a neamului, cum se rostea Nae Ionescu, însemnează adeziune totală și consimțire înțelegătoare la patrimoniul de virtuți istorice ale comunității naționale.

Această linie, singura care păstrează autenticitatea inițială a conștiinței naționale, este însași *situația fundamentală a neamului*; poziția lui spirituală și politică față de timpul istoric în care vecuește. Dacă această aliniere de aspirațiuni și voințe, hotărâte să înfrunte toate primejdiile, este la *înălțimea timpului* pe care-l transformă în *fapte istorice*, are un destin major; dacă, dimpotrivă, freamătul ei de viață se consumă în *infraistorie*, sub nivelul istoric al timpului, este condamnată ratării și pieirei. Ratările pot să fie personale și colective. Cele dintâi pot fi dureroase și tragice, cele din urmă nu sunt decât catastrofale.

In lumina acestor considerații de ordin general, care trebue să fie poziția spirituală și politică a neamului nostru față de momentul istoric pe care-l trăim?

Desigur, această întrebare dureros de vie și de actuală pasionează, răscolește patimi, trezește proteste și poate duce la o deplină concordie națională. Și asta atârnă, în ultimă instanță, de răspunsul ce i se dă.

Deși cu trupul frânt în două și cu obrazul pătat de rușinea nevolniciei, *noi mai credem încă în steaua României, și mari, și puternice.*

Socotim însă că în acest proces de refacere și reîntregire, pe temeiul dreptății divine și istorice, *Ardealul trebue să aibă rolul de Nouă Galilee.*

De ce?

El a fost tratat dureros de maștер, iar în trecut a dat dovezi masive de *putere protestatară și de vreri revoluționare.* Nu alta a fost istoria de jale și de obidă a Ardealului. Astăzi este din nou îndurerat, iar pământul lui sfânt și nobil suportă iarăși și iarăși... urgia barbariei răzbunătoare. De aici, *din Noua Galilee a României, trebue să ne vină Mântuitorul!*

Cum?

Prin răspunsul la această întrebare, revenim la ceeace numeam adineaori procesul de refacere și reîntregire a țării.

Semnul sub care trebue să și trăiască viața orice român de azi înainte, este *spiritul ofensiv.* Când rostim aceste cuvinte, ne gândim la toate cadrele de manifestare și la toate activitățile comunității naționale. De azi înainte, dacă vrem să creem istorie și să ne instalăm, cu dimensiuni de bărbăție în istorie nu putem trăi decât *în zenitul spiritului ofensiv.* Căci pentru noi, în ceasul de față, a ne salva însemnează a fi esențialmente ofensivi.

Hotărât, tineretul țării, a cărui sensibilitate de plop tremurător presimte primejdiile, s'a declarat, peste munții de cadavre cu care trebuia să-și plătească sfânta crimă de a fi văzut limpede, pentru ofensivă.

Nenorocirea întreagă ne-a venit dela ceice au precedat tineretul la guvernarea țării. Imensa lor greșală, pe care nu le-o vor ierta niciodată veacurile dăinuirii românești, este că au crezut că un neam de rezistența masivă a celui românesc poate trăi din abdicări și renunțări. Lașitatea și micimea lor morală nu i-au lăsat să vadă că *a trata înseamnă a trada, iar a ceda a te sinucide.*

Mai mult încă: ei au construit, cu banul și cu truda țării, *cazamate defensive*, pentru a le părăsi la prima adiere a primejdiei.

Voinţa de putere şi de mărire românească a tineretului, care ţine astăzi în mâni destinele românismului, trebue să ridice, peste hotarele vremelnice şi arbitrare, acolo la fruntariile veşniciei româneşti, *cazametele*, — mai tari decât puterile oarbe ale cutremurilor, — *ale ofensivei româneşti.*

Privită din perspectiva mântuirii ca neam, poziţia României faţă de momentul istoric nu poate fi decât *ofensivă.*

Pentruca spiritul ofensiv să se obiectiveze, să prindă contur, consistenţă şi densitate, trebue întreţinut pe toate căile şi cu toate mijloacele. Mai ales trebue să pătrundă în instituţiile fundamentale ale naţiunii şi în realităţile obiective ale statului. In această ordine de idei, ne gândim la armată, la şcoală, la biserică, la puterile statului, într'un cuvânt, la stat ca expresie dinamică şi totalitară a naţiunii.

In acest sens, *spiritul ofensiv al omânismului* trebue să întrunească „*unanimitatea conştiinţelor şi eforturilor creatoare ale naţiunii.* Numai aşa el îmbracă armura de oţel a perenităţii.

In acest punct, problema ne îmbie o altă perspectivă. Spiritul ofensiv, singura noastră garanţie de viitor, nu poate fi trainic şi plenar decât ca expresie integrală a voinţei de putere a tuturor românilor, într'o ţară crescută rotund peste veacuri a tuturor românilor şi numai a românilor!

Prin urmare, *sensul istoric şi eroic al spiritului ofensiv nu poate fi decât panromânesc.*

Dealtminteri, noi credem că singura noastră categorie de amplă şi majoră respiraţie istorică, singura noastră posibilitate de realizare a *Ethos-lui daco-roman*, pe care-l purtăm drept zestrea unei înalte misiuni în vinul sângelui, singura noastră garanţie de împlinire şi expansiune spirituală spre cer este *panromânismul.* cu toate consecinţele lui morale şi politice. Şi fiindcă dealungul veacurilor virtuţile spiritului ofensiv şi ale panromânismului au înflorit mai ales pe culmile transilvănene, credem, fără şovăire, în Noua Galilee a României!

Prin rău la mai bine

(=) Incercările multe şi grele, trimise de Sus, au năpădit lumea şi ţara.

Pe fronturile de luptă ale *războiului*, început de un an şi mai bine, atacurile în văzduh, pe apele mărilor şi pe uscat, se urmează, — cum vestesc zilnic comunicatele germane, britanice, italiene şi greceşti, — cu înverşunare sporită şi fără nici un indiciu că ele ar putea în curând lua sfârşit şi că războiul ar înceta în zilele apropiate ale anului ce vine.

Astfel, la victimele de până acum ale *morţilor şi răniţilor* şi la uriaşele *stricăciuni materiale*, — produse de bombele explosive şi incendiare, aruncate în cantităţi de miloane de kilograme, — se vor adăuga, durere, multe altele nouă, poate şi mai cumplite decât cele de până acum.

Ţara noastră, nebeligerantă, a îndurat să fie, din trei părţi, *cutropită de străini;* mii de refugiaţi şi expulzaţi au luat lumea în cap; alte mii, reţinute locului, au trecut prin toate ororile unor prigoniri fără milă ale celor ce au problamat lozinca: »Nincs kegyelem», nu-i îndurare pentru orce suflet de român...

De-asupra răstriştei şi încercărilor, îngrozitorul *cutremur* a răpus câteva sute de vieţi omeneşti, a năruit biserici, mănăstiri, şcoli, clădiri mari, oraşe, sate şi alte aşezări.

«*E mânia Cerului!*» — a strigat lumea înmărmurită în faţa dezastrului, «*ispăşire sfăşietoare pentru păcatele noastre!*»

Biserica ortodoxă română, prin slujitorii ei, n'a stat nemişcată la semnele dumnezeeşti ale vremilor ce le străbatem.

Potrivit chemării de păstori sufleteşti ai sinistraţilor li-au adus mângăere şi ajutor, fără întârziere, prin cuvinte şi fapte, arătându-le că «*Dumnezeu iubeşte pe ceice îi ceartă*», — şi nu vrea decât **îndreptarea** lor.

Creştinul adevărat, căzut la rău şi nenorocire, îşi întreabă conştiinţa şi se întoarce către Domnul.

Căinţa profundă îi redeschide drumul luptei şi al răbdării şi îi curmă necazul şi amarul clipelor.

Sântem în vremea sfântului post al Crăciunului: prilej binevenit ca să ne gândim mai adese la Dumnezeu şi să nu ne lăsăm numai în grija «destinului«, — care în cele din urmă dela *noi* atârnă.

Dacă puterea noastră e puţină şi slabă, puterea Celui de Sus e tare şi multă; — însoţiţi astfel cu Domnul, în rugăciune cucernică şi în sinceră căinţu vom fi în stare să înfruntăm cu biruinţă durerile şi suferinţele ce ne ameninţă cu periciune.

Tăria noastră sufletească şi ocrotirea de Sus vor ridica patria, asigurându-i viitorul. In tinerească orientare, sub domnia tinărului Suveran, şi sub conducerea înţeleptului General, am apucat drumul renaşterii în mersul istoric al neamului.

Fie ca, pe pământul acesta, cu hotare azi ştirbite, să se ridice generaţii nouă de eroi, ale căror vânjoase braţe să restabilească dreptatea vremelnic năbuşită, reîntregind ţara şi făcând o frumoasă şi strălucită «*ca soarele de pe cer*»...

Şedinţele Sfântului Sinod

Luni, în ziua de 2 Decemvrie 1940, s'a deschis, în capitala ţării, sesiunea ordinară de toamnă a Sf. Sinod.

După slujirea doxologiei, membrii Sf. Sinod s'au întrunit în sala de şedinţe a palatului patriarhal. La şedinţă au asistat şi dnii profesor Traian Brăileanu ministrul educaţiei naţionale, cultelor şi artelor, şi profesor Vladimir Dumitrescu, secretarul general pentru culte şi arte.

Dl ministru Brăileanu a dat citire mesagiului de deschidere a sesiunii.

I. P. S. Sa patriarhul **Nicodim**, *deschizând şedinţa, a subliniat faptul că pe lângă împrejurările grozave deslănţuite asupra ţării, ni-au venit şi evenimente îmbucurătoare, cum a fost de pildă, urcarea pe tron a M. Sale Regelui* **Mihai I** *şi venirea la conducerea statului a dlui general* **Ion Antonescu**, *un om energic şi priceput şi cu multă dragoste de neam şi ţară. „Să nădăjduim că prin munca conducătorului nostru, şi cu ajutorul lui Dumnezeu, vom putea să ne vedem ţara refăcută. Pentru aceasta ne trebue muncă încordată şi stăruitoare. Şi mai presus de toate să rugăm pe Dumnezeu să ne trimită milostivirea Sa asupra noastră", — a zis I. P. S. Sa; a mulţumit apoi dlui ministru Brăileanu pentru participarea la şedinţă şi a urat viaţă îndelungată M. Sale Regelui şi izbândă deplină Conducătorului statului şi guvernului.*

A citit apoi telegramele de omagiu, trimise Suveranului şi Conducătorului, general Antonescu.

Dl ministru **Traian Brăileanu** *a arătat, că în ţara noastră s'au petrecut schimbări de adâncime, care cer o prefacere sufletească, o mai strânsă legătură între Stat şi Biserică.*

„Mişcarea Legionară, consfinţită prin atâtea jertfe, stă astăzi la temelia ordinei în Statul român.

Guvernul legionar stărue în afirmarea acestei idei de jertfă pentru credinţă, care trebue aşezată şi la temeliile Bisericii şi vieţii sufleteşti din ţara noastră".

Dl ministru a prezentat apoi Sfântului Sinod, din partea guvernului un **memoriu**, *cuprinzând 30 de puncte, asupra diferitelor probleme privind organizarea de viitor a vieţii noastre bisericeşti.*

Domnia sa a rugat pe membrii Sfântului Sinod ca memoriul să fie luat de îndată în cercetare, pentru o cât mai grabnică şi dreaptă deslegare, a tuturor problemelor cuprinse în el.

Şedinţa după amiază s'a deschis la ora 5, sub preşedinţia I. P. Sf. Patriarh **Nicodim.**

S'au luat în discuţie referatele prezentate de comisiunile: canonică, juridică şi cea pentru doctrină şi viaţă religioasă.

Sfântul Sinod a luat cunoştinţă şi şi-a însuşit dispoziţiunea ministerului cultelor, de a se îngădui preoţilor să facă parte din consiliile anumitor asociaţii cooperatiste.

In privinţa cererii preoţilor refugiaţi, de a li se da şi lor o parte din sesiile parohiale, Sfântul Sinod a hotărât să li se dea în arendă, cu dreptul de preferinţă la preţuri egale, terenurile de prisos care nu intră în sesiile parohiale.

S'a mai aprobat ca acolo unde sfintele biserici au fost dărâmate prin cutremur, slujbele să se oficieze în capele amenajate în acest scop, până la restaurarea bisericilor.

Discutându-se chestiunea jidovilor botezaţi de mai mult de treizeci de ani, Sfântul Sinod a opiniat că botezul, primit de evrei, nu infirmă legile şi dispoziţiunile în vigoare pentru ocrotirea rasei.

Şedinţa s'a ridicat la ora 19.

*

In şedinţa de Marţi înainte de amează s'a hotărât aducerea la cunoştinţa credincioşilor a Comunicatului ce-l publicăm la loc de frunte.

Şedinţa de după amiază *s'a deschis la ora 5 sub preşedinţia I. P. S. Patriarh Nicodim.*

* FOIŞOARA *

„Probleme de istoriografie transilvană"

Conferinţa dlui profesor universitar Dr. I. Lupaş la Universitatea din Sibiu

Am anunţat că lecţiile inaugurale ale facultăţilor Universităţii Daciei Superioare, din cetatea noastră, vor cuprinde o serie de conferinţe, asupra problemelor şi evenimentelor, cari au zguduit din temelii, mândra provincie a Transilvaniei româneşti.

Una din aceste conferinţe inaugurale este cea ţinută de unăzi în Aula Academiei teologice „Andreiane", ca lecţie de deschidere a cursului de Istoria Românilor de către dl profesor Dr. I. Lupaş.

Caracterul românesc al Transilvaniei

Dl profesor I. Lupaş, descriind contribuţia Ardealului în istoriografie, a arătat cum această contribuţie este evidentă în opera umanistului Nicolae Olahus Sibianul, care sublinia în hexametri sonori, ca şi în proză de factură clasică, obârşia românească a familiei sale, scoţând la iveală deopotrivă caracterul românesc al Transilvaniei şi al Banatului cu al Moldovei şi cu al Munteniei.

Mai departe dl profesor Lupaş, a arătat că cel mai vechi şi mai activ centru al culturii române în Transilvania a fost Braşovul, care s'a afirmat nu numai prin cărţile ieşite de sub teascurile lui, din colaborarea lui Coresi şi-a ucenicilor săi cu învăţaţii preoţi dela biserica Sfântului Nicolae, ci şi prin noua clădire de piatră a şcolii româneşti la 1597. Tot din preajma bisericii Sfântului Nicolae a răsărit cea dintâi cronică scrisă românește de protopopul Vasile, înainte de anul 1633.

La curtea mitropolitului Sava Brancovici-Brâncoveanu a fost scrisă în jumătatea a II-a a veacului 17, cronica românească a fratelui său Gheorghe, care prezenta un vădit progres faţă de cea dela Braşov.

— Alt semn de progres în desvoltarea istoriografiei transilvane, se iveşte tot la Braşov, unde harnicul protopop şi neînfricatul luptător Radu Tempea, întregind cronica antecesorului său Vasile, a dat o adevărată monografie despre trecutul bisericii Sfântului Nicolae până la 1742. Sbuciumările şi luptele fraticide pricinuite prin desbinarea bisericească uneltită între românii transilvani prin politica hipercatolică a habsburgilor şi-a aflat cronicarul destoinic în călugărul care povesteşte, în versuri izbutite, distrugerea vechilor mânăstiri româneşti-ortodoxe, potrivit ordinului dat de generalul baron Nicolae Adolf Buccov: „Monasteria lapidea destruantur, lignea vero comburrantur" (Mânăstirile de piatră să fie distruse, iar cele de lemn arse). Numele acestui călugăr a rămas până în timpul de faţă necunoscut.

In continuare, dsa pomeneşte primul volum de istorie universală al lui Ioan Piuariu Molnar, tipărit la 1800 în Buda şi „Istoria pentru începutul românilor în Dacia" 1813, tipărite tot la Buda, de Petru Maior. Iar cu douăzeci de ani în urmă (la 1792) protopopul Sava Popovici din Răşinari a pus, într'o predică rostită în faţa poporului, problema continuităţii românilor din Transilvania.

Pentru a înlătura părerea greşită că originea istoriografiei transilvane. ar data numai dela începutul veacului al 19-lea, dl profesor universitar Lupaş aminteşte cele două volume ale dsale, intitulate: „Cronicari şi istorici români din Transilvania" tipărite la Craiova (1933).

In continuare dsa a spus următoarele:

Obârşia şi vechimea românismului transilvan

„Pomenirea documentară a voevodatului transilvan precedează cu un veac şi jumătate pe al Munteniei şi cu două veacuri pe al Moldovei. Cele mai însemnate instituţiuni cu caracter specific românesc, aproape toate, au în nordul Carpaţilor o tradiţie şi o menţiune istorică documentară mai adânc înrădăcinată în trecut decât cele din sudul sau răsăritul Carpaţilor. Oastea românească în regiunea Sibiului este amintită la 1210, în sudul Carpaţilor numai la 1247. Un vlădică ortodox (Ieroteiu) dela 950, pentru Transilvania, e pomenit în trei izvoare bizantine, câtă vreme în regiunile din răsăritul Carpaţilor, numai la 1234. Apar „quidam pseudo episcopi" Din toate aceste fenomene istorice rezultă concluzia că obârşia şi vechimea românismului transilvan, în lumina izvoarelor istorice cunoscute până în timpul de faţă, este cel puţin deopotrivă, dacă nu mai adânc înrădăcinată pe aceste plaiuri, decât pe plaiurile de răsărit şi mazăzi ale munţilor Carpaţi".

...„Cu cât vor reuşi cercetările istorice de acum şi din viitor să descifreze mai multe din numeroasele taine ale trecutului transilvan, cu atât va ieşi mai bine la iveală adevărul, că ţara aceasta Carpatină — contrar aparenţelor superficiale şi adeseori atât de înşelătoare — a rămas în păturile adânci ale populatiei sale de baştină, totdeauna intim contopită în aceeaş structură sufletească, în aceeaş credinţă,

Manifestația dela Alba-Iulia

In cetatea durerilor și a visurilor de mărire a neamului, în Alba-Iulia Viteazului Mihai, s'a comemorat, Dumineca trecută, ziua dela 1 Decemvrie 1918.

N'a fost, de astă dată, prilej de sărbătoare veselă, împodobită cu flori de retorică, ci mai mult o dureroasă mustrare pentru multele greșeli și păcate din ultimele decenii ale vieții noastre politice.

Au venit, în orașul încoronării, aproape o sută de mii de legionari din toate unghiurile țării.

De față sânt: Reprezentantul Suveranului, Conducătorul statului dl general *Ion Antonescu;* dnii *Horia Sima*, P. S. Lor episcopii *Partenie* și *Policarp*, mai mulți domni miniștri, profesori și alții, însoțiți de gazetarii străini ai marilor cotidiane din Berlin și Roma.

In catedrala încoronării Prea Sfinției episcopi au prezentat Sf. evanghelie dlui general Antonescu, care s'a închinat și a sărutat sfânta cruce. Un mare sobor de preoți a săvârșit apoi slujba religioasă, sfințind steagul gărzilor naționale.

Impresionante cuvântări s'au rostit, de pe tribuna din fața catedralei:

Dl general *Vlad*, comandantul gărzilor naționale din 1918—1919, spune că membrii gărzii, istoviți de muncă și de ani, se simt fericiți că norocul i-a învrednicit să vadă și să cunoască un tineret, care va avea să continue lupta dusă de vechii gardiști.

Dnii A. Dumitraș și I. Colhon tălmăcesc, pe scurt, sensul comemorării.

Dl *Horia Sima* a încheiat zicând:

Ardealule, leagăn al neamului, tulnicul durerilor tale răsbate peste tot. Din cetatea aceasta a suferințelor și nădejdilor noastre, unde am venit să slăvim împlinirea unui act de dreptate, astăzi, când în fruntea țării se află un ostaș care trăește și conduce în spiritul marilor tăi luptători, Ardealule, sufletul tău ne vestește biruința...

Luând cuvântul dl general *Antonescu*, primit de mulțime cu nesfârșite urale, a zis și următoarele cuvinte:

1 Decemvrie nu este, anul acesta, ziua bucuriei naționale, — este ziua durerii neamului. 1 Decemvrie este anul acesta ziua judecății trecutului, este ziua mustrării și a pocăințelor, dar este și ziua care ne deschide calea drepturilor viitorului. Să pășim pe această cale cu încredere în biruință.

Să nu uităm, fiindcă istoria nu va uita pe vinovați, și vinovați sântem cu toții. Unii pentrucă am tăcut, alții pentru că am greșit, cu toții pentru că am suportat.

Douăzeci de ani ne am frânt puterea, ne-am slăbit cugetul și ne-am sleit mințile în lupte fratricide pentru ideologii, în desbinări stupide, în bârfeli odioase, în vrajbe dureroase și în apucături neomenoase. Greșelile au venit la scadență. Granițele s'au prăbușit, fără ca să încercăm să le apărăm, fiindcă România a fost surprinsă de furtună total slăbită înăuntru și fără nici un sprijin în afară.

A fost pedepsită o națiune care va fi eternă, pentru păcatele unei generații care este trecătoare. Dar să nu ne robim durerii. Durerea și înfrângerea închid în mormântul Istoriei neamurile sortite pieirei, dar redeșteaptă și înalță adevăratele popoare. Și neamul românesc nu piere.

Din îndepărtate veacuri și până azi, el a reînviat de nenumărate ori triumfător și înviorat din cenușa suferințelor și umilințelor sale.

Ne-am născut aici, sântem cei dintâi așezați aici și vom pleca cei din urmă. Vom muri aici, frați ardeleni, fiindcă nu putem părăsi ceeace nu se poate părăsi. Nici furtunile, nici trufiile, nici trădările nu ne vor clinti. In fața noastră, viitorul stă aspru și greu, dar plin de nădejde.

Am fost la Roma și la Berlin, pentru noi toți, pentru generațiile viitoare. Am arătat cu un suflet, și cu cuvinte ce se vor cunoaște odată, tot trecutul nostru, toată durerea și toată sfâșierea noastră de azi. Am găsit înțelegere. România nu mai este detestată. România nu mai este singură. Aveți încredere. Aveți răbdare. Nu pot astăzi să vorbesc mai mult. Sânt soldat și om politic și trebue să tac. Toți trebue să înțelegeți că nu poate fi refăcut în două luni ceeace s'a sfărâmat în 20 de ani. România nu se reclădește cu vorbe, ci cu muncă, cu răbdare și cu perseverență.

Am fost la Roma și la Berlin, în ostaș. Am mers acolo ca să apăr onoarea voastră, mândria voastră, fiindcă nu sânteți voi vinovați că neamul și-a prăvălit granițele fără luptă; și nu apasă pe voi umilirea de a le fi pierdut prin luptă. Pe umerii voștri apasă însă răspunderea asigurării prin luptă a drepturilor acestui neam.

Pregătiți-vă pentru această răspundere și fiți mândri de ea, după cum noi toți suntem mândri de fapta de ostaș a bravului Mihai.

Am nu numai dreptul, dar și datoria să vă cer și ascultare nesovăitoare, și dăruire completă. V'o cer eu fiindcă prin mine v'o cere țara. Ascultați-o! Lucrați în ordine, în liniște, în înfrățire și în armonie. Numai așa vom putea scoate țara din sbucium și răstriște, numai așa îi vom dura viitorul și îi vom asigura biruința.

Ne-am împletit destinul din fire de jertfă și de răbdare. Au putut vremurile să ne îngenunche, dar niciodată n'au smuls din noi credința în drepturi și voința de a le împlini. Și aceasta pentru că în ceasurile de răstriște, în ceasurile de încercare, românii toți au știut să-și facă din credință și din iubirea de patrie stânca de care s'au spart neputincioase toate valurile învrăjbirilor și primejdiilor.

Din această cetate a unirii românești, a unirii lui Mihai și a lui Ferdinand I, a unirii Ardealului, fac azi un apel, un strigăt, la unirea tuturor în același crez, la aceeași faptă.

Nu vin cu laude înaintea voastră, nu vin nici cu vorbe, nici cu promisiuni. Conducătorul și ostașul trebue să tacă și să înfăptuiască. Sânt până la moarte, și cu totul desinteresat, în serviciul vostru. Nu vă cer nimic. Nu vă iau nimic. Vă dau tot ce poate să vă dea un suflet de român curat, îndurerat, că nu vă poate vindeca total și cu un minut mai de vreme, toate rănile și nu vă poate înfăptui toate visurile.

Dați-mi sprijinul vostru și încrederea voastră. In câteva zile voi arăta țării tot ce am înfăptuit în trei luni de guvernare, din ceeace m'am angajat să înfăptuesc și ceeace am dorința să înfăptuiesc pentru viitor, dacă mă voi bucura de sprijinul și de încrederea voastră.

De aceea, din Alba-Iulia, unde gloria celui dintâi întregitor a adus peste veacuri afirmarea de voință și unire a Ardealului, pentru ca în sunetul de clopote al credinței strămoșești să dea coroana unirei celui din urmă rege întregitor, în numele trecutului, pentru apărarea prezentului și pentru gloria viitorului, cer azi unirea românilor într'un singur suflet. —

*

Intreaga ședință a fost destinată cercetării memoriului guvernului către Sf. Sinod. Au fost examinate primele zece puncte din acest memoriu.

In ziua a treia, Miercuri, în ședințele ținute înainte și după amează, s'au continuat și terminat discuțiile asupra memoriului prezentat, prin dl ministru Tr. Brăileanu, de guvern. După acestea sesiunea Sfântului Sinod s'a închis.

Mai amintim că *defilarea* de după amează a durat *două* ore. Au defilat: gărzile naționale; județe și orașe din Ardeal și Bănat, moții din Munții apuseni; „junii din Brașov"; sașii ardeleni; armata, premilitarii ș. a., ear la urmă călăreții moți.

După defilare, la ora 4 d. a., lumea, în deplină ordine, a plecat spre casă.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Luni, 2 Decemvrie a. c. la București, pentru a lua parte la lucrările Sfântului Sinod; Joi, 5 Decemvrie a. c. I. P. S. Sa s'a întors la reședință.

Parastas la Sibiu. Sâmbăta trecută s'a săvârșit în catedrala mitropoliei ardelene slujbă religioasă întru pomenirea și odihna sufletului celor 13 martiri legionari și a Căpitanului Corneliu Zelea Codreanu, cari și-au dat viața pentru țară și lege. Au participat la solemnitate, într'o adâncă și pioasă închinare, reprezentanți ai autorităților civile, militare și bisericești. P. S. Sa episcopul Maramureșului *Vasile*, înconjurat de un sobor de preoți, a oficiat o slujbă religioasă întru amintirea tinerilor jertfiți pentru izbăvirea neamului și a dreptei credințe strămoșești.

Ziua de 1 Decemvrie 1918 s'a sărbătorit la *Sibiu*, ca și în alte orașe ardelene, în cadre mult mai restrânse, dictate de vitregia sorții. Slujba religioasă s'a desfășurat, la ora 9, în catedrala mitropolitană, slujind un sobor de preoți în frunte cu I. P. C. Sa arhimandritul *Veniamin*. A cuvântat, despre istorica zi, păr. protopop Gh. Maior. La ieșirea din sfânta biserică, o companie de onoare a regimentului 3 de grăniței a dat onorurile militare.

Vizita unui istoric german. *Dr. Hans Uebersberger*, ilustru savant, director al institutului berlinez pentru istoria Europei de est, aflându-se în călătorie de studii prin țara noastră, s'a oprit la *Sibiu*, unde în seara din 5 Decemvrie, ora 6, a ținut o conferință în sala prefecturii județene, despre: Anglia și Rusia înainte de marele război. De față, la interesantele expuneri ale istoricului dela Berlin, viu aplaudate, erau numeroși intelectuali sibieni și un grup de legionari. Bisericile, și monumentele de seamă, ale țării noastre, au produs deosebită impresie asupra oaspelui german.

Știre ziaristică. Primim primul număr, dela 1 Decemvrie 1940, al publicației săptămânale de luptă și atitudine naționalistă a basarabenilor, *Gând Basarabean*, ce apare în București (strada V. Boerescu 12) sub direcția dlui Gr. Filip-

---

în aceeaș limbă, în acelaș fel de viețuire, în aceleași datini strămoșești, în același destin cu țările române din sudul și din răsăritul Carpaților. Acestora le-a servit prea adeseori, în vremuri de restriște, ca loc de refugiu și de adăpost, iar în epoci de reculegere, ca nesecat isvor de împrospătare a forțelor luptătoare și creatoare în toate strădaniile lor spre o viață organizată cu bune temeiuri și spre progres, în continuă ascensiune.

Organizare, cultură, știință, progres în orice domeniu de viață românească, fără contribuția neîntreruptă, fără inițiativa, adeseori neprețuită, a elementelor transilvane este și rămâne de neconceput. Cu drept cuvânt a fost numită Transilvania:

„Țara stup". — Din stupul acesta transilvan au roit fără încetare elementele românești necesare Munteniei și Moldovei.

Un vestit geograf german Theobald Fischer, fost profesor la universitatea din Marburg, afirmase într'un studiu al său, despre România, tipărit la Leipzig, în 1909 — că Transilvania trebue conisderată, ca țara de refugiu și de păstrare a poporului român, chiar ca inima spațiului său etnic și ca trupul puternic al unui vultur îndreptat cu capul, prin Dobrogea, spre Dunăre și Mare. Trupul acesta puternic nu poate să rămână sfâșiat în două fără a periclita existența românismului.

Istoria Transilvaniei mai cunoaște sfâșieri similare în jumătatea I-a a veacului al 16 lea și pe la mijlocul veacului următor. Ele au fost însă efemere, cum va trebui să fie și cea din timpul de față.

Aceasta istorie transilvană, prin dinamismul ei spiritual nemicșorat în cursul atâtor veacuri de prigoană, actualizând și valorificând în sens educativ experiențele unui trecut de suferințe îndelungate, dar și de nădejdi neclintite, are darul să aprindă în toate sufletele înțelegătoare flacăra credinței în triumful adevărului și al dreptății — al adevărului, care după cuvântul Scripturii, răsare din pământ și al dreptății, care coboară din cer. Iar din credința aceasta va răsări hotărârea de luptă fără șovăire, pentru o apropiată realizare perpetuă a destinului de unitate națională.

Cărările acestui destin pot fi uneori despărțite, vremelnic și aparent, prin nedrepte hotărâri omenești. Dar ele se vor regăsi și contopi din nou în aceeaș matcă, în aceeaș sinteză a orânduirilor divine" — încheie dl profesor universitar Dr. I. Lupaș, importanta dsale lecțiune inaugurală, cu prilejul deschiderii cursului de Istoria Românilor la universitatea clujană.

N. D. Găvozdea

Din viața protopopului Ioan Moța

— Amintiri —

In dimineața zilei de 22 Ianuar 1891 directorul institutului pedagogic de stat (școală normală) din Deva, șovinistul cu numele Hetyey Gábor intră în sala cursului al IV-lea, urmat de un tinăr cu înfățișare inteligentă, cu privire serioasă și hotărâtă...

„Domnilor, — ni se adresează ungurește directorul — acest tinăr, *Mocza lános*, de azi înainte are să vă fie coleg de clasă, ca elev extern, și va cerceta orele de limba maghiară. N'a avut, bietul tinăr, norocul să-și însușească limba statului, ca dvoastre, cari sânteți maghiari cu buze valahe (oláh ajkú magyarok); vede însă că, fără aceasta limbă, nu să poate ferici nimeni pe pământul și sub cerul unguresc... Infățișarea lui îmi spune că are să devină bun patriot maghiar, care — împreună cu dumneavoastră, — va osândi purtarea agitatorilor daco-români și va ajuta patriotica năzuință a profesorului Moldován Gergely" (redactor al Revistei de propagandă „Ungaria" din Cluj).

După aceasta se întoarce către tinărul de alăturea și îi zice: „Amice (barátom) cred că ungureasca, ce o vorbești azi, se va desăvârși în institutul nostru atât de mult, încât la sfârșitul anului cu toții vom crede, că te-ai născut adevărat ungur. Să grijești ca în toată viața să te folosești de aceasta armă, limba maghiară, să combați, în toate împrejurările, pe cei ce agită contra ideei de stat național unitar maghiar; poporul valah are dreptul de a trăi și a se desvolta în statul acesta"...

— Da, domnule director... dar în limba lui și în credința lui strămoșească... — răspunde tinărul Ioan Moța.

Directorul trecu repede peste această observare, zicând: „îți doresc succes în cunoașterea limbii maghiare".

Noul coleg cercetă regulat orele, timp de patru săptămâni.

Pela sfârșitul lui Februar 1891 directorul pomenit, intră nervos în clasă, se postează chiar în fața mea, ca unicul român în școală, și rostește indignat următoarele:

„Fiii mei, am dispus, ca Mocza Iános, să nu mai treacă pragul acesta. Iubita noastră țară, Ungaria, încălzește pui de șerpi veninoși la sânul ei; eată și acela, pe care l-am primit cu dragoste, să-l ajutăm să se fericească: Nici nu așteaptă să intre în viață, ci hrănindu-se cu bunătățile date de statul ungar, îș ridică glasul în gazeta valahă „mâncătoare de unguri" (magyarfaló oláh ujság) *Tribuna*, și în-

Lupu şi redacţia dlui Sergiu Roşca. Urăm succes şi viaţă lungă confratelui care vine să ţină trează în mintea fiecărui român nedreptatea abătută asupra noastră.

In parohia Brătei, tractul Mediaşului, s'a făcut în zilele de 28—20 Noemvrie 1940 slujbe religioase pentru Căpitanul Legiunii Corneliu Zelea Codreanu, ear Sâmbătă după sfânta liturghie s'a slujit parastas. Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt, pe 4 voci, compus din credincioşii sfintei biserici şi condus cu râvnă şi multă pricepere de către învăţătorul refugiat *I. Căbez.* Feţele creştinilor străluceau de evlavie profundă la pomenirea Căpitanului şi a celorlalţi legionari dispăruţi. Părintele *Miron Maier* a cuvântat în fiecare zi credincioşilor. Predica de Sâmbătă, în care a preamărit pe legionari, a fost în deosebi edificatoare de suflete. Seara, la ora 8, în aceeaş zi s'a sărbătorit, în Casa culturală, memoria marelui mitropolit *Andrei Şaguna,* vorbind şi cu această ocazie părintele paroh despre Marele mitropolit conducător şi luminător al poporului ortodox din Ardeal. Corul, dirijat de acelaşi învăţător, a executat frumoase cântări religioase. — S'a comemorat şi ziua de 1 Decemvrie 1918. Dimineaţa s'a slujit sfânta liturghie şi Tedeum. A predicat părintele *Miron Maier* despre „Datoria noastră de a iubi sfânta biserică ortodoxă". Noi preoţii — a spus părintele — trebue să fim făclierii ordinei morale, să facem Biserica vie, prin realizarea Evangheliei în viaţa noastră obştească. — Observ că în parohia noastră se ţin regulat, în zilele de Vineri seara şi Dumineca după vecernie, întruniri instructive religioase şi bine cercetate de poporul iubitor de lumină. — *Cor.*

Ţiganii la şcoală. S'a deschis de curând, într'o comună din Moravia de sub protectorat, prima şcoală pentru ţigani. Indată, la început, s'au înscris 20 de copii de ţigani. Se speră că prin mijlocirea şcolii se vor desvăţa de viaţa vagabondajului.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 8 Decemvrie 1940, va predica I. P. C. Sa arhimandritul *Teodor Scorobeţ.*

CARŢI ŞI REVISTE

Al. Lascarov-Moldovanu: *Cartea cu pilde.* — Cugetarea, 1940. Lei 60.

Iată o carte creştină de mare folos. Autorul ei este cunoscut cetitorilor noştri prin lucrarea sa misionară în câmpul scrisului şi al graiului viu. Viaţa creştină, ca să se menţină mereu în albia ei de curăţenie, e nevoie să fie hrănită şi alimentată mereu. O astfel de hrană o aduce Cartea cu pilde a dlui Alexandru Lascarov-Moldovanu.

E carte plină de înţelepciune creştină. Pildele din ea sunt tot atâtea proptele sufletului omenesc de azi aşa de greu încercat. Pentru preot pildele culese şi prelucrate de dl Lascarov-Moldovanu sunt un preţios ajutor în alcătuirea predicilor, unde ele intră ca nişte flori binemirositoare, a căror mireasmă o duce credinciosul până în căminul lui. — *V. C.*

Nr. 12.957/940.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Părintele Ioan Todea din Guşteriţa, decedat la 3 Noemvrie 1940, în baza § 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, dela 28 Noemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 13.214—940

Concurs

Fiind vacantă catedra de drept bisericesc la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, în conformitate cu dispoziţiile art. 15 al. 5 din Regulamentul Academiei, se publică concurs pentru întregirea ei, în Telegraful Român şi în Monitorul Oficial — Bucureşti. Cererile de candidare se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român Sibiu, în termen de 15 zile dela prima apariţie în Telegraful Român şi vor fi însoţite de următoarele acte:

1. Extras de naştere şi de botez;
2. Diploma de licenţă şi doctorat în teologie la o facultate teologică din ţară;
3. Lucrări tipărite;
4. Eventuale certificate doveditoare de studii de specialitate.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 25 Noemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 13.028—940

Concurs

Fiind vacantă catedra de Testamentul Nou la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, conform art. 15 al. 5 din Regulamentul Academiei se publică concurs pentru ocuparea ei, în Telegraful Român şi Monitorul Oficial. Cererile de candidare se vor înainta în termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, fiind însoţite de următoarele documente:

1. Extras de naştere şi de botez;
2. Diploma de licenţă şi doctorat în teologie la o Facultate teologică din ţară;
3. Lucrări tipărite;
4. Alte eventuale certificate doveditoare de studii de specialitate.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 25 Noemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Nr. 704/940 (64) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Ţărăţel,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite cu documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului în Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Brad, la 1 Noemvrie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Nr, 428/940 (66) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Curechiu,** protopopiatul Băiţa, devenită vacantă prin pensionarea preotului Petru Todoran, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Intregirea dela stat.
2. Adăul obişnuit în comună: câte una ferdelă cucuruz nesfărâmat, de familie.
3. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de candidare dela Prea Veneratul Cousiliu Arhiepiscopesc şi de actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Băiţa, în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica şi cânta în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Băiţa, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 4 Noemvrie 1940.

Dumitru Secărea
protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 163—940 [68] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ al bisericii ortodoxe române Intorsura-Buzăului, jud. Braşov, protopopiatul „Oituz", se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va sistematiza sau bugeta postul.
2. Taxele obişnuite în parohie de clasa I-a, la diferite servicii religioase.

Candidaţii să aibă diploma şcoalei de cântăreţi din Sibiu.

Cererile de candidare cu actele cerute se vor înainta direct oficiului parohial, cu al cărui aviz se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul. Vor fi preferaţi cantorii refugiaţi.

Dat în şedinţa consiliului parohial, ţinută la 20 Octomvrie 1940.

Pr. Aurel N. Negoescu
paroh ortodox român

Nr. 160—940 Par. [67] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ al bisericii ortodoxe române Iarăş, se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat, dacă statul va bugeta postul.
2. Taxele stabilite de consiliu şi adunarea parohială.
3. 5 jugăre pământ arabil.

Vor putea candida cei cu diploma de cântăreţi dela şcoala de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu. Vor fi preferaţi cantori refugiaţi.

Cererile se vor înainta oficiului parohial Iarăş, şi se vor prezenta pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Din şedinţa consiliului parohial Iarăş, ţinută în 10 Octomvrie 1940.

Gh. Corbu
adm. par.

AVIZ

Conform ordinului P. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 11.998—1939 Ep., s'au tipărit şi pus în vânzare pentru Oficiile protopopeşti şi parohiale CHITANŢIERE de 100 file cu Lei 65, de 200 file cu Lei 100 şi ORDINE DE PLATA de 100 file cu Lei 65, de 200 file Lei 100.

La comande de un Chitanţier şi un Ordin de plată de câte 100 file spesele sunt de Lei 30, iar la cele de 200 file spesele sunt de Lei 35.

Se pot comanda la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţându-se preţul împreună cu spesele prin mandat postal.

Contra ramburs nu se trimit.

---

cearcă să combată dispoziţiile foarte folositoare ale înaltului guvern", ş. a. m. d.

Intâlnind ulterior pe Moţa, l-am rugat, să mă pună la curent cu chestia: „Voi, şi alţii ca voi, — îmi zice — sânteţi închişi în internatele maghiarizării şi nu aveţi posibilitatea de a şti ce se petrece în ţara aceasta faţă de noi românii: ministrul ungar al cultelor şi instrucţiunii publice a dat zilele acestea porunci, prin care ne sugrumă şcoala confesională; mi-am dat seamă că nu voi mai putea intra în „Preparandie", dar nu m'am putut stăpâni să nu răspund, prin un articol, în *Tribuna.* Iată vina mea, eu nu sânt închis ca voi, sânt liber. Şi mă pregătesc de advocatură, stau într'o cancelarie de advocat, şi ştiu ce se petrece".

Aşa mărturisire mi-a făcut, acum 49 de ani, Ioan Moţa, care apoi, abandonând ideea de advocatură, deveni un adevărat „preot deşteptării noastre".

Pr. **George Rain**

Masoneria în Franţa

S'a deschis, recent, la *Paris* o expoziţie, mai mult decât interesantă, privitoare la *francmasonerie.*

Vizitatorii ei, până acum în număr de peste un milion, au ocazie de a pătrunde în tainele unei misterioase organizări, de-ale cărei înrâuriri funeste încep să se lapede popoarele deşteptate ale Europei.

Francmasoneria, ajunsă în Franţa la înaltă înflorire, a stăpânit, vreme de două veacuri şi mai bine, întreaga viaţă politică a statului.

Primele logi din Paris s'au înfiinţat în anul 1720, sub influinţa marei logi din Londra, întemeiată cu trei ani mai înainte; ear în 1736 a luat fiinţă tot în Paris aşa numita „Grande Loge Anglaise de France" schimbată apoi în «*Grande Orient de France*».

Efectul acestei logi s'a vădit în deosebi la anul 1789 al revoluţiei franceze.

Organizaţia secretă a masoniler a ştiut exploata nemulţumirea poporului, care avea motive tari de a se opune tiraniei unui regim, urgisit pentru despotism şi pentru risipa finanţelor ţării.

Masonii s'au grăbit să-şi desfăşoare iscusinţa şi să canalizeze mişcarea poporului spre apele francmasoneriei.

Lozinca de „libertate, egalitate şi frăţie" a falsificat senzul revoluţiei dela 1789, dând mişcării naţionale a poporului pecetea unei revoluţii *internaţionale* francmasone.

Frăţia, dela 1789, are în vedere nu un singur popor, ci o frăţie generală între *toate* popoarele globului.

Libertatea şi egalitatea de asemenea, se rapoartă la *toate* rasele, naţionalităţile şi confesiunile lumii.

Revoluţia cea mare a dat naştere unei Franţe, care, în loc de a fi naţională, eră *liberală-democratică.*

Această formă de guvernamânt avea să se întindă, prin munca tot mai înteţită a masonilor, asupra Europei întregi.

Un resunător succes înregistrează masoneria încă în anul 1790 prin eliberarea jidovilor, cari în anul următor obţin în Franţa toate drepturile civile.

Conducătorii marei revoluţii erau cu toţii francmasoni. Un Rotschild, şi ceilalţi tovarăşi, capitalişti de mai târziu, au jucat, în toată vremea, roluri principale în masoneria franceză.

Popoarele, ieşite din lanţurile absolutismului, trec sub jugul marei finanţe internaţionale a masonilor.

Inrâurirea, pe cât de puternică, pe atât de nefastă a masoneriei şi a jidovilor a bântuit mereu în Franţa republicană, unde nici un post de seamă, nici chiar de cap al republicei, nu se putea ocupa fără aprobarea marei logi.

Abea astăzi, după un nou războiu pierdut, Franţa închide toate logile sale şi îş deschide ochii în faţa situaţiei, în care au împins-o oameni ca Leon Blum, Mandel şi amicii lor, cu toţii masoni.

Parisul spune că şi Franţa stă astăzi alături de ţările, care au suprimat sau au împiedecat în mare măsură, activitatea jidano-masonă.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVIII — Sibiu, 15 Decemvrie 1940 — Nr. 51

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de A

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserț un șir petit 6 Lei pentru oda[illegible]acă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Păzitor al evangheliei

(=) Greutățile și necazurile, mari sau mai puțin mari, ce însoțesc, de obicei, începuturile de activitate a tinerului slujitor de altare, sânt, — și trebue să fie, — pentru omul bisericii, tot atâtea prilejuri și îndemnuri de a stărui întru împlinirea misiunii alese, a preoției, — o misiune atât de măreață prin jertfelnicia ce i se cere.

Sânt zile, cum ni s'a dat să vedem, în care preotul nu se gândește la sine și la ai săi, ci numai la soartea fraților năpăstuiți și refugiați, cari s'au văzut nevoiți să-și părăsească întregul lor avut, bogat sau sărac, lăsându-l în teritoriile încorporate, durere, cu pălmuirea sfintei dreptăți.

Năpasta marelui cutemur, — după ciuntirea hotarelor țării, când peste un milion și jumătate de români sânt aduși plocon străinilor, — a trimis preoțimea la datoria de a sprijini, cu suflet generos, și a ridica din amorțire și desnădejde pe cei crunt și nemeritat loviți.

Românii cucernici vor fi astfel totdeauna alături de biserică, văzând că slujitorii ei nu lâncezesc în nepăsare de soartea păstoriților ajunși în restriște.

Preotul ortodox, cu sfatul și căldura sufletului său în pornirile bune, înfruntă și în vremile schimbate de azi, năpraznica furtună ce poartă ruină și moarte în aripile sale.

Preotul nostru, om de inițiativă și de cuvânt, cuminte și răbdător, continuă a-și înscrie, la activul său, izbânzi când mai mari, când mai mici, obținute în luptele sale culturale, bisericești, filantropice sau economice, în folosul credincioșilor cari i s'au încredințat spre păstorire. Acești credincioși, cu sufletul făurit de bunul lor părinte duhovnicesc, nu pot decât să iasă victorioși totdeauna în războiul cu mizeriile sorții și cu răutățile zilei.

Un «*Sfinte Dumnezeule*», învățat și cântat cu fața spre sfântul altar, străjuește neșters în inimile primitoare ale acestor creștini, ear ecoul sfintei cântări le răsună mereu mângâitor, în clipe fie de tristețe, fie de bucurie.

Cu un popor, — bine înzestrat și dela fire, și întărit în virtuțile lui, de o parte, de un factor principal cum este preotul, de altă parte sprijinit de munca solidară a celor de sus, ca și a celor de jos, — drumul dorit, spre mântuire, spre înălțare și înflorire dăinuitoare a țării, îl va împiedecă, dar nu-l va covârși nici o stăpânire lumească, fie cât de puternică.

Dator este, prin urmare, preotul român să se înalțe neșovăelnic și conștient păzitor al evangheliei Domnului, fără teamă de vrăjmașii Lui cei de astăzi, sau cei de mâine.

Preotul între bogați și săraci

Bogații și săracii sunt două categorii de oameni, pe cari istoria nu i-a putut împăca. Raportul dintre bogat și sărac, dintre patron și muncitor, a fost într'o permanentă tensiune.

Incercat-a lumea veche să organizeze societatea în așa fel ca să dispară deosebirile dintre oameni și a sfârșit prin a-i împărți în diferite caste, atât de prăpăstioase între ele, încât era cu neputință cuiva să se ridice dintr'una în alta.

Ostenitu-s'a gândirea luciferică de totdeauna să găsească o soluție de împăcare a acestor două feluri de oameni, dar n'a găsit.

Capitalismul și comunismul sunt încercările cele mai apropiate de noi, cari au crezut că vor reuși să rezolve această problemă.

Toate însă au fost făcute fără Dumnezeu și fără principiul iubirii dintre oameni.

Deaceea au rămas împliniri artificiale de-o clipă sau utopii. Nu este decât un singur drum pentru această împăcare. Bogații și săracii, muncitorii și patronii nu se pot împăca decât prin Hristos. Hristos Domnul este puntea de legătură între bogați și săraci. El, bogat fiind, a sărăcit de bună voie, pentru noi. Intru slava Tatălui fiind, s'a coborât la noi, cei lipsiți. Acel Hristos, care ne-a învățat că toți suntem copiii aceluiași Părinte și împreună frați; care pentru împăcarea noastră cu Dumnezeu s'a făcut fratele nostru bun, ajutător și mântuitor. Prietenul nostru nedespărțit, care nu ne înșală și nu ne părăsește nici odată.

Numai prin Hristos dușmăniile dintre oameni și neamuri se pot împăca. El ne-a lăsat porunca cea mare a iubirii, care topește întreagă ura și dușmănia dintre noi, precum se topește ghiața de lumina soarelui. Numai prin Hristos poverile vieții ne par mai ușoare și bucuriile mai sfinte. Căci El ne-a învățat prin apostolul Pavel, zicându-ne: „Purtați sarcina unul altuia și așa veți împlini legea lui Hristos" Gal. 6, 2.

Odată Mântuitorul se retrăsese cu ucenicii într'un loc singuratec. Mulțimea auzise și veni după El să-i asculte învățătura dumnezeească. Vorbea așa de frumos Iisus încât oamenii își uitară de foame, de sete și de celelalte lipsuri. Spre seară ucenicii — plini de grije de soarta mulțimii — se apropiară de Iisus și-i ziseră: „Doamne, sloboade mulțimile, că soarele e spre sfințit și locul este pustiu. Să meargă prin împrejurimi să-și cumpere de mâncare".

Mântuitorul le zise: *Dați-le voi să mănânce*». Bieții ucenici priveau spre mulțime. Erau mulți! Ca la 5000 de oameni. Și ei nu aveau decât 5 pâni și 2 pești și abia dacă le-ar fi ajuns lor. Iar Învățătorul le-a spus să dea ei mulțimilor de mâncare.

Ce taină minunată în fiecare lucrare a Mântuitorului!

Putea doar Fiul lui Dumnezeu să sature mulțimea cum a săturat pe Ilie în pârâul Chedronului, sau cu mană ca pe iudei în pustie.

Și totuși n'a făcut-o. *De data aceasta se folosește de ucenici în săturarea mulțimilor.* Binecuvintează pânea și peștii și rândue pe ucenici să împartă mulțimii, care se așezase în cete.

Iisus învrednicește pe ucenicii Săi de cinstea de colaboratori întru alinarea suferințelor. El vrea ca să mângâe și să aline prin trimișii Săi și nu fără de ei. E o mare vrednicie aceasta, care se revarsă și asupra noastră, a preoților, de-a fi puntea de legătură între Iisus și cei sărmani. Dar

FOIȘOARA

Vine Crăciunul...

Tu, Doamne, împărățești din veac în veac, și mâna Ta ocrotitoare, din neam în neam, ni-a trimis mângâere și nădejde.

Acum, când bucuria a plecat din mijlocul nostru, când jalea ne covârșește viața chinuită, nu ne îndepărta, Doamne, din fața nemăsuratei Tale mile...

Biserici și mănăstiri au troznit din încheeturi, s'au năruit și au rămas locuri pustii în umbră de brazi bătrâni. Din aceste locuri, și din fundul gropii greșelilor noastre, venim acum spre Tine și chemăm numele Tău, pocăindu-ne cu amare lacrimi.

După îndurarea Ta cea mare, îndură-Te de noi! Intinde slava Ta peste toate vietuitoarele pământului; căci tu ești puterea cea nebiruită, care înalță pe cei căzuți și luminează pe cei întunecați.

Ridică-ne earăș și liniștește cutremurul din păturile adânci ale pământului și din sufletele noastre...

Și se vor rușina, la rândul lor, și se vor tângui toți ceice au slujit nedreptății, și minciunei, și diavolului.

Purtând steagul pocăinței, să ne apropiăm, spre închinare, la ieslea smerită din peștera Betleemului.

Toaca și clopotele bat, și ne cheamă. Să lăpădăm haina păcatelor, ca să vedem pe Fiul Omului, care părăsește strălucirea Cerului și coboară pe pământ în noaptea luminoasă a Sfântului Crăciun.

La fel cu păstorii cucernici și cu magii învățați, să aducem Noului născut darurile noastre: inimi curate și suflete împodobite cu frica Domnului.

In această Noapte sfântă puterea păcatului se stânge în fața cunoașterii „Răsăritului celui de sus".

Prin dragoste și multă pocăință să ne îndreptăm spre ieslea Blândului Iisus și să-L rugăm ca florile păcii să se sălășluiască, în curând, peste toate meleagurile, bântuite și tulburate, ale omenirii de pretutindeni.

Zilele Crăciunului să fie, pentru toți, popas de reculegere și de trăire în duhul Slăvitului Prunc, ca să găsim părintească iertare după toate câte am greșit și pătimit.

Domnul să ne dea gânduri de hotărâri sfinte și de bărbătesc legământ în toate cele bune și drepte!

Pr. Miron Maier-Brătei

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(20) De protopopul **Gh. Maior**

In schimb, m'am dus să cercetez pe un prieten în alt sat. I-am fost promis și căutam să mă țin de cuvânt. Când am intrat în sat, o pădure de pomi! Casele, sărăcăcioase ce e drept, acoperite cu paie, erau înecate în bogăția grădinilor! Am văzut și oamenii. Vioi, senini, plini de sănătate, iubitori de vorbă veselă, glumeață. Și mi-am zis: iată o parohie simpatică. Se nimerise să fie fără preot. Ce-mi lipsia, ca să-mi încerc eu rânduita dela Dumnezeu? Deși eram în drum spre altă parohie, — am renunțat și le-am spus oamenilor de aici gândul de a rămânea la ei. Au deschis concurs și m'au ales.

Dar acest fapt poate să nu aibă valoare în cazul oricărui candidat. Poate să fie bun pentru firile mai sensibile. Eu însă cred, că și bietul Popa Tanda al lui Slavici ar fi fugit din Valea Seacă când a dat cu ochii de Sărăcini, dacă nu ar fi fost trimis acolo drept pedeapsă.

Și acum să răspund la a doua întrebare.

Cum să te apropii de-o parohie care îți convine? Numai în numele lui Dumnezeu și ducând cuvântul Lui! Caută zi de sărbătoare, prezintă-te la sfânta liturghie, cântă de ești cântăreț, ceteșe „Apostolul", ține o cuvântare smulsă din sufletul tău. In ea nu uita să le spui *cine ești, și ce vrei,* dar mai ales ține să amintești, că n'ai venit să-i împarți în tabere, să-i învrăjbești cu alegerea ta, că tă nu te mâhnești dacă oamenii vor găsi că altul e mai vrednic de ei decât tine, deoarece tu socotești că Dumnezeu, când a rânduit pe unul pentru preoție, i-a rânduit și turma de păstorit, și dacă nu ajungi tu preot la ei e semn, că Domnul ți-a rânduit altă parohie, deci ei să nu se învrăjbească și să nu se despartă în tabere pentru tine, căci asta te-ar mâhni peste măsură. Nu le făgăduì nimic, decât că-ți vei da toată truda să fii preot vrednic. După slujbă, stai de vorbă cu oamenii și fii precaut cum vorbești. Nu lucra prin nimeni ori prin mijloace nepermise. Canoanele depun și conștiința preoțească trebue să desaprobe pe celce prin promisiune și prin daruri (simonie sau nepotism) — vezi can. 29 Ap. — își câștigă lui-și slăjbă bisericească. Te vor întreba îndată unii și de gândurile de însurătoare. Răspunde, că încă e prea de vreme să te frământi de asta, și zimbind, cu blândețe adaugă: „De altfel, dvoastră alegeți pe popa și popa are să-și aleagă preoteasa' așa e după lege. Ori vi se pare altfel?" „Alegerea" preotesii încă desbină adeseori

această punte trebue să treacă prin inima bogaţilor. Pe aceştia să-i străpungă dragostea lui Hristos şi să izvorească din ea faptele milosteniei, în stare să aline atâta suferinţă.

Ne aflăm şi noi într'un amurg. O noapte grea se apropie. O iarnă cu frig şi ger bate la uşa atâtor fraţi nenorociţi şi nici măcar la uşa lor, căci mulţi n'au nici cămin, nici adăpost, nici hrană, nici îmbrăcăminte. Şi nu sunt numai 5 mii. Sunt mult mai mulţi. Numărul lor îl ştiţi mai bine decât mine. Dar toţi sunt fraţii noştri buni.

Nu se poate să nu auzim glasul Mântuitorului de peste veacuri: «*Daţi-le voi să mănânce*». E marea vrednicie la care ne cheamă Iisus. E porunca Sa şi a vremii, care trebue împlinită. Un mare câmp de activitate pastorală se întinde aici, între bogaţi şi săraci. *Ce n'au putut face veacurile cu teoriile lor, suntem chemaţi să facem noi cu dragostea lui Hristos.* Se mai găsesc şi azi oameni, robiţi de patimi şi cari, ca o nerușinată sfruntare a vremii, înfundă cafenelele şi cârciumile, în timp ce fraţi de-ai lor umblă pribegi şi fără adăpost.

Celor bogaţi va trebui să le vorbim atât de mult până îi vom convinge că egoismul trebue jertfit pe altarul iubirii şi al milei creştine, că cine dă, lui îşi dă, şi că „este mai bine a da decât a lua". Imaginea viţei de vie să le-o punem cât mai des în faţă. Oricât de încărcată e viţa de vie cu struguri, dacă nu este legată de aracul, lipsit de podoabe, cade la pământ şi tot rodul ei putrezeşte. Calea cea mai bună pentru câştigarea fericirii o află bogatul ajutând pe săraci. Cel ce miluește pe sărac, câştigă mila lui Dumnezeu.

Neîntrecuţi desfundători ai inimilor împietrite din vremea lor au fost sfântul Vasile cel Mare şi Ioan Gură de Aur. Primul a câştigat, în mijlocul unor asemenea suferinţe, inima şi avutul bogaţilor, înfiinţând mai multe spitale. Iar Ioan Gură de Aur îndemna pe bogaţi la milă, astfel: „Voi când auziţi că într'un oraş este un târg leftin, alergaţi cu toţii şi vă cumpăraţi cele de lipsă. Aflaţi, că aici între noi se află cel mai minunat târg. Cu un lucru de nimic, cu un pahar de apă sau cu un ban cât de mic poţi cumpăra fericirea veşnică".

Ne vor spune alţii: Suntem puţini şi săraci. Abia avem cât ne trebue nouă, „cinci pâni şi doi peşti". Cum putem ajuta din puţinul ce avem?

Acestora trebue să arătăm pilda Sareptei Sidonului care având numai o mână de făină şi un strop de untdelemn, i-a dat lui Ilie şi astfel au avut mult timp. Lor trebue să le vorbim că Dumnezeu binecuvintează orice dar, cât de mic şi-l înmulţeşte ca odinioară pânea şi peştii apostolilor. Ceeace dai înfloreşte. Nimeni nu este aşa de sărac ca să nu poată ajuta pe cel lipsit.

Hristos este astăzi între noi în ipostaza sau în înfăţişarea suferinţei. Cu fiecare flămând flămânzeşte Hristos. Cu orce suflet pribeag şi fără adăpost pribegeşte Hristos.

„Vulpile au viziuni şi pasările cerului cuiburi, iar Fiul Omului n'are unde să-şi plece capul". Să nu fie aceasta în ţara noastră şi mai ales din vina noastră a preoţilor!

Activitatea pastorală în acest câmp e foarte întinsă şi poate aduce roade minunate. In vremuri liniştite avem răgazul să îngrijim lăcaşul sfânt, în vremuri tulburi trebue să îngrijim de chipul lui Dumnezeu viu, care e omul. Prin această activitate câştigăm autoritatea în faţe credincioşilor cât nici nu ne putem închipui.

Care sunt mijloacele cele mai bune în acest scop? Despre asta ne poate spune un frate preot mai vârstnic şi mai bogat în experienţă pastorală. Aceste mijloace pot forma de altfel un subiect de preocupare pentru conferinţele preoţeşti.

Astăzi, când statul nostru face sforţări uriaşe, să împlinească toate lipsurile şi să ajute pe cei loviţi de soartă, prin „Ajutorul legionar", cei dintâi chemaţi să sprijine această lucrare suntem noi preoţii. Prin chemare de sus şi prin misiunea noastră în mijlocul neamului. Ori care am fi şi oridecine ne-am fi legat până acum, să nu uităm că legătura dragostei lui Iisus e cea mai puternică. Ea ne porunceşte să fim adevăraţii «*părinţi ai neamului*».

Acum când se clădesc temelii de viaţă nouă, Biserica, prin slujitorii ei, trebue să fie prezentă şi să umplă noua viaţă de duhul lui Hristos.

Preot V. Coman

Nr. 13.438—940

Anunţ oficial

Aducem la cunoşinţă oficiilor noastre parohiale că avem 8 (opt) cântăreţi bisericeşti refugiaţi cu salar bugetar dela stat.

Oficiile parohiale mai sărace, cari au trebuinţă de cântăreţi bisericeşti, vor face cerere *cu întoarcerea poştei* pentru a le repartiza pe unul din aceşti cântăreţi.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 12 Decemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Incătuşare...

Ca un clocot vulcanic, îmi creşte făptura peste dimensiunile gândului, într'o prelungită desmărginire. Nu vrea să mai ştie de graniţa oaselor şi-a cărnii, ci se întinde peste zarea de gând, departe... către marea întinsă, de albastru, a cerului senin... departe... departe!...

Câtă libertate e hărăzită unei făpturi înlănţuite!...

Apele sufletului mi se împletesc maiestos peste faţa întinsă a oceanului de libertate nostalgică şi-o ploaie de seninătate stă gata să inunde întregul de lut cu suflare de duh de viaţă. Dar jos e încleştarea... Sufletul îşi creşte aripi din fierbintele dor către ceruri, iar ţărâna asta întunecă toate perspectivele libertăţii din mine.

Sunt cel mai liber — ca om — dintre toate făpturile cari îşi trec rostul peste pieptul pământului, dar mă apasă cea mai încrâncenată obsesie sclavică... Prin gând mi se trec — călătorind — cete de îngeri desrobitori, şi în tremur, simt totuşi fiorul de ghiaţă ce-l lasă o mână rece, mâna robiei, peste floarea nevestejitelor nădejdi de evadare.

In libertate... încătuşare!...

Ca o pasăre prizonieră, cu piciorul sugrumat de firul laţului, apar, mă ridic sus, mai sus, peste-o columnă de lumină, şi, iarăşi cad amărât... Ceva mă împiedecă mereu cu atâta încercată tenacitate, ca să-mi continuu drumul libertăţii ţintite.

Dece sunt atât de liber, de-o libertate care mă copleşeşte şi, dece totuşi sunt rob, într'o robie care mă înspăimântă?!... Dece sunt fără de margini în viziunile de spiritualitate ale sufletului cari străbat — ca nişte umbre întinse — până dincolo de întocmirile dumnezeeşti ale cerului şi, totuşi nu pot clinti nici un pas de melc peste dungile tăioase ale întunerecului pe care îl văd cum creşte ca un zid mai negru şi mai dens împrejurul unei făpturi de înmugurire târzie?!...

Dece simt fiinţa-mi cum se desvoltă în două direcţii aşa de contrarii? Străluceşte o desghiocare domnească în taina gândurilor privind cerul, dar, cât de amar e amurgul scăpătării peste treptele de din jos ale întunerecului! Cu aceiaşi ochi mi-e dat să văd tragedia unui calvar care stăruie în întregul fiinţei când luminate, când întunecate ca o faţă de cer văratic, săgetată în noapte târzie de fulgerul luminilor de sus.

Făptura-mi gâlgâie de plinătatea vieţii şi aceeaşi făptură o simt cum vrea să pălească sub puterile morţii. Aceeaşi luptă pe viaţă şi moarte între dorul de viaţă şi gustul amar al morţii.

Stă scris... „că dacă vieţuiţi potrivit trupului, veţi muri, iar dacă ucideţi, cu Duhul, faptele trupului: veţi fi vii"...

Două chemări... două direcţii... două creşteri... o libertate, o încătuşare şi o singură luptă pentru o unică făptură — omul.

Glasul chemărilor denunţă o extremă sonoritate; ţelul direcţiilor vădeşte o izbitoare discordanţă; împlinirea cererilor se poate face în miez de lumină şi cercuri smolite de întunerec; libertatea e dăruită sufletului de cer şi încătuşarea trupului se face din partea pământului. O singură luptă, o luptă grea, o luptă între lumină şi întunerec, o luptă între cer şi pământ, o luptă între poftele mereu deşteptate ale trupului cari vor moartea şi între darurile Duhului cari duc pe om, înveşmântat într'o spiritualitate crescândă, spre plinul de viaţă, spre adevărata viaţă, viaţa cu prelungiri de argint peste clădirea înaltă de veac.

Sufletul străluceşte în flacări de duh şi trupul nu se mai satură dând ascultare plinitoare poftelor cari i se înmulţesc zi după zi. Şi pe unul, şi pe altul îl poartă acelaş om liber-robit, acelaş stăpân-slugă, acelaş ocrotit al cerului, cu picioarele încleştate în noroi. De aceea sunt învelit în purpură şi brăzdat cu fâşii desprinse din urâciunea adâncurilor. Imi străluceşte fruntea — podoabă de lumină —, dar sunt stropit cu stropi mari şi grei de întunerec. Aceeaşi tragedie, aceeaşi libertate încătuşată, aceeaşi râvnă spre bine, împiedecată de meşterul făuritor al răutăţilor dintâi.

Duhul face viu, trupul ucide; Duhul aduce armonia, trupul târăşte după el moartea care desbină. Numai în Duh e unitate; numai prin Duh se face învierea trupului şi descătuşarea omului.

Un trup, înfrăţit cu dornicile porniri de spiritualitate vizionară ale sufletului în desamăgire, va fi cel mai liber, cel mai stăpân, de-o ţinută sărbătorească în împărăţia de slavă a veacului dorit ce se arată.

Doamne, numai Duhul Tău frânge cătuşile robiei şi aduce libertatea harului, — trimite-L...

Preotul Nichifor Todor

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

pe oameni, de aceea vă recomand precauţiune.

In cursul alegerii să nu fi în parohie, ca să nu dai temeiu la învinuiri ori bănueli, că ai făcut presiuni.

După alegere ţine-ţi de datorinţă să mulţumeşti oamenilor într'o cuvântare bisericească, şi în loc de a da banchete sau beutură unora şi altora, dărueşte o sumă corăspunzătoare pentru trebuinţele bisericii.

Aceasta o poţi face şi la aşa numita „instalare" sau introducere oficioasă în postul de paroh.

Şi acum ceva despre intrarea definitivă în parohie.

La instalare ori la mutare în parohie sunt obiceiuri locale, nevinovate, călăreţi, leagă strada etc., nu le călca şi nu te opune. Impresia primă să fie bună.

Introducerea noului preot în parohia lui o face protopopul în cadre sărbătoreşti. In cursul sfintei liturgii şi după o cuvântare potrivită zilei, va citi actul arhieresc de hirotonire şi de instalare în postul de paroh de acolo. Iţi va pune apoi în mână cheile bisericii şi liturghierul, cari e uşor de înţeles ce simbolizează. Vei răspunde prin o cuvântare de se poate: program! Nu vei face vorbă multă. Vei fi însă precis şi nu vei promite, ce eventual nu vei putea face. Şi nu vei uita să mulţumeşti lui Dumnezeu, că ţi-a rândrit această turmă cuvântătoare să o păstoreşti, arhiereului sau episcopului că prin mâna lui ai primit sfinţirea, protopopului că a alergat să te aşeze aşa de sărbătoreşte în fruntea păstoriţilor tăi, şi lor că te-au găsit vrednic. Le vei promite dragoste şi zel. După serviciul divin protopopul în faţa consiliului parohial îi va da în seamă arhiva parohială şi tot ce are parohia. Această preluare e bine să se facă minuţios, cu răbdare şi trecându-se totul amănunţit în procesul verbal.

De aici încolo — roagă-te lui Dumnezeu zilnic să-ţi dea înţelepciune, dorinţa de a făptui numai binele pentru parohie, şi voinţa de a duce la îndeplinire ceeace se ţine de oficiul şi datoria ta, căutând pururea să placi întâi lui Dumnezeu şi apoi oamenilor.

4. Cum trebue privită hirotonia de un candidat la preoţie?

Cel mai însemnat act din viaţa unui preot este hirotonirea. Ziua „sfinţirii" e ziua alegerii lui din lume pentruca slujind lumii să fie împreună lucrător lui Dumnezeu. Se poate privi uşuratec?

Frământat trebue să fie sufletul, care se decide să se apropie de ea! Frământat înainte şi frământat după hirotonie!. Trebue să se întrebe de e în clar ce e ea, cu ce inimă are să se apropie, ce obligamente îi impune înainte şi după împărtăşirea ei. Nu vom căuta să privim chestiunea din partea celuice are dreptul şi datoria să o săvârşască, ci din partea celuice are s'o primească.

Ce este hirotonia? În deobşte se spune: o taină sfântă, prin care în chip nevăzut, însă prin lucrarea văzută a episcopului, unui credincios găsit vrednic i se dă darul şi puterea de a lucra la mântuirea oamenilor amăsurat treptei ierarhice ce i sa împărtăşit. Aceasta este însă numai o definiţie, care poate eventual mulţumi pe un credincios laic. Un candidat la preoţie trebuie să aprofundeze altfel. Şi când am arătat cum trebue privită preoţia, tocmai aceasta am făcut-o. Spuneam că preoţia e chemarea chemărilor omeneşti şi că o dă Dumnezeu. În faţa hirotonirii sufletul candidatului trebuie să fie robit de cea mai deplină smerenie. Să nu-şi atribuie nici un fel de merit, — nici umbră de trufie, — să socotească, că nu pentru el s'a făcut semnul acesta, ci să o considere ca ur act isvorât din cea mai mare milostivire a lui Dumnezeu. Că acest dar atât de mare este un adaus la fiinţa ta, un adaus, care te alege dintre ceilalţi oameni, te urcă pe un piedestal moral mai înalt, de pe care să vezi mai departe, să ţi se deschidă un orizont mai larg pentru a înţelege că hirotonisirea aduce cu sine şi îndatoriri mai mari şi mai grele decât pentru ceice n'o au. Hirotonia într'un singur act dumnezeesc, îţi dă puterea, care prin Moise şi Aron a făcut să cadă mană cerească şi din stânca stearpă să ţâşnească apă, care lui Saul ţăranul i-a luminat mintea ca să poată conduce poporul, care lui David copilaşul, neobişnuit cu războiul şi mânirea armelor i-a dat biruinţa asupra trufiei lui Goliat, care a pus cuvântul Domnului în gura prorocilor, carii din pescarii de pe Genisaret a făcut chivernisitorii tainelor cereşti şi din Pavel, orbitul de patimă, cel mai desăvârşit interprit şi săvârşitor al magnificei iubiri creştineşti. Tu, cel după hirotonire, ca preot, nu numai, că ai darul de a lega şi de a deslega, ci trebuie să ai altă conştiinţă, să le simţi altă fiinţă, om nou, frământătură nouă, unealtă sfântă în mâna atot sfântă a lui Dumnezeu. Cu asemenea inimă să te apropii! Cu frică şi cu cutremur! Te învoieşti să fii ales din lume pentruca astfel să duci lumea la Dumnezeu! Grozav obligament şi veşnică răspundere pentru sufletul tău!

Căci dacă davotamentnl tău pentru Domnul este numai ca a altor creştini, cum ţi se pare, că nu eşti din lumea aceasta şi cu ce mijloace vrei să îndrumi pe calea mântuiri de cei mulţi? Şi dacă dreptatea, prostule, nu prisoseşte deloc peste a păstoriţilor tăi—nu era mai de folos să nu fi luat hirotonire? Şi dacă iubirea ta creştinească se mărgineşte la platonice declaratii şi nu duc la fapte, cu ce mai contuibui tu mai mult la zidirea împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ? Şi dacă faptele tale nu pot purta măcar timbrul veşniciei, nefiind puse în legătură cu marea nădejde a nemuririi noastre, — nu era mai uşor pentru sufletul tău să te laşi dus de altul şi nu tu să conduci pe atâţia acolo, unde tu eventual nu poţi privi nici de departe?

Societatea Ortodoxă naţională a femeilor române

Duminecă, în 8 l. c., s'a ţinut *congresul* femeilor ortodoxe române în sala festivă a Societăţii, (Bucureşti, Calea Moşilor), sub preşedinţia I. P. S. Sale mitropolitului *Nifon* la Olteniei, în prezenţa P. S. Sale episcopului *Grigore* al Huşilor, a dnei *Alexandrina Gr. Cantacuzino*, a comitetului central, a clerului din capitală şi a delegatelor din provincie.

Inaltul ierarh, deschizând adunarea, aduce congresului şi preşedintei lui, binecuvântarea bisericii ortodoxe şi a mitropoliei oltene.

Dna *Cantacuzino*, răspunzând, exprimă omagiu Olteniei ca izvor de credinţă şi de eroism naţional.

In numele I. P. S. Sale mitropolitului *Irineu* al Moldovei şi Sucevei, a vorbit Pr. *St. Gheorghiu*, învederând munca şi realizările Societăţii femeilor.

Păr. *Dr. A. Crăciunescu* salută congresul ca reprezentant al I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, sublinlind participarea chiriarhului ardelean la înfiinţarea Societăţii ortodoxe a femeilor.

Dna *Cantacuzino* mulţumeşte şi trimite Ardealului ortodox omagiul Societăţii cu dorinţa de reînviere a românismului în graniţele lui istorice; adăogând că viitorul congres vrea să-l ţină în Oradea.

La ora 5 d. a. a sosit în adunare I. P. S. Sa patriarhul *Nicodem* al României, primit cu imnul patriarhal executat de corul internatului ortodox.

In cuvântarea rostită, I. P. S. patriarh, arătând că este încredinţat de însemnătatea şi de înfăptuirile Societăţii, nu poate decât să binecuvinte munca femeilor române, — muncă pe care se ridică viitorul şi nădejdile sfinte ale neamului.

In cuvântarea sa, dna preşedintă Cantacuzino accentuează situaţia regretabilă din ultimii ani ai Societăţii, care însă a izbutit să rămâie mai departe călăuză şi cuib de simţire şi credinţă românească. Administraţia Societăţii, în timp de 30 de ani, a realizat o avere de 200 milioane de lei, investiţi în clădiri, material didactic, mobilier; s'au acordat burse în valoare de două milioane de lei pentru copiii de refugiaţi. Dna preşedintă arată apoi ce a mai lucrat Societatea în ultimul timp.

In numele femeilor din Ardeal a vorbit dna *Sofia Meteş*, preşedinta regionalei Cluj, care acum şi-a mutat sediul la Sibiu, unde, reorganizând cadrele, va veni în sprijinul Ajutorului Legionar şi a refugiaţilor din părţile ardelene ocupate de unguri.

După alte impresionante vorbiri, şi după trimiterea telegramelor omagiale, către Suveran şi către Conducătorul statului, congresul a luat sfârşit.

Pentru a preveni şi reprima fărădelegile care ar atinge ordinea publică şi interesele statului, s'a adus următorul *decret-lege*:

Art. 1. — Acela care atinge libertatea individului ori domiciliul său, se pedepseşte cu muncă silnică dela 5—20 ani.

Art. 2. — Acela care violează sau uzurpă proprietatea, se pedepseşte cu muncă silnică dela 5—10 ani.

Art. 3. — Omorul cu premeditare se pedepseşte cu moarte.

Art. 4. — Crima de delapidare până la suma sau valoarea de 50.000 Lei se pedepseşte cu muncă silnică dela 5—8 ani; dela 50.000 Lei la 1.000.000 Lei, cu muncă silnică dela 10—25 ani; iar dacă suma sau valoarea delapidată este mai mare de 1.000.000 Lei, se pedepseşte cu moarte.

Art. 5. — Infracţiunile de mai sus se vor judeca cu precădere, instanţa trebuind să se pronunţe în termen de cel mult 10 zile dela sesizare.

Dat în Bucureşti, la 27 Noemvrie 1940.

Conducătorul Statului Român şi Preşedintele Consiliului de Miniştri *General Antonescu*. — Ministrul Justiţiei *Mihai A. Antonescu*. Nr. 3936.

Pentru ostaşii cari sărbătoresc Crăciunul departe de cămin

Doamnele *Maria* general *Antonescu* şi *Eliza Horia Sima* trimit femeilor române următorul apel:

In desnădejde, în durere, în jertfă se arată femeea lângă om şi lângă natiune. Mama, soţia şi sora, atunci trebue să fie prezente.

Destinul nostru este să ne împărţim bucuria, dar să ne alinăm suferinţa.

Este comoara noastră. Şi niciodată o femee nu trebue să uite de a dărui alinare, dă a mângăia rănile, de a zămisli bucuria altora. Este datoria noastră.

Creştine, nu trebue să pierdem nici un prilej de a săvârşi binele, de a însufleţi ca binele să fie făcut. Se apropie Crăciunul, sărbătoarea Naşterii Domnului. Crăciunul este anul acesta întunecat şi trist. Să încercăm să aducem un far de lumină şi o faptă de bucurie.

Soldaţii noştri îşi fac Crăciunul departe de vetrele lor, departe de mame, de soţii şi de surori. Să le umplem singurătatea cu grija noastră.

Facem deci un apel cald la toate româncele — şi prin romance la toţi, mari şi mici, tineri, bătrâni — ca să ne ajute să pregătim şi să aducem darul tuturor ostaşilor. Fiecare românca să lucreze şi să trimeată un pachet pentru soldaţi.

Aşteptăm sprijinul vostru. Suntem sigure că va veni. Vă mulţumim din inimă pentru fapta voastră.

MARIA GEN. ANTONESCU
ELIZA HORIA SIMA

Declaraţiile ţin locul înfăptuirilor în Ungaria

Când cu anexarea poruncită a Ardealului de nord la Ungaria, arbitrajul dela Viena a rânduit şi scris negru pe alb:

«*Guverrul regal ungar îşi asumă o îndatorire solemnă în a trata şi pune, în toate privinţele, pe picior de egalitate cu toţi cetăţenii maghiari, persoanele cari în virtutea acestei hotărâri de arbitraj dobândesc cetăţenia maghiară şi aparţin Poporului Român*».

Camera deputaţilor din Budapesta a discutat, în 22 Noemvrie a. c., problema *naţionalităţilor din Ungaria*. Cu acest prilej, primministrul maghiar contele *Teleki Pál* a spus şi următoarele:

Fiecare are un drept indiscutabil să-şi cultive tradiţiile în limba sa maternă, şi statul maghiar este dator să sprijine pe cetătenii săi de altă limbă în această năzuinţă.

Guvernul maghiar asigură, după cuvântul primministrului său, pentru fiecare naţionalitate:

Libera întrebuinţare a limbii materne, educaţia în limba maternă, adâncirea şi libera desvoltare a caracterului etnic, dreptul naţionalităţilor la o presă scrisă în limba maternă şi dreptul la asociere.

Când se ştie că guvernele maghiare, de astăzi şi de ieri, n'au învăţat absolut nimic din experienţele lungi ale trecutului; când ne aducem aminte că vestita „lege a naţionalităţilor", înainte de marele război, n'a fost niciodată aplicată în Ardeal şi Ungaria; când, în sfârşit, ministrul actual de externe, contele *Csáky*, mărturiseşte deschis, şi trebue să-l credem că grăeşte în deplină sinceritate, — când spune că: în Ungaria nu se poate proceda *egal* cu toate naţionalităţile, (la alt loc al ziarului redăm cuvintele importante ale contelui Csáky), — în astfel de împrejurări declaraţiile contelui primministrului Teleki Pál rămân declaraţii care zadarnic îş aşteaptă înfăptuirea.

Guvernele asupritoare nu-şi reneagă trecutul: e treaba poporului maghiar să şi le păstreze şi mai departe.

In teritorul cedat

Nu se mai termină cu persecuţiile! I-au trecut pe oameni cu forţa la religia reformată. In fiecare zi sunt chemaţi la primărie şi ameninţaţi, că dacă nu trec până în ziua cutare, vor fi expulzaţi peste graniţă. Au trecut câţiva, şi n'au ajuns bine acasă dela primărie, când le-au spart earăşi geamurile şi ţigla de pe casă. Românii din *Bătani* n'au geamuri; ferestrele sunt astupate cu cearşafuri. Au trecut la reformaţi şi pe bieţii lingurari şi pe o ţigancă ce murise de două zile. Protopopul *Nagy Elek* are la îndemână jandarmii, armata şi bandele de bătăuşi cu cari înspăimântă pe români, ear el „le ia apărarea" ca să-i prindă în mreaje.

Dupăce îi vor „vâna" pe toţi, vor dărâma şi biserica şi vor lua casa parohială, ca să nu mai rămână nici urmă de români pe acolo.

Refuză cu îndărjire să treacă la reformaţi: Verzea, epitropul, Nicolau Alexandru, Seceta Simion, Roşu Gheorghe, Roşu Petru şi familiile lor; Viorica Dogariu ai cărei părinţi au fost trecuţi, aceştia au spus că vor mai bine să moară, decât să-şi lase legea sfântă.

In comunele maghiarizate s'a prezentat un „colonel" civil, din Budapesta, care a adunat pe români şi li-a spus că le aduce preot ungur, ortodox dela Budapesta, dar nu le mai dă popă valah. Românii i-au spus că lor le trebue popă cum au avut şi părinţii lor, dar popă ortodox ungur ei nu pot pricepe cum ar fi.

In Belin aceluiaş „colonel" i-a spus Aiteanu Gheorghe că refuză popă de altă naţionalitate şi că ungurii au avut în România drepturi egale cu alte neamuri şi preoţii lor: de ce n'ar avea şi românii drept la preot de neamul lor? „Colonelul" a plecat.

Sărmanii oameni, nu mai pot suporta până şi batjocura copiilor de şcoală, cari le strigă: «*oláh, büdös oláh*»...

Ei aşteaptă ziua mântuirii, — care trebue să vie. — *Coresp.*

Tot duhul rău al lui Tisza István stăpâneşte la Budapesta!

— Naţionalităţile din Ungaria —

Contele *Csáky*, ministrul de externe dela Budapesta, a rostit de curând un discurs, din care desprindem, pentru însemnătatea lor politică, următoarele părţi:

«*Cu gravitatea şi importanţa problemei naţionalităţilor suntem în clar şi noi. Numai o guvernare lipsită de experienţă, sau prea retrogradă poate tinde la o asimilare cu forţa.*

Această concepţie nu înseamnă însă că trebue să procedăm egal cu toate naţionalităţile. Contele Tisza István de exemplu a promis în 1917 un tratament excepţional naţionalităţii germane, ca răsplată pentru deosebita loialitate manifestată faţă de statul maghiar.

Acest exemplu va fi un îndreptar şi pentru viitor.

Nu putem avea nimic împotrivă, dacă elementul *german* din Ungaria se va bucură de un tratament omenos.

Declaraţia ministerială însă, că procedarea *egală* nu se va aplica la *toate* naţionalităţile din Ungaria, stă în flagrantă contrazicere cu angajamentul guvernului regal ungar, care la Viena şi-a asumat solemna îndatorire de a trata *egal cu toţi* cetăţenii Ungariei, fără deosebire de naţionalitate.

Ministrul maghiar de externe Csáky deszice pe colegul său Teleki Pál.

O asimilare „cu forţa" nu admite ministrul Csáky, şi totuşi refuză egalitatea de tratament a cetăţenilor Ungariei. Ca şi pe vremuri: fie ceţăţeanul cât de leal şi paşnic, din momentul în care e şi român, a devenit „rău" patriot. Pe asemenea temelii, putrede ale trecutului, se clădeşte Ungaria nouă?

Ziua de 10 Decemvrie. *Studenţimea universitară română şi creştină a sărbătorit Marţi, în căminul propriu din Bucureşti, ziua de 10 Decemvrie, ziua studenţimii, purtând în sufletele tinereşti ideea creştină şi naţională. Toţi bunii români au luat parte, în faptă sau în gând, la sărbătoarea studenţimii noastre.*

La serbarea studenţească din **Sibiu** *au participat, pe lângă studenţii universităţii Ferdinad I, autorităţile locale, în frunte cu I. P. S. mitropolit Nicolae, asistând la serviciul religios din catedrala mitropoliei. In sala teatrului municipal a urmat apoi o manifestaţie înălţătoare legionară, la care au fost prezenţi şi delegaţii studenţimii germane şi italiene.*

Intre Grecia şi Bulgaria. Ziarele din Bucureşti anunţă, după o telegramă din Sofia, că Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe bulgare a primit dela Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe greceşti o scrisoare, în care biserica bulgară este rugată, în numele ortodoxiei, să dea tot sprijinul moral posibil bisericii greceşti, cât timp Grecia se află în războiu cu Italia. Nu ştim dacă asemenea rugare s'a adresat sau nu şi celorlalte biserici ortodoxe. Sinodul bulgar — spune aceeaş telegramă — a depus la arhivă scrisoarea Sinodului dela Atena, fără a da răspuns, în considerare că biserica bulgară e socotită de cea greacă drept schismatică, şi deci nu există relaţii normale între cele două biserici.

Nr. 13.442—940.

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea următoarelor posturi la Cancelaria Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu:

1. Un post de impiegat cl. I, având a îndeplini funcţiunea de expeditor.

2. Un post de impiegat cl. I, având a îndeplini funcţiunea de dactilograf.

Candidaţii la aceste posturi trebue să întrunească toate condiţiunile cerute de Statutul funcţionarilor publici, aplicabile funcţionarilor bisericeşti, precum şi condiţiunile legilor şi regulamentelor bisericeşti, şi să fie ortodocşi.

La cererile concursuale se vor anexa următoarele acte:

a) Act de cetăţenie;

b) Act de naştere;

c) Extras din matricula starii civile pentru cei căsătoriţi, în cazul când candidatul este căsătorit;

d) Extrase din matricula stării civile pentru cei născuţi dacă candidatul are copii;

e) Certificat de moralitate, dovedind că candidatul are o purtare morală bună, că nu a fost condamnat pentru infracţiuni împotriva ordinei şi siguranţei statului, şi că nu a fost destituit sau pus în disponibilitate din alt serviciu public.

f) Certificate şcolare, candidatul având să fie absolvent a cel puţin patru clase secundare;

g) Certificate de serviciu;

h) Act de situatia militară;

i) Certificat medical, eliberat de un medic oficial;

k) Declaraţia de avere a candidatului, a soţiei şi a copiilor săi.

Se menţionează, că la postul de sub 1, pot candida numai bărbaţi, ear la postul de sub 2, pot candida şi femei.

Cererile concursuale se vor înainta la Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu până la *16 Ianuarie 1941*, concurenţii având a se supune unui examen pe baza căruia pot fi numiţi, conform Regulamentului pentru întregirea funcţiunilor administrative ale Arhiepiscopiei.

Data ţinerii examenului concursual se va comunica la timp celor ce au înaintat cereri concursuale.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 4 Decemvrie.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Mulţumiri. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* mulţumeşte, pe această cale, tuturor celor ce i-au trimis felicitări şi urări din prilejul zilei onomastice şi le împărtăşeşte arhiereşti binecuvântări.

Dl profesor Sextil Puşcariu, rectorul universităţii Cluj-Sibiu, este invitat de universitatea din Berlin, ca profesor-oaspe (Gast-Professor), urmând să ţină un curs la acea universitate, în calitatea sa de director al „Institutului român" din Berlin. — In acelaş timp dl *E. Gamillscheg*, directorul „Institutului german" din Bucureşti, e numit profesor-oaspe la universitatea din Bucureşti.

Colindele noastre la Cluj. In seara de Duminecă, ora 6, în 15 Decemvrie 1940, oficiindu-se, în catedrala ortodoxă română din *Cluj*, o sfântă slujbă pentru pace, — în cadrul acestei slujbe corul Episcopiei şi al Academiei teologice, condus de părintele consilier L. Curea, va da un concert de colinde, ear părintele consilier I. Goron va vorbi despre: „Cum se cuvine să aşteptăm Crăciunul".

Şcoalele, de toate gradele, îş încep vacanţa şcolară de Crăciun în 19 Decemvrie 1940, ora 1 d. a. Cursurile se redeschid Vineri în 3 Ianuar 1941.

† **Pr. Aurel Ştefan.** La vârsta încă de vigoare alor 50 ani, când — după socoată omenească — avea tot dreptul să gândească la ale vieţii, moartea, la porunca lui Dumnezeu, pregătit-a sicriul vrednicului preot Aurel Ştefan din parohia Dăişoara a tractului Cohalm. Părintele Aurel era o figură reprezentativă a intelectualităţii noastre din partea locului. Prin dărnicia minţii şi-a sufletului său, a fost un adevărat dascăl şi povăţuitor şi-al celor mici, şi-al celor mari din Dăişoara, de cari s'a despărţit chiar în aceste vremi pline de îngrijorări, cărora el ştia să le strecoare atâta conţinut de încredere şi nădejdi. In lacrimile de durere ale soţiei şi-ale micului său fiu, în jalea preoţimii, învăţătorimii, intelectualilor din regiune şi-a întregului popor din comună şi din jur, — înmormântarea i s'a făcut în 29 Noemvrie a. c. Domnul odihnească-l cu drepţii Lui!

† **Dr. Vasile Dan de Apşa,** fost preşedinte de tribunal şi advocat în Sibiu, a încetat din viaţă, în 11 l. c., în etate de 70 de ani. A fost înmormântat în 13 Decemvrie c. în cimitirul oraşului Sibiu. Veşnică să-i fie amintirea!

Tot dela Cluj. Dintre cele 32 de şcoli româneşti ale Clujului, stăpânirea ungurească, inspirată de sentimentul „libertăţii" a lăsat să vieţuească *una* singură, — toate celelalte le-a închis. Din librăriile oraşului s'au înlăturat toate cărţile româneşti ca „periculoase" pentru unitatea statului. In acest fel socoteşte vremelnica stăpânire dela Cluj să câştige simpatiile nemaghiarilor...

Trăsături speciale. Un ziar din Praga, *Venkov*, scoate la iveală două din trăsăturile caracteristice germane, şi anume: simţul de *ordine* şi o educaţie puternică a *caracterului*. Prin această disciplină germană Reichul a obţinut succesele de până acum. Inţelegerea greşită a educaţiei *democratice*, — scrie ziarul — a dat cehilor numai caractere slabe şi în primul rând a nimicit simţul pentru disciplină. (Prilej de meditaţie şi în alte ţări).

Noi şi ei! Avem, în România de azi, 350 mii de unguri cu 22 ziare şi reviste maghiare. Şi avem, în Ungaria de azi, un milion şi 600 de mii de români cu **un singur** ziar românesc, la Cluj, redactat de profesorul pensionar Dr. Haţegan. Dreptatea maghiară — „să trăiască!"

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 15 Decemvrie 1940, va predica părintele *Nichifor Todor*.

Concert religios. Pentru reînvierea şi cinstirea vechilor şi frumoaselor noastre cântece de Crăciun, şi pentru înviorarea sufletului nostru creştin şi românesc, se va da al 15-lea tradiţional concert religios *de colinde şi cântece de stea*, Duminecă 15 Decemvrie 1940, ora 6 seara, în sfânta biserică a Mitropoliei ortodoxe române din Sibiu, de către corul mixt al sfintei mitropolii şi al şcoalei normale „Andrei Şaguna", secţia de fete şi băeţi, sub conducerea părintelui profesor *Gheorghe Şoima*. Concertul, care va fi difuzat la radio, ţine 1 oră. Intrarea gratuită. Onor. participanţi sunt stăruitor rugaţi să se prezinte la timp, având în vedere că la ora 5·45 porţile catedralei vor fi închise. La acest concert P. C. Sa părintele profesor *Dr. Grigorie T. Marcu* va rosti o scurtă cuvântare.

Comemorarea lui V. Alecsandri. Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu organisează, în 25 Decemvrie 1940, în sala Unicum, cu prilejul comemorării a 50 de ani dela moartea lui *Vasile Alecsandri*, un festival, în care dl Rareş Axente va rosti cuvântul despre neuitatul mare poet şi luptător naţional Alecsandri. Se vor desfăşura, în aceeaş seară, sub conducerea dlui Dum. Axente: o piesă teatrală în două acte a bardului dela Mircesti, şi un tablou dramatic de Mihai Eminescu, precum şi alte producţiuni. Bilete se vând la Librăria Arhidiecezană, şi seara la cassă. Venitul acestei seri este menit pentru „Ajutorul Legionar" şi pentru sprijinirea ucenicilor săraci dela meserii. Inceputul la ora 20 şi jum.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 13.947—940.

Concurs

Se publică concurs, cu termen de 15 zile, pentru ocuparea parohiilor din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, vacante la această dată, precum urmează:

De clasa III-a:

1. Vărd din protopopiatul Agnita;
2. Balomirul de câmp din prot. Orăştie.

Ceice doresc să candideze la unul din aceste posturi, îşi vor înainta cererile de concurs la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Preoţii în activitate de serviciu vor anexa la cerere „curriculum vitae", iar ceilalţi candidaţi actele personale şi de pregătire teologică: Extras de naştere, Certificat de botez, Certificat de moralitate eliberat de biroul cazierului judiciar de pe lângă Tribunal, Certificat de naţionalitate, de studii secundare, de pregătire teologică şi Diploma de capacitate preoţească, specificând îndreptăţirea de a concura la postul vacant respectiv.

Au drept că concureze preoţi refugiaţi şi expulzaţi din teritoriul ocupat al Arhiepiscopiei, precum şi alţi candidaţi din Arhiepiscopie.

Preoţii refugiaţi sau expulzaţi din teritoriul ocupat al Arhiepiscopiei vor anexa la cererea de concurs şi o Declaraţie făcută faţă de 2 martori, că se obligă a se întoarce la posturile lor vechi, de îndată ce se va exopera asigurarea că guvernul ungar le garantează posibilitatea continuării activităţii lor preoţeşti în ele.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 12 Decemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Organizaţi Reuniuni de femei

Nr. 12.464.

Comunicat

In urma Concursului cumulativ publicat în Telegraful Român Nr. 47, din 17 Noemvrie a. c. pentru întregirea parohiilor vacante în Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, s'au prezentat 112 cereri.

S'au repartizat preoţii refugiaţi şi expulsaţi din Arhiepiscopie, Eparhia Clujului, Maramureşului şi Orăzii, în posturile vacante, pe ziua de 1 Ianuar 1941, precum urmează:

Preoţi refugiaţi şi expulsaţi; repartizaţi în posturi libere în Arhiepiscopie

1. Protopop Aurel Nistor, Sf. Gheorghe, în parohia I Avrig.
2. Protopop S. Rafiroiu, Oituz, în parohia prot. Dobra.
3. Preot I. Borcan, Mercurea Ciuc, în parohia III Zărneşti-Tohan.
4. Preot I. Bunuş, Aita Mare, Sf. Gheorghe, în parohia Comana de sus-Olt.
5. Preot Il. Căpălnean, Racoşul de sus, în parohia Tilişca I detaşat la Şoroştin Mediaş.
6. Preot Ioan Ciora, Zagon, în parohia Toderiţa-Olt.
7. Preot Virgil Dancu, Micfalău, în parohia Mag-Sălişte.
8. Preot Teofil Doctor, Cernatul de jos, în parohia Dăişoara-Cohalm.
9. Preot Victor Folea, Ozun, în parohia Sâmbăta de sus răsăriteană Făgăraş.
10. Ioan Garcea, Bătanii Mari, în parohia Apaţa-Sf. Gheorghe.
11. Preot Virgil Hamzea, Breţcu, în parohia Mercheaşa-Cohalm.
12. Preot Mihai Petru, Lişnau, în parohia Roadeş-Cohalm.
13. Preot Simion Mogoş, Ojdula, în parohia Jina II Mercurea.
14. Preot Ioan Popa, Vărghiş, în parohia Trapold-Sighişoara.
15. Preot Zah. Rucărean, Vidacut, în parohia Săcel-Odorhei.
16. Preot Gheorghe Iacob, Belini, în parohia Răşinariu I Sibiu.
17. Preot Sebastian Roşan, adm. preot, Odorhei, în parohia Viştea de jos-Avrig.
18. Preot Gheorghe Russu, Zabala, în parohia Beşa-Târnava Mare.
19. Preot Dumitru Trifan, Bicşad, în parohia Valeni-Cohalm.

II. Din Eparhia Clujului

20. Preot Ioan Budu, Ocna Dejului, în parohia Moeciul de jos-Bran.
21. Preot Ioan Bocşa, Sighişoara, în parohia Porceşti-Avrig.
22. Preot Dumitru Comşa, Huedin în parohia Poiana III Mercurea.
23. Preot Nic. Gherman, Rohia în parohia Leşnic-Deva.
24. Preot Vas. Hodoş, Dol, în parohia Cărmăzineşti-Ilia.
25. Preot Aurel Muşat, Cluj, în parohia Rodbav-Făgăraş.
26. Preot Aurel Picu, Dobricul, în parohia Nevoieş-Băiţa.
27. Preot Ioan Pintea, Suciul de jos, în parohia Ruda-Hunedoara.
28. Preot Pavel Suciu, Gorneşti, în parohia Federi-Haţeg.
29. Preot Const. Tomuş, Olpret, în parohia Vulcez-Deva.
30. Preot Cornel Vlaicu, Bonţida, în parohia Podele-Băiţa.

III. Din Eparhia Mureşului

31. Protopop Ioan Bânda, Baia Mare în parohia Guşteriţa-Sibiu.
32. Preot Chentirion Sava, Coicotiş, în parohia Almaşul mare, de mijl. Geoagiu.
33. Preot Dumitru Condrea, Bercu, în parohia Blăjeni-Criş Zarand.
34. Preot Iosif Ţint, Sighet, în parohia Vecerd-Agnita.

IV. Din Eparhia Orăzii Mari

35. Preot Cuiclea Nic., Tarian, în parohia Certejul de jos Ilia.
36. Preot Emil Ille, Bucea, în parohia Tomnatecul de sus Zarand.
37. Preot Tr. Popovici, Velen a, în parohia Baia de Criş Zarand.
38. Preot Romitau Vasile, Negreni, în parohia Câinelul de jos Deva.
39. Ieromonah Sârcu Sebastian, Vişeul de sus, în parohia Ribicioara de sus Zarand.
40. Ieromonah Dosoftei Constantinescu, Protesmighel, în parohia Valea Iepii Geoagiu.
41. Ieromonah Mătăsaru, Geoagiu-Sanatoriu.
42. Diacon Nic. Stoican, Sighet utilizat, Orăştie.
43. Diacon Suciu Sever, Cluj Catedrală, în parohia Deva.
44. Diacon Anatolie Scurtu, Cluj Catedrală, Sibiu Catedrală.

Toţi preoţii numiţi sunt obligaţi să se prezinte la parohii de sărbătorile Crăciunului şi să-şi ia postul în primire. Mai sunt obligaţi a-şi întregi actele personale şi de studii, precum şi Cartea Canonică dela Chiriarhul lor şi să şi ceară Singhelia prescrisă.

Ceice nu se prezintă la post şi nu îndeplinesc condiţiunile arătate se consideră demisionaţi, iar numirea anulată.

Consiliul Arhiepiscopesc

Convocare

In conformitate cu Art. 17 din Statute, se convoacă Adunarea generală ordinară a Reuniunii române de muzică «Gh. Dima» din Sibiu pe ziua de **Joi, 19 Decemvrie 1940 ora 18·30,** *în sala de şedinţe a Primăriei municipiului Sibiu.*

Ordinea de zi:

1. *Cetirea şi verificarea procesului verbal.*
2. *Raportul general despre activitatea reuniunii.*
3. *Contul de gestiune, bilanţul şi inventarul (1 Sept. 1939—31 August 1940).*
4. *Descărcarea comitetului şi comisiei cenzorilor.*
5. *Votarea bugetului pe exerciţiul 1940—41.*
6. *Modificarea Art. 3 şi 22 din statute.*
7. *Completarea comitetului, alegerea comisiei conzorilor şi alegerea membrilor onorari.*

Toţi onoraţii membri ai reuniunii sunt rugaţi a lua parte la adunarea generală.

Sibiu, 12 Decemvrie 1940.

Preşedinte: **Dr. Sever Pop** — *Secretar:* **A. Popa**

Conferinţă preoţească. — Preoţimea ortodoxă română din tractul Oltul s'a întrunit în 28 Noemvrie a. c. în conferinţa de toamnă în *Şercaia*, sub prezidiul părintelui *Gheorghe Ivaşcu*, administrator protopopesc. După invocarea Duhului sfânt, s'a deschis conferinţa în sala de şedinţe a protopopiatului, unde părintele administrator în cuvântarea sa stăruieşte asupra datorinţei slujitorilor bisericii lui Hristos în aceste vremuri de mari prefaceri. Salută apoi pe nouii preoţi numiţi în tract: Sorin Popa-Veneţia de sus, Romul Ciora-Râuşor şi Simeon Iacob-Cuciulata.

Părintele *Valeriu Boeriu*-Grid desvoltă tema „Sf. Taine ca mijloace de sfinţire a vieţii omeneşti", mânecând dela citatul „Fiţi sfinţi căci şi eu sunt sfânt" (Lev. 11, 44, 45), — temă urmărită de conferinţă cu toată atenţiunea.

Păr. *Ilariu Cocan*-Mândra citeşte darea de seamă asupra cărţii „Omagiu I. P. Sf. Mitropolit Nicolae Bălan Mitropolitul Ardealului", — şi scoate în relief înaltele calităţi ale marelui nostru Ierarh.

Păr. *Spiridon Cosma*-Şona, prezintă lucrarea „Biserica şi nouile măsuri în chestiunea sectelor". Au mai luat cuvântul păr. Al. Florea, Il. Cocan, Gheorghe Ivaşcu şi alţii.

Păr. *Gheorghe Mija*-Comăna de jos face referat asupra cărţii „Este primatul lui Petru un privilegiu de drept divin după Noul Testament?" şi aminteşte argumentele ce le invocă autorul, Dr. H. Cojocaru, în dovedirea netemeiniciei primatului papal.

Se citesc apoi: programele de activitate în aşezămintele de cultură în parohii, şi ordinele privind activitatea în protopopiat. — Pr. *Al. Florea*-Vlădeni.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

ET R157

Anul LXXXVIII Sibiu, 25 Decemvrie 1940 Nr. 52

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

1940 - cop

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu
45

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. **14.161**/1940 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„A venit Fiul Omului să caute și să mântuiască pe cel perdut". Luca 19, 10.

Iubiții mei fii sufletești,

Nu poate să fie mai mare mângâiere pentru omul ajuns în năcaz și strâmtorare decât gândul că nu este lăsat singur în neputințele sale, ci este căutat și ajutat de cineva cu puteri mai mari decât ale lui.

Acest simțemânt îl revarsă în sufletele noastre, de câte ori sosește la noi, sărbătoarea Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Ea ne spune: Voi oameni *sunteți căutați.* Dumnezeu însuși a trimis la voi pe unul născut Fiul său, ca să vă caute și să vă mântuiască. Prin Pruncul sfânt născut în ieslea din Vifleem Tatăl ceresc și-a trimis la voi iubirea sa cea fără de margini și vă întinde mâna sa izbăvitoare. Prindeți-vă de ea, căci ea singură este în stare să vă scoată din robia păcatului și să vă ridice la o viață nouă.

In sufletul oamenilor din toate vremurile și din toate locurile a licărit dorul după mântuire. Mijloace de tot felul au căutat ei ca să scape de vina și de osânda păcatului. Dar n'au izbutit. Pentrucă numai prin puterile sale omul nu este în stare să se mântuiască. Oare cum ar cădea ploaia pe pământ, ca să-l facă să rodească, dacă *noi* ar trebui să o coborâm din nori? Ori, cum am ajunge la lumina și la căldura soarelui, dacă n'ar fi trimisă din înălțimea cerului? Așa este și cu Dumnezeu și cu adevărul lui, cu darul și cu mântuirea lui: El trebue să ne caute. De aceea solia evangheliei către noi oamenii aceasta este: *Voi sunteți căutați!* Fiul lui Dumnezeu este acela care vă caută. El a venit în lume și a luat chip de rob, s'a născut în peșteră sărăcăcioasă și s'a făcut prietenul nostru, și-a plecat fruntea până în pulberea pământului, a gustat până în fund răutatea și vrășmășia oamenilor și s'a pogorât în adâncul mizeriei și al suferinței omenești și de pe lemnul crucii cu mânile și cu picioarele sfășiate și cu inima străpunsă ne zice: Toate acestea le-am făcut și le-am răbdat pentru voi oamenii și pentru a voastră mântuire, ca să vă caut și să vă găsesc și să vă chem la mine, căci fără de mine sunteți pierduți! Cu sufletele coplesite de această iubire, zicem și noi cu dumnezeiasca Scriptură: *„Așa a iubit Dumnezeu lumea, cât pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede întru dânsul să nu piară, ci să aibă viață de veci"* (Ioan 3, 16).

Ce dovadă mai neîndoielnică ne trebue, că e pierdută lumea fără de Hristos Domnul, decât starea în care se găsește astăzi cu înfricoșatul războiu dintre popoarele ei? Nu este aceasta o stare de pierzare? Și cum s'a ajuns la ea? S'a ajuns doară pentrucă știința n'a făcut destul de mari progrese? Ori pentrucă tehnica n'a încrestat destule născociri? Ori pentrucă n'ar fi avut planuri și programe de organizație? Ori pentrucă-i lipseau capetele luminate? Nu. Nu i-a lipsit nimic din toate acestea. Dar i-a lipsit viața cea trăită după voia lui Dumnezeu. Și când oamenii se desfac din legăturile lor cu Dumnezeu, atunci se închid și izvoarele din cari țâșnește viața cea bună, atunci se începe drumul pierzării. Așa cum s'a întâmplat astăzi. Pe lângă toată încordarea și desfășurarea de putere omenească, eu îndrăsnesc să spun că nici când n'a fost mai vădită neputința morală în lume ca astăzi.

Poate așteptați, iubiții mei, să vă spun ceva despre războiul de astăzi și despre sfârșitul lui. O, dar sunt așa de mari și incalculabile puterile cari se ciocnesc și cari stau gata să se ciocnească în învălmășeala de astăzi a lumii, încât nici o minte omenească nu poate prevedea sfârșitul ei. Cu atât mai puțin ar putea stăpâni cineva desfășurarea ei. E ca o furtună năpraznică care dupăce s'a pornit nu mai poate fi oprită pe loc, ci trebue să se deslănțuiască toată furia ei până la capăt. Un lucru vi-l pot spune însă cu siguranță: că și în dosul celor ce se petrec astăzi în lume stă voința lui Dumnezeu, că la cârma lumii privegheză și acum iubirea unui Părinte ceresc care înțelege ceea ce noi nu suntem în stare să înțelegem, care poate ceeace noi nu putem, care ține în mâinile sale lumea și o conduce, cu toată tulburarea și întunerecul din ea, așa ca în cele din urmă să se împlinească totuși voia lui și să vie împărăția lui. Țineți-vă, dragii mei, sufletele pe culmea aceasta înălțată a încrederii în Dumnezeu. Cât timp vom rămânea pe această culme, nu vom slăbi și vom sta nebiruiți în mijlocul valurilor lumii.

A sosit la noi din nou praznicul Nașterii Domnului. Dacă totul ar fi întunecat pe pământ, dar ne-ar rămânea acest singur punct luminos: sosirea în lume a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ne-ar fi destulă dovadă despre iubirea lui Dumnezeu către noi oamenii. Multe cele despre ființa Mântuitorului, din învățătura lui, din patimile și moartea lui, din învierea lui și din petrecerea lui cu ai săi până la sfârșitul veacurilor nu le putem înțelege cu mintea noastră. Aceasta una însă totuș o simțim și o înțelegem: că printr'ânsul s'a arătat iubirea Părintelui nostru ceresc către noi oamenii, iubirea cea covârșitoare, milostivirea cea iertătoare, bunătatea care ne caută și ne cheamă la sine așa cum suntem, cu toate sarcinile și păcatele noastre, ca să ne primească în brațele sale, să ne lumineze, să ne curățească și să ne prefacă întru făptură nouă. Nu ne cere altceva decât ca să ne deschidem sufletul și să-L primim înlăuntrul nostru.

De Hristos Mântuitorul, de lumina și de puterea lui avem și noi fiii bisericii și ai poporului nostru trebuință mai mare decât de orice în aceste zile grele. Am trecut prin încercări și suferințe amare. Pământul scump al țării întregite prin jertfe fără de seamăn ne-a fost sfășiat în bucăți și milioane de frați ai noștri au ajuns sub stăpâniri străine. Timpul nostru e timp de luptă, de zbucium și de frământare. Să nu fim mici de inimă, ci să ne păstrăm tare credința în dreptatea noastră, neșovăitoare nădejdea în izbânda noastră, hotărâtă și neînduplecată voința noastră în urmărirea țintelor înalte și a îndatoririlor serioase ce le avem către noi și către neamul nostru. In istoria lumii și în planurile ei nu au cuvânt hotărâtor diplomații și bubuitul tunurilor, ci voia Celui de sus. La această și cea mai înaltă judecată să facem apel cald prin rugăciunea și prin încrederea noastră. Să sporim iubirea frățească între noi, să fim una în gândurile noastre și nedespărțiți în simțămintele noastre. Să trecem cu gândul peste granițe la frații noștri, căci dragostea de frate nu cunoaște piedeci și nu este putere pe lume să o oprească în calea ei. Fiți, iubiții mei fii sufletești, cu ascultare către toți cei dela conducerea țării, ca să le înlesnim sarcina și răspunderea lor cea mare. Ajutați pe cei lipsiți dintre voi și nu lăsați, mai ales în aceste zile de sărbătoare, pe nimeni în lipsuri și năcazuri. Luptați-vă în rugăciunile Voastre către Dumnezeu, ca să aducă la biruință cântarea îngerească din noaptea cea sfântă: „pe pământ pace și între oameni bună 'nvoire". Insă o pace dreaptă, ca să fie chezășie pentru libertatea și desvoltarea neîmpedecată a tuturor popoarelor. Rugați-Vă și nădăjduiți ca Dumnezeu să ne învrednicească să vedem lucruri mai mari și mai îmbucurătoare ca cele ce se petrec astăzi pe pământ, lucruri ale iubirii și ale păcii, cari singure pot aduce mai multă fericire între oameni.

Cu acest gând îndreptat către Domnul păcii și Stăpânul lumii, Vă urez cu părintească iubire ca aceste sfinte sărbători ale Crăciunului, precum și cele ce vor urma ale Anului Nou și ale Bobotezii, să le petreceți întru dragoste și nădejde creștinească, întru bucurie și mulțumire duhovnicească și să Vă învredniciți a le ajunge întru mulți ani, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1940

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

117

Obârşia împăcării noastre cu Cerul

Pe calea care coboară dela Ierusalim spre miază-zi, către Vifleem, călătorul zilelor noastre poate vedea, ca în ori care altă parte a lumii, urmele titanismului modern răscolind nouri de praf sub roţile maşinilor. Sunt «oameni umblaţi», veniţi din patru laturi ale lumii, să-şi sature privirea savurând cu sete priveliştile exotice ale fermecătoarelor tărâmuri levantine. Soarele dogoreşte acolo mai tare ca în alte părţi şi albastrul cerului înstelat e mai pur ca în nopţile Eladei.

Intr'acolo urnim gândurile noastre astăzi. Le urnim cu cucernicie de frunte plecată. Căci drumul acesta e unic în lume. Inainte cu aproape două mii de ani, imaginea lui a fost proectată pe bolta cerului în dâra de lumină stelară care a călăuzit solii semnţiilor pământului — magii — la căpătâiul Pruncului născut în iesle.

In peştera din Vifleem zace obârşia împăcării noastre cu Cerul milostivirilor. In atmosfera aceea crepusculară s'a sfârşit o lume şi aurora alteia a îmbujorat obrajii călbejiţi de păcat ai istoriei omenirii. In sălaş smerit de dobitoace, în revărsări de lumină neapusă şi'n armonii de cânt îngeresc s'a arătat nouă Răsăritul Răsăriturilor: Hristos Domnul.

Vifleemul e capăt de veac nou, culme înălţată între două lumi: a întunerecului şi a luminii, a păcatului şi a harului, a morţii şi a învierii, a lui Satan şi a lui Hristos.

Şi totuşi, după atâta amar de vreme, parcă nu s'a schimbat nimic pe lume. Atâtea emoţii prăbuşitoare biciuesc cu cruzime firele de mătasă pură ale nervilor noştri. Tam-tamul fărădelegilor cutreeră lumea cruciş şi curmeziş; destrăbălarea îşi răsfaţă ispitele în alaiu pompos pe dinaintea ochilor noştri, înghiţând în unda i tulbure tot mai multe victime, iar Satan rânjeşte suveran la răspântii.

Unde-i *pacea* dorită de Cerul deschis deasupra peşterii din Vifleem?... Unde-i *bunăvoirea* dintre oameni preamărită de solirile îngerilor?... Unde-i scăparea după care suspină toată făptura?...

In uitarea noastră. Am uitat legănul înseninărilor. Am uitat Vifleemul. Am uitat lecţia de smerenie pe care ne-a dat-o Cerul când a îngăduit sălăşluirea în iesle a Celui necuprins. Ne-am îndopat metodic cu limonata unor concepţii de trai leşinate, cari nu puteau face viaţa noastră altfel de cât pe măsura lor, adică oloagă, adică neputinţă sprijinită în cârjile amăgirilor.

Ne-am depărtat de Dumnezeu şi am mers cu stăpânitorul veacului acestuia (cf. II Cor. 4, 4), cu duhul cel rău care lucrează în fiii neascultării. Toate prăbuşirile cari ruinează sufletele, toate răsturnările cari fac să se sgudue stihiile lumii sunt prăsila umblării noastre în păcat, sunt răsplata zăbavei omenirii în temniţa din care a chemat-o Hristos la împreună vieţuire cu El, la viaţa cea nouă care nu se poate dobândi decât întru El. Toată frământarea aceasta stearpă în care se sbate omenirea, face să întârzie desăvârşirea unicei revoluţii care contează nu numai înaintea oamenilor, ci şi'n faţa lui Dumnezeu: *sălăşluirea împărăţiei cerurilor în lume.* Atâta vreme cât nu vor fi înlăturate obstacolele coborârii ei între noi, nu va fi pace şi bunăvoire pe pământ.

Dar e cu putinţă aşa ceva?

Negreşit! Ştiu că cei mai mulţi dintre noi nu se încumetă să dea un răspuns afirmativ, ferm, acestei întrebări. Nu-i lasă «solzii» aşternuţi pe ochii lor de preocupările pasagere ale unei vieţi nemernice, deşi bolborosesc atâţia dintre ei, în fiecare zi, temeiul de nesdruncinat al acestei evidenţe, în cea mai iubită şi mai răspândită rugăciune creştinească: «Tatăl nostru».

In cer stăpâneşte cea mai curată armonie, fiindcă toată obştea suprafirească îl ascultă pe Dumnezeu. Nimeni nu se pune deacurmezişul voii Sale preasfinte.

Ascultarea cetelor cereşti faţă de Dumnezeu ne-a dat-o pildă de urmat Hristos însuşi, când ne-a învăţat să ne rugăm: «Facă-se voia Ta *şi pe pământ*, precum în cer« (Mat. 6, 10). Chiar dacă ai cutreera întreg pământul şi n'ai găsi decât un singur ascultător de Dumnezeu, n'ai dreptul să afirmi că împărăţia cerurilor e o abstracţiune inaccesibilă. Dreptul acela, temătorul acela de Dumnezeu, este un fragment din împărăţia cerurilor sălăşluită pe pământ. Din fiinţa lui, din cercul lui de activitate, Satan a fost alungat — şi prin aceasta, hotarele împărăţiei întunerecului şi a netrebniciei au fost strâmtate. Vă puteţi închipui ce-ar fi dacă numărul şi valoarea morală a acestor ascultători de Dumnezeu ar egala numericeşte omenirea?... Satan şi uneltele lui ar fi eliminaţi din lume, hotarul atât de cu anevoie de trecut dintre pământ şi cer ar fi înlăturat, iar istoria făcută de îngeri în trup s'ar depăna sub semnul ascultării de Dumnezeu. Atunci ar fi pe pământ ca şi în cer.

Trebue să curmăm spectacolul credinţei de ochii oamenilor, să sfârşim cu plinirea farisaică a orânduelilor dumnezeeşti. Trebue să ne întoarcem la alfabet, la «Tatăl nostru», să-l rostim altfel, ca să-l plinim cum trebue, cum vrea Dumnezeu. Am alergat destul după comenzile îmbietoare ca glasul de sirenă ale duhului lumii acesteia. Să ne întoarcem la ascultarea de Dumnezeu şi să nu mai facem vinovată Evanghelia lui Hristos de tot răul care există în lume tocmai din pricina ignorării poveţelor ei mântuitoare. Să lepădăm dela noi ruşinea atitudinilor oblice, bine ştiind că neprihănitul trai omenesc al Fiului lui Dumnezeu ne-a arătat că se poate vieţui în trup şi fără a fi robi păcatului.

Numai aşa vom putea curma viforele acestor vremuri vrednice de apostrofa incisivă a cuvintelor proorocilor. Altă scăpare, ca oameni şi ca neam, nu mai avem decât în Dumnezeu. Lui trebue să-i încredinţăm toată viaţa noastră, căci numai aşa vom mai putea redobândi toate cele ce au fost pierdute. Ştiţi, doar, c'avem «un vis neîmplinit, copil al suferinţii...»

In inimă cu durerile fraţilor noştri rămaşi dincolo de vremelnicul hotar, cu mâna gătită pentru generoasă diregere a nevoilor fraţilor de aproape mai puţin cercetaţi de noroc şi cu cugetul «la munţi», să petrecem Crăciunul acestui an prefăcut de dreptatea omenească pătimire românească.

Tinde, Doamne, mâna Ta ocrotitoare peste Ţara aceasta, România, şi peste noi toţi cei ce căutăm la Tine scut şi ajutorare în nevoi.

Degrab deşertează în cupele inimilor noastre încremenite de obştescul sbucium contimporan revărsările zăpezilor albe ale darurilor Tale, ca să putem răsbi peste nămeţii tuturor împotrivirilor mai aproape de Tine, Doamne, mai lângă Tronul Tău.

Aşa ne rugăm! Auzi-ne Doamne, auzi-ne!

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Modelul nostru de viaţă

Iarăşi şi iarăş..., ca totdeauna în veac, sărbătorim Naşterea Domnului. Dar această naştere depăşeşte, în rosturi şi semnificaţii, toate naşterile întâmplate de aproape două mii de ani încoace. Data acestei naşteri fixează un alt calendar în viaţa omenirii şi mai ales aduce în lume lumina înălţării inimilor spre cer. Odată cu ea, vârsta de aur a omenirii se profilează pe fundalul viitorului infinit, iar ursita pământeană a omului creşte sub steaua mântuirii. Mântuirea, la rândul ei, nu e cu putinţă decât prin împreunarea harului Dumnezeesc de sus cu puritatea inimii de jos. In acest înţeles, momentul christologic, asemenea unui pom de hotar, desparte două lumi, lumea imanenţei păgâne de lumea transcendenţei creştine, şi delimitează două împărăţii, împărăţia idolilor de împărăţia luminii mântuitoare. Din câte ştim, sub tâmpla omenirii n'a înflorit niciodată un gând mai înalt decât cel al mântuirii. Căci mântuire înseamnă creştere în duh pe măsura veşniciei! Iar acest gând a venit din cer.

Naşterea lui Iisus Hristos, moment istoric de o solară plenitudine, însemnează întruparea veşniciei în timp cu suprema finalitate de a deschide omului, peste tenebrele păcatului şi prăpastiile luminii înşelătoare, calea mântuirii. Pe acest drum, încărcat de ispite şi durere, pe acest drum al crucii şi al calvarului, al înfrângerilor şi al înnălţărilor, viaţa pământeană a lui Iisus Hristos este veşnicul nostru model de viaţă. Căci a vieţui în Iisus Hristos înseamnă a-l fi pururea contemporan întru suferinţă şi înălţare. Dar noi ştim, după cutremurătoarea spusă a lui Pascal, că Iisus va fi în agonie până la sfârşitul vieţii şi că nu trebuie să dormim în acest timp. In această perspectivă, drumul mântuirii ne apare amar de dureros, dar nimic din această lume nu poate egala bucuria luminoasă a sfârşitului, când amărăciunea umilirilor se transformă în seninătatea înălţării.

Ca să ajungem la această treaptă supremă a destinului nostru, modelul nostru de viaţă nu poate fi decât Iisus Hristos.

Ce înseamnă a-ţi trăi zilele şi nopţile vieţii după modelul suprem?

Mai întâiu, a te naşte în umilinţă şi anonimat, undeva într'o iesle săracă, la marginea unui oraş, singura căldură fiindu-ţi aburii ce ies din nările binecuvântate ale dobitoacelor. Asta, pentrucă sărăcia decorului şi a confortului exterior este compensată de o mare, foarte mare bogăţie sufletească. Şi să nu uităm: steaua binevestitoare a magilor vizionari nu s'a oprit la nici unul din palatele împărăţiilor din Soare-Răsare, ci s'a aninat, ca o minune grăitoare, deasupra peşterii dela marginea Vifleemului.

Umilinţa şi anonimatul sunt părinţii buni ai smereniei, decât care nimic nu poate fi mai plăcut lui Dumnezeu. Smerenia, ferită de atitudinile găunoase ale trufiei, ne face mai iertători, mai senini, mai iubitori de oameni şi mai generoşi. Ea ne deschide inimile şi sufletele comuniunii cu semenii noştri, cu tainele şi minunile lumii, cu îngerii, cu cerul, cu Dumnezeu. Când îmbracă vestmântul pietăţii cosmice, smerenia devine cea mai cuprinzătoare şi mai concretă categorie a spiritualităţii noastre de fiinţe adoratoare şi căutătoare de Dumnezeu.

A trăi în smerenie şi sărăcie, însemnează a trăi pentru cei mulţi şi nevoiaşi. Cu alte cuvinte, această lepădare de sine nu este altceva decât dăruirea totală pentru alţii. Şi ce model mai pregnant şi mai cutremurător decât Fiul omului, care a dat dovadă de jertfă totală şi absolută, ne putem lua pe această cale primejdioasă, ce ne duce per ***angusta ad Augusta.***

Când trăeşti mai mult pentru alţii decât pentru tine, iei asupra ta şi grija durerilor celor mulţi şi pe aceea a alinării lor. Tu trăieşti pentru tine prin faptul că trăeşti total pentru ei. De aceea, fapta ta trebue să aibă dulceaţa milei pe care Iisus Hristos a pogorît-o în lume. Mila nu trebue să izvorească din compătimire sau altă drojdie psihologică, ci din lumina vieţuirii în duhul lui Iisus. Şi acest duh al modelului nu este decât mila în toată splendoarea ei creştină pe care unul din scriitorii noştri o defineşte astfel: »Iubirea pentru mizeria omenească se numeşte în limba noastră milă. E un cuvânt frumos, e un cuvânt duios şi adânc: milă — parcă e închegat din lacrimi şi miere. Când ţi-e milă de cineva, în clipa aceea trăieşte în sufletul tău toată nenorocirea lui. Te uiţi pe tine însuţi, înnecat în durerea lui. Şi nu ştiu cum, dar dacă plângi pentru el, parcă plângi totdeodată şi pentru tine. Când plângi pentru un nenorocit, par'că te plângi pe tine cu lacrimile lui. Aceasta e mila: o înfrăţire intimă, adâncă, a sufletului tău cu sufletul lui, până la confuzia amândurora în una şi aceeaşi durere. »Iubeşte pe aproapele tău ca pe tine însuţi«, e o poruncă muiată în lacrimile milei. Cunoaşteţi basmul lui Făt-Frumos din lacrimă. Eu nu ştiu dacă a existat Făt-Frumos din lacrimă, dar ştiu din Evanghelie că există şi trăeşte întreg Iisus Hristos cel din lacrima milei... Când cel sătul va plânge pentru cel flămând şi însetat; când cel cu rost va plânge pentru cel fără căpătâiu; când cel înţolit va plânge pentru cel gol; când cel sănătos va plânge pentru cel bolnav; când cel liber va plânge pentru cel întemniţat; când cel bogat va plânge pentru cel sărac, — atunci se va fi realizat împărăţia bunătăţii şi a milei universale. In zona imensă a plînsului acestuia din milă va străluci soarele biruitor al creştinismului. In clipa aceea mare şi sfântă, omenirea va avea faţa dumnezeiască a lui Iisus Hristos, cel care a înviat din mizeria morţii.

A trăi suferinţa celor mulţi, a te identifica, fără rezerve, cu povara îndurării lor, a-ţi purta până la capăt crucea şi durerea calvarului, a face din cuvântul tău faptă şi din faptă jertfă întru mîntuire, numai atunci porţi pe Iisus în inimă şi numai atunci putem spune, cu familiaritate, că Iisus, modelul izbăvirii noastre, este printre noi şi va rămînea cu noi până la sfîrşitul veacului, când împreună ne vom înălţa pe aripa unui nor de lumină pe plaiurile paradisiace ale vieţii veşnice.

Prof. Dr. Grigore Popa

---

† ***Concertul de colinde şi cântece de stea*** *a avut loc şi în acest an, pentru a 15-a oară, în Catedrala mitropolitană din Sibiu, Duminecă 15 Decemvrie, ora 6 seara. Corul mixt al Mitropoliei, combinat cu Corul Şcoalei normale de băeţi şi fete «Andreiu Şaguna» şi cu concursul Păr. prof.* ***P. Gherman****, au cântat sub conducerea Păr. prof.* ***Gh. Şoima****, douăzeci de colinde şi cântece de stea, adunate din diferite laturi ale Ţării şi armonizate de compozitorii Timotei Popovici, Sabin V. Drăgoi, Paula N. Popa, Petru Gherman, Gh. Şoima, P. Severin şi Achim Stoia.*

La mijlocul concertului, Păr. prof. ***Dr. Grigorie T. Marcu*** *a rostit o scurtă cuvântare pregătitoare pentru întâmpinarea cu cuviinţă a praznicului Naşterii Domnului din anul acesta. Cuvântarea o publicăm sub formă de articol în numărul de faţă al foii noastre.*

Această reuşită manifestaţie ortodoxă, pusă în slujba înviorării sufletului nostru creştin românesc prin reînvierea şi cinstirea vechilor şi frumoaselpr noastre cântece de Crăciun, a fost onorată cu prezenţa I. P. Sf. Mitropolit ***Nicolae****, a dlui General Leventi Gh, comandantul Corpului VII Armată, a numeroşi profesori universitari şi a unei asistenţe bogate, care a umplut până la refuz spaţioasa noastră Catedrală mitropolitană.*

Concertul a fost ***radiodifuzat*** *de toate posturile româneşti de emisiune radiofonică.*

Dumnezeu în istorie

Altădată, pe vremea când istoria era cenuşie, viaţa-monotonă şi omul „normal", pe vremea aceea, care cine ştie în ce subterane şi-a înnăbuşit suspinul, n'aveai de loc senzaţia că trăeşti în istorie: simţeai doar că trăeşti. Unde? Intr'un cotidian mărunt, cu tabieturi mărunte, dar cu vorbe mari cât rotogolul de lumină al soarelui. Era ceva din strădania broaştei de-a se umfla peste propriile ei limite. Broasca a crăpat, ca în fabulă: e adevărat. Şi, în locul ei, ne-am trezit dintr'odată în alt plan de existenţă: nu trăim pur şi simplu, ci trăim în istorie.

Dar mă va întreba cineva: a trăi şi a trăi în istorie, nu e tot una? Nu. A trăi e a fi ancorat în cotidian: viaţa insului nu depăşeşte statura unei zile. O existenţă a nimicurilor, cu gust de uşoară deşertăciune. Un suflet atârnat cu baerile dorului de lucruri pipernicite, legănat de toate vânturile molcome ale sbuciumărilor terestre. Ca un părâiaş cu valuri mărunte, ce-şi pierde susurul apelor sub taina sură a salciilor, peste pietrişul — mărunt şi el — al văilor. Nimic de dispreţuit, nimic de admirat: totul de proporţii mediocre. Mai curând milă, decât dispreţ.

A trăi în istorie e cu totul altceva. E aceeaş diferenţă între aceste trăiri ca între un puţ şi un vulcan sau între focul blând din cămin şi incendiul care ar cuprinde în flacările lui întreg pământul. E o ruptură, un salt gigantic dela un plan de trăire la celălalt; e o prăpăstioasă diferenţă de tensiune, în faţa căreia nimicurile trăirii obişnuite sunt nişte biete surcele, pe cari le vântură elanurile, le consumă dogorile. Un incendiu care topeşte veacurile ca să toarne noui forme de trăire şi noui orizonturi vieţuirii umane. Celce a reuşit să trăiască şi să se identifice total cu nimicurile vieţii, nu înţelege nimic; pentru el toate merg cu capul în jos şi priveşte năucit, îngrozit cum se năruesc toate comodităţile, cum se spulberă toate vanităţile, cum troznesc — în cădere — toate schelăriile veacurilor. El nu pricepe nimic pentrucă priveşte istoria din subsol. Istoria n'o înţelege decât celce o priveşte din inima de rană a omenirii şi din inima de jar a lui Dumnezeu. Celce a simţit toată tristeţea banalităţii, toată tristeţea vieţii „normale" — ca hârâiala unui cronometru uzat —, soarbe, tinde să soarbă cu adevărat puteri de viaţă din vâlvătăile istoriei. Căci istoria — ca şi calul năzdrăvan din basme — se hrăneşte cu jar. E suprema lui bucurie să se lase purificat, topit în flacările istoriei, ca sufletul lui, curăţit şi iluminat, să fie o cărămidă la temelia veacurilor. Celce însetează după istorie îşi dărâmă viaţa sa de ţărână, îşi risipeşte aşezarea obişnuinţelor ce se măsoară cu cotul, îşi pune sufletul pe nicovala veacului, ca să simtă cum gâlgâie în el energiile transfigurării. Căci, e incontestabil, există o bucurie a arderii totale, a consumării în flacările purificării, a topirii depline spre a deveni astfel materia inflamabilă a unui veac înnoit. Nero a dat foc Romei, spre a se desfăta. Era nebun. Dar nebunia lui nu a fost deplină: în acest caz s'ar fi adus şi pe sine jertfă acestei desfătări. De aceea el n'a putut creia istorie, ci a rămas doar nebun. Făuritorii de istorie, ceice trăesc *în* istorie, sunt cu adevărat nebuni: ei aprind veacurile, dar incendiul îi consumă în primul rând pe ei. De aceea coloana de jar a istoriei o constituie Iisus Hristos: „foc am adus din cer şi mult aş vrea să-l văd aprins". N'a adus foc numai pentru alţii: El însuşi era foc. Foc care aprinde veacurile, consumă omenescul lor minuscul, le îndumnezeeşte...

Dar să nu anticipăm... Aşadar a trăi în istorie este a trăi vulcanic, a arde ca o torţă peste veacuri, a trece prin strunga tensiunilor supreme. Este o trăire dincolo de cotidian. Dar atunci mai e trăire exclusiv omenească? Limitele ei nu ne depăşesc puterile omeneşti? Se poate ea explica numai prin coordonatele omenescului din noi? Sau e ceva mai mult, e *altceva?* Răspunsul e neîndoelnic pentru experienţa umană. Raţiunea însă îşi are nedumeririle ei. Nu e multă vreme, decând se punea foarte grav, cu toată gravitatea unei anumite superficialităţi savante, problema acţiunii divine în istorie. Şi nu erau rare minţile pentru cari istoria nu era decât un joc hazardat, deşi mecanic, al unor forţe umane şi mai ales subumane: Dumnezeu n'avea ce căuta în acest angrenaj. El, chiar dacă ar fi existând pe undeva, se va fi retras în cine ştie ce colţ de taină al acestui gigantic univers unde să nu-l descopere nici ochiul cercetător al astronomului şi de acolo, amuzat sau îngrijorat, priveşte la caragialiana sbuciumare a omenirii, care se crede făuritoarea istoriei, deşi e o simplă piesă în marele mecanism al cosmosului. Dumnezeu *în* istorie? Nu! El e cel mult în afara istoriei, un spectator unic şi enigmatic. Istoria e a noastră: istoria e tăiată după dimensiunile unui „animal deştept", omul. Dumnezeu n'are nici o lumină în cimitirul veacurilor la căpătâiul istoriei umane. Să recunoaştem că astfel de teorii nu erau simple abstracţiuni: — erau expresia unei experienţe. Experienţa unei vieţi fără istorie, a unei vieţi care nu trăia *în* istorie, ci în afara ei. Şi cine trăeşte, dar nu trăeşte *în* istorie, nu poate vedea altfel istoria decât fără Dumnezeu, pitită după statura gârbovită spre pământ a omului. Confuzia aceasta dintre istorie şi trăire, nu e nimic mai mult decât o confuzie. Nu e nici realitatea, nici adevărul. Căci despre istorie nu poate vorbi decât celce trăeşte *în* istorie. Ceilalţi nu pot înţelege nimic, dupăcum nici n'au înţeles.

Experienţa însă nu sufere grimasele desamăgirii, nici revoltele platonice ale „doctrinei": ea le dă la o parte ca pe nişte coji inutile ale unui veac mort. Experienţa e însăşi evidenţa realului, lumina adevărului. Vorbesc de experienţa spirituală, experienţa istorică. Din imaginea ei arzândă înţelegem ce duhuri dogorâtoare aprind istoria. Noi trăim această experienţă; noi aderăm la istorie. Şi nu numai atât: ne topim în flacările ei. De aceea ştim ce *este* istorie, ce însemnează a trăi *în* istorie. Şi simţim că oamenii sunt doar elementele istoriei, materialul ei, instrumentele ei voluntare. Intrucât ei acceptă ca prin inima lor să treacă linia de foc a istoriei, întrucât ei doresc, se sbuciumă, se frământă şi-şi cioplesc sufletul spre a da permanenţă şi har acestei acceptări şi a o face din pasivă activă, dinamică, creatoare, istoria e a oamenilor: — ei o trăesc, prin ei se realizează, pentru ei se realizează. Dar ca sens, ca tensiune şi ca ritm ea depăşeşte forţele umane: ea creşte sub lumina şi puterea unor energii pe cari nu le simţi isvorând din limitele omenescului, ci din contră le simţi copleşitoare, fascinante. Lumea e cuprinsă în vraja lor neînţeleasă: — viaţa depăşeşte potenţialul uman obişnuit, nervii sunt supuşi la o surescitare extremă, de par'c'ar fi dilataţi sub o presiune extraordinară, ochii se aprind şi ard ca luceferii din înalturi, inima aleargă nebună pe cărările de jar ale fanatismului sufletul îşi creşte gândurile sub arşiţa de miraj a unei lumi de vedenii halucinante. Totul ia proporţii ca din altă lume. Raţiunea, care toate le rotunjeşte după limitele ei, este acum o biată cenuşăreasă, copleşită de fervorile credinţei. (Prin însăşi faptul că e un salt în credinţă, istoria se dovedeşte a nu fi numai creaţia omului). Aş asemăna starea aceasta cu starea fierului înroşit. Şi mă întreb: ce teorii ar făuri fierul, dac'ar avea raţiune, în momentul când ar simţi schimbarea radicală ce se'ntâmplă în el prin înroşire? Nebun ar fi dacă şi-ar face socoteala că totul e numai rezultatul unei acţiuni imanente, a unei deplasări interne de molecule sau de forţe. Nebuni de aceştia au fost — şi sunt — ceice cred că se aprind veacurile prin propria lor putere, că se creiază istoria prin hodorogitul mecanism al legilor economice sau al altor legi. Şi pe calea adevărului ar fi fierul, dacă, simţind dogorile ce-l aprind, ar conchide că acestea nu i se datoresc lui, ci unui agent extern care-l învăluie de toate părţile. Desigur oamenii nu sunt ca fierul: — ei au (din fericire, sau din nefericire — nu interesează, dar au) raţiune şi voinţă liberă. Ei au un suflet. De aceea istoria nu se poate face fără ei, ci prin ei, prin inima lor. De aceea istoria este *a lor* —, este istoria omenirii, deşi nu se face numai, nici nu s'ar putea face cu puterile lor. De aceea are mare valoare adeziunea omenirii la istorie şi participarea ei activă: — istoria e trăire a omului, cu voia lui, nu împotriva voii lui. Dar e trăire dilatată sub flacările unei alte lumi, sub vâlvătăile unui foc ce încinge osia veacurilor şi transfigurează inima omenirii. Istoria e trăire la înaltă tensiune, e încadrare în efluviile de viaţă care coboară de undeva, ne învăluie în luminile ei, ne purifică, ne dilată, ne ridică într'un alt plan de existenţă; în vijelia ei par'că se desghioacă toate cojile, toată sgura sufletului uman, ca astfel să răsară în zarea veacului un suflet înnoit şi o aşezare umană înnoită. Aşa cum focul curăţă toată rugina şi face fierul curat şi apt de a primi noui forme. Desigur nu toţi pot rezista acestei vijelii aprinse: — istoria îşi are victimele ei, dar nimeni nu o poate condamna pentru aceasta.

Şi totuşi... Aici aş vrea să vă fac să gustaţi toată amărăciunea acestei reveniri... Totuşi... Câte viforniţe au trecut peste omenire, decâteori am trăit *în* istorie, fără ca să ne realizăm integral, fără a ne fi topit deplin fiinţa şi a o fi turnat în tiparele purităţii veşnice pe care le visăm. De ce? Tocmai pentrucă nu suntem „fier". Dacă am fi fier, focul acesta care naşte istoria, poate de mult ne-ar fi aşezat în veşnica lumină a transfigurării. Dar nu sântem: sântem liberi; putem dispune de soarta noastră. Mai mult: nu există un singur fel de foc care ne poate aprinde fiinţa. Sunt focuri şi focuri: e focul harului divin care crează stâlpii de lumină ai istoriei şi e gheena de întunerec a iadului care perverteşte istoria. Pentrucă istoria nu o poate crea decât dogorile de har ale cerului; iadul însă o poate desfigura, poate face din chipul de lumină care ne aprinde vrerile o hâdă caricatură şi din tensiunile supreme o cumplită amăgire. Trăeşti *în* istorie atâta vreme cât te laşi pătruns de flacările de azur ale vrerii lui Dumnezeu: te simţi purificat, împlinit, transfigurat şi înălţat pe culmi de creaţie şi de desăvârşire. Aceasta e creaţia istorică adevărată: pe care o lucrează Dumnezeu în om şi prin om, sau — dacă vreţi — pe care o lucrează omul în Dumnezeu şi prin Dumnezeu. Aceştia sunt adevăraţii creatori de istorie: cari ard până la transfigurare în lacrimile de jar ale iubirii lui Dumnezeu. Căci acesta e paradoxul istoriei: de-a nu putea fi trăită şi creată decât dacă toată viaţa ta e ancorată dincolo de istorie, atârnă de faldurile veşniciei. De aceea — repet —: Iisus Hristos este axa istoriei. El este Dumnezeu-om: întrupare vie a lui Dumnezeu în istorie şi a istoriei în Dumnezeu. Căci sensul istoriei este dincolo de istorie, în veşnicie. Când omenirea se va fi asimilat deplin lui Iisus Hristos, istoria îşi va roti aripile ei de flacără sub zările nestinse ale veşniciei..,

Până atunci? Până atunci asistăm, cu amărăciunea melancoliilor neîmplinite, la dramatica luptă a libertăţii umane, la prometeica ei năzuinţă de-a sălăşlui cerul pe pământ, la repetatele şi dureroasele rostogoliri ale amăgirii, ale pervertirii. Căci scris este: „şi diavolul se închipue în înger de lumină". Iar omenirea încă n'are ochii duhului destul de limpezi ca să distingă între lumină şi „lumină", între înger şi „înger". Căile spiritului, căile istoriei îşi au vama lor implacabilă, unde pândesc duhurile întunerecului cu aparenţe de lumină. Cum nu se va amăgi veacul care însetează după istorie, dar neagă pe pervertitorul istoriei, sau nu cunoaşte taina meşteşugirilor lui? Trăirea *în* istorie deplină, autentică, totală, transfiguratoare, presupune ancorarea veacului *fără rezerve şi fără amăgiri* în împărăţia de har a dumnezeirii. Omenirea însetează după aceste pure izvoare ale istoriei, nelulburate de lutul pământului sau de cenuşa iadului. Insetează...

Dar din hăurile beznei pândesc peste paşii veacurilor licăriri de ură diavolească: — vrerea noastră de împlinire integrală, visul nostru de transfigurare deplină, dorul nostru de armonie cerească, trebuesc falsificate, trebuesc diformate. Sub chipul lor de lumină vrea iadul să-şi ascundă toată întunecimea: el vrea să rateze istoria, să facă din ea un monstru cu văl diafan de înger. Aceasta este drama istoriei umane, drama unei libertăţi care nu ştie că istoria nu este numai câmpul de luptă al Domnului, ci este şi câmpul de luptă al forţelor supra-umane. De aceea cele mai multe revoluţii cari fac istorie, încep sub aurora absolutului, a unor perspective de azur şi sfârşesc în grimasa caricaturală a desfigurării. Oamenii trăesc, dar nu cunosc toţi factorii istoriei. De aceea nu-şi pot realiza *deplin* istoria. De aceea istoria umană e un lanţ, o repetiţie de împliniri deformate, de desăvârşiri cinstite, de sublimităţi trivializate. Nu vreau să zic că nu e nici un progres în această dramă a istoriei (Dumnezeu ştie!), dar e un progres de un tragism uluitor; căci nimic nu este mai amar decât această neputinţă — din ignoranţă şi slăbiciune — de a transfigura total veacul, aceşti muguri ai transfigurării cari nasc roade pipernicite şi flori cu miros de cucută.

*

Mă plec peste sbuciumul veacului meu, şi tristeţile bucuriei îmi înfăşoară inima. Bucurie, pentrucă trăim în istorie: se deschid zările unui nou veac. Tristeţi: pentrucă văd râgetul satanic după zăbrelele veacului. Reuşi-va el să facă din visul de aur al acestui veac un monstru cu mască de lumină? Dumnezeu ştie. Fiii veacului n'au însă destulă putere, destulă limpezime, ca să desfacă simbolul de lumină de hidoasa arătare a întunerecului pe care o ascunde. De aceea mi-e teamă ca nu cumva să asistăm iarăşi şi iarăşi... la o nouă trăire *în* istorie desfigurată... Unde sunt buciumaşii zărilor divine? Unde sunt profeţii Domnului? Unde sunt biruitorii întunerecului? Ca să călăuzească veacul dincolo de vămile primejdioase ale duhurilor, ca să-l plece în pridvorul cerului sub lumina Adevărului... Unde sunt? S'au pierdut în viermuiala veacului şi au uitat de căile lui Dumnezeu, de luminile cerului? Nu ştiu. Dar paşii gândului, fără să vreau, se adâncesc senini şi trişti ca o melancolie de vară, spre vatra de jar a Betleemului. In ieslea lui e toată istoria, şi e ceva mai mult decât istoria. Aici pot vedea adevărata faţă a istoriei, nu faţa ei desfigurată de păcat. Ieslea aceasta este permanenţa de flacără a istoriei: din ea cresc toţi stâlpii ei de lumină, toate aripile ei de înger, din ea ţâşnesc toate transfigurările isbăvitoare. Ea stă la începutul, la mijlocul şi la capătul istoriei: ea acopere toată istoria. Căci ea e veşnicia transfigurată a veacurilor.

Fraţii mei întru preoţia Domnului, faceţi-vă sufletul potir de lumină; fiţi siguri că aceasta este unica istorie adevărată, istoria care păşeşte pe culmi de transfigurare. Istoria în care arde duhul lui Dumnezeu, ca în rugul de pe Sinai. Celelalte sunt pseudo-istorii, rătăciri „istorice". In mâna voastră este istoria. Dar nu orice istorie, ci istoria cea adevărată. De ce nu îngenunchiaţi sufletul veacului la ieslea Betleemului, ca din adânc să ţâşnească flacările istoriei? Căci iată Duhul lui Dumnezeu sguduie veacurile şi nălucirile oamenilor le doboară în ţărână...

Diacon **Nicolae Mladin**

Abonaţi organul naţional bisericesc întemeiat de Andrei Şaguna

Invităm iubiţii noştri cetitori, preoţi şi mireni, să se aboneze la ziarul **Telegraful Român,** *intrat în al 89-lea an de existenţă, şi să stăruească spre răspândirea acestui organ în cercul celor doritori de a cunoaşte mai de aproape mersul activităţii aşezămintelor bisericeşti şi culturale din mitropolia noastră şi munca necurmată ce o desfăşoară Telegraful Român pentru neam şi biserică.*

Abonamentele se primesc la: **Administraţia Telegrafului Român, Sibiu.**

Preoți refugiați plasați în Arhiepiscopie

In câteva rânduri am publicat tabloul preoților ce i-am instituit în lunile din urmă în parohii din arhiepiscopia noastră. Au fost preoți refugiați și expulzați din Basarabia și Nordul Bucovinei, precum și din Ardealul ocupat. Abia acum suntem în stare să dăm un tablou complect, din care se vede că am instituit cu totul un număr de 93 preoți.

Adăogăm că acești preoți sunt aplicați ca titulari în parohiile lor, *iar nu sunt numai „utilizați". Aceasta a fost cu putință în arhiepiscopia noastră fiindcă aveam de mai înainte parohii vacante, iar altele au devenit vacante prin trecerea la pensie a tuturor preoților trecuți de 70 ani.*

Suntem mulțumiți că în chipul acesta arhiepiscopia noastră a putut sări în ajutorul preoților din regiunile ocupate. Dar în acelaș timp ne gândim cu durere că, de unde a plecat un preot, acolo a rămas un altar fără slujbă, poporul fără mângăiere și fără lumina rugăciunii.

Din Basarabia și nordul Bucovinei

1. Voinescu Nichifor, Valea Moreni-Bălți, în parohia Țichindeal-Agnita.

2. Frunză Dionisie, Cerhomet-Rădăuți, în parohia Crăciunești-Băița.

* 3. Barcaru Haralampie, Fuzovca-Orheiu, în parohia Măgura-Băița.

* 4. Gheorghe Ilaș, Tărăsăuți-Hotin, în parohia Săliștioara-Băița.

* 5. Jemăneanu Leonida, Ghirova-Orhei, în parohia Căinelul de jos-Deva.

6. Tătaru Ștefan, Tarutino-Cetatea-Albă, în parohia Fornădia-Deva.

7. Cernei Alexie, Slobozia Chișcăreni-Bălți, în parohia Ardeu-Geoagiu.

* 8. Lucaciu Valerian, Sinăuții de sus-Rădăuți, în parohia Râușor-Olt.

* 9. Țepordei Mihail, Chișcăreni-Bălți, în parohia Mercheașa-Cohalm.

10. Sullă Ilie, Bălăurești-Lăpușna, în parohia Hașdeu-Hunedoara.

* 11. Mihalevschi Isidor, Plosca-Bucovina, în parohia Certegiul de jos-Ilia.

12. Eugen Bacinschi, Stăneștii de sus Ceremuș Storojineț, în par. Nemșa-Mediaș.

* 13. Gherbanovschi Ștefan, Popouți-Orheiu, în parohia Godinești-Ilia.

14. Păscariu Vasile, Mihalce-Cernăuți-Bucovina, în parohia Axente Sever-Mediaș.

15. Plămădeală Nicolae, Pugoceni-Tighina, în parohia Costești-Orăștie.

16. Bârcă Alexie, Râșcani-Bălți, în parohia Sibișani-Sebeș.

17. Brașoveanu Ioan, Spasca-Ismail, în parohia Renghet-Geoagiu.

18. Severin Mihai, Sociteni-Lăpușna, în parohia Ribicioara de jos-Zarand.

19. Chișcan Florea, Cosmin-Cernăuți, în parohia Chișcădaga-Deva.

20. Pasencu Dumitru, Copcui-Cahul, în parohia Porumbacul de sus apusean-Avrig.

21. Sărătură Dumitru, Mărcăuți-Hotin, în parohia Lupeni-Jiu, preot ajutor, primește salarul dela parohia lui.

22. Filipescu Dum., Văscăuți-Storojineț, în parohia Gânțaga-Hațeg.

23. Vasilescu Vasile, Voloca-Cernăuți, în parohia Hăpria română-Sebeș.

24. Ivanovici Orest, Orășeni-Cernăuți, în parohia Streiu Săcel-Hațeg.

25. Țipser Mihail, Revăcăuți-Cernăuți, în parohia Nădăștia superioară-Hunedoara.

26. Ioan Șorș, Sârghieni-Rădăuți, în parohia Luța-Făgăraș.

27. Diacon Vărzaru Gheorghe, Căușani-Tighina, în parohia Brașov-Brașov, primește salarul dela parohia lui.

28. Diacon Malinovschi Dimitrie, Folești-Bălți, în parohia Sighișoara-Târnava-mare, primește salarul dela parohia lui.

* 29. Protopop Ștefan Sălcescu, Cernăuți suburbia Horecea, în parohia Porcești-Avrig.

30. Jucovschi Eugen, Gura Putilei, în parohia Sulighete-Deva.

* 31. Fedorovici Iaroslau, Sălășeni-Rădăuți, în parohia Blăjeni-Criș.

32. Grigorovici Isidor, Ceahor-Cernăuți, în parohia Ocna-inferioară.

33. Ioan Vodrașcu, Coinarii Vechi, preot ajutor la Catedrala din Sibiu.

34. Pavel Danilescu, Rasoani-Lăpușna Brașov vechiu, preot ajutător.

35. Mihail Grosu, Stolniceni, în parohia Măgura-Boița.

Din regiunea secuizată

1. Romul Ciocan, Petru Rareș-Ciceu, în parohia Cața-Sighișoara.

2. Romul Ciora, Mărtineni, în parohia Râușor-Olt.

3, Nic. Colceriu, Căpeni, în parohia Rădulești-Dobra.

4. Ioan Comșa, Aita-Medie, în parohia Măceu-Hațeg.

5. Ioan Dumitru, Tulgheș, în parohia Bărăști-Ilia.

6. Haritan Eșianu, Biborțeni, în parohia Stăniga de jos-Zarand.

7. Simion Iacob, Tușnad-Băi, în parohia Cuciulata-Olt.

8. Coriolan Iacob, Ditrău, în parohia Burjuc-Ilia.

9. Aiex. Mihai, Corund, în parohia Sacarâmba-Băița.

10. Vasile Pașca, Mugeni, în parohia Badogaia-Cohalm.

11. Oancea S. Popa, Frumoasa, în parohia Blăjeni-Criș-Zarand.

12. Chirion Păcurar, Cristur, în parohia Pelișor-Târnava-mare.

13. Ioan Rauca, Comolău, în parohia Certejul de sus-Deva.

14. Ioan I. Rafiroiu, Tg.-Săcuesc, în parohia Buceș-Vulcan-Zarand.

15. Octavian Stoian, Baraolt, în parohia Blăjeni-Sat-Zarand.

16. Ioan Teodorescu, Borosneul-mare în parohia Grânari-Cohalm.

17. Tr. Țiței, Ghimeș-Făget, în parohia Cerbia-Dobra.

18. Valer Vlădărean, Bicfalău, în parohia Câmpuri-Surduc.

Din Ardealul ocupat

I. Din Arhiepiscopie

1. Protopop Aurel Nistor, Sf. Gheorghe, în parohia protop. Avrig.

2. Protopop S. Rafiroiu, Oituz, în parohia prot. Dobra.

3. Preot I. Borcan, Mercurea Ciuc, în parohia III Zărnești-Tohan.

4. Preot I. Bunuș, Aita Mare, în parohia Comana de sus-Olt.

5. Preot Il. Căpălnean, Racoșul de sus, în parohia Tilișca I detașat la Șoroștin — Mediaș.

6. Preot Ioan Ciora, Zagon, în parohia Toderița-Olt.

7. Preot Virgil Dancu, Micfalău, în parohia Mag-Sălișle.

8. Preot Teofil Doctor, Cernatul de jos, în parohia Dăișoara-Cohalm.

9. Preot Victor Folea, Ozun, în parohia Sâmbăta de sus răsăriteană — Făgăraș.

10. Ioan Garcea, Bățanii Mari, în parohia Apața-Sf. Gheorghe.

11. Preot Virgil Hamzea, Bretcu, în parohia Mercheașa-Cohalm.

12. Preot Mihai Petru, Lisnau, în parohia Roadeș-Cohalm.

13. Preot Simion Mogoș, Ojdula, în parohia Jina II Mercurea.

14. Preot Ioan Popa, Vărghiș, în parohia Trapold-Sighișoara.

15. Preot Zah. Rucărean, Vidacut, în parohia Săcel-Odorhei.

16. Preot Gheorghe Iacob, Belini, în parohia Rășinari I Sibiu.

17. Preot Sebastian Rusan, adm. prot., Odorhei, în parohia Vișlea de jos-Avrig.

18. Preot Gheorghe Russu, Zabala, în parohia Beșa-Târnava Mare.

19. Preot Dumitru Trifan, Bicsad, în parohia Valeni-Cohalm.

II. Din Eparhia Clujului

20. Preot Ioan Budu, Ocna Dejului, în parohia Moeciul de jos-Bran.

21. Preot Ioan Bocșa, Sighișoara, în parohia Porcești-Avrig.

22. Preot Dumitru Comșa, Huedin, în parohia Poiana III Mercurea.

23. Preot Nic. Gherman, Rohia în parohia Leșnic-Deva.

24. Preot Vas. Hodoș, Dol, în parohia Cărmăzinești-Ilia.

25. Preot Aurel Mușat, Cluj, în parohia Rodbav-Făgăraș.

26. Preot Pavel Picu, Dobricul, în parohia Nevoieș-Băița.

27. Preot Ioan Pintea, Suciul de jos, în parohia Ruda-Hunedoara.

28. Preot Pavel Suciu, Gornești, în parohia Federi-Hațeg.

29. Preot Const. Tomuș, Olpret, în parohia Vulcez-Deva.

30. Preot Cornel Vlaicu, Bonțida, în parohia Podele-Băița.

III. Din Eparhia Maramureșului

31. Protopop Ioan Bânda, Baia Mare în parohia Gușterița-Sibiu.

32. Preot Chentirion Sava, Coicotiș, în parohia Almașul mare, de mijl. Geoagiu.

33. Preot Dumitru Condrea, Bercu, în parohia Blăjeni-Criș, Zarand.

34. Preot Iosif Țint, Sighet, în parohia Vecerd-Agnita.

IV. Din Eparhia Orăzii Mari

35. Preot Cuiclea Nic., Tarian, în parohia Certejul de jos Ilia.

36. Preot Emil Ille, Bucea, în parohia Tomnatecul de sus, Zarand.

37. Preot Tr. Popovici, Velența, în parohia Baia de Criș, Zarand.

38. Preot Romitau Vasile, Negreni, în parohia Căinelul de jos, Deva.

39. Ieromonah Sârcu Sebastian, Vișeul de sus, în parohia Ribicioara de sus, Zarand.

40. Ieromonah Dosoftei Constantinescu, Protesmighel, în parohia Valea Iepii Geoagiu.

41. Ieromonah Mătăsaru, Geoagiu-Sanatoriu.

42. Diacon Nic. Stoican, Sighet utilizat, Orăștie.

43. Diacon Suciu Sever, Cluj Catedrală, utilizat în parohia Deva.

44. Diacon Anatolie Scurtu, Cluj Catedrală, utilizat Sibiu Catedrală.

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 13 Decemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

* Cei însemnați cu o stea au părăsit parohiile.

Hristos din ceruri, întâmpinați-L

Undeva, în opera sa „Christ", profundul gânditor S. Kierkegaard scrie, cu multă dreptate, că suferința cea mai mare a Mântuitorului nu a constat în aceea că a primit să urce pe culmea Golgotei cu crucea și să fie răstignit între tâlhari, ci la aceasta s'a adăugat și faptul că Iisus în timpul vieții Sale pe pământ ca om, a trăit într'o lume care nu L-a înțeles.

Deși poporul iudeu fusese insistent pregătit pentru această înțelegere și primire și deși acest popor se ridicase simțitor deasupra nivelului moral al celorlalte neamuri, călăuzite numai de legea morală naturală, el totuși s'a arătat dușmănos coborârii Fiului lui Dumnezeu, în mijlocul lui. Nu L-a primit, nu L-a înțeles, ci s'a ridicat împotrivă-i cu o ură fără seamăn în istorie.

Cu câtă amărăciune rostește Mântuitorul: „Ierusalime, Ierusalime, care omori pe proorooi și cu pietre ucizi pe cei trimiși la tine, *de câte ori voit-am să adun pe fiii tăi, după cum adună pasărea puii ei, sub aripi, dar nu ați vrut*», (Matei 23, 37).

Și iarăși, altădată, cunoscând răceala nimii lor, zise: «*Vulpile au vizuini, păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omului n'are unde să-și plece capul*».

Nu L-a primit Vifleemul, întunecat în beznă și forfotind de mulțime, încât a trebuit să se nască, Cel ce toate cu mâna sa le ține, într'un staul de vite. S'a cutremurat la nașterea Sa Ierusalimul tot și Irod a fost cuprins de mânie, auzind că peste puterea și domnia lui, peste planurile și visurile lui, s'a născut un alt Impărat, care i le poate preface într'o clipă în pulbere.

Fariseii și cărturarii au fost cuprinși de mirare la început, iar mai târziu această mirare s'a prefăcut în ură. Ura i-a îndemnat să se amestece printre mulțimea care asculta cu nesaț învățătura Mântuitorului căutând să-i afle vreo vină. La început puțini, ceata dușmanilor se mări apoi atât de mult, încât îi auzim strigând în curtea lui Pilat: „Ia-l, ia-l, răstignește-l".

Dar această durere a Mântuitorului e mărită și de faptul că chiar ucenicii Săi, — martorii atâtor probe despre divinitatea Sa — au fost de atâtea ori zăbavnici și nu L-au înțeles. Și ei vedeau în Invățătorul lor un mesia pământesc, care urma să-i așeze pe unul de-a dreapta, pe altul de-a stânga, ca pe niște sfetnici împărătești.

Această suferință, omenirea i-o pricinuește mereu Fiului lui Dumnezeu.

Dreptul Iosif, din frumoasele legende ale Selmei Lagerlöf, caută zadarnic prin toate colțurile lumii după jarul dragostei, ca să pregătească în inima noastră sălaș potrivit nașterii Domnului.

Peste ea, peste simțirea omenirii, s'a așezat un morman mare de ură, ca un morman de cenușe peste o scânte e mică. Lumea privește și azi spre Hristos, spre venirea Lui între noi, ca spre un străin. După aproape două mii de ani de propoveduire despre Iisus, de împărtășire din mila și dragostea Sa nemăsurată, mulți privesc spre El ca spre un dușman. Imi pare că pe suprafața bătrânului continent nu este loc potrivit pentru nașterea lui Hristos. In văzduhul lui, spintecat de păsări ucigătoare, nu se mai aude cântarea îngerească: «*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună învoire*».

Dar vedem limpede că fără Iisus între noi nu e bine. *Tragicul vieții noastre e tragicul omului fără Dumnezeu.* Nu avem lipsă mai mare în aceste zile decât de darurile pe cari ni le poate aduce Pruncul Iisus: de duhul păcii, de iubirea, mila și ajutorul Lui.

Vestea venirii Lui printre noi, înseamnă cercetarea noastră de către Dumnezeu. Mare bucurie trebue să cuprindă inima noastră, căci, păcătoși fiind, Dumnezeu nu ne-a părăsit, ci vine iar între noi „mititel, în scutec înfășețel".

Ce veste bună se face nouă, și ce lumină mare strălucește întru întunerecul nostru!

Pentru păcatele noastre am merita să auzim asprimea cuvintelor Domnului: «*Iată mă duc și mă veți căuta și nu mă veți afla și în păcatul vostru veți muri*».

Dar nu! Cine-ar putea cuprinde îndurarea lui Dumnezeu față de noi? Căci răi fiind, auzim: «*Hristos se naște măriți-L, Hristos din ceruri întâmpinați-L*».

Inimă creștină din acest veac bântuit de vrajbă, ascultă glasul îngerilor de deasupra Vifleimului, rupe zăgazurile care te-au încuiat în orgoliu, astupă poftele răzbunării și ale lăcomiei, și te întoarce la Hristos. Intâmpină-l ca pe împăratul și stăpânul tău.

Preot **Vasile Coman**

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

„Avem un vis neîmplinit, copil al suferinţii...“

Pastorală

Ca părinte sufletesc al poporului, cunoscând tainele sufletului românesc de pe aceste plaiuri ardelene, în numele acestui popor şi în faţa altarului acestei biserici care e biserica mamă a tuturor bisericilor din Mitropolia Ardealului, fac mărturisirea solemnă şi hotărâtă de a nu pierde din vedere nici o clipă idealul ce avem de realizat şi jertfa ce trebue să o aducem pentru el, zicând cu psalmistul: „De te voiu uita Ardeal, uitată să fie dreapta mea. Să se lipească limba mea de cerul gurii mele, dacă nu-mi voiu aduce aminte de tine, dacă nu voiu pune Ardealul în fruntea bucuriei mele“ (Psalm 137).

Facem această mărturisire din conştiinţa că însuşi sufletul poporului pe care-l păstoresc, ne-o porunceşte ca pe un legământ sacru.

Mitropolit Nicolae

Slăvitul praznic al Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos a sosit din nou. Incăperile caselor noastre răsună din nou de glasul strădalnicilor colindători, cari — după datina strămoşeştii credinţe — vestesc cu 'nsufleţire marile bucurii duhovniceşti ale Crăciunului.

Mângâitoarea lumină a praznicului îmbujorează faţa şi 'nseninează privirea tuturor creştinilor. Se bucură copiii, că Cel născut în Vifleemul Iudeei e mititel ca ei; se bucură bătrânii şoptind în taină, ca odinioară dreptul Simion, rugăciunea: „Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne, că văzură ochii mei mântuirea“ (Luca 2, 28); se bucură bogaţii, că prin Hristos li s'a arătat şi lor visteria adevăratelor bunuri, ale împărăţiei cerurilor; se bucură săracii, că prin naşterea Celui fără 'nceput soarele dreptăţii a răsărit peste ei... Toţi se bucură şi cântă, ca îngerii din noaptea sfântă: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire! (Luca 2, 14).

O, iubiţii mei fii, cât de adânc este adevărul cuprins în această sfântă cântare! Căci mărire se cuvine Celuice a făcut cerul şi pământul cu toate câte sunt într'ânsele. Mărire se cuvine Celui ce ne-a zidit după chipul şi asemănarea Sa. Şi mai ales mărire se cuvine Celuice „aşa a iubit lumea, încât şi pe Fiul Său unul născut l-a dat, ca tot celce crede în el să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică“ (Ioan 3, 16). L-a dat, cum spune colinda, să se nască şi să crească, să ne mântuiască.

Slăvim deci în această cântare puterea lui Dumnezeu, îi slăvim înţelepciunea Lui, părinteasca purtare de grijă şi iubirea Lui fără de margini pentru fiii pământului, pe cari — prin naşterea, jertfa şi învierea Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos — i-a izbăvit din robia păcatului şi a morţii. Şi'n aceeaş cântare slăvim pacea sfântă, pe care a pogorît-o Hristos în lume — ca semn al împăcării omului cu Părintele ceresc — pace, care s'ar cuveni să locuiască între oameni, înfrăţindu-i şi fericindu-i în năcaz şi bucurie deopotrivă.

Ci iată, iubiţi credincioşi, că — spre marea durere a lui Hristos şi a noastră — pace şi bunăvoire între oameni nu este. Dimpotrivă, oamenii se vrăşmăşesc şi se urăsc de moarte. Se pizmuesc, se întărîtă, se ridică unii asupra altora şi se ucid... Sămânţa lui Cain. Pământul s'a aprins dela o margine la alta — şi sufletul omenirii clocoteşte de ură ca apa fierbinte într'un mare cazan. Tunul ucigător împrăştie moartea la răsărit şi la apus deopotrivă. Infiorătoare paseri de oţel brăzdează văzduhul, nu ca să ducă hrană în pârţile înfometate ale lumii, ci ca să risipească bombe ucigătoare printre oamenii cari îşi topesc neputinţa în vaerul sfâşietor ce-l înalţă spre ceruri.

Toată ştiinţa şi iscusinţa omului e pusă în slujba morţii, în loc de a fi pusă în slujba vieţii. Fabricile stau în slujba morţii, spităriile stau în slujba morţii, negoţul stă în slujba morţii, meseriile stau în slujba morţii, cartea stă în slujba morţii, gazetele stau în slujba morţii, radiofonia stă în slujba morţii, cum în slujba morţii stau astăzi toate celolalte unelte iscodite de neostenita strădanie a omului. De aceea nici nu-i de mirare, că-i atâta vaer şi suspin între oameni, că-i atâta năcaz şi pustiire în lume.

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Pricina tuturor răutăţilor cari ne bântuesc este păcatul. Din păcat nasc toate suferinţele — şi cele trupeşti şi cele sufleteşti. Iar păcatul naşte din neascultare.

Când greşesc copiii? Când nu ascultă de părinţi. Când greşesc oamenii de toate vârstele? Când nu ascultă de Dumnezeu, Părintele nostru al tuturora. Neascultarea de Dumnezeu a scos pe cei dintâi oameni din raiu; şi neascultarea de Dumnezeu îi va desmoşteni de fericire până la sfârşitul veacurilor.

Fiii Legii celei vechi se cuvenea să asculte de poveţele şi poruncile profeţilor, prin gura cărora grăia Domnul.

Fiii Legii celei nouă se cuvine să asculte de poveţele şi poruncile lui Hristos şi ale slăviţilor Săi ucenici, cari ne grăiesc prin Biserică şi prin sfinţiţii ei slujitori.

Dar, dupăcum cei vechi n'au ascultat de graiurile proorocilor, aşa noi, cei botezaţi întru Hristos, nu ascultăm de graiurile Evangheliei celei sfinte. De aceea, în loc să ne putem bucura de pe-acum suspinăm încă din adâncuri după pacea şi fericirea văzută de proorocul Isaia, când spunea de vremi, în cari „săbiile se vor preface în feară de pluguri şi sulitele în seceri şi nu va ridica neam împotriva altui neam sabie, şi nu vor mai învăţa a se bate“ (Isaia 2, 4). Şi'ntru aceeaş osândă vom rămânea, câtă vreme nu vom asculta de Domnul, făcând fapte vrednice de pocăinţă, câtă vreme vom fi robii ispitelor, simbriaşii patimilor de tot felul. Căci din marea vieţii care se înalţă de viforul ispitelor nu ne vom izbăvi decât prin ascultarea de Hristos, a cărui Naştere o prăznuim. El este soarele dreptăţii noastre. Prin El ne-a răsărit lumina cunoştinţii adevăratului Dumnezeu, căruia singur se cade să i ne închinăm — scuturând robia patimilor, cari ne'ntinează sufletul şi ni-l duc la pieire. Ochii noştri cei duhovniceşti să fie 'ndreptaţi veşnic spre acest soare de sus; urechile sufletului nostru să fie luând aminte la poruncile Evangheliei Lui, pe cari plinindu-le, paşii vieţii noastre se vor îndrepta pe căile cele bune, cari fericesc şi în veacul de acum şi în celce va să vină. Că de ne vom lăsa călăuziţi de slăbănoaga şi trufaşa înţelepciune omenească vom rătăci şi ne vom pierde în întunecaţii codrii ai păcatelor. Iar de ne vom călăuzi după Hristos, lumina lumii, ne vom arăta adevăraţi ucenici ai Lui şi fericiţi moşneni ai împărăţiei Sale.

Aţi auzit, de sigur, iubiţii mei fii sufleteşti, că doftorii trimit pe mulţi slăbănogi la aer de munte, ca'n curăţenia şi lumina acestui aer de înălţimi să-şi înzdrăvenească sănătatea trupului. Nici sufletul slăbănogit nu se poate înzdrăveni decât în aerul curat şi tare al înălţimilor prin cari ne poartă Evanghelia Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Aceste înălţimi de munte duhovnicesc au întărit pe fiii neamului nostru de-alungul zbuciumatului lor trecut. Şi ele ne vor întări şi pe noi cei de astăzi, ca să putem trece cu creştinească vrednicie prin greutăţile ceasului de faţă, ca şi prin cele ce ne vor mai fi rânduite în viitor. Căci să nu credeţi, dragii mei, că năcazurile ceasului de faţă — ori cât ar fi de mari — sunt semnul sfârşitului lumii. Nu; ci prin aceste năcazuri ispăşim numai păcatele trecutului; sau apoi, poatecă bunul Dumnezeu ne'ncearcă greu, pentruca în focul acestor încercări să ne curăţe şi să ne'ntărească spre fericirea noastră de mâine. Căci, după cuvântul Scripturii sfinte „celuice iubeşte pe Dumnezeu toate i se lucrează spre bine“.

Această credinţă ne mângâie şi ne sporeşte nădejdea în izbăvirea pe care-o aşteptăm: Credinţa că „de s'ar şi strica omul nostru cel dinafară, dar cel dinlăuntru se înoeşte din zi în zi“ (II Cor, 4, 16). Ba, după cuvântul sfântului apostol Pavel, se cuvine să ne şi lăudăm întru necazuri — „ştiind că necazul răbdare lucrează, iar răbdarea curăţire; iar curăţirea nădejde, iar nădejdea nu ruşinează; că dragostea lui Dumnezeu s'a vărsat în inimile noastre prin Duhul Sfânt care s'a dat nouă (Rom. 5, 3—5).

Rămâneţi întru această nădejde, iubiţii mei fii sufleteşti. Cu ea să Vă mângâiaţi, cu ea să Vă'ntăriţi, cu ea să Vă legaţi în toate zilele vieţii Voastre de Hristos şi de Biserica Lui dreptmăritoare, de care să nu Vă despartă nici necazul, nici strâmtorarea, nici goana, nici foametea, nici golătatea, nici nevoia, nici sabia (Rom. 8, 35). Căci aşa, fiind credincioşi până la moarte, veţi avea cununa vieţii (Apoc. 2, 10).

Infrăţiţi-vă în dragostea de Dumnezeu şi de oameni, mai ales în aceste zile de cumplită izbeliste. Cuprindeţi în căldura inimii Voastre creştineşti şi româneşti pe toţi cei năcăjiţi din jurul vostru. Mângâiaţi pe cei desnădăjduiţi, ocrotiţi pe cei fără adăpost, ajutaţi pe cei lipsiţi, ca şi Părintele cel din ceruri — văzând faptele Voastre cele bune — să Vă mângâe, să Vă ocrotească şi să Vă ajute cu puterea şi iubirea Sa fără de margini.

Impărtăşindu-Vă, cu părintească dragoste, aceste învăţături şi îndemnuri, rog pe bunul Dumnezeu să Vă învrednicească a petrece sfintele sărbători ale Naşterii Domnului, ca şi ale Anului nou şi Bobotezii, în pace, în sănătate şi în duhovnicească îndestulare — şi a le ajunge întru mulţi fericiţi ani.

Darul Domnului Nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi'mpărtăşirea sfântului Duh să fie cu Voi, cu toţi.

Dată în reşedinţa noastră episcopească din Kolozsvár-Cluj, la Praznicul Naşterii Domnului din anul mântuirii 1940

Al Vostru, al tuturor, de tot binele voitor,

† NICOLAE
Episcop

Colind românesc în pământ înstrăinat...

In seara zilei de Duminecă 15 Decemvrie a. c., tocmai în ceasul în care posturile româneşti de emisiune radiofonică risipeau pe tot întinsul Ţării armoniile înălţătoare ale îndătinatului nostru concert de colinde şi cântece de stea, o manifestaţie similară întrunea în Catedrala ortodoxă din Cluj pe românii cari au mai rămas acolo după stabilirea vremelnicului hotar.

Cu greutăţi mari — şi mai ales cu hotărîrea tenace de-a birui amarul zilelor ce le trăim — P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* a isbutit să înjghebeze un cor pe seama Catedralei. Păr. Consilier eparhial *Laurenţiu Curea* şi-a luat osteneala să-L instruiască în vederea Concertului de colinde din preajma Crăciunului. Programul, alcătuit din compoziţii de G. Dima şi A. Bena şi din colinde armonizate de T. Popovici, Gh. Chiriac şi E. Monţia, precum şi dintr'o cuvântare ocazională a Păr. Consilier eparhial *Ion Goron*, a fost dat publicităţii din bună vreme, cu observarea că, la ora fixată pentru începerea concertului, uşile Catedralei vor fi încuiate, spre a se asigura liniştea necesară reculegerii sufleteşti a ascultătorilor.

Amănuntul acesta i s'a părut suspect unui scrib strâmt la pricepere. Cine ştie ce-or pune la cale „valahii“ ăştia — şi-o fi zis el. Şi pe această chestie, a comis un articol insinuant în ziarul „Magyar Ujság“, căruia Episcopia i-a răspuns precum urmează:

„In numărul 322 din 12 Dec. 1940 al ziarului de sub conducerea Dvoastră a apărut o notă cu titlul **„Zárt Istentisztelet?“.** *In această notă redactorul îşi arată nedumerirea asupra faptului, că în timpul slujbei dumnezeeşti şi al concertului de colinde, care va avea loc în seara zilei de Duminică, 15 c., uşile Catedralei noastre vor fi închise. Ba mai mult, redactorul anonim făcând o deplasată apropiere între anunţata slujbă dumnezeiască şi şedinţele secrete de tribunal, lasă să se înţeleagă, că ar fi vorba de cine ştie ce tainice urziri...*

Insinuarea ne mâhneşte (ca să întrebuinţăm un eufemism). Ea ne mâhneşte cu atât mai mult, cu cât e îndeobşte cunoscut, că producţiunile muzicale de nivel se desfăşoară de obiceiu cu uşile închise. Din motive binecuvântate. Ori dl redactor crede că o slujbă dumnezeiască şi un concert religios nu e vrednic să se desfăşoare în condiţiile de linişte pe care toată lumea le găseşte normale la o audiţie de muzică profană?

Şi fiindcă „e curios să ştie ce fel de evanghelie se propovedueşte într'o biserică în care slujba divină se săvârşeşte cu uşile închise“ — iată îi spunem: Evanghelia lui Hristos!

Şi spre a se putea convinge personal de aceasta, îi facem creştinească invitaţie să poftească Duminecă seara la Catedrală. Intrarea e liberă pentru oricine. Dar să fie prezent la ora 6, fiindcă în timpul slujbei şi al concertului de colinde uşile vor fi închise“.

Cu sau fără participarea denunţătorului — în tot cazul cu uşile ferecate, după datină — concertul s'a desfăşurat în locul şi timpul fixat. A fost o seară mare, o seară de cânt şi de gând românesc. A fost o seară de plâns frăţesc. Aşa ne încredinţează gazeta „Tribuna Ardealului“ în nrul său din 17 Dec. a. c.

Viaţa Ilustrată

Excelenta revistă de familie întemeiată şi diriguită de P. Sf. Episcop Nicolae Colan al Clujului, continuă să apară cu regularitatea pilduitoare pe care i-o cunoaştem de mult. Exceptând gazeta „Tribuna Ardealului“, revista „Viaţa Ilustrată“ este singura solie de gând românesc şi creştinesc pe care o mai au cei peste un milion de fraţi de-ai noştri, rămaşi sub jug străin. Un motiv mai mult pentru a fi sprijinită de noi toţi, cu abonamente şi cu peana.

Cititorii din România sunt încunoştinţaţi că, potrivit unui aranjament recent, pot trimite abonamentul la Librăria arhidiecezană din Sibiu, str. Mitropoliei 45 (Lei 200 pe an).

Ardealul, pământ din vechiul nost' pământ...

Meditație de Crăciun

Taina Creștinătății

«Cu adevărat mare este taina creștinătății: Dumnezeu s'a arătat în trup», spune sfântul Apostol Pavel. Intru aceasta s'a arătat iubirea nemărginită a lui Dumnezeu față de noi, că pe Fiul Său Cel Unul născut l-a trimis în lume, »să se nască și să crească, să ne mântuiască.» Ne-a cercetat Dumnezeu dintru înălțime, pe noi cari zăceam în marea păcatelor. și în umbra morții. A venit Insuși Fiul Său nu cu închipuiri străine firii noastre, ci chip de rob luând, întru asemănarea noastră făcându-se, ca să ne pregătească intrarea în raiul desfătării. A venit în chip de rob, ca să ne slobozească din robia păcatelor. A venit în trup ca să ne zidească în duh.

Nimenea altul, zice Atanasie, nu putea să aducă la nestricăciune ceeace era stricat» de cât Hrisios Domnul care dintru început a creat toate din nimic. Nimeni altul nu putea să refacă icoana adevărată a omului, decât Icoana Tatălui. Nimeni altul nu putea să facă pe muritor nemuritor, decât Domnul nostru Iisus Hristos care este viața însași. Nimeni nu putea să ne dea adevărata cunoștință despre Tatăl, deeât cuvântul Tatălui: Hristos. Prin nașterea Lui raiul cel închis s'a deschis iarăși; cerul s'a coborît pe pământ și pământul s'a ridicat la cer. Aceasta este «taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută», prin care Cel necuprins se cuprinde, Cel neajuns se ajunge, prin care Dumnezeu ne întinde mâna milostivirii Sale, vrând să ne ridice din pulberea pământului la înălțimea măririi dumnezeești. S'a amăgit Adam voind să se facă Dumnezeu, iar Tu Doamne om făcându-te pentru iubirea de oameni, ne-ai ridicat la cer. Astfel glăsuește cântarea bisericească, preamărind nemărginita iubire a lui Dumnezeu față de omul căzut în păcat.

A răsărit Soarele dreptății, ca noi să putem vedea lumina cunoștinței. Ceea ce a fost a rămas, și ce n'a fost a luat, om făcându-se pentru iubirea de oameni. El s'a făcut părtaș firii noastre, ca și noi să ne facem părtași firii Lui dumnezeești. Mai înainte spunea Dumnezeu prin Psalmistul: «Sunteți Dumnezei: toți sunteți fiii Celui de sus. Iar voi ca niște oameni muriți și căderi ca oricare din boeri». Nu înțelegeau aceste cuvinte cei din legea veche. Noi primind har peste har în Hristos, ne-am făcut părtași darurilor îndumnezeitoare. El s'a înomenit ca pe noi să ne îndumnezeească. Intru Hristos am devenit fii ai lui Dumnezeu și moștenitori ai Impărăției Cerurilor.

Ce vom răsplăti Domnului pentru cele ce ne-a dat nouă? Paharul mântuirii vom lua și numele Domnului vom chema. Dumnezeu nu cere nimic dela noi în schimbul darurilor Sale, decât să le primim în vasul sufletului nostru și să lucrăm cu ajutorul lor la mântuirea noastră. Toată strădunița noastră să urmărească o singură țintă: să facem harul lui Hristos lucrător în noi înșine. Să înlăturăm întunerecul păcatelor din suflet, ca să putem vedea lumina cunoștinței. Să deschidem sufletul nostru ca să pătrundă în el razele Soarelui Dreptății, ca să topească gheața năpăsării, și să aprindă dragostea față de Dumnezeu. Să-L chemăm pe Hristos în peștera săracă a sufletului nostru, ca ea să se schimbe în cetate nebiruită. Viața cu Hristos este săltată în altă lume în împărăția harului. Prin har Hristos ne urcă pe stânca pe care singuri nu o putem sui, și ne face părtași la bogăția împărăției veșnice. Pentru aceasta a venit și ni-a descoperit taina coborârii lui Dumnezeu la om și a urcării omului la Dumnezeu. Aceasta este taina cea mare a creștinătății.

Diacon **Dumitru Popescu**

Bucuria Nașterii Domnului

Faptul Nașerii Domnului, prin minunația lui și privit în sine, în înaltu-i rost, a ctitorit bucuria bucuriilor în inimile lumii de-atunci, vânzolite de viforul păcatelor, și chinuite de neputința slobozirii din chingile răului, în adăstrarea răbdurie însă, a marelui Desrobitor, a dumnezeescului Isbăvitor care avea să vină la „plinirea vremii". — Născându-se Iisus Domnul, născutu-s'a bucuria sufletelor, bucuria celor de sus și a celor de jos. S'au bucurat îngerii din cer, pogorându-se pe scările de mătase ale văzduhului spre pământul Minunii, crăinicindu-și marea bucurie în cunoscutul viers al măririi, al păcii și al buneivoiri. S'a născut doar Domnul măririi, Domnul păcii.

S'au bucurat păstorii din partea locului, rostindu-și bucuria în slăviri și lăudări. S'a născut doar Păstorul păstorilor!

S'au bucurat magii, înțelepții răsăritului, așternându-și bucuria la drum lung ca să și-o închine, în alese și scumpe daruri Pruncului din ieslea vifleemică. S'a născut doar Domnul domnilor Inteleptul înțelepților!

Bucuria Nașterii celei mai presus de fire însă, n'a fost numai a vremii de acum aproape 20 de veacuri. Ca un fir de aur, ea a răzbit prin pârtie croită peste vremi și peste vieți, până în veacul în care viem.

Iisus Hristos se naște și astăzi. Se naște acolo unde se află o „iesle" pentru Dânsul pregătită: în sufletul făptuirii omenești. Intru carele, El sălășluindu-Se, suflă boarea împăcării, a bucuriei, a fericirei sfinte, precum s'a întâmplat cu sfinții cei din veac adormiți.

Dat ne e să trăim azi clipe negre, și rele. Inimile oamenilor, în cea mai mare parte, dospesc de simtăminte, de ură, de pizmă, de ucidere. N'au pe Hristos născut într'însele. Sânt goale de bucuria Nașterii Lui. De-aci învrăjmășiri între norodele pământului, încăierări sângeroase, durere și jale peste tot.

Dar noi, cum stăm? Născutu-s'a Domnul în sufletele noastre? Fremătăm noi cu adevărat de sfânta bucurie a acestei nașteri, precum îngerii, păstorii și magii de pe vremea Minunii din Vifleemul Iudeii? Iată prăznuim din nou Crăciunul, Nașterea Fiului lui Dumnezeu: Să ne cercetăm cu luare-aminte lăuntrul, „ieslea": este ea vrednică, pregătită de primirea nașterii Dumnezeescului Prunc? Să ne hărnicim întru măturarea răului din noi, împiedecător al statornicirii înlăuntrul nostru a bucuriei Intrupării Mântuitorului Hristos, și apoi să zicem: Amin. Vino, Doamne Iisuse, de te naște în noi, născând în noi bucria cea fără hotar a trăirii Tale întru cele dinlăuntru ale noastre.

Ion I. Suciu

Să rămânem la o bună tradiție ardelenească. „Asociațiunea transilvană pentru literatura și cultura poporului român" face călduros apel către toți intelectualii noștri să-i vină ajutor prin răscumpărea felicitărilor de sărbători în folosul ei, — revenind astfel la o tradiție ardelenească, cu care ne-am putut mândrì în trecut și care a ajutat „Astrei" în activitatea sa culturală și națională. E cel mai ușor și mai potrivit mijloc, prin care ori care intelectual poate participa la o acțiune națională care azi a devenit tot atât de necesară, ca și înainte de unire, în urma nenorocirilor ce s'au abătut asupra poporului român. Va fi bine venită și cea mai modestă contribuție, sau înscriere de membru pentru a augmenta mijloacele materiale așa de puține de care dispune „Astra" în activitatea ei națională. Contribuțiile binevoitoare se vor trimite la adresa „Astrei" Sibiu, strada Șaguna Nr. 6, și se vor chita pe calea publicității.

Meditație

„Ci îmi strunesc puternic trupul meu și-l târăsc biruit, ca nu cumva după ce crainic am fost altora, eu însumi să ajung de lepădat".
(I. Cor. 9, 27).

Frații mei,— Știind prea bine că apostolia noastră este dela Domnul nostru Iisus Hristos, cade-se a nu pierde nădejdea în bunătatea lui și potrivit dumnezeescului Apostol Pavel, cel cu sârguință multă pentru evanghelie, căutăm a ne ispiti adâncurile inimii și sufletului nostru spre a putea struni puternic trupul nostru, pe care îl vrem biruit de duhul chemării noastre.

Vrem să nu fim ispitiți de gânduri deșarte, de mărire pierzătoare de suflete, ca nu cumva după ce cu chemare fiind rânduiți a fi preoți, să ajungem de lepădat. Teama ne este firească dacă ne cugetăm la Apostolul Pavel, vasul ales de domnul, crainicul care a încreștinat pe varvari, cel care purta pe trupul său semnele suferinții pentru Hristos, încă se temea de a nu fi lepădat. „Drept aceea, cel ce crede că stă bine, să ia seama să nu cadă". (I. Cor. 10, 12).

In sufletul nostru încolțește un cuget curat și bun, îi simțim chemarea-i sfântă, vrem să-l desăvârșim, și pentru aceea ne plecăm genunchii inimei noastre și ne rugăm Ție, Dumnezeului nostru, ajutăn-ne, îndură-te de mine păcătosul. Păsit-am Doamne în sf. casa Ta, îmbracă-mă cu haina smereniei spre a-mi putea desface lanțurile păcatelor ce mă robesc amarnic.

Astăzi strig împreună cu mărit Pavel: „Eu sânt cel mai mic dintre apostoli, care nu sânt vrednic să mă numesc apostol". (I. Cor. 15, 9). Povara fărădeleg lor mele m'a obosit zadarnic, netrebnica cărare a răsfățului m'a depărtat de Tine, și astăzi mă întorc la casa părintească a bunătăților celor veșnice, nu te rușina de mine păcătosul care cu urâte fapte m'am întinat, ci așează pe creștetul meu mâna iertării.

Doamne, vreau ușurare! De aceea nu mă rușinez a spune împreună cu împăratul și proorocul David: „Ție unuia am greșit și rău înaintea Ta am făcut..." Cugetând la mulțimea milelor Tale și de aceea prin pocăință vreau să-mi limpezesc sufletul, să desfund toate stăvilarele care opresc păcatele și cu râuri de lacrimi să primesc ușurare și îndreptare.

Prin pocuință ne putem rupe din mrejele păcatului, prin pocăință s'a îndreptat vameșul, tâlharul, desfrânata și mulți alții și tot prin ea ne putem ridica sufletele la limanul fericirii celei veșnice.

Frații mei, întocmai cum doctorul bolnav cere ajutorul altui doctor, facem și noi astăzi. Făptura noastră, înzăpezită de mulțimea abaterilor, o vrem slobodă și împăcată, mai ales acum când prin post și rugăciune ne ajută să ne împlinim hotărârea noastră bună. Sub patrafir îngenunchem, fiorul sfânt al părerii de rău mă copleșește, ochii mi se umezesc și picură lacrimile plăcute Ție, iar glasul începe a rosti: „Doamne, auzi rugăciunea mea, și strigarea mea la Tine să vie. Să nu întorci fața ta dela mine, ori în ce zi mă necăjesc, pleacă către mine urechea ta, ori în ce zi te voi chema, de grabă mă auzi". Ps. 101.

Sguduirile căinții îmi mișcă din adânc sufletul și de aceea alung din preajma gândului toată umbra ce m'ar împinge spre fățarnică laudă și cerșesc multa și ziditoarea ta îndurare.

Ridică-mă, Doamne, prin iertare, vreau să Te măresc în toată vremea.

Drept aceea: „La mulțimea faptelor mele celor rele cugetând..., mă cutremur de înfricoșată ziua judecății; ci îndrăznind la mila milostivirii Tale, ca David strig Ție: Miluește-mă, Dumnezeule, după mare mila ta. Amin".

Preot Gh. Șerbu-Satulung-Brașov

Citiți și răspândiți

Revista Teologică

Organ pentru știința și viața bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacția și Administrația: **Sibiu,** Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu.** Abonament anual, Lei 260.

Gânduri pentru Nașterea Domnului

„Hristos se naște, măriți-L; Hristos din ceruri, întâmpinați-L; Hristos pe pământ, înălțați-vă. Cântați Domnului tot pământul".

Praznicul Nașterii Domnului, întroenit de zăpadă și biciuit de crivăț, aduce în fiecare an o bucurie sfântă pentru toate sufletele omenești. In aceste zile o liniște divină se pogoară în suflete.

Nu este colț pământesc și nici sufletesc care să nu tresalte de bucurie în aceste zile de sărbătoare. Motivul bucuriei îl formează faptul istoric și dumnezeesc al Nașterii Domnului nostru Isus Hristos.

In Vifleemul Iudeii s'a născut Hristos, dar nu în centrul orășelului, ci la periferia cea mai îndepărtată. S'a născut într'un staul, „un staul aidoma, o închisoare a vitelor care muncesc pentru om. Străvechiul, sărmanul staul din ținuturile sărace, din țara lui Iisus, nu e balconul cu stâlpi, nici grajdul științific al bogaților de azi, ori coliba elegantă ce se arată prin bisericile catolice.... Adevăratul staul e întunecos murdar, cu miros greu: curat nu-i în el decât jgheabul în care paște gospodarul fân și nutreț". (Papini).

într'o astfel de colibă s'a născut Hristos, într'o noapte cu stele multe și cu un vad de lumină aurie pe care se pogorau îngerii lui Dumnezeu cântând: „Mărire întru cei de sus, lui Dumnezeu, iar pe pământ pace și între oameni bunăvoire'"

Păstorii se închină lui Iisus și-i aduc darurile albe ale păstoriei. La fel să fac Magii și cu ei se supune toată teologia, toată știința și toți puternicii pământului.

Fiul lui Dumnezeu se face om, se smerește pe sine pentru a ne ridica în slavă, pe noi care ne robisem păcatului.

„Inimă înfrântă și smerită", iată nou duh al vieții în Hristos, iată noua lumină a Vifleemului.

Așa s'a născut Hristos Iisus, așa s'a început mântuirea noastră, așa s'a născut Crăciunul.

Pentru noi, Crăciunul este cea mai bogată sărbătoare în datini și obiceiuri bătrâne. Solia Nașterii Domnului este adusă în versul colindelor de micii colindători, cari poartă în față îmbujorarea frigului, bucuria colindatului și bucuria unui câștig nevinovat.

Colindele sunt imnuri religioase prin care poporul și-a manifestat bucuria și credința. Ele aparțin poeziei populare cu caracter religios și alcătuiesc „cea dintâi fază a civilizației unui neam ce se trezește la lumina vieții."

Alături de celelalte tradiții, colindele formează manifestările după cari se poate determina coloritul sufletului înaintașilor noștri.

Pentru vremurile în care trăim, se impune ca aceste colinde să se păstreze cu nota lor specifică locului, iar obiceiul colindatului să fie pururea între noi cu forma lui îngerească.

Crăciunul nostru ortodox și românesc se poate cunoaște după fulgii de zăpadă cari împânzesc văzduhul, după glasul argintiu al colindătorilor și după mulțimea datinilor născute pentru aceste zile.

Deci, să căutăm a ne desbrăca de toate artificiile, de toate calculele, și cu sufletele înălțate să simțim, în fiecare vers al colindei, sufletul crediucios al înaintașilor.

Preot **Gh. Șerbu**

„Trist aspect“

Sub acest titlu, ziarul românilor ardeleni rămaşi dincolo de vremelnicul hotar, «Tribuna Ardealului», care apare la Cluj, scrie în nrul 76 a. c. următorul articol de fond, semnat de dl Dr. Ioan Harşia :

„Desigur, că unul dintre cele mai triste aspecte ale vieţii noastre naţionale — a românilor trecuţi Ungariei — este părăsirea satelor de o bună parte a preoţimei, ceace corespunde cu părăsirea turmei cuvântătoare, părăsirea altarelor, fapt care poate avea repercursiuni foarte grave asupra poporului nostru.

Şi să o spunem fără înconjur : aceasta părăsire a altarelor în foarte multe cazuri nu este justificată.

Am crezut că au trebuit să treacă, fiindcă copiii lor sunt dincolo de graniţă, că s'a micşorat porţiunea canonică, că nu ştiu cum se va regula salarul din partea statului, — să mă ierte aceşti domni, dar în împrejurările date acestea nu pot fi motive îndestulătoare şi cu atât mai puţin determinante pentru părăsirea altarelor.

Intreb unde a rămas jurământul de credinţă faţă de altar? Ce-i jurământul păstorului de a fi alături de turmă şi a ocroti această turmă?

Cine va conduce această turmă?

Cine a rămas în multe din satele noastre, care să predice adevărurile eterne ale Domnului şi ale neamului nostru?

Cine să mai inspire credinţă, tărie în sufletele poporului nostru...

Un popor, care e convins de menirea şi viitorul lui, pedeapsa Dumnezeească trebue să o primească nu desnădăjduind şi văicărindu-se, ci în înţelesul voinţei Domnului, pedeapsa trebue să fie focul curăţitor, îndemn pentru a merge mai departe pe cărările Domnului, izvorul de puteri noui, avertismentul de a nu mai păcătui, convingerea, că va sosi şi ceasul frăţiei şi dreptăţii desăvârşite între popoare, pentru venirea cărui ceas trebue să lucrăm şi noi cu loialitate din tot sufletul nostru, din toate puterile noastre şi din toată inima noastră.

Aceste şi de aceste trebue să fie învăţăturile pentru noi în viitor.

Cine să propovăduiască însă aceste adevăruri ale Domnului şi ale neamului, când slujitorii Lui au părăsit altarele Lui?“

*

Am avut în ţinutul secuizat 56 parohii cu 45 preoţi. Azi mai avem acolo un singur preot, *părintele* Gheorghe Grovu *din St. Gheorghe. Iar în celelalte teritorii răpite ale Arhiepiscopiei noastre, a mai rămas la datorie numai păr.* D. Şica *din Drăuşeni.*

Unii preoţi au fost expulzaţi, asta-i prea adevărat. Dar alţii, au socotit de bine să-şi pună avutul şi persoana la adăpost de ori ce întamplare rea.

Apoi asta-i cum nu se poate mai trist!

Imobilele românilor expulsaţi şi refugiaţi din teritorul cedat Ungariei

Ziarul din Cluj, *Tribuna Ardealului*, publică următoarele lămuriri, în legătură cu bunurile româneşti din părţile Ardealului de nord ocupate astăzi de unguri:

Situaţiunea de drept a imobilelor (case, grădini, pământ arabil, moşie, etc.), care apartin refugiaţilor şi expulzaţilor din teritoriile cedate Ungariei, este reglementată prin dispoziţiunile fixate în hotărârea arbitrajului dela Viena (Pct. 3).

Adică refugiaţii şi expulsaţii rămân şi pe mai departe proprietării bunurilor lor — având dreptul ca în termen de 1 an şi jumătate (începând din 30 August 1940) să-şi lichideze averea — întrucât ar fi optat pentru cetăţenia română.

Situaţia refugiaţilor — în ce priveşte cetăţenia lor, că adică din faptul că au părăsit teritoriul cedat Ungariei — se poate considera, sau nu — o optare tacită, este o chestiune, care se va reglementa de către comisiunea mixtă ungaro-română, care în curând va trebui să-şi continue lucrările întrerupte — la Budapesta.

In ce priveşte situaţiunea celor *expulsaţi*, — este în afară de orce discuţie, că aceştia, prin expulsare nu şi-au pierdut cetăţenia maghiară, ceea ce se vede şi din faptul că un grup de 52 persoane au primit, zilele aceste, dreptul de a se reîntoarce la căminurile lor din teritoriul cedat.

Atât cei refugiaţi, cât mai cu seamă expulsaţii au dreptul să-şi vândă bunurile lor imobile: case şi pământuri, etc., fără nici o piedică.

INFORMAŢIUNI

Ani mulţi, cu bine şi pace, trăiţi creştineşte, urăm tuturor bunilor cetitori ai acestui ziar, de Sfintele Sărbători ale Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos!

Din Beiuş primim îmbucurătoare ştire, că în curând are să apară din nou organul de publicitate eparhial **Legea Românească,** foaia oficială a Sfintei episcopii ortodoxe române dela Oradea, astăzi cu sediul la Beiuş. Organul eparhial, care îşi suspendase apariţia în 15 August 1940, va continua să se tipărească, în aceleaşi excelente condiţii, ca şi în trecut.

Cereţi „Viaţa Ilustrată“, valoroasa revistă de familie, ce apare cu binecuvântarea P. S. Sale episcopului **Nicolae Colan.** Abonamentul pe un an 200 lei (7 pengő). Redacţia: Cluj-Kolozsvár, Episcopia Ortodoxă Română. — Nrul mai nou, din Decemvrie 1940, cuprinde în fruntea revistei: Cuvântul arhieresc la slăvitul praznic al Naşterii Domnului: Cu părintească dragoste se adresează P. S. Sa Nicolae către fiii săi sufleteşti, împărtăşindu-le luminoase învăţături şi creştineşti îndemnuri în aceste cumplite zile, când pace şi bunăvoire între oameni nu este; din marea vieţii, cu vitorul ispitelor, nu ne vom izbăvi, — grăeşte arhiereul, — decât prin ascultare de Hristos, a cărui Naştere o sărbătorim. — Acelaş număr al revistei, bogat ilustrate, mai cuprinde articole semnate de: Prot. Ion Goron, Gr. T. Marcu, L. Bologa, D. E. Nicoară, D. Călugăr ş. a., precum şi o cronică literară şi actualităţi. — Este, să nu uităm, o datorie românească a fiecărui cititor să contribue la o cât mai largă respândire a „Vieţii Ilustrate“, câştigându-i noi abonaţi în toate unghiurile locuite de români. Preţul abonamentului la „Viaţa Ilustrată“ să se trimită, din partea abonaţilor din România, pe adresa: **Librăria Arhidiecezană, SIBIU,** ear preoţii din vicariatul de Alba-Iulia vor trimite abonamentul la acest vicariat.

Bursierii „Astrei“ - Sibiu, cari încă nu şi-au înaintat situaţia şcolară pe anul 1939/40 şi doresc să li se menţină bursa şi pentru anul şcolar 1940/41, sânt invitaţi să trimită „Astrei“, Sibiu strada Şaguda Nr. 6, certificatul cu notele ultimului examen şi dovadă de înscrierea lor în anul şcolar 1940/41, cel mai târziu până la 20 Ianuar 1941, în caz contrar bursele vor fi declarate vacante.

Satul îşi cinsteşte omul. S'a desvelit, zilele acestea, la Şiria, în piaţa din mijlocul comunei, bustul lui *Ion Slavici*, (1848—1925), scriitorul al cărui mare talent ni-a dat pe Popa Tanda şi alte figuri de seamă ale vieţii româneşti de pe vremea sa; ear, ca publicist, a făcut ca *Tribuna* dela Sibiu să fie cea mai cetită gazetă română ardeleană şi, totodată, cea mai urgisită de neîmpăcaţii noştri adversari şi vrăjmaşi. In şirul anilor guvernul dela Budapesta a duşmănit redactorii ei cu sălbatice pedepse de întemniţări şi amende. Slavici şi-a luat partea cuvenită din aceste „delicateţe“ ale unei stăpâniri şovinist̨e, care n'a stat la îndoeală să dicteze mai ales directorului Tribunei un an întreg de „vilegiatură“ la Vaţ. — Inaugurarea bustului dela Şiria s'a desfăşurat cu participarea, în mare număr, a vrednicului popor din localitate şi din alte părţi ale ţării, cu reprezentanţi ai autorităţilor culturale, din Sibiu, Arad etc., ear stropirea bustului cu apă sfinţită a făcut-o un sobor de preoţi în frunte cu păr. protopop Adamovici. Mai multe cuvântări impresionante au relevat meritele marelui fiu al Şiriei.

După asasinarea protopopului Aurel Munteanu. Am comunicat împrejurările dureroase, în care vrednicul protopop *Munteanu* dela Huedin a fost asasinat, în Sept. a. c., de ungurii localnici în frunte cu *Gáll Ferencz*. Soţia răposatului protopop, dna Lucreţia Munteanu, a reuşit — după multe şicane şi prigoniri de-ale autorităţilor maghiare atât de „cavalereşti“, — să se refugieze, şi în 5 Decemvrie să ajungă în capitală, unde, vizitând redacţia unui cotidian, a dat sguduitoare amănunte despre felul cum ungurii au ţinut să se răsbune împotriva protopopului român. Nu s'au mulţumit să-l ucidă mişeleşte, când se ducea la o înmormântare, ci s'au năpustit şi asupra mormântului său, au risipit florile puse acolo de familie şi de credincioşi, şi i-au furat crucea dela mormânt. Troiţele, patru la număr, ridicate de generalul Cantacuzino în amintirea românilor ucişi de unguri în anul 1919, acum au fost tăiate cu topoarele şi aruncate în curtea fostei locuinţe a martirului protopop. *„Nu ne trebue nouă crucea valahă“*, sbierau „vitejii“ din Huedin, ocrotiţi dela Budapesta... (Crucea îi va şi bate).

Cu toate îndatoririle luate de Ungaria, prin angajamentul dela Viena, celor 1 milion şi 500 de mii de români din ţara ungurească *nu li s'a recunoscut nici un drept* în calitatea lor de cetăţeni ai statului poliglot ungar; dimpotrivă, zilnic sânt trataţi cu o ireductibilă vrăjmăşie.

Puterea de rezistenţa a românilor subjugaţi totuşi n'are să slăbească, ori cât ar fi de cumplite loviturile stăpânirii de magnaţi. Dreptatea noastră va ieşi victorioasă.

Nemaghiarii din Ungaria, în număr de **cinci** milioane, nu mai pot tolera în tăcere tratamentul ungurilor, cari înşişi recunosc, că nu sânt decât în număr de 8 milioane.

Mulţămire. Dreptcredincioşii bisericii ortodoxe române Şeica-mare, protopopiatul Mediaş, rămân ctitorului şi binefăcătorului lor, dlui *Constantin Bursan*, fost deputat Bucureşti, adânc recunoscători pentru ajutorul de 10.000 lei (zece mii lei), dăruiţi pentru edificarea nouei biserici. — Pr. *Chirion Marcu.*

Promovare. Tânărul şi harnicul bursier al Arhiepiscopiei noastre, dl *Corneliu I. Sârbu*, cunoscut cititorilor noştri din numeroasele articole publicate în presa bisericească sibiană, a trecut examenul de *doctorat* la Facultatea de teologie din Cernăuţi-Suceava, în ziua de 17 Decemvrie a. c., cu menţiunee *distincţie.*

Felicitările noastre.

Nenorocire mineră s'a întâmplat, în 13 l. c., la mina Ileana din Lupeni-Hunedoara. Din cauza unei scântei, gazul metan din mină s'a aprins, provocând o groaznică explozie şi aruncând în aer întreaga galerie, sub care lucrau peste 300 lucrători. Au fost scoşi mulţi muncitori răniţi şi aproape 40 cadavre. Dl ministru Iasinschi, titularul departamentului muncii, a venit la faţa locului, însoţit de dl prefect al judeţului şi de dl Dr. Sârbulescu şi a luat măsurile pentru ajutorarea familiilor lovite de această nenorocire.

Despre „Mirenii în Biserică“, valoroasa publicaţie a părintelui *Dr. Liviu Stan*, constată foaia «*Slova Ortodoxă*» din 15 Decemvrie a. c., că această lucrare lămureşte „documentat de ce mare folos este, ca la alegerea episcopilor să ia parte şi mirenii, fiindcă aceasta e linia tradiţiei. Incercările de a se înlătura mirenii dela alegerea ierarhilor ar aduce prejudicii ortodoxiei“.

„Raza“, gazetă săptămânală de luptă a refugiaţilor basarabeni, apare acum în Bucureşti (strada Mihnea Vodă 2) sub direcţia dlui Vasile Ţepordei. Gazeta, îngrijit redactată, aduce în fiecare număr informaţii din ţara înstrăinată.

Lângă tatăl său. Rămăşiţele pământeşti ale Ducelui de Reichstadt, fiului Marelui Napoleon, s'au transportat din cripta Capuţinilor din Viena şi s'au depus sub domul Invalizilor din Paris, alături de cele ale tatălui său. Inapoerea în Franţa a rămăşiţelor prinţului imperial răposat în 1832, se datoreşte iniţiativei Führerului Adolf Hitler, admirator pentru geniul politic şi militar al lui Napoleon I, al cărui fiu a fost victima duhului înapoiat al stăpânirii dela Viena.

Repatriaţi. Reichul german a încheiat cu guvernul român un acord prin care se regulează repatrierea a 45 mii de germani din Bucovina şi 15 mii din Dobrogea. — O ţară, condusă de oameni înţelepţi, îş cheamă îndărăt fiii săi şi le asigură o nouă şi mai bună desvoltare.

Răscumpărare de ziua onomastică. P. C. Sa Păr. cons. în pensiune Dr. Vasile Bologa îşi răscumpără ziua onomastică cu Lei 500, dăruiţi epitropiei parohiale Sibiu-Cetate, pentru ajutorarea săracilor. — *Consiliul parohial.*

Răscumpărare. Stefan Duca îşi răscumpără felicitările de ziua numelui cu 200 Lei dăruiţi la Fondul ucenicilor săraci dela meserii.

Nr. 13.500 940

Concurs

La şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan“ din Sibiu, sunt vacante următoarele catedre:

1. Catedra de matematică
2. Catedra de muzică bisericească.

Pentru ocuparea catedrei de matematică se cere diplomă de învăţător.

Pentru catedra de muzică bisericeassă se cere diplomă dela Conservator.

Candidaţii, cari doresc a ocupa una din aceste catedre, vor înainta Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu până la 1 Ianuarie 1941 cerere cu actele de studii, naştere şi botez.

Salarul bugetar 3900 Lei, plus chirie şi ajutor familiar.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 12 Decemvrie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 14.293/949

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ortodox din Sibiu dă în întreprindere fasonarea în stânjini şi transportarea la Sibiu a lemnelor de foc destinate spre exploatare în parchetul pe exerciţiul silvic 1940/41 din pădurea numită „Ciuha“, situată în hotarul comunei Vurpăr.

Cei ce doresc a lua în întreprindere exploatarea acestor lemne, vor înainta până la *15 Ianuarie 1941* oferte în scris la Consiliul arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, unde se pot vedea condiţiuniie şi se dau zilnic informaţiuni.

Odată cu înaintarea ofertelor ofertanţii vor depune la cassieria Arhiepiscopiei ort. în Sibiu o garanţie de Lei 10.000 zecemii în numerar.

Oferte fără garanţia de Lei 10.000 şi supraoferte nu se primesc.

Sibiu, la 20 Decemvrie 1949.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 781/1940 (70 1—3)

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Luncoiul de sus,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Roman.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite cu documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului — în Brad, — în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 10 Decemvrie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Tabla de materii

(Cifrele arată numărul ziarului)

Telegraful Român 1940

Anul LXXXVIII

1. Articole

Actualitatea creştinismului — — — — — 36
Adunarea eparh. din 1940 — — — — — 20
Anul 1939 — — — — — — — — — 1
Anul nou la Sibiu — — — — — — — 2
Ardealul — — — — — — — — — 49
Ardealul frânt în două — — — — — 38
Ardealul nu renunţă — — — — — — 34
Armonizarea salariilor (în leg. cu) — — — — 15
Asigurarea soc. paroh. — — — — — 3
Aşteptările pop. rom. — — — — — — 34
Bărbăţie creştină — — — — — — — 42
Beleuţă Ilie (profesorul) — — — — — 44
Biserica ortodoxă — — — — — — 33, 41
Bucuria învierii — — — — — — — 18
Căinţa creştină — — — — — — — 14
Chemare la pocăinţă — — — — — — 11
Chipul ideal de preot — — — — — — 42
Cosmologia dlui L. Blaga — — — — 22, 23
Creştinism şi naţionalism — — — — — 40
Crez şi muncă — — — — — — — 26
Cruce şi Înviere — — — — — — — 18
Ctitor de vremuri nouă — — — — — 26
Cuvânt ocazional — — — — — — 26, 27
Despre tinereţe — — — — — 43,—46, 48
Deviza F. R. N. — — — — 8, 9, 11, 12
Din cuprinsul unei sărbători — — — — 26
Douăzeci de ani de arhipăstorire — — 25, 26
Drept îndreptând — — — — — — — 25
Duhovnicul şi tineretul — — — — 14, 15
Dumnezeu este iubire — — — — — — 2
Dumnezeu în istorie — — — — — — 52
Elementul estetic — — — — — — — 25
Elogiul tinereţei — — — — — — — 43
Existenţă şi adevăr — — — — — — 45
Funcţia Duhovniciei — — — — — — 17
Hristos cel înviat — — — — — — — 18
Idealul naţional permanent — — — — 4, 5
Idealul păcii — — — — — — — — 7
Încătuşare... — — — — — — — — 51
Încheere — — — — — — — — — 5
Incinerare — — — — — — — — — 3
În pragul anului 1940 — — — — — — 1
Înviaţi şi voi vestitori ai Învierii — — — 18
I. P. S. mitr. Nicolae (şi cateh., etc.) — 25, 26
Jalea neamului — — — — — — — 29, 30
La icoană — — — — — — — — — 48
Legea rom. şi sectarismul — — — — — 24
Lit. bis. în disgraţie — — — — — — 22
Mândra »Floarea Soarelui« — — — — 25
Mărturisirea păcatelor — — — — — — 16
Modelul nostru de viaţă — — — — — 52
Munca şi cultul divin — — — — — — 46
Muncă şi rugăciune — — — — — — 45
Muncitorul — — — — — — — — 44
Naţionalismul lui Nic. Crainic — — — — 7
Nichifor Crainic şi timpul nostru — — — 17
Nimic decât dreptate Ardealului — — — 35
»Nostalgia Paradisului« — — — — — 13
Noul guvern — — — — — — — 29. 30
Noul Rege al României — — — — — 37
Omagii — — — — — — — — — 26
O problemă — — — — — — — — 25
Ordinea creştină — scăparea lumii — — 31
Organizarea clerului — — — — — — 26
Ortodoxia — — — — — — — — — 11
Ortodoxia şi viaţa socială — — — — — 10
Ortodoxie şi sectarism — — — — — — 7
Pace şi război — — — — — — — — 38
Păstor de suflete — — — — — — — 48
Păzitor al evangheliei — — — — — — 51
Pecetea arhieriei — — — — — — — 25
Pentru tinereţea noastră — — — — — 44
Popas festiv — — — — — — 27, 28
Postul Mare (în) — — — — — — — 12
Predica în zile grele — — — — — — 48
Pregătirea sufletească — — — — — — 18
Preotul între bogaţi şi săraci — — — — 51
Preotul, medicul etc. — — — — — — 4
Preotul şi misiunea sa — — — — — — 14
Preotul şi sănătatea poporului — — — 3—5
Prin ce se promovează const. naţională — 6
Prin rău la mai bine — — — — — — 50
Problema cimitirelor — — — 35, 36, 43, 45
Restaurarea princ. creştine — — — — — 41
Restaurarea românismului — — — — — 39
Revoluţie naţională — — — — — — 43
Să grăiască Ardealul! — — — — — — 31
»Să ne rugăm Celui Atotputernic« — — — 2
Să ne strângem de pe drumuri — — — 32
Semnele vremii — — — — — — — 47
Sf. Treime şi viaţa socială — — — — — 8, 9
Taina unei biruinţe — — — — — — 19
Tinereţea neamurilor — — — — — — 46
Un preot despre »Oastea Domnului« — — 41
Un stâlp de foc — — — — — — — 35
Veacul tinereţii biruitoare — — — — — 45
Zece ani de domnie — — — — — — 24

2. Pastorale, cuvântări, meditaţii ş. a.

Aleg. eparhiale (Rezultatul) — — — — 18
Apeluri — — 2, 29, 30, 37, 41, 42, 49, 51
Chemări — — — — — — — — 11, 37
Circulară (aleg la Ad. eparh.) — — — — 8
Comunicate — — — — — — — 27, 28
Comunicatul Sfântului Sinod — — — — 50
Convocarea Ad. eparh. — — — — — 17
Cuvântări 1, 3, 11, 13, 20, 27, 33, 37 38, 42, 47, 49, 50
Decret Lege — — — — — — — 5, 51
Din cuvântările Regelui — — — — — — 24
Două documente — — — — — — — 33
Duminecа Bolnavilor — — — — — — 12
Duminecа Ortodoxiei — — — — — 11—14
Legea rechiziţiilor — — — — — — 13, 14
Lege [Şc. Norm. Sighet] — — — — — 5
Manifest către ţară — — — — — — 37
Meditaţii 2, 5, 8, 14, 15, 40, 41, 43, 46, 52
Pastorale — — — — — 16—18, 37—39, 52
Programul [Sf. Patimi, Sibiu] — — — — 17
Răspunsul [dlui general Antonescu] — — 41
Regulamentul [p. întreg. funcţiilor] — — — 33
Scrisoare patriarhală [Biserica şi tineretul] — 9
Telegrame, scrisori — — — — 4, 27—32
Urarea M. S. Regelui [de Anul nou] — — 2

3. Antrefileuri

Acord prov. cu Ungaria — — — — — 40
Adm. eparhiala — — — — — — — 15
Adm. ep. [Maramureş] — — — — — — 21
Alegerea episcopilor — — — — — — 25
Boboteaza în Sibiu — — — — — — 3
Ca pe vremuri de iobăgie — — — — — 37
Ca să se ştie — — — — — — — — 49
Comitetul Asoc. gen. a clerului — — — 46
Cuvânt [I. P. S. Efrem] — — — — — 5
Darul Suveranului — — — — — — — 1
Demisie de mitropolit — — — — — — 21
Din eparhia Hotinului — — — — — — 2
Doi ani dela promulg. constituţiei — — — 7
Gojdu — — — — — — — 7, 8, 15
În adun. eparh. [Nicodim] — — — — — 30
În cuvântul [Tătărescu] — — — — — 13
În Slovacia [adventiştii] — — — — — 38
Instalarea I. P. S. Nifon — — — — — 1
Küry Adolf — — — — — — — — 29
Luna Bucureştilor — — — — — — — 22
Noi monahi în Arhiepiscopie — — — — 17
Omagiu — — — — — — — — — 21
O vorbă înţeleaptă — — — — — 29, 30
Parastas pentru legionari — — — — — 40
Predicăm [Despre ce să] — — — — 29, 30
Premiu de virtute — — — — — — — 1
P. S. ep. Andrei [Arad] — — — — — 15
P. S. ep. Nicolae [Cluj] — — — — — 15
Reconstr. guvernului — — — — — — 21
Sinodul episcopesc — — — — — — 16
Unde dai şi unde creapă — — — — — 44
Un grup de preoţi [Sinaxarul] — — — — 38

4. Probleme, comentarii, corespondenţe, rapoarte

Acelaş rol — — — — — — — — — 46
Adunările eparhiale — — — — — 27—30
A fost ap. Toma necredincios? — — — — 19
A înviat! — — — — — — — — — 18
Ajutorarea refugiaţilor — — — — — 29, 30
«Ajutorul Legionar« — — — — — — 41
Alarmism — — — — — — — — 22, 23
Altare văduvite — — — — — — — — 36
Alte ţări [în război] — — — — — — 20
Amestec incompetent [Un] — — — — — 34
Am sărbătorit Crăciunul — — — — — 1
Aniversarea a 20 ani de arhipăstorire 24 şi urm.
Asoc. »Astra« — — — — — — — 46, 49
Asoc. clerului »A. Şaguna« — — — 5, 10, 33
Barbarii maghiare — — — — 32, 45, 46, 51
Bonuri [ptr. înzestr. armatei] 1, 2, 4, 7, 8, 10, 11, 13
Botezare în legea ort. — — — — — — 7
Budişteanu — — — — — — — — 33
Ce este ortodoxia [N. Iorga] — — — — 5
Cercuri pastorale — 2, 11, 13, 16, 30—38, 46
Cetitul public, religioase — — — — — 12
Concertul Reun. »Gh. Dima« — — — — 22
Conducătorul [la Roma şi Berlin] — — — 48
Conferinţa prof. I. V. Gruia — — — — 20
Conferinţe preoţeşti 2, 7, 8, 13—16, 19, 21, 22, 31, 32, 39, 43, 46, 51
Consfătuirea protopopii — — — — — 38
Contribuţia arhiepiscopiei — — — — — 4
Crainic Nichifor — 6, 7, 13, 19, 22, 30, 47
Credinţa în învierea Domnului — — — — 18
Cutremurul din 10 Nov. — — — — — 47
Dansuri în post — — — — — — — 1
Dar arhieresc — — — — — — — — 3
Declaraţiile — — — — — — — — 51
Definiţia med. a patriotismului — — — 38
Dela inimă la inimă [Küry] — — — — 31
Deschiderea anului universitar — — — — 47
Desfiinţarea sectelor — — — — — 38
Din datoriile pastorale ale preotului — — 6
Duhul rău [Tisza István] — — — — — 51
Ecouri de presă — — — — 29—32, 35—38
Eftimiu [în «Tribuna»] — — — — — — 10
Episcopia Timişoarei — — — — — 4, 16
Expunerea drepturilor rom. [lecţii] — — — 47
Fiedler — — — — — — — — — 3
«F. R. N.» — — — — — — — 5, 6, 8
Giurescu [la Sibiu] — — — — — — 10
Gojdu — — — — — — — 9, 15, [44]
Hristos a înviat! — — — — — — — 18
Înălţării sf. n. biserici — — — — — — 33
Inaugurarea anului univ. — — — — — 46
Incompatibilităţi — — — — — — — 5
Inconştienţă [V. Popa Nicosră] — — — — 10
Îndrumări [liturghia înainte sf.] — — — 12
Îngâmfarea sectară — — — — — — — 36
Ingrijirea sf. mănăstiri — — — — — 6
În Joia Patimilor — — — — — — — 17
Însufleţire şi pregătire — — — — — — 10
În teritoriul cedat — — — — — — — 51
Înzestrarea armatei, [vezi Bonuri] — — — 13
La Botezul Domnului — — — — — — 3
La Naşterea Domnului — — — — — — 52
Lacea Constantin — — — — — — — — 27
Lângă fiii Săi — — — — — — — — 38
La praznicul de lumină — — — — — — 18
Linia Regele Carol — — — — — — — 8
Lista noului guvern — — — — — — — 39
Lupaş I. — — — — — — 1, 16, 35, 40
Manif. dela A.-Iulia — — — — — — 50
Manif. dela Sibiu — — — — — — — 37
Manif. legionară — — — — — — — — 42
Mesaj Regal — — — — — — — — — 12
Metoda — — — — — — — — — — 46
Matodele trecutului — — — — — — — 39
Mişeleasca ucidere a prot. A. Munteanu 40, 52
Mitr. Ardealului [între legionari] — — — 39
Modificarea — — — — — — — — — 43
Noi Consilieri — — — — — — — — — 36
Noul statut baptist — — — — — — — — 8
O altă măsură [secte] — — — — — — — 9
«Oastea Domnului« — — — — — — 6, 7
Obligativitatea cunun. relig. — — — — — 16
Omagiul dela Sibiu — — — — — — — 36
Orori [maghiare] — — — — — — — — 39
Ortodoxia în Ardeal — — — — — — — 7
O sărbătoare [Jugoslavia] — — — — — — 29
O singură gândire — — — — — — — — 2
Pace între Finlanda şi Rusia — — — — — 12
Parastas — — — — — — — — — — 41
»Partidul Naţiunii« — — — — — — 27, 28
Paştile la Sibiu — — — — — — — — 19
Pe drumul drept — — — — — — — — 5
Personalitatea noilor monahi — — — — — 18
Pe ungureşte — — — — — — — — — 42
Pictura religioasă — — — — — — — — 39
Plecarea [la Buc.] — — — — — — — — 43
Popa Nicoară [O lămurire] — — — 10, 16, 17
Popoviciu Dr. Nic. ep. — — — — — — 13
Preotul între ostaşi — — — — — — — 43
Problema bis. — — — — — — — — — 42
Prof. univ. şi nelegiuirile — — — — — — 40
»Pro Transilvania« — — — — — — 43, 48
Puterea credinţei — — — — — — — — 32
Răspunde ţara — — — — — — — — — 2
Regina mamă Elena — — — — — — — — 30
Reînhumarea — — — — — — — — — 49
Religia în şc. sec. — — — — — — — — 39
Religia şi viaţa — — — — — — — — — 7
Reun. de femei [Fântâna] — — — — — — 19
»Revista Teologică« — — — — — — — 10
Roadele [Întrupării] — — — — — — — 2
Rugăciunea Sf Vasile — — — — — — — 22
Sâmbăta de Sus [pelerinaj] — — — — — — 20
Sărbăt. Ardealului — — — — — — 24, 26
„ Crăciunului [Sibiu] — — — — — — — 1
„ dela Iaşi — — — — — — — — — 46
Secte, sectari — — — — — — — 14, 15, 39
Şedinţele Sfântului Sinod — — — — — — 50
Sfinţirea mirului — — — — — — — — 48
Sfinţiri — — — — — — — — — 22—24
Şi totuş nu desperăm — — — — — — — 29
Situaţia românilor din Ungaria — — — — 42
Soc. ort. a femeilor — — — — 11, 22, 51
Soc. Sf. Gheorghe — — — — — — — 11
Spre popasuri duhovniceşti — — — — — 37
Ştefănescu I. D. conf. — — — — — — — 6
Studenţii Acad. teol. — — — — — — — 6
Sub semnul vremurilor noi — — — — — 36
Sus inimile! [Cuza] — — — — — — — 29
Suveranul — — — — — — — — 1, 2
Tabloul preoţilor refugiaţi — — — 36, [42, 43]
Tancov [vizită la Sibiu] — — — — — — 16
Taxele şcolare — — — — — — — — — 39
Tordăşanu V. [După 20 ani] — — — — — 7
Trist aspect — — — — — — — — — 52
Univ. Cluj [la Sibiu] — — — — 40—42, 46
Univ. Pop. «N. Iorga — — — — — 29, 30
Urmând dealul Golgotei — — — — — — 17
Vizită ministerială — — — — — — — 41
Vizita Ep. Nicolae Colan la Sibiu — — — 9
Zece Mai — — — — — — — — 19, 20
Ziua de Boboteză — — — — — — — 3
„ „ 24 Ian. — — — — — — 4, 5
„ „ 27 Febr. — — — — — — 9, 10
„ „ 3/15 Mai — — — — — — — 22
„ „ 8 Iunie — — — — — — 23. 24
„ „ 8 Sept — — — — — — — — 37
„ „ 1 Dec. 1918 — — — — — 49, 50
„ „ 10 Dec. — — — — — — — 51
„ „ Sf. Nicolae — — — — — — — 49
„ naşterii şi numelui M. S. Regelui Mihai I 46

5. Recenzii, notiţe

Alexandru P. T.: Rel. şi morală — — — 11
Aruarul VII [al Inst. de ist. naţională] — — 1
»Arma Cuvântului« — — — — — — 22
Averile bis. din Bucovina — — — — — 3
Axente C.: Legea Munţilor — — — — 11
Badet P.: Rugăciunea — — — — — — 36
»Bis. Ort. Română« — — — — — — 10
Călugăr D. pr. Cărţi de religie — — — 48
Cele mai bune manuale de ist. română — 40
Ciuhandu Gh. Dr.: Românii din Câmpia Ardealului — — — — — — — — 21
Dincă Ath.: Concepte — — — — — — 21
„ „ : Sf. Teodor Studitul — — — 19
Dinu Roco: Doi prieteni buni — — — — 5
Dobrotă O. M.: Românii secuizaţi — — — 20
Felea Il. V.: Catehism — — — — — — 40
»Gândirea« — — — — — 7, 11, 17, 44
Gheorghiu V. Dr.: Biserica Sf. Mormânt — 14
Goldsmith: Preotul din Wakefield — — — 22
Goron Ion: Meditaţii — — — — — — 10
„Insemnări Creştine“ — — — — — — 13
»Învăţătorul Bănăţan« — — — — — — 3
Iordăchescu C. pr.: Ist. vechii lit. creşt. III. 32
Iubirea Ortodoxiei — — — — — — — 4
Lascarov-Moldovanu: Cartea cu pilde — — 50
Lisseanu G. Popa: Limba rom. — — — 36
Lupaş I.: Desc. transito. a lui G. Maghieru — 21
Lupaş I.: Emanuil Gozsdu — — — — — 44
Muşlea C. C.: Radu Tempea — — — — 5
Muşlea I.: Xilogravurile — — — — — 45
Neaga N. Dr.: N'am venit să stric Legea! — 21
Netea V.: Sub stindardul »Astrei« — — — 4
Nica Antim Arhim.: Rugăciunea lui Iisus 15, 33
Nica Antim Arhim.: Misionarismul — — — 32
Paulescu P.: Luceferi de rouă — — — — 6
Petreuţă I. pr.: Viaţa viitoare în colindele române — — — — — — — — — — 5
Popovici T.: Hora lui Iancu — — — — 22
Rezuş P. Dr.: Tradiţia dogmatică — — — 6
Savu I. Gh.: Apologetica — — — — — 22
Şesan M. P. Dr.: Cultul sfinţilor naţionali — 22
Şesan Valerian: Catedra de drept bisericesc 22
Soare Gh. I.: Forma de conducere — — 14
Soare Gh. I.: Metropolia în dreptul canonic 14
Speranţia Eug.: Supremaţia credinţei — — 16
Studii Teologice — — — — — — — 10
Tamba S.: Iluzie şi realitate — — — — 44
»Tribuna Ardealului« — — — — — — 44
»Unirea« — — — — — — — 8, 10, 16
Urzică M.: Minuni — — — — — — 39
Vera Ciortea-Proca: Muncă şi voe bună — 34
»Viaţa Ilustrată« — — — — — 16, 44, 52
Vintilescu P. pr.: »Slujba cuvântătoare« — 11
Vrabie Gh.: »Gândirismul« — — — — 30
Zugravu I. Dr. pr.: Cultul nostru — — — 5

6. Foişoare

Ascultând glasul Domnului — — — — 5
Călugări şi război — — — — — — — 10
Către elevii mei 6—12, 14—16, 18, 39—41, 43—46, 49, 51
Ceva despre icoanele pe sticlă — — — — 45
Constatările [din 1893] — — — — — 31
Date [despre rom. în Transilvania] — — — 48
Despre muzica biz. gr. — — — — — — 3
Din activ. pastorală a mitr. Nicolae — 25, 26
Din viaţa prot. I. Moţa — — — — — 50
Educaţia rel. a copilului — — — — — 4
Episcopia Timişorii — — — — — 17—20
Fiara apocaliptică 666 — — — — — 40—43
»Ingrijiţi-vă de sufletul copiilor« — — — 16
Înoire — — — — — — — — — — 14
»În plata Domnului« — — — — — — 48
În umbra nopţii — — — — — — — — 44
La începutul postului — — — — — — 48
Masoneria în Franţa — — — — — — 50
Mitr. Nicolae şi V. T. — — — — 25, 26
Muzicalitatea glasurilor bisericeşti — — — 7
O scrisoare de pe frontieră — — — — 44
Pasiunea Sf. ev. Ioan — — — — — — 15
Poveţe pentru predicatori — — — — — 44
»Probleme de ist. transilvană« — — — — 50
Propaganda religiei — — — — 10—13
Să trăim în duhul lui Hristos — — — — 49
Te roagă... şi munceşte — — — — — 8
Timpuri de încercare — — — — — — 15
Un mijloc de pastoraţie la sate — — — — 45
Un preot harnic — — — — — — 2, 3
Veşnica iubire — — — — — — — — 32
Vine Crăciunul — — — — — — — — 51

7. Anunţuri etc.

Anunţuri — — — — — 13—16, 18, 40, 51
Avizuri 4, 12, 13, 15, 22—25, 31, 32, 34—36
Chemare — — — — — — — — — — 9
Circulare — — — — 8, 29, 30, 39, 44, 47
Comunicări 4, 5 9, 10, 16, 17, 19—40, 48—51
Concursuri [dela Cons. Arhiep.] 4, 5, 22—26, 31, 37, 38, 47, 49—52
Convocări — — — — — — — 21, 25, 35, 51
Înştiinţare — — — — — — — — — 22
Notificări — — — — — — — 16, 29—34
Pământ de arândat — — — — — — — 36
Publicaţii oficiale — — — 7, 33, 35, 36, 52

8. † Nicrologuri

Andrei Petre 42
Bogdan Maria 15
Botiş T. Dr. ic. stavr. 36
Bratu Traian 32
Brezean Iancu 13
Brotea Ioan 41
Dan de Apşa 51
Drăgan Nic. Dr. 1
Deleu Victor 3
Georgescu Nic. 15
Gigurtu Olga 5
Hossu Longin Elena 22
Inculeţ Ion 48
Iorga Nicolae prof. 49
Kerciu Virgil 38
Lagerlöf Selma 13
Madgearu Virgil 49
Majlath arhiep. 13
Moldovan Iosif 20
Moţa Ion prot. 48, 49
Munteanu A. prot. 40, 52
Oltean Emil 1
Perian Georgeta 39
Popa Eufrozina 18
Poponea Gh. 22
Russu Emilia n. Raţ 11
Sâmpeleanu I. Dr. 7
Şesan Val. Dr. 21
Ştefan Aurel 51
Trancu-Iaşi 3
Văitoianu Olga 21, 22
Vasu D. Dr. 21
Văţian Tr. prot. 22
Zaharescu Dim. 38

Informaţii, ştiri locale, cărţi şi reviste, concursuri, inserţiuni.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane